

Štvortlētna předplata
we wudawařni 80 np.
ana němskich póstach
1 M., z přinjenem do
domu 1 M. 15 np.
Kožde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nowěški kiž maja
so we wudawařni Serb.
Nowin'na róžku zwonk-
neje lawskeje hasy číslo
688 wotedać, placi so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 1.

Sobotu, 1. januara

1876.

K n a w j e d z e n j u.

Czi ſami czeſczeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow”, kofsiž chzedza ſa nje na přenje ſchtwórléto 1876 do předka placicž, njech nětko 80 np. we wudawařni „Serbskich Nowinow” wotedadža. Czi, kofsiž ſebi „Serbske Nowiny” pſches póst pſchinjeſz dawaja, njech tola njeſapomnja, ſebi je tam bórsh ſtaſacž. Na ſchtwórléto ſaplačzi ſo ja „Serbske Nowiny” na ſakſich a pruſſich póstach, kaž tež w druhich krajach němskeho khezorstwa 1 marka a ſ pſchi-
njeſenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakzia.

Czeſczenym cžitarjam a cžitarčam Serbskich Nowin ſ tutym k nowemu lětu ſbože pſchejemy, ſ tym požadanjom, ſo býchu mérne, ſpokojne a Bohu ſpodobne žiwenje wjescž mohli a Sſerbstwu a Sſerbskim Nowinam tež dale kžvěrni woſtali.

Redaktor.

Sſleborna kžiza*

We Winje pomysli ſebi jedyn offizier: Ja chzu tola tež jedyn ras w hoſezenízu k czerwjenemu lawej wobjedowacž, a wón džesche do lawa. Tam býchu wſchelazy ludžo, kaž druhdže. Taſo bě cžaſ wobjeda, dha ſo czi, kž chžychu jěſcž, ſa bliđo ſyňchu a wobjedowacž. Jedyn pſchi tym czerwjenie, druhi paſ bělo wino pijeſhe, tón wjele a tamón mało ryczech. Druhy cžinjachu to a druh; jedyn starý muž ſ hleba kuli wjerczech, jedyn hrénich lět ſ nožom a widſiczkami hrajkasche a jedyn w brunej ſukni kžizu (a tam býchu wſcho ſſleborne kžizu) tam a ſem ſuwaſche, hacž ju ſ tradžu do rukawa ſuny a ju wjaz won njepſchinjeſe.

Nekotryžkuliž budžiſche ſebi myſlit a budžiſche mjelečak, ſebi prajih: Schto to tebie ſtara? Tón wýſch! paſ ſebi prajeſche: Ja mjevěm, schto tón paduch je, duž chzu w tu khwili ſ měrom býcz a wotęžakacž, hacž hoſezenízař pſchinidže, ſnadž tu wěz na někajke ſahodne waschnje wurunamy. A jako potom hoſezenízař wokoło bliđa džesche, ſo by wot foždeho hoſča ſaplatu ſa wobjed doſtaſ, dha ſebi tón wýſch, prjedy hacž hoſezenízař ſ njemu donidže, ſſlebornu kžizu, ſ kotrejž bě jědł, do teje džerki tykn, do kotrejž ſecž ſneſl ſwojeje uniformy ſapinaſche, a běſche kžizu po taſkim derje widžecž. Taſo wón na to hoſezenízarje ſwoju worežiſnu placzech, a tón trochu ſploſchivje na tu pſchityknenu kžizu hlaſasche, rjely tamón k njemu: Niz wěrno, tu kžizu ja pſchitrydnou, pſche-

tož herak by wobjed tola jara drohi byl? Schto? wotmoſwi hoſezenízař, tudy ſo jenož ſa wobjed plací a tón je tuni doſcž; jeli paſ chzeče ſ možu tajki pſchidawk měčž, dha chzu wam blachowu kžizu dacž, ale moju ſſlebornu mi tu wostajecž! — Haj wſchak haj, džesche wýſch!, ja a tamle tón knjes ſmoj jeno žortowaſoj. Hejda! rjekny wón k temu: Hdyž wý tu ſſlebornu kžizu, kotrejž ſeče do rukawa tykli, ſažo dacže, dha ja moju tež dam. Hdyž paſ tón ſpōſna, ſo je pſcheradženy, dha tež hnydom kžizu wucžahn.

Taſkim starschim, kžiž maja ſwoje džecži lubo.

Sſerbjio ſu wot starých cžaſow ſem ſnacži hako kručži ludžo. Schtož Sſerb wěri, we tym ſo njeda ſamolicž; ſchtož je ſebi pſchedewſař, to ſ wulſej wutrajnoscži wuwjedže; ſa cžož ma ſtač, to ſe wſchěmi možami ſaſita. Kaž w duchownym, tak tež cželnje. Wot mlodoſeže niž ſamjeheſeny, ſahe k dželu pſchitwucženy, je wutrajný w džele a khorosčam niž lohko podcžiſhneny.

Hdyž to wo starých Sſerbach ſ połnym prawom praju, wobžaruju, ſo to wo młodym ſplashu, kžiž nětłe wotroſću, ſ wulſeho džela njeplacži.

Pohladaj jenož do jſtwy, hdyž ſu džecži, dha mi bórsh prawo býcz daſch. Kaž ſo wot małocze ſamjeheſa! Hdyž chze w naſymje ſank popołdnju pſched khežu won hrajkacž hicž, a dopołdnja je ſo wěſtſik wot połnozy wobrocži, dha jemu wórkę khetſje tu wulku mězu ſtaji a ſ tymi cžoplymi wuſchemi, ſo by ſo ſank Bože dla njenafymniſ. Bjes tym je ſnežk padnyſ, a w nožy je poſpylaſo mjerſnycž. Hanžka ma ſchtwórcz hodžinu daloko do ſchule. W

*) W pſichodnym cžiſle Serb. Now. ſo jene nowe dleſche powiedanczko ſapocžne, kotrež budže ſo wěſcze ſpodobačz.

tajku pěknú hoččku by tola schkoda byla, kdy by smijeršnýla. Teho dle ſu ju telko ſuknijow nawoblekali, ſo móže je Hanžka, kiz hake preňje leto do ſchule khodži, ſedma pschelicžic, v ſchuli ſamej, hžej wot wulſich khachli móznie horzota ſapa, ma wuceř nufy doſež, ſo ſebi Hanžka, a Hank a Khatka a Wórfchulka a wſchitke druhe, kiz pódla njeje ſedža, wulke wołmjané rubiſhcežo wotwiaſaja, byrnje ſpody hiſhce w czołpej ſhapje byle.

Hat je krucze ſamjerſnyk; na wóhniſhcežu plomjo praskož; w bróžni ſu ſo mložzy ſ zypami ſahreli, ale k ſwacžinje bychu tola rady ſchleñczku ſchcipaka ſrēbnyli. Duž dyrbi Gusta k ſorczęmarzej po khani dobežec. Tón pač najblížchi ſuſod njeje.

Hdy bychu nětko Gustu duž po pucžu ružy ſawoſybale, a wón bleschu ſedma w rukomaj cžuk a ju ſkónzne traž přeč cžižnýl, a woſebnje, hdy by ſo to duž domoj ſtało, — radſho njech ſebi tola wulke rukajzy tyknje.

Wulku, wuſhatu mězu, toſtih ſcharl, dwoju ſuknu, ſpódnju jaku, ſwjerſhne a ſpódnje kholowy! Š tebje ženje žadyn ſserb njebuž, kaž ja jedneho ſnajach: ſ nahej hlowu, na koſchli kholowy a ſuknu, boſy w cžrijach — tak w najwjetſhzej ſymje ke mſchi pschińdze. — Na ſhapje rubiſhcežo, kiz mohlo zylu holzu poſtrež, w paſzatych rukajzach a w džewječ ſuknjach! Tebi ſo njeby rádžilo, kaž mojej cžecze, kiz hiſhcež je dženža na ſtary džen cžila a ſtrowa, haſko 16létña hoččka na patoržizu baſa ſ Hrubocžic do města běžec. Pomysł ſebi tež hiſhcež na tamnu ſserbowku, kiz běſhe psched dolhimi lětami Boži džen bosy do budyskeje Michalskeje zyrkwie ke mſchi pschiſhla.

Kopſchiwa wot małoscze pali. Schtóž ſo w mlođoscji ſamjerſhi, je w starobje ſipry. So je starz bōle ſmijerſky, dnyli mlođenči, je tola bjes dwela. Hdyž pač ſmojemu hólzej hžo m rukajzy ſupiſh, ſchto dha dyrbi ſebi to na ružy tyfacz, hdyž budže 60 lět ſtary? Kaf wjele ſukni a kožuchow dyrbi ſo Hanžka woblekacz, hdyž budže wownka?

Laczanke pschiſlowo praji: „Mens sana in corpore sano“ — po ſerbſkim: „Strony duch bydli jenož w ſtrowym cžele.“ To ložy widžiſh.

Hatnikez Pětr bōle ſa ſobu ſtaka duž do ſchule, dokelž ſymy wětſik psches jeho jednore kholowcžki a jeho cženku ſuknicžku njewohrjewa; mjes tym ſo Schkodžiz Jurij, nawoblekany a kaž bar, poł horbath do ſchule cžercha. Pětr ma ſwobodneho, jažneho ducha, mjes tym ſo dyrbis̄ Jurjej kózdy ſłowo wotkupic. Prjedy, hacž ſo wón domaža, je Pětr zylu ſwet ſ hlowy nawuknyk. A potom hake ſpola wojakow! Pětr, kiz hžom ma knesl, wutupowajo woſko ſwojeje cžrjódki rekrutow khodži, mjes tym ſo ſmijerſky Jurij ſ tuhymi ſtejo dyrkota. — Hólcze, ſchto chžefch ſ holzu, kiz je ſo na wždyh Grejach ſashymnika, a holza, ſchto ty ſ hólzem, kiz wſho ſ rukajzami pschima? —

Wy, kiz ſcze ſamotwjomni ſa džeczi a ſa jich pschiſhod, ſtarſhi a wotcžehnjerjo, wopomnje ſwoju pschiſhluſhnoſez! Jednorje, ale pschiſtojnje draszcžce ſwoje džeczi! Kotrež je wot naroda ſtrowe, ſawěſcze njeſmijerſne. Spódnju draſtu, ſcharl, rukajzy, nadwoblekaz a druhe ſa ſtroweho cžlowjeka njetrěbne draſty dyrbjače ſo jenož w starobje abo w khoroſeži wuziwač. — Schtóž ma ſo tež ſobu ſponnicž: kaf wjele pjenjes njebyſhcež pschi roſomnej cžehnidbje ſwojim džecžom nalutowacž mohli. — Wysche teho ja měnju, ſo je tón najdospołniſhi, kotrež ma najmjenje potrjebnoſcžow.

J. B. Š.

Sſejmiske naležnoſež.

Dokelž ma ſakſti krajny ſejm (Vandtag) bōrſy po ſpočatku noweho leto ſažo w hromadu ſtupic, dha chzemh na někotre ſakone, kotrež ſmje wurađic, hžom nětko ſponnicž, kaž tež na najeſty, kotrež buchu wot ſapožlanow ſamych ſtajene.

Sakon, po kotrymž by ſo w twarjenju přjedawſcheho radečanſkeho ſudniſkeho hamta hojeřnja ſa padawo khorých (epileptiſkych) ſaložic měla, najkerſho bōrſy do živjenja ſtupi, tak ſo ſo hžom tuto leto pschihoty ſežinicž hodža. Šaplačenje ſa tych, kiz ſo do tuteje hojeřnje dadža, budže lohko doſež tajte, kaž ſo w dotalnych, ſa druhe khoroſež ſaloženych krajnych hojeřnach placzach.

Po namjecze Dr. Schaffratha a Lehmanna bychu ſo w čelaďnym ſakonju (wot leta 1835) wſchelake pscheměnjenja ſežinicž měle a to woſebje w tym wuſtawku, hžej ſo wo lohkim thoſtanju abo wo wuſwarjenju čzeladnika ryczi, kaž tež wo pschepytanju jeho ſchinje a wo ſarunaju, hdyž ſo bjes ſawinowanja ſe ſlužby pschicži. Tež by ſo we wopřimje abo attecze jenož napřečko, kaf doſho je čzeladnik hžej ſlužil, niz pač kaf je ſo tam ſadžeržał.

Dale budže ſo dla druhého namjetu Dr. Schaffratha a Lehmanna (žida) wobſanknenje ſežinicž dyrbjec. Taj ſtaj mjenujy namjetowkoj, ſo by ſo pschijaha pschichodnje jenož ſe ſłowami „taž wěrnie hacž mi Boh pomhaj“ wobkručila a ſo ſłowa „psches Jeſom Chrysta“ přeč wostajile.

Sakon, po kotrymž by ſo pschichodnje w kózdyhm hamtskim hetmanſtwje jedyn wulſi, zyle hamtske hetmamſtwo wopſchijath khudžiſki wokrjeſ ſaložit, ſ kotrež poſkladniſy bychu ſo taž mjenowanii krajni khudži (Vandarme) podpjerali, kaž tež wſchiky druſy khudži, tak ſo by woſebite wjeſne khudžiſke wobſtaranje ſaſtało, je tež hžom bjes ſapožlanami roſdaty, kaž tež ſakon, po kotrymž by ſo w kózdyhm hamtskim hetmanſtwje abo tola w kózdyhm krajſkim hetmanſtwje woſebity naueſhtnik (Anzeiger) wudawał, kiz by jenož hamtske a ſudniſke woſjewjenja a wukaſy woſjewjal.

H. Kęćk, ſapožlanz 2. komory.

Swětne podawki.

Němske khějorſtwo. Prěni a druhí ſwjetdzeň hodow je ſo we wſchech ſakſkich zyrkwach po porucžnoſeži krajneho konſistorſtwu wukladowanje noweho ſakona, wobſanknenje mandželiſta naſtupazežo, prjódkežitao a ſo pschi tym tež woſebje na to kedžbne cžinjeſche, ſo ſo psches nowy ſakon na prawje a pschiſhluſhnoſeži, ſebi zyrkwinske wěrowanje žadacž a džeczi kſežecž dacz, nicžo pscheměnilo njeje. Jenož to je nětko hinač, ſo nichton teho dla, hdyž ſwoje džeczo kſežecž njeda, žanu ſchraſu wjazý placžicž nietrjeba.

Kralowa Karola je ſa tych, kiz ſu pschi roſbuchnenju w Bremerhavenje k njeſbožu pschiſhli, 200 hrivnow darila.

W Kamjenicu ſu jeneho cžlowjeka, kotrež bě ſe ſkotom ſle a njeſmilne wobkhadžak k džebacždijownemu jaſtu wotſudžili.

Na želesniſu, kotrež ſe ſitavoy do ſhorjelza wiedže, je ſo njeſaloſto Woſtrowza tóſiſto pjerſhceze dele ſunylo. Duž dyrbja tam cžahi ſ wobeju boſow ſaſtaſacž a pucžowarjo tón ſaſyppnjeny kruh pěſchi wobeńcž.

Prynz Vjedrich Wylem, ſyh pruſkeho krónprynza, je wot ſchpaniſkeho krala rjad „ſkoteho runa (goldene Bließ)“ doſtał.

Ministerſtwo nětko te ſakony a druhe naležnoſež dopſchihotuje, kotrež chze pruſkemu ſejmci, kiz w bližiſhim cžaſu w Varlije w hromadu ſtupi, k wurađenju prjódkepožicž.

S pruskej stronu ſo na to džela, ſo býchu ſo wšchě němſke železniz do němſkohézorſkých železnizow pſchewobročíle, to rěka, ſo býchu ſo, tak rjez, wot němſkeho khezorſta kupile. K temu by pſches 9000 millionow markow trjeba býlo.

Dotalny generalny poſtſki direktor, Dr. Stefan, je wot khezora ſa němſkeho generalneho poſtmichtra pomjenowaný.

Kölnski arzbifkop, kotrejž je Prusku wopuſtečil, někto fararjam kolinſkeho arzbifkopſtwa ſwoje poruczenja ſ zuſby ſcèle.

Austria. W awſtrifich nowinach ſo pak ſaſo ſylnje wo tym ryezi, ſo khezor ſnadž nowe ministerſtwo poſtaj, dokelž dotalne w rajchſrathu wot ſapoflanzow wjazh doſez podpjery ujenamaka. Něktoſi myſlu, ſo budže nowy ministerpſchedſyda wěſty Schmerling, kij je něhdyn hizom minister pobyl.

Franzowska. Franzowski hejm, kotrehož ſobuſtawu hizom wot požlenje wójnu hacž dotal ſtukua, budže ſkónečnje w bližchim czaſu roſwjaſanu a budža nowi ſapoflanz ſuſwoleni.

Ruſowſkaj W ruſkim ministerſtwie ſo někto wurađuje, tak a pſches kafke města ma ſo nowa železniza twaricž, katraž do Sibirije a dale powiedzie. Budže to jara wažna železniza.

Boſnijska a Herzegowina. Dokelž ſu ſcheczijenjo, kotsij ſ Turfami wojuja, pucž, kij ſ morja bliſko Klefa do kraja wjedze, ſylnje woblehnysli, dha Turkojo zyrobu a wójnske potrjebu, kotrej ſu na morju pſchiwiesli, k ſwojemu wójsku pſchenjescz njemoža a to teho dla nuſu czerpja.

Ze Serbow.

S Budyschina. (Poſraczwanje.) Žako ſtawnizy (Stan-desbeamite) ſu dale pomjenowaní: k. rycerſtubler ſ Döring (a jako naměſtnik k. gmejnſki prijódſtejer H. Dom a ſchka) w Poſchizach ſa Poſchizy ſ Nowymi Poſchizami, Poſchezy, Bižezy, Konjezy, Budyschink, Kubſchizy, Kumschizy, Krafey, Lěton a Pſchiwezy; k. tublerſki prijódſtejer F. John (a jako naměſtnik k. wjeſny ryhatar M. Schpihel) w Radworju ſa Radwoř ſ Hajom a Czornym Hodlerjom, Voranezy ſ Nowymi Voranezami, Bronjo, Kamjena ſ Hajom, Lupoj ſ Lüpjanſkej Dubrawu a Bułowku, Lutobiež a Měrkow; k. gmejnſki prijódſtejer C. A. Wežka (a jako naměſtnik k. gmejnſki prijódſtejer B. Valten) na Židowje ſa Židow ſe Šsmolizami, Wurizy, Bosankezy, Bręſow, Bork, Dalizy, Toronizy, Jeńkezy ſ Małymi Jeńkezami, Libochow, Małhezy ſ Nowymi Małkezami, Nadžanezy, Hněwhezy, Delnju ſkinu ſ ſkralowym Mlynom, Hornjow, Ratarjezy, ſklonu Poſchęz, Sczijezy, Tſelanu, Czichonzy ſ Nowymi Czichonzami a Czemjerizy; k. gmejnſki prijódſtejer A. Kožor (a jako naměſtnik k. wjeſny ryhatar M. Chróstak) w Spytezach ſa Spytezy ſ Nowymi Spytezami, Skalu a Czornu Wodnu, Birkerodu, Khanezy, Karlsdorf, Luthjezy, Mjedzojēs, Počaplizy ſ Nowymi Počaplizami, Čerwjene Možlizy ſ Vogelgesang, Wjelkowy; k. gm. prijódſtejer A. Wiczas - Lehmann (a jako naměſtnik k. gmejnſki ſtarſchi A. Kral) w Hornym Wujesdze ſa Hornym Wujesd, Wulki Woſy, Paney a Ledžborzy; k. wjeſny ryhatar M. Wenzel (a jako naměſtnik k. gmejnſki prijódſtejer H. Eißler) we Wjeleczinje ſa Wjeleczin, Woſtaschez, Kořym, Bojžwezy, Sdžar a Tucezy; k. gmejnſki prijódſtejer Böhmar (a jako naměſtnik k. gmejnſki ſtarſchi Dieſnat) we Woſechnizy ſa Woſechnizu; k. radny muž Hüllner (a jako naměſtnik k. Dr. Kanig) we Woſporku ſa Woſpork, Maleczizy, Wodowu Kořemu a Zytow; k. gmejnſki prijódſtejer Berger (a jako naměſtnik k. gmejnſki ſtarſchi Starka) w Ketzach ſa Ketzizy, Wujer, Karlsbrunn, Bělezy, Wopaleň, Walowy ſetliczanskeje dželby, Małke Radměrizey a Wujesd; k. gmejnſki prijódſtejer Fähra (a jako

naměſtnik k. gmejnſki ſtarſchi Schmidt) we Wulkim Dažinje ſa Wulki Dažin, Rjesnarjowy, Luchow, Rječan, Štvjehchin a Šavornik; k. rycerſtubler ſaijeſt Richter w Moſacziſach (a jako naměſtnik k. gmejnſki prijódſtejer Wünscha w Tružezach) ſa Moſacziſy, Tružez, Žamu, Krapow, Schpikat, Walowy noſaczanſkeje dželby; k. gmejnſki prijódſtejer Szwora (a jako naměſtnik k. khezér H. Albert) w Bukezach ſa Bukezy, Kołwaſu, Kooperzy, Lejno, Něcžin, Błozany a Rođezy; k. rycerſtubler Wilhelmi (a jako naměſtnik k. gmejnſki prijódſtejer Wiczas) w Kotezach ſa Kotezy, Žarki, Lusk a Czornijow; k. gmejnſki prijódſtejer Herrmann (a jako naměſtnik k. tubler Gžela) w Khróſcžizach ſa Khróſcžizy, Staru Žyhelnicu, Khanezy, Koſarzy, Weteńzu, Grańzu, Budwoř, Hórti, Jawor, Koſchin, Kukow, Lejno, Miłocžizy, Moru Wjeſku, Muknizu, Pančizy, Prawocžizy, Worfley, Šsmjeczley, Šwinarjnu, Syjizy a Čaſezy; k. gmejnſki radžiczel Héblak (a jako naměſtnik k. khezár Dućimann) w Rjebelcziſach ſa Rjebelcziſy, Pěſkezy a Šſerbiske Paſlizy; k. gmejnſki prijódſtejer Scholka (a jako nam. k. gmejnſki ſtarſchi Hänſel) we Woſlinku ſa Woſlink, Deberzy, Lěſkej, Žitro, Štaſkow, Tradow a Wyſoku; k. gmejnſki prijódſtejer Wałda (a jako nam. k. ſobuſtaw gm. radu Hęba) w Kalbzech ſa Małbizi, Koñezy, Lask, Nowoſlizy, Nowu Šsmjerdžazu, Šsmjerdžazu, Schunow, Róžant a Šſernjan; k. gmejnſki drjódſtejer Symank w Woſtrowje ſa Woſtrow, Nowe Měſtko a Žurizy; k. gm. prijódſtejer Leuner (a jako naměſtnik k. gm. ſtarſchi Wiczas) we Wucžezach ſa Wucžez, Bułow, Hlupońzu, Želzy, Kaschez, Mały Woſy, Rjeradezy, Nowy Dwór, a ſa Čižow k. gm. prijódſtejer Bičler w Rownom.

— Sa naſche město je k. měſchežanosta Löhr jako ſtawnik a k. měſchežanski radžiczel Buchheim jako jeho naměſtnik poſtajeny.

— W tudomnej lužiſtej maſchinowej fabriky bu 23. decembra tamniſhemu ſlijefemu miſchtrej Schmiederej a fabrikſhemu ſanfarzej Janej Hauenſteinnej dla jejui tamniſhemu doſholétneho ſwérneho džela po porucžnosći ministerſtwa ſnutſkomuſych naležnoſzow hleboru medaillu pſchepodata. Na njej je napiſmo: „Sa ſwérnoſež w džele“ a je tej medailli k. měſchežanski radžiczel Buchheim w pſchitomnoſeži wſchěch ſaſtojnikow a dželacžerjow fabriti ſhwiedzeſz pſchepodał.

— Wot budyskeho woſkrieſneho ſuda bu 22. decembra dželačerka wudowa Henrietta Klugowa rodžena Rischkez, prjedy w Darinje někto pak na Židowje, teho dla k. 3 měſzazam jaſtwa wot ſudžena, dokelž věſte dželacžerja C. Muku wobkranyła.

S Wuriz. Bohonč Haudrij Rencz ſ Delních ſilož, kotrejž hizom wot lěta 1846 (po tajkim něhdje 30 lět) na tudomnym Rencze ſuble w ſlužbje ſteji, je wot ministerſtwa ſnutſkomuſych naležnoſzow wulku hleboru medaillu ſ napiſmom „ſa doſholétnu, ſwérnu ſlužbu“ doſtal a bu jemu ta ſama wot budyskeho haſteſkeho heimana, k. ſe Salza, pſchepodała.

S Hornejeho Komorowa. Na naſche wucžerſke město doſtanjem ſtjeda Bartuſcha, dotal wucžerja we Wulkim Džewinje, roženennego we Lucžu. My ſo nadžiamy, ſo my w nim wucžerja doſtanjem, kij wě, tak maja ſo herbiske džeczi na roſomne waſchnje wucžicž. — Naſch dotalny wucžer je pječza wucžerſtwo teho dla ſložit, dokelž njeje jako vikar do Šaryča hicž chzył.

H. Še Šemiz, konz lěta 1875. Poſti požlenim ludliženju věſte pola naſh 416 wobydlerjow, bjes nimi 32 ſſerbow. (W Tuſimach a Birkerodžje, kotrejž wžy k naſhemu ſchulſhemu ſwiaſtu ſtuſchatej, nalicži ſo jich 150 a 109 bjes nimi 35 a 15 ſſerbow.)

— Wječor 23. decembra mějachmy w tudomnej ſchuli božu

uóz, pšchi kotrejž sažo džecži wucžerja wobdarichu a tež wón potom džecži pšches wšchelke malicžkoſcze ſwježeli. Pšchi tymi ſzo tež te džecži pomjenowachu, kotrež i ſana Durja Rázoweho wuſtawa pie- niesy abo knihi doſtač dyrbjachu. (Je pač k temu 30 hriwnow poſtajenych a ma je nětko wobſedžer tudomneje grychty, kniſes ry- czerkubler Schmał nad Ssmilnej wuplacžicž) — Pſchichodne jutry pónidže jenož 7 džecži ſe ſchule a to ſchthri hólž a tſjo hólž. Kóždy hólž pónidže w druhzej zyrkwi k ſpowiedži; jedyn do Ssmil- neje, druhí do Huski a tſecži (katholſki) do Budyschina. —

M Se Ss milne je, konz lěta 1875. Pschi ludlicženju je ſo w naschej wožadže 1678 wohydlerjow naſicžilo. — W tutym lēcze je ſo tu narodžilo 70 džecži, bjes nimi věſche 13 ujemandželskich. Wumrjeło je 48 wožobow, 24 muſtich a runje tak wjele žónskich. Pschipowjedaných bu 36 porow, wot kotrychž ſo w naschej zyrki 24 wěrowaſche. A ſpowjedži a k Božemu blidu bě 1433 wožobow, bjes nimi 125 Šſerbow. Doma bu 23 wožobow wo- prajenných.

С Вулкею Раджова а Кholmа. Sa noweho fararja pschindze k nam k. Häseler s Khoczebusa. Knjes Häseler bescze hacz dotal druhi duchomny pschi serbskej zyrkvi w Khoczebusu a zo w haperleji k nam pschekydzli.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Tón ras kým něčeho duševného a dobrého
sa najuv užíval.

Mots Tunka. A schto a hdze by to bylo? luby bratsje.

H. D. Tam w mužakowskiej holi.

W. T. Ha, ha! njedaj še wužmjecž. Schto móže ſ mu-
žakowſkeje hole dobre pschińcž.

H. D. Ryjeryż tak, na p'schikkad móža wot tam dobre p'ječzenje p'schinę, p'schetož niedawno p'schihna ſo stadlo ſytych džiwich ſwini do Midorasa a midoraski r'yhtar a jeho zyka hromada, běſche to runje niedželu, wali ſo ſ kijenti a ſ retlami do nich.

M. L. Škoda, Škoda, so pódla njevěch.

H. D. A w Eselenym maju tſjo burſku hońtwu na 8000
jutrah wotnajatu, a c̄i ſu ſo teje jeleujazeje, żornjazeje a žwin-
jazeje pieczenie taſ najědli, ſo wjazḡ njetſelaju. Jeſenje paſ, a żorny
a džinwe žwinje w stadłach wokolo běhaju a buram žałaznu ſchodus
cžinja. Hewak tam wjele njerocze, nětko to hiſhcze džiwina jezerje.
Buria chzedža tež teho dla tych tſjoch hońtwjerjow pscheskoržicž.

M. T. Ale Hanžo, tak rjana houitwa drje je droha.

H. D. Ně, ně, to niz, ře toler dýrbja sa nju daež.

M. L. No haj, dha wjele tšelacž njetrjebaju.

Nęsčio wo nowym mandżelskim sąku.

Bo fakonu, civilne mandželstwo nastupazym, dýrbi nawożenja 20 lét starcy bycž, njewiesta dýrbi pač 16 létne starobu mécž. Ssy-nojo dýrbja hacž do dokonjaneho 24. léta pschišwolenje nana k ženitwie mécž, hdvž pač je tón morwy, pschišwolenje macžerje, abo, hdvž je šyrota, ſwojeho fórmindy. Bo dokonjantym 25. resp. 24. lécze nawożenja a njewiesta nanoweho abo macžerneho pschišwolenka njetrjebataj. — Hdvž ſlubienaj psched ſtawnika (Standesbeamte) pschišwoljetaj, dha mataj ſwoje wopijzma narodženja a kſchezenja, kaž tež „heimathſſchein“ (jeli trjeba) a tež, hdvž hiſcheze staraj doſcz njejtaj, pschišwolenje nana, abo macžerje abo fórmindy ſhubu pschi-njeſcž, a ſtawnik potom, hdvž ſu wſchě papjery w porjadku, jeju mieno ſ pschiſpomijenjom, ſo chzetaj w hromadže do mandželſtwa

S pola. Nasz serbski krajan knies Dr. Jakub w Drażdzańach, syn niebożyciężego k. duchownego Jakuba pschi michałskiej żyrki w měscze, je wóndano pruhowanje sapřdarstwo pschedrajnym konfistorstwom wotpołożil a pschi tym přenju censuru doftal. K temu je jemu Jeho kralowska wyżokośćz prynz Jurij Łacząski rozwucżowanje swojego přenjeho prynza=syna porucżil.

Přílopy

* В Moskvoje je 20. decembra sňatny russki wucženy profesjař a akademikař, tajny radžicel Michał Pjetrowicz Bogodin vumrjel. Wón běšće, mohl rjez, jedyn s najprěnšich, kотryž ſlowjanſku myſl bjes ſwojimi krajanami roſpřečceraſche a duch ſhwobodnoſće bjes Ruskimi pschiſporjeſche. M. P. Bogodin běſhće tež tón, kž přenje ſlowjanſke dobročeſſke towarzſtvo w Ruskej ſalvži a k temu pomhaſche, jo ſſlowjenjo, nuju cjerpiazy, pódla dobreho ſlowa tež pschi ſkladnoſci pjenježiu podpjeru namakaſia. Wón bě doſež bohaty kniſes a je redaktor tuthych nowin psched 16 lětami ſydom ujedžel pschi niu bydlík a ſo tam derje měl.

* Jako 19. decembra njedaloko Olsberga (w Hejzenstce) jedyn czah s tworami po zeleznicy jedzejsche, dha so s jeneje podlanskeje hory jena wulka skala na schenj dele wali. To so tak blisko psched wosami sta, so so te fastajicz nedachu, ale na tu skalu sajedzechu, pschi czimz bu 17 wosow na kruchi roszrazenych. Ludzo njejzu wo ziwjenje pschischli, jenoz dwaj czlowiekaj buschtaj lohko ranjenaj.

* В Debresinje (we Wuherſkej) bushtaj wóndano rubježnikaj Dobos a Blaga ё schibenzы wotkudzenaj.

* W Barlinje je 68 człowiekow, tij maja wjazy dňsi jedyn million toler' samóženja. Najbohatſchi wot nich ma 4 milliony toler.

* Liczba studentów duchownstwa je ſo na niemieckich universitetach ſaſo pomjeniſchila. W lęce 1874 běſche jich 1776 a nětko je jich 1641, po tajifikum 135 mienie.

* Woda reki Lobja běsche 24. decembra sažo tak wulka, so
žo wschelazy lubžo, jako čhyžchu ſo na dompuču psches Lobjo psche-
wjesč, ſažo do Dražđan wróćiež dyrbjachu, ſo bychu tam po-
moſče na druhu ſtronu reki ſchli a ſo wot tam domoj podawali.
Tak bě 65 ſchandowſkich wobydlerjow, kij běchu w Dražđanach po-
hodowne wobrady byli, do Krippena pſchijělo, ſo bychu ſo tam pſches
reki pſchewjesč dali; ale pſchewoſnik to czinicž njemožesče, dokelž bě
moda jara torhaza a tež ſchrutn dřechu.

* Ajenemu knjesej w Barlinje wóndano tjo žandarmojo do jeho wobydlenja pschińczechu, hdźż wón hiſčeže spasche. Žako wón pschi tym wotuczi a se spodžiwanjom na nich hladasche, woni tež na njeho je spodžiwanjom hladachu a skónečne prajachu, so ſo teho dla džiwaja, dokelž je ſo wyschnoſci woſſewjewiſ, so je ſo wón ſam ſatſelit, a temu tola tak njeje. — Podrobnishe pſchepytanje potom poſkaſa, so bě jeho hoſpoſa, ſ fotrejj bě ſo nekaſeje malicžoſce dla ſwadži, ſ mijerſanja na poliziju ſchla a tam tajke njewérne woſſewjenje pſchinieſla. Wona bu teho dla wo 30 markow wotschtraſowa.

* W Neutweinsdorfje (w Frankojskej) su psched někotrym čažom jeneho wo prawdze stareho cželadnika pohrjebali. Wón wunirje, nimale 100 lét stary a běsche 79 lét sa žolu w domje várvaia Rötenhana pohonc a žlužobník byl.

* Na rězy Gironde (w Franzovskéj) lóđzi „Louisiana“ a „Gironde“ na ho storežíctej a je pschi tym 15 ludži wo živjenje pschischlo.

* Na zchollawskich ležomnoščach bu 22. decembra jedyn ſnijer ſnijený cžlowjek namakany. Schtó wón je, njeje ſnate.

* W Draždžanach je towarſtvo, kotrež ſa tym hlađa, ſo by ſo cžehnity ſlót abo ſyka tež kózde druhe ujeſchťodne ſvérjo psched ſlym ſakhadženjom wobarnowało. Tudem towarſtviu je jena tamničha knjeni 6000 markow wolkafala, ſ tym porucženjom, ſo by ſo dali ſ tuthyj pjenjes woſebje k řepſcheniu pžow nažužowała.

* W Strelnje (w Schlesynskéj) chžyſte wónzano bětnar tamničheje ſáfelez piwaruje cžopou džeru jeneje cžwizy, kotrež běsche runje požahal, wjetſchu ſčiniež. Wón teho dla ſe žahlym požahadlon (želeſnym kruchom) do teje džery ſajedže, ſo by ju wjetſchu wupalik. W tym žamym wokomiknjenju ſo pak nutſka ſmuča, kotrež běsche hřečeje horza, ſapali a cžwizu roſbuchny, pschi cžimž kruch želeſa bětnarzej hlowu tak ſtraſhne roſrafy, ſo bě tón hnydom morwy.

* W Prahy bu 22. decembra jedyn ſchěſnačeſetny ſedlarſki wuzomnik k ſchěſčelnenemu jaſtuwo woſhuzdeny, dokelž běsche jenu žonu ſ hamorom dyriš, ſo by w jeje ſtrø por ſchforni kranež móhł.

* W Buſarejchze (w Rumunskej) běsche 20. decembra wjecžor w 7 hodžinach křetro ſylné ſemjerženje, kotrež pak žaneje ſchody načiniilo njeje.

* Wónzano je w Düsseldorſje jedyn muž pěkný pjenježnu ſhwanku wuſlēžil. Wón mjenujz ſkradžu widžesche, kaf jeho žona jenu 20 markowſku papjeru do ſwojeje ſpôdneje ſuknje ſaschiwa. W nozý wón ſtaný, tu ſuknju mjeležo roſpró a — 600 markow w njej namaka.

Rosprajenje,

kotrež je ſo na porucžnoſć evangelsko-lutherſkeho krajnega koniſtorſtwa wſchitkim evangelsko-lutherſkim woſhadał 1. a 2. džen ſtow 1875 po ſhromadnej ſpowendungi a hréchiwodacžu ſ křetkow na ſjawne dało.

Luba woſada! Boh daj wam wjele hnady a měra! Wam je ſnate, ſo ſe ſapocžatkem pschichodneho léta křežorſtwowý ſakon w ſapižanju parſhonſtwa a wobſanknjenju mandželſtrow do živjenja ſaſtupi. Psches tutón ſakon ſo něcht poſtajenjow a wukaſnijow, kotrež w naſhem ſakſkej dotal a hacž do kónza tuteho léta ſakonku plaežiſnu maju, wuſběhnu abo twa pſchemenja, bjes nimi tež někotre, kotrež zyrfwine ſtawu jako tajke naſtupaju. To je nam ſa ſamýſt, haj tež pschichuſhnoſć, ſo ſo ſhami ſe ſlowom roſwucženja a naſpominanja na evangelske woſhady woſrocžami, kotrež zyrfwine byče a živjenje tež naſhemu wodženju a ſublanju wot Boha je porucžene.

Šakon wot 6. maleho róžka tuteho léta, kif ſ nowym lětom ſa ſyke němiſke křežorſtwo ſwoju móz doſtanje, pschikauje, ſo dyrbja ſo tež křežorſtjanzy ſlubjeni, předy hacž ſo móža pſches zyrfwineho žlužobníka psched Božim woſtarjom w Božim mjenje hromadu dacž, hižom předy wſchitkim potrjebnoſčam, po ſwětnym ſakonju ſa plaežaze mandželſke ſjenocženje woſtejazym, doſez cžiniež, woſebje psched ſwětnym ſtaſnikom ſwoju wolu, ſo chzetaj ſe žolu do mandželſtwa ſtipicž a wot tuteho ſtaſnuka móz ſwětnego ſakonja ſa

mandželſkých po prawje ſjenocžených wuprojicž. Nimo teho ſu ſapižanja dla, kaftež ſwětny ſakon žada, wſchě porody a ſmijertne poſdawki runje tak, kaf te psched ſtaſnikom ſcžinjenje wobſanknjenja mandželſtrow, do ſwětnego ſtaſnuka ſapižacž.

(Složenje pschichodne.)

Telegrañski bureau w ſadnym twarjenju pžta na bohatej haſy je kóždy džen ſotewrjeny wot ranu 8 hacž wjecžor 9 hodžinow.

Cžahi po želeſnicy.

Se Šhorjelza do Draždžan.

Wojtežd ſe Šhorjelza	1 ₄₀	3 ₀	5 ₂₅	7 ₅₅	11 ₁₅	2 ₄₅	5 ₁₅	7 ₁₅	10 ₂₈
Lubija	2 ₅	3 ₃₅	6 ₅	8 ₄₀	12 ₅	3 ₃₅	5 ₅₀	8 ₀	11 ₅
Budýſčina	2 ₃₅	4 ₅	6 ₄₅	9 ₁₅	12 ₄₀	4 ₁₀	6 ₂₀	8 ₃	—
Biſkopiz	ſpělčný cžah	4 ₃₀	7 ₂₀	9 ₅₀	15 ₄₅	4 ₄₅	6 ₄₅	9 ₁₀	—
Radeberga	—	5 ₀	7 ₅₀	10 ₂₅	15 ₀	5 ₂₀	7 ₁₅	9 ₄₅	—
Pschijejd do Draždžan	3 ₄₅	5 ₂₅	8 ₂₀	10 ₅₀	2 ₁₅	5 ₄₅	7 ₄₀	10 ₁₀	—

Se Draždžan do Šhorjelza.

Wojtežd ſ Draždžan	—	6 ₃₀	9 ₁₅	12 ₁₀	3 ₄₀	5 ₀	8 ₀	11 ₁₅	12 ₂₇
Radeberga	—	7 ₅	9 ₅₅	12 ₄₅	4 ₁₅	5 ₃₅	8 ₃₀	11 ₄₅	p. cžah
Biſkopiz	—	7 ₄₀	10 ₃₀	1 ₂₀	4 ₄₅	6 ₁₅	9 ₅	12 ₂₀	—
Budýſčina	—	8 ₁₅	11 ₅	2 ₀	5 ₂₀	6 ₂₀	9 ₄₅	12 ₃₅	12 ₁
Lubija	6 ₀	9 ₀	11 ₄₅	2 ₄₀	6 ₀	7 ₃₀	10 ₂₅	1 ₃₀	2 ₂
Pschijejd do Šhorjelza	6 ₄₅	9 ₄₀	12 ₂₅	3 ₁₅	6 ₄₀	8 ₁₀	11 ₅	2 ₁₀	8 ₄

Cžahi hornoluziſteje želeſnizh.

Se Koſhfurta do Šſokolžy. Se Šſokolžy do Koſhfurta

Koſhfurta	—	5 ₃₀	10 ₁₅	4 ₃	5 ₃₀	Šſokolža	—	10 ₃₀	4 ₅	8 ₂₀
Šorka	—	6 ₃₀	10 ₄₅	4 ₂₉	4 ₄₀	4 ₄₀	Rukow	—	10 ₄₇	4 ₂₆
Niſta	—	6 ₄₂	10 ₅₅	4 ₃₇	6 ₁₅	Wifor	—	10 ₅₉	4 ₄₃	9 ₅
Mitow	—	6 ₅₈	11 _—	—	6 ₅₀	Mückenberg	—	11 ₂₀	5 ₅	9 ₃₅
Wuježd	—	7 ₂₅	11 ₂₈	—	7 ₃₅	Ruhland	6 ₀	11 ₃₅	5 ₂₅	26
Gas	—	7 ₄₁	11 ₄₀	—	8 _—	W. Buſow	6 ₁₈	11 ₄₇	5 ₄₅	—
W. Buſow	4 ₄₀	8 ₆	12 ₅	5 ₂₅	—	Wojerežy	6 ₄₅	12 ₁₀	6 ₅	—
Wojerežy	5 ₁₅	8 ₃₁	12 ₂₃	5 ₄₁	—	Vas	7 ₆	—	6 ₂₀	—
Ruhland	6 ₅	8 ₅₀	12 ₃₇	5 ₅₃	—	Wuježd	7 ₂₈	—	6 ₃₃	—
Mückenberg	6 ₃₅	9 ₃	12 ₅₀	6 ₆	—	Mitow	7 ₅₆	—	6 ₅₁	—
Bitow	7 ₁₀	9 ₃₅	1 ₈	6 ₃₅	—	Niſta	8 ₁₄	1	0 ₇	4
Rukow	7 ₄₀	9 ₅₄	1 ₃₁	6 ₅₅	—	Worfa	8 ₃₀	1	8 ₇	12
Šſokolža	—	—	—	—	—	Koſhfurta	—	—	—	—

Dužne řežby woſnamjenja ſaſh wot 6. h. wjecžor hacž 6. h. 59 m. ranu

Na ſletnjanke ſtaſtije te cžahi ſaſtami, kif 3 hodž. 15 min. a 4 h. 15 m. ſt. Koſhfurta 8 h. 30 m. a 11 h. 10 m. wotſjedu.

Wifor je Elſterwerda, Rukow je Liebenwerda a Šſokolža je Falkenberg.

Plačiſna ſitow a produktow w Budýſchinje.

25. decembra 1875.

Šitowý dowos: 3515 měchow.	Ma wikač wot mt. np.	hacž mt. np.	Ma burſy wot mt. np.
Wſchenza 50 kilogramm	9 ₅₂	10 ₇₁	9 ₅₂
Róžka = =	8 ₃₅	8 ₅₄	8 ₂₃
Zecžmeň = =	7 ₈₃	8 ₂₆	7 ₉₇
Worž = =	8 ₁₀	8 ₄₀	8 ₁₀
Hroč = =	—	—	—
Woka = =	—	—	—
Raps = =	—	—	—
Jahly = =	12 ₆₆	—	—
Hejdusichka = =	19 ₇₀	—	—
Bérny = =	1 ₆₇	1 ₉₅	—
Butra 1 =	2 ₅₀	2 ₇₀	—
Sýno 50 =	5 —	5 ₅₀	—

Kóz pſchenzy po 170 punt: 15 markow 69 np. (5 tl. 6 nřl. 9 np.) hacž 18 mt. 41 np. (6 tl. 4 nřl. 1 np.) — Kóz rožti po 160 puntach: 13 mt. 36 np. (4 tl. 13 nřl. 6 np.) hacž 13 m. 96 np. (4 tl. 19 nřl. 6 np.) — Kóz jecžmjenja po 140 puntach: 10 mt. 65 np. (3 tl. 16 nřl. 5 np.) hacž 11 mt. 15 np. (3 tl. 21 nřl. 5 np.) — Kóz worža po 100 puntach: 2 tl. 20 nřl. hacž 2 tl. 23 nřl. — np.; hroč: — tl. — nřl. — np.; woka: — tl. — nřl. — np.; jahly: 4 tl. 6 nřl. hejdusichne kruþy: 6 tl. 17 nřl. — np.; bérny: 16 nřl.; butra — tl. 24 nřl. hacž — tl. 27 nřl.; sýno po 100 puntach: 1 tl. 22 nřl. — np. hacž 2 tl. 27 nřl. — np.

■ Epilepsia, ■

padaza khorosz, bróstowe a žoldkowe widliščja
šo — pod rukowanjom — trajne hacžera.

C. F. Kirchner, w Berlinie Jerusalemerstraße 9.

Wo C. F. Kirchnerowym sahojenju piše w 5. lětniku wukhadžazy žurnal
wot 28. oktobra 1874:

■ Pilsener Reform. ■

Hdyž něchto k dobremu živjenju pomha, dha je to čiloscz, strowość. Bjes strowośće žane živjenje, žana radość. Wo tym wiedzisze tež jedyn najwyšszych finanowych fastojnikow powiedacż. Wón czerpieſche hižom wjele lět na epilepsiju, iule satraschnu khorosz, fotraž běſche ſa njego čiun njeļubosnicha, doſelž ſa mějaz ſ najmějicha jedyn kroč fastupi a jeho husto doſez ſrjedz džela, bjes jeho kollegami, nadpanem a jeho, fotryž bě předy taſth a ſylnie, do ſucheho čłowjeka pschewobrocži. A tola ſo tónle muž — wón je mjenujž wudowz — w ſapocžatku novembra ſ pětnej knježnu woženi, pschetoz — wón je tu khorosz, tak rjez ſ ienym wotmachom ſahnal. To je ſo pak ſ Berlinia ſtało, hdyž je jedyn w tajich khoroszach wožebje naſhoniſeny ſtekat ſ mjenom C. F. Kirchner, hižom wjele ſtow ſahojit, a tež naſpomnjeneho wožebje ſastojnika wot epilepsije wumó. Da ſebi myſlu, ſo něfotremuzkuliz ſpodbnoſež wopokasam, hdyž adrežu tuteho ſławneho muža pschistaju. Wón je: Berlin, Jerusalemer Straße 9.

Pschepolloženje wobydlenja a pschedawarnje.

Cžesczenym ſſerbam ja ſ tutym najpodwolniſcho k naſvedzenju da-

ſwonkownu laſteku haſzu čzo. 795

pschepolložil hdyž ſu moje khlany po ſirmje ſnacž a porucžam piſci tym

ſwój wulki wubjerk nadwoblefarjow, kaž tež druhéje

můžeſeje a hólezeſeje draſty

po naſtunich placžinach.

Wožebje ja na mój wulki ſkład tunich noſchenych mantlow ſedžbne

čzinu.

S. Scholta.

Pschedženak.

Prothka

ſa

S ſ e r b o w
na lěto 1876

je we wudawařni ſerbskich
Nowinow ſa 25 np. doſtačz.

Šuſkujane ſtupnje a ſuſkujane toſle

porucža naſtunich

Richard Rincke
na bohatej haſzy 70.

Koſaze kožki, naſymniſti, ſajecže, tkož-
rjowe, mordarjowe (funijaze) a liſteže kož-
kujuje po najwyšszych placžinach

Heinrich Langa

w Budyschinje piſci ſerbskej katholſkej zyrkvi.

Kedžbu!

Na naſchich brunizowých podlop-
tach ſu wſchelake družiny zyle ſuheje
brunizh piſches naſcheho wyſchſeho
ſteigera Herzoga doſtačz.

Neue Hoffnungs-Grube
w Schwazizach.

Budyska ſuſkowa fabrika a
kuhničatny miſn
predy E. D. E. Mörbitz.

Ratarjam,

koſiſz chzedža wo doſtačzu ležominoſcزو a
ratarſkich wobſtejenach w krajinje Kanſas
(w połnožnej Amerizy) něchto naſhonicz, tym
na požadanie jemu knižku, tole wuſkadowazu,
po poſcze ſranko poſczele, Julius Simon,
Hamburg, Admiraltätsstraße No. 15."

Koſaze kožki

kaž tež wſchitke družiny njeharowanych kožow
kujuje po najwyšszych placžinach

Gustav Raufa
na garbarskej haſzy čzo. 426.

Lampertowy ſławny balsam piſche
wiež ſo hižom nimale
100 lět nałožuje piſche rheumatismus —
bolazu wiež — drjenje w ſtarach — bol
w plezach — kribjetbolenje atd. — Se ſnat-
nym ſelenym wułożowanjom doſtač ſa 1
a 2 maržy we wſchich haptykach Sakskeje.

Koſkowaný ſtuſelzowy len
kujuje po koždej dželbje mechaniska dželo-
piſchadownia w Hajnizach.

Wotewrjenje rjemjeſla.

Cžesczenym ſſerbam Rakez a wokolnoſeže
dowolam ſebi ſ tutym najpodwolniſho wo-
ſjewicž, ſo ſyム ſo tudz jako klemnar
ſaſydlit. Da proſchu teho dla wo dobrocžive
wobledžbowanie a budže moje ſtajne prózo-
wanje, tym, fiž ſo na moje wobrocža,
ſpěchňje a ſprawnje poſlužač.

W Rakezach 18. decembra 1875.

S počeſczomajom

Alma Dichter.

Powijszitkownia assekuranza w Trießzji (Assicurazioni Generali.)

(Assicurazioni Generali.)

Sařízena v ležce 1855.

fanęscęje pschi rukowauškim fōndsu wot

41 milionów 120 tysięcy 706 schesznaków 60 krajzarjow

- a) psche wohnjowu i>ktodu: tworn, mobilije, žnjenske saradn a. t. d., kaž tež, jeli to krajne sakom dowoleja, twarjenja wszych držinow;
 b) poškiczuje saweženja na žiwjenje ežlowejskich na jara wschelake waschnie sa noitunische twierde uramije a polizu w němkih nieniesloch mustaj

Towarstwo wypłaczy w leżce 1875 sa 15660 schłodowanjow summi wot 6 millionow 210 thuzaz 146 schëznafov 27 fraizjarjow

¶ kōždemu wukasanju a f wobstaranju sawěżenjow poruczataj šo agentojo:
hamitski škotolekar Ernst Walther w Budyschinje.
Adolf Baumert w Kamienzu.

Meschczanska haptynka w Budyschinje. Max Schünemann.

Max Schünemann.

Oldenburgski mlokoſkotny polver, pakcijk	1 marku	25	np.
ſchwajzarſki mlokoſw a wuzitkowh polver	—	50	"
kolkowh polver ſa konje	—	50	"
Bely broſtſtaſt, bleſchka 50 np. a 75 np.			
fenchlomjedowh extrakt, bleſchka	—	75	"
krejčiſzaze pille, ſchachtla	—	25	"
bajerski broſtowh ſłodozoſtor, po	—	25	"
Koncentrirowany nervyſylnjazy spiritus, bleſchka	—	50	"
reſtituzionſki fluid, bleſchka	1	50	"
Universalny ranopleſtr, truch po	—	20	"
mohrenthalſki hojazy a ezechnjazy pleſtr, ſchachtla	—	15	"
tinktura psche woſabenje, bleſchka	—	50	"
Loſchwizki balsam, buſchkej	—	18	"
Aromatiſka wiezna wota, pakcijk 80 np. a 50 np.			
papjera psche wiez, roſka	—	25	"

A wobfed'bowanju!

S tutym najpodwolnisczo wosjewjam, so wjazy na ryczerkuble Weisen sandu njejszym,
ale netko w Draždjanach, Villnizer Straße 4, II bydlu a wożebje

Kupowanie a p'schedawanie resp. pschemenjenje leżomnośc'ów więznych taž m'shczanskich wobstaran, taž tež wobstaranie pjenjes na wechſle, hypotheki abo hewajscchi ſaložk

na þo bjeru.

Ja proszę, mi kupienie a pschedacze leżomnoścę, kaž tež pschi potriebje wupoż-
czenie pjenes dobrozinię porucicę, dokelž ja po swoim wobscernim snajomstwie we
wschém němčim kraju doszcz skladnoścę mam, najruečischa kózde poruczenie dokoniecę, a
možu teho runja tež po mojich wschelakich našhonienjach pschi wupożczeniu pjenes niz
jenož wyšoku dań wobstarać, ale tež wupożczerjow pschede wschitkim schłodowanjom wo-
barnować.

Wózobje je mi móžnosć data, industrialne a železnicne akcije a prioriteth droho pschedac. Sa kapitalijsje, tiz maja lětne 12 prozentow pschiniesc, mam ja pschi hypothekarskej

W&estostyczni stajnje skladnoszcz. S dobom dowolam &ebi najpodwolnitszho proshydz, czesczenych pscheczelow na moju adreszu a na moju skuzbu dobracjimye kedzbynych sezinic, dokelz moje pr&ocaronzowanje stajnje budzie domieniem, mi krojczememu pscheczelu dosci cuniaj.

e, dowerzeniu, mi pożyczeniemu poleczo dołącz czynię, W Drądzianach, Pillnitzerstraße 4, II. S poczseczowanjom Friedrich Gustav Steglichs.

Spożystkażerstwo jara wjele familiow,

wopilstwo

wotstroni s' wjedzenjom abo tež bjes wjedzenja
wopilza R. Fülle w Plagwizku pola Lipska.
Wschědneje pschithadžaze džakne listy wróćzenie
domiazezho sbvoža wobhswedča.

Knejsei Tr. Chrhardt. Dokelz je Wascha prawdziwa Dr. Whitowa wodziczka sa woci mojej zonje dobru kluzbu ciniila, dha proichu (szleduje skasanie). Althausen b. Mergentheim, 8. jan. 1875. Johann Ullshöfer. Dale: Za tym hizom wjazh krócz Waschu Dr. Whitowu wodziczku daloko a blisko poruczał a wschudze dostanie tale wodziczka swoju chwalbu; je pat tež chwalby hódna. Altheim w Badenskej, 15. jan. 1877. Fr. M. Saus. Dale Wascha mi w novembri l. l. pokläana wodziczka mœjejche dobre skutkowanje a proichu Wasz teho dla (Skasanie). Kleinloßnitz, 23. jan. 1875. Jurij Dietel.

P. Kneiselowa włoszowa tinctura

Tale wo prawdzie spodziona tintkura, kij wschudzom nahladnoscž dobijwa a sa fotruž jeje wunamakat s wějtoscžu polnje rukuje, je dzieto jenicze, schtož bo bjes wschitimi snatymi średkami w skutku dopokaze, kaž wschaſt wſchę woliſe, balsamy a pomady pschi wſchę reklamie ženie nowe roſczenje wloſhow wudobycž uje moža. Psches hornje, wot woſebnych lefarjow naležnje poruczena tintkura bo na hłowie khorowatoscž kožejaczeri, czerjaza moz, pschi wložoczerpjazych ludzoch husto doſež jenož dremaza, bo k porjadnemu skutlowaniu wubudzi a psches ſwoje, wloſhowe korjenje hylnie žiwjaze wutki najwjetšhu polnoscž wloſhow plodzi. Haj wjeleletni pleħacze ſu, kaž bo polizajſzy wobſwedeži, ſwoje polne wloſhy ſaſho dostali. — Na pschedan ma ju jenož Heinr. Jul. Linta w Budyschinje w bleſtach po 1. 2 a 3 markach.

Hollandski milákovní nálner.

Tutón, se starodawnych čażów dopokąsany, i najlepšich felow a korjenjow psychihotowaný pólver, po jenej abo po dwiemaj łyżicomaj wskiedźnie kruwom abo wołam na prenju piwu na奸paný, psychisporja wobżernośćz, płodži wjele młóka a sadżewa jeho wotkñjenje. Pakżej płačzi 40 np. a je ſ doſtačzu w hrodowskej haptzych w Budyschinje.

Dickowa concezjonirowana daloko wuwołana spodźiw- nje hojaza żalba,

Kotraż je ſo najbóle kózdy ras jako dobra wopofaskało, porucza ſo w żerdach po 30 np. a po 12 np.

Zena schponska bu žobotu 18. decembra
swonka mięta Budyschyna namakana a je
sačko dostacž čzo. 18 w Maleschezach.

Drjewowe aufzije.

Lětusche ſuſchizowe drjewa w revierach rakečanskeho kniejſtwa, bjes kotrymiz̄ maja ſo wužitkowe drjewa, maja ſo na ſledowazych dijach rano wot 9 hodzinow na pſchepa- džowanje pſchedawac̄:

wtorni, 4. januara t. l.

na jenjhečjanſkim reviru, ſpočat̄ na bělých ladach;
hredu, 5. januara t. l.

na wumjeñzach a trupinſkim reviru, ſpočat̄ pſchi wumjeñzach a pſchi starej dróž;

pjat̄, 7. januara t. l.

na jitrowſkim a kloſlowſkim reviru, ſpočat̄ na wopuschi pola ſitka;

pónđzelu, 10. januara t. l.

na ſhejzenčjanſkim reviru, ſpočat̄ pſchi hermanečjanſkim puežu w drjewniſchežu.

W Rakečach, 27. decembra 1875.

A. Pelz, wychſchi hajnik.

Gustav Joachim, atelier ſa ſhumſchtne ſubowe opera-
zije, plombirowanie, cziszczenie, ſa-
hneče ſubibolenja atd., w Budyschinje, na ſnitsknej lawſkej haſy 120.
K ryežam wot 8 do 6 hodzinow.

Slicžbowanie a džaf.

Sa tych, kiz ſu ſo 16. septembra 1874 tudy wotpalili, ſu ſo ſkledowaze ſmilne dary
narodali, ſa kotrež podvižana gmejnſka rada ſwoj najwutrobnitschi džaf wupraja, ſ proſtrwu
k Bohu, ſo by to wičhem davarjam tu ſ čažnymi a tam ſ węcznymi ſublami ſarimaſ.

Kenjes pječarski miſchtr Heža w Radworju, 1 centnar khléba; k. Lüthenberg w Bisko-
pizech, 6 tl.; k. Lorenz w Dalizach, 1½ ctn. khléba; gmejna a kniejſtvo w Šomku 5³/₄
měchow žita, 2 kopje 19 woſlepov ſlomy, 24 wałow ſyna a 5½ tl.; kujpjanſke kniejſtvo
2 měchaj žita; drobjanská gmejna 4 měchi žita, 1 kopu 27 wałow ſlomy, 34 walczkow
ſyna a 1 tl.; lipiežanske kniejſtvo 3 měchi žita; holeſchowſke kniejſtvo 2 měchaj žita;
Kroſchke we Župoj 8 wałow ſlomy; lipiežanska gm. 5 měchow 3 měržy žita, 1 kopu 22
wałow ſlomy, 35 walczkow ſyna a 1 tl. 10 nžl.; minakalska gm. 5 měchow žita, 1 kopu 44
wałow ſlomy, 22 walczkow ſyna a 19 tl. 21 nžl. 5 np.; k. advocat Neumanu ſ
Noweho Města 1 tl.; gmejna w Kämjenej 5 měchow 10 měržow žita; kowar Žaſel we
Libochowje 1½ kopu ſlomy; Blažej w Khažowje 1 mandlu ſlomy; ſajdowſka gmejna
3½ měcha žita; kluſhanská gmejna 3 měchi 3 měržy žita, 1 kopu ſlomy, 7 walczkow
ſyna a 2 tl. 5 nžl.; gmejna w Khróſcze 1¾ měcha žita, 40 wałow ſlomy, 13 walczkow
ſyna a 2 tl. 5 nžl.; krajnovoſhotiſki Židow 10 tl.; pſowjanſka gm. 2 měchaj rožki, 1 kopu
18 wałow ſlomy, 3 walczkow ſyna a 3 tl. 8 nžl.; Rječek w Kämjenej ½ měcha žita; jeň-
ſchecjanſka gmejna 1 kopu 12 wałow ſlomy; Möſchler jun. w Křižiwej Vorſteži 1 tl.;
wulcowjelkowska gmejna 1 měch 2 měržy žita, 20 wałow ſlomy, 5 walczkow ſyna a 4 tl.
12 nžl.; wulcowjelkowske kniejſtvo 2 měchaj žita; ſarař Jakub w Nježwacžidle 2 tl.; ſa-
howſka gmejna 4 tl.; bohowſka gmejna 8 tl.; kujpjanſkodubrawska gm. 3 měchi 3 měržy
žita, 37 wałow ſlomy, 11 walczkow ſyna a 10 nžl.; gm. a kniejſtvo w Šderju 1 měch
12 měržow žita, 1 kopu 7 wałow ſlomy a 20 nžl.; radworska gmejna 4½ měcha žita,
8 měržow jecžmienja, 2 kopje 31 walczkow ſlomy, 17 walczkow ſyna a 4 tl. 24 nžl.;
rakečenska gm. 20 tl. 20 nžl.; wježelanſka gm. 4 měchi 12 měržow žita, 1 kopu 12 wałow
ſlomy, 4 walczkow ſyna a 10 nžl.; milkečjanſka gm. ſ w. a m. Pſchesdrénjom 9 tl. 17
nžl.; gm. w Nowej Wžyj pola Nježwacžidle 4 tl. 10 nžl.; horniſhunjowſka gm. 3 měchi
10 měržow žita; kheňjanſka gm. 2 měchaj 6 měržow žita, 1 měch 9 měržow jecžmienja,
12 měržow wowža, ½ kopu ſlomy, 4 walczkow ſyna a 8 tl. 10 nžl.; Stolla w Nowym
Broniu 7 wałow ſlomy; bronjanſka gm. 2 měchaj 8 měržow žita, 8 měržow jecžmienja
a 4 tl. 25 nžl.; delniſhunjowſka gm. 6 tl. 5 nžl.; holeſchowſkodubrawska gm. 6 tl. 23
nžl. 5 np.; Klenka w Župoj 4 měržy žita a 4 měržy jecžmienja; ſuhowſka gm. 17 tl. 27
nžl.; nježwacžiſſka gm. 24 tl. 2 nžl.; holeſchowſka gm. 7 tl. 2 nžl. 5 np.; k. baron Ucker-
mann nad Žutobezjom ſlanje a wotawu.

W Župoj, 28. decembra 1875.

Gmejnſka rada.

Parenz, gm. prjódſtejer.

Poliklinika ſa ſhodnych wuſchibědných pola ſtabſlekarja Dr. Lindnera
na bohatzej haſy 91 po 1 ſhodze. K ryežam

schtwörtſký ſobotu} dopoldnia wot 11—12 hodzinow.

Czíſhcz Smoler jez knihicžiſſejeruje w macžicžnym domje w Budyschinje.

Bot najwjetſcheje wažnoſće ſa
woezi kóždeho. Pravdžiwa
wodžicžka wot Traugotta Chrhardta
w Grožbreitenbachu w Thüringſkej je
wot leža 1822 ſwetoſławna. Štaſana
a flacon po 1 marku pójſcele mi **budyska**
hrodowſta a rakečanska hapyka.

Naschini czeſćenym wotupowarjam ſ tu-
tym k nowyjdenju, ſo moj hredu 5. ja-
nuara 1876 wulku dželbu uajrjenſich
mlodych koni w hoſeženizu we Wuſeri na
pſchedanu ſtaſimoj.

Bratraj Hirche.

Kowarňa w Měrkowje je na jeneho
khanenho kowarja hnydoni pſchenajec̄.
Wjeho dalshe je ſhonicz pola kowarja Schnei-
dera tam.

Hapyka w Rakecach

porucza ſwoj ſlawnie ſnaty wužitkowý,
wožerny a mlokoſy polver, poſleniſhi
woſebje ſkulcowazy pſchi mało abo hubjenje
mlodoj dejazých kruwach; dale: butrowy pol-
ver, butrudželanie položazy; najwubjerniſchi
ſałſowý polver, ſamo pſchi najhóſkich
ſalfach nanajlepje ſkulkujo; nervowny balsam
pſche wiež a teho runja; glöcknerſku, drąždžansku, žitawſku a mohrenthalſku
žalbu.

Homöopathiſke a allopathiſke lekarſtwa.

Majpodwolniſchi
R. Bredemann.

Nowoſlētne ſboždopſchějate ſharifi we wſchelakich pſchemenjenjach ſa žort a kutnoſež porucza

Ernst Richter
pſchi měchižanskej ſhuli na rožku ſnitsknej
lawſkej haſy.

Pola knihlupza Eduarda Rühla w Bu-
dyſchinje ſu wuſchle a tam ſa 50 np. doſtač-

Reductions-Tabellen
für Getreide, Sämereien und Hüſenfrüchte.

Bot L. Behra.

S pomozu tuteje knižki možesj kóždy czaž
hnydom widžecž, kaf wjele 170 pt. pſchenizv,
160 pt. rožki, 140 pt. jecžmienja, 150 pt.
rapſa a 180 pt. drubich ſuſhczinatych plo-
dow placzki, hdvž 100 pt. (50 kilogramow)
tejko a tejko kroſhtuje.

ZUŽIČAN
čo. 10 a 11 je wuſoł.

Štowortlētna předpłata
we wudawařni 80 np.
ana němskich poſtach
1 M., z přinjenem do
domu 1 M. 15 np.
Kožde číšlo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja
so we wudawařni, Serb.
Nowin'na róžku zwonk-
neje lawskeje hasy číslo
688 wotedać, plaći so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 2.

Sobotu, 8. januara

1876.

K n a w j e d ź e n i u.

Czi žami czechzeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow”, kotsiž chzedja sa nje na prěnje schtwortlēto 1876 do předka placzic, njech nětko 80 np. we wudawařni „Serbskich Nowinow” wotedadža. Czi, kotsiž ſebi „Serbske Nowiny” pſches pôst pſchinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam bôrsh ſtaſacj. Na schtwortlēto ſaplaſci ſo ſa „Serbske Nowiny” na ſakſkich a pruskih poſtach, kaž tež w druhich krajach němskeho khežorſtwa 1 marka a ſ pſchi- ujeſenjom do domu 1 marka 15 np.

NB. Czi žami ſ naschich czechzenhch czitarjow, kotsiž ſa Serbske Nowiny z h l e t n i e placzja,
njech to tola wěſcze na nowy thdzen ſežinja.

D o m o w i n s k e w o p i ſ m o.

Prěni ſlaw.

Schtož Wolſhink ſ temu praſeſche.

„Moje požohnowauje Wamaj dam, džesči,” rjeſny korcžmarč Wolſhink w Brěſowzy, młodemu Bartoſchej ruku ſkicžiwschi, bjes tym ſo ſo jeho džowka Hanža ſ macžeri tuleſche. „Ty ſy ſmaný hólz, Twój nan ma pěkné kublo, a ja ſebi myſſlu, ſo ſo pěknje ſnjeſetaj. Dželač ſtaj wobaj nauwkoj a to je tola pſchezo ta naj- woſebniſcha wěz; duž hotujtaj kwaſ, hdž džetaj, Hanžo. Wſcho druhe ja hižom ſ Twojim nanom roſryču.”

Marcžin Wolſhink, kotsiž mějeſche korcžmu, bě po prawym reſnik, kiž běſche ſo w Brěſowzy ſaſydlil a tam pěkný pjenjeſ na- hromadžil. Hanžu, jeho džowku, teho dla ſa bohatu njeviſtu džer- žachu. Wón wjele do njeje džeržeſche a běſche ju, jak bě wona ſe ſchule, někotre lěta ſ ſwojem ſworek do města paſſat, ſo by tam měſchzanſke waſhynje nauwka. Jak bě ſydomnacje lět ſtara, wona ſaſo domoj pſchiindže; pſchetož jeje nan ju w hospodarſtwje trjebaſche, dokelž bě ſo to pſches pſchitupjenje wſchelskich ležomnoſćow powjetſchiko, tak ſo macž wſcho wobstaracj njenmōžeſche.

Hanža, hacž runje ſwojeju ſtarſcheju wutrobnje lubowaſche, njebe ſo wopredka ſaſo rad na wjeſz wrózila, pſchetož jej ſo w měſcze bôle lubjeſche; ale po kwiwi ſo jej tola doma ſpodobacj pocža, wo- ſebje dokelž wjele ſudži do korcžmy ſaſtupi a bě ſtajnje něſchtō nowe widžicj a klyſhceſ. Wona tež piltne dželaſche a nan a macž mě- jeſtaj nad njej ſwoje wjeſele.

Wona bě nětko dwazecz lět ſtara a pſched džeſaczimi lětami bě ſebi ſtarý Bartoſch w ſuſhoduej wſy, w Klobanžach pěkné kublo ſupiſ a tam derje ſežesche.

Wón bě najprjódžy ſa Draždžanami ſlužil, ſebi tam potom jenu ſiwnoſeſ wotnajaſ a ſo woženil. Hacž runje mějeſche w ſwojim hospodarſtwje ſboža doſč, dha tola hiſhce ſpoſokojn njebeſche, ale da ſo wot jeneho wuherſkeho ſemjana nauwacj, ſo ſ nim do Wu- herſkeje czechniſche a tam na jenym jeho wulkim ſorbarku hospodarja czechniſche. Žemu ſo tam derje džesche, ale napoſledku ſo jemu po wótznyh kraju ſaſtyska a wón ſo ſe ſwojej žonu domoj wrózji,

ſydomnaczelētneho Handrija ſobu pſchiwjedžo, kiž bě ſo jemu we Wuherſkej narodžil. We wótznyh kraju a to w Klobanžach ſebi wón bôrsh to kublo ſupi, kotrež mějeſche, a bě Jurischez Martu, jeniczku džowku ſwojeje ſotry ſ ſebi wſal. Zeho ſotra a jeje muž běſtaj wumrjeloj a wona bě ſyrota. A dokelž bě Marta jara pě- na a dželawa, dha ju wuj a cžeta bôrsh ſubowaſtaj a Handrij bě jej dobry towarſch. Wonaj běſtaj kaž bratr a ſotra. Handrij bě pječadwazecj, Marja pač nimale wožominacje lět.

Starý Bartoſch mějeſche, ſo by cžaſ ſyl, Handrijej kublo pſchepodacj a wón roſhlađowasche ſo, ſ kajeſ ſolzu by jeho woženil. Holž w jeho wſy ſo jemu doſč njeļubjachu. Wón bě w ſwěcze wjele widžaſ a duž ſebi wjazy wot burskeje hoſpoſy žadaſche, hacž móžachu po jeho měnjenju wjeſzne burske holžy dokonczej. Brěſow- čanſka korcžmarjez Hanžka ta ſo jemu a tež Handrijej lubjeſche.

Wona bě pač tež rjana žónſka a pſchi tym ſpěſhna a wuſkocžna, zyle hinaſche hacž te druhe holžy-pomaſawy. S tej móhſ ſo Handrij wſchudže widžecj dacž a hdž by w měſcze bylo. A jejny nan mějeſche wjeſche teho pěkné kubleschko. Hanžy ſo pač Handrij tež lubjeſche a teho runja jeje nanej; tak ſo dale žane ſadženki njebečhu, jak ſo Handrij praschesche, hacž dže ju jemu Wolſhink dacž. Duž žadyn džiwo njebe, ſo dobre wotmolwjenje doſta a dokelž Hanžmeje a jeho ſtarſchej ničo pſchecžiwo temu njenmějeſtaj, ſo by ſterje a ſlepje kwaſ był, dha myſleſche Handrij, ſo budže najlepje, hdž bôrsh ſ knjeſej duchownemu poſtoci a tam proſy, ſo by ſo pſchitupjenje hižom pſchichodnu nježelu ſtač. Knjeſ farač, kiž jeho nana, kaž tež korcžmarja Wolſhinka derje ſnajeſche, jemu ſ ſ jeho prijódkaſacju wjele ſboža pſchecžiſche a měneſche, ſo može ſo pſchitupjenje na ſpomnijenej nježeli ſtač, jeli ſtarſchi do teje ſenitwy ſwola a wón do ſoboty wſchě nuſne papjery a wopiſma pſchinjeſe.

„Papjery — wopiſma?” praschesche ſo Handrij ſe ſpodiwanjom, „Kajeſ papjery?

„Nó, kſeženſki liſt, domowinske wopiſmo abo „heimatschein“ a tak dale,“ wotmolwi knjeſ farač.

„Alle, Bože dla, knjeſ duchowny, ja ſym ſo ſa Draždžanami narodžil a potom we Wuherſkej pſchewywaſ, a jeli dýrbju ſo ſ

wopisnom s Wuheriskeje wupokasacj, dha móže to měšazh tracj a tak dołho ja tola se swojej ženitwu ežakacj njemožu!"

„Sm!" da ho knies farać blyscacj, „tak žałosnje dołho drje to tracj njebudże, ale bjes tych lubnych papjerow ja niczo cžinicž njemožu. Duż džicze jenož w Božim mjenje domoj a njech je Waſach nan boryš wobstara. Schtož Waſchu njewestu nastupa, dha ſebi jeje papjery wot jejneho nana dacj dam."

Schto chyſche Handrij cžinicž, hacj ſo wón ſpěchnje domoj cžerjesc, ſo by nanej prajil, ſchto je trjeba.

(Potraczowanje.)

Swětne podawki.

Němske khěžorſtvo. Nowe lěto bě ſo w kralowſkim hrodze tak derje s Dražđan kaž tež ſ zykleho ſakſkeho kraleſtwa wjele wypoſtich ſaſtojnikiow a drugich woſebnych knježich ſhromadžili, ſo bych u kralej Albertej a kralowej Karoli ſ nowemu lětu ſbožo pſcheli.

Direktaré ſeminara w Lubiju a ſchulski inspektorat lubijskeho woſtrjeſa ſ. Grüllič je ſa ſchulſkeho radžicela pomjenowaný.

Na dnju noweho lěta mějachu poſtzy listynoſcherjo w Dražđanach na 80,000 liſtow wobſtaracz a dyrbjacu ſebi teho dla wjele pomožnikow pſchiwacj, ſo bych u to dokonjeli. Běchu pač to najbole liſty ſ nowoſtňym ſbožopſhacjom.

S Barlina pižaja, ſo je němski khěžor tym, kij ſu w Bremerhavenje ſ njeſbožu pſchiſchli, 3000 hrivnow (markow) daril.

Bajerski kral je, kaž loni, tak tež lětja 1. januara wjerchnej Biſmarkej ſ nowemu lětu telegraſiſu ſbožo pſchač.

Po porucžnoſci minifterſtwa je w tychle dnjach w Barlinje kommižija w hromadu ſtupila, kofraž ma wjetſchu pſchejenoſc ſ němskej ortograſiſi (prawopisu) wujednacj.

Wjerch Reuž, kij běſče hacj dotal němski poſtlanz w Petersburgu, je swojeje ženitwy dla ſe ſlužby ſtupiš. Wón ſo mjenujz ſ weimarskej przekebny Marju woženi a na kwož (chwatbu), kij ſo najkerje w februaru ſměje, pječza tež němski khěžor a druhe ſobuſtarow jeho ſwójby pſhijedu.

Wobydlerjo Elsaſa ſu ſa ſchłodowanje w poſlenjej wójnje pſches 52 millionow markow ſarunania doſtali.

Pſhacjivo katholſkim duchownym, kij ſo tym nowym pruſkim zyrfinskim ſalonam podežižnycz nožedža, ſo pſhezo hiſhcze ſ jaſtrowm abo ſ pjenježnymi ſchtraſami ſakrocjuje. Tak ſu wondano w Gneſdnie ſhwiecjaſzeho biskopa Janiſhewſkeho do jaſtwa wotwiedli, ſo by tam ſhēſćměbačnu ſchraſu wotſedžat.

Sapoſlanzy pruſkeho ſejma ſo 15. abo 16. januara ſačo w Barlinje ſhromadža, njebudža pač dołho w hromadze, dokež rajchstag ſwoje wuradžowanja boryš ſačo ſapocžne a halle ſrjedž februara ſkōncji. Potom budž ſejmu ſačo dale wuradžowacj. W tu khwilu maja pruſke provinzialne ſejmy ſwoje wuradžowanja.

Austria. Bjes wiſtym a wuheriskim minifterſtrom je ſwada wudyrila. Wuheriske minifterſtvo, ſ zyka wuheriski kraj, ma w tu khwilu mało pjenjes, tak ſo ſa krajne wudawki pjenjeſhy niždže nje-dohahaja. Wuheriske minifterſtvo chze teho dla nowy krajny bank ſakſicž a papjerjane pjenjeſhy wudawacj. To ſnadž jemu nichton ſakalaſ njeby, hdj bych u tele wuheriske papjerjany pjenjeſhy jenož na Wuherisku wobmjeſowali a ſo bych u je jenož wobydlerjo Wuheriskeje bracj dyrbjeli. Ale na tym wuheriskenu minifterſtrowu doſež njeje, pſchetož wone ſebi žada, ſo bych u taſke wuheriske papjerjane pjenjeſhy tež te awſtriske kraje bracj dyrbjeli, kofrež pod wiſtym minifterſtrom

ſteja. Do teho pač wiſke minifterſtvo ſwolicž nožze, pſcheto wonie do předka wiži, ſo bych u awſtriske ſchěſnaki, kofrež w tu khwilu město 20 užl. hižom jenož 17 užl. 8 np. placža, potom hiſhcze wjele bole w placžiſne ſpančli, hdj by ſ nim hiſhcze wjele wuheriskich papjerjaných pjenjes pſchiſchko.

Awſtriske kanzler, hrabja Andraſchi, je po porucžnoſci rufkeho a němskeho knježerſtwa te wuſtawki ſeftajal, pod kofrym iž by ſo měr a poſoi w Boſniij a Herzegowinje ſ nowa ſakſicž dač; kaž ſmy na to hižom ſpomnilis. Tute wuſtawki ſu turkowſkemu ſulta-nej hižom pſchipoſtlane a wón je drje ſa dobre ſpoſnaje. Ale ſ tym ta wěz hiſhcze ſkōnczena njeje; pſchetož to, ſchtož je w tychle wuſtawkach poſtajene, to ma ſo tola tež do ſkutka ſtajicž. To pač boſnijsky a herzegowinsky Turkojo njeſchidadič a ſultan je tak ſlavý, ſo jich ſ temu nufowacj njemóže. Duż najkerje džiba awſtriskeho wójska do ſpomnjeneju krajow poczehnje a tam tak dołho wotstanje, hacj budž wſcho w dobrym porjadku. — Tak ſ najmjeñſcha wſchelake nowiny powiedaja, prajiz, ſo ſo pječz diviſijow awſtriskeho wójska ſ temu pſchihotuje, ſo bych u, jeli trjeba, do Boſniije a Herzegowinu marſchirowali.

Franzowska. Franzowskí ſejm je ſo 1. januara wjecžor rojeſchko, jak ſeču ſapoſlancy prawizy „ſlawu Franzowſkej“ ſapoſlancy lewizy pač „ſlawu republizy“ wunjeſli. — Džen prjedy bu ſalon wuradženy, kaf maja ſo wolby do prěnjeje komory (abo do ſenata) a do druheje komory ſtacj. Prěnſche ſtanu ſo 30. januara po wěſtej dželbje wot dotalnych, hižom wot ſejma pomjenowaných ſenatorow, poſleňſche pač 20. februara wot zykleho luda, a wobej komorje 8. měrza ſ nowym wuradžowanjam w hromadu ſtupi.

Njech je dotalny franzowskí ſejm był, kažkž je chyň, dha je wón tola Franzowsku, kofraž bě poſleňſcheje wójny dla do wilkeho hubjenſtwa ſapanyla, do tajkeho porjadka ſtajit, ſo tam rjemjeſko a wikowanje kęſje a ſo ratarjo derje maja. Duż ſu tež Franzowſojo ſe ſkutowanjom ſwojego ſejma, nětko roſpuſhczeneho derje doſež ſpoſojni.

Ruſowska. Ruſke wójsko je jenu dželbu ſokanskeho kraja hižom wobſadžito, dokež tamniſki wobydlerjo rubježne nadpady na krajiny, pod ruſkim knježerſtowm ſtejaze cjinjachu; nětko pač ſo to wot wobydlerjow druheje polojzy ſokana tež tak cjni a budža Ruſojo teho dla drje tež tule druhu polojzu wobſadžicž dyrbjecž.

Boſniija a Herzegowina. Pejko Pawłowicz je Turkow ſe ſwojimi ludžimi 2. januara bliſko Blany nadpanyl a jim 2000 wozow a 300 wołów wotehnal. Turkojo mějachu 80 morwych.

Ze Serbow.

S Buduſchina. Sandžene lěto bě w tudomnej pětrowſkej woſadže 4916 ſpoviednych, to je 487 wjazy, hacj 1874. Narodžilo je ſo 448 džecži, 37 wjaz hacj 1874, mjenujz 336 hólzow a 212 holzow; bjes nimi 56 njemandželskich, 10 morworodžených, 7 porow dwójnikow. Pſchipowjedanych bu 174 porow, 4 mjenje hacj lěto prjedy; werovalnych bu 96 porow. Semrjeļo je 349 woſobow, 39 mjenje hacj 1874. — W michaſkej zyrfwi bě 8770 ſpoviednych, 284 mjenje dyžli lěto prjedy; bjes nimi 98 katechu-menow a to 45 hólzow a 53 holzow. Narodžilo je ſo 214 džecži, 31 mjenje hacj 1874, bjes nimi 112 hólzow a 102 holzow, 1 por dwójnikow, 30 njemandželskich a 8 morworodžených. Pſchipowjedanych bu 120 porow, 16 wjaz hacj lěto prjedy, a tudj werovalnych bu 73 porow. Semrjeļo je 188 woſobow, 46 wjaz hacj 1874

najstarschi, imenijzy 91 let, bě umjenkař Handrij Žybla na Židovje. — W lēcze 1775 běsche 8237 spowjednych, 172 narodženych, 30 porow wěrowanych a 120 semrjethych.

— Schulerjo budyskeje ratariskeje schule su bjes ſobu ratariske towarſtvo ſaložili a ſo na ratariske wokrjeſne towarſtvo ſ proſtuw wobrocžili, ſo by je do ſwojeho ſwiaſka pſchijało. To je ſo tež ſ nim, kaž tež ſ nowoſaloženym hornohoręzanskiim ratariskim towarſtviom ſtało.

— Tudy wumrje 29. decembra wjedžor njejabžy knies profesor Dr. C. T. Fähna, prjedawſchi konrektar tudomneho gymnasija, na kotrymž je pſches tſizeči lēt jako wucžer ſtukoval. Wón bu 1867 khorowatoſeže dla emeritowaný.

— Do wokrjeſa nowoſrjadowanýe tudomneje katholiskeje ludo-weje ſchule (taf imenowaneje tachantskeje ſchule) ſluſcheja nětko katholiky wobydlerjo Budyschina, Židova, Daliz, Vělczez, Hrubocžiz, Ssokolzy, Faſenzy, Hrubjeležiz, Hněvbež tachantskeje dželby, Šklo-neje Vorſeče, Džěžnikz, Matariez, Čemjeriz tachantskeje dželby, Hornjeho Hunjowa, Libochowa, Sajdowa, Małbez, Wulkeho Wjel-towa, Džehorez, Jeńkez, Nowych Bobolz, Čjornych Noſliz, Bosankez, Sczijež, Čichonž, Delnijeje Kiny, Małych Bobolz a Dobruſche. Wšichy katholiky hospodarjo tutych wžow ſu pſcheproſcheni, ſo na ſhromadžiſne wobdželicz, katraž ſo ſředu 12. januara dopoſtnja w 10 hodžinach na tachantskej ſchuli ſchulſtich ualežnoſežow dla woldžeri.

— W tudomnej katholiskej woſadže je ſo ſańdžene lēto 120 džecži (61 hólzow a 59 holzow) narodžilo, bjes nimi 15 njeman-dželſtich a 3 morvorodžene. Wot nich buchu 35 druhdže, to je, w lutherſtich zyrfwach ſchecžene. Pſchipowjedaných bu 69 porow, wot kotrychž bu 19 tudy wěrowanych; tež bu jedyn ſloty ſwaž abo 50 lētny mandželſti jubilej ſwjecženy. Spowjednych běsche 4020. Semrjelo je 89 woſobow. Na Miſławſkym buchu 73, na pohrebniſtežo w Mniſchonzu 7 a na ſuſodne lutherſke pohrebniſteža 5 pohrebane.

— S Buděſt ež. W naſchej woſadže je ſo w lēcze 1875 narodžilo 165 džecži a to 91 ſyntow a 74 džowcžiczkow; bjes nimi je 4 morvorodžených, 30 njemandželſtich, a 3 porow dwójnikow. Wjazh dyžli loni jich běsche: 19 a wjazh dyžli pſched 100 lētami: 98. Semrjelo je 111 woſobow, 56 muſkeho a 55 žónſkeho rodu: mjenje dyžli loni: 4. Bjes nimi je jedyn, kiaž je ſebi ſam živjenje wſal. Do ſwiateho mandželſtwa je ſtupilo 36 porow, to je 6 wjenie dyžli loni. Wysche tych bu w naſchim Božim domje pſchipowjedaných 31 porow. A Božemu ſwiatemu bliđu ſu byli 5501, to je 226 wjazh dyžli loni. Šerbow běsche 4187, Němzow pał 1316. Doma ſu Bože wotkaſanje wužiwali 90.

— S Buſež. W lēcze 1875 w naſchej woſadže kniesowe wotkaſanje wužiwachu 5821; bjes nimi bě 80 katechumenow a 109 doma woprajanych. Němſtich hoſćow Božeho bliđa bě 835, eži druh Šerbia. Narodžilo je ſo 151 džecži, jako 74 hól-ežatkov a 77 holežatkow, 2 porow dwójnikow, 4 morvorodžene a 31 njemandželſtich. Pſchipowjedaných bu 67 porow, wot kotrychž ſo 32 jow a 35 druhdže wěrowasche. Semrjelo je 165 woſobow, 76 muſkeho a 89 žónſkeho rodu. Bjes tymi bě 22 mandželſtich hospodarjom, 18 mandželſtich hospoſow, 4 wudowzy, 23 wudowdw, 8 nježenjených wotroſežených a 90 džecži. Wot tutych poſlenich wumrje 42 na brunownju a diſteritis. Wot wotroſežených běchu jich wjeku starobu dozpili: 17 woſobow wot 70—80 lēt, 2 pſches 81 lēt, 2 pſches 82, 2 pſches 83 a 1 nimale 94 lēt. A tutym ſluſcha tež naſch prjedawſchi wjekuſlužbny duchowny,

k. rycer M. Möhn, kiaž bě 82 lēt 2 měs. starý w Draždjanach ſwój běh dokonjał a kotař ſu k nam k ſwojemu wotpočinckej pſchi-wjeſený. — k.

— S* Se Sarveža. Pſched někotrym čaſhom „Serb. Nov.“ hžom tu powjescz pſchinjeſechu, ſo je naſch dotalny wucžer k. Frenzel ſa zyrfwinkleho wucžerja do Njeſwacžidla wuſwoleny. Tón ſamý tež teho dla džen 23. decembra poſleni krócz poſla na ſchulu wotdžerža, hdež běsche 29 lēt ſe wſchej ſwérnoſežu ſtukoval. ſe dopomjedžu a k pſchipoſmacžu jeho ſaſlužby bu kniesej Frenzelej na ſpomjenym dnu jako wopokaſmo luboſeže a džakominoſeže, dar, wobſtejazy ſ rjanych, do ſomota ſwiaſanyh ſerbſtich ſpěwarſtich ſ napižmom: „Swojemu lubemu wučerzej knjezej E. Frenzelej při jeho přesydlenju ze Zaryča do Njeſwacžidla 23. decembra 1875 zaryčanske ſulske džesi,“ kaž tež jedyn tepich, wot ſchulſtich džecži na ſwiedženſke waſchnje pſchepodaty.

Knies Frenzel ſawostanje wěſče wſchitkum derje ſmyžleny w dobrým wopomjenju. Boh tón knies žohnuj jeho ſtukovanie tež w jeho nowym ſaſtojnstwie.

Pſchi tutej ſklaſnoſeži dowolamy ſebi tež na to pokafacž, ſo je knies Babik, dotal ſchulſki vikar w Hornim Komorowje, poſla na ſu jako tajki ſaſtupil a ſo po tajkim, kaž bě w cízle 1 Serb. Novin prajene, wěrno ujeje, ſo wón wucžerſtvo ſložit. Wón bu ſańdženu pónđelu, džen 3. januara wot kniesa fararja Jakuba ſwiedženſky do ſwojeho ſaſtojnstwa ſapokaſany.

Pſchi ſpominjenje redakziye. Redakziya běsche tajku powjescz wo ſloženju wucžerſtwa ſ wěryhódneho žorka doſtaſa a je jej lubo, ſo je k. Babik ſwoje wotpohladane pſheměni; pſchetož ſarycžanski ſchulſki wokrjež doſtanje w nim wucžerja, kiaž móže tam wjele dobreho wuſkukowacž, dokelž móže wón derje ſerbſki a jemu teho dla cízko bycž njemože, ſerbſkum džecžom tež ſ pomožu ſerbſkeje rycze ſchulſku wucžbu podawacž. Snate je, ſo tón wucžer, kiaž to móže a cíni, ſebi wucženje, džecžom pał wučnjenje jara polóži.

— S Njeſwacžidla. Schtörtk pſched hodami 23. decembra džeržesche naſch dotalny nětko emeritowaný zyrfwinkſki wucžer k. Herzog poſleni krócz ſchulſke roſwucžowanje. Dokelž wón nětko ſwoje ſaſtojnstwo ſloži, dha jemu jeho ſchulſke džecži pſchi tutej ſklaſnoſeži k dopomjedžu bužaw (Ruhelijſen) pſchepodaſhu, na kotrymž by wón nětko po 48 lētnej ſwérnej dželawoſeži wotpočowacž móhl.

Boh tón knies ſpožež knieſej Herzogej dale cíloſež a ſtrowoſež, wjeſeſh a žohnowaný wjedžor jeho živjenja a junu to ſbóžne: „dži nutſ k twojeho kniesa wjeſeſoſci.“

Vandrowſki thérliſch.

(Na wjelektózne žadanje ſ nowa wotčiſtežane.)

Dyrhju runje tudy jako zuſník bycž, Wobežnoſež druhdy wſchelke pſchecžerpicž: Wětry, deſtcež, blyſk, njevzedro, Mlhу, ſnež, palaze ſkónzo; Dha ja du ſwój puež.

Wocži a wutroba na kónz hladaja, Hdžez kſčiž a ſrudoba wſcha ſo dokonja: Pſchetož bory pſchindu dom, Duž je kónz ſ tym wandrowſtowm, Potom k měrej du.

Ja ſyml wuſwoleny k Božim měſčjanam, ſ nimi ſtowarſheny budu bydlicž tam. Duž wſchu prózu ſabudu, Kiaž uje na tej rejzi tu Husto wobčeži.

A schtož trjebam nětko na tym pucžu tu,
To mi Bóh da wschitko, khleb a hospodu
Wjazý mje wobczęzuje,
Jeno horjedžerži mje:
Lóžki lóžo du.

Schto dha mje to stara, schtož njej' moje tu,
Ja mam khwataež jara, dale so pschiňdu.
Ja du khwatajo swój pucž,
Hacž tam budu dožahnućž,
Hdžež mi sbože kče.

Derje mi, so ja mam swój kij wandrowstí!
Na njon so sejperam tudy na rejži;
Hischéze tež we węcznoſeži
Je wón schaz a pastwa mi
A mje swježeli.

Ziwijenje mi dawa hrjedž we wumrjecžu,
Hdyž nusa naſtawa, so jei njestrožu.
O, mój kijo, Jefu, ty
Mlojey dusche pokoj by,
Rjaný kijo mój.

Mje tu pschewodžaja swjecži jandželjo;
Hdyž cži ja mne steja, cžert mje boji so.
Hdžež ja jenož samu nutš,
Tažki kražny dobrý schuz
Mam ja kóždy cžaž.

Wjèle bratrow tudy so mnú t njebju du,
Kotrychž pschezo druhdy sažo podenđu.
Tak ja tola nježym ham,
Sda so runje čłowjekam,
Dha niz psched Bohom.

Mjeſy tamnoh' kraja hižom widžecž je,
S tamnoh' rjanoh' raja naſcha króna kče.
Kak so blyſteži Salem ham!
Zana čžemnoſež njeje tam,
Bóh ham swětlo je.

W tamnym wježlym mjeſce, hdjež dom wózny je,
Baže wón naž węſce bje-wschéj staroſež,
Hdjež ſu chorh jandželſke.
Bratſja hlowu poſvěhncze:
Nawoženja dže!

Haj, wón dže a khwata naſch kral žiwijenja,
So by byla data nam nětk sbóžnoſež wščja,
Kiz wón tam na Golgatha
Nam tak droho warbowá,
Hdjež krej pschelaž je.

Wschizy wuswoleni steja hotowi,
Powitacž naž rjenje ſ naſchej žaſoſež,
Halleluja spěvoſež,
Kanaan tu hižom je!
Sswęcze dobru nöz!

Rosprajenie,

Kotrež je so na poručnoſež evangelsko-lutherſkeho krajneho koniſtorſtwa wſchitkim evangelsko-lutherſkim woſbadam 1. a 2. džen' hodoſ 1875 po ſhradnej ſpowiedži a hřechiwodacžu ſ kletkow na
ſjawne dało.

(Slončenje ſ čžo. 1).

Psches ſakonske wukasniſe wot 6. maleho róžka 1875 so nicžo njeſpchemeni na prawje a pschiſkuſchnoſeži kſchecžijanskich blubjenych, ſeji zyrtwine werowanje žadacž. Po tym, so ſu ſwoje ſjenočenje ſwětnie woſbankli, dyrbja tež dale w mjenje teho Kneſja ſwojego Bóha so hromadu dacž a ſ ſwojemu mandželſtu ſyrtwine požoh-

nowanie doſtačž. Runje tak mało ſo něſhto pschemeni na pschiſkuſchnoſeži kſchecžijanskich ſtarſchich, jich džecžatka w ſhwatej kſchecženizy temu Kneſej pschinjeſež. Šakon to tež ſ wotwroczenju kóždeho woſpacznego ſroſymienja ſjawne taſte wupraja: „Bytwiných pschiſkuſchnoſežow w naſtupanju kſchecženizy a werowanja ſo tutón ſakon njeđotka,” to rěka; te psches tón ſakon žane pschemenjenje njehonja, ale woſtanu kaž hdý prjedy te ſame; jenož ſo ſo, kaž to tak derje w zyrtwinym, kaž tež w krajnym byču leži, tajke woſadžine ſtawý, kiz ſo we woſbedžbowanju tamnyh ſwojich zyrtwinych pschiſkuſchnoſežow njeródni woſakafaju abo ſo jim zyle woſtakuja, niz wjazý psches ſwonkomne pschinuſowanje abo psches ſwětne khostanje ſ jich dopjelnjenju njeſpchinućza.

Bohužel druhdže, hdjež to nowe naprawjenje hižom woſtawa, ſu někotſi myſl a woſpoſladanje tuteho noweho ſakonja woſak ſroſymili, druhý pak, kiz ſu zyrtwini njeſpchezeljo, je ſ wolū ſ ſawiedženju ſlabych a mjenje roſomnych ludži tak woſacznje woſožili, jako by nětko zyrtwine werowanje a kſchecženiza ſe wſchém wjazý trjeba njebyla, a jako by ſwětnej wychnoſeži a ſamym tym, kiz ſu najwychſchi ſwětni roſkaſowarjo, wſcho jene bylo, hacž wéra a zyrfek hischéze woſtanjetey w kraju. Duž ſo njeſolče a njedaječe ſo nikomu ſawiescž! My ſebi pak tež njeſožemy ſamječeze: Wjes tymi, kotsiž zyrtwi ſwonknie pschiſkuſcheja, ſu tež ſtvoři a ſymni. Cži ſebi zyrtwine woſtawjenja mało waža a teho dla lohko teho ſo woſtajeja, ſ cžemuž jich žane ſwonkomne pschinuſowanje njeſpchinućzi. Cži teho dla w tej ſwobodnoſeži njewobſteja, ſ kotrež je naž Khrystuſ ſu ſwobodžiſ. Tajke ſadžerženje je ſa evangelskich woſadnyh njeđostojne a tajkim njeſožne, kotsiž ſebi ſwoju zyrfek cžesčja a lubuja. Cži ſu teje myſle, kaž ja poſchtol Pětr psche: „Tačo cži frejni, a niz ſo býſcje frejotu na pschiſkywanje ſkoscze měli, ale jačo cži motrocžy Boži.”

Napshezíwne ſrudžaze ſhonijenja woſka njewostanu. Ale — my ſo nadžijamy, a Bóh daj! — we wulkim a zylym ſo njeſolim a ſo njeſahanibim, hdý do ſtawow naſcheje evangelskeje krajneje zyrtwje dobre dowěrjenje ſtajmy. W tutym dowěrjenju budž wam woſ naž pschiwoſane: Wy budžecze ſwoju ſwěrnoſež pshezíwo drohenu evangeliu naſcheho Kneſja a ſbóžnika, Jefom Khrysta, a pshezíwo zyrtwi a woſadže, kotrež je ſam ſe ſwojej krewi dobył, jenož cžim wježelscho woſołaſowacž a ſprawnu cžinicž, dokež mōžecze to poſchichodnje bje-wſchého ſdacža někajkeho pschinuſowanja w połnej kſchecžijanskej ſwobodnoſeži cžinicž. Dyrbjeli pak himaſ ſmyſleni tež bjes wami byč, cži njech ſu dopomjeni: Wſchizy, kotsiž dobru ſwěrnoſež pshezíwo woſtajenjam ſwojeje zyrtwje njewopokaža, ſo ſ tym jako tajzy ſami pscheradža, kotsiž jej wo pramđe njeſpchiſkuſcheju, cži roſrežnu ſami ſwiaſt gmejnſtwa ſe ſwěrnymi woſtajnymi ſtawami kſchecžijanskeje gmejnji a nacžinja roſtork a pohorski, města teho, ſo byču temu Kneſej Jefuſej Khrystuſ ſlužili. Wy pak wſchizy wopomincze: Pschi tutej węžy ſo njeryczi jenož wo čłowjekich woſtawjenach, ale wo tym, ſo mandželſtwo bjes nami — ſo to ſe ſłowami naſcheho Luthera prajimy, — „ſo jačo wažne woſbladuje a ſo w česčzi džerži jako bójſki ſtuk ſ pschitaſnia. Kiz ſu najprěni to naſrawili, ſo dyrbitaj ſo nawoženja a njewiesta do zyrtwje wjeſcž, cži ſu to ſawěrjenje niz ſa žort, ale ſa wulkim wažnoſež woſbladali.” Dale ſo wo tym ryczi, ſo Bóže ſhwate ſłowo a ſakrament ſhwatej kſchecženizy ſo tež ſa ſhwate džerži a ſo njeſapriwa. Tu ſo ryczi wo ſwiatych pschiſkuſchnoſežach ſwědomija a pónacza po tamnym ſłowje naſcheho Kneſja: „Schtož mje poſna je psched lužimi, teho chzu ja tež poſnač ſchēd ſwojim Wózom kotrež w nebjehach je. Schtož mje pak ſa prje psched lužimi,

teho čzu ja tež sa přečí psch ed. wojim Wózom, kíž w nje-
bješ ach je." Duž da džerž, Čenjewowa wožada, schtož masch, so
czi nichtón twoju krónu njewosmje, a sa to drohe weryherbstwo, cžiste
kłowo a sakrament, pschi naž a pschi naschich džecžoch wostanje. Wy
zýrkwi prjofsteicžerjo, daječe temu sa waschu cžehnu pschibluskchnoscž
bycz, so nad tym wachujecže, kaž seže jo pschiblubili, so wschitko
pschistojne a po rjadu so stanje we wožadze. Wy wschižy, kíž
wěscze, schto na swojim Sbóžniku macze, cžinęce žóždy na swojim
džele a po swojim samozemju, so by wasche dobro — nascha droha
evangelsko-lutherška zýrkej — hanjene njebjelo ani njeſchdawalo, ale
so by na slym dnju napſchecživo ſtało, wschitko derje dokonjało a
a wožtało. Steječe ſa tym, schtož k měrej a k natwarjenju hjes
ſobu ſluži. Tak budže Boh luboſeže a měra ſ nami, ſo ſo wožadzy
w poſloju natwaruju, w bohabojoſczi kholđa a ſo napjelniuſa ſ
troſhitom ſwiateho Ducha. Pschetož ſwoje dowérjenje ſaložujemy
jenicžy na teho Boha a Wózta naſchego Čenjeſa Jeſom Chrýſta,
kíž praji: „Wy dýrbicže moj Iud bycz, duž čzu ja wasch
Boh bycz;“ a na ſwojego wyžožy kholeneho Čenjeſa a Sbóžnika,
kíž je, ſwojeje zýrkwe ſchlit a krycžisno, ſwojim ſlubil: „Hlaj,
ja ſhm po ſa waſ wſchitke dný hacž do ſkonečenja teho
hwět a.“

Haj, wón, naſch Čenjeſ, Jeſuſ Khrystuſ, a Boh, naſch Wócžez,
kíž je naž lubował a nam dał wěčny troſhit a dobru nadžiju psches
hnadu, tón napominaj wasche wutroby a požhljnij waf w ſwjeſ
wucžbe a dobrym ſluktu. Wón, tón Čenjeſ měra, dawaj wam ſwoj
měr wschudžom a ſe wschém waschniom. Tón Čenjeſ budž ſ warui
wschitkimi! Hamjen.

Přílopk.

S Džéžnikez. Nano 30. decembra we 8 hodžinach w jenej
tolkarni tudomneho polvernika maſha, hafle 5 minutow předy ſaſa-
džena, roſbuchny, psches cžož buchu woſna a grat lohko woſchlodžene. Wjetſke bě woſchlodženie, kotrež dwaj dželacžerjej: Scholka ſ Hor-
nijeje Horki a Frömel ſ Džéžnikez dostaſchtaj. Woni buſchtaj do
budyſteje hoječnje dowjeſenaj a njeje žadyn ſtrach wo jeju živjenje.

* Referendar hrabja Wallwitz w Dražžanach mějeſche wonda-
no na hońtwje to njeſvože, ſo jemu jene ſchrótowe ſorno do jeneho
wočka ſlečza to tak woſchlodži, ſo wón na nje wjazj njewidži.
To ſorno bě wot jeneho ſamjenja woſlečžalo, ſchtož bě ſ teho ſpoſnacž,
dokelž bě ſplaznjene.

* W Saratowje (w Ruszowskej) mějachu 18. decembra tajſi
ſatrafchym ſněhovym mječzel ſ wějenizu, ſo buchu třechi ſwottorhané
a domy tak ſe ſněhom ſarvete, ſo ludžo ſ nich won njemožachu.
Zedyn offizier, kíž ſ laſerny, wonka psched mětom ležazeje, do města
džesche, je na pucžu do města ſmjerſny. Woſko města bu poſdži-
ſho psches 30 ſmjerſnjenych ludži namakanych.

* W Hellikenje (w Schwajzarskej) je ſo patoržizu wulke nje-
ſvože ſtało. W tamniſchej ſchuli cžychu mjeniujy, kaž běſche ſo to
ež druhe ſéta ſtało, ſchulſkim džecžom woſradzecž. Šchula je rjane
twarjenje a běchu ſkody, kotrež do wýſchſcheho poſkoda wjedzechu,
woſeſe pschitwarjene, tak ſo běchu kaž w jenej khežzy. Tam ſo
džecži a ſ džela tež jich starschi ſhromadžichu, ſo bychu do ſchulſkeje
tale ſaſtupili, tak bórſy hacž budže wscho pschitowane. Ale na
jene dobo ſo horka ſkod ſ ludžimi, kíž na nim ſtejachu, ſlama a
dele wali a wscho hacž do kheže dele pscheraſy, hžez tež wjeſe ludži
ſtejeſche. Psches to bu 72 ſchulſkich džecži a woſroſzených ludži
ſaražených a 36 cžejko ranjených, wot kotrejch ſtaj potom dwaj

wumrjeloſi. Cži morwi buchu potom do dwieju wulſeju rowow
pohrjebani.

* W jenych podkopach bliſko Vochnije w Galiziji, w kotrejch ſ
kol dobywaja, ſu ſo wondano psches njekežbnoſež jeneho dželac-
žerja roſchty a wupażenja paſicž pocžale, ſ kotrejmiž ſo podkopki
džerža, ſo ſo njebjchu ſaſhypnyli. Pschi tym je ſo bórſy po wu-
dyjenju woñnia ſchecž dželacžerjow ſaduſylo. Taſo bě ſo 3.
januara ſ podkopów kuriž ſastało, dha ſo dwaj wýſchſchej ſaſto-
nikaj ſ dwěmaj hewjerjomaj dele puſchecžiſchtaj, ale žadyn ſo žiw
wróćiſt njeje a buchu wschižy naſajtra morwi namakani. Woni ſu
ſo najſterje tež ſaduſyli, dokelž je delſta lohko doſež hifcze wjeſe
ſchłodneho dýma bylo.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Hžje dha ſy hody kholđi, Mots?

Mots Tunka. We wſchelakich ſtronach, bjes druhim tež
njeſalito Mužakowa we Wulkim Tr., hžjež běchu hólzy holzam
wožedžeſcžowý ſchomik ſhotowali.

H. D. No dha drje ſu tam te hólzy prawje wjeſoſe byle.

M. T. Wſchelako, moj Hanžo.

H. D. Kac to wſchelako?

M. T. Hlaj, jako běchu ſchomik korečmarzej do ſale pschi-
njeſli a ſo woſko njeho powjeſeliſi, dha jón potom korečmarzej
na woſpołożenie do druhzej ſtvy dachu, ſo by derje woſtarany byl.

H. D. Taſ ſo jemu njeje móhlo ničo ſteho ſtačž.

M. T. Hm, na to běſche woſpohladane, ſo by ſo jemu ničo
ſteho njeſtało a woni teho dla korečmarja ſa ſtražniča poſtaſiſku a
wón ſo pschi ſchomiku na ſanapej ſydzje.

H. D. No, to dha bě hifcze ſlepje.

M. T. Ale, Boh njeſaj tajſeho ſtražniča! pschetož wón bě
žedžo wužnyk a bjes tym běchu njeboſakovo ſchomik kranylí.

H. D. Aw jaw! Ale njeſju jón ſaſo doſtali?

M. T. No, woni jón džechu ſe ſwězami a grychtami pytačž
a jón tež ſkonečnje na kralowſkim plocje namakachu. Ale wscho bě
ſ njeho wotschecžipane.

H. D. A ſchto dha ſu potom ſ tajſim proſnym ſchomikom
cžinili?

M. T. Woni ſo ſ nim k korečmarzej wróćiſtu, ale tón bě
taſ naſtróžený, ſo ſo tſchepjetajo praschesche, ſchto je ſo tola ſe
ſchomik ſtało. Woni pak jemu woſmolwicu, ſo je hubjeny
ſtražnič a ſo drje je wjele ſchecžipaka ſ ſebi brak a teho dla wužnyk.

H. D. Kacki kónz dha ta zka wěz woſny?

M. T. No na tſecžim dnju hodow woni proſny ſchomik
ſaſo do ſale ſtaſiſku a ſo ſ hněwom woſko njeho wjerčachu, kaž
iſraelſke džecži woſko ſtoteho cželecža.

H. D. Aw na tajſe cžinjenje tola!

Placžiſna ſitow a produktow w Budvſchinje.

|31. decembra 1875.

Kóz pschesiž po 170 punt.: 16 markow 18 np. (5 tl. 11 nſl. 8 np.)
hacž 18 mf. 20 np. (6 tl. 2 nſl. — np.) — Kóz roži po 160 puntach: 13 mf.
46 np. (4 tl. 14 nſl. 6 np.) hacž 13 m. 63 np. (4 tl. 16 nſl. 3 np.) —
Kóz jecžmienja po 140 puntach: 10 mf. 96 np. (3 tl. 19 nſl. 6 np.) hacž
11 mf. 56 np. (3 tl. 25 nſl. 6 np.) — Kóz woſha po 100 puntach: 2 tl.
21 nſl. hacž 2 tl. 24 nſl. — np.; hrož: — tl. — nſl. — np.; woſa: — tl.
— nſl. — np.; jaſh: 4 tl. 6 nſl.; hejbuske ſtrup: 6 tl. 17 nſl. — np.;
berň: 16 nſl.; butra — tl. 24 nſl. hacž — tl. 27 nſl.; ſyho po 100 pun-
tach: 1 tl. 22 nſl. — np. hacž 2 tl. — nſl. — np.

Schedzenak.

Brotyka

sa

S s e r b o w

na lěto 1876

je we wudawarni Serbskich
Nowinow sa 25 np. dostac̄.

Psche položenje wobydlenja a pschedawarnje.

Czeſčenym Sserbam ja ſi tuthm najpodwolniſho ſi naſjedzenju da-
wam, ſo ſy whole wobydlenje a pschedawarnju ſi garbarskeje haſy na
swonkownu lawſku haſu čo. 795

psche položil hdzej ſu moje ſklamy po ſirmje ſnac̄ a porucžam pschi tym
ſwoj ſuſki wubjerk nadwoblekarjow, taž tež druheje

mužazeje a hóležezeje draſty

po najtunisich placzisnach.

Wožebje ja na mój ſuſki ſklad tunich noschenych mantlow ſedzne
činju.

J. Scholta.

Epilepsia, padaza thoroſez, bróſtowe a žoldowe widliſcheſa ſo — pod rukowanjom — trajne ſac̄erſia.

C. F. Kirchner, w Berlinje Jerusalemerstraße 9.

Wo C. F. Kirchnerowym ſahojenju piſe w 5. lětniku wuhadžazý žurnal
wot 28. oktobra 1874:

Pilsener Reform.

Hdzej neschto ſi dobremu živjenju pouha, dha je to cíloſc̄, ſtrowoſc̄. Wjes ſtrowoſc̄e žane živjenje, žana radoſc̄. Wo tym wiedziſche tež jedyn najwyschich finanſowych ſaſtoñnikow powojedac̄. Wón czerpiſche hižom wjele lět na epilepsiju, tule ſatrachnu thoroſez, koraž běſche ſa njeho cíim njeſuboňiſcha, dokelž ſa měſaz ſi najmieniſcha jedyn kroč ſaſtupi a jeho hujto doic̄ ſrjež džela, wjes jeho kollegami, nadpanym a jeho, kotrž bě předy taſtym a ſylinje, do ſuſeho človjeka pschewobroc̄. A tola ſo tónle muž — wón je nienujdy wudowz — w ſapocžatku novembra ſi pětnej kniežnu woženi, pschetoz — wón je tu thoroſez, tak rjez ſi jenym wotmachom ſahnal. To je ſo pak ſi Berlina ſtało, hdzej je jedyn w tajkich thoroſezach wožebje naſhonienny ſekar ſi mjenom C. F. Kirchner, hižom wjele ſtor ſahojit, a tež naſpomnjeneho wypožekho ſaſtoñnika wot epilepsije wumó. Ja ſebi myſli, ſo nekotremužkuſiž ſpodoňoſc̄ wopokaſam, hdzej adreſu tuteho ſlawneho muža pschistaju. Wón je: Berlin, Jeruſalemer Straße 9.

Koſaze kóžki, naſhymniki, ſajecže, tkhō-
rjove, mordarjove (funjaze) a liſhčje kože
kujuje po najwyschich placzisnach

Heinrich Langa

w Budyschinje pschi ſerbſkej katholiskej zyrkwi.

Kožowanu ſtwjelzowy len
kujuje po koždej dželje mechanika dželo-
wychadownia w Hajnizach.

Koſaze kóžki

taž tež wſchitke družiny njeharowanych kožow
kujuje po najwyschich placzisnach

Gustav Naucka

na garbarskej haſy čo. 426.

Svožoſtaſtertwo jara wjele ſamilijow,

wopifſtwo

wotſtroni ſi wjedzenjom abo tež bjes wjedzenja
wopifza R. Fülle w Plagwihu pola Lipska.
Wſchědneje pschithadžaze džakne liſthy wróženje
domajzeho ſvoža wobſwedeža.

Правдžiwy Lampertowu rano-
wn, hojath, czechnih a ſpoločazny
pleſtr ſi ſnatym ſelenym wuſhovanym
je ſebi ſa 96 lět najwjetſchu kwalbu do-
był, je lekarſzy pruhowany a poruczeni
psche wiez, drjenje, ſaſhy, liſhawu, kurjaze
woka, woſabjenje, psche wſchē wotewrjene,
pschedžewaze, roſdželaze, wopalene, ſmierſke
boſoſeže, roſleženie, ſahorjenje, ſac̄ekliſny
atd. a je po pschi wſchitkach tuthy kwo-
roſzach psches ſwoj ſpěchmu, njeſapra-
jazu hojazu móz najkraſniſho dopokafat.
Dostac̄ ſa 25 a 50 np, we wſchē
ſakſich haptikach.

P. Kneiſelowa wloſzowa tintura

wot uajſlawiñiſchich lekarjow (cžitaj wopifma)
jako wo prawdze ſkutkowaze wſchém wloſz-
cerpjaſym poruczena, hdzej tež žadym druhym
kredk njeponha, ma w bleichach po 1, 2 a
3 markach ſtajnje na pschedan Heinr. Jul.
Linck w Budyschinje. Wſcho nuſne ſo we
wopifmje wukaze.

Hollandſki mlókowny pólver.

Tutón, ſe starodawnych cžaſow dopokaſany, ſi najlepſich ſelow a korenjow pschi-
hotowanu pólver, po jenej abo po dwemaj
kžiomaj wſchědne ſruwom abo wokam na
prenju pižu naſypany, pschisporja wobžernoſc̄,
plodži wjele mlóka a ſadžewa jeho wotk-
njenje. Pakcži placi 40 np. a je ſi doſtac̄ ſu
w hrodowskej haptiky w Budyschinje.

Dickowa conceſzionirowana daloko muwolana ſpodiwi- nje hojaza žalba,

koraž je ſo najbole koždy ras jako dobra
wopokaſalo, porucza ſo w žerdkach po 30 np.
a po 12 np.

wot hrodowskej haptiky.

Powschitkonna assefuranza w Triesczi

(Assicurazioni Generali.)

Saložena w lěže 1855.

faněsčuje pschi rukowanškim fondon wot

41 millionow 120 tyžaz 706 schěznałow 60 frajzarjow

a) psche wohnjowu iškodnu: twory, mobilije, žrjenške sradny a. t. d., kaž tež, jeli to krajne řakony dowoleja, twarjenja wšchěch druzinow;

b) poskiczuje faněsčenja na živjenje čłowjekow na jara wšchelake wachnje sa najtnishe twjerde prämije a polizy w němškich pjenesach wustaja.

Towarſtvo wuplači w lěže 1875 sa 15660 iškodowanjow summu wot

6 millionow 210 tyžaz 146 schěznałow 27 frajzarjow

Ke kóždemu wukasanju a k wobstaranju faněsčenjow porucžataj šo agentojo:

hamski ſkotwěkář Ernst Walther w Budyschinje.
Adolf Baumert w Kamjencu.

Měschčanská haptvka w Budyschinje. Max Schünemann.

Oldenburgski mlokoſtony polver, paketik ſchwajzarski mlokoſny a wužitkovy polver ſolkovy polver sa konje

1 marku 25 np.

— " 50 "

— " 50 "

Věly bróſtaſt, bleſchka 50 np. a 75 np.

— " 75 "

fenzlomjedowy extract, bleſchka

— " 25 "

frejzilczaſe pille, ſchachtla

— " 25 "

bajerski bróſtowý ſłodozokor, po

— " 50 "

Koncentrirowany nervyſylnjazy spiritus, bleſcha

— " 50 "

reſtituſionski fluid, bleſcha

1 " 50 "

Universalny ranopleſtr, kruch po

— " 20 "

mohrenthalſti hojazy a czehnjazy pleſtr, ſchachtla

— " 15 "

tinktura psche wosabenje, bleſchka

— " 50 "

loſchwitzki balsam, buſchkej

— " 18 "

Aromatiſka wičua wota, paketik 80 np. a 50 np.

— " 25 "

papjera psche wič, ročka

A wobfedžbowanju!

S tutym najpodwołniſho wosiewjam, šo wjazy na rycerſtuble Weisenſandu njeſzym, ale někto w Draždānach, Billnižer Straße 4, II bydlu a woſebje

kupowanje a pſchedawanie resp. pſcheměnjenje

ležomnoſežow

wjeſnych kaž měſchežanskich wobſtaram, kaž tež wobſtaranje

pjenes na wechsle, hypotheki abo hewajſchi ſaložk

na šo bjeru.

Za proſchu, mi kupjenje a pſchedacze ležomnoſežow, kaž tež pschi potriebje wupožczenje pjenes dobrocinje porucžic, dokelž ja po ſwojim wobſchernim ſnajomſtwie we wšchem němſkim kraju doſč ſkladnoſež mam, najručiſha kóžde poruczenie dokonjež, a možu teho runja tež po mojich wſchelatich naſhonjenjach pschi wupožczenju pjenes níž jenož wýžoku dan wobſtarac, ale tež wupožežerjow pſchede wſchitkim ſchłodowanjom wo- barnowac.

Woſebje je mi móžnoſež data, industrialne a želesniczne akzije a prioritety droho pſchedacž.

Sa kapitalije, kij moja lětnje 12 prozentow pſchimieſež, mam ja pschi hypothekarſkej wěſtoſeſi ſtajnje ſkladnoſež.

S doboſom dowołam ſebi najpodwołniſho proſhyež, čeſczenych pſhczelow na moju adreſu a na moju ſlužbu dobrocinje ſedźbnych ſežinic, dokelž moje prózowanje ſtajnje budže, doverjenju, mi spožezenemu pſchego doſč čeſnic.

W Draždānach, Billnižerstraße 4, II. S poczeczowanjom
Friedrich Gustav Steglich.

Redžbu!

Na naſtých brunizowych podkopach ſu wſchelake družinu zyle ſuchoje brunizh psches naſchego wýſchſcheho ſteigera Herzoga doſtačz.

Neue Hoffnung = Grube
w Ahwacziſach.

Budyska ſuſkowa fabrika a
kuhniſtrn mlyn
predy C. O. E. Mörbitz.

Ržana ſloma

we wſchech dželbach a po najwyſchſcej pla-
ćzimje ſu kupuje. Woſe kóho? to je ſhonicz
we wudawarni Serb Nov.

Do knihownje Maćicy Serbskeje dari:

- 1) K. prof. Dr. Braune w Rhoczebuſu: Programm kocž. gymnasija na ſchulfę lěto 1874—75. — 2) K. farař Bróſk w Kli- ſchowje: a) Šerbsku bibliju ſ lěta 1727. b) Nowy Testament a Psalmu ſ lěta 1773. c) Ton Młodlitwy doſtojny Boh. Žinjowe Prjedowanja wot Moehnja. 1873. — 3) K. farař Dučzman w Radworju: a) Smjerti- nička. Jēzusowe ſwiate rany ſu kłoki atd. c) Wopomjeňka na 1800-lětny jubilej martrařtwa ſwj. Pětra a Pawoła w Romje. d) Pobožne Čeſečuwanio. e) Ju- trowna ſwěca. f) Khostani pſchecžeharjo banžow. g) Othilia abo Slepá holečka. — 4) K. farař Hórník w Budyschinje; a) Delnjołužiske ſudowe pěſnje. b) Pobožnoſc̄ ſkhižoweho pucža. — 5) K. wučer Řó- dan w Popojach: a) Ethnographie der Ober- und Niederlausitzer Wenden. Von Schön. b) Ženu delnjołužisku khartu. c) Žene delnjołužiske wosiemjenje. — 6) K. wu- čer Kulman w Woſerezech: Misionski pô- ſoł na lěta 1866—1873. — 7) K. kaplan Luſežanski w Budyschinje: a) Krótké roſ- wučenjo wo někotrych bratſtwach ſwj. ſkapu- ſlira. b) Knižka za pobožne čeſečuwanjo ſy- dom bohoſežow ſwj. Marie. c) Roswuczenjo a modlitwy za jubilejſki čas. — 8) K. stu- dent Muk a w Lipſtu: a) Urgeſchichte der Wenden. Von Obermüller. b) Serbski kommerenik. — 9) K. prof. Dr. Bſul w Dreždānach: Disputatio de Serbis, vulgo die Wenden dictis, scripta a. M. Georgio Crügero. Wittebergae 1675. — K. knihi- kupz Röſger w Budyschinje: Antiquarischer Anzeiger. Wendische Literatur. 1873.

K. A. Fiedler,
knihownik M. S.

Bytaja ſu a móža hnydom ſaſtupicž wo-
tročkojo a rolni wotročzy, domſte, hródźne
a ſwinſke džorfi. Šda 160 hacž 180 markow.

Pſchiftajaza žona Heynoldowa
w Budyschinje.

Pschedawanie twarskeho a wuzitkowego drjewa

A. Zimmermanna

czehiskiego mischtra w Budyschinje na nowych hrriebiach 713

porucza swój skład húchich khójnowych a schmrékowych deskow tak derje t twarjenju, kąż tež sa tyshcerjow, bětnarjow atd. Drjewa sa hrjady a kóšky so po sasanju we wschej dolhosezi a tolstozezi połnohranite najtunischo wobstaraja.

Dale poruczeja so tséchne lath, spalierowe lath, lèpjefské lath, stolle, tséchna papa, papne hózde po najtunischiach placzisnach.

Sklad czašnikow
wot
J. G. Schneidera

na smutskomej lawskiej hafy, pôdla tórma.

Wuli wubjerk w schéch družinow czašnikow (segerjow) po najtunischiach placzisnach.

Zenož derje wotczehnjene czašníki so pod twerdym rukowanjom pschedawaja.

S dobom porucžam prawdziwe šlëborne rjeczaski, prawdziwe talmišločzane rjeczaski a posločzane rjeczaski we wulkim wubjerku, teho runja prawdziwe škote rjeczaski, medallony a klucziki.

Hewak pschispominam, so kym herbskeje rycze mózny.

Poliklinika sa khudych wushibédnich pola stabslekarja Dr. Lindnera na bohatej hafy 91 po 1 schodze. A ryczam

schtwórtk} sbotu } dopoldnia wot 11—12 hodzinow.

Gustav Joachim, atelier sa khumshctne subowe operazije, plombirowanie, czisczenie, sahnacze subbolenja atd., w Budyschinje, na smutsknej lawskiej hafy 120. A ryczam wot 8 do 6 hodzinow.

Sjawnij džaf.

Pschi wóhnju, kiz běsche 9. decembra I. l. tudy wudýrik, kym ja šlomu a žně, mi húschaze, shubit a psches to wjele schkodował. Ale Bóh, kiz ramy bije, je tež saňo sahoji, a wón je mi dobręzelow wubudzil, kotsiž su mi moju schkodu sarunacze phtali. Duž praju ja s tutym kym wutrobowym džaf strózanskej, komorowskej a wulkoszkarowskej gmejnje, wóshebje pak džakuju so knjezej kublerzej Müllerej w Komorowje, sa te žmilne dary na žicze a šlomje, s kotrymiz su mje swjehelili.

Bóh luby knjes chýl jim to bohacze sarunacze.

W Stróži kašowsteho knjejstwa, 6. januara 1876.

Friedrich Rolla,
knježi zyhelski mischtr.

W Małym Pschedrénju pola Maleho Wjelkowa je jena khéza se sahrodu a dwie maj kózomaj pola na pschedan a je wscho dalshe čo. 4 tam shonicz.

Dživozjanske herbiske ev. luth. misjonske towarzystwo smieje jutje 9. januara popoldniu w dwieuaj shromadzisnu.

Petr Móur.

Drjewowa aufzia.

Pschedawanie schtowrtk jako 13. januara t. l. budze so na **Lipšanskim** reuiru
39 km. khójnowych pjenkow,
11,50 stotnjow khójnowych walczkow a
60 húschizowych khójnowych dolkich
hromadow

sa hotowe pjenesy pod wuměnjenjemi, w termini wosjewojomnymi, na pschedawanie
pschedawacž.

Sapocząt dopoldnia $\frac{1}{2}$ 10 hodzinach w drjewnišceju w dželenych khójnach.

Grabiniska minakaſta inspekcija.

Praschenje.

Budze nasch herbsti hejmiski sapožlanz knies **S. A. i R.** pschedzivo namjetej Dr. Schaffratha a Lehmanna (Zida), kscheczijansku pschibahu nastupazemu, mužnje a krucze, po kscheczijansku orthodoxskim waschnju, wustupicž? (Matth. 10, 32.)

w B.

J. L.

Bukicžanske ratariske towarzst.
pondzelu 10. januara popoldniu
w 4 hodzinach.

Dženiski porjad: Experimentalny pschednosk kniesa ařistenta Wežki. — Naležnosće towarzstwa.

Pschedznda.

Zena bylna, tokszewobbita kara, někotre požlescheža, kąż tež wójskto symiskeje drafty, schkörne a stupnje atd. Ŝu tunjo na pschedan na garbariskej hafy čo. 389.

Agnes Berger.

Porschiske ratariske towarzstwo
schtowrtk 13. januara wjerzor w 6 hodzinach.

Dženiski porjad: Justifikacija lětneho sicežbowanja. Wujednanje jeneje kropobice řawęczažeje naležnosće. Wobrankenje w nastupanju woldzerzenja ratariskeho vala. Pschednosk kniesa profežora Dr. Heidena.

Pschedznda.

Wotwrijenje rjemjeſzla.

Czeſczenym Sserbam Rakez a wokolnosće dowolami kabi s tutym najpodwolnischim wóſjewicz, so kym so tudy jako klem na ře řekydlík. Za proschu teho dla wo dobręzjive wobkedybowanie a budze moje stajne prózwanje, tymi, kiz so na mnje wobrocza, spěšnje a sprawnje požlužecž.

W Rakezach 18. decembra 1875.

S poczeczowaniem
Alwin Richter.

Ratariam,

kotsiž chzedža wo doštačzu ležomnoſzow a ratariskich wobstejenjach w krajinje Kanjaš (w połnöznej Amerizy) někto našonice, tym na požadanie jenu knježu, tole wukladowazu, po poſeže fra nko poſčeče „**Julius Simon**, Hamburg, Admiralitätsstraße No. 15.“

Štvortlētna předplata
we wudawařni 80 np.
ana němských póstach
1 M., z přinjescenom do
domu 1 M. 15 np.
Kožde číslo pláci 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja
so we wudawařni Serb.
Nowin' na róžku zwon-
neje lawské hasy číslo
688 wotedać, pláci so
wot rynčka jeno 10 up.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 3.

Sobotu, 15. januara

1876.

K n a w j e d ž e n j u.

Czi ſami czechzeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow”, kotsiž chzedža ſa nje na přenje ſchitwórtléto 1876 do předka placzic, njech nětko 80 np. we wudawařni „Serbskich Nowinow” wotedadža. Czi, kotsiž ſebi „Serbske Nowiny” psches póst pschinjesci dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam bóřši ſtaſac̄. Na ſchitwórtléto ſaplačzi ſo ſa „Serbske Nowiny” na ſakſich a pruſkých póstach, kaž tež w druhich krajach němſkeho khezorſtwa 1 marka a ſi pschi- njeſzenjom do domu 1 marka 15 np.

NB. Czi ſami ſ naschich czechzenych czitarjow, kotsiž ſa Serbske Nowiny z h l e t u j e placža,
njech to tola wěſeze na nowh thdzen ſezinja. Redakcija.

D o m o w i n s k e w o p i ſ m o.

(Potraczowanje.)

Druhi ſtaſw.

M a r j a.

Domoj pschiſchedſki njeběſche ſa Handrijia nicžo nuſniſche, hacž nanej a maczeri wupowjedac̄, tak je ſo jemu wſcho derje radžilo.

„Tak je wſcho w dobrým porjadku!” rjeſny na to nan a měnjeſche, ſo tež to žadyn dživ njeje, dokelž je jeho Handrij tak ſchwarny hólz, ſo móža Wolschinkež wjeſeli byc̄, hdyž jeho jich Hanžka doſtanje.

„Haj wſchaf haj!” pschiſtaji Handrij, „a ſa tſi njedžele móže kwaž byc̄.”

„Pomału, pomału!” ſarwała macz ſmějkotajo, „to tak kheſſje njenidže. Měniſh dha, mój pačhole, ſo móžesč tak rucze do mandželſtwa ſaſkočic; to budže pola naſ a wjele bole pola Wolschinkež hiſhce ſwoje pschihotowanja. Do woſkom njenidž žana móžnoſc njeje, pschetož Ty džé ſy ſublerja ſy, a duž dyrbisč tež ſe wſhem ſublerſzy wuhotowaných byc̄ a hdy by to tež tſi měžazh traſo.”

„Ale, ſuba macz, tak dolho tola czakac̄ njemožu!” wuraſy Handrij.

„Nó wſchaf nō” praji ſtarý Bartoſch, tak dolho wſchaf trjeba njebudže, hacž runje je pschi ženitwje wſchaf tón a druhi ſadžew, na kotryž ſebi jedyn předy pomyslik njeje. A wěſh, Handrijo, my džé tež wſchelake wopízma trjebam, předy hacž móžesč ſo pschi- powjedac̄ dac̄.”

„Ač, pschiſipowjedanja dla,” rjeſny Handrij, „ſyim wſchaf hýžom na dompučzu pola knjefa fararja pobyl a tón mi tež wo wſchelakich papjerach rycěſche, kotrež mam předy pschinjesci. Ale nano, niz wěrno, te Ty wěſeze bóřſy wobſtarasč?”

„Hm, ja chžu hladac̄, ſo to dolonjam a duž chžu ſo jutſje hnydom k knjefej fararjej a potom tež na hamt podac̄,” wotmolwi nan.

„To ſo mi ſubi,” luby nano, „ſežiň to, pschetož Ty wěſh, ſo ſyim trochu njecžeryſliw, “džesche Handrij ſ pschekraſnjenym woblecžom.

Zato starſchej a ſyin takle rycězachu, ſaſtupi Marja, kotaž běſche

runje ſmjetanu ſběraſa, a ſhlađowasche trochu ſe ſpodžiwanjom na jich wjeſele woblecža.

„Njedžiwaſ ſo, Marka, njedžiwaſ ſo dolho, ale pschej mi radſho wjele ſboža, pschetož ja ſyim nawoženja a Wolschinkež Hanža je moja njewiſta!” jej Handrij ſmějkotajo rjeſny. „Sa měhaz ſměju kwaž a to džemoj tež w hromadže porejwac̄. Dowle maſh moju ruku, ſo ſo to stanje.

A wona jeho ruku wſa a na njeho ſe ſhwěrnym wocžkom po- hladawſki wona ſi hnuty hloſom praji: „Dha czi wutrobiſje wſcho ſbože pscheju a njech Bože žohnowanje nad Wamaj wotpocžuje — nad Tobu a nad Twojej njewiſtu.“ Po tuthych ſłowach wona jeho ruku puſchci, wobrocži ſo a džesche ſe jſtwy.

„Ale, ſchto jenož Marja ma?” rjeſny Handrij, „wona běſche džé zytle hnuta.“

„Marja ma cžucživu wutrobiſje,” prajesche Bartoſchec macz, „a wiſh na naſchej ſwójbje ſi wulkej luboſežu. Duž tola tež hinał byc̄ njemože, hacž ſo je jej pschi tajkej wažnej wěžy trochu mjehko wokoło wutroby.

Najſtra ſo nan k knjefej fararjej poda, ſo by ſi nim pschi- powjedanja dla porycža. Wón pak wot papjerow dale ničo ſobu njepſchinječe hacž kſečzeniſki list.

„To drje je něſhco, rjeſny knjef farar, ale bjes domowinſleho wopízma ja Wascheho ſyna werovac̄ njemožu. Duž starajče ſo, ſo je ſkerje a ſepte pschiſiebecze. Hdyž dha je ſo Wasch ſyn narodžil?”

„Sa Dražđanami,” wotmolwi Bartoſch.

„Nó, dha pižajče tam a dajeze ſebi wot tam tajke pižmo poſkac̄. Bjes njeho w tej wěžy ničo cžinič njemožu.“

Duž dyrbjeſche ſo Bartoſchec nan domoj wróčic a njebě ničo wufukowaſ. Handrij ſo jeho kheſſje woprascha, kaž je bylo, a bu jara mjeſazy, jako ſhoni, ſo ma ſo ſa Dražđany po domowinſle wopízmu pižac̄. Stary Bartoſch pak jeho ſi tym troſchtowasche, ſo wſchaf tajke tam a ſemprižanje dolho trac̄ njebudže, a ſo wón tež dla jutſje do města pojědže, ſo by ſebi tam jeneho rycěnika k po- mož wſal; pschetož tón dyribi tola tu wěž naſlepje roſymieč.

Sso s města domoj wróciwšchi wou rjetny, so je rycznik list sa Draždjanym bortsy napišał a wotpóškał a so jemu to wopisimo tak bortsy poszèle, hacž je dostonje.

Tak hanízecu schyti njedzele a Handrijowe miersanje dale a bole rosczesche, na pjatu njebželi poželnič wulki list pschinješe, taf so ſebi Bartoſch a Handrij myſleschtaj, so je tole to wopisimo. Žane wopisimo pak to njebesch, ale jenož krótkie piſmo, w kotrymž běſche prajene, so Handrij ſa Draždjanami ſwoju domowinu nima, dokelž je ſe ſwojim nanom hžom psched wjeli leťami do Wuherſkeje wuzahnyk. Tón pak ſebi tehdý ſwoje domowinske prawo njeje wožebje ſapišacž dał a je to ſamo teho dla ſhubiſ a ſ nim tež jeho ſyn Handrij. Duž dyrbjal Bartoſch do Wuherſkeje piſacž a ſebi wot tam ſa Handrija domowinske wopisimo poſtać dacž.

Zako to Handrij ſkyschesche, běſche jemu, taž by ſo jemu ſeznycz dyrbjalo. Tola to ſo njesta, ale hdž vě ſo Handrij miersak a pſchi tym wotsje ſwaril, dha ſo wón nětko cžicho do kuta ſyntu a wulka ſrudnoſež jeho pſchewſa.

Nan a macž potom ſe jſtvy džeschtaj, ale Handrij tam ſedžo wosta, w ſwojich ſrudnych myſblach njepytniwschi, ſo běchu ſo durje wotewrike a ſo vě něchtón do jſtvy ſtupil.

Marja vě ſastupila a ſ cžicha k Handrijej krociwſchi, poſoži ruku na jeho ramjo a rjetny: „Handrijo!“

„Schtoha je, Marja?“ praji Handrij a jej do wocžow poſladny. „Chzech něchtó?“

Dale nicžo, hacž Tebi prajicž, ſo by Ty tola tak ſrudny njebyl. Měj jenož hiſcheže mały kuſ ſczerpliwoſež; ſadžewki wſchak ſo wotſtronja a Hańka budże ſkoro Twoja žona. Wój budžetaj džé potom ſa zyłe ſiwiſje w hromadze a teho dla tola nětčiſheho ſakomdženja dla tak ſrudny bycž njetrjebasch.

„Ja njeſtym ſrudny, Marja,“ wotmolwi Handrij, jenož miersaz, — miersazy na fararja, na rycznika, na mnje, — haj na zyky ſwét!“

„A na mnje tež, Handrijo?“ woprascha ſo wona, na njeho wutrobnje ſ jaſtymaj wocžkomaj poſladajo.

Na Tebe? ně ſenje — Marja, wotmolwi wón, jeju ruku pſchimywschi a ju tloczo, „cžeho dla dyrbjal ſo na Tebe miersacž? Ty ſy mi pſchezo ſuba a pſchecžniwa a hdž by Ty to dokonjecž móhla, dha bých moje papjery hžom dawno měl a jutſje by hžom kwaſ byl.“

„Ty móžech mi wericž,“ džesche wona a na njeho tak luboſnje a tež ſrudne poſlada, „hdž by ja to ſežinie móhla, dha by Ty ani wokomiknjenje cžakacž njetrjebal. Ale nan wſchak to tež wotſtara. Wſchak to ſ tými rycznikami a ſudniſtwami tak pomalu džé a Měrczinkez Hana je mi powjedała, ſo je dwě ſečje cžakacž dyrbjala, dokelž jeje narozjenja ſwoje papjery njedosta.

„To by ja wumrjeſ, hdž by ſo mi tak ſtało!“ ſavola Handrij.

„Nó, tak ſlē drje njebudže,“ rjetny wona, „njemiersaj ſo dale a budž ſtroschtyn. Haj, hdž ſy ſrudny, dha ſo mi ſda, jako by w domje wſcho eženine bylo — ale ja dyrbju hicž, wonka hžom ſrénza ſteji a na mnje cžaka.“ A wona kchwataſche ſ durjemi won, wón pak ſtaji klobuk na hlouſu a džesche na polo.

Jeho po prawym tajka prawa luboſcž k temu njecžerjesch, ſo by runje jara ſrudny był, hdž by tež hiſcheže dleſhi cžaſ býc ſanže ſiwy býc dyrbjal; Handrij ſo jenož tych ſadžewkow dla miersasche a ſo na to hněvaſche, ſo je ſam wotwobročicž nje možesch, ale dyrbjesch cžakacž, hacž je druſy ludžo wotſtronja.

(Pokraczowanje.)

Świetne podawki.

Němske khęzorstwo. W kralowſkim hrodze w Draždjanach bu 12. januara prěni lětuſchi dwórfi bal wotderžan a běſche kral wjeli hoſceži na njón pſcheproſył.

Schtož pſchemenjenja w někotrych ſaffich jſdnyh regimentach nastupa, dha piſaja draždjanſke nowiny, ſo woſazh regimenta gardyjeſdných a prěnjeho jedněho regimenta taſli helm dostonu, taž jón pruszy gardykuřazierjo maja. Esuſna ta ſama wostanje, ale tholow budža běle a ſchörne wyſhoke (Reiterſtieſel).

Na ſitawſkim dwórnichę 9. januara w nožy woſhjuwać Hoſmann, 23 ſet starý, ſ wosa padze a ſo tak wobſkodži, ſo bortsy wumrje.

Hodowny tydženj ſu draždjanſke poſty 222,736 paſtorow wobſtaracž měli, 25,315 ſchtuk wjazy, hdžli w tym ſauhym tydženju lěta 1874.

Wónano mějſche general Treskow, ſławny dobywać frauzowſkeje twjerdžiſny Belorta andienzu pſched kralom Albertom a běſche potom tež na hoſčinu do kralowſkeho hrodu pſcheproſheny.

Duchowny ruſkeje prawoſławneje zytkwie w Draždjanach, knies A. F. Rosanow, je kralowſkej direkciij krajneho wuſtawa ſa ſlepých k nawjedzenju dał, ſo jej kóžde lěto 900 markow ſ tych pjenjes poſczele, kotrež jemu jeho woſhadni jako ſmilne dary k roſdželenju pſchepodadža. W tym piſmje, hdžez běſche to woſjewjene, vě tež to pſchispomnijene, ſo ma tajſile kóždolétny dar ſa krajnych ſlepých ſnam jo džakominoſež draždjanſkeje ruſkeje woſady ſa tu wſchelaku pſchecželnosć a luboſcž býc, kotrež je ſo jej hacž dotal wot ſaffkeho kniežerſtwa a draždjanſkeho měſtchžanstwa dostała. Ministerſtwo ſnutſkomnych naležnoſcžow je k. duchownemu Rosanowej džakny liſt pſchipſkalo a tutón je hžom 300 markow na tole lěto wotedaſ.

Lětuſche wulke manövry, ſa kotrež je rajchſtag hžom pjenjeſy pſchiswolit, ſwěja ſo w krajinje býc Bornu a Beizom. Tam budże mieniujy kralowſki ſaffi (12) armeekorps pſchecživo ſchitwórtemu prufkemu armeekorpej manövriowacž.

Njedaločo Lückendorſa ſu 10. januara zywipſchedawarja Ehrlich-a ſwjerſnjeneho namakali. Wón ſawostaji wudowu a 4 małe džecži.

S Barlinia piſaja, ſo budże pruſki ſejm ſ wěſtoſežu jutſje 16. januara wotewrjeny.

Summa doſhodow a wudawkow města Barlinia ie ſa lěto 1876 na nimale 33 millionow markow (11 millionow tolef) wobliczena. Pſchidawk k ſchulam khoschtuje ſkoro poldra miliona tolef.

Zeli bamž do teho ſwoli, dha wrótklawſke (breslavſke) wjeřbifkopſtvo tu dželbu, kotrež w Awstrijskej leži, ſhubi a budže wona najſkerje ſ jenym awstrijskim biskopſtwwom ſjenocžena. W tu khwili wrótklawſki wjeřbifkop, kotrež je teho dla ſ Pruskeje cžekný, dokelž chžychu jeho tam dla njepſhipoſnača pruſkich nowych zyrfwinſkich ſakonow do jaſtwa ſadžicž, nětko w tejle awstrijskej dželbje ſwojego biskopſtwa pſchebjiva.

Awſtria. Wintzy ministrjo ſu ſo ſ Peſchta, hdžez ſ wuherſkimi ministrami jednachu, ſažo do Wina wróciſli. Woni tam někotre namjetu wuherſkeho ministerſtwa wuradžowachu, woſebje tón namjet, po kotrymž ſebi Wuherſka ſwoje woſebne papjeryjane pjenjeſy, taž tež ſwoje ſamne złonſke doſhody žada. Schto ſu tam wintzy ministrjo wucžinili, njeje hiſcheže ſnate.

Wustawki, kotrež je awstrijski kanzler hrabja Andraſchi ſestajaſ a kotrež maja k temu pomhać, ſo by ſo do Božnije a Herzogowiny ſažo měr a poſoj wróciſli, njeſzu hiſcheže ſultanej pſchepodat-

tola ſu je nimale wſchē europiſke kniegeſtwa ſa dobre ſpoſnaſe, jenož ſendželska hiſcheze žane wěſte wotmoliwjenje dała njeje. — (My ſebi myſlimy, ſo tele wuſtanki niečo pomhac̄ njebudža a tedy by je tež ſultan teho runja ſa dobre ſpoſnaſe, dokelž Turkojo tala po nich cžiniež njebudža).

Franzowska. Tudy ſo w tu khwili wſcho ua nowe wolby do wobej komorow noweho franzowskeho ſejma hotuje. — Po wſchel-ſich powjefczach je ſjawnje widžec̄, ſo w Franzowskej rjewjeſto a wiſkowanje jara derje dže, bjes tym ſo ma ſo w Němzach ſkor wopak a na wſchēch boſtach na hubjeny cžaſ ſkorža.

Ruſowska. General Kaufman, kotrež w Taſchkenje a Kokanje (w ſrijedźnej Aſii) po porucznoſeži ruſkeho khežora roſlaſuje, je w tychle dniach do Petersburga pſchijet, ſo by tam ſ ministrami wſchelake wažne wězy wuradžil.

Boſnija a Herzegowina. Dokelž je wulki hněh naſchoł, dha w požlenim cžaſu kheſzijenjo a Turkojo uježju wojovac̄ mohli. — W južodnej Sſerbiſi a Čornej Horje ſo pječa pilnje na to hotuja, ſo výchu bližſe naletó ſ Turkami wójnu ſapocželi.

Róža ſaronſka.

(Na žadanje ſ nowa wotecžiſežana.)

Khwalena budž rjana kwětka
Tannej' hory zionſtej,
K tebi pſchiidža wſchitky fromni,
Ty by ſróža njebeſka.
Ty by ſtönečko njebeſke,
S twojim ſwělkom roſkwičez mje.

Nětko dha ja pſchiidu k tebi,
O ty ſmilna wntroba,
Mojej wočeji ſyluijetej,
Eri je počny ſdyhuijenja;
Hdžez ert wjazh ujeryc̄i,
Dha ſtých, Jeſu, ſdyhuijenje.

To ſahrody chzu ja khwatač̄,
Hdžez miſi lubh khowa ſo,
Tani cže pytam ſe ſrudnoſežu,
Hdžez cže naufam, ſbóžniko,
Tani bjes tymi kwělkami
Da moj ſchaz ſo naufac̄ mi.

Jeſuž, mojej duſche pſchecžel,
Je wſchón běly, cžerwjeny,
Tani bjes wjele tawſyntami
Wuſwoleny k luboſeži.
Ty by ſróža ſaronſka,
Ty by běla lilija.

Nětko dha chzu ſo ja poddač̄
Temu knieſej Jeſužej,
Wón b'dže wěſeze na mne hladac̄,
Hnadiuje pomhac̄ ſi nujh wſchej
Duſcha ſběhū ſo k njebeſham,
Sſwecze, dobru nōz cži dam.

Ze Serbow.

S Buduſchina. My ſmu w ſwojim cžaſu na to ſpomnili, ſo ſtaj dwaj njeſnataj wojaſtaj jeneho mlodeho člowjetka a jenu mlodu kniežnu poſta tak ujenowaneho „ſcharfenſtega“ tudy nadpa-nyloj a jeju ſ teſtaſom žaſožnje ranitoj. Tón mlody člowjet je

ſaſho wotkhorjet, ta ſtuežna pak hiſcheze jara khora leži. Tak derje wojerſta, kaž tež měſchčanska ſudniſka wyschinoſež je ſebi wſchu mōžnu prózu dawała, teju wiornoſnikow wuſlēdžic̄. To ſo pak radžilo njeje, cžehož dla je měſchčanska rada 300 markow myta temu wuſtajka, kotrež teju wojaſtow-nadpadowarjow wuſlēdži.

— Sańdzeneho 8. januara wjeczor mějeſte direktař tudomneje wojerſkeje huđby, k. Röhler, to njeſbože, ſo ſo delka w kheži ſwojego wobydlenja na tamniſhim pleſtrje wuſuze a ſ hlowu tak na kamjenje padže, ſo ſebi hlowu tak ſtraſhne roſraſhy, ſo hnydom myſle a wſchu móz ſhubi. Wón tež teho dla wo pomož woſaciež njemóžſe a je po tajkim někotre hodžinu w kheži w ſwojej krwi ležec̄ dyrbjaſ. Jeſo rany běchu tak ſtraſhne, ſo je wón 11. januara na nje wumrjeſ.

* **S Njeſwacžidla.** Wjazy kročz je w Serb. Now. hižom ſo na to ſpomnilo, ſo bu na město naſcheho dotalneho nětko eme-ritirowaneho zyrfiwiſkeho wucžerja knieſa Herzoga k. wucžer Fren-zel, hac̄ dotal w ſarycžu, ſa naſcheho noweho wucžerja a kantora wuſwoleny.

Sſrjedu po hodžoch 29. decembra běſte tón postajeny džeň, na kotrejž mějeſte ſo k. Frenzel k nam pſcheydlic̄. Dego luba ſwójba a jeho domjaza nadoba bu pak hižom djeňi předy ſem pſchiwjeſena, a k. Frenzel ſam na ſpomnjenym dnu ſ hrabinskim wosom k nam wjeseny. Jako tón ſamy do wſy pſchiijedže, džechu ſchulſke džecži přenich rjadowinjow jemu ſe ſmähovazej khorhoju napſchecžiwo. Pſchi ſetkanju k. Frenzel ſ wosa wuſtupi, ſchulſke džecži 1. a 2. ſichtuežku ſ 321. kherluſcha: „Budž cžeſež a khwalba wjeſtchnennu,“ atd. wuſpewachu, k. farar ſakub, k. kantor emer. Herzog, k. wucžer Hilbrig, k. wyschjichi hajník Scholka, k. rentniſchtr Br e t ſ chne i d e r a k. ſchulſky prijódſtejerjo jeho luboſnje witačhu a k nastupjenju jeho ſtaſtojnſtwu wutrobné ſbože pſcheyachu a ſkončnje mōžnu ſlawu wunjeſežhu. Cžah ſo na to ſaſho wróži, džeshe pſches kerchow, hdžez potom pſched ſchulſke ſahrodi ſtejo wosta. Tudy nětko k. farar ſakub knieſa Frenzela w dleſchej ſerbſkej ryeži powita, na cžož k. Frenzel na rune waſhnuje wot-molvi a ſo ſa wſchitku wopokaſanu luboſež wutrobnje podžatowa. Džecži wuſpewachu ſichtuežku „Boži nutſkho požohnuj“ a k. Frenzel nastupi w Božim mjenje ſwój nowy dom, hdžez jemu přenjej dwě ſchulerzy Scholcži z Skopez ſ Njeſwacžidla powitanſke wěnzy do rukow daschtej. Sahrodne a khežne durje a druhe měſtna běchu ſ pletwami wuſyſhene, wysche kotrejž wěnzy wifachu, ſ napižmom: „Witajcž“ a „Daj Bóh ſbože“ a tak wot ſwěrnejſe ſerbſkeje luboſeže ſjawné ſwědežnje dawachu.

Wjeczor běſte w hoſczenizu ſwiedženſta hoſcžina k cžeſczi wo-tenidžazeho kaž tež pſchihadžazeho knieſa kantora, na kotrejž ſo 36 parſchonow wobdželi a pſchi kotrejž ſo tež wſchelake ſlawy w ſerbſkej a němskej ryeži wunjeſežhu. Tež buſchťi pſchi tutej ſkladnoſeži knieſej Herzog ež ſlěborny pokal wot někotrych ſwěrnych pſchecželov a ſlěborna tobakowa týſta wot zyrfiwiſkich prijódſtejerjow pſchepo-datej.

Nježdu 2. januara, pſched ſaſpewanjom hlowneho kherluſcha bu k. Frenzel pſched Božim wotkarjom wot knieſa fararja ſakuba jako kantor a organista a wutoru 4. januara w ſchuli wot knieſa wokrjeſněho ſchulſkeho inspektorja Dr. Wilda jako zyrfiwiſki wucžer ſwiedženſky ſapokaſan. Bóh tón knieſ ſpožež knieſej Frenzelej žohnowane ſtukowanje tež w jeho nowym ſtaſtojnſtwje.

* **S Njeſwacžidla.** Nježdu 2. januara wjeczor w 10 hodžinach wuſidže w kólni, tudomnemu žinnoſežerjej Janej Faſtinkej ſluſhazej, woheū, a ſo ta ſama, kaž tež ſwinjaze kheſwy,

w tej ſamej natwarjene, do czista wotpali. Tež ſo dwě tucžnej ſwinjeczí a dwě hufzy ſobu ſpalischtej. Tak je woheň wuſchoł, njeje ſnate.

S Komorowa pola Klukſcha. Sa naſche ſchulſke džecži je ſo nowe lěto ſrudnje ſapocžalo. Wozzy ſu bjes pastyrja. Paſtryrja, kotrž ſmy ſebi ſa wulki pjenes rjanu natwarili, ſteji proſdna. Naſch předawſchi wucžer, t. Babik, je naſ do noweho lěta wopuſchczil, a nowy t. Bartuſch, klubi, ſo po nowym lečje pſchiudze. Hotowachmy ſo, ſo bychmy po njeho dojeli, duž na dobo džen ſpredy liſt doſtachmy, ſo khorocze ſwojeye mandželskeje dla hifcheze někole pſchiuej njemóže. Tak hroſy nam strach, ſo hacž do jutrow wucžerja njedostanemý. — 3., 4. a 5. džen lěta džeržeſche t. seminarist Domasch ſot jow, tiz běſche runje pola ſwojeye ſtarſcheju (— jeho nan je tudy kowař) na proſdninach, ſchulu. Sańdženu njedželu pak bu nam w Klukſchu ſ kletki pſchi-powiedžene, ſo budže hacž na dalsche w Komorowje jenož 4 dny ſa tħđen, mjenuijy pónđzalu, hrjedu, pjatku a ſobotu ſchula. Kaž hlyſchachmy, budžetaj ſo w tutym džele t. wucžer Weissat, w tu khwili w Minakale, a seminarist Templ, w tu khwili ſchulſki vikar w Nowej Wsy, wotměnječ. Boh žohnuj jeju ſtukowanje, a poſežel naſchim wopuſchzenym wozkam prawje bórſy dobreho paſtryra!

Pſchiſpominjenje. Hdyž, kaž ſ druhého čiſla Serbskich Nowin widžimy, „wérno njeje, ſo je t. Babik wucžer ſto ſložil,” dha na tajkej ſmyſzy nichtó druhí wina njeje, hacž t. Babik ſam. Pſchetod ſ jeho ſamſneho erta hlyſchachmy tamnu powieſcž.

N. N.

S Maleshez. W tudomnej woſadže je ſo konſche lěto 84 džecži narodžilo a to 43 hólzow a 41 holzow, bjes nimi 1 morworodžene a 4 por ywónnikow. Semrjelo je 80 woſobow, bjes nimi 49 džecži. Pſchipowiedanych bu 39 porow, wot kotržiž bu 19 tudy wérwaných. Spowiednych ludži běſche 2835 a woprajanych 65.

S Laſa. W naſchej woſadže je ſo w ſańdženym lečje 97 džecži narodžilo, mjenuijy 58 hólzow a 39 holzow, bjes nimi 20 njemandžefich (14 hólzow a 6 holzow), tſi morworodžene hólzatka a 1 por ywónnikow. Wumrjelo je 67 woſobow, mjenuijy 46 wotroſčených a 21 džecži. Wérwaných bu 26 porow. Spowiednych ludži bě 3158 a woprajanych 74. Konfirmirovaných bu jutry 57 džecži, mjenuijy 19 hólzow a 38 holzow.

Pſchipomnič ma ſo hifcheze, ſo žane wot tych 94 ſiworodžených džecži njefchecjene wostało njeje, a ſo ſu ſo wſchě 26 por, tiz ſu pſched ſtañnikom mandželſtwo woſankli, tež zyrfwinski wérwanacž dali.

Se Škyčina. Pónđzalu bu w tak mjenowanym ſkyčanskim hacze pola Laſa w hacze čjelo jeneho njefmateho čjowjeka ſamjerſnijene namaſane a wotnjeſene. Po napraſhovanach je ſo wuſlēdžilo, ſo bě to wobydleč a džekacžer Jan Kaltſchmidt ſ Měrkowa. Wón běſche prěni džen hodow rano do Bréſynki ſ runarzej ſchoł, ale ſo wot tam domoj njewróčil. Jego žona, kotrž bě ſo teho dla wo njeho do ſtracha ſtajila, bě na to do Bréſynki ſchla a běſche tam ſhoniła, ſo je wón wokolo $\frac{1}{2}$ 12 hodžinow pſchipoſkuju wot tam woteſchoł a ſwoj pucž na Bréſymo wſal. Hacž do tuteje wſz běſche wona ſa nim ſlēd měla, ale dale bě jón ſhubila. Duž běſche ſo domoj wrocžiwiči bórſy gmejnſkemu přjódſtejerjej woſjewila, ſo ſwojeho muža nađechla njeje.

Tón pak je tón ſamy džen wjecžor do Lipin pſchipoſku, tam w torčzunje pſchenozowat a bě naſajtra jako druhí džen hodow rano

w 9 hodžinach ſ někotrymi ſipjanſkimi mužemi ſchoł, tiz jemu pucž do Minakala pokafowachu, kotrž bě jemu, kaž wón praſeſche, zyle ſnath a bě wón potom po tymle pucžu dale ſchoł. Raſſkerje je ſo Kaltſchmidt, kotrž je po praſenju jeho mandželskeje druhdy ſlavnych myſlow był, poſdžiſho ſaſo ſabkudžil a pſched wjecžoram do teho hata trjechil, hdež bě ſwoju ſmjerč namakał. Po ſežinjenym wobhlaſdowanju a ſudniſkim dowolenju bu wón na ſwiedženju tſjoch kralow na laſowſkim křečhowje po kſchecžijanskim waſchnju pohręſany.

K.

S Khójničy. Wutoru 11. januara bu na pucžu bjes ſeſlami a naſchej wſy tudomny ſiwnoſceř a ſkalař August Winkler ſiwerſnijeny namaſany. Wón bě ženjeny a ſawostaji tſi džecži.

S Zokowa. Tudy 3. džen wulkeho róžka knies P. Větnar, naledžbowat ſakſkoſchleſyňſkeje želeſnizy, ſwoj 25lětny ſlužbny ſwiedžen ſe ſwojey ſwójbu w cíjloſči ſwyczeſche.

Boh miloſeſiſty ſpožez, ſo by tón jubilar dale ſ tajkej khwlobnej ſwérnoſežu a njewuſtaſazej prózu cíly a ſtrowy ſtukowacž móhl.

J. B.

Do knihownje Maćicy Serbskeje dari:

- 1) Knjež farat F. miſch w Hodži: a) Brēnja roſprawa wubjerka ſ ſaloženju zyrfwe we Lupoj. b) Erſter Rechenschaftsbericht des Comite's zur Begründung einer Kirche zu Lupp. — 2) K. redaktor ſomthur ſamoleř w Budyschinje: a) Serbske Nowiny na lěta 1866—1875. b) Lužičan na lěta 1866—1875. c) Der immer in der Welt herum wandernde Jude. (Starý wudawč) — 3) K. poſtſki direktor Wawrik-Jeſorka w Krimmiſhawje: a) Malcher's Erlebnisse während der Kriegsperiode 1870—71. b) Das Sprachgebiet der Laufiſer Wenden vom 16. Jahrh. bis zur Gegenwart. Von Dr. Andree. — 4) K. oſſessor Wjela w Budyschinje: a) Novarum aedium gymnasii Budissini atd. b) Acta, Budarjovy wopomník naſtuſaze. c) Někotre programmy budyskeho gymnasija. — 5) K. wucžer Rostock w Dřečzinje: Mattholi's Vier Bücher von den Kräutern u. Bäumen 1585. — 6) Bodvižan ſnihownik: Programm bud. gymnasija na ſchulſke lěto 1874—1875. — 7) K. Celichowski w Drežjanach 1 čiſlo, 8) t. Dr. Koſſowicz w Petersburgu 2 čiſle, 9) t. ſpižowat Kraszewski 2 čiſle, a 10) t. redaktor Sedinko w Praſy 4 čiſla. — Dale dari: 11) Luth. knih. tow: Bibliſki pucžni na lěta 1873—1876. — 12) Tow. ſſ. Cyrilla a Methoda: a) Katholſki Póhoſ. Létnik 4—13. b) Krajan na lěta 1875 a 1876. — 13) Budyska Bježada wſchelake ſkladnoſtne ſpěvy a líſty, wot njeje wudate. — 14) Tow. wědomnoſežow w Šahrjelu 1 čiſlo, 15) Starožitnoſtne tow. w Freibergu 1 čj., 16) Južnoſlōvjanſka akademia w Šahrjebje 7 čiſlou, 17) Swajtojanſke tow. w Praſy 5 čiſlou, 18) Moravſka Matiza w Brnje 1 čj., 19) Matiza ſlōvjanſka w Lublanje 7 čiſlou, 20) Archäologiſke tow. w Petersburgu 2 čiſle, 21) Jagelloviſka univerſita w Krakowje 2 čiſle, 22) Khežoſka ruſka akademia w Petersburgu 22 čiſlou, a 23) Univerſita w Christianiji 5 čiſlou. Frieder.

Cyrkwiſke powjeſće.

Wěrowani:

Pětrowska cyrk: Jan Ernst Michalk, woſyhuwař na ſteleſnizy ſ Augustu Theresiu Paulinu Liebmannu. — Kora Thedor Rotha ſ Hanu Augustu Čornatez.

Mičalſka cyrk: Handrij Poldrač, murjer w Ženkezach, ſ Khrystianu Louiſu ſwudomienej Rádowej rodženej Biežez. — Handrij Muſtau, wobydleč pod hromom, ſ Mariju Hanu ſhoniłez tam. — Jan Bohuwer Pietraſh, ſ Mariju Augustu Helmez ſe ſeſijež. — Handrij Mitaš, ſ Hanu Khrystianu Mičrichu ſ Dobruſte.

Katholſka cyrk: Franz Semit, ſchewz w Hornjej Hórz, ſ Hanu Prſlaweče w Hajniziach.

Kſchecženij:

Pětrowska cyrk: Augusta Martha, Petra Bohuvera Huſaka, wobydleč, dž. — Hanu Augusta, Žana Ernstu Scherža, wobydleč, dž. — Jan Chrig, Žana Augusta Khežerja, pſchetupza, ſ. — Eliša Maria, Augusta Halki, muſo: a žitouſuza, dž. — Gustav Richard, Handrij Němza, pomjenovancho Höhnicha, ſlužbala, ſ. — Liesbetha Jenny, Petra Augusta Kježki, thickeſteho miſchra, dž.

Michałska cyrkij: Augusti Ota, Handrija Bohuwera Klingsta, wobydlerja na Židowje, s. — Hana Maria, Augusta Jurka, wobydlerja na Židowje, dž. — Ernst Alwin, Jana Feistlera, khezkarja w Dobruschi, s. — Ernst August, Jana Augusta Klingsta, wobydlerja na Židowje, s. — Jan Ernst, Jana Bohuwera Müller, wobydlerja w Libochowje, s. — Frieda Hana, Eduarda Lipitscha, wohomca pod hrodom, dž. — Gustav Herman, Jana Augusta Nutniczanskeho, rzezektublerja w Rydzach, s. — Maria Theresia, Jana Ernesta Krawza, živnošerja w Brejowje, dž. — Maria Hana, Ernst Wylema

Schleiczerja, wobydlerja w Hrubiečzach, dž. — Hana Helena, n. dž. we Wurizach. — Olga Biddy, Jana Augusta Ryseka, schofarja w papierku w Dobruschi, dž. — Jurij August, Jurja Małcharja, wobydlerja na Židowje, s.

Sem je taj:

Džen 3. januara 1876: Jan Kapleć, měsčecan a wojarstki mischt, 76 l. 4 m. — Hana, rodzina Garbarz, Jana Bohuwera Hempla, khezkarja w Brejowje, mandželska, 43 l. 5 m. 13 d.

Aufzja palneho drjewa.

Bliſko Zenschez steji hischeze 15 kloſtrów ſuchich khójnowych pjeňkov na pſchedaní Kloſter 2 tol. 15 nſl.

Skasania maja ſo pola Zehelta w Zenschezach ſtacj.

Müller.

Pſchedawanje deſtow.

W mlynje w Bělém ſhołmzu ſteji 54 kopek 9 kohezowſkich deſtow na pſchedaní a to:
20 kopek $\frac{5}{4}$ zolowſkich, kopa 28 hacj 42 toler,
20 „ 1 zolowſkich, kopa 14 hacj 18 toler a
14 „ $\frac{3}{4}$ zolowſkich, kopa 10 toler.

Skasania maja ſo pola A. Müller w Komorowje pola Rakez ſtacj.

Hjom wjele krócz je ſo to požadanie wuprajilo, ſo by tola jara diſchnie bylo, hdy bych ſo te "kherlusche a spewy", kotrež je naſch čeſečený krajan Pětr Mlónka vſichlaſich ſkladnoſezach jenotliwie čiſiczeček daſt abo na druhe waschnje woſjewit, tola ſkonečnje wſchě w hromadze wudali. A dokež ſo tole požadanie dale a bôle woſjetuje, dha je wudawarnia „Serbſkich Nowin“ woſjankla, taſke wudacze ſkerje a lepje na ſo wſacj a to pod napiſzom:

Kherlusche a spewy

wot

Pětra Mlónka.

Čiſiczezenje ſo, dali Bóh, w bližſich dñjach ſapocžnie a to po waschnju „Zionſkich ſloſow“, wot lutherſkeho knihowneho towarſtwa wudatych. Te džele a wotdželenja, w kotrychž ſu tele „kherlusche a spewy“ wopſchijate, maja ſlědowaze napiſnia: Bóh Wóz. Bóh Ssyn. Bóh ſwiaty Duch. ſswjata Trojiza. Kſeſezeniza. Bože wotkaſanje. Kſeſeſzjanska zyrkej. Člowiek a člowſte ſiwiſenje. Wſchelake čaſhy. Wieſeke a ſrudne podacza. Spewy. Woſjankjenje.

Prěni džel „Bóh Wóz“ wopſchija dwaj kherluschej, 2. „Bóh Ssyn“ 7 kherluschow, 3. „Bóh ſwiaty Duch“ 1 kherlusch, 4. „ſswjata Trojiza“ 1 kherlusch, 5. „Kſeſezeniza“ 1 kherlusch, 6. „Bože wotkaſanje“ 1 kherlusch, 7. „Kſeſeſzjanska zyrkej“ 11 kherluschow, 8. „Člowiek a člowſte ſiwiſenje“ ma ſlědowaze wotdželenja: Moje ſiwiſenje a podenidženja, džecjaze a mlode ſeta, mandželſtvo, woſołanie, podenidženja ſiwiſenja, narodny a mandželſki jubilej, ſtaré ſeta, ſimjercz, wěčnoſez; 9. „Wſchelake čaſhy“ wopſchija tele wotdželenja: Špočatz ſeta, naſeče, ſečzo, naſymſki a ſymſki čaſhy, ranſche, pſchipoſkniſche a wječzorne ſiwiſenje, woſjankjenje ſeta; 10. a 11. „Wieſeke a ſrudne čaſhy“ abo wſchelake podenidženja a wſchelęſiñh maja ſlědowaze wotdželenja: Po wóhnijowej nifſu, ſběhanju nowych tvarjeniom, ſimjertne podacza, kral a kralowſki dom, duchowni a wicežero, priječzehnjenje a domopſchindženje woſakow, priječzehnjenje do Australije, wuprajenje džaka; 12. „Spewy“ wopſchijaja taſkele wotdželenja: Kermuſha, ſſerbow wieſeke, hódanczka, kmótsja a kwaſni hofczo, republika.

W „kherlusach a spewach“, wudželaných a w hromadu ſeftajanych wot Pětra Mlónka w Džiwocžizach wot ſeta 1848 hacj do nětežiſkich budža niž jenož wſchelake kherlusche wopſchijate, kž hiſcheze ſenje čiſiczezane njejſu, ale tež, kaž je horka naſpomnijene, wſchitke te kherlusche a spewy, kž buchu ſeftajene na žadanje lubych pſcheczelow a pſcheczelizow ſa kmótrow, pſchi kwaſných wjeſelach, pſchi wóhnijowych nifſach, pſchi ſběhanju nowych domow, woſebje pak pſchi jara wjele ſimjertnych podenidženjach. Wěſeke budža ſſerbam lubo, hdyž ſkonečnje knižku taſkich jadriwych kherluschow a rjanych ſpewow do rukí doſtanu.

Wudacze ſo po ſeſchimkach stanje. Kóždy ſeſchimk 4 liſtna wopſchija a 5 nſl. placži. Wſchitkých ſeſchimkow budža pječ a móža czi, kž hebi „kherlusche a spewy“ ſkaſaja, kóždy ſeſchimk pſchi doſtaču woſebje ſaplačečez abo ſa wſchě ſeſchimki hnydom 25 nſl. we wudawarni „Serbſkich Nowin“ ſložicž. Tam ſo tež ſkaſanja horjebjemu a móže ſo to erteſje abo tež piſnje ſtacj, poſleſiſte na to waschnje, ſo ſo papjerka, k temu pſchipravjenia, ſi mjenom a wobydlenjom ſkaſaria wupjeli a potom we wudawarni „Serbſkich Nowin“ woteda.

Jedyn ſločzany narucznik (Armband) ſi granatami wuſadžany je ſo pſched nekotrym čaſom wot hornjeſkeje haſhy hacj k novej kaſernje ſhubil. Namakat chyžl jón ſa jara, dobre myto we wudawańi Serbſkich Nowin wotedacj.

Ruſej ſr. Chrhardt. Dokelž je Waſcha prawdziwa Dr. Whitowa wodžicžka ſa woz̄i mojej žonje dobru hlužbu činiła, dha proſchu (ſleduje ſkaſanje). Altaiſen h. Mergentheim, 8. jan. 1875. Johann Ullſhöfer. Dale: Za ſym hžom wjazh krócz Waſchu Dr. Whitowu wodžicžku daloko a bliſko poruczač a wſchudże doſtanje tale wodžicžka ſwoju kħwalbu; je paſ tež kħvalby hóDNA. Altheim w Badenskej, 15. jan. 1877. Fr. M. Saus. Dale Waſcha mi w novembru i. l. poſkla na wodžicžka mějeſche dobre ſkutkowanje a proſchu Waſh teho dla (Ekaſanje). Kleinloſnič, 23. jan. 1875. Jurij Dietel.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnich čaſow dopokaſany, ſi najlepſich ſelow a korenjow pſchihotowaný pólver, po jenej abo po dwemaj kžizomaj wſchědne kruwom abo wołam na přenju pižu naſypany, pſchisporja woſjernoſez, plodži wjele mlóka a ſadžewa jeho wokliznenje. Pakazit placži 40 np. a je k doſtaču w hrodowſkej haptuzi w Budyschinje.

Dickowa conceſzjonirowana daloko wuſolana ſpodžiwiſje hojaſa žalba,

kotraž je ſo najbóle kóždy ras jako dobra wopokaſala, porucza ſo w žerdſtach po 30 np. a po 12 np.

wot hrodowſkej haptuzi.

Nužaze

a žonjaze kóſren, puežowanske toſche, ſchörzuchi, kuijenjaze toſche, paſhy, ſchulſke ranſki atd. we wulkim wubjerku po najtunischiſkich fabrikiſkih placžiſnach porucza

K. A. Benedict

688 na lawſtich hrjebjach 688.

Lužičan

čo. 12 je wuſoł.

Pscheppołożenie wobydlenja a pschedawarije.

Czesczym Sserbam ja s tutym najpodwolnijcho k naviedzenju dwam, so bym swoje wobydlenje a pschedawarnju s garbarskej hafy na

Swonkownu lawsku hafu č. 795

pscheppołożil hdzež su moje khsam po firmie snacj a poruczam pschi tym swoj wulki wubjerk nadwoblekarjow, kaž tež druheje

muzazeje a holežezeje draſty

po najtunisich placisnach.

Wožebje ja na mój wulki sklad tunic noſchenych mantlow ledzne eſinju.

J. Scholta.

Pschedawanie twarskoho a wižitkowego drjewa

A. Zimmermann

czehliſkeho miſitra w Budyniſinje na nowych hrjebiach 713

porucza swoj sklad ſuchich khójnowych a schmrékowych deſtow tak derje k twarjeniu, kaž tež ſa tyſcherjow, bētnarjow atd. Drjewa ſa hrjady a koſky ſo po ſkaſanju we wszej dolhoſczi a tolſtoſczi po koňohranite najtunischo wobſtaraja.

Dale poruczeja ſo tſeſchne laty, ſpalierowe laty, ſepjerſke laty, ſtolle, tſeſchna papa, papne hoſdze po najtunisich placisnach.

W opiſmo.

Hijom 9 lét mejach wulke džery w rukomaj a nohomaj, kotrež běchu wot wobabjenja nastale a mi wjazh dželacj ujedachu. Za běch wjeho možne ukožit, tola podarno. Napožledku pomoz wot mojeho dolheho hubjeniſta namanach a to po psches khvalobuſie ſnatu **Glöckuerſku hojatn a czechničku žalbu.**)

Kraft w Brunowje pola Kamjeniza.

*) Pravodžiwa ſe na ſchachtliczzy k doſtačzu w ſchtemplom a **(M. RINGELHARDT)** na ſchachtliczzy k doſtačzu w ſchachtach po 25 np. w budyniſkej marku: ſlimaj haptikomaj, kaž tež w haptikach w Biskopizach, Rakezach, Scheraſhowe, Hirschfeldze, Bjernaczizach, Woſtrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großſchönawje, Nowoſalzu, Seifhennersdorfje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipſka, Eiſenbahnstraße 18.

Wopisza ſu we wszech haptikach k naviedzenju.

NB. Warnowanje. Czesczemu publiku wožebje na to ledznu ežinimy, ſwérnu na horne ſchtemple ledzbowacj, dokelž **Glöckuerſku žalbu** w nowſchim čaſhu falſchuja.

Lekarske wopisno wo Paul Kencfelowej wloſzoweje tintury.

Bo dokladnym wědomostnym pruhowanju horneje tintury dyrbju ja pschi poſnacje, kotrež je ſo jej wot lekarjow a konſumentow doſtało, zyle ſa prawo ſpoſnacj, a wěru ja, ſo je s tutym wubjernym wloſzowym ſredkom problem roſwiaſany, hubjeny wloſzowy ſrost ſi nowa poſhlnic, haj pléhacjſtwo wotſtronic, jeli kchochoſti zyle wotemrjeło njejſu. Mi njeje žadny wloſzowy ſredk ſnaty, w kotrymž ſu tak dobre a ſlutkowaze wutki w taf bohatej mierje ſjenoczene, kaž w teſle tinturje, a móžu tu ſamu niž jeno jako wjele dokonjazy, ſpontožny, pschi tym zyle njeſchkodny ſredk psche wſchitke czerpjenja wloſow a hloviazeje ſože, ale tež jako zyle wožebny a ſpodožny ſredk k ſðerzenju a porjenſchenju koňoweho ſroſta najlepje poruczej, ſtož ſo tudy po pschiſluſhnoſczi a prawdze ſtawa. Dr. Joh. Müſler, medizinaliſti radziezel w Barlinje. — Ženicki ſkla teſle tintury ma w Budyniſinje Heinr. Jus, Linck a bleſchach po 1, 2 a 3 markach.

We wudawarni „Serbskich Nowin“ je k doſtačzu:

Ernst a Albert,
rubjenaj ſakſonſkaj pryzaj. Wěruj podawek ſi ſela 1455. Po F. Schmidtu, herbszy na piſał H. Jordán, wuežer a kantor w Pojozach.

Napoleon I.
a jeho wojny. Spišak J. A. Bohonež. 50 np.

Oberlin.
Zeho živjenje a ſlutkowanie. I. 25 np.

Kſchizne wojny.
25 np.

Nadpad pola Bukez.
25 np.

Jakub
abo Bože ſłowo dyrbi w ežlowejku živjenje doſtačz. Wot K. Kulmana. 25 np.

Genoveſa.
Rjane powiedanczko ſe stareho čaſha. Sa herbske macjerje a džecji pſcheložil M. Hórník. 50 np.

Robinson.
Rjane powiedanczko, wožebje ſa mlodych ludzi. Wot K. Kulmana. 50 np.

Gahrodnistwo.
I. džel: „Gadowa gahroda“ „Roſwiczenie wo plahowanju ſhadowych ſchtonow a kerfow.“ Spišak M. A. Kral. 60 np.

Gród na Horjelskej horje Landskrónje
abo Bože wobženja ſu dživne. Powiedanczko ſe starých čaſhow wot J. B. Mucžinka. 25 np.

Eswérnej ſuſhodaj.
Powiedanczko ſe herbskeho živjenja wot J. B. Mucžinka. S pschidawkom: „Straſchna kwartira w Franzowskej.“ 40 np.

Spěw ſa herbske ſchule.

Prěni ſechinok. Šhromadžene wot K. G. Pfeſarja. 25 np.

Gustav Adolf.
S jeho wobraſom. Wot K. Kulmana. 75 np.

Bohumil.
Rjane powiedanczko ſi třicetilétre wojny. Wot K. Kulmana. 25 np.

Bonifazius.
Živjeniſki wobras ſe ſaſtarſkych čaſhow. Wot K. Kulmana. 25 np.

Khwalba Boža
Bjatnacze hymnow. Wot hrabički Amalije Riesch w Njeſhwacžidle. 30 np.

Serbske knihy.

Na wschelake naprashowanja dowolam ſebi woſjewic̄, ſo je poła mje doſtać

sa ponižene placzisny:

Łužic̄an. I. lētn. (1860) čo. 2—6; II. lētn. (1861) čo. 6—12); III.—X. lētn. (1862—69). Wšo hromadze 7 m. 50 np.

I. lētn. jenož 6 čižkow wopſchija. Pobrachowaze čižka tuteho kaž tež II. lētn. ſu doſpołnje roſebrane. Szyła ſu wot tuteju leſtukow tak mało ekſemplarow wyſche, ſo ſo jenož tym wotedawaja, kiž doſpołny rjad hac̄ do X. lētn. woſmu.

III.—X. lētn. 6 m.

Zenotliwe lētniki (wot III.—X.) po 1 m.

Zenotliwe čižka, tak daloko hac̄ ſu hiſhce doſtać, po 10 np.

Serbske czekliſle rycze.

10 np., 10 eſk. 75 np.; 25 eſk. 1 m. 20 np.

Wſchaſna Sabawa: 1. Wuherſki thérliſch. — 2. Ptaczi kwaſ. Róža ſaronka. — Žentwa. Mandzelſtro. — 4. Wandrowſki thérliſch. Lubka lilija. Mój ſtatol. — Wóſportſki hermant. Róžde čižko po 3 np., 25 eſk. niemchane (wot kózdeho čižka 5) abo niemchane (wſchē wot jeneho čižka) 40 np.; 100 eſk. 1 m.

NB. Schtóž by mi wot „Wſchaſnej Sabawy” a „Czehliſlih ryczow” złyh ſkład i ſachyphedawanju wotknieć bym, temu bym jara lunju placzisnu ſtaſit.

Bibliſte ſtaſiſny (sa pruſke ſchule). Sałožk Wupperthalſkeho towarzſtwia. Wjasane 65 np.

Wſchē 13 eſk., kiž wobſedžu, na dobo wſate 6 m. 50 np.

Smolerjowa Mała serbska ryčnica	60 np.
” Měſtne mjená	50 np.
” Kajka je wučba etc.	50 np.
” Pěſnički Hornjo- a Delnjołužiſkých	
” Serbow. 2 rjanaj wulkaj zwjazkaj z	
” wobrazami a khartu. Město 35 m. 21 m.	

Hdyž chzetaj ſamožitaj ſerbſkaj starszej ſwojego ſtudowazeho ſyna k naſrodnemu dnju, k božemu džęſežu abo pschi druhzej ſtaſidnoſći ſ uahladnym a wužitnym darom ſwjeſtelic̄, dha ſo k temu niečo lepiše poruczic̄ niemóže, hac̄ ſpomnijene „Pěſnički”, tale parla ſerbſkeho pižmowista! Tež k czežiſnmu daran pschi kwaſach, jubilejach atd. ſo ta kniha derje hodži.

Hórnikowa Čitanka. Mały wubjerk z nowiſeho serbskelio pismowsta. Ze serbsko-němskim ſlovníkom. 1 m. bjez ſlovníka 60 np.

We wjetſkich džélbach ſa kt. gynuafiaſtow, ſeminariftow atd. hiſhce tuńſho! Pſulowa Ryčnica (Laut- und Formenlehre etc.) 2 m.

Schtóž ſebi wot ſpomnjenych wězow něſhto pscheje, njech ſo dobroczivje na minje direktnie wobroči pod adresu: Herrn Buchhändler T. Peck in Leipzig, Tau-chaerſtraße 18, a k temu placzisnu ſa žadane wěz w hotowych pjenjeſach abo poſtſich markach pſchipoloži. Hdyž pjenjeſy pſchipoložene njebudža, dha ſ mojeje ſtrony ſo pschi wotpožlanju Poſtvoſchuſ wofinje.

W Lipſku.

Jan B. Vjech.

Rozu wubjerne konſervirowané ſrědſ: gummithran A. Schlüterea w Hali n. S.,

kotryž mjehtoſc̄, ſhibic̄iwoſc̄ a wodnujeſihepnihezatoſc̄ ſchförnjow, konjazeho gratu a woſowých kožow nahotuje, ma w bleſchach po 30 a 60 np., kaž tež po 1 marzu 20 np. tež w ſwojich khlamach na pſchedan.

H. J. Lincka.

[B. 0,16.]

Lampertowý ſlawny valſam psche wiez ſo hiſom nimale 100 lēt naſožuje psche rheumatismus — bolazu wiez — drjenje w ſtawach — bol w plezach — thribjetbolenje atd. — Se ſnatym ſelenym wulzowowanjom doſtać ſa 1 a 2 marzy we wſchę haptylek Gafſkeje.

Epilepsiju

(padazu thoroſej) hoji liſtne ſpecialny lekar Dr. Killisch w Draždānach, Wilhelmsplaß Nr. 4 (prjedy w Barlinje). Zahodenja po ſtach!

Sbožoſta ſerſtivo jara wjele ſamilijow,

wopilſtwo

wotſtroni ſ wjedzenjom abo tež bjeſ wjedzenja wopilza R. Fülle w Plagwitzu pola Lipſta. Wſchēdnie pſchithadžaze džakne liſty wróczenie domajezho ſboža wobžwedeža.

Najlepſhi wobžerny pólver ſa ſwinje, pakcik 50 np.

ſakhowy pólver a ſolkowy pólver ſa konje, reſtituſionki pólver ſa konje atd., porucza hrodowska haptyleka w Budyschinje.

Ratarjam,

ſotsiž chzeda wo doſtaču ležomnoſc̄ow a ratarſkih wobſtejenjach w krajinje ſtanja ſ (w połnoznej Amerizy) něſhto naſhonicz, tym na požadanie jenu knižku, tole wulkadowazu, po poſcze franko poſczele „Julius ſimon, Hamburg, Admiralitätsstraße No. 15.”

Rozaze kóžki, naſhumiſti, ſajecze, tkhōrjowe, mordarjowe (kunjaze) a liſhce kožo kupuje po najwyſiſkich placzisnach

Heinrich Ranga

w Budyschinje pschi ſerbskej katholſkej zyrkwi.

Rozaze kóžki

kaž tež wſchitke družiny njeharowanych kožow kupuje po najwyſiſkich placzisnach

Gustav Nauča na garbarſkej haſy čzo. 426.

Rozowane ſtuſelzowym len kupuje po kózdej džélbie mechanika dželopſchadowania w Hajnizach.

W Małym Pschesdrénju pola Małeho Wjeltowa je jena thęza ſe ſahrodu a dwemaj kózomaj pola na pſchedan a je wſchō dalshe čzo. 4 tam ſhonicz.

Dwaj wotrocžkaj ſo pschi dobrej ſdže phtataj na knježi dwór we Luiſh.

Düstajenža bibriskich scenow.

Niedželu 16. januara skoneženje.

K bohatemu wophtowanju najpodwolnitscho psche-proschuje.

K. Fäger.

Na reviru w Hermancezach

50 kloſtrów khójnowych pjenkow,

po starej mérje ſestajanych, na pſchedan.

W Hermancezach 12. januara 1876.

A. Schwiebz.

(Sapoſdžene.)

Swojimi česczenym wotebjerarjam k nowemu lētu
svojo pscheje.

We Wósporku 1. januara 1876.

hapthkař **Morgenstern.**

(Sapoſdžene.)

Ja ſi tutym tym ſamžuym Pruskim, kaž tež rychtarjam
tých wžow a wſchitkuim tym domani, hdžez ja moje nnts- a
wonkhodženje mam ſe ſwérneje wutrobu pscheju, ſo býchu w tutym
nowym lēcze prawje ſtrowi a czerſtwi byli a je tež ſpoſoſnje
dokonjeli a ſo býchmy w ſprawnoſci a pschejenouſci dale w
hromadzi wobkhadželi.

B. ſ. B.

Wojewjenje.

Kralovski pólverník w Hnaſchezach kupuje hacž na dalshe kóždu dželbu
njebeleneho

pþowodžineho drjewa

a placži ſa nje w fabrizy ſamej, ſa kubikmeter, po dobroſci teho ſameho, hacž
9 markow.

W Draždjanach, 4. januara 1876.

Kralowska inspekzijsa pólvernika w Hnaſchezach.

Pſchedawanie ſfotu a inventara.

Na předy Schimanez ſtable w Nowej Wýy pola Rakez budža ſo pschichodny
pjatk, jako 21. januara 1876 rano wot 9 hodž.

4 woſy, 5 kruwoſ, 2 jaſojoſ, 1 ſwinjo a 1 koſa, kaž tež wſchelaki rólny- a hospodařſki
grat, bjes nim 2 woſaj ſe želeſnymi wóſkami, 1 wějazu a 1 ſykanjowa maſchina, 1 de-
zimalna waſha a 1 hnójnizova cžviza, kaž tež 150 centnarjow ſyna, 4 kopy ſkomy,
20 fórow na kopaneho ſlana na hromadach we leſu, 1 kopa deſlow a dželba drjewa, ſa
hotove pjenjet ſa pschežadžowanie pſchedawacž.

Müller.

Wocžileſkar
Dr. K. Weller

Dráždjan je (tež ſa ſlubožnyſch a zych)
předu 19. januara wot 8—4 hodž. w
Wojerezach (w ſlotym lawje) ſt ryčzam.

Wucžomnik phtanu.

Sa moje kſlamy phtam ja jeneho wu-
cžomnika, kotrež može 1. haperleje ſaſtupicž.

Moritz Mörba
na miążbowym torhoſchezu.

Młody czlowiek, tif chze mlyniſto nawu-
kuež, može pschichodne jutry město doſtačž
w mlynie **G. Hanki** w Hodžiju.

Jedyn młody czlowiek, tif chze ſo waſtvo
nawučnuęž, abo tež taſti, tif je hijom wu-
wuknył, doſtanje hnydom město w kowarni
w Bukojuje pola Hucžiny.

Sa moje koſoniasne, delikateſkome a
wiowne kſlamy phtam ja ſt jutram jeneho
wucžomnika.

Joh. Wannack
na ſchulerſkej haſn ej. 356.

Najwjetſchi ſkład
wſchech družinow
hotowych ſchatow
ma

Julius Lange

w Budyschinje.

Tunje placžiſny.

Sprawne poſkuženje.

Drjewowa aufzija.

Na Njechwacžilskim reviru w ſajecžim
tucžku wotdželenje ſe budža ſo pónđelu,
24. januara

284 khójnowych hrjadow

142 " kloſow

58 " žerdžow

51 ſtohow ſchęzepow

70 kijow

80 doſhich hromadow

na pschežadžowanie pſchedawacž.

Šhromadžiſna rano w 9 hodžinach na
drjewniſčežu.

Wutoru 25. januara rano w 9 hodžinach
budža ſo w Njechwacžidle pſchedawacž:

22 ſt. ahorn-aktaſzijow a wjerbowych
kloſow

23 m. tehor. ſchęzepow

13 ſyntnych hromadow.

Šhromadžiſna pſchi bydlenju wýſhſeſeho
hajnika w Njechwacžidle.

Wýſhſchi hajnik
F. Schulze.

Štvortlétne predplata
we wudawarni 80 np.
ana němskich póstach
1 M.. z přinjenem do
domu 1 M. 15 np.
Kóžde čísto placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja
so we wudawarni Serb.
Nowin'na róžku zwonke
neje lawskeje hasy číslo
688 wotedać, placi so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 4.

Sobotu, 22. januara

1876.

Domowinske wopisimo.

(Pokraczowanje.)

Secji stav.

Pschetož hischče sadžewki.

Njedželu ſo Handrij na konja ſynn a hizom bôrſy po ſnědanju k Wolſchinkezom jehasche. A dokelž běſche bližchu witoru nanowy narodny a ſ dobom tež kwaſny džen, dha běſchtaj jemu nan a macz porucđiloi, ſo by w jeju mjenje Wolſchinkez nana a macz, kaž tež ſwoju njewjestu na hoscinu pscheproſyl; pschetož hdyž tež starý Bartoſch pilnje a ſhwéru dželaſche, dha tola na tymle dnju dželo na volku wostaji.

Jako bě Handrij k Wolſchinkezom pschijechal, wón ſ konja ſleſe a jeho jenemu wotroczej pschepoda, wón ſtam pak do domu kchwataſche. Tam ſtejſeſe Hanžka bliſko ſchoda a pschi nije jedyn mlody, woſobnje wobleczeny kniežt i koſlukom w ruzy, a ſdashe ſo, jako by ſo ja něčim napraſhowaſ. Hanža, Handrija wuhladawſhi, teho mlodeho knjesa ſtejo wostaji a pschiběža k ſwojemu narwoženiu, ſo by jemu ruku dała a jeho witala.

„Schto dha bě tón zuſnik, Hanžecikta,“ rjekny wón k ſwojej njewjeſeſe, jako w hromadze do hornjeſe ſtwy džeschtaj.

„Ja to hischče zyle ſ wěſtoſežu njewém“ wotmolwi wona, „ale tak wjele ſym ſhonika, ſo je jedyn wot tych poloměrjerow, kij ſu na požadanie gmejn yſchihli, ſo bychu burske ležomnoſeſe w hromadu ſkladli, kaž to praja a rěkaja. Nan a dalschi ſužod Vělmank ſtajnje wo tym rycitaj, kajti wujítk budže to ſa kóžde hōpodařstwo, hdyž budža pola wſchitke bole w hromadze ležecž. Nan ma teho dla wot tychle wězow počnu hlowu a tón zuſnik budže někotry čjaſ pola naž bydlicž. — Ale to je pěknje, ſo by tak ſahe pschischoſ, dha many tola zyky džen ſa ſebje. Tola, praj wichak, tak dha je ſ Twojim domowinſkim wopisim, mesch je?“

„Ach, budž mi ſ tym wopisim ſ měrom!“ džeschtaj Handrij, „to mi tón zyky rjany džen ſkasy, hdyž ſebi na nje pomyslu. Sa Dražđanami mi žane dali nježju a nan teho dla jutſje do města pojedže, ſo by tam do Wuherſteje po nje pišacž dał. Hdy je ſ Wuherſteje k nam poſeželi, to njemožu wjedžecž. Ja ſym na tele ſadžewki tak miersazý, ſo móhl druhy wſho roſtorhacž.“

„Nó nó, tak ſle drje tola njebudže,“ prajesche Hanžka, „a ſo na druhe myſle pschijndžes, dha je ſlepje, ſo w hromadze do ſahrodę džemoj.“

„Moje dla,“ wotmolwi Handrij, „ale ſ tym wopisim mi ſažo njepocžinaj!“

„Né wſchak ně!“ rjekny wona, „ja chzu jenož do jědžneje kormy ſkocžicž, ſo bych něſto k druhemu ſnědanju pschinjeſka.“ — A ja bjes tym k Twojimaj ſtarſhimaj dóndu, ſo bych jeju poſtrowiſ.

Potom ſo wobaj w ſahrodze trjechſchtaj a wo tym a druhim

rhežeschtaj, kaž je to pola ſlubjených waſchnje. A Handrij wjedžor zyle wjeſhoły domoj jehasche.

Bondželu ſo Bartoſchез nan do města na ſhud poda, ſo by tam Handrijowu nuſu wo domowinske wopisimo wuſkoržil a ſo wo dalschi radu prashal. Tam wutrobiſe na ujeho poſtlučachu a tež nutrije wſho napiſowachu, ale, hdyž ſo wón wopraſcha, hdyž ſnadež to wopisimo ſ Wuherſteje pschijndže, jemu wotmolwidu, ſo je do Wuherſteje, kaž wón ſtam derje wě, daloki pucž a ſo tam thětſe njedželaja. Duž ſudže jeho ſyn ſe ženitwu najſkerje hiſchče ſhētru ſhwili čžatcž dyrbjecž.

Starý Bartoſch na to poſhmurjeny domoj jědžesche, ale prjedy hacž doma ſ woſa wutupi, wón wjeſhelsche woblecžo wutylky, ſo by Handrijej ſ tym někrajki troſht wopokaſal. Ale tón pschi wſchém tym jara kijaklo bjeswocžo ſčahowasche, jako jemu nan powjedasche, ſichto je wuſkutkowaſ abo wjele wjazy njewuſkutkowaſ.

Najſatra Wolſchinkez ſchijedžechu a bě Bartoſchез dom jich dla a stareho Bartoſcha dla rjenje ſ pletwami a wězami wudebjeny. Bartoſchowa njemóžſe dožakacž, ſo by Hanžu po wſchěch ſtwach a hródžach, haj, po wſchěch ſutach wokoło wodžila, hdyž mějeſche ta po kwaſu ſ Handrijom hospoſa vjež.

A tak bě Hanža dženža vyschna a kajku krafznu čježkožidžanu draftu bě ſo wobleſka! Bartoſch ſacž najprjodžy ſkoro njewjedžiſche, hacž dyrbí ſ njej „Ty“ abo „Wy“ prajicž, dokelž Hanžka kaž woſebna knježna wonhlaſaſche. Ale Handrija to njeſadžewaſche, wón ju ſa hlowu wſa a ju wokoschi, pschi čzimž mějeſche jeho macz jenož strach, ſo by Hanži na jeje doſki „klejd“ njestupiſ a tak wot njeho kruh njewottorhnyt.

Psaji hoscinje pětna radoſc̄ kniežesche, pschetož Wolſchinkez a Bartoſchез nan wjedžiſchtaj ſłowa pěknje ſtajecž a pschijſtojny žort ſežinicž, wobej macžeri pak mějeſchtej jara nuſnje powjedacž. A Handrij ſežesche bjes Hanžu a Marju a bě wjeſhelsko dučha, dokelž žane myſle na ſadžewki ſwojeje ženitwy njemějeſche. Wón teho dla, hacž runje najbole ſe ſwojej njewjestu rycesche, tola tež Marji někotrežkuliž ſłowezko rjekny, tak ſo tež ta, hacž tež ſ čižha, dha tola ſ dobrej ſpodobnoſežu wotmolwjeſche.

Starý Bartoſch běſche jara wjeſhoły, dokelž běſche wſho tak wjeſhoko, a poſdžiſho pocža ſebi wón, hdyž Wolſchinke ſ druhimi rycesche, wobej holcžy wutrobiſe wobhladowacž. Kóžda běſche po ſwojim waſchnu ſchwarna holza, Marja pak bole čižha, ſchtož pak jeje luboňoſeži njewadžeſche a hdyž wona ſe ſwojim mědrým wocžkom tak wutrobiſe na někoho poſladny, dha nictón hinaſ njemóžſe, hacž tež wutrobiſe na nju poſladacž; ſa to pak bě Hanža wſha čižla a ſiwa, ſchtož pak jeje rjanoscži tež nježo njefkodžeſche a jeje brunej wocžy, móhl rjez, jenouž tak ſkopate ſloki wokoło ſo ſteleſtej, ſo hinaſ bjes njemóžſe, hacž ſo kóždeho ſa ſebje ſahori. „Haj,“ rjekny wón pschi ſebi, „Marja je pětna,

ale hanža je hischeje rjeušča a ja šo njedžiwam, so šo handrijej pschede wschitkimi druhimi lubi."

Ale Marja by wschak tež pěkna hospoša byla, wón w myſlach pschijstaji, a wšeče tež duschna pschecživo mi a mojej žonje, hdyž budžemoj na wumjenku; pschetož so ma wona dobru, cžucžiu wutrobu, to ja wém.

(Pokracžowanje.)

Woſhýh abo ſadowe ſchtomiki?

Mózny dub je ſwojimi roſhuchatymi wotnohami ſawěſeže horodſtny napohlad ſtiaža. Wjerabz woſhewia wóczko tak ſe ſwojimi kiežathmi kieženjem, kaž w naſhujskej psche ſwojich plodow. Žabloni, połna czerwienoliczkaſtych jabłukow pscheproſchuje ſchwacžinje pod hołym njebjom. Lipa, kiž hrjedz wky steji, ſhromadzi pod ſwojimi khlodnymi haſhami najwjeſelschi lud na ſwecze. Akazije ſteja ſtraž w pscheddvorje Božeho domu. Maſchich ſemrjethich woſplakuje na měſeče jich wotpočzinka Thuya. Kózde ma ſwoje kraſnoſeže, kózdemu ſ nich je jeho město wot pschirody pschipoſkaſane.

W ſtwórbje, na kotrež hischeje cžlowiek ſwoju ruku ſložiſ njeje, namkaſh wſchudžom, ſo je kózdemu ſtworjenju tamne měſtno pschipoſkaſane, hdyž je najwuzitniſche. Kameel je w puſcžinje, dokoſ by nam puſcžina bjes njeho ſamknjena wostała. Bacžona wiđiſch woſkoło hata, dokoſ tam najwjaſy njerodža namka. Krokwa w ſahrodze bydli, dokoſ tam ſchłodne ſchlinki nadenidže.

Tak tež je naſha pschibluſhnoſež, ſo po pschirodze ſložowacž, t. r. pschetož to najpschihodniſche wnbracž, hdyž manu wólbu bjes wſchelaſki wſchelamjetami, kotrež nam pschiroda poſkieža. — Bur, předy hacž rolu dželacž pócžinje, ſo kózdy króč prascha, kotrež plod jemu w tajkej pódze najwjeſelschi wuzitk njeſhy. — Schewz ſebi kózdy króč myſli, hacž by jow ſapłata doſzahaſta, abo hacž dyrbti ſ nowa pódusſhowacž. — Na hamtskim hetmanſtwje ſebi druhy doſho roſmyſla, hacž bych ſcoržmarjej, kiž wo to proſhy, reje pschijwoſili abo niz.

Hdyž chzeſch woſrjedk w ſahrodze ſ twětkami wobſkyž, dha ſ temu ſame ſkónczne róže njevoſmjeſch. — Žadny roſomny cžlowiek na pucze wjazy topoły abo woſhýh njeſhadža. A hdyž tajke ma, tam je najradſcho wukopa a druhe, na pschiklad: ſadowe ſchtomiki naſhadža. Tak je wulki džel naſhich dróhov ſe ſadowymi ſchtomami wobſadžany, ale Bohu žel dyrbimy praciež, ſo to wſchudžom tak njeje.

W ſſerbach maſch hischeje wjele mil dróhi, hdyž ſadoweho ſchtomika ani njeviđiſch. Wjuni mužakowski dróhu! Kaž kraſnje njebych ſe ſadowe ſchtomiki tyke, ſ najmjeſtſhemu wot města hacž do Komorowa. Ale ſchtom tam naſkaſh? Duby, bréſy, ſchłowroneže drjewo, wjerabz, woſhýh a kaž tón druhi cžapr wſchon rěka.

So my ſa to njemoženy, kiž „Sſerbſke Nowiny“ cžitamy, drje derje wém; ale naſha pschibluſhnoſež je, dla tajkeho njeporjadka ſo wobčežowacž. — Wopalem paſ ſo wohnja boji. „To nam ničjo njeponha, hdyž ſo wobčežujemy,“ mi něchtó wotmoltwi; „a podarmo njeje trjeba ſebi hubu ſparicž.“ Ty ſo molisch. To njemože podarmo bycž, jenož ſo wobčežowana ſe wſchech ſtronow a w mniohoſci pschiridu. A hubu ſparicž ſebi tež njemožech, pschetož potom by ſo wo to jednało, hacž je tu ſu krajnych ſtaſtoñikow dla, abo hacž ſu tu krajne ſtaſtoñista ſuſu dla. — To tola džecžo ſapschija, ſo pschi někak ſmanej pódze duby a woſhýh a Boh wě kajke kholchržiſcheja na dróhu njeſluſheja, ale ſadowe ſchtomih.

Kraj ma dróhi w ſaſtaranju. Prjedy hacž ſchtomu na nje ſadža, ma ſo prashecž, kotre jemu najwjeſelschi wuzitk pschinjeſhu. Dokoſ paſ tu kraj jenož ſteji jako ſaſtupeř luda, dha je jow pod jeho wuzitkom ſ ſroſymjenju ludowý wuzitk.

So ma wot tych ſchtomow, kiž ſadowe njeſhu, tež kózdy ſwoj wuzitk, ſo ſamo wě. Někotre dawaja jara ſmane drjewo ſa tyccherja, kaž bréſa, dub a lipa, hakle w drugim rjedże wjerabz; twarne drjewo maſch wot topoła a ſchłowronza; druhe paſ hodža ſo jenož jako paſne drjewo. Lipa ſwieſhela naſh wylie teho psches kraſnu wón ſwojeho kieženja, liž tež je pič ſtrowe, kaž psches woſhewiſazy khlodk. Wjerabz ma rjane kieženja a ſchłowane plod. Drugi ſchtom ma ſaſho druhi wuzitk. Ale ſadowe ſchtomu tola wſho to w ſebi ſjenocža. Dawaja nam drjewo, kiž ſo ſa tyccherja derje hodži, ſkončnje tež paſne. Kajku kraſnoſez njeſtieſeja w naſežu, hdyž ſo ſ wonjatym kieženjem vlyſhceža, kaž bych ſe ſněhom poſypane byſe! A w lečze te wiſchunje a ſlowki a w naſymje to bohate ſhonorwanje ſ jabłukami a kruſhawami! A tutou wuzitk njeſtieſeja nam hakle po ſmijereži, kaž horjeka pomjenowane ſchtomy, ně kózde lěto ſo to ſtanje. Kózde lěto ſadowe ſchtomu pjeňesy njeſhu, a to ma ſa naſh tež něchtó rěkacž, pschetož dróhi ſo tola ſa ſudowe pjenjeſy w rjedże džerža.

(Skonečenje pschichodniſe.)

Swětne podawki.

Němske khěžorſtvo. W druhej komorje ſakſkeho ſejma je 45 ſapoſklaſzow ſe wſow a 35 ſ měſtow. Duž maja čzi ſe wſow pschewahu, hdyž w hromadu džerža. Tajka pschewaha móže paſ ſa ratarjow wuzitna a ſa měſchčanow we wěſtym naſtupanju ſchłodna bycž a to mjenuiſhy pschi ſawjedženju noweho doſhodneho dawka (Einkommensteuer). Želi mjenuiſhy ſaton, nowy doſhodny dawk naſtupaz, do živjenja ſtupi, dha ſo ratarjam, kaž wſchelake nowym wudawaja, psched měſchčanami dawki poniža, a teho dla ſu ſapoſklaſzy ſ měſtow pječza pschecžiru nowemu doſhodnemu dawkej abo džedža jón ſ najmjeſtſha w někotrym napohladanju pscheměnjeny měč. W Draždžanach je ſo na komuniſiju, kiž ma to wobſtaracž, 20,000 reklamazijow pschecživo wotſchazowanju watedało a petiziju, w kotrež ſo proſhy, ſo by pschi ſtarym dawkidawanju wostało a nowy doſhodny dawk do živjenja njeſtupil, 13 měſtow podpiſa.

A dopomjenjenju na ſloty kvaſ ſebo krala ſana je wěſta ſumma pjenjeſ wuſtajena, ſ kotrejež danje tajke mandželske poru, kiž ſu tež ſloty kvaſ ſhwiecžili, wěſtu pjenježnu podpjeru doſtani. Dan wjetſha njeje, hacž ſo móže ſo kózde lěto jenož ſydom jubelſkich porow wobbzyliež. Oni vě paſ 64 porow wo tu podpjeru proſhylo a jich po tajkim 57 ničjo doſtało njeje. S Lužiſy vě 15 porow a je jenož jedyn něchtó doſtał.

W Schönbachu pola Lubija wónzano tkaſ Weber ſe ſwojí žonu ſwoj 60 léty abo dejmantovu mandželski jubilej ſhwiecžeske.

Na mlynskej rězy we Wurzenje ſo wónzano dwaj hólzaj psches lód pschepanskiſtaj; jeneho žiweho wucžahnydu, tón druhi paſ je ſo tepil. — W Nepperwitzu bu 12. januara 19 léty ſu ſublerja Müllera wot jeneho ſrěbza tak ſtraschnje ſkortu pschitkóčenjy, ſo na měſci morw wosta.

W najwjeſelskich ſaſtoñistwach uěmſkeho khěžorſtwa je pječza ta myſliczka naſtała, ſo bych ſo niz jenož pruske krajne želesniſy, ale tež krajne želesniſy ſakſkeje, Vajerskeje a drugich němſkich krajow wot khěžorſtwa ſameho ſupile, tak ſo bych ſu na to ſamo waſh nje

němíkothěžorske byše, kaj to hžom póst a telegraſtvo s wjetſha je, pſchetož někto ma tutej w Němzach jenož Bajerska a Bürtembergſta w ſwojej ſamſnej ruži. Wjeth Bismarck je ja tu wěz a duž je lohko móžno, ſo ho w ſwojim čažu do ſkutka ſtati, jeli němíki rajchstag k temu pſchiswoli.

Poſnansko-gnědnjanskí arzybiſkop, hrabja Ledochowſki, kotryž hžom doſho w jaſtwie ſedži, dokelž ſo nowym pruſkim zvrtwinskim ſakonam podcziſnyk njeje, budže pſecža 3. februara s jaſtwa puſh-čeny.

Komunižia, kotraž bě po porucžnoſći němíkého knježerſtva w Barlinje w hromadu ſtupila, ſo by wurađiſta, w cžim by ſo němíki prawopis (orthograſija) porjedziež móhl, je ſwoje wurađowanja ſkónciſta a je ſiavného nařeđenja dla wotcziſhcežecž da. Hdy a taſke porjedzenja maja poſdžiſho do živjenja ſtupicž, njeje hiſcheze ſnate.

Pruſkemu ſejmej, kij je 16. januara na krótki čaž w hromadu ſtupiš, je ſlicžbowanje krajnych doſhodow a wudawkow pruſkhu krajeſtwa na leto 1876 prjódkoſložene. Wunoſhč doſhodow wopſhija něſhco pſches 651 millionow a licžba wudawkow runje tak wjele.

Austria. Šapoſlanžh wiſteho rajchſratha ſu počinali na to myſlicž, kaf bychu ſo te awſtriske kraje, kotrež woni ſaſtuju, pſched tej ſchodu woharnowacž móhli, kij jim hroſy, jeli wiſte ministerſtvo pſchiswoli, ſo by Wuherſka ſwoje ſamſne papjerjane pjeniſty a ſwoje ſamſne złoniſtwo měla.

W Preßburgu bu wónano Julia, wudowa ſabiteho herbſteho wjeſtcha Michala Obrenowicža, s belgijskim bohatym wjeſtchom Are-nenberg wérowaná.

S Boſniye a Herzegowinu je malo hiſcheze; pſchetož ſymki čaž wójnſke ſlutkowanje ſkoro zyle njemožne čini.

Zendželske ministerſtvo hiſcheze k tym wuſtawkam pſchitupilo njeje, kotrež je awſtriski kanzler hrabja Andraſchi dla ſpočojenja a ſměrowanja Boſnjakov a Herzegowinow napiſal. Rajſkerje pač ſpomnijene ministerſtvo tež pſchitupi a potom ſo to pižmo turkowſkemu ſultanej pſchepoda. Schto budže tón ežinicž, to je hiſcheze njewěſte.

Rhwaſba burſtwa.

(Na žadanje i nowa wotcziſhcežane.)

Haj, bur je jedyn ežežny muž,
To wěrcze khroble mi!
A k hanbje budže kóždy, ſchtóž
Sso na njoh' pſchiblodži.

Bóh ſam je jeho powołat
Na rolu dželanie,
Ze jemu móz a roſom daſ
Sa jeho ežujenje.

Wón ma wſchał wulku wobčežnoſć
A prózu, ſtaranje;
Pač tola húſto wjeſeloſć
A rjane placzenje.

Wón ſe ſhwitanjom ſběhniſe ſo
Wot lehwa wjeſele
A dže tež hnydom na dželo
A džela njepróznie.

Wón wora, ſhyje, ſawłczi
Ta žito wſchelake
Na polu a na ſahrodži
Kaj runje ſkladne je.

Wón njerodži wo ežopſotu,
Haž ſuſije walka je,
A ſinjeze ſynn, močrotu,
Wetr, kruhy, deſhež a ſiněh.
Wón w pocze ſwojach woblieža
Zé wſchědnje Boži khleb,
A ſtara ſo bjes ſaſtacža
Sa wſchitkých ludži tréb.
Wón živi zyly hwět a da
Wſchém ludžom khleba doſež;
Bjes jeho džela potrada
Khumſcht, khrobkoſć, wucženoſć.
Kral, khěžor, knježei, ſemjenjo
Bjes khleba njetraja:
Kaj wucženi, tak měſhczezenjo
Zón wſchědnje trjebaſa.

Haj wſchizy, wſchizy bjes bura
Tu wobſtač ſnjemoža,
Tak mao, hacž tu bjes khleba
Šchtó dolhe trače ma.

A wo žnje lije horžy pót
Sso jemu wot čzola:
Wón džela, kaj tež jeho ſkót,
Hacž džen ſo ſakhowi.

Tak ſtara, džela, prožuje
Sso bur džen wote dnja,
A ſtara, džela, prožuje
Sso lěto wot lěta.

Duž je, kaj kóždy poſnaje,
Wſchak burſtvo wobčežne,
Pač tola ſažo wjeſhole
A jara wokſchewne.

To chzu ja k troſhtej wobſpěvacž
Tež, bratje burſki, cži,
So njetrjebaſ ſo teho kacž,
So by we ratarſtwi.

Hdyž rano ſtanje, wita joh'
Schkowronež ſe ſpěvanjom
A wjeſzor wjedže ſ hwiſdanjom
Schkóz jeho ſažo dom.

Na polu zarsch a požpula
Joh' kſchewja ſ wjeſelom,
A wrona, kavka, ſotula
Joh' ſwjeſbla ſa pluhom.

Hdyž Bože žita radža ſo,
Sso wſchitko ſeleni,
Hdyž kóž ſo khila ſhibujo:
To jeho ſwjeſeli.

Tu ſylny kón jom' rjeboze,
Tam kruwa ſareji;
Tu bacžon jemu klepoze,
Tam koſa pakosči.

Tu wozga bjecži, jehnjaſka,
Tam kóſlik ſaſtaka;
Na třeſche khapon ſaſpěwa
A holbje ſakurcža.

Do bróžnjow khowacž, na wiki
Wjeſz pſchenizu, jecžmjen, rož:
To pſchinjež do móſhnicžki
Nekotry rjany troſch.

Bur ſ wjetſcha ſtrovy wostanje,
Dokelž ſo wudžela,
Zom' lepje ſlodzi warjenje,
Hacž kralej kurwota.

A hdyž ſo wjeczor lehniſe ſpacž,
Njech tež je na žlomu,
Dha ſpi wón tola lěpje, hacž
Tón ſemjan na moſku.

A ſpanje jeho woſchewi
A dawa nowu móz,
Wón hižom ſpi, hdyž ſaſkiwli
Tom wiwka dobiti móz.

Duž budž, moj bratſje czeſčeny,
Budž rjenje ſ pokojom,
So by ty ratař ſtvořeny;
A dželaj ſ wjeſelom.

Wſchak wěſch, ſo czeſčny muž ty by,
Trebný a wužitny;
Budž ſwérny, ſprawny, pobožny,
Dha ſmejſch wjele ſdy.

Ze Serbow.

S Weleczina. Kaž ſkylſhimy, je wosba kutovſkeho duchowneho knjeſa Kubizy jako ſararija tudy wobtvořená.

Se Sdžerje. So ſo džecžom doſč dopovjedacž njemože, fakt maja ſo na ſedžbu bracž, hdyž nož abo druhu ſtraſhnu wěž do rukow woſuu, ſe ſkledowazeho widžiſh. Pola jeneho khežkarja tudy džecži ſedžo neple bělachu. Šydomlětny hólcez roſhněwa ſo pschi tym na ſwoju ſchtyrnaczeſetnu ſotru a ſe ſlobami klo ju ſi nožom, kig mejeſche runje w ruzy. Nož njebeſche jara wotry, tež bjes kónczka. Tola ſajdže holežzy bjes rjebla praveje ſtrony, tak ſo wboha czežzy khora leži a ma w ranje wulku boleſč.

Z Radworja. We zandženym ſeče je ſo we naſchej woſadže narodžito 61 džecži (26 hólcežatkov, 25 holežatkov), mjez nimi ſchitvore dwójniſi. We cuzej cyrkvi bu 10 kſchecženych, 2 dôſtaſtaj mužnu kſchecženiu, 5 džecži z cuzeje woſady bu tudy kſchecženych. — Wumrjeļo je 45 woſobow (16 mužſich, 29 žónſich); z tuthych bě 25 džecži a 20 wotroſcženych; z tuthych je ſo na cuzej kérchow hrjebačko 6, z cuzeje woſadži ſ nam pak 9. — Pschipovjedačo je ſo 36 porow, 20 porow bu tudy wěrowaných. — Psched 100 lětami (1775) běſche 49 kſchecženych (22 hólcežatkov, 27 holežatkov) mjez nimi 7 z cuzeje woſady. Bohrjebaných 45 woſobow (26 džecži a 29 wotroſcženych, — 26 mužſich, 19 žónſich), z tuthych 11 z cuzeje woſady. Pschipovjedačo je ſo 20 porow, wěrowalo 11 porow. H. D.

Kath. P.

Z Raſbic. We naſchej woſadže je ſo we zandženym ſeče narodžilo 13 hólcežatkov a 21 holežatkov; zemrjeļo je 15 mužſich a 13 žónſich woſobow; 22 porow bu pschipovjedanych a 10 porow wěrowaných. Kath. P.

Kath. P.

Z Khróſcžic. Maſche ſpěvačke towarſtvo „Jednota“ je tež we zandženym ſeče rjane znamjenja čerſtwoho živjenja dawalo. Pod wuſtojnym naujedowanjom knj. kantora wucžerja Pjetascha ſu ſo ſobuſtawy, kotrychž je učelo 59, we ſpěvje pilnje wudoſpołnoſečež proćewali. Junu, 29. ſeptembra, wuſtupi Jednota we Pauečicach ze zjawnym koncertom, we kotrymž ſo 21 ſerbſich a němſich ſpěwov ſi zavjeſelenju bohatoho poſluhauſtwa rjenje pschedniſeſtu. Na ſ. Matija ſwiecžesche ſwój zaſoženſki ſwjedžen in we Khróſcžicach z koncertom a z druhim rjannym zabavjenjom. 7. augusta powita Jednota wjeſele ſchitvudentow ſerbſkeje krajinu, kig běchu ze wſchech dželov ſerbſkeje Lužicu we Khróſcžicach ſi towarſhnomu rozmłowjenju a ſpěvu ſo zechli. Hody bě knjez pschesyda M. Kokla we Jednočeje pěknmu loteriju zrjadował. Tež we cyrkwiniskim ſpěvje je Jednota ſwojich ſobuſtawow rozwiežowała a pschi wſchelakorych ſwjatočnoſczech cyrkwinſke psalmu a hymnu ſpěwała. Kath. P.

S Delniſeje ſužižy piſche „ſerbſki bramborski zaſník“: — Schtó wě ſwój kónz? — Sańdžene hody a to tsecži džen mjejeſche Wylem Zeidler, bydlaz ſliſko khečeboſteje ſerbſteje zyrkwe w ſwojej ſukelniskej fabrižy učajke wjersanje; domoj dužy ſtupi wón do hoſezenza, ſchleñzu piwa wupiež. „Schto jenož to je, ſo mię poſtry tak na jene dobo woſybaja?“ džesche wón a ſynn ſo na ſtolz. A jako pincžnik ſi piwom pſchinidže, běſche Zeidler hižom morwy.

— Tón ſamý džen běhachu we Wifach pola Dréwka někotſi mužy ſa wjewjercžkami a to tež bur Burdach. Wón bě ſebi pſchi tym toſle wuſuk a hanjeſche jenož w ſchtrypach. Tak pſchinidže ſe ſymymaj a mokrynej nohomaj domoj a rjeſny ſwojej žonje: „Pój na ſubju, chzemoj tam žito naměriež!“ Wón hnydom džesche a wona khwilkū poſdžiſho; ale jato horje pſchinidže, ležesche Burdach pſchi ſieže wupſchestrjeny a bě morwy.

— Jedyn ſyn knjeni Rödenbeckeſe, ſotry lutolskeho knjeſa ſi Muſchwiz, ſtejeſche ſa offiziéra w Ankloſmje. Gene ranje ſańdženeho tydženja ſe ſwojeſe ſiwy njeſchiniidže, džechu jeho wołacž, ale wón we kožu morwy ležesche. — Wſchekh tſioch je Boža rucižla ſajala.

S Vorkev piſche „zaſník“: Na poſlenim dnjiu stareho lěta podachu ſo wot tudy někotſi po „ſchuſlitach“ do Lubujovala, bjes nimi tež naſch tyſcher Schichan. Na domoſpučžu bu wjeczor; druhý ſady woftachu a Schichan ſo ſam domoj ſuwaſche. Pſchi tym ſo wón ſabluži a pſchinidže do tak mjenowaneje Geraschawoy, hdyž je ſo po ſdaczu pod lód ſunył a we wodje ſwój ſrudny kónz namakal.

P r i l o p k.

* W jenych kamjenitowuſlowych podkopach, kotrež ſo 12. januara njejabzy ſaſypnych, bu 21 lětny herwejer Seltmann wot dele padazých kamjenijow ſaražený.

* Na franzowſkej, w indiſkim morju ležazej kupyje „Reunion“ ſo 26. novembra L. I. ſi jeneje wýšokeje hory wjerſch ſotwali a ſo ſi wulkej hromadu ſkalow, ſchtonow a pjerſcheže do pôdlanskeho doka dele ſyptu a jón něhdže 60 metrow wýšoko ſi njerjadom pſchikry. Tam w dole pak ludžo bydlachu a je pſches to ſaſypnije 62 člówiekow živjenje ſhubilo.

* W Einbecku ſu paduſhi w nožy 6. januara mějchezanſku kaſhu wo 30,000 markow wobkramli. Boni ſu wſchelake ſanki roſlamali.

* W Liebſteinje pola ſhorjeſza je ſo 15. januara khežkar Roſcher ſaduſhi, dokelž běchu khaſlowu roku předy ſaſunyli, hacž bě ſo kamjente wuhlo doſč wupaliko a bě dyml teho dla do iſtvy ſtupiſ. Jego žona a jeje ſotra běſtej tež hižom do womory paňkej, tola ſažo ſi ſebi pſchinidžeſtej, jako běchu jejú ſuſodži ſe iſtvy wunjeſli.

* W hoſezenzu „k městu Barlin“ w Lipſku ſlužaza holza poda ſo wjeczor 9. januara do ſwojeſe, w pjatym poſkhodže ſo na maſažeje ſomorki a pſchilepi ſwoju ſtearinowu ſwěčžku na ſomodru. Bjes tym, ſo wona na khwilu ſi ſomorki wotenídže, padny ta ſwěčžka a tu ſo ſapaliſhu bliſko ležace draſty. Wohen ſo tak ſpěchne roſchéri, ſo niž jeno wjaz ſomorow, ale tež kruch třehi ſo ſpali. Lohkoſmyſlena ſlužobniſa bu ſajata.

* Nahla ſyma. S Moſkwy piſhaja 26. dezembra: Wobydleſrjam Moſkwy drje ſo ſyma njeje husto tak nahle nauaſila kaž w tychle dnjach. Bjes tym ſo thermometer 26. decembra híſcheže 0° poſkaſowaſche, ſpadny w běhu nočy hacž na — 28° R. a 28. de-

cembra dozpe syma 32°, sniži so wobdzeń trochu a pokasowasche wjedzor 30°. Psihi teje wulke symje dujesche tež hischcze hruby wetr wot połnozy.

* Wjedzor 3. januara bu na rycerstwile Knauthainje ſkužazg wotrocž Fuchs, jako wón we kožu ležesche, wot swojeje žony nadpadnjeny, kotrež jemu do hlowy dżewiecž, s wjetšha straschnych ranow ſe ſekeru nabi a potom, jako na mužowje wołanie ludžo pschibezachu, cękny a do bliſkeje mlynskeje ſeki ſloczi. Teje cęlo njeji so hischcze namakac.

* We požlenim tydzeńju lata 1875 pschindzechu psihi brjohadž Endzelsteje 46 łodzow do njeſboža, a ſa zyłe minjenežeto w hromadze 1877.

* W Neuendorffje w Pomorskej džeschtaj Pritzkez mandželskaj wondano popoldniu na swoje dželo, dwę džesči, jeneho hólza wot 6 a jenu holzu wot 4 lět, ſamej doma wostajſchi. Bórsy po 4 hodzinach jich khežka w plonijenach ſtejesche a dyrbjeſtej wobej džesči, dokelž nichton do domu nnts njemöžesche, jałozneje ſmijercze wumrječ. Jeju powoſtanki potom w popjeli namakacu. Pritzkoſa powjedasche, ſo je tón hólcez rad je ſapalkami (ſchtrychowanczami) hraſtał, duž je wona te ſame do kſchinje ſankuylka a klicz na kſchinju połožila. A dokelž poſdžiſho klucz w kſchininym ſantu namakacu, dha je k wérje podobne, ſo je tón hólz tón klucz nadefchoł a ſapalki ſ kſchinje wſał a ſ uimi woheň ſamischkrił.

* Psiched někotrym cęzbowm jena kódz ſ Bataviye zokor pschivjeſe. Tało tónle zokor ſ kódze wou noſkycz poczachu, wuhladachu noscherjo, ſo ſu tam tſi wulke hady ſ druzinu Boa constrictor. Duž ſ dželou hñdom ſastachu a pschihoth na to cžinjachu, ſo býchu týchle njepróſchenych hosczi wotſtronili. Teho dla někotrym holbjam ſe ſtrychninom ſarvachu a je potom do kódze delečiſhnych. Dolho tež njetrajesche, dha hady tele holbje požrječu, na cžož tež bórsy dwaj hadaj ſlaſkyschtaj; pschetož wonaj buſchtaj morwaj namakanaj. Hdze je tón tſeczi woftał, njeſbu hischcze wuſlēdžili. Jedyn teju morweju hadow bě dwaj metraj džesacz centimetrow dothi.

* W Bourgu (w Franzowskej) bu w týchle dnjach po wuſzeniu ſuda wěſtej Boyenowej hlowa wotczata, dokelž běſche ſydomi ſwojich džesči bórsy po narodze ſ jehłami ſlónzowala, kotrež bě ſim požrjecz dała abo ſ kotrymiz bě je ſakalała.

* S Petersburga, hdzež mějachu tamón tydzeń psches 30 gradow symy, pižaja, ſo je tam ſanidženni witoru tacž poczalo. — (To wſchak ſa wjedro žanu wulki wažnosć nima, dokelž móže ſo w Petersburgu, dokelž bliſko morja leži, lohko ſtačz, ſo dženjataje, jutſje pak ſaſo ſylnie mijersnje.)

* Tamón tydzeń ſu ſo wot mozy wulkeje wody njedaloko Hamburga jene haczenja roſtorhukle. Psihes to buchu tamniſche ſuki hacž do Lüneburga horje powodžene, te dwę wſy a dyrbjeſtu ludžo na tſechi cękac. Wſchelake mosty buchu ſwotvorhane a leža na polach, hdzež ſu tež wulke łodowe ſchruth napławjenie. A dokelž je potom nowa syma ſaſtupila, dha je ſo zyła krajina ſ łodom pschikryla, tak ſo tam nichton jěſdžicž njeſiſe.

* W Herbede doſta wondano jene džesčo ſwiatu kſchězenizu w pschitominoſci ſwojego nana, džeda, pradžeda (Urgroßvater) a prapradžeda. Tónle poſleñſchi je ſo w lěče 1789 narodžil. Wón bě dwójzy ſenjeny a mějeshce 23 džesči: wot týchle ſu nětko hischcze 8 žiwe, kotrež ſu wſchě woženjene a 35 džesči maja. Wot tých ſu tež hijom 6 ſenjenie a maja 13 džesči a ſ tých je ſaſo jene woženjene, kotrehož džesčo ſo wondano wulſhcz. Maſpomnjeny prapradžed ma w tu kſhiliu 72 žiwyh potomnikow.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. W Muežu maja mužojo wjazy prawa, hacž druhdze.

Mots Tunka. Kaf dha to?

H. D. Mo hody ſebraschtaj ſo tam dwaj mudraczkaj a hólzam herzow wſaſchtaj.

M. T. Ale k cžemu toſa?

H. D. K cžemu? So byſchtaj ſe ſtarymi žonami rejwaſoſ.

M. T. Schto pak hólzy bjes tym cžinjachu?

H. D. Hm, woni pôdla ſedžo pschihladowachu.

M. T. Bé dha ſchto hódnue widžecž?

H. D. O haj: reje, ſo kruchi lětachu. Duž jedyn kafz po ſwoju žonu pschiběža, dokelž ſo bojesche, ſo móhla na kruchi hiež.

M. T. Aj aj toſa!

Placžisna ſitow a produktow w Budyschinje.

15. januara 1876.

Kórz pschediž po 170 punt.: 16 markow 59 np. (5 tl. 15 nřl. 9 np.) hacž 18 ml. 22 np. (6 tl. 2 nřl. 2 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 13 ml. 16 np. (4 tl. 11 nřl. 6 np.) hacž 13 ml. 66 np. (4 tl. 16 nřl. 6 np.) — Kórz jecžmienja po 140 puntach: 11 ml. 75 np. (3 tl. 27 nřl. 5 np.) hacž 11 ml. 87 np. (3 tl. 28 nřl. 7 np.) — Kórz wowſa po 100 puntach: 2 tl. 21 nřl. hacž 2 tl. 24 nřl. — np.; hroch: — tl. — nřl. — np.; woka: — tl. — nřl. — np.; jaſthy: 4 tl. 5 nřl.; hejduschnie kruhy: 6 tl. 16 nřl. 2 np.; bérny: 16 nřl.; butra — tl. 21 nřl. hacž — tl. 25 nřl.; ſyño po 100 puntach: 1 tl. 22 nřl. — np. hacž 1 tl. 28 nřl. — np.

Aukcia twarſkeho drjewa.

Džen 1. februara t. l. budža ſo we Wježelu pola Minakala ſtejaze twarſke drjewo, kotrež ſo k flozam hodži, taž tež duby we wjetſchich a mjeniſchich parzellach na pschedar- džowanje pschedaracž, na cžož ſo na kupjenje ſmyžleni pschedzelnirwe pschedroſchuſia.

Tolikoſt drjewa hacž do 24 zolow.

G. Winkler.

Gustav Joachim, atelier ſa ſhunſchtne ſubowe ſopera- hñacze ſubhollenja atd., w Budyschinje, na ſmutskej lawſkej haſy 120 pola k. pjeſtarja Klingſta. K ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Ssudi popjeſ ſo darmo wotwo- ſyč ſ. č. 74 na bohatej haſy.

W Pschibezizach je jena kheža ſe ſadowej ſahrodu ſe zwobodneje ruki na pschedan. Wot "oho? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowiu.

Sa moje kolonialne, delikatſhowe a winowe ſchlamy pytam ja k jutram jeneho wucžomnika.

Joh. Wannack
na ſchulerſkej haſy č. 356.

Najwjetſchi ſklad wſchěch družinow hotowych ſchatow

ma
Julius Lange

w Budyschinje.
Tunje placžisny.
Sprawne poſluženje.

Pschedawanie twarskeho a wuzitkowego drjewa

A. Zimmermann

czehlskeho misdtra w Budyschinje na nowych hrjebiach 713
porucza swoj sklad zuchich khojnowych a schmrekowych dekor tak derje t twa-
rjenju, kaz tez sa tycherjow, bētnarjow atd. Drjewa sa hrjadu a kosty so po-
stasjanu we wschej dothozej i tolstozej polnohranite najtunischo wobstaraja.

Dale poruczeja so tschidne laty, spalierowe laty, lepjerte laty, stolle,
tschidna papa, papne hōsde po najtunischi placzisnach.

Pschedawanie wobydlenja a pschedawanie.

Czesczem Sserbam ja s tutym najpodwolnisczo t nawiedzenju da-
wam, so bym swoje wobydlenje a pschedawaniu s garbarskeje hasy na

Woonkowni lawsku hasu czo. 795

pschedpolozil hdzejz su moje khlamy po firmje snacj a poruczam pschi tym
swoj wulki wubjerk nadwobleskarjow, kaz tez druheje

muzazeje a holezezeje drasty

po najtunischi placzisnach.

Wožebje ja na mój wulki sklad tunich noschenych mantlow fedzne
czeniu.

J. Scholta.

Mesdrzanska haptika w Budyschinje.

Max Schünemann.

Oldenburgski mlokoſtony polver, paketik
ſchwajzarſki mlokoſny a wuzitkowy polver
folkowy polver ja konje

Bely bróſhaft, bleschka 50 np. a 75 np.

fenzlomjedowý extakt, bleschka

trejeziczaže pille, ſchachtla

bajerski bróſtowý ſłodozokor, po

Koncentrirowany nerwyklyjnajzý spiritus, blescha
reſtituzionski fluid, blescha

Universalny ranopleſtr, kruch po
mohrenthalſki hojazh a czehnjazh pleſtr, ſchachtla

tinktura psche wosabenje, bleschka

loschwizski balsam, buſchtkwej

Aromatiska wiezna wota, paketik 80 np. a 50 np.

papjera psche wiez, roſka

1 marku	25 np.
— "	50 "
— "	50 "
— "	75 "
— "	25 "
— "	25 "
— "	50 "
1 "	50 "
— "	20 "
— "	15 "
— "	50 "
— "	18 "
— "	25 "

Na reviru w Hermanezach

50 kloſtrow khojnowych pjenkow,

po starej mērje ſestajanych, na pschedan.

W Hermanezach 12. januara 1876.

A. Schwiebz.

We wudawarni „Serbskich Nowin“
je t dostačzu:

Ernst a Albert,

rubjenaj ſakſonſtaj prynzaj. Werny podawek
s lēta 1455. Po J. Schmidtu, herbszy na-
pišak H. Jordān, wucer a kantor w Po-
vojach.

Napoleon II.

a jeho wojny. Spišak J. A. Bohonež.
50 np.

Oberlin.

Zeho živjenje a ſtukowanje. I. 25 np.

Kschizne wojny.

25 np.

Nadpad pola Bukez.

25 np.

Jakub

abo Bože ſłowo dyribi w cžlowjetku živjenje
dostačz. Wot R. Kulmana. 25 np.

Genoveſa.

Rjane powiedanczko ſe stareho cžaza. Sa
herbske macjerje a džeczi piheložil M. Hörnit.
50 np.

Robinson.

Rjane powiedanczko, wožebje ſa młodych
ludzi. Wot R. Kulmana. 50 np.

Sahrodniſtwo.

I. džel: „Ssadowa ſahroda“ „Roswuczenje
wo plahowanju žadowych ſchomow a lekow.“
Spišak M. A. Kral. 60 np.

Gród na ſhorjelskej horje Landſkrónje

abo Bože wodjenja ſu dživne. Powiedanczko
ſe starzych cžazow wot J. B. Muzinkia. 25 np.

Swérnej ſu ſzodaj.

Powiedanczko ſe herbskeho živjenja wot J.
B. Muzinkia. S pſchidawkom: „Straſchna
kwartira w Franzowſkej.“ 40 np.

Spěw ſa herbske ſchule.

Prěni ſeschimk. Šhromadžene wot R. E.
Bjekarja. 25 np.

Gustav Adolf.

S jeho wobraſom. Wot R. Kulmana.
75 np.

Bohumil.

Rjane powiedanczko ſi třizečilteſneje wojny.
Wot R. Kulmana. 25 np.

Bonifazius.

Živjenſki wobraſ ſe ſastarſkich cžazow. Wot
R. Kulmana. 25 np.

Khwalba Boža

Pjatnacje hymnow. Wot hrabinki Amalije
Niesch w Njezwaczidle. 30 np.

**Novžu wubjernije konserwirowazh ſredf:
gummithran A. Schlütera w Hali n. S.,**

kotryž mjechkoſc, ſhibicziwoſc a wodunjeviſcepuiſchezatoſc ſchórnjow, konjazeho gratu a woſow ich kožow nahotuje, ma w bleſchach po 30 a 60 np., kaž tež po 1 marzy 20 np. tež w ſwojich klamach na pſchedan.

[B. 0,16.)

H. J. Lincka.

Aufzia palneho drjewa.

Bliſto Jeuſchez ſteji hiſcheze 15 kloſtrów ſuchich khójnowych pjenikow na pſchedan Kloſter 2 tol. 15 nbl.

Skasania maja ſo pola Jeuſelta w Jeuſchezach ſtacž.

Müller.

Pſchedawanie deſkow.

W mkuju w Bělém Khomzu ſteji 54 kop 9 kohezowſtich deſkow na pſchedan a to:
20 kop 5/4 zolowſtich, kopa 28 hacž 42 toler,
20 „ 1 zolowſtich, kopa 14 hacž 18 toler a
14 „ 3/4 zolowſtich, kopa 10 toler.

Skasania maja ſo pola **A. Müller** w Komorowje pola Rakez ſtacž.

Wojewenie.

Kralovſki pólverník w Gnaschezach kupuje hacž na dalsche kóždu dzélbu ujebeleneho

p ſ o w o d z i n e h o d r j e w a

a placzi ſa nje w fabrizy ſamej, ſa kubikmeter, po dobroſezi teho ſameho, hacž

9 markow.

W Draždjanach, 4. januara 1876.

Kralowska inspekziya pólvernika w Gnaschezach.

S wjele je lét ſlawna prawdziwa Glöcknerſta czechniła a hojaza žalba ſe ſchtemplom (**M. RINGELHARDT**) a ſakitatanſkej marku

na ſchachtliczby, wot khézorſtich kralowſtich medicinaliſtich ſaſtojnſtrow pruhowanego a poruczenia psche wiecz a drjenje (psches narhybowanie), kaž tež ſa wſchē wotewrjene, pſchedzajomne, roſdzelomne, czerpjenja, woſabjenc, woſalene ſtaw, jaſin, ſuhe a moke liſhawn, kurjaze woſa, woſabki atd. (na plat namahana a napołożena) a je doſtač w ſchachtlaſt po 25 np. w budyſkomaj haptylemaj, kaž tež w haptylem w Biskopizach, Rakezach, Schérachowje, Hirſchfeldze, Bjernacizach, Woſtrowzu, Herruhucze, Neugersdorſje, Groſſhönawje Romoſalzu, Seiſhennersdorſje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipſka, Eiſenbahustr. 18.

Wopiszu ſu we wſchē haptylem a nowjedzenju.

N.B. **Warnowanie.** Cęſczejemu publiki woſebje na to ſedźbun cziniimy, ſhwru na horne ſchtemple ſedźbowacz, dokelž Glöcknerſku žalbu w nowſkim čaſzu faſchuja.

Sahojenje ſlepocſče, po najwěſzim, bjesboſomym a bjesoperirowanym. Wozolékar **Dr. K. Weller** ſen. w Draždzaach (Victoriastraße 4.)

Epilepsiju

(padazu khoroſej) hoji listnie ſpecialny lekar Dr. Killisch w Draždjanach, Wilhelmsplatz Nr. 4 (predy w Barlinje). **Sahojenja po ſtad!**

Ratarjam,

koſiſz chzedža wo doſtaču ležomnoſcjom a ratarſkih wobſtejewiach w krajinje Kanjaſ (w połnoznej Ameriſy) ujechtio uahonie, tym na požadanie jemu knižku, tole wukladowaz, po poſeże franko poſezele „**Julius Simon, Hamburg, Admiraltätsstraße No. 15.**“

Kosaze kóžki, uahoniki, ſajecze, tħoſtowe, mordarjowe (kunjaſe) a liſcze kóže kupuje po najwyszych placzynach

Heinrich Langa

w Budyſchinje pſchi herbſkej katholiskej zyrki.

Kosaze kóžki

kaž tež wſchitke družinu ujeharowanych kožow kupuje po najwyszych placzynach

Gustav Maucha

na garbariſkej haſy čo. 426.

Dwaj wotroczkaj ſo pſchi dobrej ſdžę phtataj na ſuſezi dwór we Lush.

raw iwy Lampe rtowny ranow, hojath, czechni a ſpokojaſn pleske ſu natym ſelenym wukajowanjom je ſebi ſa 96 lét najwjetſchu khwalbu dobył, je lekarſzny pruhowan a poruczeni pſche wiecz, drjenje, jaſky, liſchawn, kurjaze woſa, woſabjenje, pſche wſchē wotewrjene, pſchedzawaze, roſdzelaze, woſalenc, ſmierſle boſoſe, roſleženie, ſahorjenje, ſaczeſliſt atd. a je ſo pſchi wſchitkach tutych khoroſej pſches ſhwru ſpěchnu, ujeſapraju hojazu mōž najkraſniſcho dopokaj. — Dostač ſa 25 a 50 np. we wſchē ſakſki haptylem.

P. Kneifelowa wloſzowa tintura.

Tale wo prawdze ſpodzivna tintura, f. wſchudzom na hladnoſe, dobywa a ſa koſiſz jeje wunamakar ſ wěſtejzu poluje rukuje, je drjeto jeniczke, ſchotz ſo hies wichtili ſu natym ſredkami w ſkutku dopokaze, kaž wſchaf wſchē woſilje, baſamny a ponadu pſchi wſchē reklamie ſenje nowe roſezenje wloſzow wudobycz ujemoža. Pſches hornuje, wot woſebnych lekarjow naležnje poruczena tintura ſo na hlowje thoroſtoci kóže ſaczeři, czerjaza mož, pſchi wloſoczerjazyh ludzoch hysto doſež jenož drēmaza, ſo k porjadnemu ſkutkowanju wubdzi a pſches ſhwre, wloſzowe korjenje ſylije ſhwre wutki najwjetſchu polinoſc wloſzow plodzi. Haj wjeleleńni plechacze ſu, kaž ſo polizajſzy wobſwedeči, ſhwre poſne wloſz ſaſo doſtali. — Na pſchedan ma ju jenož Heinr. Jul. Linck w Budyſchinje w bleſchach po 1, 2 a 3 markach.

S tutoim najpodwolniščo k navjedženju dawam, so šum te, knjeni Seistowej tudy na jerjowej hašy šklušhaze

Kolonialtworowe, tobakowe a cigarrowe šklamij

s dženšnichim dñjom na šo wšak a pod firmu:

Gustav Poſer

dale powiedu.

Se šlužbenjom, so budu tózdemu na najprawnišče a najtunišče waschnje požlužec, moje prijódliwacze čeſčenym Šserbam
k dobročinemu wobledžbowanju porucžam.

W Budyschinje 22. januara 1876.

Gustav Poſer

na jerjowej hašy 267/83.

Ernst Wech

Na žitnih wifach

s tutoim ežorne ripšy, lüſtry a thibety, kaž tež tajke pi-
šaných barbow najtunišča porucža, so by s nimi wurumo-
val, teho runja šu pola njeho rubiſcheža, male a wulke a
wschěch družinow a po najtuniščich placziſnach na pschedau.

Submission.

Wšchite w běhu tuteho lěta sa kralovski pólverník w Hnashezach nisue trans-
portu s Budyschina resp. se ſastawu w Žiczenku do pomjenowanej fabriki a na wo-
pak maja šo po waschnju ſubmiſſije, po jenotnej ſadže (Einheitſſaz) pro Ctr. najmjenje-
žadazemu s wuměnjeniom licitantow pschedopodac̄. Tažy, kiz wo to rodža, njech ſwoje
žadženja s napišmom:

Submission für Transporte

hac̄ do 31. t. m. franko ſem poſčelu. — Powſchitkomne wuměnjenja móža šo tudy
navjedžic̄.

Pólverník w Hnashezach, 18. januara 1875.

Sarjadowaza komiſſia.

Rudowſky. Spörle.

Submission.

W kralowskim pólverníku w Hnashezach ma šo jena kótkotwarba, wopschijaza
2 ſamurjowaní kótkow s
2 podiumaj a ſkodami

natwaric̄.

Tuta twarba ma šo najmjenje žadazemu, s wuměnjeniom licitantow pschedopodac̄.
Eži, kiz wo to rodža, njech ſwoje žadženja hac̄ do 31. t. m. s napišmom:

Submission auf Kesselanlage

franko ſem poſčelu.

Powſchitkomne techniſke wuměnjenja atd. móža šo tudy navjedžic̄.

Pólverník w Hnashezach, 18. januara 1876.

Sarjadowaza komiſſia.

Rudowſky. Spörle.

So bych s tým ſymklim ſkladom, kotryž hiſčeže mam, wurumowat, šum wobſankyt,
wſchite hiſčeže ſbytkne ſymske nadwoblekarje (Leberzieher) a jaquety ſa to pschedac̄,
ſchtōž mje ſameho kloſtuja a porucžam ja tule ſpodobnu ſkladnoſez čeſčenym Šserbam
k dobročinemu wobledžbowanju. S doboim porucžam mój wulki wubjerk tu a wulrajiných
žukow a druhich klaninow k ſeſhiežu po mérje a ſo ſkaſanja elegantnje a po najtuniščich
placziſnach wobſtaraja.

Gustav Pinthus

ſklamy mužazých draciženjow na hlownym torhoſchežu.

Aukzia ſlanja.

Džen 26. januara budže šo na Pětkez kuble we Wjeſheli wſho ſlanje na psched-
žadžbowanie pschedarac̄, k čemuž najpodwolniščo pschedroſchuje

We Wjeſheli pola Minakata.

G. Winkler.

Wosjewjenje.

Njedželu, 23. januara 1876 budža šo
wězy, Janej Scherbli s Luha wucžasane,
mjenujz

- 1 ſykanjowa maſhina
- 2) 1 deſkowny wós
- 3.) 1 rólny pluh
- 4.) 1 tružna ſawka
- 5.) 1 hobanka
- 6.) 1 ežažnik

ſa hotove pjenesy na pschedadžbowanje pschedawac̄.

We Luhy, 18. januara 1876.

Gmejnski prijódkstejer
tam.

Drjewowa aukzija.

Pondželu 31. januara do poſkodniſja wot 9
hodžinow budža šo dolke hromady twjerdeho
drjewa na ryžerkuſle Horniu Objeliku w
tak mjenowanym kaſu na pschedadžbowanje
pschedawac̄.

Drjewowa aufzija.

Na njeſhwacžilskim reviru w ſajecžim
kučiku wotdželenje 8c budža šo pondželu,
24. januara

284	čhójiowých hrjadow
142	" flozow
58	" žerđow
51	ſtohow ſchězepow
70	" ſijow
80	dožih hromadow

na pschedadžbowanje pschedawac̄.
Šromadžiſna rano w 9 hodžinach na
drjewniſchežu.

Wutoru 25. januara rano w 9 hodžinach
budža šo w Njeſhwacžidle pschedawac̄ :

22	st. ahorn-akazijow a wjerbowych
	klozow

23	m. tehor. ſchězepow
13	" ſbytknych hromadow.

Šromadžiſna " pschi bydlenju wyschſeheho
hajnika w Njeſhwacžidle.

Wyschſchi hajnik

F. Schulza.

Wucžomník pytanij.

Holcžez, kiz chze Klempnarſtvo na-
vuknež, može pola podpišaneho ſaſtupic̄.

W Budyschinje.

Robert Schönberg, klempnarſki miſchr.

Ežiſež Šmoltejeg ſnihežničerje w macžežnym domje w Budyschinje.

Štowtłetna przedpłata
we wudawańi 80 np.
ana němskich póstach
1 M., z pínjeniem do
domu 1 M. 15 np.
Kózde čísto płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Za næwěstki kiž maja
so we wudawańi Serb.
Nowin'na róžku zwonk-
neje lawskeje hasy čísto
688 wotedać, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawań J. E. Smoler.

Čo. 5.

Sobotu, 29. januara

1876.

Domowinske wopisimo.

(Pokraczowanje.)

Tseczi staw.

Pschezo hischče sadżewski.

Džen posdžischo, hacž běchu Wolšchinkezy pola Bartoschiz na wopytanju pobylí, Handrij nana s nowa proschese, so by tola do města dojel a ſo tam na hamče wopraſchał, hacž ſu tola do Wuherſkeje ſa jeho domowinskimi wopisimom piſali. Nan na jeho nedečaſtiwoſc pomorcza, ale ſkócnzne tola ſlubi, ſo chze ſo tam ſobotu podacž, hdyž tež runje hižom do předka wě, ſo budže to zdele podarmo.

Tak tež běſche. Tam jemu jara pschezelniwie praſachu, ſo je wſho nanajlepje wobstarane a ſo jemu wſchak piſmo domoj poſzeli, hdyž žane ſ Wuherſkeje doſtanu a ſo Bartosch njetrjeba teho dla woſkeje do města jefdžic̄.

S polow běchu hižom žně domoj ſkhowane, jako Bartosch na hamit ſkaſachu. Handrij bě hnydom połny nadžije, ſo je wſho w najlepšim porjadku a ſo budže bórzy kwaſ hotowacž móz. Jego nan pak ſ hlowu wijesche. Haj, w porjadku ta wěz běſche, ale w tajkim. S Wuherſkeje běchu mijenijzy liſtno papjery poſkali, na kotrymž wſchelake praſchenja ſtejachu, na kotrež chyžchū předy wotmoljenja mécž, hacž moža domowinske wopisimo napiſacž.

Duž pak ſa Handrija ſažo niežo njebu a wón ſ nowa hlowu poſchese. A hdyž ſo do Bréſowki poda, dha tam tež mało troſčita namaka, pschetož jemu ſo ſdasche, ſo Hanža ſ njemu wjazy tak luboſna njeje, kaž předy. Tak ſo wón kóždy ras ſrudniſchi domoj wróci a běſche we wſhem a wſchudze njeſpoloknjy a ménjeſche, ſo tež Hanža teho dla ſ njemu wjazy tajfa njeje, kaž bycž dyrbjala, dokelž ſo na to mijersa, ſo ſo ſ tej žentwu tak jara doſho dli. A ſo wona wjazy tak luboſna ſ Handrijej njebe, to bě wérno, ale czeho dla? na to mějeſche wón hdyž prěnje pruhi roſjaſnjenja doſtačž.

Mijenijzy tseczi džen hodow chyžchū młodži hólzy wokolnych wžow w klobańčanskej korezmje abo w tamniſkim hosczenzu, kaž w nowšim čaſhu rěkaſche, wychny bal wotdžerječ. A Handrij, hacž runje jemu myſliczla na reje njeindžesche, ſo tola wusanknycz njeſožesche a to čim mijenje, dokelž běchu jeho a dweju druheju burskeju ſynow ſa rjadowarjom balu wusmolili. Wón mějeſche teho dla bórzy tejk wobstaracž, ſo ſebi na ſwoju ſrudobu myſlicz khwile njeſeſche; pschetož ſrjadowanje tajkeho balu wſchak wjazy haru načini, hacž ſebi tón myſlicz móže, kíž tajfu wěz hischče njeje ſpýtač.

Skónčenje ſo Handrij do Bréſowki poda, ſo by Hanžu, jako ſwoju njejestu a rejwaku na bal pschepróphy. Ta ſ dorolnoſežu ſwojeſtu ſtarſcheju, kórajj tu wěz hižom dawno ſnajeschtaj a ſo wot Handrija jenož waschnja dla prashecz daschtaj, na bal pschińcz

ſlubi. Tón polemérjet, kotryž běſche, kaž ſmy hižom ſpomnili, ſem poſkany, ſo by pola w hromadu ſklaſi, tak ſo bych u burjo potom ſwoje pola kóždy bole w hromadze mieli, tónle polemérjet bydlesche pschezo hischče pola Wolſchinkez, dokelž ſe ſwojim dželom hischče pschezo hotowy njebeſche. Wón běſche nahladny młodny muž a pětne ſroblekaný a mjenowaſche ſo knies Bender. Handrij pak, hdyž běſche hewak k ſwojej njevjeſcze pschischoł, jeho njebe jara ſedžbu měk a Bender bě jemu najbole tež ſ vucza ſchol. Ale dženža ſo wón pschezo wokoło njeho a wokoło Hanža wjerčesche, hacž na poſkledku te ſłowa wuraſy: „Handrijo, hdyž ſcze Wy rjadowar bala, dha drje móžecze tež mi wotpuſchcicž, ſo na njon pschindu; pschetož ja hischče ženje na tajkim balu był njeſzym. Handrij njevjeđiſche, ſchto by na měſce wotmolwił, hacž Hanža ſ njemu rjekn: „Wěſch, luby Handriko, to wſchak móžech jemu wotpuſchcicž, pschetož takle na wžy ma wón doſez wostudko živjenje.“ Nó, moje dla! wotmolwi Handrij, ale ſo jenož to druhim towarzham k poſtorkej njebudže.

Handrij bě drje bórzy k temu pschiswolil, ſo by knies Bender na bal pschińcz ſmeč, a wón čujesche, ſo je tajke pschiswolenje jenož teho dla dał, dokelž bě Hanža ſa njeho prophyła. Ale, wón ſebi na jene dobo pschi ſebi pomysli, ſchto dha ma Hanža po prawym ſa teho zusého člowjeka prophyći? ſchto dha ju tajki měſčezanski polemérjet ſtara, hdyž je wona moja njejestu?! Wón njevjeđiſche ſebi žaneho wotmoljenja na to dacž, ale dokelž ſo Hanža tón króz luboſniſho na njeho ſměkotaſche, dyžli nježelu předy, dha ſo jemu jeho njeſpodobne myſliczki ſhubichu, kaž roža psched paſzim ſkónczkom, a wón radostnie domoj čerjeſche.

(Pokraczowanje.)

Woſhyž abo ſadowe ſhtomisi?

(Skónčenje.)

To, ſchtož ſmy hižom w čiſle 4 Serbskich Nowin wukladowali hižom doſez ryczi ſa ſadowe ſhtomy. K temu hischče pschitidže, ſo polam tak ſchłodne njeſju kaž dub, abo wjerabz, abo woſyza. — Ja ſnaju dróhu wot Klufſcha do Salhowa. K woběmaj ſtronoumaj masch zyle dobre pola. Na drózy ſteja mózne duby. Wokolo kóždeho pak je pscherza w dalokim polkrzu (Halbkreis) ſejoltinjena. To ſamo potřebi wjerabza. Nicžo lepſchi njeje tamny ſhtom, na kotrymž je pscheradnik Judasch ſwoje živjenje ſkónczil. Wjele hoheji do pola čejri ſwoje wotnohi a wſchudze — wſchudze widžiſh mlode woſyčki wuroſež.

A wjſche teho młodý ſadowy ſhtomik niežo wjazy njeplacži dyžli druhí. Hdyž maſh dubik ſa 60 np., dha ſa to tež jablczinku doſtanjeſch.

Naschi předorwnizy mogli ſo traž na to wuryčeſz, ſo ſu

żadowe schtomiki żadne a dróższe byłe, hako druhe. Schtoż je dżenja tak, je nědy hinał było, a hnedujski hamski hetman i Egidy je traż psichcizny dość mię, hdyz je; taż so baje, prajit, so tak dolho, hacż jeho hlowa na schiji steji, na mužakowſku dróhu żadowy schtomik njeprichidże. — Hdyz běsche Fulton preni krócz wo tajich lódzach ryczał, kij moħle so i paru hibacż (parolódże), bu wot akademije wedomnoſćow w Pariju sa bkaña wuprajeny; a hdyz Gray w Londonje psched dleje hacż poł sta létami swoje prénje naspominanja wo żeleñizy psches zyku Europu cziſczejec da, bu w czaſopisach sjaawnje wužmęſcheny. A dżenja mamy żeleñizy w kózdyム kuže ſweta, a parolódż morjo wobknježi. Tak so czaſy pſheměnjeja a my i nimi.

Stare, kmane wustawu na nowe kopyto dyricż, i temu ſu borys hotowi; ale stare wožby a jich towarzchow na drohach wułkopacż, to njeńdże. A hdyz hdze żadyn starz schtom puschca, abo hdyz jón wěſtik ſlemi, dha nowy, kij tam żadża, ſawescze żadowy njeje. A najmienšemu stawa so to hacż do najnowiſtcheho czaſa tak.

Napscheziwjenje, kij hiżom ſkyschach, so kraj wot żadu nicžo nima, dokelż džeczi abo tež wotroſzeni njeſmanzy wſchón ſad dele ſdręja a so so wot nich husto doſcz schtomiki ſame wobſkodža, drje je i maleho džela werno, ale nicžo napscheziwo žadowym schtomikam njeđopokaſa. A prénjemu kraj wot drugich schtomow tež tajki kózdoletny wužitk nima. A druheniu mōžeja džeczi a wotroſzeni njeſmanzy druhe schtomiki runje tak derje wobſkodžec, taž ſadowe. Tak ſle pač to pola naſ, Bohu džakowanu, njeje. Pschetoż w kózdej ſchuli so džeczom doſcz roſpraji, so so tajke něſchtu na żane waſchnje nježluſcha. A hdz by so to njeſtało, wſchako ma naſcha ſchulſka wyschnoſcz ſkoru kózdy dżen němske „Nowiny“ połne wukaſow a nowinkow — dha njech w tymle naſtupanju tež něſhto pschikaſa. A schtoż tych wotroſzenych njeſmanzow naſtupa? Wſchako pólizaj wſchelake pschepstuſjenja borys wužlędži, — duž tež dyrbi so jemu radzicż, tajkich njeſtaňnikow ſlapicż.

Duž hiſcheze ras: prjecz i wožyžami a i wjerabzo m a i dubami i dróhow a żadowe schtomiki na jich měſto!

J. B. Š.

Swētne podawki.

Němske khřorſtwo. S Dražbjan piſaſa: „Dokelž hiſcheze poſtajene njeje, kaf ſmeja so w Sakskej psichodnje dawki dawacż, dha ma so lětſcha prěnja termija tak placicż, taž je so to hacż dotal ſtało. Tak borys hacż ſakſki ſejm w hromadu ſtupi, so wuſedna, taž psichodnje budže. Ta deputazia, kotrež je wurađenje nowego dawkidawanja hacż do ſeñdzenja ſejmu porucžene, je i ministerſtwom tele poſtajenia wujednaſa. Ministerſtwo pschiswoli, so by so wot dokhódneho dawka jenož 5 ſimplow ſběhalo (niz pač 9, taž bě predy wotmyſlene). Tež je ministerſtwo i deputaziju w tym psches jene, so ma so dokhódny dawk hakle wot tych żadacż, kij moja 300 markow lětneho nutſprichidženja. Tež chze ministerſtwo hiſcheze wſchelake druhe poſloženja ſežnicż.“

S Barlinu piſaſa, so je wjeſč Bismarck pač ſažo khorowaty, tak so je bježadu, kotrež so pola njego kózdu ſobotu wjeſčor wotdžerži, wondano wotprajicž dyrbjal.

Najwjetſki dawk w Pruskej je koushe lěto ſuath Krupp dał, mjeniujz 106,200 markow. Wón ma, taž je ſnate; wožebje w

čenje wulku želeſolijeñju, hdzež so tež ſauony ſa němske wójſko lija. — (Naſch ſerbſki krajan, knies wuczer Nyczka w Ċeſenje, móhli nam po prawym Kruppoſe ſtukowanje a jeho fabriki trochu w Serb. Nowinach wopisacż, hdyz ſmeje jumu i temu thwile.)

W lécie 1874 wot tych 1,656,275 mlodych ludzi, kij mějachu w Němzach i rekrutirowanju pschinez, 80,143 pschischiſko njeje a 59,378 so i zyka wužlędžicž nježleſche. Kózdy dwazyty mlody člowieſ je so po tajkim psched wojerſtwou wužlowacż pytał.

Porjad pruskeje evangelskeje generalneje synody je wot khřorſa jako pruskeho krala wobtvrđeny. Někotrym so tóule porjad teho dla lubi, dokelž ſwětnemu knieſtwwu wulku móz nad zyrfju do ruki da, druhim pač so to runje njeſpodoba.

Generalny pôlny marshal hrabja Moltka je jako rycerſtubleř w Kreisawje, Niedergradižu a Wierischawje a jako tamniſchi ſchulſki patron ſa ſpomijene tsi wžy na ſwoje khóſty ſchulu ſa 14,400 markow natwaril a teje ſchuli wysche teho kapital wot 900 markow wustajil.

Tak mjenowanym starokatholikam w měſeče Neiſy (w Schlesyſtej) je kralowſke knieſerſtvo pschiswoli, ſo ſmědža tamniſchi katholiku ſchizmu zyrfce ſa ſwoje Božu ſlužbu ſobu wužimacż. Tač pač chyžch uoni 20. januara w teje ſyrfci ſemjchenje wotdžeržec, běſche wona ſnuteſka tak twerdze ſac̄zinjenia, ſo ſo wotwrieč nježodžesche. Duž jím ničo druhe wysche njevosta, hacż ſo ſažo donioj wróćicž.

W Hamelnje chyžch ſidži jenu tamniſchi ſyrfce ſa dobry pjenjes ſupicž, ſo bychu ju do ſidwiskeje ſynagogi pschewobrocžili. Měſch-čanska rada běſche i temu ſwolniwa, ale ſyrfci ſwolniwa do teho njeſwoli.

Austria. S Dubrownika (Raguſa) piſaſa, ſo ſu tam 23. januara wójwodu Maćima Bacžewicza ſhovali, kotrež běſche nětore dnym predy pač, jako i božniſki a herzegowinſki ſchec̄zijani ſchec̄zijani ſchec̄zijani Turkam wojowaſche. Na domach haſow, po kotrejch ſo pschewodženje ſta, běchu cíorne khorhoje wutuſnjenie. Bjes pschewodžerjemi běſche tež hrabja Buzžicž, dubrowniſki měſchecjanosta, wjele ludzi i Dubrownika a wokolnoſeje, taž tež na ſchec̄z ſtow Herzegowinſow a Bóžniakov, kij běchu bjes brónie na pschewodženje ſchec̄zli, ale ſo borys ſažo wróćicž, ſo bychu i Turkami wojowali.

Hacż chze turkowſki ſultan na te poſtajenia, kotrež je jemu awstriſki kanzler hrabja Andraſchi dla ſměrowanja božniſkich a herzegowinſkich ſchec̄zijanow požlał, něſhto wotmowlacż abo njeſtowmowlacż, wo tym hiſcheze ničo ſkyschecž njeje. Skónečnje budže drje tež wſcho jene, ſchto ſo i nimi ſtanje; pschetož turkowſy ſchec̄zijenjo ničo do nich nježerža, ale chzedža wójtui w naſečzu i cíim wjetſche mozu wjeſč. — Žena dželba tych ſamych 20. januara ſchthyri kompagnije turkowſkeho mójska nadpany, kotrež na jenej hórzę pschi kloſtrje Duže we wobtvrđenym lěhwe ſtejachu. Tsi ſta Turkow padże, ſchec̄zijenjo mějachu pač 50 morwych a ranjenych, bjes morwymi běſche tež horka uaspomijený Bacžewicž, kij bě ſchec̄zijanam i Čzornohóřſkeje na pomoz ſchec̄zli. S zyka ſda ſo, ſo ſo wojowazý ſchec̄zijenjo wot Čzornohóřſkeje ſylnje podpjeraja. Lubobraticž, naſjedowař ſchec̄zijanow, je ſo prjecža do Belgrada wróćiſt a chze ſo wot tam do Bóžniije podacż.

Sa nowego wiſteho arzibifkopa je awstriſki khřor tamniſtcheho ſwjeczazeho biskopa Kutschkera pomjenowaſ.

Zendjelska. Zendjelske ministerſtwo je ſkónečnje tež i temu piſmu pschiswolito, kotrež je hrabja Andraſchi božniſkich a herzegowinſkich ſchec̄zijanow dla ſa ſultana napiſał. — Zendjelski kroñ-prynz hiſcheze po indiſkich, Zendjelskej ſluſhazých krajinach pucžuje

a jemu tam wschudżom wulfu czejż wopokańja. Po pożlenich powięsczach bęsche won město Jamu wopytał, kotreż blijsko wyżokich himalajskich horow leži. — W Egipciowskiej ſo móz Jendżelskeje dale a bole wobtwierdżuje a budże drje tónle kraj něhdź wot Jendżelskeje zgle wotwiskny.

Rużowska. Minister sjamneho wuczeństwa je rosprawu dał, iчто je ſo tam w nowšim czaſu ſa ſchulu ſtało. To je w pſchi-runanju ſ przedawſchimi lětami jara wjele, iчтоž tež żadny džiw njeje, dokež lud ſemjanſtwo a ministerſtwo kózdy ſe ſwojeje ſtrony na to džela, ſo vychu ſo ſtajnje nowe ſchnle ſaložowale. To ſo tež ſtanje, a ſchulerjow je tež doſez, ale na dobrych wucžerjach hiſcze jara pobrachuje; pſchetoz ſchulu natwaricž a džecži do ſchule ſlacž, to je lohko, ale dobreho wucžera pſchihotowacž, i temu je wjele lět trjeba.

Japanski thęzor je Rużowskej wjetſchi džel kupu Sachalin a 18 kupow wotſtupił, kotrež kurilſke kupu rękaja.

Džimna pjeczeń.

(Weruň podarot.)

Jako mózne němſke wójsko
We tej wójnje požleniej
Pſched Pariz tam bęsche pſchischlo,
Tuto město dobycz ſei,
Woblehnycu Němcy je,
Hdyž ſo poddač ſiectaſche.

Jako wobydlerjo města
Wulki hłód tam czerpjachu,
Nekotremu ſmiercz be weſta,
Jedź tam njebe k doſtačzu:
Kto wie, woſty, koczki, pſy
A rěju dyrbjachu hicz wjchę.

Duž ſo tola tut, m ludžom
Nichtón džiwačž ujetrjeva,
So jich hłód tam cžeri wſchudžom
A temu, ſo wſcho rękaja:
Hłód tón launa želejo,
Pſched nim wſchitko podda ſo.

Džimacž pak ſo dyrbis̄h jara,
So ſo něchtco podobne,
W naſchim herbſkim kraju poda,
Hac̄z wſchal mér a potoj je.
To je podawt ſpodžiwny,
W Sſerbach ženie ſtysčamy.

W malej wjeſzy, hac̄z ſo ręka
Sprewja nimo puſoli,
W malej khežzy, hac̄z ſo pſchaſa
S pſchelczami tam wjeſzeli,
Staroh' maja kozora,
Kotrom'ž „Petr“ rękaja.

Na jenym tym ſymnym dnju
Hodowneho měřaza,
Hlaj, tam hólzy pſchitidžechu
S wulkej bleſchu liptoku:
Pacholovo nadobni
Běchu ſo tam nadeschli.

Židži, hdyž do Kanaana
Pſches puſčinu czejnjechu,
Njeſpoloji jich doſez mamma,
Sa miaſkom tam wołachu:
Hlaj, tak tutym pacholam
Chyzsche ſo tež miaſha tam.

Swotkał pak netk miaſha nabracž,
Pjenjeſy tu njebehui,
Holzy njechadu tež nadacž,
Appetit pak mějachu:
Tu a tam ſu hódane,
Pomož žana njeſtchiniadže.

W heli tam na starym pſelzu
Leži kozor ſchęžiwy,
Jednače lět bě won ſwēru
Lojit myſche ſczerpliwy:
Haj, na tutoh' kozora
Padže jich myſl bjeſbózna.
Kozor hnydom wubudženy
Se ſłódkeho ſpinkanja,
Njeſmilińje won wucžehnjeny,
Zehr woni poſtaja
Pſched jich radu njeduſhnu,
Hac̄z ſmiercz jemu wobſanknu.
Želnivoscž a ſmilnosć žana
Njebe pſchi nich k namſanju,
Hańza, Marja, Lejna, Hana,
Kaž te holzy rěkachu,
Tež freſlaczne wołaja:
Njeſajmy toh' kozora.

Někt po dracža woni hnydom
Zeneho tam poſlachu,
Poſlenni krócz i dobrym mlokom
Kozora pak ſchewjachu;
Hac̄z ſnadž ſu ſej myſliſi,
So budže tak tucžniſhi?

Do kózneho měcha na to
Wbohoh' Pětra tykunchu,
S hanorom tam ſchewſkim jeho
Do hłowy tak bijachu,
Hdyž pak jeho falacž chzu,
Zanoh' noža nimaju.

Wjes noža dracž pſchischol bęsche
Drečz toh' wbohoh' Pětruſhka,
Do wſchech kutow pytačž džesčhe,
Hac̄z dha ſkónczne namaka
Lupu latku ſerjanu,
Spody polžy cžibnjenu.

Na tóčniku ſužodowym
Róz ſej ſwēru narwotja
A bjes želnivoscž po tym
Staroh' Pětra jalkoja:
Sa nohi a ja hłowu
Djerželi joh' wſchiły ſu.

(Skončenje pſchichodnje.)

Ze Serbow.

Se Sarycza. Hac̄z runje ſuž wot jow hžom nekotry krócz ſchulſkih naležnoſcžow dla do Serbſkich Rowin piſali, dha dowolany ſebi tola hiſcze na něchtco tajke ſpomnicž. Mjenujny naſch ſchulſki wotkjež je naſchennu ſchulſkemu vikarej knjeſej Babilej jara rjani lampu i wolijowej bleſchu darik a je jemu to 15. januara ſchulſki prijódſtejer knjeſ ſreczmař tudy pſchepodał.

A roſprawje wo pſcheydlenju naſchego dotalneho k. wucžera do Njeſhwacžidla ſužemny drje hiſcze to pſchistajicž, ſo ſo k. zyrtwiński prijódſtejer J. Mlynk (tyscherſki miſchter tudy), dokež bęsche k temu pſchepoſcheny, ſo k. Frenzelom w hrabiſkim woſu ſobu wjeſsche.

S Komorowa pola Klukſcha. Naſch ſ njeſczeſtliwoscžu

wotczakowanym wuczerem, k. Bartuschem, je saudzeny tydzeni do domu saczahnyk, kiz bescze sa njego pschihotowanym. My jeho s radosezu witamy.

S Hornich Kobliz. Po tym, so by nasch dotalny wuczer, knies Runař, do Kamienza pschebadzeny, je sa tudomneho nowego wuczerja knies Kässler, dotal wuczer w Brétej pola Wojerez, wuswoleny. Jego sapokasanie ma ho pschichodni pónedzlu 31. januara stac̄.

My jemu wutrobuje pschejemy, so by pschi dobrey strowosezi a sbozomnosezi tu mohł s wjeli żohnowanjom skutkowac̄.

S Nježwac̄idla, 24. januara. Dżenja śwjeczeschtaj Michał Wórschlik (abo Donath) s Noveje Wsy se śwojej mandżelskej Hertu rodž. Bodrichet tón žadny świedzeni 50-létnego sbozomnego mandżelstwa. Na horka spominjenym dniu popoldnu w 2 hodżinomaj podaschtaj so, pschenaj s cęznej skotej pschu, s dżeczimi a s dżeczidżeczimi do Bożego domu, so býchtaj temu Najwyschschemu dżak woprowaloj a świedzenię zytkwine pożohnowanje dostaloj, kiz bu jimaż tež sbozidżene wot naschego k. fararja Takuha. Dokelż je Michał Donath wulki pscheczel sahrodnistwa, kiz je pschi wschelskich wježołych skladnoſcach w běhu wjeli lét w naschej wožadze a druhdze wjaz hac̄ 120 cęznych wrotow stajał, a nasch nježwac̄ilski Boži dom k zytkwiniskim świedzenjam husto wupyschit, dha býchtaj jeho śynaj, wot kotrejuž je jedyn kiježi sahrodnik we Lusi, druhi pak w Holeschowskej Dubrawy, jemu zytkwine durje a świnjat woltar s pletwami a kwětkami rjenje wudebitoj. Wježor teho dnia bě Donathez śwójbą s někotrymi pscheczelemi k cęzniemu kwažnemu wježelu shromadžena, a taj dwaj cęzeczenaj dostaſhtaj se wschelskich stronow, hamo se Žitawę dary luboſeže a džaka.

Bóh wobradž tymaj wobstarnymaj mandżelskimaj dale hnadu a mér w Chrystuszu Jeſuſu, naſchich domow a duschow pscheczelu!

Se Sdžerje. Na naſchej droſy ſticeſche so nam njedawno džiwny, k najmēnschemu nježwuczenym napohlad. Bur s jenej wofolnej wsy pschijedże s dwemaj wołomaj. Dokelž pak bescze na droſy hladke, bescze jeju na bróſnej stronje sa ſobu ſapschahnyk, tak so jedyn sa druhim džesche. To so ſta, so by žadny po hladkim hiež njetriebal. To mamy wschelake ſubla, wožebnje wjetſche, we Lujzy, hdzej wſcho tak woraja. Najhusežiſho namkaſh to w stro- nach nad Rheinom. Tam tsi, haj ſchtyri konje sa ſobu pschahaja.

S Delnjeje Hórkı. Tudy, kaž w drugich wſach, kiz pschi mužakowskej droſy leža, korežmarjo psches tak njenowanu hornio-kužiku a psches Barlinsko-Shorjelsku želeſnizu wjeli ſhubja. Mjes tym so běchu tu Wochoženjo, kiz s drjewom do města jěſdžachu, předy ſkoro kóždy džen ſtaſtawali a pschenožowali, so to někto jenož porědko ſtawa. Drjewo w holi je s wulkeho džela wot Barlinskich. abo druhich drjewo-pschekupzow kupjene, duž je Wochoženjo na dworniſčeža do Wujesda a Věleje Wody woža, pschi cžimž tež maja wjetſchu warbu.

Wo ſtawnikach.

Psches nowy ſakon wo ſtawnikach je ſudu wjeli wobcežnoſc naſtaſlo, wožebje wjeli khodženja. Tebi je ho džeczo narodžilo; Ty džesch k ſtawnikej, jemu to woſjewic̄. Wón Če pak njeſnaje, duž dyrbisich ſebi po někoho hiež, kiz by Če „refognoszirowat,” ſchtož so Če tež hnydom njeporadži. Abo ſtawnikowu čaſk, hdzej ſapišuje, je nimo, duž dyrbisich tam ſaſo hiež. Ale k temu Ty nimasch žaneje khwile. Po tajkim je jara derje, so može kóždy nan, hdzej ſo jemu ſamemu njehodži, babu k ſtawnikej poſklacz, so by

tam nuſne woſjewjenje ſežinika. Wona dyrbi to tak hizom na farje ežinic̄, duž jo runje tak derje pola ſtawnika ſobu wobſtarā.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Nježby dha, Motſo, dale nicžo wo tym božedžesžowym ſchomiku ſhonil, kotrež běchu we Wulfim Tr. frankli?

Mots Tunka. O haj, wo tym bym hýčče wſchelake ſchylchał a powjeda ſo, so ſměje ſnadž statny rycznik (staatsanwalt) s tej wěžu ežinic̄.

H. D. Awi jaw, dha drje to tak ſkodke njebudže, kaž te poprjanzy ſe ſchomika. Ale ſchto je jón frankl.

M. T. Najprjedy rěkaſte: ſchtyrjo hólzy, někto pak je ſo wukopalo, ſo běchu to ſchtyrjo mužojo. A ta wěž je na to waſchnje na ſwětlo pschischka, ſo jedyn wot nich domoj pschiběža ſe ſteari-nowej ſwěczku w hubje, ſebi myſlo, ſo ma poprjanzoweho ſajecžka.

H. D. Ale je dha tón ſchomik tak wulki był, ſo bescze ſchtyrjoch k njemu trjeba?

M. T. To ſo wě, hdzej jón prěnja inspekcija holzow rejwarſkim miſchtram ſhotowa. Tola korežmař njeje ſtražnik był, ale Bludarjez Jurij, kotremuž běchu tejko ſchyzipaka dali, ſo bě ſkoro na ſčenu pschimiersnyl.

H. D. Žeſderaſhko tola; brrrrr!

P ř i l o p k.

* Na rězy Donawie je jena kóžd, na kotrejuž je 800 živých ſwiní, twjerdze do lodu ſamjerska. Tute ſwinje ſu ſu 50,000 ſchěznakow ſavěſczené a dyrbja, dokelž ſo na vřioh pschewjeſcz njehodža, hac̄ do naſečza w tej kóždi wostacz, jeli předy kónz njewoſum.

* W Bordeauxu (w Franzowskej) bu wónano jedyn mlodý cžlowjek, kiz bescze ſo jako duchowny pschewoblesk a ſo ſkražu, w zytkwi do jeneho ſpojedneho ſtola ſhynk, hdzej bě ſpojedž jeneje žony ſchylchał, k 6 dnjam jaſtwa a k 25 frankow ſchraſy wotpuždeny.

* Psched wulſtim turkowſtim ſhwiedzenjom, kotrež turban-bejram rěka, ſo ſultan najbóle tež na to dopomni, ſo ma woſakam jich ſdu abo tola wěſty džel jich ſdy wuplažic̄. Duž ſu tež mužſtwa a podwyschzy jenomežac̄nu ſdu doſtoli. To njeje wjeli. Ale hubjeñſho ſo offizieram ſenidže. Čež maja ſ wjerſha džewjeczmežac̄nu ſdu doſtacz, ale — woni ani pjenježka njedostachu, ſchtož jich ſhwiedzeniſku myſl jara nježwiedzeniſku ſežini.

* Bjes Horbowow a Woleſhnej bu 16. januar khežkar Jan Poſpichał wot dweju wotrocžkow w jenej ſepi ſmjerſnjeny namakany. Wón bě tam njenujž ſe ſwojim jenopſchežnym woſom težazh wostak. Kón bescze tež ſmjerſnyl.

* Na želeſnizu pola Sterndorfa (w Cžechach) ſta ſo wónano to njeſvože, ſo kondukteur Trawnik ſ lawki ſ wonka woſa bjes ſo ſdele padže, kotrež psches njeho džechu, tak ſo bu wón na měſeče morwy. Wina tajkeho njeſvože bescze wulka ſep ſněha, kotrež tak bliſko k želeſnizu doſzahashe, ſo měſtno ſa Trawnika njedozahashe ale bě bjes woſom a ſepju tak wulke, ſo ſo wón na ſawzy ſdžerzeč njeſožeshe, ale dele panycz dyrbjeſche.

Cyrkwinske powjescé.

Wěrowanaj:

Katholicka cyrk: Jan Franz, wobydle w Měrkowje, ſ Katharinu Kubanickę w Škeliu.

Rájčecžení:

Pětrowská církve: Max Richard, Jana Ernsta Kozora, tisicherja, ř. — Korla Richard, Jana Kopřiva, mísčejana a tisicherleho mísčora, ř. — Michalská církve: Jan Korla Ernst, Handrija Scholty, tisicherja w Matězach, ř. — Jan Ernst, n. ř. w Bréšomje. — Ernst Richard, Korle Ernst Müller, murjeria na Židovje, ř. — Maria Therese, Jurja Kmočha, wobydlerja pod hrodom, dž. — Jenny Franziska Kamilla, Jana Ernsta Marza, tublerja na Židovje, dž. — Vojtěch August, Handrija Miklanje, wobydlerja w Šněrovězach, ř. — Maria Martha, Vojtěcha Wylema Lubizy, wobydlerja pod hrodom, dž.

Semrjecži:

Džen 5. januara: Maria Bertha, Wylema Homole, domownika w pscheftsej schuli, dž., 5 m. 4 d. — 6. Maria Sidonia, Jana Müllerova, tublerja w Čemjerizach, dž., 4 n. — 9. Maria Madlena, Augusta Wjeraba, murjeria, dž.; 6 n. — 10. Petr Viečas, dželacžer w Börku, 57 l. — 16. Hanu rodžena Šmantek, Kryštofa Bartuška, tisicherja, mandžela. 45 l. 3 m.

Časopis Maćicy Serbskeje čo. 51

je wušlo a wopřija: 1) Spisowarjo hornjołuž. ev. Serbow wot 1597—1800. Zestajal K. A. Jenč. 2) Dwójkřidłaki. Wot M. Rostoka. 3) Serbska přisaha, pomnik rycie z 3. štvrće 15. lětstotka; 4) Glossy w agendze Kryštofa Blöbela; 5) Nekrolog XIX. (Jakub Nowak). Wot M. Hórniaka. 6) Nowe wustawki M. S. 7) Wučahi z protokollow M. S.

Tydźen do jutrow spomnjeny Časopis česčownym kk. so-bustawam M. S. připósčelu. Stož pak chce jón prjedy měč, móže sebi jón kózdy čas sam abo přez pôsla pola mje wotewzač.

Za njesobustawy je Časopis M. S. za 75 np. pola k. překupca Jakuba na kamjeńtej hasy dostač.

K. A. Fiedler,
z bydlom na bohatej hasy čo. 88.

Placízna žitow a produktow w Budyschinje.

22. januara 1876.

Kóz po 170 punt.: 16 markow 69 np. (5 fl. 16 nřl. 9 np.) hacž 19 mřl. 22 np. (6 fl. 12 nřl. 2 np.) — Kóz rožki po 160 puntach: 18 mřl. 26 np. (4 fl. 12 nřl. 6 np.) hacž 13 m. 77 np. (4 fl. 17 nřl. 7 np.) — Kóz ječmjenja po 140 puntach: 11 mřl. 35 np. (3 fl. 23 nřl. 5 np.) hacž 12 mřl. 87 np. (4 fl. 8 nřl. 7 np.) — Kóz wovřba po 100 puntach: 2 fl. 21 nřl. hacž 2 fl. 25 nřl. — np.; hróch: — fl. — nřl. — np.; wota: — fl. — nřl. — np.; jahly: 4 fl. 5 nřl.; hejduske truphy: 6 fl. 16 nřl. 2 np.; běry: 16 nřl. 7 np. hacž 19 nřl. 5 np.; butra: — fl. 24 nřl. hacž — fl. 27 nřl.; kyno po 100 puntach: 1 fl. 22 nřl. — np. hacž 2 fl. — nřl. — np.

Drjewowa aukzia.

Bondželu 31. januara 1876 budža ſo na nowowječanjskim revieru 73 bréšových dolních hromadov pschi ſtróžanskich mjesach a khójnodrjewových plót ſaſečeje ſahrody pschi hajništím domje w Nowej Wjeszy na pschebadžowanje pschedawacž.

Na kypjenje ſmyžleni čħyli ſo dopołdnja w 10 hodžinach w hrabinských brunizových podkoptach w Malej Subernicžy ſeńč.

W Barze 25. januara 1876.

Viedemann, wychschi hajnik.

Drjewowa aufzia.

Na ležových revierach, k Licha nej blusħazých, budža ſo pod dotalnymi snathimi wuměnjenjemi na pschebadžowanje pschedawacž:

wutoru, 8. februara t. I., na ſalhovskim a ſichaňskim revieru: wolschowé drjewo w dolních hromadach a khójnowe ſchtomy w ſtejazých ložach. — Sa-pocžat� rano wot 9 hodžinov pschi ſalhovskim kruvjažym hacže.

hrjedu, 9. februara t. I., na ſobjeljanjskim revieru: khójnowe ſchtomy w ſtejazých ložach. — Sapocžat� rano $\frac{1}{2}$ 10 hodžinov pschi tak mjenovanym plonym khójowym hacže;

vjat, 11. februara t. I. w tak mjenowanej m alej holi, dopołdnja wot 10 hodžinov; ſylne bréšové dolní hromady, pschi koſchlaňskich mjesach.

Telegrafiski bureau w ſadnym twarženju poſta na bo-hatej hasy je kózdy džen wotewreny wot rano 8 hacž vječor 9 hodžinow.

Czahi po želeſnižy.

Se Šhorjelza do Draždjan.

Botišd ſe Šhorjelza	140	30	525	755	1115	245	515	715	1028
Ľubija	25	35	65	840	125	335	550	80	115
Budyschina	235	45	645	915	1240	410	620	83	—
Biskopiz	spěšný cžah	430	720	950	115	445	645	910	—
Radeberga	—	50	750	1025	150	520	715	945	—
Pschiſjed do Draždjan	345	525	820	1050	215	545	740	1010	—

S Draždjan do Šhorjelza.

Botišd ſe Draždjan	—	630	915	1210	340	50	80	1115	1227
Radeberga	—	75	955	1245	415	535	830	1145	sp. cžah
Biskopiz	—	740	1030	120	445	615	95	1220	—
Budyschina	—	815	115	20	520	650	945	1235	121
Ľubija	60	90	1145	240	60	730	1025	130	24
Pschiſjed do Šhorjelza	645	940	1225	315	640	810	115	210	8

Czahi hornolužiskeje želeſnižy.

S Kohlfurta do Ššokolzy. Se Ššokolzy do Kohlfurta.

Kohlfurt	—	530	1015	41	31	530	Ššokolza	—	1030	45	820
Ľorka	—	630	1045	429	440	615	Wukow	—	1047	426	845
Mišta	—	642	1055	437	615	Wukow	—	1059	443	95	—
Mitow	—	658	117	—	650	Mückenberg	—	1120	55	935	—
Wuješd	—	725	1128	—	735	Ruhland	60	01135	525	26	—
Ľas	—	741	1140	—	8	W. Bufow	618	1147	545	—	—
W. Bufow	440	86	125	525	—	Wojerezy	645	1210	65	—	—
Wojerezy	513	831	1223	541	—	Ľas	76	—	620	—	—
Mušland	65	850	1237	553	—	Wuješd	728	—	633	—	—
Mückenberg	635	93	1250	66	—	Mitow	756	—	651	—	—
Wukow	710	935	118	633	—	Ľista	814	107	4	—	—
Rukow	740	954	131	655	—	Wuka	830	187	12	—	—
Ššokolza	—	—	—	—	—	Kohlfurt	—	30	—	—	—

Luczne licžby wojnamjenja čžaž wot 6 h. vječor hacž 6 h. 59 m. rano

Na kletnjanjskej ſastawie te czahi ſastawu, tiž 3 hodž. 15 min. a 4 h. 15 m. Kohlfurta 8 h. 30 m. a 11 h. 10 m. wotjedu.

Wukow je Elsterwerda, Rukow je Liebenwerda a Ššokolza je Falkenberg.

Lužičan čo. 1

za tydzeń wuńdze.

Wucžomnižy

dostanu pola podpišaneho pod spodobnymi wuměnjenjemi tež bjes wucžbneho pjenjeſa kózdy čžaž dobre město.

Gustav Riedel,
filigrabarški míschr w Budyschinje.

Wozjewjenje.

K polóžnosći bratrow, k zalutowanju porta a druhich wažnych zamysłów dla je so pokladnik našeho serbskeho missionskeho towarzystwa, knjez diakonus Mróz w Budyschinje, zwolniwy wuprajili, tež missionsku cyrkwinu kollektu, na swjedzenju třoch kralow w našich serbskich wosadach składowanu, přijec, a ju w hromadze z druhimi missionskimi přinoškami do Dreždjan wotposlač.

Předsydſtwo serbskeje předáſke konferencey.

R. Schöna.

Pschedawanie twarskeho a wuzitkowego drjewa

A. Zimmermann

czeskiho mischtra w Budyschinje na nowych hrjebiach 713

porucza swoj sklad zuchich khójnowych a schmrékowych dejkow tak derje k twarjenju, kaž tež ja tycerjow, bětnarjow atd. Drjewa ja hrjady a kosty ho po skasaniu we wszech dolhoszei a tolstoſci polnohranite najtunischo wobstaraja.

Dale poruczeja ho třechne laty, spalierowe laty, lepjeriske laty, stolle, třechna papa, papne hofuze po najtunischih placzisnach.

Kožu wubjernuje konſervirowazh ſrédſ: guminithran A. Schlütera w Hali n. S.,

kotryž mjechloſež, ihbicziwoſež a wodunjeſhepuſhejatoſež ſchförnjow, konjazeho gratu a woſow ich kožow nahotuje, ma w bleſchach po 30 a 60 np., kaž tež po 1 marzy 20 np. tež w ſwojich klamach no pschedan.

H. J. Lincka.

[B. 0,16.]

Sahojenje klepoſcze, po najwěſciſhim, bjesvoloſnym a bjesoperowanym. Wozjolek Dr. K. Weller sen. w Draždjaach (Victoriastraße 4.)

Aukzia twarskeho drjewa.

Džen 1. februara t. l. budža ho we Wježelu pola Minakala ſtejaze twarske drjewo, kotrež ho klozam hodži, kaž tež duby we wjetſich a mjeuſich parzellach na pschedazdowanje pschedawac̄, na cjož ho na knpjenje ſmyžleni pschedezelniwe pschedeproſchuja. Tolstoſc̄ drjewa hac̄ do 24 zolow. G. Dinkler.

Gustav Joachim, atelier ſa khumſchtne ſubowe opera-
zije, plombirowanje, cziszczenje, ſahnacze ſubhollenja atd., w Budyschinje, na ſnutschnej lawſkej haſy 120
pola k. pjeckaria Klingsta. K ryczam wot 9 do 6 hodžinow.

Lekarske wopisimo wo Paul Kneifelowej **wložoweje tintury.**

Po dokladnym wědomostnym pruhowanju horneje tintury dyrbju ja pschipóſnacze, kotrež je ho jej wot lekarjow a konſumentow dostało, zyle ſa prawo ſpōſnacž, a wěruju ja, ſo je ſ tutym wložowym ſredkom problem rosvjaſam, hubjeny wložowy ſrost ſi nowa poſylnicž, haj pſečac̄ſtwo wotſtronicž, jeli khochok ſyle wotemrjelo njeſzu. Mi njeje žadyn wložowy ſredk ſnaty, w kotrymž ſu tak dobre a ſtukowaze wutki w tak bohatej měre ſjenoczene, kaž w teſle tinturje, a móžu tu ſamu niž jeno jako wjele dokonjazy, ſpomožny, pschi tym zyle njeſchłodny ſredk psche wſchitke czerpjenja wložow a hlovoječe kože, ale tež jako zyle woſebny a ſpodoſny ſredk k ſdžerženju a porjenſchenju kožoweho ſrostu najlepje poruczej, ſhtož ho tudy po pschedazhnoſeži a prawdze ſtawa. Dr. Joh. Müller, medizinalski radziezel w Barlinje. — Ženicki ſklađ teſle tintury ma w Budyschinje Heinr. Jus, Lincka w bleſchach po 1, 2 a 3 markach.

Ernst Pech

na žitných wikač

ſ tutym čorne ripſy, lüſtry a thibety, kaž tež tajke pi-
hanych barbow najtunischo porucza, ſo by ſ nimi wurumo-
wał, teho runja ſu pola njeho rubiſcheža, male a wulke a
wszech družinow a po najtunischih placzisnach na pschedan.

We wudawarni „Serbſtich Novin“ je k dostacžu:

Ernst a Albert,

rubjenaj ſakonſkaj prynzaj. Wěrny podawat ſi lěta 1455. Po F. Schmidt, ſerbſy na-
piſał H. Jordán, wuežer a kantor w Po-
požach.

Napoleon I.

a jeho wójny. Spišak J. A. Bohonež.
50 np.

Oberlin.

Zeho živjenje a ſtukowanje. I. 25 np.

Kſchizne wójny.

25 np.

Nadpad pola Bukez.

25 np.

Jakub

abo Bože ſtovo dyrbji w ežlowejku živjenje
dostacž. Wot K. Kulmana. 25 np.

Genoveſa.

Rjane powiedanežko ſe stareho cjaža. Sa
ſerbſke macjerje a džeži pícheložit M. Hornit.
50 np.

Robinson.

Rjane powiedanežko, woſebje ſa mlodych
ludži. Wot K. Kulmana. 50 np.

Sahrodniſtwo.

I. džel: „Sſadowa sahroda“ „Roſwuczenje
wo plahowanju ſadowych ſchomor a kerfow.“
Spišak M. A. Kral. 60 np.

**Šród na ſhorjelskej
horje Landskrónje**

abo Bože wodženja ſu džiwnie. Powiedanežko
ſe starých cjažow wot J. B. Mucžinka. 25 np.

Šwérnej ſu ſpodaj.

Powiedanežko ſe ſerbſkeho živjenja wot J.
B. Mucžinka. S pſchidawkom: „Straſchna
kwartira w Franzovské.“ 40 np.

**Spěw ſa ſerbſke
ſchule.**

Prěni ſechinot. Šhromadžene wot K. E.
Pjeckaria. 25 np.

Gustav Adolf.

S jeho wobraſom. Wot K. Kulmana.
75 np.

Bohumil.

Rjane powiedanežko ſi tſizejilémeje wójny.
Wot K. Kulmana. 25 np.

Bonifazius.

Živjeniſki wobraſ ſe ſaſtarſkih cjažow. Wot
K. Kulmana. 25 np.

Khwalba Boža

Pjatnacze hymnow. Wot hrabinti Amalij
Riesch w Nejzwacžidle. 30 np.

Sklad czašnikow wot J. G. Schneidera

na smutskomnej lawskiej haſy, pódla tórmu.

Wulki wubjerk w schéch druzinow czašnikow (Segerjow) po najtunisich placzisnach.

Zenož derje wotczehnjene czašniki ſo pod twjerdyim rukowanjom pschedawaja.

S dobom poruczam prawdziwe ſlěborne rječaſki, prawdziwe talmiſločane rječaſki a poſločane rječaſki we wulkim wubjerku, teho runja prawdziwe ſkote rječaſki, medailloň a kluczki.

Herak pschiſpominam, ſo ſym ſerbiskeje rječe mózny.

Submission.

Wschitke w běhu tuteho ſéta ſa krasovski pólvernik w Hnashezach nufne transpoth ſ Budyschina resp. je ſastavny w Bičenku do pomjenowanje fabriki a na wopak maja ſo po waſchnju ſubmisiſe, po jenotnej ſadže (Einheitsſaſ) pro Ctr. najmjenježdazemu ſ wuměnjeniom ſlicitantow pschedopodac̄. Tajdy, kiz wo to rodža, njeh ſwoje ſadženja ſ napíšmom:

Submission für Transporte

hac̄ do 31. t. u. franko ſem poſčelu. — Powſchitkomne wuměnjenja móža ſo tudy naſvědžic̄.

Pólvernik w Hnashezach, 18. januara 1875.

Sarjadowaza komiſija. Rudowſky. Spörke.

Submission.

W kralowſkim pólverniku w Hnashezach ma ſo jena kótkotwarba, wopſchijaza
2 ſamurjowani kótkow ſ
2 podiumaj a ſkodami
natwaric̄.

Tuta twarba ma ſo najmjenje žadazemu, ſ wuměnjeniom ſlicitantow pschedopodac̄. Egji, kiz wo to rodža, njeh ſwoje ſadženja hac̄ do 31. t. m. ſ napíšmom:

Submission auf Kesselanlage
franko ſem poſčelu.

Powſchitkomne techniſke wuměnjenja atd. móža ſo tudy naſvědžic̄.
Pólvernik w Hnashezach, 18. januara 1876.

Sarjadowaza komiſija. Rudowſky. Spörke.

Pschedopolovenje wobydlenja a pschedawarnje.

Cjeſejenym ſſerbam ja ſ tutym najpodivolniſcho ſ naſvědženju da-
wan, ſo ſym ſwoje wobydlenje a pschedawarnju ſ garbarskeje haſy na

ſwonkownu lawſku haſu čo. 795

pschedopožil hdjež ſu moje khlamy po ſirmje ſnac̄ a poruczam pschi tym
ſwój wulkim wubjerk nadwoblekarjow, kaž tež druheje

muzazeje a hólezezeje draſty

po najtunisich placzisnach.

Woſebje ja na mój wulkim ſklad tunich noschenych mantlow ſedžne
činju.

J. Scholta.

Epilepsiſu

(padazu thoroſej) hoji liſtneje ſpe-
cialny lečar Dr. Killisch w Draž-
djanach, Wilhelmsplatz Nr. 4 (prjedy
w Barline). Šahojenja po ſtach!

Ratarjam,

kotsiž chzedža wo doſtaču ležomnoſčow a
ratarſkih wobtejenjach w krajinje Kanſas
(w połnožnej Ameriſy) nechtó naſhonicz, tym
na požadanje jenu knižku, tole wulkadowazu,
po poſcze ſranko poſčele, Julius Simon,
Hamburg, Admiralitätsstraße No. 15."

Koſaze kóžki, naſymniki, ſajecže, tkhó-
rjowe, mordarjowe (funjaze) a lichče kože
kujuje po najwyschich placzisnach

Heinrich Langa
w Budyschinje pschi ſerbiskej katholiskej zirkwi.

Koſaze kóžki

kaž tež wſchitke druziny njeharowanych kožow
kujuje po najwyschich placzisnach

Gustav Nauka
na garbarskej haſy čo. 426.

Wloſkowe pletwa

džela a wucežbanc, kaž tež woltihane
wloſh po najwyschich placzisnach kujuje
F. Böhma, brodu trahař
545 pschi laſernje a na hlowym torhochcežu 44.

Pampertowý ſlawny balſam psche
wiecz ſo hijom nim ale
100 ſet naſožuje psche rheumatismus —
bolaz ſiecz — drjenje w ſtarach — bol
w plezach — kribjetbolenje atd. — Se ſnat-
ym ſelenym wulkožowanjom doſtač ſa 1
a 2 marž w wſchech haptylek Saksje.

Cjerpjazym
na delnoživotny ſlemk

ſo ſlemkowa žalba (Bruchsalbe) G.
Sturzenegger w Herisau, Canton Appen-
zell, Schweiz, najlepje porucža. W njeſju
jane ſchłodne wulki a ſame zyle ſtaré
ſlemki kaž tež ſunjenja maczernizy, najbole
zyle ſahoji. Doſtač w horzach po 5
markach ſ roſwuezenjom wo naſožowanju a
ſ innohini wopíznam pola Sturzeneggera
ſameho. Tež je wſchó nufne ſhonicz pola
„Herren Spalcholz & Bleu, Annenstraße
in Dresden; Max Dorker in Görlitz.“

W Pichwejzach je jena thěža ſe ſadovej
ſahrobu ſe ſwobodneje ruk na pschedan.
Wot toho? to je ſhonicz we wudawarni
Serb. Noviu.

Na jedyn ſneži dwór ſo jena
holza do kuchnje phta, kotraž ſo
tež trochu na warjenje wüſteji.
Blízſche wukaſanje da wudawarna Serb.
Rowin.

S tuthym najpodwolnišcho ē navjedzenju dawam, so ſym te, knjeni Seibtovej tudy na jerjowej haſy ſluſhaze
Kolonialtworowe, tobakowe a cigarowe khlamy
 s dženſniſkim dnjom na ſo wſaſ a pod firmu:

G u ſ t a v P o ſ e r

dale powjedu.

Se ſlubjenjom, so budu kōzdemu na naſſprawniſche a najtuniſche waſchnje poſkuſecz, moje prijódkaſacze cžeſczenym Sſerbam
 ē dobročitwemu wobkedybowanju porucžam.
 W Budyschinje 22. januara 1876.

G u ſ t a v P o ſ e r
 na jerjowej haſy 267/83.

P ſ k o w o d ſ i n a .

Wot ſarjadniſtu kralowskeho pôſvernika je mi kupowanje p ſkowodſzinoveho drjewa
 porucžene a ja teho dla ē navjedzenju dawam, so ja to ſamo tak derje we wjetſich
 dželbach abo tež w jenotliwych waſach kupuju.

Po poſtajenju dyrcbi tale p ſkowodſzina njebeleſa, 1 meter dolha a s najmjeñſha 2,5
 centimetrov abo 1 zol tolſta bycz.

H. Meisel,
 na hornjeſtej haſy.

W o ſ ſ e w j e n j e .

Ruſej ſtej Emilej Hilla w Budyschinje ſym komiſionki ſklad naſchich
 winow a spirituoſow porucžili a jemu móžnoſez dali, je po En-gros-plačiſnach
 p ſchedowacz.

W Braunschweigu, 20. januara 1876.

R. Rittmeyer & Co.
 winowe wulko-khlamy.

Na prijódkeſtejaze wosſewjenje džiwaſo, ja mojim cžeſczenym p ſchedzelam a ſuathym,
 taž tež knjeſam ſublerjam, ökoniam, hoſezenzrjam a wſchém druhim cžeſczenym Sſer-
 bam naſpomnjeny winowy ſklad najnaležniſho porucžam a lubju ſpečne a sprawne
 poſkuſenje.

W Budyschinje, 27. januara 1876.

Ernst Emil Hilla
 w radžinej měſchčanſtej pinzy.

Drjewowa aufzija.

Pondželu 7. februara t. l. budža ſo
 na ſupjanſkim reviru
 160 brejowých žeržow,
 22 Rem. brejowých ſchęzepow,
 66 „ woſchowých „ „
 5 „ woſhyzowých „ „
 99,6 ſtotujow twjerdyh waſekow

pod wuměnjenjemi, priedy wosſewjomnymi, na p ſchedadžowanje p ſchedowacz.

Šromadžina dopoldnia w 9 hodžinach w jatſobjanskej korezmie.

E. Zettwitz, hajnit.

Drjewowa aufzija.

Na knježim delnjohorčanskim revieru budža ſo
 ſchwartl 3. februara t. l. dopoldnia wot 9 hodžinow
 98 twjerdyh dolhich hromadow, bjes nimi někotre hromady gratorevoho a
 wužitkovoho drjewa

pod wuměnjenjemi, p ſchi ſapocžatku aufzije wosſewjomnymi, na p ſchedadžowanje
 p ſchedowacz.

Sapocžat na hrodovſkej lužy p ſchi delnjohorčanskim knježim dworje.

W Dubrawzy, 24. januara 1876.

E. Preuſſ.

W o ſ ſ e w j e n j e .

Wutoru 8. februara dopoldnia wot 10
 hodžinow budža ſo w drjewniſteju bliſko
 Tran i khlowne drjewo, jako
 100 kloſtrow kulečkow,
 100 „ pjenkov a
 70 „ ſchęzepow
 na p ſchedadžowanje p ſchedowacz. Šromadžina w korezmie w Tranach.

Drjewokupz Förster
 w Borschegi.

z troſtej
 lubemu Mikelez uanej
 w Kumičizach
 po wotuerjeczu jeho lubuje mandželskeje.

Tak je wſhat tež, moj luby nano,
 Ta Waſcha luba mandželska
 Něk p ſched tydženjom njež lu rano
 P ſches cžichu ſmijerež Wam wotefcha,
 Haj, hdyž bě ſkoru dokonjalá
 Tu p ſeč a wožomidžebat lét,
 Dha je ta ſmijerež ju wotwoala,
 So ſpi we khlodnym rowje nět.

Boh čzyt Waſ ſeck po ſwojej hnadle
 S tym boſskim troſtrom troſtowacz,
 Hdyž njej Wam wjazý ſ troſtej — ſ radže
 Ta Waſcha lubowana macz.
 Po krótkim cžaſu Waſ tež ſnano
 Tón ſbóžnik domoj wotwoła,
 So pondžecze, moj luby nano,
 Tež ſo njej domoj do njebla.

Boh ſdžerž tak dolho, hacž ſeže živi,
 Wam roſom, myſl a wiđenie,
 A daj, ſo byſheze ſtrowi — cžili
 Joh' mohli khlavicež džatkumje.
 Haj, njeſlabž, joh', o luby Božo —
 To tež ja ſo njoh' proſchu cže —
 Ma dolhe, cžezke khoroložo,
 Njech jeho ſmijerež tež cžicha je.

A tak dha ſpicze, luba maczé,
 Něk cžiſche tam na kerchowi,
 Waſch luby nan, kiz wo Waſh placze,
 ſsnadž boryž p ſchindže ſa Wami,
 So byſheze ſi nowa ſednočeni
 Tam byli do wſhei' węcznoſce
 A ſi Božej hnady p ſchekraſnjeni,
 Hdyž węcznie węczna ſbóžnoſce je.

Petr Món.

Štvortlētna předplata
we wudawařni 80 np.
ana němskich póstach
1 M., z přinjesonem do
domu 1 M. 15 np.
Kózde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja
so we wudawařni Serb.
Nowin'na róžku zwonk-
neje lawské hasy číslo
688 wotedać, płaći so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 6.

Sobotu, 5. februara

1876.

Wojskie wiadomości.

Na namjet herbom njebo Hany Marje swudowjeneje Säuberlichoweje rodženej Bundesmannez we Wulkim Žiczenju ma šo
khejna leżomnoſć cat. no. 16. B., Fol. 39 gruntskich knihi sa Wulki Žiczen, kotaž je wjehnogrychtzny na 900 m. — np. wotshozowana

28. februara t. l., dopoldnia w 11 hodzinach

na tudomnym žudniſkim hamcze dobrowolne na pschedadžowanje pschedawac̄.

Džiwajo na wuwěchtki, na tudomnym žudniſkim hamcze, kaž tež we wobydlenju knjesa kłamarja Kloža we Wulkim Ži-
czenju wupowězijene, šo tole k nawiedzenju dawa a šo na kupjenje ſmyšleni pschedawac̄, na spominjenym dnju w postajenej ho-
džinje na tudomny žudniſki hamt pchincz, k žadzenju šo pchipowědžicz, ſwoju płaczensa kmanoſć dopokaſac̄ a dalsche wotczalač.

Kralowski žudniſki hamt w Budyschinje, 20. januara 1876.

Michler.

Mistr.

Na namjet herbom njebo Michała Bahody w Tumizach maja šo leżomnoſće, k jeho sawostajenstwu kluſhaze, jako sahro-
niſka živnoſć fol. 17. gruntskich knihi sa Tumizy a polo fol. 32 a fol. 34 tych ſamych gruntskich knihi wot podpiſaneho žudniſkeho hamta

8. měrza 1876, dopoldnia w 11 hodzinach

w sawostajenej živnoſći Cat. No. 24 sa Tumizy ſjawnje na pschedadžowanje pschedawac̄, shtož šo s džiwanjom na te w hosczenzu w
Tumizach wupowězijene pschedawanske wuměnjenja a na wopisanje leżomnoſćow s tuthm k nawiedzenju dawa.

Kralowski žudniſki hamt w Biskopizach, 31. januara 1874.

Manitius.

Domowinske wopisno.

(Počræzowanje.)

Tsecji dženj hodow bě šo pchiblizik a psched wjecžorom po-
częzhu šo se wsczech stronow k balej ſhromadžowac̄. Bal běſche
na to waſhunje ſjudowany, šo běchu najprjedy reje, potom mějſeſche
hoſcžina bycž a po njej ſažo reje. Shtož džyſche ſobu rejvac̄,
dyrbjesche wycze teho, shtož bě hižom do předka ſaplaſcik, pola-
jeneho tych tſioch mlodých, bal rjadowozych hózow někotre kroſche
ſaplaſcicz a doſta ſa to banežik pchijasany, jako ſnamjo, ſo je
ſwoj rejwarſki pjenjes ſaplaſcik. Do wjecžerje mějſeſche ſebi kóždy
rejwar čerwjeny a po wjecžeri módry banežik kúpicz. Či tſio
rjadowarjo na balu we wſchém nastupanju roſkaſowachu a ſo bycžu
jich rejwarſki tež wjetſhu nahladnoſć měle, dha mějachu wone psched
druhimi rejwarſkami to prawo, ſo ſmiedžachu ſebi wot druhich hóz-
ow reju žadac̄, hdyž mějſeſche jich rejwar po ſwojim powołanju
to abo druhe rjadowac̄.

Handrij běſche wós po Hanžu poſkaſat a wona tež w ſwojim
čaſu pchijedže, ale niz ſama —, pſchetož knjes Bender bě ſebi
konja ſedlacz daſ a jeje wós pſchewodžesche. Hanža bě zyle na
měchžanske waſhunje ſwoblekana a jeje „kleid“ ſo, taſ rjez, po ſemi
wleczesche. Prěnje tſi reje Handrij ſ njej rejwarſche, potom paſ
mějſeſche hoſcžiny dla wſchelke wobſtaranja. Duž ſebi Hanža knjesa
Bendera, kž běſche ſebi tež banežik kúpit, ſa rejwarja wubra a to
ſa dwě reji ſa ſobu. Potom rejwarſche wona ſ tymaj druhimaj
dwemaj rjadowarjomaj a na to ſažo ſ Benderom.

Bjes tym bě ſo Handrij wrocžil a dokež jeho rejwarſka hižom
rejwarſche, dha wubra ſebi wón Marju a ſo ſ njej do reje da.

„Rjecžin mi tajke ſrudne woblicžo, Marja,“ praji Handrij k
ſwojej rejwarſzy, „ludžo hewač njewerja, ſo ſy wjeſoła, a czeho
dla njemeli ſo my dženja wjeſelicz; wſchako je bal!“

„Ja wſchak ſyml wjeſoła,“ wona ſ cžicha wotmolwi, ale ja
jenož to ſjawnje doſež njepokaſuju.“

„Haj wſchak haj,“ rjekny Handrij, „ale hladaj jenož, taſ tón
knjek, kž je ſ Brežovki ſobu pchijechal, ſ nohomaj mjeta. Wón
drie čze nam tudy na wžy poſkaſac̄, taſ ma ſo rejwarſch, ale my
budžem ſidžecz, ſchtó dlehe wutraje.“

„Taſ rjenje Hanža rejwa!“ praji Marja.

„Haj,“ mějſeſche Handrij, „ale to jenož teho bimbateho klejda
dla taſ prawje ſidžecz njeje. Ja njewém, te měchžanske módy
ſo mi taſ prawje njelubja, taſ naſcha wjeſna draſta. Ty ſo mi
w njej wjele lepje lubiſh, Marja.“

„Ta paſ ſo pſchi tajkich ſłowach wſchah ſacžeřwjeni a njewje-
džiſche, ſchtó by wotmolwiſa. K temu tež žadyn cjaſ njebe, pſchetož
reje bě runje kónz a ſa Handrijom wołachu. Po ſhwili paſ wón
ſ Hanžu rejwarſche.

„Taſ ſo džewjecz wotbiło, herzy k wjecžeri wołachu. A dokež
mějſeſche Handrij na druhim rožku paſ ſažo něſhto wobſtarac̄, dha
dyrbjesche Hanža khwilku ſama ſtac̄. Bender jej teho dla ruku
ſkiſi, ſo by ju k wjecžeri wjedl.“

„Ja tola njewém, hacž ſo to hodži,“ ſchepny wona, „Handrij
by to ſa ſlo wſac̄ móhl.“

„Ach, ščto?“ wotmolwi wón, „hdyž ſu jemu druhé wěžnějšíche, hacž Wy, dha dyrbí ſebi tež lubicž dacž, ſo ſ druhim k wjecžeri džecže!“ A po tychle ſłowach ju ſa ruku wſa a chýsche ju i blidu dowjescz.

Bjes tym bě pak jedyn druhí rejwar pſchitupi, kij rjekny: „Aha, je ſnadz to ſastupjeť Wascheho nawoženje, rjeſcha njewiesta?“

Hanža ſo ſ hněwom ſacžerwjeni a předy, hacž bě ju Bender pſchitupi, běſche tež hžom Handrij pſchitupi a ſwoje vorſty na jeho ruku položi, prajizy: „Prječ jow, moj knježe, to je moja rejwarčka a tu nichton druhí k wjecžeri wjescz nima, hacž ja ſtam!“

„Handrijo!“ ſaſhepta Hanža, jeho ſa ruku pſchimywschi, „njecžn žanu haru; wón wſchak tudomne waschnje njeſnaje.“

„Wodajče!“ pſchitupi Bender, ja njewiedzach, ſo ſym Wasche prawo pſchitupi, ale

„Pój, Hanža,“ rjekny Handrij, na Bendera ſ zylá njepožlučhajo, „pój a ſyň ſo jowle ſo mnu ſa blido. A někto chzu ſo do jědze dacž, kaž ſo hluſha, pſchetož ja ſym hloďny, kaž law.“ A tñes Bender, kij khvílik zyle proſty ſtejo wosta, dokelž njewiedzíche, ſčto cžinicž, ſkončjuje tola ſa najmudrische ſpóſna, ſo na druhí kónz blida džesche a ſo tam k wjecžeri ſyže.

Po wjecžeri ſo reje ſ nowa ſapocžinach. Řenjes Bender po tajku ſ nowa rejwaſche, hacž jedyn wot tych balských rjadowarjow pſchitupi, ſebi pječ ſlěbornych wot njeho žadac̄e, dokelž wón žaneho módreho banežka njemějſche. Na tajke žadanje Bender wotmolwi, ſo je ſebi módry banežk hžom kúpił a jón tež ſ dybſaka wucžeže. Na to rjadowat rjekny, ſo dyrbí ſebi jón pſchitupi, ſaž, kaž druſy rejwarjo a, jako to bóřhy ſežnicž nočzysche, dha jemu rejwanje ſakasa. Duž dyrbjesche jemu Bender k woli bycž, ale druſy rejwarjo, kotsiž běchu ſo hžom předy na njeho hněwali, dokelž ſtajniſe ſ Wolſhinklez Hanžu rejwaſche, ſo někto hſchčebole ſujemdrichu.

Duž Marja Hanži radžesche, ſo njebi wjazý ſ nim rejwaſa. Ale ta jej wotmolwi, ſo ma wona prawo k temu a to cžim wjetſche, dokelž na Handrij ſtajniſe tež rjadowacž, ſo ſ njej pſchitupi rejwarč njemöže. A w ſwojich ſlobach džesche runy pucž k Benderu a pocža ſaſo ſ nim rejwarč.

Handrij bě bjes tym ſwoje džela wobſtarak a rejami ſ měrom pſchihladowasche, hacž jedyn ſnaty rejwar ſe wžy pſchitupi a rjekny: „Sajtó dha je po prawym Hanžinym nawoženja, Ty abo tón polemérjet?“ — Handrij nicio na to njewotmolwi, pſchetož wón mér lubowasche, ale na jene dobo jemu tež hněw do hlowy ſtupi a wón runy; pucž k Hanži a Benderu džesche a ju ſa ruku wſa, prajizy: „Pój, Hanža, ty ſy ſ tym knjeſom doſcz rejwaſa!“

Ta ſ hanžu a ſ hněwom njewiedzíche, kaž ſo jej ſta a Bender rjekny: „Njedžiwajče, ta knježna ma, kaž ja wěm, poſne prawo, ſebi rejwarja wubracž“

„Ach, ſčto?“ wuraſy jedyn druhí rejwar, „tu žane knježny njeſhu; to je Handrijowa rejwarčka a dale nicžo!“

„S Wami ja nicžo cžinicž nimam“ ſnapſchecžiwi Bender a chýsche teho cžlowjeka na boř ſunhež.

„Ach, tak!“ ſaſchicža tón a wotraſy Benderowu ruku, ſo ta jenemu druhemu bliſko ſtejazemu hólzej do woblicža ſleczza. Tón pak to wopat ſroſyml a Bendera na měſcje ſa khornat hrabny, druſy rejwarjo pſchitkočihi a pocžachu ſtorkacž a tkočicž, hacž běchu ſ Benderom, předy hacž ſo tón dohlaſda, pſchi ſtchodze. „S pucža!“ ſawoła jedyn a ſuny jeho po ſtchodze dele, ſo tón do khěze plazny, kaž měch rěpy. W ſwojim přenim hněwje chýsche wón ſaſo horje, ale potom ſebi pſchemyſli a pſchikafa domownikej, ſo

by jemu jeho konja pſchitupi. To ſo bóřhy ſta a dokelž běſche Bender ſwoj ſtobuk horka wostají, dha přeni lepſchi ſ tych wſa, kij delka wiſhach, ſyny ſo na konja a ſtelpasche domoj. Hanža pak bě jara njemdra.

(Poſtracžovanie.)

Swětne podawki.

Němske khějorſtwo. Na balu, kotrež ſo 31. januara w hrodže prynza ſurja w Draždānach wotdžerža, běſhtaj tež kral Albert a kralowa Karola pſchitomnaj. Wola minifra wójny, knjeſa ſ Fabrice, budž 15. februara pſchitupi bal wotdžeržany a na njón pječa tež pruſki krónyři a jeho knjeni mandželska pſchitupi.

W Gibravje wónzano nózny ſtražník Brockel, 83 let starý, ſwoj 50 letny wajchtarski jubilej ſwjecžesche. Wón doſta pſchi tutej ſklađnoſci wot gmejnſkeho přjódſtejerja 30 markow myta a wot krala Alberta ſlěbornu, k albrechtſkemu rjadej ſluſhazu medaillu.

W Lipſku běſhtaj hospodař a hospoſa wuſchloj a běſche jenož ſlužobna džowka doma woſtała. Ta bě po khwili tež na krótki čaſ ſuſhla, bjes tym bě ſo pak jedyn cžlowjek do wobydlenja dobył a tam ja pjenjeſami a drohimi wězami pytał. Ta džowka je ſo najſkerje předy wróčila, hacž je paduch hotowy był a wón je ju teho dla, ſo by jeho njepſcheradžila, ſaraſyl. Sa někotre dny ſu pak teho rubježnika dožahnyli a je to 24 letny zyglekryjeř C. M. Dittmar ſ Lipſka. Wón je ſa 150 toleř pjenjeſ a druhich wězow franky.

S Barlina pižaja, ſo je khějor zyle ſtrowe a ſo ſo ſ wjetčhom Bismarkom tež ſaſo ſpěchuje poſpchuje.

Němskemu rajchstagej ſu pak wſchelake nowe wuſtawki k khofſtanfemu abo kriminalnemu ſakonej k wujednaniu přjódkoſložili, kotrež bych u politiſku ſwobodu wobydlerjow němskeho khějorſtwo ſtraſbýnje wobmjeſowali, hdy bych ſo ſa dobre ſpoſnali. Tajke ſa dobre ſpoſnacže pak ſo njestanje, kaž ſu to hžom dotalne wurađowanja poſtaſale (pſchetož kžde ſakone, rajchstagej přjódkoſložene poſtajenje ma ſo wot njeho trózji pſchehlaſacž). Ženoz někotre wuſtawki, kotrež zyl ſu ujenastupaja, ale jenož na wěſte klaſy — jako na krajnych ſaſtojnikow — džiwaja abo ſchtraſu ſa tych poſtaja, kij ſo na někajke cžejke pſchitupjenje hotuſa, budža drje ſa dobre ſpoſnate. Ssem ſluſhataj woſebje dwaj wuſtawki, wot kotrež ſa jedyn ſwoj ſaložk w tym, ſo hrabja Arnim jačo němske poſklaſz w Parizu na pſchitupjenje wjetčha Bismarka, pod kotrež ſo ſa tola ſtejſche, poſklučaſ njeje, ale je politiſky jemu uapſchecživo ſtuklowal a poſdžiſho wſchelake politiſke pižma a aktu wosjewil. Tón druhí wuſtaw ſo ſ teje pſchicžny naſtał, ſo bě jedyn klemptarſki tovariſh, ſi mjenom Duchesne, ſi Belgiskeje na pariskeho arzbifkopu pižal, ſo je hotowy, Bismarka ſkončowacž, jeli jemu ſummu pjenjeſ dadža. Spomnjeny arzbifkop je pak tajke podtykowanje bóřhy pſches wjehnoſci Bismarkej wosjewicž dał.

Najwažnische wuſtawki, kij buču w přenim a druhim wurađowanju ſacžiſnjeni, ſu ſlědowaze: §. 128. Schtóż je ſobuſtar poſtajnych ſjencoženſtow, doſtanje ſchtraſu wot 6—12 měžazow. Tónle paragraf bu ſ wilkej wjetſchinu ſacžiſnjeny, ſlědowazh pak ſe wſchěmi hloſami. Wón rěka: §. 130. Schtóż na waſchinje, ſjawný mér wobſchložaze, jenu klaſu luda ſjawnje na druhu ſchězuwa abo ſchtóż na to ſamo waſchinje mandželſtwo, ſwójbu abo wobſedzenſtwo ſjawnje ſ rycžu abo pižmou nadpadniſe, ma ſo ſ jaſtowom khostacž.

Tute wu ſtawki ſo najbole teho dla ſacžiſných, dokelž ſu tak na pižane, ſo móža ſo po nich wſchě móžne pſchitupjenja khostacž, a

Wjerch Bismarck je jara njespojony na to, so staj šo §§. 128 a 130 faczijloj, a hamemu khézorej šo tajke faczijnenje tež njeslubi, ale pschi wschem tym budzetaj pschi tseczim a skonečnym wurdzowanju najskerje tež faczijnenaj.

Barlinske nowiny powiedaja, so budze sakaſnja, po kotrejž šo konje do wukraja pschedawacž nježmiedža, borty wusbehnjena. Wona bu loni w naſežu data a bě wožebje pschečiwo Franzowskej složena.

Austria. Tón muž, psches kotrehož prázowanie je šo wožebje stało, so Wuherſka w léeze 1867 wěstu ſamostatnoſez doſta, je psched někotnym czaſom wumrjet. Běſhe to předawſchi naſhwilny minister Deak. Wón jako Mladžar je ſamostatnoſez Wuherſkeje wožebje k temu pschijprawil, so byku wobhulerjo madžarskeje narodnoſeze ſi njeje wožebje wuzik měli. S teho je pschischlo, so ſu někto wobhulerjo druhich narodnoſežow, taž Němzy, wožebje pak ſšlowjenjo w Wuherſkej jara podcziſhzeni. S teho maja woni ſchodus, ale tež Mladžarjo; pschetož dokelž ſu ſšlowjenjo a Němzy, we Wuherſkej bydlazy, najpilniſchi dželaczerjo a najlepſchi pschekupžy, dha tam teho dla, dokelž ſu jím we wschem ruki ſwiaſane, ratarſtwo a wikowanje ſylnie wotebjera a Wuherſka wulku ſchodus czerpi. Duž je wérno, ſchtož ſo wo Deaku praji, mjenujzy, so drje je wón Mladžaram knjeſtvo, Wuherſkej pak ſchodus nahotowaſ.

Franzowska. Wolby senatorow, to je, ſobustawow přenjeſe ſomorj franzowskeho hejma ſu tak wupanyle, so ma ſměrna republikanska strona wjetſchinu. To je derje, pschetož tale strona wo žanej wójnje nicžo wjedzecž nochze.

Ružowska. Š Kokana (w kředźnej Afiji) je powieſej pschischla, so je general Skobolew Kipczakow, kiz běchu tam pschečiwo Ružam poſtanli w někotrych bitwach ſbil a ſkonečnje jich hłowne něsto Andižan po dwajdeženſkim woblehnjenju dobył a ſi džela ſpalil. Kipczakovo ſu ſo potom podcziſhnyli.

Bosnija a Herzegovina. Bjes kſcheczjanami a Turkami ſu w požlenich dnjach někotre bitwicžki byle, w kotrejž běſhe dobyče najbole na přenſich stronje.

Schpaniſka. Královſke wojska ſu wojowanje pschečiwo karliſtam ſi nowa ſapozeli a někotre dobyęza ſežinili.

Petroleum

rěka po ſlowie ſkalny abo ſamienty woli a je dženža wschem ſnaty palny woli, kiz je naſch starý pod mjenom „ſwéczenje“ ſnaty woli ſi wulkeho džela wotcziſhczal. Petroleum je ſo w krótkim czaſu tak daſko roſſhéril, dokelž je ſi nim wjèle tuňche hacž ſe starym ſwéczenjom, a dokelž ſo ſi nim tak lohzy njerowjeſchwarniſch taž ſi tamnym.

Nlaſche ſtare ſwéczenje pak mjeſeſche napſheczpo petrolej tež ſwoje ſmanoſeze. Na jenej stronje je jeho ſwěza wocžam wjèle ſtrowscha, t. r. mjenje ſchódna, dyžli petrolejowa. Najlepje to tajki czaſowjeſ roſſhuzecž wě, kiz wjèle pschi ſwězy wožebje ſi bliſta džela, n. psch. cžita abo piža. Tak mamy starých knježich, kofiz híſhczce dženža wou petrolej nicžo wjedzecž nochzndža, byrnje ſtare ſwéczenje wjèle dróžſho paſili.

Na druhzej stronje pak je ſi petrolejom straschnje wobkhadzowacž, ſchtož pola předawſcheho woli ſo njebeſche. Stare ſwéczenje ſo lohko ſapaliſo njeby, bjes tym ſo ſo to ſi petrolejom stanje, tak khéteke hacž ſo ſahrēje a ſo ſi něčim paſazym dófkniſe. Teho dla je hížom ſo ſi petrolejom wjèle njeboža nahotowaſo. Byle ſubla ſe wschem ſkotom ſu ſo ſpalile, dokelž běchu holzy w hróži laternje, abo ſchtož híſhczce je straschniſche, hoše lampki tak ſtajile, ſo padzeczu,

jo ſo woli wula, ſo ſe ſwězy ſapali a, dokelž bě roſběžaſ, hróž do ploomjenow ſtaji. Potom je pomož njeromžna a holzy móžeja wjeſhole bycž, hdyž ſe ſweczenjom wucžeknu.

Tež to je ſo hížom husto doſež ſtało, ſo ſu ſo ſamo ludžo ſpalili, k najmjeñſhemu straschnje wopalili, hdyž ſu njeromžne ſ petrolejom wobkhadzeli. W běhu ſamidzeneho lěta ſam w wschelakich nowinach kóždy týdžen někajke tajke njebože cžitacž mohli. Žedyn haſle wjecžor pschi ſwězy petroleum naſliwa. Kaf lohzy ſo to njeſapali! To džé hížom móže ſo ſtač bjes teho, ſo ſwěza ſama do petroleja pschijndže, psches ſamón petrolejowej dym kiz ſwiaſt twori bjes woliſom a ſwězu. Hdyž potom bleſcha roſlečži a cže ſ woliſom pokryje, dyrbischi ſo ſpalicž, khiba ſo ſo jenemu, kiz w tym ſamym wotmifnjenju k tebi ſtupi, radži, ploomio na tebi poddu ſyčž ſchess to, ſo jemu wschón powětr (loft) woſmje, n. psch. psches to, ſo wulke požleſečzo wokoło tebie cžiſhne a cže w nim wala.—

Munje tak straschnje je, hdyž ſi petrolejowej bleſche do khachlow kluſkaſch, dokelž ſo paſicž njecha. To wožebje holzy rady cžinja, hdyž ſo jím rano khétsje ſatepicž njecha. Trjeba jenož njeſpředny ſwiaſt naſtač bjes ploomjeniom a bleſchu — a njebože je hotowe.

To ſamo móže ſo ſtač, hdyž zylindrowu lampu psches to haſchowacž pytaſch, ſo wot horjeka nuts dunjeſch a ploomio psches to ſaduſhysch. Kaf lohko ploomio, hdyž je dujo dele cžiſhcziſch, njeſajku džerku njenamka a psches to do woli ſameho dyri. Tajku lampu ſměſch jenož na te waſchnje haſhnež, ſo jej powětr woſmjeſch, hdyž horjeka zylindaſ ſakryjeſch, n. psch. Ķnihi abo deſcziečku horje poždiſch. Tež dujo móžeſch ju haſhnež, ale dha dyrbischi wot deleka nuts duež, tak ſo ploomio horjeka won ſtwochnje. — Tež ſi durjenti won někotry ſi zylindrowej lampu dže. Hdyž ſo to pomału ſtanje a wonka nječehnje, je najhufcjiſho bjes ſtracha. Trjebal pak thwatajzy hicž, a ſa durjemi ſylnie cžehnje, dho powětr wot horjeka na ploomio pražnje, a móže ſo to ſamo ſtač, taž předy.

Ty mi prajisch, to abo druhé hížom ſyml ſto króč cžiniſ a nicžo ſo ſtało njeje. To rady wérju, ale ſto a přeni króč móže ſo cži tola ſtač a doſež ſrudnych pschikkadow nam dopokalija, ſo je ſo woprawdze ſtało a dyrbjalio nam k wucžbje bycž. Kladſho chzemh ſo tola trochu na ſedžbu bracž, hacž ſo bychym lohkomuſlnie ſamych ſo a druhich da njeboža pschijnjeſli! Kóždy hoſpodař dyrbjal petroleum jenož jenemu w domje, kiz ſi nim wobkhadzowacž roſymi, do rukow dacž. Sa druhich, a pschede wschem ſa džecži, dyrbjal tu petroleum bycž taž by tu njebył.

Híſhczce w druhim naſtupanju ſebi ratarjo ſi petrolejom druhdy ſchodus. Tu a tam trjebaja mjenujzy w nowiſhym czaſu petroleum jako ſredk napſheczpo njerodži ſkotu, napſheczpo wschem a ptſham. To je jara njeromžne. Kaf ſrudne ſzěwki móže tajke cžinjenje ſa ſobu měcz, ſe ſlědowazeju pschikkadow widžiſch, kofrajz w jenych ratarſkih nowinach cžitach. Žedyn hajnik namaſa ſwojeho pža, kiz běſhe jemu wjèle hódný, na khribjecze ſylnje ſi petrolejom, ſo by jeho psches to wot jeho lohko-nohathch křejzjarjow wucžiſciſ. Pos ſasta ſracž, pocža na zlyhym cžele tſchepjetacž a ſi boſoſu inliež. Sa týdžen ſlakny. — Hórsche potrjehi mlodeho ratarja. Tutoń namaſa ſ teje ſameje pschicžny 19 kruwów a jałožow ſi petrolejom. Dwe jałožy móžeſche w přenich dnjach na to ſahrjebacž, druhí ſkot wschem khribjeſche. Kožmy ſkoro zyle ſhubichu, běchu ſi ranami pokryte, najſkerje dokelž běchu ſo jara lisale, a buchuſdžen wote dnja ſuſhiciſhe. Pola někotrych dojnych kruwów běſhe wumjo w přenich dnjach zyle móbre a ſchrychi běchu ſacžekle. Tola je ſo to poſdžiſho ſaſo dalo a tamny ratar ſožesche wo ſbožu ryczečz, ſo wjazy hacž dwě ſkocžecži njeſhubi.

Dživna pječenj.

(Skóncjenje.)

Shtó chze wupojdac̄ te nožy,
Címowe cízhe wjecžorki,
Wuprajic̄ te tséchi, ploty,
Kíž žu jeho pytnyli,
Hdžeḡ wón živoje živjenje
Wjedžesche lét jednac̄je.

Wjele hodžinow tak dolhich
Je wón latał na myšche,
Spopadomak̄ wjele stow jich, —
Shto nětk̄ sa to dostał je?
Mjedžaf, to je žwēta ſda,
Kaž žo tudy pokafa.

Wudrjeny a ſchpikowaný
S tucžnom bu nětk̄ bohac̄e
A kaž ſajaz ſhotowaný,
Derje ſkłodžec̄ dyrbjeſche:
We butſje a we žyblí
Ssu joh̄ rjenje wopjekli.

Shtóž je njenadžiwschi tehdom
Nimo ſchof tam po pucžu,
Tón je ſtejo woſtał hñydom,
Myžblí: ſhto tam dželaju?
Tak je pječenj kozora
Kražnje, možnje wonjała.

Wajchtař tež, hdžeḡ trubic̄ džesche,
Stejo woſta tſchajò,
A ſa trubu popſchimaſche,
Wobrocža žo džirvajo,
Wežipny poſladac̄ tam dže,
Durje pak žu ſančnjene.

Wo jſtwje pak, o poſladajm̄,
Kneži kražne živjenje,
Kozor rjenje wopjecženj
Stejeſche tam na blidže;
Holzy wſchitke woſaja:
Doježe nam kufk kozora!

Hlódní pak žu jara byly
Tehdom na tej hoſčinje,
So žu ſebi naوارili
Hornýk bérnom ſarveſče,
Kaſowu tež ſolotej
S dobrej juſchku ſižalej.

Haj, tak doſko hač na ſemi
Ludžo bydlili tu žu,
Rjeje pomnik nichtón ženje
Wježelschu tu hoſčinu,
Hač je tehdom byla ta,
Hdžeḡ žu pjeſli kozora.

Holza kózda ſ jenej ruku
Wulki kruch tej' pječenje
A ſ tej druhéj dobrui bérnu
Stejo ſpěchňje ſmutaſche.
A ta ſchleńčka ſchěziſka
Te tež pveru woſok ſchla.

Holzy ſ nutſka khětro mokre
Běchu wot toh' liptofa,
Tak ſo, hdžeḡ du domoj wone
Koleska njeſč njemóža,
Duz žu holzy ſobu ſchli
S latarnju jim žwěczili.

Njech jím wſchitkim derje tyje
Taſka pječenj wubjerna,
A njech, hdžeḡ ſo léto minje,
Někotry ſnadž njeſtona:
To je kozor wina był,
Tón je mi tak derje tył.

Ze Serbow.

S Budžina. W domje tudomneje pschekupſkeje ſchule bě ſo 27. januara draſta jeneho laſiratſkeho wucžomnika, kíž tam dželashé, někak ſapalika a to budžiſche ſa njeho jara ſtraſhniye wupanycz mohlo, hdž by jeho, hižom na wſchěch boſach paſazeho, jedyn wucžer ſ pomozu jeneho ſchulerja njedožahnył a paſenje w bliſkej hrjebi njepoduszył.

— Tudy žu wónzano jene žwinjo ſareſali, kotrež mějeſche konjaze ſkopito město ſchparow.

Se Sdžerje. Nasch dotalny wucžer, k. Scholka, je naš 1. maleho róžka wopuſčejil. Dokelž pak něle druhého wucžerja dostač njemóženy, bu wot woſrjeſneho ſchulſkeho nakedžboratſta poſtajene, ſo many džecži, wulke kaž male, do Klukſcha ſlac̄. Džecži bějche w naſtej ſchuli 25. Raja ſobecžnoſć ſchec̄ ſo Klukſhanskemu wucžerzej naſtanje, kózdy ſapſhija, hdž ſebi pomyžli, ſo ma w Klukſchu jeniczki wucžer předy hižom nimale dwě ſeži džecži.

Pſchi tutej ſkladnoſći džu cíitarjaim „Serbskich Nowin“ tež něſhto ſobu ſdželic̄ wo ſkóržbje, w kotrež mějeſche ſudniſtwo w ſańdzenie naſymje ſudžic̄. Štrjedž ſdžerje ſtejo mjenujz ſokoło jeneje Božeye martry tſi ſadowe ſchomu. Tudomna ſchulſka gmejna mějeſche nětko, ſo ſchomu jej ſluſcheja. Teho dla pſchikafa pſchedhyda ſchulſkeho prjódſtejerſta w naſymje jenemu dželacžerjej, kíž bějche tež ſtam ſchulſkeho prjódſtejerſta, ſo by jablká a kruſhov ſtſchafł. To ſo ſta, a jablká buchu pod pomozu wucžerja na ſchulſku ſubju ſypnjene, ſo bych ſo poſdžiſho bjes džecži roſdželile. Tola ſhto ſo ſta? Ma dobo pōčnje ſo tež gmejnſki prjódſtejer ſa jablkami prafcež, dokelž po jeho měnjenju gmejne ſluſcheja. Hdž pak ſhoni, ſo je na žane waſchnje njedostanje, nicžo niſniſche njemějeſche, hač ſo wucžerja a tamneho ſchulſkeho prjódſtejerjao wobſkorži a to paduſchſta dla, kaž w ſkóržbje ſtejeſche. To ſo wě, ſo na ſudniſtwo bórſy wuſhudžichu, ſo jow wo paduſchſtwje rycž bycž njemóže, dokelž džé běſhtaj wobaj po pſchikafni a w měnjenju, ſo mataj prawo k temu, jablká tſchafłkoj a khowaſoj. Gmejnſki prjódſtejer dyrbjeſche zofac̄, pſchetož ſkóržba bějche proſdva była. Pſchi tmy pak hiſcheze wucžinjene njebějche, koum ſchomu a jablká ſluſcheja. To mohlo ſo jenož na pucžu žiwlneho prozeſha ſtač. To hiſcheze džu pſchispomnic̄, ſo žu koňſche jablká bjes wuſracža na ſchulſkej ſubi ležo ſhniſte.

S Klukſcha. Sańdzenu ſriedu žwjeſčeſche naſtej ratařſke towaratſtwo ſwoj pjaný ſaloženſki ſwiedženj w korižmje k. Schuſtera tudy. Ssobuſtaſh běchu ſo ſe ſwojimi ſwojbnymi bohac̄e ſechli. Žednora wjecžer nam derje ſeſkodži, woſebnje dokelž bějche wot ſarveſzelazých ſpěwov a rycžov a pſchihodných žortow pſchewodžana. Hudžba bějche tak ſunana, ſo ſebi někotry, kíž bějche reje po prawym na čaž živjenja ſapowjet, hiſcheze radoſtnije ſaſkocži. Woſebny džak ſmy ſobuſtaſh k. rjemjenjerjej a ſedkarjej k. opeže ſ Klukſcha dožni, kíž bějche ſalu ſe ſnarjenjeni ratařſkimi na najpſchihodniſh a najkražniſh wudebiſ. Njech naſhe, po wjetſchinje ſe ſerbſkých ratarjow woſtejaze towaratſtwo hiſcheze wjele kroč ſwoj ſaloženſki ſwiedženj wjeſele woſenidžje.

S Komorowa po la ſ Klukſcha. Kaž ſo porjeda, žu wón-

dano w naszej koczeniu dweju njebolakow pschi tym klapnyli, hdyż tury kójeschtaj a jim hlowy pręcz torhaſchtaj. Dwe kókoſchzy hižom mjeſechtaj w měſcie a dwę druhę morwej pódla ležeſchtej. Wulke wołanie kur běſche koczenmarjowu kędžbnoſcž wubudžilo a tak ſo jemu radži, ſnateju njedocžinkow pschi jeju pakoczenju trzechicž.

S Warołciz. Wječor 28. januara je ſo tudý bróžen ſublerja Klausia ſ jenym druhim pódlaſkim twarjenjom wotpaliſa.

Ssudniſke jednauje.

W Scholciz koczeniu w Sploſku běchu 29. augusta 1875 reje, pschi kotrychž mjeſech gmejnſki prjódſtejer Běbrach polijajſke dohlađowanje. Bjes hoſcemi běchu bjes druhimi tež: ſkalař Jan Bjenada ſ Kubſchiz, ſkalař C. M. Krosch ſ Wadez, murjer A. Voigt ſ Ssowrjez, ratarſki pomoznik Ernst Kutta pomjenowan Schmidt ſ Wadez, kaž tež wotrocžka ſ Wadez. Hižom na rejwarňi běchu ſo mjenowaní ſe ſchewzom Janom Dejkem ſ Khójnizy tolkli a po ſlónčených rejacach won ſrawy a ſcheccherath do delneje ſtov pschiběža a ſa nim ſo tam ſpominjeni pječzo walichu. Běbrach fiž tam běſche, mér pschikafa, ale dokelž woni Dejku na pokoj njevoſtaſichu, dha jich won jako gmejnſki prjódſtejer ſa mjenom prachecche, kotrež pak woni njeprajichu a pschi tym hrubje wotmoſwadhu. Won wot druhich jenož mjenia Bjenady, Kroscha a Voigta ſhoni, teju druhemu nictón njeſnaſeſe. Duž won rjetky, ſo je Kjeczka arretirowany a ſuny jeho na jenu pódlaſtu ſawku, pschi tym někotrych hoſcžow proſcho, ſo bychu jemu pomhali. Bjes nimi běſche woſebje tež ſkalař Petr Dejka ſ Machlowa, fiž jemu ſ pomozg pschiūdže. Ale bory ſo eži ſchtrijo ſ njemu cziſhczachu, wóſſe žadajo, ſo by ſo Kjeczka puſhežil, a hacž runje jeho Běbrach ſe wſchej mozu džerjeſeſe, dha woni Kjeczku ſtolu wutorhnychu a potom hifcze, hdyž tež ſo jim to ſakasowaſche, nutſka a wonka njewuſchnu haru czerjachu.

Taſke ſpjeczenje a taſka njepožluſhnuſcž ſo po ſakonu khosta a buchu teho dla na ſudniſkim jednauju, kotrež ſo 14. januara mjeſech, Bjenada, Krosch a Voigt dla wuſwobodzenja jeneho jatcho kózdy ſ 9 měſacznemu, Kutta pak jako hafle 17 lét starý, ſ 8 měſacznemu jaſtu, ſ 15 markam pjeniežneje ſchtrafy a ſ ſaplaczenju khostow wotkuſzeni.

Cyrkwiſke powjesče.

Wéromani:

Michalska cyrk: Hendrich Robert Hennig, ſamjenjočiſchežer pod hrom, ſ Hanizu Ottiliu Pöthigez tam.

Haptyka w Maſezach

porucza ſwój ſławonje ſnath wužitkowý, wobžerny a mloko wóſver, poſleſniſhi woſebje ſkukowazhy pschi mało abo hubjenje mloko dejazych kruwach; dale: butrowy polver, butrudželanie položazy; najwubjerniſhi ſakſowý polver, ſamo pschi najhóřſtih ſakſach nanajlepje ſkukuj; uerwony balsam psche wiež a teho runja; glöcknerſku, draždžanſku, ſita wſku amohrenthalſku žalv.

Tež kipuju ja pſowodžinownu ſkoru po wykofej placziniſe.

Homöopathiſke a allopathiſke lekarſtwa.

Najpodwołniſho

R. Bredemann.

Katholicka cyrk: Albert Ihms, thěžer a rejiſti miſchir w Šorjelzu, ſ Katharinu Kotuliz ſ Workez.

Křižczeni:

Michalska cyrk: Augusta Žda, E. W. G. A. Scholty, ſrawza na Židowje, dž. — Paweł Herman, Körle Auguste Rječki, czechle na Židowje, ſ. — Paweł Herman, Jana ſrawza, wobydlerja na Židowje, ſ. — Maria Martha, n. dž. na Židowje, 73 l. 7 m.

Smrječži:

Džen 23. januara: Maria Henrietta rožena Hilbrigez, Petra Augusta Bieſolda, wobhydlicho mjeſechzana a murjerſteho miſchira, ſrawostajena wudowa, 53 l. — Jurij Šymant, wobydle w Malym Wielkowie, 66 l. — 27., Han-drii Hennig, thěžer a polet na Židowje, 73 l. 7 m.

Telegraſki bureau w ſadnym twarjenju poſta na bohatej haſhy je kózdy džen woterwreny wot rano 8 hacž wječor 9 hodžinow.

Czahi po ſeleſuižy.

Se Šorjelza do Draždžan.

Wojjeſd ſe Šorjelza	1 ₄₀	3 ₀	5 ₂₅	7 ₆₅	11 ₁₅	2 ₄₅	5 ₁₅	7 ₁₅	10 ₂₈
Lubija	2 ₅	3 ₅	6 ₅	8 ₄₀	12 ₅	3 ₃₅	5 ₅₀	8 ₀	11 ₅
Budyschina	2 ₃₅	4 ₆	6 ₄₅	9 ₁₅	12 ₄₀	4 ₁₀	6 ₂₀	8 ₃	—
Biskopiz	speschny czah	4 ₃₀	7 ₂₀	9 ₅₀	1 ₁₅	4 ₄₅	6 ₄₅	9 ₁₀	—
Naſeberga	—	5 ₀	7 ₅₀	10 ₂₅	1 ₅₀	5 ₂₀	7 ₁₅	9 ₄₅	—
Pſchijed do Draždžan	3 ₄₅	5 ₂₅	8 ₂₀	10 ₅₀	2 ₁₅	5 ₄₅	7 ₄₀	10 ₁₀	—

S Draždžan do Šorjelza.

Wojjeſd ſ Draždžan	—	6 ₃₀	9 ₁₅	12 ₁₀	3 ₄₀	5 ₀	8 ₀	11 ₁₅	12 ₂₇
Naſeberga	—	7 ₅	9 ₅₅	12 ₄₅	4 ₁₅	5 ₃₅	8 ₃₀	11 ₄₅	1p. čižah
Biskopiz	—	7 ₄₀	10 ₃₀	1 ₂₀	4 ₄₅	6 ₁₅	9 ₅	12 ₂₀	—
Budyschina	—	8 ₁₅	11 ₅	2 ₀	5 ₂₀	6 ₅₀	9 ₄₅	12 ₃₅	12 ₁
Lubija	6 ₀	9 ₀	11 ₄₅	2 ₄₀	6 ₀	7 ₂₀	10 ₂₅	1 ₃₀	2 ₄
Pſchijed do Šorjelza	6 ₄₅	9 ₄₀	12 ₂₅	3 ₁₅	6 ₄₀	8 ₁₀	11 ₅	2 ₁₀	8 ₄

Czahi hornokužiſſeje ſelesnižy.

Se Kohlfurta do ſſokolzy.

Kohlfurt	—	5 ₃₀	10 ₁₅	4 ₃	5 ₃₀	ſſokolza	—	10 ₃₀	4 ₅	8 ₂₀
Horka	—	6 ₃₀	10 ₄₅	4 ₂₉	4 ₄₀	Rukow	—	10 ₄₇	4	26
Miſta	—	6 ₄₂	10 ₅₅	4 ₃₇	6 ₁₅	Wikow	—	10 ₅₉	4	43
Witow	—	6 ₅₈	11	7	6 ₅₀	Müdenberg	—	11 ₂₀	5	9 ₃₅
Wojjeſd	—	7 ₂₅	11 ₂₈	—	7 ₃₅	Mühlland	6	0	11	35
Gas	—	7 ₄₁	11 ₄₀	—	8	W. Wikow	6	18	11	47
W. Wikow	4 ₄₀	8	6 ₁₂	5	5 ₂₅	Wojerežy	6	45	12	10
Woſerežy	5 ₁₅	8	31	12 ₂₃	5 ₄₁	Gas	7	6	—	6 ₂₀
Mühlland	6	5	8 ₅₀	12 ₃₇	5 ₅₃	Wojjeſd	7	28	—	6 ₃₃
Müdenberg	6 ₃₅	9	3	12 ₅₀	6 ₆	Wikow	7	56	—	6 ₅₁
Wikow	7 ₁₀	9	35	1	8	Miſta	8	14	1	0 ₇
Rukow	7 ₄₀	9	54	1	31	Horka	8	30	1	8 ₇
ſſokolza	—	—	—	—	—	Kohlfurt	—	30	—	—

Tucžne licžby woſnamjenja czaſh wot 6 h. wječor hacž 6 h. 59 m. rano

Na ſletnijanke ſastawie te czahi ſastawu, fiž 3 hodž. 15 min. a 4 h. 15 m. Kohlfurta 8 h. 30 m. a 11 h. 10 m. woſjedu.

Wikow je Elſterwerda, Rukow je Liebenwerda a ſſokolza je Falkenberg.

Ložn

Ssu nětk ſaſho ſ doſtaču
Sa lotteriju konjazu,
Pſchinjeſhu pak dobytki
Skót Wam najrjenschi,
Chzeſch pak ſeziniecz dobytki,
Saplačz ſa lož marki ſi
pola M. Weſera
na ſitnej haſhy.

Sa kmótrow

Zotorotkwtlowe bouqueth wſchelake-
je wulkosze wot 20 nſl. hacž 1 tl. porucza-
we wulkim wubjerku a najrjenschi pſchino-
ſci ſi
A. Pannaſh,
fonditař na mjažowym torhoshežu.

Hóležez

fiž chze rjemjenjerſtwo a teſchnarſtwo naru-
knycž, može pod ſpodbobnymi wuměniſjemi
pola podpižaneho do wučžy ſtupicž

K. A. Benedict

w Budyschinje
na laſtich hřebjach 688.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawných czaſow dopokaſany, ſi najlepſich ſelov a ſorjenov pſchihotowaných pólver, po jenej abo po dwemaj ſzízomaj wſchēdneje kruwom abo woſam na prenju pižu na ſhýpaný, pſchisporja wobžernoſcž, ploži wſeje mlóka a ſabžewa jeho woſkiznenje. Paketik placiž 40 np. a je ſ doſtaču w hrodowſkej hapthy w Budyschinje.

Ernst Bech

na žitných vikach

ſ tutym czorne ripſy, lüſtry a thibety, kaž tež tajſe pi-
ſanyh baſbow najtunischo porucža, ſo by ſ nimi wurumow-
wał, teho rünja ſu pola njeho rubiſcheža, maſe a wulſe a
wſchěch družinow a po najtunischiſch placziſnach na pſchedan.

Gustav Joachim, atelier ſa thumſchtne ſubowe opera-
zije, plombirowanie, egiſezenje, ſa-
hneče ſuhbolenja atd., w Buduſchinje, na ſmucknej lawſkej haſy 120
pola k. pječarja Klingſta. K ryežam wot 9 do 6 hodzinow.

Kvžu wubjernje konſervirowazh ſrědſ:

gummithram A. Schlätera w Hali n. S.,

fotyž mjehtloſež, ihbicziwoſež a wodunjeſhepujeſhezatoſež ſekornjow, konjazeho
gratu a woſow ich kožow nahotuje, ma w bleschach po 30 a 60 np., kaž tež po 1 marzy
20 np. tež w ſwojich klamach no pſchedan.

H. J. Lincka.

[B. 0,16.]

**Sahojenje ſlepote, po najwěſzijšim, bjesboſojnym a bjes-
operirowanwch. Wocžolekar Dr. K. Weller sen. w Draždzaach (Victoriastraße 4.)**

Š wjele je ſt. ſławna prawdziwa Glöcknerska ejechnila a hoſaza
žalba ſe ſchtemplom (**M. RINGELHARDT**) a ſakitatanskej marku
na ſchachtliczby, wot khōzorſkih kralowſkih medicinallſkih ſaſtojuſtow wruh-
wana a porucžena psche wiež a drjenje (pſches narbywanje), kaž tež ſa wſchē
wotewrjene, pſchedzajomne, roſdzelomne ejerpijenja, woſabjene,
woſalene ſtarw, ſalſy, ſuſe a moke liſchaw, kurjaze woſa,
woſabki atd. (na plut namasana a napołożena) a je doſtač w ſchachtlaſh po
25 np. w buduſkomaj haptylekaj, kaž tež w haptylekach w Bifkopizach, Maſe-
zach, Scherachowje, Hirſteſeldze, Bjernacziſach, Woſtrowzu, Herruhucze, Neugers-
dorfje, Groſzönawje Novoſalzu, Seiſhennersdorfje a w fabrizy w Gohliſu
pola Lipſta, Eiſenbahnh. 18.

Wopiszu ſu we wſchěch haptylekach k nawjedzenju.

N.B. Warnowanje. Czeſczeniu publiku woſebje na to ſedźbniu ejiſimy,
ſwēru na horne ſchtemple ſedźbowacž, dokelž Glöcknerski žalbu w nowſkim
čaſu falschuja.

Drjewowa aukzia.

Na leſhowych revierach, k Lichańjej ſluſchazych, budža ſo pod dotalnymi ſnatymi
wuměnjenjemi na pſchedadžowanje pſchedawacž:

wutoru, 8. februara t. I., na ſathowſkim a lichańſkim revieru: woſhlowe
drjewo w doſhih hromadach a khōjnove ſchtony w ſtejazych loſach. — Sa-
počatki rano wot 9 hodzinow pſchi ſathowſkim kruwiažym hacze.

ſrjedu, 9. februara t. I., na ſobjelnjanskim revieru: khōjnove ſchtony w ſtej-
azych loſach. — Šapočatki rano $\frac{1}{2}$ 10 hodzinow pſchi tak mjenowanym plonym
luſhovym hacze;

vjatki, 11. februara t. I. w tak mjenowanej maſej holi, dopoſdnja wot
10 hodzinow; ſylne brēſowe doſhe hromady, pſchi koſchlaſkih mjesach.

K. Schöna.

Wot najwjetſcheje wažnoſeže ſa
wocži kóždeho. Prawdziwa
wodžicžka wot Traugotta Chrhardtę
w Großbreitenbachu w Thüringskej je
wot ſéta 1822 ſwētoſławna. Skazanja
a ſlacon po 1 marku poſćele mi **buduſka
hrodoſka a radečjanska haptyla.**

V. Kneiſelowa wloſzowa tintkura

wot uajſlawiſkih lekarjow (ežitaj wopiszu) jako wo prawdze ſkutkowaza wſchēm wloſz-
ejerpijazym porucžena, hdzej tež žadyn drugi
ſrědſ njeponha, ma w bleschach po 1, 2 a
3 markach ſtajne na pſchedan Heinr. Jul.
Lincka w Buduſchinje. Wſchō niſne ſo we
wopſiunje wulaže.

We wudawarni „Serbiſkih Nowin“
je k doſtaču:

Ernst a Albert,

ruhjenaj ſakonſkaj prynzaj. Wěrny podawſ
ſ ſéta 1455. Po F. Schmidtū, ſerbiſzy na-
pijal h. Jordān, wuečer a kantor w Po-
pojzach.

Napoleon I.

a jeho wójny. Spižal J. A. Bohonež.
50 np.

Oberlin.

Jeho žiwjenje a ſkutkowanie. I. 25 np.

Kſchižne wójny.

25 np.

Nadpad pola Bukez.

25 np.

Jakub

abo Bože ſłowo dyrbí w čłowieku žiwjenje
doſtač. Wot K. Kulmana. 25 np.

Genovesa.

Rjane powiedancžko ſe stareho ejaſa. Sa-
ſerbiſke maczerje a džecži picheložil M. Hórnik.
50 np.

Robinson.

Rjane powiedancžko, woſebje ſa młodych
ludži. Wot K. Kulmana. 50 np.

Sahrodnistwo.

I. džel: „Sadowa ſahroda.“ „Roſwuczenje
wo plahowaniu ſadowych ſchtomow a kerow.“
Spižal M. A. Kral. 60 np.

Gród na ſhorjelskej horje Landſtrónje

abo Bože wodženja ſu dživne. Powiedancžko
ſe starych ejaſow wot J. B. Mucžinka. 25 np.

Czwärnej ſuſzodaſ.

Powiedancžko ſe ſerbiſkeho žiwjenja wot J.
B. Mucžinka. S pſchidawkom: „Straſhna
kwartira w Franzowſkej.“ 40 np.

Skład czašnikow wot J. G. Schneidera

na smutskomnej lawskiej haſhy, pôdla tórmu.

Wulki wubjerk w schêch družinow czašnikow (segerjow) po najtunischiach placzisnach.

Zenož derje wotczeňujene czašniki ſo pod twjerdym rukowanjom pschedawaja.

S dobowm porucžam prawdziwe ſlêborne rjeczaſki, prawdziwe talmiſtočane rjeczaſki a poſločane rjeczaſki we wulkim wubjerku, teho runja prawdziwe ſkote rjeczaſki, medailony a kluczki.

Hewak pschispominam, ſo þym þer bſkeje ryeže mózum.

Drjewowa aufzia.

Bondželu 7. februara t. l. dopoldnia w 10 hodzinach budže ſo na bärwaldſkim ležowym revieru w delnej holi pschi borkhamorſkim puezu pschi hólnej wowczerni

néhdze 500 kloſtrów ſuchich ſchęzepow a
= 300 kloſtrów ſuchich kuleczkow

w mjeñſich a wjetſich dželbach ſa hotowe pjeniſeh na pschedadžowanje pschedawac̄.

Wuměnjenja ſo psched termiju woſjewja.

W Bärwaldze, 26. januara 1876.

Krauſa, hajnit.

Drjewowa aufzia.

Srjedu 9. februara budže ſo na wntoležanskim revieru néhdze 30 hromadow ſylnieje wuležowaneje khójnoweje walczinj 50 hromadow tajſeje ſlabſcheje a

15 ſtejazych brēſowych ložow
na pschedadžowanje pschedawac̄.

Sapocžatki $\frac{1}{2}$ 9 hodzinow na horjanskim ladu.

Drjewowa aukzia.

Srsjedu 9. februara budže ſo w kriežim parku w Czichowicach 12 kloſtrów twjerdych ſchęzepow a 60 twjerdych dolhich hromadow na pschedadžowanje pschedawac̄.

Šromadžisna pschi kriežim sahrodiſkim domje rano w 9 hodzinach, hdže ſo wuměnjenja woſjewja.

Drjewowa aufzia.

Srjedu, 9. februara t. l. budže ſo na worzyńskim, bělohorſkim a njechoriſkim revieru wulki dželba twjerdych dolhich hromadow a ſtejazych ložow na pschedadžowanje pschedawac̄.

Šromadžisna na worzyńskich ſymjeñtynych hatach dopoldnia w 9 hodzinach.

Wuměnjenja ſo psched termiju woſjewja.

W Njechoriju, 3. februara 1876.

A. Zwar.

Najwjetſchi ſkład
w schêch družinow
hotowych ſchatow
ma

Iulius Lange

w Budyschinje.

Zunje placzisny.

Sprawne poſluženje.

Epilepsiju

(padazu khorosz) hoji listnie ſpecialny leſak Dr. Killisch w Draždjanach, Wilhelmsplaß Nr. 4 (predy w Barlinje). Sahojenja po ſtach!

Ratarjam,

kotisj chzedža wo dostacžu ležominoſcōw a ratarſkich wohstejeniach w krajinie Kanada (w połnožnej Ameriqi) neschto naſhoniež, tym na požadanie jenu knižku, tole wulkadowazu, po poſeże franko poſezele „Julius Simon, Hamburg, Admiralitätsstraße No. 15.”

Rosaze kóžki, naſhnuiki, ſajecze, tkhōrjove, mordarjove (kunjaze) a lischče kóžki kupuje po najwyſchich placzisnach

Heinrich Lange

w Budyschinje pschi herbſkej katholſkej zirkwi.

Rosaze kóžki

kaž tež wſtitke družiny njeharowanych kóžow kupuje po najwyſchich placzisnach

Gustav Raucka
na garbarſkej haſhy čo. 426.

Wloſkowe pletwa

džela a wucežane, kaž tež wotſihane wloſky po najwyſchich placzisnach kupuje

F. Böhme, brodutrahár

545 pschi kaſernje a na hlowym torhoshežu 44.

Czerpiazym
na delnoživotny ſlemk

po ſlemkowa jaſba (Bruchsalbe) G. Sturzenegger w Herisau, Canton Appenzell, Schweiz, najlepje porucža. W njeſju ſane jaſkodne wutti a ſame zyle ſtare ſlemki kaž tež ſunjenja maczernizy, najbole zyle ſahoſi. Dostacž w horjach po 5 markach ſi roſwyczeniom wo naſožowanju a ſi mnogimi wopizmami pola Sturzeneggera ſameho. Tež je wſcho nusne ſhonicz pola „Herren Spalcholz & Blech, Ammenstraße in Dresden; Max Forster in Görlitz.”

W Pschiwežiach je jena khěža ſe ſadowej ſahrodu ſe ſvobodneje ruki na pschedan. Wot ‐oho? to je ſhonicz we wudawarni ſerb. Noviu.

S tutym najpodwośnijscho f nařeđenju dawam, so ſzym te, knjeni Seiſtowej tudy na jerjowej haſy ſluſchaze
kolonialtwoſe, tobakowe a cigarowe fhlamy
 ſ dženžniſkim dnjom na ſo wſaſ a pod firmu:

Gustav Poſer

dale powjedu.

Se ſluſjenjom, ſo budu kózdemu na najſprawniſche a najtuniſche waſchnje poſkuječ, moje prjódkaſacje cžeſćenym Sſerbam
 f dobroćivemu wobledžbowanju porucžam.

W Buduſchinje 22. januara 1876.

Gustav Poſer
 na jerjowej haſy 267/83.

Drjewowa aufzija.

Wutoru 8. februara t. l. budža ſo w hſeſenju w Huſy dopoſdnja wot 10 ho-
 džinow ſ knježeho parka a ſ haleje pſchi wovječeni.
 13 ſt. twjerdyh ſchęzepow,
 17 = mjeſkikh
 49 = = kliplow,
 2 ſtotni twjerdyh ſbytkowych waležkow
 1 ſtotnia mjeſkikh
 4 hromady twjerdeje ſbytkoweje waležium
 13 hromadow mjeſkeje
 33 ſchmrełkowych dolhich hromadow,
 4 hromady twjerdyh a mjeſkikh pjeñkow

pod wuměnjenjom nařadženja a pod wuměnjenjemi prjedy wosſewjomyimi, na pſcheba-
 džowanje pſchedawacj.

Kupowario ſu proſcheni, ſebi te drjewo prjedy wobhladowacj.

Hrabinska Schall-Riancourske hajniſke ſarjadniſtwo w Huſy.

Hugo Opelt.

Drjewowa aufzija.

Na konječanski revieru budža ſo wuto-
 ru 8. februara dopoſdnja w 9 hodžinach 60
 woſſhowych dolhich hromadow na pſcheba-
 džowanje pſchedawacj. — Wuměnjenja ſo
 pſched termiju wosſewjaja. — Shromadžiſna
 pſchi konječansko-boſchečanskim puežu.

Heinrich Dittich.

Knjeſej Tr. Ehrhardtcej. Dokelz mi
 Waſcha Dr. Whitowa wodzicžka jara
 dobru ſlužbu ežini, dha naležne proſchu,
 mi tak bory ſač možno (Štaſanje). Ober-
 ullersdorf p. Barova, 3. febr. 1875. Gottl.
 Wenzel. Dale: Wot jeneho pſchecžela ſlu-
 ſach, ſo je Waſcha Dr. Whitowa wo-
 dzicžka hizom wſhelfkim pomhala,
 proſchu Waſ (Štaſanje). Hag-Mühle p.
 Raufſtadt. E. E. W. Wilh. Laaž. Dale:
 Za ſhonich, ſo je Waſcha Dr. Whitowa
 wodzicžka jara wjele ludžom pom-
 hala a dokelz mam tež wocžibolenje, Waſ
 proſchu (Štaſanje). W Barlinje, 21. febr.
 1875. Joh. Käwer, Schönholzstr. 14.

Hóležez, kotrež chze pjeſkarſtwo a po-
 prijanzarſtwo nařuſnyc, može pola pod-
 pižaneho pod ſpodobnymi wuměnjenjemi do
 wuežby ſtupicj.

W Buduſchinje. G. Giebner

ſ napſcheža kaſerny.

Zena holza može w měſče pola jeneje ſtarſcheje
 žony tunjo wobhdlenje a zyrobu doſtač. Že-
 cho dalshe je ſhonicz we wudawarni Serb.
 Novin.

Carl Niedack

w Buduſchinje na žitnej haſy,
**kolonialtwoſe a ſpirituſowe
 fhlamy**

porucža
 rajh punt 18, 20, 24, 30, 36 a 44 np.,
 ſamany rajh punt 16 np., pſchi 10 puntach
 tunſcho,
 zokor punt 36, 40, 44, 48, 52—56 np.
 ſyrop punt 18, 20, 30 a 40 np.,
 raff. ſchles. ſwēzenje punt 40 np.,
 petroleum punt 18 np., w ežwizach tunſcho,
 jerje tunu 36, 45, 46 a 48 markow,
 ſopu 20, 24, 30, 36, 40 nſl.,
 cigarry 100 ſchtuk wot 17—30 nſl.

jara płaczijny hódne,
 krupy, hočki, jahly, hejduscku, hróč,
 buny, magdeburgski kižaly ſak jara tunjo,
 amerikanske ſwinjaze tucžno,
 ord. paſenž liter w ežwizach wot 14 np. atd.
 dobre ſlodek palenzy wot 38 np. ſa liter
 dobre a jara tunjo!

prawdziwe würzburgſke runkliſzowe ſhmijo
 ma na ſkładze!
 zokor w kehelach wot 46 np. atd.

Hóležez, kotrež chze konditarſtwo na-
 ſuſnyc, može jutry pola podpižaneho do
 wuežby ſtupicj. A. Pannach.

Jedyni mlody člowiek može jako wuežom-
 nik pola knih i wjasarja Trepery na
 ſchulerſkej haſy ſtupicj.

Wosſewjenje.

Wutoru 8. februara dopoſdnja wot 10
 hodžinow budže ſo w drjewniſchežu bliſto
 Tran i fhójnowe drjewo, jako
 100 kloſtrow kuleczkow,
 100 " pjetekow a
 70 " ſchęzepow
 na pſchebadžowanje pſchedawacj. Shroma-
 džiſna w korežnje w Tranach.
 Drjewokupz Förster
 w Borskeži.

Pondželu 7. februara t. l. dopoſdnja
 wot 9 hodžinow budža ſo na bartſkiſ
 revieru

22 ſchmrełkowych a bréſowych ſchtomow,
 3 tajke palnodrjewowe doſhe hromady a
 65 bréſowych dolhich hromadow
 na pſchebadžowanje pſchedawacj.
 Shromadžiſna w faſaneriji.

W Barcje, 1. februar 1876.

Diedemann, wyschſchi hajnik.

Ženjeny hetman ſ dobrymi wopíznamy
 doſtanje na knježim dworje w Bréſnje
 poli Hučžinu město a ma 1. haperleje t. l.
 ſastupicj.

Bukicžanske ratarske towarſt
 pondželu 7. februara popoſdnju w 4 hodžinach.
 Pſchednoſt ſ knjeſa Dr. Günza wo wobſta-
 ranju ſukow.
 Pſchednyda.

Aufzija drjewa.

Pondželu 7. februara t. l. budža ſo w
 Schwiebſwym drjewniſchežu w Drobach
 palne drjewo, jako 32 haſhowych hromadow,
 nehdže 10 kloſtrow ſchęzepow a nehdže 200
 dolhich pjeňkow na pſchebadžowanje pſcheda-
 wacj.

Shromadžiſna dopoſdnja w 10 hodžinach
 pola torfowych bróžnjow.

A. Schwiebs.

1800 markow (600 tl.) w zyloj ſum-
 iſje abo tež po dwemaj poļozomaj je ſ 1.
 haperleje t. l. na dobru wěſtoſež ſ wu-
 požeženju. Hóz? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Novin.

Štowtłetna předplata
we wudawařni 80 np.
ana němskich póstach
1 M., z přinjesonem do
domu 1 M. 15 np.
Kózde čísto płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki kiž maja
so we wudawařni Serb.
Nowin'na róžku zwon-
neje lawskeje hasy čísto
688 wotedać, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleń.

Čo. 7.

Sobotu, 12. februara

1876.

Domowinste wopis.

Schtwórtñ stan.

Njewotčakowaný wopyst.

(Vokrakovanie.)

Wal běsche so na ranje skončil a Hanža bě domoj wotjela. Hac̄ runje bě wona po Benderowym wubicžu na rejach džel braka, dha běsche tola wiđec̄, so to s wježelom njecžini. Handrij so s najmijenscha tak ſdasche a jemu teho dla ſaſo dživne myſlički do hlowy stupachu. „Ale,” wón ſkončzne pſchi ſebi rjekny, „ale je dha to džiw, so je miersaza, hdyz ſu c̄lowieka wubili, fiž pola nich bydli a s kotrymž doma ſaſo w hromadu pſchiūdže?” A s tajkimi a druhimi ſłowami wón Hanžu ſamolwiesche a na tajke waschnje ſwoj duchowny mér ſaſo dobu a ſebi dale nicžo ſeſho pſchi tym njemyſlesche, hdyz jemu Hanža jenož ſtróka wotmolwiesche.

Tsec̄i džen po valu běsche starý Bartoſch do města jěl, so pak by so na hamče ſa tym domowinskum wopisnom napraſhowaſ; pſchetož Handrij jemu žaneho méra njewostaji a bě Bartoſch teho dla prajil, so dyrbí tola mér džerječ̄, pſchetož to ſnadž mohlo tola tež k něcžemu dobre byc̄, so ta wěz tak doſko troje. Ale jako bě Handrij na to wotmolwi, so je najnjesbožomniſchi c̄lowiek na ſwěcze a ſo by radſco morw byl, hac̄ hiſhce dlehe čakal — a ſchtož tajke a hinajke ſłowa bědu, dha bě starý Bartoſch napoſledku ſe pſchahnuč̄ dał a bě do města jěl.

Tam bě wón tež Wolschinka trjechil a tón bě jemu radžil, so by Handrij ſwoje kublo ſapišac̄ dał, pſchetož tak njebychu dale na žane domowinske wopisno čakac̄ trjebali, dokež by Handrij potom hnydom do gmejny ſluſhala. A jako běsche so wón na hamče praſhala, hac̄ je to wěrno, dha běchň jemu prajili, ſo ma Wolschink prawje. A Wolschink bě rjeknył, ſo by tež chył, ſo by ſterje a lepje kwaſ byl, ale cžeho dla? to wón prajil njebē.

To wiſhitko Bartoſch powjedasche, jako so s města wróci a Handrij bě njemalo wježoly, jako tajke ſłowa ſaſhyscha, a wobſankny, ſo ſo naſajtra do Brěſovki poda a ſwojej njewjeſče tajku wježolu powjeſč pſchinjeſe.

Wón ſo teho dla tež na druhi džen dosc̄ ſaſe dopoldnia na ſwojeho brunika ſhny, ſo by do Brěſovki jěchal. Handrij tón ras na ſchěrokim pucžu njejehaſche, ale bě ſebi wſchelke pucžiku pſches pola a ūliku wubral a po jenym tajkim pucžiku pſchijeha k Wolschinku wulkej ſahrodze, koſtaž ſo ſady hoſčenja roſpſchec̄eraſche. A dokež běchu durje do ſahrody runje wotewrjene, dha wón tež runy pucž do njene ſajechá, konja ſa jenu jabłou pſchivajaſa a ſo s poſleñizu do domu ſhny.

Deſta w kheži trjechi wón domsku džowku a praſhesc̄e, ſchto Hanža cžini. „Ta je ſtrawa a je runje ſaſo horje ſchla,” wotmolwi wona.

Duž Handrij tež horje džesche, ſo by tam wo jſtwje, hdzeg Wolschinku ſydlachu, Hanžu namakał.

Jako pak chyſche ſo, horje pſchihedſchi, na tu ſtronu winjež, hdzeg tale ſtrwa běſche, dha ſaſhyscha, ſo jemu wot tam nechtón na pſchec̄iwo dže. „To je wěſeze tón doſki polemérjer, ſi tym ſo njecham wiđec̄,” pomyſli ſebi wón a ſtupi kheſtje do jeneje pödlanskeje prōſneje ſtry, ſo by jeho nimo pufchec̄il. Tón polemérjer pak po ſthodze dele njenidžesche, ale wofta ſtejo, hac̄ ſo jene durje wotewrichu a nechtón k njemu pſchiūdže, ſchtož bě žonska, kaž bě derje ſtysheſc̄.

Wobaj ſo bliżeſchtaj, hac̄ pſched jeho durjemi, kotrež běchu jenož pſchihac̄zjnene, ſtejo woftaſchtaj.

„O, dži prjec̄, Ota” rjekny Hanža a Handrij bě, jako tele ſłowa ſaſhyscha, jako by jeho nechtón ſ nožom do wutroby klo, „ja ſyム ſluſhala, ſo je nan w komorje, a hdz by Tebie tudy ſo minu trjechil, by to ſa mnje njesvože bylo. Wón hižom tak džitwne ſa namaj hłada.”

„Alle, lube džec̄o,” proſhesc̄e polemérjer, „ja dyrbju ſo dženža do města wrócięz a hakle ſa dwě njedželi ſaſo pſchiūdže. Ta tola wotenc̄e njemožach, prjedy hac̄ egi božemje prajil njekym.”

„A Ty dyrbich prjec̄?” praſhesc̄e ſo Hanža.

„Byh ja ſchoł, hdz byh njedyrbjaf? Ach, Hanža, nětko hakle cžuju, kaf ſubo eže miam, a ſo bjes Tebie ſiwy byc̄ njemožu,” wón wotmolwi.

„Alle,” ſdychny Hanža, „nan do mojeje ženitwy ſ Tobu ženieje njewoli a ja ſyム nětko njesvožomna ſa cžaſ źitwjenja.

„Dha ſy mi wo prawdze dobra?” praſhesc̄e ſo wón.

„S zykleje dufše,” wotmolwi wona.

Durje, pſched kotrymž ſtejſchtaj, ſo w tymle wokomiknjenju wotewrichu a Handrij wustupi. Wón bě ſmierzblédy a proſeže na Bendera hladajo ſo k njemu bliżeſche.

„Handrijo!” ſaſtona Hanža w ſtróželach, ale wón na nju njepohlada a džesche ſ poſběhnjenej ruku dale na Bendera, fiž pak pſched nim zofaſche.

„Handrijo!” Hanža ſaſtróžena ſ nowa ſawola a pſchimny jeho ſa ruku, Handrijo, ſchto chyſeh cžinic̄?”

Teje pſchimjenje jeho ſaſo wubudži. Wón proſeže na nju pohlada, ſtoreži teje ruku na bok a džesche, ani ſłowęſka njeprajiwſhi, po ſthodze dele.

„Sejeſli Hanžu namkałi?” wopraſhja ſo jeho domſka džowka.

Wón pak jenož ſ hlowu ſiwny, džesche potom do ſahrody, hdzeg konja wotwjaſa. Jako bě ſo na njeho ſhnył, hnydom ſaſkał domoj cžerjeſche.

Hodžinu poſdžiſhco jeho iſjo burja njedaloſko wžy bjes myſlow na ſemi ležo namakaſhu. Wón bě ſo najſkerje ſ konjom powaſit, pſchetož tón ſ prochom ſamarany njedaloſko ſrjeđ jeneho džecželnisheſa.

stejše a žo tam pažesche. Handrijowa hłowa pak běsche straschnie ranjena a krej s njeje běžešche.

So bych starších psche wšchu měru do stracha něstajili, hdž Handrija kaž morweho domoj pšchinježu, popam jedyn teho konja a žo na njeho kynnywšchi do wšy czerješche. Druhaj dwaj pak Handrija pomalu dale njeſeſtaj.

Sa poł hodžiny wón wuflekaný w ſwojim łóżu ležeſche, ale pschezo hiſcheze bjes myſłów, a wjeſný ranlekar jeho ranę — jenu na czołe a druhu na ſtroni — ſawjaſowaſche, wokoło łóża pak nan a macz a Marja ſastroženi ſtejachu.

(Počražowanje.)

Swětne podawki.

Němske khějorſtvo. Kral Albert je w naſtupanju albrechtſkeho a ſaſkužbneho rjada (ordena) w tychle dnjach někotre nowe poſtajenja woſjewicz dał. Najwožebniſche je to, ſo žo prěnja rjadomnja (klasa) do prěnjeje a druheje roſdželi a ſo žo město ſłoteje, k albrechtſkemu abo ſaſkužbnemu rjadej kluſchazeje medaille pſchichodnje albrechtſki a ſaſkužbny kſhij (noweje) ſchesteje rjadomnje da. Čzi, kž tajku medailiu maja, moža ſebi ju ſ tajkim kſhijom wuměnicz. — Wysche teho je kral Albert „powoſchitkomne czeſtne ſnamjo (allgemeines Ehrenzeichen)“ ſaložil. To ſamo ſtupi na město dotalneje, k albrechtſkemu abo ſaſkužbnemu rjadej kluſchazeje ſlēbōrnej e medaille a wobſteji ſ bronzoweho kſhija, kž ma žo ſa ſeleny, ſ tſjoni běhymi ſmuhami pſchichomuſteny bančik noſhycz.

Budyske hamtske hetmanſtvo je woſjewilo, ſo budža wſchě, wot njeho w běhu lěta wudate wukaſnje pſchi kónzu lěta w hromadže wotcžiſhczane a ſo budže potom tónle zyky lětnik we wudawařni budyskich němskich nowin ſa 75 np. k doſtaczu. Schtóž pak čze tónle lětnik měcz, ma to hižom w tymle měžazu tam abo na hamtskim hetmanſtvo k naſvědenju dacz. Saplaženje ſo hakle pſchi doſtaczu lětnika stanje.

Draždžanske nowiny pižaja, ſo ſakſki krajny ſejm wěſeje 21. februara ſažo w hromadu ſtupi.

Budyske hamtske hetmanſtvo je woſjewilo, ſo žo wot 9. februara kamerjentny móst budysko-novoſalzſkeho ſchuſeja, pſches ſakſkoſchlesyňsku ſeleſnizu wjedžazý, ſchérſho twari a ſo je teho dla pódla njeho naſhwilny móst ſtajeny, po kotrymž ſmě ſo pak jenož z yle po mału jěſdžicž.

Na kamerjentny dwórniſhczu mějeſche 3. februara woſyſuwar E. Kühna to njeſbože, ſo ſe ſwonkneje deſti jeneho woſa bjes koleſha dele padže. Někotre woſy pſches njeho džechu a jemu woſej noſy nimale zylo wotřenychu, na czož wón bory ſumrje. Wón bě 30 lět ſtary a ſawoftaji wudowu a tſi male džecži.

Pruſki krónprynz a jeho knjeni mandželska 15. februara na kralovſki ſakſki dwór na wopytanje pſchijedžetaj a někotre dny w Draždžanach wostanjetaj. Wouaj ſo na pſchnej maskeradze pola miniftra ſ Fabrice a na dwórkum valu wobdželitaj, hewał čhetaj najbole ſ kralovſkej ſwójbu w hromadže bycz abo draždžanske wſchelake ſ běrki wobhladowacž.

W Draždžanach je towarſtvo, kotrež ſwěrnuym a wjazy lět w jenej ſlužby wostawozym czeladnikam pjenježne myta abo czeſne wopřima dawa. Lětſa to 41 czeladnikom doſta a bjes nimi běſche jena ſserbonka, Hanža Leſchawiz, pſchi jenym a tym ſamym knjeſtſtvo ſlužila, mjenujzy 51 lět a 1 měžaz.

W Draždžanach je ſa ſakſke kraleſtvo towarſtvo ſa khudych wozibědných, na kotrehož khosty ſo tajzy bědni hoja abo jím ſo

bryla a, hdž jím jene woko pobrachuje, ſchleſicžane woko dari. Schtóž wo to rodži a žo jako khudy wupokaže, ujech ſo bjes dalſeheho prjedy ſeſinjeneho piſanja ſam na knjeſa ſekretarja Krönera, Zwingerstraße 11, ale jenož wſchědný džen wot 10—1 hodžin wobrocži. — Schtóž khudy njeje, móže ſo w klinikach tuteho towarſtwa tež ſa ſwoje pjenjeſy hojicž dacz.

Sarjadniſtvo lipſko-draždžanskeje ſeleſnizu w tu khwilu ſ kralowſkim ministerſtwom wo to jedna, ſo by knjeſerſtvo tule ſeleſnizu kupilo. Tajke jednanja ſu ſo tež ſ druhimi ſakſkimi privatnymi ſeleſnizami ſapocžale a budže tale naležnoſć, hdž doſrawi, ſakſkemu ſejmej k dowuradženju pſchedpoļžena.

S Altgersdorſa pižaja, ſo je ministerſtwo ſnutſkomnych naſeſnoſćow Hanje Dittgerowej, rodženej w Trjebjeńzach, teho dla wulku ſlēboru medaillu poſkalo, dokelž je wona 50 lět ſe wſchej ſwěrnoſću w jenej a tej ſamej ſwójbje ſlužila.

Nědaloko Zwikawa a bliſko oberhohndorfsko-reinsdorfskej kamienito-wuſhlowej ſeleſnizu ſu ſo w nožy k 8. februarej kamienito-wuſhlowe podkopki „Frisch auf“ wotpalile. Pſchi tym ſu ſo tež někotre ſakſe a bayerske lowreje ſpalile.

Kaž ſ Wrótſlawia (Breslau) pižaja čze pruſki krónprynz ſwojeho starſheho prynza-žyna, hdž je na gymnasiju w Käſelu, hdž někto pſchetywa, ſwój maturitatny examen wobſtał, dla dalszych ſtudijow na wrótſlawſki univerſitet poſlacz. Wón budže tam w kralowſkim hrodže bydlieſz.

Wjehich Bismarck je drje ſtrowſhi, ale pſchezo hiſcheze niž tak ſtrowy, kaž ſebi žada. To bě poſlenju ſobotu, hdžež běſche wjedžor wjele rajchſtagſkich ſapoflanzow pola njeho ſhromadžených, jara derje widžecž. Wón mało ryczeſche a hdž tež na to abo druhe ſponni, dha mało ſlowow rjekn a ſkónczne měnjeſche, ſo tu czeſu, kž na nim leži, drje hiſcheze dwě lěče abo tſi ſnjeſe, ale niž dlehe, jeli čze hiſcheze někotry czaž ſiwi bycž.

Poſnanſki arzbifkop, hrabja Ledochowſki, bu 3. februara rano w 5 hodžinach w Oſtrowje ſe ſwojeho jaſtwa, hdžež je tak dołho ſedžecž dyrbjal, puſchczeny a wot landratha Dallwiža a jeneho poſlajſkého komiſzara w pſchewodženſtwie wjercha Radziwiłla a kaplana Męſchczinſkeho na dwórníſhczu donvježen, ſwotkal wſhijy w hromadže do Wrótſlawia wotjedžedu. Dokelž běſche jara ſyma a arzbifkop jenož w lohkoj dracze, dha jedyn Polak pſchiftupi a jemu ſwój kožuch dari. S Wrótſlawia wjefesche ſo arzbifkop do Varliwa, hdžež jeho wjele woſebnych katholikow wopryta, bjes nimi tež khějorowý general-adjutant wjerch Radziwiłl. Wot tam je ſo arzbifkop do Prahi podał, hdžež ſo jemu wot duchownſtwa a ſemjanſtwa tež wjele czeſcje doſta a ſ Prahi wjefesche ſo wón na Morawu k ſwojemu bratrej, ſwotkal ſo do Roma pſcheydli.

Awſtria. Hacž runje ſo hižom dawno wo tym rycži, ſo něcžiſche wiſke ministerſtvo ſe ſlužby ſtupi, dha hacž dotal na tajke rycze wjele dali njejjmy; ale někto wſchelake ſnamjenja ſjawnje ua to poſluſu, ſo budža ſ najmjeñſha uěkotſi miniftrijo ſwaje město drje ſkoro wopuſhcežicž dyrbjež. Hacž pak budže potom ſchto lepie ſa awſtriske ſſkoljanſtvo, to pak ſo hiſcheze prascha, hdž tež je ſjawnje widžecž, ſo pſchi tym něcžiſhim němsko-madžarskim knjeſtſtve Awſtrija pſchezo hole do hubjenſtwa ſeſe.

Turkowſki ſultan je wſchě wuſtawki, kotrež je awſtriske kanzler hrabja Andraſchi dla ſměrowanja božniſkých a herzegowinſkých kſchecžjanow ſestajal, ſa dobre ſpoſnał. Někto jenož ſo prascha, hacž je kſchecžjenjo a Turkojo Božniſe a Herzegowinę ſa dobre ſpoſnaſa. To ſo czeſklo stanje.

Rušowska. Wón dano ſu žandarmojo židovſkeho pschekupza Brodſkeho ſ Odeſky wotwiedli a powjedaſche ſo, ſo budže do Sibirijs poſkany. Ale to ſo ſtało njeſe; wón je do jaſtwa w měſeče ſaluſy ſadžený a budže tam wot ſuda pſchebzichany. Jemu mijenijzy winu dawaja, ſo je telegrammy w němſkih, jen-dzelskih a franzowſkih nowinach wosjewiaſ, jako bychu ſo Ružojo na wójnu hotowali. Psches to je ſo płacziſna rufiſkih statnych papjerow jara ponizila a płacziſna žita powyschila. Wón pak woſebje ſe žitom wiſkuje. Duž móže ſebi kózdy myſlīc, czecho dla je tajſu njewěrnoſć do ſwěta poſkalaſ.

Schpaniſka. S tuteho kraja piſaja, ſo ſu karliſtojo w po-bleſiſkih dnjach ſaſo na někotrych měſtach zofac ſyrbjeli.

Wopiza.

Jedny profesor ſwojim studentam junu ſledowazym podawak powjedaſche: Psched někotrymi lětami běch ja pola jeneho knieſa hrabje na jeho kuble na wopytanju, ſi kotrymž hym w ſwojim czaſu w hromadze ſtudoval. Ja pſchebuch pſchi nim někotre wjeſole nježele a ſefnach tam wſchelate, ſchtož hiſcheze wjedžaſ nježbym, bjes druhim tež to, ſo móžeſh ſebi tež wot wopizy dobru wuczu ſi wutrobje wſacž.

Mój pſcheczel mějeſche wjele ſlužobnych ludži jako poſonečzow, wotročzow a džowki, hewaſ pat tež konje a pſy a wysche teho jemu wopizy, kotrejj bě wón jara dobry. Wona rěkaſche Žoko a cjinjeſche rad wſchitko tak, kaž to cžlowjekojo cžinja.

Junu běſche hnadneho knieſa hrabje narodny džen a teho dla wulka hoſežina na hródze. Čelegdž bu pſchi tutej ſkladuſczi tež derje ſastarana ſe wſchelakej jědu, ſi winom a palenzom. Čelegadniſy piſachu, Žoko tež piſeſche a to wjazh hacž bě jemu dobre a woni mějachu nad tym ſwoje wjeſele. „Wopiza njeſh ſebi dženža wopizu ſupi,” rjekny poſonečz klichotajo a podawasche jemu jemu ſchlenzu ſa druhej, ſo by jeho hōdnie wopoſit. Tak ſo ſta, ſo ſo Žoko napoſledku pod bliđo ſuny, hdjež jeho po poſnoſy, jako běchu ſo hoſežo roſeſchli, jako morweho namakachu.

„Wón je dokonjal!” džesche poſonečz.

„Wón je ſlakny!” porjedži jeho hněwny wotročz.

„Wohi Žoko” ſydkny kuchařka.

„Schto nět? Knieſe hrabja budže ſky!

„Cžižicze teho ſejerba na hnój!

„Né, my jeho do hródze donjeſhem a naſajtra dam jemu ſe ſekeru do hlowy a rjeſnem ſe potom, ſo je jeho kón kopnył a ſaraſył.

„Prawje maſh!” wotmolwicu wſchity.

Ale Žoko njebeſche njebohi, wón bě jenož ſhmjerczjany. A jako na druhe ranje poſonečz pſchiindže, ſo by jeho ſe ſekeru do hlowy prahnył, ſo by to wonhlaſaſlo, jako budžiſche jeho kón kopnył, ſtróži ſo wón tak, ſo jemu ſekera ſtoro ſi ruci wupadny, pſchetož Žoko na njeho ſi wulkimaj kaž ſchleſčanjymaj wocžomaj wudžerasche a ſuby na njeho ſchczerjeſche. Kaž blyſk roſnjeſe ſo ta powjescz po hródze: Žoko njeje morwy, wón je ſebi jenož žoldk ſkaſyl a ma kočze miersanje.

Šoubuželniwa kuchařka pſchihotowa jemu hnydom ſiſaly jerej, kaž ſo to tajkim dawa, kotrymž je ſlě wot pieča a maja tak mijenowane kočze miersanje. Ale jako jemu tón jerej pod nōž ſtaji, Žoko jenož na njon ponucha a ſo na druhi bok wobroči, ſebi lohko doſež pomyslo: To njeje žane žranje ſa wopizy. Tsi dny wón na kočze miersanje khoty ležesche; ſchtwórty džen běſche ſaſo ſtrony, kaž wopiza.

A jako ſo potom ſi nowa ſta, ſo ſo jemu ſi bleschu abo ſe

ſchleſčku palenza bližachu, dha Žoko cžkaſche a nochyſche tež ani threpki wupicž; wón bě mudroſeſe nabyl. A hdjž ſnadž jemu bleſchu ſi hubje džeržachu, dha pocža jich wón ſuſac ſi drapac, hacž jeho ſi tym palenzom na poſoj wostajichu.

A jako bě knies profeſor tu wěz wupowjedaſ, rjekny wón: „A wěcze Wy, moji knieža, ſchto hym ja wot tuteje wopizy nauwknýk? To hym nauwknýk, ſo bě tale wopiza mudriſha, dhyžli někotryžkuliž cžlowjek. Wona bě naſhonila, ſo palenz žoldk ſkaſy a hlowubolenje načzini: duž palenza wjazh njeſiſe. A ludžo to tež wjedža a je jim, hdjž ſu ſo dženža napili, juſſe tak ſlě, ſo móhli po ſchyrjoch ſaſy, — a tola ſo pſchi prěnjej lepſchej ſklaſnoſci ſaſo nažlokaſa? Njeje to haſba ſa cžlowjeka?”

S „zaſnita.”

Ze Serbow.

S Budyschia. Wſchelazy ludžo ſo na to hundorja, hdjž my ſłowa: hodžina, cžitac ſi atd. město: ſchtunda, laſowac ſi atd. trjebamy a na dobru cžiſtu ſerbſtu rycž džeržimy. Jedny tajkich, kaž tež ſerbſti a němſki měſcha a měni, ſo je to rjane, ſo wón dano na ſudniſtwje hinaſ pſchewědežic ſyrbjeli. Zato jeho mijenijzy prashachu, hacž maja ſſerbia ſa němſke ſłowo „Ge-meindevorstand“ tež ſerbſke ſłowo, dha wón rjekny „haſ“ a jako jeho dale prashachu, kaž to ſerbſti reka, dha wotmolwi wón: Gmeendevurschtand! — So ſu ſo jemu njemało ſhmjeli, móže ſebi kózdy myſlīc, a duž my ſóžemu radžimy, ſo by po móžnoſci cžiſtu ſerbſtu rycž ſyra, jeli ſo nočze wužměſhieſi dacž.

S Delan. Sa 19. lužiſki provinzialny woſtrjeſ, wopſchijazh Delany, Rachlow, Trjebenzy, Wujeſk, Schumberk a Kumwald bu 28. januara knies ſublet P. Albert w Rachlowje jako provinzi-alnojeſimski ſapoſklaſz wuſwoleny.

S Droždžija. Wěcze njeje ſo w naſchej woſolnoſci ſa doſhi cžaſ teiko woſebnych a drohich wězow ſpalite, kaž w naſcheho knieſa barona Magnuſa hródze, kotryž ſo w nožy wot 7. ſi 8. februara wot ploomjenjow ſahubi.

Woheni w nožy něhdze w prěnjej hodžinje na ſubi wudžri a je drje naſteřiſho pſches puſknjenje wuhija naſtaſ; pſchetož na druhe waſchnje ſo to ſkoru myſlīc njeſa, dokelž ſo, móhli rjez, zyky hród ſe wſchěni ſwojimi ſalem, ſtwami a ſchodaſi ſi paru hręſeſche, kotaž ſo wſchudžom po želeſných ročach wjedžeſche. A bu tak tón hacž najdrožſho a najrjeňſho wutwarjeny a wuhotowanym hród ſa někotre hodžiny hacž na ſwonekne murje ſahubjeny. A to ſo ſta, hacž runje ſo na hornjej ſubi ſtajnje woda ſi wſchelakim potriebnoſciam a tež ſi woheňhaſchenju hotowa džeržeſche; pſchetož jako woheni pytynchu, dha bě hižom horka tak poſne kura, ſo nichtón ſi wodže njemožeſche.

S wopravodžitnym woſzarowanjom dyrbjachym widžec, kaž mějeſche naſch ſ. baron ſi tuteho tak twjerdeho a maživneho hrodu ſrjedž nožy cžekac ſi kaž ſo jara krafne a drohe wězy, ſi kotrymž bě zyky hród najbohacziſho wudebjeny, paſic ſočaču a to wot je neje ſtwy ſi druhej, tak ſo bu wſchitko hacž na ſemju dele ſaniczene.

Druhe pödlanske tvarjenja, hacž runje bližko hrodu ſtejachu, buchu ſdžeržane.

N. N.

S Delnjeho Wujeſda. Njeđzelu 30. januara na poſ 11 hodžinow wjecžor ſu ſo tudy domſke wudowy ſchoſtoweje zylo wotpaliſe.

S Budyschia. Zato bě budyski ſeminariſt, knies Luka ſi Mjehanja, tójskto měžazow tu jako ſchulſki vikar ſwoje ſtaſtijnſtvo ſwěru woſtaral, a ſebi pſchi tym luboſcž džecži a již ſtarſkých

w bohatej měrje dobył, my 31. januara našchemu nowemu, hižom předý wušwolenemu zyrtwinskiemu wucžerzej f. Suschkej, hacž dotal w Kołomje, na šwjedženjske waschnje napschecživo džechny. Sswjedženjski cžah, se wschelakini khorhojemi wudebjeny, hacž do Pschiwežiz džesche. Hnedom psched Pschiwežizami bu f. Suschko wot knjeſa fararja Rēš barka w mjenje budyschinjskeho schulskeho prjódksstejerſtwa a tamniſcheje schulskeje gmejnij ſ wutrobnnej ſerbſkej ryczu nadobnje poſtrowjeny, na czož wón tež najwutrobnischo a najpschecželnischo wotmolwiesche.

Potom f. schulski prjódksstejer a přeni ſchulerjo noweho knjeſa kantora poſtrowicu a na to ſo cžah ſažo do Budyschinka poda. Psched ſchulu, bohacze ſ wěnzami a pletwami wupyschenej, wón ſaſta. Wjele ludži ſ wožadu běſche ſo tam ſhromadžilo a f. farar ſo psched ſchulu ſ pěknymi ſlowami na f. Suschka, na wožadnych a na džecži wobroczi. Wotmolwienje f. Suschka ſta ſo tež na jara pěkne waschnje. Wón wožadže a Bohu wſchehodobrocžiwemu ſwoj naležny džak wupraji a ſ wupřewanjom kherluscha „Njech Bohu džakuje“ ſo poſtrowjenje a witanje naſheho noweho f. kantor a ſkoncži.

Szrijedu 2. februara bu psches woſtrježneho ſchulskeho inspektora Dr. Wilda w ſchulskej ſtwě, ſ wěnzami wupyschenej, jako wucžer ſapokaſany a njedželu 6. februara jeho f. farar w zyrtwi psched woſtarjom jako organiſtu a zyrtwienza wožadže prjódksstaji.

Njech ſebi ſchulſta gmejna ſtajnje, kaž dotal, ſwojeho zyrtwiskeho wucžerja wyſoko waži a njech Bože žohnowanje na jeho ſkutkowanju wotpočzuje.

M-n.

S Woſporka pižaja do nowinow „Dresdner Nachrichten“ ſlédowazu nowinku: „Eudomny žandarm Domſchka, jako ſwědomniwy ſaſtojnif ſnaty, mějſeſte w nožy wot ſoboty k njedželi to ſvoje, wokoło 1 hodžiny njeſbože woſtronicz, kotrež by ſnadž wulſe naſtačz móhlo. Na ſchezežny hjes Rodezami a ſtezami dužy, pytny wón někotry krócz ſapaze plomineſhko a khwatasche teho dla tam, hdžez bě ſo to ſtało. S cžidha ſo pschiblizjivſhi wuhſlada wón, ſo jedyn cžlowiek ſajmu, bliſko pucža ſtejazu a rodecžanskemu knježemu naſenjeſk ſluſhazu, ſapaluje. Wón teho ſkóſtnika hrabny a woheň, kž hižom ſo roſtchericz počza, ſvožomnje poduſy. — Hdny budžiſche ſo ta ſajma, w kotrež běſche něhdže 150 kop žita, do plominejow ſtajifa, dha budžiſche ſo pschi tym ſylnym wěſſe, kž runje tehdny knježesche, lohko doſež ſtačz móhlo, ſo budžichu ſo psches lětažy woheň twarjenja w bliſtich Rodezach ſapaliſe.“

S Khočebuſa piſche „zaſnik“, ſo bu tam 15. januara dželacžer ſandrek psches to ſaraženy, ſo jemu kloz drjewa na bróſt padže a jeho na měſče mori.

— Wot khočebuſkeho pschižazneho ſuda bu 18. januara wujenkař ſankel k jenomu lětu jaſtwa wotkudženy, dokelž je čhyk Schneiderowu, pola Žergonja ležazu korečzunu ſapalicz a 20. januara dželacžerja ſebu ſ Bižnja k 5 lětam khostarnje wotkudžichu, dokelž běſche khléw kožacža Schimana ſapaliſ, tak ſo běſche ſo tón wotpaliſ. — Teho runja buſhtaj 62 lětny dželacžer G. Kalz (Kálz) a jeho 52 lětna žona — wobaj ſ Kriniza — 24. a 25. januara ſudženaj, dokelž běſche přenſchi krawza C. Beucha ſaraſyl a poſleniſcha jemu pschi tym pomhała. Kalza k ſmierci wotkudžichu, jeho žonu pak k 6 lětam khostarnje.

S Moſta piſche tón ſamý „zaſnik“, ſo je tam wón danio wucžer f. Drogaz ſwoj 50 lětny ſlužbny jubilej ſwjecžil a pschi tym wot krala čeſne ſnamjo, wot ſchulskeje gmejnij pak wſchelake dary doſtał.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Moſto, ſy dha Ty hdý ſkýſhał, ſo rafí piſkaja a na huſlach hraja?

Mots Tunka. Ně, ſchtož ja wěm, dha je najwjetſche, ſchtož móža, jenož to, ſo ſo ſ nožzamii noſcha, ale pschirſowali tola hſchče ſenje ſ nimi njeſbu.

M. T. Ně, to ſebi ja tež myſku. Ale wón danio je tola jedyn raf prají, ſo je hudžba abo muſika, hdýž je ju ſkýſhał, počna nječiſtých ſyñkow byla.

H. D. Ach, to ſu jenož tajke rycze; ſchto dha rak wo tym roſhmi a to wožebje, hdýž nětkole pod lodom w džerje ſedži.

M. T. Prawje maſch.

M. T. Hm, njeſbožo a ſvožo!

H. D. Schto dha ſ tymaj ſlowomaj měniſch? Wukladuj wſchak mi to!

M. T. To wſchak móže ſo ſtačz. Hlaj w Małym Dr. wón danio ſcholęžinske ſwinjo ſareſachu, — a to bě ſvožo, ale hdýž koſbaſh warjachu, dha ſo na jene dobo poſloža wuhnja dele ſhypny.

H. D. A to bě njeſbožo!

M. T. Haj, ale dokelž rěniſ runje pódla ſótka njeſtejeſche dha jeho wuheni njeſaraſy.

H. D. A to bě ſvožo!

M. T. Haj, tak běſche a móžeſh ſ teho ſpoſnacž, kajke ſvože abo njeſbože móže ſo pschi ſwinjoręſanju ſtačz.

P ř i l o p k.

* Wulſe ſněhi, kotrež ſu tón tydženj ſ nowa napadali, běchu na tym wina, ſo ſo na wſchelakich awſtrijskich želesnízach někotre dny jěſdžicž njeſodžesche.

* W Klein-Ebersdorſje pola Stołyna je žandarm Wehner tójskto kranjenych wězow wuſlēdžil. Dvaj woſaj běſtaj k temu trjeba, ſo byhu je wſchě wotwjeſcz móhli.

* Sa tych, kotsiž ſu psches roſbuchnjenje dynamita w Bremerhavenje do njeſboža pschischli, ſu ſo hacž dotal něhdže 400,000 (ſchtyri ſta tybzaz) markow nahromadžile.

* S Lipſka pižaja, ſo bu rubježnik a mordař Dittmar, kotrež je tam, kaž tydženja powjedachy, jenu ſlužobnu holzu, Theresu Merkelez ſ Eilenburga, ſaraſyl, hižom tón ſamý džen, hdžez bě tón hroſny ſkutk wobefchok, runje w Eilenburgu doſahnjeny a do jaſtwa ſadženy. Wón je ſo tam ſam wobwěſnyk.

* W Lipſku wón danio jena 10 lětna holčka na lodze jěſdžesche. Pschi tym wona padže a wot teho woſomkujenja žaneho ſlowa wjazy njepraji. Doma dachu ju wot lekarja wobhlaſacž a pschi tym ſo pokafa, ſo bě wona psches padnjenje rycž ſhubila.

* Wot budyskeho pschižazneho ſuda mějſeſte ſo wón danio zyky tydženj ſudniſke jednanje pschecživo agentej Rudolſej Wahlej, ſkotokupzej Hermannej Richterej a rěniſej a ſkotokupzej G. R. Rennerej w Budyschinje. Prěni bu k 8 lětny khostarni (Buchthaus), druhí k 2 lětomaj 3 měſazam jaſtwa a k 1000 markow ſchrafy, tsecži pak k ſchěćnjedželskemu jaſtwu wotkudženy.

* W Boltonje je ſo wón danio wobſchérna Žohez bawmowa pschadownja wotpaliſka.. Schłodowanje je na 180,000 tolet wobličene, ale tale ſumma ſo psches ſawěſzenje ſaruna. Najwjetſchū ſchłodu maja dželacžerjo, dokelž dleſchi cžuš žaneho džela njeſměja, a jich je 120 ludži.

* Pod motjom bjes Franzowiskej a Sendzelskej hzedja tunnel
abo podzemski pucz natwaric, po kotrejuz budze zelezniza polozena.
Komisija, s Franzowow a Sendzelskowem temu postojena, je tu
wzg swemu pshewyta a k temu pschewydezenju pschishka, so zo
takki pucz wo prawdze wuwjesz hodzi. Pjenesy, k temu trebne,
su tez hizom slubjene.

* W Memelu je zo 5. februar jedyn wulki zitowy magazin
saftylyk a wsha pscheniza, rozka, lane szymjo, jeczmieni a hrach su
s prochom, falkom, roskamanymi hrjadami a rosbitymi zykhlemi
pschemeschanie. Wszo zito, kotrej tam bescie, zo na 100,000 tole
woblicza. Doklez zo saftylykne w czasu wobjeda sta, dha w ma
gazinje zani dzelaczerjo njebechu a njeje teho dla tez niktow wo
zivjenje pschishko.

Cyrkwinske powjesce.

Weroiani:

Michalska cyrkej: Korla Julius Seifert, zyheski mischtr w Grubieleszach, s Hanu Miethez s Komorowa pola Kluscha.
Katholska cyrkej: Korla Jordan, postki schafnaer w Drajdzach, s Madlenu Handritez s Budyschina.

Schczeni:

Petrowska cyrkej: Ernst Richard, Zana Kobanje, sahrodnika a khezerja, s. — Korla Herman, Petra Mereczina, wobydlerja, s.
Michalska cyrkej: Jan Gustav, Zana Augusta Libsche, zivnocezera w Szonej Borschezi, s. — Jan Pawol, Zana Petrichki, wobydlerja w Dobruschi, s. — Edmund Richard, Augusta Romaka pomienionanego Polinka, pohoneza na Zidowje, s. — Helena Augusta, Zana Augusta Kudzela, khezteria w Czichonzech, dz. — Maria Theresa, Zana Nowala, zivnocezera w Zeitezech, dz. — Hedwiga Janu, C. F. W. Ulbriga, schewza pod hrodom, dz.
Katholska cyrkej: Adela Hermina Minna, Michala Wagnera, tublerja w Szmolizach, dz. — Maria Katharina, Jozefa Gimburka, mcheczana a khezteria, dz.

Seurjeczi:

Dzien 24. januara: Hana swidowjena Grunderowa rodzena Verkez, 73 l. — 25., Hana Nahela rodzena Jeremiasz, Korle Bohutwera Wienka, pohoneza, mandzelska, 38 l. 2 m. — Madlena rodz. Petkacz, Korle Ultimanna, murierja, mandzelska, 51 l. — 28., Maria rodz. Lorenz, Zana Krala, wobydlerja, mandzelska, 69 l. 11 m. — 29., Maria rodz. Kamarz, Zana Korle Tannzera, mandzelska pod hrodom, mandzelska, 50 l. 11 m. 20 d. — 2. februara: Jan August, Zana Kofra, czeskie w Delnjej Linje, s., 6 d. — Maria rodzena Burez, Michala Bzha, tublerja-wajenka w Gnevezach, mandzelska, 60 l.

Czahi po zellefni zy.

Se Shorjelza do Drajdzan.

Wotjed s Shorjelza	$\frac{1}{40}$	$\frac{3}{0}$	$\frac{5}{25}$	$\frac{7}{55}$	$\frac{11}{15}$	$\frac{2}{45}$	$\frac{5}{15}$	$\frac{7}{15}$	$\frac{10}{28}$
Lubija	$\frac{2}{5}$	$\frac{3}{35}$	$\frac{6}{5}$	$\frac{8}{40}$	$\frac{12}{25}$	$\frac{3}{35}$	$\frac{5}{50}$	$\frac{8}{0}$	$\frac{11}{5}$
Budyschina	$\frac{2}{35}$	$\frac{4}{5}$	$\frac{6}{45}$	$\frac{9}{15}$	$\frac{12}{40}$	$\frac{4}{10}$	$\frac{6}{20}$	$\frac{8}{3}$	—
Bilskopiz	ipesczny czah		$\frac{4}{30}$	$\frac{7}{20}$	$\frac{9}{50}$	$\frac{1}{15}$	$\frac{4}{45}$	$\frac{6}{45}$	$\frac{9}{10}$
Radeberga	—	$\frac{5}{0}$	$\frac{7}{50}$	$\frac{10}{25}$	$\frac{1}{50}$	$\frac{5}{20}$	$\frac{7}{15}$	$\frac{9}{45}$	—
Pschijed do Drajdzan	$\frac{3}{45}$	$\frac{5}{25}$	$\frac{8}{20}$	$\frac{10}{50}$	$\frac{2}{15}$	$\frac{5}{45}$	$\frac{7}{40}$	$\frac{10}{10}$	—

S Drajdzan do Shorjelza.

Wotjed s Drajdzan	$\frac{6}{30}$	$\frac{9}{15}$	$\frac{12}{10}$	$\frac{3}{40}$	$\frac{5}{0}$	$\frac{8}{0}$	$\frac{11}{15}$	$\frac{12}{27}$
Radeberga	—	$\frac{7}{5}$	$\frac{9}{55}$	$\frac{12}{45}$	$\frac{4}{15}$	$\frac{5}{35}$	$\frac{8}{30}$	$\frac{11}{45}$
Bilskopiz	—	$\frac{7}{40}$	$\frac{10}{30}$	$\frac{1}{20}$	$\frac{4}{45}$	$\frac{6}{15}$	$\frac{9}{5}$	$\frac{12}{20}$
Budyschina	—	$\frac{8}{15}$	$\frac{11}{5}$	$\frac{2}{9}$	$\frac{5}{20}$	$\frac{6}{50}$	$\frac{9}{45}$	$\frac{12}{35}$
Lubija	—	$\frac{6}{0}$	$\frac{9}{0}$	$\frac{11}{45}$	$\frac{2}{40}$	$\frac{6}{0}$	$\frac{7}{30}$	$\frac{10}{25}$
Pschijed do Shorjelza	$\frac{6}{45}$	$\frac{9}{40}$	$\frac{12}{25}$	$\frac{3}{15}$	$\frac{6}{40}$	$\frac{8}{10}$	$\frac{11}{5}$	$\frac{2}{10}$
								8

Placisna zitow a produktow w Budyschinje.

5. februara 1876.

Korz pschenizy po 170 punt: 16 marlow 18 np. (5 tl. 11 nbl. 8 np.)
hacz 18 mf. 87 np. (6 tl. 8 nbl. 7 np.) — Korz rozji po 160 punctach: 18 mf.
16 np. (4 tl. 11 nbl. 6 np.) hacz 13 m. 48 np. (4 tl. 14 nbl. 8 np.) —
Korz jeczmienia po 140 punctach: 10 mf. 96 np. (3 tl. 19 nbl. 6 np.) hacz
11 mf. 41 np. (tl. 3 nbl. 241 np.) — Korz woszka po 100 punctach: 2 tl.
20 nbl. hacz 2 tl. 21 nbl. — np.; hrach: — tl. — nbl. — np.; wota: — tl.
— nbl. — np.; jafty: 4 tl. 5 nbl. hejdusche truphy: 6 tl. 16 nbl. 2 np.;
berny: 16 nbl. 7 np. hacz 19 nbl. 5 np.; butra: — tl. 23 nbl. hacz — tl. 26
nbl.; byno po 100 punctach: 1 tl. 22 nbl. — np. hacz 1 tl. 27 nbl. — np.

Nawestnik.

Nowoscze sa damy.

S tutym najpodwolnisczo woszewjam, so szym mój sklad
khumischtynych kwetkow
safo s najelegantnischimi nowosczami, wobstejaznymi s bouquetow na klobuki, balstich wu
pschenijow a jenotliwych rozow, safo wuhotowala a je pschi sprawnym pozluzenju naj
tunischo pschedowaniam.

Anna Lehmann
na zitnych wikach 561, po 1 skhodze.

Pravodziv Lampertowu rano
wn, hojat, czchnith a spokojañ
plestr se snatym selenym wukasowanjom
je szbi sa 96 let najwjetshu kchwabu do
byt, je lekarz hruhovany a poruczeni
psche wiez, drjenje, salsy, lishawu, furjaze
woka, wosabjenje, psche wsze wotewrjene,
pschedzvaze, roszzelaze, wopalene, sunjerste
bolesze, roslezenje, zaborjenje, saczeliszu
atd. a je zo pschi wsztich tuthich khe
rosczach psches zwouj pschenu, niesapra
jazu hojazu moz najkraznischo dopofasak.
Dostacj sa 25 a 50 np. we wshch
sakkich haptkach.

Holczez, kotrejz chze konditarstwo na
wuknyc, moze jutry pola podpiszaneho do
wuknyc stupicz. A. Panuach.

Holczez, kotrejz chze pjeckarstwo a po
prjanzarstwo naruknyc, moze pola pod
piszaneho pod spodobnymi wumienjeniami do
wuknyc stupicz. W Budyschinje. G. Giebner
s napschecza kaserny.

Najlepschi wobzerny polver sa zwinje, pakcik
50 np.
salzow polver a kolkow polver sa konje,
restituzionski polver sa konje atd.,
porucza hrodowska haptka
w Budyschinje.

Zenjeny hetman s dobrymi wopismami
doftanie na kniezin dworze w Breszynje
pola Hucziny mesto a ma 1. haperleje t. I.
fastupicz.

Jedyn mlody czlowiek moze jato wuzom
nik pola knihiwjasarja Treveru na
schuleriske hazy fastupicz.

W Newbezach je kheza czo 16. se zwo
vodne ruhi na pschedan a je wsho dalsche
pola wobzedzerja tam shonicz.

Holczez, kotrejz chze thicherstwo nar
uknyc, moze pod spodobnymi wumienjeniami
po jutrah w Budyschinje mesto dostacj. Pola
kotreho mischtra, je shonicz we wudawańi
Serb. Nowin.

Roszowany stwielzowy len
kupuje po kózdej dzelbje mechaniska dzelo
pschadownia w Hajnizach.

Bytaja zo wulzy wotrożzy, brenkojo,
wolazy, domiske a hródzne dzowki, kajz tez
kucharki, domiske a stwieske holzy pschi w
hokej sdje. Pschistajaza zona
Hennoldowa.

Sbozofskagerstwo jara wjele familijow,

wopilstwo

wotstroni s wiedzenjom abo tez bjes wiedzenja
wopilza R. Fille w Plagwicu pola Lipska.
Wschedzne pschitkhdzaze dzakne listy wróćzenje
domiazeho sboza wobkvedcza.

Měschčanská haptynka w Budyschinje.

Max Schünemann.

Oldenburgski mlekoškotny polver, pakcik
schwajzarski mlekovy a wuzikovy polver
kolkowy polver sa konje

Běh bróštast, bleschka 50 np. a 75 np.
fenzlomjedowý extrakt, bleschka
frejcziſeſzaze pille, schachtla
bayerski bróštowý ſłodozokor, po

Koncentrirowany nervyzyliuſazy ſpiritus, blescha
reſtituzionski fluid, blescha

Universalny ranopleſtr, kruch po
mohrenthalſki hojažy a czechujožy pleſtr, schachtla
tinktura psche woſabenje, bleschka
loſchwitzſki baſham, buſchkej

Aromatiſka wičnua wota, pakcik 80 np. a 50 np.
papjera psche wič, ročka

1 marku	25 np.
— " 50 "	
— " 50 "	
— " 75 "	
— " 25 "	
— " 25 "	
— " 50 "	
1 " 50 "	
— " 20 "	
— " 15 "	
— " 50 "	
— " 18 "	
— " 25 "	

Ernst Pech

na žitných větach

ſ tutym čorne ripſy, lüſtry a thibety, kaž tež tajke pi-
šaných barbow najtunischo porucža, ſo by ſ nimi wurumow-
wał, teho runja ſu pola njeho rubiſcheža, male a wulke a
wschěch družinow a po najtunischiſch placzijnach na pschedan.

Gustav Joachim, atelier ſa ſhumichtne ſubowe opera-
zije, plombirowanje, czíſzenje, ſa-
hneče ſubhollenja atd., w Budyschinje, na ſmutskéj lawſtej haſy 120
pola k. pjeſkarja Klingſta. A ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Kožu wubjernje konſervirowazh brédf:
gummithran A. Schlütera w Hali n. S.,

koſnyj mjechkoſej, ſhibicziwoſej a wodunjeſihepuſihezatoſej ſchförnjow, konjazeho
gratu a woſowých kožow nahotuje, ma w bleschach po 30 a 60 np., kaž tež po 1 marzy
20 np. tež w swojich klamach na pschedan.

[B. 0,16.]

H. J. Lincka.

Sahojenje ſlepocſje, po najwějzijim, bjesboſomnym a bjes-
operirowanwch. Wočoſlak Dr. K. Weller ſen. w Draždjanach (Victoriastraße 4.)

Rjany poſnu jeczmjení f piwo-
warjenju kupuje
piwarňa w Budyschinje.

Najwjetſchi ſklad
wschěch družinow
hotowych ſchatow
ma

Julius Lange
w Budyschinje.
Tunje placzijnym.
Sprawne poſkuženje.

Epilepsiju

(padazu khoroszej) hoji liſtnje ſpe-
cialny lekar Dr. Killisch w Draž-
djanach, Wilhelmsplatz Nr. 4 (predy
w Barlinje). Sahojenja po ſtach!

Ratarjam,

kotsiž chzedža wo doſtaczu ležomnoſejow a
ratarſich wobſtejenjach w krajinje Kanfaſ (w počnóznej Amerizy) nechtvo nashonicz, tym
na požadanje jemu knižku, tole wulkadowazu,
po poſeže ſrancko poſežele „Julius Simon,
Hamburg, Admiraltätsstraße No. 15.“

Koſaze kožki, naſhynniki, ſajecze, tkhō-
rjowe, mordarjowe (funjaze) a liſcze ſože
kupuje po najwyschich placzijnach

Heinrich Langa
w Budyschinje pschi herbskej katholiskej zyrki.

Koſaze kožki

kaž tež wſchitke družinu njeharowanych kožow
kupuje po najwyschich placzijnach
Gustav Maucha
na garbarskej haſy czo. 426.

Wloſkome pſetwa

džela a wuejehane, kaž tež woltihane
wloſh po najwyschich placzijnach kupuje
F. Böhma, brodutrahár
545 pschi kaſernje a na hlowym torhoshežu 44.

Czerpiaſzim
na deſnožiwoſnym ſlemk

po ſlemkowa žalba (Bruchsalbe) **G. Sturzenegger** w Herisan, Canton Appenzell, Schweiz, najlepje porucža. W najſu-
zane ſchłodne wutki a ſame zyle ſtar
ſlemki kaž tež ſuntjenja maczernizy, najbole
zyle ſahoji. Doſtacz w hornzach po 5
markach i roſwuczeniom wo nałożowanju a
i mnohimi wopřimami pola Sturzeneggera
ſameho. Tež je wcho niſne ſhonicz pola
„Herren Spalteholz & Blei, Ammenstraße
in Dresden; Max Forker in Görlitz.“

Zena holza móže w měſce pola jeneje ſtarſeje
žony tunjo wobydlenje a zyrobu doſtacz.
Wſcho dalsche je ſhonicz we wudawarni Serb.
Nowin.

Wopisno.

Zenož Glöcknerſkej žalbje*) ma moja žona ſwoju ſtrowoſę džakowac̄, poſchetož 8 lét mějſeche wona hrojne lichawы na nohomaj, kotrež ſo jehjachu a juſzyle wot džela wotdžeržachu. Wſchitke poſpytki, ſwoju ſtrowoſę ſažo doſtač, běchu podarmo, po ualoženju 1 duzentu ſchachlicžkow je ju pak ſažo doſtała; tak može jedyn ſ lóhkim thostami ſwoju dohlo ſhubjenu ſtrowoſę ſažo dobyc̄, hdyž jedyn prawy ſredk trjedi a to bě jenož jenicždy Glöcknerſka žalba. S dobowi woſhwedczam, ſo buſchtaj jenemu woſheboemu mužej, kotremuž ju poruczich, noſy, 20 lét bolazej, w krótkim čaſu ſahojenej. To ja ſ džakownoſeče druhim tak thonym, fjawne ſ navjedzenju dawam.

Džen 7. novembra 1875.

Theodor Koch
ſ Obertrebr pola Apoldy w Thüringſtej.

Pravodživa ſe ſchtemplom: **(M. RINGELHARDT)** a ſakitanſkej marku ~~XX~~ a je doſtač w ſchachtlaſh po 25 np. w budýſkomaj haptikomaj, kaž tež w haptikach w Biskopizach, Rakezach, Scherachowje, Hirschfeldze, Bjernacziach, Woſtronzu, Herruhucze, Neugersdorfje, Grožichönawje, Novoſalzu, Seifennersdorfje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipska, Eiſenbahnstr. 18.

Wopisna ſu we wšichch haptikach ſ navjedzenju.

NB. Waruowanje. Cžescžemu publiku woſhebje na to ſedžbnu cžinimy, ſwéru na horne ſchtemple ſedžbowac̄, dokelž Glöcknerſku žalbu w nowšim čaſu falschui.

Drjewowa aukzia.

Na njeſhwac̄iſkiim revieru w rucižy 27b budże ſo póndželu 14. februara t. l.

143 thójnowych ſchtempów,
250 thójnowych ſlozow a wužitkowych kruchow,
20 = ſerdžow,
33 ſtohow ſchęzepow,
45 = pjenkow,
60 ſbytkowych hromadow,
60 hromadow wuleſhowaneho drjewa a
20 bréſowych dolhich hromadow

na poſteſadžowanje poſchedawac̄.

Šromadžiſna dopoldnja w 9 hodžinach na drjewnichcžu w rucižy.

Wyschjci hajnik F. Schulza.

Rjaneje tolſteje taſloweje ſchkleńzy
ſtwinſkim a ſahrodníſkim woſtnam ma wulk ſkład a porucza ju, kaž tež
ſchpihele, ſloczane a politnrowe lejſty
we wulkim wubjerku po ponižených placžiñach

Rudolph Wilhelm
na ſerbſkej haſzy.

Schtrumparſtwo

Otto Zwaar w butrowej haſzy

porucza wſchē do teho ſkulchaze twory, kaž tež derje ſrijadowany ſkład

khumschtnych kwětkow

jako njewjeſčijske, braschče a kmotſjaze wěnzy, kmotſjaze a rekrutſke wonjeſchka a kwětki po jenotliwym a po duzentach, ſrudne wjerby, cruciſtry, wěnzy atd.

Wucžomniſy

dostanu pola podpižaneho pod ſpodobnymi wuměnjenjemi tež hjes wucžneho pjenjeſa koždy čaſ dobre město.

Gustav Riedel,
filfirubarſki miſchtr w Budýſchinje.

Haptyka w Rakezach

porucza ſwoj ſławne ſnaty wužitkow y, w obžerny a mlokowy polver, poſleniſchi woſhebje ſkutkowazy poſchi mało abo hubjenje molo dejazych kruwach; dale: butrowy polver, butridželanie połozazy; najwubjermiſchi ſaſow y polver, ſamo poſchi najhórskich ſaſach nanoſlěpje ſkutkujo; uervowy balsam poſche wiež a teho runja; glöcknerſku, dráždžanskú, žita w ſku a mohrenthalſku žalbu.

Tež kupuju ja poſowodžinowu ſkorn po wyſkojej placžiñje.

Homöopathiſke a allopathiſke lekarſtwa.
Najpodwoſničko R. Bredemann.

Hóležez

liž dže rjemjenjerſtwo a teſchnerſtwo naruſnycž, móže pod ſpodobnymi wuměnjenjemi pola podpižaneho do wucžey ſtupicž

K. A. Benedict
w Budýſchinje
na lawskich hrjebjach 688.

Carl Roade

w Budýſchinje na žitnej haſzy,
kolonialtworowe a ſpirituoſowe thlamy

porucza
rajk punt 18, 20, 24, 30, 36 a 44 np., ſamany rajk punt 16 np., poſchi 10 puntach tunſcho,
zokor punt 36, 40, 44, 48, 52—56 np., ſyrop punt 18, 20, 30 a 40 np., raff. ſchles. ſwéczenje punt 40 np., petroleum punt 18 np., w czwizach tunſcho, jerje tunu 36, 45, 46 a 48 markow, kopu 20, 24, 30, 36, 40 nžl., cigarry 100 ſchuf wot 17—30 nžl., jara placžiñy hódne, krupy, hóčki, jaſhy, hejdushku, hróš, buny, magdeburgski kikaly kaf jara tunjo, amerikanske kwinjaze tucžno, ord. paſenž liter w czwizach wot 14 np. atd. dobre ſłówke paſenž wot 38 np. ſa liter dobre a jara tunjo! prawdžive würzburgſte runklizowe pyymjo ma na ſkładze!
zokor w kehelach wot 46 np. atd.

1800 markow (600 tl.) w zykej ſumme abo tež po dwémaj poſožomaj je ſ 1. hapteleje t. l. na dobru wěſtoſę ſ wupožczenju. Hdže? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowin.

S tuthym dowolam żebi k nawiedzenju dacz, so je wote mije mój dotalny żobudżelaczeŕ

żnies Ludwig Kuhlmann i Oldenburga

na dżenßnißchim dniu jako dżelbjerjeŕ do mojich tudy wot 1863 wobstejazych

manufakturowych a modotworowych kħlamow

pschijath a budža te żame pod firmu

Heinrich Preu & Co.

njejmienjene dale wjedżene.

Sa dowr̄jenje, mi total w tańk bohatej mierje spożczone, dżakujo, najpodwolnischho proštu, to żamo tym kħlamam też pod nowej firmu pschiwobrocicę.

W Budyschinje, 1. februara 1876.

S pocżecżowanjom

Heinrich Preu.

Na prjódłstejaze wosjenjenje dżivavo, mój naju

manufakturowe a modotworowe kħlamy

wobledżbowanju tħidonneje a wonkowskeje publiki najnależniſchho porucżamoj.

S pocżecżowanjom

Heinrich Preu & Co.

Realna schula w Budyschinje.

Pschipowjedzenie tańkich schulerjow, kotiż ażżedža realnu schulu po jutrah wopytacż, ma żo hacż do 18. mierza kózdu pħriedu a żobtu wot 10—11 hodżinow w direktorialnej strøe (w nowej mēchżanskiej schuli na wjeżornej stronje delka) stacż.

Pschi pschipowjedzenju ma żo kħċżeñiſte a jेtraſħeżepne wopisżmo prjódkpotożicę.
W Budyschinje, 8. februara 1876.

Realnoschulski direktar.
Dr. Vollhering.

Carl Forner

knihiwjaſar,

s tuthym najpodwolnischho k nawiedzenju dawa, so wón nětko na hospitalkiej haſbi pôdla pschekupskeje schule bydlie.

Serbiske a němiske spewarske knihi

do kože a na druhe waſčinje pěknje ſwajane, se šlotym wobrëſkom a bjes njeho, po najtunishchich placzisnach porucżam. Też ja na požadunje mjenno abo ſchpruch na nje wucżisheżu.

Carl Forner.

Drzewowa aufzia.

Na luto bežanskim reviru budža żo schtwórk 17. a pjatku 18. februara něhdje 40 twierdych dolhich hromadow, 70 kħojniewych hromadow, s wulęžowanych żerđżow wobstejazych, 8—9 kloſtrow bréjowych ſchżepow a něhdje 70 ložtow ſtejazych kħojnow na pschedażowanie pschedawacż.

Shromadżiſna rano w 9 hodżinach pschi hajniſkim domje. — Wuměnjenja żo psched aufziju wosjenja.

Mauda, hajnik.

Serbiske spewarske knihi

we wulkim wubjerku najtunishcho porucža knihiwjaſar Wilh. Grepera na schulerkej haſbi.

Handrija Neumann

a jeho mandželskeje

Hann

w Mieschizach.

Kat sbóžni hlaj! Ju siednocżeni We njebežach Waj' żynjo; Bandžellku draſtu woblecżeni Tam widža Boże wobliżo. Se ſkotę krónu wupyşħeni Spew spewaju nětk dobycża: Hdyż Wój, psches jich kmjercż wurudżeni, Blakacże żylu dżelenja.

Tjioch żynow, hlaj! Wam bëſħe podał Wóh ġenjes po żwojek luboſċi; Jam strovoſč, eżże stawu dodał, So roſčiehu Wam k radoſči.

Na jenym dniu, po Bożej woli, Ssyn starschi cżejko ſħorri tu: Ma woħġiñu dniu, ach! to Waj' boli, Wón wumrie — w ġedniñu lēči tu.

Dżen ſchwörtu po toh' wotem irjecżu, Ma pohrębny dniu dopoldnia Waj' druhob' żyna t naſtrojczu, Ta żama kħoroſč sapħiha. Nětk město t rowej pschewodżenja Macż khore dżecżo hlađa tu; Ma džebathu dniu żaſożenja, Wón wumrie — w pjathu lēči tu.

Też t tutoh' dżecżja pschewodżenju Wy, īrudna macż, hicż njeżebħeż: Ma żamħsu kħoroſč w żaſożenju, Tón jenieżi nětk leżesħe. — Wjedha próza, kiż żo nałożesħe, Joh' njeſdżerji pschi żimjenju. Wón t bratromaj żo pschi biliżżeħe, A wumrie — w druhim lēči tu.

Tak wurudżena, pschewodżesħe, Nětk t rowej dżecżo poħljenje. Tjioch dżecżi row Wy nadenidżesħe: K fotrom' nětk stupicż najprijedy? — Wój bjes dżecżi, kaž wurubjenaj, (1 Mojj. 43, 13.)

Nětk na te rowy hlađataj; Staj dha na weċċne wopuſħeżenaj? Né! wħaħ Waj tej t nim pónidżetaj.

Aħ, spomūtaj, so żu Waju dżecżi We rukħiħ dobrogħ' psħecżela; Wón żam jidha krafha herbstwo ffiezi, Ix-xi lóz je město wjeħselu. Duż njeprajtaj: so żu Wam wsate, Né, wone żu Wam ſħowane; Wdža junu sbóžne jař Wam date, Duż kħwaltaj mjenno ġenjeſove.

Štwortlētna předplata
we wudawarni 80 np.
ana němskich póstach
1 M., z přinjesenom do
domu 1 M. 15 np.
Kózde čílo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki kiz maja
so we wudawarni Serb.
Nowin'a róžku zwon-
neje lawskeje hasy čílo
688 wotedać, placi so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleń.

Čo. 8.

Sobotu, 19. februara

1876.

W o s i j e w j e n i e.

Na namjet herbow njebo Hany Marje swudowjeneje Sānbērslīchowjeje rodženej Bundesmannez we Wulkim Žiczenju ma šo
khejzna ležomnoſć cat. no. 16. B., Fol. 39 gruntskich knihi sa Wulki Žiczen, kotraž je wježnogrychfz na 900 m. — np. wotschazowana

28. februara t. l., dopoldnia w 11 hodzinach

na tudomnym žudniſkim hameže dobrowolnje na pscheſadžowanje pschedawacj.

Džiwojo na wuwěſchtli, na tudomnym žudniſkim hameže, kaž tež we wobydlenju knijsa khamarja Kloša we Wulkim Ži-
czenju wuwěſhnenje, ſo tole k navjedzenju dava a ſo na kupjenje kmykleni pscheſproſchuwa, na spomijenyma dnju w poſtajenej ho-
džinje na tudomny žudniſki hamt pſchincz, k hadženju ſo pſchipowjedzic, ſwoju placzenja kmanoſć dopofasacj a dalsche wotežakacj.

Krasowski žudniſki hamt w Budyschinje, 20. januara 1876.

Michler.

Mistr.

D o m o w i n ſ e w o p i ſ m o .

Schtwórtly ſlaw.

(Potracžowanje.)

W Bartoshev domje knježesche ſrudoba a ſ Handrijom ſo nje-
polepſchowasche. A jako ſo jeho mykile na tseczim, haj na schwör-
tym dnju njewróčich, dha bě maczeri, jako by ſo ſamo do rova
lehnycz dyrbjała, hdyž by widžala, kaf jeje jeniežkeho ſyna wunježu.

A nan tež, kaž porażeny, woſko ſhodžesche. Wón ſkoro ſ
nikim njeryzeſche, a wotrocžy, hiſčeze žeňe tał pilni a dželawi
byli njeſhu, kaž w thchle dnjach; pſchetož jim běſche tał dživno, ſo jim
hoſpodać aui ſłowęzla njepikny a ničo njeroskaſowasche. Jeniežka,
kotraž ſo ſa dželo kaž hewak starasche, běſche Marja; ale, hdyž
mjeſeſche jenož kufcziſk lhwile, ſyn ſo Handrijej k hlowam a ſchi-
jeſche, a hdyž ju nichtón njewidžesche — pſchetož wona nočzysche
starſhimaj wutrobu hiſčeze ſrudniſchu ſčinicz — dha ſo jej wulke
čježke ſylsy ſ wocžow ronjachu.

Tak běſche ſchtwórtly džen popoldnju. Nan běſche zyku nōz
pſchi Handrijowym ſožu ſedžał a potom bě macz wſcho ranje pſchi
nim byla a někto Marja ſa nim hlađasche. Wona bě ſaſo khwilu
ſchila, potom na jene dobo ſaſta a ſħladowasche na Handrijowe
ſķimerczbléde woblecžo, hacž ſo jej ſkonečnje woſzi ſe ſylsam iſacžem-
nicu. A wona ſo wjazy ſdžeržecz njemožesche a pſched ſožom na
kolena padže, ſwoje woblicžo k poſleſčcu pſchitkóčujo a ſ cžichim
hloſhom ſaſhepta: „O, daj jemu dale žiwemu bycz, luby ſenje w
njebjeſach! ſsmil ſo a njebjeſt jeho starſhimaj, kotraž njebjſhtaj
taſtu jałoſcz ſnjeſcz moħlaj. Hdyž dyrbi něchtón wumrječ, o mi-
loſciwym Božo, dha njech ſo to ſo nimu stanje. Kaf rad, kaf lubje-
rad bych ſa njeho wumrjeſla, a ſlepje, wjele ſlepje by to tež bylo,
hdyž by Ty mje prjecz wſa: ja budu tola wſchě moje žiwe dny
ſrudna a wopuschzena.“ A wona ſdychowasche a plakaſche, jako
by ſo jej wutroba ſtamacj měla.

Bjes tym, ſowona tak proſhesche, běſche Handrij pomalu wocži
wotewrili a počnu džiwanja woſko ſo pohlađał; potom pak jej

bórsy ſaſo ſanđželi. Wona pak hiſčeze pſchezo klečesche w ſwojej
ſrudobje ponurjena a poſtaže hakle, jako wot wonka někoho hič
ſaſkých. Bě to starý Bartosch, kiz do jſtvy pſchindže, ſo by ſa
ſynom pohlađał.

Jako widžesche, ſo je pſchi starým, wón ſħuboſa ſdychny a
wobroči ſo potom k tej holečzy, kotrež ſo hiſčeze ſylsy po lízu
dele kulaču.

„Wboha Marja,“ wón wutrobnje praji, wobja ju a koſchesche
ju na čoło, „boli cže dha tež tał jara, ſo dyrbimy Handrija ſhubic?“
Alle njerudž ſo tał, luba džecžo, Ty nam hewak tež ſħorish. My
kmy wſchity w Božej ruzy; wón je jeho nam dał, hdyž dže jeho
ſaſo wſacj — khwalene budž jeho mjenu.“

„Dži nětko!“ nan cžichio praji, „macz po Tebi žadu. Ta pſchi
Handriju wostanu. Lěkar ma tež bórsy pſchindž. Hdyž tu budže,
jeho hnydom ſe mni poſcžel!“

„Haj, luby nano, ja wſħaq pónidu, jenož ſ platom, ſ cžerſtwej
wodu namacžanym, chzu jeho hiſčeze wobalicz, ſo by jemu rany
ſaſo trochu woħħlódnila.“

Wón ſ hlowu ſķony a ſo k noham ſožu ſyny, bjes tym ſo
Marja Handrij wobalesche a potom cžichio wotendže.

Starý Bartosch pak doſho ſ měrom ſedžesche, ſtajnje na blěde
woblicžo ſwojeho ſyna hladajo. Skonečnje ſwoju hlowu ſ ruku
podeprje a proſče dele hlađasche.

„Nano“ něchtó ſ cžichim hloſhom rjekny a kaž tſeleny Bartosch
ſe ſtoła ſtocži.

„Nano!“ ſo ſaſo rjekny a Handrij blukej wocži na njeho
wobroči. Wón bě ſo ſaſo do žiwenja wróčil.

„Hólče, luby hólče!“ ſawoſa nan a wón k ſožu ſtocžimyſchi
Handrij ſa ruku wſa a kaž džecžo plakaſche.

Alle doſho to njetrajeſche, pſchetož wón wjedžishe, ſo je to ſa
khoreho ſħlodne, jeho hnucz. Duž wón ſwoju radoſcz podklóči a
jenož rjekny: „Handrij, ſy ſaſo žiw, o, to je pěknje!“ Alle lež
ſi měrom, mój hólče, a njehibaj ſo. Lěkar na měſče pſchindže,

ja pak dyrbju dele, so bych to u režeri prajík a Marji; ja hnydom sašo pšchinidu, wostaj jenož jene wokominknjenje s měrom ležo, Handrijo, jenož jene wokominknjenje.

Starý Bartosch lědom řam wjedzishe, schtož cziniesche. Stawy jemu tschepjetachu, jako by řumizu měl, a s radoſeze ſkoro klinku njenamaka, jako chyzsche wotencz.

A ſak ſo wſhile woblicza roſjaſníchu, jako nan powjescz dele pſchinjeſe, ſo je Handrij dwě ſlowežzy k njemu rječnyk, pſchetož lektar bě prajit, ſo Handrij bórſy wotkori, hdyž jenož ſaſo k myſlam pſchinidze; jenož s měrom dyrbja jeho dzerječz. To wſhak tež tej žónſzy chyzſtej, ale wiđecz jeho tola tež dyrbjeſtej, haj, hdy by to jenož tež male wokominknjeniczo bylo. Ale jako wonej do komory ſastupiſtej a Handrij tak pſchelniwje na njeju poſladný, dha wſhak žane dzerženje njebe, ale kóžda jeho ſa jenu ruku hrabnyschtej a ju radostnje tloczeſtej.

„Chzetej mi jeho na pokoj wostajicz!“ rječny starý Bartosch ſi wježohym hněwom, „wój mi teho hólza tak njemérneho ſejnitez, ſo ſnadž ſaſo do komory panje. Dele ſ Wamaj, hacž lektar pſchinidze; ja tak dohlo řam horka wostanu.“ A macz a Marja, kotrež derje wjedzeſchtai, ſo ma nan prawje, hiſčeze ſe ſbóžnym wóčkom na Handrija poſladnyschtej a ſo potom dele podaſchtej.

„Ale, nano, czeho dla macz a Marju prjecz honice, wſhako mi niežo wjazy njeje.“

„Tebi ničo wjazy njeje? — tak?“ wotmolwi nan, jako bě jeho wobhladowal. „A wěſch dha, kajki džen ſaſo mam a ſak dohlo tu hžom ležiſh?“

„Hm, njeje dha džen ſaſo ſobotu? Ale ſak dha ſym do loža pſchischoł? A ſchto je ſo po prawym ſtaſo?“

„Džen ſaſo ſobotu? Wutora je džen ſaſo a to hiſčeze wutoru wjeczor a ſchwartý džen, ſo tu ležiſh a ani dörka njejeſh.“

„Wutoru? ale ſak je to možno?“

Tak wonaj ſo roſryčzowaschtaj a nan pſchistaji: „A njeſhy dha ſo ſobotu ſ konjom powaliſ? Wſhak je to hiſčeze na konju wiđecz.“

„S konjom ſo powaliſ? — haj!“ rječny Handrij, a jeho wobliczo, kotrež bě ſo pſchi ryčenju trochu ſacžerwieniſlo, ſaſo na jene dobo wobledny. „Haj, haj, jako ſ Breſovski domoj jechach. Bruniſ ſo na hubjenym puczu podknu — mi ſo ſda, ſo wón tež padže — ale dale njevěm ſo na ničo wjazy dopomnicz.“

„Haj, dokež eže kaž morweho domoj pſchinjeſechu,“ džesche starý Bartosch. A kajki staroſez ſym wo Tebje měli, ja, macz, Marja a Twoja njevěſta!“

„Moja njevěſta?“ ſo Handrij ſ cžicha wopraſcha.

„To ſo wě,“ nan wotmolwi. „My dyrbjachym jim tola to njebože hnydom k navjedzenju dacž a woni tež bórſy pſchijedzechu a Haniza je njemało plakala, jako Tebje taſkeho ležo wiđesche.“

Handrij pak ſaſo woczi ſandželi a ſo na boł wobroczi; pſchetož jeho pomjatk bě ſo w tutym wokominknjenju wróćil a wón ſo dopomni na wſhile, ſchtož bě ſobotu w Breſovzy pola Wolschinkez křiſthai a wiđala. A hdyž na to pomýſli, jemu we hlowje ſchumijesche a bě jemu, jako by ſo jemu ſeznycz dyrbjalo.

„Handrijo!“ nan ſe stracha ſawola, „Handrijo, ſy ſaſo khorph?“

„Ně, nano.“ rječny Handrij, ale pſchi tym woczi njevotewri, „mi ſo jenož hlowa wjercz. Dajcze mi jenož khwilku wotpocznycz a mi budže ſaſo ſlepje.“

A tak tež běſche. Po khwili wón ſaſo woczi wotewri a hladache wokoło ſo, jako budžishe k nekaſkej wěſtoſci pſchischoł. A

tuta wěſtoſcz bě ta, ſo nětko wjedzishe, tak ma ſo pſchecživo Haniza ſadžerječz.

„Hdže je Marja, nano?“ wón ſ cžicha rječny.

„Marja? Ta je delka pſchi maczera. Wostaj tam tej žónſzy, tej cze hewaſ hiſčeze njemérniſcheho ſejnitez. Ta chzu cži ſa to dobru powjescz prajicž.“

„Dobru powjescz?“

„Haj, Twoje domowinske wopřimo je pſchischoł; pſchetož hdyž ſym Tebi kublo ſapišacž daſ, dha ſu tu wěž ſpěſhne dokonjeli a Ty móžes hdyž ſo nětko ženicz, tak bórſy hacž chzech.“

„Ale hdžedha jenož Marja wostanje, nano?“ na to Handrij rječny.

„Schto pak maſch jenož ſtajne ſ Marju? Wona je delka, taž ſym cži hžom prajík, delka pſchi maczera.“

Saſo Handrij woczi ſandželi a ſdaſche ſo, ſo je wo wramdze wuſtaſ, pſchetož jako chyzſte ſan dale ſ nim ryčecz, wón jenož ſ ruku hibny a bórſy do twjerdeho ſpanja ſapany. Dokelž pak měrnje dyhachſte, dha jeho starý Bartosch lubjerad na pokoj wostaji. Macz a Marja drje potom tež někotre rasj do komory ſtupiſchtej, ale kóždy ras ſaſo cžicho wotendzeſchtej, ſo byſchtej jeho ſe ſpanja njewubudžilej. (Poſtrazowanje.)

Swětne podawki.

Němske khějorſtwo. Pruski krónprynz a jeho knjeni mandželska ſtaj, taž bě to hžom prjedy poſtajene, ſandženu wutoru wokoło pſchipoſdnja do Draždjan pſchijeloj. Kral Albert a kralowa Karola, prynz Durij a prznežyna Durjova jeju na lipſkodraždžanskim dwórnischiſcu najpſchecželnischo witachu a bě ſo tam k jeje poſtrowjenju wjele woſebných křežiſh ſhromadžilo. — Wjeczor běſchtaj taj wyſokaj hoſcej ſ kralowskej ſwójbu na maskeradze pola minifra wójny, knjeſa ſ Fabrice. Majwoſebniſche prijódſtajenje na tutym wjeczoru bě to, ſo 62 hoſcej deputaziſu polſkich ſemjanow prijódſtajesche, kž běchu na dwór franzowſkeho krala Karla IX. pſchischiſli, hdžej k wjedzenju dachu, ſo ſu Polazy jeho bratra, prynza Hendricha, ſa polſkeho krala wuſpolili. Prynz Hendrich tajku wolbu pſchija a bu 15. februara 1574, po tajkim pſched 302 lětomaj w Krakowje jaſo polſki kral krónowan. Prijódſtajerjo polſkich ſemjanow, franzowſkeho krala, jeho ſwójby a wyſokich franzowſkich kralowskich ſtaſtojnifikow běchu wſcho woſebni knježa a knjenje a bjes nimi tež meklenburgſki wójwoda. Wſhé dželbjerjerjo a dželbjerjerki běchu w draſče pſchischiſli, taž w tamniſkim cžaſu móda běſche. Tehdomniſha móda běſche pak jara pſchyna a je po tajkim w nětzkiſkim cžaſu lědy hdže druhdze tajka pſchyna w draſenjach wiđecz byla, taž ſpominjeny wjeczor pola k. ministra ſ Fabrice. W Draždjanach ſu jara ſpokojni, ſo je ſo tajki pſchyna wjeczor křiſčík, pſchetož pſchekupzy a rjemjeſnizy ſu ſa ſhotowanje tych kražnych a drohich draſenjow pětin pjenjē ſaſkužili. Geneho ſemjana draſta, kotrž běſche ſebi k temule wjeczorej ſhotowacž daſ, khoshtowasche na 3,000 tolet.

Po maskeradnym prijódſtajenju buču wſhelaſte khumſhne reje a to ſaſo w draſče, woſebje k temu dželanej rejwane a po ſplenju reju (quadrilli) rejwasche 12 knjeſow, kž jaſo ptaki pſchijnidzechu a to joſo: khapon, bacžon, pliſčka, rapan, papagaj, kakadu, ſněhel, faſan, ſchnepa, kanarik, wróna a laſtojčka.

S Draždjan pižaja, ſo ſo teho dla, dokež je ſo k poſodnu wot tuteho města a dale w Čechach po woběmaj wokoſaj rčki. Vobja jara wjele ſněha naſčlo, jara wulkeje wody boja, jeli ſněh khětſje wottaje.

W jenej skale bliško Döbelna bu 7. februara ſkałar Unger poſchiſpnjenju jeneho kamieniſcheža ſaražený, a jako ſo 8. februara w jenych kamieniowuſhlowych podkopach bliško Döhlina tójschtu wuhla njejazbý wotkama, bu čežbla Zimmermann tak wobſchložený, ſo na měſcze morwy wosta.

Jako 11. februara czah ſe Šhorjelza do Žitawy jědžesche, ſo křiž Wofitrowza a Hirschfelda w lokomotivje parny ſtoči pukný a jeho woda woheň haſny, tak ſo dyrbjeſche czah ſtejo wostacž. Jedyn požok bu teho dla do Hirschfelda požlany, ſwotkal do Žitawy po jenu druhu lokomotivu telegraſirowachu, kotaž tež ſa poſdra hodižiny poſchijedže a tón czah do Žitawy dowjese.

W Koſdižu ſo 10. februara tſi domiſke wotpalechu. Domjažeje nadobn ſo mało ploſmienjam wutorhny a mějachu nuſy doſcz, ſo ejeło jeneho muža, kotaž w jenym týchle domow ležesche, won wunjeſeſchu. W Koſdižu ſu tu ſymu 6 króč wohen měli.

Němſki rajchſtag bu 10. februara po khežorowej porucžnoſeži wot vječha Bismarka wobſanknjený. Rajchſtag je drje woſebje na Bismarkowe žadanje khostanski ſakon wo někotre nowe ſchtraſh poſchijopil, ale je wſhile te druhe wohidne paragrafy ſacžiſtyle, ſi kotažnijz chyžchu ſwobodu luda pomjeniſhicz a ſwobodu čiſhczha poſchitsihač. S zyla je ſebi rajchſtag ſ tym najwjaſy kwalby dobył, ſchtož njeje poſchijowil a k temu ſluſcha tež, ſo je wſchelake dawki, kotrež chyžchu nam napoſožicž, ſvožomnie wotwobročil. A kaž widžimy: bjes tutych dawkow tež wſcho derje dže.

Pruski ſejm je w ſwojich wuradžowanach w týchle dnjach ſaſo poſrakčowaſ, tola njeje ničo woſebje wažne hacž dotal na rjad poſchichlo. — Prěnja komora předy w hromadu njestupi, hacž budža dohody a wudawki pruskeho kraleſtwu wot druheje komory wuradžene.

Austria. Winſke ministerſtwo, kaž ſo ſda, hiſhčeze poſchezo khabla, tak doho ſak, to njehoodži ſo prajiež. W týchle dnjach wuhersky miniftrio do Wina poſchijedžechu, ſo bych u ſi winſki wo to jednali, ſchtož ſebi wuherski ſejm žada. Bjes tutym žadanjem je prěnje to, ſo by Wuherska ſwoje ſamhne papjerjane pjenjeſh wudawała a ſo bych u je tež te awſtriske kraje bracž dyrbjeli, kiz ſu we winſkim rajchſrathu ſastupjene. To paſ teſe kraje nochzedža, dokež maja hižom ſami wiaſ papjerjaných pjenjeſh, hacž je jim lubo.

General Rodicž, kiz je w Dalmaziji khežoreſki naměſtnik (Statthalter), je k khežore do Wina powołany a to najſkerje teho dla, ſo by tam pomhał wuradžowacž, tak ſmeje ſo awſtriske wójsko, w Dalmaziji ſtejaze, ſadgerzeč, jeli ſo božniſh a herzegowinſh kſchecžijenjo w nalečnu turkowſkemu ſultanej njepodcziſhnu, hdny tež chze tón po wuſtawkach, wot awſtriskeho kanzlerja, hrabje Andraſchija, ſestajanych ſkuſkowacž. Tehdyn, jeli budža Ruſowſka ſ tym ſpokojna, najſkerje wjetſha dželba awſtriskeho wójska do Božnije a Herzegowinu poſchekroči a tam wójnje ſ mozu kónz ſežini. Tak ſebi mjeniujz wſchelazy ludžo to wobſtejenje wukladuja, ſo awſtriske ministerſtwo wójny poſchezo wiaſ a wiaſ wójska do Dalmazije ſežele.

W Čechach ſmeja paſ w někotrym čaſhu ſaſo ſejmiske wobly a ſebi w čežkých wokrjeſach Staroczechojo, kaž tež Młodoczechojo prózu dawaja, ſo bych u ſwojich kandidatorow poſchecžiſheli. Młodoczechojo, kaž ſo ſda, tón króč hiſhčeze mjenje wuklukuja, hacž je ſo jim dotal radžilo.

Franzowska. W tutym kraju je dla woblow do druheje komory w tu khwili wjele ryczenja a piſanja, poſchetož kóžda poli-

tſka ſtrona ſwoje možow napina, ſo by mužow ſwojeſe ſtronu do ſejma doſtaka. Gambetta je wot kručerepublikanske ſtrony wotſtuſil a k směrnorepublikanskej poſchijupil a by drje tež najlepje bylo, hdny by tale ſtrona móz dobyła, dokež wona žanu wójnu měč nochze. W přenje komore ſa tale ſtrona hižom poſchewahu.

Schpaniſka. Karliſtam ſo cžim dale, cžim hubjeniſho dže, a hacž runje ſo prajiež njehoodži, hdny ſo jich wójna ſ kralom Alfonſom ſkonečni, dha tola w tu khwili wuhladu ſa nich wjele hódné njejſhu. Kral Alfonſ dže ſo piecža ſam k ſwojemu wójsku podač. Ruſowſka. Š Rokana je poſvečej poſchichla, ſo je ruſe wójſko tamniſcheho najwjetſcheho njeměrnikta, wječha Abdurramana-Autovacžija niz jenož doſpołnje ſbiło, ale jeho tež jateho wſalo. Po taſkim drje tež w tutym kraju ſkonečnje měr ſaſtupi.

Božnija a Herzegovina. Dokež ſu nětko te wuſtawki, kotrež je awſtriske kanzler hrabja Andraſchji w mjenje kſchecžijanskich wjetſhich knejerſtow dla ſměrowanja božniſkých a herzegowinſkých kſchecžijanow ſeſtajat, woſſevjene, dha móžemy je naſchim ežitarjam tež prijódpoſložicž. W nich ſo wot turkowſkého ſultana žada: ſwoboda wéry; poſpſchenje dawkiſdawanja; naſložowanje wěſteje dželby naſdatnych dawki ſi lepſhemu kraju ſameho; komiſhia, ſ Turkow a kſchecžijanow wobſtejaza a ſa dopelniſenjom naſpomnjenych poſtajenjow hladaza, a teho runja. — Ale wo tym tam žana rycz njeje, ſo Turkijo kſchecžijanow wiaſ bjes ſchtraſh ſabivacž njeſmiedža, tež ſo Turkam njeſakauje, kſchecžijanske žony a holzy wonječeſeſčicž, kſchecžijanske wobſedženſtwo ſi mozu bracž, kſchecžijanow poſchecžehacž atd. — Tež njeje nihdje prajene, na koho maja ſo božniſh a herzegowinſh kſchecžijenjo wobrocžicž, hdny ſultan drje dopelniſenje tých wuſtawkow ſlubi, je paſ na žane waſchnje njeđopjelni abo dopjelnicž njemöže.

Duž tónle Andraſchijowu wubžewk, wo kotrež je ſo we wſhých nowinach tejkó ryczaſo, dale ničo njeje — hacž ſynečaza miedž a klinčazh ſwónečk, to rěka: wón wopſchija jenož hoſe ſłowa, ſi kotažnijz žadyn dobrý, ſa turkowſkých kſchecžijanow wužitny ſkuſi njenastanje.

Ze Serbow.

S Budžchina. Tydženja ſmy ſabyli ſobudželicž, ſo je tudomny tachant a japoſchtoſki vikar, knes Verner, 28. januara wot bamža Piusa ſa azotskeho biskopa a to in partibus infidelium pomjenowaný. Duž tule poſvečej dženſha na přenje město ſtajimy. Azot (Iac̄anski Azotus) leži w Paläſtinje abo předadwſhim židovſkim kraju. W čaſhu Jofuy bě Azot jene tých pječzoch hóvných městow filiſiſkeho kraja a běſhe tam woſební ſchreboho Dagona. Iako buchu Izraelitzy w čaſhu wyschecžeho měſchnika Elija wot Filiſiſkých ſbicži, wachu jim tucži ſchinju ſluba a donjeſechu ju k ſwojemu poſchibohu Dagonej, poſchij ežimž ſo Dagon powali a na kruchi roſraſy. Doſpołne wutupjenje jeho tempela ſta ſo hakle wot Maſabejſkých, mjeniujz wot Judy a Jonathana, kotaž běſtajt Azot woblehnýkoy a dobyloj. W nětzchim čaſhu je Azot mała wjeſ ſi poſchiftawom, poſchij ſrjeđnoſkrajnym morju ležaza, a rěka Aſdod abo tež Eſdud, ſluſcha k aſiatſkej Turkowſkej a ſteji pod akrefkim (akkafim) paſchu.

Poſchij pominjenje. „In partibus infidelium“ rěka: w stro- nač ujewěrjazych. Romſka zyrkej mjeniujz wſhē předadwſche jeje biskopſtwa w ſwojim ſapiſu dale wjedże, hacž runje tam w tu khwili žani katholiko njejſhu, abo ſo ſtare katholite biskopſtwa ſaſo ſ nowa ſrijadowaſo njeje, po taſkim tež žadyn biskop njeje. Duž to bole jenož wěſta čeſcž, hdny ſamž jeneho wyschecžeho duchowneho

sa biskopa „w stronach njewierzących“ pomijenuje, hacż runje ma tole dostoństwo tola też swoju praktyku ważnosć, dокelż tajki biskop se swoim pomijenowanjom wskrę biskopske prawa a hódnoscze dostonie, jako duchownych swjeczic atd. Hdże a wot koho so k. tachant Bernert ham sa biskopa swjeczic da, nam snate njeje.

S Pančiz. Jako 7. februara klóschterski pohoncz Michał Zákel s drzewom domo jędziesche, so pola Wudworia wós swróci a bu Zákel pschi tym tak wobchodzi, so dyrbiesche w nozy pod wulkimi holosciami wumrjecz. Zákel, něhdże 50 lét stary, bě hewak dobry pohoncz a je naissferie jenož teho dla k njesbožu pschiſchoł, dokelž běsche pucz jara hubjent.

S Wjelcžina. Nasch nowy duchowny, knies Kubiz a, so 8. mérza hem pscheydli, jeho swójba pak něchtu předy pschijedze.

Se Spal. W holi njedaloko nasheje wşy bu 2. februara czelo swudowjeneje khézkarli Marie Petšchoweje rodž. Gierthez s Vjedriches namakane. Wona běsche, so by ſebie a swoje dzeczi ſežiwka, w Biskopizach ſlužila a ſetka ju 23. novembra jeje bratr bjes Muzchowom a Czíkłom, kotreuz praji, so ſebi ſlužbu pytacz dže. Wot tuteho čaſza ju nichton wjazh wuhladał njeje a je so wona naifferej sprózniwa ſhyňka, je wužnyła a pschi tehdomnitschej ſurowej ſymje ſmiersla.

S K. h. o. c. z. e. b. u. s. a. p. i. ſ. „zaſnít“ ſlédowaza: Dželaczerio bědzechu tudy 7. februara pschi palenzu. Bjes nimi běsche też jedyn muž ſe Žandowa, krutu a w swoich lepskich létach. Tón ſo s tym hordzesche, so ſo ženie niewopije, a hdny by tež wjazh paſenza pił. Woni jemu dawachu, tak wjele hacż ſebi žadasche. Wón wupi ſa poł hodziny $\frac{5}{4}$ litera paſenza a wón bu pyjan ſaž ta wopiza (eż. 7.) Fejho towarzchojo jeho ſe jstwy wustorkachu, wonka padze wón poliziji do rukow, kiz jeho do džery ſawrje a tam wón — wumrje, předy hacż bě k roſomej pschiſchoł a ſo swojego hręcha roſkał.

Sjudniſſe jednanje.

(Po budyskich němickich nowinach.)

Wot 24. hacż 29. januara mějescze ſo w Budyschinje ſudniſſe hłowne jednanje pscheczivo agentej Wahlej, ſkotokupzej Richterej a ſkotokupzej Rennerej s Budyschina. Prěnja węz běsche ta, so běsche tycer ſe opto na nowosalzskiej droſy w Budyschinje 1000 toleř k wotſlaczenu wſchelakeho dolha trjebał a ſo teho dla na Richtera wobrocził, kotrež běsche jemu ſkonečnje 750 toleř dał, ale 1000 toleř hypothekarszy na ſkoptowu khęzu ſapiſacz dał. Tola, dokelž bě ſkopto hižom předy wjedził, ſo wokoło 200 toleř mjenje dostonie, dha ſo Richter tejele naležnosće dla wotſlaczic němožesche. — Druha węz běsche ſlédowaza: Kublej Sswora we Wyższej mějescze 130 toleř wupſlaczic. Skotokupz Michał w ſenkezech pokasa jeho na Richtera, kotrež Ssworu najprjódz k Wahlej dowiedże, hdżež jeho wobaj naryczeschtaj, ſo by tola radſho 500 toleř ſajat. Sswora, kotrež myſlesche, ſo ſměje, ſaž je to pschi wechſlach najbole tak waſchnje, jenož 6 prozentow danje placzic, teho dla wechſel na 500 toleř podpiſa, ale k ſapoczątkę jenož 5 toleř dosta. Po dolhym běhanju jemu po čaſzu a po mjeniſkich abo wjetſkich dželbach 190 toleř doſadžichu. Richter pak te pjenesz ſtajnje najprjedy Wahlej da a tón potom Ssworje. Pschi tym pak ſo ſta, ſo jemu Wahl dwójzy 5 toleř mjenje da, ſchtož ſebi pak Sswora tón druhi krocz lubicž njeſasche a dyrbiesche jemu Wahl 5 toleř ſažo dacž. Jako bě dzeni pschiſchoł, hdżež mějescze ſo tón wechſel ſapłaczic, pschi njeſe Sswora tu požczenu ſummu a chyžsche Richterej hichče něchtu wjazh, mjeniſzy 200 toleř město dostonach 190 toleř wu-

ſlaczic. Ale Richter ſ nim k Wahlej czechneſche a jeho tam wužmewaſche, prajzy, ſo ſebi polne ſapłaczenu tyh, na wechſlu napiſanach 500 toleř žada. Sswora widzesche, ſo wón pscheczivo temu wechſelej nicžo czinicž němožesche. A dokelž tute 500 na měſce ſapłaczic němožesche, dha ſo wot Richtera a Wahl naryczic da, nowy wechſel na 500 toleř podpiſa, na kotrež byſtaj ſo tej dwie ſcji toleř hnydom ſwitirowacž mělej. A pschi tym wobaj wudawaschtaj, ſo Sswora tele pjenesz předy ſapłaczic njetrieba, hacż 1. januara 1876. Duž Sswora tón wechſel 22. oktober 1874 podpiſa, ale kaf ſo džiwaſche, jako jemu wosjewichu, ſo je jeho Richter na tutón wechſel hižom w novembri 1874 wobſkoržil. Wahl bě mjeniſzy na tym wechſlu napiſał, ſo ma ſo tón ſamý hižom 26. oktober 1874, to je, hižom 4 dny po jeho podpiſanju wot Sswory ſapłaczic. So by ſo wužaſanja ſminy, dyrbiesche Sswora ſapłaczic, a tak pschińde, ſo mějescze město dostonach 190 toleř po někotrych njedzelach Richterej 500 toleř wuſlaczic a wysche teho hichče wskrē ryčniſte a ſudniſte khóſty. A dokelž wſchelazy ſwědzy wobſwědzcichu, ſo ſtaj Richter a Wahl pschi tutej węzy wo prawdze jebaſo, dha buſchtaj wonaj jeje dla ſa winowatej ſpoſnatay, hacż runje kóždy wudawaschtaj, ſo je zyle njewinowatay.

Tsecža naležnosć, kotrejež dla běſchtaj Richter a Wahl wobſkorženaj, běsche tale: Žiwnoſceri Wagner w Dubrawzy trjebasche w mérzu 1875 400 toleř k ſapłaczenu dolha. Wot agenta Bräuerera na Wahl a wot teho ſažo na Richtera pokasany, ſo jemu radži, ſo jemu Richter ſlubi, ſo chze jemu 300 toleř na hypotheku požczic, jeli chze 400 toleř do hypothekſkih knih ſapiſacz dacž. Tón wbohi člowjek w swojej nuſy do teho ſwoli. Ale pjenesz předy doſtač němožesche, hacż běsche ſo ſapiſanje ſtało. A jako bě po wſchelach wobcežnoſcach ſkonečnje ta hodzinka pschiſchoł, hdżež mějescze Wagner město ſapiſanych 400 tolerow w ſutku jenož 300 toleř doſtač, dha Richter 23. mérza 1875 wo jſtwje kaſtellana Ulricha na kralowſkim hrodže w Budyschinje pakcik papjerjanach pjenesz w pschitomnoſci Bräuerera a Wahl nalicži a rjetay, ſo je to ſto toleř. Wot tuthych pjenesz Wahl, hacż runje bě ſebi hižom předy 15 toleř wot Wagnera ſapłaczic dał, dwaj pječtolskaj papjerjanaj pjeneszaj wſa, jedyn ſa ſebie a druhi ſa Bräuerera, a potom tón ſbytk Wagnera do ruky da. A jako ſebi Wagner doma te 90 toleř bliże wobhlada, pytny wón, ſo je bjes nimi město pječtolskſkej papjery jena papjera wot pječ ſchěbznaſow a ſo teho dla na Richtera wobroczi. Tón drje je jemu ſlubił, ſo chze ju ſ pječtolskſkej wnměnicž, njeje pak to ženie ſziniſ. Richter bu tejele węzy dla ſa winowatej ſpoſnaty, na Wahl pak niežo pschinjescz němožachu, dokelž ſo jemu dopokasacz njeſadžesche, ſo je wón wo tych ſchěbznaſach wjedził.

(Pofraczowanje.)

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Motſo, njewěſh žaneho nawoženju?

Mots Tunka. K čemu dha žaneho trjebasche?

H. D. Nō, ſa moju džowku.

M. T. Hm, ta drje tež wo žaneho khudeho njerodži, ale ja bych jeneho w pjeniezach wjedził. Tola njewěm, hacż Čeji hodž budže.

H. D. Kaf dha reka?

M. T. To ja njewěm, ale to ſo lohko ſa nim dopraſtſesč.

H. D. Ale kaf to?

M. T. Nō wſchudžom wokoło bludži, ſaž koſor po džerjeczi wſach, a ſo ſ pjanacžimi ſtami wudawa.

Š. D. Ach ježderko, teho ja ſnaju. Wo teho žana kumanu holza njerodži. Wón dano je w Rhodžiju pochył, ale hdyž tam ſaſo pſchiūdže, dha jeho ſe ſtražnikom won wuwjedz̄ dadža.

M. T. Ře dha tum ſchto ſteho ſaminoval?

Š. D. To runje niz, ale wón je ſebi dał poła jeneho podrožnika kloſej waric̄, a hdyž je jón wupił, njeje ſaplačił, ale čeknił jako paduch.

M. T. Dha drje wjele na nim njeje?

Š. D. Schtož ſym ſ njewjesta mi wo nim ryczał, dha kózda praji, ſo je lidora — ha.

Přílopk.

* Š Dražđan piſaja, ſo je jedyn tamniſki pſchekupz ſwojemu wucžomniſkej 5000 markow papierjaných pjenes ſ donjeſenju do jeneho tamniſcheho banka pſchepodał, ſo pak tón wucžomnik tele pjenes ſ wotedał njeje, ale je ſ nimi čeknił.

* Zako 13. februara jedyn muž po tamniſkim moſcze džesche, jemu wetr klobuk rwa a niže moſta na lód rěki Lobja cziſny. Wón temu 1 tolér myta ſlubi, kif jemu tón klobuk ſaſo pſchinjeſe. Jedyn woſak, kif bě to ſaſlyſchał, běſche ſ temu hotowy a džesche po tón klobuk na lód. Ale předy hac̄ ſ njemu dónidže, ſo pſchepany a ſo pod lód ſhubi. Pſchihladowarjo chyžchu pomhac̄, ale to ſo jim na žane waschnje njeradži. Tón pak, kotremuž běſche tón klobuk ſluſchał, běſche bjes tymi wotefchol.

* Na brennerſkej želeſnicy ſo 5. januara jedyn wós ſapali, na kotrejž bě něhdže 120 třhaz (tawſynt) jeji. Te ſu ſo wſchě ſpijelle, ale derje njeſtoldžachu, dokelž běchu ſe ſchtorpawami naměſchane a butra pobrachowasche.

* Wěſty Žung ſ Altkólna njedaloko Bręga(w Schlesynſkej), kif ma tež ſa tamniſkim ležom hladac̄, džesche 8. februara wječzor ſ Popjelowa domoj, jako jeho tſjo člowjekojo nadpanychu. Wón ſwój hajniſki teſak wucžeje, ſo by ſo wobarał, ale czi ſloſtnizy jemu najprjodžy ſe ſefere jenu ruku wotrubnychu a potom hlowu roſtolichu, ſo wón morwó ſ hemi padže. Wón ſawostaji žonu a 10 džecži. Mordarjo ſu hijom wuſlědženi a ſu to drjewowici paduſchi, kotsiž ſu hijom dla kranjenja drjewa ſchtraſu dawac̄ dyrbjeli abo w jaſtvoje ſedželi.

* Khežorſki ſwón na domje (wulkej zyrkvi) w Kölne, ſ kotrejž ſo hac̄ dotal ſwonicej njeſtoldžesche, dokelž ſa njón žanu prawu ſchpagu naprawic̄ njemóžachu, je netko ſkončzne ſchpagu doſtał, ſ kotrejž ſo ſwonicej hodži. Ženicžy to jenož hiſchče wadži, ſo ſyńk doſcz čiſtý njeje a to wot teho, ſo ſwón ſaſchěrcz̄i, hdyž ſchpaga do njeho dyri.

* W Sibiriſi a to w měſeje Tomſku budže po njedolhím čzaſu univerſitet ſaloženy. Ké ſlepſhemu tajkego univerſiteta je wěſty Czbulſki, wobſedžer wſchelakich ſibirskej ſtowowych podkopkow, 100,000 rublow daril,

* W Mürnbergu ie w tychle dnjach piwarſki Jakobi ſ dobrej wolu do warjazeho kótkla ſlocz̄i a běſche, kaž móže ſebi kózdy myſlic̄, na měſcze morwy. Hac̄ runje bu jeho čzelo taſ rucze hac̄ móžno wucžehnijene, dha běſche na nim mjaſho hijom ſ wjetſcha hac̄ na koſce ſotſparjene. Pſches tónle ſtuf piwarſtva wjele ſchkođuje, pſchetož zyłe waritwo piwo dyrbjachu do rěki pſchec̄ic̄. Schkoda ſo na 1000 ſchěpnakow woblicža.

* Š Brötſławja piſaja, ſo buſchtaj rano 11. februara po honc̄ ſtobſel a jeho dorocžený ſyn, ſaraženaj a wurubjenaj namakanaj. Wonaj kózdy džen ſhleb ſe wſy ſchwojtſha do Brötſlawja wozjeſchtaj a měſeſchtaj druhdy tóſichto pjenes pſchi ſebi.

* We Wyžopej (Weißig) poła Radeberga je wón dano jedyn 18lětny hólčez jenu 14lětnu hólčku ſe ſchrótom taſ njebožomne do woblicža tſelił, ſo wona najkerje na woběmaj widženje ſhubi.

* W Lipſtu ſu pſyči ſarwot 9 na 20 markow pſwychili. Pſches to je pſchihſlo, ſo je ſo tam liežba pſow wot 4000 na 2200 pomjeſtſila.

* W jených podkopkach bliſko Saint-Etienne w Franzowſkej bě pſched krótkim čzaſom woheň naſtał, kotrž ſo taſ rucze roſpſcheſčerasche, ſo hewjerjo, kif delka dželachu, wjazh won njemóžachu, ale ſo wſchizy ſaduſychu. Dích je najkerje 216 bylo a hac̄ dotal je 169 čzelož ſ hľubinu horje pſchinježených. Na někotrych běſche draſta ſpalena.

* W Tannwaldze (w Čechach) je ſo barwowa pſchadowrja (fabrika) nimale zyłe wotpalila a ſu pſches to něhdže 400 dželačerjow ſwój ſhleb ſhubili.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michałſka cyrkej: Jan August Bartch, murjer na Židowje, ſ Marju Helenu Hentschelz tam. — Vědrich Ernst Libicha, kramz we Bulkim Wjelkowje, ſ Hanu Madlenu Halze, ſ Maleho Wjelkowa. — Jan August Schotta, ſahrodnik w Maſzezag, ſ Marju Schramiž tam.

Kſchczęni:

Michałſka cyrkej: Hernian, Pomajboha Samuela Zahna, ſchtryparja na Židowje, ſ. — Maria Augusta, Michala Panolche, wobyldeřa w Čichonzech, dž. — Gustav Herman, n. ſ. w Tselenach. — Maria Madlena, Jana ſuſtena, wobyldeřa w Radžanezag, dž. — Paulina Wilhelmina, Korle Bohumera Hetacha, hoſpodarſkej pomozniſa w Štrejčinje, dž. — Paweł Ernst, Jana ſysoška, wobyldeřa w Bóku, ſ. — Korla Richard a Marja Martha, n. dwójnik pod hrodom.

Smrječi:

Džen 1. februara: Handrij Vogel, wobyldeř, 40 l. — Jan Schotta ſ Hornjeje Hórk, polverniki dželac̄er, 59 l. — 3. Amolija Maria, Jana Roberto Franki, restauratéra w Dwemaj Lipomaj, dž. 6 m. 15. — 4. Maria Theresia Hulda, Korle Vědrich ſloža, wobyldeřa pod hrodom, dž. 11 m. — 6. Maria rodžena Hejduskej, njebo Handrija Horata, ſahrodnika we Wurigach, wobowa, 56 l. 10 m. 22 d. — 7. August Bernhard, Jana Augusta Pětchka, murjer, ſ. 1 l. 2 m. — Herman, Pomajboha Samuela Zahna, ſchtryparja na Židowje, ſ. 1 d.

Čahi po želeſnižy.

Se ſhorjelza do Dražđan.

Wotjeſd ſe ſhorjelza	1 ₄₀	3 ₀	5 ₂₅	7 ₅₅	11 ₁₅	2 ₄₅	5 ₁₅	7 ₁₅	10 ₂₈
Lubija	2 ₅	3 ₃₅	6 ₅	8 ₄₀	12 ₅	3 ₃₅	5 ₅₀	8 ₀	11 ₅
Budhſchina	2 ₃₅	4 ₅	6 ₄₅	9 ₁₅	12 ₄₀	4 ₁₀	6 ₂₀	8 ₃	—
Biſtopiž	spěchny čzah	4 ₃₀	7 ₂₀	9 ₅₀	1 ₁₅	4 ₄₅	6 ₄₅	9 ₁₀	—
Radeberga	—	5 ₀	7 ₅₀	10 ₂₅	1 ₅₀	5 ₂₀	7 ₁₅	9 ₄₅	—
Wſchijed ſe Dražđan	3 ₄₅	5 ₂₅	8 ₂₀	10 ₅₀	2 ₁₅	5 ₄₅	7 ₄₀	10 ₁₀	—

Se Dražđan do ſhorjelza.

Wotjeſd ſ Dražđan	—	6 ₃₀	9 ₁₅	12 ₁₀	3 ₄₀	5 ₀	8 ₀	11 ₁₅	12 ₂₇
Radeberga	—	7 ₅	9 ₅₅	12 ₄₅	4 ₁₅	5 ₃₅	8 ₃₀	11 ₄₅	sp.čzah
Biſtopiž	—	7 ₄₀	10 ₃₀	1 ₂₀	4 ₄₅	6 ₁₅	9 ₅	12 ₂₀	—
Budhſchina	—	8 ₁₅	11 ₅	2 ₀	5 ₂₀	6 ₅₀	9 ₄₅	12 ₃₅	12 ₁
Lubija	6 ₀	9 ₀	11 ₄₅	2 ₄₀	6 ₀	7 ₃₀	10 ₂₅	1 ₃₀	2
Wſchijed ſe ſhorjelza	6 ₄₅	9 ₄₀	12 ₂₅	3 ₁₅	6 ₄₀	8 ₁₀	11 ₅	2 ₁₀	8

Vlaczisna žitow a produktow w Budhſchinje.

12. februara 1876.

Kórz pſchec̄ny po 170 punt.: 16 markow 18 np. (5 tl. 11 nſl. 8 np.) hac̄ 18 ml. 87 np. (6 tl. 8 nſl. 7 np.) — Kórz roži po 160 puntach: 18 ml. 16 np. (4 tl. 11 nſl. 6 np.) hac̄ 18 m. 48 np. (4 tl. 14 nſl. 8 np.) — Kórz ječmjenja po 140 puntach: 10 ml. 96 np. (3 tl. 19 nſl. 6 np.) hac̄ 11 ml. 41 np. (tl. 3 nſl. 241 np.) — Kórz wortza po 100 puntach: 2 tl. 20 nſl. hac̄ 2 tl. 21 nſl. — np.; hroč: — tl. — nſl. — np.; woka: — tl. — nſl. — np.; jaſt: 4 tl. 5 nſl.: hejduske ſtrup: 6 tl. 16 nſl. 2 np.; běrn: 16 nſl. 7 np. hac̄ 19 nſl. 5 np.; butra: — tl. 23 nſl. hac̄ — tl. 26 nſl.; ſhno po 100 puntach: 1 tl. 22 nſl. — np. hac̄ 1 tl. 27 nſl. — np.

Wopismo.

Jenož Glöcknerſkej žalbje*) ma moja žona ſwoju ſtrwoſę džakowacę poſchetož 8 lét mějſte wona hroſne liſtawu na nohomaj, kotrež ſojetſjachu a juſylo wot džela wotdžeržachu. Wſchitke poſpytki, ſwoju ſtrwoſę ſaſo doſtać, bečku podarmo, po ualoženju 1 duzentu ſchachtlicztof je ju paſ ſaſo doſtała; taſ može jedyn ſ lohkim thostami ſwoju doſko ſhubjenu ſtrwoſę ſaſo dobyč, hdys jedyn prawy ſredk trjechi a to bě jenož jenieſzy Glöckner ſka žalba. S doboſm woſkwoſedzam, ſo buſhtaj jenemu woſkwoemu muzej, kotremuž ju poručiſ, noſy, 20 lét bołazej, w krotkim čaſu ſahojenej. To ja ſ džakownoſeze druhiem taſ thoſym, ſjamje ſ namjedzenju dawam.

Džen 7. novembra 1875.

Theodor Koch
ſ Oberbreb pola Apoldy w Thüringſkej.

Prawdziwa ſe ſchtemplom: **(M. RINGELHARDT)** a ſakitanſkej marku a je doſtać w ſchachtlaſ po 25 np. w buduſkomaj haptikomaj, taſ tež w haptikach w Biskopizach, Rakezach, Scherachowje, Hirschfeldze, Bjernacziach, Woſtrowzu, Herruhucze, Neugersdorfje, Groſſchönawje, Nowoſalzu, Seifennersdorfje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipska, Eiſenbahnstr. 18.

Wopismo ſu we wſchę haptikach ſ namjedzenju.

NB. Warnowanje. Cžejſzemu publiku woſebje na to kędzbuńc činimy, ſwēru na horne ſchtemple kędzbowacę, dokelž Glöcknerſku žalbu w nowſchim čaſu faſchjuja.

Rjaneje tolſteje taſloweje ſchkleńzy
i ſtwinkim a ſahrodnikim woſnam ma wulki ſkład a poruča ju, taſ tež ſchpihele, ſloczane a politurowe lejſty
we wulkiu wubjerku po poniženych placzisnach

Rudolph Wilhelm
na ſerbſkej haſy.

**Rjany polny jecžmjeń ſ piwo-
warjenju kupuje**
piwarňja w Buduſchinje.

Kožu wubjernje konſervirowažy ſredk:
gummithran A. Schlütera w Hali n. S.,
koſyž mjehtoſez, ihibicziwoſez a wodunjevihepujeſatoſez ſchörnjow, konjazeho
gratu a woſowych kožow nahotuje, ma w bleſtach po 30 a 60 np., taſ tež po 1 marzy
20 np. tež w ſwojich klamačach na poſchedan.

[B. 0,16.]

H. J. Lincka.

Schtrumparſtwo
Otto Zwaar w buſtrowej haſy
poruča wſchę do teho bliſchaze twor, taſ tež derje ſrijadowany ſkład
khumſchtnych kwětkow
jako njewjeſciſke, braſhčeze a kmotſjaze wěnzy, kmotſjaze a rekrutſke wonjeſchka a kwětki
po jenotliwym a po duzentach, ſrudne wjerby, kruciſry, wěnzy atd.

Sſerbske ſpewarske knihi
we wulkiu wubjerku najtuniſchyo poruča
knihivjaſar Wilh. Trepera
na ſchulerſkej haſy.

Sſerbske a němſke ſpewarske knihi,
do kože a na druhe waſchnje pekniſe ſwiaſane, ſe ſlotym wobrěſkom a bjes njeho, po
najtuniſchyo placzisnach poručam. Tež ja
na požadunje imeno abo ſchpruch na nje
wuežiſcjezu. Carl Forner.

Carl Forner
knihivjaſar,

ſ tutym najpodwołniſchyo ſ namjedzenju dawa,
ſo wón netko na hospitalskej haſy pôdla
poſchekupſkeje ſchule bydlí.

Jedyn mlody člowiſek može jako wuežom-
nik pola knihivjaſara ja Trepera na
ſchulerſkej haſy ſastupic̄.

Hoſczez, koſyž chze **thiherſtwo** na-
wuknyc̄, može pod ſpodochnymi wuměnjenjemi
po jutrah w Buduſchinje miesto doſtać. Poſa
koſtreho miſchtra, je ſhonicz we wudawačni
Serb. Nowin.

Koſzowany ſtwielzowy len
kuſuje po koždej dželbje mechanika dželo-
pſchadownja w **Hajnizach**.

1800 markow (600 tl.) w zykiej ſum-
mje abo tež po dwemaj poſojozomaj je ſ 1.
haperleje t. l. na dobru wěſtoſę ſ wu-
poženju. Hdze? to je ſhonicz we wudawačni
Serb. Nowin.

Hólezez
taſ chze rjemjenjerſtro a teſchnarſtro na-
wuknyc̄, može pod ſpodochnymi wuměnjenjemi
pola pođipřaneho do wuežen ſtupic̄

K. A. Benedict
w Buduſchinje
na lawſkich hrjebjach 688.

Koſaze kóžki
taſ tež wſchitke družinnych njeharowaných kožow
kuſuje po najwyschſich placzisnach
Gustav Raucha
na garbarskej haſy czo. 426.

Wloſkome pletwa
džela a wuežebane, taſ tež wottſihane
wloſky po najwyschſich placzisnach kuſuje
F. Böhma, broduſrač
545 poſci ſaſernje a na hlowym torhoſcežu 44.

**Koſaze kóžki, naſhminiki, ſaſecze, tħo-
rjowe, mordarjowe (funjaze) a liſtice ſože
kuſuje po najwyschſich placzisnach**

Heinrich Lang
w Buduſchinje poſci ſerbſkej katholiſkej zyrki.

Serbske knihy.

Na wschelake napraschowanja dowolam ſebi wosjewic̄, ſo je pola mije doſtać ſa ponizene placzisny:

Łužicān. I. lētn. (1860) čo. 2—6; II. lētn. (1861) čo. 6—12); III.—X. lētn. (1862—69). Wšo hromadze 7 m. 50 np.

I. lētn. jenož 6 čiſłów wopſchija. Pobrachowaze čiſbla tuteho kaž tež II. lētn. ſu doſpolne roſebrane. S zyka ſu wot tuteju lētnikow tak mało exemplarow wysche, ſo ſo jenož tym wotedawaja, kiž doſpolny rjad hac̄ do X. lētn. wosmū. III.—X. lētn. 6 m.

Zenotsliwe lētniki (wot III.—X.) po 1 m.

Zenotsliwe čiſbla, tak daloko hac̄ ſu hiſcheže doſtać, po 10 np.

Serbske czekliſſe rheže.

10 np., 10 eſſ. 75 np.; 25 eſſ. 1 m. 20 np.

Piſchaſna Sabawa: 1. Wuherski kherluſch. — 2. Ptaczi kwaſ. Róza ſaronka. — Žentwa. Mandzelſtvo. — 4. Wandrowski kherluſch. Lubka lilija. Mój ſtatok. — Wopſorſki hermanek. Kožde čiſblo po 3 np., 25 eſſ. měchane (wot koždego čiſbla 5) abo njeměchane (wſchē wot jeneho čiſbla) 40 np.; 100 eſſ. 1 m.

NB. Shtož by mi wot „Piſchaſnej Sabawy“ a „Czeczliſkich rhezow“ žyl ſklad k ſachyſchedawanju wotkupic̄ chył, temu bých ja računju placzisnu ſtajit.

Bibliſke ſtarisny (sa pruſſke ſchule). Salož Wupperthalſteho towarzſtwia.

Wſchē 65 np.

Wſchē 13 eſſ., kiž wobſedžn, na dobo wſate 6 m. 50 np.

Smolerjowa Mała serbska ryčnica	60 np.
„ Měſtne mjená	50 np.
„ Kajka je wučba etc.	50 np.
„ Pěſnički Hornjo- a Delnjołužiskich Serbow. 2 rjanaj wulkaj zwjazkaj z wobrazami a khartu. Město 35 m.	21 m.
„ Hdyž chzetaj ſamožitaj ſerbskaj starschej ſwojego ſchtudowazeho ſyna k nařodnemu dnju, k božemu džeczu abo pschi druhé ſkladnoſći ſi nahladnym a wujitnym darom ſwjeſtelic̄, dha ſo k temu ničjo lepsche porucic̄ i njemöže, hac̄ ſpominjene „Pěſnički“, tale parla ſerbskeho pižmowsta! Tež k czechnym darom pschi kwaſach, jubilejach atd. ſo ta kniha derje hodži.	100 np.

Hórnikowa Čitanka. Mały wubjerk z nowiſeho serbskeho pismowſta. Ze serbsko-němskim ſlovníkem. 1 m. bjez ſlovnika 60 np.

We wjetſkich dželbach ſa k. gymnaſiaſtow, ſeminariſtow atd. hiſcheže tuřiſho! Pfulowa Ryčnica (Laut- und Formenlehre etc.) 2 m.

Shtož ſebi wot ſpominjenych wězow něchto pscheje, njech ſo dobroczivje na mnje direktnje wobroczi pod adresu: Herrn Buchhändler T. Pech in Leipzig, Tauchaerstraße 18, a k temu placzisnu ſa žadane wězy w hotowych pjenjach abo poſtach marſach pschipoloži. Hdyž pjenjeh pschipoložene njebudža, dha ſ mojeje ſtrony ſo pschi wotpoſlanju Postvorſchuſ wosmije.

W Lipſku.

Jan B. Vjech.

Škótny pólver ſi čerſtowych ſelow. Korneuburgſki ſkótny pólver.

Pólver psche kófku. Pólver psche pripotawu proſzatow.

Lockwižski balsam. Zischankowy ſalfowy pólver

porucza

hrodowska haptika w Budyschinje.

Sahojenje ſlepocſe, po najwěſciſhím, bjesbolojnym a bjesoperirowanym. Wočoleſtar Dr. K. Weller ſen. w Dráždānach (Victoriastraße 4.)

Dickowa conceſionirowana daloko wuwołana ſpodźiwuſſe hojaza žalba,

kotraž je ſo najbóle koždy raz jako dobra wopofaſala, porucza ſo w ſerdkaſ po 30 np. a po 12 np.

wot hrodowskeje haptiki.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnych čaſow dopokaſany, ſi najlepſich ſelow a korenjow pschihotowanym pólver, po jenej abo po dwieſtaj kžiomaj wſchēdnie kruwonu abo woſam na prěnju pigu naſypany, pschiporja wobžernosczi ploži wjele mióka a ſadžewa jeho wokipienje. Pakzík placzi 40 np. a je k doſtaću w hrodowskej haptizi w Budyschinje.

Pola knihiſupza Eduarda Rühla w Budyschinje ſu wuſhle a tam ſa 5 np. doſtać:

Reductions-Tabellen für Getreide, Sämereien und Hüſtenfrüchte. Wot L. Behra.

S pomožu tuteje knižki možech koždy čiſh hnydom widžec̄, kaf wjele 170 pt. pschenzy, 160 pt. rožki, 140 pt. jecžmenja, 150 pt. rapsa a 180 pt. druhich ſuſcežinatych plođow placzi, hdyž 100 pt. (50 kilogrammow) tejko a tejko kroſtuje.

Lampertowy balsam psche

100 lēt nałożuje psche rheumatismus — bolazu wiež — drjenje w ſtarach — bol w plezach — kribjetolenje atd. — Se ſnatym ſelenym wułożowanjom doſtać ſa 1 a 2 maržy we wſchēh haptikach ſakſkeje.

We wudawarni „Serbskich Nowin“ je k doſtaću:

Ernst a Albert,

rubjenaj ſakſonſkaj prynzaj. Werry podawek ſi leta 1455. Po F. Schmidtu, ſerbsky naſihał H. Jordan, wucžer a kantor w Poſpoſtach. 30 np.

Napoleon II.

a jeho wójny. Spihał J. A. Bohonež. 50 np.

Oberlin.

Jeho živjenje a ſkutkowanje. I. 25 np.

Aſchižne wójny.

25 np.

Nadpad pola Bukez.

25 np.

Najlepſhi wobžerny pólver ſa ſwinje, pakzík 50 np.

ſakſowy pólver a kófowy pólver ſa konje, reſtitujiſki pólver ſa konje atd., ſi. kreniſki woliſ a citronowy woliſ, točzene korenje a ſafran atd.

porucza hrodowska haptika w Budyschinje.

Realna schula w Budyschinje.

Pschipowjedzenje tajkich schulerjow, kotrij chzedza realnu schulu po jutracz wopystac, ma so hacj do 18. mierza kózdu frjedu a sobotu wot 10—11 hodzinow w direkorialnej stwe (w nowej měschejanskej schuli na wjedzornej stronje delka) stacj.

Pschii pschipowjedzenju ma so kschczenske a jetraschczepne wopisimo prjodkpozicj. W Budyschinje, 8. februara 1876.

Realnoschulski direktar.
Dr. Vollhering.

Drjewowa aukzia.

Na kniežim delnjohorčauškim revieru budže so:

wutoru 22. februara rano wot 9 hodzinow

něhdze 55 hromadow wuležowonych khójnowych žerdzi

pod wuměnjenjemi, w aukziji wosjewiomnymi, na pschedadžowanje pschedawac.

Sapoczątki wysche zyhelnice pscii puczu s Wulkeje Dubrawy do Kluska wiedżazym.

W Dubrawy, 14. februara 1876.

C. Preuß.

Drjewowa aukzia.

Pondželu 21. februara t. l. dopoldna wot 9 hodzinow budża so na nowo- wjesczanskim revieru we wotdželenju „czerwena hlinia”

89 hromadow khójnowego wuležowanego drjewa, w kotrych so wuzitkowe žerdze namakaja,

20 khójnowych sbytkowych hromadow,

4 brézove dolhe hromady

na pschedadžowanje pschedawac.

W Barce 11. februara 1876.

Wiedemann, wyschski hajnik.

Drjewowa aukzia na sđerjanstvi m reviru.

Schtwórk 24. februara t. l. budża so něhdze:

30 hromadow twjerdeho wuležowanego drjewa,

28 mjehtich sbytkowych hromadow a

40 khójnowych dolhich hromadow (s plošovym rýhelam, schtomowym kolam atd. so hodžazych)

na pschedadžowanje pschedawac.

Schtwórk džel kúpnych pjenes ma so hnydom saplažic, druhe wuměnjenja so psched wuměnjenjom aukzije wosjewia.

Shromadžsna rano 9 hodzinach w koreźmje w Sdžerju.

Hajniški dom w Sdžerju, 15. februara 1876.

G. Petrenz.

Sofa, pleszene stôlzy, tapety a rousiaux

we wulkim wubjerku najtunischo porucza

Julius Siebeck, tapezirat psched schulerskimi wrotami 361.

Bo Paul Kneifelowej wložowej tintkurje

je kléadowaze, bjes mnohimi druhimi nam pschipohlanymi džaknimi pišmami, kotrej k lepschemu wlohočerpajnych wosjewiamy:

Kneješej Kneifelej w Draždjanach.

Pschies wubjernie skutkovanie Wascheje wložypłodzazeje tintkury so nuczeny čaju, Wam s wuraženjom njerurjekniteje radoſe a s čuzom wutrobnischem džaka sobudželic, so hu so po naložowanju Wascheje tintkury wulke hole blaki na hlowje mojeho byna zyke šhubile: tuta tintkura sažluži wo prawdze kózde poruczenie. — K tutemu prajenju bym čim bole hotowy, dokelž so mi wot wschelakich lekarjow po mojich naprawach a po kózdročnym wobhladowaniu holych blakow na hlowje nowopłodzenie nowych wložow tam sa njemožne naprawjene. Johnsdorf, 3. oktobr 1885. Joh. Aug. Neubert, mlynk-wobkredžer. — Jenički sklad teje tintkury ma w Budyschinje Heinr. Jul. Linck w bleschach po 1, 2 a 3 markach.

J. A. Böhme, rěbar

w Budyschinje na swonkej lawskiej hasz 788

porucza so s wudželanju

rowowych pomnikow

s pěškowza a marmora.

Sprawne požluženie a tunje placzisny.

NB. Sklad hotowych pomnikow.

Egijskij Smoler jez knihiczhchernje w matčicznym domje w Budyschinje.

Osurowe pschedzeno

pschedzenjam se běle a žurowe plath s cíli- steho rucžneho pschedzena. Moje khlamy w domje s pschedupza Brauna na bohatej hasz su kózdu sobotu wotewrjene.

Jan Peč, plato pschedupz s Wjeležina.

Sa moje kolonialtworowe a spirituoso we khlamy ptam s jutram wucžomnika češcom- nyh staršich pod jara spodobnymi wumě- njenjemi.

J. E. Glien na žitných vifach.

W Kooperzach budže so poštnej a pschedadžowanje wot 5 hodzinow mlode piwo pjenicj.

E. Schmidt.

Jedyn kúpny list bu sanženu sobotu w Budyschinje šhubeny a chzíl jón namaká s pschedadžowanje we wudawařni Serb. Nov. wotedacj.

We Wjeležinje nědaloko centralneho dwor- nisheza je jena maživna kheža, s bróžnu a körzom pola nc pschedan a je wsho dalsche pola podpisaneho šhonicz. — Wona by so jara derje sa jeneho pješkarja hodžila.

Jan Peč.

Češke lubokalowe hymno

(Strunkfrausamen)

najtunischo porucza

C. A. Midan.

Aromatiſku wicžnu watu: 50 np. a 80 np., ſenclomjedowý extrakt: bleſchu 50 np., běly bróſtysprop: bl. 75 np., ſchmrékojeſlinový aether: bl. 30 np., ſulzbergste ſlužové threpki: bl. 56 np., schwablowe mydlo, žmolomydlo, glycerino- mydlo atd.

porucza hrodowska haptika w Budyschinje.

Jena holza wot 14—17 let móže ſlužbu dostacj na malej bratrowskej hasz czo. 156b delka.

Jeneho wucžomnika pyta s jutram

Julius Siebeck, tapezirat.

Majwjetiſhi ſklad wſchech družinow hotowych ſchatow ma

Julius Lange

w Budyschinje.

Tunje placzisny.

Sprawne požluženie.

Wat redakzije.

Kneješej **: Spěv „Rjemdry češla“ budže sa thdžen wotčiſhczan.

Štvortlětna předplata
we wudawarni 80 np.
ana němskich póstach
1 M., z přinjenem do
domu 1 M. 15 np.
Kožde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja
so we wudawarni Serb.
Nowin'na róžku zwonk-
neje lawskeje hasy číslo
688 wotedać, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 9.

Sobotu, 26. februara

1876.

Domowinische Wopisimo.

Schtwórtý stav.

(Pofraczowanje.)

Pſched wjedžoram lekar pſchindže, a jako Handrij zyuž hłóž ſaſhyscha, wón wocži wotewri. Wón njebeſche dženža we womerje ležał, ale běſche wo prawidže ſpał a w ſebi teho dla ſaſho wěſtu ſylnoſcę ſaczu.

Lekar běſche jara ſpoſojny; puls s měrom džesche a raný na hłowje běchu jenož híſheje trochu ſahorjene. Syñiza, kotaž pſchi ranach naſtanje, bě zyle ſaſhla a bě teho dla nadžija, ſo budže Handrij ſa někotre dny ſaſho stanycz móz, jeli ſo, kaž lekar měnjeſche, s měrom ſadžerži.

„Sa někotre dny?“ rjeknij Handrij ſmějkotaja, „ja jutſje ſtanu, knjes lekarjo! Te ſchkrabki na hłowje tež tak ſaſija.“

„A Wy ſo bjes tym ſaſho powalicze,“ pſchistaji lekar.

„Ach, na to ſebi wjazh njemyſlu,“ wotmolwi Handrij.

„Jenož niz jara ſahe ſ loža stanycz,“ warnowaſche knjes doktor, „hewaf moſhla ſo khoroscz ſaſho wróćic.“

Macz a Marja ſmiedzischtaj někto ſaſho pſchi nim wostacż, a jako ta mloda holežka ſo jeho ſožu ſtupi, wsa ju wón ſa rutu, ju ſahodnje cíſhczesche a hładasche Marji tak doſko do jeje dobroczuweju módreju wocžkom, ſo wona njewiedzjiche, hdże wocži wobroczic. A ſ nim běſche ſo jara ſo ſchémelu pſheměniko. Sdaſche ſo, ſo je dotalnu ſlaboſcz hížom wotſchaſt, a macz bě wſha ſbožomna, ſo tak nutrnie na nju poſluchacše, jako jemu powjedasche, ſchto je ſo wo wſh a wokoloſcji ſtało, hacž runje Handrij pſchi tym pſhezo na Marju poſladowaſche.

„Nano,“ praſchesche ſo Handrij, jako běſchtej tej žónſzy dele wuſhloj, wjedžer pſchihotowacż, a bě wón khwili mjelečjo ležał, „nano, ſeže do Bréſowki poſlali?“

„To ſo wě,“ wotmolwi starý Bartoſch, „poſtoł je ſo hížom ſaſho domoj wróćit. S Hanžu pak njeje poryczeć mož, tola je wona ſtrowa a czerſtwa. Woni dawaja ēži wſchijny wjele dobreho prajicž a Tebi ſo wotkorjenju ſbožo pſchaja.“

„Nano, ja njebyh někto rad wjazh doſko czaſak,“ džesche Handrij, „ale byh ſo chžy ſkerje a lepje woženicz.“

„Ale zyle ſtrowy dyrbischi tola předy bycz,“ měnjeſche nan.

„Tak ſebi ja tež myſlu,“ ſnapſchecziwi Handrij, „ale ſa dwě njedželi budža bkuſh ſedom wjazh widzec, a wjazh czaſa dže ſo pſchipowjedanju tež trjeba njeje.“

„Hm,“ rjeknij nan, „taf rucze to tola njeidže; to dyrbimy ſo předy Wolschinkez praſhesče a ja njeverju, ſo budža czi ſe wſhem tak rucze hotowi.“

„Ach, nano, ja wſhak ſym ſebi wſhitko hinač pſhemyſlit; my Wolschinkez ſ zyla ſ temu ujetrjebamy — ja ſo ſ Marju woženju.“

„Handrijo! ſchto?“ ſawoſa nan a ſkocži wſchón ſploſchiw ſe ſtolza, pſchetož wón ſebi w přením wokomiknjenju myſlesche, ſo je Handrijem panjenje ſ konja hłowu wrótnu ſeſiniło, „Bože dla, hólcze, ſchto jenož maſh? ſchto je ſ Tobi? Ty njeſměl tak doſko myſlicz, Ty dyrbiaſ ſeſniye ſ měrom ležec a ſo myſlenja ſminycz.“

Handrij, kotaž drje cíujesche, cžehož ſo jeho nan bojeſche, ſkócnje ſmějkotajo rjeknij: „Marja mije lubuje, to ja wěm. Za ſym to ſham pſtynk, jako ſebi wona myſlesche, ſo ju ſkyschecz njemóžu, a ja ju tež wutrobuje lubuju, a wona ſo wſhak tež ſepje ſa mnje a ſa naſ wſhickich hodži, dyžli Hanža.“

„Ale,“ wotmolwi nan, „Wolschinke ma moje a Hanža Twoje ſtowo. Duž to na žane waſhunje njeidže a by hanbu na naſ wſhich pſchinjeſto!“ Tajke bě Bartoſchowé wotmolwjenje, pſchetož wón bě ſpoſnał, ſo Handrij bkuſnje njerzej, ale ma ſwoj poſny roſom.

„Wy dha Wam Marja jako pſchichodna džowka prawa byla, nano?“ praſchesche ſo Handrij.

„Schto tajke praſchenje pomha, Handrijo!“ wuraſy tón, „njeſamaj ſebi hłowu ſ taſkimi wězami.“

„Dajeſe mi jenož wotmolwjenje na to jeniczke praſchenje,“ džesche Handrij, „by Wam Marja jako pſchichodna džowka prawa byla?“

„Hdžy budžishe ſebi ju Ty předy wubraſ, nochyžl ja pſcheſciwo temu ničo prajicž,“ nan wotmolwi, „ale někto — .“

„Nano, chzeče khwilk ſ měrom na to poſluchacż, ſchtož chžu Wam prajicž.“

„Ty njeſměſh tak wjele ryczecz.“

„Jenož někotre ſlowa, ja chžu tu wěz ſ wutroby měcž, a Wy dyrbieſe jutſje do Bréſowki jecz a tam ſ Wolschinke ſpochyceſz,“ praji Handrij.

„A ſchto dha maſh?“ praſchesche ſo nan.

Handrij khwilk ſwecjichny, potom powjedasche nanej wſh, ſchtož bě ſo na balu ſ Hanžu a Benderom ſtało, a ſchto ſtaj ſebi ſobotu Hanža a Bender powjedaloj a ſchto je wón ſham widział a ſo ſebi wón tola taſku holzu ſa žonu bracj njemože, kotaž ſo ſ druhiſi lubkuje. Nan ſ temu ſ hłowu tſchafesche. A dale Handrij powjedasche, tak ſu ſo jemu, jako na khorym ſožu ležesche, w tym ſamym wokomiknjenju myſle wróćile, hdžy je Marja pſchi jeho ſožu klecžala a ſo modliła a ſchto je pſchi tym ryczala, a ſo je wón to wſhicko ſkyschala. — A někto jeho nan ſ hłowu ſiwny, prajizy: „Hacž ſebi to myſlit njeſhym — hacž ſebi to myſlit njeſhym!“

A ſkócnje Handrij rjeknij: „Nano, Wy mije wěſče ſ temu nuſowacż njebudzecze, ſo byh ſebi njeſwernu žónſku bracj dyrbiaſ.“

Nan s wopredka niczo njewotwolwi. Wón postaže, s ruku we wložach schrabaſche a po jſtwje khwilu wokolo khodzſehe. Napožledku paſk praji: „Zutſje k Wolſchinkozom pojedu. Ja to rad nječinju, ale Ty maſch prawje. Hdyž ta wěz tak ſteji, dha njech ſebi Hańča teho měchcžana woſmje. Wona ſo tež do města ſepje hodži ſe ſwojimi dolhimi „klejdami,” hacž k nam — a ſchto mam Marji prajie?“

„Njepraječe jej hiſhceze niežo,“ proſcheſche Handrij, „ja chzu ju předy ſam prahcež; tež macžeri niežo njepraječe; dženſa ſym wſchaf hiſhceze trochu ſlaby. To wſchelake ryczeňe je mje tola pſchimało. Njech mi macž polioku pſchinježe, ta budže mi derje ežniciž. Mi je, kaž budžich ſa poł lěta žaneje jedže k ſebi njebraš. (Skoneženie ſa tydženj.)

Sſerbska wucžba w naſchich ſchulach.

Hdyž tež ma naſch ſakſki ſchulſki ſakon wſchelake ſlabe ſtrony, dha je tola, ſchtož poſtajenja wo wužiwanju ſerbſkeje rycze w ſerbſkih ſchulach naſtupa, ſprawniſhi hacž tamni, kotiž měnja, ſo ma ſo w ſchulach ſ zyla jenož němſka rycž naſkožowacž. My na to tudy ſpominam, dokelž ſu w nowiſkim čaſu někotſi, ſamni wucžerjo, wuſtupili, kijž preja, ſo ma a ſmě ſo w ſerbſkih ſchulach ſerbſka rycž naſkožowacž. Kóždy wucžer wě, ſo wot lohkeho k čežſhemu, pſches ſnate k njeſnatemu krocži, a ſo ſo w němſkej ſchuli němſke džecži ſ pomozu franzowſkeje rycze njeſwucža. Člowjet, kijž dwě ryczi ſnaje, je ſdželanſhi, hacž tón, kijž ſo ſ jenej ſpoſoſi. Sa ſſerba je wužitne, hdyž němſhy naſuſnje. Ale to móže ſo jenož ſtač ſ poſmozu macžerneje rycze.

Schulſki ſakon wo tym ſlědowaze praji:

„Džecži ſerbſkeho naroda maja ſo němſhy kaž ſerbſhy cžitacž na wucžicž... We wyl hſ. hſ. hſ. wotrjadach... ma ſo nabozina pod ſobuwužiwanjom macžerneje rycze wucžicž, tak doſho hacž ſo ſtajne ſerbſke Bože ſlužby ſa woſhadu džerža.“ (Schulſki ſakon, § 12, 4.)

„W ſerbſkih ſchulach ma ſo poſtajicž, hacž do kotreho čaſha ma roſwucženje w ſerbſkim čitanju pódla němſkeho tracž... .

Pola nabozinſkeje wucžby je, tak doſho hacž ſo porjadne ſerbſke Bože ſlužby ſa woſhadu džerža, wužiwanje ſerbſkih biblijow, katechiſimow a ſpěvařſkih knih dowolene....“ (Wukladowazý wukas § 26 k ſchulſki ſak. § 12, 4.)

„Brawidlo, ſo ma ſo w ſchuli w němſkej ryczi wucžicž, dyrbí ſebi k lepſhemu džecži ſerbiskeho naroda wuſvacze lubicž dacž, dokelž tute němſkeje rycze pſchi ſaſtupuje do ſchule porjadnie ani mózne njeſiž... W přenich ſchulſkih lětach je wudželenje wucžby w ſerbſkej ryczi wotpuſtežene.“ (Pſchiſpomnjenje k § 12, 4.)

„So maja ſerbſke ſchule tež ſerbſku rycž plahowacž, doniž je wona džecži macžerna rycž, ſo ſamo roſyml. Hdyž ſu jenož ſerbſke ſwójby, tam budže jich rycž k najmjeñſhemu ſa přenje ſchulſke lěta ſ zyla roſwucženſka rycž bycž dyrbjecž.“ (S motiwow přenjeje koſmory ſejma k § 12, 4.)

Tak ſakon praji a napschecžiwo temu nichtó niežo hinaſ poſtajecž nima: ani wucžer, ani ſchulſke přjódſtejerſtwo, ani woſkřežny ſchulſki inſpektor. A hdy by ſchto hinaſ cžniſi, tón by ſo pſchecžiwo ſakonjej pſchecſhoſ, temu by ſo tajke ſakhadženje ſakacž a khostacž mělo. Žadyn ſchulſki pródſtejer, žadyn nan ſerbiskeho džecža čeřpicž nje-dyrbí, ſo by ſo ſerbſka rycž w ſerbſkej ſchuli ſaſtorčila. A ſchtož widži abo ſhoni, ſo ſo tajka njeprawda ſtanje, tón ſebi to lubicž njeſedaj, ale ſo wobcežej a ſo na ſakon powołaj, kótryž je naſch

njebohi kral Jan ſe ſwojim mjenom podpiſał, kijž tež je ſſerbskem ſerbam ſtajne ſprawný knježer był.

Tedyň wucžer.

Swětne podawki.

Němske khězorſtwo. Kaž tydženja piſachmy, mjenujzy ſo ſobjo ſ wulſej wodu hroſy, tak je ſo ſtaſo. Powođenje w Draždānach a wokolnoſeži je doſč ſulke bylo a je po tajkim tež tóſiſhto ſchody na domach, polach a ſukach načiniſlo. Pſchi tym je tež towarſtwo lipſko-draždánskeje želesniſy žaſoňne jara ſchkođowało, pſchetož wulka woda je někotre ſtołyž želesueho moſta, bliſko Riesy pſches ſobjo wjedžazeho, podmleka, tak ſo je ſo móſt do rěki walik. Wucžahowanie ſ wody a nowotwárba moſta, kaž tež ſchkođowanje na jěſdženju ſo na jedyn million tolér woblicža. Čzahi, kijž hacž dotal pſches tutón móſt jěſdžachu, dyrbja nětko po tej druhei želesniſy, tež horka pomjenowanemu towarſtu ſkulchaſej a pſches Döbeln wjedžazej jěſdžicž, tola niz tak wjele čzahow kaž hewak, dotelž ma tale druha želesniža jenož jenu koliju. Duž budže po njej wſchědnje jenož 9 čzahow jěſdžicž. — želesna naprawa powaleneho rieſaſkeho moſta je 80,000 centnarjow czežka. Rěka je ſ njej tak ſawalena, ſo tam, hdyž tež woda ſaſo ſpanje, ſodže khětru khwilu njebudža jěſdžicž móž.

Kral Albert je khězkarjej Ž. F. Brokelej w Alteibawje a wowcžerzej Richterej na rycerſtviſe Frankenhausenje ſlěbornu, k albrechtſkemu rjadej ſkulchaſu medaillu ſpožčit.

W tyhle dnjach džecži jena žónſka ſe ſwojim lubym pſches draždánski Marijny móſt. Tam ſo wonaj někaf ſwadžiſtaj, ſchtož tu žónſku tak roſmiersa, ſo wona do rěki dele ſkocži a ſo tam tepi. Řeje luby běſhe ju na wobloženju moſta hiſhceze ſvěržecž čhzyk, běſhe paſk ſam dele pantyk a to k ſwojemu ſbožu na hromadu želesa, ſo wotkal wón tak doſho wo pomož woſkaſche, hacž ludžo pſchinidžechu a jeho ſ jenej wotežku horje ſcžahnychu. Wón běſhe paſk tak wobſchkođeny, ſo dyrbjachu jeho do hojeſnje dowjeſč.

Ministerſtwo ſnutſkomych naležnoſcžow je wofjewiſo, ſo maja tajzy, kijž džedža ſ wotkaſanjow, ſa khudých khorych wuſtajenych, k wopytanju ſakſkih abo čežſkih kupjeſ pjenježnu podpjeru měčž, ſo hacž do 20. měrza ſ proſtvi na tole ministerſtwo wobrcžicž. Taſkim proſtvi wdybi leſkarſke wopízmo a wobſhwědczenje khudobý pſchipołožene bycž.

Budyske hamtske hetmanſtwo je wofjewiſo, ſo ſu ſa gmejnſkih přjódſtejerow bronzowe ſnamjenja abo marki ſhotowane, ſo kotrejž móža kóždy čaſh ſwoje ſaſtojniſtwo dopokaſacž. Gmejnſhy přjódſtejerjo maja ſebi na hamtske hetmanſtwo bórfy po tajke marki pſchincž; kóžda placži 2 marzy a 25 np.

Budyske hamtske hetmanſtwo je ſakaſnju wofjewiſo, po kotrejž ſo ſchulſkim džecžom pſchi pohrjebach abo pſchi druhich ſkladnoſežach žadyn palenz k piežu dacž njeſiž. Šchtož tajku ſakaſnju pſchecſtupi, ma hacž do 300 markow ſchtraſy dacž.

W Königshainje ſu wondano paduſki tamniſcheho wucžerja Bura wobfranli. Jego ſchkođowanje na dobré mužazej a žonjazej dracſeže je wulſe.

Kral Albert je pruſkemu krónprynzej ſakſki druhi regiment huſarow numero 19 (kaž budže ſo dotalny druhi regiment jěſdžnych mjenowacž) ſpožčit a budže po tajkim pruſki krónprynz čežny obert tuteho regimenta.

Šchtož naležnoſež naſtupa, wo kotrej ſo na ſakſkim ſejmje, 21. februara ſaſo w hromadu ſtupjenym, jednaſche, dha wo tych ſa tydženj drobnischi roſprawu podamý. Šapoſlanzy naſbole

wschelake krajne twarby wurdzowachu a postajachu, hac̄ a tak wjele pjenes ma ſo fa nje pſchiswolice. S wjetſha bu wſchitko tak pſchiswolene, kaž ſebi ministrjo žadachu.

Wulka woda w Draždjanach a wokolnoſciſi pomału spaduje. Dla powaleneho moſta bliſko Rieſy je tam 1 hauptmann a 44 pontonierow poſkłanich, ſo bychu po mōznoſciſi k pomozy byli. Žedyn extračah ſi pontonami, ſaſchinami a druhiſimi tajſimi węzami je tam tež poſkłany.

S Barlina piſaja, ſo je dotalny pſchedbhyda prěnjeje komory, hrabja Stollberg-Wernigerode, ſa nemſkeho poſkłanza we Winje pomjenowany. Se wſchelakich stronow ſu nad tym džiwaja, dokelz won tola prjedy ženje w žanej tajkej ſkluzbje był njeje.

Pruſki krónprynz a jeho knieni mandzelska ſtaj ſo ſi Draždjan do Barlina wróćiloi a je ſo jimaj tam derje lubilo.

Wat pruſkeho ſejma ſo w tu kchwili te wſchelake ſummy wurdzują, kotrež ſebi tón abo tamón minister ſa te naležnoſciſe, kotrež ſu jemu dowérjene, žada. Najbóle ſo wſcho po požadaniu ministrów pſchiswoli.

Wat franzowskeho wójnskeho ſarunania je hiſhce 24 millionow markow (8 millionow toler) ſbytka a ſu wónzano w Barlinje wobſankli, ſo moja ſo tele pjeniesy bórſy bjes nemſke kraje roſdželicz.

Wotkudženy a w tu kchwili w Italiji pſchebywazh hrabja Arnim je, kaž ſmy na to hižom w ſwojim čaſhu ſpomnili, knihi pod napišmom „Pro nihilo (Sa nicžo)“ wudał, w kotrejž je wſchelake, na krala a na Bižmarſka piſane liſty atd. wotcžiſtecz dał. Tychle knihi dla je jeho někto ſtatne ſudniſtwu na wjeleſradu (Hochverrath) wobſtoržilo. Bjes tym je Arnimowa ſwójba krala teho prěnjeheho wotkudženja dla wo wobhnadženie hrabje Arnima prophyła, ale hac̄ jeho kral wobhnadži, dokelz je ſo hrabja Arnim ſi wudacžam tych naſpomnijenych knihi ſi nowa ſawinował, to je někto jara njewěſte.

Polakam ſu pruſzy kralojo w ſwojim čaſhu ſi piſiom to ſlubjenje wobtwjerdžili, ſo dyrbí jich rycz a narodnoſciſe w Pruskej ſi nemſkej ryczu a narodnoſciſe rune prawo mēcz. W nowoſtich čaſach pak kralowſzy ſaſtojnizy wot tajkeho poſtajenia wotſtujuja a ſu teho dla Polazy petiziju na pruſki ſejm poſkłali, w kotrejž proſcha, ſo by ſo ſaſtojnikam wobſedžbowanje prawa polſkeje rycze a narodnoſciſe kruſze pſchitkaſto.

Austria. Wjeſne wolby do cžeſkeho ſejma ſu tak wupanyle, kaž to njedawno wěſchęzachmy: ſa ſapoſkłanzow buchu jenož pſchiswarijo tak mjenowaneje ſtarocžeſteje ſtrony wuſwoleni, a nije ani jedyn Młodoczech wuſwoleny. — Měſchęzanske wolby, kiz mějachu ſo 24. februara ſtac̄, ſa Młodoczechow drje tež wjele ſlepje nje-wupanu.

Winske ministerſtwo pſchego wjazdy wójſka na turkowſke mjeſci ſeſele, cžeſho dla? to ſo hiſhce ſpoſnacž njehodži. Možno, ſo teho dla, ſo by turkowſkich kſcheszijanow ſi možu ſi mērej niſowala, abo ſnadž tež teho dla, ſo by tole wójſko do Božnije a Herzegowinu pſchekrožito a kſcheszijanow, hdyž ſo tam wróčza, pſched ſzym ſakhadženjom Turkow ſaſitowało.

Franzowska. Wolby ſa drugu komoru franzowskeho ſejma ſu dokonjane a je ſměrna republikanska ſtrona wulku wjetſchinu doſtała, pſchetož ſi pſchiswiarjow tuteje ſtrony je 198 muži ſa ſapoſkłanzow wuſwolenych.

Zendželska. Druha komora jendželskeho ſejma je pjeniesy, kotrež ſu dla kupjenja akzijow ſuezskeho kanala nusne, ministerſtu-

pſchiswoli. — Dale je wobſankujene, ſo ma kralowa někaſki titul doſtač, ſi kotrehož je widzecž, ſo je wona knježerka nad indiſkimi krajemi.

Schpaniſka. Karliſtojo ſu, kaž ſo ſda, zyle pſchěhrali. Eſtel-la, najſlepje mobtwerdžene miſto, kotrež karliſtojo w ſwojej ruzy mějachu, ſu wojazh krala Alfonsa dobyli a nimale ſe wſchelakich druhiſich miſtow a ſtronow, kiz běchu wat karliſtow wobſadžene, ſu woni tež wubicži. Karliſtojo teho dla ſi hromadami do Franzowſkeje cžeſkaja abo ſo kralowſkemu wójſku podcziſkaja. Kral Alfons je ſo ſi wójſku podał.

Ruſowska. Wjelika kniagini Maria Nikolajewna, žotra khežora a wudowa wójwody leuchtenbergſkeho je 21. februara wumirjela.

Każ w druhiſich ruſkiſich krajinach, tak je tež w tak mjenowanych baſtiſkiſich provinzag generalgubernatorſtwu horjeſběhniene, to rěka ſi druhiſimi ſłowami, ſo wſchelake naležnoſciſe, kotrež mějeſche baſtiſki generalgubernator wobſtaracž, někto ministerſtwo w Petersburgu wobſtarara.

Dopis ſi Draždjan.

W Draždjanach, 21. februara popoſdnju. — Munje ſym ſo hem wróćil a chzu Wam hnydom ſi narwiedzenju dac̄, kaž ſo něhdž ſi wodu na Lobju ma.

Woda, kotrež je wot wczeraſwſkeho dnja 16 zolow ſpanyla, ſteji dženſa, kaž je to na starym Lobjowym moſze widzecž, někto pſches 8 kheži wřſche nula (0), to je poſdwanata kheža wřſche, hac̄ poſtajena ſrěnia měra poſtaſuje. Nowa zyhelska haſza je nimale pod wodu, khež pſchi Lobju hac̄ do woknow we wodze ſteja: ſi nim móže ſo jenož po deſtach na drewjaných kóſlach khežecž; promenadu pſchi židowſkej synagoſy ſu hac̄ ſi ſchodziſkam na zwitowſkej haſzy we wodze. Wat gaſowych latarniow pſchi Lobju niže teraſy je jenož hiſhce khežecž a po haſzy bjes finanſskej khežu a teraſu ſo ſi czołmom jějdži. Někotre wjelby moſta na nowoměſchęzanskej ſtronje njeiſu ſi zyla widzecž a te w kſredzinje moſta ſu tak poſne, ſo možl tam czołwiek lědy ſtulený pſchereicž. W Helbigez restaurozji, hdyž wobjedowach, ſu delnje pſchebyſki zyle we wodze, ſamo w druhiſim poſkhodže, hdyž ſeđzach, woda druhiſy pſches ſchpundowanie praſkaſhe. Woda ſi zwingeroweho hata nimale na oſtrahaleju ſtipaſche a hac̄ ſi na khežilnemu theatru. Do zwingerskeho dwora bě ſo woda pſches pſchetoli (Schleuſe) waliſa, kotrež buchu pak ſi wulkiſi ſamjenjem ſawrjene, ſo bychu ſo drjewna nje-wuſběhnyłe, tola pak bě w zwingerowym dworje woda hac̄ do kulkow.

S oſtrahaleje na nowy moſt jějdži ſo ſi czołmami a we wozczeſkej haſzy (w antonſkim měiſce) khežecž ſo po wyrhodzich ſawtach. Oſtrajſorbark ſteji kſredž wody kaž kupa a ſu ūki a pola daloko a ſcheročo hac̄ ſi Uebigawej powodžene, tak ſo je niže Draždjan zyla wokolnoſciſe kaž morjo.

W draždjanſkim nowym měſce widzach bliſko moſta liſtynoſcherja ſi czołmom do jeneje kheži ſi durjemi nutſ ſe jecž hac̄ ſi ſhodej. Hdyž liſty woteda a potom ſaſo na czołmje wujedže. Woda ſi woknami nutſ a won běſeſche a to ſamo mějeſche ſo w delniſi ſtrach hofzeſenja „ſi městu Winej“ a woda runasche ſo tam ſi murju, kiz ſahrodu, ſi Lobju ležazu, wobdawa.

W dworje kſlowneje ſtraže pſchi moſce bě wyrhodzí moſt wot jeneje kólnej ſi druhej natwarjeny, tak ſo bě jedyn wyrhodzí ſwój teſhak na tſechu jeneje kólnej wotpołožicž možl. Tež bě tam jedyn wós na rječas poſzniſenjy, ſo njebý wotpłowaſ. Murja ſahrody japaniſkeho paleja a woda běſeſtej runje jenak wyrhodzí atd.

Njemdrh cžéšla.

Tam na wojerowskej drósh
W pruskej Hornjej Lužizg
Bydlí cžéšla druhdy lósh
A tež jara njemudry:
Lubi Sserbja, sawěscze
Tónle podawók wérny je.

Hlaj, tón cžéšla pschinidže něhdý
Domoj jara miersazh,
Swoju džówku widži lédh,
Dha ju k semi podtorhny,
Draſtu wot njej' torhasche,
Šakrowasche, seleſche.

Ta nětk „ach a běda!“ woła:
„Lubý nano, puſčcze mje!“
S wumjenka macz, stara žowa,
Na pomož wschaſ njeſchinidže:
Psichichodny ſyn pschiběža —
Nětk bu bitwa hotowa.

Tež dwaj ſuſodaj ſtaj pschichloj
Tam na teho njeplecha,
Lědy běſhtaj pak tam doſchloj,
S domu won jej' wuftorta:
Napoſledk pak cžile tſjo
S mozu powalichu joh'.

Ale won pak jich kaž muchu
Lohko wschěch tſioch wotſchaſe,
Pichy tym dyri pak won ſ ruku
Do wotna, ſo krawyſche:
Haj, won woſno wuraſh
Tónle člowejek njemudry.

Wot tych tſioch nětk jedyn khowata
Do wžy nuts po rychtarja,
Cžéšla tež, hlaj! tón ſo ſchmata
Sa nim, krawy pſchicžampa:
Nětk bu hara žaſoſna
Tež tam pola rychtarja.

Rychtat pak mér ſebi žada,
Cžéſli durje poſafa:
„Pichy mni njeje žana hnada!
Sa Če cžiſnu do dwora,
Deli njebdžes hhubu džeržecz,
Budžes hboru w dworje ležecz.“

Tón pak pschez, kaž nicžo ſ toho,
Na te ſkowa njepoſka,
A tam dale ſaſo ſ nowoh'
Swoju hubu roſdaja:
Alle! w woſomnjenju
W dworje won ſo roſzypnu.

Potom ſu ſchli wobhſadowacž
Grychty tamne bitwiſchejo,
Cžéšla pocža ſ nowa woſacž:
„Hlajeſe! kaſle mordaſtvo;
Kaž ma naſhe ſwinjo khowy,
Taſke džery mam do khowy!“

Dokelž pak to njebe wérno,
„Djerž mér!“ grychty prajachu;
Zeho žona, stare ſwieno,
Mta pak hubu žaſoſnu,
. Mjeta, džela ſ rukomaj,
Napoſledk tež ſ nohomaj.

Dokelž pak nětk tale ſwada
K žanom' kónzej njepchindže,
S dobom vraji gmeinſta ráda:
„Hózhy, ſchtryki pschinjeſeſe!

Potom njedajce ſej kaſacž
Težle njekraſníkow ſwiaſacž!“

Psichichodny ſyn ſpěſhnje khowata
Po ſchtryki a poſtronki,
Wotežla je kózdom' ſnata,
Bě tež ſobu we ſicžbi:

Hlajeſe! tele wěžy wschě
Psichichodny ſyn pschinjeſeſe!

Nětko cžéšla poſny stracha
„Hnada, hnada!“ woſaſche,
S bojoſežu pak wona macha,
Se ſtrachom ſo khowasche:

Haj, nětk naſta ſmijertny mér,
To mi, lubý bratſje, wér.

Wi ſo ſda, ſo nětk tón cžéšla
Budže roſom wužiwacž,
Mudri ludžo pak ſej myſla,
So ſo budže ſtrachowacž

Psched tež džeru wojrowskei,
Kíž pak žadyn hoſczenž njej'.

Jh.

Ze Serbow.

S Budýſhina. Ssňeh je ſo w tudomnej woſolnoſeſi rucje
doſež ſhubik a bě teho dla khetro wulka woda naſtała, tola njeje
nihdže ſchodziſla.

— Młodži ratarjo, kotsiž tudomnu ratarſku ſchuln wophtuju,
ſu bjes ſobu ratarſke towarſtvo ſaložili, kotrež „towarſtwo mlod-
ſich ratarjow“ rěta. Kjadne ſobuſtawy ſmiedža jenož nětčiſhi
abo přjedawſchi ſchulerjo a wophtowarjo budýſkeje ratarſkeje ſchule
bycz; wujadni pak ſdželani ratarjo abo ſdželani mužojo druhič
povoſlanjom. Tež móža ſo cžéſne ſobuſtawy wuſwolecž. — W
tu khowilu je knjes Ota Zimmer ſ Koſwasy pſchedžyda, knjes
Pawol ſ Lubija piſmawjedžer a knjesaj Arndt Waldeweg
ſ Budýſhina a knjes Pawol Wjelička ſe Šdžerje jeju naſteſnikaj.

Z Budýſhina piſa „Katholſki poſol“: Kaž ſlyſhachmy,
je Schunowſki knjez wucžer Brauna*) we Konjec ſpěwatske towarſtwo
zaſožili, kíž wulke wobdželenjo namaka. Tež we cyrkwinſkim ſpěwje
chce ſo Konjec ſpěwatske towarſtwo wudoſpolnjeſz. We na-
ſtupanju tuſtoho by wěſcze jara wužitna wěc byla, hdh bychu ſo
kneža cyrkwinſcy wucžerjo naſchich woſadow wo dobrých hlosach
naſchich kherluſchow mjez ſobu wuſadželi a ſchtož je ſo we běhu
časa tu ſkaſylo, woſebje tež ze ſwětnych melodiow do cyrkwinſkich
pſchinjeſlo, porjedžiſlo. We naſchim čaſu je woſebje luboſcž k ſta-
romu cyrkwinſkomu ſpěwej z nowa woſučiſla, njech ſo tež hlosy na-
ſchich kherluſchow po nim zložuja. Wot mužow, kíž ſu we cyrkwin-
ſkej hudžbje naſyedžicž, ſu ſu husto ſlyſheli, zo ſu wſchelake hlosy
ſerbſkih kherluſchow jara ſkaſene.

Z Radworja 6. februara 1876 (Kath. Poſol). Džensa
ſwyczeſeſe naſcha bjesada ſwoj zaſoženſli ſwiedžen. Poſołdnju wot

*) „Lužičan“ w cžigle 11. konſeſheho ſeta piſaſche, ſo ſu ſebi w Schunowje
Němza ſa wucžerja poſtajeli, dokelž žaneho Sſerba doſtač njemožach. Nětko
pak ſlyſhimi, ſo ta wěž tak ſla njeje, ale ſo k. Brauna derje ſerbſti ro-
ſyml a ſchulſke džecži tež, kaž ſo ſluſha, pěknje ſerbſti wuži. Težo dla moje
ſebi tež kózdy myſlicž, ſo budže won w ſpěwanſkim towarſtwie tež woſebje
ſerbſti ſpěw plahowacž.

4—6 bě wólba žromadžizna, wubjerk zaúdzenoho lěta bu z nowa wuzwoleny. Na to bě swjedženska wjecžer we našcej bjesadni, na njej wobželichu so 60 wosobow, mjez kotrejmiž bě tež wysokodostojný kníže ſarát M. Hórník z Budyschima a 8 ſobuſtawow Faſczanského kaſina. Pschi hoscžinje ſpěwachu ſo z pſchewodom klaviro k tomu čiſtečane ſerbſke ſpěvy a wſchelake „ſlavu“ ſo munjeſchu. Woſebje zwjefeli pſchitomnych wulki wobraz, cyrkej we Lourdes a woſkoſnoſć pſchedſtajazy, kž bu naſhomu towarſtwu wot knízeja hrabje Franca Stolberka nad Worklecam dargeny. Tež chcem pſchitomnicž, zo ſo wot pſchitomnych za ponowjenjo Waldoweho wopomnika dary hromadžachu. Z lětneje rozprawy, kotrej piſmawiedžer da-vaſche, zhoni ſo, zo je ſo we druhim lěče towarſtwa 13 žromadžinow džeržalo, kotrej běchu wot 354 ſobuſtawow a 30 hoscži wopytane. Majhlniſcho wopytana bě 2. žromadžina, 28. februara 1875, bě ua njej 35 ſobuſtawow a 7 hoscži pſchitomnych; najſlabſcha bě 8. žromadžiza 29. augusta, kž ſo wot 17 ſobuſtawow a 1 hoscža wopytta. Pſchednoſchcow je ſo 18 džeržalo a to k fararja Ducežmana 10, wot k. piſmawiedžerja wucžerja Krala 5 a wot k. ſdžerjanſkeho wucžerja 3. Wysche tuthch pſchednoſchcow ſpominasche k. pſchedſyda kózdy króz tež na najvažniſche podawki cyrkwiſkohu a politiſkohu živjenja.

Kral.

S Woſorka. Tudy je ſo 21. februara cžěbla Hermann n pſchi wjecžer wot jeneho kuſka ujaſha, kotrej bě jemu w dyhawje težazy wostał, ſaduſhyl. Prjedy hacž ſekar pſchinidže, běſche Hermann morwy.

Sudniſke jednanje.

(Poſtracžowanje.)

W februaru 1874 pſchinidže Wahl k najenkej zyhelnicže Seifertej w Budyschinje a powjedasche jemu, ſo je rycerſkubler Rychtar nad Žarkami, muž doſez wulkeho ſamoženja, pola njeho hnójne předki ſkaſal a tele pſchi doſtaču hnydom ſaplačzi. Wahl Seiferta proſhesche, ſo by jemu wechſel na 200 toleř napiſaſ, ſo kotrejž aže wón (Wahl) pſchedawarja hnójnych předkov ſaplačiž a kotrejž wón, hdyž pjenjeſh wot Rychtarja doſtanje, na měſcje wukupi. Dokelž Seifert wjedžesche, ſo je Wahl tež jako agent ſa Rychtarja hýzom to a wono wobſtaral, dha wón do tejele, hýzom ſe wſchego ſapocžatka ſelžaneje wězy wérjeſche a tón wechſel napiſa. Wahl, wot wericželov pſcheszéhaný, tóu wechſel khetſje rucže požejowarzej Bielaſej ſa 170 toleř pſcheda a tele pjenjeſy ſa ſebje pſchetrjeba. Duž dyrbjeſche Seifert tutón wechſel, jako běſche jeho čaſh wuběžal, ſaplačiž. Wahl bu teho dla wot ſuda wotžudžený.

W tym ſamym čaſhu, jako běſche Wahl Seiferta k podpiſanju wechſela naſabil, wón powjedasche, ſo móže jemu tunje pjenjeſy wobſtaracž a ſ tým dozpi, ſo Seifert jedyn wechſel na 150 toleř napiſa, kotrejž potom ſkubler Handrik ſ Ramjeneje ſupi. Wahl w naſtupanju tejele wězy wudawasche, ſo jemu Handrik tele pjenjeſy prjedy njeſaplači, hacž jemu wón prjedy pſches kwiſtonku njedopokaže, ſo je tele pjenjeſy hýzom Seifertej ſaplačiž. Duž jemu Seifert tajku kwiſtonku radlubje napiſa. Ale na tejele wězy nicž wérne njebe, pſchetož Handrik to na žane waſchnje žadał njebeſche a Wahl běſche ſebi tutu kwiſtonku jenož teho dla wot Seiferta wuſtajicž daſ, ſo by tón te pjenjeſh wot njeho žadacž njemohl; pſchetož wón, hacž runje bě wot Handrika 130 toleř ſa Seiferta doſtał, temu jenož 38 toleř da, prajizy, ſo jemu Handrik wjazy daſ njeje. Jakо ſkonečnje Seifert junu Handrika w Budyschinje trjedi a jeho tých pobrachowazhých 92 toleř dla ſpominasche, ta zyka kža na ſwětlo pſchinidže. Seifert někol na Wahla džesche a tón jemu, dokelž

prěnšti hrožesche, ſo jeho wobſkorži, dla horejſich 200 toleř a týchle 92 toleř jedyn wechſel da, kotrejž pak w poſtajenym čaſhu ſaplačiž njeſeſche. Seifert jeho teho dla wobſkorži, ale wot Wahl wjazy doſtač njeſeſche, hacž jenož 70 toleř, dokelž Wahl ničo njeſeſche, cžehož by ſo Seifert džeržecž móhl. Duž bu Wahl tejele wězy dla wotžudžený.

Schuſejowý běrka Langa w Nowych Poſchizach, muž wot paſenypicža na cžele a duchu woſlabnjeny, jenu khežu ſi volom w Huczinje wobſedži, kotrejž jemu wjele staroſeže cžinjeſche, tak ſo čhýſche ju ſa dobrý pjenjeſ pſchedacž. Wón teho dla Wahlej, na kotrejž běchu jeho nowinſte nařeſtſti ſedžvneho ſežniſe, poručnoſež da, ſo by jemu ſa jeho khežu jeneho ſupza wobſtaral. Alle dokelž čhýſche won 2500 toleř ſa nju měčž, dha ſo ſupz bóry ſjenamaka a Wahl teho dla Langej rjeſny, ſo čhý ſemu ſam tu khežu wot ſupicž. Langa do teho ſwoli a měnjeſche, ſo by Wahl pſchi tym por ſtom toleř ſaſlužicž móhl. Tola njebu hýſeče nicžo wěſte wucžinjene, ale měnjeſche ſo ſup ſama poſdžiſho ſtač. Wahl pſchi tym ſe wſchej leſču ſtutkowasche. W pſchitomnoſeži poſhonaž Lorza naſabi wón w druhéj poſložy měžaza julija 1874 Langu, kž bu w jeho khlamach, hdyž jemu Wahl wino porjedžesche, ſo tutón ſwoje měno na tſecžu ſtronu jeneho prōſneho liſtna (bogena) paſperry ſtati, na kotrejž by ſo potom, hdyž budžetaj ſupje dla pſches jene, tale ſup ſapišala. Langa ſebi tu papjeru wobſlada a tam ſwoje měno napiſa, jako widžesche, ſo na njej nicžo njeſteji. Teho dla ſo wón njeſmało džiwaſche, jako pſchi ſapocžatku augusta 1874, jako bě jemu Wahl krótko prjedy piſaſ, ſo dla wobſanknjenja ſupje k njemu pſchinidže, wot ſwojeje žony do Čopliz, hdyž wón w ſupjelach pſchetywasche, liſt doſta, w kotrejž ta piſasche, ſo je Wahl ſup wo jich domje na ſuduſtwje w Budyschinje prjódkoſtožil a pſchecžiwo jeho ſastajenju a pſchedacžu protest ſapoſtožil. Wone ſo poſtaſa, ſo bě Wahl na ſpominjenym liſtnje wysche Langoweho měna, bjes tuteho wjedženja a woſe, pod 23. julija 1874 ſup napiſa, w kotrejž běſche prajene, ſo je Langa ſwoju khežu ſa 1500 toleř Wahlej pſchedaſ a temu hnydom 300 toleř daril, tež wſchě khotſty ſaplačzi atd. S teho zykeho piſhma běſche hýzom na prěni poſhlaſ widžesč, ſo je ſaſhawane, pſchetož pſchi ſapocžatku bě Wahl rynčiſti hýſeče piſaſ, potom pak, jako běſche ſo dohlaſaſ, ſo piſmo na tajke waſchnje hacž k Langowemu podpiſmu njeſonidže, bě wón rynčiſti ſcheroſko róſno piſaſ. Tež bě tinta podpiſma zygle druhá. Tuteje wězy dla bu Wahl ſa winowateho ſpoſnaty.

(Poſtracžowanje.)

P ř i l o p k.

* S Frankfurta nad Mainom piſaja, ſo je rěka Main ſe ſwojich brjohow ſtuſila a wſchu woſkoſnoſć poſodžila. Niſko ležaze haſhy města buchu ſi wodu pſchifryte.

* S Prahi piſaja, ſo ſu tež tam jara wulki wodu měli. Wjele domow a fabrikow na brjohu rěki Woſtawý (Moldau) buchu mjenje a bole ſi wodu napjelnjene a ſu po tajkim mjenje a bole ſchodus czerpíle. Žiwiſenje pak nichtón ſhubil njeje. W Brashy ſamej buchu niže ležaze haſhy a torhóſečeza poſodžene a je woda wjele lndžom wo jſtwach a pinzach wjele ſchodus nacžiniſta.

* Rěka Donawa je w někotrych dželach města Wina a tamniſcheje woſkoſnoſć ſi wulkej wodu ſi doſez ſaſhadžala. Wona je wſchelake hacženja pſchelamaka a bjes nimi tež to, ſo kotrejž pomozu je Donawa do noweho rěčniſhčza nuſowana. Tole nowe rěčniſhčzo je jara wjele pjenjeſ khotſhtovaſo, ale někto rěka ſwoje žolny ſaſo po ſtarym rěčniſhčzu wala.

Wopisimo.

Jenož Glöcknersej žalbje*) ma moja žona ſwoju ſtrowoſć džakowacę, poſchetož 8 lēt mējſeſte wona hrojne liſchawę na nohomaj, kotrež ſojetliachu a ju zylo wot džela wotdžerzachu. Wſchitke poſphytki, ſwoju ſtrowoſć ſaſo doſtačę, běchu podarmo, po ualoženju 1 duzentu ſchachtliczow je ju pak ſaſo doſtała; tak može jedyn ſi lóhkim khostami ſwoju doſko ſhubjenu ſtrowoſć ſaſo dobyčę, hdyž ſiedyn prawy ſredk trzech a to bě jenož jeniczzy Glöckner ſka žaſba. S dobowym běhōdčem, ſo buſhtaj jenemu wožebomu muzej, kotremuž ju poruczic̄, noſy, 20 lēt bulaſej, w krótkim čaſu ſahojenej. To ja ſi džakownoſće druhim tak khowym, ſjawne ſi nowjedzenju dawam.

Džen 7. novembra 1875.

Theodor Koch
ſ Obertribeſ pola Apoldy w Thuringſtej.

Pravodživa ſe ſchtemplom: **M. RINGELHARDT** a ſakitanſtej

marku ~~X~~ a je doſtačę w ſchachtlaſ po 25 np. w budyskomaj haptylemaj, kaž tež w haptylekach w Biskopizach, Rakezach, Scherachowje, Hirschfeldze, Bjernacjach, Woſtrowzu, Herruſucze, Neugersdorſje, Groſſdönawje Novoſalzu, Seifennersdorſje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipſka, Eiſenbahnstr. 18.

Wopisima ſu we wſchę haptylekach ſi nowjedzenju.

NB. Warnowanje. Cęſcziemu publiku wožebje na to ſedźbnu czinimy, ſhwēru na horne ſchtemple ſedźbowacę, dotež Glöcknerſku žalbu w nowſkim čaſu falſchuja.

Powſchitkomna aſſekuranza w Trieſći

(Assicurazioni Generali.)

Saložena w lēcze 1855.

fanreſcjuje pschi rukowanjskim fondaſu wot

41 millionow 120 tyžaz 706 ſchěſnaſow 60 frajzarjow

a) psche wožnjowu ſchodu: tworj, mobilije, žinjenske ſaradn a. t. d., kaž tež, jeli to krajne ſakony doroleja, twarjenja wſchę druzinow;

b) poſticzjuje ſawieſzenja na ſiwiſje eſlowjekow na jara wſchelake waſchnje ſa najtunishe twierde prämije a polizy w němſkih pjenjeſach wustaja.

Towarſtvo wuplaſzi w lēcze 1875 ſa 15660 ſchoduszow ſummu wot

6 millionow 210 tyžaz 146 ſchěſnaſow 27 frajzarjow

ſi kozdemu wukaſanju a ſi wobſtaranju ſawieſzenjom poruczataj ſo agentojo:

hamiſki ſkotolekāt Ernst Walther w Budyschinje.
Adolf Baumert w Kamjenizu.

Weschčanska haptyla w Budyschinje.

Max Schünemann.

Oldenburgski mlokoſkotny polver, paſczik	1 marku	25 np.
ſchwajzarski mlokoſkotny a wujitkowy polver	— " 50	"
kolkowy polver ſa konje	— " 50	"
Běly bróſtaſt, bleschka 50 np. a 75 np.	— " 75	"
ſenclomjedowy extract, bleschka	— " 25	"
frejcziſcjaſe pille, ſchachtla	— " 25	"
bajerski bróſtowy ſłodozokor, po	— " 50	"
Koncentrirowany nerwyſhlnjazy spiritus, bleschka	1 "	50 "
reſtituzionski fluid, bleschka	— " 20	"
Universalny ranopleſtr, kruch po	— " 15	"
mohrenthalſki hojazh a czechnijazh pleſtr, ſchachtla	— " 50	"
tinktura pſche woſabenje, bleschka	— " 18	"
loſchwiſzki baſham, buſchkej	— " 25	"
Aromatiſka wičzna wota, paſczik 80 np. a 50 np.		
papjera pſche wičz, roſka		

Roſkowaný ſtwjelzowy len
ſupuje po kozdej dželbje mechanika dželo-
pſchadowanja w Hajnizach.

Holežez

tiž chze rjemenjerſtwo a teſchnerſtwo natu-
tneč, može pod ſpodobnymi wuměnjenjemi
poła podpižaneho do wuečy ſtupic̄

K. A. Benedict

w Budyschinje
na lawſtich hrębjaſach 688.

Koſaze kóžki

kaž tež wſchitke družinnych njeharowanych kožow
ſupuje po najwyschich placzinenach

Gustav Nauka

na garbarskej haſy čzo. 426.

Wloſkowe pſetwa

džela a wuečeſzane, kaž tež wotſihane
wloſh po najwyschich placzinenach kupuje
F. Böhma, broduſrahar
545 pschi kaſernje a na hlowym torhoſcheżu 44.

Koſaze kóžti, naſymniki, ſajecze, kthoe
rjowe, mordarjowe (kunjaze) a liſhceče kož
ſupuje po najwyschich placzinenach

Heinrich Langa

w Budyschinje pschi herbiſkej katolickiej zyrki.

Najwjetſchi ſkład
wſchę druzinow
hotowych ſchatow
ma

Julius Lange

w Budyschinje.

Zuſje placziny.

Sprawne poſzluženie.

Aromatiſka wičzna wota: 50 np. a 80 np.,
ſenclomjedowy extract: bleschku 50 np.,
běly bróſthrop: bl. 75 np.,
ſchmrékojeſlinowy aether: bl. 30 np.,
ſulzbergſke ſluſhove threpki: bl. 56 np.,
ſchwablowe mydlo, ſimoſomydlo, glycerino-
mydlo atd.

hrodowſka haptyla
w Budyschinje.

Prawdziwy Lampertowý rano-
wn, hojath, czechnith a ſpolojaſy
pleſtr ſe ſnatym ſelenym wukſowaniom
je ſebi ſa 96 lēt najwjetſchu kħwalbu do-
był, je lekarſzy pruhowany a poruczenny
pſche wičz, drjenje, ſafſy, liſchawu, kuriſe
woſka, woſabjenje, pſche wſchę wotewrijene,
pſchedźwaze, roſdželaze, woſalene, ſinjerſle
boſoſče, roſleženie, ſahorjenje, ſaſeſliſny
atd. a je ſo pschi wſchitkach tutych kħo-
roſczaſh pſches ſwoju ſpěchmu, njeſapra-
jazu hojazu móz najkraſnijcho dopoſkaſ.

— Dostacž ſa 25 a 50 np. we wſchę ſakſkih haptylach.

Realna schula w Budyschinje.

Pschipowjedzenie tajich schulerjow, kotsz chzedza realnu schulu po jutracj wopiatacj, ma zo hacj do 18. mérza kózdu średu a sobotu wot 10—11 hodzinow w direktorialnej stwé (w nowej měschčanskiej schuli na wjezornej stronje delta) stacj.

Pschipowjedzenju ma zo kschczeniske a jétrachcze pwozimo prjódkozožicj.
W Budyschinje, 8. februara 1876.

Realnoschnski direktar.
Dr. Vollhering.

Rjany polny jeczmieni f piwo-warjenju kupuje piwarňja w Budyschinje.

Drjewowa aukzia.

Sśredu 1. mérza budže zo

na kipjanskim revieru

75 Rm. kuszhowych khójnowych schézepow a kuleczkow
7 " wóznyzowych schézepow
47,46 stotnjow twierdych walczkow a
15 hromadow wulešowanych žerdzow.

na pschedadżowanje pschedawacj.

Buměnjenja zo psched aukziju wosjewja. — Shromadžsna dopoldnia w 9 hodzijach w „schene.“

W Tatsjebju, 20. februara 1876.

Zettwitz, hajnit.

Wschednje nowopalem twarski a huójny falk porucža

k a s k p a l e r n j a
H. W. Siebörger & herbja
w Cunnersdorſje pola Shorjelza.

Schtrumparſtwo

Otto Zwaar w butrowej haszly

porucža wše do teho štuszhaze twory, kaž tež derje ſrijadowany ſklad
khumschtynych kwětkow

jakoj niewježinske, brachče a kmotřjaze wěnzy, kmotřjaze a rekrutske wonjechka a kwětki
po jenotliwym a po duzentach, řudne wjerby, krucifigy, wěnzy atd.

Sahojenje ſleposcze, po najwiežišim, bjesboložnym a bjes-
operiowanym. Wozzólekar Dr. K. Weller sen. w Draždjanach (Victoriastraße 4.)

Škótny pólver f czerstwych ſelov. Rorneuburgski ſkótny pólver.

Pólver psche kóſku. Pólver psche pripotawu prožatow.

Lodwigski balsam. Bijschankowy ſalfowy pólver

porucža

hrodowska haptika w Budyschinje.

Sofa, pleczene ſtolsy, tapety a rouleaux

we wulfim wubjerku najtunischo porucža

Julius Siebeck, tapezirat psched ſchulerſkimi wrotami 361.

Dickowa conceſionirovana
daloko wuwolana spodžiwnie
hojaža žalba,
kotraž je zo najbole kózdy ras jako dobra
wopokaſala, porucža zo w žerdkach po 30 np.
a po 12 np.
wot hrodowskeje haptiky.

Czerpiazym
na desnožimotny ſlemk
zo ſlemkowa žalba (Bruchſalbe) G. Sturzenegger w Herisan, Canton Appenzell, Schweiz, najlepiej porucža. W njejžu
zane jahodne wutki a ſame zyle stare ſlemki kaž tež ſunjenja maczernizy, najbole
zyle ſahoji. Dostacj w hornzach po 5
markach i roſwuczenjom wo nałożowaniu a
i unohuni wopiszami pola Sturzeneggera
ſameho. Tež je wcho nusne ſhonicz pola
„Herren Spalteholz & Blech, Annenstraße
in Dresden; Max Forker in Görlitz.“

Epilepsiju

(padazu khorosz) hoji liſtne ſpecialny lekar Dr. Killisch w Draždjanach, Wilhelmstraße Nr. 4 (prjedy w Barlinje). Šahojenja po ſtach!

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnych časow dopokazany, ſ najlepších ſelov a korenjom pschedadžowanym pólver, po jenej abo po dwemaj ſzizomaj wschednje kruwom abo wokam na prenju pizu naſypany, pschisporja wobžernoſci ploži wjele mlóka a ſadžewa jeho wokiznenje. Pakcžk placzki 40 np. a je k dostaczu w hrodowskej haptizy w Budyschinje.

Drjewowa aukzia.

Bondželu 28. februara t. l. budže zo na
hatkowskim revieru 18 Rm. twierdych pjeni-
fow, 60 stotnjow twierdych walczkow a 12
stotnjow kuszhowych walczkow ſa hotowe pjeniſy
na pschedadžowanje pschedawacj.

Sapocžatk $\frac{1}{2}$ 10 hodzinow pschi minatſim hrodze.

Grabinška Ginsiedelska inspekzia.

Drjewowa aukzia.

Schtwórk 2. mérza t. l. budże zo na
kipjanskim revieru 80 khójnowych kuszhizo-
wych dolkich hromadow ſa hotowe pjeniſy
na pschedadžowanje pschedawacj.

Sapocžatk dopoldnia $\frac{1}{2}$ 10 hodzinow pschi ſtale pod kipjanskim wětrníkom.

Grabinška Ginsiedelska inspekzia.

Dobre czerstwe khójnowe ſhy-
mjo, kaž tež brěsowe ſhy-jo je
na pschedau. Hdze? to je ſhonicz
we wudawařni Serb. Nowin.

Štvortlētna předplata
we wudawařni 80 np.
ana němských póstach
1 M., z přinjenem do
domu 1 M. 15 np.
Kóžde číslo pláti 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja
so we wudawařni Serb.
Nowin'na róžku zwon-
neje lawskeje hasy číslo
688 wotedać, placi so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 10.

Sobotu, 4. měrca

1876.

Město kantora a wucžerja w Åholmje pola Niskeje, s lětnej sdu wot 1500 markow, ma ſo ſ nowa wobſadziež. Kmani a þer bſke je rycze mózni wucžerjo, kij wo to rodža, chyli ſo hacž do 15. měrza t. l. na patronatſto tam wobrocžiež. W Åholmje 27. februara 1876.

Patronatſto.

Na namjet herbów njebo Mikala Bahody w Tumizach maja ſo ležomnoſće, k jeho ſawostajenſtu ſkuſchaze, jako ſahrodníſta živnoſć fol. 17. gruntskich knih ſa Tumizy a polo fol. 32 a fol. 34 tych ſamých gruntskich knih wot podpiſaného ſudniſteho hamta

8. měrza 1876, dopoldňa w 11 hodžinach

w ſawostajenjí živnoſći Cat. No. 24 ſa Tumizy ſjawnje na pſchedadžowanje pſchedadac̄, ſchtož ſo ſ džiwanjom na te w hoscženju w Tumizach wupowěchnjene pſchedadawane wuměnjenja a na wopízhanje ležomnoſćov ſ tutym k navjedzenju dawa.

Kralowski ſudniſti hamt w Biskopizaſ, 31. januara 1876.

D o m o w i n ſ ſ e w o p i ſ m o .

Pjaty ſlaw.

Schtož Marja k temu prajesche.

(Skončenje.)

Jako běſche Handrij wulki taleť poliwi ſjedl, běſche jemu ſlepje; wón lehny ſo na druhý bok a ſpaſche cziſche a ſměrnje hacž do ranja druhého dnja.

Najatra rano nan do komory pohladny a widžesche, ſo Handrij hžom we kožu ſedži.

„Woſtanje pſchi tym, ſchtož ſy wcžera prajiſ?“ ſo wón wo prascha. Handrij jenož ſ hlowu ſiwny a Bartoſch džesche deſe, da ſapſchahnycz a wujedže do Bréſowki. Teho ſyn pak, wot dobreho ſpanja ſ nowa poſylnjeny, da ſebi wot macžerie njedželſtu draſtu dacž a ſyny ſo potom na kanapej. Woblekanje bě jeho tola trochu napinačo a wón ſažo trochu bleďy wonhlaſaſche, jako ſo potom macž praschesche, hacž wón hiſcheze neſchtro trjeba.

Tón pak wotmolwi: „Macž, ja bych rad ſ Marju poryčzał.“

„Rjemóžu dha to ja wobſtarac̄, ſchtož chzesch?“ džesche ta.

„Ně, macž, Wy niz. Marja njech jenož horje pſchińdže; ta ma hiſcheze mlode nohi — wona mi tak hiſcheze dobre ranje prajila njeje — a móže mi hnydom kloſej ſhobu horje pſchinjescz.“

Macž ſ hlowu wiſeſche, cziňeſche pak jeho wolu, a po malej kchwili Marja ſ kloſejom pſchińdže, ſtaji jón na bliđo, džesche potom k Handrijej a da jemu ruku, prajizy: „Dobre ranje, Handrijo; budž Bohu wěčnje džakowanø, ſo móžesč ſažo ſ wonka koža ſedžecz a pſchi tym tak ſtrowy wonhlaſaſch.“

„A, dobre ranje, Marja,“ wotmolwi Handrij, jeje ruku pak tak rucze njepuſtči, „ſradujesch ſo wo wprawdže nad tym, ſo ſyň ſažo ſtrowy?“

„Ale Handrijo,“ rjekný wona, „tač móžesč ſo jenož tak pſtſeſcz? Rjeměřiſč to?“

„To ſo wě,“ wón wotmolwi, „ja to wěſče wěrno wěrju a wysče teho jara rady wěrju.“

Manitius.

„A Hańza ſměje hakle radoſež. Wſchaf je tam nan dženja rano jět a ju ſnadž bórſy ſhobu pſchiwjeſe. Wona bě dže ſkhorjela wot ſameje staroſeže, ta wboha holza,“ Marja měnjeſche.

„Měniſch, Marja, ſo je moje dla ſkhorjela?“ praschesche ſo Handrij.

„Ale tač ſo dženja tola džiwanje praschesch, Handrijo! Koho druhého dla budžiſche wona ſkhorjela?“ wuraſy Marja.

„Hm, ja to njevém,“ džesche Handrij a wokoło ſo hlaſaſche, jako by w hluſkoch myſblach byl, ale wón zyle derje wjedžesche, koho dla bě ſkhorjela. Marja běſche bjes tym ſwoju ruku ſ Handrijoweje ruky wucžahníla, nala kloſej a pſchiſtají jón ſ bliđom k kanapej, ſo by jón lohko doſahnycz mohl.

„Kloſej wuſtudnie, Handrijo, je-li jón bórſy njepiſesč,“ rjekný wona, ale wón na kloſejpicze njemyſlesche, pſchetož jemu druhe myſlički we hlowje hraſachu.

„Dženja ſa tsi njedžele ma kwaž byč, Marja,“ wón ſkončenje praji a pſchi tym Marji proſeče do wožow hlaſaſche.

„Haj, ja hžom wěm,“ džesche Marja, ale bole cziſho, hacž bě předy ryczała, „to pižmo je pſchińdžio.“

„Nimačh nicžo pſchecžiwo tomu?“ praschesche ſo wón.

„Ja? Ale Handrijo, kajki jeno dženja ſy? Schto dha móžu ja pſchecžiwo tomu měč? a cžeho dla? wona hiſcheze bole cziſho pſchiſtají.

„Haj, Ty by tola woſebje do teho ryczeſz měla, pſchetož njeviſta ma wſchaf najwjaſy do teho prajicž,“ měnjeſche Handrij.

„Handrijo, to njeje pěknje wot Tebje, ſo ſebi tajki žort ſo minu cziňiſch,“ rjekný Marja. Wona bě ſwjerč ſwoblednyla, c woži ſo jei ſe ſylnami pſelnischtet.

„A hdý by to žadju žort njebył, Marja?“ džesche Handrij a ſwoju ruku ſa njej wupſchestrje, „hdý by Hańza pſchecžiwo mi ſalſhma byla a hdý by nan dženja teho dla do Bréſowki jět, ſo by Wolſchinkezem ženitwu wupowiedžiſ? Hdý by eže ja wutrobiſje ſubo měl, Marja, a budžich wcžera tež ſkyſhak, wo cžo ſy ſo pſchi mojim kožu k Bohu modliſla, a hdý by ja žanu druhu na ſwěcže

wjazy mēcz nochył, dyżli Tebje, a hdj by Tebje wutrobnje proshył, so by Ty jako dżeczo w domje wostala a k temu hiszczę moja mandżelska, moja luba mandżelska bycz chyłka, Marja?"

„Handrij!" schepny Marja.

„To je moje śylne żadanie, Marja," rječny Handrij s psche-hwědzenjom, swoju ruku hiszczę ras Marji posłicęjo. „Hańża, ta s tym mēszczanskim kniesom dżerži. Ja bym to se żwojimaj hamzynymaj wuskomaj ślyschal, hdj też wona njewiedźi, so ja pôdla steju. Wona je jemu żama prajila a pschi tym wokoło schiye panyka. Tedy běsche pak so mru a s mnej kónz, a ja bym ślepý a hłuchi był, so hijom dawno sposnał njejszym, so żo Hańża sa minje njehodzi. Hdj chzech mje mēcz, Marja, dha sawdaj mi ruku, Marja, a ja chzu Tebje lubo mēcz swoje žive dny."

A Marja s zyla nicżo njeprajesche, ale pôdla Handrija so wona poklany a hmējesche żo a płakasche a bě tak sbożomna, so by żo jej wutroba s radoſę roſkoczicż möhla.

A jako kheſej pschi tym zyle wustudny, macz pschiindże a połna džirwanja na proshy stejo wosta. Jako pak żlychescze, schto je żo tudy stało, a kaf je żo Wolšinkez Hańża tam sadżeržala a kaf salchna je była a kaf ma Handrij Marju a Marja Handrija lubo, dha żo k nimaj byny a żo żobu hmējesche a płakasche. A potom żo wusna, so wšak je żo psched tym czaſom bojala, hdj Hańża jako pschihdna dżonka do domu pschiijedże a to woſebje teho dla, dokelż pschezo tak woſebje cžinjescze. Ale macz njebesche tola nicżo prajicż chyłka, dokelż wšak żo pschi tajki węzy druhdy wjeli prajicż njehodzi.

Pschipoldnu żo nan wróci. W Bręsowzy běchu pak wotre rycze były. Wolšink hiszczę nicżo wěsteho wjedzał njebesche a Hańża bě psched nim na kolena panyka a żo wusnała, so teho zuſeho knjeſa lubuje a so chze ſebi ju tón sa mandżelsku wſacż. Wolšink bě na to jara hněwny był a běsche swoju dżonku tak a hinal mjenował a žwarjenje njebě żaneho kónza mělo, tak so bě żo Bartosz wostudžito a tón teho dla w swoju stronu ſchoł a domoj wujel.

A wutoru sa tli njedzèle běsche wo prawdże kwaſ. A jako běchu żo wot wěrowanja s zyrkwe do kwaſnego domu wróciли a Handrij swoju radoſtu ulodu żonu w rukomaj dżerzesche, dha starý Bartosz mēnjesche: „Handrij, dopominiſtž żo hiszczę na to, schtož Ty tehy prajesche, jako domowinske wopisimo pschezo a pschezo njepischindże, so by najniesbožomniſki cžlowjek, dokelż żo njemóžesč thětſje rucze ſwěrowacż dacż. A njebě Ty tehy bjes druhim rječnył, so chył radſcho wumrjecż, hacż dlehe cžakacż. Njebě tak?"

Hańż nicżo njepraji, ale żo mjeſczo hanibowasche."

„Widžiſh nětko," nan pokraczowasche, „kaf Bóh luby ſenje wſcho najlepje ſrjaduje, hdj tež my cžlowjekojo druhdy to njespoinajemy! Napoſledku wón tola wſchitko najlepje wuwiedże a my wſchizy jenož w jeho ſlužbje dželamh — żami tumni ſaſtoñiż w mēscze, kofisz po Twojim mēnjenju tak jara pomału ſkutkowachu. Ale nětko njeh je wſcho, schtož je żo stało, wot naſ ſabyte. Bóh njeh Waju żohnui a budžtaſ ſbožomnaj w hromadže.

A Handrij a Marja běſhtaj ſbožomnaj a starý Bartosz a jeho mandżelska żo żenje kaſoj njeſtaj, so běſhtaj Marju do swojego domu wſalo.

Tón żamý dženj pak, hdjż Handrij a Marja kwaſ mējescztaj, Bender po Hańżu pschiindże a ta żo potom s nim do města psche-hydi, hacż runje jeje starszej na to jara kſchiwe hlaſaſtaj a jej ſkócnzne dom ſakaschtaj. Wolšink pak żo na tu węz tak hněwasche, so ſchorje a po několnych lětach wumrje. Hacż pak je żo Hańži derje ſchło, to tež njee nichoton tak prawje wobſwědzcicż möhla.

Swětne podawki.

Němske khežorſtwo. S Draždjan piſaja, so je woda pschezo hiszczę wulka doſć, dokelż husto deshcz dže, so pak powodzenja dla żadny strach wjazy njeje.

Schtož rieſaski móſt naſtupa, kotrehož želeſna dželba s zyla 32,000 centnarjow wazesche, dha wot njeje něhdże 20,000 centnarjow we wulκich kruchach w rěčniſhczu leži. Tute wulκe kruchi maja żo nětko na mjeniſche kruchi roſdželicż, wot jeneje parolodże dale wlez a potom na brjoh wuczahmycz. To ma żo ſkerje a ſlepje ſtaſz, dokelż herak ſódże dale Riesy hacż do Hamburga dele njebychu jěſ- džicż möhle a bych u ſteho wſchelazy ſužo wulke ſchfodowanje měli. A dželu, pschi moſcze niſnemu, je tež wotwželenje wojakow tak mje-norwaneho geniekorpſa pod naſwiedowanjom dweju offizierow koman-dirowane a herak ſu tam tež wſchizy ſankarjo, we wojerſkich dže-larnjach dželazy, poſlani, so bych ſobu pomhali. Želeſne dželby, ſa móſt w ſwojim czaſu pschetrjebane, khoschtuſa něhdże 400,000 toleř.

W Hainichenje ſukelníſki miſchtr Beyer 28. februara ſwój 80. narodny dženj a ſwój 60letny miſchtrſki jubilej ſwjeſczeſche.

Wozcjer Schmucker, kiz hijom psches 40 lět na knježim dworje w Schönbrunne pola Delsniža bždli, je wulku ſlěbornu medaillu „sa dohōleſtu ſwěrnu ſlužbu“ dostał. — Kral je draždžanskemu wo-frejennemu ſchulſkemu iuſpektarzej ryczeryſki Berthelej kſhiž ſaſkužb-neho rjada ſpožczil.

Na dwórfkim balu, kotrež żo poſtniſtu wutoru w kralowſkim hrodze wotdžerža, běsche na 700 hoſezi ſhromadženych, bjes nimi tež tójsichto ſapoſlancow wobeju komorow.

S Barlina piſaja, so je minister ratarſtwa pschedawanja ho-wjaseho ſtatu ſ Hollandskeje a Luxemburgſkeje do Pruskeje ſakasat, dokelż tam ſkótny mór knježi.

Němska ſódž „Franconia“ je wondano njedaſko Dovera jen-dželsku ſódž „Strathelyde“ tak ſtraſchnje pschejela, so je żo ta po krótkim czaſu pod wodu nurka a je tójsichto ludži žirvenje ſhubilo. Kapitaney Frankonije nětko winu dawaja, so wón ſe ſwojimi ludžimi nicżo cžiniſ njeje, so by tych, kiz na pschejedženej ſódži běchu, psched ſatepjenjom wobarnowat. Wón je teho dla wabſkorženy a do ſud-niſteho pschepytowanja wſaty.

W Šhorjelu je general a połny marshal Steinmež cžejko ſchorjeſ.

Reka Žobjo je wokolo Magdeburga wulku ſchfodu načiniſta a tam ſa někotre měſtaſhka a wžy wjeli niſh ſaſožka. W Schone-becku wot 700 domow 600 pod wodu ſteji, wjeli khežow żo ni-male nuri a ſu jich wobydlerjo ſ třeſhnymi wuſladaui cžekacž dyrbjeli.

Něhdże 30 twarjenjow je żo bóry ſaſypnijo a druhe żo roſpanjenju bliža. S Magdeburga ſu pionierow ſ cžolmami ſ po-možy poſlali. Tajke powodzenje je teho dla naſtało, dokelż je wulka woda pschi hicz ſchrutow jene haczenja roſdréto.

Reka Warta a Odra ſtej tež wulki kruch kraja powodžito a na polach a lukaſ, kaž tež na moſtach a twarjenjach wjeli ſchfody načiniſtoj.

Austria. Pschi mēſhczanskich wolbach do cžeskeho ſejma je młodocžesta ſtrona zyle pschepanyła. Šanženy krócz bě ſo tola ſydom Młodocžechow wuſwolito, tón krócz żo ani jenemu radžito njeje. Wuſwoleni Starocžechojo pak do ſejma njepónidu, tak dohō hacż cžeske kraleſtwo te wſchelake wažne prawa ſaſo njedostanje, ko-rež je jemu wiſke ministerſtwo wſalo.

Španiſka. Wójna bjes karlistami a wojſkom krala Alfonſa je ſkónczena. Karlistojo dyrbjachu w poſleniſkim czaſu wſchudże

cjelocz a ej, kij so kralowiskemu wójsku njevodachu, su do Franzowskeje píchejstili. Sam Don Karlos, kij vescie tu zyli wójnu sapoczał, dokelz chyzsche schpanijski kral bycz, je Schpanijsku wopiszejil a so do Franzowskeje podal, swotkal chze so do Vendzelskeje píchejstic.

Ruhowska. General Skobolew je se swojim wójskom kokanskich sbejkarjow do czista roabil, jich nawiedowarjom jatych wsał a hlowne město Rokan (w hrzedznej Alzji) wožbadzil.

Bosnijska a Herzegowina. Hacz dotal so s kscheczianow, kotz vechu pscheczivo Turkam postanyli, hiszceje žadny sultanej podcizbnyi njeje.

Ssejmiski dopisz.

Sakon, kotryž w najblizszych czaſu w Sakskej wuždze, dokelz je hizom w preñim wuradzowanju s někotrymi wumienjeniami s wulkej wjetshinu hložow sa dobry spojnath, je sakon wo fizaziji duchownych a tež druhich zyrtwinskih saſtojniskow.

Tajki sakon njeby drje tak kscheczje wožchoł, ale dokelz je wot noweho leta kscheczje a zyrtwinske werowanje do wole tych polozene, kotrychž to rui je nastupa, dha je mózno, so by so tón abo tamny wotczahnyi a so jenož civilne werovacz dał. Tajte wotwakowanje wot zyrtwje pak wyschnoscž njerad widzi a je teho dla ſejmiej ſakon k wuradzowanju dała, po kotrymž njebudze ſa kscheczje, pschipowiedanje a werowanje nichtón ničo placzic trjebacz, dokelz so to duchownym s krajneje kaſy ſaruna. Ministerſtwo k temu 600,000 markow žada.

Tole ſarunanje by pak jenož to jednore waschnje werowanja atd. wopſchijalo, wſchitko wyschysche pak, ſchtož by so pschi tym wot duchownego žadalo, jako wožebna weroوانſka ryž atd., by so jemu wožebje ſaplačzic dyrbjalo.

Tóule ſakon, wot ministerſtwa ſejmiej prjódpołożeny, bu najprjódzny na wěstu depuzacji i pschecladanju poſasany, kotaž pak tu wěz uiz jenož pscheclada, ale, mož rjez, zyle pschemeni, a to tał, so ma so duchownym wěsta ſetna ſda po jich dotalnych dohodach poſtajicz abo so ma so jich ſda fixowacz, tał so wožadni s duchownym w nastupanju placzenja tež ani to najmjeñsze njebychuj czinicz meli, haj, ſamo jemu ſnadz dary džakomnosče dawacz njebmjeli.

Wſchitko jednore zyrtwinske woſtaranja bychui wožadni tež po namjeñsze ſpomnjeneje depuzaji darmo meli, jenož ſa dopjelnjenje žadanjow, ſwiatocznoscž ſutka powyschazych, by so — niz duchownemu — ale do krajneje kaſy wěsty pjenjes ſaplačzic dyrbjala.

Tajka fizazija by pak wſcho wopſchijecz mela, ſchtož k tał mijenowanemu duchownemu wieczęſtwu (geiſtlichen Lehñ) njeſluſcha, kaž wopory, wſchelake woſkhody, ſpowiedny pjenjes, khežne, hodowne a ſelenoſchtwortske dary atd., myto ſa ſutkowanje pschi ſlubach, werowanjach, ſa napřianje wſchelakich wopſhov, ſa požhnowanje nježelnicžow, wopor ſa roſwuczenje konfirmandow, ſaplačzenje po hrjebow, ſaplačzenje ſa woprajenje, ſa ſapišowanje do zyrtwinyh knih atd.

So pak by tóule ſakon ſwoje poſtajenie wſchudzje pschewjedł, je w §. 4 poſtajene, ſo wožada, kotaž haj do 1. januara 1878 tajku fizaziju wuwiedla njeje, ſ krajneje kaſy ſarunanje dale doſtačz njezmie.

S teho wſchego je widzecz, tał jara ſo na fizaziji ſdy duchownych džela, hajcž pak tež herbske wožady tajki ſakon jara poſtaja, to ſo prascha. Wón budze tał derje w druhej, kaž w preñej komorje hiszceje jedny ras wuradzowany, ale ſo jón ſtonczenje

na wožemaj wěſtomaj ſa dobry ſpojnaja, to ſo po dotalnych naſhonenjach ſkoro wěste bycz ſda. Wožady ſmeja teho dla w tutym a w pschichodnym lečeje wjele wuſchparanja ſe ſwojimi duchownymi, pschetož horka wukladowane krajne ſarunanje ſa kſcheczje, werowanje atd. njebudze tola žana wožada ſhubicž chycz. H. K.

Sserbskim bratram w Delnjej Lužizh.

(Na žadanje jeneho Delnjoſuzičana.)

Budž ſlawia Sserbam wunjeſzena,
Kij bydla w Delnjej Lužizh,
A do Pruskeje donjeſzena
Do kſchecziskej krajiny:
Haj ſlawia! mojom' pscheczelej,
Kij je te ſchuczki žadał ſej.

Nam wo Waž kóždy tydženj groni
Wajch „Sserbski Zažnik brauborski“,
Haj, psches njón wot naž kóždy ſhoni,
Hacz ſeje tam Sserbjia horſti
A tał pschi Waž tež ſtara ſo
Sa ſerbiſki lud — ſa Sserbowſtwo.

My bydlimy we naſchim kraju
Tu naměſcheni ſ Němzamii,
Czi Němzy ſu — ja wěrnoſcz praju —
Tež ſprawni ludžo, ſniebzliwi,
Duž njebudža mi ſa ſlo wſacž,
Hdyž budu Wam jich wopſacž.

Tu poſa naž czi Němzy maja
Dnijow wožom w jenym tydženju,
Czi „Heut über acht Tage“ praju —
A runje tał tež pižaja,
Tał praji němſki duchowny
To ſamo tež k nim na kletzj.

Hdyž pak ſo ſchecz dny pominejja,
Džen ſedmy ſwječza nježelu;
Hdyž Sserbjia nježlu ſe mſchi džeja,
Du Němzy tež na ſedmym dnju:
Duž, lubi Němzy, to je kza,
So tydženj hde „acht Tage“ ma.

Kaf wjele pak by lěto mělo
Po tajkej liczbje tydženjow,
Duž, — ſo jím njeby trjeba bylo
Tu zyle druhich protykov, —
Dha Němz — kaž Sserb: dwě nježele —
Tež „vierzehn Tage“ liczbuje.

Wy bydlicze tam w druhim kraju,
Tón pucž hajcž k Wam je daloki,
Tam horka tam we Božim raju
Tam Boh naž wſchitkich ſiednocž
A budze kóždom' placzic wſcho,
Šchtož cžinjachum tu dobreho.

Duž, kij Wy dar wot Boha macže,
Sso pržujeje ſa Sserbowſtwo,
Doh! Wy ſo bojecz njeſtrjebacze,
So je to wſchitko podarmo:
Wſchitko wužyw plody ponješe,
Hdyž ſnano proch a popjeł ſeže.

Tu móžemy my jeno ežitacž
We pižmach jedyn wot druhoh,
Tam, tam pak budžemy ſo witacž
A prashecz jedyn druheho:
Kaž je dha ſo — mój najlubſhi! —
Czi tola ſchlo tam na ſweczji?

Duż dżimy w duchu siednocieni
Tón pucż k tej sbóźnej węczności,
Hacż budżem tam pschekrażjeni
We Bożim węcznym kraestwi:
Hdżez budże jenu Boži raj
Wschęch w hromadze nasz wózny kraj.

Petr Mlont.

Ze Serbow.

S Budyschina. Knies biskop a tudomny tachant Béneret budże w Litoměřicach (w Czechach) 3. njedżelu pósta wot tamniščego biskopa Wahale pod ažistenzu dweju prälatorow sa biskopa wuwiečzeni. Tudy je k. kapłan Kuscžanski wubrany, so by noweho biskopa do Litoměřic pschewodżał.

Na tómje pětrowskie zyrkwoje 1. měrza schpaha druheho swona roszcęza, tola tak sbogomne, so nikoło wot tych, kij runje swojnachu, njewobškodži.

S Kobjelnja. Tudy sta so 28. februara wjecžor w 6 hodžinach to njesbože, so so kólnja khěžníkoweje Sendžiny njejabži sažypny a pschi tym 5lētnu Hanu Mariju Sendžiz tak wobškodži, so dyrbiesche ta bortsy wumrjecz.

S Małejce Subrnicežki. Tudy su so 29. februara domske žiwnoścęzera Běrki s pschitwarzenej hródzu a bródžnu wotpaliſe.

S na wjecžorneje strony. Ssobotu do pósniž 26. februara t. l. bě so po pscheprošchenju 10 wucžerjow herbskich schulow kamjeniščego wokrježa pola kniesa wokrježnego inspektorja Gladu w jeho expedicji w Kamieniu ſhromadžilo. S wuwiečzom klóšterskeje a schunowskeje běchu katholske schule tuteho wokrježa, jako Chróscžanska, wolkležanska, kufowska, wotrowska, róženicžanska, ralbicžanska, njebjelcžanska a s evangelskich wožlinežanska a jitrowska ſastupjene. Pschedmjet jednanja bě čítanie. W ſańdženym lětstotku a w přenje po kojozy tuteho lětstotka herbske schulski džecži čítanie najprjedy s němſkich knihow wuknachu, dokelž Bohu žel! žane herbske ſible njeběchu. W tu khwilu wuknu pak we wšchęch pomjenowaných 12 herbskich schulach schulerjo najprjedy čítanie w macžernej a potom w zuſej ryczi. To je s pädagogiskeho a methodiskeho ſtejščza ſamo prawe a teho dla roſomne.

Knies wokrježny schulski inspektor Glade, kij wo herbskej ryczi nicžo njerohymi, kaž tež budyski a lubijski, je teho privatneho měnjenja, so dyribi so w herbskich schulach najprjedy s němſkim a potom hakle se herbskim ſapocžecz. Wot tych ſhromadženych 10 herbskich so najprjódžy 7 a potom 8 po měnjenju k. Gladu wuprajichu, mjenujzy so dyrbja so herbske džecži najprjódžy po kola lěta němſke a potom hakle herbske čítanie wucžieč. Ženož dwaj kniesaj wucžerjej, mjenujzy k. Žencž s Chróscžiz a k. Žurk s Wolklez so napſchecžiſe wuprajischtaj, to rěka, so dyrbja džecži najprjedy s čítanjom w macžernej ryczi a potom hakle s čítanjom w zuſej ryczi ſapocžinacz.

Kajke džiwanje by to w Němzach bylo, hdyn bydu wucžerjo zvle němſkich schulow w russich baltiſkikh provinzech abo we Wuherskej wobſanknycz chyli, so dyribi so čítanie s zuſej ryczi pocžecz a so ma sa tym hakle po 15 měkazach čítanie w macžernej ryczi klozacz!

Nowschi ſakſki ſchulski ſakon praji w §. 12: „Džecži herbskeho naroda maja so němſky kaž herbsky čitacz natwucžicz.“ A temu pschitzaſi wukladowazh wukas §. 26: „We wucžbnym planje schulow sa džecži herbskeje narodnoſče ma so mjesa podrobnje poſtajicž, hacž do kotrejž ma roſwucženje w herbskim čítaniu po kola němſkeho tračz a kaž wjele hodžinow ma so na to nažožicž. Pschi nabožinskej wucžbie je pak, tak dolho hacž so porjadne herbske Bože ſlužby

sa wožadu džerža, wuziwanje herbskich biblijow, katechismow a ſpěwarſkich knih dorolene.“ §. 28. wukladowazh wukas praji: „Prawidlo, so ma so w ſchuli w němſkej ryczi wucžieč, dyribi ſebi k lepschemu herbskemu naroda wuwiaſe lobicz dacž, dokelž tute pschi ſastupje do ſchule němſkeje rycze porjadnje s zyla ani mózne njeſhu.“

Bo §. 28 ſakona wot 6. junija 1835 mějeſche so s wuwiečzom herbskemu čítania a nažožowanja herbskeje rycze pschi nabožinskej wucžbie ſa zyla ſchulski cžaž jenož w němſkej ryczi wucžieč (pschi runaj: Zeitschrift für Rechtspflege und Verwaltung. Neue Folge, Bd. 8. S. 544), kotrej poſtajenie we wotdželenju 4 nětčiſkemu ſchulskiſku ſakona pobrachuje, s cžehož ſleduje, so je w přenich ſchulſkých lětach wudželenje wucžby tež w herbskej ryczi dopuſcžene.

Pschirunaj tež roſprawu deputažije přenjeſe komory k §. 12, „Landtagſmittheilungen von 1871/73 I. Kammer, S. 947“ a wotdželenje 4 motivow k §. 12., hdžez rěka: „So dyrbja ſchule herbstoryčneje krajiny tež plahowanju tuteje narycze doſč cžinicž, doniž je wona džecži macžerna rycz, to so ſamo wot so roſyml. Hdžez ſu jenož herbske ſhwobý, tam budže jich rycz k najmjeňšiemu ſa přenje ſchulſke lěta s zyla roſwucženſka rycz býč dýrbje cž.“

Bo duchu ſchulſkemu ſakona, wukladowazh wukasa a ſejmſkym roſprawow nima teho dla čítanie w macžernej ryczi po němſkim čítanju ſledowacž, ale po kola njeho, haj, předv njeho hicž.

To je ſymny, objektivny napohlad býes džiwanja na narodnoſež. Knježa lokalni ſchulſki inspektorjo chyli teho dla tule naležnoſež ſwolnitwje pruhovacž a roſmyſlacz. * * *

Ssudniſke jednanje.

(Poſkražowanje.)

Wojak F. E. Hager běſche wot Wahla kíſku cigarow ſa 6 markow kupit a bě jemu tele pjenjesh winožty wostat. Jako Wahl poſdžiſko Hagera w hoſczenzu k ſlotemu lawej trjechi a ſo tón ſamolwjeſche, ſo te cigarry hiſčeje ſaplačiſt njeje, Wahl k njemu rjekn, ſo dyribi k njemu pschinicž, dokelž chze jemu jenu papjeru napiſacž, ſ kotrejž pomozu wón ſwoje pjenjesh a Hager tež něſhoto pjenjes do ruky doſtanje. Jako bě Hager k njemu pschischoł, jemu Wahl praji, ſo by wechſel na 25 tole ſaplačiſt, do cžehož tež tón ſwoli. To ſta ſo 7. decembra 1874 a prajesche Wahl, ſo budže na Hageroweho nana, kij je nožnjeſki miſchtr we Wojerezach, piſacž a pschi tym wudawacž, jako by jemu jeho ſyn tejo winožty byl a ſo budže tele pjenjesh wot nana žadacž. A wo prawdže tež hižom 8. decembra starh Hager wot Wahla ſiſt doſta, w kotrejž běſche prajene, ſo je jemu jeho ſyn ſa twory abo jako požęgonku 30 tole ſaplačiſt a ſo by jemu starý Hager dla ſmienjenja ſkóřby tute pjenjesh hacž do 15. decembra ſaplačiſt, hewaſt dyrbjala ſo ſkóřba ſaložicž. Ale ta wěž ſo Wahlej njeradži, dokelž jeho Hagerowý nan tak wotpočaſa, ſo ſo wón wjazy na njeho njeſwéri. Wahl bu w teje wěžy ſpýtaneho jebanstwa winowathy ſpoſuaty.

Ssředž februara 1875 prasheſche ſo Wahl mlynsko-wobſedžerja ſrala w Koblizach, hacž wón muſku wysche nima, dokelž chze pjeſkar Schröter w Budyschinje rad muſku ſupicž. Jako běſche ſo ſral najprjedy po Schröteru wobhoniak a naſhoniſt, ſo je cžefný a tež placženja kmaný muž, wón Wahlej muſku ſlubi. A jako běſche ju tón w Schröterowym mjenje ſkaſaſ, požla jemu ſral, dokelž Wahl wudawacž, ſo ju Schröter jara nuſnje trjeba, 24 centnarjow ržaneje muſki po 3 tl. 271/2 nbl. ſa centnat do Wahloweho wobyljenja, kaž běſche tón ſebi to tak žadaſ. Po doſtaču muſki džesche Wahl k Schröterej a wudawacž tam, ſo ma porucžnoſež wot

Krala 24 centnarjow muki pshedacj a praschesche so, hacj ju njeby Schröter kupil. Tón jemu wotmolwi, jo žaneje muki njetreba, ale dokelj jemu Wahl njebe se schije schol, prajizy, so tón mlynk pjenjesy nusnje trjeba, dha bě Schröter skonczenie tu muku kupil, tola pak centnat jenož po 3 tl. 20 nžl., a Wahlej tež hnydom 20 tolet dal. Tón potom 1. měrza s požčowarjom Hilsbergom, kotreuz běsche na jedyn wechsel 50 tolet winojty, s Schröterej pshindže a jeho praschesche, so by jemu tyh sbytlnych 58 tolet dal, schtož tež tón sczini. Kral pak ma hishcze dženža sa tu muku saplaczene dostacj! — Wahl bu tajkeho jebanstwa dla wot ſuda sa winowateho spoſnaty.

Kuchárka Kryſtiana Friederika Liebſcherez, nětko w Manjowje, hžom trochu wobſtarna žónſka, je wot mlodoſeže ſlužila a pſchi tym ſtajne ſhvérku lutowala, so by w starých létach něchtě ſvchibjerkej měla. Khorosze dla bě wona ſhužbu ſhubila a wobrocž ſo teho dla kónz lěta 1871 na Wahla, so by jej nowu ſhužbu wobſtaral. E ſhuojemu njebožu wona pſchi tym na to ſpomni, so něchtě pjenjes wobſedži, kotrež pak w nalutowaní pak pola wěſteho Sodana w Hornim Objelsku ſteja a ſo chze wona tele pjenjesy na zyle dobru hypotheku wupožęcž. To běsche Wahlej witana powjescž. Wón jej bóřšy wukladowasche, ſo ma ſtajne ſkladnoſež, pjenjesy na dobru hypotheku a ſa doſež wýſoku dan wupožčowacj.

Wona na to wotmolwi, ſo wona ſe ſhuojimi pjenjesami žane lichomniſto cžericž nochze a ſo budže ſ pječimi procentami ſpokojna, ale ſo chze ſhuoje pjenjesy jenož na zyle dobru hypotheku wupožęcž, ſchtož jej Wahl tež ſlubi. Wona jemu teho dla najprjódž ſhuoje pjenjesy, kotrež mějſe na nalutovarni ſtejo, pſchinjeſe a porucži jemu tež, ſo by Sodanej jeje pjenjesy wupowiedžit a ſa nju ſ nowa wupožčit. Na tajke waschnie doſta Wahl w lécze 1871 a w ſapocžatku lěta 1872 850 tolet ſ Liebſcherowej ſamoženja do ruky. Haj, wón tu žónſku wýſche teho ſ temu narycža, ſo jemu ta w lécze 1873 ſhuoje požlenje pjenjesy mijenujzy 150 tolet pſchepoda.

Ale Wahlej ani do myſlow njeſchindže, te pjenjesy po poruczenju wupožęcž — wón je wjele wjazy ſa ſebje wuživacše, džerjeſche ſebi konja, někotre pſh, haj, někotry čaz wós a konje. A ſo bě wón wote wſchego ſapocžatka wotpohladanje měl, Liebſcherowu wo te pjenjesy ſjebacž, to ſlědowaze wucži. Jako mijenujzy ta ſama wot njeho wopíſmo tutych pjenjes dla žadasche, wón jei

tež tajke wustaji a narabi ju ſ temu, ſo je tež wona podpiža. Wona to bjes wſchego ſleho měnjenja czinjeſche a to czim ſterje, dokelj ſhuojeju ſlabeju wocžow dla to czitacž njemóžesche, ſchtož běſeſe Wahl napíſal. W tuthym pižmije pak něchtě zyle hinaſeſe ſtejeſche, mijenujzy, ſo je wona jem u 850 tolet po 5 prozentſkej dani požčila a ſo ma ſo tale daň pſchedzo ſ kapitalej pſchiracj. Liebſcherowa běſeſe ſo předy pola jeho hospoſy, wudowu Kleinstückweje, ſ kotrež běſeſe ſo Wahl ſlubil a kotaž bě jemu ſama wulkı džel ſhuoje ſamoženja dała, ſhwéru wobhoniſowała, hacj pjenjes dla tola njetreba ſtrach měcž. Kleinstückowa, kotaž do Wahloweje ſprawnoſeſe wěrjeſche, bě jej wotmolwiła, ſo žadyn ſtrach měcž njetreba.

Liebſcherowa ſo potom někotre rafy ſa tymi pjenjesami wobhoniſowaſche a Wahl jej wopředka wotmolwi, ſo hishcze žanu dobru hypotheku namakał njeje a potom rjetny wón, ſo ſu wupožčene, ale žaneho mijena wón pſchi tym njemieuwowaſche. Poſdžiſho wudowasche wón, ſo ſ Kleinstückowej wjazy prawje ſ pokojom njeje, a ſo mohla Liebſcherowa pſchi nim hospoſa bycž, ſa cžož chze jej wěſtu čažgiwjenſku rentu dacž, haj, ſkonczenie davaſche jej ſpoſnač, ſo by ſo ſ njej woženicz chyž.

Wo tym wſchaf Wahl pſchi ſudniſkim jednanju nicžo wjedžecž nochzyſche a měnjeſche, ſo je wón Liebſcherowej ſhuoje hubjene wobſtejenja powjedaſ a ſo je jemu ta potom te pjenjesy ſe ſmilnoſeſe požčila, „ſo by ſebi wón ſ nimi pomhal“. Liebſcherowa pak to přejeſche a Sodan tež wobſwěcži, ſo wona te pjenjesy teho dla njeje dlěhe ſtejo ſtejka, dokelj je ſa nje zyle dobru hypotheku měcž chyžla. Duž Wahl tuteje wězy dla ſa winowateho ſpoſnač. (Potraczowanie.)

P r i l o p k.

* Se Znojma na Moravje pižaja, ſo je ſebi tam rěka Taja ſ pomožu loddowych ſchrutow a wulkeje wody nowe rěčniſchežo wuryla. We wſchelakich wſach a městaſchlaſkach, pſchi Taji ležaſych, je tójskto domow ſpwalanych, w Oblaſtu 13, w Neuſchallersdorfje 4 a w Edelſpižu 6.

* Kublet Seidel ſ Niederdorfia wjeseſche 19. februara cžehanki pſches Stollberg a chyžche ſo tam bliſto poſta na wós ſyngcž, jako ſo wužuny a ſ jenej nohu někak wižajo wosta a jeho konje ſ wosom thétry kruch dale wleczechu. Wón bě ſo pſches to tak wobſchodził, ſo dyrhjeſche ſa někotre dny wumrjecž.

Serbſke a němſke ſpěwarſke knihy,

do kože a na druhé waschnie pěknje ſvjasaſe, ſe ſlotym wobrěſkom a bjes njeho, po najtunisich placzisnach porucžam. Tež ja na požadanje mijeno abo ſchpruch na uje wucžiſchežu. Carl Forner.

Drjewowa aufzia.

Schtwórk 9. měrza budže ſo na ſkuhovskim a ſhažovskim ſtriuerei nehdže 15 ložhov ſtejazeho bréſoweho a khójnoveho drjewa, kaž tež nehdže 60 bréſowych a topołowych hromadow na pſchedadžowanje pſchedawacj. — Kupowarjo chyžli ſo na pomjenovanym dnju rano w 9 hodžinach w „Dobrej Wodže“ pola ſhažova ſeńčž. W ſhažowje 1. měrza 1876. Behrens.

Sserbſke a němſke ſpěwarſke w ſomocžanym a kožanym ſwojſku, ſerbſke modleſte knihy a biblie, ſchulſke ranžki a ſchulſke toſche, hrajne kharty, khlamowe knihy, ſladnoſtne dary, tinky wſchech družinow, jako čorne, čerwjené, módré a ſelene, reißzaig, portemonnaje, cigarrovetuji atd. porucža we wulkim wubjerku

M. Weiser
na žitnej baſhy.

Draždanske a meklenburgſke kniſaze ložh,
(pſchi kotrež mějach lom 10 dobytkow)
porucža M. Weiser.

We wudawarni Serb. Novin je ſa 10 nžl.
doſtač:

Sswjatý poſt.

Kryſtufowe cžerpjenje, we wſchech dnach poſtneho čaža ſ ſhjerluſchemi, wopominenemi a modlitwami ſwczene.

Rosaze kóžki

kaž tež wſchitke družiny njeharowanych kožow kupuje po najwyschich placzisnach

Gustav Naucka
na garbarskej baſhy čzo. 426.

Rosaze kóžki, naſymniſki, ſajecže, tħořjowe, mordarjowe (kunjaze) a lischcze kože kupuje po najwyschich placzisnach

Heinrich Ranga
w Budyschinje pſchi ſerbſkej katholiskej zyrkwi.

Epilepsiju

(padazu khorosz) hoji litruje ſpecialny ſekar Dr. Killisch w Draždjanach, Wilhelmsplatz Nr. 4 (předy w Barline). Sahnjenja po ſtach!

Wosjewjenje.

Češčenym Šerbam Budyschinu a wokolnoječe i tutym najpodwolnijscho k navjedzenju dawam, so je po skončenym pšetwarjenju moj **krapowý a hejduščny mlyn** wot dženžniščeho dnia sažo w polnej dželawoſči a so ja kždy čas jecžnjen, kaž tež hejdušku k uličnu horjebjern a budu šo ja stajne prozowacž, kždemu pšechnje a prawnje požlužicž.

W Budyschinje 25. februara 1876 na garbarskej hažy 389.

C. A. Bornmann.
prjedy J. Kahrwe.

Wotewrjenje khlamow.

S tutym najpodwolnijscho k navjedzenju dawam, so šym w měsće Budyschinje w domje fuijeja mydlarja Puya na řerbiskej hažy čzo. 29
bantowe, pořamentirowe, bělotvorowe galanterijowe a frótkotvorowe khlamy en gros et en détail

wotewrit.

Přes dožahaze samoznaje a wjeleſtne uashonjenja we wjetſich khlamach je mi možno, wſchitkem požadanijam doſez čimicž.

Za budu šo stajne prozowacž, ſebi pſches spravnne požluženje dowěrjenje čeſeženeje publiki dobycž a proſhu ja, moje přjódźiacze i prawje bohatym wopytom dobročinje podpjeracž.

S požezowanjom
Moritz Höninger.

Wopisimo.

Jenož Glöcknerſkej žaſbje*) ma moja žona ſwoju ſtrwoſč džakowacž, pſchetož 8 lét mějſeche wona hroſne liſhawu na nohomaj, kotrež ho jefſiachu a južile wot džela woldžeržachu. Wſchitke poſpytki, ſwoju ſtrwoſč ſažo doſtačž, večtu podarnio, po ualoženju 1 duzentu ſchachtličkow je ju pak ſažo doſtača; tak može jedyn i lóhkim khotami ſwoju doſho ſhubjeniu ſtrwoſč ſažo dobycž, hdyž jedyn prawy ſredk trjekti a to bě jenož jenicž Glöcknerſka žaſba. S dobom wobzvědečjam, ſo buſhtaj jenemu wožboemu muzej, kotremuž ju porucžich, noſy, 20 lét bolazej, w frótkim čažku ſahojenej. To ja i džakownoſče druhim tak khotym, ſhawije k navjedzenju dawam.

Džen 7. novembra 1875.

Theodor Koch
i Oberbreb pola Apoldy w Thüringſtej.

Pravodživa ſe ſchtemplom: **(M. RINGELHARDT)** a ſafitanſk ej

marku a je doſtačž w ſchachtlaſh po 25 np. w budyskomaj haptikomaj, kaž tež w haptikach w Biſkopizach, Rakezach, Schérachowje, Hirschfeldze, Bjernacizech, Woſtronzu, Herruhueze, Neugersdorſje, Groſschönarweje Nowoſalzu, Seifhennersdorſje a w fabriž w Gohlisu pola Lipska, Eiſenbahnhſtr. 18.

Wopisima ſu we všech haptikach k navjedzenju.

NB. **Warnowanje.** Čeſeženu publiku wožbejje na to kedažnu čimimy, ſhwerti na horne ſchtemple kedažbowacž, dokelž Glöcknerſku žaſbu w nowſchim čažku falschuja.

Sofa, pleczene ſtolsy, tapety a rousseaux
we wulkim wubjerku najtunijſho porucja

Julius Siebeck, tapezirať pſched ſchulerſkimi wrotami 361.

Najwjetſchi illad
vſchěch družinow
hotowych ſchatow
ma

Julius Lange
w Budyschinje.
Zunje placziny.
Sprawne požluženje.

Dobre čerſtve ſhóju owe ſy-
mjo, kaž tež bréſowe ſymljo je
na pſchedau. Hdze? to je ſhonicz
we wudawarni Serb. Nowin.

Palenz!

Moj hízom dawno jako wubjerny a čiſce
błodzący

czisty palenz,

kaž tež wſchitke družin dobroj palenzow ja
i tutym ſtnejam ratatarjam a jaſhopſte, eda-
warjam poruczejo najponinam a po najtu-
nijſich placzinyach pſchedarwan.

J. Z. Glien na ſitnych wikaſ.

W Małym Pschesdrenuju pola
Maleho Wjeltowa je ſhěza čzo.
4. ſe ſahrodū a dwemaj körzomaj
pola na pſchedau a je wſcho dal-
ſche tam ſhonicz.

Młody człowiek, ſyn sprawnych star-
ſich a ſi nuſnymi ſchulſkimi wědomnoſćem
wuhotowany, kotrež chze **pſcheturſtwu** a
destillaziſu nawutnycž, a je **ſerbſkeje**
rheje derje mózny, može k 1. haperleje
město doſtačž.

Kiž wo to rodža, njech ſo na minje wo-
broča.

Otto Geltner

w Bělej Wodže pola Wuzakowa.
Němka adreſa: Weißwaffer i. Schlesien
b. Wuskau.

Hólz abo **holz**, kž chzedža po jutrah
mějſežanke ſchule wopytowacž, móža zv-
robu a wobydlenje doſtačž na ſnutſkomaj
lawſkej hažy 137 nutſkód pſches dwór.

Tijo ſchulerjo móža pod ſpodočnimi
wuměnjenjemi a pod jara pſcheczelniwym
wobkhadženjom zvrobu a wobydlenje doſtačž
na burklinje (Burglehn) 290 po 2 ſhodomaj.

Wuzomnik pytany.

Sa jene dobre detailſke materialtavorowe,
tobakowe a spirituſowe khlamy w Budys-
chinje ſo jedyn **wuzomnit**, ſyn sprawnych
starſich, naſradſho ſe wſy, i jutram
pod ſpodočnimi wuměnjenjemi pyta.

Wopytanie pſcheturſkeje ſchule ſo žada.
Dalsche je ſhonicz we wudawarni Serbſkých
Nowin.

Wschednje nowopalem
twarzsi a hnójny falf
 porucza
k a l k p a l e r n j a
H. W. Siebörger & herbja
 w Cunnersdorſje pola Thorjelza.

Sahojenje klepoſcze, po najwęcejlikim, bjesbolojnym a bjesoperitowanach. Woſzoleſat Dr. K. Weller sen. w Draždānach (Victoriastraße 4.)

Pschedawanie twarskeho a wujitkoweho drjewa

A. Zimmermann

częſliſkeho miſchtra w Budyschinje na nowych hrjebjach 713 porucza ſwoj ſkład ſuchich khōjnowych a ſchmirekowych deſkow tak derje k twarjenju, kaž tež ſa tycerjow, bēnarjow atd. Drjewa ſa hrjady a koſki ſo po ſkaſanju we wſchej dołhoſcezi a tolſteſezi połnohranite najtunischo wobſtaraja.

Dale poruczeja ſo tchęſtne laty, ſpalierowe laty, lepjerſke laty, ſtolle, tchęſtne papa, papne hoſdze po najtunischiſtch placziſnach.

Hnójne deſſi

porucza pschedawarnja wujitkoweho drjewa

w Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

A. Zimmermann, częſliſki miſchtr.

Wulke wupſchedawanie

rubiſchkom, laſow, mohairow, poſlensche w rjanej dobroſci hižom w placziſnje wot 45 np. a druhe drastowe tkaniny wot 25 np., fotrež ſo k ſelenoschtwórtkowym daram jara derje hodža.

w Budyschinje, na bohatej haſy 62.

Julius Geher.

G. Joachim, Atelier ſa njeboſne ſaſadzowanje ſubow, operazije ſubowe, plombirowanie, cziszeſenje, jahnacze ſubhlena atd., w Budyschinje, na ſnutſkej latwej haſy 120 pola k. pjeſkarja Klingſta. A ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

p. Kneſelowa

wloſzowa tintkura

fotraž wſchudże wo prawdze ſedźnoſć ſo czehniſie, njeje jenož najlepſi, jeli niž jenicki ſredk piſce hoſkoſz a wupadowanje wloſkom, ale tež w runej mērje wubjerny piſce ſlabn brodu. — Jenicki ſkład teſle tintkury ma w Budyschinje Heinr. Jul. Lindka w bleſchach po 1, 2 a 3 markach.

Nehdze 4—500 kop bręſowych a wloſhowych ſadzenikow ma na piſchedan Angust Potschka w Hornich Filozach.

Wot najwjetſcheje wažnoſeſe ſa

woczi kóždeho. Prawdziwa wodziečka wot Traugotta Chrhardtta w Grobbreitenbachu w Thüringſkej je wot leta 1822 ſmetoſławna. Skafanja a flacon po 1 marku poſczele mi budyska hrodoſta a rakečjanſka haptka.

225 toleř ſo ſa $4\frac{1}{2}$ prozentſku daň f 1. haperleje na dobru hypotheku pyta. Wot koho? je ſhonicz we wudawańi Serb. Nowin.

Drjewowa aukzia.

Na nje hwačiſki reviru budža ſo na pschedawane ſchedawacj:

ſichtwort 9. mērza

w ſwérinarni (Thiergarten) 29a:

26 dołhich hromadow liſcزوweho drjewa, w kaſtanijowej haleji:

13 ſtohow miſchanego drjewa,

31 jenotliwych pjenkow,

16 haſkoſowych hromadow,

na wiſchnowej horje 36b/d:

49 bręſowych dołhich hromadow

5 khōjnowych

Shromadzisna dopołdnja w 9 hodzinach na drjewnischęju w ſwérinarni;

piatki 10. mērza

w Komzy 32h:

60 bręſowych dołhich hromadow

w Komzy P2:

15 liſczođrjewowych dołhich hromadow.

Shromadzisna dopołdnja w 9 hodzinach na drjewnischęju we Komzy.

Wjehſchi hajnik

F. Schulza.

Zeneho pſa, kiž huſy derje honi, daje kopicz

Lehmann w Dježnikezach.

Jeđnu tyſcherski

mježe hnydom do đžela ſtupicž pola tyſcherja Lehmann a w Bukezach.

Kenjeſej Cr. Chrhardt. Tak dołho hacž Waſchu Dr. Whitown wodziečku nałożuju, ſtej ſo mojej bědnej w oči jara polepszilej a proschu Waſt tehoſla (Skafanje). Sontop, 14. mērza 1875. Juliana Lehmannowa. Dale: Hjoni wjazy ſt mějach bolazej woczi, hdjež piſci wſchej pytanej pomožy žane wotboſenje ujenamakach. Iako po poruczeju Waſchu Dr. Whitown wodziečku trjebaſp, boryš piſci wutriebanju premeje ſchlenižy mojej dobrej woczi kaž priedy jaſo doſtač a njemožu tule wodziečzu doſz poruczež. Gr. Rozenberg p. Galbe, 22. mērza 1875 thęſkar C. Lorenz.

W Bęcziſzach cjo. 22 ſu ſchtyri kolecje piſiolow w dobrym rjedze, kaž tež něfote proſne kolecje, jena wóſkowa praſa ſ dwemaj ſchrubomaj, jedyn koprówy ſotol ſ třinožníkom, por piſolnych koſhov, dwaj wureſowazaj nožej a druhi grat na pschedan.

Wucžomnikaj pytanej.

Dvaj holszaj, ſynaj sprawnych starſich, móžetaſ pola podpiſaneho pod ſpodoſnymi wumienjeniem do wucžby ſtupicž.

A. Jaunash, tyſcherski miſchtr w Budyschinje na ſerbſkej haſy 20.

Wloſzowe pletwa

džela a wucžehane, kaž tež wotſihane wloſz po najwjetſchich placziſnach kupyuje

F. Böhma, brodutrhaſ

545 piſci kaſernje a na hlowym torhoſchęju 44.

Stwórlétna předplata
we wudawařni 80 np.
ana němskich póstach
1 M., z přinjesenom do
domu 1 M. 15 np.
Kózde číslo pláci 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja
so we wudawařni, Serb.
Nowin'na róžku zwonk-
neje lawskeje hasy číslo
688 wotedać, płaci so
so wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 11.

Sobotu, 11. měrca

1876.

Póst i p a d u č.

Běsche to jene ranje měhaza jitnija, jako na jenu sastawu abo staziju delnjoschlesyńsko-marfskeje železnizy jedyn czech s Wrótławja pschijedze a tam na někotre minutu sasta. Tuta sastawa ležesche njedaloko wóz, Erkner pomjenowane, a je požlenja předy hacž so do Barlina pschijedze. Bjes puczowarjemi, kiz soubu pschijedzechu, běsche tež jedyn wychschi pruski postski sastojnik w swojej postské drascze. Wón bě s waggonu (woza) wustupil, so někotre wotmistenja ledžblivje wohladowaſche a potom k postskemu woſej, pschi tym czechu soubujedžazemu, džejche a do njeho sastupi.

Mjeniżzy husto so stanje, so so póstské woſy železniczych czechow na puczu wot postskich inspektow kontroliruja abo pschepytuju, hacž je wózho w dobrým porjadku. Tón wychschi sastojnik, kiz běsche do teho póstského woſa sastupil, běsche po swojej uniforme tajki inspektor a wón psches swoje wopízmo, kotrež póstskemu expedijente tehole woſa pokasa, došpolnje dopokasa, so je wo prawdze póstski inspektor a so Wangenheim rěka. Wón ſebi jako tajki wschelake tabelle a registry přjódpołożicž da, kąž so to pschi tajki pschehladowanjach abo revisijach stanje, a tón expedijent wschitko pschinochowaſche, pschetož jako tajki mějše wón inspektorej we wschém požkuſtchnu byč.

Bjes tym běsche czech ſažo dale jěl a bě ſa 40 minutow na barlinske dwórniſchežo pschijel.

Enjes Wangenheim teho dla praji, so je revisija tak daloko dokonjana, so ma jenož hischéje pjenjesy pschehladacž. To pak czech wón radſcho na ſamym hlownym pōscze w Barlinje ſczinicž a so teho dla tón měch, w kotrymž pjenjesy běchu, ſam ſoubu woſmje. Tón expedijent nježmědžishe nicžo pschewzimo temu prajicž, ſchtož bě inspektor wobſankny, a ſebi tež nicžo ſchlo njeſtſlesche, dokelž jeho ſa praweho a prawdziweho inspektaria džeržesche. Tónle pak měch ſ pjenjesami woſa, ſ nim ſ woſa wustupi, so do jeneje dróžti (najateho woſa) ſyň a do města Barlina nuts jěžesche, prajicž, so na hlownym pōscze te pjenjesy pschehlada a tam tež swoje wobſvědčenje da, hacž je wózho prawe namalač abo niz.

Tako poł hodžinu poſdžischo póstski wóz, kotryž paketh a listy ſ dwórniſcheža na hlowny pōst wožesche, pschijedze a žadyn měch ſ pjenjesami ſoubu njeſtſtviſe, dha ſo tamni sastojniz nad tym džiwacha, hacž jich přjódſtejer konduktora, kotryž bě listy a wězy wot expedijenta na dwórniſchežu doſtał, so woprascha, hdže tón měch ſ pjenjesami je, pschetož tajki pobrachtjuje, kąž je to ſ papjern widžecž, hdžež je to napiſane, a kotraž je wschém druhim papjera, kąž ſo ſlucha, pschipožena. Konduktor wotmoliwi, so je pjenjesy knjes inspektor ſoubu wſal.

„Schto?“ wuraſh přjódſtejer, „inspektor Wangenheim? žadyn inspektor tak njerěka!“

„To ja njewěm a tež wjedžecž njemóžu,“ konduktor ſ měrom wotmoliwi. „Ale knjes expedijent póstského woſa na železnizy je mi ſjawnje praji, ſo je knjes inspektor Wangenheim na erknertské ſastawje k njemu na revisiju pschijeho. Na tudomnym dwórniſchežu je wón měch ſ pjenjesami ſoubu wſal a ſ nim na hlowny pōst wujel.

„A czerterej je wón wujel a niz na hlowny pōst!“ ſakſhiciža přjódſtejer wſchón mjerſaz.

„To ja njewěm“ konduktor ſ nowa wotmoliwi. „Skóncznie pak ja tu wěz tež samolwječz nimau; tón měch mi pschipodali njeſzu.“

Na to expedijenta pschewzschachu a tón wſchó powjedasche, kąž bě ſo ſtało, a ſo njebe hinač cžinicž měl, hacž bě inspektor žadał, dokelž mějše jemu tón roſkaſowacž. Ale ſo běsche ſo wón wot teho cžlowjeka ſjebacž dał a ſo bě tón wopacźne wopízmo měl, to bóz ſo wſchó ſpóſnachu.

S papjery, na kotrež bě napiſane, ſak wjèle pjenjes je w tym měſche bylo, běsche wibžecž, ſo je jich tam ſ najmjeñſha 20,000 tolet bylo. My prajim „ſ najmjeñſha,“ dokelž wjèle ludži, kiz pjenjesy w liscach po pōscze ſcěl, jich ſ wonka mjenje napiſe, hdžli jich wo prawdze w liscze je, ſo bychu někotre ſlěborne pōta ſalutowali. Ale pschi tajkim lutowanju móža druhdy wjèle ſchłodowacž, dokelž pōst, hdž ſo ſnadž pjenježny ſiſt na pōscze ſhubi, jenož težko pjenjes ſaruna, hacž je jich wonka na liscze napiſanych.

To jebanſtwo bu poliziji k nawiedzenju date, ſo by teho wopacźnego póstského inspektarja wuſlēdžila. Ta bóz ſo wſchó dróžkarjow w hromadu powoła, kiz běchu tehdyn na dwórniſchežu ſe ſwóimi woſami byli, jaſo bě tón czech s Wrótławja pschijel. Pschi jich wuwoprashowanju jedyn rjeſny, ſo je teho inspektarja ſ jeho ſmachami do teho a teho hoſczeniza dowjeli ſo je tón měch pjenjes, kotryž je ſ woſa hacž do thěze donjeſcž měl, thětro cžezki był.

Dwaj polizistaj ſo teho dla do tuteho hoſczeniza podaſtaj a ſo tam ſa tym póstskim inspektarjom wobhonywaschtaj. Tam drje jimaſ projachu, ſo je wón do hoſczeniza pschijel, ale po krótkim czechu ſažo wujel. Woni dale wužowachu, ſchtož wjedžichu, prajicž, ſo je tón inspektor najprijódzy wcžera wjeczor do teho hoſczeniza pschijel a mały koſerk pschi ſebi měl a ſa je potom dženža rano ſahe wotjel, ſwoj koſerk wo jſtwje wostajſchi, a ſo je pschi tym naſpomnił, ſo ſa někotre hodžiny ſažo pschijedze. Tak je ſo tež ſtało a je wón měch ſ pjenjesami ſoubu pschijenje, kotryž je jemu domownik hacž do jeho ſtwy donjeſt. Sa krótki czech je wón jenemu pinczniſkej (kellnerej) porucził, ſo tym poſladacž, hacž psched ſadnimi wrotami hoſczeniza wós ſ dwěmaj konjomaj njeſteji, kotryž je ſebi wcžera na tule hodžinu ſkaſał. A jako bě wotmoliwenje doſtał, ſo je wós pschijel, dha je tón inspektor swoje ſliczbowanje ſaplacžil, ſebi ſwoj koſerk k woſej donjeſcž dał a wujel. Pschi wotjeſdze njeje pak woſej w swojej pōſtej drascze, ale w civilnym wobleczenju był.

Příjmi pscheptytanju stwy potom tu pôstisku drafstu w drafthamorje namakachu a běsche wón tón měch s pjeniesami najskerje do koferka sapakował. Do knihy, do kótrychž ma ho w hoščeniu kóždy sapišacž, bě wón napišal: „pôstissi inspektat Weilmann s Koblina.“ Ale tole mieno běsche najskerje selžane, pschetož w tej sawostajenej pôstiskej drafse namakachu jemu listowu wobalsku (kouvert), na kótrejž bě nemški napišane: „Postsekretär F Dettweiler in Berlin“ a tónle kouvert mjeſeſte pôstissi schtempel „Breslau.“

S tymile wuſlēdženjemi ho taj polizistaj saho na hlowny pôst wrocžiſtaj, hdyž ſo wukopa, ſo je tónle pôstissi ſekretar hžom psched někotrymi lětami paſoſejenja dla ſe ſlužby puſtējeny a ſo je hacž dotal w Berlinje bydlit.

Duž bóry na wchě boli telegraſirowachu, ſo bychu ſnadž něhdže na jenej želeſnizy teho paducha doſahnyli, tež bu ta wěz do wchěch nowinow ſtajena, Dettweiler ſ mjenom pomjenowanu a wón ſam podrobnje wopisany, ale nihdže jeho wuſlēdžicž njemožachu a běſche kaž budžiſche ſo pſchepanty.

Tak wosta jene lěto, dwě lěče, tsi lěta, hacž ſo ſtōnežnje na dživne waſchnje ſta, ſo tón pſchepupnik na ſwětlo wuſtupi.

(Poſtracžowanje.)

Sszejniſki dopiſ.

„Sa niežo ſo w nětežiſhim čaſhu tak jara njestara, kaž ſa ſchule a wojerſtwo.“ To ſu jara husto te hlowa, kótrež bjes ludžimi pak pſchi ſpočatku pak pſchi ſtōnežnju roſrhcžowanja ſkyſiſch. A my nochzem na žane waſchnje prajicž, ſo by tež temu tak njebylo, pschetož pod tak wchelatim wobkežbowanjom a ſtaranjom, kaž ſchule w tu khwilu w naſchim kraju ſteja, njeſku drje předy ženje ſtale, ale tež ženje tak wjele pjenes khoschtowale a to tak derje ſchulſke gmejný, kaž tež kraju kaſu. Šda ſa 25 ſchulſkich inspektorow wopſchija hžom khetro wulſki pjenes a tón ſo hſcheze po-wyſchi, jeli ſo wucžerjam tak mjenowana ſtarobna pſchiloha (Ulters-zulage) pſchichodnie ſ krajne kaſy wuplačci, kaž to wchelake petiziſe, na ſejm poſkane, žadaja. A po tymile žadanju ſo tež najſkerſho stanje.

W jenym poſedženju komory, hdyž ſo na ſchulſkich inspektorow ſtoržesche, ſo gmejnám wulke wudawki woſebje pſches twarjenje ſchulow naſkladuјa, rjekny minister Gerber, ſo to na žane waſchnje wola mi-niſterſtwa njeje, ſo bychu woni ſchulſke gmejný, kij ſu k hude a p otrjebne, ſ wudawkami cžiſhczeli, a to woſebje teho dla niz, dokelž ſu teſe wchudžom tajku ſwólniwoſcž k dopjelnjenju ſchulſkeho ſalonu wopokaſale, kaž to wychnoſež tola docžakala njeje.

Ministerſtwo wójny žada ſebe ſa wojerſke twarby w Draždjanach ſažo 6 millionow markow a budža tele twarby, kótrež ſo ſ wonka Draždjan na wobémaj bokomaj želeſnizy, ſ Budyschina do Draždjan wjedžazeje namakaja, ſ najmjeſcha 19 millionow markow khoschtowacž.

Schtož ſixaziju duchownych naſtupa, dha je ta wot ſejma runje tak ſa dobru ſpoſnata, kaž to tydženja piſachmy, tola ſměja ſo pjenesh, kij ſo ſa wyſchſche hamitske ſtukowanje žadaja, niz do kraje-ne, ale do zyrlwiſkeje abo woſbadneje kaſy placiſicž.

Hewak ſalon, kótrž wohén ſawěſčaze naſežnoſcze ſ nowa rja-duje, přjódkleži a je móžno, ſo ſměje ſo ſa twarjenja, kij jara w hromadze wižaja, něſkto wjazy pſchinoſčkow placiſicž, ſa taſte pak kij ſame ſteja, něſkto mjenje. Hdyž budže ta zyła wěz dowura-džena, chzemy najwažniſche poſtajenia bliže wopisacž a ſpomniny dženža jenož na to, ſo je wot 6645 wóhnjow, kótrež w ſakſkej wot lěta 1864 hacž do 1872 běžu, 907 pſches blyſk naſtało.

Swětne podawki.

Němske khžorſtwo. Woda rěki Cobja pſchezo hſcheze doſež ſylnie njeſpaduje a teho dla ludžo a twarjenja we wchelatich měſtach a wžach, pſchi Cobju ležazych, ſchkodu cžerpja. Štajne deſchče ſu ſemju tak ſ mokrotu napjelnile, ſo někto nimale wſcha ſ nich naſtata woda do rěkow běži a wotebjeranje rěčnych wodow ſadžewa. — Polam tale pſchemérana mokrota tež mało wužitka pſchinjeſe, a džela, kótrež ma ratař w měru wobſtaracž, maja ſo wot jeneho dnja na druhi wotſtorkowacž, dokelž ſo na cžezlích ležomnoſczech pſchepadujech, hdyž ſ gratom na nje pſchijedžech. Duž by jara derje bylo, hdy bychu ſuhe wětry pſchichle a k temu dopomhale, ſo by měrž ſ najmjeſcha w ſwojej druhéj poſozjybole ſuhi byl.

W druhéj komorje ſakſkeho ſejma ſu někotiſ ſapoſklanzy tón namjet ſtajili, ſo by pſchichodnie kóždemu dowolene bylo, ſwoje ležomnoſcze po ſwojej woli roſkuſtowaojo pſchedawacž abo tež ſ druhich ludži ležomnoſczech ſtruci ſupowacž a je ſjenocžecž. Tójſchto ſapoſklanzow pſchecziwo tajſtemu njevobmjeſowanemu roſkuſtowanju ryczesche a bjes tutymi běſche woſebje tež naſch ſherbſki ſapoſklanz k. Kerk. Ta wěz bu jenej komiſiji pſchepodata, ſo by ju ta k dalshemu wuſadžowanju pſchihotowala.

S Lipſka piſaja, ſo je direkziya lipſko-draždžanskeje želeſnizy ministerſtwu ſ nowa k naſviedženju dala, ſo chze jej tu želeſnizu pſchedacž. — Na wotrumowanju roſpadankow rieſaſkeho moſta ſo ſe wchěj prozu džela, ale wulka woda tajke dželo jara wobcžne czimi a wone teho dla jenož pomaku poſtracžuje.

S Barlina piſaja, ſo ſo nemški khžor tež lětha w měſazu juniju do emſkich kupjeſ poda a potom na kupu Mainau, w bodenſkim jehoru ležazu.

W pruſkim ſejme je jena ſtrona, kij na to džela, ſo bychu ſo pruſke krajne želeſnizy na nemške khžorſtwo pſchecale. (To by ſo, po měnjenju wchelatich ludži, poſdžiſho tež ſe ſakſkimi krajnymi želeſnizami ſtač mělo; tola je ſo ſakſki ſejm ſ wulkej wjetſchinu pſchecziwo tajſtemu pſchedacžu wuprajil.)

Kralowſki pruſki ſud ſa zyrlwiſke naſežnoſcze je münſterskeho biskopa Dr. Brinckmanna wotſadžil. (Tutón biskop někto w Austriji pſchebhywa, teho runja tež wrótklavſi wjetbifkop; poſmanſki arzbifkop je w Romje a kólnski arzbifkop, kaž tež paderbornski biskop ſtač ſo do Belgiskeje pſcheydliſloj; fuldaſki biskopſki ſtol je pak hžom někotre lěta njevobmžadženy.)

W pruſkim rheinſkim kraju je w tu khwilu 976 a w Westfalskej 204 ſchulſkich měſtom njevobmžadžených.

Austria. Rchesczijenjo, kotsiſ ſu ſ Turkowſkeje do Austrije cžeknyli, nochzedža ſo wróčicž, hacž runje jim to austriſke knježerſtwo pſchikauje, ſ tym hroženjom, ſo ſo jim dale žana zyroba njeđa, jeli nochzu Austriju wopuſhczicž. Woní ſu pak wotmolwili, ſo chzedža radſcho hſodu wumrjecž, hacž ſ nowa Turkam do rufow panjež.

Franzowska. So je pſchi wobſbach do franzowskeho ſejma republikanſka ſtrona wulku wjetſchinu dobyla, to ſo wſchudže jako wažne ſnamjo měra wobhladuje.

Schpaniſka. Wójna bjes karliſtami a wójſtom krala Alfonſa je zylo ſkonežena a Don Karlos je ſo do ſendželskeje pſcheydliſ.

Ruſiowska. General Koſkaſkowſki je wobyldeſtam kólkſkeho kraja woſjewiſ, ſo woni někto pod ruſim knježtowom ſteja.

Wyhodovostojnemu knjesej
fararjej

B. H. Smisch ej

w Hodziju
k jeho

pječadwazecilétnemu saſtojáskemu jubileju
9. měrza 1876.

Dženž tražne ranje ſaſhwitashe
Wam, naſtich dufchow paſthyrjo,
Dženž je tón džení, hđež ſpoczinashé
Sso Waſche ſhwjate ſaſtojiftwo:
Dženž je lét pječadwazecí,
So do ſlužby ſeže ſtupili;

Hđež běſcheze Wy we Khrysta mjeni
Sa evangelskoh' prédarja
We Woſlinku tam poſtajeni,
Hđež poſdžiſho do Hodzija —
Wy, naſtich dufchow paſthyrje —
A nam ſ Woſlinka ſem pſchiſhli ſeže.

A tak je dženža wotběžala
Wot ſta lét jena ſchtvórczina,
Hđež Waſ je pſchezo pſchewodžala
Ta Boža ručka wotzowſka,
So dženž tež ſtrowi wjeſele
Sſwoj jubilej tu ſhwjecžicé.

Mę ſ luboſcžu dženž poſtrowjamy
Waſ, naſtich dufchow paſthyrja,
A w jenym duchu poſběhamy
Naſch hkož tam k thronej Fejnječza,
So by naſch Sbóžnik dale Waſ
Chžyk hnadnje wodžicž kóždy čžaſ.

Bóh daj Wam móz a poſylnjenje,
Tom' ſtemu napſhečiivo ſtač
A njebožomnyh wſchitlích rjenje
S thm bojíſkim troſtrom troſtowacž,
Kiz je we kóždej ſrudobi
Wſchak tola tón troſt naſlepſhi.

A tak dha budž netk Bóh knjes ſ Wami,
Sdžerž doſho Waſ pſchi živjenju,
So by ſtveče dale tu bjes namí
We tej woſhadže we Hodziju
We Božej ſlužbje možli ſtač,
Tu hiſcheze doſho ſastaracž.

Ty pač, o luby knjeze Božo,
Ty ſmilnyh woteče njebeſki,
Spožež dale ſemu wſchak to ſbožo,
So by pſchi dobrej ſtrowoſcži
Možli paſež te wozhy — jehnjačka
Na dobrej paſtrwe živjenja.

A hdyž je junu dokonjaný
Tež Jeſho běh tu na ſwěcze
A Wón bđe pſches ſmijercž wotvošany,
Dha daj, o Božo, po hnadže:
So Wón a Jeſho ſtadlo tu
Tam wěčnu ſbóžnoſež doſtanu.

Petr Mlónk
w mjenje ſerbſkeho ev. luth. miſioniskeho towarſtwa
w Džiwocžizach

Ze Serbow.

S Budyschina. Létuſche ſerbſke Božje ſlužby ſa evangelskich ſſerbow w Draždánach a tamniſchej woſkolnoſeži ſo njedželu Vätere, 26. měrza, 4. njedželu po ſhwjatej Trojizy, 9. juliia, 17. njedželu po ſhwjatej Trojizy, 8. oktobra a 2. njedželu adventa, 10. decembra, w draždánskej kſhižnej zýrkvi wotdžeržaſ.

Prěnju létuſchu ſerbſku Božju ſlužbu ſa katholickich ſſerbow w Draždánach a woſkolnoſeži je ſańdženu njedželu k. farař Horňik ſ Budyschina w draždánskej katholickej dwórſkej zýrkvi wotdžeržaſ.

— Sańdženu hrjed u rano běchu ſo we wuhenu kheze tyſcherſteho miſchtra M. Hünera pod vorklinom haſy ſapalike a teho dla na wſchech tórmach ſchtormowac̄hu. Woheni bu bóřy haſhemy a nije ſo dale žana ſchkoda ſtača.

— Knjes referendar Leidler, rodjeny w Khróſcžizach, je ſe ſudniſkeho hamta w Sajdze k ſudniſkemu hamtej w Nowoſalzu pſcheſadženy.

S Hodzija. Schtwórtk 9. měrza tudomny knjes farař Smiſch ſwój 25létny ſaſtojiftwi ſhwjecžesche. Roſprawu wo tym ſa tydženj pſchinjeſhem.

S Roſwodez. W rěž ſprewi bjes naſchej wſu, a Korſymjom ſu dželacžerja ſira ſ Čezech ſatepjeneho namakaſi. Wone ſo ſda, ſo je wón 29. februara w nozhy na domojpučež do Korſymja do rěki paný a tam ſwoju ſmijercž namakaſi.

Se Židova. W nozhy 28. februara w bliſkoſeži Hrodžiſhka jeneho muža naděndžechu, kiz běſche ſo ſ jenej pſtoliſu ſatſelicž chžyl. To pak ſo jemu radžilo njebeſche, dokelž bě pſtoliſu pſchi wuſſelenju roſleczala a teho čžlowjeka ſ zýla njebožiſhodžila. Wón bu do měſchžanskeje hoječne wotwiedženy, dokelž ſo ſdaſche, ſo je bkludny.

M Se Semiz. Tudy mějachmy pſched někotrym čaſkom woprawdžitu a njeptyanu kelliſu. Ženeho muža ſe žitawſkeje woſkolnoſeže běchu pola naſ ſ parneho woſa woſhadžili, hacž runje běſche hacž do Lubija na želesnižy ſaplačiſ, dokelž běſche ſo we woſu njeſchitſtojne ſadžeržaſ. Wón pak potom do restauražije ſaſtupi a žaſožne ſwarjeſche a hawtowashe, a to tak jara, ſo po po gmejnſkeho prjódkeſte rja poſka. Dokelž pak ſo tež wot tuteho k měrej pſchiwjeſež njeda, wſachu jeho jateho a požlačku jeho hiſcheze w nozhy do Viſkopiz. Tam jeho ſtoro zýl tydženj w jaſtwje woſtajichu a je ſo potom naſkerſho ſmeroval. S teho jedyn widži, kaf hluſi tola čaſto ludžo ſu. Woſta tutón čžlowjek pola naſ ſ měrom hacž do wjecžora, dha móžeſche ſo ſobu hacž do Lubija wjeſež a pſchiudže jenož někotre hodžiny poſdžiſho domoj; tak pak ſo ſtoro tydženj poſdžiſho wróži a khóſty, haňbu a mjerjanje mějeſche hiſcheze wýſche teho.

Hacž dotal mějeſche jenož knjes ſchleučernje prawo, na tu domnej pſchiwjeſež koliſi ſebi woſy na želesnižy ſkaſacž abo tež woſpožlačiſ a ſchtóz to tež chžyſche, dyrbjeſche jemu wěſty pjenjeſ wot kóždeho woſa ſaplačiſ. Kaž pſlyſhimi, ſo tuta wobčežna

Sudniſſle jednanje.

(Potračowanje.)

Fórmán Petr Wacker 11. novembra 1874 w nowinach čj-tasche, so ma agent Wahl summu pjenjes k wupožčenju. Wón teho dla k njemu khwataſche, ale hnydom so pokasa, so na tej wězni nicžo njeje a so je Wahl to jenož do nowinow stajíš, so by ludži k ſebi wabiš. Wón pſchi tej ſtađnoſci Wackeri, kotryž chyſche 150 toler měcž, k temu narheža, so by wechſel na tule ſummu wuſtajíš, na kotryž chyſl jemu wón (Wahl) potom te pjenjes wobſtaracž. Wacker na tule lěp džesche, napiša ſwoj „accept“ na tón wechſel, kotryž Wahl potom hnydom wuſpelni. Pſchi tym bě Wackerej to nadpadne, so Wahl 300 město 150 na wechſel napiša. Tačo so wón sa tym woprascha, wotmolwi tón: so ſu to marki, niz pak tolerje. Wahl běſche pak wo prawdže 300 toler bjes wjedženja a wole Wackera napišaš, a bě ſa njeho, kž wot Wahla hyschče žaneho pjenježka doſtaš njebe, wulke ſbože, so ſudniſtwo tónle wechſel pola Wahla předy jath wsa, hacž bě jón tutón wu-

dał; pſchetož so by Wacker ſummu, na wechſel napiſanu, hewat ſaplačicž dyrbjał, to je wérne a wěſte. Wahl bu teho faltſchowanego piſma dla ſa winowateho ſpoſnaty.

Mlynt-wobſchederž Irrgang w Scheschowje da w lězje 1875 Wahl jedyn wechſelowy accept na 150 toler, ſ poruczenjom, so by jón pſchedaš a pjenjes, ſa njón doſtate, jemu pſchepodał. Wahl tajke poruczenje na ſo wſa a tón wechſel ſelesopschekupzej Braunej ſa 132 toler pſcheda, kž jemu tež hnydom tule ſummu wuſtacž. Ale Irrgang žanhých pjenjes njedosta; hakle potom jako běſche Irrgangowa 5 njedžel na Wahla khodžila, wón 100 toler da, kotrež Kleinfückowa, kaž ſo ſdasche, ſe ſwojich pjenjes pſchinjeſe. Sbytk njemóžesche Irrgang doſtacž, hacž runje jeho žona Wahla bjes pſchecacža nadběhovasche. Wahl pſched ſudniſtwom wudawasche, ſo je jemu Irrgang ſbytk tych 132 toler dariš, ale Irrgang to pſches Wahlowy liſt jako njewérnosč dopokasa. Tón bu teho dla jebanja dowérjenych pjenjes ſa winowateho ſpoſnaty.

(Potračowanje.)

Wotewrjenje khlamow.

S tuthym najpodwolniſcho k namjedženju dawam, ſo ſym w měscze Budyschinje w domje knjesa mydlarja Buha na ſerbſkej hafzy čzo. 29
bantowe, posamentirowe, bělotworowe galanterijowe a krótkotworowe khlamy
en gros et en détail

wotewrſt.

Běſche dožahaze ſamoženje a wjeleſetne naſhonjenja we wjetſchich khlamach je mi móžno, wſchitkim požadanjam doſče čjinicž.

Ja budu ſo ſtajnje prózowacž, ſebi pſches ſprawne poſluženje dowérjenje čeſczenje publiki dobycž a proſchu ja, moje prijódkowacž ſ prawje bohatym wopptom dobrocziwje podpjeracž.

S pačezeczenjom

Morik Höninger.

Czorne drastowe tkaniny

jakо thibet, cachemir, velour, rips a alpaca, kaž tež wſchelake brune tkaniny porucza we wulkim wubjerku, meter wot 9 nžl. hacž 1 tl. 27 nžl., starý lohež wot 5 nžl. hacž 1 tl. 2 nžl.

Ernst Pech

na žitnych wifach 603.

NB. W khlamach ſo ſerbſki ryezi.

Kheža na pſchedan!

Zena derje twarjena kheža w pěknym poſluženju, ſe ſolotowej a ſadowej ſahrodi, ſ khlamami a ſchenkom, kotrež tam jara derje džetej, je pſchemenjenja dla hnydom na pſchedan. Hdže? to je ſhonicž we wudawarni Serb. Nowinow.

Hacž dotal w Dražžanach, ſym netko khežu čzo. 8 w Lashowje na ſo wſa, a poruczam ſo čeſczenym knjeſtwam, dobre a tunje poſluženje ſlubij.

Michal Hoffmann,
franz.

Jedyn ſylny wolazy wotročíl móže hnydom do ſlužby stupicž na rycerſtviſe w Eichonjach pola Budyschina.

Czisheženja we wjazy dyžli 100 muſtrach, starý lohež wot 45 np. atd., rjanu dobru a zyle nowu tworu porucza

Ernst Pech
na žitnych wifach 603.

Lamareſty, k klejdam a jakam budze ſo ſchwört 23. měrza popoſdnu w 2 hodžinomaj we wobydlenju gmejnſkeho prijódſtejerja na pſchedadloſte ſchecadlacž.

Gmejnſka rada tam.

kheža

je w Małym Budyschinku na pſchedan a je wſcho dalsche pola gmejnſkeho prijódſtejerja tam ſhonicž.

Holežez

kž čze rjemjenjerſtvo a teſchnarſtvo nauwinkhež, móže pod ſpodochnymi wuměnjenjemi pola podpiſaneho do wueženj stupicž

K. A. Benedict
w Budyschinje
na lawſkich hrjebjach 688.

Fabrika pschedeschćnikow

M. Schmidt
na jerjowej haſy

porucza wsche nowoscze w pschedeschćnikach a ʃlonečnikach (Regen- und Sonnenschirme) a to pschi dobrij, trajne shotowanej tworje po najtunisich placzisnach.

Teho runja poruczam wulku dželbu pschedeschćnikow s alpaka a zanella sa konfirmandow.

Porjedzenja a nowe poczehnjenja wschech družinow ſo rucze a derje wobstaraja.

M. Schmidt.

Wosjewjenje.

Czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoſce ſ tutym najpodwolniſcho t nowjeſenju darvam, ſo je po ſkončenym pichetwarjenju moj trupow a hejdusich mlyn wot dženskiſchego dnia ſaſo w połnej dželawosci a ſo ja kózdy čas jeczimien, kaž tež hejdusichku t mlečzu horjebjeru a budu ſo ja ſtajnje prózowac, kózdemu ſpeſchnie a ſprawne poſlužic.

W Budyschinje 25. februara 1876 na garbarſkej haſy 389.

C. A. Bornmann.

prjedy J. Kahrowe.

Wſchedniſje nowopalený
twarſki a huójny falk
porucza
kafkpaſerňija
H. W. Siebörger & herbja
w Cunnersdorſje pola Chorjelza.

Pschedawanie twarskeho a wužitkowego
drjewa

A. Zimmermann

czekliſkiho miſchtra w Budyschinje na nowych hrjebjach 713
porucza ſwoj ſkład ſuchich khójnowych a ſhmrekowych deſkow tak derje t twa-
rjenju, kaž tež ſa thſcherjow, běnarjow atd. Drjewa ſa hrjadu a koſky ſo po
ſtaſanju we wschej dohloſci a tolstoſci połnohranite najtunischo wobstaraja.

Dale poruczeja ſo thſchēchne laty, ſpalierowe laty, lepjefke laty, ſtolle,
thſchēchna papa, papne hoſdze po najtunisich placzisnach.

Huójne deſti

porucza pschedawarnja wužitkowego drjewa

W Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

A. Zimmermann, czekliſki miſchtr.

G. Joachim, Atelier ſa njeboſne ſahadzowanje ſubow,
operazije ſubowe, plombirowanie,
cziſczenje, ſahnacze ſubhlenja atd., w Budyschinje, na ſmukſkej la-
ſkej haſy 120 pola k. pjeſkarja Klingsta. A rježam wot 9 do 6 hodzinow.

Sahojenje ſlepocſze, po najwjeſiſkim, bjeſholoinym a bjeſ-
operiowanych. Wozjelař Dr. K. Weller sen. w Dražđanach (Victoriastraße 4.).

Wužomniſkaj pytanjeſ.

Dwaj hózaj, ſynaj ſprawnych starskich, možetaj pola podpihanego pod ſpodobnymi wuměnjenjemi do wuczby ſtupic.

A. Jannasch, thſcherſki miſchtr
w Budyschinje na ſerbſkej haſy 20.

225 toleć ſo ja $4\frac{1}{2}$ prozentſku dan
t 1. haperleje na dobru hypothetu pyta.
Wot koho? je ſhonicz we wudawańi Serb.
Rowin.

Dobre czerſtwe khójnowe ſhymjo, kaž tež bręſowe ſhymjo je
na pschedau. Hde? to je ſhonicz
we wudawańi Serb. Rowin.

Palenz!

Moj hizom dawno jako wubjerny a čiſcze
ſłodžazn

čiſty palenz,

kaž tež wſhikte družiny dobrych palenzow ja
ſi tutym kniesam ratarjam a ſaſopſcheda-
warjam poruczejo naſpominam a po najtu-
nisich placzisnach pschedawam.

J. T. Glien na žitnych wifach.

Serbske a němske ſpěwarske
knihy,

do kože a na druhe waschnje pěkne ſwiaſane, ſe ſlotym wobrěſtom a bjes njeho, po
najtunisich placzisnach poruczam. Tež ja
na pozabranje mjeno abo ſchrupch na nje
wuczſteſju.

We wudawańi Serb. Rowin je ſa 10 nſl.
dostacę.

Sswjatyh poſt.

Khryſtuſkore czerpjenje, we wschejch dnach
poſtnego czaſa ſ khjerliſchemi, wopomneniem
a modlitwami ſweczene.

Epilepsiјu

(padazu khoroſej) hoji liſtne ſpe-
cialny lekar Dr. Killisch w Draž-
đanach, Wilhelmſplaß Nr. 4 (prjedy
w Barlinje). Sahojenja po ſtach!

Koſaze kózki, naſymniki, ſajecze, khó-
rjowe, mordarjowe (funjaze) a lichče kože
kujuje po najwjeſiſchich placzisnach

Heinrich Ranga

w Budyschinje pschi ſerbſkej katholiskej zyrki.

August Schönicka

ſ chlamami na butrowej haſy (Hauensteinergasse,) porucza wſe druziny eleganckie ſwiaſanich ſerbſtich a nemſtich ſpewarſtich knihi po wſchomozno najtunisich placzinach.

Pschi potriebje

falka, jako gogolinskeho, ſhorjelskeho, oſtrowskeho atd., famjeniteho wuhla a brunizy (pozlenſcheje ſu někotre lowryje pschihotowane), chamottow, rołów a jilowych platow, hnójnych ſredkow ſo ſ tutym najpodwołniſcho porucžam.

H. Grieshammer,

ſe ſkladom na dworniſchezu
ſ napsheczja kubolubje w Budyschinje.

Wulke wupſchedawanje

rubiſhkov, lazow, mohairow, pozlenſche w rjanej dobroſci hižom w placzinje wot 45 np. a druhe drastowe tkaniny wot 25 np., kotrež ſo ſ selenoschtwórtkowym daram jara derje hodža.

W Budyschinje, na bohatej haſy 62.

Julius Gejer.

Drjewowa aukzia

na hermančanskim revieru.

Wutoru 14. a pokraczowajo hrjedu 15. mérza t. l. dopoldnja wot 9 hodzinow budja ſo létuſche ſpusheczane twjerde drjewa a to nehdze 25 bréſowych wujitkowych kruchow wot 12 hač 28 cmtr. hornjeho

= 25 wolschowych	=	=	wot 12 hač 28 cmtr. hornjeho	pscherëſka,
= 162 bréſowych wojoowych žerdži,				
= 25 stohow bréſowych ſchęzepow I. dobroſcze,				
= 25 =	=	= II.	=	,
= 4 = wolschowych	=	I.	=	,
= 20 =	=	= II.	=	,
= 30 twjerdyh dolhich hromadow I. klaszy,				
= 150 =	=	= II.	=	.

Wyſhe teho:

nehdze 10 ſchmréſowych klozow wot 20 hač 55 cmtr. hornjeho pscherëſka,
= 5 stohow khójnowych ſchęzepow II. klaszy,

= 15 jehlinodrjewowych ſhytkowych hromadow III. klaszy,
a dželba ſtejazeho khójnoweho wujitkowego drjewa ſo ſamopuſhezenju ſa hotowe pjeniſhy na pschedadžowanje pschedawacž.

Drobnishe wuměnjenja ſo psched aukziju na ſamym měſeze na knieſtwe wosſewja.

Schimrigk.

Drjewowa aufzia

ſa kt. woſtarjerow a woſtwarjerow atd. nehdze 130 ſtejazeh bréſowych ſympoz, dubow, lipow a wolschow, ſ poſoju wuplaſenja ſupnych pjenies a pod wuměnjenjemi, psched aukziju woſſejownymi — hrjedu 15. mérza pschipoldnju w 1 hodzinje. Shromadžina w Nowych Maſkezach pola kt. Renča.

Knieſtwe w ſownjowje w mérzu 1876.

Lehmann.

W naſlade ſ. M. Reichela w Budyschinje ſu wuſchle jako najlepſche a najrjeniſche herbiske modlerske knihi, kiž ſo woſhebje jako ſelenoschtwórtkowe, kwahne, narododženske a hodowne dary pschihodža, dokelž ſu ſchažy, kotrež ani mole a ſerſaw njezeru:

Dr. Martena Luthera

Do mjaža poſtila trajne do deſtow a kože ſwiaſana ſa 12 mf. Jana Arndta

Paradiſ-Sarodka

ſwiaſ. do kože 4 mf., do papy 3 mf.

Korle Hajnricha Bogatzkeho

Schaz-Neſchecík

ſwiaſ. do kože ſe ſankom 3½ mf., do papy 3 mf.

Nikodemusze knižki

abo Powetwo wo ſiženju Jeſom Chrysta ſw. 1 mf., ſechite 75 np.

Dostacž pola ſ. M. Reichela w Budyschinje.

Carl Forner

knihiwjaſar,

ſ tutym najpodwołniſcho ſ nowjedženju dawa, ſo wón netko na hospitalskie haſy pódla pschekupſkeje ſchule bydli.

Rosaze kóžki

kaž tež wſhite druziny njeharowanych kožow kupuje po najwyſhich placzinach

Gustav Naucka

na garbarskej haſy čzo. 426.

Sastupjerjo ratarſkeho mobiliar=wohnenſwęſezažeho towarſtwa w ſakſkim kraleſtwje ſu: August Klingſt w Bělých Moſlizach, Otto Rámsch we Woporku, Carl Blaſhieshank w Bukezach, ryhtar Liebig w Kettlizach, Hornuff w Brunowje.

Jedyn ſtrumjazh wós, jedyn pluh, jene radlo, kaž tež por brónow ſu na pschedan w Dalizach čzo. 11.

Darmotne

hojenje wopilſtwa.

Wſhem tajkim khorym a pomoz pytažym njech je zyle wěſty ſredk ſ temule hojenju najnaležniſcho porucženju, kotrež je ſo hižom w njeliczenych padach najdražniſcho wopofaſa, a wſchedne pschipoſlane džafne piſma wrócenje domiſazeho ſvoža woſhwedeža. Kiz wo to rodža, chyli doverne ſwoju adresu na W. Thens in Berlin, Noſtiz-Straße 20, poſlačz.

Sadowe ſchtomiki

ſu w Bělých Moſlizach w tamniſche ſchtomowni, kaž tež w Budyschinje na ſerbſtich hrjebjach čzo. 549 na pschedan.

Wučer Schuster.

Krajnostawski bank.

Nutseženjenje lužiskich 5%o sastawnych listow Ser. V. nastupaze.

Kónz teho lěta al pari k nadplaczenju postajene 5%o sastawne listy krajnostawského banka ho hžom wot netr, a hdyž ho jich präsentacija hac̄ do 30. haperleje t. l. stanje, s $\frac{1}{2}$ pro cent coursoweho saruannia, pschi naschej tašky tudy abo pschi naschej filiali w Draždjanach (Victoriastr. No. 2, I. — wot 1. haperleje t. l. pak: Schulgasse No. 3 part.) s hotovými pjenjesami wukupja.

W Budyschinje, 4. mérza 1876.

Krajnostawski bank kral. saksk. horniolužiskeho markhrabinstwa.
v. Löben.

K našememu času

porucžam česčenym Sserbam ſwoj najbohaczischo wuhoto-
wanym ſklad najnowſich tu- a wuſrajných tkaninow k woble-
czenjami a nadwoblekarjam a ſo ſkafanja najlepie a najtunischo
wobstaraja.

Gustav Pinthus,
na hłownym torhoschęzu.

Maleſne joph, konfirmandſke wobleczenja, hólcžazu draſtu

porucžam česčenym Sserbam w najfražniſchim wubjerku po
najtunischiſchim placzſnach.

Gustav Pinthus
na hłownym torhoschęzu.

Wopismo.

Podpiſany ſo nuzcenohe čjuje, ſ tutym k namjedzenju dac̄, ſo moja jeniczka
džowka na wulkim bohoſči w klinje ſtorzechę, ſtož leſarjo „pschirodžene klazanje
(freiwilliges Hinken)“ imenowach; hac̄ runje běch psche to ſa pomoze ſredki
sta tolerow wudal, tola žaneho ſredka njenamakach, kotryž by moju džowku wot
jeje bohoſče wumohl.

Dokelž bohoſče pschi wſhem pschibjerachu, ſpystachm i Glöcknerskej czechnej
a hojazej žalbu, wot jeneho pscheczela nam poruczenej, a je moja džowka po
měsaczniſnym nałożowanju teje ſameje wot jeje 8-lětneje khorosce ſe doſpołnje
wuhojena, tak ſo móžu tule žalbu kózdemu i dobrym ſwědomijom porucziej.

C. A. Schubert,
zjehlnit-wobſedžer w Scheibje pola Seidenberga w Hornej Lužicy.

Prawdziwa ſe ſchtemplom:

(M. RINGELHARDT)

a ſakitanſkej

marku a je dostac̄ w ſchachtlaſch po 25 np. w budyskomaj haptylem, ſaz tež w haptylech w Biskopizach, Rakezach, Schērachowje, Hirschfeldze, Bjernaczi-
zach, Woſtrowzu, Herruſucze, Neugersdorfje, Groſſchönawje Nowoſalzu, Seif-
hennersdorfje a w fabrizy w Gohliſu pola Lipska, Eiſenbahnstr. 18.

Wopismo ſu we wſchech haptylech k namjedzenju.

NB. Warnowanje. Česčenemu publiku možebje na to ſedźbnu čzinimy,
kžwero na horne ſchtemple ſedźbowac̄, dokelž Glöcknersku žalbu w nowſchim
časzu falschuja.

Ródný a ſtróby motroczk, kž móže hny-
dom abo 1. haperleje ſastupic̄, ſo wot pod-
piſaneho pyta.

Piwarſki Krügel
w Trzebienzach.

Klejdowe resty

wſchelatich tkaninow tunjo porucža

Ernst Pech
na žitnych vifach 603.

Cžiſčez Smoler jez knihičzſkeženje w maczicznym domje w Budyschinje.

Drjewowa aufzia.

Pschichodny ſchtwórtf 16.
mérza budje ſo na ſupjanſkim
revieru
80 loſow ſtejazych kħójnowych
ſchtomow
ſa hotowe pjenjesy na pscheſa-
dżowanje pschedawac̄.

Sapocžatf w 9 hodzinach pschi
ſkale niže ſupjanſkeho wetrnifa.
Grab. Einfiedelska inspekcja.

Sſrjedu 15. mérza budje ſo w Sſorje-
zach 36 dothich hromadow a 10 ſtejazych
woſhzow na pscheſadżowanje pschedawac̄.
Šhromadžiſna popoldnju w 2 hodzinomaj
pschi rachlowſkim pucžu.

August Scholta.

Sa jene materialworowe kħlamy
ſo k jutram jedyn wucžomniſk pyta.
Dalsche pola Aug. Lehmanna na herbſkej
haſh.

Pschemenjenje wobydlenja.

Wot 1. haperleje t. l. namaka ſo
moje wobydlenje a expedizja w mo-
jim nowym domje na nabocžnej
waltej haſh (Seiten-Wallstraße)
t. j. na wuricžanski pucžu.

Advokat Stephan.

Prawdziwe
würzburgske runklizowe ſymjo
psches bukiežanske ratarſke towarzſto wob-
starane, móža ſobuſtaru towarzſto, kaž tež
njeſobuſtaru pola podpiſaneho dostac̄.

Carl Böhlischauk w Bukezach.

Pola podpiſaneho ſu jara
rjane

kħójnowe ūadženki na pschedau.

W Bělém ſkołmzu.

J. Hórliza, wucžer.

Džiwočjanſte herbſke ev. luth. mihiioniske
towarſto ſuie jutje 12. mérza popoldnju
w dwemaj ſhromadžiſnu.

Bětr Mlonk.

Stwórtlēna předplata
we wudawařni 80 np.
ana němskich póstach
1 M., z přinjesenom do
domu 1 M. 15 np.
Kožde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěški kiž maja
so we wudawařni, Serb.
Nowin'na róžku zwonk-
neje lawskie hasy číslo
688 wotedač, placi so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 12.

Sobotu, 18. měrca

1876.

P o s t s k i p a d u ch.

(Potraczowanje.)

Doktor Mender běsche, kaž wjèle druhich ludži, w lécze 1849 w politiskich naležnoſezach wjazy pschecžiwo krajuemu knježerstwu ſtutkował, hacž so by jemu to wjchnoſez wodacž móhla, jako kraju wjehich ſaſo k mozy pschińdze. Mender teho dla ſa najlepſe džer-žesche, wózny kraj wopuſtežie, předy hacž tam procež pschecžiwo njemu ſaloža. Wón móžeſche to cžim lóžo ſejniz, dokelž mějeſche tóſichto ſaniózenja a ſo teho dla do města Genfa w Schwajzarskej pschecžydl. Teho žona běsche hížom psched někotrymi létami wum-riela a wón dale nitkoho njeméjeſche, hacž jemu w tu khwilu hížom 18 lét staru džowku Marji, kotař ſlubjerad ſi nim ſobu džesche.

S njej Mender we wſche ejichoſezi w Genfu bydlesche a ſo wo druhich ludži njestaraſche. Wón tam tež nikoho njemajesche, hacž bohateho kúpza Sandona, kotremuž bě psched dwanacžimi létami le-ťarſku pomoz wopokaſał, jako běsche tón na puczu psches to město, hížez Mender tehdý bydlesche, ežežko ſhorjeł. Sandon běsche jemu ſa jeho pomoz jara džakowny a wón běsche temu pschekupzej ſlubicž dyrbjał, ſo jeho wěſče wopulta, hdyž jumu do Genfa pschińdze. Mender ſo teho dla tež potom, jako běsche někotry ežaž w Genfu pobyl, ſa Sandonez domom naprachowasche a ſo tam poda. Ale wón Sandona, kž běsche bjes tym wumrjeł, njetrechi, ale jenož jeho wu-dowu a jeje jeničkeho ſyna Adolfa, kž bě 24 lét starý. Njebo Sandon bě ſwoje wulke ſaniózenje ſwojej wudowje wopokaſał, ſi tym wuměnjenjom, ſo dyrbí po jeje ſmijercži jeho ſynu wſchitko herbowacž.

Knjeni Sandonowa běsche po prawym dobrocživa, ale naſdata a na ſwoje pjenesy horda žona. Wona bě jara wožebniye ſiwa a žanyh pjenes njeſutowasche, ſo by to psched ſwětom pokafała. Jeje ſyn bě ejichi, ſměriwy ežlowek, běsche derje wuknuł a běsche wu-čentym wězam jara pschitkilem.

Jako knjeſ Mender k knjeni Sandonowej na wopytanje pschińdze a ſi njej wo tym a druhim rycěſche, wona jeho proſchesche, ſo by ju husto wopytował. Ale wón rjekný, ſo wón radſcho doma wo-ſtanje, ſo by jemu pak lubo bylo, hdyž by jeho džowka Sandonez dom wophtowacž ſměla. A jako knjeni Sandonowa praji, ſo budže to tež jej lubo, dha wón ſlubi, ſo chze ſwoju džowku k njej požlacž. Duž wón tež ſa někotre dny Marji k Sandonezom pschińdze.

Marja bě jara rjana a ſo knjeni Sandonowej a wſchitkim, kž jeje dom wophtowachu, jara lubjesche, haj, dolho njetrajetſche, dha wſchitky prajachu, ſo je ſi njej do Sandonez domu knježna pschitkla, kotař ſo knjeſam a knjenjam, starym a mlodým derje ſpodobaſche a to niž jenož po ſwojej rjanoszezi, ale wožebje po ſwojim lu-boſnym waschnju.

Jako Adolf Sandon Marji wuhlada, bu jeho wutroba, kotař hacž dotal híſche ſa žanu žónsku ani najmienſche cžučze pytnyka

njebe, hacž do najhluſcheje hluvoſeſe ſapschijata; knjeni Sandonowa pak wo tym nicžo njewidžeſche, ale běsche ſwoje myſtie na to ſložila, ſo by ſwojeho ſyna ſi bohatej holzu woženila.

A w měnjenju, ſo je jeje ſyn tež tajkeho ſmyſlenja, wona na to, kaf ſo wón pschecžiwo Marji ſadžerži, ſi zyka njeledžbowasche, pscheſwědečena, ſo jemu kaž jej ženje do myſlow pschińcž njemóže, ſebi njebohatu holzu ſa žonu wſacž.

Duž to žadhy hížom njeje, ſo wona ſa ſkladnoſežu pytaſche, ſo by Marju tak husto hacž móžno w ſwojim domje měſa, dokelž ta, kaž wona ſjawnje widžeſche, ſe ſwojeho rjanoszežu a luboſnoszežu wjèle k temu pomhaſche, ſo ſo hoſežom w Sandonez domje wjèle ſlepje lubjesche, hacž bě ſo to hacž dotal ſtało. Knjeni Sandonova teho dla ſkonečnje na tu myſlicžku pschińdze, ſo by tola jara duchnje bylo, hdyž by Marja zyłe pola njeje bydlika a tak ſtajnje pschi njej byla.

Jako ta wudowa knjeſej Mender tež roſtaja, njebe tón runje pschecžiwo tej ſamej, ale chžyſche wjèle wjazy Marji psche-ſydenje do Sandonez doma pschitwolicž, jeli by wona to ſama chžyka. Marja ſo ſa to wuprají a knjeni Sandonowa bu psches to tak ſwjeſelená, ſo chžyſche Marji hnydom 20,000 frankow daricž a jej wysche teho kóždu měžaz 100 frankow ſaplaſcži. Ale Marja to njepſchipuſcheži, prajíž, ſo je ſlepje, hdyž kóžda wot njeju ſwoju ſwobodu wobkhowa a ſo ſebi psches tajke pjenesy nochze ruzý ſwjasacž dacž a ſo wſchaf móže knjeni Sandonowa poſdžiſho ſwoju ſmilnu ruku wotewrict, hdyž je ſpoſnała, ſo je Marja teho hóDNA.

Marja ſo do Sandonez domu pscheſydl.

Wona tam hížom tři měžaz ſchecbywasche a ſe žaneje ſtroný njebeſche ſo ani najmienſha njeſpokojoſež widžeſe dala. Knjeni Sandonowa běsche pschecžiwo njej jara luboſna a Marja ſo psche-čiwo Sandonowej híſche ſluoſniſha wopokaſowasche. Wſchitkim, kž to widžachu, ſdaſche ſo, jo ſtej wobej dwě jara ſbožomnej.

Jene dopoldne běsche knjeni Sandonowa wobſantyła, ſo chze ſo pschewjeſež, dokelž běsche wjedro jara rjane. Wjecžor předy bě Marja na hluwu bolenje ſkoržila a jeje knjeni ſebi teho dla myſleſche, ſo by dobre bylo, hdyž by ſi njej jela. Ale hdyž chžyſche do jeje ſtuw híč, ſklyſteſche, ſo nechtón w ſali ſpěva, a bórfy wona ſpoſna, ſo je to Marja.

Sso džiwaſo, ſo je wona tudý, Sandonowa zyłe ejicho do ſale ſtupi, hížez Marja, ſi kribjetom k durjam wobrocžena, ſa fortepi-anom ſedžeſche a jemu ariju ſpěvaſche. Durje jeneje pódanskeje ſtuw běchu wotewrjene a tam Adolf ſtejeſche a ſi wocžomaj, luboſce poſkymaj, na Marju hladasche. Wón njewidžeſche a njeſklyſteſche, ſichto ſo ſady njeho ſta; ſa to pak jeho macž cžim ſjawniſho na nim widžeſche, ſo je wón do Marje ſmijertnje ſalubowany.

Knjeni Sandonowa tole ſpoſnarwſchi, bu tak wot hněva ſa pschijata, ſo kaž njemdra k Marji pschiběža a njehorne ſkowa na

nju jenož tak šypasche. Ta wóphha hólčka ujprjedy njewjedzishe, ſe čim je tajke ſwary ſawinowała, ale jaſo wona dorosymi, ſo jej ta wudowa wumjetuje, jako by jeje ſyna džyla do ſwojich ſyczow ſacząhnych a w nim böhateho náwojenju npoboycz, dha wona, ſo na ſwoje dobre ſwedomje ſepjerajo, poſtaną a rjeñny: Ja mam Wam jenož prajicž, ſo ja, jeśli džyl tež wo prawdze Waſch ſyn ſo mnú do mandželſtwa ſtipicž, tola jeho žona býcž njemoužu, dokelž je moja ruka hízom ſlubjena. A hdž to nětko wěſce, dha Waſ tež hiſhce na to dopomijnu, ſo ſym ſebi pola Waſ pſchi ſastupjenju poſnu ſwobodu wuměniſta.

Telle ſłowa prajiwschi, wona ſalu wopuſteči a do ſwojeje ſtwy džesche. Sa poſ hodžinu běchu tam jeje ſmachi ſpałowane, Maria bě Sandonez dom wopuſtečila a ſo k ſwojemu nanej wróczila.

(Poſractzowanje.)

Starobna pſchiloha.

„Sa nicžo ſo w nětežiſhim cžaſu tak jara njeſtar, kaž ſa ſchule a wojerſtwo.“ S tymile ſłowami naſch cžeſejeny ſejmſki ſapobſlanz ſwój „Sſejniſki dopiſ“ w 11. cžiſle „Serbiſki Nowin“ ſapocžina. Preñi džel tuteje ſády by ſo tež takle ſložicž hodžil: Wo nicžo ſo w nětežiſhim cžaſu tak jara njeſtaraja, kaž wo ſchulu. Kóždny čze w njej roſkaſowacž mécž. Gmejna nutſrycži, zyrkej nutſrycži, ſtat nutſrycži — a kóždny ma ſa ſwój džel prawo. Schula paſ ſkónečnije njevě, cžeja je. Schula je dawno ſastaka zyrkwiſki wuſtaſ býcž. Ale je ſtatny, je gmejniſki? Je wucžer ſtaſtojnif, je woſhadny? Pſchi wurađowanju noweho ſchulſkeho ſakonja w prěnjej komorje ſejma knježerſtwo wupraji: „Smýſt tehole ſakonja na to džela, ſo by ſo ludowa ſchula niz jako wuſtaſ zyrkwiſe, ale jako wuſtaſ ſtaſa poſtaſila a ſtaſej ſ zyla poſdaſa.“ Tu naſch! Schula je ſtatny wuſtaſ, wucžer po tajkim ſtatny ſtaſtojnif. Teho dla tež ſtat pſchedpiſkuje, ſchto ſo wot wucžerja žada; ſtat minimum doſhodow (najnižſche doſhody) poſtaſa; ſtat wucžerow poſtaſa a woſhadža. Ale hdž k pláceñju pſchiniđze? Bože dla! Wucžer je gmejniſki ſtaſtojnif. Duž jenož jeho gmejna abo woſhada pláč; tež starobne pſchilohi ſa wucžerja ſu twoja wěž.

Mý na to tudy ſpomnimy, dokelž naſch ſejmſki ſapobſlanz w ſańdženym cžiſle „Nowin“ piſaſche, ſo budže ſo pſchichodnje w ſejmje wo starobnej pſchilohi wucžerow jednač. Mý njenowanehe knjeſa, kíž je gmejnuow tak derje pſchecžel kaž jich wucžerow, pro- ſhymy, ſo by ſa to ryečal a hloſowaſ: Starobnu pſchilohu ma ſtat pláčicž a niz woſhada abo gmejna.

Schula je ſtatny wuſtaſ. Wucžer je po tajkim ſtatny ſtaſtojnif. ſſwojich ſtaſtojnifow paſ ma ſtat ſežiwič a ſaſtaracž.

Ma-li gmejna starobne pſchilohi pláčicž, dha je to njeſprawnoſć pſchecžiwo gmejnam.

Pſchetož kaž n. pſch. khuda gmejna, kíž ma ſtareho wucžerja, k temu pſchiniđze, ſo dyrbí jemu telko a telko wjazy pláčicž, dyžli ſwojemu ſužodna bohata gmejna, kíž ma pſchipadnje mlodeho? Pſches to ſo ſkónečnije stanje, ſo gmejna ſa ſbože džerži, hdž ma mlodeho a ſa njeſbože, hdž ma ſtareho wucžerja.

Tak stanje ſo na tajke waſchnje tež wucžerjej njeſprawnoſć. Pſchetož móže ſo ſtač, ſo gmejna pſchi nowowobſhadženju wucžerſteho města bjes tymi, kotsiž ſu ſo ſamolwjeli, najmłodscheho wuſwoli. Po tajkim je exiſtenza (býče) ſtareho wucžerja pſches to pohrožena, hdž ma gmejna ſama starobne pſchilohi pláčicž. Wucžer ſo pſches to pſchekupnej tworje runacž pōčnje: kotsiž je najtunischi, teho woſmu.

Dale ſo wbohemu wucžerzej, kíž na ſwojim měſcze ſestari,

někotra hórká hodžina pſchihotuje, hdž ſkoržby khudeho muža ſkyschi, kaž cžežlo ſchulſki dawk ſkocži a kaž w drugich gmejnach wjele njenje dawaſa. Haj, njerjoupmi lužom je to drugdy pſchicžina, ſo na wucžerja teho dla ſwarja. Na žandarma abo druhého ſtatneho ſtaſtojnifka paſ wěſce njeſwarzia, býrnje jim wjele wjazy dawaſa dyrbjeli jako wucžerzej. A kaž to pſchiniđze? Dokelž to njeptnjeja, ſo jemu telko dawaſa: dokež jeho ſtat pláči. A njeđyrbjeli wucžerzej k najmjenſchemu ſunje tak wjeſelej wutrobi dawaſa, kaž žandarmej?

Duž ſprawnoſć pſchecžiwo wucžerja m, ſprawnoſć pſchecžiwo gmejnam! Starobne pſchilohi wucžerjow njech ſtat na ſwoje ramjo woſmje. J. B. Š.

Sſejniſki dopiſ.

Dženža čzemy trochu roſtajiež, ſwotkaſ ſo pjenjeſy, kotrež naſh naſche wójſko khoschtuje, woſmu a kaž ſo nawdadža.

Powſchitonne mienjenje drje je, ſo ſo ſumny, ſa wójſko trébne, pſches dawki nawdadža, kotrež potom hnydom wojerſka kaſa w Barlinje požrje. Hewak je tež ta myſklicžka roſpſchestrjena, ſo ſnadž ſ zyla wjele dawkov měli njebyčny, hdž býchuny težko woſatow ſiwič njeſemeli a hdž býchu ſo ſa nich huſto paſ tajke paſ hinaſke tſelby a kanony kupowacž njetriebali. A wone tež wo prawdze někremužkuſiž njeje tak lohko k wopſchijecž, hdž ſo pjenjeſy ſa te wſchelake, najbole jara drohe wojerſke wěžy nabjeru.

Tale zyla naležnoſć ma ſo paſ taſ, ſo runje dawaſo direktivnych dawkov najmenje wo njej ſhonja, wjele bóle maja dawaſo indirektnych dawkov nimale zyla wójſko a ſchtož k temu ſluſcha ſaplačicž, a to woſebje tobak a cigarry kurjerjo, piwo a paſenz vijerjo, kaž tež cži, kíž rad jara ſelene jědža. Wot tychle produktow ſo paſ bórſy wot jich fabrikintow dawk da, kaž to piwoarjerjo a paſenzpalerjo a ſ džela tež ſolzydžerjo cžinja, abo wot nich — kaž wot tobaka a cigarrow — ſo na mjeſach dawk abo zlo ſaplačiž a wſchě tele pjenjeſy ſo k ſdžerzenju wójſka nałoža. Piwarſki a paſenzarski dawk, kaž tež zlo ſa tobak a cigarry ma paſ ſkónečnije tón ſaplačicž, kíž tajke tworę kupi a pſchetrieba. Duž je lohko mōžno, ſo tón abo tamón, kíž ſebi huſto jedyn kupi abo jenu ſa- ſehli, ſebi njemyžli, ſo ma ſa ſwoje a ſwojich towarſchow pjenjeſy ſnadž něhdže jeneho huſaru, kheražira abo tola gardiſtu — jeli niz kanonu — ſtejo.

Dokelž paſ tele dawki, kaž tež hiſhce někotre druhe zla k temu wſchemu njeđoſahaja, ſchtož je ſa wójſko trjeba, dha ma ſo kóždolětne ſ krajneje kaſy wěſty pſchinoſck do wojerſkeje kaſy ſaplačicž. Tónle pſchinoſck ſo po wobydlerjach kóždeho kraja (po hlowach) woblicži a rěka matrikularny pſchinoſck a ſa Sakſku lětne 3 milliony 167 tyžaz 224 markow wucžini.

Hdž by ſo nětko k wojerſkim wudawkom tež rěſniſti dawk nałožiſt, kotrež lětne něhdže 3 milliony 300 tyžaz markow wopſchija ſ tym, ſchtož ſo tež na krajnych mjeſach wot mjažowých tworow zla žada, dha býchu cži, kíž prawje wjele mjaža jědža, tež k wojerſkej potriebje neſchto ſobu dali, ſnadž k pólverej a kulam, kanonam a třelbam, pſchetož pjenjeſy, ſa to wſho nuſne, maja ſo na tajke waſchnje nawdacž. To ſo džiwnje poſkucha, je paſ tola wo prawdze taſ.

S tym drje ſym dopokaſali, ſo dawaſo direktivnych dawkov (w Sakſkej: gruntski, rjeſiſki a parſchonski dawk) k wojerſtu nježo njeđadža, tola paſ jenož tak doſho niž, hacž doſhody ſi indirektnych dawkov njeđoſahaja.

Lepje wſchak by bylo, hdž býchuny taſ wjele woſatow a težko

pjenes ſa nich ujetrjebali, a hdy by ſo tón czaſ ſaſo wrócił, ſo by ſi indirektnych dawków tejko pjenes do krajneje kaſy ſchlo, kaž někto ſi njeje ſa wojerſtwo dže. Na to pak budžem ſrje hifchze dohho czaſacž dyrbječ.

H. K. E. L.

Swětne podawki.

Němske khěžorſtwo. Wulki wětr, kotryž w noz̄y ſaſdženeje njedžele ſi pónđzeli mějachmy, je w zylým kraju wjele ſchody načinił. Wón je wjele třechow roſtorhał a někotre zyle wotnjeſl, jara wjele ſchomow wotklamał abo ſi křijenjemi wuwroczał, tu a tam tež mjeſiſche a wjetſche twarjenja ſpowaſał. — Wón drje je pſchi tym tež mokrotu na ſwjerſhnoſći ſerije khětro wuduł, to pak wjele pomhako njeje, dokelž potom bory ſaſo deſhcz džesche. Woda wulich rěkow je teho dla mało wotewſala.

Roſpadanki rieſaſkeho moſta w tu khwilu na to waſchnje wotſtronjuja, ſo je ſi dynamitom roſtjeluja. Dynamit pſchi tym tajku móz wopofaſuje, ſo wónano jedyn kruh ſelesneho moſtoweho wobloženja něhdže poł mile daloko ſlecza. Duž někto kóždý krócz 10 minutow prjedy, hacž ſo dynamit ſapali, ſi jenej kanonu wutjela, ſchtož je ſnamjo, ſo ma ſo kóždý w prawym czaſu tak ſhowacz, ſo jeho žadny wottſeleny kruh trjechicž njemóže.

Majnjetichu kruſchwinu w Sakskej, kotraž w Oſtrawje w ſahrode jeneho leſtarja ſtejeſche, je naſpomnijen wulki wětr tež powalil. Wona běſche 7 kohezow tolsta.

Na ſelesnicznej ſastawje Schönbergu pola Mühlstroffa ſta ſo 6. měrza, ſo bu pſchi ſylnym klyſkanju a hrimanju jene pôdlanske twarjenje wot wětra powalene. Jedyn 17 lětny czebzla, kotremuž běſche wětr mězu wſał, bu pſchi tym, jako ſa njej běſeſche, wot jeneje hrjady tak ſtrachnje trjechenu, ſo na měſcze morwy wosta.

Pſchi twarbie kaſerny w Möckernu pola Lipska 9. měrza czebzla Žáničh ſi třechi dele padže a hnydomi morwy ležo wosta. Wón žonu a tſi džeczi ſawostaji.

W pinzy jeneho kublerja w Riesy, hdjež jedyn dželaczeč hlinu wotrywaſche bu wónano 13 puntow wſchelakich ſlěbornych pjenes namakaných. Majnlođiſhi pjenes bě w lěće 1662 bitý.

Wjehch Biſmark běſche pſched někotrym czaſom na rajchſtagu prají, ſo ſu czi, kotſiž barlinske nowiny, pod pomjenowanjom „Kreuzzeitung“ ſnate, cžitaja, njeſmani ludžo a pſchepſtupniž, kaž tež njeſcheczeljo kraja. Spominjene nowiny pak tak mjenowanu konſervativnu ſtroni ſaſtuju a ſo najbole wot wyžolich knjezich a ſemjanow cžitaja. A dokelž ſu jich cžitarjo po tajkim ſi wjetſcha zyle njewotvízni ludžo a twerdze pſchi ſwojim politiſkim, Biſmarkej naſpocheczivnym měnjenju wostau, dha ſo Biſmark na tele nowiny jara hněwa a na nje a na jich cžitarjow ſvari. W nowychim czaſu je ſo někto ſtało, ſo ſkoro wſchědnuje tójskto wožebnych knjezich w naſpomnjenych nowinach pſcheczivo Biſmarkej wuſtupi a jemu jeho wótre ſłowa porukuje, ſchtož je ſa Biſmarka tež ſaſo njeļuboſna wěz, pſchetož woni jemu jara hórkę ſłowa powjedaja.

Wónano je ſnath Krupp (ſi Eſſena) w Barline ſobyl a khěžorej dwě kanonje noweho waſchnja poſkaſował, kotrež ſtej pječza tak ſtrachnje mudrje wudželanej, ſo wſchě druhe, hacž dotal trjebanie kanony w kónzowanju pſchetrjechitej.

Dokelž ſu wulke wody w Pruskej jara wjele ſchody načinił, dha je lohko móžno, ſo ministerſtwo na pruſki ſejm tón namjet ſtaji, ſo by ſo tym, kiž ſu pſches powodženje wjele ſchodomali, ſi krajneje kaſy pjenježna podpjera dała. Khěžor je 20,000 markow ſi temu dał.

Wulki wětr, kiž pónđzelu noz̄y ſakħadžesche, je w Pruskej tež wjele ſchody načinił.

Szwójba hrabja Arnima, kotryž je na někotry czaſ ſi jaſtu wotkudženy, dokelž běſche jako němſki poſkonz w Parizu po ſwojim wotkudženju wſchelake ſaſtojnske piſma wosjewił, je khěžora ſa njeho wo hnadu prožyla, ale tutón jeho wobhnadžił njeje. To ſo najſkerje teho dla ſtało njeje, dokelž je Arnim ſi nowa jene knihi pſcheczivo Biſmarkej wudal.

Auſtria. Nawjedowař jeneho wotkudženja herzegowinſkich kſeſeſzianow, ſnath Lubobraticž, bu wónano wot auſtriſkih wojakow ſajaty, jako ſo ſi někotrymi towarzſhem na auſtriſkih mjeſach pokafa. Hacž budže ſe ſwojimi ludžimi bory ſuſteženy, to ſo prascha, pſchetož auſtriſke ministerſtwo na božniſkih a herzegowinſkich kſeſeſzianow jara njeļuboſne hlaſa.

Jako tych jatych do Sinja wjedziechu, jím tomniſchi wobydlerjo napſcheczivo džechu a jich pſcheczelnije witachu. Město ſamo běſche ſi khorhojemi wupyschene. To je tola džinona wěz, ſo Auſtria, kotraž je tola kſeſeſzianske knježerſtwo, Turkam jako pſcheczeharjam kſeſeſzianow pomha.

Naſhemu
wjele czeſčenemu ſerbiſku ſpěwarjej
knjezej

Pětřej Alonkej w Džiwczizach.

Bomhaj P. m...! ſi tutym pſcheje
Sserbiſki ſuſuđen ſtrouaſcž Wam;
Haj, Boh daj, ſo hiſheče dlěje
Wysheče ſpěvali Wn̄ nam

Sſerbiſke rjane khěluſche,
Wěrnym Sſerbam witane
W mježolých a ſrudnyh dnjach
A pſchi wſchelikich podacjach.

S Waſchich khěluſchow ja ſnaju,
So ſeže pſcheczel Sſerbomſtwu,
Mje wot maloh' džecža — praju —
Waſche ſpěwy ſwježela;

Hdž ja hiſheče nježach cžitacž,
Wuežesche wſchak macž mje witacž
Waſche rjane khěluſche,
W herbſke ryczi ſpěwanie.

Cžasto ſa Wam ſyml hlaſač,
Luby ſerbiſki ſpěvarjo,
Wjele króz ſyml ſebi žadač
Cžinicz ſi Wam ſnajomſtwo,
Ale hacž do teho dnja
Nježym měl tu ſkladnoſež ja
So bych, luby ſpěvarjo,
Sežinit ſi Wam ſnajomſtwo.

Wulžy je mi ſi ſwježelenju,
So wſchě Waſche khěluſche
Luby ſerbiſki ſi natwarjenju
Woržy budža cžiſhežane.

Boh pak daj, ſo by tón ſyml
Wſchitkim ſerbiſki ſi ſvožu był,
So ſi nich — kaž tež pſchichodni
Boha bych ſhwalili.

Bóh ſpožej dale ſwoju radu,
Swaruj Waſ ſi ſhod njeſbožom,
Zmu chył pak woni Waſ ſi hnadu
Wotwołacž na wěčny dom,

So by tam po Božoh' throna
Blyschczika so Wascha krons:
Hlaj, to pscheje wutrobnje
Pschezel, kiz Wam zuſy je.

3. Š.

Ze Serbow.

S Budyschia. Szledowazg dotalni tudomni gymnasialstojo ſu wondano maturitatne pruhowanje kvalobnje wobſtali, mijenjuz
ff. 1. Schanz, 2. Schada, 3. Kſchižan ſe Sczijez (Sserb), 4. Wežka I. ſ Varta (S.), 5. Uebigau, 6. Knesch, 7. Wežka II.
ſ Varta, 8. Hanowski ſ Budyschia (S.), 9. Kral ſ Čemijeriz
(S.) a 10. Riedel. 1. 4. 8. 9. chzedža prawisnistro, 5. a 10.
duchownstwo, 3. 6. 7. filologiju a 2 lekarſtvo studowac̄.

— Satrachny wetr, kotryž tudy w nozy wot njedzele k pón-
dželi mějachmy, je w měsće a wokolnoſci wjele ſchody na třechach,
wofnach, ſadowych a druhich ſichtomach načinil. S jeneje maſchi-
noweje kólnje, kotaž je bliſko piwařne na novej želeſnicy natwarjena,
je wón třechu a kóſky wotnjeſl a pschi někotrych ſahrodach plothy,
haj ſame murje ſpovalaſ. Tu a tam je tež ludži na ſemju čiſhny, ſola ſo jim dale žana ſchoda ſtaſla njeje. Najwjetſhu ſchodu ſtej
tej dwě budže wſalej, w kotrymajž ſo na žitnych vikach wſchelake
dživne wěžy pokazuja a ſchłodowanje na 800 markow wopſchija. —
Tu ſamo noz na ranje w hofceriu ſ ſtotej krónie pytnychu, ſo
ſo w jedznej komorje ſylnje paſi, ſola bu woheń ſbožomnje podu-
ſcheny. Šchoda je na 1200 markow wobliczena, ſola je hofczeniaſ ſawěſzony.

S Hodžija. Schwórk tydženja jako 9. měrza mějachmy
tudy žadný a jara rjany ſwiedžen, aſch wykodostojn lubowany knies farař Imiſh na tutym dnju ſwoj 25 lětny ſa-
ſtojnſki jubilej ſwyczesche. Jemu ſo pschi tutej ſkladnoſci wjele,
jara wjele wopkaſmow luboſče a wykowawjenja wosjewi. Rano
w 7 hodžinach jemu hodžiſſe ſpěvarſke towarzſto ſ wuſpěwanjom
kherluſcha „Budž cęſcz a kvalba wjerſhnenmu“ ranſche ſaſtaniczk
pschinjeſe. W 9 hodžinach ſhromadžiſu ſo knieža wožadni ry-
czeſkublerjo, wuežerjo, zytkwinsky, gmejnzy a ſchulzy přjódſtejerjo
a podaču ſo pod naředowanjom ſwiedženſkeho wubjerk, wobſte-
jazeho ſ ff. diakona Voigta, ryceſkublerja Hedenusa nad Njeſda-
ſchezami, ryceſkublerja ſ Damnit nad Čerwientmi Nožlizami,
fantora Lischki, ſtawnika Kozora ſe ſpynetz a ſublerja Krala ſ Mys-
schez na faru, ſo bych u wykoczeſzenemu k. jubilarej ſwoje
ſbožopſchecža pschinjeſli. Knies diakon Voigt jeho w jich mjenje
ſ luboſciwej rycežu poſtrowi a jemu ſwiedženſke dary, wot wožadu
naſdate, pschepoda. Te pak ſu: kraſna biblija ſ maſivnym hle-
bornym wobbitkom, rjany czaſnik a drohi blidowý a kloſejowý
service ſ miſchonſkeho porzelana a wysche teho tež rjana lampa.
Na to ſledowachu wſchelake piſne a ertne poſtronjenja wot jeno-
tliwych kniežich a wot wſchelakich ſjenoczeſtowow a ſo pschi
tym ſpominasche na kniesa jubilara jako ſobuſaložerja a naměſnika
lužiſkeho provinzialneho towarzſta ſa ſnutskomne miſionſtu, jako
ſobuſaložerja a wubjerkownika hlowneho towarzſta ſa ſnutskomne
miſionſtu w Draždjanach, jako 25 lětnego ſobuſtava ſubijſkeje
prědarſkeje konferenzy, jako na pschedknu ſerbſkeje hlowneje kon-
ferenzy a ſerbſkeho bibliſkeho a lutherskeho knihowneho towarzſta,
jako wubjerkownika ſakſkeho hlowneho bibliſkeho a hlowneho miſion-
ſkeho towarzſta, jako wubjerkownika Maćicy Serbskeje, jako
wodžerja lužiſkeho towarzſta ſa wotczehnjenje kudých wopuſtežených
džecži atd. (Pokracžowanje.)

S Njeſhwacžidka. Saňdženu póndželu džen 13. měrza
wječor w 12. hodžinje wudyri w jenej bróžni w dworje k tudom-
nemu ryceſkubku ſluſhazej ſtrachny woheń, kiz ſponinjenu bróžen,
kaž tež hródze do popjela pschewobrocži. Spalilo ſu ſo tež: někotre
ſwinje, kaž tež někotre maſchin. Hacž runje je ryceſkublerſki najeňk
k. Gud a wjele ſchłodowaſ, dha budže tola někak psches to ſarunany,
ſo mějſte ſawěſzene.

Kaf je woheń wuſchoſ, njeje ſnate.

S Banez. Se wſchelakich ſtronow je blyſhcež, ſo je
wulki wetr, kiz w nozy wot njedzele k póndželi howrefche, tu a tam
wjele ſchody nadželaſ. Tač je tež poła naš hjes druhim jenu
wulku pónnu bróžen, naſhemu ryceſkubku ſluſhazu, powaſiſ a do
cžiſta roſkamaſ.

S Korſymja. W nozy k 12. měrza ſu ſo tudy bróžen
kublerja Heerguta, domſke a hródž tkalza Schmidta, kaž tež
kheža tkalza Eifelta wotpalike. Woheń je w ſpominjenej bróžni
wudyrif, hdzej běſhe tójscht ſkomy, ſyna a wotawý. Kaf je
woheń wuſchoſ, njeje ſnate.

Sjudniſke jednanje.

(Pokracžowanje.)

W ſapocžatku 1875 kupi korežmar Petr Scholka w ſplóſſu
poła Wahla 2000 cigarow ſa 17 toleř, napiſa pak, dokoſ ſchyſte
ſ wechſlom placžicž a Wahl cžinjeſche, jako by jara nujne měl,
ſwoje mieno na jedyn wroſny wechſel a praji k Wahlej, ſo by jón
tutón poſdžiſho na 17 toleř wuſtají. To tež Wahl ſzini, wón
pak 17 toleř njenapiſa, ale ve tam 25 toleř ſtajíſ a pscheda tež
tutón wechſel na ſelesokupza Brauna, kotrejuž dyrbjeſche potom
Scholka tež połnych 25 toleř ſaplačicž. Wahl běſhe po tajfim
Scholku wo 8 toleř wobſchudžil a ſchyſte ſo ſ tym wuryczecž, ſo
je Scholce niz 2000, ale 3000 cigarow ſa 25 toleř pschedaſ. Ale
Scholka to přejeſche a Kleinstückowa, Wahlowa hoſpoſa, kotaž
běſhe pschi tym pschedawanju pôdla byla, tež wobſwědcži, ſo je
ſo jenož wo 2000 jednaſo. Duž bu Wahl faſhowanja dla ſa
winowateho ſpóſnaty.

Rybylupz Jakub Fehla ſe Židowa Wahla w ſapocžatku
februara 1875 proſheſche, ſo by jemu poženonku wot 25 toleř
wobſtaral. Wahl pak tak nječinjeſche, ale ſa njeho wechſel na 100
toleř wuſtají, ſ wotpohladanjom, ſo by jón ſa ſebje ſameho wužil.
Ale wón njemóžeſche ſwoje wotpohladanje wuſwjeſz, dokoſ ſudni-
ſtu predy pschindže a tón wechſel ſaja. Wahl najprjódžy wſho
prejeſche, dyrbjeſche ſo pak ſkonečnje tola wuſmacž, ſo je jeho Fehla
wjele ſrč ſo ſaſhodacze teho wechſela proſył, ale ſo jemu jón
wón dał njeje. Wahl bu teho faſhowanja dla winowath ſpóſnaty.

Hofczeniaſ Forker w Čornym Hodlerju běſhe Wahl na
teho ſamoſwjenjej wechſlom akcept ſa 150 toleř dał a jemu vo-
ruežil, ſo by jemu ſa to pjenjeſy wobſtaral. Wahl tón wechſel
bóřy ſa 150 toleř pscheda, Forker ſak ſot wot tých pjenjeſ ſenož
50 toleř da, a njebe móžno, wjazy wot njeho doſtagž, dokoſ ſenje
žanyh pjenjeſ nječinjeſche. Forker ſkonečnje ſitym hrožesche, ſo jeho
wobſtorži. Duž jemu Wahl, ſo by jeho ſmerowaſ, jedyn wechſel
na 50 toleř da. Tač potom Forker na tym dnju, hdzej mějſte
ſo tón wechſel ſaplačicž, k Wahl ſchindže a pjenjeſy žadasche,
dha tón rjekny, ſo by jemu tón wechſel ſokafal. To tón ſzini,
ale Wahl wechſel na male ſuſki roſtorha a mějſte, ſo Forker
ſ tym wotbudže. Ale tón jemu hnydom ſe ſtatnym rycežnikom hro-
žesche a to tač wjele pomhaſche, ſo Wahl nowy wechſel napiſa.
Pschi tym pak wón džen ſlaczjenja niz na ſrjeđ novembra 1874

niewustají, ale na 1876, hacž jeho Forker k temu nufowaſche. Ale tychle 50 tolet Forker ženje dostał njeje a je dyrbjal ſwoj horka ſpomnjeny, na 150 tolet wustajeny wechſel počnie wukupicž, hacž runje bě ſa njón wot Wahla jenož 50 tl. dostał. Wahl bu teho dla ſa winowateho ſpóſnaty.

(Potraczowanje.)

Hans Depla a Mots Tunka.

H. D. Hdyž holzy nawoženju braſtejſich, to ſebi hiſtejze lubiež dam.

M. T. Hm.

H. D. Ale hdyž ſwoju džorku nekomu jako kmotru podthknjeſich, to ſo mi tak prawje lubiež nočze.

M. T. Hm, hm. — Ale kaſ dha ſo to cžini?

H. D. No, to ſo tak cžini, ſo macž ludžom, hdyž ſnadž ſo khachle bórſy ſaſypnu, jedyn ras ſchliczku twaroha, druhı ras blesku, tſeči a ſchtrwóry ras ſaſo něchtó druhe donjeſe.

M. T. Jenož ſo to pomha.

H. D. Kóždý ras niz, ale tón ras je pomhało, pſchetož jeje džorka je wo prawdze kmótiſla.

M. T. Hlej wſchak tola, aj aj!

P r i l o p k.

* Schewz Schidlowſki w Skorkowje je ſlědowazu naležnoſcę w poſtſich nowinach, „Oswjata“ pomijenowanych, woſjewil: „Gži, kž to roſymicze, poſluchajęſe na moje najpodwolniſche praschenje a wotmoſwce mi na nje; pſchetož ta wěz je wažna a wonja ja procežom; ale ja ſo boju procežow kaž wohnja. Ta wěz ma ſo taſle: Moja žona kupi wondano wot jeneje wikowarſki na wikach tucžnu huſyzu a jako ju ſlužobna džorka ſareſa, w njej ſlotu džeſacžmarkowku (3 tl. 10 nſl.) namaka. Wona ſo nad tym jara ſwjeſheli a myſleshe, ſo jej tele pjenesy ſluſcheja; ale moja žona to ſhoniwſchi, wſa jej tu džeſacžmarkowku, prajizy, ſo ta jej ſluſcha, wukladujo, cžejaz je huſyza, teho je tež wſcho, ſtož ſo w njej nadendze. Džorka, ſ tym roſněhwana a myſlo, ſo ſo jej kſhiwda ſtanje, běži k tej wikowarſy, wot kotrejž běſhe moja žona tu huſyzu kupila, a tej wſcho wupowjeda. — Ta pak hnydom k mojej žone pſchiběža a žadaſhe wot njeje, ſo by jej na měſče tu džeſacžmarkowku wróćzila, dokelž je drje mojej žone huſyzu pſchedala, ale niz ſe ſlotym, taſ ſo jej ta džeſacžmarkowka ſluſcha. — Tu

maſh! ſebi ja pomyslič a čzych te žonſte někaf ſieduacž, ale to žana možnoſcę njebe. Wikowarſka čze moju žonu wobſkoržicž a džorka je ſebi tež wotmyſlika, jej procež na ſchiju walicž. Glaſeje, taſka njeſluboſnoſcę je ſi teho naſtała, ſo je ta hluſpa huſyza džeſacžmarkowku požrjela. Ta pak žaneho prozeža nježadam, tola pak tež hnydom zoſač nočzu. Duž proſchu wſchech prawnikow, kž tu le moju wěz cžitaja, ſo bychu mi wuſložili, ſchtó ma prawje: hacž moja žona, hacž moja džorka abo ta wikowarſka a kotrej ta džeſacžmarkowka, wot huſyzy požrjena, po prawym ſluſha?

Cyrkwinske powjeſće.

Werowanie:

Michałska cyrkę: Handri Schuba, myſtka naſtejk w Delnej Hórzę, ſi Mariu Augustu rodžanej Kſchijanez w Bręzowje. — Peter Schreiber, poleř w Horniej Linie, ſi Mariu ſwidowijenj Gähnelowej rodžanej Schübez tam. — Handrij Bartch ſi Kamjenele, ſi Helenu rodžanej Merczinek tam.

Petrówſka cyrkę: Jan Jurij Langa, liczbunyedz̄et druheje pjetarſkeho myſchtra Bahliſcha, ſi Augustu Julianu Marthu rodžanej Imithez.

Kſchějeni:

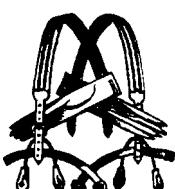
Petrówſka cyrkę: Ernst Ota, Korle Augusta Ernsta Kſchijanka, měſhczana, khežerja a rěniſkeho myſchtra, ſ. — Maria Helena, Jana Pauroſhe, drjewo- a wuſloſteſteupža, dž.

Michałska cyrkę: Kora Herman, n. ſ. ſi Dobrusche. — Hana Wilhelmina, Jurja Šuſčka, ſorežmaria, rěnika a lezomnoſejerja na Židowje, dž. — Martha Helena, Jurja Handrija Worežeria, khežkarja w Sajdowje, dž. — Biedrich Kurt, Korle Kocha, wobyleria na Židowje, ſ. — Maria Minna, Jana Brody, murjerja na Židowje, dž. — Sulda Paulina Klara, Augusta Lovki, wobyleria pod hromem, dž. — Herman Pawol, Křyſtofa Zyža, khežkarja w Nowych Čeſhovizach, ſ.

Kaſholska cyrkę: Maria Madlena, Jurja Augusta Kolle, ſiwnoſejerja w Sajdowje, dž.

Semrjeczi:

Džen 9. februara: Hana Augusta rodžena Urbigez, Korle Ernst Augusta Kſchijanka, měſhczana, khežerja a rěniſkeho myſchtra, mandželska, 36 l. 11 m. — 10., Augusta Emilia rodž. Wiczafez, Pomhaſboha Samuela Zahna, ſchtryparja na Židowje, mandželska, 34 l. 10 m. 7 d. — 11., Handrij Krawz, wobyleria, 70 l. 9 m. — 12., Maria rodž. Probstez, njebo Handrija Schleńczerja, khežkarja w Žyžezach, wudowa, 71 l. 1 m. 22 d. — Madlena rodž. Kraliz, njebo Miklawſcha Brihla, khežerja, wudowa, 74 l. 11 m. — 15., Hanža rodž. Kmochez, Handrija Hejdushe, ſchewza na Židowje, mandželska, 72 l. 4 m. 13 d. — Biedrich Kurt, Korle Kocha, wobyleria na Židowje, ſ. 1 d. — 16., Hana Wilhelmina rodž. Pöthigez, Jana Brody, murjerja na Židowje, mandželska, 27 l. 1 m. 7 d. — 17., Maria Minna, Jana Brody, murjerja na Židowje, dž. 1 d. — 19., Korla Jakub Domſchka, měſhczan, khežer a rěniſki myſchtr, 50 l. — 17., Hana Theresia, Jana Bohuwera Mjerwy, ſublerja w Čeſmerizach, dž., 3 m. 15 d.

Ssamodželane glacéjowe a jelenjokožane ruſajz, pſchedkoſchlifi, ſchlipjy a manscheth a ſklé atd. po najnowſchej módze a wſchekh wukſoſcjom, kaž tež w dobrej tworje po najtunischiſh placzisnach porucza

Karl Vogel, rukajzowy fabrikant na ſnutſkej lawſkej haſy čzo. 120.

Jedyn čorný poſ ſi bělym hróſtom a taſkimi nohami je ſo pſchindal a je ſaſo dostačz pola ſ. Schuster a w Rakoſdach.

W Běžizach čzo. 22 ſu ſchtyri koſe je pežolow w dobrym rjedze, kaž tež někotre prósne koſe, jena woſkowa praſa ſi dwěmaj ſchrubomaj, jedyn koſrový koſol ſi tſinožníkem, por pežolnych koſow, dwaj wureſowazaj nožeſi a druhı pežolny grat na pſchedan.

Sa knježi dwór we Wutolcziſzach po khoroscze dla k 1. haperleje jena wulka džorka pyta a móhla, hdyž je hžom starscha, jenu ſtu ſa ſebje dostačz.

Wſchitke družiny poſlnych, ſucžnych, ſelinſkych a kwětkownych ſymjeſhkov porucza ſaſo k dobrociwemu wobfedžbowanju ſymjenjowa pſchedawarnja

R. Binner w Rakezach.

B. Kneiſelowa wloſzowa tintura.

Tale wo prawdze ſpodiwina tintura, kž wſchudžom nahladnoſcę dobýva a ſa fotruž jeje wunamatař ſi wětoſeſzu počnie rukuje, je drje to jenice, ſtož ſo bjes wſchitimi ſnatymi ſredkami w ſkutku dopokaze, kaž wſchak wſchě ſeoliſe, balsam ſi pomadu pſchi wſchej reklamje minje nowe roſejenje wloſzow wudobycz njevoža. Pſches hornje, wot woſebných lekarjow naležnje poruczena tintura ſo na hluwie hlorowatoſcę kože ſacžeri, cžerjaza mož, pſchi wloſzocžerpiazych ludžoch husto doſcž jenož dřemaza, ſo k porjadnemu ſkutkowanju wubudži a pſches ſwoje, wloſzowe körjenje ſylnje ſi wloſzowe wutki najwjetſhu počnoſcę wloſzow ploždi. Haj wjeleletni plechacze ſu, kaž ſo polizajzih wobſhwědcji, ſwoje počne wloſky ſaſo dostaſi. — Na pſchedan ma ju jenož Heinr. Jul. Linke w Budyschinje.

Fabrika pschedeschenikow

M. Schmidt
na jerjowej haſy

porucja wſeje nowoſeje w pschedeschenikach a ſloniečnikach (Regen- und Sonnenschirme) a to pschi dobnej, trajuje ſhotowanej tworje po najtunisich placzisnach.

Teho runja porucžam wulku dželbu pschedeschenikow ſ alpaka a zanella ſa konfirmandow.

Porędzenja a nowe poczehnjenja wſejech družinow ſo rucje a derje wobstaraja.

M. Schmidt.

Sklad czaſnikow

wot
J. G. Schneidera

na ſmutskomej lawſkej haſy, pódla torma.

Wulki wubjerk wſejech družinow czaſnikow (ſegerjow) po najtunisich placzisnach.

Zenož derje wotczehnjene czaſniki ſo pod twjerdym rukowanjom pschedawaja.

S dobowm porucžam prawdziwe ſlěborne rječaſki, prawdziwe talmiſločane rječaſki a poſločane rječaſki we wulkim wubjerku, teho runja prawdziwe ſkote rječaſki, medaillou a kluczki.

Heval pschiſpominam, ſo hým ſerbskeje ryeže mózny.

Pschedawanje twarskeho a mužitkowego drjewa

A. Zimmermann

częſliſteho miſchtra w Budyschinje na nowych hrjebjach 713
porucja hým ſkład húchich thójnowych a ſhmrekowych deſkow tak derje k twarjenju, kaž tež ſa tycerjow, bětnarjow atd. Drjewa ſa hrjady a koſky ſo po ſkaſanju we wſeje dohloſeji a toltoſeji počnohramite najtunisich wobstaraja.

Dale poruczeja ſo tchěchne laty a ſchpjeny, ſpalierowe laty, lepjerte ſe laty, ſtolle, tchěchna papa, papne hoſdze po najtunisich placzisnach.

Hnójne deſti

porucja pschedawarnja mužitkowego drjewa

w Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

A. Zimmermann, częſliſki miſchtr.

G. Joachim, Atelier ſa njeboſne ſahadzowanje ſubow, operazije ſubove, plombirowanie, czieſzenje, ſahnacze ſubbybolenja atd., w Budyschinje, na ſmutsknej lawſkej haſy 120 pola ſ. pjeſkarja Klingsta. A ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

F. A. Böhme, rěſbar

w Budyschinje na ſwonej lawſkej haſy 788
porucja ſo k wudželanju
rowowych pomnikow

i pěſkowza a marmora.

Sprawne požluženje a tunje placzisny.

NB. Sklad hotowych pomnikow.

Sahojenje klepoſcze, po najwěſciſtym, bjesboſojnym a bjesoperiowanych. Wozjoleſat Dr. K. Weller sen. w Draždjanach (Victoriastraße 4.)

Dobre čerſtwe thójnowe hýmo, kaž tež bréſowe hýmjo je na pschedan. Hdze? to je ſhonicz we wudawańi Serb. Nowin.

Paſenz!

Mój hýzom dawno jako wubjerny a czieſce ſłodzazv

czieſty paſenz,

kaž tež wſeje družiny dobrých paſenzow ja ſi tutym kniesam ratarjam a ſaſopichedawjam poruczejo naſpominam a po najtunisich placzisnach pschedawam.

J. T. Glien na žitnych wiſach.

We wudawańi Serb. Nowin je ſa 10 nžl. doſtać:

Šwiaty poſt.

Khryſtuſzowe czerpjenje, we wſejech dnach poſtneho čaſha ſi thjerluſhemi, wopomnenem a modlitwami hwezjene.

Koſlaze koſki, naſhuniki, ſajecze, thójnowe, mordarjowe (funjaze) a liſhce ſože kapije po najwyszych placzisnach

Heinrich Lang

w Budyschinje pschi ſerbskej katoliskej zyrki.

Darmotne

hojenje wopifſtwa.

Wichém taſtim thorym a pomoz pytažym njech je zyle wěſty ſredk k temule hojenju najnaležniſtvo poruczeny, kotryž je ſo hýzom w njeſicených padach najkrabiſtvo wopofaſa, a wſeđenje pschipoſkane džakne piſma wrócenje domjazeho ſboža wobſwedeža. Kíž wo to rodža, chyli doverne ſwoju adresu na **W. Ghens in Berlin, Moſtiz-Straße 20,** poſlacz.

Sa nětciſiſchi ſchtomuſadzny čaſh porucžam uěhdze 4000 mlodych wyžkoſroſczenych jaſluczinow a fruſchwinow.

Sadowa ſchtomownia **R. Binner w Rafezach.**

Tena thěža je w Čornym Hodlerju na pschenajecze a je wſho dalshe pola ſ. Mieczki tam ſhonicz.

Něščjanska haptvka w Budyschinje.

Max Schünemann.

Oldenburgski mlokoſtorny polver, patczit	1 marku 25 np.
ſchwajzarſki mlokoſny a wuzitkowy polver	— " 50 "
kolkowy polver ſa konje	— " 50 "
Běh bróſhaf, bleſchka 50 np. a 75 np.	— " 75 "
ſenclomjedowý extrakt, bleſchka	— " 25 "
krejcjicjaze pille, ſchachtla	— " 25 "
bajerſki bróſtowy kłodzozol, po	— " 50 "
Koncentrirowany nervyzylnjozy spiritus, bleſchka	— " 50 "
reſtituzionski fluid, bleſchka	1 " 50 "
Universalny ranopleſtr, kruch po	— " 20 "
mohrenthalſki hojazy a czechnjazy pleſtr, ſchachtla	— " 15 "
tinktura psche woſabenje, bleſchka	— " 50 "
loſchwizſki balsam, buſchkej	— " 18 "
Aromatiſka wiezna wota, patczit 80 np. a 50 np.	— " 25 "
papjera psche wiez, roſka	

August Schönka

ſ chlamami na butrowej haſhji (Hauenſteinergaſſe,) porucza wſchē druziny elegantnej ſwiaſtich a němſtich ſpěwarſtich knih po wſchomóžno najtunichich placzisnach.

Pschi potrjebje

falka, jako gogolinskeho, ſhorjelskeho, oſtrowskeho atd., kamejenteho wuhla a brunizy (požleniſcheje ſu nekotre lowryje pschihotowane), chamoſtow, rolow a ſilowych platow, huojnych ſredkow, cement ſo ſ tuthym najpodwoſniſcho poruczam.

H. Grieshammer,

ſe ſkładom na dworniſteču ſi napshecza kublotubje w Budyschinje.

Drjewowa aufzia.

Ssredu 22. měrza t. l. dopoldnia wot 8 hodzinow budze ſo w korcžmje w Mjeđoju ſ dweju drjewiſtchow a ſ wuležowanjom mjeđojuſkeho rycjerſtublerſkeho leſa:

640 ſchirleſtowých ſerdzow wſchelakeje tolſtoſeče a dolhoſeče,	2 Rm. twjerdyh ſchęzepow,
90 = mjeſtich	90 = mjeſtich
20 = twjerdyh kliplow,	20 = twjerdyh kliplow,
350 = mjeſtich	350 = mjeſtich
2,2 ſtotnijow twjerdyh ſbítkowych waležkow,	2,2 ſtotnijow twjerdyh ſbítkowych waležkow,
74,6 = mjeſtich	74,6 = mjeſtich
17 ſchirleſtowých dolhich hromadow,	17 ſchirleſtowých dolhich hromadow,
41 hhojnowych	41 hhojnowych
19 twjerdyh halosowych hromadow,	19 twjerdyh halosowych hromadow,
23 mjeſtich	23 mjeſtich

pod wuměnjeniom nažadženja a pod wuměnjenjem, předy woſjewionym, na pscheždžowanje pschedawacž.

Kupzy ſu proſcheni, žebi drjewa předy wobhladacž a ſo teho dla na hajnika w hajniſkim domje w Mjeđoju ſ wobročicž abo ſo w runej měrje do leſa podacž.

Hrabinske Schall-Riancourſke hajniſke ſarjadniſtwo.
W Hufzji.

Hugo Opelt.

Ródný a ſtróſbý wotrocžk, tiž može hmydom abo 1. haperleje ſaſtupicž, ſo wot podpiſaneho pyta.

Piwerſki miſchtr Krügel w Erjebenjach.

Klejdowe reſty

wſchelakich kſaninow tunjo porucža Ernst Pech

na žitnich wſkach 603.

Wutoru 21. měrza budze ſo w Rakezach wětrnit ſ pódlaſtikim deſkowym rěſakom, ſ 8 kórzani 66 □prutami pola a ūki, t nje mu pschiblukhazym, ſ hospodařskimi twarjenjemi a ſ zyklum inventarom na pscheždžowanje pschedawacž. Taza 4200 marcow. Sapocžatk popoſdnju w 1 hodzinje. Shromadzisna na wětrniku čzo. 127 w Rakezach.

Pola podpiſaneho ſu jara rjane

Khójnowe ſadženki

na pschedaně.

W Bělym Scholmizu.

J. Hórliza, wuczer.

Qamareſty, ſ klejdam a jakam ſo hodžože, pschedawam jara tunjo, ſo by je wurumowat.

Ernst Pech
na žitnich wſkach 603.

Pschemiňenje wobhdlenja.

Wot 1. haperleje t. l. namaka ſo moje wobhdlenje a expedizia w mojim nowym domje na nabocznjej walſcej haſhji (Seiten-Wallstraße) t. j. na wuricžanikim puczu.

Advokat Stephan.

Czisheženja we wjazy dyžel, ſtary ſohcž wot 45 np. atd., rjanu dobru a zhe nowu tworu porucža

Ernst Pech
na žitnich wſkach 603.

Pravdžiwy Qampertowý rano-wny, hoſath, czechnith a ſpokojaſh pleſtr ſe ſnatym ſelenym wukasowanjom je žebi ſa 96 lět najwjetſchu kħvalbu dobyl, je leſkarſzy pruhovanje a porucženje psche wiez, drjenje, ſaſh, liſchawu, kurjaze woka, woſabjenje, psche wſchē wotewrjene, pschedženaje, roſdželaze, wopalene, ſmierſle bołofcze, roſleženje, ſahorjenje, ſacžekliſny atd. a je ſo psche wſchitkich tutych khoroſežach psches ſwoju ſpěchmu, njeſaprązaju hojazu móz najkražniſcho dopofaſaſ. — Dostacž ſa 25 a 50 np, we wſchich ſatſtich haptkach.

Kožowaný ſtivjelzowy len kupuje po kózdej dželbje mechanika dželopſchadownja w Hajnizach.

K nasłetniemu času

poruczam česčenym Šerbam ſwoj najbohacijscho wuhoto-
wany ſklad najnowſich tu- a wukrajuſych tkaniow f woble-
czenjam a nadwoblefarjam a po ſkaſauja najlepje a najtunischo
wobſtaraja.

Gustav Pinthus,
na hlownym torhoschezu.

Nasłetne joph, konfirmandske wobleczenja, hóležazu draſtu

poruczam česčenym Šerbam w najfražniſchim wubjerku po
najtunischoſich placziſnach.

Gustav Pinthus
na hlownym torhoschezu.

Czorne draſtowe tkaniy

jakſ thibet, cachemir, velour, rips a alpaca, kaž tež wſchelake
brune tkaniy porucza we wulfim wubjerku, meter wot 9 nſl.
hac̄ 1 tl. 27 nſl., starý lohez wot 5 nſl. hac̄ 1 tl. 2 nſl.

Ernst Pech
na žitnych wifach 603.

NB. W khlamach po ſerbſki ryci.

Próſta wo dobrocziwe wobkedažbowanie.

Dla doſpolneho pschetwarjenja mojich khlamow ſym ja
ſwoju pschedawarnju na khwiliu do ſadnijeje khaze pschepoło-
žil. Ja proſchu teho dla mojich česčenych wotkupowarjow,
po vychu mje tež tam dobrocziwe wopytowac̄ chyli, a ſym
ja, ſo vych ſa tajku pscheczelniwoſez džafowny byl, placziſnu
wſchitkich tworow jara ponizil. Tež wobſtaram ja w tu
khwiliu tudy ſwoju lotteriju a horjebranje na wſchitkow, tež
po pschedawanie ložow druhego draždzaufſkeho woſy a ko-
nje wuloſowanja po 3 markach bjes ſadžewka dale wjedze.

W Budyschinje na ſwonknej lawſkej haſy 690.

S poczeſcowanjom

Th. Jäger,
ſchtrymparske khlamy.

Wobleczenja ja konfirmadow
wobleczenja ſa hózow kózdeje
staroby w najbohacijskim wubjerku a po tu-
nich placziſnach porucza

Adolf Weiß.

Drjewowa aufzia.

Wutoru 21. mérza t. l. dopoſduja w 9
hodžinach budže ſo we wroblowych kerlach
pola Nowych Poſchiz 70 wolschowych a
bręſowych doſtich hromadow na pschedaw-
wanje pschedawac̄.

Heinrich Dietrich.

Ahoſej

punt po 1 m. 20 np. jako něcht wo praw-
dze rjane a kupienja hódne porucza

J. T. Glien
na žitnych wifach.

Pytaja ſo pschi myſtoſek ſdje wulzy, ſreni
a wolazy wotrocžy, hródzie a mloczne
džowki psches
pschitoſajuž ſonu Heynoldowu w Budyschinje.

Zena hol za može w měſeče pola jeneje
starscheje ſonu tunjo wobydlenje a zyrobu do-
ſtac̄. Wſcho dalsche je ſhonicz we wuda-
wařni Šerb. Nowin.

Palma mera

na row

njebo Madleny,
mandželskeje J. T. Schlaſthy
w Budyschinje.

† 23. februara 1876.

Rueže a bjes komdženja
Te twoj čaž ſo minyl w ſweczi;
Nětk ſy, luba Madlena,
Tam, hdzej wſchitke Bože džeczi,
Haj, ty dželje ſe ſweta,
Domoj, horje do njebla.

Runje na tym ſamym dniu,
Jako ſo ty werovalſe,
Dha Bóh ſ krótkej khorocži,
Pſches ſmijerez tebje wotwolaſe,
So tak runje leta tſi
Ssy tu byla w mandželſtwi.

Lětom jenaschtyrzecži
Bě ty ſedom pſchekročila,
Dha po czeſkej khorocži,
Kíž bě tydžen pſchecžerpila,
Slaj, twoj Šbóžnik hižom cje
Se ſweta dom wołaſe.

Tak twoj běh ſo dopjelni,
Sprawna duschha Rhyſtuſhowa.
My ſej njeſſmy myſlili,
So my tebje tu do rowa
Pſchewodžecž wſchak budžemy,
Kíž my hužom starí ſmy.

Ně, my ſm ſej myſlili,
Hdyž ſnadž ſmy na stare ſéta
Štabi, khor, braſchiwi,
Prjedy hac̄ tu i teho ſweta
Bóh naš budže wotwacž:
So naj budžech ſastarac̄.

Twoja wboha luba mac̄,
Kíž je braſchiwa a ſtara —
Kotruž Bóh chyž troſhtowac̄ —
Wo tebje nětk placze jara,
So ty — džoroka jenicežka,
Ssy ji ſahe wumrjela.

S nami tež twoj mandželski
Tebje ſrudnie woplaſuje
A twoj row na kerchowſi
Se ſyſhami woplaſuje,
Hdzej czi nětk tak derje je,
Prjez ſu wſchitke boſoſče.

Duž dha uěko cjiſche ſpi
Na Tuchorju w twojim rowje,
Hac̄ cze tón džen poſhleni
S twojoh' rowa na kerchowje
Boži hóz cze wubudži
A naš ſažo ſjednoſži.

Srudni ſa wostajeni:

J. T. Schlaſth,
Maria Kolicher,
Jan Scholta,
Hana Scholtowa
pſches Pětra Mlonka.

Stwórtlētna předplata
we wudawařni 80 np.
a na němskich póstach
1 M., z přinjesonem do
domu 1 M. 15 np.
Kózde čísto placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž majá
so we wudawařni Serb.
Nowin'na róžku zwonk-
neje lawskeje hasy číslo
688 wotedać, płaci so
wot ryněka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleń.

Čo. 13.

Sobotu, 25. měrca

1876.

K n a w j e d ź e u j u.

Czi ſami czecheni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow”, kotsiž chzedja ſa uje na druhe ſchtwórtléto 1876 do předka placzic, njech nětko 80 np. we wudawařni „Serbskich Nowinow” wotedadža. Czi, kotsiž ſebi „Serbske Nowiny” psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam bóryš ſkaſac̄. Na ſchtwórtléto ſaplaczi ſo ſa „Serbske Nowiny” na ſaffſich a pruſtich póstach, kaž tež w druhich krajach němskeho khezorſtwa 1 marka a ſi pschi- njekemjom do domu 1 marka 15 np.

Rедакција.

P o ſt i f i p a d u ſ h.

(Potraczowanje.)

Jako běſche Marja Sandonez dom wopuszczejila, ſo bjes knjenju Sandonowej a jejnym ſynom njeļubosne ſłowa ſtachu. Wón jej do wocžow praji, ſo budže pschi wýchém jeje pscheczimjenju ſebi wſchu prózu dawac̄, ſo by Marju ſa mandželsku doſtał a ſo wón do tajkeje naležnoſcze, kiz jenoz jeho ſbože naſtupa, nikomu ryczec̄ njeđa.

Adolf Sandon běſche hewač czecheho waschnia a bě ſwojej ma- czeri ſtajnie wſchu požluſhnoſcę wopokaſat. Duž ju jeho nětčiſche ſadžerzenje cžim bóle do njepokoja ſtaji. Wona pak tež pódla cžu- jeschę, ſo je ſo jara pschekhwatała a Marji wulku kſchidu cžiniła, a jej tež do myſlow pschiūdže, ſhoto budža ludžo prajic̄, hdyž ſhonja, kaf je wona ſ Marju ſakhadžala. A ſo ta wěz na ſwětlo pschiūdže, bě wěſte, pschetož Marijny nan budže wěſeje prawdu po- wiedac̄ a to hížom teho dla, ſo by njewinowatoſcę ſwojeje džowki dopokaſat. A w naſtupanju Adolfa běſche wona tež pschewvědežena ſo budže wěrnoſcę prajic̄.

To wſcho ju k temu pschinic̄i, ſo wona wobſankny, tu wěz ſterje a lepje ſaſo wuhlaſkowac̄ a chžysche ſo teho dla najpriódzy na Mariného nana wobrocžie. Wona pschiklaſa teho dla, ſo bych ſo konje do kucže ſapſchahmli — a doſko njetrajeſche, dha wona k ſekarjej Menderej, k Marinemu nanej, jědžesche. Žeje ſyn pak nižo wo tym njewjedžesche.

Adolf běſche ſo potom na konja ſynył a hac̄ do wjeczora wokolo jěchal. Jako bě ſaſo doma a w ſwojej ſtve hiſcheče ras na Marju a ſadžerzenje ſwojeje maczerje ſpominac̄he, něchtón do duri ſaklapa a jeho mjenou ſawoła. Wón teho dla kheſje poſkocži a durje wotewri.

Wona ſtejſeſche pak jeho ſtary ſlužobník Petr, kiz wſchón ja- ſtrózany ſ tſchepotazym hložom te ſłowa praji:

„Wona je morwa — ſi jědom morjena — ach, haj morjena wot njeje.

Adolf ſo tychle ſłówow dla tež tak ſtróži, ſo móžesche ſedy to praschenje wuprajic̄: „Schło je morwy — ſchło je morjenu? a ſchło je tón mordar? . . .”

Wascha mac̄ je morwa — wona je morjena a to wot teje knježny,” wotmolwi Petr.

„Cžlowjecze — ſhoto ryczis̄ — wot kajkeje knježny?” ſawoła Adolf.

„Wot knježny Marje! Božo, to je ſatrafchne a ſedy k wjerje podobne, ale hinač njeje!” džesche Petr.

Adolfej ſo, móhł rjez, nimale ſezny a wón ſo kaž bjes možy na kanapej ſlehn̄ a móžesche ſedy ſchepnyc̄: „Běž k Segurej, k rěčničke Segurej, ſo by rucze ſiem pschischoł.”

Petr ſwojemu knjeſej, kiz bě kaž porażenj, do koža ſpomha a kchwataſche potom k Segurej, wo kotrýmž wjedžiſche, ſo je Adolfa dobrý pschczel a ſe wýchemi naležnoſcžemi Sandonez ſwójby derje ſnat.

Wón ſo, jako tu powjescz doſta, tež žaſožnje ſtróži a hiſcheče bole bě hnuth, jako ſaſkyscha, ſo Marju ſa mordariku knjenje Sandonoweje džerža.

Segur ſo hnŷdom do Sandonez domu poda. Ŝenjeni Sandonowa běſche wo prawdze hížom morwa. Adolf bě czežko ſchorjeł a w bludnych ryczach ležesche. Wſchitý na Marju jako na mordariku ſwarjachu. Rěčnik Aurel, dobrý ſnaty knjenje Sandonoweje tam tež běſche a tón jenii ſlědowaze powjedac̄še:

Šenjeni Sandonowa je dženža k knjeſej Menderej jěla, ſo by tam někaſtu njeļubosnu wěz wuhlaſkowala. Wona je mjenujzy dženža ſi jeho džowku Marju ſwadu měla a ta je teho dla jej dom wopuszczejila. Sandonowa chžysche ſo pak ſ pomozu jej nana ſaſo ſi njej ſjednac̄. Roshorjena wot mjerſanja a wulkeje horzoty, tutón dženž knježazeje, bě wona k Menderezom pschijela, njebě pak Mendera doma trjechita. Ženož Marja běſche doma a ta jej rjekny, ſo wón hakle ſa někotre hodžiny domoj pschiūdže. Š tež pak Sandonowa teje wěžy dla ryczec̄ nočhysche a praji, ſo jutſje ſaſo pschiūdže. Duž chžysche bóryš jažo woteic̄, ale doſko běſche někak mučzna a ſlabia, dha Marju proſchejše, ſo by jej ſchkleńcžku wina pschinjeſla. Ale ta jej wotmolwi, ſo žaneho wina k ružy nima, ſo pak ma jejé nan w pódlaſkej ſtve picze, ſchłož pschi tajkej horzocze pije a ſotrež je ſtajnie jako jara wofſchewjaze a wokhlodžaze kħwalit. Po tajſim Sandonowa rjekny, ſo by jej tajke picze pschinjeſla. Marja džesche teho dla do pódlaſkej ſtve a pschinjeſe ſchlenzu něcžeho, ſchłož kaž ſlimonada wonhlaſasche. Sandonowa to picze wupi, po cžimž ſo wotſali. Psched ſwój dom pschijewſchi, dyrbjeſche jeje ſlužobník

lubži k pomozu wółacž, dokelž zyle khora a hłaba we wosu leżesche. Ludžo ju do koža domjeſtchu a po lekarja běžachu. Tutón tež bóršy pschinidže, ale khétru khwili trajesche, hacž ſo jemu radži, Sandonowu tak pochylnicž, ſo móžesche powjedacž, ſchto je ſo ſi njej ſtało. Bjes tym ſo lekař pschewwèdcži, ſo ſa nju žana pomoz njeje, ale ſo dyrbí wumrjecž. A dokelž jeje ſyn Adolf doma njebeſche, dha wón po tym, ſchtož bě jemu Sandonowa powjedala, ſa nufne džeržesche, tu wěz ſhodniſtu wosſewicz. Žako bě bóršy na to ſe ſhodniſtu jedyn ſtaſtojniki k Sandowej pschijchoł, dha mějeſche wona hischče tejko možy, ſo tež jemu wumrjeda, ſchtož ſa winu ſwojego ſmijertneho ſkhorjenia džeržesche, a hdyž bě hischče pschijstajila, ſo je ſo Māria najſkerje na njej wjecžicž chyła, wona bóršy wumrje.

* * *

Wę mamy nětko hischče na jeneho muža ſpomnieč, kotrehož běſche knjies Mender w Genu ſeſnał. Wón mjenowasche ſo baron Wilk a běſche ſo hafle piched někotrymi lětami w Genu ſaſhydliſ. Tón ſamy, něhdže 36 lět starý, bě nježenjem, doſč roſwuczeny, a jara pětneho luboſneho waſchnia a piched měſtou w rjanym do:niye bydlesche. Ludžo jeho ſa bohateho džeržachu, ale dale nicžo wo nim njevježachu, hacž ſo ma wón w Kurlandskej ſubla a ſo je ſo ſwojeſte ſtrwoſcze dla do Gensa pichydlit.

Snaſomiuſtu knjesa Mendera i baronem Wilkom ſo bóršy do wutrobnego pscheczelſtu wosſewocži. Wonaj ſo husto wopytowac̄, w hromadze wukhodžowac̄ a pichy tym bu jemu picheczelſtu pichezo twjerdsche. Bjes tym bě ſo Wilk do Mārie ſaluborval a proſheſche Mendera, ſo by ju jemu ſa mandželsku dał. Menderej ſo to ſpodoBaſche, ale Māria nochyzsche, tola na ſtajne nanowe napominanja do teho ſwoli a to paſ ſi tym wumrjeniom ſo ma ſo ſlub hafle ſa ſchecž měhazow ſtač a bjes tym wſcho potajne wostacž. Nan a baron dyrbjeſtaj do teho ſwolicž, hacž runjež poſleniſchi to njerad cžinjeſche.

Tajke poſtajenje běſche ſo ſtało, jako bě Māria krótko předy do Sandonez domu ſaſtuſila a wona móžesche teho dla knjeli Sandonowej ſi dobrym prawom prajicž, ſo je jeje ruka hižom ſlubjena a ſo ju Sandonowej ſyn po tajſim doſtač njemóže,

(Poſræžowanje.)

Swětne podawki.

Němske khězorſtu. Narodny džen němskeho khězora bu 22. měrza po wſchech ſakſkých měſtach na tajke abo hinaſche waſchnje ſhwyczeny, hdyž wojazy ſteja, běchu cži w paradyñmu wobleczenju a w Draždānach běſche kral Albert wjèle woszemych hoſeji na kralowſki hród k ſhwjedženſkej hoſeji neprzyj, na kotrejž wón ſławu na khězora Wylema wunjeſe.

Kral Albert je wóndano w Rieſy pobyl a tam ſwěrni wobhadował, kaf tam na wotnoſhowanju roſpanjeneho moſta džekaj. Žemu bu tam tež jedyn nurjeř ſe Schwedſkeje prjódſtajeny, kotremuž ſu pichinieč dali, ſo by k tui ſeleſnym frucham moſta, kotrež pod wodu leža, dynamitorwe patrony pichinjajaſ, ſi kotremuž ſo potom tele fruchi na drobne ſuſki roſtſela a na to lóžo ſi wodny wucžahaja.

Sylny ſněh, kotrež někotre dny tuteho tydženja džeché, je na polach a leſbach wjèle ſchody načinił a pueče hischče bole ſtaſyl, hacž to dotal běſche. W hornich ſtronach ſaſo wſchizy ſe ſanjeni jěſdžachu, a 21. měrza (ſapocžat najeſča!?) kaž tež ſlēdowazhy džen to tež w nižſich ſtronach widžachmy.

Prynz Jurij a jeho knjeli mandželska ſtaj ſo 20. měrza na někotre dny do Barlina podaloj a běſtaj němski khězor a krónpryng

po njej na dwórnishežo pschijeloj a ſo ſi nimaj do khězorſkeho hrodu wjeſtaj. — Saſidženy ſchtwórk ſtaj pruſki prynz Korla a jeho knjeli mandželska na někotre dny na na wophtanje kralowſkeje ſakſkeje ſhwóbjy do Draždān pschijeloj.

Na ſakſkim ſejmije bě ſapóſlanz Krauſa namjet ſtajik, ſo by dospołne roſpſchedawanje jeneje ſiwnoſcze abo ſubla pichichodnje ſakonižy dovolene bylo. Tutón namjet bu w druhéj komorje ſi 42 hloſzami pichecžiwo 28 hloſzam ſa dobrý ſpōſnaty. Hacž pak tež w prěnzej komorje wjetſchinu hloſzow doſtanje, je jara njeveſte.

Někotſi rychtarjo a ſtarſzy mužojo běchu petiziju na ſejm poſkali, w kotrejž proſchachu, ſo býchu ſo jimi džela jich ſtaſtojnſtu ſlepje pliczile. Kralowſki kommižař ſo wupraji, ſo ſnadž ſo ta wěz w nowym němſkim poſchitkomnymi juſtiſkimi ſakoni ſraduje a ſo chze ſakſka wyſchuoſcž hafle potom ſa tej naležnoſcžu poſladacž. Šapoſlanz Kerl měnjeſche, ſo je to ſuhi troſt, prajizy, ſo ſo němske khězorſtu wo tajke drobnoſtki njeſtara, ale te kóždemu krajej ſamemu ſawostaji, duž budže ſlepje, ſo ſakſka wyſchuoſcž ſama tu wěz do ruky woſnije.

Pichy jednanju wo woheňawěſcžazý ſakon měnjeſche ſapóſlanz Kerl pichy ſi 56, ſo je njeprawje, hdyž ſo ratarjam a to woſeſje mjeniſchim ſa to, hdyž w domſkih na ſubi něcht ſyna, ſlomu atd. khowaja, hnydom wyſchijſha klaſza a teho dla tež wyſchijſhi pichinoſch k woheňawěſcžazý kažy napolozí. — Kralowſki kommižař na to praji, ſo to wola ministerſtwa njeje, khiba hdyž ſu jara wulke ſubje ſi ratarſkimi wupłodami natykane. — Na to pak ſapóſlanz Kerl wotmolwi, ſo wón ſe ſhonjenja wě, kaf ſu techniſzy ſtaſtojnizy pichy wotſchazowanju kruči, a ſo by ſo teho dla pichy pichewjedzenju noweho ſakonja na to hlaſalo, ſo by ſo kóždemu jenož tajki pichinoſch napolozit, kaž to jeho wobſtejenja ſobi pichinoſch. — Kralowſki kommižař na to rjeknij, ſo wón wějce ſedźbiwioſcž kommižije na tule njeſpodobnoſcž wobrocž, ſi požadanijom, ſo by ju w ſakonju wotſtronika.

S Barlina piſaja, ſo je marshal Wrangel w mjenje barlinskeho wójſka khězorej ſbožopſchecža k narodnemu dnu prajik a Zeho pichy tym jako mudreho a ſbožomnemu wójſkowodžerja khwalit, ſo je pak khězor na to wotmolwi, ſo wón ſam njebudžiſche nicžo pichihotowacž móhł, hdyž njebudžiſche tajke dobre wójſko měl.

Na prachenje w pruſkim ſejmije, hacž chze pruſke ministerſtvo pruſke krajne ſeleſnizy němſkemu khězorſtu pichedacž, wotmolwi minister, ſo ma tajke wotpohladanje a ſo ſo ta wěz bórſy ſejmiej k wuradžowanju prjódſpolozí. — Pruſki ſejm budže najſkerje hacž do měhaza junija tracž a w nim ſo najbole wſcho tak pichiwoluje, kaž ſebi to ministerſtvo žada.

Hrabja Moltka chze ſo ſwojeſte ſipreje ſtrwoſcze dla w bližiſich dñiach na někotry čzaſ do Italije podacž.

Awſtria. Awſtriske knjelerſtu Turkam dale bole pomha, to rěka, wone jím w tym naſtupanju pomha, ſo kſchecžijanskich wojowarjow, hdyž piches mjeſy ſtipia, jatych hjerje a jich do awſtriskich twjerdžiſnow ſadža. Tak je wone ſi kſchecžijanskim naſjedowarjom Lubobraticžom ſežinilo, a w tychle dñiach tež ſi božniſkim katholſkim fararjom Muſicžom. Wobaj ſtaj ſe ſwojimi ludžimi do twjerdžiſny w Linzu wotwiedzenaj. — Herwak chze awſtriske knjelerſtu wſchech kſchecžijanow — a ſu to najbole ſchědžiwych, žony a džecži —, kiz ſu piched Turkam ſi Božnije a Herzegovinu do Awſtrije cželli, na nowy měhaz ſaſo do jich wótzneho kraja poſlacz; woni pak tam hicž nochzedža; dokelž ſo boja, ſo budža po

wróćenju wóchę wot Turkow stórzowani. Mjenujzy tamnišchi Turkojo zo psichkaſni sultana, zo dyrbja kſcheſčijenjo ſi niui rune prawo mécz, pschečiwjeja, prajizy, zo je to pschečiwo wuſtarłam muhamedanskeje (turkowskeje) wéry. A pſchi tym je tež wérno, zo sultan swojich poddanow ſt wopjelijenju tuteje swojeje psichkaſnje na žane waſtunje niſowac̄ njemóže, dokelž jemu żadny turkowski wojak we tym pomihac̄ njebidże. To sultan ſam najlejje wé a je wón taſki psichkaſu jenož teho dla wudał, zo by kſcheſčijanſte kniežerſtwa ſaſlēpit. Po taſkim je to jara dživno, hdyž chze awſtrijske kniežerſtwa czekanow domoj niſowac̄; pschetož to móže wone tola wiedźec̄, zo jich Turkijo wóchę ſabija, jeli awſtrijske wójsko njeſchičeňje, zo by wróćenych kſcheſčijanow w Boſniji a Herzegowinje pschečiwo Turkam ſakitovalo a wobarnovalo.

Sſerbia a Čorna Hora. S tuteju krajow powjescze psichkaſdzeja, zo zo tam i kóždym dnjombole na wójnu pschečiwo Turkam hotuja, woſebje ſu w Sſerbiji ni wjercha Milana njemđri, zo pschezo hiſcheze nochze wójni ſ Turkami ſapoczeč. Wón to woſebje teho dla ujezini, dokelž chze jemu pječza awſtrijske kniežerſtwa Sſerbiju ſ wójskom wobžadžieč, jeli zo wón ſ Turkami do wójnu ſameſcha. Alle předy hac̄ zo wón wot Sſerbów ſ kraja wuhnačda, zo tola ſkónečnje na wójnu ſwaj, woſebje dokelž tola hiſcheze wéste njeje, hac̄ Rukowſka tajke wobžadženje psichiwoli.

Mojemu lubemu, mi hac̄ dotal ujeſnatemu pschečeſtej a ſpěwarjej w cž. 12 Serb. Nowin.

Tak ſym ja dženža psched tydženjom
Wot Waſ ſe Serbſkej Nowini
Tu čítal ſdobni ſi wjeſeleniom
Te ſchtuečki, kotrež placzā mi,
A hdyž běch je ja pschečeſtał,
Dha ſym zo Bohu džafował,
So ježe tež Wy — moj najlubſchi —
Tón dar wot Boha doſtał.

Tón dar, kíž Wy wot Boha macže,
Tón ſt Bozej ejeſci naſožeče;
To Wy ſej mybzic̄ njetriebac̄e,
So tón dar kóždym doſtał je.
Šchtóž ſwoje punty ſahrjevje,
Kíž wot Boha wón doſtał je,
Bóh hroſy teho poſhotač:
Duž nochzyli je ſahrjebac̄.

Hdyž Bóh psches ſmijerc̄ ſa krótke čaſhy
Nje „ſtaroh“ mlonka“ wotwiedże,
Dha Wy na moje město ſaſhy
Wy „mlody mlyniſki“ ſtupajče.
Raž mi je w měſeče prajene,
Dha Wy nětk hiſcheze mlyniſki ſeže:
Ja džeržu pak — to njeje ſa —
Waſ hižom nětk ſa miſthyra.

Bóh daj, hdyž ſuuy tu dokonjeli
Na ſwéče naſche ſiwiſenje,
So bychmy w njebiu ſanuſcheli
Szej rjeſiſche ſichtuečki — kherluſche.
Haj, tam pſchi thronje ſehnječza
Wy chzenu — ſprawna wutroba —
Hdyž Bóh nam ſbóžnoſez budže dac̄,
Džak, ejeſc̄ a kſhalbu ſapewac̄.

Petr Mlonk.

Ze Serbow.

S Buduſchina. Sańdzeniu ſobotu bu wot tuđomnych mlódſich pschekupzow ſt ejeſci knjeſa Arraſa, dotalneho direktarja budyſkeje pschekupſkeje ſchule, pſched jeho pscheſhydlenjom do Žitawy, psichu ſatlowy čzáh wotdžeržanu a wutoru wječor je zo jemu psichna ſwjeđenſka hoſežina w hoſeženju ſt winowej kiegi wuhotowala. Nowy direktar rěka Sturm a je pječza předy w Mlýchni był.

— Tuđomne krajke hetmanſtwo je wukaſi daļo, zo ho kaſheč, w kotrymž zo ejeſto na křichow pſchinjeſe, wjazy wotewrıcıe nježmē a je tajke wotewrjenje jenož pod wěstymi wuměnjenjem wotpuſiſhene. — Hamtske hetmanſtwo je na gmejnſkich prjódſtejerjow psichkaſnju wudał, po kotrež maja woni wóchę ſonje w ſwvojej wý ſapičac̄ a tajki ſapiš hac̄ do 31. měrza na hamtskim hetmanſtwje wotedač.

— Ejeſke nowiny piſaja, zo je w Litoměřicach pſchi wužwječenju jaſoſhtolskeho vikara Dr. Bernerta jako azotkeho biskopa zyrkej polna luda byla a zo je kral Albert litoměřskemu biskopej, kíž je tajke wužwječenje wukonal, koumthurſki kſhiž albrechtſkeho rjada ſpožejſit.

— Narodny džen ūměſkeho khežora bu 22. měrza ſe ſtronu města ſi wuſowěniſenjom khorhojow ſi měſhežanſkich tórmow a hewak ſe ſwjeđenſkej hoſežinu w tak ujenowanej ſozijetec̄ ſwježenym.

— Pruhowanje na tuđomej ratařské ſchule ſměje zo 31. měrza a zo ranu we 8 hodžinach ſapocžnje.

— Žutje (ujedželu Lätare) ſměje zo w Draždžanach ſa tamniſkich evangelijskich Sſerbów w kſhižnej zyrkwi ſerbſka Boža kſužba a budže předowanje wot k. fararja Šykorý ſe ſsmilneje, ſpoſjedna ryež pak wot k. fararja Žmijicha ſi Hodžija wotdžeržana.

— K naſher tydženskej powjescze w naſtupanju teho, kotſi tuđomni gymnaſiaſtojo ſu lětuske maturitatne pruhowanje kſhalobnje wobſtali, manu pſchiftajieč, zo ſt tym tež k. Renč ſi Keltiž kluſiſha (Sſerb) a zo budže wón na duchownſtwo ſtudowac̄.

— Raž druhdže, tak tež tudy ſańdzeniu wutoru a ſrjedu na ſanijach jědžachu, ſchtwórk pak bě wulke kſto, hac̄ runje hiſcheze doſež ſuňha ležesche.

— Dla ſpěwa, kotryž je k. Petr Mlonk w cž. 10 Serb. Now. pod napiſišmom „Sſerbſkim bratram w Delnjej Lužicy“ wotčiſhceje dał, je w cž. 11 delnoluziſkeho „zaſznika“ ſlědowazý džak wupravjenym: „Pětſchoju Mlonkoju w Gornjej Lužicy hutschobne poſtrowjenje ſi Nižnjeje Lužyze a žek ſa te mozujuze ſłowa w Serb. Nowinach“ to je: Petr Mlonkej w Gornjej Lužicy wutrobnie poſtrowjenje a džak ſa te moźne ſłowa w Serb. Nowinach.

S Ratarjez. Šslyny wětr, kotryž w nozy wot 12. ſt 13. měrza kujčeſche, je na tuđomnym ſu ježim dworje jedyn wulki topol na jemu bróžen, njedaloko njeho ſtejazu, ežižnyi a jeje třechu pſcheraſyl a pôdla hiſcheze druhu ſchodus načiniſt.

S Hodžija. (Boſkacžowanje ſi cž. 12.) ſ deputazijow, kotrež běch u pſchihſli, zo bychu kujčeſe fararjej ſi jeho jubileju ſbože pſchale, bě deputazija macziežneho wubjerkia najprěnſha. Wona wobſtejſche ſi k. fararja Hórnika, wýſhſeſkeho ſeminarskeho wuežerja Fiedlerja a redaktora Smolerja. Tutón džeržesche krótka ryež, w kotrež na jubilarowe ſaſtužby wo towarzſtwo Mačižy Serbſkeje poſkowaſche a jemu ſa ſuamjo džakownoſeče votivnu taſlu pſchepoda, jako bě k. Fiedler hiſcheze předy te ſłowa*) čítal, kotrež wona w pſchija. Te pak ſu ſlědowaze: ſswěruemu Serbej, kſlawnemu ſerbſkemu wótežinzej, wýſkodostojnemu knjeſej, knjeſej ſaroniřej Hendrichej Žmijichej, derjeſaſlužbennemu fararjej w Hodžiju, plödnemu

*) Tale votivna taſla, kaj tež drahe tajke taſle a ſbožopſchec̄ ſu w nowym prawopiszu ežiſhežane.

piščaczelej a pščiporjerjej serbskeje literatury, horliwemu budžerjej narodneho žiwjenja bjes Serbami, ſobuſaložerjej a wubjerkownikej Maczizy Serbskeje atd. atd. atd. k Tejo pječadwazyci-lētnemu ſastojnſkemu jubileju džen 9. měrza 1876 macziczný wubjerk.

Wěnzy ſlěborne ſo dženža Tebi wija,
Rjeſiſha radoſež pjetni hona Bennoſe,
Wutroby ſo horja, džakne hrana bija,
Dusche žorla pſhceža, Tebi ſhwecžene,
Kotrehož ſchtvóristotek ſhwernoſež duchownſka
W Božej winizy ſchat jaſni wobleka.

Hlej, wěnzy njeſwjadky tež dženža serbska Šlawa
Tebi, wutrobiti serbski wotčinzo,
Sa wſchě ſaſlužbne a ſławne ſkutki dawa,
Wyschi ſ jaſnej hwědu Tebi wutrobnio
Sa to ſhwérne dělo, kiz je ſaryla
Serbska Klio do annalow Serbowſtwa.

Duž dha wjmi to cjeſćzowanje, džakne pſhceža,
Kiz Či dženža ſhwecži Serbow Macziza:
O njeh dale miloſež Boža dele cječe
Tebi do wutroby, domu, ſastojnſtwa!
A njeh džen, kiz dženž ſo jaſni ſlěborny,
Tebi junu ſefkadža tež ſloczany!

Jako běſche ſo knjeg jubilar ſ luboſnymi ſłowami podžakowaſ, wutupi ſ nowa k. w. w. Fiedler a knjeſa fararja ſe ſwoje ſtrony k jeho jubelkemu ſhwedženju ſtrowyſehe a jemu potom ſlědowaze, do židu ſwiaſane ſbožopſhceža pſchepoda: Šlawnemu Serbej, wyžokodſtojnemu knjeſej, knjeſej Jaroměřej Hendrichej Žmīſchej, derje ſaſlužbnu fararjej w Hodžiju, horliwemu plahowarzej Božeho kraleſtwa bjes Serbami, pſchedkýdže ſerbskeho luth. knihowneho towarſtwa, ſnamjenitemu ſerbskemu piſaczelej atd. atd. atd. k Tejo 25 lētnemu duchownſkemu jubileju džen 9. měrza 1876 ſ woſebithym poczeſćzowanjom a ſe ſacžuczemii najwutrobnisheje džakownoſež požwyciſl. K. A. Fiedler.

Dženž ſ Boha w blyſcęju ſlěbornym ſo jaſni
Či miły ſwiedžen w ſwiatym ſastojnſtwe:
Šchtvóristotek duchownſkeje ſhwernoſež
Raž krónie ſo Tebi i kraſni.

Schtó ſroſymja wſchě proſtwy, džakne cječeža
Dych wutrobow, hdžez Twoje ſymjo ſpi!
Schtó ſdychnjeſežka dženž wſchitke pſchelicži,
Kiz Tebi ſhwecža luboſciſe hnučza!

Džak horžy wone ſa Twoju ſu ſhwernoſež,
Kiz pječ a dwazyci lēt ſchęzepjeſehe
Něk hižom do wutrobow wěčnu wěrnoſež.

Ssy Chrysta ſadlo k ſtrowej paſtwe wodžil,
Tý dusche ſ ejerſtwej wodu ſchewjeſehe,
S tym Božu winizu Ssy kraſnje pložil.

Niz wo zyrkej maſch ſaſlužby Tý jeno,
Ně, ſa Serbowſtvo tež Ssy ſkutkowaſ
A jeho ſbože ſwero ſchiporjaſ,
So w Serbach rjany ſlink ma Twoje mjenio.

Tý wſchudže ſerbsku ryč ſsy ſwero hajil,
S tym do wutrobow luda ſerbskeho,
Kiz ma Če ſubo jako ſwojeho,
Ssy wopomnik najtmverdſki ſebi ſtajil.

Haj, Twoja serbskoſč, po wſchěch Serbach ſnata,
Tani wſchudže ſa ſerbski lud dželaſche,
Hdžekuli bě jej k temu ſkladnoſež data.

So wokſherwaje plody wobkhłódkuja
Tu w Serbach Twoje ſkutki wotčinſke,
To džakni Serbja dženža počne ežuja.

Duž woni ſ wěrnymi pſchipoſnačom ſtajaſ
Sa džakownoſeže wopor wutrobnij
Či dženža na hlowi wěnzy ſlěborny
A ſwoje horze ſbožopſhceža praja:

Njeh, wotčinzo, tež dale ſ njebla cječež
Či žohnowanje na pucž ſiwienski!
Njeh Boža miloſež Tebi je wobſboži
A radoſež do wěnza Či ſwětki pleče!

Njeh horjo Twoje njebla njeſamrōči,
So džen, kiz dženž Če wita ſlěborny,
Sso junu w ſlotym blyſcęju ſaſo wróči!

O, njeh Bóh hnadnje wſchitke pſhceža ſtýſchi,
Kiz dženž Či ſhwecža džakne wutroby,
A junu njeh Če w njeblu króna pſchi!

Jako bě knjeg jubilar knjeſej Fiedlerjej wutrobnij džak wuprajiſ, jemu wjedžer Smolerjez knihičiſehe ſtýſchi. Wladimir Smoler ſ někotrymi ſłowami ſlědowazu votivnu taſlu pſchepoda: Sta-roſežinemu roſpſhcežerarjej ſerbskich knihi, horliwemu podpjerarjej ſerbskeho nowinárſtwa, ſławnenmu pſchipowjedarjej Božeho ſlowa bjes Serbami, knjeſej Jaroměřej Hendrichej Žmīſchej, fararjej w Hodžiju, ſhwecžazemu ſwój 25 lētny ſastojnſki jubileju 9. měrza 1876 jako na dnju ſlowianſkeju japoſchtoſow SS. Cyrilla a Methoda, ſaložerow ſchecžijanſtwa a piſmowſtwa bjes Šlawnjanami najwutrobnischo ſbože pſcheye redakziya ſerbskich Nowin a Smolerjez knihičiſehe ſtýſchi.

Jako běſche knjeg jubilar to po wuprajenju někotrych džakuy ſlowow pſchijat, pſchinjeſeſtaj k. ſtudentaj Hanowſki a Kral jako dotalnaj ſobuſtaſaj budyskeho ſerbskeho gymnaſialneho towarſtwa w mjenje ſwojich ſobutowarſchow tež votivnu taſlu, kotaž ſo knjeſej jubilar po krótkej, wot k. Krala džeržanej ryču, pſchepoda a k. farar ju ſ džakownoſežu pſchija. Wona wopſchija tele ſlowa: Horliwemu Serbej, ſławnenmu ſerbskemu wotčinzej, wyžokodſtojnemu knjeſej, knjeſej Jaroměřej Hendrichej Žmīſchej, derjeſaſlužbnu fararjej w Hodžiju, ſobuſaložerjej ſerbskeho gymnaſialneho towarſtwa Societas Slavica w Budyschinje atd. atd. atd. k Tejo pječadwazyci-lētnemu ſastojnſkemu jubileju 9. měrza 1876 ſobuſtaſay ſerbskeho gymnaſialneho towarſtwa.

(Skončenje ſa tydžená.)

S Hrubocži. Pſchi ſatraschnym wětru, kotaž w noz̄y wot 12. k 13. měrza ſlě ſakhadžeshe, bu tež bróžen tudomneho ſublerja Pečha powróčena a budže ſo město njeje nowa twaricž dyrbječ, dokež ſu hrjadu a kóſky ſroſlamane, hacž runje běchu w drjewe hiſheje zyle dobre.

S Kheſlina. Wulki wětr, kotaž wónđano po wſhem kraju dujeſehe, je tudomnu Turſch i kez bróžen powaliſ. Wona paſ zyle roſpanyež njemóžeshe, dokež ju pódlaſte twarjenja něk ſdžeržachu.

Se ſchecžowa. Wjeczor 15. měrza po 10 hodžinach je ſo knježa kólnja, w kotaž ſo nadželane mjeheke zohle ſuſchachu, zyle wotpaſila. Wona běſche pſches 100 kohči doſha a ſama doſcž

daloko wot drugich twarjenjow stejesche. Knjeſtvo je tenu 300 markow myta wuſtajilo, kotryž doſpołnje dovoſaže, ſchtó je tón woheń ſałozil.

Se Schunowa. Hdyž wóndano njeſpodobny wětr ſwoju ſchłodnu móz na twarjenjach a ſichtomach wopokaſowaſche, je wón tež tudy ſ tym ſchłodu načzinil, ſo je Schipežkež bróžen a ſwinjazh khlérów powaliſ.

Se Wulſich Sdžar. W tej njedželsko-pónđelskej nozy, jako wulki wětr hawtowaſche, je wón tež pola nač bróžen khežkarja Schim jeńza a zyhlowanſku kólnju bura Taufcha powaliſ. Lajdkezom, kotrymž běſche tſechu roſtorhaſ, je měch pjeri wuwiedl a je po wokolnoſeſi roſkypal a dale muhnal.

Se Dyrbacha. W nozy wot 12. † 13. měrza je tudy pola

žiwnoſeſerja Marcžinka woheń wudyrík a domſke a bróžen do procha a popjela pschewobrocíl. Dokelž Marcžinkež kruch wote wšy bydla, dha ſo dale žane njeſbože ſtało njeje, pschetož pschi thym wulzyſchnym wichorjenju, kotrež tehdy mějachmy, budžiſche woheń lohko doſč ſwele ſchłody načzinicž móhl.

Se Wulſich Debkež. Wotročſt J. G. Freiſchlag ſ Hlōſchin, kiž hždom wot ſéta 1832 na tudomnej Vjenadžiž žiwnoſeſi ſluži, je wot ministerſtwa ſnuteſkomych načeſtožow wulku ſlēboru medailiu ſ napíſhnu „fa dohloſetnu ſhwērnu ſlužbu“ doſtał.

Se Klētnoho. Tež tudy je wulki wětr wóndano wſchelaku ſchłodu načzinil, najwjetſchu pak Sokezom, kotrymž je bróžen powaliſ.

Drjewowa aufzia.

Bónđelu, 3. h. perleje t. I. dopołdnja wot 10 hodžinow budże ſo w korečmje w Bréſynzy ſ jeneho drjewniſcheža a wuležowanjow w ležowých wotdželenjach: žičenſki haj a ſ dweju drjewniſchežow w druzkežanskim knježim ležu, pola Kocžizh a Nowych Družek:

8 Rm. twjerdyh ſchězepow,	120 = mjejhſkih	101 = twjerdyh ſliplow,	238 = mjejhſkih	} No. 8 hacž 18. No. 1 hacž 14.
14,9 ſtotnjow twjerdyh ſbytkowých walczkow,	57,4 = mjejhſkih	47,6 = twjerdyh nobityh walczkow,	43 ležownych dohlih hromadow,	
2 ſchmrékowej = hromadze,	2 bréſowých = hromadow,	20 ležownych halosowých hromadow,	21 hromadow walcznych ſbytkow	No. 16—56 a No. 1—58.

pod wuměnjenjemi nařadženja a pod wuměnjenjemi, předy wofſewjomnymi, na pschebažowanje pschedawacž.

Kupz̄ ſu proſcheni, ſebi drjewa předy wobhladač a ſo teho dla na ležoweho dohſadowaria pola Hufci wobročicž abo ſo tež w rune jmerje do mjenovaných ležowých wotdželenjow podacž.

Hrabinske Schall-Riancourſke hajniſke ſarjadniſtwo.

W Hufci.

Hugo Opelt.

Knjeſam ratarjam porucžam ſ naletným wuſywam mój ſklad ſf. parjeneje koſčiñy a ſuperfоſfata, poſleniſchi tež jako jara dobre huojenje ſa běrny, ſal a ſa ūki.

We Wofporku w měrzu 1876.

C. Wirſig.

52 na žitnej haſy 52.

Sa konfirmandow porucžam ſwoj ſklad czornych a brunnych lüſtrow, repſa, craina, alpacca we wſchech dobroſezach wot 40 np. a dróžcho;

jauqueth we wſchech barbach wot $1\frac{1}{3}$ tl. po měrje ſamžny fabrikat ſe dobročiñemu wobledžowanju.

H. Kayſer

firma J. Hartmann, na žitnej haſy 52.

100 ležownych dohlih hromadow budže ſo ſchłowrk 30. měrza na Minakale ſtritu ſa hotove pjenjeh na pschebažowanje pschedawacž. — Šapocžat $\frac{1}{2}\cdot 10$ hodžinow pschi pſowjanſkim puczu psches nadróžny hat.

Hrabinska Einſiedelska inspekcija w Minakale.

Zena wulka krawſka maſhina, kiž je w dobrém rjedže, je na pschedanu na ſwojknej lawſkej haſy čzo. 795.

Overindorfske runflizowe ſymjo, direktnje ſ Bajerskeje wobstarane, alpiſki ſelowy ſedzny žonop buſchkej po 50 np:

porucža Carl Hanske na žitnych wifach 635.

Zeneho kmaneho kowarského hnydom pyta kowarski miſchtr Uebigau na ſwojknej lawſkej haſy čzo. 814.

100,000 ſchtuk 2 a 3 lětnych bréſowých ſadženkov, kaž tež 50,000 ſchtuk 1 lětnych ležownych ſadženkov pschedaž.

hajniſtwo w Sdžeriu.

Drjewowa aufzia.

Bónđelu 27. měrza dopołdnja wot 10 hodžinow budže ſo w Pschiweſzizach něhdze 87 ležowdrjewowých dohlih hromadow pod wuměnjenjemi, w termiji wofſewjomnymi, ſa hotove pjenjeh ſjawnje na pschebažowanje pschedaracž.

Shromadžiſna w korečmje w Pschiweſzizach.

W Drěnjowje, 18. měrza 1876.

A. Weißbach,
hajnik.

Zeneho wuežomníka pyta ſ jutram

August Wagner,
ſtolzhtwarjet w Bukezach.

Zena hiſcheže zyle dobra bróžen, kotraž je ſa ſahrodniku žiwnoſeſi wulka doſč, je we Wulſich Sdžarach pola Dr. Hajka ſ wottorhanju na pschedanu.

Zeleſniczne ſchězepy ſ twárbam we wſchech dohſadowazach pschedawa jara tunjo

Gebr. Joachimſthal
w Hoschiz haſy (Goschwitz) 703.

Schtó ma na ſemrjeteho ſo w arſkeho miſchtra Schimanga w Minakale něchtio placziež, njech to hacž do 10. haperleje pola rychtarja Grafa w Minakale wobſtara. Teho runja ma ſo tón na njeho wobročicž, kiž měni, ſo ma hiſcheže něchtio wot njebocžicžeho doſtač.

5000 centnarjow běrnov ſ palenzpaſenju ſo kupja a je kupz ſózdu ſobotu w hoſčenju ſ poſmežazej ſ ryzejam.

Holežez,

kiž dze pjerarſtwo naukuňež, može pod ſpodočnými wuměnjenjemi do wuežby ſtupicž pola Aug. Pahlkicha na žitnej haſy.

Dobre čerſtwe ležowne ſymjo, kaž tež bréſowé ſymjo je na pschedanu. Hde? to je ſhonicž we wudawarni Serb. Rowin.

Wopisim.

Jenož Glöckner ſkej žalbje*) ma moja žona ſwoju ſtrwoſež džakowac̄, pſchetož 8 lét mějſeche wona hroſne liſhawny na nohomaj, kotrež ſo jéſjachu a ju ſylo wot džela wotdžeržachu. Wſchitke poſpytki, ſwoju ſtrwoſež jaſo dostač, večhu podaruto, po ualoženju 1 duženta ſchachtlicžlow je ju pak jaſo dostača; taſ može jedyn ſi lóhkim thóſtami ſwoju doſho ſhubjenn ſtrwoſež jaſo dovež, hdyž jedyn prawy ſredk trjedi a to bě jenož jenicžy Glöckner ſka žalba. S dobowu wobžwedežam, ſo buſchtaj jenemu wožebnemu mužej, kotreñuž ju poruežich, noſy, 20 lét bolazej, w krótkim čaſu ſahojenc. To ja ſi džakownoſeže druhim tak thořym, ſjawnie ſi nawjedzenju dawam.

Dzén 7. novembra 1875.

Theodor Koch
ſ Obertribe pola Alpoldy w Thüringskej.

Prawdživa ſe ſchtemplom: (M. RINGELHARDT) a ſakitaufſkej

marku a je dostač w ſchachtlaſ po 25 np. w budýſkom aji haptkyomaj, kaž tež w haptkyach w Biskopizach, Rakezach, Schérachowje, Hirſchfeldze, Bjernacziach, Woſtrowzu, Herruhucze, Neugersdorffje, Grožichónawje Nowoſalzu, Seifhennersdorffje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipſka, Eiſenbahnſtr. 18.

Wopisim ſu we wšichc haptkyach ſi nawjedzenju.

NB. Warnowanje. Čeježemu publiku wožebje na to fedžbnu ežinimy, žwetu na horne ſchtemple fedžbowac̄, dokelž Glöckner ſku žalbu w nowschim čaſu falschuja.

Měſhczanska haptka w Budyschinje. Max Schünemann.

Oldenburgski mlokoſkotny polver, pafezik	1 marku	25 np.
ſchwajzarſki mlokoñ a wnižkotny polver	— "	50 "
folkotny polver ſa konje	— "	50 "
Bely bróſſaſt, bleſchka 50 np. a 75 np.		
ſencklonijedowy extakt, bleſchka	— "	75 "
treježiſczaze pille, ſchachtla	— "	25 "
bajerski bróſtowý ſłodozofor, po	— "	25 "
Koncentratorany uerwyſylujazh ſpiritus, bleſchka	— "	50 "
reſtituzionſki fluid, bleſchka	1 "	50 "
Universalny ranopleſtr, truch po	— "	20 "
mohrenthalſki hojazy a ežehnjazh pleſtr, ſchachtla	— "	15 "
tinktura pſche woſabenje, bleſchka	— "	50 "
Loſchwitzki balsam, buſchtkwej	— "	18 "
Aromatiska wiežna wota, pafezik 80 np. a 50 np.		
papjera pſche wiež, roſka	— "	25 "

Pſchi potrjebje
ſalka, jako gogolinſkeho, ſhorjelſkeho, oſtrówſkeho atd.,
kamjenteho wuhla a brunizy (požleniſcheje ſu někotre ſowryje
pſchihotowane),
chamottow, rolow a ſilowych platow, huójnych ſredkow,
cement
ſo ſi tutym najpodwołniſcho poruezam.

H. Grieshaminer,
ſe ſkladom na dworniſchežu
ſi napſcheeza ſubloſubje w Budyschinje.

Ródnny a ſtróſby wotrocžsk, kiž može hym-
dom abo 1. haperleje ſaſtupicž, ſo wot pod-
piſaneho pyta.

Piwařski miſchte Krügel
w Trjebejzach.

Pſcheměnjenje wobydlenja.

Wot 1. haperleje t. t. namaka ſo moje wobydlenje a expedizia w mo-
jim nowym domje na nabocžnej walſkej haſh (Seiten - Wallstraße)
t. j. na wuricžanskim puežu.

Advokat Stephan.

Qamareſty, ſi klejham a jakam
po hodžaze, pſchedawam jara tunjo, ſo by je wurumowaſ.

Ernst Pech
na žitnych wifach 603.

Sa knježi dwór we Wutoležizach
ſo khorosze dla ſi 1. haperleje jena wulka
džowka pyta a móhla, hdyž je hižom
starſha, jenu ſtu ſa ſebje dostač.

Štoſej

punt po 2 m. 20 np. jako
neſchto wo prawdze rjane a
fupjenja hōdne porucza

J. T. Glien
na žitnych wifach.

Agentojo

ſo ſa jene derje ſrjadowane
wobheň ſawěſczaſe
towarſtvo

na wſajomnoſež, a to
w Budyschinje, Kumiwaldze,
Rakezach,
pod ſpodobnymi wuměnjeniami ſi ſaſtupjenju
pytaſ.

Offerty njech ſo pod chiffri A. B. 100
na knježa direktora C. Müller, w Draž-
djanach, kleine Plauenſche Gasse 49, po-
ſezeli.

Žiwnoſež čzo. 14 B. w Minakale, ſi
nimale nowymi zyhlowanymi twarjenjemi,
kaž tež ſi 5 akrami 155 □rentami pola a
čuki je je ſwobodneje ruky na pſchedanu. Na
fupjenje ſmyžleni njech ſo na wobſedžerja
žiwnoſeže wotrocža.

Dickowa concezjonirowana
daloko wuwolana ſpodžiw-
nje hojaza žalba,

kotraž je ſo najbóle kóždy ras jako dobra
wopokaſala, porueža ſo w ſredkach po 30 np.
a po 12 np.

wot hrodowskeje haptki.

Fabrika pschedeschežnikow

M. Schmidt
na jersowej haſy

porucza wsche nowoſeje w pschedeschežnikach a ſlonečníkach (Regen- und Sonnenſchirme) a to pſhi dobrej, trajniſe ſhotowanej tworje po najtunischiſchich placzisnach.

Teho runja poruczam wulku dželbi pschedeschežnikow ſ alpaka a zanella ſa konfirmandow.

Porędzenja a nowe poczechnienia wschech družinow ſo rucze a derje wobstaraja.

M. Schmidt.

Pschedawauje twarskeho a wuzitkowego drjewa

A. Zimmermann

czekliſkiſko mischtra w Budyschinje na nowych hrjebjach 713
porucza ſwoj ſtał ſuchich thójnowych a ſchmrečowych deſkow tak derje k twarjeniu, kaž tež ſa tyccherjow, bētnarjow atd. Drjewa ſa hrjady a koſky ſo po ſkaſanju we wschej dothoſeji a toſtoſeji poſnohramite najtunischiſko wobstaraja.

Dale poruczeja ſo tyccherne laty a ſchpjeny, ſpalierowe laty, lepijerſke laty, ſtolle, tyccherne papa, papne hoſdze po najtunischiſchich placzisnach.

Šnijne deſſi

porucza pschedawaruja wuzitkowego drjewa

w Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

A. Zimmermann, czekliſki mischtr.

G. Joachim, Atelier ja ujeboſne ſakadžowanje ſubow, operazije ſubove, plombirowanie, eziſezenje, ſahnacze ſubnolenja atd., w Budyschinje, na ſuitſkej lawſtej haſy 120 pola k. piekarja Kelingsta. A ryczam wot 9 do 6 hodžinow.

S. A. Böhme, rěſbar

w Budyschinje na ſwontnej lawſkej haſy 788
porucza ſo k wudželanju

rowowych pomnikow

i pěſkowza a marmora.

Sprawne poſluženje a tunje placzisny.

NB. Štał hotowych pomnikow.

Sahojenje ſlepocze, po najwcežiſkim, bjeſboſojnym a bjeſoperiowanych. Wočoſekar Dr. K. Weller sen. w Draždjanach (Victoriastraße 4.)

August Schönck

i thlamami na butrowej haſy (Hauenſteinerſasse,) porucza wsche drujny elegantnje ſwiaſanyh ſerbſkich a němiſkich ſpěwarſkich knih po wiſhomōžno najtunischiſchich placzisnach.

Czorne draſtowe tkaniny

jaſo thibet, cachemir, velour, rips a alpaca, kaž tež wschelake brune tkaniny porucza we wulkiſi wubjerku, meter wot 9 nſl. hacž 1 tl. 27 nſl., starý lohež wot 5 nſl. hacž 1 tl. 2 nſl.

Ernst Pech

na žitnych wifach 603.

NB. W thlamach ſo ſerbſki ryczi.

Darmotne

hoſjenje wopilſtwa.

Wſchém tajſkim thorym a pomoz pytažym njech je zyle wěſty ſredk i temule hoſjenju najnaležniſchiho poruczeny, kotrež je ſo hizom w ujeliczenych padach najkražniſchiho wopofaſal, a wiſchednie pschedoſlane džafne piſma wróćenje domjazeho ſvoja wobkhwedeža. Kiz wo to rodža, čzyli dowernje ſwoju adresu na D. Thens in Berlin, Moſtiſ-Straße 20, poſtačę.

We wudawańi Serb. Nowin je ja 10 nſl. doſtačę:

Sswiaty poſt.

Khryſtuſhwe czerpjenje, we wschejich dnach poſtneho čzaža i thierluſhem, wopominenni a modlitwami ſweczene.

Koſlaze koſki, naſymniči, ſajecze, thój-riowe, mordarjowe (kunjaze) a liſhče kože kupuje po najwyſiſchiſchich placzisnach

Heinrich Langa

w Budyschinje pſhi ſerbſkej katholiſtej zyrkvi.

Paſenſ!

Mój hizom dawno jako wubjerny a eziſeje ſlodžazy

eziſty paſenſ.

kaž tež wiſhite drujny dobrých paſenſow ja ſi tutym ſuſejam ratarjam a ſaſopſchedawarjam poruczejo naſpominam a po najtunischiſchich placzisnach pschedawam.

J. T. Glien na žitnych wifach.

Zena hoſza može w měſce pola jeneje ſtarſcheje žony tunjo wobhdenje a zyrobu doſtačę. Wiſho dalshe, je ſhonicz we wudawańi Serb. Nowin.

Wobleczenja ſa konfirmandow wobleczenja ſa hólzow koždeje ſtaroby w najbohatſchiſko wubjerku a po tañich placzisnach porucza

Adolf Weiß.

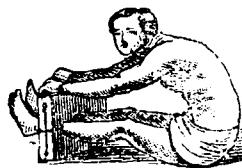
Eziſheženja we wjazy dygli 100 muſtrach, starý lohež wot 45 nſl. atd., rjanu dobro a zyle nowu tworu porucza

Ernst Pech

na žitnych wifach 603.

Koſlowany ſtwjelzowy len kupuje po koždej dželbje mechanika dželo-pſchedowronja w Hajnizač.

Na žitných vikach Mehlbergowy sławny muzeum sa wumjelstwo a wedomnoſež

wopschijazy 1000 präparatow anatomickej ceroplastiki a mechaniki; inkwizisia se hwojim martrowazym gratom a folstrowanjom prjódkeſtajenia w živjenkowulich figurach. 2. wotdželenje: spodobna schlenzofotografika wistajeniza, ſtjadowane puežowanja po kraju a po morju.

Wschednje wotewrjeny rano wot 9 hacž wjecžor do 9 hodzinow. Saſtup 30 np.

Wo prawje bohaty woppt proſhy

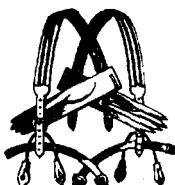
Dr. Mehlberg.

Jenobarbne hladke Inſtry s rjauym blyſchežom, we wſchēch barbach, jako brune, ſchere, ſelene, ſijalkojte poruežam ja jaratunjo ſtary lohež ſa 50 np.

August Grützner.

En gros & en detail. **W hoſczenzu f ſlotej hwěſdže w Budyschinje.**
w 1. poſkhodže
Jenoz nětore dny ſmejeny kaž w koždym ſaiſonje, tež nětka wot 31. měrza t. l. jenož nětore dny wulki ſklad we wſchēch družinach a to židžane a ſomocžane banty, ſomoty a židžane tkaniny, gardiny wſchēch družinow, běle twory, wuſchiwanja, tülle, blondy, ſchypzy, hornje koſchle, tricotaze, žonjaze ſuknje, ſchörzuchi, ſchlipzy a rukajzy atd., kaž tež
klomjane klobuki wſchēch družinow
a wſchitke w uſychenja.
My dowolany ſebi, naſchich čeſčených wotebjerarjow a woſebje mo-
diſki na to najpodwoſničho ſedžbnych činicž.
S poczeſćowanjom

Foérder & Daust w Žitawje.

Ssamodželane glacejowe a jelenjotožane ru-
fajzy, pschedkoſthliky, ſchlipzy a manscheth a ſklé atd.
po najnowschej mōdze a wſchēch wulkoſežow, kaž tež w do-
brej tworje po najtunischičh placijach porueža

Karl Vogel, rukajzowy fabrikant
na ſmutskej lawſtej haſy čzo. 120.

Próſtwa mo dobrociwe wobkedžbowanie.

Dla doſpolneho pschetwarjenja mojich khlamow ſym ja ſwoju pschedawařnu na khwili do ſadneje kheze pschepollo-
žil. Ja proſchu teho dla mojich čeſčených wotkupowarjow,
jo bychu naje tež tam dobrociwe wopptowacž chzyli, a ſym ja,
ſo bych ſa taſku pschezelniwoſež džakowny byl, placíſnu
wſchitkach tworow jara ponížil. Tež wobſtarani ja w tu
khwili tudy ſwoju lotteriju a horjebranje naſeſtſkom, tež
po pschedawanie loſow druhého draždžanskeho woſy a fo-
nje wuložowanja po 3 markach bjes ſadžewka dale wjedze.

W Budyschinje na ſmutskej lawſtej haſy 690.

S poczeſćowanjom

Th. Jäger,
ſchtrypiparske khlamy.

Jena kheža ſ 3 jutrami pola, kaž tež ſ rjanej ſadowej a ſučnej ſahrodu je we Wulkich ſdžarach na pschedan a može wjetſha poſoža ſupnych pjenies na nej ſtejo wostaež. Wſcho dalsche je ſhonicž pola wob-
ſedžerja Dr. Hajifa tam.

Teždyn kowarſki wucžomnik može jutry pod ſpodochnymi wuměnjeniem do wucžby ſtupiež pola

kowarſkeho miſchtra Gultſcha
na žitných vikach.

Jenu dwajſchožowa, ſ zyhloſi kryta

kheža

je w Mały.. Budyschinu na pschedan a je wſcho dalsche pola gmejnſkeho prjódkeſtejerja tam ſhonicž.

Na wojnarjow.

134 kop ſtrowych bukowych ſwjenow,
kaž tež 89 kop dubowych ſknizow ma
hacž do 10. haperleje tunjo na pschedan
w Berthelsdorſje pola Herrnhuta.

Wilhelm Bitrich,
drjevočupz.

Wſchichodnu ſrjedu jaſo 29.
měrza 1876

hermank, ſkótne a
konjaze wiki
we Wulkich ſdžarach
na ežož najpodwoſničho psche-
proſchuje

Gubjek.

We wudawarni Serb. Ro-
win budža na nowy thdžen ſa
50 np. doſtačž: Kheſluiſche a
ſpěwy wot Petr a Mlónka.
Prěni ſechinſk.

Džak, wutrobný džak wſchitkim tym ſa-
nym, kotsiž ſebi pschi wohnju, kij je nje
13. měrza potrjeſit, prózu dawachu, moje
wobſedženſtvo piched hrožazhni wohnjowym
ſtrachom ſwarnowacž. Woſebje pak muž-
ſtvoam njeſhwacžiſkeje, rafečanſkeje, ſuhom-
ſkeje a komorowſkeje ſyfawu ſwoj najnalež-
niſhi džak praju, psches kotsiž wulke na-
pinanje a prožowanje bu hiſcheze wjetſche
njeſbožo wotwobročene. Težo runja dža-
kuji ſo wſchém mlodym holzam, kotrež mi
psches to wulku pomoz wopokaſachu, ſo ſkot
w hromadu honičz pomhachu, a koſlowiſkim
ludžom, kotsiž čeſkieny ſkot ſažo domoj
pschiwiedjeſchu.

Se ſhvernej próſtwa k Bohu, ſo by kóž-
deho piched taſkim njeſbožom ſwarnowacž
chzyli, mi a tym mojim tale wopokaſana ſu-
boſez a pschezelniwoſež njeſapomita wofstanje.

W Njeſhwacžidle, 22. měrza 1876.

Petr Guda,
rycerkublerſki najeńſt.

Stwórtle:na przedpłata
we wudawańni 80 np.
a na němskich póstach
1 M., z přinjesenom do
domu 1 M. 15 np.
Kožde čísto płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Za lawěški kiž maja
so we wudawańni Serb.
Nowin'na róžku zwonk-
neje lawskeje hasy dílo
688 wotedać, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoler.

Čo. 14.

Sobotu, 1. haperleje

1876.

R n a w j e d ź e n j u.

Czi ſami czechomu wotebjerarjo „Serbskich Nowinow”, kotsiž chzedža ſa uje na druhe ſchtwórtléto 1876 do předka płaczic, njech netko 80 np. we wudawańni „Serbskich Nowinow” wotedadža. Czi, kotsiž ſebi „Serbske Nowiny” pſches póst pſchinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam bórzy ſkaſacz. Na ſchtwórtléto ſapłaczi ſo ſa „Serbske Nowiny” na afſtich a pruſtich póstach, kaž tež w drugich krajach němſkeho khežorſtwa 1 marka a ſ pſchi-
njeſenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakcija.

B ó ſ t ſ k i p a d u ū.

(Pokuſejanie.)

My běchmy powiedali, ſo ſo knies Mender a baron Wilk husto pſcheczelnijwe wopytowaſchtaj. Něhdže ſchtyri njedzele předy, hac̄z bě ſo Marja wot knieuje Sandonoweje do wózneho domu wrózila, ſo něſajto ſta, ſchtož ſ najmiejſcha ſe ſtrony knieſa Mendera tule pſcheczelnioſcz khezro ſhablatu ſczini. Wón vě mjenujzy ſwoje ſamóženje jenemu genfleku bankierej pod tym wuměnjenjom pſchepodał, ſo móžesche ſi njeho ſtajuje teſko pjenjes naſad wſacz, hac̄z runje trjebaſche. Tak ſebi wón jedyn džen 1200 frankow žadaſche, ſi tej proſtwin, ſo bychu jemu pſchi tmy jedyn ſtotolerſti pruſki pa- pjerany pjenjes dali, dokelž móžesche wón tehdý ſto toleř na jene pruſke ſiženje ſawěſzaze towarzſtvo ſapłacžic.

Zako běchu pola bankiera jeho proſtwin dopjeliſili, ſo wón domoſ poda. Ale lědom bě domoſ pſchijchoſ, dha jedyn bankierowý ſa- ſtojnif ſi jenym druhim ſtotolerſkim paperjanym pjenjenjom pſchindže, ſo by jón ſi tym hizom datym wuměnil.

Mender ſo nad tym džiwaſche a ſo teho dla praſchecze, czechu dla chzedža tu papjeru naſad mécz. Na to jemu tón ſaſtojnif wot- molwi: „Hlejče, ſi teile papjeru ſun ſo lepicz dali a hdy bychmy ju dale dali, dha móhli hicheze dalsche mjenjanje mécz.

„Ale czechu dla dha? Njeje wona dobra?“ praſchecze ſo Mender.

„O haj; dobra wona je; ale po ſwojim czižle ſluſcha wona ſi pjenjeſam, kotrež buchu něhdže pſched dwemaj lětomaj pruſkemu pósſtej na želesnízny njedaloko Barlina kranjene. Tehdý bu tež bórzy wosſewjene, kajke czižla te kranjene papjerane pjenjeſy maja a ban- kieram ſu ſapijz tychle czižlow pójzali, ſi tym napominanjom, ſo bychu, hdyž ſnadž něchton papjerany pjenjes ſi jenym tajkim czižlow abo numerom pſchinjeſe, hnydom poliziji wosſewili, ſchtó je jón pſchinjeſek; pſchetož tak móhlo na ſwětlo pſchinječ, ſchtó je te pjenjeſy tehdý kranjek. A w naſich pjenježnych khlamach je něchtó tule ſtotolerſku, po jeje czižle ſi tym kranjenym pjenjeſam ſluſchazu papjeru ſi dru- himi pjenjeſami wuměnil. My pak nježny pytnyli, ſchtó je to był, a chzemý teho dla radſho ſto tole ſchłodowacz, hac̄z ſwetej ſpoſnacz, ſo ſun njekežbliwi byli.“

„Njeje dha pruſki póst wot tych pjenjes niežo naſad doſtał?“ praſchecze ſo Mender.

„Ani pjenježka. Paduch běſche jedyn ſe ſlužby puſhczem ſo dyrbi ſo jara na ſedžbu wſacz, ſo by ſnadž ſebi abo baronej

póstski ſekretar, kaž ſo poſdžiſho poſka, ale nihdže jeho dožahnyež njenóžachu, hac̄z runje tu wěz we wſchech nowinach wosſewichu;“ wotmolwi bankierski ſaſtojnif.

„Hm, poſtſki ſekretar? A ſu dha jeho imeno wužledžili?“

„Wón Dettweiler rěkaſche, kaž ſo mi ſda.“

„Dettweiler? Haj, netko ſo na tu wěz dopomnju. We wſchech nowinach ſo wo uje ryczeſche a tole imeno je mi tež w pomjatku wižajo woſtaſ;“ pſchiftaji Mender.

Wona te pjenjeſy wuměniſchtaj a ſo ſdaſche, ſo je ta wěz ſi tym ſkonečena, — ale wona hicheze ſkonečena njebeſche.

Něhdže dwě njedželi poſdžiſho běſche knies Mender ſi baronej Wilkej na wopytanie pſchijchoſ. Prjedy hac̄z ſaſo wot njeho džesche, praji baron, ſo je havaniske cigarry doſtał a ſo chze jemu dželbu wotſtupicz, keli budža ſo jemu lubicz, a ſo by je teho dla doma ſpytał.

Dokelž běſche Mender ſi tym ſi poſkojom, dha baron někotre cigarry ſi kaſchežika wſa a ſawali je do kruch papjery, kotrež běſche bjes dalscheje ſedžbnoſce ſi pižnemu blida wſaſ.

Knies Mender cigarry do dybſaka tkny a džesche domoj.

Naſajtra dopołdnja ſo wón na te cigarry dopomni a ſebi jemu ſaſehli, ſo by ju pruhoval. Wona ſo jemu ſpodobaſche, dokelž běſche jara dobra. Ale bjes tym ſo ſi wulkim ſpodobanjom kurjeſche, wón něſhto wuſhlaſa, ſchtož jeho naſtróži. Wón mjenujzy pſchipadnje na tu papjeru poſhlada, do kotrejž běchu cigarry ſawalene byłe. To bě, kaž běſche ſjawnje widžecz, wottorhnena poſkojza jeneho liſta, kotrež bě na jenym boſkom njeſopižana, na druhim paſ poſnu adreſu doſtawarja poſkaſowaſche. A ta rěkaſche „An Herrn F. Dettweiler, Poſtſekretär in Berlin (Na knieſa F. Dettweilera, poſtſkeho ſekretarja w Barlinje.)“

Knies Mender bě kaž wot blyſka poſhuſcheny, jako tule adreſu czechacze. To běſche imeno tamniſcheho poſtſkeho ſekretarja, wo kotrež běſche hakle wondano ſi bankierskim ſaſtojnikiom ryczał. Nje- móžesche ſnadž baron Reuter a tónle ſekretar jedyn a tón ſamý bycz? Možno to běſche a tale móžno icz jeho do wulkeho njenéra ſtaj. Wſchak běſche wón hotowy, tutemiu muzej, kotrehož w Genju nichtón bliže njeſnajecze, ſwoju džoriku Marju ſa mandželski dacz.

Ta wěz jemu wulku staroſę czechacze, ale wón ſebi ſam praji,

Wilkej bjes potrijebje hanibú njenacžiniš. Wón ſebi teho dla prjódkaſja, ſo wo tej naležnoſći nikomu ničzo njerjetkuje a ſo tež pſchecžiwo baronej tak ſadžerži, kaž je to prjedy cžiniš. Ale to ſo jemu najſkerje derje doſč radžiło njebe abo baron ſam běſtne teje papjery dla w někajſej njerěſtoſći, pſchetož, hdyž běſtaj wobaj w hromadže, dha bě někajſti njemér a njepokoju na nim widžecž. To pak Mendera w tym měnjenju wobtwerdži, ſo móhlo lohko doſč baron Wilk někak winowatý byež. Wón teho dla dolho roſpominaſte, ſchto by cžiniš; ſkoncžne pak wón wobſankny, ſwoje měnjenje napíkacž a do Barlina poſklacž. Wón teho dla tamnej polizajſkej wyſchnoſci liſt poſkla, w kotrymž ſwoje naſhonjenje wułożi a pódla proſchesche, ſo bychu jemu k nawjedženju daſi, jeli by ſo w tej węzyn něchtco wuſlědžiło.

Tutón siſt Mender džen předy na poſt da, hacž bě ſo ſwada bies Mariju a knjenju Sandonowej ſtała.

(Sfónčenie sa tñdžení.)

Świetne podawki.

Učenske khjorstwo. Pruski prynz Korla a jeho knjeni man-
dželska, kotrajž chýschtaj na swojim puczu do Italije někotre dny
w Dražđanach pschebhwacž, njeſtaſ tam wступioſ, ale runy pucž
dale jětoj, dokelž běchu lékarjo prynzej porucžili, ſo by wón swojeſe
pschibierazeje khorosče dla do čopliſkich stronow khwataſ.

Jene draždžanste nowiny piſają, ſo je minister finanzow, kňies ſt. Krieſen teje myſzle, swoje ſaſtojſtvo ſložię.

Na narodnym dniu němského křezora běchu ſo ſobuſtawý druhéje komory w jenym draždánském hofczeiu ſwjetzí ſtej hoſežinje ſhromadžili a bu wot pſchedbýdy 2. komory křezorej pěkná klapa wuniežena.

Hrabja Molka w thchle dniach na swoim puczu do Italije
w sches Lipsk jedzesche a bu tam jara pyczelniwie postrowieny.

Švarlina pišaja, so je khežor na ſvojim narodnym dnu wjercha Bismarcka ſa generala kavallerije pomjenovał a ministrej Kamphaufenej wulki khežor čeſerwjenohodleſkeho rjadu (ordena) ſpožecili.

Ministerstwo je pruskej szemj na wurdzowanju prjodk-
položilo, po kotrejž vychu ſo pruske kraje želeſniž na nemſke
kręzorſtwo pſchedacz měle. — Minister finanzow je ſejmiej wosjewil,
ſo je pruske krajeſtvo w ſaintdzenym ſečze na krajinach dochodach
(nutſpſchindzenju) nimale 16 milionow markow w jaz y mělo, hac̄
beſche wobliczene. Šapoſlanz̄ pſchi tajkej dobrej powjesci ſławia
wołachu.

Awstria. Tudomnemu knježerstwu to dość staroſće cžini, ſo ſo kſheſčijenjo, kiž w Božniji a Herzegowinje pſcheſčiwo Turkam wojuja, ſultanej podcžiňucž nochžedža; cžeho dla niž, to ſam na- ičim cžitarjam hižom někotry krócz wukładowali. Najlepje by bylo, hdv bychu ſebi božniſzy a herzegowinſzy kſheſčijenjo ſami ſa ſo ſtat jakožicž ſmeli, uěhdže kaž Sſerbija je; ale němſkomadžarskemu knježerstwu ſo to wulžy straſhne ſda, hdv bychu Šſkowjenjo na awstrijskich mjesach někak ſi možy pſchisſli.

Zendżelska. Zendżelski króńprynz w bližszych dňach se ſwojeho indiſteho puczowanja ſaſo domoj pſchijedże a chzedža jeho w Londonje na pyjne waschnie witacž. — Králova Viktoria je ſo na někotre dny do Německow poſtaſa.

Rusowska. Wschelake wukrajne nowiny powjedaja, so chze zo khiezor Alezander pwojeje njewustawazeje khorowatoſcze dla knieſtwa

wotrzej a krónprynza Alexandra sa swojego namiejsnika postajież. Nekotrym nemiskim nowinam so tałe powiejeż nijelubi, dokelż so boja, so znadż nowy ruski khęzor k Němcam tak psieczelnitych njebudże, kaž jeho nan.

Ze Serbow.

Š Budysčina. Psihi herbskej Božej skubie, ktoraz so nie-
dželu Lätare w Dražďanach sa tamníchich a wokolnych Ššerbow
wotdžerža, běsche 497 spowiednych ludži, hacz runje bě wjedro jara
hubiene.

— Po pruhowanju schulerjow tudomneje rjemjeſniſkeje nje-
dželskeje ſchule dosta tſcherſki wucžomnik **L i b ſ c h a** kħwalbne piſmo,
ökonom **S k o p**, a tſcherſkaj wucžomnikaj **H u s a k** a **H i l b e r g** ertne
poſthwalenie.

— Dzień 18. märza t. l. mniejshje źro na tudomnym
evangelickim seminaru pruhowanje tych 40 młodzienów, kotsiz běchu
źro sa psychichodne schulske léto dla psychijecza do tuteho wustawa
samolweli. Pschijatych bu 27, a to 23 do 6., 3 do 4. a 1 do
2. klassy. Bjes nimi ſu tež 4 Szerbjo, imenujz: Jan Karl Kęck
z Rodez, Pawoł Bórsch z Wórka, Emil Krawz se Stróże pola
Hucziny a Karl Ernst Händel z Pschivaciz. F.

— Sańdżenu njedżelu je šo tudomny 21sletny tyščerski Heinemann wjeczor $\frac{1}{2}7$ hodžinow na želeśnizy pschejęcz dał a bujemu tež wot maschinu hnydom hłowa wotjedyena. Wón vě pa-
duchstwa dla w žudniſkim pscheptyanju.

5 Wjeleczina ہمی powjescz wo witanju a sapokasjanu nowego fararja t. Kubizy dostali a ju sa tydzien wotecziszczenym. Nedakzia.

SŁKĘRÓSCĘZI. Tudy ſo nětko nowe wulke byrgle (piščczele) ſtajeja, kotrež ſu s čaſznikom a napiſznom pyſchene. Ale tute byrgle ſu bjes potrjebu tak daloko do pređka ſtajene, ſo je ſa byrglowy khor žałozuje mało města wostało. Hdyž budže tam organiſt pſchi wjetſchich ſwiedźenjach trébnu licžbu hudźbnikow a ſpěwarjow poſtajieć chycz, dha njebudže wjedzec, hdze by jich ſtykał. A dokelž je khor tak jara mały, dha može organiſt jenož mały kuſt čaſznika (ſegerja) widzec. A ſchtož je najdživniſche, dha ſu tele byrgle, kotrež tola w jenej zyrki ſteja, hdzež ſo ſa zyłe lěto ani jedyn němſki kherluſch njewuſpěwa, ſi němſkim napiſznom pyſchene a tele napiſzmo je hiſcheze wopaki napiſane, injenujy: **GELÖBTESE**
GESUCHCHRISTUS, to je: Gelobteſei Jeſuschriftus — město: Gelobt ſei Jeſus Chriftus! — Po taſkim tſi ſmolki w jenej ſadže.

S Bułez. Jako sztowerty wuczer sa naszmu šchulu je k. Ernst
Kerík (Strauch) s Rodez poštajeny.

S H o d ź i j a . (Skóncženje s čj. 13.) — Dolho njetrajesče, oha šo s nowa jena deputazia — dwanacze saſkich serbſkich du- chownych — pod wjedženjom swojego seniora, wyżokodostojnego śnięcia fararja Kani g a s Klufschha pſchibiliżi, kotrež po wuspiewaniu jeneho kherluscha w serbſkej ryczi wutrobiu, hukovo hnijazu rycę džeržesče a jubilarej požohnowanje wudželi. Tako bě šo potom piščicze kherlisch „Niech Bohu džakuje ic.“ wuspiewał, pſchepoda k. farar Ženč ſ Palowa ſwiedženſki ſpew; ſ mjenami 25 serbſkich duchownych podpiſanym, a w jich mjenje tež te dary, kotrež běchu woni kniſej jubilarej požwjećzili, mjeniżzy wulki kraſny wobras „Boże wotkaſanje“ wot Leonardusa Vinciusa, Nebowe perikopſke knihi w 6 ſwiaſtach a k temu wſchemu pſchiwda k. farar S ykora ſe ſsmilneje rukopis druhego džela knihi „Porſt Boži“, wot njeho piſzaneho a k. fararzej ſmiſcej požwjećzeneho. Napiſzmo ſwje- dženſkeho ſpewa ma šo tak: Swojemu lubowanemu ſastojnſkemu

bratrej knjesej Garomerej Hendrichej Žmijsej, derjesažkužbnemu fararjej w Hodžiju, pschedkhdje serbskeje předarskeje konferenzy a serbskeho lutheriskeho knihowneho towarzstwa, njeuwustawazemu dželačerzej we winizy Božej bjes Serbami, na dnju jeho 25lētneho fastojnskeho jubileja džen 9. měrza 1876, s najšwernischim dobroproshenjom wo dalishe řeňejowe žohnowanje w fastojnſtvoje, ſwojbie a domje hacž najwutrobnischo ſbožo pscheja serbsy fastojnſy bratſja. Špěw ſam, wot k. fararja Domaschki w Mořacžizach wudželam, ma ſo tak:

Sso dženža Bohu džakujemy,
Hdžej jubilej Twój ſwjecziny;
Duž knjela s Tobu kvalic džemys,
Czi ſbože pſchecz tež pſchichli ſmy.
Boh je Czi ſwojoh' ducha daril,
Wón hnadu je Czi woblekał,
So jeho kraleſtwu ſy twarił,
Džen džaka dženža docžakał.

Sso na tym s Tobu wjehelimy,
So Jeſuzej Ty ſlužil ſy,
So s Tobu my ſo towarzchimy
We jeho ſwiatej winizy.
Hdžej móžesche ſo ſlužic̄ jemu
We naſchim kraſnym fastojnſtvo
A napscheczivo ſtupac̄ ſtemu,
Tam bě Ty w předu bjes nami.

Sso khorhoj dyrbi Jeſužowa
Tež ſmahowac̄ na pohanach,
Duž klinec̄ec̄ dał ſy mózne ſłowa
Na uſhioniskich ſwiedženjach.
Tu doma tež bjes ſhubjenymi
Chze luboſcz namakana byc̄z,
Duž pſcheczerał ſy tež bjes nimi
Na wſhelle waſchinje ſwoju ſycež.

Rajwjetſche pak ſy prázovnanje
Na narod serbſki nałożil,
To wjele ponjeſte Czi danje,
Hdyž ſy tež woči ſandželik;
Ssy na njon wažil ſwoje mózny
A ſhwéru ſy jón lubował,
So woprował ſy dny a nozy,
A Boh je Twój ſtuk ſohnował.

Tón njebudže wot Tebje wſath,
Hacž tež Ty ſam by minyl ſo,
Twój ſtuk, hlaſ, wón je derje ſnaty
To knihowne je towarzſtvo,
Kiz dobrý ſyw je wuſhywało
Bjes serbſkim ludom k wěčnym žnjam
A žohnowanja wjele dało,
Kaž druhim diuſham, tak tež nam!

Dał serbskej mlođoſći ſy s njeho
Liſt luby, liſt Twój lecžažy,
A k modlenju wſhem wýſche teho
Schfit Boži, wokać domiagž.
A ſhtož ſu dolho požadali
Wot Tebje, knihi předařſke,
To nětko tež ſu docžakali,
Twój jubilej je pſchinjeſſ je.

Ty paži ſy ſwoje ſtadlo ſhwéru,
Je wodžil k wěčnej ſbóžnoſći,
Wſhes ſłowo roſzhywał ſy wěru,
Kaž ſam ju noſyſh wutrobi.
A luboſcz Twója s woporam,
Haj luboſcz ſhwéra ſlužomna
Wſchak njeje njeſnata bjes nami!
Knjese ſam budž Twója wulka ſda!

Wón Serbam ſdžerž Czi k žohnowanju
A Twojej lubej wožadže!
Wón wuliwaj pſches Tebje na nju
Móz, trocht a hnadu bohac̄e!
Wón žohnuj wſchitke Twoje ſtopy,
So khorobly ſwédk ſy Jeſuzej!
Wón potom ſhromadž ſwoje ſnopu
Na wěčny Boži jubilej!

Po džatnej ryži knjega jubilara bu jemu hiſhče cžiſhčjane ſbožopſchecze pſchepodate, kotrež běſche ſwojba njebo nježwacžilſkeho k. fararja Rychtarja w ſjenocženju s k. pſchekupzom Rām ſhom w Budýſchinje požala. Wone ma ſo tak: Maſhemu wýſkocžeſzenemu, lubowanemu pſcheczelej a wujej, knjesej fararjej Žmijsej w Hodžiju s tutym ſwoje najwutrobnishe ſbožopſchecza k dženžniſhemu dnju podawamy. Boh ſam, kiz je to drohe živjenje hacž dotal wobarnował, wón žohnui to ſamo dale a ſdžerž je w radostnej dželawoſci hiſhče dolhe léta. — Tež widžachmy tam wotčiſhče teho ſpěva, s kotruiž je k. Petr Mlonk w č. 11 Serb. Nowin k. jubilara poſtrowil.

Bjes tym běſche tež knjeg zyrkwiſki radžiczel Licenciatus theologiae Schmidt pſchischoł, kotrž w ſwojim rinenje a w rinenje budýſteho královſteho krajſteho hetmanſtwa jako hornoukžiſteje konſitutorialneje wýſhnoſce k. jubilarje ſbožopſchecze a kvalobne pſchipóſnacze jeho duchowneje dželawoſce w kraſnej duchapołnej ryži wupraji.

Hewak běchu tež serbsy duchowni wojerowskeje eſorije wulkoſdžarowskeho k. fararja Bergana požali, ſo by k. jubilarje k jeho ſwiedženju ſbožo pſchał. Wón tajke poruczenje s wutrobnymi ſłowami wunjeſze a pſchi tym tež rjany regulator (čaſznik) jako ſwiedženſki dar pſchepoda.

Mę njemožem tudž wo dalisich ſbožopſcheczach roſprawu dawac̄ a pſchispominamy, ſo we wulkej kopiſy ſbožopſchejazých liſtow bjes druhimi tež tajke wuhladachmy, kotrež běchu piſali: k. zyrkwiſki radžiczel Dr. Klemm w Žitarwie, ſuperintendent M. Žluchka w Biſkopizach, ſuperintendent Karaž w Wojerezach, hrabja Einſiedel w Minakale, k. fararjo Kórdina w Minakale, Ryczer w Delnim Wujesžje, Gártner w Porčowach, M. Pužer w Pózłowach, Werner w Ramnjiwach, k. diał. Wleczka w Ramjenuz atd.

Bjes ſwiedženſkimi darami, s kotruiž běſche jena ſtwa nimale napjelnjena, bě tež jedyn ſtölz, darjeny wot k. ſ Damniž nad Čerwienymi Mořilizami a dželam w Lutherowym ſtolzu na hrodze Wartburgu.

Wſchech ſbožopſchejazých bě ſo ſtóńzne pſches ſchěſčdžeſčac̄ ſechlo, kotsiž ſo w 2 hodžinomaj ſ. k. jubilarom a jeho knjenu mandželskej do hosczeńza k čerwjenemu jelenzej podachu, hdžej bu ſwiedženſka hoſežina woldžeržana. Tam najprjódžy k. diakonus Voigt wſchech hoſeži, kotrýž běſche pſches ſydomidžeſat, luboſnie poſtrowi; potom k. zyrkwiſki radžiczel na krala Alberta ſławu wunjeſze a na k. jubilara pak k. rycerkuſler Sahr nad Debiškowom, bjes druhim na to poſaſujo, ſo je to wožebje k. fararja Žmijsha ſaſlužba, hdyž bjes Serbami a Němzami hodžiſteje wožady najrjeñſha pſchelenoſč knjegi a ſo je tam teho dla k. jubilar wot němſkich a serbſkich wožadnych jenak lubowaný a wýſkocžeſčený. Hewak hiſhče wſchelake ſławu wunjeſechu: k. ſ Brescius nad Žicženkom, fararjo Dr. Kalich ſ Hornjeho Wujesda, Jakub ſ Něžwacžidla, Mróšak ſ Maleſchez a Něsbař ſ Budýſchinka, k. kantor Lischka ſ Hodžija, redaktor Smoleč, student Hanowski ſ Budýſchina, wucžer Wujanz ſ Akanez atd.

Boh luby knjeg chyž dac̄, ſo býchu ſo wſchě ſbožopſchecza, k. jubilarje pſchinjeſene, tež najkraſniſho dopjelnike!

S Mjedžojsa šimy šlédowazý list dostali: Tačo šo ja 12. měrza wjecžor, mje a mój dom Bohu porucžiwschi, spacž lehnych, njemyſlich, so móhla mje žana ſchkoda potrjechiec. Ale po krótkim ſpanju wot ſatrafchneho wětra wubudženij, dýrbjach widzecž, so buchu po krótkim čaſhu mojim twarjenjam těchti ſwotvorhane, kóſky a hrady ſlamane a domske ſ hródžu a bróžnu w hromadu ſunje-ne. — Se ſrudnej wutrobu ſtejach píšti roſpadankach mojich twarjenjow, pomyslo, so ſym bjes moje winy do njesboža píšiſchol, ſ kotrehož móžu ſebi jenož ſ Božej a dobrých ludži pomozu wupomhačž, píshetož je ſwojej ſaménej mozu ja moje twarjenja ſažo natwaricž njemožu. Duž Waž, k. redaktor, wutrobnje proſchu, so byſteče ſo w Serb. Nowinach na Waſchich čeſčených čítarjow wobrocžili a ſmilne dary ſa mnje hromadžili atd. Tačku Wollmann.

Redakcia Serb. Nowin je lubjerad ſwolniwa, ſa J. Wollmanna ſmilne dary horjebracz a to čimbole, dokelž ſtaj njedžojski gmejniſki prijodkſtejer a budnyſke hauſke hetmanſtwo wobſwědžil, ſo je wón pomozy wulzy potrjebny. Koždy dar budže w Serb. Nowinach wofſeweny.

S khoczebuſkeje wokolnoſcze piſche „zažník“ ſlédowaze: Njedželu Reminiscere wjecžor w džezatej hodžinje píſhelicža čorna mróčzel ſ čežkym hrimanjom naſchu ſtronu, mózny deſhcz píſhcežo. Khwili po tym njewjedrje naſta ſurony wětr, kiz wot 12 hacž do 2 hroſnje wujesche, ſlomjane těchti torhaſche a ſ zyhlowanych zyhle dele mijetaſche. W Khoczebuſu je tež někotre hródze powaſil a píšti tym bu w hródskim píſchedniſcze jena kruva ſaražena. — Na ſenorauje běſche ſebi jedyn nowu murjowanu bróžnu natwaril, wot teje buchu murje, kóſky a třeſha wſcho do jeneje kopizy ſažypnjene, a ma wón na 500 tolež ſchody. — Skjarboſčanska hola wjele ſchodusie. Majtolsche khójny a ſchmirečki ſu píſhclamane, kaž křeſtci, wjetſchi džel pak je ſ korejnemi wuwrocžany atd.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Lubicž a dacž, to je dwojake.

Mots Tunka. Kák dwojake? Schtož ſy ſlubis, to dýrbisch tež džerječž.

H. D. Haj, tak ſprawni ludžo činja, ale druhý — hm!

M. T. Nô, ſchto dha je bylo?

H. D. Hlaj, to bě vrolečk, kiz bě ſlubis, ſo poſtnizy dwě tunje k lépſchemu da; ale jako k wězny píšhínđe, dha drje wón w korežnje ſ druhimi ſobu piſeſche, potom pak ſo ſhubi.

M. T. Hdže dha je wostak?

H. D. Wón ſo do jeneje druheje korežmy poda a ſo tam tež wulzy činjeſche, ale napoſledku tym, kiz tam běchu, wſchém w hromadže jenož jeniečku koſbaſu ſupi.

M. T. Aj aj!

H. D. A jako hrjedu ſažo do korežmy píšhínđe, tam koſochka ſ kheže do hródze ſaběža a wón khetiſje ruce ſa njej ſkafasche. Ale wona běſche durje ſacž inila a wón móžeſche wo nje drapacž, kaž čhyſche: te ſo njewotewrichu, a wón potom poſhinywſchi hlowu domoj čehnjeſche.

M. T. Aw jaw jaw tola!

H. D. Něko je tola wulka hordosć na ſwěžje!

M. T. Ale kák dha to?

H. D. Nô poſhončjojo we wiſhovaných drjewjanzech khodža.

M. T. Vaj wſchak tola!

H. D. Šinak nijeje; píshetož hdvž poſhonež na jenym knježim dworje njedalo ko Moporez w nozy ſ wopytanja píšhínđe, dha je rano widzecž, ſo ma blyſteče drjewjanzy.

M. T. Hlej wſchak hlej!

Šudniſke jednanje.

(Poſtracžowanje.)

Mlynskemu Fr e n z e l e j ſ Hornjeje Hórkí ſo nimale tak džesche kaž kuchařy Liebscherowej. Tež wón běſche ſ mlodých lét ſa ſtarobu ſutowaſ, tež jeho Wahl wo jeho ſprózne nadobyté pjenesy píšhineſe. Wón bě ſo w lécze 1871 Wahla w klamach jeho bratra, Adolfa Wahla, ſeſnał, jako běſche tam cigarry ſupoval. Tačko tam Wahl Frenzela pŕaſhēſche, hacž ma pjenesy, dha wón wotmoſwi ſo jich něchtco wobſedži. Na to jeho Wahl pŕaſhēſche, ſo by jemu 50 tolež ſa 10procentku daní požeſil a Frenzel jemu tele pjenesy ſ 5 procentow da, prajizy, ſo ſe ſwojim ſamóženjom žane lichomuſtwo njecžeri. To ſta ſo 28. augusta 1871. Wahl na te doſtate pjenesy dožne wopíſmo napiža a ſlubi, ſo je na 4njedželske wupowjedženje ſažo da. Hjžom 4. ſeptembra 1871 ſo Wahlej radži, Frenzelej ſ nowa 100 tolež wurycžecž, jeho naſabitwſhi, ſo wón tele pjenesy ſ nalutowarne na ſad wſa, ſchtož wón teho dla czi-njeſeſche, dokelž běſche jeho Wahl naryczaſ, ſo ſu te pjenesy w jeho ruzý tola wjele wěſčiſche, dyžli na nalutowarni. S tajkiwi rycžemti wón Frenzela tež hiſche poſdžiſho woblaſni. Wahl tych 100 tolež dla tež ſažo dožne wopíſmo napiža, běſche pak město 4njedželskeho wupowjedneho čaſha hjes Frenzeloveho wjedženja ſměħacžne ſa-piſal. S tym wón hiſche ſe ſ pokojom njebě, ale Frenzela hjžom 20. ſeptembra teho ſameho lěta ſ nowa wo 100 tolež pŕaſhēſche. A jako jemu Wahl ſ wyſokimi ſłowami ſlubi, ſo jemu te pjenesy wjecžor teho ſameho dnja ſažo da, dha je jemu ſkóčnje píšhineſe. Ale jako wón potom po pjenesy píšhínđe, njebě Wahl nihdže k namakanju, a jako naſajtra wótrje pjenesy žadasche, dýrbjeschke ſo Wahl wuſnacž, ſo žamch pjenes nima. Wón teho dla Frenzelej dožne wopíſmo da, w ktrymž naſadplacženje po jeno-lětnym wupowjedženju ſlubi. Wo tajkim ſ zyla njebě žana rycž byla. K temu hiſche ſe píšhínđe, ſo wón w tym wopíſmje ani džen ani lěto poſtaſil njebě, wot kotrehož ma ſo daní darvanje ſapocžecž. Frenzel pytaſche potom ſwoje pjenesy ſažo doſtacž, ale wón nijeje ani kapital ani daní doſtaſ. So bě wón Wahlej te pjenesy dat, na tym bě woſebje wina, ſo bě jeho Wahl naryczaſ, ſo wjele pjenes warbuje a ſo ma w ſwojich klamach 1000 tolež tčažyň. Píſhes tole wſcho a píſhes to, ſo Wahl činjeſche, jako by ſamožity ſupž byl, w Frenzelu to měnjenje naſta, ſo ſu jeho pjenesy pola Wahla ſlepje ſhowane, hacž na nalutowarni (Sparkasse). Duž bě jemu ſwoje pjenesy dowěriſ. Tačko Frenzelej píšti ſudniſkim jednanju prajachu, ſo ſu jeho pjenesy ſhubjene, dha tón wbohi člowiejek wěričz nočhyſche, ſo wot Wahla nicžo ſažo doſtacž njemože. Wahl bu jebanja wiſowath ſpoſnany.

(Skóčnjenje píšhichodnje.)

P r i l o p k.

* W Maržewje w Poſnanſkej je ſo w nozy, 12. měrza wot ſtočkow ſylneho wětra wowcžernja ſažypnýla, w kotrejž běſche 800 wozow. Bot nich je 180 žiwenje ſhubilo, kaž tež wowcžer Ž. Wjelgot a jedyn čaſnikar ſ Poſnanja, kotremuž běſche ſpomjeneny wowcžer na tule nôz hoſpodu píšhíwſol. Wowcžerni, kiz tež we wowcžerni ſpasche, je žiwy wostak, dokelž běchu wysche njeho hrady tak paňyle, ſo móžeſche wón ſbožomije won wuleſcž.

Wotewrjenje fhlamow.

S tutym dowolam ſebi, najpodwołniſchho wosſewieſ, ſo ſym na garbaſkej haſy čzo. 363 bliſko ſchuleſkich wrotow

produktowe fhlamy

wotewrif a ja teho dla ſi tutym kheſej, zokor, warjenja, jeſa, twarojk atd. porucžam. — Se ſlubjenjom sprawneho požluženja prožy wo dobrociwne wobledzbowanie

J. Pohlenk.

Aufzja.

Na rycerſtble ſuſčju pola Pancziz budže ſo

ſrjedu, 5. haperleje t. l. dopoldnja wot 9 hodzinow

licžba domjazeje, kuchinskeje a hoſpodarskeje nadoby, czaſzniki (fegerje), lampy, plecžene a poſtrowane ſtolzy, stare požleſcheža a koža, ſoſy a ſainteille, 1 garnitura poſtrowaných móblow, wſchelake hoſpodarske a drastkhamory, knihetzy, 1 piſny pult atd. ſa hotove pjeniſej na poſtebažowanje poſchedawac̄.

Zenobarbne hladke luſtry i rianym blyſchežom, we wſchęch barbach, jako brune, ſchere, ſelene, ſijalkojte porucžam ja jaratunjo ſtary lohež ſa 50 np.

August Grützner.

52 na žitnej haſy 52.

Sa konfirmandow porucžam ſwoj ſkład eſornych a brunnych luſtrow, repſa, craina, alpacca we wſchęch dobroſežach wot 40 np. a drožiho;

jauqueth we wſchęch barbach wot $1\frac{1}{3}$ tl. po mēre ſamžny fabrikat k dobrociwemu wobledzbowaniu.

H. Kayſer

na žitnej haſy 52.

Drjewowa aufzja.

Wutoru 4. haperleje rano wot 10 hodzinow budže ſo pola držneho miſchtra Maſlufki poſchi mužakowſkim ſchuſeu w jeho ſahrodze 140 ſtohow ſuchich kójnowych ſežepom ſa hotove pjeniſej na poſtebažowanje poſchedawac̄.

Teſa džeka cjerſka ſamilia, jeli možno bjeſ džeczi abo tola ſi wulkimi džeczimi, može na rycerſtble w ſsmočejzach pěkne wo- bydlenje darmo doſtač poſchi wſchēnej dobrej ſaſkuſbje.

Schtyri hacž ſchěſcz wu- žitkowych kruwów ma na poſchedaní rycerſku bllo w Saryczu.

Tóſiſto čwizow, kotrež ſo ſa wódne a juhovne ſudobja hodža, je na poſchedaní w mydlarni Roberta Adama na ſtronknej lawſtej haſy čzo. 691.

Kóſlaze kóžki
kujuje po najwyhſich placiſinach

Gustav Naude

na garbaſkej haſy 426.

Teſa poſtonoža katoliskeho wérwouſnac̄a može hnydom ſlužbu doſtač. Hdž? to je ſhonick w uduwařni Serb. Nowin.

Droguerijowe fhlamy

Otto Engert

na ſuntſkomnej lawſkej haſy 122

porucžea naſtunischo

bolsacerjazy spiritus,

kampherowy spiritus,

aruita-spiritus,

czeſkazy element,

baldrianowe khrepki,

ſchwablaether,

ſalniakoduch,

terpentinowy wolij,

benzin k wucžiſzenju blaſow,

lepjazy pleſtr,

jendželski pleſtr,

winokamenjowy kiflit,

dwojny wuhloſiſały natron,

chlorkalk,

potashu,

aloë,

manna, zylu a tolczenu,

cremor tartari,

malenowu juſeku,

citronowy wolij,

bulleriſku ſol,

karlsbadſku ſol,

ſennehowe ſopjena,

familkow ſej,

pfeffermünzow ſej,

bakdrian,

althejow ſorjen,

ſłodek drjewo,

dorſhoyatrowy thran naſlepſchu tworu,

mandlowy wolij,

bomel,

ricinuſowy wolij,

venezianke mydlo,

zonopowe kwety,

antimonium,

bals. ſulfur,

terpentin,

lekwizu,

ſłony ſamjen,

kaž tež wſchē ſorjenje a ſela k ſkótym

poberam.

S tutym čeſczenym ſſerbam k naſjedznu dawam, ſo ſobotu, 8. haperleje, jaſo poſchi meſchjanſkim hermantu, w kheži poſcheturza k. Brauna njeſteju, ale na mjaſnym tor- hoſchežu.

Jan Peč i Wjeleczina.

Tym čeſczenym ſſerbam, kotiž chzedža poſchedzeno na plat poſchemenicz, abo tež poſchedzeno k blejchowanju abo k tkaniu poſchinjescz, ſi tutym wosſewjam, ſo ja to na naſjpraw- niſcho wobſtaram.

Jan Peč i Wjeleczina.

We wudawařni Serb. No- win ſu netko ſa 50 np. doſtač: Kheſluſche a ſpewy wot Petr a Mlonka. Preñi ſe- ſhiw.

Želeſniczne ſchěny

we wſchęch dohōſežach k twarbam po najtu- niſchich placiſinach porucža

Joh. Miechner.

Latoželeſne warne maschinu,

falzplaty,

Wódne pónwje,

kaž tež druhe twarbne artikle porucža naj- tu niſchho

Joh. Miechner.

Khežna ležomnoſež čzo. 21. we Wuježku pola Buſke ſi 3 kózami areala je hnydom na poſchenajecze. Wſcho dalsche je ſhonicz pola k. Kortle Bergholda we Wuježku abo pola dželowodžera Hainka w ſpritowej fa- brizi poſcheturza Königa w Budyschinje na wſchē ſlužby.

Spewarske knihu

trajnje wjaſane, porucža

Erfurt Richter

poſchi nowej meſchjanſkej ſchuli.

Sporuſch k punt po 1 m. 20 np. kalmuſowy ſorjen po najwyhſich placiſinach ſtajnje kupuje

hrodowſka haptka.

Holcza ſe wſy, kij ma lnboſež k džeczom a dže w domjazym hoſpodarſtwje nechtio na- wutnycz, na měſce abo poſdžiſchho dobru ſlužbu namaka. Hdž? ſhonick we wudawařni Serb. Now.

Drjewowa aufzia.

Pónđelu, 3. haperleje t. l. dopołdnja wot 10 hodžinow budże ſo w korejnje w Bréhyńzh ſ jenego drjewniſcheza a wilešowanjow w ležowých wotdželenjach: žiczeński haj a ſ dweju drjewniſchezow w druzkečanskim ſteżini ležu, pola Kočizy a Nowych Družez:

8 Rm. twjerdyh ſchęzepow, } No. 8 hacž 18. No. 1 hacž 14.
120 = njeħtich =
101 = twjerdyh kliplow,

238 = njeħtich =

14,9 ſtotnijow twjerdyh ſbytkowych walczkow,

57,4 = njeħtich = No. 16—56 a No. 1—58.

47,6 = twjerdyh nabityh walczkow,

43 khójnowych dołkich hromadow,

2 ſchnirekowej = hromadze,

5 bréšowých = hromadow,

20 khójnowych halosowych hromadow,

21 hromadow walcznych ſbytkow

pod wuměnjenjom nařadženja a pod wuměnjenjemi, předy wosjewomnymi, na pſchedažowanje pſchedawacž.

Kupzy ſu proſcheni, ſebi drjewa předy wobhladacž a ſo tež dla na ležoweho dohladowarja pola Hufki wobrocžicž abo ſo tež w rume jmérje do mjenovaných ležowých wotdželenjow podacž.

Hrabinske Schall-Riancourske hajniſke ſarjadniſtwo.

W Hujz.

Sugo Opelt.

Próſta wo dobročiwe wobkedžbowanie.

Dla doſpolneho pſchedetwarjenja mojich khlamow ſym ja ſwoju pſchedawaruju na fhwiſu do ſadniſeje fhěže pſchepoložil. Ja proſchu teho dla mojich ežeczených wotkuſowarjow, ſo bych u mje tež tam dobročiwe wopytowacž chyli, a ſym ja, ſo bych ſa tajku pſcheczelniwoſcz džafowny byl, placíſnu wſchitkach tworow jara ponizil. Tež wobſtaran je w tu fhwiſu tudž ſwoju lotteriju a horjebranje naweſchtow, tež ſo pſchedawanie loſow druheho draždžanskeho wosy a koune wulſhowanja po 3 markach bjes ſadžewka dale wjedze.

W Budyschinje na ſwonknej lawſkej haſy 690.

S poczeczenjom

Th. Jäger,
ſchtryparske khlamy.

Na žitnych wikach Mehlbergowy ſlawny muſeum ſa wumjelſtwo a wědomnoſcz

wopschijazh 1000 préparatow anatomiskeje ceroplastiki a mechaniki; inkwiſitia ſe ſwojim martroważym gratom a folstrowanjom prjódſtajenia w živienſkowulſkich figurach. 2. wotdželenje: ſpodbona ſchlenigoſtograficka wustajeniza, ſrjadowane pućowanja po kraju a po morju.

Wichednje wotwryjeny rano wot 9 hacž wjecžor do 9 hodžinow. Saſtup 30 np.

Wo prawje bohaty wopyt proſhy

Dr. Mehlberg.

Ssamodželane glacéjowe a jelenjoložane ruſajzy, pſchedkoſchliky, ſchlipy a manscheth a kłē atd. po najnowszej módze a wſchęh wulſceſzow, kaž tež w dobrej tworje po najtuniſhich placíſnach porucza

Karl Vogel, rukajzowý fabrikant
na ſmietknej lawſkej haſy čzo. 120.

Sa wojuarjow.

134 kop ſtrowych bukowych ſwjenow, kaž tež 89 kop dubowych ſknizow ma hacž do 10. haperleje tunjo na pſchedaž w Berthelsdorfje pola Herrnhuta.

Wilhelm Bittrich,
drjewokupz.

Jena fhěža ſ 3 jutrami pola, kaž tež ſ rjanej ſhadowej a ſucznej ſahrodi je we Wulſkich ſdžarach na pſchedaž a móže wjetſcha poſoža ſkupnych pjenies na njej ſtejo woftacž. Wſcho dalshe je ſhonicž pola wobſedžerja Tr. Hajnka tam.

Tedyn ſowarſti wučzomnik móže jutry pod ſpodbonymi wuměnjenjemi do wučzby ſtupicž pola

ſowarskeho miſchtra **Hultſcha**
na žitnych wikach.

Jena dwajſchožowa, ſ zyhloſ ſryta

Fhěža

je w Małym Budyschinu na pſchedaž a je wſcho dalshe pola gmejnſkeho prjódſtejerja tam ſhonicž.

Jena wulſka **Krawſka maſhina**, kiž je w dobrym rjedze, je na pſchedaž na ſwonknej lawſkej haſy čzo. 795.

Jeneho wuežomnika pyta ſ jutram
August Wagner,
ſtolznytwarjer w Bukezach.

Jena hiſčeze zyle dobra brožen, kotaž je ſa ſahrodiſku žiwnoſcz wulſka doſcž, je we Wulſkich ſdžarach pola Tr. Hajnka ſ wottorhanju na pſchedaž.

Schtöz ma na ſemrjeteho ſowarſkeho miſchtra **Schimanga** w Minakale něchto placíſc, njech to hacž do 10. haperleje pola rychtarja Grafa w Minakale wobſtara. Teho runja ma ſo tón na njeho wobrocžicž, kiž měni, ſo ma hiſčeze něchto wot njebočicžkeho doſtacž.

5000 centnarjow běrnov ſ palenzpalenju ſo ſupja a je ſupz kóždu ſobotu w hoſczenzu ſ poſmeňazej ſ ryczam.

Holczez,

kiž chze **pielerſtvo** naukničc, móže pod ſpodbonymi wuměnjenjemi do wučzby ſtupicž pola Aug. Pahlkſcha na žitnej haſy.

Oberndorfske rukflizowe ſymjo, direktnje ſ Bajerskeje wobſtarane,

alpiſki ſelowy jedžny žonop buſchkej po 50 np:

porucza **Carl Hanske**
na žitnych wikach 635.

Jeneho kmaneho ſowarskeho hnydom pyta

ſowarski miſchtr Uebigau
na ſwonknej lawſkej haſy čzo. 814.

Příchi potrjebje
 falka, jako gogolinského, řhorjelského, oštrowského atd.,
 kamenného uhlá a brunitý (pozleňšené jsou některé lomy)
 chamottov, rolov a jílových plátov, hněvnych předků,
 cement
 Žo ſi tuto najpodvozníčko poručam.

H. Grieshammer,

je ſkladom na dvorníčku
 ſ napříčka kubotubje w Budyschinje.

W hofčenžu k řotej hveſdže w Budyschinje.
 En gros & en détail. Žinotz učtore dny
 ſmějemy kaž w koždym ſaisonje, tež někto wot **31. měrza** t. l. jenož některe
 dny vulek ſklad we všeckých družinach a to židžane a ſomocžane banty, ſomothy
 a židžane tkaniny, gardiny všeckých družinov, běle twory, muſchirana, tülle,
 blöndy, ſchyzzy, hornje koſhle, tricotaze, žonjaze žuknje, ſchörzuchi, ſchlipy a
 rukajzy atd., kaž tež
klopnjane klobuki všeckých družinov
 a vſchitke w upyschenja.
 Vý dowolam ſebe, naſichich cjeſčených wobjerarjow a woſebje mo-
 diſki na to najpodvozníčko ſedzbných cžiniež.
 S pocjeſčowanjom

Foerder & Daust w Žitawje.

Cžorne drastowe tkaniny

jako thibet, cachemir, velour, rips a alpaca, kaž tež vſchelake
 brune tkaniny poručza we vulek ſubjerku, meter wot 9 nžl.
 hacž 1 tl. 27 nžl., starý kohež wot 5 nžl. hacž 1 tl. 2 nžl.

Ernst Pech

na žitných vifach 603.

NB. W ſklamach Žo ſebe ſki ryeži.

Sahojenje ſlepouſcze, po najwczeſzim, vjeſbolojnym a vjeſ-
 operitovaných. Wobjerat Dr. K. Weller sen. w Draždjanach (Victoriastraße 4.)

Pschedawanje twarského a wužitkového
drjewa

A. Zimmermann

czekliſkého miſchra w Budyschinje na nowych hrjebjach 713
 poručza ſwoj ſklad ſuchich khójnových a ſhmrékových deſkow tak derje k twa-
 rjenju, kaž tež ſa thſcherjow, bětnarjow atd. Drjewa ſa hrjady a koſky Žo po
 ſkaſanju we vſchej dohodeži a tolstoježi počnohranite najtuníčko wobstaraja.

Dale poručejo Žo tſchěſhne laty a ſchypeny, ſpalierové laty, ſepjeréſke
 laty, ſtolle, tſchěſhna papa, papne hoſdze po najtuníčkých placžinach.

Hnójne deſki

poručza pschedawarnja wužitkového drjewa

w Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

A. Zimmermann, czekliſki miſchtr.

Agentojo

Žo ſi jene derje ſriadowane
wohen ſawěſcžaze
towarſtwo

na vſajomnoſž, a to
 w Budyschinje, Rummardze,
 Rakezach,
 pod ſpodochnymi vuměnjenjemi k ſastupjenju
 pytaſi.

Offerthy njech Žo pod chiffri A. B. 100
 na knjeſa direktora C. Müller, w Draž-
 djanach, kleine Blauensche Gasse 49, po-
 ſezku.

Šhofej

punt po 1 m. 20 np. jako
 něchtvo wo prawdže rjane a
 kupjenja hōdne poručza

J. T. Glien

na žitných vifach.

Vſheměnjenje wobydlenja.

Wot 1. ſeptembera t. l. namaka Žo
 moje wobydlenje a expedizia w mo-
 jím nowym domje na nabocžnej
 valíké hazi (Seiten-Wallstraße)
 t. j. na wuricžanském puczu.

Advokat Stephan.

Qamareſth, k klejdam a jakam
 Žo hodžaze, pſchedawam jara tunjo, Žo by je wurumoval.

Ernst Pech

na žitných vifach 603.

Rožowaný ſtivjelzovy len
 kupuje po koždej dželbje mechanika dželo-
 pschedownia w Gajnizach.

Cžiſcheženja we vjazn džiſli
 100 muſtrach, starý kohež wot 45 np. atd., rjani dobrú
 a zyle nowu tworu poručza

Ernst Pech

na žitných vifach 603.

Woblecženja ſa konfirmandow
woblecženja ſa hózow koždej
 staroby w najbohatšim ſubjerku a po tu-
 nich placžinach poručza

Adolf Weiß.

Palenz!

Mój hizom dawno jako wubjerny a cžiſče
 ſlodžazy

cžiſty palenz,

kaž tež vſchitke družiny dobrých palenzow ja
 Žo tutym knjeſam ratarjam a ſaſopscheda-
 warjam poručejo naſpominam a po najtu-
 ničkých placžinach pschedawam.

J. T. Glien na žitných vifach.

W Budyschinje 1. haperleje 1876.

P. P.

S tuthym dowolam ſebi najpodwołniſcho wosjewiež, ſo bym na dženſniſhim dniu te dleſchi čaſ w tidoñnym měſeže wjedžene
platowe a manufakturtworowe fhlamy

a to te

mojemu ſynej

na mjaſowym torhoſchežu čo. 36

te paſ

mojemu poſchichodnemu ſynej

Paul Hartmann,

na žitnej haſy čo. 52

Hermann Kayser

poſchepodaſ.

Ja tule ſklađnoſć njemóžu nimo puſhežicž, ſo bych ſa dowěrjenje, mi kóždy čaſ wopokaſane, ſwoj najhórzyſhi džak wu-
prajſt, a proſchu ſ dobov, to ſamo tež na mojeju wobeju naſlēdnikow puſchenjeſcž.

S poczeſczowanjom

Julius Hartmann.

W Budyschinje 1. haperleje 1876.

P. P.

S dwórlivym džiwanjom na prjódſtejaze wosjewjenje mojego nana, knjeſa Juliusa Hartmanna, dowolam ſebi, najpodwo-
niſcho wosjewiež, ſo bym na dženſniſhim dniu te jemu fhluſchaze

platowe a manufakturtworowe fhlamy
na mjaſowym torhoſchežu čo. 36

ſa moje ſlicžbowanie horjewſaſ a pod firmu

Julius Hartmann Sohn

po hewak njeſchéměnjenym waſchnju dale powjedu.

Moje prózowanje budže na to ſložene, ſo bych fhwalbu, kotruž je prjedawſha firma w tak bohatej měrje wužiwaſa, tež ſa
mnie nadobyl a ja ſo ja teho dla dobroežiwemu wobkeďbowanju naſlepje porucžam.

S poczeſczowanjom

Paul Hartmann.

W Budyschinje 1. haperleje 1876.

P. P.

W poſchisantnjenju ſ hornjemu wosjewjenju mojego poſchichodneho nana, knjeſa Juliusa Hartmanna, dowolam ſebi, ſ tuthym
najpodwołniſcho ſ naſiedzenju dacž, ſo bym ja te wote mnie hacž dotal ſa pomjenowanego ſlicžbowanie wjedžene

platowe, fonſefzionsſe a modotworowe fhlamy
na žitnej haſy čo. 52

wot dženſniſcheho dnja ſa moje ſlicžbowanie horjewſaſ a je pod firmu

H. Kayser

dale powjedu.

Każ prjedy, tak budže tež poſchichodnje moje prózowanje, ſo by ſo dowěrjenje, kotrež ta ſtara firma wužiwaſe, tež na mnie
poſcheneſko.

S poczeſczowanjom

Handrij Hermann Kayser.

Mojim ežeſčenym wotebjerarjam ſ tuthym ſ naſiedzenju, ſo bym moju, w ſwojim

čaſku knjeſej G. Schusterſej poſchepodatu iſfranowju na

knjeſa Hermanna Kunacka w Budyschinje

wotſtupil a ſo je wot neſk wjeleczanski ſafran, poſches ſwoju wubjernu dobroſež wſchudže
ſnaty, jenož hiſcheže pola pomjenowanego doſtačž, dokelž ja w tajſkim naſtupanju wjazg
njeſtutkuju.

W Wjeleczinje 25. měrza 1876.

Joh. Carl Wagner.

S Božej pomožu je ſo namaj dženſa
dopoldnja w 10 hodžinach czerſtwy hólczež
narodžiſt.

W Budyschinje 24. měrza 1876.

Adolf Rāmsdorff,

Olga Rāmsdowá, rodž. Rychtarjez.

Ežiſež Smoterjež ſnihičiſčejeſe w macžičnym domje w Budyschinje.

Stwórtlētna předplata
we wudawarni 80 np.
ana němskich póstach
1 M., z přinjesenom do
domu 1 M. 15 np.
Kózde čísto placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja
so we wudawařni Serb.
Nowin'na róžku zwonk-
neje lawskej hasy číslo
688 votedać, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 15.

Sobotu, 8. haperleje

1876.

K n a w j e d ž e n j u.

Czi ſami czechjeni wotebjelerjo „Serbskich Nowinow”, kotsiž chzedja ſa nje na druhe ſchtwórtlēto 1876 do předka płaczicž, njech nětko 80 np. we wudawařni „Serbskich Nowinow” wotedadža. Czi, kotsiž ſebi „Serbske Nowiny” psches pošt pſchinjeſz dawaja, njech tola njeſapomnja, ſebi je tam bórſy ſtaſacž. Na ſchtwórtlēto ſapłaczi ſo ſa „Serbske Nowiny” na akſtich a pruſtich póstach, kaž tež w drugich krajach němſkeho khezorſtwa 1 marka a ſ pſchi-
neſenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakcija.

P o ſ t ſ k i p a d u č.
(Štöneženje.)

Najatra rano po ſmijerci knjenje Sandonoweje knjes Mender a jeho džowka hiſhce ničo wo tymle njeſbožu njewjedžiſchtaj. Duž može ſebi kóždy myſlicž, kaſ ſo ſtrójſchtaj, jako jedyn ſudniſki ſaſtojnif do jeju wobhdenja ſtupi a praſeſche, ſo ma poruczoſež, Marju dla mordarſtwa, na knjeni Sandonowej wobeidženeho, do jaſtwa wotwjeſež. Podarmo wona wobkručjeſche, ſo je njewinowata, praſiſy, ſo je to pieče zyle njeſkódne, dokelž je jeje nan kóždy džen piſe, a wona pſchinjeſe ſt wobhweđenju tu bleſchu, i kotrejež bě Sandonowej naſala. Ale to wſcho ničo njeſponhaſche; tón ſaſtojnif Marju a tež tu bleſchu ſobu roſa. Mender khwatasche potom ſt ſudniſkemu direktařej, ale tež tón jemu rjeſny, ſo w tej wězy ničo cžinicž njemože a ſo ſo ſudniſke pſchepytanje wotwobrveſicž ujehodži, dokelž je Sandonowa na ſmijertuhi ſožu Marju jako ſwouju mordarku mjenowaſa. — A hač runje Marja pſchi tym wosta, ſo je njewinowata, dha tola wſcho pſchecžiwo njej poſkaſowaſche. Wucženy muž, kiž bě to pieče pſchepytat, bě w nim ſylny jěd uamakaf, kaſ pak je tón do njeho pſchijichol ani Mender ani jeho džowka wuklaſcž njemóžeſchtaj, a dokelž Marja hnydom ſ temu ſtejeſche, ſo je tajſe pieče knjeni Sandonowej pſchinjeſla, dha doſlo ujetrajeſche, ſo wona pſched pſchijazny ſud pſchiméđe. Khežniſ, kiž mjeſeſche Marju pſched ſudom ſarježowacž, njemóžeſche ničo wumamakacž, ſchtož by jeje njewinowatoſež dopoſkaſacž možlo, a teho dla wſchizy ſe ſtrachom tón džen wotcakowacžu, na kótrymž mjeſeſhe ſo Marjine ſudženje ſtaſz. A tutón džen pſchiméđe. Sſudniſy a pſchijazni běchu ſo hižom ſhromadžili a wjele pſchihladowarjow běſche ſo ſeſhko. S měrom ſo Marja na ſawku wobſtoržených ſyňu a wſchitzu ſo nad jejnej rjanosćeži džiwacu.

Jako běſche wſcho pſchihotowane, pſchedbyda ſudniſke jednanje ſe ſkłedowazymi ſłówami wotewri: „Nětko runje ſyui wot poliziſe ſt narwiedzenju doſtaſ, ſo baron Wilk, kótrehož ſu dženža do jaſtwa wotwiedli, jara wo to proſhy, ſo byh jeho tejele naležnoſcze dla pſcheklyſchaſ. A dokelž je wón w tajſich wobſtejenjach, ſo ma ſo to bórſy ſtaſz, dha chzu jednanje hnydom ſ nim ſapocžez.”

A hnydom tež ſt wuklemu džiwanju dwaj žandarmaj barona Wilka pſchivjedžeſchtaj. Teho draſta bě tu a tam roſtorhana, jeho

woblecžo ſmijerczblede a jeho ſeſva ruſa bě do běleho rubiſhka, ſ krovju womaſaneho, ſarvjaſana a ſdashe ſo jara ranjena bycž.

„Wy chzeče w tutym proceſu pſcheklyſchanu bycž?” rjeſny pſchedbyda. — „Haj,” wotmolwi baron. — „Kaſ ſo Wy mjenujeſe a ſhco Wy ſeſe?” ſo pſchedbyda dale praschesche, na cžož ſo jemu tole wotmolwjenje doſta? „Ferdinand Dettweiler, přjedawſki pruſki pôſtſki ſekretar.”

„Wy ſo paſ tola baron Wilk mjenowaſcheze?” — „Haj, ja ſo taſ mjenowach wot teho cžaſa, hdyž ſyim w Genuſu.” — „Taſ. A ſhco macže ſt wězy, wo kótrž ſo tudy jedna, praſiež? Ale ja Waž napominam, ſo byſcheze we wſchém wěrnoſcž praſili.” „Teho dla ſyim wo moje pſcheklyſchenje proſhy, knjes pſchedbyda. A ſo budu wěrnoſcž ryczeſ, to može ſebi kóždy myſlicž, pſchetoz moje žiwenje ſo najſkerje bórſy ſkónzi.” — „Dha ryczeſ!”

Po krótkim mjeſczenju falfchny baron powjedaſe: „Tole ranje ſo ſylnje wo moje durje klapaſche. Ja wotewrich. Dwaj poliziſtai ſtejeſchtaj pſchede unu — jedyn pruſki komiſhar bě ſ nimaj. Woni chyždu mje na žadanje pruſkeje poliziſe jateho wſacž....Ja ſpystach cžeknycž — woni hróžachu mi ſ tſělenjom — ja na to njekežbowlach — duž mi do ſeſve ruki třelichu. — Ja hrabných piftoliſu a tež třelich a jedyn poliziſt morwý ſ ſemi padže — woni mje poraſhyhu, ſwjaſachu a do jaſtwa wleſeſchu. Ja budu ſmijercz ſatſeleneho poliziſta ſe ſwojimi žiwenjem ſaplaſciež dyrbjeſ — teho ſo ſminycž njemóžu. Ale předy chzu ja jenu njewinowatu wot hanibneje ſmijercze wumóž...“

Ja lubowach džowku knjesa Mendera. Naju ſlub mjeſeſhe ſo hakle ſa někotre mjeſazý ſtaſz. Ře mojemu njeſbožu Menderem moja přjedawſka adreſa do ruki pſchiméđe. Jako běch to poſdjiſho ſpóſnaſ a widžach, ſo je pſchecžiwo mi hinaſchi, hač dotal, pomýſlich ſebi, ſo ſnadž wón na to tuſa, jako byh někajſki pſchekſtupnik byl. Ja ſo w tym moliſt njejžym. W bojoſeſi, ſo móhł mje pſcheradžiež, wobſankuſych, jeho pſchi preñej ſeſpej ſtaſdnoſeži ſkónzowacž. Ja wjedžach, ſo ma wón w ſwojej ſtwe bleſchu limonady ſtejo, wot kotrejež jenoz wón ſam piſeſche. Jako běch pſchi nim na wopytanju, jemu ſtradžu jěd do teje bleſche ſyňu.....Najatra Marja ſchlenzu limonady ſ ſtejele bleſche knjeni Sandonowej da — a ta wumrje. Hdyž to ſhoniſ, njewjedžach, ſchto cžinicž. So byh Marju wumóhl, dyrbjach ſwoje ſhanſne žiwenje ſaſtajicž. To ſo mi nočyſiſe. Nětko paſ, hdyž je moje žiwenje hižom ſhubjene, mi cžejko njepanje,

wěrnoſćz prajiež, ſo by njewinowatu Marju pſched ſmjerču ſwar-
nował.....Nětko ſym c̄iſtu wěrnoſćz prajíł, tať wěrno mi Boh pouha!"

Po takim wuśnaczu żadny dżiw niebę, so Marju hrydom puszczyku. Tako bęsze Adolf Sandon wotkhorik, won wo jeje ruku proshčešče a ju tež dosta. Wonaj staj hiszczę dżenża w sbožomnym mandżelstwie žiwaj.

Śwētne podawki.

Učemske khějorſtwo. Se Žitawy piſaja, ſo chzetaj kral Albert a kralowa Karola w měžazu haperleji dwě njedželi na horje Dybniſe pschebiwac̄ a tam w lětnim domje kupza Dannenberga bydlic̄.

W městského Altenbergu je ſo w noz̄y wot pjatka k žobocze tſizečgi twarjenjow wotpaliſo; bjes nimi je tež zyrkej. Woheň je w hoſczení „k lawej“ wudyril a dokelž tukaja, ſo je ſaloženy, ſu hoſczenzarja do jaſtwa žadžili.

Ministerstwo finansów należnościow je skarżobnej dżewiży Chrystianie Denne z s. Kamieńca, kotaż hiżom wot lata 1835 w jenej a tej samej hwojbje skazi, wulku sklebornu medailiu s. napisem „ja dolholętnu skwernu skarżbu” spożcząlo.

Na ſejmje ſo wóndano budžet ſapozkianz ſ Wagner praſčesche, czeho dla ſo želesniza ſ Wjelczina do Budýschina wjedžaza, jenož ſ jenej koliju twari, hdyž je ministerſtvo tola ſlubilo, ſo ju ſ dwěmaj natwari. Královſki komiſar jemu na to wotmoltwi, ſo může ſo tež ta druha kolija natwaric̄, jeli budže to trjeba.

S Barlina pižaja, so kheżor jendżelsku kralowu w Baden-Badenje hiszče nieje wopiącz mógl, dokelż je zo trochu sałymnił.

Hrabja Moltka, kotrejž w tu chwilu swojej ekipreje strowoszcze dla w Italiji pschebywa, chze pječza zyle se skuzby stupicž. Jeli ſo to stanje, dha najſkerje generalmajor Wartensleben na jeho město stupi. Wón hrabju Moltku hždom nětko ſastupuje.

W Possendorfje pola Shorjelza ſo wóndano wjelb jeneje kru-
warnie ſaſhypny a píchi tym 5 kruwów ſaraſy.

Jako ſo 30. mérza 22 hejwerjow ſ Hruſchowa do Koblowa na tak njenowanym pschewosu psches rěku Oderu wjeſechu, dha ſo pschewos tak naſhili, ſo ſo woda ſ mozu do njeho wali a czokm podnuri. Wſchizy ſo tepichu, jenož dwaj žiwiſi wupłowaſtaj.

W pruskim królestwie je pięćdziesiąt hiszpańskich psów 43,000 w wiejskich miastach, hdyż w wiejskiej hiszpańskiej 400 tolarów letniego siedmioro, haj wiejszina jenoż 150 hacy 200 tolarów na lato do stanie, po takim uchodze tak wiele kaž dżelacze, kaž na rucznego dżelęgo khodzi.

Na reży Rheinje je parolodż „prynz Heinrich” na parolodż „kralowa” i tajkej mozu sajela, so je ju na dwaj truchaj, móhl rież, pscheresnyła, tola je jenoż jedyn człowiek zmierzcz w żołnach namakał.

Austria. Wuherzy ministrož ſu w ſanđzenych dñjach do Wina pschijeli, jo bychu ſ tamniščim ministerstwom wſchelake na-ležnoſeže wujednali. Wuherſta chze ſo mijenjuž wot tych awſtrikich krajow, kotrež pod wienskim ministerstwom ſteja, zyli dželicž, teho dla ſwoje wožebite paperjane pjenjetih, ſwoje zla, ſwoje wójsko atd. měcz. — To pak by ſa kraje, pod wienskim ministerstwom ſtejaze wulka ſchoda byla.

Franzowska. Wschelake franzowske krajinu a wobębie też město Paris ſu hiscze ſ czacha poßlenjeje wójny w tał mjenowanej wo-bleżeniaſći (Belagerungszustand), to je, tamniſchi wobydlerjo pod wojerſkim roſtaſowanjom ſteja a dyrbja wſchelakich prawow parowac̄. Nowe franzowski ſejm je taiku wobleżeniaſč horjeſbehnył. — Raj-

skerje budżet tójszto komunardow wobhnadżenych, kiž žu so w rewoluziji wobdżeli, kotaż ja čaš pśzedbydy Thiersa w Parísu wudyri a wožebje w tym wobstejesche, so tam komunardajo palachu a żmalachu a njevinowatych ludži kónzowachu.

Sapożłanż Tirard je w ćwierciu tamtej stajis, so by ho pola
bamża w Riomie dale żadny franzowski pożłanż nijedzerżať. Szyła
ho ſda, so nowe ministerſtvo a nowy ćwierć w Franzowskiej psche-
cziwo zyrtwi a duchownſtwa jara pichęcęlniutje smyślony nijede.

Jendżelska. Wobej komorje ſejma ſtej wobsanknyłej, ſo ma jendżelska kralowa w nastupanju jendżelskeje Indije nijeno „khežorka” pſchijecz.

Ružowska. Hacż je shto na tym wěrno, ſo dže nětčijschi russki khějor nervowejekhoroszcze dla knieženje krónprynzej wotstupicž, to ſo prajicž njehodži; pſchetož někotre nowiny tak, druhe pak hinač pižaja.

Serbija. Wjericz Milan je požęzonku wot 12 millionow frankow wupišał a ma so tajka požęzonka w Serbiji żamej stacż. Bjenjesy budża najsskerje na wójnu pshetecžiwo Turkam nałożene, pshetoz kaž so sda, tajka wójna drje ja někotry ežaš wudyrni. — Se žužodnieje Bośniije a Herzegowinu powięsżeje pshichihadzeja, so kħeschċiżienjo, hacż runje pshes awstrijske knieżerstwo iċċekoduja, s Turkami dale wojuja a wo żanym mierje nieżo wiedżecż nochħedża, prajżiż, so bixxu jidher Turkfojo tola wshħiġħi sabili, hdv bixxu so jidher poddali.

Ze Serbow.

S Budžina. Sanđženj tydženj běchtaj dwaj serbskaj wuczerzej — kaž ſo wudawaſhtaj — w tudomnych němſkich nowinach pschećzivo serbskej ſchulſkej wuczbje w serbskich ſchulach wustupilo, dokelž bě ſo w Serb. Nowinach ja nju ryczało. Ale my wericz njemozemj, ſo ſtaj to wo prawdze serbskaj wuczerzej byloj, pschetož wonaj tak bledžitaj, ſo to na niežo motane nije. A hdy býſhtaj taj mudračzkaj ſawěſeže serbskaj wuczerzej byloj, dha býſhtaj tola bjes Serbami a ſe Serbskich Nowin ſpoſnałoj, ſo Serbia hijom dawno wjedža a dawno chzedža, ſo vychu jich džeczi němſki naukli, ſo pak ſebi tež žadaja, ſo by ſo to na roſomne waſthnje ſtańo. Taſke roſomne waſthnje pak po wuprajenju nalepſichich pädagogow w tym wobsteji, ſo ſo džecžo w přenich ſchulſkich létach možebje ſ pomozu ſwojeje maczernieje rycze rošwuežuje a ſo ma ſo po tajkim w serbskich ſchulach je serbskim čitanjom ſapocžinac̄.

— Dotalny oberst (polkownik) budyskeho regimenta, k. Bartky, je šo pensionirowacé dal, a na jeho město pječza k. oberstleutnant (podpolkownik) Sükmlisch-Hörniq s Dražžan pschiidže.

— W tudomnej ratarſkej ſchuli po 31. měrza ſjawnie pruhowanje džeržeſche a po wſchizy poſkłucharjo na to waſchnje wupruiſhu, ſo ſu dotalni ſchulerip jara derie wufwysli.

— Knjeg biskop Bernert je wosjewil, so bū sa tñjoch serbskich młodženzow katolskeho wéruwusnacza i njebo Mahroweho wotkasanja stipendija po 150 markach a sa dweju po 90 markach wot 1. haperleje wotewrjene.

S Hornjeje Hórkí. Tudemne šchulske město ma šo ſ nowa wobſhadžic̄. Wyſhe darmotneho wobydlenja doſtanje wucžer 1410 markow ſdy a ma 30 m. pôdlanskich dovhodow pschi pohrjebach.

S W j e c z i n a . Nasze farskie město, kotrež bě šo psches eme-
ritirowanie našeho dotalneho duchowneho, knjesa Wicžasa, wuproś-
niło, je ſ našemu wjeſzlu nětko ſažo wobſadżene a to psches knjesa
fararja K u b i z u , fiž běſche hacž dotal duchowny we Lutach njeda-
łoko Šleho Komorowa. A jeho powitanju, kotrež mějeshje šo 7.

měrza stacj, srjadowachu ſo tehdý do rjaneho nahladneho čjaha ſobuſtarwy gmejnſkeje rady, zyrkwiſteho a ſchulſteho přjódſtejerſtwa, wojerſkeho, ſpěwarſkeho a podpjerazeho towarſtwa, ſchulſka a wotroſczena mlođoſč, kaž tež wjele ſobuſtarow wjeleržanskeje wožady. Něhdžé 30 jěſdnych na pěknje wupryſchenych konjoch čjah narjedowasche hacj do Tucžiz na měſy naſcheje wožady. Tam knjies farat Imiſch ſ Hodžija, dokelž běſche dotalny wjeleržanski farſki vikar knjies farat Mróſak w Buderezach pſches nufne ſaſtojníſke dželo wotdžeržany, k fararja Kubizu ſ rjanej herbiſej a němſkej ryczu wiſtſche, na čjod tón tež we woběmaj ryczomaj pſcheczelnje wotmowjewſche. — Iako běſchtej potom ſpěwarſke towarſtwo a ſchulſka mlođoſč ſpěwych ſpěwaſkoj, ſo wulkotny čjah, kž bě drje pſches 15 minutow doſki, k Wjeleržinej wróči a dželche pſches rjane cjeſtne wrota, nimo domow, ſ wěnzaſi, pletwami a tež ſ khorhojem ſpřyjenych pod ſwonjeniom roſchitkých ſwonow hacj k farſkemu domu, pſchistojnje wupryſchenemu, kotryž bu jemu po pſchihodnej ryczi pſches k fararja Imiſcha a kantora K jecžku ſwjetženjzy pſchepodath. Štědowazu njedželu ſta ſo wot k. ſuperintendentka M. Žichu ſu ſ Bifkopiz ſvijatočne ſapokafanje naſcheho noweho knjiesa fararja do jeho tudomneho ſaſtojníſta. My pſchejemy jemu ſ wutroby, ſo by wón to ſamo prawje doſko k ſbožu naſcheje wožady runje ſ tajfim žohnowanjom ſaſtaſ, kaž jeho knjies předominik. To daj Bóh!

E.

S Hliny 31. měrza. Na dženžniſkim ranju bu tudomny dželaczeř Jurij Pawoł, kž bě ſo 27. měrza ſhubil, po wopjetowanym pytanju w tudomnej rěži namaſtan. K.

S Wyſokoje pod Čzernobohom. W nožy k 30. měrza je ſo konjemz tudomneho ſublerja Augusta Šwory wotpalil. Kaf je woheň wuſchoł, njeje ſnate. Temu ſamemu ſublerzej je ſo w novembri k. l. bróžnja wotpalila.

S Varta. Na ſubi domiſkých wudowý Leminikowje tudy 30. měrza popoſdnju w 6 hodžinach woheň wudýri, kotryž bu pak, dokelž jón bóry ſpřytnychu, hnydom poduſcheny.

S kamjeniſkeho ſchulſkeho wotkraſa. Kaž je ſnate, bě pod pſchedkydſtwom wotkraſneho ſchulſkeho inspektorja Flady w ſamjeniſtu wožom ſerbſkých wucžerjow pſcheczivo džemaj wobſanklo, wot jutrow ſ najmjeniſchimi ſchulerjemi 18 měžazow ſa ſobu jenož němſke cítanje wucžec a hakle po tutym čaſku ſe ſerbſkim cítanjom ſapocžec. Po tajfim wobſanknjenju je wotkraſny ſchulſki inspektor wſchém ſerbſkim ſchulſkim přjódſtejerjam woſjewil, ſo bychu ſpýtali w ſwojich ſchulach němſke ſible ſarvejč a je jim k temu ſible Hæſterſa, Berthelta a Hörſteria porucžil. Ale kóžda ſchulſka gmejna ſo podcžiſnyc nochze a je ralbicžanske ſchulſke přjódſtejerſtvo, hacj runje chze wucžer Hizka pſchi najmlođiſch ſchulſkim džeczoch ſ němſkim cítanjom ſapocžec, tola poſtajilo, ſo ma ſo dotalna ſerbſka cítanika wobkhowacj. A heval ſu tež někotři wucžerjo ſwoje wobſanknjenje poſtorežili. Wot wſchego ſapocžatka bě hžom k. wucžer Ženež w Chróſcžizach, kaž tež k. wucžerzej Turk w Worflegach a Brauner w Schunowje ſa to byli, ſo ma ſo w ſchuli ſe ſerbſkim cítanjom ſapocžec, a ſu potom tež k. wucžerjo Hrycža w Woſlinku, w ſitru a Žencž we Wotrowje ſwoje přjedawſche wuprajenje naſad wſali a wotkraſneu ſchulſkemu inspektorzej piſnje k nawjedženju dali, ſo chzedža pſchi dotalnej ſerbſko-němſkej cítanzy wotacj.

Tež powjeda ſo, ſo chzedža ſerbſke ſchulſke přjódſtejerſtva, jeli chzyk ſamjeniſki ſchulſki inspektor na ſwojim měnjenju wotacj, ſo na ministerſtvo a, jeli trjeba, na ſejm wobrocžie.

S Krakež. Dotalny ryczefkubler k. Struva nad Debschizami,

kž je ſwoje ſublo minifrej Roonej pſchedaſ, je tudomne ryczere ſublo wot k. Menznera ſa 160,000 toler ſupil.

Rubaň Hanž.

(Wěrny podawſ.)

Běſche ſyma ſurowa,
Semja běla ſněhowa,
Hdyž Hanž pſchindže ſ korežmy
S jara wulkim wołanjom.

S ſwaju ſonu wuhlada,
S hněwom na nju poſhlada,
Popany ſa wloſhy ju
A ju cížny wo ſemju.

Hacj je Hanž ju jara biſ,
No ja njejkym naſhonil,
Tola wona po ſchodže
K ſynej horje ſkoržicž dže.

Na uana hyn ſawoła:
„Macež dha w h djabla,
So w w nožy bjeſbōžne
Wulku haru cžinicž!“

Hanž pak wotol hladasche,
Šeſkeru ſej popadže,
Hroſbnje horje poſhladny,
Hdjež hyn durje ſapraſkinj.

Sa nimaj nět běžſche,
Tola do jſtvy njemžſche,
Wótra pak bě ſeſera,
So ſ njej durje roſruba.

Kruch wot durjow wottorhny,
Ale kaf wón moſledny,
Dale bě ſeſče ſena ſtva,
Tam bě ſeju khowanka.

S nowa wón nět rubaſche,
So ſo kheža tſchahſeſche,
Macež a hyn pak proſcheſchtaj,
Pomož! pomož! woſaſchtaj.

Hdyž bě nuſa najwjetſcha,
Dha ſo pomož pſchiblija,
Schla je Hanž ſ pſchaj dom,
Pſchindže ſ wulki rjebelom.

S khwatkom dele leſkoj ſtej
S teje džerh mordarſkej,
Macj ſo Hanž podžak'wa,
Ssyn ju ſ džakom woſoſcha.

Iako bě Hanž ſ pomožu
To je ſ wótrej ſeſkeru
Druhe durje roſrubaſ,
Te kaž džiwi ſawyskaſ.

Ale kaž hyn pomydaſ,
Hoſbit bě tam wulečzaſ,
Duz w wotomnjenju
Bě tež Hanž na rjebelu.

Wjele ſvoža na rejžu
Tebi, Hanžo, popyſheju!
Wón bě ſaleſk wyſoko,
Panžk pak je hluſoko.

So tam nôž ſej ſlamal bě,
To w tej wjeſzy kóždy wě,
Wón nět tajkoh' noža dla
Šſwojej ſonje pkoj da.

Wy pak, ſony najlubſche,
Budže mužež džakomne,
Kž Waſ ſenje njeſbiſe
A ſej noža njeſlamje.

Mužojo wy lubujeſe
Šſwoje ſony po prawdže,
Hewak — to ja praju wam —
Wo waſ ſpěwý wudželam.

* * *

P ř i l o p k.

* Wulki wetr, kž w nožy wot 12. k 13. měrza knježesche je w Rabſenje pola Glogowa deſenžu povalil, pſchi cžimž dwaj cžlowjeſkaj ſiwenje ſhubiſchtaj. — W Marburgu je wón jedyn 45 ſoheži wyſoki ſamjenitny tórm k ſemi cížnýl.

* W Barſežu bu tež jedyn wyſoki woheň wot wětra povaleny. Wón na tu fabriku padže, k kotrejž ſluſhesche, a je tam ſa wjele thžaz tole ſchody načzinil.

* Blisko Ronze je tutón wetr jene ſcheczélne džecžo na želesnižu cížnýl, runje jako jedyn čjah nimo jědžesche, a bu wone wot njeho morjene. — W Antoingu bn jedyn mlođy cžlowjeſk wot wětra do rěki cížnjeny a ſo tam tepi.

* S Draždžan. Šańdželu njedželu mějachny tudomni a wokolni evangeliſzy ſerboj w kſižnej zyrkvi herbiſke Bože ſlužby. Na tajfim dnju, kaž tež tehdý, hdyž ſu w dwórfek ſyrkvi ſemſche ſa katholſkých ſerboj, maja ſo tudy na tſjóch měſtach ſko w janke ſke Bože ſlužby. Pſchetož tudomni prawoſławni Ružojo maja porjadne Bože ſlužby w ruskej zyrkvi a Polazy (katholſzy) w ſeſiňskim wuſtawje. Pſchi tutej ſkladnoſći tež wſchěch ſerboj,

kiž maja myſkle, rās do Draždān píšiniež, fedžbnych cžinim, so býchu njeſakomidžili, ſebi tudomnu kraſnu rufku zyrkej bliſko cžeskeho dwórnícheža wobhladac̄. Pschistup ma tam kóždy.

* Na kralowſkim fúrbarku Handze poſa Müigelna ſu ſo 5. měrza wowežtne wotpalile a je ſo pſchi tym tež něhdžé 100 wozwóz ſpalilo.

* W Dlažkowizach (w Cžechach) tamiňchi knježi ſahrodnik Reif 10. měrza rědi jubilej wobenžé. Mjeniujy wot 10. měrza 1576, po tajkim tsi poſne lětſtotki Reifez ſwójba w tamiňchej hrabinskej Schönbornské ſlužbje ſteji.

* S pschedhorja Dobreje Mađije pižaja, ſo je w měſeče Vitt-lepopo wohén wudhyrik a nimale poſozu města wutupil. Dokelž běſhe ſkoro we wſchěch domach wjazh abo mjenje pólvera, dha tón pſches ſapalenje wohén jara pſchijporjeſche. W jenym domje tójskto

cžwizow pólvera na jene dobo roſbichny, ſchtož tajſi ſtok da, jať bu hýlne ſemjerženje bylo. Wjele džiwič ludži tamneje woſolnoſcze běſhe w domach, ſo paſazyh rubic̄ počalo a to tež w jenym, hždež wjele pólvera ležesche. Zako to roſbuchny, bu něhdžé 50 rubježníkow morjenych.

* S Kerefska (w Kužowſkej) pižaja, ſo je wondano w nožy jedyn ſkaženy wjek do wžy Wjaſemski pſchiběžal. Halle rano we 8 hodžinach ſo tamnišhim wobylserjam radži, jeho ſkónzowac̄. Ale bjes tym běſhe won 28 mužow a 9 žónſkých ſkužal. S tychle ludži je 12 cžejko ranjenych.

* S Budyschina. S wobſtačom pruhowanja dozpičku ſanžený thdžení w tudomnym evangeliſkim ſeminaru 20 abiturientojo kandidaturu wucžerſtwa. Bjes nimi bě jedyn ſſerb: ē. Tempel ſe Sahorja.

F.

K a k

r o z o m

H a n s D e p l a

w o t ř i t a j

a

a

l u d ź i p ó d l a

š k r ě j e t a j

M o t s T u n k a

* * *

* * *

H. D. We Wysizach móžesč ludži ſe wſchelakich krajow wi-
džec̄, ale buſto doſcz ſo bjes ſobni ſwadža.

M. T. Cžeho dla to?

H. D. Cžeho dla? Holzow dla.

W. T. Haj wſchak, tych dla je hžom wjele bitwów bylo.

H. D. A tak běſhe tež w tamiňchej korežmje, pſchetož jačo bě tam jedyn pruſki ſrěnk na reje pſchijſchoł a ſo wokoło jeneje holz̄ luboſnje ſchmorasche, dha jeho dwaſ cžeharnej hrabuſchtaj a nabifchtaj.

M. T. Šſnadž je jeju won tež předy w wójnje nabíl.

H. D. A jenemu hornežerzej ſo hiſčeze hubjenſcho ſeňdže.

M. T. Rák dla to?

H. D. Nô, won bě ſo ſa korežmarjež džowku do hródze ſwajil a tam ſu jeho kruwy ſejrake.

M. T. Bowš ſkowš tola!

Hans Depla. Nekotſi ludžo ſwojich hoſcžow tola na džiwnie waſchnje wotbudiža.

Mots Tunka. Ale hdže dha je ſo tajka džiwnoſcž ſtaſa?

H. D. Hlaj, bliſko jeneho pólvernika bydli w hornjej ſtri wudowa, ſi kotrejž bě hoſcž na wopytanje pſchijſchoł. Samiſtni ludžo, kotiž běſhu to pytnyli, durje wot wonka tak ſantných, ſo nichton won njemóžesche. Ale ta žónſka hľupa njebe; wona wſa wotežku, ſa kotrž hoſcža pſchijwaja a jeho ſ woknom dele pufcheži.

M. T. Hlej wſchak tola!

H. D. Haj haj, tým, kiž džyžhu ſ njej ſměchi měč, je ſo wona ſkónzneje wuſmijaka.

Cyrkwinske powjesée.

W i r o w a n i :

Michałska cyrk: Jan Bohuwer Koch, murjer a khežer na Židowje, ſ Hanu Žankez tam. — Jan Pilop, pohonč na Židowje, ſ Hanu Runarjez tam.

K ſ h e ſ c n i :

Pětrowſka cyrk: Jan Bohuwer, Ernst Duba, wobyl-lerja, ſ.

Michałska cyrk: August Bruno, Wylema Rychtarja, fabrikſkeho tvſcherja na Židowje, ſ. — Ida Hedwiga, Emila Paula, maſchinywodžerja w Dobruschi, dž. — Jan Bohuwer, Augusta Renča, wobylserja w Dobruschi, ſ. — Marja Augusta, Handrija Bohuwersa Pjetřki, ſahrodnika w Žyžezach, dž. — Hana Marja, Jana Augusta Nowaka, khežera a fabrikſkeho ſowarja na Židowje, dž. — Marja Helena, Jana Körle Duba, žiwnoſczerja w Brēſowje, dž. — August, Augusta Bjerſcha, wobylserja w Ratarjezach, ſ. —

Hana Augusta, Koralie Krawza, wobydlerja na Ssokolzy, dž. — Jurij August, Jurja Augusta Handrika, kublerja w Szalonej Borschezi, b. — Augusta Ida, Jana Wjeńska, wobydlerja pod hrodem, dž. — Hana Elisa, K. G. Fugmanna, wobydlerja na Židowje, dž. — Katholiska cyrkej: Pawoł Jakub, Jakuba Wenzela, kublerja w Dzēznežach, b.

Semrječi:

Dzēn 22. februara: Madlena rodž. Schumannez, Jana Bohuměra Schlachty, kramza, mandželska, 40 l. — Jan Bohuměr, Ernsta Duba, wobydlerja, b., 2 n. — 7. měrza: Maria, Franza Měrczinka, žinnošerja w Bělčezach, dž., 28 l. 2 m. 14 d. — Maria Madlena, Jana Petra Kalicha, wobydlerja w Szalonej Borschezi, dž., 28 l. 1 m. 14 d. — Maria Madlena, rodž. Dubskich, Handrija Ssykory, khežkarja w Hněvňezach, mandželska, 49 l. 1 m. 4 d.

Lubowanemu mótkę,

pschi

wobnuwjenju ksheženského kluba.

(Na žadanje jeneho tmótra.)

Wjsi tute knihi, kiz Či dam,
Sa snamjo, so Če lubo mam;
Schtož we nich steji, wěrno je,
Duch ſwjath ſich won wuczi Če.

Ja tute knihi vodam Či
Sa ſeleny ſchmörtk požleni,
So by na pucžu žinjenja
Ty dobreho mél wodžera.

We tutych knihach wopija
Sso ſchaz, kiz nima runjecza;
Jón mole, ſerjawi nježeru,
Tež paduſchi jón njeſranu.

We tutych knihach namakaſch
Tu prawu bróni, kiz potrjebaſch,
Hdyž na pucžu do Ziona
Sly njeſtcezel Če nadběha.

Lět wóžom ſy Ty wopytaſ
Něk ſchulu, hdež Če roſwucžat
Je ſwerny wuczer, horſiwy,
Tež napoſleſk knies duchomny.

Ja wém, so Ty ſe ſprawnoſežu
Chzeſh něk ſtupicž k woltarju,
So wucžba ſchulſka, pacjeſka
Či podarmo njej ſtečena.

Ja wém, jo Twoja wutroba
Je k dobremu něk ſbudžena,
So haj! kiz ert dženž wupraji,
Tež we wutrobie ſaklinči.

Ach, ale hloj! tón ſwet je ſy,
A Tebi něk ſchče neſnaty;
Wón wchak tež k Tebi pschitupi,
Či bóry ſwoj jed poſkicži.

Dha nječiž přječ, ſchtož doſtaſ ſy,
Džerž ſwernye ſlub, kiz činiſh Th.
Proſh wſchědnie Boha ponížne,
So by wón hnadne pomhał Či.

Sso ſdaluj ſtajne towarſtwa,
Hdež wuſměwzy ſo ſhromadža;
Spomí, ſo Bóh wſchehowědomny
Tež widži žadoſć wutroby.

Hdyž njerwerni Če roſrudža,
Sswet hani Če a pschecžeha,
Tež pytai troſt we biblijı,
Ta werjazeho wokſhewi.

Na bibliju ſu ſložene
Tež tute lube ſpěwarske;
Te ſame lubuj ſo wutrobu,
Dha budža Tebi k wužitku.

Hdyž ſwonow ſynki ſaklinča,
A k Božej ſkužbje wokaſa,
Szej ſpěwarske wjsi do rukow
A dži do Božich pschitwarkow.

Tak budžesl ſo Ty ſpodoxacž
Tom' ſenjeſi, a wón budže dacž
Či cžichosć, měrne žinjenje
A potom ſbōžne ſkončzenje.

K. B.

(Pſchi po ſlane.)

Hdyž chze člowjek podrobnje ſpoſinacž, kajti člowjek po ſwojim czele wo prawožje je, tón njech wopytaj kniesa Dr. Mehlberga muſeum na ſtiných wifach. Tam je widžecž, kajti člowjek tež ſnuska w ſwojim czele wonhlada, kaf wutroba krei pſche wſche žily cžeri, ſchto maja pluza dželacž atd. Hewaſ ſu w tym muſeju tež wſchelake druhe ſhumſtne a naturske wězy widžecž a ſo wěſcze ſóždy wulžy ſpotojeny a derje roſwucženy ſ njeho wróči.

Čahi hornolužiskeje želeſnižh.

	Se Kohlfurta do Ssokolzy.	Se Ssokolzy do Kohlfurta.
Kohlfurt	— 30 10 15 4 3 5 30	Ssokolza 10 30 4 5 8 20
Hórtka	— 6 30 10 45 4 29 4 40	Rufow 10 47 4 26 8 45
Niſka	— 6 42 10 55 4 37 6 15	Wikow 10 59 4 43 9 5
Witow	— 6 58 11 7 — 6 50	Mückenberg 11 20 5 5 9 35
Wujeſd	— 7 25 11 28 — 7 35	Ruhland 6 0 11 35 5 25 26
Łaz	— 7 41 11 40 — 8 —	W. Wikow 6 18 11 47 5 45 —
W. Bufow	4 40 8 6 12 5 5 25 —	Wojerežh 6 45 12 10 6 3 —
Wojerežh	5 15 8 31 12 23 5 41 —	Łaz 7 6 — 6 20 —
Ruhland	6 5 8 50 12 37 5 53 —	Wujeſd 7 28 — 6 33 —
Mückenberg	6 35 9 3 12 50 6 6 —	Witow 7 56 — 6 51 —
Wikow	7 10 9 35 1 8 6 35 —	Niſka 8 14 1 0 7 4 —
Rufow	7 40 9 54 1 31 6 55 —	Hórtka 8 30 1 8 7 12 —
Ssokolza	— — — — — —	Kohlfurt 30 — — — — —

Ducžne licžby wominjenia čah wot 6 h. wicežor hacž 6 h. 59 m. ranu

Na kletniankej ſtawie te čahi ſtanu, tiž 3 hodž. 15 min. a 4 h. 15 m. Kohlfurta 8 h. 30 m. a 11 h. 10 m. wotjedu.

Witow je Eſterwerda, Rufow je Liebenwerda a Ssokolza je Falkenberg.

Čahi po želeſnižh.

Se Šhorjelza do Draždžan.

Wotjed ſi Čerclí	140 30 525 755 1115 245 515 715 1028
Lubija	25 335 65 840 125 335 550 80 115
Budžchina	235 45 645 915 1240 410 620 83 —
Bifepiž	spěchny čah 430 720 950 115 445 645 910 —
Radeberga	— 50 750 1025 150 520 715 945 —
Pſchijed do Draždžan	345 525 820 1050 215 545 740 1010 —

Se Draždžan do Šhorjelza.

Wotjed ſi Draždžan	— 630 915 1210 340 50 80 1115 1227
Radeberga	— 75 955 1245 415 535 830 1145 p.čah —
Bifepiž	— 740 1030 120 445 615 95 1220 —
Budžchina	— 815 115 20 520 620 945 1235 121 —
Lubija	60 90 1145 240 60 730 1025 130 2 —
Pſchijed do Šhorjelza	645 940 1225 315 640 810 115 210 8 —

Placžisna žitow a produktow w Budžchinje.

1. haperleje 1876.

Kórz pſchenzy po 170 punt.: 17 markow 17 up. (5 tl. 27 uſl. 1 np.) hacž 19 uſl. 73 np. (6 tl. 17 uſl. 3np.) — Kórz rožki po 180 puntach: 13 uſl. 56 np. (4 tl. 15 uſl. 6 np.) hacž 13 m. 96 np. (4 tl. 19 uſl. 6 np.) — Kórz jecžmjenja po 140 puntach: 11 m. 97 np. (3 tl. 29 uſl. 7 np.) hacž 12 m. 37 np. (4 tl. 3 uſl. 7 np.) — Kórz wowža po 100 puntach: 2 tl. 20 uſl. hacž 2 tl. 21 uſl. — np.; hroč: — tl. — uſl. — np; wofa: — tl. 25 uſl. — np.; jaſhy: 4 tl. — uſl.: hejduschné truph: 6 tl. 10 uſl. 7 np.; běrný: 16 uſl. 7 np. hacž 19 uſl. 5 np.; butra: — tl. 26 uſl. hacž 29 uſl. ſyño po 100 puntach: 1 tl. 18 uſl. — np. hacž 1 tl. 25 uſl. —

Žitowý dowos: 3515 měchow.	Na wikač		Na burſy	
	wot	hacž	wot	hacž
mč. np.	mč. np.	mč. np.	mč. np.	mč. np.
Pſcheniza	50 kilogramm	9 52	10 71
Rogžka	=	8 35	8 54
Ječmén	=	7 83	8 26
Wowž	=	8 10	8 40
Gróč	=		
Woka	=		
Raps	=		
Jahly	=	12 66	
Hejdusčka	=	19 70	
Berný	=	1 67	1 95
Butra	1	2 50	2 70
Syño	50	5	5 50

52 na žitnej haſy 52.

Sa konfirmandow porucžam ſwoj ſkład čornych a brunnych lüſtrow, repſa, craina, alpacca we wſchēch dobroſezech wot 40 np. a dróſcho; jaqueth we wſchēch barbach wot $1\frac{1}{3}$ tl. po mérje ſamžny fabrikat k dobročiſtemu wobkežbowanju.

H. Kayſer
na žitnej haſy 52.

K hermankej
ma ſwoju budu bliſko poſta na bohatej haſy

P. Michaelis

knihivjasarnja na jerjowej haſy 266.

Poſticža wulki wubjerf dobrych a tunich kožanych tworow, faž tež papjerjaných a galanterijowych luruſowých wézow.

Skutkowanje w dželarni doma ſtajniſe poſraczuje.

G. Joachim, Atelier ſa njeboſne ſakadžowanje ſubow, operazije ſubowe, plombirowanie, čiſčenje, ſahnacze ſubhollenja atd., w Budyschinje, na ſnitskiej lawſtej haſy 120 pola t. pječarja Klingſta. K ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Hnójne deſſi

porucža poſchedawarnja wužitkoweho drjewa

w Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

A. Zimmermann, czeſkliſti miſtr.

Pſchedawanje twarskeho a wužitkoweho drjewa

A. Zimmermann

czeſkliſteho miſtra w Budyschinje na nowych hrjebjach 713
porucža ſwoj ſkład ſuchich khōjnowych a ſhmrekowych deſkow tak derje k twarjenju, faž tež ſa tſcherjow, bēmarjow atd. Drjewa ſa hrjadu a koſtu ſo po ſtaſanju we wſchēj dohoſezi a tolſtoſezi połnohronite najtunischo wobſtaraja.

Dale poruczeja ſo tſchēſhne laty a ſhpjent, ſpalierowe laty, lepjerſte laty, ſtolle, tſchēſhna papa, papne hoſdze po najtunischiſtch placziſnach.

Sahojenje ſlepoteſcze, po najwēſciſhim, bjesbolojnym a bjesoperirowanych. Wočoſekar **Dr. K. Weller** ſen. w Draždžauach (Victoriastraße 4.)

Čorne draſtowe tkaniny

jafo thibet, cachemir, velour, rips a alpacca, faž tež wſchelake brune tkaniny porucža we wulkim wubjerku, meter wot 9 nýl. hacž 1 tl. 27 nýl., ſtary lohež wot 5 nýl. hacž 1 tl. 2 nýl.

Ernst Pech

na žitnych wiſach 603.

NB. W fhlamach po ſerbſki ryczi.

Latožeſne warne maschinu,

falzplathy,

wódne pónwje,

faž tež druhe twarcne artikle porucža najtunischo

Joh. Mießner.

Kwětki

wěnzv, buketu k kwazam, kſcheziſnam, po hrjebam atd. najtunischo poſchedawa

Joh. ſrudi. Kleinfückowa

na žitnych wiſach

w domje k. poſtekupza Gliena po 1 ſth.

Želeſniczne ſchěny

we wſchēch dohoſezech k twarbam po najtunischiſtch placziſnach porucža

Joh. Mießner.

Sporuſchf punt po 1 m. 20 np.
kalmuſowý forſen po najwyschſcej placziſnje ſtajniſe kupuje
hrodowſka haptka.

Zena hěža ſ 3 jutrami pola, faž tež ſ rjanej ſadowej a kucznej ſahodu je we Wulſich Sdžarach na poſchedań a može wjetſcha poſoža kupnych pjenes na njej ſtejo wostacž. Wſcho dalshe je ſhonicz pola wobkežberja Tr. Hajnika tam.

Schtóž ma na ſemrjeteho ſowarſkeho miſchtra Šchimanga w Minakale neſchto placziſz, njech to hacž do 10. haperleje pola rychtarja Graſa w Minakale wobſtar. Teho runja ma ſo tón na njeho wobročicž, kig měni, ſo ma hiſčeze neſchto wot njebočicžkeho doſtačz.

Agentojo

ho ſa jene derje ſrjadowane
wohen ſawěſcžaze
towarſtwo

na wſajomnoſź, a to
w Budyschinje, Rummardze,
Rakzach, pod ſpodobnymi wuměnenjem i ſuſtupjenju
poſtaja.

Offerty njech ſo pod chifru A. B. 100
na knjeſa direktora **C. Müller**, w Draždžach, Kleine Blauensche Gasse 49, poſzeli.

Khofej

punt po 1 m. 20 np. jako
neſchto wo prawdze rjane a
kupjenja hódne porucža

J. T. Glien

na žitnych wiſach.

Wot 1. haperleje t. 1. namaka ſo moje wobydlenje a expedizia w moim nowym domje na naboczeńej walskej haſy (Seiten-Wallstraße) t. j. na wuriejanſkim puczu.

Advokat Stephan.

Palenz!

Mój hízom dawno jako wubjerny a czeſeze ſlodžaz

cziſty palenz,

faž tež wſchitke družiny dobrzych palenzow ja ſ tutym knjeſam ratarjam a ſaſopſchedawarjam poruczejo naſpominam a po najtunischiſtch placziſnach poſchedawam.

J. T. Glien na žitnych wiſach.

Kożowe khlamy

R. Lindau

w Budyschinje pschi mjażowych hětkach
poruczeja swój najbohatši sklad wschéch družinow fože.
Placisny najtunische, ale twjerde.

Schpihele,

faž wujschwejsowane gardinowe žerdže porucza we wul-
fim wubjerku po poniznych placzisnach

Rudolf Wilhelm
na ſerbſkej haſy čo. 20.

Sklad czaſnikow
wot
J. G. Schneidera

na ſmutskomue lawſkej haſy, pódla tórmu.

Wulki wubjerk w schéch družinow czaſnikow (ſegerjow) po najtunis-
kich placzisnach.

Jenož derje wotczehnjeue czaſnikfi ſo pod twjerdym rukowanym
pſchedawaja.

S dobom porucžam prawdziwe ſlěborne rjeczaſki, prawdziwe talmi-
ſločane rjeczaſki a poſkočane rjeczaſki we wulkim wubjerku, teho runja praw-
dziwe ſkote rjeczaſki, medaillon a kluczki.

Hewak pſchispominam, ſo ſym ſerbſkeje rycze mózny.

P. Kneifelowa

wloſzowa tintkura,

wot najwuwolanskich lekarjow (pſchirunaj
wopisza) na najlepſie poruczena, dopóſnaty
naajlepſchi, jeli niž jeniečki, wo prawdze spraw-
ny ſred, ſo by ſo niž jenož wupadanie
wloſzow ſadžewalo, ale tež njeležomne, poli-
zaſzy wobtwerdžene padý to wobhwědeča,
doħolstne plēchaſztwo wotſtroniko. Ma jenož
na pſchedan Heinr. Jul. Lincta w Budys-
chinje, w flakonach po 1, 1 a 3 markach.

Jedyni wiežomnik

móże pod spodobnymi wuměnjenjemi knihi-
wjasarſtwo pola podpižaneho na wuſtneč.

Gustav Rämsch, knihiwajaſat
na ſerbſkej haſy čo. 105.

Drjewowa aufzia.

Schtwórk 13. haperleje popołdnju wot 2
hodžinow budža ſo w bartſkim reviru w
ſafaneriji a na wowczej horje

10 ſhmrékowych ſchomow,
13 khójnowych = ,
4 lipowe klozy,
14 Rm. lipowych ſchęzepow,
21 = khójnowych = ,
35 = inječkach a twjerdých pjenkow,
17 = ſbytkowych hromadow
na pſchedažowanje pſchedawacž. Shroma-
džina na wowczej horje.

W Barcę 5. haperleje 1876.

Wiedemann, wyschšchi hajnič.

po ſpôdžionje tuncich placzisnach na pſchedan.

Moritz Höniger

29 na ſerbſkej haſy 29.

W khlamač ſo ſerbſki ryczi!

S tutym najpodwolniſcho ſ nawiedzenju
dawam, ſo je moje wobhyleuje a ſchewzor-
ſtwo w Hoſchiz haſy 740 pola kniha ſo-
braka.

S poczeczowanjom

B. Haupt.

Sserbske a uěmske ſpěwarske
porucza po najtunischiſch placzisnach a tež
ſtaré knihi rycze ſwiaſa

Na fotonej haſy.

Gustav Rämsch, knihiwajaſat.

Wot bližſcheje ſrjedu 12. haperleje
na najnowſche
brunnopiwowe droždže
Hermann Darschau
na ſchulerſkej haſy čo. 354.

Koſlaze kóžki

ſtajnię po najwyschſcej placzisni kupuje
Heinrich Langa

na ſitnych wikach pschi ſerbſkej kath. zyrki.
A jutram ſo jedyn hólczez, ſyn ſprawnych
ſtarſich jako pjeckarski wuzhomnik wot
podpižaneho pyta.

Na garbaſkej haſy 373. Stöbe.

Wytaja ſo

gratdželarjo, hetmanjo, rolni pohončojo, 1
wajchtař, dělaczeſke ſamilije, wotročzny,
hródne džovki, wolaſy. Dobre wopisza
ſo ſada a dobra ſda ſo da.

Wſho dalshe w ſlužbudoſopkaſowazym
burauowje.

Joh. ſwid. Kleinstückowa
na ſitnych wikach p. f. pſchekupza Gliena
po 1 ſchode.

A jutram ſo mlode piwo pjeſni w
hoperzach pſchichodnu wutoru a ſrjedu 11.
a 12. haperleje ranu wot 5 hodžinow.

E. Schmidt.

Czéžle

poſla podpižaneho trajaze dželo
dostani.

A. Zimmermann,
czéžliſki miſchtr
na nowych hrjebjach 713.

Koſlaze kóžki

ſo ſtajnię kupuje
na bohatej haſy w khlamač
na róžku butrowej haſki.

Najnowſche a najelegantniſche
w ſitnych mežach najtunischi porucza

Heinrich Langa
na bohatej haſy.

lanowolijowh firniſh, derje ſchmyjazy,
wołojbél w firniſhu rybowanu a ſuchi,
moleriſke barbhy,

wolijobarbhy, ſ barbjenju hotowe a
derje ſchmyjaze,
jantarowh (beruſteinowh) lak,

lopallat,
terpentinowh molij,
pinsle atd. atd. atd.

porucza najtunischi
Otto Engert

droquerijowe a barbotworowe khlamy
na ſwoneknej lawſkej haſy 122.

Dobrowolna subhastazia.

Na namjet herbow njebo Šanže ženjeneje Weseroweje rodženeje Ssykoriz s Maleschez ma šo k jeje sawostajenstwu šlušchaza wulkosahrodiška žiwnoſež Cat. No. 54/56 Fol. 27 gruntskich knihi sa Delne Maleſchez, po 3 hektarach 4,4 arach abo 5 akrah 150 □prutach ležomnoſež a s 121,69 dawskimi jenoſčemi napolozena, kotaž je njedžiwajo na dawki a wobežnoſež wježnoſrnytih na 8700 M. — np. wotſhazowana,

21. haperleje 1876 dopoldnja w 11 hodzinach

na tudomnym hamcze po dobrowolnym waschnju na pschedadžowanje pschedawac̄.

Pokazujo na wuwěſhki, na ſudniſkej deſzy tudz a we Wehliz hoſceńzu w Maleschezach wiſaze, wopisjanje ležomnoſež a pschedawanske wumějenja wopſchijaze, ſo na kupjenje ſmyſleni pschedroſchuja, na ſpominjenym dniu w naſpominjenej hodžinje ſo na tudomnym hamſkim měſeze zhromadžic̄, k hadženju ſo pschedipowiedziež, ſwoju placzenja kmanoſež dopokasac̄, a dalshe wotčakac̄.

Kralowski ſudniſki hamt w Budyschinje, 22. mérza 1876.

Michler.

Mistr.

Wuprōſnjene je

ſtatne wucžerſke město pſchi ſchuli w Komorowje pola Rakez. Kollator: najwyſhſcha ſchulſta wyſhnoſež. Tole město poſkieža wyſche darmotneho wobydlenja a 72 markow ſa wudželenje wucžby w daleſdželanskej ſchuli, kaž tež starobneje pſchitohi, něhdže žadomneje, na lětnych dohodach 840 markow. Samohvienja maja ſo hac̄ do 29. t. m. pola podpiſaneho wotedac̄.

W Budyschinje 6. haperleje 1876.

Kralowski wotkrajny ſchulſki inſpektor.

Dr. Wild.

Hdyž ſu nětko wſchē nowe tkaniny ſa ſlečze doſchle, po ruczam ſwoj bohacze ſradowany ſkład drastowych tkaninow ſe židv, wołmy, piféja, fattuny a jacconas-jaquety a mantelety, wot najtunisich placzijnow ſapoczejo, hotowu drastu ſ wolmjaných tkaninow wot 5 tl. ſapoczejo, k dobrocziwemu wobfedžbowaniu a pſchispominam hiſhčeze, ſo ſo tak derje jaquety, kaž flejdy po měrje rucze ſechija.

Jan Jurij Pahn na torhoſhczu pódla hlowneje ſtraže.

Porjadna generalna zhromadžizna towarſtwa Maćicy Serbskeje

srjedu 19. haperleje popoldnju wot 2 hodzinow
w hôtelu k winowej kići w Budyschinje.

Džeński porjad: Lětna rozprawa. — Předpołożenie wobtwjerdzonych nowych wustawkow. — Wolby do předsydſtwa a wubjerk. — Namjet.

Předsydſtvo.

Žedyn nowy ſchvrižydkatý ſchleńčany wós ſ twjerdyh krywom po najnowſchej módze ma na pſchedaní

woshtwarjet J. Cimburek
na horucžerſkej haſhy
ſ napsheeza Münchner Hof.

Jena ſprawna a pilna holza ſ czeſneje ſamilije, jeli možno, ſerbſkeje rycze mózna ſo do jeneje pječarnje jako pſchedawarka pyta a može bory ſaſtupic̄. Adrežy pod „M. A. poſtſagernd Bauzen.“

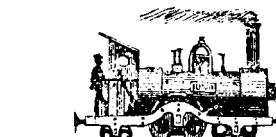
Kenjeſej Dr. Chrhardt. So Waſcha Dr. Whitowa wodžic̄ka ſa wocži, kotrež ſym ſebi hižom loni pſchinic̄ daſ, najlepſeſte wopokaſmo ſwojeje wubjerneje hojateje možn dawa a je tu tſi woſhobz zyle wot hoſeže wocžow wumohla, wobſwedečza rad po prawdze. Ahlersbach, 11. haperleje 1875. Rüſſer, měſhežanoſta. Dale: Woloſz mojich wocžow je ſo jara pole- pſchila a wot wocžom holzy, wo kotrež Wam wónoano piſach, je jene hižom ſaſo dobre. Sontop 4. haperleje 1875. Juliana Lehmann.

Wondželu 10. a wutoru 11. haperleje, na woběmaj dijonomaj rano wot 3 hodzinow buđe dobre pimo, ſ wjele droždžemi w piwaru ni we Wuježku pod Čornobohom pjeſnjene.

Dželbu na vok ſtajených mězow pſchedawa jara tunjo

Heinrich Langa
na bohatej haſhy.

Mězowe kſiamy
F. H. Müller
ſu nětko ſaſo na ſchulerſkej haſhy čzo. 5.

Hornolužiſka żeleſniza.

Wot 1. haperleje stanje ſo njevobmijeſone pſchewjeſenie tworow po ſchtukach a zlykych woſach bjes barlinsko-ſhorjelskim a naſchim dwórnichczom we Wyžokim Buſowje ſ pomozu ſjenozazeje želeſnizh.

Tarif ſaplaczenja je w naſchej ſublowej expediziſi we Wyžokim Buſowje naſjedžiež.

W k hoſebuſu 1. haperleje 1876.

Direkzia.

Wot najwyjetſcheje wažnoſež ſa wocži kóždeho. Prawdžiwa wodžic̄ka wot Traugotta Chrhardt a Grobvreitenbachu w Thuringſkej je wot lěta 1822 ſwetoſławna. Skafana a flacon po 1 marku poſczele mi buduſta hrodovſta a rafecžanska haptka.

Vloſkowe pſetwa
džela a wucžehane, kaž tež wotſihane vloſh po najwyſhſich placzijnah kupuje F. Böhma, broduſrahar 545 pſchi kaſernje a na hlowym torhoſhczu 44.

Džiwočaſke ev. luth. miſjonske towarſtwa ſmjeje jutſje — njedželu Palmarum — poſoldnju w tſioch zhromadžiſnu.

Petr Mlonk.

S Božej pomozu je ſo namaj dženža rano w 7 hodzinach čerſtwa holička na rodžila.

W Wjeležinje 1. haperleje 1876.

Aug. Kubiza, duchowny,
Bertha Kubizowa rodž. Bleylez.

Příloha k Serbskim Nowinam čo. 15.

Sobotu, 8. haperleje 1876.

W Budyschinje 1. haperleje 1876.

P. P.

S tuthym dwołam ſebi najpodwołniſho wosjewicž, ſo bym na dženbiſhimi dnju te dleſhi čaſ w tudomnym měſeče wjedzene

platowe a manufakturworowe fhłamy

a to te

na mjaſowym torhoſchežu čo. 36

mojemu ſynej

te pak

na žitnej haſy čo. 52

mojemu pschichodnemu ſynej

Hermann Kayser

pschepodał.

Za tule ſkladnoſež njemžu nimo puſčejiež, ſo bych ſa dowěrjenie, mi kóždy čaſ wopokaſane, ſwoj najhórzyſki džak wuprajił, a proſchu ſ dobov, to ſamo tež na mojemu wobeju naſlednikow pſchenjeſcž.

S poczeſćowanjom

Julius Hartmann.

W Budyschinje 1. haperleje 1876.

P. P.

S dwórlivym dživanjom na prjódſtejaze wosjewjenje mojego nana, knjeſa Juliusa Hartmanna, dwołam ſebi, najpodwołniſho wosjewicž, ſo bym na dženbiſhimi dnju te jemu ſluſhaze

platowe a manufakturworowe fhłamy

na mjaſowym torhoſchežu čo. 36

ſa moje ſliczbowanie horjewſal a pod firmu

Julius Hartmann Sohn

po herwak njepſhemienjenym waschnju dale powjedu.

Moje prózowanje budže na to ſložene, ſo bych kwalbu, kotruž je předawſcha firma w tak bohatej měre wužiwała, tež ſa mnje nadobyl a ja ſo ja teho dla dobrocziwemu wobledźowanju naſlěpje porucžam.

S poczeſćowanjom

Paul Hartmann.

W Budyschinje 1. haperleje 1876.

P. P.

W pschisanknjenju ſ hornjemu wosjewjenju mojego pschichodneho nana, knjeſa Juliusa Hartmanna, dwołam ſebi, ſ tutym najpodwołniſho ſ navjedzenju dacž, ſo bym ja te wote mnie hacž dotal ſa pomjenowanego ſliczbowanie wjedzene

platowe, konfekcione a modotworowe fhłamy

na žitnej haſy čo. 52

wot dženbiſcheho dnja ſa moje ſliczbowanie horjewſal a je pod firmu

H. Kayser

dale powjedu.

Każ prjedy, tak budže tež pschichodnie moje prózowanje, ſo by ſo dowěrjenie, kotrež ta ſtara firma wužiwaſche, tež na mnje pſchenjeſhlo.

S poczeſćowanjom

Handrij Hermann Kayser.

Jene herbske kherſuſhōwe knihi wilkeho
piſhma ſu dostacž pola Bernh. Peča we
Wojerezach.

Jeneho wuczomniſka pyta

Wilh. Miſlačk, ſedlařſki miſchtr
w Budyschinje na hornejerſkej haſy.

Jena holcžka ſe wžy může ſhicže a ſchwa-
dliſtwo doſpołniſje naukuňyž w Budyschinje
na bórklinje 290 po 2 ſchodomaj.

Meschijska haptynka w Budyschinje. Max Schünemann.

Olsenburgski młotkotny polver, pateżif	1 marku	25 np.
szwajcarski młotowy a wuzitkowy polver	— "	50 "
kłosowy polver sa konje	— "	50 "
Bely bróftaft, bleschka 50 np. a 75 np.	— "	75 "
szehlomjedowy extract, bleschka	— "	25 "
trejczezaze pille, schachtla	— "	25 "
bajerski bróftowy kłodozotor, po	— "	50 "
Koncentrirowany nervyfylnjazy spiritus, bleschka	1 "	50 "
restituzionski fluid, bleschka	— "	20 "
Universalny ranoplestr, kruch po	— "	15 "
wuohrenthalsti hojazy a czehnjazy plestr, schachtla	— "	50 "
tinktura psche wosabenje, bleschka	— "	18 "
loschwizski balsam, buschkej	— "	25 "
Aromatiska wiezna wota, pateżif 80 np. a 50 np.		
papjera psche wiez, rołka		

Wopiszmo.

Jenož Glöcknerſkej žalbje*) ma moja żona swoju strowość dżakowacę, wychodząc 8 lat miedzje wona hrośne lishawy na nohomaj, którež so jefjachu a juzyle wot dżela wotdżerżachu. Wschitke pospytki, swoju strowość sażo dostacę, běchu podarimo, po nałożeniu 1 duzentu schachliczkow je ju pak sażo dostala; tak může jedyn s lóhkim khostami swoju dolho hubjeni strowość sażo dobycę, hdyn jedyn prawy średź tręchi a to bě jenož jenieżdy Glöcknerſka žalba. S dobowi wobřwoběczan, so buschtaj jenemu wožebnemu mużej, kotrejuž ju poruczich, nosy, 20 lat bolazej, w krótkim čažu sahojenej. To ja s dżakownoscie druhim tak khowym, sjawuje k namjedzenju dawam.

Dzien 7. novembra 1875.

Theodor Koch
s Obertrebr posa Apoldy w Thüringſkej.

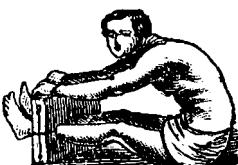
Prawdziwa se schtemplom: **(M. RINGELHARDT)** a ſakitanſkej

marku **XX** a je dostacę w schachtach po 25 np. w budyskomaj haptynkomaj, kaž tež w haptynkach w Biskopizach, Rakezach, Schérachowje, Hirschfeldze, Bjernacjizach, Woſtrowzu, Herruhucze, Neugersdorſje, Groß Schönawje Kowosalzu, Seiffenhennersdorſje a w fabryzy w Gohlisu pola Lipka, Eisenbahinstr. 18.

Wopiszma ſu we wšichc haptynkach k namjedzenju.

N.B. Warnowanie. Čeſczeniu publiku wožebje na to kędzbni cžinimy, zwieru na horne schtemple kędzbowac, dokelž Glöcknerſku žalbu w nowschim čažu falschua.

Zondžesu 10. haperleje wobsanknjenje. Mehlbergowu klawu muſeum sa wumjelſtwo a wědomnoſć

wopschijazy 1000 präparatow anatomiskeje ceroplastiki a mechaniki; inkwizicja ſe ſwojim martrowazym gratom a folstrowaniem prijodl-stajenia w žiwienſtowulich figurach. 2. wotdželenje: spodobna schlenzofotografika wustajenja, ſrijadowane puczowanja po kraju a po morju.

Wschednje wotewrjeny rano wot 9 hacž wjeczor do 9 hodzinow. Saſtup 30 np.

Wo prawje bohaty wopyt prožy

Dr. Mehlberg.

Cžiſcze Smoterjež trihieſiſchejeruje w maciežnym domje w Budyschinje.

Droguerijowe klamy Otto Engert

na ſmuckomnej lawſkej haſh 122

poruczeja najtunischo
bolsacjerjazh spiritus,
kampherowy spiritus,
arnica spiritus,
cžetazh element,
baldrjanowe threpki,
schwabloäther,
ſalmiaſodus,
terpentinowy wolijs,
benzin k wuziſczenju blaſow,
lepjazy pleſtr,
jendželski pleſtr,
winokamenowy kiflik,
dwojny wuhlokiſhah natron,
chlorkalt,
potashu,
aloë,
mannia, zyku a tolčenii,
cremor tartari,
malenowu juſchku,
citronowy wolijs,
bullerisku ſol,
karlsbadsku ſol,
ſennesowe klopjena,
kamikowy thej,
pfeffermünzowy thej,
baldrjan,
althejowy kornej,
kiodke drjewo,
dorschojatrowy thran najlepſchu tworu,
mandlowy wolijs,
homel,
ricinuſowy wolijs,
venezianske mydlo,
žonopowe kwety,
antimonium,
bals. ſulfur,
terpentin,
lefwizu,
klonu kamej,
kaž tež wſchē korjenje a ſela k ſkótnym
polveram.

Zena dželačjerſka familia, jeli móžno
bjes džeczi abo tola s wulkimi džeczimi, móže
na rycerſtuble w ſsmochęziach pětne wo-
bydlenje darmo dostacę pschi wſchednej dobrej
ſaſluzbje.

Schthri hacž ſchěſcž wu-
žitkowych kruwów ma
na pſchedan ryczerſtublo
w Saryczu.

Zena pěſtonicja katholſteho wěruwusnacza
móže hnydrom ſlužbu dostacę. Hdze? to
je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowin.

Kóſlaze kóžki
kupuje po najwyhſichych placzisnach
Gustav Naue
na garbarskej haſh 426.

Stwórlétna předplata
we wudawařni 80 np.
na němskich pôstach
1 M., z přinjenem do
domu 1 M. 15 np.
Kožde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja
so we wudawařni Serb.
Nowin'na róžku zwonc-
neje lawskéje hasy číslo
688 wotedać, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 16.

Sobotu, 15. haperleje

1876.

Dobrowolna subhastazia.

Na namjet herbow njebo hanže ženjeneje Weseroweje rodzeneje Szkołoriz s Malešchez ma so k jeje sawostajenstwu skuscha za wulkosahrodniška žiwosć Cat. No. 54/56 Fol. 27 gruntsich knigi sa Delnje Malešchez, po 3 hektarach 4,4 arach abo 5 akrach 150 prutach ležomnosće a 121,69 dawkiškim jenoscem napoložena, kotaž je njedživojo na dawki a wobežnosće wjefnowychtzy na 8700 M. — np. wotchażowana,

21. haperleje 1876 dopoldnia w 11 hodzinach

na tudomnym hamce po dobrowolnym waschnju na pschebadżowanje pschedawac̄.

Pokazujo na wuwějchtki, na žudniškej dežy tudz a we Wehliz hosczenzu w Malešchezach wižaze, wopiszanje ležomnosće a psajedawanske wuměnjenja wopšchijaze, so na kupjenje sumyžleni pschepröschuju, na spominjenym dniu w naspominiowej hodzinie so na tudomnym hamciškim mječze hromadzież, k hanženu so pschipowjedzież, swoju placzenja kmanosć dopokaſac̄, a dalshe wotčakac̄.

Krasowski žudniški hamc w Brudyschinje, 22. mèrza 1876.

Michler.

Mistr.

Tsi žadanja.

Dwaj młodaj mandželskaj běchtaj w hromadze jara pěknje žiwaj a mjeſchtaj jenož tón jenicki njepocžink, so chyžchtaj, hac̄ runje so derje mjeſchtaj, pschezo hischeze lěpje mēc̄. Teho dla ſebi pak to pak tamne žadaschtaj. Žedyn wjecžor po hodžoch wo jstwje ſedžeschtaj a hdvž ſebi muž wjele žadasche, mjeſtche žona hischeze wjetſche žadanje. A jako běchtaj w najlepšim wukladowanju, s komory běla žonka wustupi, lědy lóhcž wulka, ale krafzna na pohlad a zyla ſtwa po róžowej wóni wonjesche. Taj mandželskaj so drje s wopredka jara strožiſchtaj, ale so bórsy ſaſo ſebraschtaj, jako ta žonka ſe ſlěbrojashym hlošom rjekny; „Ja žym hórska knjeni Šlotuſhka a bydlu w horach w ſchleſčanym hrodze. Ja ſkoto dam, komuž chzu a miam ſydom ſtom ſkunžobnych duchow. Tsi žadanja ſmětaj wuprajiež, tsi žadanja chzu wamaj dopjelniež.“

Muž na ſwoju žonu ſkowrje poahlada, so by hubu njewotewrita, pschetož jemu so ſdasche, so chze ſebi wona khetſje rucze hromadu židaneje drasty a druheje žonskeje pychi žadac̄. Vjes tym pak hórska knjeni praji: „Tydžen' mataj khwile, ſebi Waju žadanja rosmyžlicz. Wopomítaj ſebi tu wěž derje a so njepſchekhwatataj!“ Hm, to je duschnie, pomyžli ſebi muž a ſwojej žonje ruku na hubu połoži, so by mjeležata, a hórska knjeni so psched nimaj ſhubi, jako dym.

Kaž ſbožomnaj nětko tež muž a žona běchtaj, hdvž ſebi na to pomyžliſchtaj, so ſmětaj ſebi najkraſnije žadac̄, tak njeſbožomnaj tola tež druhdy ſaſo běchtaj, dokož so jimaj nicž doſez krafzne njeſdaſche, a pschi tym dyrbjeſchtaj so jara na ſedžbu brac̄, so běchtaj so s někajkim hlypym žadanjom njepſchelapnykoj.

Thesći džen wjecžor měnjesche žona k mužej: „Wschalo mamoj hischeze khwile hac̄ do pjatka!“ a wobaj nutrije pschihladowaschtaj

tať ſo běrný w pónwi k wjecžeri pražachu. Žadym nicžo wjazy nepraji, ale běchtaj ſe ſwojimi myžlemi do ſwojeho pschichodneho ſvoža ponurjenaj. Dako pak žona pražene běrný ſ pónwje do ſchlickžti ſidaſche a jej ſuboſne wonjenje do noža ſtuſaſche, wona we wſchej njewinowatoſczi rjekny: „Haj, hdvž býchmoj k tym běrnam tež hischeze pječeniu ſolbaſtu měloj! — Aw jaw! prěnje žadanje bě wuprajene a tať ruce, kaž blyſt pscheleczji, tež najrjeñſha pječena ſolbaſta na běrnach ležesche.

Schtó njeby ſo na tajke žadanje a na jeho dopjelnenje mijerſaš? Kotry muž njeby ſo tajkeho pschelapnjenia dla na ſwoju žonu hněwał?

„Hdy budžiſche ſebi tola ta ſolbaſha k nožej pschiroſtla!“ wu-rafy muž w prěním pschekhwatanju, tež we wſchej njewinowatoſczi a ſebi na nicž ſlo njepomyžlo, — a kaž bě žadane, tať bě dopjelnenie. Lědy bě wón požlenje ſkowo wuprajil, dha ta pječena ſolbaſta na nožu jeho lubje ſony kaž pschiroſzena wižasche a jeje dwaj kónzaj ſo ſimbaschtaj, kaž huſarej podnožna broda.

Nětko bě njeſbože zyle hotowe. Dwě žadani běchtaj wuprajenej a mandželskaj njeběchtaj ani wo pjenjež bohatschej. Ženoz jenu ſolbaſtu běchtaj doſtaſoj, ale, hac̄ runje wona pěknje wonjesche, dha běchtaj ju tola rad ſkerje a lěpje wotbyloj. Žene žadanje mjeſchtaj drje hischeze wuprajic̄, ale ſchto dha by jimaj wſcho bohaſtwo pomhalo, hdvž by žona ſolbaſtu na nožu wobkhowała. Schto cžinicž? Wonaj dyrbjeſchtaj wot hórskeje knjenje žadac̄, so bu jeju wot teje cžepſkeje ſolbaſhy wumohla. Tať ſo tež ſta, ale wſche tsi žadanja běchu nětko wuprajene a taj wbohaj mandželskaj ſedžo na ſo hladaschtaj a ſo jedyn na druheho hněwaschtaj. Hórska knjeni pak ženje wjazy njepſchiridže.

Swētne podawki.

Němske khēzorstwo. Sakſke ministerſtvo chyžsche, kaž ſhy hižom powjedali, lipſkodražbansku železnizu kopicz. Ta węz je pak nětko woftorčena, dokoł ſaſtupjeſtwo železnizy ſ ministerſtrom placzijſny dla pſches jene pſchiničz njemóže.

W druhzej komorje sakſkeho ſejma ſo wondano wo tón namjet jednaſche, ſo by ſo w ſchulach zyła, biblia wjazy njetrjebaka, ale ſo jenož někaſki bibliſti wuczah naſožał. Tutoń namjet bu pſchečzivo 7 hloſham ſa dobrý ſpōſnaty. Pſchečzivo njemu tež ſapóžlanz Neřk ryczeſche a hloſhovasche.

Kral a kralowa ſo 18. haperleje na Dybin (polo Žitawy) podataj a ſo 20. haperleje wot tam do Draždjan wróczitaj.

Hłowne towarzſtvo ſa ſmutskomne miſionifto ſměje 24., 25. a 26. haperleje ſwoje ſhromadžiſny w Draždjanach.

S Barlina piſaja, ſo tam ruffi khēzor 10. meje pſchijedje a ſo potom do emſtich čaſku jara woſlabnylo. Hac̄ je na tym ſchto wérno, njewěmy, tola je džinwe doſcz, ſo ſu tež jene tamniſche nowiny, kotrež ſi wjerchej Bismarck jara bliſko ſteja, tajkeho měnjenja.

Awſtria. Khēzorka, kotrež bē ſo na někotry čaſh do Žendželskeje podala, je ſo wot tam ſaſho wróczila.

Žednanja bjes winskim a wuherskim ministerſtrom, kotrež ſo dla wſchelakich, woſebje pjenježnych naležnoſcžow we Winje džerža, ſu hac̄ dotal zyłe njeplodne woſtaše. Wuherszy ministrjo chzedža mjenujzy jara wjèle mēcz, winszy pak mało pſchiswolicz.

Wina teho, ſo Awſtria boſniſtich a herzegowinſtich kſcheczijanow na wſchē waſchnje ſi temu wabi, ſo bychū ſo tuczi ſaſho ſultanej podczijſnyli, je pječza to, ſo ſo to awſtriskim Němzam a Madžaram ſa jich narodnoſez ſtrachne ſda, hdyn by bliſko awſtriskich mjeſow ſaſho jene ſlowjanſke — njech tež jara mało — kniežerſtvo naſtało. Pſches to bychū mjenujzy awſtrisy ſsklowjenje wjetſchu wažnoſez dobyli,

Žendželski krónprynz na ſwojim dompučju ſi Indije w tychle dnjach do Triesta pſchijedje a ſo wot tam do Žendželskeje poda.

Boſnijska a Herzegowina. Ruski khēzorski kanzler, wjerch Gorčakov, je knjeſa Wježelizkeho-Wožidaričza ſi kſcheczijanam poſkaſ, kotsiž ſu pſchečzivo Turkam poſtanysli, a je jich pſches njeho napominal, ſo bychū ſo tmu poſtajenjam, kotrež je awſtriski kanzler ſestajal a ſultan ſa dobre ſpōſnaſ, tola podczijſnyli a ſi Turkami mēr ſčinili. Ale kſcheczijenjo prajachu, ſo woni to cžiničz noſzedža a njemóža, dokoł bychū jich Turkojo, tajke poſtajenja njewoſledžowajo, nojſkerje wſchitkich ſabili. Ma to je Wježelizki, jako bē kſcheczijanam tójſhoto pjenies ſawostajil, ſaſho do Petersburga wotjēl.

Na to je general Rodicž, nameſtnik awſtriskeho khēzora w Dalmaziji, wójwodam turkowſtich kſcheczijanow ſi naſjedzenju dał, ſo by rad ſi nimi poręčał a ſo bychū ſo woni teho dla 7. haperleje w Sutorinje (w Herzegowinje) ſeńčz chyžli. Wójwodoh na to wotmolwicu, ſo pſchindu. Zako bē Rodicž ſi nim pſchiholo, rjekny wón, ſo je wot awſtriskeho khēzora wotpoſkany a ſo jim tón radzi, ſo bychū ſo boſnijszy a herzegowinſzy kſcheczijenjo turkowſkemu ſultanej ſaſho podczijſli a ſo bychū to cžim ſkerje cžinili, dokoł jim ani Ruſowſka ani Sſerbia ani Čjornohora tola pomhačz njebudže.

Kaž ſo ſda, jemu wójwodoh jeho poſklenſhe wudawanie měrili njeſhu, pſchetoz woni wotmolwicu, ſo ſo woni ſultanej njepodečiſnu, khiba pod ſkładowazym wuměnjeniem: 1) Kſcheczijenjo maja w Herzegowinje ſi najmjeiſcha tſeežmu wſchē polow a ſukow jako twierde woſbedzenſtwo doſtač; 2) ſultanowe wójſko Herzegowinu wopuszczi a wotstanu jenož w ſcheczich měſtach male wojerſke wotdželenja; 3) ſultan kſcheczijanam wſchē zyrtwoje a domy ſaſho natwaricž da, kotrež ſi Turkojo ſpalili; wón jím na jene lěto zyrobu a trébnym polnym grat woſtara a jím dawki na tſi lěta ſpuszczi; 4) kſcheczijenjo ſwoju brón předy njewotpoſoža, hac̄ ſu herzegowinſzy Turkojo ſwoju brón wotedali; 5) ſa Boſniiju a Herzegowinu ſo taſka wuſtawa poſtaji, ſo ſo tam bjes wole kſcheczijanow w krajnych naležnoſcžach žane pſheměnjenje ſtačz njehmě; 6) Awſtria a Ruſowſka poſcežele do tych měſtow, hdzež turkowſke wójſko hſcheče ſtejo wotstanje, ſaſtojnifikow, kiz maja ſa tym hladac̄, ſo bychū ſo požadanja kſcheczijanow we wſchém naſtupanju dopjeliſile. — Rodicž ſo potom ſaſho do Dalmazije poda a wójwodoh ſi ſwojim ludzom. A dokoł ſultan wuměnjenja kſcheczijanow doſpelnicž nochze a njemóže, dha ſo wójna dale powjedže.

Sſerbia. Wſchitke nowiny w tu kſhwili jako wjetſchu abo mjeniſchu wěſtoſez wudawaja, ſo ſo ſerbski wjerch Milan dlehe wójny ſi Turkami ſmimycz njemóže a ſo ta najſkerje bóſhy wudvri.

W kotrej rheezi ma ſo w ſerbskich ſchulach czitanje ſapoczeſez?

(S „Kath. Poſta“ na žadanje wotčiſtečzane.)

Nowy ſchulski ſakon, kiz ma wot 1. oktobra 1874 placzivosež, žada ſebi wot woſhadow wulke woſory. Bjes hórschenja ſu ſo pſchijneſte. Sſam minister je to kſhvalobnje pſchipóſnaſ a ſchulſzy woſkrefhni dohſadowarjo ſu tež wuſnali, ſo ſo jim nihdže ſadžewki do pučza kladke njeſhu, ale ſo by jich ſtutkowanje po měžnoſcži tež wot duchownych podpjera. To tež wo naſchich ſerbskich woſhadach placzí. Žadanja ſchulſkeho ſakonja a žadanja inspektorow buchu wot wſchitkich woſhadow ſhverňje dopjelnjene; knježa ſararjo, kiz džě tež chzedža, ſo by woſhadna mlođoſez ſo we wužitnych wědomoſcžach roſwuežowała a derje wotčahnyla, ſu kóždy čaſh ſi pſchečzeloſcžu ſchulſkim inspektorom ſi ſlužbje byli.

Powſchitkownu njeſpoſkojnoſcž ſbudži pak woſanfjenje konferenzy džežacž oč wučerjow, kotrež bē inspektor ſlada w Kamjeniu ſobotu pſched poſtnizami, 26. februara powołał. Tu ſo ſi wjetſchini 8 hloſhow pſchečzivo dwěmaj woſanfny, ſo by ſo we ſerbskich ſchulach ſi němſkim czitanjom ſapoczeſalo a ſo by ſa poſdra lěta hakle ſerbske czitanje ſi temu pſchistupilo.

Pſchede wſchém naſtanje nětk prañchenje: ſchtó dha je tajke konferenzy prawo dał, wo tak wažnej wězy pſches wot hloſhowanje něſhto poſtajecž? W ſchulſkim ſakonju nicžo njesteji.

Woſanfjenje tuteje konferenzy je nje pādagogiske t. r. kublanju a duchownemu roſwicžu ſerbskich džecži zyłe ſchťodne. Serbske džecži ſměja tak najprjedy němſky czitanacz wuknycz, ſchtó tola njeroſemja, jich duchowne dary njemóža ſo ſi czitanjom wuſbudzecz, a džecži lóſcht ſi wuknjenju ſhubja. Němſke pſchisłowo praji: „Lesen und nicht verstehen, ist nicht besser als müßig gehen.“ Jeno ſa jara derje woſbdarjene džecži ſn a dž móže tajke njeroſemliwe czitanje bjes ſchłodh wotſacž, ſa wſchitke druhe pak je tónle pučz ſchłodliwy.

Prawidla a theoriye němſkich pādagogow maju na dobo jenož po někotrych woli wſchitku placzivosež ſhubicž w naſtupanju ſerbskich džecži. Tak, na pſchikkad, njedawa ſo nihdže rada, ſo bychū ſo

u ē m ī ſe džec̄i ani na mjesach Franzovskeje, hđež poſdžiščo w živjenju tež franzowſku ryc̄i trjebaſa (kaž naſche džec̄i němſku), čitanje w franzowskej ryc̄i wuknyc̄ sapocželi, a potom hakle w ſwojej maczérnej němſkej. Němſka ryc̄i je wot franzowskeje runje tak roſdželena (tež we wěſtých ſyfkach) kaž ſerbska wot němſkeje (pſchi- runaj: ü, ö, ï, p̄, ng, nk, dolke a krótke ſylby, ſylby: ge, he, ke, le, tsche a ſche atd.); ſchtož wucžerjo derje wjedža. Hdyž netko wſche lažy wucžerjo wobkruezeja, ſo němſke džec̄o ſwoju j enu maczérnu ryc̄i doſpoknje trjebac̄ njenawutkne najbole do džewjateho lěta, kaž može ſo žadac̄, ſo by ſerbiſke wježne džec̄o, hdyž hiſcheze ſwoju ryc̄i nije ſuwuknijo, ſi wuknjenjom zuſeje, wjele roſdželneje němſkeje ryc̄e ſo ežvilovalo, haj ežitanje w tutej zuſeje ryc̄i sapocžalo!!! “So njevnych knihi citiroval, ale wſhitkim ložzy dostupny citat k dopokasanju runje wuprajeneho nałožil, poſkuſa na ſonche, „Baužener Nachrichten,“ hđež je dopiž wo pſchednoſčku k Dr. Gelbe w Liniju (10. julijsa), kiž praji: „Die Umgangſprache lernt das Kind vor dem 9. Jahre in der Regel nicht gebrauchen.“ Tón ſamn praji tež, kaž wſhižy druſy pädagogovojo: „Die Mutterſprache ist der wichtigste Lehrgegenſtand in der Schule.“ A kaž horſiſje ryc̄a němſky pěžnjerjo (poetowje) wo maczérnej ryc̄i, ſchtož je tola tež ſa ſerbske džec̄i jenož ſerbska ryc̄i; tak M. Schenkendorf: „Mutterſprache, Mutterlaut, mir ſo wonnesam, ſo traut! Erſtes Wort, das mir geſchallet, ſüžes erſtes Liebeswort, erſter Ton, den ich geſallt, klinget ewig in mir fort. Ueberall weht Gottes Hauch, heilig iſt wohl mancher Brauch; aber foll ich beten, danken, geb' ich meine Liebe kund, meine feligſten Gedanken ſprech' ich wie der Mutter Mund!“

Hdyž ſu ſerbske džec̄i nekotre ſéta ſerbszy cžitali, potom njech wukni zuſu němſku ryc̄i w pižnje na podložku ſwojeje; potom ju ſterje ſapschijeja a ſlepje na wuknu. Teho dla ſaton ſerbske čitanje porucža a žada hakle ſa wjſchje klaffy wucženje w němſkej ryc̄i. Tež my ſmy, to ſo wě, ſa wuknjenje němſkeje ryc̄e, ale niž ſa pſchesažne, ale ſa roſomine wuknjenje na podložku ſerbskeje ryc̄e. Tola nječam to bliže roſpišowac̄, dokelž trěbuoſč zuſeje ryc̄e wopipowac̄, ſlabuſhckam ſawostajamy, kotiž ſi tmy tunju ſhwalbu pola Němzon, kotrymž ſo tajke ryc̄e ſubic̄ dyrbja, radn pytaja a doſtawaja!

Ze Serbow.

Š Buduſchina. Pſchi honjenju ſa materialnymi dobytkami, kaž je ſo tajke waſhunje woſkebje po ſkóncženej němſko-franzowskej wojniſje dale a bole roſſchérjec̄ pocžalo, ſu pržowanja ſa duchowne ſbože tójschtu mjenje ſpodobanja nařakale, hac̄ w předawſich lětach. Duž je wježne wſcheje ežefezé hđdne, ſo ſo naſche ſerbske literariſke abo knižne towarſtwa wot ducha nětčiſkeho ežaža nježu uſolic̄ daše, ale ſu na polu wědomnoſče a ſdželanosc̄ ſi horliwoſču dale ſkutkowale. A tajkim towarſtwami ſluſha tež Macziza ſerbska, kotraž je, hac̄ runje jara wjele ſobuſtawow nima, ſa poſlenje dwanac̄e měžazý tola dwaj ſechiwickaj „Časopisa“, ſerbsku protky a dwě knižzy ſa lud wudala, ujenujz „Ernst a Albert, rubjenaj ſakſkaj prynzaj. Wot H. Jordana.“ a „Zutrowne jeſka. Wot kanonika kapitulara kantora Jakuba Kucžanka.“ Wobej knižzy ſo ſpodobnje ežitatej a možetej jenož dobre pocžinki w džec̄och a wotroſežnych pſchiſporjec̄.

Macziza ſerbska ſmje ſrjedu po jutrah ſwoju porjadnu generalnu ſhromadžiſnu, na kotrejj budža ſo, kaž hewač, lětne roſprawy wo jeje ſkutkowanju a ležomnoſći dawac̄. ſchtož maczicžmu ležomnoſč nastupa, dha možem ſižom do předka prajec̄, ſo wona,

hdyž tež w tu ſhwiliu ničo njepſchinjeſe, tola tež netko ničo wjazh njekhoſchtuje, dokelž je wona tak pſchenajata, ſo doſhody ſa wudarovi doſhahaja a tež pſchichodnje doſhahac̄ budža. Š zyla by derje bylo, hdyž by ſebi kóždy, kiž do Maczizy ſaſtupi, pomyslik, ſo wón k tajkemu towarſtwu pſchistupi, kotrehož hlowne wotpohlaſdanie je, w učene a roſwucžaze knihi ſa ſerbski lud wudawac̄. Jenož k temu kóždy ſobuſtaw ſwoj lětny pſchinofſč (4 hriwny) da a teho dla wón tež wot kóždeje, wot Maczizy wudateje, knižki jedyn exemplar darmo daſtanje. ſchtož pak maczicžnu ležomnoſč naſtupa, dha ſa nju žadyn maczicžnu ſobuſtaw ničo placzic̄ ani w niežim ſa nju rukowac̄ nima, maczicžna ležomnoſč ma ſwoje potriebnoſče ſe ſwojimi ſamňimi doſhodami wurunac̄, jeli pak budža jeje doſhody něhdý wjetſche, dyžli jeje wudawki, dha ſo ſbyt k jeje doſhodow tež na wudawanje ſerbskich knihi, ſi zyla na podpjeranje ſerbiſkeje literatury a wumjekſtwa nałoži. To pak ſo njemóže předy ſtac̄, hac̄ ſebi na maczicžnej ležomnoſči tajki dom natwarimy, kiž kóžde lěto pěkný dobytk pſchinjeſe.

Twarbu tajkeho domu pak maczicžne ſobuſtawu ſamni dokonjec̄ njemóža, jeli jim ſamňni Serbja, ſi wonka Maczizy ſtejazy, abo druſy ſſlowjenjo njeponihaja. Wot tych ſo pak w tu ſhwiliu pouzožy nadžec̄ njemóžen, dokelž cži netko wſche, ſſlowjanſtvi poſvječene pjenjeſy k temu nałožuju, ſo vychu cži ſſlowjenjo, kiž ſu ſi Božnije a Herzogowinu do Awstrije, Serbije a na Čornu Horu wucžekli, hłodni njewumrjeli. W naſchich Serbach ſu drje ſudžo, kiž vychu Maczizy k twarbie jeje domu pjenjeſy poſkic̄ic̄ možli. My nježadamy, ſo vychu je jej dalí, ně, to by hižom doſhahalo, hdyž vychu jej pjenjeſy ſa dobre procenty požcili. A to vychu ežinic̄ možli, dokelž vychu w maczicžnej ležomnoſči a woſkebje w jeje nowym domje dobru wěſtoſež měli. A wjſche teho ſu nowe wuſtawki Maczizy tak derje wot towarſtwa ſameho, kaž tež wot wjſhnoſče tajke wudželane, ſo nichoton ani pjenježka ſhubic̄ njemóže, kiž jej něchtco požcji. Duž njech ſebi to kóždy Serb k wutrobje woſwje, kiž ma pjenjeſy k wupožeženju.

Po nowych maczicžnych wuſtawach je dotalny wubjerk Maczizy do dweju dželow roſdželeny. Jedyn džel — pſchedbýdſtwo — wobſteji ſi maczicžnych ſaſtojnikow, druhí pak — wubjerk — ſi wubjernikow, kotiž ſa tym hladaja, ſo je knihiſklađ, knihowija, poſkadniča a pjenježne abo ležomnoſte ſamóženje ſtajnje w dobrym porjadku, tak ſo ſo na žane waſhunje žane ſchłodowanje ſtac̄ njemóže. Wjſche teho tež wjſhnoſčež ſhwemu ſa wſhem tym hłada.

A dokelž maja ſo na bližihej generalnej ſhromadžiſne ſobuſtawu pſchedbýdſwa a wubjerka wuſwoliciž — přenich budže 6 a druhich 4 —, dha ežefczene ſobuſtawu Maczizy naležnje proſhymy, ſo vychu ſo ſrjedu po jutrah, jeli možno, wſhiſtke w Buduſchinje ſežiž chzylí, tak ſo vychu po 4lětnym pržowanju naležnosc̄ Maczizy ſkóncžne do tajkeho porjadka pſchihſklađ, kiž by k woprawdžitemu ſbožu maczicžnych wotpohlaſdajow ſtužil.

Derje by bylo, hdyž by ſebi tež kóždy ſobuſtaw nowe maczicžne wuſtawki, w najnowſchim (51.) ſechiwicku „Časopisa“ wotcziſhcežane, pſchecžitač, předy hac̄ na generalnu ſhromadžiſnu pſchiwudže, dokelž by tak ſpoſnač, tak praktiſy ſu wudželane.

N.

— Na tudomnej ratarskej ſchuli bě w ſaiidženym ſymſkym poſlečje 21 ſchulerjow. Vjes nimi běchu ſi naſcheje wokolnoſče: Gustav Glauž ſi Daliz, Michał Domiš ſi Boſankez, Jan Ernst Kasper ſi Delneje ſhorki, Wylem Kurjo ſe Žarkow, August Maticž ſi Pſchiwežiz, Jan Schneider ſi Komſka pola Nježwacžidla, Ernst Swědom ſi Wičowow a Pawoł Wjeńč ſe Šdzerje. Hoſpitantow běſhe 6 a to: Arndt Baldeweg, měſtežanski ſubleť w Buduſchinje,

Bruno Baldeweg, ökonom w Budyschinje, Bernhard Henschel, ökonom w Budyschinje, Wylem Foksch, měschežanský kubler w Budyschinje, Richard Lücka, kubler a gmejnský starší na Židovje a Zimmer, kubler w Kołkawie.

— Besz tými 16 theologami, kotsiż psched někotrym čašom w Lipsku swoje pruhowanje pro venia concionandi kvalobnje wobstachu, je tež jedyn Sserb, mjenujzý k. kandidat E. Garbar s Minakala.

— Ludomny měschežanský wuczeř Lindner je so psched někotrymi dňiami šhubil a je do Amsterdama jěl

Se Sarčeža. Nasch schulski wokrješ, kotsiž je hewak pschečzí wo swojemu prjedawšemu knjesej wuczerzej pschi wschelachick skladnočzach w pschiposnaczu jeho sašlužbow, psches pschepodacze wschelachick darow, swoju džakomnu luboſcz wuprajik, je so tež s noweho sašo psched krótkim čašom pschečzíwo swojemu nětežischemu wuczerzej knjesej vikarej Babikej psches skutk džakomny wopokaſal. Mjenujzý na narodnym dnu spominjeneho knjesa wuczerja bu temu hamemu wylche wschelachick mjenuchich darow rjany regulator wot prěnich schulerjow pschinježenij a wot schulského prjódkejera k. Kreczmarja s pschihodnej ryczi pschepodaty. Knjes Babik je tute darch s luboſczu pschijal a budže so wěscze tež dale prázowacz psches hwerne skutkowanje požadanjam swojeho powołanja doſez čzincz.

S Hucziny. Tudy je so 6. haperleje 59letny wumjenukář Piskor w čežkých myſblach wobwěznyk.

Introwony ſpěw.

Wotucz, duscha! s hréchow ſpanja,
Stawaj, mjech nôz nimu je;
Mjech cze radoſcz jutrow ranja
K wobročzenju pschinježce.
S nowa dženbz so preduje:
Jesuš Chrystus živý je!
Ledy Jeho kmjerez bě wšala,
Dha wón živý s rowa stawa.

Bě tež kamjeni narvaliſa
Mjewéra na Jeho row,
Bě tež pschi nim poſtajila
Mjebosaſných stražnikow:
Hlaj! dha jandžel pschistupi,
A tón kamjeni wotwali:
A tak wuñdze bje-wylche leſcze
S rowa Jesuš, tón kral čeſcze.

Se hwerneſcu k Jeho rowu
Srudne žonske pschinidzechu,
Mějachu wſchaf staroſcz nowu,
Kak tón kamjeni wotběhnu.
Chyžchu Jeho žalbowacz,
Junkrócz hſchcze wohladacz,
Alle hlaj! tu wohladachu,
Schtož doſcz poſnacz njemóžachu.

Semjerzenje naſtaſasche,
Kajke nowe ſtróženje!
Boži jandžel pschipojdaſche:
So tón Šbožník živý je.
Džiwna wójna běſche tu,
Radoſcz bje ſrudobu;
Tu je wěra pruhowaná,
Nowa móz ji poſkicžana.

Mjewéra drje prázowishe
Sso, tu pomjeicz ſakrywačz;
Stražnikam doſcz pjenjes daſche,
So dyrbjachu wudawacz;

Ludžo ſu Joh' kramyli,
Hdyž mi věchmy wužinyli!
Wſchaf, hdyž bohot wo tmu ſhoni,
Chzemý ſtacz na waſchej ſtroní.

Munje tam, hdyž pſchečzéhachu
Sswiatoh' kſchiza bědžerjow:
Mózniſcho ſo pſchiporjachu
Ssyky wěrnych kſchecžanow.
Wo wylche ſemi ſmajomna
Je něk wěra kſchecžanska;?
Jeje ſałozk ſawofstanje
Twjerdy, nihdý nieroſpanje.

Je pak někto wopſchestała
Mjewéra ſo ſurowicé?
Mjeje wona ſapocžala
Munje něk ſo pſchijporicé?
Budža tež eži wěrjacži
Na wylčech ſtronach tylcheni:
Tich troſcht tola ſawofstanje,
So ſo to jim k ſbožu ſtanje.

Jesu daj, ſo njeſhwjedziny
Sswjedzeni jutrow wſchynja dla;
Sswerni njech my wopomniny,
Kajku wažnoſez ſa naž ma
Twoje horjefawanje;
Mjech my dañu hweđeženje:
So my pravu wěru mamu,
Zenož Tebi pſchijpložhamy.

H. P.

P r i l o p k.

* Jako 9. haperleje w Barlinje wudowa Liſauerka, jena jara ſkupa, ſama bydlaza žonska, do swojego wobydlenja domoj pschinidze, je ju tam něchtón psched ſtwinhmi durjemi nadpanýk, ju ſadajik a jej tu toſchu wotřenýk, w kotrejž wona wſchitke swoje ſamóženje ſtajnje pschi ſebi moſcheſche.

* Pola Barmena běchu ſebi w tyhle dnjach někotre džecži na polu wohení ſažekali. Jena blětna holčka wohnju tak bliſko pschinidze, ſo ſo jeje draſta ſpali. Wjethče džecži ſe ſtracha czechnych, ta holčka pak w swojej ſtyſknoſci domoj běžeſche; na pucžu ſo jej wylha draſta ſpali, tak ſo jenož w zylých ſtupeňach domoj pschinidze, hdyž bory ſuſi ſuſi.

* W Sporowje (we Wuherſkej) je ſo wóndano psches 250 twarjenjow wotpaſito. Besz nimi je tež tamniſha zyrkej a ſu tež někoti člowjekojo w ploomjenach živjenje ſhubili.

* Wo wžy Wodolzy (w Čechach) buſchtaj 8. haperleje wjecžor pensionirowany wuczeř a jeho mandželska w swojim wobydlenju na žaložne wſchynje ſtonzowanaj a wurubjenaj. Mordarja je polizija bory ſuſlēdžila. Wuczeř Neruda je tu ſnatu reju, fotraž „polka“ rěka, wunamkał.

* W Barlinje ſo wóndano dwaj offizieraj duellirowaſchtaj, pschi čimž bu jedyn ſtraſhunje do čzola rubnijeny.

* S Bagdada (w Afiji) piſzaja, ſo tam mór (tak mjenowany pest) hžom dlěſhi čzaſ ſle ſakhadža. Wſchědnje 40—50 ludži na njón wumrje.

* Na čerwjenym morju ſo wóndano parolodž ſawad roſlama, na kotrejž běſche psches pjetz ſtoru muhamedanskich putnikow, kž do Buſchira pucžowachu. Wſchizh ſo tepichu ſ wuwſacžom tjoč, kotsiž běchu ſo ſa kruch drjewa pschinimyli, kž ſa tsi dny k brjohej pschiplowa, hdyž jich ludžo ſ wody wucžahných. Woni ſu w tyhle tjoč dnjach hlyd a lačnoſez a družu žaložnu čzvili pscheactrž dyrbjeli.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Bijschijke holzy wo rylanskich holszow njerodža.

Mots Tunka. Njerryč tak, Hanšo, wschako dže hewal dobre ſuſhodſtwo džerža.

H. D. Haj wſchak haj, ale poſtnizy bě to hinak, ſ najmjeiſcha ſ jenej.

M. T. Hm, jena hiſcheze ſtare dobre ſuſhodſtwo njeſtaſy. Toſ la czechho dla je dha wona tajſa?

H. D. Nô dokelz ma lubeho a fiž je daloko a wojak.

M. T. Stara dha ſo wo njeho?

H. D. To ſo wě — a fakt ſo wo njeho ſtara! Wona je jemu na poſtnizy 20 puntow ſwinjazeho mjaſha, poſ kopy jejow a poſ khany butry ſ rjanym luboſnym liſtom poſblała a wſchitko ſama na poſt donjeſbla.

M. T. Dha drje běſche jara mucžna, jako na reje pſchiūdže.

H. D. Mucžna drje běſche, tola rejuvac̄ by pſchezo móhla, ale wona ſebi jenož ſtaſnje na ſwojeho lubeho myfleſche a fakt budže jemu to mjaſho atd. derje ſłodžec̄ — a duž wona wo žaneho ry- lanskeho holsza njerodžec̄he.

M. T. Nô, tajſu ſwěrnu duſchu dyrbí jedna thwalic̄.

H. D. Haj, to ja tež praju.

Cyrkwiſke powjesče.

Wierowani:

Petrówſta cyrkej: Korla August Krecžmař, wucžer we Woſlinku, 1 Hanu Mariu Žiedlerez ſ Budyschinu.

Michaſka cyrkej: Biedrich Hermann Pohl, feldwebel 10. kompanije 4. infanterieregimenta Nr. 103, ſ Emmu Helenu rodjenej Ramschę ſe Židowa.

Kſchezeni:

Petrówſta cyrkej: Emma Amalia, Ernsta Heim, wobydlerja, dž. — Ernst Konrad, Jana Konrada Pjecha, ſaſtojnka w radzinej kanzili, ſ. — Jan Hendrich, Jana Miedaka, pohoncza, ſ. — Ernst Handrij Oſtar, Handrija Muſti, wobydlerja, ſ. — Guido Albrecht Woldemar, Augusta Handrija Men- gera (Meschterja) wobydlerja knihiſiſtežeruje w Geyern, ſ.

Michaſka cyrkej: Korla Ernst, Bohumila Hermanna Kſchizana, czechle na Židowje, ſ. — Hana Augusta, Jana Augusta Schmidta (Kowaria), fabrikſteho ſankarja pod hrodom, dž. — Hana Theresia, Jana Augusta Metračha, thézera na Židowje, dž. — Albin Gustav, Biedricha Wlemele Bieliga, ſowaria we Wulkiu Wjetlowje, dž. — Ernst Bohmwer, Jana Bohuwera Hilbenza, thézera a tycerſkeho miſchtra na Židowje, ſ. — Ernst Hermann, Jana Augusta Scholth, žiwnoſeſerja w Maſkezach, ſ. — Ida Amalia, Augusta Stohera, wobydlerja na Židowje, dž. — Ernst, Handrija Hilki, thézkarja w Delnej Kinje, ſ. — Korla Biedrich August, Jurja Kalschmidta, wobydlerja w Maſym Wjetlowje, ſ. — Hana Helena, Korle Augusta Brody, pohoncza w Maſdanezech, dž. — Hana Maria, u. dž. pod hrodom. — Korla August, Žakuba Žanafa, thézkarja w Kheſnje, ſ. — Maria Augusta, Jana Kubanje, žiwnoſeſerja w Rovnych Čižonzech, dž.

Katholiska cyrkej: Hermann, Matija Kreježiho, fabrikſkeho dželacžera w Hajnzech, ſ.

Seſmirecži:

Dzień 11. mierza: Madleua rodž. Žurek, njeko Jana Wiejsza, žiwnoſeſerja w Boranezech, ſawoſtajena wudowa. — 16., Selma Matildka, Korle Augusta Bohmera, žiwnoſeſerja w Kheſnje, dž., 3 l. 1 m. 15 d. — 18., Hadam Deſta, niſchežan a czechla, 80 l. 3 m. — Hana Augusta, u. dž. w Delnej Kinje, 11 m. — 21., Maria rodž. Wojnarz, Jana Augusta Pietajska, thézka w Šlo- nej Voricheži, mandželska, 44 l. 6 m. 19 d. — 22., Jan Hilka, wobydlerja 57 l. — Ernst Korla Bruno, Korle Augusta Hähnela, wobydlerja na Židowje, ſ. — 4 m. 4 d. — Maria rodž. Michalez, njeko Handrija Libuſche, žiwnoſeſerja w Maſkezach, wudowa, 81 l. 7 m. — 23., Korla August, Jana Augusta Han- tuška, thézkarja w Kheſnje, ſ. — 3 m. 18 d. — 25., Handrij Jurij August Kabanja, niſchežan, thézkar a ſchwarz, 30 l. 11 m. — 26., Klara Theresia, Wlemele Riedela, ſchrymparja na Židowje, dž., 17 l. 22 d. — Adolfa Fuhrmana, forežmarja-najenka w Dobruſki, morvorodz, dž. — 27., Hana Maria Helena, Kryſtiana Biedricha Hermesa, ſchewza we Wulkiu Wjetlowje, dž., 23 d. — Korla Biedrich August, Jurja Kalschmidta, wobydlerja w Maſym Wjetlowje, ſ., 1 d.

Hdyž ſu nětko wſchē nowe tkaniny ſa ſcězne doſchle, po- rucžam ſwój bohacze ſrjadowaný ſkład draſtowych tkaninow ſe ſidv, wołny, piféja, fattuny a jacconas-jaquety a mantelety, wot najtunischiſch placzisnow ſapoczejo, hotowu draſtu ſ wołniſianych tkaninow wot 5 tl. ſapoczejo, ſ dobroczi- wemu wobfedžbowanju a pſchispominam hiſcheze, ſo ſo tak derje jaquety, fakt fleſdy po mierje rucze ſechiſa.

Jan Jurij Pahn

na torhoſhczu pódla hlowineje ſtraže.

G. Joachim, Atelier ſa njeboſne ſahadžowanje ſubow, operazije ſubowe, plombirowanie, cziſcenje, ſahnacze ſubhollenja atd., w Budyschinje, na ſnutſkej law- ſkej haſy 120 pola ſ. pjeſarja Klingſta. ſe ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Dželbu na bok ſtajených mězow pſche- dawa jara tunjo

Heinrich Langa
na bohatej haſy.

Kóſlaze kóžki
ſo ſtajnje kupuja
na bohatej haſy w kſlamach
na róžku butrowej haſki.

Najnowſche a najelegantriſche
w ſetních mězach najtunischiſho porucža

Heinrich Langa
na bohatej haſy.

lanowoliſowý ſirniſz, derje ſchmijazh woſoſbél w firmu ſyborany a buchi, molerſke barbý, murjerſke barbý, wolijobarbý, ſ barbjenju hotowe a derje ſchmijaze, jantarowý (beruſteinowý) ſak, kopallat, terpentinowý wolij, pinsle atd. atd. atd. porucža najtunischiſho

Otto Engert
drognerijowe a barbotworowe kſlamy
na ſnutſkomuej lawſkej haſy 122.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnych czechow dopokaſany, ſ najlepſich ſelow a ſorjenow pſchi- hotowauy pólver, po jenej abo po dwieſių kſiomaj wſchěduje kruwom abo woſam na preju pizu naſypany, pſchisporja wobzernoſeſi ploži wjele mlóka a ſadžewa jeho wokip- njenje. Paketik płači 40 np. a je ſ doſtaču w hrodowſkej haptkzy w Budyschinje.

Brawdziw Lampertowý rano- wý, hoſath, czechuith a ſpokojaſy pleſtre ſe ſnatym ſelenym wufaſowanjom je ſebi ſa 96 lét najwjetſchu thwalbu do- był, je ſekarſzy pruhowaný a porucžený pſche wiež, drjenje, ſalſy, liſchawni, kurjaze woſa, woſabjenje, pſche wſchē wotewrjene, pſchedžewaze, roſdželaze, woſalene, ſmierſte woſoſze, roſleženje, ſahorjenje, ſaczelischi atd. a je ſo pſchi wſchitkých tñtých tho- roſežach pſches ſwoju ſpěchinnu, njeſapra- jazu hojazu móz najkraſniſcho dopokaſat. — Doſtač ſa 25 a 50 np. we wſchē ſatſkikh haptkach.

Prima amerikanſki ſwinjazh ſchmalz,

" " " " " polz,

" " " ſuſhemy, bjes mjaſza porucža

H. Kulisch

na mjaſowym torhoſhczu 40.

Kóſlaze kóžki

kupuje po najwyszych placzisnach

Gustav Naue
na garbařskej haſy 426.

W Budyschinje 1. haperleje 1876.

P. P.

S tutym dowolam ſebi najpodwołniſchego woſjewicž, ſo bym na dženſniſchim dnju te dleſchi cjaſ w tuđomnym měſeſe wjedžene

platowe a manufakturtworowe fhlamy

a to te

na mjaſowym torhoſchęzu čo. 36

mojemu ſynej

Paul Hartmann,

te paſ

na žitnej haſy čo. 52

mojemu psichodnemu ſynej

Hermann Kayser

pschepodaſ.

Ja tuſe ſklađnoſež njemóžu nimo puſčeſiež, ſo bych ſa dowerjenje, mi kóždy cjaſ wopokaſane, ſwoj najhórzyſki džak wu-
prajſ, a proſchu ſ dobov, to ſhamo tež na mojemu wobeju naſlēdnikow pſchenjeſej.

S pocjeſćowanjom

Julius Hartmann.

W Budyschinje 1. haperleje 1876.

P. P.

S dwórlivym džiwanjom na prjódſtejaze woſjewjenje mojego nana, knjeſa Juliusa Hartmanna, dowolam ſebi, najpodwo-
niſchego woſjewicž, ſo bym na dženſniſchim dnju te jemu ſluſhaze

platowe a manufakturtworowe fhlamy

na mjaſowym torhoſchęzu čo. 36

ſa moje ſlicžbowanie horjewſaſ a pod firmu

Julius Hartmann Sohn

po hewaſ njeſheměnjenym waſhnu dale powjedu.

Moje prózowaniye budže na to ſkožene, ſo bych fhwalbu, kotruž je prjedawſha firma w taſ bohatej měrje wužiwaſa, tež ſa
mnie nadobyl a ja ſo ja teho dla dobrocziwemu wobledźbowaniu naſlepje porucžam.

S pocjeſćowanjom

Paul Hartmann.

W Budyschinje 1. haperleje 1876.

P. P.

W pschifanknjenju k hornjemu woſjewjenju mojego psichodneho nana, knjeſa Juliusa Hartmanna, dowolam ſebi, ſ tutym
najpodwołniſchego k navjeđenju dacž, ſo bym ja te wote mnie hacž dotal ſa pomjenowanego ſlicžbowanie wjedžene

platowe, fonfezjiſſe a modotworowe fhlamy

na žitnej haſy čo. 52

wot dženſniſchego dnja ſa moje ſlicžbowanie horjewſaſ a je pod firmu

H. Kayser

dale powjedu.

Każ prjedy, taſ budže tež psichodnje moje prózowaniye, ſo by ſo dowerjenje, kotrež ta ſtara firma wužiwaſe, tež na mnie
pſchenjeſlo.

S pocjeſćowanjom

Handrij Hermann Kayser.

Turkowske ſlowki, wulki ſkódkи plód,
ſchmaderunfs

dosta" a najtunischo porucža

H. Kulisch

na mjaſowym torhoſchęzu 40.

S tutym najpodwołniſchego k navjeđenju
dawam, ſo je moje wobydlenje a ſchewzow-
ſtwo w Hoſchiz haſy 740 pola knjeſa Ho-
braka.

S pocjeſćowanjom

B. Haupt.

Sańdženu ſobotu je ſo w Budyschinje
blisko noweje měſtečanskeje ſchule jene ru-
biſhko, w kotrymž bě jena nowa módra
mužaza jaká a jene wołmiane rubiſhježo,
ſhubilo. Sprawný namakač chýk je we
wudawařni Serb. Nowin wotedacž.

Awstrijske krupobiežje ſawěſčaze towarſtwo.

Awstrijske krupobiežje ſawěſčaze towarſtwo ſawěſčuje ſemje wupłody wſchēch družinow pſche **krupobitne ſchłodowanje po twierdnych tunich** prāmijach bje-wſchēho **doplaczowanja**. S tych woſebnych wuzitnoſćow, kotrež towarſtwo poſkiča, maja ſo wuſběhnyč:

1. Sarunianje kózdeho krupobieža hač do $\frac{1}{20}$ ſchłodowanja;
2. **trukowe plodn** placza tu ſhamu prāmiju, kaž ſtewſelzowe plodn;
3. pſchi woſchazowanju ſchłodowanja ſo po ſawěſčenych **jenostnych placzisnach** placzi, hdy bydu tež wieczne placzisny w čaſku woſchazowanja **nizsche** byle;
4. pſchi **wiązylętnych ſawěſčenijach** ſo **prāmijowy rabatt** dawa.

Wſcho dalshe praſa proſpekt. Tute, kaž tež ſawěſčeniske formulary ſu pola nižepomjennowych agentow dostacż, tež ežile rad kózde wukazanje dadža.

Agentojo towarſtwo: knes **H. Lehmann**, pſchefcupz w Budyschinje,
= **Heinrich Seeliger**, restaurateur w Hodžiju,

= **A. Dorfhan**, pſchefcupz w Klukſchu,

Woſrjeſny deputirta towarſtwo: knes rycerſtubleſki naſenik **A. Kirchner** we
Generalna agentura w Lipſku: **J. Schneider & Co.**, Ritterstraße, 37.

Wopißmo.

Wjele lět mějach drjenje w ſtarach, ja ležach 2 lěče we ſožu tak proſcze, ſo mi móžno njebe, ruku k hubje ſběhnyč: pſchi tym boſoſče wſchēdnie pſchibjerach. Dako bechu mi pač **Glöcknerſku czechniu a hojanu žalbu*** poruczili a ſo mi ta wſchēdnie ſylnie do boſazhých ſtarow rybowaſche, kym po krótkim čaſku ſaſo tak daloko, ſo móžu nětko pola ſumarja dijaty měch čzahacž a $\frac{1}{4}$ hodžiny daloko hicž, a wěru, ſo budu ſebi nětko ſaſo, hdyž tež w mojim 63. lěče, ſi lohkim dželom moj ſhleb ſaſlužicž móž.

Ja mam ſa ſwoju pſchibjuſhnoſć, tule wubjernu **Glöcknerſku žalbu** wſchēm takle czerpiazym naležnje poruczicž.

Wilh. Müller w Röderamje pola Riesy.

Prjódſtejaze wérne wopißmo ſo ſ tutym we wſchēch punktach wobtwjerdža.

Röderau pola Riesy, 5. meje 1875.

C. M. Kaul, gmejnſki prjódſtejec̄.

Prawdziwa ſe ſchtemplom: **(M. RINGELHARDT)** a ſakitanſkej

marku **W** a je doſtač w ſchachtlaſch po 25 np. w budyskomaj haptykomaj, kaž tež w haptykach w Biskopizach, Rakezach, Scherachowje, Hirschfeldze, Bjernacziach, Woſtrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Grožichönawje Nowoſalzu, Seifhennersdorfje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipſka, Eisenbahnstr. 18.

Wopißma ſu we wſchēch haptykach k nawiedzenju.

NB. Warnowanje. Czeſzemu publiku woſebje na to fedžbnu ežinimy, ſhwēru na horne ſchtemple fedžbowacž, dokelž **Glöcknerſku žalbu** w nowšim čaſku ſallſhuja.

Drognerijowe ſhlanym Otto Engert

na ſuutskomej lawſkej haſh 122

poruczeja najtunischo

bolsacžerjazy spiritus,

lampherowý spiritus,

arnika spiritus,

ežekazy element,

baldrjanowe threpti,

ſchwabloäther,

ſalmiakodus,

terpentinowy wolij,

benzin k wuziſezenju blaſow,

lepiažy pleſtr,

jendželski pleſtr,

winokamenowy tiſſlit,

dwojny wuſlokiſały natron,

chlorkalf,

potaſchu,

aloë,

manna, zyku a toleženu,

cremor tartari,

malenowu juſchku,

citronowy wolij,

bulleriſku ſol,

kariſbadſku ſol,

ſenneſowe ſopjena,

familkowy thej,

pſeffermünzowy thej,

baldrjan,

althejowy korjen,

ſkóde drjewo,

dorſchojatrowy thran najlepſchu tworu,

mandlowy wolij,

homel,

ricinuſowy wolij,

venezianske mydlo,

žonopowe kwěty,

antimonium,

bals. ſulfur,

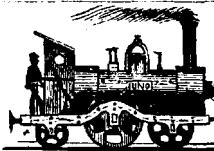
terpentin,

lekvizu,

ſkony kamien,

kaž tež wſchē korjenje a ſela k ſlótnym

polveram.

Hornolužiſka żeleſniza.

Wot 1. haperleje stanje ſo njewobmjeſowane pſcherwieſenie tworow po ſchukach a zlych woſach bjes barlinsko-horjelſkim a naſchim dwórnischiſzem we Wyžokim Bufowje ſ pomozu ſjenocžazeje želesniſy.

Tarif ſaplačenja je w naſchej ſublowej expediziſi we Wyžokim Bufowje nawiedzieſ.

W ſe hoſebuſu 1. haperleje 1876.

Direkzia.

Zena holežka ſe wſhy móže ſchicze a ſchwalſtvo doſpołnje naukuſnyč w Budyschinje na bórklinje 290 po 2 ſhodomaj.

Kožowe ſhlanym

R. Lindau

w Budyschinje pſchi mjaſowych hětkach
poruczeja ſwoj najbohatſhi ſkład wſchēch družinow kože.

Placzisny najtunishe, ale twjerde.

Aukzia ſlanja a walczkow.

Pſchichodneje 18. haperleje wutoru 3. dzeńi jutrow budže ſo na kuble čzo. 7 we Wulkej Dubrawje popoſdnju wot 2 hodžinow něhdž 50 ložow ſlanja a 35 kop rjanych bréjowych walczkow na pſchehadžowanje pſchedawacž. Šromadžisna w Frenzelz hofceňzu.

We Wulkej Dubrawje 8. haperleje 1876.

J. Frenzel.

Kósljanske Krupobieže sawěſežaze towarzstwo.

Saložene w lèce 1853.

Dospołuje wudaty sakładny kapital: Dżewjecz millionow markow. Reservny kapital: 811,058 markow 20 np.

Towarstwo wobsteji 22 lèt w njepšetorhnjenym skutkowanju; waschnje jeho dżelawosze je po tajkim suate.

Wone sawěſežaze senuſte wupłody a ſchlećzane wokna po prjedy postajenych twierdych pramiach; doplaćowanja ho njestanu.

Wuplaćenje ſarunazdyh ſummon wó bórsy stanje, hdźż ſu twierdze postajene, węſeže pat w běhu ſchtrrjoch nijedzel.

Podpižani na požadanje rad dalsze wukasania dadža.

W Budyšchinje w haperleji 1876.

kaž tež knieža:

C. W. Müller w Berthelsdorffje pola Herrnhuta,
Aug. Berger w Biskopizach,
Robert Bitterlich w Ebersbachu pola Lubija,
Julius Stockhausen w Kamjeńzu, (3088)
Eduard Førker w Rakezech,
M. W. Hennig w Lubiju,
A. W. Hörlster w Holbinje pola Nowoſalza a
Ernst Domšch w Zitawje.

W. Jakob,

Sserbske a niemiske ſpěwarske porucza po najtunischičich plaežiſnach a tež stare knihi rucze ſwajaſa

Na fotolnej haſy.

Gustav Rämsch, knihihiwjaſat.

Kóſlaze kózki, naſymniki, ſajecze, tkhōrjowe, mordarjowe (funjaze) a liſcze kózki ſupuje po najwyšszych plaežiſnach

Heinrich Langa

w Budyšchinje pſchi ſerbskej katholiskej zirkwi.

Čerpiažym

na deſnožiwoſtny ſtemk

ho ſtemkowa žalba (Brüchsalbe) G. Sturzenegger w Herisau, Canton Appenzell, Schweiz, najlepje porucza. W njejžu žane ſchťodne wutki a ſame zile ſtaré ſtemki kaž tež ſuniſenja maczernizy, najbole zme ſahoſi. Dostacž w hornzach po 5 markach ſ roſwueženjom wo naſložowanju a ſ unohimi wopřimani pola Sturzeneggera ſameho. Tež je wſcho nufne ſhoniž pola „Herren Spalcholz & Blei, Altenstraße in Dresden; Max Førker in Görlitz.“

Bisquitoběryň ſ zadženju, jara dobre a ſahe ſraſe, main tež lětža kaž hevák na pſchedanu a porucžam je po litraci a heftolitrach.

W ſučinje 7. haperleje 1876.

Gilbenz.

Wſchedawanje ſkotu a inventara.

Wſchichodný ſchitwórf, 20. haperleje t. I. rano wot 9 hodžinow budža ho na prjedawſhim ſtrügarjeſ burſkim kuble w Hermenezech: 1 kón, 4 kruwy, 1 jaſoža, 1 kniejske ſanje, 1 hontski wós, 1 ſykanjowa maſchine, 1 cíſcza ſa maſchine, kaž tež wſchitkón hoſpođarski a róslny grat ſa hotove pjeniſey na pſchedadžowanje wſchedawacž.

Müller.

Wot podpižaneje pytaſa ho kuchařki, ſwinſke a domske holzy, pěſtončežony a pěſtončež holzy, 2 nôznaj wajchtarje, rólni pohońzjojo a wotrocžzy, domske a hródzne džowki pſchi wyskoſej ſužę.

Pſchitajaza žona Heynoldowa w Budyšchinje.

Aukzia dubow.

Na ſuſežich leſowych revi-
rach, ſe Richanju ſluſchažych
budže ho

szrijedu 19. haperleje t. I.
T. 1. wotdželenje: ſswjata ſtrjóza. 5. wotdželenje: ſswjata ſtrjóza. 6. wotdželenje: Bože wotkaſanje. 32 ſtejazych dubow hacž 70 cm.
7. wotdželenje: Křeſćijanská zyrkej. delnijeje tolstoſeże, pſchi napla-
a) Rospoſteřeranie Božeho kraleſtwia. b) czenju tſecžinu kupnych pjenes
Miſionſtwo. Miſionſtwo na kvažu. c) Šmutskomie miſionſtwo. Džiwočanske herb-
ſke ev. luth. miſionſke towarzſtvo. Shro-
madžiñu a towarzſtwa. Nětčiſhi czaſ, roſ-
ſkwieliſtih lud a naſha ſwajaſa biblijia. Bi-
blija — dar ſuſej mózg.

Shromadžiñna rano w 9 ho-
džinach w hoſczenizu w Komorowje.

Schöna.

Spěwarske knihi

rjenje ſwajaſane, porucža

Ernst Richter

pſchi nowej měſtečjanſkej ſchuli.

S teho wſchego je widzecž, ſo je hižom
tome 1. ſchitwórf na wopſchijecžu jara bohaty
a ſa křeſćijanské natwarjenje woſebje hoſny.
My možemy tu knižku teho dla kózdemu i
dobrym prawom porucžić.

Wſchē družinu ſchreje brunizn (Braun-
tohle) ma ſažo na pſchedanu

J. Frenzel we Wulkej Dubrawje.

Wſchichodný wtorni 18. haperleje popo-
dnju wot 2 hodžinow budža ho w Bonjezech
na ſiwoſeži čzo. 21 bréſhowe a wóſchowé
hromady na pſchedadžowanje pſchedawacž.

Wčera rano w pječich namaj Bóh luby
Knjez čerſtweho synka wobradži.

W Gohlisu-Lipsku 9. haperleje 1876.

Jan Imiš, překupe,

Lydia Imišowa, rodž. Šołćic.

Stwórtlétne předpłata
we wudawarni 80 np.
ana němskich póstach
i M., z přinjesenjom do
domu i M. 15 np.
Kožde číslo pláti 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja
so we wudawařni Serb.
Nowin'na róžku zwonko-
neje lawskeje hasy číslo
688 wotedač, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 17.

Sobotu, 22. haperleje

1876.

Lekzih twakař.

Kwakarjo ſu w Zindželskej jena ſekta, kiž po ſwojej wérje nijepſchižhaja, ale jenož „haj“ praja, do wojakow ujetupaja*) a tež pſched uikim klobuk ujetupaja. Woni ſu ſ wjetšha dobrí, bo habojaſni a ſměrni ludžo.

Jako chyzsche něhdý jedyn twakař na ſwojim rjanym, nahladnym konju do města domoj jechacž, na njeho jedyn rubježnik ſ počornjenym woblecžom czařka a to tež na konju, kotremuž móžesche jedyn wſchě rjebla pod kožu, haj wſchě koſeže licžicž, ſubň pak žane nijeměſeſhe, te bě ſebi wſchě wukuſał, tola niž wot wowža, ale wot ſkomy.

„Czlowjecze Boži,“ džesche rubježnik, „ja bych mojeniu wobhemu brumacžte, kiž ſo hiſcheze tak neřak na tón czař dopomincž wě, hjež ſu iſraelske džecži ſ Egiptowskeje czahnuſi, tola tež dobru pizu popſchał, kajkuz ju wasch kón ma. Je-li wam prawje, dha chzemoj ſo měnjeſeſ. Wy tola mafkerje žanu piſtoliu nimacž, ja pak móhli wam jenu pokazacž.

Kwakar pſchi ſebi rjeku: „Schto czinię? Hdyž mi tón nijepſch konja woſmje, móžu ſebi druhoho ſupicž, hdyž pak mi je ſateli, — hm, dha ſebi zmjenje na žanym hermanku ſ nowa ſupicž nijemöžu.“ — Duž ſo měnjeſchtaj. Rubježnik na kwakarowym konju wujeha, kwakar pak ſo na rubježnikoweho konja nijezhui, ale jeho ſa wusdu wjedžesche. A hdyž ſ nim do města pſchižde, položi jemu wusdu na kribjet a praji: „Dzi ty do předka, Lazaro, ty twojego hospodarja hródž lěpje namakasch, dyžli ja.“ A tak da temu koncej do předka hicž a wón ſa nim džesche, po jenej haſh dele, po druhzej horje, hacž tón kón ſkoučnije pſched jezej hródžu ſtejo woſta. Jako tak ſtejo woſta a dale hicž nočzysche, džesche twakař do domu a do jſtwy, hdyž ſebi rubježnik runje haſh ſ jenej woſkujanej ſchtrypu ſ woblicža tréjeſche. „Seže derje domoj pſchiſhli?“ praschesche ſo kwakar. „Jeſi wam prawje, dha chzemoj ſo ſ nowa měnjeſeſ. Dajeſe mi mojeho konja ſaſh, wasch hižom pſched hródžu ſteji.“ Schto chyzsche rubježnik czinię? Wón hiňak nijemøžesche, hacž kwakarzej jeho konja ſaſh dacž. Jako běſche jeho tón ſaſh dostal, rjeku wón: „Budžeze tak dobry a ſaplaczicž mi hiſcheze dwaj tolernej ſa jehanje; pſchetož ja ſyml ſ waschim konjom pěſhi ſchoł, wy pak ſeže na mojim jechali. A rubježnik dyrbjeſche ſ wolu a njewolu dwaj tolernej ſaplaczicž. A hdyž bě ſo kwakar na ſwojeho konja ſyml, praji wón: „Niz wěrno, na mojim konju ſo mjehko ſedži?“ Rubježnik pak nijeož ujetupolwi, ale ſebi cžicho rjeku: „Nihdy wjaz a ženje wjaz ſ konjom nijemienjam!“

Bur a rips.

W předawſchich lětach běchu w kóždych měſchzaufkých wrotach mužojo, kiž wſchó pſchepytowachu, ſchtož něchtón do města pſchinjeſe

*) W Zindželskej mjenujž něchtón ſ wojerſtu nisowanu ujeje.

abo pſchitwjeſe; pſchetož na wſchelake wězy, ſ kotremuž ludžo do města pſchiždechu, bě wjetſchi abo mjeňſchi dawk połoženy. Taſkeniu mužej pak, kotryž w wrotach wosy a korby pſchepytowachu, Sſerbja rips rěkachu a Němzy viſitator.

Zum jedyn bur fóru wowža ſ třiom konjemi do města wjeſeſche. Jako nino ripsa jědžesche, ſawoła tón: „Gastańče! Schto macže w tých měchach?“ Tón burif ſežicha a ſ bojaſnym pohladnjenjom na ſwoje konje ujetupolwi: „Wowž.“ Aha! měnjeſche rips pſchi ſebi, tón cžlowjek kži. „A dale nijeož w tých měchach ujeje?“ „Né, luby krijeze.“ — Na to ſawoła rips ſwojeho towarſcha a rjeku: „Tele mědi maja ſo ſwěru pſchepytacž. A wonaj wſchě mědi do křeže ſnoſyſchtaj a je tam pſchepytowachu. W prěním, w druhim, w třecím a tež w požlenim dale nijeož njebe, hacž wowž, haj lutý wowž. Skoučuje jón hiſcheze pſchepytachu, hacž ſu popjerjowe ſorjeſchka w nim, ale woni nijeož ujenamakachu, dyžli wowž. Duž jón ſaſh do měchow ſeſypachu a na wós ſnoſyſchdu a běchu ſo pſchi tým džele tak ſapocžili, ſo bě ſkoru ſrudnje na nich hladacž.

Jako chyzsche bur potom dale jěcž, rips ſ nijemu ſtupi a praji: „Luby pſchecželo, wy ſeže ſprawný cžlowjek, kaž ſmy ſo pſchepytowachu. Ale cžeho dla běſcheze tola tak bojaſny? Na tým my hewa ſpoſuňajemy, ſo ma něchtón ſle ſwědominje a ſmy teho dla wěſeze wěrili, ſo pola waſ ſeſhoto popanujemy. Duž bur ripsa na boſ waſ a tež ſaſh ſežicha, ale woſchězerajo rjeku: „Ja ſyml to ſežicha prajicž dyrbjał, ſo běchu moje konje njeſlyschieli, ſo mani hiſcheze wowža; pſchetož ja jím hižom ſchthri měſhazý žaneho dawał njeſhym.“ „Ach, wy taſki a hinaki!“ ſawoła na to rips, „ja bych waſ najradſcho pſchepytowachu!“ — a ſchtož wón hiſcheze dale ſwarjeſche. Ale wón nijeož czinię njenoužesche, dokelž bě bur jenož wěrnoſeſ ſyčaſ. A tón napožledku rjeku: „Mi je miersaze dojeſeſ, ſo ſyml bjes potřebný ſyku hođžinu ſtač dyrbjał,“ — a jědžesche ſwoju ſtronu.

Ale jako wón naſhmu ſoru pſchepytu do města wjeſeſche, dha w wrotach ſam ſaſta a ſtupi ſ ripſej a rjeku: „Wěſeſe Wy ſchto, krijeze? Ja ſyml mojej žonje tu wěz ſ tým wowžom powjedaſ a wona je ſo jara ſmjaſa. A ſo by Wami Waschhu prózu někaſ ſarunaſa, dha je mi porucžila, Waschhu na kermuſchu pſcheproſyč. Tuthje ſo kermuſchu ſapocžuje; duž wěſeze pſchiždeče a Wascheho towarſcha ſobu pſchiždeče. A wobaj pſchiždeſchtaj a na kermuſchi ſo wſchihž w hromadze hiſcheze raſ teho wowža dla wuſkujachu a naſmjaſachu. Burówka bě jimaj pak teſko tykanza a kofbaſow naſmjaſa, ſo dyrbjeſche bur ſapſchahnuć ajeju domoj dowjeſeſ dacž.

Sſejmiski dopis.

Pſched někotrym čažom běchu w tutych nowinach na to ſpomnili, ſo w ſakſkej tež ſakon wuſdže, kotryž poſtaſi, ſo zlyký kraj jako kudžinski ſwiaſk ſa krajnokhudých (Landarme) pſchepytanie a ſo ſo ſa to ſchtyri tajke ſwiaſki po tých ſchtyroch krajſkich hetmanſtwaſch ſaſh, ſotrymž ſo potom kóždy ſa ſwojich krajno-

khudých ſtara abo, jeli trjeva, ſo ſ druhim tajkim ſvjafkom wuruna. Krajuokhudži ſu pak tajzy lndžo, kiž pſches to, jo něhdže dwě lēče bydlí, tam domowinu (Heimath) dobudža a ſwojeje khudoby abo njeboža dla podpjeru potriebaja.

Tako bu tóule nowy ſakon k wuradžowanju prjódkołožený, dha ſo pſchi jednanju pokaza, ſo bě wjetſchina pſchečzivo ujemu a wón bu teho dla ſacížnijeny. Najbole drje k tajkemu ſacížnijenju pomhaſche, ſo ſmeje zyky kraj — hdyž je ſo w přeumaj dwěmaj měžazomaj krajnokhudých dla pſches 50,000 markow wudało — na zyke lěto pſches 300,000 markow ſa nich ſaplačzic̄ a ſo bych u po nowym ſakonu tule ſummu te ſchtyri krajne hetmanſtwa ſnjesc̄ měle.

Duz, kaž dotal bědhe, zyky kraj w jenym krajnokhudžinském ſvjafku wostanje a gmejnám jich wudawki ſa krajnokhudých (už pak tola ſa domižnych khudých) ſaruna.

Pſchispomnic̄ tež hiſcheze chzu, ſo bu namjet k. ſapožlanza Lehmannia, pſchizahu naſtupaz, wotpoſkaſu, dokelž ſo wot němſkeho raihſtaga w tajkim naſtupanju ſakonu wuda. Tajkeho namjeta dla bě pſched někotrym cžaſhom w Serbskich Nowinach praschenje na muje ſtajene, hacž budu pſchi ſejmiskum jednanju pſchečzivo ujemu ryčzec̄. To by ſo wote muje wěſc̄e ſtało, ale dokelž žane jednanje njebeſche, k temu žanu ſkladnoſc̄ njemějach.

S. Keit.

Swětne podawki.

Němſke khějorſtvo. Se Žitawy piſajia, ſo buſchtaj tam kral Albert a kralowa Karola, jako ſo 18. haperleje na ſwojim pucžu na Dýbin pſches tole město wjeſchtaj, pěkneje witanaj. Kral je ſo na Dýbin woſebje teho dla podaſ, ſo by tam hořitwu na hlučharje (Auerhühner) džeržaſ. Wón ſo ſe ſwojej wyžołej knjenju 22. haperleje ſažo do Draždžan wróči.

Sa někotre nježele ſaja ſo wobly do ſakſkeje krajneje ſynody ſtač. Tajke wobly njeſju direktné, ale indirektné, ujenujž ſynodálnym ſapožlanz ſo wot wuſwolerow (Wahlmänner) wuſwoli a tucži, jeli ſo njemolimy, wot zyrlwiñſkých prjódkeſteřiſtow. (Wot redakzi je. Nam by lubo bylo, hdy by nam něchtón, kiž tu wěž derje roſyml, tu ſamu tak podrobnije roſestajaſ, ſo bychmy tón naſtaſk w pſchichoduyh cžiblje Serb. Nowin wotečiſtečec̄ mohli.)

W Draždžanach je wondano ſchaſnař Spannaus, jako na ſejniſy wot pucžowarjow billey bjerjeſche, ſi wonkomneje ſawki woſadele panýk a to tak njebožomnje, ſo buſchtej jemu wobej noſy wotjedženej. Wón dyrbjeſche ſa tſi hodžinu wumrjec̄ a ſawostaji žonu a dwě džeſezi.

Budyske krajſke hetmanſtvo je woſjewilo, ſo budže 18. meje konferenza wſchých duchownych ſakſkeje Horneje Lužicy wotdžeržana.

W Zöpenu pola Borny je ſo druhí dženjutrow jena khěja ſi blyſkom wotpalifa.

W Niedbergu pola Hainichenia jedyn wotrocžk jeneho konja w dobrej myſli na khribjet plazny, tón kóni pak to ſiě ſroſyml a teho wotrocžka tak da žiwota ſopny, ſo dyrbjeſche tón po někotrych dnjach pod žaložnymi boſoſzemí wumrjec̄.

S Barlina piſajia, ſo je ſo němſki khějor do Wiesbadena a Koburga podaſ a ſo ſo w přeumach dijach meje ſažo do Barlina wróči. W Koburgu chze wón jendželsku kralowu Viktoriju wopytac̄, kotaž tam w tu khwili pſchebywa.

Generalny polny marshal Wrangel 13. haperleje ſwój 93. narodny džen ſwyczeſche. Wón nimale 80 let k pruſkemu wójsku

ſluſha, dokelž je 15. auguſta 1796 jako junfer do jeneho dragunarskeho regimenta ſtuſit.

Wjerch Bišmark najkerje hacž do kónza meje w Barlinie wostanje, ſi najmjeñſha tak doſlo, hacž budže na pruſkim ſejmje wujednane, hacž maja ſo pruſke krajne ſelesniſy na němſke khějorſtvo pſchedac̄ abo už.

Wſchelake nowiny piſazhu, ſo je pſchečzelſtvo bjes pruſkim a ruſkim knižeſtviom trochu wuſtudnylo a ſo wjerch Bišmark jako němſki kanzler a wjerch Gorčakov jako ruſki kanzler w někotrych naſeznoſc̄ah wiaz tak jenajeje myſle njeſtaj, kaž je to hacž dotal bylo, hacž ruuje ſtaj němſki a ruſki khějor jara dobray pſchečezej. Nam ſo ſda, ſo ta wobſtejnosc̄, hdyž dwaj ſuſhodaj we wſchém je neje myſle njeſtaj, tak wjele njerěka, jako buſchtaj ſo hnydom bic̄ dyrbjaſo, a hdyž ſtaj teho dla Bišmark a Gorčakov w tym a druhim hinaſhoho měnjenja, dha by to tola jara lohkoſuhyſlene bylo, hdy by něchtón prajic̄ džył, ſo by po tajkum wójna bjes Němſkej a Rukowſkej naſtač měla. Schtož ſo teje boji, tón ſo podarmo boji; pſchetož w tym, ſchtož ſamu Němſku a ſamu Rukowſku naſtupa, dha je wěſte, ſo ſo ani němſke knižeſtvo do ruſkých ani ruſke do němſkých krajných naſeznoſc̄ow njeſtaj. To pak je ta najwažniſha wěz, wſcha druga njeſchelenoſc̄ ſo bjes Němſkej a Rukowſkej boryſy ſažo na měrnym pucžu wuruna, woſebje, hdyž ſuňadž je tajſa njeſchelenoſc̄ jenož turkowſkých naſeznoſc̄ow dla naſtaſa, kaž někotre nowiny wudawaja.

S ruſkim khějorom, kotrež něhdže 9. meje do Barlina pſchijedže, tež ruſki kanzler wjerch Gorčakov ſobu pſchiridže a tam někotre dny wostanje.

Austria. Jednanje bjes wiſskim a wiherſkim ministerſtvom, woſebje zlonske a pjenježne naſeznoſc̄e naſtupaže, hiſcheze dokonjane njeſe. Někotre nowiny wudawaja, ſo ſo tajke jednanje lěto wotſtoreži, jeli ſo lětža žanu pſchelenoſc̄ njeſchihotuje.

Bohniſia a Herzegowina. W nowychim cžažn ſu ſo hiſcheſzijenjo ſažo ſi Turkami bic̄ pocžinali a jim ſi wjetſha kóždy ras wjele ſchody načziniſi. Žim to wjele ponha, ſo maja nětko tež ſchtyri kanony, kotrež ſi pſched někotrym cžaſhom Turkam wotdobyli. S zyła ſo ſda, ſo ſo wojowanje pſchečzivo Turkam pſchisporja a ſo hiſcheſzijenjo tež tam pſchečzivo nim ſtawaja, hdyž hacž dotal ſi měrom ſedžachu.

Schtož turkowſkých wojakow naſtupa, dha cži hižom dolho žanu ſdn dostali njeſju a tež zyrobý jara mało dostann, cžehož dla po kraju wokoło cžahaja a lndžom rubja, ſchtož móža namakac̄ a jim pódla tež wjeſt wotpala a pſchi tym teho a druheho ſaraža.

Schtož Sſerbiju naſtupa, dha je po nowychim powjeſcžach lohko móžno, ſo wona w ſapocžatku meje wójnu pſchečzivo Turkam ſaſocžne. Tak k najmjeñſhemu wſchelake nowiny piſazhu.

Jendželska. Jendželski krónprynz je na ſwojim dompučžu ſ Indije wondano na kupje Gibraltaru wuſtupil a ſo tež do Ližabona, hlowneho portugiskeho města, poda.

Rukowska. Po wſchej Rukowſkej ſo hiſcheze pſchezo ſmilne dary ſa te hiſcheſzijanske ſwójby hromadža, kotrež ſu ſi Božnije a Herzegowinu do Awſtrije, Sſerbije a na Černu Horu cžetac̄ dyrbjaſe. Hacž dotal ſu jim tak mjenowane ſlowjanſke dobrocžeske towarſtwa w Petersburgu, Moſkve atd. pſches poł milliona rublů, wjele draſty, ſchatow atd. požlaſe.

Speschny kipowar.

Na schparowski hermant
 Pschijedzech ja
 Ha ha ha
 Polny wjeżela;
 Nowe czrije chzych ſej kopicz
 A po waschnju pôdla wupicz,
 Szlyſcze, lubi,
 Ha ha ha
 Schklencku palenza.

 Hdyž ja k schewzej stupich,
 Dha tam widzach
 Ha ha ha
 Dzivnosh' pachoła;
 Tón wot schewza ſchórnje žada,
 Na nje, — do nich ſwérü hłada,
 Po chwilzy pak
 Ha ha ha
 Druhe požada.

 Tež te njejšu prawe,
 Schewz jom' ſwolnje
 Ha ha ha
 Theče pſchepoda;
 Pschi tych je bo jemu ſdale,
 So ſnadž budža jemu prawe,
 Duž bo prascha
 Ha ha ha:
 „Kajka placzina?“

 Schewz najtunſchi njeje,
 Duž joh' pachol
 Ha ha ha
 Žara pſchesezéha.
 Na tsi hodžiny a dleje
 Wón to wbohoh' ſchewza dréje . . .
 Hač bo ſchewczik
 Ha ha ha
 Žara roshněwa.

 „Masane ſy ſczinił
 Troje ſchórnje
 Ha ha ha
 Řej! to haniba?
 Naroženja chzesch ty byczi,
 Był-li holežo ja na ſweczi,
 Dha eže nochzyl
 Ha ha ha
 Nihdý ſa muža.“

 Dzehacž młodnych hólzow
 Pschijstupi nětk
 Ha ha ha
 Dla to woſanja.
 Čzi nětk čzorne, bělo rycza:
 „Slaj, ſak rjane, ſak bo ſwecza,
 Te čzi tola
 Ha ha ha
 Žara pſchisteja.“

 Skórežne wón je pschija;
 Njebyl pak kónz
 Ha ha ha
 Teho hermantka,
 Hischče džensz by na nje hładał,
 Žedze, picza ſnanoo tradał.
 Jaw! na ludži,
 Ha ha ha
 Kíž tak drapaja.

J. F.

Ze Serbow.

S Budyschina. Ministerſtwo ſuitſkomich naležnoſcžow je Janej Hetmanej, dželaczerzej a domownikej w tudomnej měſčczanskej haptihy w pschipoſnaču jeho dohoſlēneje ſwérneje ſkuljby ſlēbornu medaillu „fa ſwérnoſež w džele“ ſpožciło a bu jemu ta ſama w pschitomnoſći kniſea haptihkarja Schünemanna wot pschedzhy měſčczanskeje rady pſchepodata.

— Sañdženu ſrednu 19. haperleje mějeſche towarzſto Młaczizy Serbſkeje w ſali hotela k winowej kiczi ſwoju porjadnu generalnu ſhromadžiſmu. Podrobnijſju roſprawu ſa thđenj pſchinjeſemy.

— Narodnih ſwiedženj krala Alberta — 23. haperleje — budžo w Budyschinje, kaž hewak, ſ wupojſnjenjom khorhojow, ſ ranskim ſwonjenjom ſwonow a wudželenjom khléba na khudych ſwjeczjeſ.

— Wucžer Lindner, kiž je tudy wistupil a ſo do Amſterdama podał, je tam pječza do hollandskeho wójſka stupil, kotrež na dalokich hollandskich kupač ſteji. Majprjedy ſebi w měſeje myſlachu, ſo je ſebi ſam ſtiwjenje wſal a ſu tež ſa nim pytali.

S Korſymja. W domje, tudomnej Rychtarjez ſwójbje ſkulichazym, 11. haperleje woheń wudhyri, bu pak bóry ſak ſbožomniſe poduſcherz, ſo ſo dale žana wjetſcha ſchłoda ſtařa njeje, hacž ſo ſo jenož něſcht ſkolumy ſpalil. Woheń je pſches to wuſchoł, ſo bě jedyni hlétny hóležez ſe ſtupalkami hraſkal.

S Dobrashcz. W nozy k 15. haperleje ſu ſo tudy domſke murjerja Jana Kowarja (Schmidta) a ſamjenjeſamarja Jana Rumlich a wotpalile. Kak je woheń wuſchoł, hischče ſnate njeje.

S Wulkeje Dubrawy. Tudy ſu ſo w nozy k 15. haperleje domſke pječarja Ackermannia zyle wotpalile.

S Wulkih Debřez. Tudy mějeſche 12. haperleje murjerſki polier Pietsch ſasonyz to njesbože, ſo jemu wulki ſamjen, kotrež horječzahnyhu, na hłowu padže a ju na dwaj kruhaj roſrafy, ſak ſo bě wón na měſeje morwy.

— Pschi twarbie teho ſameho moſta, hdžez bu polier Pietsch ſaraženy, je tež poſhoncž Davit Schaal ſ Georgſwalda (w Čechach) pónđelu 10. haperleje ſtiwjenje ſhubil. Mjeniſzy lowryje, ſak kotrež miž ſo tam pjeſchcz wosy, běchu tehdhy do tajkeho ſpěchneho běženja pſchischi, ſo wón w prózowanju, ſwojeju konjow pſched ſchłodu wobarnowacž, ſo ſ czečenjom ſak ſapofdi, ſo bu, móhl rjez, ſatłcožen a dyrbjesch po krótkim čažni wumrjeſ. — Blisko teho ſamneho moſta bu wutoru 18. haperleje dželaczer ſühnel ſ Kunnersdorſa ſak ſtrachne ſaſhypnjeny, ſo ſo ſaduž, předy hacž móžachu jeho wuhrjebacž.

S budyskeho pſchiszažneho ſuda.

(Po budyskich němſtich nowinach.)

W nozy 6. februara w přenjej hodžinje wóſporſki žandarm k. Domſchka pytny, jako pſches ſchęzejku bjes ſotezami a ſodezami džesche, ſo ſo njedaloko a to něhdze 6 kročeli wot pueža, hdžez jena rodečzanska knieža wowžna ſajma ſtejſe, někotry kroč ſa ſobu ſaſwecžuje. Wón teho dla k tutemu městu khwatasche, ale předy hacž tam pſchindže, ſo na druhej ſtronje ſajmy kaž ſ wohnjom ſaſwecži a wón ſaſlyſha te ſłowa: „To by tola čerta bylo, hdž by ſo to njeradžilo.“ Domſchka wuhſada tam muža, kotrež tam na jenym ſnopje, ſ delnjeho džela ſajmy wottorhnjenym kleczeſche a do teje, pſches to naſtateje džerh ſapalene wěchje ſtkaſche. Bjes tym ſo Domſchka tele wěchje ſ teje džerh wutorhny a woheń, ſo hijom něhdze poſdra kočza wyſoko paſazy, pođužy, bě ſo tón muž khěſje rueže na ſkolu cžiſný a cžinjeſche, jako by twjerdze ſpał. Domſchka w nim 36letneho dželaczerja Handrija Miklanju ſ Kotez

Spóšna, kotryž je hžom džewjecž króčž dla paduchstwa a druhého njekasanstwa khostany a bě šo hakle 23. haperleje 1875 s khostarnje (zuchthausa) domoj wróčil. Domischka, kotryž jeho hnydom psche-pyta, pschi nim tójshto sapalkow (schtrychowaneczkow) namaka a potom wo dñjo tež licžbu runje taikich ale po połozjy spalenych pschi fajmje nadendže. Ta fajma, kotraž 140 fórzow wówka w-pschijsche a se ſwojej tſechu 4980 markow khostowasche, bu na tajke waschnie psches žandarma Domischku psched spalenjom swar-novana.

Pschi žudniſkim pschebzlychowanju kotečanskeho kowarja Hirchi a jeho mandželskeje, hdzejz Mikanja w džele ſtejſeſche, dopokala šo, ſo běſche jeho Hircha 5. februara popołdnju s rucžnym wosyčkom do Pomorez po wuhlo poſklaſt. Na domojpučzu pak bě šo Mikanja w Pomorezach a rodecžanskej kotečmje tak wopit, ſo bě šo, jako běſche ſe ſwojim wosom kruh dale Rodez dojel, na dróhn walit, ſwotkaſt běſche jeho jedyn ſorman do Rodez ſobu wſaſt. Tam bě ſo wjedzor ſe ſwojego wopicza někak wuſpal a bě potom psches wopacžnego pschiſhanja, kaž tež dla falſchowanja piſmow k 12létam Njechori domoj ſchol a tež wo połnozy do Rodez pschiſchoſt. S a k 12,000 markow pjenježneje ſchtraſy wotkudženy.

Hirchowej, kotraž běſche jemu durje wotčinjal, běſche wón zyle roſomne ryczaſt a ſo hwojeho njepočinkta ſał, běſche paſt tež, jako bě ſhonit, ſo to wuhlo hisheze domoj pschiwjeſene nieje, na tym wofataſt, ſo po nije póndze, dokelž Hircha to wuhlo niſnje trjeba. Ledy poł hodžim po jeho wotendženju bě jeho žandarm Domischka jateho wſaſt.

Wohſkorženy Mikanja wſcho pschiwda, ſchtož běſchtaj Hirchez mandželskaj prajiſoj, ale ſapalenje fajmū wón twjerdže prejſeſche. A hacž runje nichtón prajiſcž njemóžeſche, czechó dla je wón ſapalaſt, dha bě to tola tak ſjawne, ſo dyrbjachu jeho pschiſaſni ſa wino-wateho ſpóſnacž a wón bu teho dla k 2létnej khostarni wužudženy. Možno je, ſo ſnadž je teho dla ſapaliſt, dokelž je ſaſo do khostarnje pschiuež chžyſt.

Wot teho ſameho ſuda bu 7. haperleje po tſidženſkim žudniſkim jednanju khezer Korla Vjedrich Schulza ſe ſsmilneje dla wopacžnego pschiſhanja, kaž tež dla falſchowanja piſmow k 12létam Njechori domoj ſchol a tež wo połnozy do Rodez pschiſchoſt. S a k 12,000 markow pjenježneje ſchtraſy wotkudženy.

K a k

r o z o m

H a n s D e p l a

w ó t ř i t a j

a

a

M o t s T u n k a

l u d ź i p ó d l a

š k r ě j e t a j

* * *

* * *

Hanž Depla. W Pschenicy, kaž ſo ſda, ſwinjo bjes pomozy ſužodow ſarejacz njemoža.

Mots Tunka. Kak dha je ſo ta wěz měla?

H. D. Haj, běſchtaj tam nan a ſyn; nan chžysche ſwinjo rad reſjacz, ſyn jemu pak to njedowoli.

M. T. A czechó dla niž?

H. D. Majsterje drje, dokelž wjele dowěrjenja do jeho rěſniſkeje wustojnosće njemóžeſche. — Ale jako bě ſyn jedyn džen da města wujel, dha ſo nan do rěſanja da.

M. T. Kak dha je to cziniſt.

H. D. Wón najprjódzhy ſwinjo do kheze ſahna a je tam twjerdže pschiwjaſa; potom wón ſekeru hrabny, ſo by ſwinjo ſarafyl, ale to ſo jemu njeradzi, pschetož wón je jenož do jeneho wucha trjechi.

M. T. Hm, to runje wulku wuſhilnosć njepokaſuje.

H. D. Nē

M. T. A ſchto bě dale?

H. D. Nō, ſwinjo bě ſo na tajke majknjenje roſmiersko; duž wone ſchtryk roſtorhny a do komory czechny, ſwotkaſt je wón wu-dobycž njemóžeſche. Wón dyrbjefſe teho dla ſužodow na pomozy wolaſt a ſ jich pomozu wón potom ſwinjo ſkonzowa.

M. T. Hdý dha to běſche?

H. H. Kónſche lěto. Lětſa chžysche wón tež rěſnika czinicž, ale ta wěz ſo tež njeradži.

M. T. Kak to?

H. D. Nō, jako bě ſwinjecžu ſedom kožu trochu naręſnyſt, dha ſo jemu ſeznu a wón ſnak pany. Duž ſo jeho dwě džowzy do teho ſwinjecža daſhcej a jena je do leweho boča klo, druhá pak do praweho pleza. Ale to bě tak wjele kaž niežo a dyrbjachu ſaſo po ſužoda běſecž, kž je potom to ſkocžo moril.

M. T. Alw jaw tola!

Přílopk.

* S Wina pišaja, so je tam bohaty pjenježnik baron Sina, předawšchi grichiski pošlánz, wumrjet a něhdze 50 millionow schéznałow sawostajil. Jego herbja ſu ſchtyri džowki a jeho ſawostajena wudova. Tale doftanje jedyn million ſchéznałow w hotowych pjenjeſach a wysche někotrych khežow tež knieſtvo Rappoltenkirchen a hewak hischeze kóždolētne 30.000 ſchéznałow.

* Na nahlym puczu ſ Draždjan do Lofschiča ſo wónzano jena knjeni wjeseſche. Konje poczachu někak njeměrne býč, czehož dla wona ſa najlépsche džeržeſche, ſ woſa ſkocžic, ſo by ſ ſchlož njeſchischla. Ale tajke wuſkoczenje bě runje ſ jeje njeſbožu, pſchetož pſchi tym wona ſ hlowu tak ſtraſchnje do jeneje murje ſlečja, ſo na měſce morwa wosta.

* W jenych draždžanskich khlamach, hdež jena žonska pſchenožowaſche, běſche gas, ſ kotrymž tam ſwěcza, někak ſ rohy wuſtuſit. Ta žonska njebe to pytnyla a ſo teho dla ſadužyla.

* Wónzano ſchtyri mlodži ludžo ſe Schönwehra (w Čeſtej) ſe ſchönsfeldskeho hermanka domoj džechu. Dwaj wot nich, Josef Kippl a Korla Lang ſo na puczu ſwadžiſchtaj a ſwada ſo ſ tym ſkónči, ſo Kippl Lang ſ jenym uožom dwójz do ſchije klo a to tak ſtraſchnje, ſo tón bórzy wumrje. Jego mordarja ſu do jaſtrwa wotwiedli.

* We wuherskim měſcze Maros Vasarhely je ſo wónzano jedyn kloſchr a 85 wulfich domow wotpalilo.

* Wónzano mějesche wěſta Schafrankowa pſched ſudom w ſutnej Horje jeneje naležnoſče dla pſchizahac̄. Wona to tež ſezini; ale ſedý bě poſlenje ſłowa pſchizahí wuprajita, dha ju Boža rucežka ſaja a ta žona morwa ſemi padže.

* Njeſtaloko kupý Gerigo 11. haperleje ſahe rano jendželska parolódž „Hilton Castle“ do italskeje parolódž „Algirgent“ tak ſylne ſtořeži, ſo ju nimale do dweju kruchow roſraſh. Dokelž puczo-warjo, ſotřiž na ujej běchu, ſ wjefſcha hischeze ſpach, dha je ſo jich 29 tepilo a dwaj buſchtaj ſaraženaj, 25 je pſchi ſiwienu wostało.

* Najwyſchšchi eunucha abo ſkopz w haremje turkowskeho ſultana je wumrjet a jemu něhdze 2 millionaj ſchéznałow ſawostajil.

* Krupp w Čeſenje je ſultanej jenu kanonu woſebneje kmanoſče a rjanoseje darik, ſa to pak je ſultan Kruppej a jeho knjeni mandželskej tajke kraſne dary, ſe ſkota a drohich ſamjenjow wobſtejazých, poſtał, kotrež ſu tſi kroč teho hódne, ſchtož ta kanona khoschtuje.

* Wliko Rendsburga je ſo 9. haperleje wulſe njeſbože ſtało. Schytrjo pionierszy offiſiierojo běchu na tu myſkliczku pſchischli, ſo do jeneho czołma ſkynež a w nim na tamniſchej rěžy jěſdzic, hac̄ runje ſkylny wětr dujefſche. Dohlo njetrajeſche a wětr czołm powali. Tjho ſo tepichu, jenož jedyn na brjoh wupłowa.

Cyrkwinske powjesće.

Kſcheczeni:

Miſałſka c̄yrfek: Hana Helena a Mařia Augusta, Korle Augusta Urbana, wobydlerja na Židowje, dwójniſtej džowzy. — Mařtha Minna, n. dž. pod hrodom. — Hana, n. dž. w Hrubočižach. — Korla August, Jana Sommera, ſiwiencera w Hrubočižach, ſ. — Ernst Wilem, Handrijka Warnacža, tamjenje-ruharja na Židowje, ſ. — Jan Ernst, Korla Kožka, wobydlerja w Delnjej Kinje, ſ. — Gustav Julius Ota, n. ſ. pod hrodom, dž. — Amalia Mařtha, Korle Augusta Nowala, cigarhydželacžera pod hrodom, dž. — Emma Wilhelmina, Korle Augusta Kieczki, ſhězerja na Židowje, dž. — Mařia Augusta, n. dž. na Židowje.

Semrjeczi:

Džen 28. měrza: Hana Mulfowa, wobydleka, 57 l. — 6. haperleje: Ernst Richard, Jana Kobanje, měſcežana a ležomnoſčejerja, ſ. 2 m. 3 n. — 8., Mařia Madlena, rodžena Ackermannež, Korle Wiežaſa, ſhězerja na Židowje, mandželska, 34 l. 2 m. 23 d. — Jan August, n. ſ. w Dobruschi, 1 l. 18 d. — 9., Franz Eifelt, wumjekat na Židowje, 84 l. 10 m.

Čzahi hornoužiſkeje ſeleſnizb.

	S Kohlfurta do Ššokolzy.				Se Ššokolzy do Kohlfurta.			
Kohlfurt	530	1015	413	530	Sšokolza	1030	415	820
Horta	630	1045	429	440	Witow	1047	426	845
Žicza	642	1055	437	615	Witow	1059	443	95
Witow	658	117	—	650	Mückenberg	1120	55	935
Witew	725	1128	—	735	Mühland	6011	355	25
Vas	741	1140	—	8	W. Bulew	618	1147	545
W. Bulew	440	86125	525	—	Wojerech	645	12106	5
Wojerech	515	831223	541	—	Vas	76	—	620
Ruhland	65	850	1237	553	Witew	728	—	633
Mückenberg	635	931250	66	—	Witow	756	—	651
Witow	710	93518	635	—	Niſta	814	1074	—
Witow	740	954131	655	—	Horta	830	18712	—
Ššokolza	—	—	—	—	Kohlfurt	30	—	—

Tučne ſicžby wofnamjenja čzah wot 6 h. h. vječor hac̄ 6 h. 59 m. rano na kletnjanſtej jaſtawje te čzahi jaſtanu, tiž 3 hodž. 15 min. a 4 h. 15 m. Kohlfurta 8 h. 30 m. a 11 h. 10 m. wotjedu.

Witow je Elsterwerda, Witow je Liebenwerda a Ššokolza je Falkenberg.

Čzahi po ſeleſnizb.

Se Šhorjelza do Draždjan.

Wojerech ſ Šhorjelza	140	30	525	755	1115	245	515	715	1028
Lubija	25	335	65	840	125	335	550	80	115
Budyschinia	235	45	645	915	1240	410	620	83	—
Bislopiž	Speschni	čzah	180	720	950	115	445	645	910
Radeberga	—	50	750	1025	150	520	715	945	—
Pſchijesb do Draždjan	345	525	820	1050	215	545	740	1010	—

S Draždjan do Šhorjelza.

Wojerech ſ Draždjan	630	915	1210	340	50	80	1115	1227
Radeberga	75	955	1245	415	535	830	1145	Sp. čzah
Bislopiž	740	1030	120	445	615	95	1220	—
Budyschinia	815	115	20	520	650	945	1235	121
Lubija	60	90	1145	240	60	730	1025	2
Pſchijesb do Šhorjelza	645	940	1225	315	640	810	115	210

Placíſna žitow a produktow w Budyschinje.

15. haperleje 1876.

Kóz pſchenž po 170 punt: 18 marlow 2 np. (6 tl. — nřl. 2 np.) hac̄ 19 m. 48 np. (6 tl. 14 nřl. 8np.) — Kóz rožli po 160 puntach: 13 m. 66 np. (4 tl. 16 nřl. 6 np.) hac̄ 13 m. 96 np. (4 tl. 19 nřl. 6 np.) — Kóz jecžmenja po 140 puntach: 11 m. 97 np. (3 tl. 29 nřl. 7 np.) hac̄ 12 m. 37 np. (4 tl. 3 nřl. 7 np.) — Kóz woska po 100 puntach: 3 tl. 2 nřl. hac̄ 3 tl. 5 nřl. — np.; hróč: — tl. — nřl. — np.; wofa: — tl. 25 nřl. — np.; jaſhl: 4 tl. — nřl. hejduschnie krupy: 6 tl. 10 nřl. 7 np.; bérny: 16 nřl. 7 np. hac̄ 19 nřl. 5 np.; butra: — tl. 29 nřl. hac̄ 1 tl. 3 nřl.; ſyño po 100 puntach: 1 tl. 18 nřl. — np. hac̄ 1 tl. 25 nřl.

Žitowy dowos: 3978 měchow.					Na vikač wot mf. np.	Na bursy wot mf. np.
					hac̄ mf. np.	hac̄ mf. np.
Pſchenža	50	kilogramm	.	.	1060	1146
Kožka	=	=	.	.	854	873
Ječmeni	=	=	.	.	855	884
Wofa	=	=	.	.	—	—
Raps	=	=	.	.	—	—
Zahly	=	=	.	.	12	—
Hejduschna	=	=	.	.	19	—
Bérny	=	=	.	.	167	195
Butra	1	=	.	.	3	330
Šyño	50	=	.	.	4	5

Hdyž ſu nětko wſchē nowe tkaniwy ſa lēże doſchle, po-
ruežam ſwoj bohacze ſrjadowany ſklad draſtowych tkaniow
ſe židy, wolny, pikéja, fattuny a jaccomas-jaquety a
mantelety, wot najtuniszych placzisnow ſapoczejo, hotowu
draſtu ſi woknjarzych tkaniow wot 5 tl. ſapoczejo, k dobrzezi-
wemu wobfedzbowanju a pſchiſpominam hiszcze, ſo ſo tak
derje jaquety, kaž flejdy po mérje rucze ſeschiſa.

Jan Jurij Bahu

**F. A. Böhme, ręsbar
w Budyschinie na swoiknej lawcej haży 788
porucza ho k wndżelaniu
rowowych pomnikow
z pęskowza a marmora.
Sprawne pożłuzenie a tunje płaczisny.
NB. Skład hotowych pomników.**

Skótny pólver z czerwów sęlow. Korneuburgski skótny pólver.
Pólver psche kólfu. Pólver psche pripotawu prożatow.
Loczwitzski balsam. Bischankowy falsowy pólver

G. Joachim, Atelier sa njebološne sažadzowanje subow, operazije subowe, plombirowanie, cziszczenie, sahnacze subybolenia atd., w Budyschinje, na smutskiej lawskiej haſzy 120 pola k. pjeckarja Kelingsta. A rzezam wot 9 do 6 hodzinow.

Kožowe klamry

R. Lindau

w Budyschinje pschi mjażowych hětkach
poruczeja swój najbohatšji skład wšichc̄h družinow kože.
Blažisny najtunishe, ale twjerde

Po tunich płaczących poruczą miój der
szadowany skład a to
sa žonske:
bawmiane fätrympy a nohaizn,
rubiszeja na głowu,
fchulpy a rhornarie,
bèle spódne szuknie,
schörzuchi i moiręja a pitęja;
sa muskikh:
pschedłoschliki bèle a piżane,
kravath w najwjetshim wubjerku,
dybsiącne rubisichta bèle a piżane,
fle i gummija a paża;
hewak

Kósslaze kóžki

Zafenz!

Mój h̄izom dawno jako wubjerny a c̄ziscze
błodżazy

czyt y valenz,

każ też wóchitke družiny dobrych palenizow ja
ś tutym kniesam ratarjam a sałopsccheda-
warjam poruczejo naspominam a po najtu-
mischich placzisnach pschedawam.

D. D. Glien na žitných výkach.

Kúſlaze kózfi

stajuje po najwyższej placzisnej kupuje
Heinrich Langa
na żitnych wifach pschi herbskiej kath. zatrwi.

Drogerijowe klamry Otto Engert

na suurkonnej lawſtej hasz̄y 122
peručio neitwische

poruczeja najtmischo
 bolsaczérjazy spiritus,
 kampherowy spiritus,
 arnika-spiritus,
 czekazy element,
 baldrijanowe khreptki,
 schwabloäther,
 salmiakoduch,
 terpentinowy wolij,
 benzyn i wieżyczenju blałow
 lępjaxy plestr,
 jendżelski plestr,
 winokamenjowy kiflik,
 dwojny wuhlokizatz natron,
 chlorkalk,
 potaschu,
 aloë,

manna, zyku a tolczenu,
cremor tartari,
malenowu juschku,
citronowy wolię,
bullerisku żol,
karlsbadsku żol,
fenneowe łopjena,
kamilkowy thej,
pfeffermünzowy thej,
baldrjan,
althejowy korjei,
złodke drjewo,
dorschajatrowy thran najlepšchu tworu,
mandlowy wolię,
homel,
ricinużowy wolię,
veneziańskie mydło,
żonopowe kwęty,
antimonium,
bals. sulsur,
terpentin,
lefwoizu,
żłony kamieni,
każ tež wsłęe korjeuje a sela ſkótnym
nośnerom.

**Kóslaze kózki, nashnunti, sajecze, tkhó-
rjowe, mordarjowe (funjaze) a litchéde kóz-
kuvie po najwysokich vlastiwnach**

Heinrich Langa

Kóslaze kózki
kupuje po najwyższych placzynach
Gustav Naude
na garbarskiej hafzy 426.

Najnowsze a najelegantniejsze w latach meżach najtuniszych porucza

Heinrich Lang na bohatej haszy.

Heinrich Langa

Powyschitfonna assefuranza w Triezzi

(Assicurazioni Generali.)

Sałożena w lęce 1855.

sawesczjuje pschi rukowaniskim fondsow wot

41 millionow 120 thaz 706 schesnakow 60 krajzarjow

a) psche wohnjowu schodu: twory, mobilije, žijenske sarady a. t. d., kaž tež, jeli to krajne jakom domoleja, twarjenja wszych druzinow;

b) poskiczuje sawesczenja na žiwjenje człowiekow na jara wszechlafe waschnie sa najtunishe twerde pramije a polizy w nemskich pjeniesach wistaja.

Towarstwo wuplacz w lęce 1875 sa 15660 schodowanjow sumu wot

6 millionow 210 thaz 146 schesnakow 27 krajzarjow

A kózdemu wukasanju a k wobstaranju sawesczenjow poruczataj so agentojo:

hamtski skotolekar Ernst Walther w Budyschinje.

Adolf Baumert w Kamienzu.

Naž je hižom wosjewje, je we wudawańi Serb. Nowin sa 50 dostacj 1. sejchowki knižki:

W Jezużowym mjenje.

Kherlusche a spewy

v. Petra Mlouka

w Dźiwoczych. 1848—1876.

Tónele sejchow wosjewia Kherlusche, w kotrych po ksheczijskim waschnju je prenje wotdżelenje Bóh Wótz. a) Sworjenje sweta, b) Boże wiedzenie a sdżerzenie sweta. Druhe wotdżelenje: Bóh Ssyn. a) Pschi-powiedanie sw. Marje. b) Adwent. c) Khrystuskoj narod. d) Jezużowe žiwjenje. e) Khrystuskojewie czerpjenje a wumrjecze. f) Khrystuskojewie horjestacie. g) Khrystuskojewie k niebjustwie. Tęce wotdżelenje: Bóh Sswiaty Duch. Schtowte wotdżelenje: Sswiaty Trojiza. 5. wotdżelenje: Sswiaty Ksyczęnia. 6. wotdżelenje: Boże wotkašanje. 7. wotdżelenje: Ksheczijska zyrkej. a) Rosyjskosczeranie Bożego kralestwa. b) Mišionistwo. Mišionistwo na kwasu. c) Smutskowne mišionistwo. Dźiwoczanskie herbskie ev. luth. mišionske towarzstwo. Shromadzischi czaś, roszewlemy lud a našcha krajata biblia. Biblia — dar lubej mózny.

S teho wscheho je widzec, so je hižom tónele 1. sejchow na wosjewie jara bohaty a sa ksheczijskie natwarjenje wožebje hódnij. My mōžem tu knižku teho dla kózdemu s dobrym prawom poruczic.

Sswietožlawnu p. Kneiselowu
wložownu tintkuru,

s lekarskeje strony wschem wložoczerpazym jako wěcze wěrno skutkowaza naležnje poruczena, hdzej žadym drugim średk njeponha, ma stajnie na pschedan H. J. Lindau w Budyschinje w bleschach po 1, 2 a 3 markach.

Pola knižca wuczerja Jakuba Krala w Radworju je sa 1 marku śledowaza nemška knižka dostacj: Die katholischen Kirchen und Schulen im Königreich Sachsen. Nach älteren und neueren Nachrichten bearbeiteter Umris von Jakob Kral, Lehrer in Radibor.

NB. Schtóż chze tu knižku psches post pšchipóžlanu mēcz, ma na k. Krala s dobom 1 m. 10 np. pôžlacj.

Khofej

dobry a čjisczebzłodżazj
punkt po 105, 110, 120, 130 np. atd.

Zopfor

zyk a mleth
punkt po 46, 48, 50, 56, 60 np.

Rajk

rjany a wulkoſornaty
punkt po 16, 20, 24, 30 np.

Richard Müller
predy Liebuskhez klasmy
na bohatej hažy.

Sklad czašnikow

wot

J. G. Schneidera

na smutskomej lawskiej hažy, pôdla torma.

Wulki wubjerk w schech druzinow czašnikow (segerjow) po najtunisich placzisnach.

Zenož derje wotczechujene czašniki so pod twerdym rukowanjom pschedawaja.

S dobom porucžam prawdziwe złeborne rječasťi, prawdziwe talmiſtowane rječasťi a posłoczane rječasťi we wulkim wubjerku, teho runja prawdziwe skote rječasťi, medailony a kluczki.

Hewak pschispominam, so kym herbskeje rycze mózny.

Sahojenje klepoſcze, po najtunisichim, bjesboſojnym a bjesoperowanych. Wozłeskar Dr. K. Weller sen. w Draždjanach (Victoriastraße 4).

lanowolijowh firniš, derje skhujazh, woſojbel w firniſu rybowany a ſuchi, moleriske barby, murjeriske barby, wolijobarby, k barbijenu hotowe a derje skhujaze, jantarowh (berneſteinowh) lat, kopallat, terpentinowh wolij, pinsle atd. atd. atd. porucza najtunischo

Otto Engert

droguerijowe a barbotworowe khlamy na smutskomej lawskiej hažy 122.

Wložowe pletwa

džela a wuczeſkane, kaž tež wotſihane wložy po najwyschich placzisnach kupuje

F. Böhma, brodutrahár

545 pschi kaſernje a na hlowym torhōſczeju 44.

S tutym najpodwołnischho k narwiedzenju dawam, so je moje wobhdlenje a schewzostwo w Hoschiz hažy 740 pola knižca Hobraka.

S poczeczowanjom

B. Haupt.

Jena holcžka je wphy mōže schieze a schwadlistro dospołnje nauknež w Budyschinje na borklinje 290 po 2 skhodomaj.

Swjerſchne koſchle,
nózne koſchle,
wschedne koſchle,
chemisetty,
khornarje,
manschetty,
ſchlipsy,
kravatthy

porucza najtunischo

Julius Lange

na lawskich hrjebjach
snapshecza měschczanskeje schule.

S nakkadom Maczizy Serbskeje ſu w druhim wudawku wusjke a we wudawańi Serb. Nowin sa 30 np. dostacj:

Introwne jeſka.

S němškeho do serbskeho pschelozene powiedanežko wot Jakuba Kuczanka, kanonika kapitulara kantora w Budyschinje.

Tuta knižka je wožebje ſa džeczi jara wujitna a wolkewjaza k čitanju, tola pak smieje tež kózdy wotroſezeny, kiz ju čita, ſi njeje wjèle radoſeze a ſabawy.

K sapocžatkej nowego schulskeho lata

porucžam po najtunisich placisnach: tornistry, tosche wschich družinow, pižne knihy, taſle, pjerjowe fashezki, pjerodžerzelski, wołoski a schiferšchysty atd. Ja też wsché knihiwjasarske džela trajuje a tunjo wobstaram.

Knihiwjasar P. Michaelis
na jerjowej haſy čzo. 268.

Kattun a pikeje

wschich móznych barbow a muſtrów, fattun starý lohež po 28 np. a drožscho a pikej starý lohež po 45 np. porucža

Ernst Pech
na žitnych wifach.

■■■ W khlamach po ſerbſki ryeži!

Módre cziſčezenja

w najrjeniſchich a najnowſchich muſtrach, starý lohež 45 np. a 50 np., kaž tež

módre plath

wſchelafeje ſcherejce najtunischo porucža

Ernst Pech
na žitnych wifach.

Bawmjané a wolmjané rubiſcheža

na hlowu a do ſaka we wjele ſtach muſtrów porucža najtunischo

Ernst Pech
na žitnych wifach.

Klejdowe tkaniny

jako lüſter, rips, alpacca a faschemir wſchitkich barbow najtunischo porucža

Ernst Pech
na žitnych wifach.

■■■ W khlamach po ſerbſki ryeži!

Wojewjenje.

Dr. Hufnagelowy ſamaritski likor je mi pſche dohoſteńne ſte bróſtboſeuje jara dobru hlužbu cžinił. — Zako zyle wubjerny před pſche žoldkowe wobezežnoſež (ja žony wožebje ſinan) móžu tutón likor tež ſ polněho pſchežwědeženja porucžicž.

Burdorf, v. Hoya a. W., 15. junija 1875.

D. Stumpenhauseu, poſteink.

Dr. Hufnagelowy ſamaritski likor ma w bleſtach po 75 np. a 125 np. ſ čiſčežanym roſkaſowanym na pſchedauí w Budyschinje Heinr. Jul. Linda.

NB. Podrobnische wukladowanie je w „Illiſtr. Familientkalender“ a „Ameiſenkalender.“

Zeneho wnežomniſka

pytam ja ſa moje kolonialtworowe a spirituouswe khlamy pod spodobnymi wunięnjeniem.

Richard Müller
na bohatej haſy.

Tedny pjeſkarſki

po do jeneje khlabowej pjeſarnje pſchi dobrej ſdžę pyta.

Aug. Pahlitzsch
na žitnej haſy.

Sa moje kolonialtworowe a spirituouswe khlamy pytam wnežomniſka, kiž móže bory ſastupiež.

M. Niemichał
na ſwownej lawſkej haſy.

Drjewowa aukzia.

Na jirkowskim reviru zyle bliſko ſitka budže ſo

ſchtwórtk 27. haperleje t. I.

rano wot 9 hodžinow

100 kloſtrów $\frac{7}{4}$ lohežovskich khójnowych

zyle jadrojithch ſchęžepow a

100 kop taſtich waležkow na pſchežadžo-

wanje pſchedawacž.

Drjewowa aukzia.

Na drobjanskim ležowym reviru budže ſo ja hotowe pjenesy na pſchežadžowanje pſchežadžowanje pſchedawacž

pónđzelu 8. meje t. I.

80 khójnowych ſhtomow,

121 kloſzow,

536 Rm. khójnowych ſchęžepow a

wutoru 9. meje t. I.

323,5 Rm. pjenekow a

65 ſtotnjow ſbytkowych waležkow.

Sapocžatk aukzije dopoldnia w 9 hodžinach na drjewiſchežu pſchi ſchęžerkowej jamje.

Grabińska Ginkedelska inspekcia.

Šanđenij budyski hermanek a to ſobotu je ſo jene brěmieshko, do jeneho wulkeho žoltoschereho rubiſcheža ſwiaſane, ſhubilo, w fotrymž běſche jena módra wołmiana muža jaſa a jena bruno- a czornoſzuuhiata žonjaza ſuknja. Tón, kiž je tole brěmieshko na ſo wſal, chyl je ja dobre myto we wudawařni Serb. Nowin wotedacž.

Jena holežka ſe wſy, něhdže 14—16 ſet ſtara, ſo do klužbý pyta na rěſniſkej haſy čzo. 319 delka.

K 1. juſtja ſo jene ſprawna ſtwinska džowka, jelſi móžno ſe wſy, na ryežefuklo w Delnjej Kinje pyta.

Z Božej pomocu narodži ſo namaj wčera rano na poł dweju ſtrowa a čerſtwa džovičička.

W Popojcach 16. haperleje 1876.

Hendrich Jórdan, kantor,
Emilia Jórdanowa rodž.
Pjatarjec.

Aukzia.

Pſchežydenja dla budža ſo w hoſeženju w Blužnikezach pola Budyschina pónđzelu 24. haperleje dopoldnuja wot 9 hodžinow blědowaze pſchedmjety na pſchežadžowanje pſchedawacž: 1 kryty wós, 1 ſchytřiſedlaty woknaty wós, 1 wotewrjeny wós, 1 hospo- darski wós, 1 wějata maschine, rólny grat, koža, 2 blidže, 3 želesne kħachle, wſchelaki hantverſki grat, draſta, konjazh grat, kuchinſka nadoba a 1 ſanje.

Jan Schönberg.

36 kózow dobrych běrnów je na pſchedauí w čz. $\frac{19}{4}$ w Skanezech pola Woſporka.

Stwórléina předplata
we wudawařni 80 np.
ana němských póstach
1 M., z přinjesenom do
domu 1 M. 15 np.
Kózde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja
so we wudawařni Serb.
Nowin'na róžku zwonko-
neje lawskeje hasy číslo
688 wotedać, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 18.

Sobotu, 29. haperleje

1876.

Rjany kóni sa pjecz pukow.

W pôlskim kraestwie je so ſledowažy podawé woprawdze ſtat.

Wojerski wyschł, koſak, pschindze do nekaſeje korezmu. Jedyn, fiž hižom běſche w mitška, a fiž běſche jeho ſi konja ſljež widział, žid, rjekny: „To je woprawdze krožny konik, na kotrymž ſeže, hnadny knieže, ſem pschijechali.“

„Lubi ſo czi, byno Abrahama,“ woprascha ſo wyschł.

„So bych ſto pukow radu wutrał, hdy by miý byl,“ wotmolwi žid.

Wyschł ſe ſwojim klyštom (Reitpeitsche) wokolo ſchórní ma-
haſche. „Shto je mi wo ſto,“ rjekny wón, „ty móžes jeho ſa-
pol ſta mécz.“

Žid praji: „Rjebi jich pjecz a dwazyczí tež doſcz bylo?“ —
„Tež pjecz a dwazyczí,“ ſnapſcheczíwi wyschł — „tež pjatnacze, tež
pjecz, jeli maſch na tym doſcz.“

Nichtó njewjedžiſche, hacž je to žort abo uiz.

Hdyž pak pak wyschł džesche: „moje dla tež pjecz,“ pomysli
hebi žid: „Rjeknym dha hižom džesacž derje mérjenych pukow na
kudniſtwe Wjerjeshimskim wutrał, a pschezo hiſcheze ſhym ſprawný
žid.“ — „Rjekny wón, „wy ſeže oſiſir. Na eſeſz?“ Wyschł
džesche: „Njerovéřiſh mojemu ſłowu? Chzech piſhni mécz?“

Lubſho by mi bylo,“ wotmolwi žid.

Na to ſtaſa wyschł notara, a da psches njeho židej ſledowaže
piſhmo ſhovo po ſlowie piſhepodacž: „Hdyž je mějitel tehole piſhma
wot pschitomneho knieſa wyschla pjecz pukow ſi krytym ſijom wu-
dzerjal a doſtał, da jemu wyschł ſwojeho konja, kotrehož ma pschi
hebi, bjeſe wſchego wuměnjenja na měſeče jako jemu ſluſhazeho.
Štalo tam a tam, teho a teho.“

Hdyž mějeshche žid piſhmo w ſaku, lehny ſo psches ſtol, a wyschł
jemu na hrjedž jeho ſadka tajki ſapali, ſo žid piſhi ſebi pomysli:
Tón hiſcheze móže ſlepje, hacž ſlužowny na Wjerjeshimskim kud-
niſtwe, a wotſe auweih ſawola, runjež běſche ſebi kručeje piſhe-
dewſaf, ſo njeha ani hubu wocziniež.

Wyschł pak ſo ſhym a w měre ſarancz̄k wupi. „Kak czi je,
byno Abrahama?“ Žid wotmolwi: „Kak mi budže, daježe mi te
druhe tež, dha je ſo ſtało.“

„To móže ſo ſtać,“ rjekny wyschł, a naméri jemu druhi tak,
ſo ſo přeni napſcheczíwo njemu hiſcheze ſlódki ſdasche; na to ſydgé
ſo ſažo a da ſebi ſarancz̄k porjedžicž.

Tak ſejini pola ſteczého puka, tak pola ſchtwórtého. Po ſchtwó-
tym džesche žid: „Da njewém, hnadny knieže, hacž dyrbu ſo Wam
ſa to džakovacž abo uiz, ſo mi jedyn po druhi namericze. Daježe
mi ſi ſchtwórtenu tež pjaty, dha ſhym je wuzil, a kóni wé, koho ma
ſo džerzecž.“

Tu rjekny wyschł: „Sshno Abrahama, na pjathy móžes dolho

čzakacž,“ a ſtaji ſhój ſij ſměrom na město, ſi wotkal běſche jón
wſał, a wſhē proſchenje wo pjathy puk běſche podarmo.

Duž ſhmejachu ſo wſchitomni, ſo běſche ſo ſkoro kheža
podepręcz dyrbjaſa, žid pak wobroczi ſo na notara, ſo by jemu ſi
pjatemu pukej pomhał, a džerzecze jemu piſhmo psched nōž. Notar
pak wotmolwi: „Přejſkobano, ſhto ſi tym. Zeli ſo knies baron to
dobrowolne njeczini, w piſhni ſhlowežko wo tym njesteji, ſo dyrbu.“
S jenym ſlowom, žid hiſcheze dženža na pjathy puk a na konja
čzaka.

Wojerſki ſón.

We wójnskim čzaſhu ſasta w jenym měſtaczu na krótki čzaſ
hiſharſki poſt (Regiment). Bur ſlim, fiž konje niž jenož pscheku-
powaſche, ale je tež kradžiſche, wuhlada rjaneho brunacžka, fiž psched
wrotami ſtejſche, a ſehna jeho do ſeža. Hdyž huſarojo ſi města
wufſtipicu, běſche ſo ſlim hižo daloko wothalik a to na hermank,
hdyž chvysche kranjeneho konja pschedacž.

Duž po puczu dyrbjeſche psches jene město jehacž. ſlim
ſo bojeſche, ſo w mějeze na kranjenym konju poſkaſacž a wobſanku,
je na ſtronje wobjehacž. Njedaloko murjow města wón na polu
ſchwadromu dragunow wuhlada. Kunje ſo wuwučowanje ſapo-
čzinaſche. Tola ſežom ſo ſyftrubu ſhyshecz da, dha kóni ſi ſlimom
psches hrjebu na drohu piſheleczá, ſi drohi na polo a, ſo dragunam
piſheſanſkywſchi, cžinjeſche po komandze wſchē wobrotu ſobu, pak
w koſhu, pak galopp. Wojazy ſhmejachu ſo wuſtržanemu konja-
zemu padučej, tola tutemu na ſměch njeběſche: ſe ſtrachom ſo pót
ſi njeho lijeſche ſi rynkom.

Po ſkonečném wuwučowanju oſiſirojo a wojazy ſlima wob-
ſtipicu a nawiiedniſ wotrjada rjekny ſi njemu: „Tutón kóni je oſi-
zirſki; wón je rjamy a derje wuwučený. S wotkal jeho maſch?“
ſlim ſo ſarjekowajo wotmolwi, ſo je jeho kupil, jenož njemožeshe
prajez — wot koſo. A tak bě wón paduſhſtwa piſhepoſkaſaný a
bu khostaný po ſalonu.

Szejniſki dopiſh.

W něteřiſhim čzaſhu naſtanje tak wjele nowych ſalonow, ſo
maſch cžiniež doſcz, hdyž chzech jenož najwažniſche poſtajenia ſi nich
trochu w poujatku wobkhowacž. K temu piſhni džesche hiſcheze, ſhtož
prjedy njemějachmy, ſo ſo někotre ſi nich niž jenož na krajnym
ſejnije, ale tež na rajchſtagu wuradžuju, fiž potom po zjlym něm-
ſkim kraju placza. K týmle poſleňſhim ſluſhacze tež ſalon wo ſhvo-
bodnym piſhezahowanju a wo podpjeranju krajnokhudych. W 17.
cžiſle Serb. Now. je ſo w ſejniſkim dopiſu wobžarujomna ſmýſla
ſtaſa. Tam ſteji: „Krajnokhudži ſu tajzy ludžo, fiž piſhes to, ſo
něhđe dwě ſeče bydla, tam domowinu dobudžea a ſwojeſe klu-
doby abo njeboga ſa podpjeru potriebaja.“ To pak njeje prawje.

Runje tajzy njejšu krajno- ale domjazi khudži. Kotsiž pak ſu ſwoju domowinu pſches wuczeñjenje wopručhacili, ju pſches to, ſo ſo do dwej lēt domoj njewróza ſhubili, bjes tym pak nihdže dwē lēcje dołho pſchebywali a pſches to nowu domowinu njedobyli, tajzy ſu, jeli ſo ſu podpjeranja potriebni, krajnokhudži. Woni dyrbja ſo bjeſe wscheho praschenja wot teje gmejnij, hdžez runje ſu, kaž domjazi podpierač, ſchtož ſo potom na žadanje ſ krajneje poſkladniży (kafsy) ſaruna. Käk wyſoke ma tajke ſarunanie w kózdym padże bycz, ſo bórsy pſches ſakon poſtaſi.

Tęž ſakon wo ſtawniskim ſkutkowanju je na rajchſtagu wura- dzeny, a dženſha drje hiſcheze tajki ſakon měli njebychmy, hdžy by nam wot tam njeprſchichol. Tola ſo ſda, ſo ſu ſo tak derje ludžo kaž tež ſtawnizy derje doſcz k nowej węzy pſchiwuczili. Zenož wo tym je tu a tam klyſhac, ſo bychu někotre gmejnij radſcho k dru- hemu ſtawniskemu wotkjeſzej pſchiwuczeli hacž kotremuž ſu pſchi- poſkaſani. Tęž na to ſkorža, ſo je czaſ, w kotreymž maja ſo ſapiski, haj ſamo werowanja pola ſtawnika ſtač, jara njeprſchihodni, ſnadž rano ſahe poſtaſeny.

Tajke njeļuboſnoſće, jeli a hdžy ſo namakaja, móža pak ſo w kózdym czaſu wotſtronicz. Ssamo pſchepoſoženja wžow do druheho ſtawniskeho wotkjeſha na žadanje gmejnij věſte pſchi ſpo- czačku lohka węz. Ale tež wo poſtajeniu czaſa móža gmejnij ſaſtupjerjo ſwoje žadanja pola ſtawnika wuprajič a ſ nim wſcho wujednac. Njebyli pak to móžno bylo, měli ſo na hamitſke het- manſtwo (Amtshauptmannſhaft) wobrocziez, hdžez wěſceze pomoz doſtanu, jeli ſo ſebi zyle džiwne a njewuwiedżomne węzy nježadaja.

Schtož tukwilne ſkutkowanje ſejmua naſtupa, dha ſo runje wo poſchilkoſtne węzach jednačo njeje. Poſtaſilo ſo je, ſo ma pſchichodni kózde woheňawěſežaze towarzſto wěſty pſchinovſch do wjeźnej woheňawſchazej poſkladniży (kafsy) dacž, ſchtož ſo dotal wote wſchēch ſtawac, njeměſche. Tola nima ſo tóule pſchinovſch, kaž ſo hacž dotal ſ wjetſha ſta, wot ſawěſerja, ale pſches agentu wot prämiye dacž.

Tęž pſchiuńdze nowy dołhodny ſakon w najblížchim czaſu w uradženju a ſda ſo trochu njeweste bycz, hacž ſ tej węzy ſchto budže abo niž, dokelsch ſnadž ſo měſchczanzy a induſtriellni — a ratařzy ſaſtupjerjo njeſednaja.

Gaſtupi pak nowe dawanie, dha je tola wěſte, ſo ſo 9 ſimplici abo jednorych dawkow (Einfacher Saſy) ſběhacž njebudže, ale nejchto mjenje. Tęž nima tajzy, kiž ſu ſ 300 m. wotſchazowani žadyn, tajzy wot 300 — 500 m. pak jenož mały dołhodny dawk dacž. Tak ſ najmjeńſhemu wyschnoſcz radži.

H. Kerč.

Swětne podawki.

Němske khějorſtwo. S Draždjan piſaja, ſo njeſeſche ſo 19. a 20. teho měſaza w ministeriu kultuſa pod pſchedbýdſtвom Kul- tuſministra ſhromadžiſna woſrjeźnych ſchulſkich dohľadovarjow a ſo ſu tam wſchelate ważne węzy uradžowali. Wo tym nježiuny nicž ſhonili, hacž je traž na programme tež ſtało: W kotrej ryczi ma ſo w ſerbſkých ſchulach ſ čitanjom ſapoczeč?

Kaž „Dr. R.“ klyſha, ſapocžina ſo kředž pſchichodneho mě- ſaza nutſczehnjenje zyleje „landwehry“ w tſjoch wotdželenjach k 12 dnujskemu wuwuczowanju ſ Mausjer-tſelbu. Kaž ſo powjeda, pſchiuńdu najſtarſche létniki naprjedy. Někotremu budže to najſkerje jara njeļuboſna węz.

Na pſcheproſchenje budyskeho dželacjerſteho towarzſta mějeſche ſo ſanđenu pónđelu na tſelerni w Budyschinje wulka ludowa ſhromadžiſna. Wulka ſala věſte kopata połna. K. Dr. Roscher

je ſitawý džerjeſche pſchednoſtſk pſchecžiwo ſozialdemokratiskim wu- czerjam. Hdžy věſte ryczeńt ſkónečk, měnjeſche někotry, ſo je nět ſozialdemokratam tola doſpolnje dopokaſane, kajke hlupe węzy wucža. Tola bórsy buchu ſažo druheho měnjenja. Po Dr. Roscheru mje- niuzy ſozialdemokrat Keller rycjeſche, kiž věſte jenicžy ludoweje ſhromadžiſny dla ſe ſhorjelza ſem pſchijet. Wón Dr. Roscherej napſchecžiwo rycjeſche a dopokaſa, ſo je to wſcho njeprawo, ſchtož věſte Dr. Roscher pſchecžiwo demokratam praſik. A w dalskim pak tón rycjeſche, pak jažo druhi. A napožledku věſte czeſko ro- ſubžec, ſchtož je prawo wobkhował. Kózdy měnjeſche, ſo je prawo na jeho stronje. Tęž wuprajſchtaj wobaj rycznikaj, ſo ſtaj pſche- ſhwědženaj, ſo žadyn druheho njeprſchewobroczitaj, ale běſchtaj jenož chyloj kózdy ſwoje ſtejſhczó ſ wědomnoſcžu jako prawe dopokaſac. Wſchitko bjes pukow woteńdze a pſchedbýda, k. Stirius tež teho dla ſhromadžiſnu poſkhwali. Wón pſchi ſkónečenju wupraji, ſo je jemu lubo, ſo je ſo ſhromadžiſna tak bohacze wopytaſa, wožebje ſe ſtrony tajkich, kiž njeſzu ſozialdemokrato; czi věſtu tak ſkla- noſež měli, ſo pſchewwědžic, ſchto ſozialdemokrato po prawym chzedža, a jich tež czeſcjeſc nawukitnež.

S Barlina. Bundesrath je ſo wondano uradžował wo ponízenju ſlěbornych toleri k wuměnjeſtſkim pjenjeſam a je wucžiniš, ſo pſchede wſchěm pſchi ſtarym wostanje.

Zene němske nowiny piſaja, ſo je w Pruskej 4508 wu- czeſſki ch měſtow njeprjadne wobſadženych, tak ſo, hdžy na jeneho wucžera 60 džecži licžinu, 270,480 džecži porjadneje wucžby niuiaja.

W jednorych ſejmach, kaž tež we wſchelakich nowinach ſo wjele jedna, hacž maja ſo želesniſy, kaž Bismark chze, powschitkonnému němskemu krajej wotſupicž abo niž. W ſańdženym tydženju ſo tež w pruskim wo tej węzy jednaſche. K žanemu kónzej pak hiſcheze pſchijchli njeſzu. Bismark kruče ſa to wojowasche, ſo bychu wſchě němske želesniſy do jeneje ruti pſchijchle a wupraji, ſo kujejerſtwo wſchemu pſchecžiwoſenju a bědženju napſcheczo ſwoj ſaměr nihdy ſ wocžow njeprſchecži. So pſchi tym na te němske kraje rubaſche, kótryž kujejerſtwo a ſejmuj nochzedža, kaž wón chze, ſo ſamo roſymi.

Pſchedbýda rajchſkanzlerſteho hamta, ſtaatsminister Delbrück, je ſwoje ſaſtojnſtwo ſložil. Se wſchelakich ſtronow měnja, ſo je ſo to teho dla ſtało, dokelž ſ Bismarkom jeneho měnjenja njeje w naſtupanju želesniſkeho praschenja. Bismark pak to niež nochze.

Ruſi zar pječa 11. meje do Barlina pſchijedže. Tam budže ſebi wulku paradu wobſladacž a najſterje 13. meje do Emja dale pojedže.

1. wulkeho róžka 1877 ſwječzi němski khějor ſwoj 70-lětny wojerſki ſlužbny jubilej. Wyſhi němskeho wójſka pócžnu ſo hižom pſchihotowac, ſo by ſo tajki ſwječenj na prawje pſchihodne wafſhuije wobſchol.

Awſtria. Žednanje bjes wiurſkim a wiherſkim ministerſtвom hiſcheze k žanemu kónzej pſchijchlo njeje a ſda ſo, ſo tež k žanemu njeprſchijidže.

Franzowska. Minister wucženjwa džerjeſche wondano ważni rycž w kotrej wupraji, ſo bychu ſo džecži po czaſu, kaž pola nas, nuſowale do ſchule khodžicž. W Franzowskej ujennižy hacž dotal tajke nuſowanje nimaſ.

Boſnijska a Herzegowina. Bohot Dalmazije, baron Rodicž, ſebi wſchu móžnu prózu dawa, kſhesčjanow, kiž ſu pſched ſuro- woſežemi turkow do Awſtriskeje ſzékali, turkam ſažo do rukow

sehnac̄. Tola s̄chtóz s̄ brónju wobkhadzowac̄ n̄jemóže, bo nje-wróc̄zi. Ps̄chetož kózdy džen̄ widžimy, tak turkojo s̄khesčanow, kíž jich h̄łowni wérja, martruja a kónzuja. M̄jes tym ſu kózdy džen̄ bitwy m̄jes turkowſimi a m̄jes wójskami S̄šlowjanow. Wobkebje w požledniſkim czazu běchu krute bitwy. Moukhtar Pascha bu wot S̄šlowjanow pod nawjedowanjom Lazar Socžiž a Peko Pawłovicža wobenidžem a ſhubi p̄chi tym satraſhne wjèle ludži. S̄ wopredka turkojo a jich ps̄checzelovo m̄jes s̄khesčanami to přejach; hd̄yž to někto wjazy n̄jeindže, dha ſo s̄ tym wuryczęja, ſo je w tamnej bitwje 7000 Čzornohórczanow (M̄ontenegrinſkih) na stronje S̄šlowjanow wojovalo. To pak je ſo tež hižom jako k̄a wupo-kaſalo. Straſhne je, s̄ wohniou hrac̄. Turkojo budžea ſo doſez džiwac̄ m̄oz, hd̄yž jim Čzorna Hora wopravdze wójnu p̄schipowjedži.

S̄serbijs. Naschi h̄łowniſi bratſa, jeneho m̄jena s̄ nami, n̄jemóžeja doczakac̄, ſo by ſo wéjna s̄ turkami ſapoczało. Wójsko ſteji hotowe, generalstab a kanun hižo czakaja na m̄jesach, w kotrym wokomiku budžea je p̄schetoczic̄ ſmec̄. Ruka je hižom na ſčelbu ſložena — jenož hižčeje wutſelic̄.

Bar jako rěſuit.

S̄klyſcheze, lubi, ja wém bara,
Kíž ſham ſwinje rěſa ſej;
A tak mordarſka je haro,
Prjedy hac̄ jim puſheži krej.
Bar ſham, hižom wobſtaruy,
Bydli w pruſkej Lužiž.

Njedaloko jenoh' mlóna
Ma wón ſwoje bydlenije;
A hd̄yž w Šakſkej wola wróna,
Wola njeho ſklyſhcz je.
Wjeh̄ pak nočzu mjenowac̄,
Wón ſnadž moh̄t uje ſpožerac̄.

Slajc̄ze, bar wsa ſebi loni
Male prožo do kheze.
Te něk ſurowoſez tu ſhoni
A tež puki baroſke.
Bar jom' káž ſo powjeda,
Gene wuchó wotruba.

S̄ p̄ſcheladanijom bar něk pany,
Prožo pak jom' wubehuje
A tam, prjedy hac̄ bar ſtan̄,
Hižom w khežnej komorje
Butru, jeja, twarožki
Pěknije s̄ blótom ſjenoc̄i.

Leſtrowaſo někto wola
Młody bar na ſtareho.
Prožo ſe ſtrachom ſo ſkhowa
Sady hornza ſyktowoh̄;
Tam ſu bary — barowki
S̄konečnije prožo ſabili.

Hdyž běchu něk tele mjažo
Nádoſejivje ſkmutali,
Ssu tež druhé prožo jažo
S̄ pluwani ſej formili.
Wulfe pak njej' narоſio:
Prožo wosta prožatto.

Hdyž něk ſańdžena bě ſyma
Lědy ſo tu minyla,
Na prožo, kíž hižčeje drěma,
Starý bar ſham p̄ſhiežampa:
Schtryk jom' ſa p̄ſk ſadžernje
A je wleče do kheze.

Tam ſo ſ nožom na nje wali,
C̄hze jom' ſchiju p̄ſchereſac̄.
Alle, káž ſu powjedali,
Nóz jom' njecha k ſtužbje ſtač̄.
Młody bar pak ſakruje —
S̄šwinjo ſvicži žaložnje.

S̄konečnije tola ſ malej ran̄
Wuſolicž ſo p̄očnje krej,
Bar pak na poł morw̄ pany
Ssam do kheze błožanej.
Něk wjeh̄e bary — barowki
S̄ prožecžom ſu rjewili.

Po kheži tu něk káž žaba
Starý bar ſo roſſežera;
Młoda barſka pak nōž ſhraba,
Prožatko kíž do pleza;
Druha barſka p̄ſhivěža,
Sežnii teho runjecža.

Prožo uětko k ſemi pany,
Wjèle ranow mjeſeche.
Starý bar pak na to ſtany,
Sa wopuſh je popadže,
A jom' bjeſe ſacžueža
Wjèle ſerſhczí wutorha.

Wſchitke bary ſnadž něk bydhu
Wbohe prožo ſtobali.
Tola, jako pocžecž chžychu,
Šukod runje ſaſtupi,
Kíž to prožo ſareže,
Wot ſtobanja wumože.

Tu něk kózdy ſjamwje widži,
So je bar bjeſ ſwědomnja.
A ſchtóz cžueže ma, tón hidži
Teho barſkoh̄ rěſnika.
Hoj wſchak, barſka wutroba
Te káž hornyk tvaroha.

Baro! ja něk tebie ſnaju
A tež twoje hļupoſcze.
S̄klyſh, ja džen̄ cži ſ dobrym praju:
Cžin, haj cžin ſej ſwědomnje!
Hewak tebi k mjerſanju
Šjamnoſci cže woſſewju.

Z. Š.

Ze Serbow.

S̄ Prahi. S̄šlawny cžefki wótcžin a ſtawisnář Dr. Franz Pałazki je ſwoje wulke „ſtarisny naroda cžefkeho“ ſkonečnil. Duž běſche ſańdženu njeđelu, 23. t. m., k jeho cžefczi wulki banket (hoſežina) w Prahy. Były cžefski narod wobenidže tutón ſwježenii ſwiatoczni. Se wſchěch ſtronow běchu wotpožlanžy pſchijſli, kíž ſo na hoſežinje wobdželichu. Tež wſchě druhé h̄łowniſke narody běchu tam ſaſtupjene: Russojo, Polazy, S̄šlovenzojo, Khorwatojo, južni S̄serbijs a tež — lužiſky S̄serbijs. Nas tam k. redaktor Smoleř ſaſtupi. M̄jes ſywu kražnych toaſtow, kíž ſo tam ſchedźivemu wózzej cžefkeho luda wunjeſechu, ſbudži tež woſebnu ſahorjenoscž tón, kotryž naſch Smoleř wunjeſe.

S̄ Budyschina. Sa ſdželanoſcž ſerbſkeho ludu ſo staraze literarne towarzſtvo „Macžiza Serbſka“ mjeſeche ſrijedu po jutrah ſwoju h̄łowni ſhromadžiſmu w hoſeženzi k winowej kic̄i. Wona bu wot k. Smolerja wotewrjena a wjedžena. Lětnu roſprawu cžitasche k. kaplan Kusčanski, ſekretár towarzſtwa. S̄ njeje ſhoničmy,

so bě towarzstwo w běhu lěta dwaj českičkaj „Časopis“, dwe knížzy a protýku sa lud wudalo. Lětža bě wone tež dweju pilneju spisowarjow džakownije poczeſeſiſo; běchtaj to k. gymnasialny direktor Jakub Bok w Draždžanach a k. farař Imiſch w Hodžiju. Wumrjej bě živerny žobustaw Maczíz Serbskeje wot jeje ſaloženja k. farař Nowak w Radworju. Pschitupili běchu: k. farař Mróſak s Budětez, k. farař Mróſak s Maleščezi, k. farař Rěſbařk s Budyschinka, k. rycňuk Parczewski, k. Hajniza s Wulich Šdžar a k. pschekupz Mjerwa s Budyschina. Někotři druzi ſu ſo hiſcheže ſamožveli a budža po nowych wuſtawkach (statutach), kiz ſu wot krajneje wyschnoſeje wobtwjerdžene, w krótkim pschitaczi. Někto wobsteji mijenijzy towarzſtvo ſ tſojich žobustawow. Tačo rjadny žobustaw móže ſaſtupic ſkodý nad žobu roſkaſowazý, ſamostatny, w němſkim khežorſtwie bydlazy, bjeſporocžny, serbskeje rycze mózny mužſki. Sa wuſtawne žobustawy placzá eži, kotsiž druhéj narodnoſeſi pſhiſluſcheja abo we wukraju bydla; tež žónske móža wuſtawne žobustawy býč. Sa ežestne žobustawy móža ſo mužojo pomjenowacž, kotsiž ſu ſebi wuſnamne ſaſtužby wo towarzſtvo abo wo ſdželanoſeſi ſerbskeho luda dobyli. Wſchitke žobustawy, ſ wuſtawne, njechaja-li wólbne prawo wuſkonjeſz, maja lětinu pſchinorſk po ſchyrjoč hriwnach (markach) placzic a njejžu k žanemu druhemu rukowanju ſwjasani, dokelž je Maczíza towarzſtwo ſ wobmjeſowanym rukowanjom, t. r. ſo ležomnoſeſi ſa hypotheki rukuje, a niz žobustawy. Dotalne žobustawy njech teho dla w bližichim ežažu wubjernie ſestajane nowe wuſtawki pola k. Smolerja podpiſala, a nowi njech ſo pliuje ſamožveja, ſo býchu na bližichem ſhromadžiſne wubjerk a pſchedžydtwa žwiatkovnu ſrjedu pſchitaczi býč móhli. S zylta dyrbjal ſkodý ſdželany a tež ſkodý ſamožity Serb ſa ſwoju pſhiſluſhnoſeſi ſpóſnačz, ſo k towarzſtwu pſchitupi, kotrež ſo ſa ſdželanoſeſi ſerbskeho luda ſtara a by ſo rad hiſcheže bôle ſtaralo, hdy býchu Serbo bohačiſiho do njeho pſchitupowali a jemu tež ſkodé lěto ſhverni ſawostali! To daj Boh!

Hdyž chzemy někto wo hłownej ſhromadžiſne dale powjedacž, many praſicž, ſo bu wotſtupowazemu poſkladuicej, k. pſchekupzej Jakub v džakne pſchipoſnače votirowane ſa jeho 19lětnu ſhwemu, ſ kotrejž bě wón poſkladnižu towarzſtwa ſrjadowal. Lětža drje njebe židyn ſbytk, dokelž dyrbjesche ſo ſechiſk ſchulſkych ſpěwov wot k. kantora Pjekarja ſestajanh, ſ wjetſchim naſladowem ſ nowa w Lipſku ežiſhacž a wudacž; tola many wulke ſamoženje w knihach, kotrež ſo wot luda pilne ſupuja. Knihovník towarzſtwa, k. wyschjchi ſeminariſti wucžer Fiedler roſpraji, ſo bě ſo knihovniſa wo 73 darjenych ežiſlow roſmnožila. K temu pſchitaji k. farař Jencž ſ Palowa, ſo je wón ſe ſawostajenſtwa njeboh k. Dr. Loze w Lipſku někotre ważne ſerbske rukopisny a ſtarſche knih ſupil, kotrež chze Maczíz wotſtupicž, jeli ſo ſo jich piacžina, 60 hriwnow, dobrowolnje wot Serbow nawda. Na tajke wosjewjenje darichu k temu býč k. farař Rěſbařk 20 hriwnow, k. twarſki miſchtr P. Wendler 15 hr., k. farař Hórnik 9 hr., k. farař Jencž 9 hr. a někotři ſlubichu ſbytk dodacž.

Na to dawaſche k. Smoler ſlicžbowanje wo maczicžnej ležomnoſci, kotrež někto hžom to njebe, ſchtož ma ſo ſadaniež. Hdyž někotre ſlubjene a wotčakujomne kapitale na hypotheku požęſene doſtanijem, potom wuſjedže ſo trébna nowotwarta, kotrejž ežiſty wjetſchowunoſeſi ſo na ſerbske píſmowſtvo naſloži. Sa wſchitke pſchi tutym wuſne ſtaranje k. Smolerja, kaž ſa knižche ſaſloženje knižicžiſchezeſiſe pod jeho ſirmu bu jemu džakna ſlawa wuſjedžena ſ pſchecžom, ſo by ſo jemu dokonjenje zykleho ſa Serbſtwo wužneho ſlufka radilo.

Dale běchu někto nowe wólbny. Wujwoleni buchu k. Smoler ſa pſchedžydu, k. farař Hórnik ſa měſtopſchedžydu, k. kaplan Luſcjan ſki ſa píſmawejedžerja, k. pſchekupz Mjerwa (na uſažnym torhoſchezu tudy) ſa poſkladnika a k. ſemi. wucžer Fiedler ſa knihovníka. Knihofladnik budže w krótkim wujwoleny. Do dohlađowazeho wubjerk (kaž „Aufſichtsrath“ w druhich towarzſtwh) buchu wujwoleni: k. farař Imiſch, k. farař Jencž, k. twarſki miſchtr Wendler a k. farař Dučžman.

S namjetow, kiz ſkonečnje na rjad pſchitaczu, mijenujemy, ſo ſo po móžnoſeſi býč „ſerbski ſpěwnik“, ſvérka najkraſniſich ſerbskich nowiſich a ludowych ſpěwov ſ notami wot k. Fiedlerja do cziſhacza poda; ſchtož budže ſa ſerbski mlody lud wažna kniha. Tež ma ſo knižka ſa lud a protýka wudaež. Teho runja bu jedyn namjet k. knihofladnik Pjedra ſi Lipſka pſchijat.

Po wuſtawenjach ſkonečni ſo ſhromadžiſna po tſihodžiſkim tračžu.

M. H.

Naſch krajan a ſławny komponiſta, k. kantor Kožor wot jow pod 22. tehole měſaza w „Bauz. Nachr.“ wo towarzſtvo organiſtor píſasche, kiz w zwikavskim woſrjeſhym hetmanſtwe wobſteji. Wón tajke towarzſtwo khwali a pſchej, ſo tež by w budyskim woſrjeſhym hetmanſtwe tajke towarzſtwo naſtało. Towarzſtwo organiſtor ſa Lubij a woſkolnoſeſi by ſo tajkemu wjetſchemu towarzſtwu hnydom pſchijankuſlo. My ſo pſchecžu k. Kožora ſi zyklej wutrobu pſchijankuſtu, dokelž hiſcheže je w naſchej zyrlinskej hudžbje wjele, jara wjele porjedacž.

Sa ſuđena njeđela bu, jako narodny džen naſchego ſubo- waneho krajneho wóža, Ježo Majestosče krala Alberta, po zyklum kraju ſwjetđeñiſu ſobenđenju. Woſebje wulkotna bě wojerſka parada w Draždžanach, hdyž běſche kral ſam pódla. Wſchelake towarzſtwa ſo k ſwjetđeñiſkim hoſčinam ſhromadžowachu. Tež w naſchim měſeſe bu ſwjetđenju ſi ſenohodžiſkim ſwonjenjom a ſ wojerſkej hudžbu ſawodžam. S měſchčanſkych wěžow, kaž ſe wſchelakich domow ſo khorhoje ſwjetđeñiſu ſmahowachu. Pſchijoldniu běſche wulka wojerſka parada. We wjetſchim a ſchulſkych wuſtawach wobenđežu ſo ſwjetčeniny próſdninow dla hakle pónđzelu. Tež píſaſa nam

S Chróſcžiž. Narodny džen Ježo Majestosče krala Alberta ſwjetčesche ſo pola naſ ſajprjedy w zyrlwi ſi wulke Božej mſchu a ſi wotſpěwanjoni khwalbneho kherlufcha „Te Deum laudamus.“ Wjecžor w 1/27 ſhromadži ſo ſpěwanſke towarzſtvo „Jednuta“ a ežehnjeſche ſpěwajo pſches wjes a pſched wobydlenje herſkého ryhatarja k. hoſčenizarja Wjeſta. Tudi wotſpěva ſo „Toh' krala žohnuij Boh“ a wunjeſe ſo kralej tſifročna ſlawa. Na to ſo w hoſčenizu dale ſpěwasche a ſo toasty na ſtawu kralowskej ſwóſby atd. wunjeſeſtu. Pſchi tym wobdari k. Wjeſt ſpěwarjow ſi dobrym piwom. Napoſledku ſawježelichu ſo wſchizy ſ hudžbu a ſe ſpěwom.

† S Budětez. W naſchej woſadže je w běhu tuteho měſaza hžom ſchitwory muž na ſtraſhne a žaſtſne waschneje wo ſi- wienje pſchijohol. Jan Wičžaš, khežkar w Małych Debezech, pſchirodny bratr ſnateje knjenje Marie Simonowje w Draždžanach, kotrež hžom na 34 lět w papjerniku w Dobruſchi džela, bu wutoru, 25. haperleje rano w 7 na někajke waschneje wot jeneho rje- mienja (Transmiſſionswelle) w papjerniku ſapſchinujiſen, jemu wutrobo (bróſt) roſmjeſene, ruka a noha wutorhnjena. Wón běſche 63 lět starý a ſawostají wudowu a 4 džecži, wot kotrejž jene hiſcheže do ſchule khodži.

S Kukow. Kaž ſo powjeda, chzedža ſo býč mužojo naſchecze woſady, kiz ſo ſa ſchulu intereſuju, a kiz býchu měſchenizu, kiz nětle wobſteji, rady ſkonečnemu wjedželi, w hromadu ſeńč, a ſo

wo tej węzły wuraďowacż. Po tym hač je į. schulski nakedžbować kamieniškeho wokrjeja předny wuprajik, so maja šo w ſerbſkih ſchulach wot jutrow němſke čitanki ſawjescz, dha je, kaž bu uam ſbzelenie, workleczansku į. wuczerzej ſažo prajik, so ſzm̄e pſchi ſerbſkej woſtacż.

Tež je ſ wobžarowanjom wuprajik, so drje ſchulſke gmejný ſwoje prawo namakaja, hdyž ſo dla njehaſonkeho poſtajenia, ſo ma ſo w ſerbſkih ſchulach ſ němſkim čitankom ſapocžecz, hórscha. N.

19. tehole měžaza je $1\frac{1}{2}$ lēta ſtare džeczo wobhydlerja Schühe w ſoleſchowſkej Dubramy, hdyž wobkedžbowane njebu, do wodowej jauny padnyle a ſo tepile.

S Małeho Schönowa wot 22. hap. pižaja: Dženža rano ſkónčji pola jeneho kublerja tudy ſlužaza, 15 lēt ſtara Maria ſoſez ſ Ramjenej pola Budyschina dobrowólnye ſwoje žinjenje pſches to, ſo ſo na hornej kubji pořazim. Čežho dla, hiſcheze ſ wěſtoſcžu ſnate njeje.

S K a m i e n ź a. W pſchitomuſeži lokalneho ſchulſkeho nakedžbowarja, į. diakonuſa Mieczki, wjazorych ſaſtupjerjow ſchulſkeho prijódkeſtejerſtwa a pſched ſhromadženej ſchulſkej młodofežu bu 25. t. m. į. wuczerzej Barej w Čzornowje wot Ježo Majestosce jemu najmiłofežiwiſcho ſkiczeni albrechtſki kſhiž na ſwiatocžne waſchnje pſches kralovſkeho wokrjeſnho ſchulſkeho nakedžbowarja Fladu pſchepodat̄.

S Róžanta. Nasch wjekocžesčenym wuczer, į. organiſt Kleiber ſwjeczesche 19. haperleje ſwoj 25 lētny ſaſtojuſki jubilej. Pſchi tutej ſklađnoſeži njebu jenož ſe ſtronu patronatſkeho krijeſtwa, klóſchtra w Marijnym dole, ale tež ſe ſtronu ſchulſkeje gmejný, kollegow a tež hewak pſches wjele wopofaſmow pſchipoſnača a dželbracža pocžeſčenym.

P r i l o p k.

* W jenej lokomotivje buchu 19. t. m. dopołdnja na draždžanjskim dwórnichéžu w Lipſku pſched radnej deputaziſu 340,000 jednotolerskich biletow lipſko-draždžanjskej želeſnicy, kiž běchu wot direktoria mutſczeſhijene a 50000 runje taſkic̄, kiž běchu pola rady deponowane, ſpalene.

* Kaf ſtraſchne je, w koſchli abo w manchetkach možaſne kneſle měčz, je ſe hledowazeho pſchiklada wiđečz. W Danzigu wunirje njedawno młodý čekowjet možaſneho kneſla dla, kotryž mějefše w kornarju. Kneſl běſche ſo ſ miedžanej ſerſawoſežu (Grünspan) počahnyk, potom kožu na ſchiji pſcherybował a tak běſche ſtraſchny jěd do kreje pſchischof.

* Pſched někotrym čaſhom bu bliſko města Blackburn žalostniſe roſtorhane čežlo maleje hołczki namakane; hlowa tam njebeſche. Poſlaj, kotryž běſche to bórſy ſhonil, ſa tej węzli hledožic̄ pocža a bórſy bu mordař ſajimany. Poſlajowje pſchi tejle ſklađnoſeži ſredě naſožowach, kotryž w předawſchim čaſhu w Amerizi czi naſožowach, kiž čežnjenych njewolníkow koſachu. Woni wſachu někotrych derje dressirowanych ſakrawenzow (Bluthund) ſobu a podachu ſo ſ nim do wobhydlenja jedneho barbira, ſi mjenom William Fiſh, kotrehož mějachu wſchizy ſo mordarja. S wopředka niečo woſpacžne namakacž niemžachu, na dobo pač pſhy na wóhniſtchó ſkočiſhu, do kotrehož ſo dobywachu. Na měſcze buchu dželacžerjo poſtokani, kiž poč do wuhla pſchewobrocženu hlowu, wěſče tu mořjeneho džesča, wucžahnyh. Fiſh bu ſajimaný a wuſna ſo njeſtuſka.

Cyrkwinske powjesče.

Werowaní:

Pětrovſka cyrkje: Emil Bauer, piwarz w mějchęjanſkej piwarni, ſ Ernestinu Altmannę ſ Ebersbacha. — Valentín Ota Trautmann, ſtěžbowaniej wiedźet na rycerſtville w Droždžinu, ſ Augustu Orlinu Žukuſhē.

Michałska cyrkje: Vjedrich August Moritz Lehmann, wobhydlec pod hrodom, ſ Hanu Mariju Hennigę ſ Budyschina.

K ſhczěni:

Michałska cyrkje: Adela Olga, Bohuwera Mužita, cigarroždželacžerja a wobhydlerja na ſidowje, dž. — Robert Kurt, Franzo ſoſea Augusta ſtillera, ſhewza a wobhydlerja na ſidowje, ſ. — Emma Maria, Alberta Emila Lischki, cigarroždželacžerja a wobhydlerja na ſidowje, dž. — Jan August, Augusta ſauž, khežtarja w Radzianezach, ſ. — Marie Martha, Zana Dunče, bětiarja w Górnijowje, dž.

Katholſka cyrkje: Vjedrich Wilhelm, Gotthelsa Pawola Beckerta, dželacžerja na ſidowje, ſ.

Smrječi:

Džen 12. haperleje: Jan Bažar, dželacžer, 49 l. — 14., Hadiřij Garbař, wumjenkař w ſenkežach, 69 l. 2 m. — 17., Maria Augusta, Michala Scholty, ſhodženka w Delnjej ſkinje, dž. 17 l. 2 m. — Petr August Pötschka, dželacžer w Ratarježach, 32 l. 11 m. 18 d. — Hanu Lischki, wobhydlerja w Bobolzach, 75 l. 3 m. 16 d. — Jan August, u. ſ. w Górnježach, 4 n. — 19., Maria Helena, Zana Arnoschta Scholty, murička a wobhydlerja na ſidowje, dž. 9 m.

Čaži horuolužiſkeje želeſnicy.

S Kohlfurta do ſſokolzy. | Se ſſokolzy do Kohlfurta.

Kohlfurt	—	—	5 30	10 15	4 3	5 30	Seſokolza	—	—	10 30	4 5	8 20
Hóřka	—	—	6 30	10 45	4 29	4 40	Rukow	—	—	10 47	4 26	8 45
Niſta	—	—	6 42	10 55	4 37	6 15	Witow	—	—	10 59	4 43	9 5
Mitow	—	—	6 58	11 7	—	6 50	Mückenberg	—	—	11 20	5 5	9 35
Wujeſd	—	—	7 25	11 28	—	7 35	Ruhland	6 0	11 35	5 25	—	26
Las	—	—	7 41	11 40	—	8 —	W. Bufow	6 18	11 47	5 45	—	—
W. Bufow	4 40	8 6	12 5	5 25	—	—	Wojerecz	6 45	12 10	6 5	—	—
Wojerecz	5 15	8 31	12 23	5 41	—	—	Las	7 6	—	6 20	—	—
Ruhland	6 5	8 50	12 37	5 53	—	—	Wujeſd	7 28	—	6 33	—	—
Mückenberg	6 35	9 3	12 50	6 6	—	—	Mitow	7 56	—	6 51	—	—
Witow	7 10	9 35	1 8	6 35	—	—	Niſta	8 14	1 0	7 4	—	—
Sſokolza	7 40	9 54	1 31	6 55	—	—	Hóřka	8 30	1 8	7 12	—	—
						—	Kohlfurt	30 —	—	—	—	—

Tužne ſicžby wojnamienja čaſh wot 6. h. wječor hacž 6.59 m. rano

Na kletnjankej ſtaſtawie te čaži ſtaſtanu, kiž 3 hodž. 15 min. a 4 h. 15 m. Kohlfurta 8 h. 30 m. a 11 h. 10 m. wotjedu.

Witow je Elſterwerda, Rukow je Liebenwerda a ſſokolza je Falkenberg.

Čaži poželeſnici.

Se ſhorjelza do Draždžan.

Wotjed ſe ſhorjelza	1 ₄₀	3 ₀	5 ₂₅	7 ₅₅	11 ₁₅	2 ₄₅	5 ₁₅	7 ₁₅	10 ₂₈
Lubija	2 ₅	3 ₃₅	6 ₅	8 ₄₀	12 ₅	3 ₃₅	5 ₅₀	8 ₀	11 ₅
Budyschina	2 ₃₅	4 ₅	6 ₄₅	9 ₁₅	12 ₄₀	4 ₁₀	6 ₂₀	8 ₃	—
Biſtopiž	—	ipětihny čaž	4 ₃₀	7 ₂₀	9 ₅₀	1 ₁₅	4 ₄₅	6 ₄₅	9 ₁₀
Radeberga	—	5 ₀	7 ₅₀	10 ₂₅	1 ₅₀	5 ₂₀	7 ₁₅	9 ₄₅	—
Wichijed do Draždžan	3 ₄₅	5 ₂₅	8 ₂₀	10 ₅₀	2 ₁₅	5 ₄₅	7 ₄₀	10 ₁₀	—

Se Draždžan do ſhorjelza.

Wotjed ſ Draždžan	—	6 ₃₀	9 ₁₅	12 ₁₀	3 ₄₀	5 ₀	8 ₀	11 ₁₅	12 ₂₇
Radeberga	—	7 ₅	9 ₅₅	12 ₄₅	4 ₁₅	5 ₃₅	8 ₃₀	11 ₄₅	ip. čaž
Biſtopiž	—	7 ₄₀	10 ₃₀	1 ₂₀	4 ₄₅	6 ₁₅	9 ₅	12 ₃₀	—
Budyschina	—	8 ₁₅	11 ₅	2 ₀	5 ₂₀	6 ₅₀	9 ₄₅	12 ₃₅	12 ₁
Lubija	6 ₀	9 ₀	11 ₄₅	2 ₄₀	6 ₀	7 ₃₀	10 ₂₅	1 ₃₀	2
Wichijed do ſhorjelza	6 ₄₅	9 ₄₀	12 ₂₅	3 ₁₅	6 ₄₀	8 ₁₀	11 ₅	2 ₁₀	8

Placžiſna žitow a produktow w Budyschinje.

22. haperleje 1876.

Kórz pſchery po 170 punt.: 18 markow 2 np. (6 tl. — nſl. 2 np.) hacž 19 mk. 48 np. (6 tl. 14 nſl. 8np.) — Kórz roži po 160 puntach: 13 mk. 66 np. (4 tl. 16 nſl. 6 np.) hacž 13 m. 96 np. (4 tl. 19 nſl. 6 np.) — Kórz jecžmienja po 140 puntach: 11 mk. 97 np. (3 tl. 29 nſl. 7 np.) hacž 12 mk. 37 np. (4 tl. 3 nſl. 7 np.) — Kórz wówſha po 100 puntach: 3 tl. 2 nſl. hacž 3 tl. 5 nſl. — np.; broch: — tl. — nſl. — np.; wofa: — tl. 25 nſl. np.; jahy: 4 tl. — nſl. — hejdusichne truph: 6 tl. 10 nſl. 7 np.; běrn: 16 nſl. 7 np. hacž 19 nſl. 5 np.; butra: — tl. 28 nſl. hacž 1 tl. 2 nſl. — np.; ſkyne po 100 puntach: 1 tl. 10 nſl. — np. hacž 1 tl. 20 nſl. —

**Magdeburgske
krupobieże saweščaze towarzstwo,**
powuſtańcze ſakladny kapital: Dziewięć millionow markow,
haęz dotal wudote 4,501,500 mk. — np.
wot teho ke kryeu ſchłodowanju w lętach 1872
a 1873 nałożene 35,938 „ 70 „

potajčim pſhitomne dispoñibel garantie-fonds: 4,465,561 mk. 30 np.,
saweščenje ſenske wptłody wſchędru drugimow psche krupobitne ſchłodowanje po twierdych
prämijach. Doplacownia ſo nicketam. Sarunaze summy ſo najpoſdžiſho w běhu
měsiač po tiam haęz ſu twierdze poſtajene polne wuplačuju.

W ſwojim dwajadwac̄tylētnym wobſtejeniu je towarzſto 720,352 saweſčenjow
wobſanknu o 28,240,132 markow ſarunania placžito. Saweſčaza ſumma w lęce 1875
wuežini 135, 083, 049 markow.

Podpíšani agentojo požadanja wo ſaweſčenja rad horjewosmu, a wſchę dalshe
wnkaſanja dadža.

H. Meisel w Budyschinie,

Carl Böhmer w Biskopizach,

Eduard Kohlmann a **Paul Graf jun.** w Lubiju,

Dr. Robert Noack w Nowojalzu,

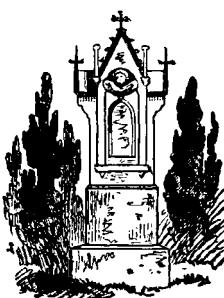
Ferdinand Wech w Scherachowje,

Jan Friedrich Menzel we Wulfim Schönawje, **Richard Klindt** w Bernſtacie.

Hdyž ſu nětko wſchę nowe tkaniny ſa ſeče doſchle, po-
ruežam ſwoj bohac̄e ſrjadowanju ſkład draſtowych tkaninow
ſe ſidły, wolny, pikéja, fattuny a jaceonas-jaquety a
mantelety, wot najtunischiſhich placžinow ſapoczejo, hotowu
draſtu ſi wolniſaných tkaninow wot 5 tl. ſapoczejo, ſi dobrotli-
wemu wobfedžbowanju a pschispolinam biſchče, ſo ſo tak
derje jaquety, taž fleſdy po mérje rucze ſeſchiſa.

Jan Jurij Vahn

na torhoſchežu pódla hlowneje ſtraže.

J. A. Böhme, rěbar
w Budyschinie na ſwotknej lawſkej haſy 788
porueža ſo ſi wudželaniu

rowowych pomnikow

ſi pěſkowza a marmora.

Sprawne požluženie a tunje placžiny.

NB. Škład hotowych pomnikow.

G. Joachim, Atelier ſa uſebolosne ſazadžowanje ſubow,
operazije ſubowe, plombirowanie,
eziſezenje, ſahueče ſubhboleňa atd., w Budyschinie, na ſnuteſknej lawſkej haſy 120 pola ſ. pjeſkarja Klingsta. ſe ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Kožowe fhlamy

R. Lindau

w Budyschinie pschi miążsowych hékach
porueža ſwoj najbohatſhi ſkład wſchędru drugimow kože.

Placžinu najtunischiſe, ale twjerde.

Koſlaze kožki, naſymniſki, ſaſecze, tħo-
rjowe, mordarjowe (tunjaze) a lúčheče kože
 kupuje po najwyschſich placžinach

Heinrich Ranga

w Budyschinie pschi herbskej katholiskej zyrkwi.

Koſlaze kožki

kupuje po najwyschſich placžinach

Gustav Maucke

na garbarſkej haſy 426.

Paſenz!

Mój hižom dawno jako wubjerny a eziſe
ſłodžazn

eziſh paſenz,

taž tež wſchędru drugimow dobrzych paſenzow ja
ſi tutym knieſam ratarjam a ſaſopſcheda-
warjam poruczejo naſpolinam a po najtu-
nischiſhich placžinach pſchedawam.

J. T. Glien na ſitnych wikach.

Kvíſlaze kóžki

ſtojnje po najwyschſich placžinje kupuje

Heinrich Ranga

na ſitnych wikach pschi herbskej kath. zyrkwi.

taž je hižom woſſenjene, je ne wudawaeni
Serb. Nownia ſa 50 doſtač 1. ſeſchiw kňiži:

W Jeſuſowym mjeuſe.

Kherlusche a ſpěwy

wot

Vetra Mlouka

w Džiwoc̄izach. 1848—1876.

Tónle ſeſchiw wopſchija ſi Kherlusche, w
ſotrychž po křeſeſzijanskim waſhnu je přenje
wotdželenje Bóh Wótz. a) ſtvořenje ſweta,
b) Bože wjedženje a ſdžerženje ſweta.
Druhe wotdželenje: Bóh Ssyn. a) Pschi-
povjedanje ſw. Marje. b) Adwent. c) Křy-
ſtuſhový narod. d) Jeſuſowe ſiženje. e)
Křyſtuſhové čerpjenje a wumrječe. f) Křy-
ſtuſhové horjescacie. g) Křyſtuſhové ſi njebu-
ſtipicze. Duceje wotdželenje: Bóh Sswjaty
Duch. Schtwórite wotdželenje: Sswjata
Troyiza. 5. wotdželenje: Sswjata křeſeſ-
zina. 6. wotdželenje: Bože wotkaſanje.
7. wotdželenje: Křeſeſzijanska zyrkej.
a) Kropſcheczeranje Božeho kraſtevwa. b)
Mižionifwo. Mižionifwo na kvažu. c)
Snutskomne mižionifwo. Džiwoc̄anske herb-
ſke ev. luth. mižionifke towarzſto. Šhro-
madžiſny a towarzſto. Nětčiſhi čož, ro-
biwětlem lud a naſcha ſwjata biblia. Bi-
blia — dar lubej mózzy.

S teho wſchęho je widžec̄, ſo je hižom
tónle 1. ſeſchiw na wopſchijecu jara bohath
a ſi křeſeſzijanske natwarjenje woſheje hōdny.
My móžemy tu kňižku teho dla kóždemu ſi
dobrym prawom porucžic̄.

lanowolijowých ſirniž, derje ſkunyjazy,
wołojbél w ſirnižu rybowany a ſuhi,
molerſte barbý, murjerſte barbý,

wolijobarbý, ſi barbjenju hotowe a
derje ſkunyjaze,

jantarowy (berneſteinowy) lat,
topallat,

terpentinoowych woli,

pinſle atd. atd. atd.

porueža najtunischiſho

Otto Engert

droguerijowe a barbotworowe fhlamy
na ſnuteſknej lawſkej haſy 122.

Sahojenje kleposcze, po najwějzijim, bjesbolojnym a bjesoperiowanych. Wocjolekar Dr. K. Weller sen. w Draždānach (Victoriastraße 4.)

Fattum a pikeje

wschęch móznych barbow a muſtrow, fattum starý lohež po 28 np. a drožscho a pikej starý lohež po 45 np. porucza

Ernst Pech

na žitnych wifach.

■ ■ ■ W kłamach po ſerbſki ryczi!

Módre cziszczenja

w najrjenich a najnowszych muſtrach, starý lohež 45 np. a 50 np., kaž tež

módre plath

wſchelakeje ſchereje najtunischo porucza

Ernst Pech

na žitnych wifach.

Bawmiane a wolmjane rubiszczeja

na hłowu a do ſaka we wjele ſtach muſtrow porucza najtunischo

Ernst Pech

na žitnych wifach.

Klejdowe tkaniny

jakſ lüster, rips, alpacca a faſhemir wſchitkich barbow najtunischo porucza

Ernst Pech

na žitnych wifach.

■ ■ ■ W kłamach po ſerbſki ryczi!

Aukzia inventara a drjewa.

Pſchichodni wutoru, 2. meje dopołdnja wot 9 hodžinow budże ſo na ryčerſtuble Drewny pola ſaza wſchón inventar: 1 kniejski wos, 1 teho runja, 4 hoſpodařſke wosy, 1 hykanjerſza maschina, 1 zitocjicza maschina, 1 mandlawa k ſchatam, brony, pluhi, ryble, hanje, pomjety, hródzny hnoj, klanje na ſuki a wičelaki hoſpodařſi grat, kaž tež 32 kloftrow ſchęzepow, kuſkuſow a pjenkow a 20 kop khōjnowych walczkow ſa hotowe pjenesy na pſchedadzowanje pſchedawac̄.

Ke temu pſcheczelne pſcheproſchuje wobſedzeř.

Šnakladom Maczizy Serbſkeje ſu w drugim wudawku wuſchle a we wudawatni Serb. Nowin ſa 30 np. doſtač:

Introwne jeſka.

Š nemſkeho do ſerbſkeho pſchelozene powiedzko wot Jakuba Kuczanka, kanonika kapitulara kantora w Budyschinje.

Tuta knizka je woſebje ſa džecži jara wužitna a woſchewiaza k čítanju, tola pak ſmeje tež kóžy wtoreſzeny, kiz ju číta, ſmeje wjele radoſce a ſabawy.

Jedyn lohki kruwiazy wos ſe želeſnymi wóſkami, hiſceže nimale nowy, je na pſchedau w Porſchizach čo. 39.

Q o ſ y
po 3 markach k druhemu wulkemu draždānemu wuloſowanju equipažow a konjow porucza

Fr. Theodor Jäger

na ſwonknej lawſkej haſy 690.
NB. Sažopſchedawac̄ doſtanu pſchedy hōdny rabatt.

Schthyri hacž ſchęſcz wužitkowych kruwów ma na pſchedau ryčerſtublo w Sarhęžu.

P. Kneiselowa woſzowa tintura,

wot najwuwolanskich ſekarjow (pſchirunaj wopisza) nanajlepje poruczena, dopoſnaty najlepſi, jeli niž jeniczki, wo prawdže sprawny ſredk, ſo by ſo niž jenož wupadanie woſzow ſadžewało, ale tež njeliczonne, polizajſzy wobtwierdżene pady to wobſwēdča, doſkoletne plechacztwo wotſtronito. Ma jenož na pſchedau Heinr. Jul. Linck w Budyschinje, w flakonach po 1, 1 a 3 markach.

Swjerſhne koſchle,
uózne koſchle,
wſchēdne koſchle,
chemiſetth,
thornarje,
manſhetth,
ſchlipſy,
fravatth
porucza na tunischo

Julius Lange

na lawſkich hrjebjach
ſnapſchecza mēſchčaſkeje ſchule.

Pola kniſa wuczerja Jakuba Krala w Radworju je ſa 1 marku ſlēdomaža němſka knižka doſtač: **Die katholischen Kirchen und Schulen im Königreich Sachien.** Nach älteren und neueren Nachrichten bearbeiteter Umriß von Jakob Král, Lehrer in Radibor.

NB. Štož dže tu knižku pſches poſt pſchipoſklanu mēč, ma na k. Krala ſ dobor 1 m. 10 np. poſlač.

Š tutym najpodwolniſho k naviedzenju dawam, ſo je moje wobydlenje a ſchewzstwo w Hoſchiz haſy 740 pola kniſa Hoibraka.

Š poczeſćowanjom

B. Haupt.

Drjewowa aukzia.

Na drobjanskim ležowym reviru budże ſo ſa hotowe pjenesy na pſchedadzowanje pſchedadzowanje pſchedawac̄

pónđelu 8. meje t. I.

80 khōjnowych ſichtow,

121 " klozow,

536 Rm. khōjnowych ſchęzepow a

wutoru 9. meje t. I.

323,5 Rm. pjenkow a

65 ſtotnijow ſbytkowych walczkow.

Sapoczątk aukzije dopołdnja w 9 hodžinach na drjewuſtežu pſchi ſchęzepowej jamje.

Grabinſka Einſiedelska inspekzia.

Dželbu na bok ſtajených mēzow pſchedawa jara tunjo

Heinrich Lange
na bohatej haſy.

52 na žitnej haſhy 52.

Něhdje 30 duzentow nahlowjazých rubiſhkov najnowſich muſtron ſe židy pſchedawam wot ſoboty jene po 120 haſz do 150 np.

Modiſki pſat $\frac{6}{4}$ ſcheroſi wot 40 np. ſtary ſchecz we wiſkim wiſjerku na najlepje porucžam.

H. Kayſer

w domje ī. pſchekupza C. Noacka.

Nawěſtik!!

Svojne wobſtejnoscze mje nuſuju, moje tudy na hlowym torhoſchezu wobſtejaje pſchedawanie veſo-tworow doſpolnje ſastac̄ a ſapocžnu ja wot dženja, zlyk ſtaſad doſpolnje

Wupſchedawac̄.

Moje khlamy ſi elegantnej pſchirawu a tež moje woþydenje ſu ſi doſtaču.

Snaď namaka ſo tidoñuy abo ſwoukonuy kipz ſa moju zylu pſchedawařnju, dha dyrbi to tunjo doſtaču.

W ſtaſad namakaja ſo woþebje: ſpódnje ſuknje a wiſchiwane kholowy ſa kózdu starobu, ſamézki, kožaze poſtryeža, ſhirtiŋ, chifon, piqué, plát, moiré, čorný ſomot, dybſac̄ne rubiſhka bele a pižane, poſtryeža ſa bliða, woſy, kommody a ſchijaze bliðka, manſhety, khornarje, krawaty ſa mužſkich a žónskich, tež chemiſety, židžane rubiſhka, ſchörzuchi, palene ſauki, ſchtrypny a pſchichtyfwarje ſa kózdu starobu a w kózdej varbje, czechaki, ſlē, podwiaſki, hotowe koſtyle ſa mužſkich, žónskich a džecži, rukajzy, a hiſheze wjele druhich wězow, kaž wiſchiwane ſchlebjerdky a ſastawki, wiſhe trifotaže w bawinje, wołmje a židže, draſtodjerzerje, módla atd. Dokelž bym nuſowaný, ſi pſchekupſtwom doſpolnje ſastac̄, dha pſchedawam wiſhe mjenowane wežy ſuirerežtunjo a proſchni wo bohaty woþyt. Wotewrjene rano wot 7 haſz wječor do $\frac{1}{2}9$ hodžinow.

S počeſczovaljom a najpodwołniſcho

L. Freund,

na mjaſnym torhoſchezu 94,
w kheži knjeſa Gwalfa Brauna.

Wytani ſu: 2 nôznaſ stražnikaj, 3 dželačerſke ſhwójby, někotſi rólni po honcožo a domjaze džomki.

Pſchitajaza žona Hennoldowa
w Budyšchinje.

chemiſetty,
khornarje,
manshety,
ſchlipny,
krawatty,
pſchedkoſchliki,
ſauki wiſhých družinow,
džecžaze kapički,
ſchezeňske kapički,
ſchezeňske ruby
poruczeja ſo naſtumischo w veſotworowych khlamach na garbařſkej haſhy čo. 424.

H. Rämſchow.

Šobotu ſteju ja na torhoſchezu wołmotworo-
wym budam na pſchecžo.

Najnowſche a naſelegantniſche
w lětnich mězach najtunischo porucža
Heinrich Langa
na bohatej haſhy.

Jena harmonika, po najnowſchej twarbie, je na pſchedaní. Dalsche je ſhonicz w Budyšchinje na ſmuckowej lawſkej haſhy čo. 135, parterre.

Dženja rano bórſy po ſedních ſnjeboži w naſchim papjerniku w Dobruſchi dželačer Jan Lehmann ſi Małych Debzez, naſkerje dokelž jeho wjerczenje nadpadže, na kotrymž běſhe w požleñſhím čažu woſpjet čerpil.

My ſhubimy w ſemijetym dobreho, pilneho a ſwérneho muža, kiz je 36 let w mieno-
wanym papjerniku dželaſ, a wołkhowam
jemu džakowne a czežne wopomnječe.

W Budyšchinje, 25. haperleje 1876.

Siednoczene budyske papjernici.

Wytaja ſo

4 dželačerſke ſhwójby, 1 nježenjeny hetman, 6 wołocžkojo ke konjom a 4 ſi wołam, 8 džowłok w hródž. Wlaja ſo ſamolwječ ſobotu 29. haperleje do połdnja wot 9 haſz popołdnju do 6 a nježelu wot do połdnja 11 haſz popołdnju do 4 hodžinow w pſchiſtaſajazui bürōwe.

J. Kleinſtückowa
na žitnych wiſach 634 po 1 ſchodze
poła ī. pſchekupza Gliena.

So bych wiſhe dalsche ſloſtiſive winowanja ſtaſajil, wuprajam ſi tutym: ſo je to, ſchtož ſo wo ženjenej Auguſte Bartuſhowej, rodž. Nowakez w Dubrawy poſjeda, jenož na-
ryczane, a ſo je to jenož njevěroſć a pſchiſlodženje ludži.

W Barcze, 27. haperleje 1876.
A. Reinhold.

Lužičan

čo. 4. je wuſol.

Wopriječe: Nanej k narodnemu dnu. Wot H. Jórdana. — Někotre powostanki starodawneho ſlowjanskeho naboženſtwa mjez džensišimi Serbami. Pokračowanje. Spisał J. B. Š., Lubinski — Nowa paedagogika. Wot R. — Kak bohate ſu plody roſtinow. Wot b. w. P. — Srjeda po jutrah. Wot H. Jórdana. — Lěs a ſtep. Ze „Zapiskow hoňtwerja“ wot J. Turgenjewa. Přeložil Jan Pjech. — Komu zaspěwaný? Wot J. S. — Z Budyšina a Lužic. — Slowjanski rozhlad. Podawa M. Hórnik.

Wčera rano na poł ſeſcích namaj Bóh luby Knjez stroveho a čerſtweho synka woſradzi.

W Budyšinku, 23. haperleje 1876.
Korla Rězbark, farař,
Hańza Rězbarkowa rodž. Měrſec.

Stwórtlēna předplata
we wudawařni 80 np.
a na němských póstach
1 M., z přinjenjem do
domu 1 M. 15 np.
Kožde čísto placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja
so we wudawařni Serb.
Nowin'na róžku zwonke-
neje lawskie hasy čísto
688 votedač, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleń.

Čo. 19.

Sobotu, 6. meje

1876.

Drohe jaja.

Jako w saúdzenym lětštu jedyn zuši wjerch po Franzowskej puczowasche, pschijedze wón tež do jeneje hubjeneje wjerki. Tam jeho hłód cíjichczeché a wón so teho dla sa korezmu praschesche, so by w njej neschto siedl. Ale w tej niczo kmane dostacž njemóžesche a řebi teho dla skonečnje tři wobli jejasa, kiz jemu derje hłodzachu. Potom so wón korezmarja woprascha, schto je winojsy; na czóz tón wotmolwi: „tři sta lirow (abo frankow). „Ale,“ rjekny tón wjerch, „šu dha jejasa tudy tak rědke? Korezmar wotmolwi: „Ně, jejasa tu rědke njejsu, ale wulzy knježa, kiz móža hodenje ja nje placicž, rědko ſem pschijedu.“ Wjerch pjenjesy ſaplačzi a dale jěžesche, korezmar pak so ſamej, jako sa wjerchowym wosom hładachu.

Jako pak tehdomnišchi franzovski kral tu wěz shoni, běsche wón jara hněwny na to, so je so w jeho kraju jedyn korezmar ſwajit, ſa někotre jejasa takle njehanbicze wjele pjenjes žadacž. Wón teho dla temu wjerch, hdyž bě tón k jemu na wophtanje pschijet, rjekny: „Hdyž domoj pojedzecže, dha dajeje ſo ſažo nimo teje korezmu wjerch, hdyž ſeže tak droho placicž dyrbjeli, a Wy budzecže wiđecž, ſo hiſceje prawo a prawdoſez w mojim kraju knježi.“ A jako ſo tón wjerch na ſwojim dompucžu nimo teje korezmu wjerch, dha ſo tam niczo njehibasche, pschetož jeje durje a wšče jeje wokna běchu ſamurjowane.

Moja pscheniza kežje.

W někotrych stronach maja, hdyž móža ſo někakého dobytka nadzecž, to pschiblowo: „Moja pscheniza kežje.“ Jako teho dla lekar a cžebala jumu w noz̄y po drózy domoj džeschtaj a ſo njedalo ſo jena wješ paleſche, cžebala ſi porstom na woheň poſkaſa, k lekarjej prajz: „Knies kmotsje, moja pscheniza kežje.“ Mjenujz, hdyž ſu ſo twarjenja wotpaliſe, dha maja cžebale potom pschi nowotwarbach dobru ſaſtužbu, kaž to kóždy wě. Dokelž pak tón cžebala bole na woheň, hacž na pucž ſedzbowasche, dha do hrjebie panu a řebi ruku ſtama. Duž lekar k jemu rjekny: „Knies kmotsje, mi ſo ſda, ſo moja pscheniza kežje.“ „Bohu žel!“ wotmolwi cžebala ſtonajo, „jenož hladajče, ſo mi ſa dobrý pjenjes ruku tež derje ſa hojicže!“

Wysoka staroba.

W Schotskej je wjele ludži wyżoleje staroby. Jedyn puczowar tam jumu jeneho stareho muža ſetka, ktryž wótsje plakaſche. Na praschenje, ſhoto jemu je, wotmolwi tón, so je jemu nan plíſtu daſ. To ſo temu zuſnikej k wérje njepodobne ſdasche, so by muž taſkeje staroby hiſceje nana měl a wot njeho puſti doſtanval. A jako jeho woprascha, cžeho dla je tu plíſtu doſtač, rjekny tón bity, so teho

dla, dokelž je džedej pschi ſamym panycž daſ, jako běsche jemu do ſoža pomhaſ. Hdyž zuſnik to ſkylchesche, da ſo do jich domu dowjeſež, ſo by wiđzaſ, hacž je tola wſho wěrno. Tam wón ſhoni, ſo je tón bity hólz 62 lét ſtary, jeho nan 96 a džed 130. A tón zuſnik potom, jako to druhim powjedach, rjekny, ſo je jemu tola trochu dživno wokoſo wutroby bylo, hdyž je takle 288 lét w jenej tej ſamej ſtwicžy wuſladaſ.

Droha a tunja hłowa.

Jako požleni polſki kral knježesche, ſo jumu tójschto ludži psche eživo njemu ſpjecži, ſhotož tehdy nicžo žadne njebesche. Jedyn wot tych ſvěžkarjow, wózbeny polſki ſemjan, ſo tak daloko ſabu, ſo ſa teho 20,000 polſkich ſchěznakow myta wuſtaji, kiz jemu kralowu hłowu pschinjeſe. Haj, wón bě njehanibit doſcž, to tež ſamemu kralej w líſce piſacž, ſo by ſo tón na tym ruđil. Ale kral ſo njehněwasche a jemu tajſele wotmolwjenje požla: „Wasch líſt ſzym doſtač a cžitaſ. Mi je to k wjeſelu bylo, ſo moja hłowa pola Waž hiſceje neschto placicž; pschetož ja móžu ſo Wam wuſnacž, ſo ja ſa Waschku hłowu ani pjenjeſka njedam.“

Ležný matroſa.

Algierzy, ktryž kraj ſu w lécze 1830 Fransowſojo dobyli a hiſceje w ſwojej možy maja, běchu ſi wjetſha móřszy rubježniz, to rěka: woni w ſwojich derje wobronjenych hłodzach po morju wokoło jěžachu, njewobronjene pschekupſke hłodze nadpadowachu, pschekupſke kubla ſi nich rubjachu a ludži, kiz na nich běchu, jatych wotwiedzachu a jich potom jako ſchłovow pschedachu.

Jemu wjerch ſo jedyn franzowſki pschekupz na ſwojej hłodzi ſi ranshēho kraja domoj a wobliczecche hižom, kaži dobytik wón ſmeje, hdyž te wſchelake twory, kiz na hłodži mějeſche, domoj pschiwjeſe a je tam roſpscheda. W u m! a jena wulka kula wysche hłodze pschelcža. Jena algierska rubježna hłodž běsche ſo pschibliziſka a cžayſche tu pschekupſku hłodž do ſwojeje možy doſtač. So ſo Algierskim to lohko radži, to kóždy na njej wjedzecche, pschetož wona ſo ua žane wafchnje wobarač a tež ſwojim njepſcheczelam wueženjež njemóžesche. Duž na tej pschekupſkej hłodži wulki strach a nje-malo ſkiwenje naſta, pschetož wſchizy wiđzachu, ſo ſu ſhubjeni.

Na tej hłodži běsche pak jedyn ſſlowjan ſi Dubrownika abo ſ Raguſy, kaž tole město tež rěka. Wón tam jako matroſa (hłodžnik) ſlužesche a jemu Miklawſch rěkachu. „S měrom, ludžo!“ wón ſawoſa, „budzecže ſi měrom, a cžinice, ſhotož Wam kažu a nam wſchitkim budže pomhaſ.“ A wón pschikafa, ſo bychu ſo wſchizy do hłodže dele ſhowali. To ſo ſta a wón ſam horka woſta. Dokho nje-trajesche a rubježna hłodž bě bórſh zyle bliſko. Miklawſch běsche pak něhdyn předy tež jako ſchłova w Algierje pobyl a tamníſhu rycž derje ſnajesche. A jako běchu ſo Algierszy na někotre kro-

czele pſchiblizili a woſtchu, ſo mu ſo ta kódz hmydou paddac̄, dha wón w jich ryczi ſe ſrudnym hkožom wotmoliwi; „Tidy ſu wſchiſy na mór (peſt) wumrjeli hac̄ do někotrych khorych a ja ſym jenoz jenož ſtrony. Sſmileže ſo nadē unnu a wumužeze mie ſtuteje kódze, ſo bych ja ſwijerczi wucžeknył.“ Taſko paſ na tej ruhjeſnej kódzi ſaſtyschachu, ſo na pſchekupſkej mór kuježi, dha jich wulka hroſa nadpany a kapitan rubježníkow rjeſny: „Njech Tebie Bóh wumóže, my wo Tebi ničo wjedźec̄ nochtzemy.“ A jako be tele ſłowa prají, kódz wobroc̄ a ſ njej prjec̄ khwataſche, ſchtož jenož móžesche.

Na tajke waſchnje ta pſchekupſka kódz wulkemu njebožu wutidze a ſbožomnie do pſchiftawa pſchi franzowſkim měſeče Marseille pſchi-jedze. Tón franzowſki pſchekupz paſ ſ tych tworow, kotrež běſche na kódzi pſchitwjeſt, jara wjele pjenieſ wuwikowa, tak ſo móžesche ſebi njedaloko města hród natwaric̄. Tam wón Miflawſcha ſa wobkežbowarja poſtaji, prajizy: „Miflawſcho, Ty ſy mie pſched ſchłovinſtom wobarnowal a mi moje ſamōženie ſdžeržał. Duž je moja pſchizkuſhnoſež, ſo Tebi tež wſchi dobrotu cziniu.“ A Miſlawſch ſebi to ſpodbac̄ dasche, pſchetož po hrodze a po ſahrodze khodžic̄ ſo jemu ſlepje ſubjesche, hac̄ po morjach jědžic̄ a twjerdež dželac̄.

Swětne podawki.

Němske khěžorſtvo: S Draždjan piſaja, ſo je ſo tam 25. haperleje džewjata generalna ſhromadžiſna hlowneho towarſtwa ſa ſnitskomne miſſionſtvo wotdžeržala. — Nowaj ſakſkai huſarskai regimenteraj Nr. 18 a 19 ſtej tej přenjej wotdželeni ſakſkeho wójska, kotrejuž mužſtwa ſměja ničy bjes ſchpodkow. — Dr. Schweiſfurth, kotrež je doſlo po Afrizy puežowal, je ſa profeſzora pſchi lipſkim universitetu pomjenowanym.

W Draždjanach wónano jena pječzletna holežka ſ tſecžeho poſhoda ſ wokna dele padže. Wona dužn na jenu maſu tſchějku panym a ſo ſ njeje do dwora dele kuli. Džiwnje doſež, ſo pſchi tym žaneje ſchkody wſala njeje.

W Reibersdorſſe ſu ſo 26. haperleje domiſke ſankarja Karniſcha wotpalile.

Měſchejanosta Hizſchold w Sebniku, kotrež tam hafle wot ſapocžatka konſcheho ſéta w ſlužbje ſteji, bě někaſ bolenje do pra- weje nohi doſtał a na njej rana naſta, kotrež ſo ſymny wohén tak ſtraſchnije pſchida, ſo dyrbjaču jemu nohu wotreſac̄. Wón paſ to wudžeržał njeje, ale je 26. haperleje wumrjet.

W Frankenthalu je 30. haperleje blyſk do bróžnje ſahrodnika Hartmanna dyriſ a je ſo wona do ežiſta wotpalila. — Na tym ſamym dnju mějachu tež w Königshainje pola Mittweidy hrimanje a bu pſchi tym domižaza džowka ſublerja Römera a jeje pſcheczelniſa, kotaž běſche ſ njej na wopytanje pſchisbla, wot blyſka ja-ražena.

Tako 2. meje jedyn czah po žeſenizy ſ Lubija do Žitawy jědžesche, ſta ſo njedaloko Lorenež ſalkownje na Kimmersbergu, ſo wón na wopacznu ſoliu trjechi a na jenu, tam ſtejazu ſalkowu lowryju ſtořeži. Pſches to bu lowryja do małych ſuſtom roſražena a lokomotiva khětro wobſchodzienna, tóſiſto wofow paſ wjazy paſ mjenje ſchkody czerpjeſche. Wot ludži a pucžowarjow, kiž na czahu běchu, njebu ničton czežko wobſchodziennu, tola bu jedyn dželac̄, kiž na tej lowryji ſtejſche, ſ njeje do jeneje ſalkowejce džerh ežiſnjeny.

Tene draždjanſke nowiny powiedaja, ſo dže ſakſke kniežerſtvo

wſchě ſakſke žeſenizy, kotrež jemu hiſcheje njeſkuſcheja, po krótſhim abo dležſhim čaſu kupic̄. Wo kupjenje ſipſkodraždžanskeje žeſenizy ſo hiſom jedna.

S Barlina piſaja, ſo je druha komora pruskeho ſejma wobſanka, ſo maja ſo pruske krajne žeſenizy na němske khěžorſtwo pſchedac̄. (Wjeſtch Bismarck ujenujuž žada, ſo bychu ſo už jenož pruske, ale tež krajne žeſenizy wſchě druhich němskich krajow na němske khěžorſtwo pſchedale. Pſches to by němske khěžorſtwo jako taſte wulku móz po wſchě němskich krajach dobyły, jenotliwe němske kraje paſ wjele na ſwojich dohodach (nutſpſchindženju) ſhubili, a budža ſo teho dla pſchecžiwo pſchedac̄ ſwojich žeſenizow ſe wſchej možu wabarac̄. Powjeda ſo, ſo ſakſki minifter kujes Friesen teho dla ſe ſlužby ſtupi, doſelž ſo jemu tajka wěz ujelubi, druhy paſ mjenja, ſo wón staroby dla ſlužbu wopuſcheži.)

Wjele ryczow to po wſchě němskich krajach czini, ſo je pſchedbyda němskohěžorſkeje kanzlije, kujes Delbrück, ſe ſlužby ſtupiſ. To je ſo pječza teho dla ſtaſo, doſelž je wón tež pſchecžiwo temu, ſo bychu ſo krajne žeſenizy na němske khěžorſtwo pſchedale. Wón bě hewaſ we wſchém tajkeho měnjenja, kaž wjeſtch Bismarck, ale doſelž běſche w tymle naſtupanju hinaſcheje myſle, dha dyrbjeſche ſlužbu ſpuſtežic̄, — hubjeneje ſtrwoſcze dla, kaž ſo w pruskej druhzej komorje praji.

Ruſki khěžor hafle 11. meje do Barlina pſchijedže. Pſchi nim maja po pſchifaſni němskeho khěžora wojersku čežmu ſlužbu czinič general Blumenthal, general Werder a major Lindquift. Doſelž ruſki kanzleč, wjeſtch Gorežakov, ſ khěžorom ſobu do Barlina pſchijedže a je tež awſtriski kanzleč, hrabja Andraſhi, na tón ežaž do Barlina pſcheproſhemy, dha ludžo nětko na to hódaja, ſo budžetaj taſte kanzlercej ſe němskim kanzlerjom (Bismarckom) wažne politiſke ualežnoſce ſuradžowac̄. Maſkerje drje tež Božnija a Herzogowina na rjad pſchiiſdže.

Na město Delbrücka je dotalny heſſenski minifter-pſchedbyda Hofmann poſtajeny, mudry čłowjek a Bismarckej poſluſhny. S zyla ſo Delbrückowe město na ſchthri džele roſdželi; pſchedbydſtvo doſtaue naſpomnjeny Hofmann, pjenježne ualežnoſce němskeho khěžorſtwa dotalny pruski ſaſtojnif Burghart, a prawiſniſtvo tež doſtalny pruski ſaſtojnif Dr. Friedberg.

Awſtria. Tak mjenowane wurunanie bjes tymi awſtriskimi krajemi, kotrež pod wiſki, a tymi, kiž pod wiherſki minifterſtvo ſteja, je ſo pječza hiſom ſtaſo, to rěka, wiherſzy miniftriſ ſu dobyli, ſchtož ſebi žadachu, a wiſzy ſu ſ temu najpočorniſcho „haj“ prajili, hac̄ runje předy wudawachu, ſo wiherſki miniftriſ tež to najmjeňſche njepſchiswola.

Grichiski král Jurij (wón je danskí prynz) a jeho knjeni manželska Olga (wona je ruſka prynzežyna) na ſwojim pucžu do Ružowſkeje a Danskeje 5. meje do Wina pſchijedžeschtaj.

Božnija a Herzogowina. Nawjedowat turkowſkeho wójska, Muſtar-paſcha, běſche ſo, kaž w ſwojim čaſu poſviedachny, ſchěz dñiow ſ ſchęſcijanami bił, ſo by wojaſkow w twjerdiſnje Niſchicžu ſ zyrobu ſaſtaral. Ale wón bě ſo wróćic̄ dyrbjač, jako bě ſo jemu ſledom to radžilo, ſo bě dželbu tuteje zyrobys do maleje twjerdiſnuy Prežeti donjeſt. Sańdžene dñy je ſaſo wucžahnył, ſo by tu zyrobu ſ Prežeti do Niſchicža ſchitnył. Wón je ſo teho dla ſaſo někotre dñy ſ ſchęſcijanami bił a njeje pſchi tym dale ničzo wuſkutowal, hac̄ to, ſo je w čaſu bitwy něhdžje pječ ſtow Niſchicžanow tež zyrobu ſ Prežeti wunjeſtlo, hac̄ ſu na ſwojich

ramienjach wotnjeſč móhli. Do Nikſhieža pač kſcheczijenjo Muhtar-paſchu puſčezili njeſhu a je wón ſaſo do Gacžka zoſaſ, ſ wotkal bě wucžahnýk. So pač je wón potom powjeſč do Konſtantinopla póžkaſ, jako budžiſche nad kſcheczijanami wulku bitwu dobyl, to móže ſebi kózdy myſlič, ale dyrbí ſo jedyn pſchi tym jenož dži-wacž, ſo ſu hiſheče ludžo na ſwěcze, kotsiž tajkim turkowſkim ſzam wérja.

Jendželska. Králova Viktoria, kotař je někotre dny w Něm-zach pſchebywała, ſo w thchle dnjach ſaſo do Jendželskeje wróči. — Dokelž ma wona pſches 100 millionow poddanow w indiſkih, jendželskemu knieſtwwu podcziſnjenych krajach, dha je jej jendželski ſejm nětko titul „khežorka Indije“ daſ.

Ruſowska. Ruſhojo ſa kſcheczijanske ſwójby, kiz ſu pſched Turkami ſ Vožnije a Herzegowinu do ſuſodnych kſcheczijanskich krajow czechnyle, hiſheče pſchezo ſmilne dary pilnje ſkladuſa a ſu jím w měhazu měrzu jenož w pjenefach pſches 50,000 rublow póžkaſi.

W ſokanje, kotař kraj w ſrijedźnej Afiji leži a bu hafle w nowſkim čaſu wot Ruſow dobyle, ſu hiſheče ludžo, kotařmž ſo to njeſubi. Woni teho dla wondano Ruſow nadpadowacž počzachu, ale ruſkaj generalaj Kolpakowski a Skobelew jich bórsy tak ſbiſchtaj, ſo bórsy wo miſož proſyč pſchiūdžechu.

Srudna duſcha.

Shto žony běža w hromadu
Dženž na tym tſečim ſwiatym dnu?
Ssu druhe ſnadž ſo ſinemdril
A mužojo je nabili?
Ach ne, to je dženž wježela,
Na kwaſ ſo žony hromadža:
Wſchak brac̄ku ſluſtcherž wſchigý chžu,
Kiz nětko ſo tu ſeſhli ſu.

Tam nawožení ſej njevjeſtu
Sa ruku wjedž do domu;
Jeſi ſi wocžomaj wſchě pſherowodžea
A k mandželſtronu tež ſbožo pſheja.
Tam w kucžku pač Byrafowa
Se ſrudnej duſčku žalosč khowa,
Hdyž widži, ſo ſo ſi druhé ſluvi
Tón, kiz ſo jej je ſtajnje ſubil.

Je předy dawno ženjena,
Szej wuſwolivſhi Byrafka;
Hdyž tón pač hžom starý je,
Dha ſi nadžiju wotčakuje,
So Byraf wočzi ſacžini
A je ſmuſercž ſo woženi,
So by ſo wona woženila
S tym, ſa kotařmž ſo ſtajnje wila.

A dženža pač, o ſrudne čuze!
Ssu ſkajene jej wſchitke pucže.
Shto pač by nětko ſavocžala,
By ſbožopſhécze jom' tež daſa?
Ach ne, ach ne, to hréč by byl,
Hdyž wón ſej druhu bracž je chžył
A njechacše wſchak na nju čaſakacž
A na ſmuſerž jeje muža ſakacž.

Duz hněw ju čerti k ſwarjenju
Na njeho, kaž na njewjeſtu:
Wſchě žony pač, kiz ſnaja ju,
. Jeſi wſchitke rady ſ pucža du:

Toh' ſwarjenja je ſwucženy,
Kiz je hdý był we tamnej wžn; i
Duž tež wój, młodaj mandželskaj,
Na ſwary nicžo njedajtaſ.

A tež hjes jeje ſbožopſhécza
Waj' mandželſtwo b'dže ſbožomne,
Hdyž tež ſo Wamaj ſyčeče lecža,
To wſchitko budže njeſchłodne.
Ja pſcheju pač, Wój ſluhjenaj,
Swoj wěh Wój ſ Bohom ſapocžtaj,
So, hdyž tež pſchiūdu ſrudne čaſh,
Waj' luboſč ženje njeſahaz!

N.

Ze Serbow.

S Budýſhina. Kaj ministerſtwo finanžow wosſewia, ſhubja wot 1. junija toho lěta ſledowaze pjenefy ſwójnu placžiſnu: Koprowe a ſlěborne pječznowařſke, jedyn a dwaj nowaj ſlěbornaj, dwaj a pol ſlěborne abo dwaj dobraj ſlěbornaj. Mjenowane pjenefy ſo w měhazach juniju, jniliu a auguſeze t. l. hiſheče bjeru a tež na nowe, placžaze pjenefy wuměnjeja pola wſchelakich krajinnych kassow. Po 31. auguſeze ſo mjenowane pjenefy tež w lajkich kassach wjazy njeſberu, a tak ſyła žanu placžiſnu wjazy nimaja. My ſ tutym naſchich čiſtarjow woſebje na to ſedźbnych čiſtimy, dokelž wulki džel ſ nich druhe nowiny nječitita. Zeje wažnosće dla budžemů na tule naležnoſč w kózdym čiſle „Serbſkich Nowin“ pſches zyłu meju ſpoumicež. Rječ kózdy hlađa, ſo hač do kónza meje horka ſpoumene pjenefy woſbudž. Dokelž pač je jich wjele, kiz ani „Serbſke“ ani druhe nowiny nječitaja, dha bych ſe k. gmejnſzy pŕjódkeſtejerjo wulku ſaſlužbu dobyle, hdý bych ſe ſkladnoſtne muži ſwojeje gmejnij w hromadu powoſali a jím tule wažnu wěz zyle podrobnje roſtajeli. Tym gmejnſkim pač, kiz do tajkeje ſhromaždijny pónidzeja, radžimy, ſo ſo tam njebych ſe pŕaſhcerž pocželi, ſ wotkal dyrbja nowe pjenefy w tak krótkim čaſu wſacž. Pſchetož na tajke pŕaſhenje tež najmudriſhi g. p. njeby wotmolvicž móhli.

— Tudy ſměje ſo 18. meje konferenza wſchěch duchownych ſakſkeje Hornjeje Lužicy a to w ſali krajnostawſkeho ſeminara. Šhromadžiſna ſo wot k. zyrtwinstkeho radžicžela Schmidta wotewri, po čiſimž budže hornjowuſdžanski farař k. Dr. Kalich „wo apologetſkim w předowanju“ ryczecž, reibersdorffski farař k. Leupold budže wukladowacž: „tak ma zyrkej pſchi nowym ſchulſkim ſakonju kſcheczijansku wucžbu wucžicž“, a woparſki farař k. Thomas „ſnamjo kſhija“ wuloži.

— Knes ſtranž, ſobuwobžedžer a ſarjadowař ſjenocženych pólvernikow tudy, je ſo ſaušzeni ſobotu ſ 9 nježelského pucžowanja po Paſtiniſte a Egipťowſkej ſaſo ſbožomne domoj wróčil.

M Se ſemiz, 30. haperleje. Maſche ratařſke towarzſtwo wobſanku w dženžniſhém požedzenju, ſo ma ſo 5 wulkih wobraſow, na kotařhž je 159 wſchelakich ſchyrinohathych ſtocžatow wot ſnamenjenych, kiz je wěſty Schrybař wudaſ, ſa 10 markow a 80 np. kupicž a potom tudomnemu wucžerjej pſchepodacž jako dar ſa ſchulu. Pſchitomny wucžer je ſi džakom pſchiſa. — Pſchi ſawjedženju nowych knihi do přenjeho wotdželenja tudomneje ſhule darichu ſo 15 knihi Razoweho wuſtawa; jedyn tudy na ſhwili bydlazý knies dari 5 knihow do ſchulſkeje knihowne, ſo bych ſo kſudſkim džečom k wužitku požežowale a pſchepodale; dwěmaj džeſezomaj dari jedyn druhi 2 knihi, tak ſo ſebe 22 džeči žane knihi kupicž njeſtrjebachu. Kſwalba a ſlawa daricželam.

Dženja popołdnju bu tudy na želežniży jednu rjany pořajędżeny. Czah běsche jemu hłowni wotréšnyk a ležesche wona na jenym boku folije a czélo na druhim.

Pſches nôzne jutrowne mróšy ſu tudy ſażne wiſchnie trochu ſchłodu mèle a namaka ſo w leženju tójschto czornych dypkow.

W naschich granitowych ſkaſach ſo piłnje džéla a je ſo tójschto woſrubanych a wobdželanych kamienjow k twarbam do wukraja ſkaſalo, tak ſo w někotrych ſkaſach džélo hac̄ do symy dožaha.

Po wjeléletnym žadanju k. kantora Zýble w Ssmilnej je ſo nětko tam druhe wucžerſke město ſaložilo. Mějesche pak k. Zýbla hac̄ dotal pſches 23 lét ſam w tjočh ſkaſach pſches 200 džézji wucžic̄ a pódla wiſchitku zyrkwiniku hlužbu wobstarac̄. Saúdženu pónđelu ſapokaſa k. duchowny Szykora noweho wucžerja, k. Krawza abo Schneidera na pſchihódne a ſwiedženſke waschnje do noweho ſaſtojníſta. Wjeczor pak běsche potom czebzna wjecžer w ſužodnym hoſeňizu. — Pſched někotrym čaſhom ſu paduſchi w tutym hoſeňizu 4 ſhinki a tójschto koſbaſow kramyli.

S Worzyna. Kaž hlyſhimi, ſo naſch wjeléſaſkužbny knies wucžer Förſtat, kiz je tudy hžom 40 lét ſwěru wucžil, na Mičala teho lěta pensionirowac̄ da. Po jeho wotkhođe budžetaj ſa tudomnu ſchulu najſkerje dwaj wucžerjej poſtajenaj a ſo pſchihodne lěto tudy rjana a wulka nowa ſchula natvari, w kotrejž budžetej dwě ſchulſke ſtwě a tež wobydleni ſa wobeju wucžerjow. Twarba nowej ſchule budže pječa něhdž 7000 toler hloſtowac̄, a měnia někotſi, ſo drje tele pjeniſh hlyſhce dožahac̄ njebudža.

S Kubſchiz. W noz̄y wot pjatka k ſobocže to je wot 28. k 29. haperleje běſche tudy wulki woheń, a ſu ſo domſke, wumjeńt a pódlanſke twarjenja kublerja Wicžaſa, kaž tež domſke a pódlanſke twarjenja khěžnika Wehle, žiwnoſcžerja Kobanje a žiwnoſcžerja Pietschmanna zyłe wotpalile. Woheń je wokoło połnožy we Wičaſez bróžni wiſchol, njeje pak ſnate, kaf je ſo to ſtaſo. Wón je drje najſkerje ſaloženy.

Wot tuteho wobnja buchu w Kubſchizach pječa te požlenje ſtare njemaživne twarjenja ſanicžene.

S Rakez. Tudomnemu kowarskemu uiichtrej Handrijej Müllerej, kotryž je jako wodžer tudomne ſyklaw hžom priedy, woſebje pak pſchi wobnju, kiz 13. měrza t. l. w Rjeſhwacžidle běſche, ſwoju piłnoſcž a wuſtojnoſcž wopokaſa, je ſa to budyske kralowske hamtske hetmanſtwo ſjawnu khalbu wuprajilo.

S Hornjeje Hórk. Sa tudomne ſchulſke město je knies Hócker, dotal wucžer w Maleczizach, ſa wucžerja wuſwoleny.

K temu mamu tež pſchispomnic̄, ſo ſo 28. haperleje naſch dotalny wucžer, knies Haunmann, kiz je tudomne wucžerſte město 39 lét ſe wiſchej ſwěrnoſcžu wobſtarak, ſe ſchulſimi džecžimi rožhnowaſche. Na tym ſamym dniu ſhobuſtawu ſchulſkeho vrojdeſtejerſtwa k jemu pſchindžechu a jemu jako ſnamjo pſchipoſnača jeho ſkutkowanja wiſchelake dary pſchepodachu, bjes kotrejmiž běſche tež jedyn rjany regulator. Pſchi tym knies gmejnſke prójdeſtejer Thierman ſ Hornjeje Hórk a knies ſchulſki prójdeſtejer Viſchka ſ Mnichonza wutrobne ſlowa prajeſchtaj.

S Buſkojny pola Barta. Tudy ſu ſo 27. haperleje wjecžor domſke, ženjenej Höhfeldowej ſluſhaze, wotpalile. Dokelž to twarjenje wobydlene njebeſche, dha ſo ſda, ſo je woheń nechtón ſaložil.

S Rjeſnarow. Pjatki 28. haperleje wjecžor w džesatej hođinje w tudomnej gmejnſkej khěgi woheń wuſdže a ju do procha a popjela pſchewobrocži. Mandželska pódla bydlazeho ſahrodnika

Wehle ſo wóhnia ſaſtróži, ſo wot Božej rucžki, kofraž ju ſaja, na měſče wumrje.

Szejniſſki dopiš.

Saúdženu wutoru bu w ſakſkim ſejnije ſo dwajdženſkim jednanju wo nowym doſhodnym dawku (Einkommensteuer) tón namjet ſ 39 hložami pſchecžiwo 33 pſchiaty, ſo maja ſo w lěcze 1876 a 1877 krajne dawki niž po poſtajenach noweho doſhodneho dawka, ale po dotalnym ſtarym waschnju dawac̄.

S tym pak je doſhodny dawk, na kotrehož ſaloženie je ſo teſko prýz a pjeniſh wažilo a ſu ſo k njemu, móžl rjez, 15 lét pſchihoty čzinile, knadž ſa wiſchón čaſh wotſtronjeny; pſchetož ſchtó wě, kafje ſmeje ſejm měnjenje, kiz tónz lěta 1877 w hromadu ſtuſi a kotrehož tſežina ſ nowych ſapožlanzow wobſteji.

Tola njechañy prajic̄, ſo je hžom wiſcho ſkóncžene, pſchetož ſkóncžne wothložowanje ma ſo hlyſhce ſtaſe a přenja ſomora ma tu wěz tež hlyſhce wuradžic̄. — Wjele nadžije pak njemóžemy niſomu čzinic̄, pſchetož ſaſtupjerio měſtow a fabrikow ſebi wiſchu prýzu dawaja, ſo by doſhodny dawk do žiwenja ujednouſil, dokelž derje wjedža, ſo bydu potom ſ ratařſtviom runy dawk dawac̄ měli a ſo by tón khětro wjehi był, hac̄ jón dotal dawachu. — Hornje wobſanknenje nam pak ſjawnje poſkaſuje, ſo je to hubjena pjeniſhna politika, hdyž ratarjo tu a tam ſam ſchecžiwo doſhodnemu dawkej rycza.

Dopiš wo tym, ſchtó je ſo na provinzialnym ſejmije ſakſkeje Hornjeje Lužicy wo roſdželenju pjeniſh, provinž ſluſhazych, poſtajilo, ſa thđení podamv.

H. Kerč.

P r i l o p k.

* W Bytomiu (w Hornej Schlesynſkej) ſo nětko pſched pſchihaznym ſudom ſudniſte jednanje pſchecžiwo rubježnikoj Eliaſej a pſchecžiwo jeho 29 towarzach a towarzachkam džerži. Wón ſ zyła napohlad rubježnika nima, ale kaž czebžny rjenjeſhnik ſiſchtr woñhla; ale wón je ležn ſa krobky čłowjek, kiz je někotre lěta tamniſchu woñkonoſcž w ſtrachu džeržak a w tutym čaſhu wjele kramy k rubil. A dokelž jeho njeſahnychu, dha lud prajeſche, ſo móže ſo njewidouneho ſežinic̄. Ale jeho pomožnikojo to lepje wjedžechu a woſebje bě 11 žónſkich jemu k pomožy, kotrež ſu tež wobſkoržene. Wón bě w ſwojej bandze ſurowy knies a je jeneho towarzacha, kiz poſluchac̄ nočzysche, na měſče ſatſelis. Skóncžne jeho 25. oktobra ſonſcheho lěta popadnýchu a bory ſež jeho towarzachow a towarzaki, ſo ma ſo nětk 30 ludži wotžudžic̄. Dokelž tójschto wobſkorženych a ſwědkow, kotrejž je 223, němſki njemóže a jenož polſki roſyml, dha ma ſo ſudniſte jednanje tež polſki wjecž. — Prěni džen pſchihaznym tym tſizečjom wobſkorženym do ſudniſkeje ſale wulku pónoj rajzboweho wuſmuža k wobjedej pſchirneſezechu, kotrež woni bjes poſjedanjom a ſmječjom ſjedžichu. Na jeneho nowinskeho dopižowarja Eliaſ ſ porſtom poſkaſa a pſchi tym k ſwojim ludžom rjeſay: „Hlejče, tón wbohi čłowjek dyrbí teſko wo naſ piſac̄!“

* Wulki lóh 89. kralowskeje ſakſkeje krajneje lotterije, kotrež 200,000 markow wopſchija, je hžom na tſežim dniu czehnjenja pjateje (poſlenieje) klaſh czehnjeny a na czižlo 1857 panyl.

* Na ſchczęzinskej želesnižy ſta ſo ſchtwórk thđenja džiwny poſlani. Maſchinuwjedžer bu pſchi jědženju wot Božej rucžki ſaſtróži, tak ſo pany, tola pak na ſwojej maſchinje ležo woſta. Duž tepej wjedženje maſchinu na ſo wſa a czah do Noweho Města ſbožomnje pſchihazne. Tam temu maſchinuwjedžerjej wiſchu pomoz wopokaſowachu, ale wón morwy woſta.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Druhdy tola tajich njehanibithch ludzi nadzdesch, so to skoro k wierje podobne njeje!

Mots Tunka. Schto dha pak je bylo?

H. D. No, to be w Pilinach jedyn starz nan do forcjny schol a szabi sa 5 nowych pjenjeckow palenza porjedzic dz. Po chwili tam tez jeho syn pschinje a ryczesche jemu, so by domoz schol. Nan pak praji, so jemu syn niezo roskasowac nima.

M. T. To je tez werno.

H. D. Ale jeho syn tajku wernoscz hyscze njejnajesche a pocza so i nim czahacz. S tym pak tez niezo njedokonja. Duż szabi někotrych runje tak njehanibithch towarzachow k pomozy wsa, so by jeho i forcjny wuwiedl. Ale to so jemu tez njeradzi. Teho dla teho wboheho stareho muža wuwjazchu, na karu szadzichu a jeho pschi drošy do hrjebje swroczychu.

M. T. Pi a haniba tola!

H. D. Haj, to drje to hrube pažmo tola tez trochu saczu, pschetož woni so potom rosběžachu, ale nanowa mōšchen, w kotrejž be 6 tolet pjenjes, běsche přejc.

M. T. A hdje běchu te pjenjesy wostake?

H. D. Haj, schto móže to prajic? Tak wjiele jenož wem, so je nanowa žona, jako sa pječ dñjow kruwý dejesche, w hrózji tu mōšchen namakała, w kotrejž pak 70 np. pobrachowasche.

M. T. Hm! To znadz je jena kruwa wonka tu mōšchen namakała a ju szobu do hrózje wsala. A hdje je widzala, so je w njej 6 tolet, dha je szabi myšlika, so drje wjiele njebudze, hdje szabi 70 np. „trinkgelda“ wosmje.

Wosjewjenje sa Buchozinarjow.

Jako mějach psched někotrymi njedželauji šklyny nadpad mojeje stareje žoldkoweje khoroscze wudžeržecz a so mi pschi tym seznu, je mi mój hospodař w šwojim strasche něchto Dr. Husnageloveho samaritskeho liköra dz. To be szožomna myšliczka, pschetož moje boleszeje běchu so hnydom shubile a ja je hacz dotal sažo dostał njejszym.

W Stelli, w januaru 1876.

Josef Büttner, wojsat.

Dr. Husnagelowym samaritski likör w bleschach po 75 np. a 125 np. s wułożenjom nałożowania ma na pschedan: w Budyschin je Heinr. Jul. Linda.

Běle wloszhy

zwoju předawšchu barbu iaho do stanu psches Glintzowym wloszowym balzam i Draždjan.

Zenicki sklad sa Budyschin a wokolnoſci ma Heinr. Jul. Linda w Budyschinje.

Placisna: 2 marz.

Konjazh grat

I zyla wscie rjemjenje a kožane węzy dostann dolhotrajnosz psches namaſowanje s gummitranom wot Schütlera w Hali. W schleznach po 120, 60 a 30 np. pschedawa jón Heinr. Jul. Linda w Budyschinje.

H. D. Možno by drje bylo, ale wericz so mi tola tak prawje njecha.

Cyrkwinske powjesče.

Wierowani:

Petrowska cyrk: Korla Bohuwer Nowka, schachtmischtr, s Mariju Madlenu Ernestinu Králik.

Michałska cyrk: Petr Ulrich, dotal w Szalonej Borszcziji, s Hanu Ernestinu Bergerez tam.

Kschczeni:

Petrowska cyrk: Anna Martha, Jana Ernesta Khezora, murjeria, dz. — Anna Martha, Jana Ernesta Kschizantsa, wobydlerja, dz. — Albert Jurij Gu stava Handrija Mateta, měschezana a krawiecky mischtra, ſ. — Almata Augusta Hiltzicja, Jana Augusta Panacha, měschezana, Khezera konditarja, dz. Michalska cyrk: Alma Hilda, Juliusa Adolfa Kothy, wobydlerja pod hrodom, dz. — Paweł Max, Jana Augusta Schott, hetmana w Ratarzech, ſ. — Robert Ulrich, Handrija Miechiarja, krawca pod hrodom, ſ. — Jan Ernst August, Handrija Hajnika, wobydlerja pod hrodom, ſ. — Jan Jurij, Jurja Augusta Förstarja, Khezaria w Gajdowje, ſ. — Maria Emilia, Peter Krawca, wiskowaria na Židowje, dz. — Jan Biedrich August, Jana Libusche, wobydlerja na Židowje, ſ. — Paweł Hermann, Jang Biedricha Fracala, wobydlerja w Seifezach, ſ. — Anna Maria, n. dz. na Židowje. — Biedrich Max, Jana Krawca, restauratorka na Židowje w Czichowzach, ſ.

Semrjecz:

Dzien 22. haperleje: Korla August Domjekta, dzělaczec, 22 l. — 23., Jan Bohuwer, Jana Augusta Kobanje, wobydlerja, ſ. 1 l. 4 m. — Maria rodž. Halusz, nebo Michał Reniča, měschezana, wudova, 79 l. — 24., Jan Wenzel, wobydler na Židowje, 45 l. 18 d. — Eugen Edmund, Korle Augusta Henninga, lotterijoweho tollektura, ſ. 7 m. 23 d. — Almilia Martha, Korle Augusta Nowaka, wobydlerja na Židowje, dz. 24 d. — 26., Hendrich August Öster, nebo Jana Augusta Hendricha Kschizanta, woszkuwarja, ſ. 1 l. 1. — Jan Bohuwer Kluga, polenk w Byżezach, 60 l. 7m. 23 d.

Aukzia drjewa a klanja na sdžerjanskim reviru.

Wtorn 9. meje t. l. budže so

5,00 twjerdych nabithch walczkow,

11,00 mjejkich = =

40 wětroslemnych dolhich hromadow pschi $\frac{1}{4}$ napłaczenja kupnych pjenjes na pschedzowanie pschedawac.

Srzedu 10. meje budže so

600 hromadow lešoweho klanja sa hotowe pjenjesy na pschedzowanie pschedawac.

Dalsze wumienjenja so psched sapoczątkom aukzia wosjewia.

Shromadzina na woběmaj dñjomaj rano w 9 hodzinach w sdžerjanskej koczni.

Hajniški dom w Sdžerju, 2. meje 1876.

G. Petrenz.

Wuczerjam abo druhim w ſwojej wokolnoſci derje ſnatym ludzom, može so pschedzowanie jeneho wschidzom trébneho a žadaneho, lohko pschedajomneho artika pod ſarunajom provisijs pschedopodac. Tale pôdlanska ſazkujba ani wjele czaja ani pschedupſteſe wědomnoſce njezada. Ktž wo to rodža, njech ſwoj list w běhu 8 dñjow pod chiffro „S. S. 500 poste restante Carlsruhe (Baden)“ wotpoſcjetu.

Jedyn nimale nowy ſlaby wós se želaznymi wóslami, placisna 18 toler, a jenu nowu kylanjowu maschinu ma na pschedan kowar Hentschel w Hnachezach.

Kaptyka w Małezach.

Najlepschi mlékowy pólver, wuzitkowy pólver, žalkowy pólver, butrowy pólver k polženju butrudželanja. Wopravdithy konzentr. nervový balzam. Fluid. Mayerowý brófstyp. Fenklowy med. Glöcknersku, mohrenthalSKU, žitawsku a hamburgsku žalbu.

Wscie kinsejarske a homöopathiske lekarstwa vorucza w ſnatej dobrocze

R. Bredemann.

Pscheměnjenje wobydlenja.

Mojm czeſcemennym wobedjerarjam najpodwojisho wosjewjam, so so moje pschedzowanie wolumjawnych ſuknjow a hotowych jeczkow pschi mjaſnych hělkach, mojm předawšim khlamam napschedzo namaka.

F. G. Dietze.

Signirtintu

k zejchowanju na plomy a žitne měchi, bleszku po 30 np. ma ſtajnie na pschedan Heinr. Jul. Linda w Budyschinje.

We wudawarni Serb. Nowin ſu netko ſa 50 np. doſtarz: Kherlufshe a ſpěw y wot Petra Mlonka. Preñi ſchivk.

Wopisimo.

Wjele lēt mējach drjenje w stawach, ja ležach 2 lēcze we kožu tak prošeže, so mi móžno njebe, ruku k hubje ſchymyč: pſchi tym boſeže wſchēdnie pſchibjerachu. Žako běchu mi pak Glöcknersku czechuitu a hojazn žalbu*) porucžili a ſo mi ta wſchēdnie ſylnje do bolazyh ſtawow rybowaſche, þym po krótkim čaſzu ſažo tak daloko, ſo móžu nětko pola kowarja dujatý měch čahacéz a $\frac{1}{4}$ hodžinu daloko hiež, a wérju, ſo budu ſebi nětko ſažo, hdyž tež w mojim 63. lēcze, ſ lohkim džétemi mój khléb ſchlužicéz móž.

Ja mam ſa ſwoju pſchibjutchnoſez, tule wužernu Glöcknersku žalbu wſchém, takle čerpjazym naſežuje porucžiez.

Wilh. Müller w Röderauje pola Riesy.

Prjódſtejaze wérne wopisimo ſo i tutym we wſchēch punktach wobtwjerdža.
Röderau pola Riesy, 5. meje 1875.

C. A. Kaul, gmejnſki prjódſtejér.

Prawdziwa ſe ſchtemplom:

(M. RINGELHARDT)

a ſakitanſkej

marku a je doſtačz w ſchachtach po 25 np. w budýſkomaj haptikomaj, kaž tež w haptikach w Biskopizach, Rakezach, Schérachowje, Hirſchfelde, Bjernacizach, Woſtrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Grožichönawje Mowoshalzu, Seifhennersdorſe a w fabrizy w Gohlisu pola Lipſta, Eiſenbahnh. 18.

Wopisima ſu we wſchēch haptikach k naſeženju.

NB. **Warnowanje.** Čeſcennu publiku wožebje na to ſedžbnu czinimy, ꝑwēru na horne ſchtemple ſedžbowacéz, dokelž Glöcknersku žalbu w nowſchim čaſzu ſalſhuija.

G. Joachim, Atelier ſa ujeboſne ſakadžowanje ſubow, operazije ſubowe, plombirowanie, czíſczenje, ſahnacé ſubibolenja atd., w Budýſchinje, na ſmutskej lawſkej haſy 120 pola k. pjetarja ſelingsta. K rycam wot 9 do 6 hodžinow.

Nawěſtk !!

Ssírojne wobſtejnoſeže mie niſuja, moje tudy na hłownym torhoshežu wobſtejaze pſchedawanje bělo-tworow doſpolnje ſaſtačz a ſapocžiu ja wot dženſa, zylh ſklad doſpolnje

wupſchedawacéz.

Moje khlamy ſ elegannej pſchipravu a tež moje wobydlenje ſu k doſtaču.

Ssnadž namaka ſo tudemny abo ſwonkomy ſuſz ja moju zylu pſchedawańju, dha dyrbi to tuijo doſtačz.

W ſkladzie namakaja ſo wožebje: ſpónnie ſuknje a wuſhiwane kholowy ſa koždu starobi, ſawęžki, kožaze poſkrycza, ſhirting, chiffon, piqûre, plát, moiré, czorný ſomot, dybħac̄ne rubiſhka běle a pižane, poſkrycza ſa blida, woſy, komodoh a ſchijaze bliðka, manſhety, khornarje, krawaty ſa mužſkich a žónſkich, tež chemiſhet, židżane rubiſhka, ſchorzuchi, palene ſanki, ſchtrypny a pſchibjtrykowarie ſa koždu starobi a w koždej barbje, čežekki, ſlē, podwiaſki, hotowe koſiche ja mužſkich, žónſkich a džecži, rukajzy, a hiſiheze wjele druhich wězow, kaž wuſhiwane ſchlebjerdk i ſaſtaſki, wſchē trikotaze w bawuji, wołmje a židže, draſtobđeržerje, módku atd. Dokelž þym niſowany, ſ pſcheduwstwom doſpolnje ſaſtačz, dha pſchedawam wſchē mjenowane wězy ſmjerčtujo a proſchu wo bohaty wopyt. Wotewrjene rano wot 7 haſz wječor do $\frac{1}{2}9$ hodžinow.

S poczeſćowanjom a najpodwołniſcho

L. Freund,

na mjaſnym torhoshežu 94,
w kheži knjeſa Ewalda Brauna.

Wot najwjetſcheje wažnoſeže ſa
woezi kózdeho. Prawdziwa
wodžicžka wot Traugotta Ehrhardta
w Grožbreitenbachu w Thüringskej je
wot lěta 1822 ſwetoſławna. Skafanja
a flacon po 1 marku pýſczele mi budýſka
hrodowſka a rakečjanſka haptika.

Lampertowy ſlawny baſham pſche
wiež ſo hižom minale
100 lēt naſožuje pſche rheumatismus —
bolazu wiež — drjenje w ſtawach — bol
w plezach — kribjetbolenje atd. — Se ſu-
a tym ſelenym wuſzowanjom doſtačz ſa 1
a 2 marzy we wſchēh haptikach ſakſkeje.

Čerpjazym na deſnožiwoſtny ſlemk

po ſlemkowa žalba (Brinchalbe) **G.** Sturzenegger w Herisau, Canton Appenzell, Schweiz, najlepje porucža. W njejžu žane ſaktoſne wutki a ſame zyle ſtaré ſlemki kaž tež ſunjenja macžernizy, **najbole** zile ſaſoſti. Doſtačz w horniach po 5 markach ſ roſvuzenjem w ſaložowanju a ſ muohini wopizmami pola Sturzeneggera ſameho. Tež je wſchō nufne ſhonicéz pola „Herren Spalcholz & Blech, Ammenstraße in Dresden; Max Förker in Görlitz.“

Kenjeſej Dr. Ehrhardtej. Oléhe hacž 3 mēdzele **wocžibolenje** miejo wobrocžich ſo k Dr. Whitowej wodžicžy, jako žane druhe ſredki nicio ujepomhadt. Héwak do tajich ſredkow ujewerjo, kotrež ſo husto ſkofowrjazej publizy we wſchotkliničažych reklamach poruczeja, tež tudy mało wotčaſtowach, — **ja pat hinač naſhonich.** Hižom po 5—6 króčnūm naſoženju ſaſta paſala boſeže mojeju ſahorje-neju powožow a w dalschim bě boſeže woſzow ſa 6 dnjow **doſpolnje** wot-ſtronjenia. To prawdy dla. Hämmingen, 31. meje 1875. Radžmuy piſar Kölpler.

Koſlaze kóžki, naſhymnički, ſajecže, tkhō-rijove, mordarjove (kunjaze) a liſčeze kožje kupuje po najwjetſchich placžiñach

Heinrich Lang

w Budýſchinje pſchi ſerbſkej katholiskej zyrki.

Koſlaze kóžki

kupuje po najwjetſchich placžiñach

Gustav Maude

na garbarſkej haſy 426.

Drjewowa aufzia.

Na drobjanskim ležowym reuiru budże ſo ſa hotowe pjenesy na pſchežadžowanje pſche-žadžowanje pſchedawacéz

pónđzelu 8. meje t. I.

80 kħojnowych ſchtomow,

121 " flozow,

536 Rm. kħojnowych ſchęžepow a

wutoru 9. meje t. I.

323,5 Rm. pjenkov a

65 ſtominjow ſbyktowych walczlow.

Sapocžatk aufzije doſpolnja w 9 hodžinach na drjewiſhcu pſchi ſchęzerkowej jamje.

Għabinsta Einsiedelska inspekziā.

Schtyri hacž ſchęſči wu-žitkowych kruwoſow ma- na pſchedanu ryceř ſkuſlo w Sarhču.

Ssobotu, 22. haperleje, wokolo pſchipol-dnia bu na hodžijskej droſy pſchedeschczničit naukany. Saſo móže ſo doſtačz w Bęči-zech pola Schneiderez.

Hdyž žu nětko wýchě nowe tkaniny ſa leče doschle, po ruczam ſwoj bohače ſrijadowany ſklad draſtowych tkaninow ſe židy, wołny, pífeja, fattuny a jaccenás jaquety a mantelety, wot najtunijch placzisnow ſapoczejo, hotowu draſtu ſ wolnijanych tkaninow wot 5 tl. ſapoczejo, ſe dobrocziemnu wobfedzbowaniu a pſchiſpominam hiſhče, ſo ſo tak derje jaquety, kaž klejdy po měrje rucze ſeſchiſia.

Jan Jurij Wahn

na torhoschezu pódla hlowneje ſtraže.

Fattuny a pífeje

wýchěch móznych barbow a muſtrow, fattuu ſtary lohez po 28 np. a drožſho a pífej ſtary lohez po 45 np. porucza

Ernst Pech

na žitnych wifach.

==== W khlamach po ſerbſki ryczi!

Módre cziſchezenja

w najrejñich a najnowijch muſtrach, ſtary lohez 45 np. a 50 np., kaž tež

módre plath

wſchelakeje ſchérje najtunijcho porucza

Ernst Pech

na žitnych wifach.

Bawmiane a wolmiane rubiſcheža

na hlouu a do ſaka we wjele ſtach muſtrow porucza najtunijcho

Ernst Pech

na žitnych wifach.

Klejdowe tkaniny

jako lüſter, rips, alpacca a kaſhemir wſchitkich barbow najtunijcho porucza

Ernst Pech

na žitnych wifach.

==== W khlamach po ſerbſki ryczi!

Šklad cžaſníkow

wot

J. G. Schneidera

na ſmutskomnej lawſkej haſhy, pódla tórmu.

Wulki wubjerk wýchěch druzinow cžaſníkow (ſegerjow) po najtunijch placzisnach.

Zenož derje wotczechujene cžaſníki ſo pod twjerdym rukowanjom pſchedawaja.

S dobom poruczam prawdziwe ſlěborne rjeczaſki, prawdziwe talmiſločjane rjeczaſki a poſločjane rjeczaſki we wulkim wubjerku, teho runja prawdziwe ſkote rjeczaſki, medaillonu a kluczki.

Hewak pſchiſpominam, ſo þym ſerbskeje rycze mózny.

Koſlaze kóžki

po 3 markach ſe druhemu wulkuemu draždjanſkemu wulohowanju equipażow a konjow porucza

Fr. Theodor Jäger

na ſwoneknej lawſkej haſhy 690.

NB. Saſkopſchedawarjo dostańu pſchiſhodny rabatt.

Koſlaze kóžki

ſtajniſe po najwyschſchej placzisnje kupuje

Heinrich Langa

na žitnych wifach pſchi ſherbskej kath. zyrki.

Palenz!

Mój hizom dawnio jako wubjerny a cziſeze ſłodžazny

čiſty palenz,

kaž tež wſchitke druzinu dobrych palenzow ja ſe tutym knesam ratarjam a ſaſkopſchedawarjam poruczejo naſpominam a po najtunijch placzisnach pſchedawam.

J. Z. Glien na žitnych wifach.

Swjerschne koſchle,
nozne koſchle,
wſchēdne koſchle,
chemiſetty,
fhornarje,
manschetty,
ſchlipſty,
travatthy
porucza najtunijcho

Julius Lange

na lawſkic hřebjach
ſnapſchecja měſchczanskeje ſchule.

Najnowſche a najelegantniſche
w lětnich mezech najtunijcho porucza

Heinrich Langa

na bohatej haſhy.

Koſlaze kóžki

ko ſtajniſe kupuje

na bohatej haſhy w khlamach
na róžu butroweje haſki.

S nakladom Macižy Serbskeje ſu w druhim wudarſku wuſchle a we wudarſtvi Serb. Nowin ſa 30 np. dostačz:

Introwne jeſka.

S němſkeho do ſerbskeho pſchelozene pomje-
danczko wot Jakuba Kuczanka, kanonika
kapitulara kantora w Budyschinje.

Tuta knižka je woſteje ſa džecži jara
wuzitna a woſchewojaza ſe čítanju, tola pak
ſmeje tež kóždy wotroſezeny, kiz ju čita, ſ
nijeje wjele radoſeze a ſabawy.

Wulku dželbu s mašy pschinieženeho

Wopravdžiteho 64 schěrového módrje barbjeneho barchenta

jenož prima-tworu

porucžamoj po spodžiownje tunjej placžinje a to stary lohež po 45 np.

Sashopshedawarjo dostannu wožebje wulki rabatt.

Reinholt Hartmann jun.

na ſerbſtej haſy 23.

H. Kayser

na žitnej haſy 52.

Julius Hartmann Sohn

na rožku mjaſoweho torhoſchežu 36.

104 schěroki brunn rips k jakam a rubisch-
kam na hloum, eženke wulke rubischka na
hloum, tiž ſu běleje spódneje barby a w
pěkných nowych muſtrach, porucža

August Grükner w Budyschinje.

Pscheměnjenje khlamow.

Kožowe khlamy

R. Lindau w Budyschinje

ſu nětko

„pschi mjaſowych hětkach cžo. 35“
ſ napschedecza dotalnych khlamow.

Submission.

W kralovskim pôlverniku w Hnashezach ma ſo
„porjedzenje wara“

na najmjenježadazeho, ſ wuſwojenjom bjes licitantami, pschedopodacž.

Offerty maja ſo hacž do 10. meje popoldnu w 3 hodžinach ſ napižmom

„Submission auf Reparatur des Wehres“

portožwobodnje ſem požlačez.

Povšichkomne techniske a kontraktowe wuměnjenja moža ſo w kóždym čaſu dnia
tudy nařežicž.

Kralowski pôlvernik w Hnashezach pola Budyschyna 29. haperleje 1876.

Sarjadowanſka komiſija.

Spörke.

Rudolph w ſ.

Drjewowa aufzia.

Bóndželu 15. a vutoru 16. meje budže ſo na nježwacžilskim reviru dopoldnu
wot 9 hodžinow

40 stohow khójnowych schězepow a

400 wulešowanych a wulemjenych hromadow

na pschedadžowanje pschedawacž.

Shromadžina na woběmaj dnjomaj je dopoldnja $\frac{1}{2}9$ hodžinow pschi dolhim hacze,
hacze budža psched sapocžatkem aufzije pschedawanſke wuměnjenja woſjewjene.

W Nježwacžidle 1. meje 1876.

Wyschší hajnik

F. Schulza.

Gswój bohacje wuhotowany ſkład

mězow

ſe ſukna, židy a druhich tkaninow porucža

Emil Flegel

na žitnej haſy a na rožku ſerbſkeje haſy.

Woſh na pschedaní.

Jedyn ſchyrižydlaty woſnaty woſ na
ſhibnjenych pjerach, w dobrym rjedže, a ně-
kotre woſy ſi korbami a bjes nich ſteja w
lowarni w Delnjej ſkinje na pschedaní.

Jedyn krawſki

móže pola podpižaneho hnydom do džela
ſtipicž.

J. Scholta (Schulze)

na ſtronknej lawſkej haſy cžo. 795.

Jedyn kmany wowczer móže
ſi 1. julijsa t. l. město dostačz
na rycerſkuble Gowijowje.

Bližſchyn předu jako 10. meje
budža prěnje lětische
ſkótne wifi w Minakale
wotdžeržane.

Dvaj konjazaj wo-
trvežkaj, kaž tež dwě
hródźnej džowzy do-
ſtannu hnydom ſlužbu
na rycerſkuble w Sarycžu.

2 lětny cželz ſteji na pschedaní w domje
cžo. 11. w Blužnifezach.

S dženbiňskim dnjom ſy mja ſo w Sche-
ſchowje jako pječkar a khlamar ſaſydkit
a porucžam ſo czeſčenym knježim wokolnoſeže.
Tež wuměnjam khleb na rožku.

W Scheſchowje, 1. meje 1876.

Florian Weikert.

Aufzia.

Schtwórik 11. meje rano wot 8 hodžinow
budže ſo w Mieklez kuble w Něwžezach
wſchitlon ſiwy a morwy hospodarſki inventar,
wopſchijazy 2 konjow (4létneho bruneho wa-
ſacha a 7létneho ſchumokobku), 12 kruwor,
(bjes kotryniž 2 tucžnej, 10 ſi džela nowo-
dejazých, ſi džela wypoſkočzelych), 2 jałozý,
1 byk, 3 koň, 2 tucžnej ſwinicži, 1 rucižna
mlóčžaza maschina ſi tſchafedlom, 1 rěſaková
maschina, 1 wejaza maschina, 1 ſchyrižydlaty
woſnaty woſ, 1 hoñíſti woſ, 5 hospodarſkich
woſow, wſchelaki rulny grat, kaž tež ſyno,
berny a druhé wěžy ſa hotove pjenjet ſa
pschedadžowanje pschedawacž.

Robert Binner.

Sa Jakuba Wollmanna w Mjeđožju,
kotremuž je 12. měrza wulki větr twarjenja
ſtaſyl, kaž ſy to cžo. 14 Serb. Nowin
napomnili, je darit:

Wicjažez nan ſi Wulkeho Pschedrěnja
1 m. 50 np.; N. N. 50 np.

Dalsche ſmilne dary radlubje horjebjerje
a na F. Wollmanna wobſtara
redačija Serb. Nowin.

Z Bozej wulkej hnadi je ſo namaj
zańdženu njedželu, 30. haperleje, ſtrowa
a čerſta džowcička narodžila.

W Bolborcach, 3. meje 1876.

Jan Kubica, wučer,
Wlasta Kubicowa rodž.
Nowotnec.

Stwórtč:na předplata
we wudawarni 80 np.
a na němskich póstach
1 M., z přinjenenjom do
domu 1 M. 15 np.
Kožde číslo pláti 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki kiž maja
so we wudawarni Serb.
Nowin'na róžku zwonk-
neje lawskie hasy číslo
688 wotedać, płaći so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 20.

Sobotu, 13. meje

1876.

Spěšnue jěsdzenje.

W tym časzu, hdyž hřichče žane železnizy njebehchu a pôst jenož wěste dny tydzenja s jeneho města do druhého jěsdzescze, bě ſo jedyn italski pschekupz, kiz chyžsche ſo na frankfurtsku mažu podacž, w Stuttgartu wo dzeni ſapodſzil. Duž dyrbjescze ſebi extra-pôst wſacž, kiz běſe ſam na ſebi drohi, ale psches to hřichče wjazh hloschtowasche, ſo dyrbjescze ſo poſtillonam pěkný „trinkgeld“ dacž, a to teho dla, ſo býchu tež pěknje ſpěšnje jeli. Tón pschekupz pomysli ſebi: „ſpěšnje dyrbju ſo wjescz, ſo bých tón dzeni nachwatał, ale kaf jeno to ſčinju, ſo to njerjeval droho ſaplacžicž?“ A wón ſebi to wumysli.

„Poſtillono,“ rjetny wón, jako ſo do woſa ſynu, „jědž pomału, pschetož ja na wulkim brjodže ſebu a moju ſatrafchnu ranu na lewym boku Ty wězeje ſam widžiſh.“ Po pravym pak tam žana rana widžecž njebe; pschetož k přenjemu bě hlowa ſ rubiſhkom ſawjasana, kotrež drje bě krawe, k druhemu pak pod rubiſhkom ſ zyla žana rana njebe. „Feli prawje pomału pojedzescz,“ praji wón, „dha ſo kaf njebudžesč.“ Tón poſtillon myſlesche ſebi: to wſchak móžu ja konjamaj k luboſczi ſčinicž, a ſchtož „trinkgeld“ nastupa, mi tež a wón tak pomału jědzesce, ſo konje jedyn po druhim poczehſtaj ſyvacž, ſchtož ſo tola rědko stanje. Ale pschi wſchém tón ſupz woſasche: „Aw jaw moja hlowa, aw jaw moja noha! Žědž pomaſcho! — Poſtillon wotmolwi: „Feli chzecze w noz̄y na drósh woſacž, dha chzu Waſ dele ſadžicž, ale pomaſhco jecž njemožu; wſchak ja jědu, jako bých ſ ſoru hnoja jeli.“ Tak pschijedžeschtaj ſlonežnje do Ludwigsburga, hdyž tutón poſtillon ſwoje konje wupſchahny, ſo by druhí druhe ſapſchahnyk a teho pschekupza hacž do bližcheje poſtejje ſtažije dowjeli. Tón pak we wſchém ſaſach woſoko pýtaſche, hacž napoſledku po naſchich pjenjeſach něhdje 30 nowych pjenježkow nahraſa a je temu poſtillonej da.

Tón nochzysche ſ tajtim mytom ſ poſtojom býcz, prajíz, ſo wón ſ najmjeňſha ſchěſnak doſtanje, ale pschekupz ničo wjazh njeđa, wotmolwjejo, ſo jeho njeje pomału doſez wjescz.

Poſtillon wſa te pjenjeſy, ſebi myſlo: radſho mało, hacž ſ zyla ničo; ale pocžakaj jenož, mój najlubſhi, ty dyrbjich něſhto ſhonicž, predy hacž do Frankfurta pschijedžesč.

Jako ludwigsburgsli poſtillon ſwoje konje ſapſchahowasche, prachescze ſo ſtuttgartſkeho: „Ze tón paſkoſ dobro?“ „Napak,“ wotmolwi ſtuttgartſki, „ſupz rapak! a wón chze jenož tak pomału wjeſem býcz, ſo móhli konje dužy wužnycž. Žědž ſ nim, ſo tola wotſetuja, ſo pschi ſwojej bolazej hlowe a wulkim brjodže ſacžuje, tak tajlich ſupzow woſhym.“

Jako poſtillon wotjedže, rjetny ſupz: „Žědž pomału; ja eži dobrý „trinkgeld“ dam.“ Ale poſtillon ſebi pomysli: tón ja hižom ſnaju a Twoju ſluposę tež — a wón wotmolwi: „Moje

konje ſo džerzeč njeſadža a hdyž ſu ſacžahnyli, dha cžerja, ſo ſo wſcho ſa nimi kuri.“ A wón jědzesce, jako by regiment jědnych ſa nim honiſ. Tón pschekupz pak proſhy Bože dla a wſchech ſwia-tych dla, wón ſkiwi a žaſoſci, napoſledku tak ſakruje, ſo móhlo ſo njebo pomrōčicž. Alle wſcho podarmo. Na ſtažiji w Besigheimje da wón poſtillonej tež jenož 30 pjenježkow. „Rajſteho bědneho czlo-wjela ſy pschijewſ?“ prachescze ſo jeho besigheimſki poſtillon. „Dowjes jeho jenož runy pucž ſmjerči do kma, pschetož wjele wjazh tak na nim njeje, a wón jenož 30 pjenježkow „trinkgelda“ dawa.“ A tak jeho jedyn poſtillon druhemu porucžesce a jedyn jeho pschetož rucžiſho wjeſesce, hacž druhí, tak ſo wón někotre h-odžinu rucžiſho do Frankfurta pschijedže, hacž bě po pravym trjeba.

A w Frankfurcie wón k wulku ſpodiživanju poſtillona stro-wy a cžerſtwy ſ woſa ſkocži a da jemu tež jenož tſizeči pjenježkow.

W o d o ſ h o d z e r j o.

W jenej korcžmje w Draždjanach wónzano jedyn měſtečan po- wjedasche, ſo ſu ludžo, kotsiž móža po wodže abo tola we wodže khodžicž a ſo je wón ſ italskeje ſupz Kapri widžał, tak je jedyn muž runje a proſeče psches brjedžnoſtajne morjo ſchoł a ſo jemu woda njeje wjſche doſzahała, hacž do pupla. A ſ ſeweſ ſuku je wón trubku džeržał a tobak kurił, ſ pravej pak druhý po wodže machał, ſo by rucžiſho dale pschischo.

„Hm,“ rjetny druhí, „to dale ničo njeje. W ſydomlētnej wojni je jedyn zlyk regiment ſakſkeje gardy psches ſobjo ſchoł a je wojaſcam woda jenož hacž do kolen doſzahała.“

„Ach,“ rjetny tſecži, „to žadyn khumſcht njebe, pschetož tucži wo- jazh běchu tón dzeni hizom džeſač ſil marschirowali. Duž mějachu tajke pucherje na nohach, ſo jim móžno njebe, hluſhco do wodži ſtupacž.“

Schwoſt, kotrež pak jenož pschipožluchaſche, rjetny cžicho pschi ſebi: „Wjetſhi bledžał, bóle ſo ſubi!“

Sſejmſki dopiſ.

Druha komora ſakſkeho ſejma je w tychle dnjach w naſtupanju hoňtſkeho ſakona woſankuſla, ſo ſmědža ſo kurwoſ ſo tež jenož w ſeptemburu a oktobru tſelecz a ſo ſmědža ſo tež jenož w tymaj dwě-maj měſazomaj pschedawacž. Na namjet ſapoſlanza Maja ſo tež poſtaji, ſo maja ſo ſchlowroncži, kiz ſo woſoko Lipſla kóžde léto po taſhntach ſoja a jako woſebna jědž jědža, pschijehodnie na po- loj wotſajicž; teho runja ſo wot nětk žane dróſnij a kwičele wjazh koſicž njeſmiejda.

Sajazy maja ſo wot 1. februara hacž do 30. ſeptembra ha- icž a ſmědža ſo jenož te druhe 4 měſazy tſelecz. Sſorniki maja

żo wot 1. měrza hacž do 30. haperleje hajicž, żorný pak wot 16. decembra hacž do 15. oktobra pšchichodneho léta. Sa jelenizy j e hajenie wot 1. haperleje hacž do 1. septembra postajene, do jelenja žmě žo pak kóždy časť třelecž, schtož drje maja hońtwjerjo jačo sarnauje sa to wacž, so je časť hońtwy nětko khetro hole wobmiesowaný, hacž to dotal běsche.

A dokelž buchu tele postajenia w druhéj komorje, móhl rjez, jenohlóžnje pšchijate, dha drje jim w prénjej komorje, hdjež ma sajaz a kurtwota wožebje dobre snajomistwo, tež pšchihložuju a ſalon hižom lětža do živjenja stupi.

H. K.

S provinzialneho ſejma ſakſkeje Hornjeje Lužicy.

Na lětuschi našetním provinzialnym ſejmje ſakſkeje Hornjeje Lužicy, kotryž bu 2. meje w Budyschinje wotdžeržany, běsche pôdla druhich jednanjow wožebje najwažniše wuradžowanje to, schto ma žo se ſummu wot 10,000 tolerow ſtacž, kotraž žo hacž dotal na wotpłaczenje kriminalneho, něhdj wot „gerichtshalterow“ nacžinjeneho dołha kóždolétnje nałoži, dokelž je tajki dołh nětko ſaplačený.

Tara wjese gmejnów bě petizijsu na ſejm pôžlaſo, so maja žo tele pjenjesy po dawskich jenoſčach na gmejný rošdželicž. Druhý ſažo čžvchu, so by žo pôdla nalutowańje (Sparkasse) wupožčenja (Vorschufkasse) ſaložila, hdjež buchu ſebi ratarjo na dlěšchi abo krótšhi časť wſchelake ſummy pjenjes bjes hypothekſkeje wěſtoscze na někajte druhé waſchnje požčicž móhli.

Po dlěšchim jednanju bu wobſanknjenie, so maja žo tele pjenjesy po jenoſčach na gmejný rošdželicž, schtož ma žo w tutym lěcze prěni króč ſtacž a to na to waſchnje, so žo na jenoſč (Einheit) 1 nowy pjenjeſk da. Dokelž pak pšchi tym hifcze něchtio pjenjes wjſche wostanje, dha ma žo tónle ſbyt na nalutowarniske knížki na daný dacž a ſnadž k lětu ſobu rošdželicž.

Tute pjenjesy žu pak wěſty džel danje teho kapitala, kotryž žu lužiske gmejný ſobu do banka ſapožile, jako běchu wot ministerstwa pjenjeſne ſarunanie sa to doſtale, so běchu ſvólniwe, dawki runje tak dawacž, kaž žo w herbskich krajach dawaja. Pſchetož předy nějednje Lužiza pšchi dawkiawanju ſwoje wožebite waſchnje. Tutton džel w tu khwiliu něchtio pſches 300,000 toler wučinja a gmejnám ſamym, niz knjeſtaw, ſluſcha a žo tež daný wot tuteho kapitala jeniečky k lepschemu gmejnów wožebje woblicži.

Pſchi wſhem thym nočzem ſak tola něchtio ſabhež, schtož móhlo tajfemu dželenju na gmejný napschecžiro bhež, mjenujžy to, so tamne 300,000 toler a daný ſ nich jenož wobſebžerjam ležomnoſčow ſklnscheja a so ma žo po tajkim daný tež na tutym wuplačicž, niz pak na zjle gmejný, w kotrychž tola kóždy wobhydler ležomnoſče njeſobſedži. A bu teho dla tež wot k. ministra ſ Mostiž-Wallwitz, kotryž běsche jako ſohlandſki rycerſtubler tež na ſejmje, pſchi jednanju wnprajene, so knjeſtaw hornje wobſanknjenje po lužiskich prawisnach pſchephta a jeli wone pſched tutymi prawisnami njeſobſteji, dha žo tajke dželenje dowolicž njeſomóže.

Hewak bu pak tež, kaž druhé lěta, 60,000 markow ſ dobytka krajnostawſkeje nalutowańje k temu dowoleñych, so buchu žo gmejnám ſa kħudých kħorix w hojeńjach, kaž tež ſa kħude wožyrocžene džecži k pomoži nałožile. Duž ſměja gmejný ſastupjerjo, kaž hewak, na krajnostawſkej kanzliji woſjewicž, tajke wudawki žu w tajkim

nastupanju měli. — Wot tutych pjenjes bu tež 1500 markow ſ podpje ranju noweje ratařſkeje ſympoſie ſchule w Budyschinje pšchijwolených.*

H. Kerč.

Swětne podawki.

Němske kħejorſtvo. Prinz Jurij a jeho knjeni mandželska ſtaj žo se ſwojej ſwójbu na ſwój lětny hrodžik pola Hosterwiža pſchepžyldiloj.

Na rieſafkim želesnicžnym moſcje, kotryž je, kaž žu w ſwojim čažu pižali, wot wulſkeje wody tak wobſchložený, so ma žo tam nowy moſt twaricž, ležesche hifcze wulki kruh želesnicžnych wobloženjow, 90 metrow dołhi. Tuto wobloženje žu wónzano ſ pomizu dynamita ſe ſtolpov do wody dele ſraſyli a budže žo nětko tole želeso ſ lóžiſnej prožu won wučahacž dacž.

W Hartawje pola Žitawy je žo 4. meje Schneiderez kólnja wotpaliſta. — W Zwicawje ſtaj wónzano dwaj ſploſchiloi konjej doſcž njeſboža nacžinilov. Wonaj jenu 10lětnu holzu tak pſchejedžeschtaj, so wona bórsy morva wosta a ſchescžoch druhich ludži ſtaj tak wobſchložiloi, so maja pak ruku pak nohu ſlamau abo hewak ſtraſhne ranę.

Bliſko Scherachowa bu 2. haperleje dželacžer Hejtman wot ſcžený pjerſhce, kž ſo dele ſuže, ſaražený. Won ſawostají wudowu a tſi džecži.

W Rožweinje je žo 6. meje wjecžor nowonatwarjeny, pſches 60 kohczi wjſoki wuhení tamniſcheho kwarja Wolſa, jako běchu murjerjo krótko předy ſ njeho dele ſleſli, hacž do poſožy ſwojeje wjſokoscze ſaſypnýl. Pſches njón bu tež jene nowe, hakle tón ſamym bžen ſběhane tvarjenje zjle roſražene.

W Barlina pižaja, so žu ſo tam wuradžowanja němskeho, rukſkeho a awstrijskeho kanzlerja ſapocžale a ſo móža lohko doſcž zjly tydženj abo hifcze dleše tracž. Žednacž budže drje ſo wožebje wo to, kaž by ſo ſažo měr w Božniji a Herzegowinje ſaložil. Někotre nowiny měnja, so ſo drje to na druhé waſchnje njebudže ſtacž móž, hacž hdjež ſo tamniſchim kħeschčijanam wěsta ſamostatnoſč a ſdobna njeſotwižnoſč ſpožeži. To móhlo ſo pak jenož tak ſ wužitkom ſtacž, ſo tamniſchi kħeschčijenjo ſwojego ſamžneho kħeschčijanskeho knježerja doſtanu a Turkojo jenož w twjerdžiſnach bydla, kaž je to w Sſerbiji tež předy tak býlo.

Kħejor ſo dobreje ſtrwosče ſwjeſeluje a kħejorka, kotraž bě na někotre dny do ſendželskeje wujela, ſo wot tam pječa 15. meje ſažo do Němzow wróči.

Muſki kħejor je ſchwartk 11. meje ſ extračahom do Barlina pſchijel a tam někotre dny wostanje, předy hacž ſo do emſkikh kufjelov poda.

Pruski ſejm chze hacž do ſwiatkow ſynodalných ſalon, diocesanſki ſalon, postajenia w nastupanju někotrych želesnižow a hifcze někotre druhé ſalonu dowuradžicž.

*) Schtož nowy ſalon, krajne wjſchishe wobledžbowanje katholiskeje žyrkije w Saksie nastupa, dha ſo na tutym lužiskim ſejmje njež poſtaſilo njeje, dokež ta węž hifcze ſakſkemu krajnemu ſejmey k wuradžowanju přjódleži. § 30 tuteho ſalona wožebje na lužiskaj dwaj kħoſħtraj (Marijina ſwēſda a Marijiny Doč), džiwa a poſtaja, ſo ſmiedža w Saksie pſchichodnie jenož tajke kħoſħtriske inježnij ſ wone kħoſħtra ſlukwacž, kž ſo ſ wothladanjom kħorix ſajemaja. Jeli tónle paragraf tež ſnadž na krajnym ſejmje pſchendže, dha ſo tola hifcze wulžy prascha, hacž jón lužiski ſejm ſa dobrý ſpōnaje, a bjes tajkeho pſchi poſnacža won we Lužizy do živjenja ſlupicž njeſomóže.

S.

General Kirchbach w Pośnanju (Posen) budże 23. meje swoj 50-letny wojskofałżowy jubilej święcicę a jeho najskerje pruski króprynz na tuthym świędżenju wopyta.

Przedawski Bismarckowy sastupnik, knies Delbrück, je so se swojej mandżeskej do Pariża podał a pośdziacho tež někotry czaš do Italije pojedźe.

Austria. Tak mjenowane wurunanie hjes krajemi, pod wienskim ministerstwem stejazym, a krajemi, kij pod wuherskim ministerstwem steja, je na dalsche 10 lét hotowe a to nimale pod tymi hamymi wumienjeniami, kaž dotal běsche, tola s tymi wuwaczą, so Wuherska tež někaksi wuherski krajny bank dostanje a so budże zmecz wuherske krajne papierjane pjenesy wudawacę.

W Praž staj so młodý wjerch Auersperg, wuj ministrapsched bydy Auersperga we Winje, a hrabja Kołowrat duellitrowało a je tutón wjercha Auersperga tak straschnie třelil, so je tón po krótkim czašu wumrjal. Wón sawostaji wulke majoratske knjeſtvo, kotrež s wjele wulkich rycerzków wobsteji a někto na ministra Auersperga panje. Hrabja Kołowrat je so do wulraja podał.

Franzowska. Barlinski polizajski president Mładaj je khwili w Pariżu pschebywał, so by franzowske polizajstwo bliże ſenak a su jemu w taikom nastupanju Franzowsojo wcho trébne na jara pscheczelnive waschnje počasowali, so je so wón jara spokojeny domoj wróczil.

Franzowsojo s někotrymi ministrami tak prawje spokojni njeſbu, dokesz czi ſa ſwobodu luda doſez njeſkutkuja. Duž rěka, so budžetaj ſnadž dwaj ministrach ſe ſlužbų ſtupicž dyrbjecz, hdyž franzowski ſejm ſaſo w hromadu ſtupi.

Zendželska. Zendželski króprynz ſo w thchle dnjach ſe ſwojego indiſkeho pucžowanja domoj wrózji a w Bourtmouthu na kraj wustupi. Duž ſo tam wulke pschihoth ſe jeho witanju czinia a w Londonje pak hiſceje wjele wjetſche.

Ruſowska. Někto je twjerdže poſtajene, ſo ma ſo w Sibiri bórši univerſitet ſaložicž a ſ twarjenjom ſelesniž do Sibirije tež bórši ſapocžnu.

Do Sibirije hacž dotal wſchěch pschestupnikow ſeleschju, kij běchu ſe wjetſkim ſchrafam wotkudženi. To pak ma ſo pschemenicz a tažy pschestupniž ſo rucžiſho abo poſdziſho na kupu Sachalin poſczelu.

Bosnija a Herzegovina. Muhtar-paſcha ſo pschezo hiſceje hacž ſe twjerdžiſne Nikſhicžu njeje pschedreč moħl a tam hižom ſaſo zyroba pobrachowacž pocžina; pschetož ſchtož ſu jeje tam wondano dostaſi, to daloko dožahacž njemóže. Przedyh teho je w Nikſhicžu 34 turkowſich wojakow hlobu wumrjelo a wohyderjo ſu ſo wot trawy, wot ſelow a koruſkow hubjenje doſez žiwickž dyrbjeli.

Bjes ſcheczijanami a Turkami ſu w poſlenich dnjach wſchelake bitwicžki byle, w kotrychž naſbóle ſcheczijenjo dobywachu.

Turkowska. W Solunje (Saloniki abo Salonicci) ſu Turkijo hroſny ſkutk wobeschli, woni ſu tam mjenujy němſkeho a franzowskeho konſula ſabili. Ta wěz je ſo pjezja talkle měla. Žena grichisca holza ſe wžy běche ſe mohamedanské wěrje pschestupiſta a běchu ju Turkijo do města pschiwiedli, ſo bych ſu tamniſhemu najwyſchemu turkowſkemu ſaſtojnikej prjódktajili. Ale na pucžu pschiindžechu Grichojo a ju wotwiedzechu. Zako to Turkijo ſhoniču, ſta ſo wulki ſběžl, a woni ſo w jenej moscheji (turkowſkej zyrkwi) a pôdla njeje ſhromadžichu a wulku haru czerjachu. Do tuteje moscheje abo tola do jeje bliſkoſeje tež němſki a franzowski konſul pschiindžeschtaſ, czeho dla? to hiſceje ſnate njeje, a jako jeju Tur-

kojo wuhladachu, dha jedyn ſelesny, bliſko ſtejazh plót roſtorhachu a ſe ſelesnymi ſerdžemi wobeju konſulow ſabichu.

S Konſtantinopla ſu drje na měſce dweju komiſharow do Soluna pôſkali, kij maja tych mordarjow wuhledžicž a wotschrafowacž. S tym pak je mało pomhane, pschetož ſe wſchego je wiđecz, ſo ſultan nad ſwojimi Turkami žaneje možy wjazy nima a ſo czi czinia, ſchtož jenož chzedža, ſo ſa žantym ſakonom a prawom njeprachejo. Duſy ſcheczijenjo, njech ſu konſulojo, ſaſtojnicy abo rjemeſniž, ſu někto w Turkowſkej we wulkim ſtrathe, ſo móhlo jim tež njejabz wo živjenje hicž.

Do Soluna ſu bjes tym franzowske, němſke, ruſke, grichiske, italiske a jendželske wójnske ſobze pschijele, ſo bych ſu tam ſwojich krajnich ſakitoraſe.

Žadanje po domowinje.

Domoj, domoj ſe lubym mojim
Bych ja junfróz hiſceje ſchol,
S pucžowatiskim ſijom ſwojim
Pſchekrocžiwschi horu — dol.
Daloko ſy, domo wózny,
Ja wot pucžowanja ſprózny
Srudne plakam w zuſobje,
Mam po tebi žadanje.

Ach, bych ja dženž ſchidla dostaſ,
Lecžak bych pſches města — wžy,
Druhdže njebych wěſce wostaſ,
Hacž we Hornjej Lužicy.
Tam ſy ja byl ſolebany,
Wot starscheju wokoschanj,
Něk pak w kraju zuſobju
Tu kaž wopuſtchzeny ſy.

Vyl-li ſoloſiſ ſa tudy,
Dha bych domoj dolečaſ,
Na lipzy — kaž proſcher ſhudy —
Srudny ſpěw bych ſaſpěval:
„Tu ſu moji ſiednocženii,
Spokojeni, ſwieſzeleni,
Mi pak w zuſbjie dalokej
Wocži ſyli ſonitej.“

Schłowronež doma rjeſiſho ſpěwa,
Sſlónzo ſwěcji jaſniſho,
Pilniſho tam holežo džela,
Rjeniſche ma woblicž;
Kwětki, liliu tak rjanu
W zuſbjie njeſhy namkaſ ſamu,
Kaž ſej w hajku ſelenym
Zako džečo ſcheczipal ſy.

Troschtne ſłowa lubej ſotry
W zuſbjie ſamu nježlyſchu,
Buſa rycž ta kaž mjež mótry
Tu mi rani wutrobu;
Tam pak doma w wózny kraju
Lubu maczeſtu rycž ſnaju,
W ſotrež ſwoju modlitwu
K njebyu horje ſanjeſu.

Wózje luby, ja cze proſchu:
Wopoſaž tu hnadi mi,
So, ſchtož na wutrobie noſchu,
Sunu budže ſe wěſtoseži;
Daj, ſo w lubym ſerbiskim kraju
„Pomhaj Boh“ wſchém wjeſle praſu
A tež doma pod lipu
Lubel ſtarſchej ſwieſzelu.

Ze Serbow.

Š Budyschyna. (Po Rath. Posle.) Knies kandidat měščniſtwia Jakub Skala s Chróscziz dosta 25. haperleje ſwjeteczniſtu ſubdiakonata a diakonata a bu ſobotu s wulkej ſwiatoczoſcę wot knieſa tachanta a biskopa, jako bě tón předy rjanu rycz džeržaſ, ſa měſčnika wuſwjeteczny. Wulka mnohoſcz luda, woſebje ſ Chróſcjanſteje woſadu, bjes tými tež ſtarſchi a druh blízky pſcheczeljo noweho měſčnika zyrkej napjelnichu. — Maſajtra, njejdeſlu 30. haperleje, ſwjeteczne ſ. Skala w Chróſcjanſkej zyrkwi ſ powſhitkomnym wobdzelenjom woſadnych a zyſkeje woſolnoſcę na jara ſwiatoczne waſchnie ſwoj prěni wopor Božej mſchě (taf mjenowanu primiz. Red.) Po 17 lětech bě to prěni duchowny kwaſ w najwjetſchej ſ katholſkych ſerbſkych woſadu.

Njejdeſlu rano woſmich džesche duchownſtwo na faru, hdžez knies primiziant ſe ſwojimi krajnimi pſcheczelemi cžakasche. Knies farař kanonikus Barth poſtrowi jeho tu w němſkej ryczi a dopomini jeho ſ krótkimi ſłówami na wažnoſcz dnja, na cžož primiziant tež němſzy wotmolvi; ſ faru ſrjadowa ſo někto cžah do zyrkwe, kž bě we wſchitkach jeje rumach pſchepjelijena. Tež wjese kniežnon vechu jaſ ſerbſte družti ſhotowane hižom w zyrkwi pſchitomne. Předowanje měſeché ſ. kanonikus a farař Barth, w kotrymž wón na ſakkadze njejdeſſkého ſčenja: „Ja ſym dobrý paſth“ wažnoſcz winowatoſcę měſčnikého povoſanja ſa młodeho měſčnika a woſadu roſefata. Pſched Božej mſchi ſanjeſe knies primiziant kherlusch: „Veni sancte spiritus“ (Pſchinidž DUCHO ſwiaty ſ nam); kotryž ſo wot ſpěwanſkého towarſtwa „Fednota“ ſac̄zanszy dale ſpěvaſche. Žednota wobdzeli ſo na ſwiatoczoſcji jara ſaſlužbne a ſpěvaſche móznie na Božej mſchi ſac̄zanske ſtantath, ſchtož je runje tež teho dla khwalobnje pſchispóſnaczu, dokelž w tu khwili nowe Chróſcjanſke pſcheczelje hſchecze dohotowane njeſzu. Na Božej mſchi aſſiſtirowaſche ſ Chróſcjanſkimaj kaplanomaj knies propſt ſ Marijneje Hwězdy Dr. Eifelt jako parahymf. Wysche teho běſhtaj tež pſchi woſtarju knies kaplan Walter ſ Worklez a tež doſholetny ſobutovarich ſchtudijow a pſcheczel primizianta ſ. Jos. Keil, kž bě tež džen předy ſ měſčniké ſwjeteczny. Na Božej mſchi doſtaſtaj ſtarſche a tſi ſotry ſ rukow ſwojeho duchowneho ſyna a bratra ſwiate woprawjenie. Šswiatoczoſcz ſkónži ſo ſ khwalbnym kherluschom Te Deum laudamus, pſchi cžimž ſo ſ Božim cželom požohnowanje dawaſche. Po Božej mſchi kaž tež po něſhpore ſudželſche knies primiziant prěnie duchownſke požohnowanje. Pſchipoſdnju ſhromadžihu ſo wysche mjenowaných duchownych ſ. farař Veřich ſ Kalbíz a P. Wenzel Toiſcher, kloſchterſki ſyndikus a wjese druhich ſ ſwjeteczneho hoſćinje na farje, pſcheczeljo, dobročerjo a wjese pſcheproſchených woſadnych ſ kwaſzej pola ſublerja Nobla, kž bě pſcheczelne rumy ſwojeho domu ſ temu poſtciſl. Kwaſne wjeſele wupraji ſo tež ſ tělenjom a ſpěvanjom. Njeh ſo wſkitte pſchecza a pobožne proſtwy, kotrež ſu ſo na týmle rjanym dnju wot knieſa primizianta a ſa njeho wot pobožnych wěriwych wuprajiſe, dopjelnja, njeh Bož jeho ſkutkowanje bohacze žohnuje.

Knies Skala je ſa kaplana w Kalbízach poſtajem.

— Sańdženu ſrjedu wjeczor přynz Jurij ſe Žitawu ſem pſchijedže a w hoſćeniu ſ winowej ſicji wuſtupi, pſched kotrymž potom wojerſka hudžba ſemu ſ cžescej khwili piftasche. Maſajtra wón wonka pſched měſtom wójsko woſhladowaſche a ſo wot tam do ſamjeniza poda.

— Š prěnim junijom ſpadnu: koprowe a ſkěbornaj, dwaj

a ſpol ſkěborne abo dwaj dobraj ſkěbornaj. Mjenowane pjeniſch ſo we wſchelakich krajinach kassach w měžazach juniju, juliu a auguſte t. I. hisheče bjern a tež na nowe, placzaze pjeniſch wuměnjeſia. Po 31. auguſte pak tež ſo w tajſich kassach wjazy njebjeru, a tak ſ zyla placzisnu ſ h u b j a.

— Do přjodkſtejerſtwo budyskeje katholſkeje ſchule ſu jako ho- buſtawu ſkědowazý knieža wuſwoleni: kubler Libſcha ſ Hunjowa, njejdeſſki předáv vikar Dienſt ſ Budyschyna, kubler Wojnar ſe ſsmo- liž, ſchoſar Thiel ſ Budyschyna, ſahrodnik Haſcha ſe ſajdowa a měſčjan Moser ſ Budyschyna. Wysche nich ſkuſha do ſchulſkeho přjodkſtejerſtwo ſ. ſchulſki direktar Scholtka, ſ. farař Hórnik a ſ. wucžer Rößler, požleniſchi jako ſaſtupjeſ wucžerjow wot tutych wuſwoleny.

— Kaž ſkyschimy, je knies woſtrjeſny ſchulſki inspektor Dr. Wild knížku „Prěna cžitanka ſa ſerbſke ſchule“ wot ſ. wucžerja Bartka w Noſačzizach ſpiſanu a wot Maczizy ſerbskeje wudatu, ſa dobru ſpoſnaſ a ſmě ſo ta ſama teho dla w ſerbſkych ſchulach trjebač. Sa katholſke ſchule je cžitanka dowolena, kotruž je ſ. farař Hórnik ſpiſal.

— Kaž njeſpodobne to ſerbſkim ſtarſhim je, hdžz wucžer prěnu ſchulſku wucžbu w ſerbſkej ryczi njejdeſži, je ſ tehole pſchitkada widžec. Wo wžy ſe ſchulu, w kotrež ſo hacž dotal prěnia ſchulſka wucžba ſ pomozu ſerbſkeje rycze wucžesche, ſezelesche jedyn nan ſwoje džecji do tuteje ſchule. Po jutrah je pak nowemu wucžerjej do hlowy pſchitkolo, ſerbſku cžitaniku ſe ſchule wuhnacž. Duž ſpomnjeny nan w tutej wžy ſwoju khežu pſcheda a ſo do jeneje druheje pſcheydli, hdžez ſo w ſchuli tež ſerbſki wucži, a wón to jenož teho dla ſcžini, ſo bychu jeho džecji ſerbſkeje wucžby parowacž njetrjebače.

— Z Róžanta. (Rath. Posle.) Knies Benedikt Chejnrowsky, kž je tudy nimale dwě lěče doſho ſ wulkej luboſcę hato duchowny ſkutkowač, vyrbjeſche ſo pſched jutrami khorwatoſcę dla do Osſeka wróćicž. Bóh daj, zo by ſo za něſhto cžasa tak porjedzil, zo by ſwoje město zas nastupicž možl. Knies Tadej Matusch ſe Marijneje Hwězdy pſchitkadža njejdele a ſwiate dny do Róžanta a tak je možno, zo ſo tu porjadnje Božje ſlužby džerža.

— Šamjeniſſkého ſchulſkeho woſtrjeſa. W praſhenju, hacž ma ſo ſ cžitanjom w maczternej ryczi abo ſ cžitanjom w němſkej, džeczom njeſmatej ryczi w ſchulach ſapoczeč, je knies woſtrjeſny ſchulſki inspektor ſlada někto gmejnám ſawostajil, poſtajicž, tak čzedža wucžene měč. Majwiaſy ſchulſkich přjodkſtejerjow, jako we Worklezach, Róženče, Kalbízach atd. ſu teho dla hižom ſwoje poſtajenje ſcžinile. Ale w Chróſcziſzach ſo hacž do ſapocžatka meje žane tajke poſtajenje ſtało njeje, hacž runje je po jutrah wjazy hacž 20 nowych ſchulerjow do ſchule ſtuſilo a ſo wo to jedna, hacž maja ſebi ſerbſku abo němſku ſiblu kupicž. (Schtó je na tajſim komdženju wina, prěni wucžer knies Pjetash abo ſchulſte přjodkſtejerſtwo? Red.) — W kufowſkej hólczej ſchuli žani nowi ſchulerjo ſaſtupili njeſzu, duž tam žane poſtajenje trjeba njebe. W Njebjeljeſzach ſu gmejnzy přjodkſtejerjo a wucžerjo poſtajili, ſo čzedža ſ němſkej ſiblu ſpýtacž.

Hacž je tajke poſtajenje dobre, njevěm prajicž, hdžz wopomnimy, kajku wažnoſcz ſa ſerbſke džeczo ma maczterna rycz pſchi wucženju. To ſu tež wondano němſzy gymnaſialni direktarjo na ſwojej ſhromadžinje w Karlsruhu wuſnali, prajizy, ſo ma ſo wucžba w maczternej ryczi pſchede wſchitkym plahowacž. W ſrénich

štetstotkach drje wucžerjo s zuſej rycžu ſapocžachu, dokelž tu węž lěpje njerohymjachu. W nětčiſhim čaſu pak tóždy prawy wucžer s macžernej rycžu wucžiež ſapocžne.

Duž njech bo tež w naſchich ſerbſich ſchulach s macžernej rycžu ſapocžina a němſka rycž njech bo pěknje methodiſzg wucži, pſchetož na tajke waſhcnje ſerbſke džecži wjele rucžiſho němſki na-wuknu, hač hdyž bórš ſi němſkim čítanjom ſapocžnu a němſku rycž bjes wěſteho plana wuknu.

S Khołma. Jakò nowy kantor a wucžer pſchiidže ſi nam ē. Malinſ, hač dotal wucžer we Wyſoſej pola Wětoſchowa, a hewaſ rodženy ſe Židžinow pola Wojerez.

D o p i s.

Njemjenowaný nam pod pōſiſkim ſtemplom „Klein-welka“ pſche: „Ma wucžer, kaž je bo to pola naš ſtaſo, prawo, ſo hač dotal wuziwanu ſerbſku čítanku ſe ſchule wupokaže a na jeje město zyle němſku ſawjedže bjes teho, ſo by bo ē. fararja jako lokalneho ſchulskeho nadežbowarja praſchaſ, bjes teho, ſo by ſchulske prjódſtejerſtwo wo tym ſhonilo?“

„Schto mamy džeržecž wo wucžerju, młodženizu, kotremuž broda ſedom ſhadžecž pocžina, kž ſe ſamžneje počnomožy ſchulske prjódſtejerſtwo w hromadu powoła, temu potom roſefata, kaž mało ſu džecži pola jeho prjedownika, stareho, wjeleſaſkužbneho wucžeria nauſkle, a ſo by tola tóždy ſedžbował, kaž wjele wjazy nětko nauſknu?“

Wotmolwjenje redakziye: Schtož preñje praſchenje naſtupa, dha Wasch wucžer bjes dwěla tajke prawo nima. Wobčežujeje ſo po pola Waschego ē. fararja, jako lokalneho ſchulskeho na-dežbowarja. Tón njech tamnemu ſběžkarzej pſchecžiwo ſchulskemu

ſafonjej prawy puež poſaſa, a bylo-li tež pſches ē. „Bezirkſchul-inspektor“ abo hiſcheze wychſchu instanze.

Schtož druhe praſchenje naſtupa, dha ſa dženža jenož tak wjele, ſo je nam wulki džiw, ſo ſebi ſchulske prjódſtejerſtwo khrób-hoſcž tamneho młodženiza na měſce ſakaſalo njeje.

Prjedy hač ſo dale ſi woběmaj praſchenjomaj ſajimam, pro-žnymy njemjenowanego praſcherja, ſo by uam ſwoje a tamneho wucžerja imeno ſi wjedženju daſ. Pſchetož imena hakle tajku węž doſcž wujazhneja.

Hans Depla a Mots Tunka.

M. T. Hońtwa, to je wjeſele!

H. D. Haj wſchaſ Haj, ale hdy bychu jenož žane mjeſy njebyše.

M. T. Ach, ſchto dha mjeſy wadža?

H. D. Njewěſch, hdyž hońtwar pſches mjeſy ſwojeho hońtwiſcheža dže, ſo je to ſchtraſy hōdne pſchecſtupjenje. Poſluchaj! Wyſche měſta běchu hońtwierjo na hońtwje a ſornika tſelichu. Tón pak pſches mjeſy džesche a tam padže. Woni w ſwojej horliwoſci ſa nim bězachu a jeho do pſchedzenatoweho měcha tylnychu, ſo bychu jón ſradžu wotnjeſli. Ale to bo jím njeradži, dokelž jich pſchi tym trjedichu.

M. T. Haj tak, — cžepiſte mjeſy tola! To móže ſa pje-njeſami wonječ, jeli bo ſi kniesom teho druhého hońtwiſcheža njeſdnaja.

H. D. Lohko doſcž pſchichodniye žane hońtske kharth wjazy njeđostanu, hdyž tajke hlupe wězy cžinja.

M. T. To bo mi tež ſda.

Submiſſion.

Kralowſki pólvernif w Hnaſhezech ma twařbu krucha pueža, wot dobruſhansko-žlónkežanskeho kommuňkacjonskeho pueža hač ſi pſchijankjenju na prawy ſtolp nowonatwarjomneho ſprewjoweho moſta na najmjenje žadazeho wudacž.

Cži kž na to džiwaja, njech ſwoje poſlikjenja hač do 17. tuteho měſaza popołdnju w dwěmaj hodžinomaj pod napiſnom

„Submiſſion auf Wegeban“

franko ſem pōſcželu.

Naſtuſaze blanqueth, ſkizzy, techniſke a ſpezialne wuměnjenja ſu na dželawých dnjach w bureauwje poujenowaneje fabriki wu-położene, wone móža ſo na frankowane napraſhovanje a pſchi ſarunjanu kopialijow wot jow doſtacž.

Kralowſki pólvernif w Hnaſhezech, 12. meje 1876.

S a r j a d o w a z a k o m m i ſ i a .

Spörke.

Želesnicžne ſchěny
wſchech doſ hofcžow ſi twarbam po najtuniſchich
placžiſnach porucžataj

bratraj Joachimſthal
w ſehdlerz kheži bliſko theatra.

Někotre hiſcheze dobre wokna,
jene želesne a
jene horncžerſke kachle
ma tunjo na pſchedaní

Al. Pauna d.

fonditař na mjaſowym torhoſcžu.

Dokelž hym w lipſkej maſy jara tunjo a
derje nakupowaſ, porucžam njepuſhcežate ſat-
funy, píſeje, riſy, luſtry, najrjetiſche tkaniny
ſa žonjazu draſtu a hiſcheze wſchelake druhe
artifile po placžiſnach, wo prawdze ſměſhniſe
tunich.

J. Soberſty,

na mjaſowym torhoſcžu
ſöbla Holſch Nachfolger čzo. 41.

Do wěnza.

To je tón džen, kž Boža miloſež
Sa Lebje něhdyn wuſwoli,
A hdyž tež netk Cži cglowſka luboſež
Jón Lebi ſaſo pſchekraſni,
Dha njeſabudž ſo džakowacž
A jemu pſchezo kħwalbu dacž,
Kž Lebje ſtajnje ſi prawnoſcžu
Tu wodži, kaž tež ſi luboſežu.

Njech ſtajnje Twoja wutrobička
Tež Marji ſa wěnž bije nět!
Tón pſchichod njech pak Twoje ſicžka
Pſchecž cžerwjeni pſches wjele lēt!
Njech poſluſhnoſcž Cže ſtajnje pſchi,
Dha budžesč ſtarſich wjeſele
A Boh tež Twoje proſtwy ſkylchi.
To budža krafne luboſež! * * *

Cžescženym tudomnym a wonkowſkim ſſer-
bam a ſſerbowkam ſwoj ſkład platu, po-
bleſhčiowých a ložowých rubow, kattunow
a podſtiwkow ſi dobrocžinem wobkežbo-
wanju porucžeo, ja ſi dobom ſedžne cžinju
na dželbu na bok ſtajených tkaninow ſa
žonjazu draſtu po najtuniſchej pła-
cžiſne, kaž tež ežorný moře metr po
67 np., starý kohž po 38 np.

Emil Wehrle

w Budyschinje, na jerjowej haſy 269.

We wudawańi Serb. Nowin je ſa 40 np.
doſtacž: Prěnja čítanka ſa herbske ſchule.
Spřaſk Jan Bar tko.

Tež pod napiſnom: Erſtes Lesebuch für
den vereinigten Sprech-, Schreib- und Le-
ſenunterricht in wendisch-deutſchen ſchulen.

Schtož na dobo ſi najmjeniſha 10 exempla-
row kupy, doſtanje je něſhco tuniſhco.

Fattuny a pífeje

wschéch móznych barbow a muſtrów, fattun ſtary lohež po 28 np. a drožſho a pífej ſtary lohež po 45 np. porucža

Ernst Pech

na žitných wifach.

■■■ W khlamach ſo ſerbſki ryczi!

Módre cíjicheženja

w najrjeñſich a najnowſich muſtrach, ſtary lohež 45 np. a 50 np., faž tež

módre plath

wſchelafeje ſchérje naſtuniſcho porucža

Ernst Pech

na žitných wifach.

Bawmiane a wołmiane rubiſcheža

na hlowu a do ſaka we wjele ſtach muſtrow porucža naſtuniſcho

Ernst Pech

na žitných wifach.

Klejdowe tkaniny

jako lüſter, rips, alpacca a kaſhemir wſchitſich barbow naſtuniſcho porucža

Ernst Pech

na žitných wifach.

■■■ W khlamach ſo ſerbſki ryczi!

Wopiszmó.

Wjele lět mějach drjenje w ſtawach, ja ležach 2 lěcze we kožu tak proſeže, ſo mi mózno njevě, ruku k hubje ſběhnyč: pschi tym boleſče wſchědne pſchibjerachu. Vako běchu mi pak Glöcknersku čehniſtu a hojazu žalbu*) porucžili a ſo mi ta wſchědne ſhynje do bolazych ſtawow rybowasche, ſhym po krótkim ežaſu ſažo tak daloko, ſo móžu někto pola kowarja dujath měch ežahacž a $\frac{1}{4}$ hodžiny daloko hiež, a wěru, ſo budu ſebi někto ſažo, hdyž tež w mojim 63. lěcze, ſi lohkim džělom moj thleb ſaſlužicž móz.

Ja mam ſa ſwoju pſchibuzhnoſć, tule wubjernu Glöcknersku žalbu wſchém takle čerpiazym naležnje porucžicž.

Wilh. Müller w Röderawje pola Riesy.

Prjódſtejaze wérne wopiszmó ſo ſ tutym we wſchéch punktach wobtwjerdža.
Röderau pola Riesy, 5. meje 1875.

C. A. Kaul, gmejnſki prjódſtejér.

Prawdziwa ſe ſchtemplom:

(M. RINGELHARDT)

a ſakitanſtej-

marku a je doſtač w ſchachtlach po 25 np. w budyskomaj haptikomaj, faž tež w haptikach w Biskopizach, Rakezach, Schérachowje, Hirschfeldze, Bjernaczizach, Woſtrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Grožichönawje, Nowoſalzu, Seiffenhennersdorfje a w fabriž w Gohlisu pola Lipſka, Eiſenbahinstr. 18.

Wopiszmá ſu we wſchéch haptikach k nawiedzenju.

NB. **Wamnowanje.** Čejecženu publiku wožebje na to ſedžbnu ežinimy, kwyru na horne ſchtemple ſedžbowacž, dokelž Glöcknersku žalbu w nowſhim ežaſu ſaſhuja.

Swjerſchne koſchle,
uózne koſchle,
wſchědne koſchle,
chemiſetty,
thornarje,
manschettyn,
ſchlipſy,
fravatty
porucža naſtuniſcho

Julius Lange

na lawſtich hrjebjach
ſnapſheeza měſchczanskeje ſchule.

Kóſlaze kóžki

kupuje po najwyschich placžiſnach

Gustav Naude

na garbarſkej haſy 426.

Kóſlaze kóžki, naſymniki, ſajecže, tkhōrjowe, mordarjowe (funjaze) a liſhće kóže kupuje po najwyschich placžiſnach

Heinrich Langa

w Budyschinje pſchi ſerbſkej katholiskej zyrkwi.

Běle wloſhy

zwoju prjedawſchu barbu ſažo doſtanu pſches Glintzowu wloſhownu balſam i Draždjan.

Zeniczki ſklad ſa Budyschin a wokloſoſz ma Heinr. Jul. Lincku w Budyschinje.

Placžiſna: 2 maržy.

Koniſazh grat

ſ zyla wſchě rjemjenje a kožane wěžy doſtanu dohotrajnosc̄ pſches namasowanje ſ gumimithranom wot Schlütera w Hali.

W ſchlenzach po 120., 60 a 30 np. pſchedawa jón Heinr. Jul. Lincku w Budyschinje.

Signirtintu

ſ zejhovaniu na plony a žitne měchi, bleſhku po 30 np. ma ſtajnje na pſchedan Heinr. Jul. Lincku w Budyschinje.

Šewój bohače wuhotowaný ſklad

mězo w

ſe ſukna, ſidly a druhich tkaninow porucža

Emil Flegel

na žitnej haſy a na róžku ſerbſkeje haſy.

Schtyri hacž ſchěſc̄ wužitkowych kruwów ma na pſchedan ryczeřku bło w Sarvęžu.

Nawěštk!!

Swojebne wobstejnoscze mje niszuja, moje tudy na hłownym torhoscheju wobstejaze
pschedawanie bělo-twórow dospołnje sastacz a sapocžni ja wot dženſa, zyň
sklad dospołnje

wipſchedawacž.

Moje khlamy s elegantnej pschiprawu a tež moje wobydlenje ſu k dostacžu.
Sznadž namaka ſo tudomny abo ſwonkomy kuz ſa moju zyň pschedawańju,
dha dyrbti to tunjo dostacž.

W skladze namakaja ſo woſebje: ſpódnje ſuknie a wuſchiwane kholony ſa kóždu
starobu, ſawęzki, kožaze pokrycza, ſhirting, chiffon, pique, plat, moire, czorny ſomot,
dybſacžne rubiſchka běle a piſane, pokrycza ſa blida, woſy, kommody a ſchijaze blidka,
manschety, khornarje, krawaty ſa mužſich a žónſke, tež chemisety, ſidzane rubiſchka, ſchör-
zuchi, palene zanki, ſchtrumpf a pschischtrukowarje ſa kóždu starobu a w kóždej barbje,
czekaki, flé, podwiaſki, hotowe koſcie ſa mužſich, žónſke a džecži, rukajzy, a hischeze
wjele druhich wězow, kaž wuſchiwane ſchlebjerdky a ſastawki, wſchě trikotaze w bawmje,
wołmje a židže, draftodžerjerje, módky atd. Dokelž ſym nisowaný, ſ pschekupſtwom do-
społnje ſastacž, dha pschedawam wſchě injenowane wězy ſmierzczunjo a proſchu wo bohaty
wopyt. Wotewrjene rano wot 7 hacž wjeczor do $1\frac{1}{2}$ 9 hodzinow.

S poczęſzowaniem a najpodwołniſcho

L. Freund,

na mjaſnym torhoscheju 94,
w khezi knjesa Gwalda Brauna.

Hdyž ſu nětko wſchě nowe tkaniny ſa lečze doschle, po-
ruežam ſwoj bohacze ſrijadowany ſklad drastowych tkaninow
ſe židy, wołny, pikeja, fattuny a jacconas-jaquety a
mantelety, wot najtuniszych placisnow sapoczejo, hotowu
drastu ſ wołmianych tkaninow wot 5 tl. sapoczejo, k dobraczi-
wemu wobfedžbowaniu a pschispominam hischeze, ſo ſo taf-
derje jaquety, kaž klejdy po mérje rucze ſechija.

Jan Jurij Pahn
na torhoscheju pódla hłowneje straže.

G. Joachim, Atelier ja njeboſne ſaſhadzowanje ſubow,
operazije ſubowe, plombirowanje,
cziszczenie, ſahnacze ſubhlenja atd., w Budyschinje, na ſnutsknej law-
ſkej haſy 120 pola k. pjeckarja ſelingsta. K ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Sahojenje klepoſcze, po najwěſzijim, bjesboſnym a bjes-
operirowanych. Wozjolekar Dr. K. Weller sen. w Draždjanach (Victoriastraße 4.)

10/4 ſchěroki brunn rips k jakam a rubiſch-
kam na hłownu, eżeńke wulke rubiſchka na
hłownu, kiz ſu běleje ſpódnjeje barby a w
pěkných nowych muſtrach, porueža

August Grünner w Budyschinje.

Pscheměnjenje khlamow.

Kožowe khlamy

R. Lindau w Budyschinje

ſu nětko

„pschi mjaſowych hětkach čo. 35“
ſ napſhecza dotalnych khlamow.

Prawdziwy Lampertown rano-
w, hojat, czechni a ſpotoſazh
pleſtr ſe ſnatym ſelenym wuſkoſowanjom
je ſebi ſa 96 lét najwjetſhu kħwalbu do-
byt, je lekarſhy pruhovan a poruežen
psche wiez, drjenje, ſalſy, liſhawu, turjaze
wota, wosabjenje, psche wſchě wotewrjene,
pschedżewaze, roſdželaze, wopaſene, ſmierſle
bołoſcze, roſlezenje, ſahorjenje, ſaczejliſh
atd. a je ſo pschi wſchitich tutych kħo-
roſežach psches ſwoju ſpěſhnu, njeſapra-
jazu hojazu móz najkrabiſhcho dopokazat.
Dostacž ſa 25 a 50 np, we wſchēch
ſakkliſh haphylach.

Dr. Hufnagelowy ſamaritski likör
je jenej ſonje tudy, na żoldk czerpjaſej,
jara dobre ſlužby czinik a mam ja po-
ruęznoſcž, Waſ prožycz, wot njeho hischeze
3 bleſche po $12\frac{1}{2}$ nſl. dobracziwje požlačž.
Flögeln pola Bederkeſa, 23. dec. 1869.

H. Börger,
zirkwiernz a hłowny wuežer.

Dr. Hufnagelowy ſamaritski likör
w bleſchach po 75 np. a 125 np. ſ wu-
koſenjom nałożowanja ma na pschedan: w
Budyschinje Heinr. Jul. Linca.

Dwaj konjazaj wo-
troęžkai, kaž tež dwě
hródźnej džowzy do-
ſtanu hnydom ſlužbu
na ryczerkuble w Saryczu.

Žedyn krawſki

móže pola podpiſaneho hnydom do džela
ſtupečz.

J. Scholta (Schulze)
na ſwonknej lawſkej haſy čo. 795.

Q o ſ h y

po 3 markach k druhemu wulfemu draždjan-
ſtemu wuſkoſowanju equipażow a konjow
porueža

Fr. Theodor Jäger
na ſwonknej lawſkej haſy 690.
NB. Šaſkopſchedawarjo doſtanu pschi-
hodny rabatt.

Wuežerjam abo druhim w ſwojej woklo-
noſci derje ſnatym ludžom, móže ſo pschedawanie
jeneho wſchudžom trébneho a žada-
neho, lohko pschedajomneho artifla pod ſa-
runanjom proviſije pschepodacž. Tale pódla-
nska ſaſlužba ani wjele čzaſha ani pschekupſkeje
wědomnoſeje nježada. Kiz wo to rodža, njeh
ſwoj list w běhu 8 dnjow pod čiffri „S.
S. 500 poste restante Carlsruhe (Baden)“
wotpoſczeſu.

W Saryczu je kheža čo.
5 na pschedan a je wſcho dal-
ſche tam ſhonicz.

Krajnostawski bank.

Nutseženjenje lužiskich 5% sastawnych listow Ser. V. nastupaze.

Kónz teho léta al pari k nasadpaczenju postajene 5% sastawne listy krajnostawského banka so hizom wot nett, a hdyž so jich präsentazijsa hac̄ do 30. junija t. l. stanje, i $\frac{1}{3}$ pro cent coursoweho farunanja, p̄schi našej kažy tudy abo p̄schi našej filiali w Draždjanach (Schulgasse No. 3 part.) s hotovými p̄jenjesami wukupja.

W Budyschinje, 8. meje 1876.

Krajnostawski bank kral. saksk. hornjolužiskeho markhrabinstwa.
v. Löben.

**Hłowna shromadzisna
požčerénje a lutowańje sa Bart a wokolnoſež,**
(zapisane towarzwo)

niedzelu 21. meje t. l. popoldnju w 5 hodžinach, w sali Dietriches restaurazijs.

Dženisti porjad:

- 1) Pschedpoženje slicžbowania na l. 1875 a jeho sa dobre p̄šnacze;
- 2) wobšanknenje wo nałożenju čisteho dobytka a wulkosę rosdželomneho wunošchka;
- 3) wustwolenje dweju wubjernikow na město teju, katrajž po statutach wustupicž mataj;
- 4) namjet na pschemenjenje jeneho postajenia we § 40 statutow w sjenoczenju i § 6 tych samych.

Wschitke žobustawy so s tym na tutu shromadzishnu pschedprošchuja.

W Barce, 9. meje 1876. Direktorij: Wiedemann.

K wobštaranju twarbow wszech družinow, kaž
tež k wudželanju twarskich planow a k wobliczenju twarskich
shostow porucza so

w Budyschinje na bratrowskej hažy 200

Scheiba, murjerſki miſchr.

Drjewowa aufzia.

Pondželu 15. a wutoru 16. meje budže so na nježwacžilskim reviru dopoldnja
wot 9 hodžinow

40 stohow kłójnowych schęzepow a
400 wuležowanych a wuležených hromadow
na pschedadžowanje pschedawacž.

Shromadzisna na wobémaj dnjomaj je dopoldnja $1\frac{1}{2}$ hodžinow p̄schi dolšim hac̄e,
hdjež budža psched sapočatkem aufzije pschedawansle wuměnjenja wosjewjene.

W Nježwacžidle 1. meje 1876.

Wyschšchi hajnik

F. Schulz.

Drjewowa aufzia.

Pondželu, 15. meje t. l., dopoldnja wot 9 hodžinow budže so w hospčenju w Husz̄y
s dweju drjewniščejow we wotdželenju Žehor a p̄schi šlebornej lužy, kaž tež i wetrošlemkow
a wuležowaniow we wotdželenju kocžanski haj:

1	Rm.	twjerdyh schęzepow,
62	=	mjehlích
25	=	twjerdyh kliplow,
162	=	mjehlích
1,8	stotnjow	twjerdyh šbytkowych walczłow,
42,7	=	mjehlích

pod wuměnjenjom nažadženja a pod wuměnjenemi, předy wosjewiomnymi, na pschedažowanje pschedawacž.

Kupzy su proscheni, žebe te drjewa předy wobhladacž a so teho dla na ležneho
dohladowarja w ležowej kheži w Husz̄y wobrocžic̄, abo so tež w runej měre do tych
ležowych wotdželenjow podacž.

Hrabinsle Schall-Riaucourſle hajniſle farjadniſtwo w Husz̄y.

Hugo Opelt.

Cžebile

móža pola podpižaneho hnydom do džela
stupicž. Cžebiliški miſchr Kühn
we Zahovje.

Murjerjo

móža pola podpižaneho hnydom dželo dostacž.
M. Hensel w Kočžicy.

Bukicžanske ratařſke towarzwo

pondželu 15. meje popoldnju w 4 hodžinach.
Pschednoské knjesa direktaria Bruggera.

Pschedhyda.

Dobrowolna subhaſtazia.

Zivnoſež czo. 8 w Szkolej Vorschœzi pola
Budyschina, s 18 körzami ležomnoſežow, ma
so 17. haperleje dopoldnja pod spodobnymi
wuměnjenjemi na pschedadžowanje pschedažowanje.
Wschitko dalshe je w kocžmje tam
šhonicž.

Reje w Jenkezach

niedzelu, 14. meje, na czož pschedzelnje pschedažowanje.

Nostok.

Kedžbu!

Jutſje, niedzelu, kólbash wukulenje w
Splóšku.

Zena drjewiana brójen, $17\frac{1}{2}$ kohža
dolha a $9\frac{1}{2}$ kohža šcheroča je k wottorhanju
na pschedan. Hdje? to je šhonicž we wudawarni Serb. Nowin.

3 marki myta

dostanje, schtož jenu, žobotu, 6. meje wot
Delnjeje Horki hac̄ do Komorowa shubjenu
móschen, w kotrejž běše psches 20 markow
pjenes a někore zejchi s barby, we wudawarni „Serbskich Nowin“ woteda.

Džiwocžansle ſerbſle ev. luth. miſionske
towarſtvo smjež jutſje popoldnju w tjoč
shromadzishnu.

Petr Mlont.

Sa Jakuba Wollmanna w Mjedžožsu,
kotremuž je 12. měra wulki wěr tvarjenja
išlaž, kaž žmy to czo. 14 Serb. Nowin
naspomnili, je daril:

Zivnoſež Vjar w Brěsy 50 np.

Dalshe žmilne dary radslubje horjebjere
a na J. Wollmanna wobštara
redažija Serb. Nowin.

Stwórtěna předpłata
we wudawařni 80 np.
a na němskich póstach
1 M., z přinjenjom do
domu 1 M. 15 np.
Kožde čísto płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěški kiž maja
so we wudawařni Serb.
Nowin'na róžku zwon-
neje lawskej hasy čísto
688 wotedać, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleń.

Čo. 21.

Sobotu, 20. meje

1876.

M a r j a.

W jenej małej wjeszy psched wjecžowom pschi ȝmérkach jedyn khudy młody tkalz híscze ja kroßnami ȝedžiſche a pschi tkanju bjes druhim na krala Hísciaſha spominasche a potom na nana a maćerku, kiž běchtaj hízom dawno wumrjeloj. A won bě ſo do ȝwojich myſłów tak hukvoko ponuril, ſo ani njephty, ſo bě rjana kuča ſe ſchtyrjom i konimi psched jeho khézku pschijela a tam ſastała. Jako pał něchtón durje woterwi a rjana młoda kniežna abo knjeni do jstwy stupi a ſo jeho pschecželnwje woprasha: „Snajesch mje híscze, Händrijo?”, dha bě jemu, jako by ſi trojerdeho ſpanja wtuczil, a bě ſo tak faſtrózil, ſo ryczecz njemožesche. Pschetož won ménjesche, ſo je ſo jemu jandžel ſjewit, a bětche to tež něchtó tajke, njenujzy jeho ſotra Marja.

Něhdý běchtaj wobaj w hromadže učkotryžkuliż korbik drjewa boſy naſberaloj, učkotryžkuliż koſchik trufkalzow naſchczępałoj a do mięsta na pschedanu donjeſloj, na dompučžu pał wot jeneho kufka khleba jědloj. Jako pał po nanowej ſmierczi khudoba bratrow ſkhézki do zussby wuhna, Marja ſama pschi bědnej a braschniwej maćeri doma woſta a ju ȝwérnu hladasche a wot teje ſdy, kotrūz w jenej fabrizy doſtarwasche, ſobu žiwiesche. A wona po nozach, hdyž macz boſoſzow dla ſpacz njemožesche, ſi njej ſczerpliwiſe ſydasche a jej, hdyž ničzo wjazh powiedacz njewiedžiſche, ſi jenych starzych roſtorhanych knihy wo Hollandskej c̄itasche, wo tamniſkich wulkich lódzach a bohatych kupyzach, a stareje maczerje wobužnoſz ſi wulkej ſczerpliwiſoſzu njesheſche. Junu pał, rano w dwemaj hodzinomaj, macz rjekny: „Modl ſo ſo minu, moja ȝzwanka. Tale nóż je moja poſlenja na tutym ȝwěče.” Duž to wobohe džeczo ſo ſobu modeſche a plakasche a mręzaju macz koſchesche, a ta praji: „Bóh eže požohnui a budź tebi ſarunat!” a wona wumrje.

Jako pał bě macz poſriebana a ſo Marja do teje proſneje khézki wróćila, a tam plakasche a ſo modlesche a ſebi roſmýſlesche, ſkto by nětko ſapoczała, jej jedyn ſnutſkowny hłobz praji: „Dži do Hollanda!” A wona pocza dale myſliz a myſliz, hacz wobhankny, ſo tak ſczini. Duž wopuscheži khézku a wjesku a žiwiesche ſo dužy ſe ſmilnymi darami, kotrež jej dobroczwi ludžo po jeje proſtwje dawachu, a pschinidże tak, tež pódla Boha lubego knieſa njesabywajo, ſkonežnje do wulkeho hollandskeho mięsta, kiž Rotterdam rěka. A jako tam ſama a wopuschežena po haſbach wokolo khodžesche, njewiedžo, na koho by ſo wobroczała, wuhlada rjany wulki dom ſe ſybolatymi woſnami, a tón ſnutſkowny hłobz jej ſaſo praji: „Dži do teho rjaneho wulkeho domu ſe ſybolatymi woſnami. A jako bě tam psches khéz delta hacz do dwora pschischa, dha tam wobſtarna, pschecželnwa knjeni ſtejſche a kurom, holſjam a pawam jecžmieni ſybaſche.

Ta knjeni pał ſi njej džesche: „Schto ty tudž ȝzesch, moje džeczo?” A Marja ſo ſebra a jej wſcho wupowjeda, wo ȝlužbu

proſčo a te ſłowa pschistajzy: „Ta ȝym tež jene wbohe kurjatko, kotrež je waſchego khleba potrjebne.” A ta knjeni ſi dowěrjeniom na nju pohłada a praji: „Mjeboj ſo, moje džeczo; Bóh eže požhnowanje twojeje maczerje winoſty njewostanje. Ta chzu eže do ȝlužby wſacz a chzu ſo ſa tebje ſtaracz, hdyž budžesch ſprawna a ȝwérna.” Pschetož wona ſebi pomylili: Schto wě, hacz mje luby Bóh poſtaſiſt njeje, ſo bych jej ſarunatka byla. Ta knjeni bětche pał jeneho bohateho rotterdamſkeho pschekupza wudowa, ale hewaſ rodžena ſendželčanka.

Tak bu Marja najpródy domiſka ȝzwanka, a potom, hdyž bě ſprawna a ȝwérna ſpónata, bu wona ſtrvínska ȝzwanka, a jeje knjeni psched ſi wjetſhu ſuboſz ſi njej dobu a ju, jako bětche dale a bóle pěknicha a duschnicha, ſa komorniczkę poſtaſi.

W naſeču, jako rože ȝežejachu, ſi tej knjeni jedyn młody wuj ſi ſendželskeje na wopytanje pschijedže. Won bětche psches ſtaſku puſzowaſ, hdyž tehdý runje Franzowſojo a Awstriſzy wojowachu, a won teho dla ȝwojnej lubej knjeni czechce to a druhe wo tutej wójni poſjedasche. Ssředž jeho poſjedaczow pał Marja jaſnije a kraſnije, ſe wſchey phuſu młodocze a njewinowatoſce debjena, do jstwy stupi, ſo by tam něchtó do rjadu ſtaſila. A temu młodemu ſendželežanu, jako Marju wuhlada, bu tak džiwnje wokolo wutroby, tak ſo na wſchech Franzowſow a Awstriſkich ſabu. A jako bě Marja ſaſo ſe jstwy wuſhla, rjekny won: „Luba cžeta, Wy macze pschekraſnu holczku ſa komornizu. Schkoda, ſo wjazh njeje hacz to.” Cžeta jemu na to wotmolwi: „Marja je khuda ȝyrota. Wona njeje pał jenož rjana, ale tež roſomna, niz jenož roſomna, ale tež pobožna, a ja mam ju lubo, kaž moje džeczo.” A tón wuj ſebi pomylili, ſo tele ſłowa ſuboſnie doſcz ſkincza.

Naſajtra rano ſo won ſe ȝwojnej cžetu w ſahrodže pschekhadžowſche a wona ſo jeho woprasha: „Kaſ ſo eže tutón róžowym pjeník lubi?” A won wotmolwi: „Wona je rjana, jara rjana.” Cžeta jemu na to rjekny: „Alle wujo, Ty dže bludnje ryczisč. Schto je rjany? Wſchak ſo ja ſa róžowym pjeníkom prascham.” A wuj ſotmolwi: „Róža je rjana” — „abo wjeli wjazh Marja!” pschistajji cžeta. „Ta ȝym to hízom pytnyla,” rjekny wona. A wuj jej wuſta, ſo Marju lubuje a ſo by ſebi ju ſa mandželsku wſacz ȝczył. Cžeta praji: „Wujko, Ty híscze tsi njeđele pschi mni wostanjeſch. Budželi eže potom híscze tak, dha ničzo pschecžiwo temu njeſmieu. Ta holczka je ſprawneho muža hóDNA.” Po tſjoch njeđelach won rjekny: „Nětko je híscze wjeli hórje a ja njemóžu bjes Marje dlěhe žiwych bycž.” Duž ſo ſlub ſta, ale prjedy bě wjeli ryczow trijeba, hacz Marja w ȝwojnej poniznoſci do teho ſwoli.

Nětko Marja híscze léto pola ȝwojnej knjenje woſta, tola pał niz wjazh jako komorniczkę, ale jako pschecželniza, a w tutym cžaſu wukniesche wona jendželsku a franzowſku rycz, hracze na ſlaviru atd. Alle wona jenož wjeſpole kufki njehrajeſche, ale pschewodžesche ſi pě-

nymi synkami klawira hlož khěrliščow, hdvž ſebe ſaſpewa: „Hdvž móhł tajſi dar býč, dokelž žadny liſt pódla njeběſche, dha ſo teje my w najwjetschej nuſy ſmý atd. — Tón knes, kiž ſwět a ludži atd. Na tebje, Božo, ſtajnje hladam atd.“ a teho runja druhé pobožne ſpewy, a naukuň hifcheče wſchelake wězy, kotrež dyrbí woſebna knjeni ſnacž. Tačo vě ſo lěto minylo, nauvoženja pſchijedže a wěrowanje ſta ſo w čečinym domje.

Hdvž pak rěkaſche, ſo mataj ſ Rotterdamu wujecž, dha ta mlo- da žona ſwojeho mandželskeho proſchesche, ſo by jej hifcheče jun- krócz jeje wótzny kraj a row macžerje wophtacz dał, a ſo by jej dowoliš, ſo by ſwojich bratrow a ſwoje ſotry widžecž ſměla, jeli žanhych wjazy w narodnej wjeszy naděndže. A jeje muž lubjerad do teho ſwoli. Duž wona jedyn džen pſched khěžku, hdžez vě ſo narodžila, ſ wosa ſtupi a ſo do njeje poda, hdžez najmlodſcheho bratra naděndže. A jačo wón na jeje praſchenje; „Snajesch mje, Händrijo?“ žaneho wotmolwjenja njeda, wona praji: „Ja ſy m Marja, twoja ſotra!“ Tute ſłowa jeho, móhł rjez, na přenje wokomiknjenje tak ſastróžichu, ſo jemu čołnik ſ ruky padže a ſo wón wſchón ſtrachowatſche, jačo jemu jeho ſotra wokoło ſchiſe pamj a jeho wokoschi. Pſchetož hdvž wón na nju poſlada, widžo, kaž kraſnje je wona ſwoblekana a kaž woſebneho knjeſa ſa mandžel- ſkeho ma, dha ſo ſwopředka njewéri, ſ ſwojej ſotře „ty“ prajicž, hacž ſo dohlada, ſo ſo ſ khudej draſtu ponížnoſcž a ſotrowſku lu- boſcž wuſlektka njeje, ale ſo ma pſchezo hifcheče ſwoju prjedawſchu dobrocžiwi a čuečiwi wutrobu. — Po někotrych dnjach pak, jačo vě wſchých pſcheczelow a ſnatych wophtala, wujedže ſe ſwojim man- dželskim do ſendželskeje na jeho ſubka. A žane lěto njeſauđje, ſo by wona ſwojim bratram abo ſotram wjetſhi abo mjeniſhi dar njeſpoſkaſa.

Swětne podawki.

Němske khěžorſtwo. Wulke wojerſke nowotwartobý w tu ſtroni Dražđan ſu nětko tak daloko dokonjane, ſo maja ſo w tyhle dnjach wot miniftra Fabrice kralje Albertej pſchepodacž. Tola hacž runje je hižom jara wulka dželba nowotwartobow hotowa, dha budže drje ſo pſchezo hifcheče někotre lěta twaricž, prjedy hacž budže wſchitko, ſchtož je wotmyſlene, tež čiſeče rjenje dokonjane.

Měřaz meja je ſebe lětža mało khwalby ſaſkužil, pſchetož 14. meje ſo wokoło Freiberga a Dederana ſněh džesche a ruđnohórske horj ſo bělachu kaž ſrijedž ſyň. Šsobotu mějachu w Dražđanach počbra grada ſyň a w Grilleburgu 5 gradow, tak ſo je wjele mlodých wobnožkow a lſcze wſchelakich kerfow a ſchtomow ſmjerſko a kaſtanijam ſu kčenja ſkazene.

Tačo ſchtrypař Seim 11. meje ſ Hohensteina domoj do Grimmu jědžesche, ſo jemu kón ſpíſhi a wón ſ wosa pamj. To pak ſo tak njeſbožomnje ſta, ſo Seim na měſče morwy wosta.

Kral Albert je inſpektora kralovſkeho pólvernika w Hnaczezech, ſeconde-lieutanta Rudowſkeho, pſchi jeho pensionirowanju ſa pre- mierlieutanta powyſchil.

Grichiſki kral, jeho knjeni mandželska a 5 džecži 11. meje ſ Wina do Dražđan pſchijedžechu a wot tam hnydom do Altenburga wotjedžechu. Tam mjenujzy w tu khwilu grichiſkeje kraloweje macž, mandželska ruſkeho wjelikeho knjasa Konstantina a ſotra altenburg- ſkeho wójwody pſchebhywa.

Sakſka ma po požlenim ludlicženju 2 millionaj 760,416 wo- bydlerjow, to je 204,172 wjazy, dyžli w lěcze 1871.

Wěſta Wündrichova w Olbersdorffje pola Žitawy běſche wón- dano pſches pôst pjeſko doſtaſa, tak mjenovanu babu, kotrež běſche ſylnje ſ zokorom poſhypana. Dokelž wona njewjedžiſche, wot koſo

mohł tajſi dar býč, dokelž žadny liſt pódla njeběſche, dha ſo teje baby woboja a ju ſ hauptkarzej donječe, ſo by ju pſchephtaſ. To je tón ſežniſ a wunamaſaſ, ſo vě baba ſylnje ſ jědom- arſenikom naſhypana, kotrež běſche zokorej pſchiměſhanu.

W Niedergitterſeeju je tóſiſto ludži na trichinu ſhorjeſto a ſtaj tam hižom dwaj člowjekoj na nje wumrjeloſ.

W Naundorfje pola Grimmu běſche ſebe 10letny hólz ſublerja Rühle ſe ſchtrykow cžumpaku ſa jenu hrjadi w bróžni ſhotowaſ. Pſchi cžumpantu bě ſo wón někaſ ſe ſchiju do ſchtrykow ſadžernyſ a běſche ſo ſadužyč dyrbaſ, dokelž bě ſam a jemu nichtón ſ po- mozy njeběſche.

W Schönewižu pola Oſchaža běſche jedyn 75letny wumjentkař ſe ſwojim ſynom, kotremuž bě ſublo pſchepodaſ, a ſ jeho man- dželskej w ſtajnej ſwadže. So by ſo na nimaj wjecžil, wón we wotpohladanju, dom a dwór do procha a popjela pſchewobrocžicž, ſwoje ſamžne ſož ſapali a ſo ſa nimi wojbježny. Ale ludžo, kiž nimo džechu, wohén ſahe doſež wuhladachu a podužychu, tón wumjentkař běſche pak býeš tým ſwoje ſińcziſ.

S lipſkej maſu ſu pſchedawarjo ſ kóždym lětom mjenje ſpo- kojeni a ſ nětcžiſchej lětūſchej hifcheče wjele mjenje, dokelž ſo po prawym mało ſupowasche. So lipſka maſa nětko wjazy tu wažnoſcž nima, kaž w prjedawſkim čaſu, to woſebje w tým leži, ſo móža ſo te twory a wězy, kotrež ſo prjedy jenož na lipſkej maſy ſupicž hodžachu, w nětcžiſhim čaſu ſ pomozu ſelesnízow nimale kóždym džen abo tola ſa krótki čaſu doſtačz.

S Varline pižaja, ſo ſu ſo tam wuradžowanja, kotrež tam němſki, ruſki a awſtriſki kanzlej Turkowſkeje dla mějachu, rucže doſež ſkóncžile, dokelž běſche w nastupanju teho, ſchto ma ſo ſtačz, pſchejenoſcž tak wulka, ſo bu wſchyo bje-wſchego dohlého jednanja ſa dobre ſpósnate. Šchto je ſo po prawym wuradžito, to hiſcheče njerěmý, tola ſda ſo to poſtajenje wěſte býč, ſo ma ſo ſ nowa ſphtacž, Turkow a turkowſkich kſhejčzjanow na ſměrnyh pucžu ſjed- načz. Wuradžene poſtajenja ſu ſo tež jendželſtemu, franzowſkemu a italskemu knježerſtwu ſ pſchipoſnacžu prjódkoſožile a budža potom, hdvž ſu pſchipoſnate, w nowinach wosjewjene.

So ſu Turkojo němſkeho a franzowſkeho konſula w Saloničach (Theſaloniku, Solunju) ſkonzowali, je pſchecžiwo nim wulku nje- ſpokojnoſcž po wſchej Europje wubudžilo a ſu teho dla nimale wſchě europiſke knježerſtwa ſ ſakitanju ſwojich poddanow, w tu khwilu w Turkowſkej pſchebiywazych, niz jenož do Saloničow, ale tež do druhich turkowſkich pſchimórfſkich mějtow wójnske ſožlje póžlale. Wot němſkeho khěžorſtwo je tam wožom wjetſhich a mjeniſhich wójnskich ſožlje póžlanych a je ſo na turkowſkeho ſultana to ža- danje ſtaſilo, ſo maja ſo mordarjo ſurowje kſtoſacž a ſo dyrbí ſo ſuwoſtajenymaj ſwójbomaj ſkonzowanju konſulow wýžke pje- nježne ſarunanje doſtačz. To je ſultan khětſje rucže ſlubil a tež na jenej wójnskej ſožlje dweju komunižarow do Saloničow póžlaſ. Tam ſtaj wonaj tež hižou něhdež 54 člowjekow jathch wſaloj, kotrež ſo wina dawa, ſo ſu pſchi tým kónzowanju ſobu ſkutkowali.

Šchtož tu holežku nastupa, kotrejež dla je ta zyla hara naſtaſa, dha ſo w nowšim čaſu ta wěz hinaſ powjeda. Wona njeje, kaž ſo najprjedy prajeſche, ſ turkowſkej wěrje dobrovolnje pſchistupicž chýla, ale ſu ju Turkojo ſ temu nuſowali a ju ſ jeneje volharskeje wſch jeje starſchimaj wſali, ju potom ſ možu do města wjedli a ju tam do harema (žonjazeho pſchebytka) turkowſkeho paſche domjeſež chýli. To pak je amerikanski konſul ſhonil a teho dla Turkam tu

holčžu s pomožu někotrych Grichow a Volharow sašo wutorhnyč spýtał. Ma to žu šo saloničky Turkojo sběželi a na němškeho a franzowskeho konšula, kotařž w tej wěži s zyka nicžo njewjedžeschtaj, trjehili a jeju jako kschesčijanow na měsče sarafyli. Pascha pak jim to woburak njeje, dokelž je šo mjeršał, so tu holčžku do ſwojeho harem doftał njeje.

Saloniki je město, kotrež ma něhdže 100,000 wobydlerjow, bjes kotrymž je něhdže 50,000 židow, 40,000 kschesčijanow a jenož 10,000 Turkow. A hdžž ſebi Turkojo w měscze, hdžž ſu we wulkej mjenšchinje, kschesčijanskich konſulow ſabicz ſwaža, ſhto maja hakle kschesčijenjo w taikich městach wotčakowac̄, hdžž najbole Turkojo bydla?! — S Konstantinopla ſu teho dla wſchelazy kschesčijenjo, kiz tam s čžažami bydla, prjecž wujeli a kschesčijenjo, tam ſtajnje bydlazh, ſo Turkow na wſchě móžne waſčinje hladaja. Tež do tuteho města ſu teho dla někotre europiſke wójnske ſódže pſchijě.

Po nowšich powieſczech ſu wot tych, kiz buchu w Saloničach do jaſtwa ſadženi, ſchesczo wotkudženi a tež hižom wot živjenja ſ kmjerczi wotprawjeni. W ſudniſkim pſchepytanju tych, kiz ſu hewat hiſhčje dla ſkónzowanja konſulow wobſkorženi, ſo dale pokraczuje.

Awſtria. Wſchelake nowiny powiedaja, ſo dotalny wojerſki minister f. Koller ſe ſlužby stupi, dokelž ſu jemu wſchelake pjenesy, kotrež ſa wójsko žadache, ſapowiedželi.

Franzowska. Mniſter Ricard, kotryž ſ republikanskej stronje pſluſchesche, je wónano nahle wumrjet, wot Wožeje rucžki ſajath. Pſchedbyda republiki, marshal Mac-Mahon, je na jeho město pjecza ſašo jeneho republikanarja, ſapožlanza Fahe, poſtajit. — Na ſupje Korsika, hdžž je ſo Napoleon I. narodžil, buchu w tychle dnjach tſjo nowi ſapožlanzy na franzowski ſejm wuſwoleni, wſchě pſcheczeljo napoleonskeje ſtrony. Bjes nimi je tež napoleonski prynz Jerome, kotryž pak ſ khežorku Eugeniju a jeje ſynom w pſcheczelſtwje njeſteji.

Jendželska. Jendželski krónprynz je ſo domoj wróćil a ſu jeho wſchudž, woſebje pak w Londonje jara pſcheczelne witali.

Ruhowska. Kokanski khanat je nětko pod mjenom „Ferganska“ ſi russkimi ſrjedźnoasiatskimi krajemi ſjednoczeny, dokelž jena dželba tamniſkich wobydlerjow žadny mér nježeržesche, ale na měrny lud w kraju a w ſuſhodnych russkikh krajinach rubježne nadpady čzinjeſche. Ferganska je jara rjany a pſlódm kraj.

Bosnijska a Herzegowina. Kſchescijenjo turkowſtemu wójſtu žaneho měra njewostaja, ale jetu pak tam nadpaduja, pſchi cžimž Turkojo najbole wjele ſchody čerpja.

Turkowska. Skónčnje je tež ſe ſtrony Volharow revoluzija pſchecživo Turkam wudyrila. Turkojo drje wudawaja, ſo ſu Volharow ſbili, ale ſo ſu to kžé, je ſjawnje ſ teho widžecž, dokelž ſo pſchecživjenje pſchecživo Turkam ſ kóždym dnjom dale a bole roſſchérja. — Turkowſki gubernator w Sofiji je do Konstantinopla telegrafirował: „Sběžkarjo ſu Rakowizu ſpalili a ſo potom do balkanskich horow ſczahnyli.“

S Konstantinopla pižaja jendželske nowiny „Times“: Turkojo bróni ſupuja, ſo bytlu kſchescijanow wutupili; zuſy pucžowarjo město ſ cžrjodami wopuſchęſeja. Volharowska revoluzija ſylnje pſchibjera. Na želeſnizy, pſches tamu ſtroum wjedžazej, ſo teho dla nichón jěſdziež njeſwazi.

Wjele mjeršanja.

Horolčenjo čžyhu twariež
Něhdž wódne ſoležo,

Duž ſej dachu w nožy twariež
Khoſejowe ſornjačko.

Pſchi měžacžku khwataja,
Scherjenjow ſo njeboja
A ſej khójnu uajrjenjchu
W Póncjan ſežu požežichu.

Hiſhčje w nožy roſreſachu
Kjanu khójnu na deſti,
Ma ranje pak roſmjetachu
Wſchitke je po kujowi.

Póncjan hajnk pak ſacžu to,
Nahle ſ ſoža ſdrapa ſo
A hdžž ranje ſaſwita,
Tepta wokol' rěſaka.

S tym bě nôzka pſcheradžena,
Požežonka bě ſhubjena,
Wot ſudniſtwa pſchepelenia
Věſche kóžda deſczicžla;
Duž ſo ſtary roſhněwa,
S plíſtu žonu wokosha,
Ježo ſyn pak ſ mjerſanja
Cžeri pſchezo do měta.

Ma dompučju ſedžbu nima,
So tam želeſniza je,
Sa ſonja doſč ſopak pſchima
A ſo dale bertluje,
A je kaž bjes roſomia
Klepotal ſo do Maſa
Na pucžu hdžž želeſny
Cžah ſo bliži khwatajzy.

Želeſnizy wobkedybowar,
Tón joh' hrabny ſa wuſhi
A tež jako dobrý pežolař
Pjascžow měd jom' poſkicži;
Skónčnje lubžo ſ Horolna
Teho džiwnoh' ſchěracžla
Na wjeſlo tam cžižnýchnu
A ſ nim domoj jědžechu.

Druhi ſyn tež roſmjerſanh
Domowisnu wopuſchěži
A tam w Hajku ſahnewanu
Do hoſczenza ſaſtupi:
Tu jom' Hanku bohatu
Wježli burja braſcžachu,
So wón ſ wulkim wježelom
Wopovi ſo ſ palenzom.

Nětk tež jeho ſtary ſupi
Hordže nûts do hoſczenza,
S doboru khamu dobroh' wupi,
Shuntori ſo na ſyna.

Tón pak wo to njerodži,
Alle w bliſkej tſelerni
W ſchěipaku ſo wofchewi,
Na rejach ſo wobdželi.

Měſhčenjenjo pak njerodžachu
Wo wježneho pačoła,
Sa wſchě ſchýri jeho wſachu,
Pſched khežu joh cžižnjeja;
Pſchi tym nižu pſchibadži,
Duž po druhi kramoſči,
W nowej pak tež wolberň
Harovaſche dunderſzy.

S nowa jeho pschepschimachu,
Na haſtu joh' cziſnychu,
Nowu mězu jemu wsachu
A ju wjeſle pschepichu.

Sawěſcze to njeje ſja:
Tsi króz tak ſo jemu ſta,
Tak ſo ſkonečnje pschebitv
Domov dje wón bjes mězny.

Wlajče, lubi, tajke plody
Wſchindu ſi nōznoh' lajenja,
Na hok ſtacze nōzne khody,
Dzieče radſcho do ſoža!

Tež hdyž khójny nimacze,
Njehodze na požčenje,
So ſo njeby ſelcho wam,
Kaž thym Horolčanam tam.

J. V.

Ze Serbow.

S Budyschina. W nowšim čaſhu ſu ſaſho tſi ſerbſke wucžerſke města wotewrjene, mjenuižy 1) w Maleczizach; lětna ſda 947 m. 50 np., t temu wobydlenje, ſahroda a polo, 60 m. t drjewu a 72 m. ſa wucžbu w dalewucžazej ſchuli; eži, kž wotule ſchulu rodža, maja ſo hacž do 25. meje na ſchulſkeho radžicela A. Grüllicha w Lubiju wobrocicž; 2) we Worzyne; lětna ſda 840 m. a ſchtož wurjadne ſchulſke hodžinu a dalewucžazu ſchula poſticža; gneſna je tež t daczu ſtarobneje pschitohi hotowa a ſnadž tež hſchče ſdu povyſhi; ſamotwicž hacž do 25. meje poła wotrježneho ſchulſkeho inspektorja Dr. Wilda w Budyschinie; 3) tſecze ſtatne wucžerſke město w Budetezach, lětna ſda 1100 m., wſche teho darmotne wobydlenje a ſarunanie ſa dalewucžazu ſchulu. Samotwjenje hacž do 27. meje poła wotrježneho ſchulſkeho inspektora Dr. Wilda w Budyschinie.

S prěním junijom ſpadnu: Koprowe a kléborne pječnowarie, jedyn a dwaj nowaj klébornaj, dwaj a pol kléborne abo dwaj dobray klébornaj. Mjenowane pjeniesy ſo we wſchelakich krajnych kassach w měhazach juniju, juliju a auguſeje t. l. hſchče bjeru a tež na nowe, placzaze pjeniesy wuměnjeja. Po 31. auguſeje pak tež ſo w tajkich kassach wjazn uſebjeru, a tak ſyła placzisnu ſhubja.

S njeſhwacžilſkeje woſadu. Prjedawſki ſarycžanski wucžer, knjeg Frenzel, je nětko, kaž je ſnate, kantor a wucžer w Njeſhwacžidle, a je naſplédniſt teho ſameho, mlody t. Babik, bjes wopraſchenja lokalneho ſchulſkeho inspektora ſerbsku ſiblu ſe ſchule cziſnyk a němſku ſiblu ſawiedl. To je tola jara džiwnje a ſo ſdobniſe praschany, hacž ſebi knjeg lokalny inspektor tajku ſamowolu lubicz da a hacž ju tež ſchulſke prjódſtejerſtvo, kotrež ma tola na ſarycžansku ſchulu, jako na jenu ſerbsku ſchulu džiwacž, ſa dobre ſpôſnoaje.

W naſhej woſadze ſo dale powjeda, ſo je t. Babik t. Frenzela do wočžow khwalik, prajizy, ſo je tón w ſarycžanskej ſchuli jara ſaſkužbiue ſkutkovat; duž drje by tola derje bylo, hdyž by wón ſjaronje wuprajik, ſo te blady, jako budžiſche t. Babik ſchulſke prjódſtejerſtvo w hromadu powołat a jemu rojestaſat, tak malo ſu ſarycžanske ſchulſke džeczi hacž dotal naſukle, — wérne njeſju.

Wly knjega Frenzela derje ſnajemy a wěny, ſo je wón wobdarjeny a ſprózniwy wucžer; teho dla wón tež, hacž runje je pschi tym wěčnje jara ponizny był, poła ſwojich kollegow wſchudžom we wulkej čeſczi ſteji. Tajka jeho poniznoſć je tež jenož jenicežy na tym wina, ſo je wón pschi ſwojej hľubokej hudžnej wědomnoſćzi

zýrkwinſku ſkužbu wjele poſdžiſho doſtał, hacž někotryžkuſiž druhi, kž drje mjenje wjedžesche, ale ſo bóle do předka cziſchečeſche.

A. a B.

S ſholejchowſkeje Dubrawki, 9. meje. Dženja ſwjeczehſtaj tudy dwaj mandželskaj tón džen, na kotrymž běſchtaj psched 50 lětami, jako čeſtnaj ſebi ſlubjenaj, mandželski ſlub wobſankuſloj; a to burski wumjeňat Jan Scholka tudy ſe ſwojey mandželskej Hanžu rodž. Kaplerjez. Dokelž do Božeho doma njemóžeshtaj pschincz, buſchtaj doma požohnowanaj wot naſcheho kn. fararja Jakuba, kž w pschitomnoſci džeczi a džecžidžeczi teju ſlubjenemu kaž tež wſchitich wjeſných pscheczelow jimaž ſwjetzeniſku rycž džeržesche, do kotrejž a po kotrejž buchu khwalne a džakne kherluſche wot ſhromadženych ſpěwanie.

Bóh žohnuj dale tuteju mandželskeju, a jeju zylý dom psches Jeſom Khrysta!

S Haja. Naſcha wjefka, hacž runje mała maſicžka, běſche hacž dotal t tſiom gmejnám pschidželená a my mjeſachim po tajkim: tſi Haje. Dokelž pak ſu w nowšim čaſhu ſtaſtſe ſaſtojnſtwa (Standesämter) ſaložene a ſo to dalotkoſeje dla derje njehodži, ſo bych ſchulſkerjo ſuhoſkeho Haja, kaž Luh ſam, pod njeſhwacžilſke ſtaſtſto ſkuſcheli, dha ſu nětko ſuhoſkeho Haja t bronjanſkej gmejnje pschidželili a wobydlerjo ſuhoſkeho Haja nětko pod radworske ſtaſtſto ſkuſchela.

S Wojerez. Tudy ſo powjeda, ſo ſu ſe ſtarodawných čaſhov na tak mjenowanej winizy pjeniesy ſahrjebane a tele pjeniesy chzychu ſobotu 6. meje wjecžor tſio dželaczerjo ſběhnyč. To njeměſeſche ſo pak na to waſchnje ſtač, ſo bych ſe wuryli abo wukopali, ně, woni chzychu je w nozy w 12 hodžinach wukufacž a ſe ſemje horje wužohnowacž. Na puežu pak jedyn wot tych tſioch ſo pocža bojecž a džesche domoj; taj druhaj pak dale džeshtaj, ſebi khrobloſcž ſe ſchcžipaka ſrēbajo. Kuslanje a žohnowanje ſo ſapocža, ale žane pjeniesy ſo njeſokafachu, haj ani tón wulki čzorný pož ſo njeſokaf, kotryž tola hewak, kaž ſo praji, poła kždeho poſkada (ſchaza) leži. S mjerſanja wonaj dale pjeſchtaj a ſo ſkonečnje na dompučž podaſchtaj. Žedyn wot njeju pocža duzy jara mučňu bycž a ſebi teho dla ſ nowa pschipijeſche. Alle cžim wjazy tutkaſche, cžim mučniſki běſche, tak ſo ſo ſkonečnje na ſemju lehn̄ a pocža ſpacž. Žeho dobrý towarzſh ſo dale wo njeho njeſtarasche, dokelž drje bě tež doſcž ſkurenj, ale džesche domoj. Zako žona jeho namaſa, wón hžom w mřeču ležesche, njemóžesche ani ſlowežka prajecž a běſche morw, prjedy hacž jeho do města wobstarachu.

B. Z.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Hdy dha poła Waſ butru dželaja?

Mots Tunka. Majbóle pjatk, ale druhdy ſo tež njeradži.

H. D. Kaf dha to?

M. T. Kaf? Nó taſ, hdyž jedyn ſ durjemi do jſtwy nuts njemóže.

H. D. Hdyž ja nuts njemóžu, dha ja klepam a nje potom kóždy ras nuts puſčeža.

M. T. To ja wérju; ale hdyž ludžo wjedžecž njeſmědža, ſo je ſchto nutska pobyl, dha ſo druhdy njeſbože stanje.

H. D. Kaf dha je ſo tajke njeſbože ſtač?

M. T. Nó, džonka běſche potom, jako běchu wſchitzu do ſoža wuſchli, do jſtwy wokno wotčimila, ſo by wotrocž nuts móhl. Alle jako wón ſ woknom nuts leſeſche, dha ſo to njeſbože ſta.

H. D. Ach, wón drje je ſebi nohu ſlamal?

M. T. Baj wſchak tola! Ně ta wěz bě tajka: bliſko wokna

stejeshcťaj dwaj ſmjetankaj ſe ſmjetanu, dokelž chyžchu noſajtra rano njeſtcheczel byl. Džowka pač poſhi ſebi rjekn, ja drje wěm, ſo butru dželacž, a tajle ſmjetankaj won někak powróci, ſo ſmjetana to žadyn njeſtcheczel byl njeje, ale ja to jenož prajicž nježměm! po jſtroje běžeſche. A jako rano ſtanichu, bě wulke žaſoſzenje a Butru pač tehdý žanu dželacž nježměm!

práſchenje, ſchtó je to ſežniſ, a prajachu, ſo je to wěſče ſežniſki.

H. D. Aw jaw jaw toſa!

K wobſtaranju twarbow wſchęch družinow, taž tež k wudželanju twarſkich planow a k wobſtezenju twarſkich khostow porucža ſo

w Budyschinje na bratrowskej haſy 200

Scheiba, murjerſki miſchtr.

Čornu židu ja w rjanej mjehtej mó-
britſtei placzihne poſchedawani
alpacea, ſchery a nažolež, we wulkim wu-
bjerku, po 40 np. a drožſho;
madopolamij elſaffe, tiz nje-
poſteje traſnih muſtrow;
fattuny nowſich barbow a muſtrow;
turniſte ſukna a drelle bleče-
njam po jara tunic placzihach;
nordſki plat, drageze;
módrocžiſchežany barchent
w prima-tworie, $\frac{6}{4}$ ſcheroſi, itary kóhež 45 np. —
Saſhopoſchedawario doſtanu rabat.
K dobročiweniu wobledžbowanju porucžeo

H. Kayſer

na žitnej haſy 52
w domje k. poſchepuza Noacka.

NB. W khlamach ſo ſtojne herbiſki ryczi.

Aufzcia palneho drjewa.

Ssrjedu 24. meje t. l. dopoldnja wot 10 hodžinow na dubjanſkim reviru:
169 Rm. ſchmrékovych a khójnowych ſchęžepow,
95 Rm. teho runja kuleczkow,
10 wuléžowanych hromadow.
W Barcze 18. meje 1876.

Wiedemann,
poſchepu ſaihnik.

Mój ſtađ hotowych

jaquetow

w najnowiſich muſtrach, derje poſchitejazých a po ſpodobnym waſchnju ſhotowjenych, naſlepje porucžam. Teho runja ſo poła wie w krótkim čaſu po mérje jaqueth je židh, ſomota, ſukna, triko a ſchereje klaninu ſechija.

H. Kayſer

na žitnej haſy
w domje k. poſchepuza Noacka.

NB. W khlamach ſo herbiſki ryczi.

Czeſčenym Sſerbam porucžam **mohai-**
rowe jaci, teho runja jaci ſi lama, fattuna
a plata, kaž tež rjany **czishežany barchent**
po wſcho možno tunich placzihach.

F. G. Dietza poſhi maſaňnych hětkach.

Moje khlamy ſu někto ſi napoſtečza něm-
ſteje halle.

We wudawařni Serb. Nowin ſu ſa 50 np. doſtač: **Khěrluſche a ſpěw y** wot Petr a Mlónka w Džiwocžizach. **Druhi ſechiwick.** — W tutym druhiem ſechiwicku ſu khěrluſche a ſpěw, tiz ſchecžijanski zyrkej a člowjeka a člowiske živjenje naſtupej. Woní maja tele napižma: Biblia jako twaſhny dar, poſoddacze do Božeje wole, Boži dom, čaž ujewěry, čaž pokuth, troſt w czechich podeſtzenach, kholer, naſch dompuč, puczej dwaj, narodny džen, dželenje džowki wot starſich, ſa ſwoje džecži, wječor ži- wjenja, ſetny džen ſmjerče lubeje mandželſteje atd.

Tež je preni ſechiwick ſa 50 np. we wudawařni Serb. Nowin doſtač.

Šhromadžiſua

počolarskeho towarſtwa w Delnim Dole
Sprewje ſchitwórk 25. meje (na Bože ſtpicje)
popoldnju w 3 hodžinach.

Poſchedhydſto.

Wosſewjenje.

Dr. Hufnagelowy likor pomjenowanym „ſamaritat” ſym po dobrej radze poſche ſylnu žoldkowu ból — poſche ſotruž běch hižom wjele ſredkow naſožil, ale podárm — trjebał, a wiſnawam ſi tutym ſ radoſcžu, ſo ſym po wutrjebanju druheje blesche wot mojeje bohoſeje wumóženy.
Brótſlaw, w meji 1868.

A. Bardski,
kral. poſiſki ſaſtojnít.

Dr. Hufnagelowy ſamaritſki likor w bleſchach po 75 np. a 125 np. ſi wu-koženjom naſožowanja ma na poſchedań: w Budyschinje Heinr. Jul. Linda.

Pondželu a wntorn do ſwiatkow popoldnju wot 4 hodžinow budže ſo w břemjeničanské piwárně **młode piwo** pjelnicž. K dobročiweniu wobledžbowanju to najpodwolniſho porucža

Zimmermann,
piwarz.

Zena herbiſka ſlužbna holza može hnydom do ſlužby ſtupicž poła kreisrichterki ſtjenje **Zachle** we Wojerezach.

Pſchemenjenja dla je w Radworskim Haju (Grünbusch) jena khěniſka žiwnoſć na poſchedań, k totrejž 2 akraj a 1 kórz ſahrody a kuki ſluſcha. Wſcho dalshe je poła wobſe- džerja tam ſhonicž.

Gräſa.

Czerſtwy portlandeement, gyps,
krydn, molerſke a murjerſke barby,
firniſh, laſi, woliſowe barby, kliſi,
pinsle, maſerirovaze walzy atd. po-
rueža w najbohatſchim wubjerku

J. G. F. Niecksch.

Serbſkich Nowin

cjo. 5. 6. 8. 9. 10

po we wudawařni Serb. Nowin ſaſo kupuje. Ša jene brunizove podkopki ſi zyhelniciž ſo ženjny **dohladowar** (Aufſeher) pyta, tiz može bory ſaſtupicž. Hdje? to je ſhonič we wudawařni Serb. Nowin.

Tena hiſhce dobra ſchatowa **róla**, kotaž po czaha, je na poſchedań. Hdje? to je ſhonič we wudawařni Serb. Nowin.

Nehdže 15 centnarjow ſyna je na ſchuli w Delnim Wujesdze na poſchedań.

Miſioniska hodžina w Huſaſhezach.

Džiwocžanske herbiſke ev. luth. miſioniske towarſtvo ſmeje — dali Bóh — poſchichom ſchitwórk 25. meje, jako na ſhwedžen ſhryſtuſhovoho k njebjuſtſpicža, w domje knjeſa ſublerja Rády w Huſaſhezach miſioniku ho- džinu.

Teho dla ſo ſi tutym wſchitzu poſcheczeljo a poſcheczelny miſioniftwa, woſebje pač wſchitzke ſobuſtaſty naſchego towarſtwa lubje proſcha, ſo tam po myſchporje — popoldnju w tjoſch — bohacze miſnamakacž.

Petr Mlón.

Pschitojna džowka
doſtanie hnydom dobru ſlužbu
na ſchuli w Hornim Wujesdze.

Sſlanjowa aukzia.

Pſchichodnu wutoru jako 23. meje t. l. budže ſo na krojanſkim reviru
57 kožow mochoweho a kopaneho klanja ſa hotowe pjenyſh na poſchecžowanje poſchedań.

Šhromadžiſua w drjewiſhcežu w dželenych khójnach poſhi rafecžanſkim pucžu, dopoldnju w 9 hodžinach.

W Bučowzy, 17. meje 1876.

Hirsch.

Sſuſhe droždje,

wſchědnie czerſtwy a po kotrychž ſo derje hiba, ma na poſchedań J. G. F. Niecksch.

Serbska predaſka konferenca pondželu po Exaudi, 29. meje, dopoldnja na poł džesacich w złotym ſloncu w Budysinje. **Předsydſtwo.**

Wopisimo.

Wjele lēt mējach drjenje w stawach, ja lejach 2 lēcje we fožu tak proscze, so mi možno njebe, rufu k hubje ſbehmyc: pſchi tym boſeze wſchēdne pſchibjerachu. Dako běchu mi pak Glöcknersku čehniu a hojozu žalbu*) porucđili a ho mi ta wſchēdne ſhlyje do bolazich ſtawow rybowasche, ſhim po krótkim čažu ſažo tak daloko, so možu někto pola kowarja dujat' měch čahacé a $\frac{1}{4}$ hodžiny daloko hiež, a wérju, so budu ſebi někto ſažo, hdyž tež w mojim 63. lēcje, ſ lohkim dželom moj ſhleb ſaſlužicé móz.

Za man ſa zwoju pſchibluſhnoſc, tule wubjernu Glöcknersku žalbu wſchēm, takle čerpajazym naležnje porucđic.

Wilh. Müller w Röderawje pola Riesy.

Prjódkeſtejaze wérne wopisimo ſo ſ tutym we wſchēch punktach wobtwjerdža.
Röderau pola Riesy, 5. meje 1875.

G. A. Kaul, gmejnski prjódkeſtej.

Prawdziwa ſe ſchtemplom: **(M. RINGELHARDT)** a ſakitanſkej

marku ~~XX~~ a je doſtaž w ſchachtlaſh po 25 np. w budyskomaj haptylemaj, kaž tež w haptylem w Biskopizach, Rakezach, Scherachowje, Hirschfeldze, Bjernaci-
zach, Woſtrowzu, Herrnhucé, Neugersdorſje, Grofſchönawje, Nowosalzu, Seif-
hennersdorſje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipska, Eiſenbahnh. 18.

Wopisima ſu we wſchēch haptylem k naſvědenju.

NB. Warnowanje. Čeſczeniu publiku woſebe na to fedžbnu čiminiu, ſhvěru na horne ſchtemple fedžbowacé, dokelž Glöcknersku žalbu w nowſhém
čažu falschua.

Wſcheměnjenje khlamow.

Kožowe khlamy

R. Lindau w Budyschinje

ſu někto

„pſchi mjaſhowych hětkach čzo. 35“
ſ napſhęcza dotalnych khlamow.

Hdyž ſu někto wſchē nowe tkaniny ſa ſečje doſchle, po-
ruežam ſwój bohacze ſrijadowany ſklad draſtowych tkaninow
ſe židy, woſny, pikeje, fattuny a jacconas, jaquety a
mantelety, wot najtunischičh placziſnow ſapoczejo, hotowu
draſtu ſ woſnjanych tkaninow wot 5 tl. ſapoczejo, k dobroce-
wemu wobfedžbowanju a pſchispominam hſchęze, ſo ſo tak
derje jaquety, faž flejdy po měrje rucze ſefchijsa.

Jan Jurij Wahn

na torhoſczeju pódla hlownej ſtraže.

G. Joachim, Atelier ſa ujeboſne ſaſhadžowanje ſubow,
operazije ſubowe, plombirowanie,
čiſčenje, ſahnacé ſubibolenja atd., w Budyschinje, na ſmutsknej law-
ſkej haſy 120 pola k. pjekarja Klingſta. K ryczam wot 9 do 6 hodžinow.

Sahojenje ſleposcze, po najwějſiſhim, bjeſboloſnym a bjeſ-
operirowanych. Wozjolékar Dr. K. Weller sen. w Draždjanach (Victoriastraße 4.)

Signirtintu

k zeſchowanju na plony a žitne měchi,
bleshku po 30 np.
ma ſtajnie na pſchedan Heinr. Jul. Lindka
w Budyschinje.

Koſlaze kóžki

kupuje po najwyschich placziſnach

Gustav Naude
na garbařské haſy 426.

Koſlaze kóžki, naſymnički, ſajecže, tkhō-
rjove, mordarjove (kunjaze) a liſhčeze kože
kupuje po najwyschich placziſnach

Heinrich Langa

w Budyschinje pſchi ſerbſkej katholſkej zyrki.

L o ſ h y

po 3 markach k druhemu wulkemu draždjan-
skemu wuloſhowanju equipažow a konjow
porucža

Fr. Theodor Jäger
na ſwótnjej lawſkej haſy 690.

NB. Saſkopſchedawarjo doſtanu pſchi-
hodny rabatt.

Swoj bohacze wuhotowaný ſklad

m e z o w

ſe ſukna, židy a drugich tkaninow porucža

Emil Flegel

na žitnej haſy a na róžku ſerbſkej haſy.

Dokelž ſhim w lipſkej maſy jaro tunjo a
derje na kupovaſ, porucžam njeputhezate kat-
tuny, pikeje, ripſy, luſtry, najrjeſiſche tkaniny
ſa žonjazu draſtu a hſchęze wchelake druhe
artile po placziſnach, wo prawdze ſmeſhniſe
tunich.

J. Soberſen,
na mjaſhowych tohoſczeju
pódla Holtſch Nachfolger čzo. 41.

Lampertowý bławny balsam pſche
wiež ſo hžom nimale
100 lēt naſložuje pſche rheumatismus —
bolazu wiež — drjenje w ſtawach — bol
w plezach — hribjetbolenje atd. — Se ſna-
tym ſelenym wuloſhowanjom doſtaž ſa 1
a 2 maržy we wſchēch haptylem Sakskeje.

Swetoſławnu p. Kneiſelownu

wloſhownu tinturu,

ſ lekarſkeje ſtrony wſchēm wloſhcerpazym
jako wěcze wérno ſkutkowaza naležnje poru-
czena, hdyž žadny druh ſredk njeponha,
ma ſtajnie na pſchedan G. J. Lindka w
Budyschinje w bleshach po 1, 2 a 3 markach.

We wudawańi Serb. Nowin je ſa 40 np.
doſtaž: Prenja čitanka ſa ſerbſke ſchule.
Spříhal Jan Bartko.

Tez pod napiſmom: Erstes Lesebuch für
den vereinigten Sprech-, Schreib- und Le-
ſenunterricht in wendisch-deutschen Schulen.

Schtóž na dobo ſ najmjeñſha 10 exempla-
row ſu pi, doſtanje je něčto tuniſho.

Czeszénym tudomnym a wonkowskim Sserbam a Sserbowkam swój skład płatu, poßlescheżowych a lożowych rubow, fattunow a podschiwkow f dobroczynemu wobfedżbowaniu poruczejo, ja s dobom fedżne czinju na dżelbu na bok stajenych tkaninow sa żonjazn drastu po najtuniszej placzisuje, kaž tež eżornu moiré metr po 67 np., stary lohež po 38 np.

Emil Wehrle

w Budyschinje, na jerjowej haſy 269.

Kattuny a pikeje

wschęch móznych barbow a muſtrów, fattun stary lohež po 28 np. a droższo a pikej stary lohež po 45 np. porucza

Ernst Pech

na žitnych wifach.

≡ W kłamach ſo ſerbſki ryczi!

Módre cziszezenja

w najrejenschich a najnowschich muſtrach, stary lohež 45 np. a 50 np., kaž tež

módre płatn

wſchelakeje ſchérje najtunischo porucza

Ernst Pech

na žitnych wifach.

Bawmiane a wolmiane rubischeża

na głowu a do ſaka we wjele ſtach muſtrów porucza najtunischo

Ernst Pech

na žitnych wifach.

Klejdowe tkaniny

jako lüſter, rips, alpacca a kaſhemir wſchitkich barbow najtunischo porucza

Ernst Pech

na žitnych wifach.

≡ W kłamach ſo ſerbſki ryczi!

Głowna ſhromadźisna

pożčeruje a lutowańje ſa Bart a wokolnoſcz,

(zapiſane towarzſto)

niedzelu 21. meje t. l. popoldnu w 5 hodzinach, w sali Dietriches restaurazijs.

D z e n ſ i p o r j a d:

- 1) Pschedpołożenie ſliczbowania na l. 1875 a jeho ſa dobre poſnacze;
- 2) wobſankjenje wo nałożenju čiſteho dobytka a wulkosz roſdżelomneho wunoſchka;
- 3) wuſwolenje dweju wubjernikow na město teju, kotraž po statutach wuſtupicž mataj;
- 4) namjet na pschemenjenje jeneho poſtajenia we § 40 statutorow w ſjenoczenju § 6 tych ſamych.

Wſchitke ſkobustawy ſo ſ tym na tutu ſhromadźisnu pschedroſchuja.

W Barcze, 9. meje 1876.

Direktorij:
Wiedemann.

Dickowa conceſſionirovana daloko wuwołana ipodžiwne hojaza żalba, kotař je ſo najbole kózdy ras jako dobra wopokaſala, porucza ſo w żerdach po 30 np. a po 12 np.

wot hrodowiskeje haptki.

S dženſniſchim dijom ſygm ſo w Scheſchowje jako pjeſkar a kħamar faſhydk a poruczam ſo czeszénym knježim wokolnoſcze.

Tež wumenjam kħeb na rožku.

W Scheſchowje, 1. meje 1876.

Florian Weikert.

Murjerjv

móža pola podpiſaneho hnydom dželo doſtač.

A. Hensel w Kocžy.

Sedyn Fraiwiſki

móža pola podpiſaneho hnydom do džela ſtupicž.

J. Scholta (Schulze)
na ſwonknej lawſkej haſy čzo. 795.

Želeſniežne ſchēny

wſchęch dohoſcزو f twarzbam po najtuniszych placzisnach poruczataj

bratraj Joachimſthal
w Seydlerez kħeži bliſko theatra.

Swjerſchne koſchle,
nózne koſchle,
wſchēdne koſchle,
chemisetty,
kħornarje,
manschetty,
ſchlipsy,
krabatly
porucza najtunischo

Julius Lange

na lawſkich hrjebjach
ſnapſheczja mēſhežanskeje ſchule.

W Saryczu je kħeža čzo.
5 na pschedan a je wſcho daſche tam ſhonicž.

Wužerjami abo drugim w ſwojej wokolnoſcji derje ſnatym ludžom, móža ſo pschedawjanje jeneho wſchudżom trébneho a žadaneho, lokko pschedajomneho artikla pod ſarunajom proviſije pschedopodacž. Tale podlanika faſtužba ani wjele čaħza ani pschedupſkeje wědomnoſcje nježada. Kiz wo to rodža, njeħi ſwój liſt w beħu 8 dnjow pod chifru „S. S. 500 poste restante Carlsruhe (Baden)“ wotpoſčelu.

Drzewowe aukcje.

Drzewa, w leśnych rewarach rzeźbiarskiego królestwa w tutejże spisane, mają so na sklepowych dniach a leśnych wodzieniach na pchadżowanie pchadawac:

póndzeli 29. meje t. l. rano wot 8 hodzin
na sklepowym rewaru pschi lichohorjańskim hacze:

110 khójnowych kłozow 25—50 cm. pschemery, 3,5—4,5 metrow dołoscze,
19 stohow khójnowych schęzepow,
74 = pjenkow,
28,50 stotnijow khójnowych walczkow;

wtorek, 30. meje t. l. rano wot 8 hodzin
na jirkowskim rewaru pschi scherofich dolinach:

22 stohow khójnowych schęzepow,
22,00 stotnijow khójnowych walczkow;

dopoldnu wot 10 hodzin

na trupinjańskim rewaru, na kupje:

13 stohow bręzowych schęzepow,
42,00 stotnijow bręzowych a wolszchowych walczkow,
37 stohow khójnowych pjenkow;

szredni 31. meje t. l. rano wot 8 hodzin

na nowowieszańskim rewaru pschi gersdorffskim hacze:

40 khójnowych kłozow 25—50 cm. pschemery, 3,5—4,5 metrow dołoscze,
22 stohow khójnowych schęzepow,
53 = pjenkow,
45,00 stotnijow khójnowych walczkow,
6,00 = bręzowych a wolszchowych walczkow;

pschi schęzeczańskim puczu:

9 stohow bręzowych a wolszchowych schęzepow,
1 stoh khójnowych schęzepow,
115,00 stotnijow khójnowych walczkow,
17,00 = bręzowych a wolszchowych walczkow;

soboty 1. junija t. l. rano wot 8 hodzin

na kamienjańskim a schęzeczańskim rewaru pschi starhui hacze:

137 khójnowych kłozow 25—60 cm. pschemery, 3,5—4,5 metrow dołoscze,
40 $\frac{1}{2}$ stoh khójnowych schęzepow,
112 stohow = pjenkow,
49,00 stotnijow = walczkow,
14,00 = bręzowych a wolszchowych walczkow;

dopoldnu wot 2 hodzin

na schęzeczańskim rewaru pschi Nowakow kush:

5 kłozow khójnowych schęzepow,
4 = pjenkow,
2,75 stotnijow khójnowych walczkow;

na kolbieczańskim rewaru

pschi schwediskej horje a wioszeczańskiej moście:

7 $\frac{1}{2}$ stoha bręzowych a wolszchowych schęzepow,
4 stohi khójnowych schęzepow,
6,50 stotnijow bręzowych a wolszchowych walczkow,
5,50 = khójnowych walczkow.

Wumienjenja so pchad zapoczątkow aukcjiow wosjewja.
W Rakezach, 16. meje 1876.

R. Pelz, wioszeczański hajnik.

Tara palneho drzewa

w bartskiej holi wot póndzeli 22.
meje t. l.

1 Rm. khójnowych schęzepow 7 markow,

1 stotnia khójnowych walczkow 9 markow.

Wiedemann,
wioszeczański hajnik.

Mlyn na pchadai.

Podpisany chze swoju, w Njechanju pola Lubija leżazu mlynsku leżomnośc pchadac. Wona wopschija 1 mlęzazy a kónzkaty ganek a je so w niej hacz dotal wożebje ja ratarjow mlęto, tola by so wona tež k mikowanskeniu mlęzemu hodzila. Pschi mlynje leżaze leżomnośc wopschijeja 1 akr 96□ prutow. Mlyn je bjes wumienka a danje. Naplaczeneje żnadne. Wscho dalsche je pola wobbedżera na frankowane naprawiania żnicz.

G. Banitz
w Njechanju pola Lubija.

Wosjewjenje.

Póndzeli 22. meje t. l. rano wot 10 hodzinow smieje so pchadawanie leżomnośc, wot kubka čzo. 11 w Něržezach wodzieniach, wobstejazych s pola, sprewjowistich kufow a dweju ſtaſow s doſpolnym hantrverſtym graſtom, tež budżet so na tym žamym dniu žahrodnika živnośc čzo. 20 tam pchadawac.

Na kupjenje smyžlenych na žamo kublo pcheproscha wobbedżer.

Kedžbu!

Zutje niedzeli kolbawwukulenje w Bindermann.

Lužičan čo. 5

je przed tydzeniom wušol.

Woprijece: Serbskej Maćicy. Spew wot H. Jórdana. — Někotre powostanki starego słowjanskego nabożeństwa mjez džensnišimi Serbami. Pokračowanje. Spisał J. B. Š. Lubinski. — Kalenki. Spisał Radyserb. Dwanata džesatnja. — Lěs a step. Ze „Zapiskow hoútwjerja“ wot J. Turgenjewa. Přeložil Jan Pjech. Skónčenje. — Drječin. Wot A. Holana — Poselstwo. Spew wot Čem. — Spomnješki na Sejlerja. Wot H. Jórdana a Mućinka. — Slowjanski rozhlad.

Pschi pchadacze cžestnoścze.

Po wschodnich na mjeje žrozenach naprawianach tudomneho wobydlerstwa ja tym, tiz je pchad frótkim ſtomarkowiski pjenjeznu papieru pola mjeje wumienicž dał, widžu so k žawnemu wułożenju uſowany, so mje pschi mojich naprawianach żane předy hotowe měnjenje wodžilo njeje a so so teho dla na nikoho dokladne tuſacž nima.

Wożebje pat davam ja kublerjej Biewuschej w Komorowje, do tuteje naležnoſcze pchad nedorozumienje nutſczechnenemu, poſne pschipoſnacze cžestnoſcze a nadžiam so, so budżet cžesczena publica to žamo w polnej mēre respektirowac.

W Rakezach 18. meje 1876.

A. Bindler.

Boženje a wutrobny džak tſelanskej gmeinje, ale burej Biesoltej niz; temu ja nicžo winožty ujeſzham, won je už winožty. **M. König.**

Štvrťletna předplata
we wudawařni 80 np.
a na němských póstach
1 M., z přinjenem do
domu 1 M. 15 np.
Kózde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja
so we wudawařni Serb.
Nowin'na róžku zwon-
neje lawske hasy číslo
688 wotedać, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleń.

Čo. 22.

Sobotu, 27. meje

1876.

Džiwne wotprošenje.

Džiwno, so njekmaneho čłowjeka tež to mijersa, hdźż jeho
něchtón sprawnego muža mijenuje.

Dwaj ratarjej ʃedžeschtaj w korečnje; jeneho mějachu wschudže-
radý, druheho pak nichčón rad na ʃwojim poli abo dworje njewidže-
ſche, dokelž wſchižy wjedžachu, so je pakosćak, ale tak pscheklepaný, so
bě czežko, jemu to dopokasac̄. A wonaj tam ʃedžeschtaj a pijsesch-
taj a ſebi powjedaschtaj, hacž ſo ſkonečnje ſwadžischtaj. Najwo-
tſchu haru pak tón druhí czerjeſche, tak ſo bu ſwada dale a bole
wjetsche a tón prěni k druhemu rjekny: „Džerž tola ſkonečnje hubu,
połny pa duše!“ S tym pak tón druhí ſo poſojom njebě a dže-
ſche na ſud, so by teho prěnjeſche wobſkoržil. Duž dyrbjeſche tón
tež na ſud a dokelž žaneho ſwědka na to njemějeſche, so je jeho
tamny na polu wobrany, mějeſche pječ ſoler ſchtaſy ſaplačić, ſo
dokelž je sprawnemu mužei padučha wudawał, a wysche teho mějeſche
jemu to tež hiſhcze wotproſyńc̄.

Jako bě wón pječ ſoler ſchtaſy ſaplačić, praji wón: „Po-
taſkim to pječ ſoler kloschtuje, knies ſudníko, hdźż jenemu sprawnemu
čłowjeku „paduč“ rěkam. Ale ſchto dha to kloschtuje, hdźż
jeneho paduču sprawnego muža mijenuju?“ Tón ſudník ſo ſměj-
totaſche a rjekny: „To ničjo njekhoschtuje, pschetož ſ taſkim mijeno-
wanjom ſo nikomu žana kſhiwda njeſtanje.“ Duž ſo tón wob-
ſkorženy k ſkoržbničce wobroči, prajizy: „Mi je žel, sprawný mužo!
Ničjo ſa ſlo, sprawný mužo! W Bože mje, sprawný mužo!“ Jako
jeho pschecžionik to kſyſchesche a derje czejeſche, tak ſu tele ſlowa
mějnene, chyſche wón hiſhcze jedyn króz ſkoržic ſapocžecz prajizy,
so je ſo jemu psches to hiſhcze wjetſche kſhiwda ſtała, dnyli prjedy.
Ale tón ſudník, kotrež tež derje wjedžesche, kafki čłowjek wón po
prawym je, jemu radjeſche, so by wſhat radscho ſo poſojom był a
duž ſo wón ſměrowa, hacž runje do brody bōrcjeſche, jako ſe ſud-
niſtwa džesche.

Hubjeny džak.

Jako wójsko frauzowského khežora Napoleon I. (prěnjeho) tež
do Barlina pschiūdże, dha tam Franzowſojo bjerjechu, ſchtož běſche
kralowske, a je roſpſchedachu abo do Franzowſkeje pójſlachu. A
hacž runje bě to a druhe derje ſhowane, dha je wuſlēdžihu a je
wſachu; tola niz wſchitko. Mjenujzy w jenym kucze města wulki
ſklad kralowského drjewa ležesche a nichčón ſo jeho njemiasche. Skón-
čiſte pschiūdże pak jedyn njebolał a to ſamſny poddan pruskeho
krala na tu myſlīcžku, so by drje rjane pjenježne myto doſtał, hdź
by to drjewo Franzowſam pscheradžil. Wón džesche teho dla k
franzowſkemu kommandantej a jemu wupowjeda, hdźe to drjewo
leži a tak móhko ſo ſ tyh toſtých a dolhich dubow, ſhmréłow a

thójnow wjele pjenjeſ ſuwitowac̄. Ale tón kommandant ſo temu
čłowjeku ja jeho pscheradu hubjenje džakowasche, prajizy: „Wostajny
jenož te rjane ſchomu ſ měrom ležo, hdźez leža. Njepſcheczeſej ſo
wſac̄ njeſhm̄, ſchtož je najmūniſche. Pschetož hdźż Waſch kral
jaž do kraja pschiūdže, dha budže drjewo k ſchibjeñzam ſa tajkich
poddanow trjebac̄, kaž Wy jedyn ſeče.“

A jako bě to prajil, jemu pucž ſ domu poſa, a tón njebolał
pojſnywſhi hlowu domoj čampasche.

Zuſnik w Memelu.

Husto ſo wěrnoſc̄ ſda, jako by ſz̄a byla. To jedyn zuſnik
nashoni, kiz bě psched někotrymi lětami ſ Indiſkeje do pruskeho
města Memela pſchijel, hdźez bě tehdy runje ruſki khežor pola pru-
ſkeho krala na wopſtanju. Wobaj wſhokaj wjerchaj we wſchědnej
drage, bjes wojerſkow a bjes ſlužobníkow, ſo ſa ruku
džeržo jako dwaj dobray pſcheczeſej na morſkim brjoh ſtejſchtaj a
ſebi to a druhe powjedaschtaj. Zuſnik ſebi njemylſlesche, ſo móh-
loj to tak wſhokaj kniesaj bycž, ale wón měnjeſche, ſo ſtaj to dwaj
pschekupzaj, kaž wón ſam. Wón teho dla k nimaj ſtupi a praji,
ſchto wón je, a pſchiftaji, ſo je doſho w zufych krajach był a ſo by
teho dla rad wot njemu ſhonil, ſchto je ſo w tutym čaſzu noweho
stało. Khežor a kral, kotrejmaž ſo tón zuſnik hewał lubjeſche,
jemu tež wo prawdže to a druhe powjedaschtaj, a wón bu pſhes
to tak dowěrny, ſo chyſche ſkonečnje wjedžec̄, ſchto wonaj ſtaj.
„Ja ſym pruski kral“ tón jedyn wotmolwi. Tajke wotniolwjenje
ſo temu pſchekupzej drje doſc̄ džiwne ſdasche, ale dokelž pruskeho
krala njeſnajesche, dha ſebi pomylſli, ſo móhlo tajke wotniolwjenje
tolu ſnadž wérne bycž a wón ſo teho dla jara ponižnje poſhili.
Ale jako tón druhí wotmolwi; „A ja ſym ruſki khežor!“ dha bě
wón pſchekwědcžem, ſo jemu toj kniesaj klubu ryežitaj, a wón rjek-
ny: „Mojej kniesaj, hdźż chzetaj sprawnego čłowjeka ſa blaſna
męcž, dha ſebi někoho druheho pytaſtaj. Ja teho dla ſ Indiſkeje
ſem pſchijel njeſhym, ſo bych ſebi dał kž na nōſ pojſchec̄.“ A
hdźż jemu tón druhí knies wobkručesche, ſo je wón wo prawdže
ruſki khežor, dha jemu tón zuſnik wotmolwi: „Ruſki žortyčzinje mó-
ječe drje bycž, niz pak ruſki khežor!“ a wſchón hñewny wotniolđe.
Ale jako potom tu wěz w hoſczeniu pſchi wobjedże powjedasche a
ſhoni, ſo ſtaj to wo prawdže pruski kral a ruſki khežor byloj,
da wón na měſcze ſapſchahnyc̄ a wjetſche ſo na královſki hród,
hdźez woběmaj wjerchomac̄ ſwoje hrube ſlowa najponižnijcho
wotproſy. Taj pak jeho luboſnje troſtowaschtaj a rjeknjeſchtaj,
ſo ſtaj ſo nad tej wězi wutrobiſje ſumiaſloj. Duž ſo wón tež ſměj-
ſtac̄ pocža a ſo troſtowany do hoſczenza wróćji.

Swētne podawki.

Němske khēzorstwo. Niz jenož mrošy, ale wopravdžite mjer-
injenje, kotrež wokoło Bankraza a Servaza a potom wožebje w
nozy 20. meje nějachmy, je po wſchém kraju założnje wulku schodu
nacžinilo. Džen 20. meje na ranje běsche powschitkumie pſches 4
grady ſymy a we wſchich stronach hacž pſches 7 gradow. S
Draždžan pižaja w tajkim nastupanju: Schkodowanje, kotrež je mjer-
injenje 20. meje nacžinilo, je wo prawdze ſatrafne. Wokoło
Draždžan a dale je wſchón ſhad do ežista ſmiersył. Schtóž pſches
loſchwicksu ſtronu abo dale Prieſnič dže, temu ſyly do wocžow
ſtupaja, hdźi wiđi, ſo ſu wſchē ſadowy ſchtomu a wſchitke winizy
wot ſmiersylenja wožornile. Szame duby a buki ſe ſwjadlym a
czornym lisczom žaruja. Haj ſele holanskich jahodow a bružnizow
je ſchodu czerpiło a ſpargel je hľuboko do ſemje ſmiersył. Szolej w
ſahrodach je najbole tež kóz wſala a kwtki a wſchelake
ſahrodne roſtliny budža ſo ſu nowa ſadžecž dyrbjecž. A ſchtož wſchelake
žita na polach nastupa, dha ſo ſchoda hſchčeze pſchewidžecž nje-
hodži. — (Tež w druhich krajach, jako w Czechach, we Wuherſkej
a Franzowskej, kaž tež po wſchē Němzach je tole pósdiye mjer-
injenje njeſchewidnu ſchodu nacžinilo.)

Pjatk 19. meje generalny polny marschal Moltka pſchi ſwojim
domojwročzenju ſi Italije do Draždžan pſchijedže a ſo potom pſches
Budyschin dale do Schleſynſkej wjesce, ſo by ſo tam na ſwoje
ſubla podał.

Oberſt Džieumbowski je ſo pensionirowacž dał a pſchi tym
pomjenowanje generalmajora doſtał.

W Groſenhanine ſu wobſedžerjo tamniſhich ſuknowych fabri-
kow wſchitkim ſwojim dželacžerjam dželo wupowiedžili, dokež ſebi
tuči poníženie ſdy nočzychu lubiež dacž. Wobſedžerjo praja, ſo
pſchi nětčiſhich hubjenym czaſu we wifowanju a pſchekupſtwie
wjazh dotalnu ſdu dawacž njemóža a ſo je lepje ſ dželom zyle
ſastacž, hdźi dželacžerjo mjeñſhu ſdu bracž nočzedža.

W Markneukirchenje jedyn hóležez wondano na to waſchnje
hraſkaſche, ſo ſ jeneje ſtaſojeje hórkí ſamjenje do jeneje delka leža-
deje luže walesche. Pſchi tmy ſo ſta, ſo ſo ſ jenyml ſamjenjom
i obu do teje luže wali a ſo tam ſaſrēbny.

W Bröniču je ſo 20. meje ſydom domiſtich a něchtio pódla-
ſtich twarjeniow wotpalito. Pſchi haſchenju bu jedyn muž wot
žerdže ſaraženj, kotrež jemu na hlowu padže.

S Barlina pižaja, ſo je rufi khēzor pſchi ſwojim wotjedže
i Barlina do Emja gardegrenadier-regimente No. 1, khēzorſko-
aleksandrowskemu pomjenowanemu, 9000 markow daril. Tute pje-
njeſy ſo ſ tym kapitalom ſjednocza, kotrež tónle regiment hžom
ma, pſchetož rufi khēzor je jemu w požleñſhich pjezich létach wſcho
do hromady hžom 45,000 markow daril. Mužtwarz, ſiž pſchi
rufikim khēzorje na ſtraži ſtejachu, je wón tež hódný pjenježny dar dał.

Kanzler wjerch Bismark je ſo w tycle dniach na ſwoje, w
Lauenburgſkej ležaze ſubla podał.

Czornoňhorskii wjehch ſaſtojnič, ſiž je někotry czaſ w Barlinje
pſchewywał a tam ſi Bismarkom ſchyri roſryczowanja mił, je ſo
do Wina podał, ſo by tam tež ſi awstrijskim fanzlerjom poryczał,
a thze ſo potom ſaſo do Barlina wróćiż. So jeho roſryczowanja
a jednanja Turkowſku nastupaja, to móže ſebi kózdy myſklicž.

Po powjesczach, kotrež ſu ſe Saloničow pſchiszcze, je ſo tho-
wanje ſkoncowaneho němſkeho a franzowskeho konſula ſe wſchej
czeſcu ſtało. Na pſchewodženje běchu wſchitzu offizierojo kaž tež

wojazh tych němſkich a franzowskich wójných ſodžow, kotrež běchu
tam pſchijele, teho runja tež offizierojo a mužtwa wſchich druhich
zufych wójných ſodžow, a ſkončiſe tež turkowſzy wojerszy a zivilni
ſaſtojničy. Turkojo drje na tajſi ežesny pohreb ſchiniwe hladachu,
dyrbjachu ſo pał tola ſi merož ſadžeržecž, dokež jum kanony wójn-
ich ſodžow ſi ujeluboſnoſci hrožachu, jeli bych uchylili haru hnacž.

Bruski minifter kultuřa, Dr. Falk, běsche ſo 19. meje do
Glogawa podał, ſo by ſo na 200-leťnji jubileju tamniſcheho ka-
tholiskeho gymnaſija wobdzeliſ. Pſchi ſwjetdežniſkej hoſežinje běsche
tež tamniſchi katholiski farat k. Warnacž (rodz. ſ Kuliowa) pſchitomu.

Wrótklawſki wjerchbiſkop Dr. Förster běsche teho dla, dokež
běsche kāmiskeho katholiskeho fararja ſicka do klatby dał, ſi 2000
markow ſchitraſy wotbūdženy. Na jeho apellaziſu je jeho wjehch ſhi
barliński ſuń, tak mjenowaný „Kammergericht,” ſa njewinowateho
wuprajil, dokež dopokasane njeje, ſo by ſo klatba (exkommunikacija)
abo wſankujenje ſi zyrkwe) wuprajicž nježměla.

Austria. Saſtupjerjo wobeju poſojow awstrijskeho khēzorſta
nětko we Wuherſkim hlownym měſcze Peſcheze radu ſkladuja. Pſchi
tutej ſkladnoſci woni tež awstrijskeho fanzlerja, hrabju Andraſchija,
prachachu, ſchto je wón pouhal w Barlinje wuradžiež w nastupanju
Turkowſkeje a njeſpokojnych turkowſich ſcheczijanow. Wón na to
khētro dolhe wotmowjenje da, ſi kotrehož pał ſo nicžo druhe wu-
bracž njehodži, hacž to: ſo rufi, němſke a awstrijske kuežerſtvo ſwěru
ſa to dželajia, ſa by ſo w Turkowſkej k ſpodobnoſci Turkow a
ſcheczijanow bórsy měr ſaložil. — To je ſo hžom dawno tak po-
wiedalo, ale měr w Turkowſkej tola naſtał njeje.

Awstrijsz něinsz i madžarsz ministro běchu wondano pſchi-
kaſali, ſo by tym ſcheczijanskim ſwójbam, kiž ſu wostajſchi wſchego
pſched Turkami do awstrijskeje Dalmazije wucžekuſle, žadny khleb
wjazh dawacž nježmě, tak ſo bych u tute hłodu wunirjecž dyrbjale.
Dokež pał we wſchelakich nowinach na tajſu hroſnu pſchikaſnu jara
ſwarjachu, dha tu wěz tež awstrijski khēzor ſhoni a tón hnydom
telegrafisz pſchikaſa, ſo ma ſo tajſi khleb dale dawacž. Nětko ſu
ministro ſwoju njeſcheczijanskmu pſchikaſnu haiby dla naſad wſali
a czeſkijene ſcheczijanské ſwójb ſaſo khleb doſtarawaja, hacž runje
jenož tejk, ſo móža ſo ſi nuſy pſchi ſižwjenju ſdžeržecž.

Franzowska. Franzowske a italske minifterſto ſtej k wob-
ſankujenjam, kotrež ſu ſo Turkowſkeje dla w Barlinje ſtałe, połne
pſchitupiſej. Žendželske minifterſto pał pſchitupiſo njeje, prajizy,
ſo halke to poſdžiſho ſežini, jeli budže jemu to ſpodobne. — (Zen-
dželska wſchak ſo wo Turkowſku nětko wjazh tak njeſtara, kaž prjedy,
dokež je ſo hžom ſahe ſi czaſom do Egiptowſkeje twjerdże ſaſhnyka,
kotrež ſa ſebje woſmije, hdźi Turkowska roſpanje.)

Ruſowska. Sa nowy ſibiřski universitet je město Omſk po-
ſtajene. Profeſharjo, kotsiž na tutym universiteče wucžicž budža,
poſoju ſdy wjazh doſtanu, dyžli profeſharjo na druhich ruſich uni-
verſitetach.

Turkowska. W Božniji a Herzegowinje ſcheczijenjo dale
dobyczereſz wojuſa. Woni ſi tymi wuměnjenjemi, kotrež běchu ſta-
jiſi, wjazh ſpokojni njeſtu, ale thze ſaſo nětko žadacž, ſo by Božnija
a Herzegowina wěſtu ſamostatnoſć doſtała a wot turkowſkeho
ſultana njeſtotwiſna byla.

W Wolharskej ſo pſcheczijenje pſcheczijivo Turkam ſ možu
roſſcherja. Wolharjo ſu ſnadž hžom na 140 ſwojich wſhow ſpasili
a ſo do balkanskich horow ſežanyli, ſwotkal na Turkow nadpadu
cziņia. — Grichijo na kupje ſretra pocžinaja tež njemerni bycz.

Niemdry lid.

Do jenej wješti pschiudzech ja,
Hdzej ludžo maja djabola,
Hdzej sa nicžo a wo nicžo
Sso wodža rad pshed žudništvo.

Hdzej knies jim wérnoſcz powjeda,
Drje žwéru na njoh' kedažvuja.
Czi, tiz pak ſu ſo ſacžuli
Wat powjedanja pſchimnjeni,

Ssu bórsh, kaž ſo roſyml
Wſhu móžnu haru czinili,
So bych u knieſa ſwajaſali
Se žlowami wſchak wótrymi.

Sa dopjeljnenu pſchiblúſhnoſcz
Ssu woni chžli jeho ſbosčz!
Tak lohžy pak wſchak njeńde to,
Kaž je wo tym ſo prajlo.

Duz do blota ſu ſajeli,
So dženž ſcheze njeſzu wuleſli.
Rječ ſedža tam a haruja,
Hdzej wérnoſcz ſnjeſcz wlaž' njemóža.

Tež w druhim volu wopacžym
Duch bydli we tej ſamej wſhy.
Hdzej Meja ludži ſhromadži,
Dha djabol k nim tež pſchitupi.

Sso wo pjenjeſh bija wſchě
A haru czinja, ſo je ſlē!
Tych ſ roſomom pak mało je,
A wérnoſcz rjez ſo njemóže.

Duz čekajmy won ſ tajkej wſhy,
Hdzej ludžo na ſu, kaž pſhy,
Hdzej jedyn ſhvari na druhož'
A mer tu pſchinjeſcz, njeſt móžno.

Haj, lud je jara wſchelaki!
Sle, kohož pjenjeſ ſaſlepi
A do móſchnje wſcho ſathyka,
Hdzej Mejn dužy thudoba! —

wo ſu wothložowacž, naſtauje měſcheitza a njerunoſcz. W ſchulach, kotrež ſu ſebi po woſkownych woſtejenjach tak podobne, kaž ſchule naſchich ſerbſkih woſadow, dyrbi we hlowuých wězach jedyn a tón ſamý rjad a pucž bycž, po kotrejž ſo wueži. Po wothložowanju ſchulſkih prjódſtejerſtwow ſapocžuje ſo we woſtowſkej, ralbicžanſkej, róženčanſkej a woſlečanſkej ſchuli ſe ſerbſkim čítanjom. W ralbicžanſkim ſchulſkim prjódſtejerſtwje hložowacše jenož wucžer ſižka pſchecžiwo ſerbſkemu čítanju. W Njebeſečižach ve wjetſchina hložow ſa němſke čítanje. W Chróſcžižach njeſzu, kaž ſo nam powjeda, ſobuſtawy prjódſtejerſtwu pſchiležnoſcz dostaſi, wo tymle praſchenju wothložowacž. Njech jeno Chróſcžanſke ſchulſte prjódſtejerſtwo tež ſa tym ſo praſcha a hlađa. Schto je ſukowſke prjódſtejerſtwo woſtanſko, njeje nam ſnate. Pſchi tutej naležnoſci ſpominym tež, kaž je ſo něhdžje prajlo a roſchjerjaſlo, ſo njeje wérno, ſo jeno někotři mlodži kaplanojo tak jara ſa ſerbſke čítanje wojuja a ryeža. O ně, w ſchulſkih wězach naſhonjeni mužojo ſu zyle ſ nami w tym pſches jene. A czeho dla ſu ſo čeſečzowni mužojo lěta dohlo prozowali ſe ſestajenjom dobreje ſerbſkeje ſibile a roſomni wucžerjo pſchipóſnachu ſawjedženje prěneje čítanki jako wulke pokrocženje a nětko na dobo ſ pſchelhwatanjom ma to hinač bycž. Njechajmy naſchim ſchulam ſchložicž, ſo to, ſchtož ſamý dobre dostaſi, ſ mozu woſtowſzimy, bjes teho, ſo bychmy něchtlo lěpſche móhli na jeho město ſtajicž."

— S prěním junijom ſpadnu: Koprowe a hleborne pječinowarje, jedyn a dwaj nowaj hlebornaj, dwaj a pol hleborne abo dwaj dobray hlebornaj. Mjenowane pjenjeſh ſo we wſchelatich krajnych kassach w měžazach juniju, juliu a auguſce t. l. hſcheze hjeru a tež na nowe, placzaze pjenjeſh wuměnjeſia. Po 31. auguſce pak tež ſo w tajkich kassach wjazy njebjeru, a tak ſ zyla placzazu ſ hu bja.

— Prěnje woſdželenje krajneje woſorh (Landwehr) je ſchtrwórk ſwoje dwanacžedženſke wuknjenje dokonjało a je nětko druhe woſdželenje na rježde, po kotrejž hſcheze tsecze pſchimudže; pſchetož na jedyn ras teſko mužſtrow pod bróni wſacž, to ſo njehodži, dokelž njeby doſez uniformow ani doſez wyrſkow bylo.

— Pſchi konjazej a kucžowej wuſtajeniz, tiz ſo tóni týdžej w Draždjanach mějeſche, dostaču bjes druhimi czeſne myto (žleborny kheſuſk) k. kubler Šchpótk a Létonja ſa ſwojeho cjerwje noſchumlojiteho walacha, teho runja tež rycerkuſler Léhman nad Hownjowom ſa ſwojeho bruneho walacha a rycerkuſler ſ Criege ri nad Sprembergom pola Nowoſalza ſa ſwojeho muſkatjumlojiteho walacha; k. měſchečanſki kubler M. Renecž w Budyschinje pak czeſny diplom (piſmo) ſa ſwojeho bruneho hengsta doſta. — Zato tseczi dobytk ſa lotteriju tuteje wuſtajeniz bu jedyn rjany poſkryty dwajpſchežny wós wot woſtowarjerja Galla w Budyschinje wubranj.

— W Žablonízu pola Mužakowa je 18. haperleje tamníſhi ſaraf, knies Alwin Theodor Kanig, po dohloſtnej khorowatoſci wumjer. — (Někotryžkuliž budže ſo džiwacž, ſo tule powjeſč hlađe nětko woſjewjamy. Na tym pak je wina, ſo běſhe redaktor w tym ſamym czaſu na někotry czaſ ſapucžowat a dyrbjeſche potom khorowatoſče dla tójhdy wo jſtwje bycž, tak ſo móžesche mało teho ſhonicž, ſchtož běſhe ſo ſtało.)

— S poſodniſhich ſtronow Dubrawow. Šda ſo, jako by njeđoſtak w naſtupanju duchownych a pſches to tež zyrfina muſa woſadow chžka ſ naſchich ſtronow do ſſerbow nutz cžahneč. Šanžene hody běſtej dwě ſerbſkej farje prěneje róſborſkeje ſuperintendentury, mjenujž Kholmjanſka a Radſchowſka hužom

N.

Ze Serbow.

S Budyschina, 23. meje. Po dohlim, njeſuboſnym, ſymnym a njeſtrowym wjedrje je tu ſkonečnje dženža cžoplischki czaſ ſaſtupil a je tež deſchež hicž ſpýtał a my ſ tajkeho ſpýtanja ſhodžimy, ſo jeho, dali Bóh, bórsh wjazy doſtanjemy, pſchetož cžoploty a deſcheža je nam jara trjeba, ſo by ſo ſchoda, kotrež ſtej ſhima a mjerſnjenje načiniſloj, jenož trochu ſarunaſa. Tež w naſchej ſtronje je liſcze a keženje worjeſchinow ſmierslo, tak je ſo tež wſchelatim ſhadežitam a roſtlinam w ſahrodach ſeſhlo, a ſhad a jahody, kotrež běchu hacž dotal narоſtke, nětko ſ hromadani wotpaduju, tak ſo tajkeho ſhadu, tiz plody ſahe naſhadžiue, drje jara mało budže abo jón ſ zyla žaneho njeſmějemy. Klóſti, tiz běchu ſo wulakte, ſu pječja tež woſtowarjezena a druhe polne plody ſu tež ſchodus cžerpile. Bóh daj, ſo by nětko bórsh prawje plodny czaſ ſaſtupil.

S Budyschina. „Katholſki Poſot“ piſche: „Kamjeniſki knies woſkřeſny inspektor ſchulow je nětko, kaž ſhyskimy, ſwoj prjedawſki wufas, po kotrejž mějeſche ſo tež w ſerbſkih ſchulach ſ němſkim čítanjom ſapocžinacž, tak daloko pſheměnit, ſo je ſchulſkim prjódſtejerſtwam pſchewoſtajil, hacž chžedža ſ němſkim čítanjom w ſwojich ſchulach ſapocžinacž abo, kaž dotal, ſe ſerbſkim. To njeje derje a roſomni, kaž ſo nam ſda. W tymle praſchenju njeje nicž a woſradžowanju a k wothložowanju, ale to ma ſo do pjeſnicž, ſchtož ſu ſebi ſchulſki ſakon žada. Hdzej móže ſchulſte prjódſtejerſtwo

dłęhe dyżli lěto wuprōsnjenej, a tsecža, Borščežanjska, ma wot požlenjeho žwiateho adveniskeho čaža khoreho duschow pastyrja. Tak ſo sta, ſo dwaj ſerbſkaj duchownaj naſcheje wokoluſoſze ſau- dzenij hodoſny rózny čaž w dwěmaj, jedny tsecži paſt w tjoſch ſerbſkich zyrlvach Bože ſlužby wobſtaracz mějachu. Nětk je drje nowy faraſt do Radſchowa powołany, ale wón dyribi ſužodnu kholuijanſku woſhadu, hdžez hiſcheze tež Szerbia bydla, ſobu woſtaracz, hacž tum noweho woſhadneho duchowneho njeđostanu, ſhtož ſo drje ſi czeſka w bližichim čažu stanje.

Nowy Radſchowſki faraſt je kniſe Häſeler, hacž dotal kapłan pſchi ſerbſkej zyrlvi w Schocžebuſu. Wutoru po njeđeli Quasimodo geniti Radſchowſka woſhada ſwojego noweho kniſea duchowneho na woſhadnych mjesach witaſche a pſched farſkim domom dotalny faraſtſtupjer, Hbjeljicžanjski k. duchowny, ſwojego noweho ſtoſtojnſkeho ſužoda poſtrowieſche. Njeđelu Misericordias Domini ſta ſo ſapokaſanje k. faraſra Häſelera w Radſchowſkim Božim do niſe. Instalaziju wotdžerža najprjedy němſzy k. ſuperintendent Holscher ſi Hórti pola Niſteje po ſcženju ſvj. Mateja 11, 7—9. Kniſe ſup. Holscher ma dar wutrobuje rycznivoſcze; tón ſo tež pſchi tejle ſtaſadnoſci wopokaſa. Dokelž paſt ſerbſki njepréduje, dha běſche ſerbſke ſapokaſanje noweho radſchanskeho faraſra dotalnemu farſkemu vikarej porucžil. Kniſe duchowny B. Kruſhwiza ſi Hbjeljitska teho dla kniſea Häſelera Szerbam radſchanskeje woſhadu jako jich noweho duchowneho prijofſtaj; teſtne ſkwovo běſche wſate ſi liſta ſvj. Pawoła na Kol. 1, 28 a bu nowy faraſt na ſwoju pſchi- ſkuſhnoſc, Szerbam ſerbſzy prědowacž, pokafaſu, woſhada paſt k dowěrnuemu a džakownemu pſchipoſnacžu tajfeje próz, kaž tež ſi ſwěrnemu wuživanju ſerbſkeje Božeje ſlužby napominana.

Sa wſhittich ſerbſkich poſlukharjow běſche to wěſcze ſajimawe, kniſea Häſelera, kiz ſi zyka hakle ſwoje druhe prědowanie w horn o- lužiſkej ſerbſkej ryczi džeržeſche, ſerbſzy prědowacž ſlužbec. Wón, rođený Němz ſi města Schocžebuſa, běſche prjedy na ſchěſcz lět w Delnjej Lužicy duchowny a je někole druhu ſłowjanſku, ja Němza ejeſku rycz hízom khětro derje doſč ſauwukny, tak ſo ju najſkerſho bóřſy dowukuje, kaž to jeho woſhada wotčakuje. Šajimawe běſche paſt tež woſhebje ſa ſpišarja tutych rynčkow, pſchipoſlukharowacž, tak ſo mjeſke wotſynti a luboſne ſpadu delnjoſlužiſkeho jaſyka do naſcheje twjerdscheje hornolužiſkeje rycze pſchi tamnym ſaſtupuym prědowanju ſacžiſhczowachu a ſi jeje wotřiſhimi hroniſti ſo wuměnjovali.

P ř i l o p k.

* Pſchi lotteriji draždžanskeje konjazeje wuſtajeńy padžechu hlowne dobytki na ſlědowaze cžiſka: 872 kueža ſe ſchtyrjomi konjimi, 20207 teho runja (kaéton) ſi dwěmaj konjamaj, 7220 ponny-kueža ſi dwěmaj konjamaj, 31826 poſlucža ſi jenym konjom, 19137 ponny-kueža ſi jenym konjom, a hewaſ po jenym konju: 86, 387, 598, 2846, 2850, 3699, 4299, 5990, 6260, 7477, 7999, 8293, 8965, 9033, 9448, 11542, 11858, 14187, 14350, 14829, 14972, 15183, 16385, 16690, 16918, 17007, 18744, 19503, 19620, 19846, 20346, 21009, 22224, 21988, 23607, 26935, 27344, 27570, 27850, 29259, 29333, 30473, 31440, 32667, 35240, 35535, 36092, 36357, 38396, 38750.

* We wſhy Heringsland w Holſteinje w tychle dnjach 92lětny Henning ſwoj 60lětny (dejmantowy) mandžerſki jubilej ſwjecžesche. Wón bě ſi temu cžiſhczane pſcheproſchenja wupoſkaſt, na kotryhž běchu po waſhnu tamniſhcheho kraja tež te ſkowa ſi cžitanju: „Ja proſchu, kžizu, nôž a wiſliczki ſobu pſchinjeſc.“ Nopoſledku bě

Henningjej do hlowy pſchiſhku, tež něuſkeho khězora pſcheproſyež a bě wón ſwojemu pižmu tež to ſanto cžiſhczane pſcheproſchenje pſchi- pozoſil, na kotrymž běchu te ſkowa: „Ja proſchu, kžizu, nôž a wiſliczki ſobu pſchinjeſc.“ Dako khězor tele wuměnjenja cžitaſche, je ſo jemu wutrobiſe ſmječ chžylo. A dokelž ſo na kwaſ podaſz ujemóžesche, dha Henningjej 25 toleri ſe ſwojim wobrasom poſka.

* Po nowſchim poſtajenju ſo woſiſkodžene pjenjeſy, kotrež ſu pſches dolhe trjebanje na wobraſu cžeſlo abo mało ſuacž a ſu ſo tak wotwóſſe, ſo mjenje waža, wot krajnych kaſzow hje-wſcheho pſchecživjenja hjeru abo ſi nowymi pjenjeſami wuměnjeſa.

* S Moſtrou pižaja, ſo ſo ſjawnie ſudujiſe jeduanje pſchecžiwo Dr. Strousbergej a pſchecžiwo tym, kotiž ſu ſi nim woſkorženi, 10. junija ſapocžnje. Swědkow e 104 ſe ſtrony statneho ryc- nika 112 a něhdž 50 ſe ſtrony woſkorženyh.

* Kac wjele faſhnych wložow nětko woſhebne ſujenje a knježin na ſwojej hlowje maja, je trochu ſi teho ſpóſnacž. Hdžz to naſpomnium, ſhtož w tajkim naſtupanju ſi Marseille (pſchimórkſkeho franzomſkeho města) pižaja. Tam ſu w ſeſce 1875 pſches 75,000 kilogramow wložow ſi europiskeje Turkovſkeje, ſi Maleje Afſije, Egip- towſkeje, Hindostana, Chiny, Italijs a Schpaniſkeje pſchivjeſli. W Fransowſkej tele wložy tak pſchihotuſa, kaž to móda žada a je po- tom naſbóle do Žendželskeje a amerikanskeje unije pſchedadža. Pe- njeſy, kotrež ſi nich wuwiſu, wopſhiſjeja něhdž poſkra milliona frankow.

* W Hadmerslebenu ſebi jedny 13 lětny hólz wónđano ſtra- ſchnu a lohkomýſlenu hraſku cžiſeſche, wón mjenijz pſches wo- ſchidka jeneho wětrníka běhac̄he, kotrež ſo tehdý runje ſpěchňi doſcž wjerežachu. Ale ta hraſka doſko njetrajeſche, pſchetož po khwili jene woſchidko teho hólza tak do hlowy praſny, ſo wón ſi ſemi ſleža a na mjeſce wumrje.

* W neſotrych měſtach ſu ſo w nowſchim čažu wopacžne dwazyczimarkowske papjerane pjenjeſy poſkaſate. Wone ſu bjes dr- him woſhebje na tym ſpóſnacž, ſo w ſadže „Berlin, 11. Juli 1874“ po liczbje „11“ we wopacžnych papjeraſach d y p k (punkt) po brachu je

* S Dalmazije pižaja, ſo je ſo tam kónz ſauidženeho thdženja wjele kaſtoječkow ſi poſluznych krajow ſažo wrocžilo a ſo je ſo to wěſcze teho dla ſtaſlo, dokelž je w tychle krajach pſchego hiſcheze jara ſyma. Kaſtoječki, kiz ſu tam we wulſkih cžrjódach pſchilecžile, ſu tak ſlabé, ſo ſo ſi rukomaj ſojicž dawaja, a je jich tež hízom wjele wumrjeſlo, dokelž ſu najſkerſe wulſki hlođ cžerpicž dyrbjale.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanž Depla. Murjerjo ſu tola ſbožomniſchi, dyžli cžehle. Mots Tunka. Ale hdž paſt?

H. D. Nô, hdžz ſo khěža ſběha.

M. T. To drje ſa nich runje ſbože njeje.

H. D. O haj, twařſti kniſe jím pſchi tajfej ſtaſadnoſci pětym pjenjes ſi ſlepſhemu da, kaž je ſo wódano wysche města ſtaſlo, hdžz ſydom murjerow pſchi ſběhanju 1 marku, praj: 1 marku doſta.

M. T. Hm, tajfe murjerſke ſbože tola runje wulſke njeje.

H. D. To ja tež praju, ale wone bě pſchego hiſcheze wjetſche, hacž cžehliſke, pſchetož cžehle ſi zyka ničo njeđostachu.

M. T. Praj wſhat, Hanž, ſhto Ty do rejom džeržiſch?

H. D. Najſkerſe niž tak wjele, kaž tamna žona ſi Dižowa, wo kotrež mi wónđano poſjedachu.

M. T. Ale ſhto dha to bě?

Š. D. Nô hlač, jedyn wjeczor běchu reje a jedyn mandželski dyrbješche tehdy na nôzne dželo hicž, kaž džé je to w fabrikach tu a tam waschnje. Jako bě won wuschoł, jeho luba mandželska džecži do koža skladže, ſo swoboleka a bězeſche tam, hdžez běchu reje.

M. T. Nê na tajfule žonu!

Š. D. Haj, tam wona tak doho rejwasche, hacž reje trajachu, a ſo potom ſpokojuje domoj wróži. Alle pſcheradnik njeſpi a duž jeje mandželski tu wěz hmydom ſhoni.

M. T. A ſchto potom bě?

Š. D. Tež reje.

M. T. Rajke reje?

Š. D. Nô, wona dyrbjeſche wokolo ſwojego muža rejwacž, ale pſchi tym njebe žane piſkanje, ale bě wjele wjazhy wulke piſhčenje.

M. T. An jaw tola!

E z a h i p o ž e l e ſ u i z y.

Se Šhorjelza do Draždjan.

Wotjeſd ſe Šhorjelza	140	30	525	750	1115	245	515	715	1028
Lubija	25	335	65	840	125	335	550	80	115
Budyščina	235	45	645	915	1240	410	620	840	—
Biskopiz	spěchym	cžah	430	720	950	115	445	645	910
Radeberga	—	50	750	1025	150	520	715	945	—
Pſchijejd do Draždjan	345	525	820	1050	215	545	740	1010	—

S Draždjan do Šhorjelza.

Wotjeſd ſ Draždjan	—	620	915	1210	340	50	80	1115	1227
Radeberga	—	75	955	1245	415	535	830	1145	p. cžah
Biskopiz	—	740	1030	120	445	615	95	1220	—

Serbska předarska konferencia póndželu po Exaudi, 29. meje, dopoldnja na poſdzesacích w złotym slóncu w Budyšinie.

Předsydſtvo.

Mlyn na pſchedaní.

Podpiſany chze ſwoju, w Njechanju pola Lubija ležazu mlynsku ležominoſć pſchedacž. Wona wopſhija 1 miljazy a kónczatky gank a je ſo w njej hacž dotal woſebje ſa ratarjow mlečko, tola by ſo wona tež k wilewskemu mlečku hodžila. Pſchi mlyniſe ležaze ležominoſće wopſhijeja 1 akt 96 prutow. Mlyn je bjes wumjentka a danje. Naplačeſnie ſnadne. Wſho dalsche je pola woſebje ſherja na frankiowane napraſhowanja ſhonicz.

G. Banitz

w Njechanju pola Lubija.

Woſſewjenje.

Dr. Hufnagelowy ſamaritski litör je mi pſhe doholétnie ſle bróſtbolenje jara dobru ſlužbu činił. — Jako zyle wubjerny ſkóde pſhe ſkótkowe woſežnoſće (ſa žony woſebje ſtanu) móžu tutón litör tež ſ poſteho pſcheſhwédeženja porucicž.

Burdorſ, p. Hoya a. W., 15. junija 1875.

D. Stumpenhauſen, polleñk.

Dr. Hufnagelowy ſamaritski litör w bleſchach po 75 np. a 125 np. ſ wuſoženjom naſložowanja ma na pſchedaní: w Budyščinje Heinr. Jul. Linda.

Jena hiſhčeſe dobra ſhatowa róla, fotraž ſo cžaha, je na pſchedaní. Hdžez? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowin.

Budyščina	810	115	20	520	620	945	1255	142
Guðoſe	69	90	1145	240	60	730	1025	130
Pſchijejd do Šhorjelza	645	940	1225	315	640	810	115	210

Placíjna ſitow a produktow w Budyščinje.

20. meje 1876.

Žitowy dowos:	3832 měchow.	Na vikaſch wot mf. np.	Na burſy wot mf. np.
Pſcheniza	50 kilogramm	.	11 61 12 65
Rožka	=	.	9 49 9 81
Feezmei	=	.	8 69 9 6
Worž	=	.	9 30 9 80
Hroč	=	.	—
Woka	=	.	—
Raps	=	.	—
Zahly	=	.	12
Hejdusichka	=	.	19
Bérny	=	.	—
Butra	1	.	2 80 3 10
Szyuo	50	.	4 — 5

Kórz pſchenizy po 170 punt.: 19 markow 73 np. (6 tl. 17 nſl. 3 np.) hacž 21 mf. 56 np. (7 tl. 15 nſl. 6 np.) — Kórz rožti po 160 puntach: 15 mf. 18 np. (5 tl. 1 nſl. 8 np.) hacž 15 m. 69 np. (5 tl. 6 nſl. 9 np.) — Kórz feezmei po 140 puntach: 12 mf. 16 np. (4 tl. 1 nſl. 6 np.) hacž 12 mf. 68 np. (4 tl. 6 nſl. 8 np.) — Kórz worža po 100 puntach: 3 tl. 3 nſl. hacž 3 tl. 8 nſl. — np.; hroč: — tl. — nſl. — np.; woka: — tl. — nſl. — np.; zahly: 4 tl. — np.; hejdusichka kružy: 6 tl. 10 nſl. — np.; bérny: — nſl. — np.; butra: — tl. 28 nſl. hacž 1 tl. 1 nſl.; szyuo po 100 puntach: 1 tl. 10 nſl. — np. hacž 1 tl. 20 nſl. — np.

Pſchijtojna džowka

dostanje hnydom dobru ſlužbu
na ſchuli w Hornim Bujesdze.

Dokelž ſym w lipſkej maſhj jara tunjo a derje nakupowat, poruežami ujepuſhczate faktuny, pikeje, rypih, luſtry, najrjeniſche tkaniny ſa žonjazu draſtu a hiſhčeſe wſchelake druhe artikle po placíjnah, wo prawdze ſměſhnuje tunich.

J. Soberſy,
na mjaſhovym tohoſchežu
pođla Holtch Nachfolger čzo. 41.

Klobukowe a mězowe khlamý

en gros en detail

R. Tworoger

w Budyščinje pſchi mjaſhovym torhoſchežu w poprjanzowej haſhj ſa na pſhēcza radneje kheze porueža ſwoj wulki ſklad po najtunischiſch placíjnah.

H. Kulisch

w Budyščinje na mjaſhovym torhoſchežu 40

porueža
khlam, derjeſkložacy, pt. po 110—160 np.,
zokor, pt. po 40—60 np.,
raif, pt. po 16—40 np.,
nudle, hróč, běleny, gries, kocžli,
zahly a wſchelake druzinu warjenia
po najtunischiſch placíjnah.

Wóſk

kupuje a ſa njón najwyszychſche placíjny dawa

H. Kulisch.

ſe přjódſtejazym ſwiatkam cjerſtwe bru-nopiwowe droždje porueža

Wilhelm Thiemann

na mjaſhovym torhoſchežu.

Sa jene brunizowé podkopki ſ zyhelniczu ſo ženjemy dohladowar (Aufſeher) pyta, kiž može bory ſaſtupicž. Hdžez? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowin.

Hóležez, fotryž chze ſhewſtvo narukujec, može pola podpiſanego hnydom město dostacž.

Balksträusſer

w Małym Bjalowje.

We Bahlowje je wulkoſahrodnika živnoſć čzo. 17, fotraž 21 kózow pola, ūkow a ūrkow wopſhija, a je ſ 243 dawſkim jenoſeženiu napołożena, ſ zylkumi žnemi ſe ſwobodneje ruki na pſchedaní.

Petr Frenzel.

Pſcheinčnu muſku

wſchelkých druzinow rajtunischiho pſchedawa

F. Weikert,

pjekar a khlamař w Scheſchowje.

Tež ſu tam ſuſhe droždje dostacž.

Ahěžna ležominoſć Kat. Mro. 1 w Lejnje pola Budeſtež je na pſchedaní. Wſho dalsche je pola wobſedzerja tam ſhonicz.

W Droždžiu je dwajſhohowá kheža čzo. 4 ſ rjanej ſadovej ſahrod ſe ſwobodneje ruki na pſchedaní. Ma kupjenje ſuňkleni maja ſo na Jurja Lehmanna tam wobrocicž.

Sahojenje klepošće, po najvećijim, vjesvološnjim a vjesoperiowanych. Wozjosek Dr. K. Weller sen. w Draždjanach (Victoriastraže 4.)

o wobstaranju twarbow wjchęch družinow, faz tež k wudželanju twarskich planow a k wobliczenju twarskich khontow porucza po

w Budyschinje na bratrowskej hažy 200.

Scheiba, murjerški mischtr.

Drjewowe aukzije.

Drjewa, w ležowych revirach rakeszanskih kniejsztwa w tutym lęcze spuscheżane, maja po na plesowazych dnjach a ležowych wotdželenjach na pschežadžowanje pschedawacj:

póndzeli 29. meje t. l. rano wot 8 hodzin na khōlowškim reviru p̄schi lishohorjanskih hacze:

110 khōjnowych klozow 25—50 em. p̄schemery, 3,5—4,5 metrow dolhoſće, 19 stohow khōjnowych schęžepow, 74 = pjenkow, 28,50 stotnijow khōjnowych walczkow;

wutoru, 30. meje t. l. rano wot 8 hodzin na jitsowskim reviru p̄schi scherolich dolinach:

22 stohow khōjnowych schęžepow, 22,00 stotnijow khōjnowych walczkow;

dopoldnuja wot 10 hodzin

na trupinjanskim reviru, na kupje:

13 stohow brēsowych schęžepow, 42,00 stotnijow brēsowych a wolschowych walczkow, 37 stohow khōjnowych pjenkow;

szredni 31. meje t. l. rano wot 8 hodzin

na nowowjesežanskim reviru p̄schi gersdorffskim hacze:

40 khōjnowych klozow 25—50 em. p̄schemery, 3,5—4,5 metrow dolhoſće, 22 stohow khōjnowych schęžepow, 53 = pjenkow, 45,00 stotnijow khōjnowych walczkow, 6,00 = brēsowych a wolschowych walczkow;

p̄schi schęženježanskim puežu:

9 stohow brēsowych a wolschowych schęžepow, 1 stoh khōjnowych schęžepow, 115,00 stotnijow khōjnowych walczkow, 17,00 = brēsowych a wolschowych walczkow;

schtwórt 1. junija t. l. rano wot 8 hodzin

na lamjenjaniskim a schęženježanskim reviru p̄schi starym hacze:

137 khōjnowych klozow 25—60 em. p̄schemery, 3,5—4,5 metrow dolhoſće, 40½ stoha khōjnowych schęžepow, 112 stohow = pjenkow, 49,00 stotnijow = walczkow, 14,00 = brēsowych a wolschowych walczkow;

popoldnuja wot 2 hodzin

na schęženježanskim reviru p̄schi Nowatz huj:

5 kloftow khōjnowych schęžepow, 4 = pjenkow, 2,75 stotnijow khōjnowych walczkow;

na folbicžanskim reviru

p̄schi schwediskej horje a wjžocžanskim moſče:

7½ stoha brēsowych a wolschowych schęžepow, 4 stohi khōjnowych schęžepow, 6,50 stotnijow brēsowych a wolschowych walczkow, 5,50 = khōjnowych walczkow.

Wumienjenja po psched ſapocžatkom aukzijow wosjewja.

W Rakezach, 16. meje 1876.

R. Pelz, wjžocžski hajnik.

Swoj bohacze wuhotowany ſkład

mězow

je ſučna, židy a drugich tkaninow porucza

Emil Flegel

na žitnej hažy a na róžku ſerbiskeje hažy.

Swjerſchne koſchle,
nózne koſchle,
wjchēdne koſchle,
chemiſetty,
khornarje,
mauſchetty,
ſchlipiſy,
travatty

porucza najtunischo

Julius Lange

na lawſtich hrjebjach
ſnapſchecja měſchčanskeje ſchule.

Ezeczenym ſzerbam porucžam mohare
rowe jaci, teho runja jaci ſ lama, kattuna
a plata, kaž tež rjany ežiſhežann barchent
po wjcho móžno tunich placžinach.

F. G. Dietza p̄schi mjaſnych hětkach.

Moje khlamy ſu nětko ſ napſchecja nem
ſteje halle.

Koſlaze kožki, naſymniki, ſajecže, tkhō
rjowe, mordarjowe (kunjaze) a liſcheze kože
kupuje po najwyſhich placžinach

Heinrich Langa

w Budyschinje p̄schi ſerbiskej katholiskej zyrktwi.

Želeſniczne ſchěny

wjchęch dolhoſćow k twarbam po najtunischoh
placžinach porucžataj

bratraj Joachimſthal

w Seydlerez kheži bliſko theatra.

Signirtintu

l zejchowanju na plony a žitne měchi,
bleschkn po 30 np.
ma ſtajnie na pschedan Heinr. Jul. Linck
w Budyschinje.

Serbſtich Nowin

czo. 5. 6. 8. 9. 10

po we wudawarni Serb. Nowin ſažo kupuje.

Ssiche droždze,

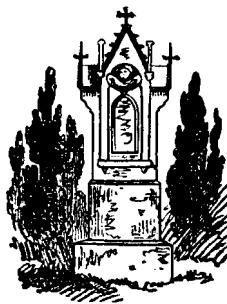
wſchēdne czerſtwe a po kotrychž po derje hiba,
ma na pschedan J. G. F. Niecksch.

Czerſtwn portlandeement, gyps,
krydu, moleriske a murjeriske barby,
firniſhy, laki, wolijowe barby, klij,
pinsle, maferiowaze walzy atd. po
rucza w najbohatschim wubjerku

J. G. F. Niecksch.

Hydž ſu nětko wſchē nowe tkaniny ſa lečze doſchle, po-
ruežam ſwoj bohacze ſrijadowany ſklad drastowych tkaninow
ſe židy, wolny, pikeja, fattuny a jacconas, jaquety a
mantelethy, wot najtunischičh placzisnow ſapoczejo, hotowu
draſtu ſ wolnijaných tkaninow wot 5 tl. ſapoczejo, k dobroczi-
wemu wobfedzbowanju a pſchisponinam hiſcheze, ſo po tak
derje jaquety, kaž klejdy po mérje rucze ſechija.

Jan Jurij Pahn na torhoſchezu pódla hlownej straže.

J. A. Böhme, rębar
w Budyschinje na ſwownej lawſtej haſy 788
porucza ſo k wudželanju
rowowych pomnikow
ſ pěſkowza a marmora.
Sprawne poſluženje a tunje placzisny.
NB. Škaf hotowych pomnikow.

G. Joachim, Atelier ſa ujeboloſne ſahadzowanje ſubow,
operazije ſubowe, plombirowanie,
cziszczenje, ſahnacze ſubybolenja atd., w Budyschinje, na ſmutskiej lawſtej haſy 120 pola k. pjetarja ſelingsta. K ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Fattuny a pikeje

wſchēch móznych barbow a muſtrow, fattun ſtary ſohcz po
28 np. a drožſho a pikej ſtary ſohcz po 45 np. porucza

Ernst Pech
na žitnych wifach.

≡ W kſlamach ſo ſerbſki ryczi!

Módre cziszczenja

w najrjeñiſchičh a najnowiſchičh muſtrach, ſtary ſohcz 45 np. a
50 np., kaž tež

módre płatn

wſchelakeje ſchérje najtunischičho porucza

Ernst Pech
na žitnych wifach.

Bawmiane a wolmiane rubiſcheža
na hlowu a do ſaka we wjele ſtach muſtrow porucza najtu-
niſchičho

Ernst Pech
na žitnych wifach.

Klejdoſte tkanin

jaſo lüſter, rips, alpacca a kaſhemir wſchitličh barbow naj-
tunischičho porucza

Ernst Pech
na žitnych wifach.

≡ W kſlamach ſo ſerbſki ryczi!

Czoruu židu ja w rjanej miehkej mó-
drocziornej tworze po fa-
britſtej placzisniu pſchedowanu;
ſchery a uazolež, we wulfim wu-
bjerku, po 40 np. a drožſho;

madopolamny elſaſſe, tiz nie-
pikeje traſhičh muſtrow;

fattuny nowiſchičh barbow a muſtrow;

turniſte ſukna a drelle t wo-
bleže-
njam po jara tunich placzisnuach;

nordſki plat, ujeſto woſebne t trajnej
droſež;

módrocziſchežany barchent —

w prima-tworze, ſchroſi, ſtary ſohcz 45 np. —

Saſhopiſchedawario doſtanu rabatt;

ke dobrocziinemu wobfedzbowanju poruczejo

H. Kayſer

na žitnej haſy 52

w domje k. pſchekupza Noacka.

NB. W kſlamach ſo ſtajuje herbſki ryczi.

Mój ſklad hotowych

jaquetow

w najnowiſchičh muſtrach, derje pſchisieſazych
a po ſpodoſnym waſchnju ſhotowiemych, naj-
lepje poruczem. Teho runja ſo pola mje
w krótkim čaſzu po mérje jaqueth je
židy, homola, ſukna, triko a ſche-
reje tkanin ſechija.

H. Kayſer

na žitnej haſy

w domje k. pſchekupza Noacka.

NB. W kſlamach ſo ſherbſki ryczi.

P. Kneiſelowa

wloſzowa tintura,

wot najwuwolanschičh lekarjow (pſchirunaj
woſikma) nanajlepje poruczena, dopoſnatu
najlepsi, jeli niz jeniczki, wo prawdze spraw-
ny ſredk, ſo by ſo niz jenož wupadanie
wloſow ſadžewalo, ale tež njeſicžomne, poli-
zajſzy wobtwierdżene padź to wobſhwedča,
dolholętnie plechaczeſtwo woſtronilo. Ma jenož
na pſchedan Heinr. Jul. Linda w Budyschinje, w ſlakonach po 1, 1 a 3 markach.

We wudawařni Serb. Nowin ſu ſa 50
np. doſtač: **Ahērluſche a ſpēw** wot
Pētra Mlónka w Džiwoſzjach. Druhi
ſechiwk. — W tutym drugim ſechiwku ſu
Ahērluſche a ſpēw, tiz ſchereſzijansku zyrkej
a čłowjeka a čłowiske živjenje nastupaja.
Woni maja tele napiſma: Biblijia jako
kwaſny dar, poddače do Bożeje wole, Boži
dom, czaſ njevěry, czaſ pokutu, troskt w
częſkičh podenđenjach, cholera, naſci dompućz,
pućzej dwaj, narodny džen, dželenje džowki
wot starschičh, ſa ſwoje džeczi, wječior ži-
wjenja, lětny džen ſhmjerze ſubeje mandzel-
ſkeje atd.

Tež je přeni ſechiwk ſa 50 np. we wu-
dawařni Serb. Nowin doſtač.

Pſchemenjenja dla je w Radworſkim Haſu
(Grünbusch) jena thěžniſka živnoſez na pſche-
danu, t kotrejž 2 akraj a 1 körz ſahrody a
tuki ſluscha. Wſcho dalshe je pola wobſ-
dzerja tam ſhonicz.

Gräſa.

Wosjewjenje.

Psches hñjercz dotalneho fararja wuprósđnjene evangelske farske město w Jablonzu, $\frac{1}{2}$ mile wot Mužakowa, ma ſo ſi nowa wobhadtic̄. Dókhodny wopſchijea 2400 markow a 40 Rnitrow ſchęzepow ſt̄nje, kaž tež wobhdlenje.

Duchowni a wolbokmani kandidatojo duchowniſtwa, woſebje tajzy, tif ſi herbskie rycze mózni, chyli ſo pod pſchi položenjom ſwojich wopíšmor pola naž ſamokwic̄. W Mužakowie, 22. meje 1876.

Kral. prynzowski niederlandſki patrocinium.
Gieſoff.

K dnu 1. junija ſo wſchelake pjeney, jako 2¹/₂, 2, 1 a 1¹/₂ užl. wjazy we wſchednym živjenju wudawac̄ nježmēdža.

Ta pak ežeſezenie Sserbiwo na to kedzbne ežinju, ſo ja tež po tutym ežazu horčka na ſpomijene pjeney w mojich khlamach vjern.

August Grüñner,
manufakturtworowe khlamy.

Najnowsche módy w ſchlipiſach,
wſchedkoſchlikach a manschettagh
(žanu židovſtu tworu) porucza

Karl Vogel

na ſmuckomej lawſkej haſy
poli ſi pjeſarſkeho miſchtra Klingsta.

N.B. Aukazý ſo wote mnje bōrſy
wobuja.

A. J. Richter,
iħewz w Bukezach,
ſo pſchi potriebje wobueža ſi dobrocžiwemu
wobledžbowanju porucza a ſa dobru tworu
tunje placžim ſtaja. Tež ma wón zeugowe
a pliſhove ſtupnje dobre a tunje ſtajnje
na pſchedan, kotrež tež ſi dobrocžiwemu wob-
ledžbowanju porucza

A. J. Richter.

Drjewowa aufzia.
Wutorn, 30. meje t. l. dopoldnia wot
 $\frac{1}{2}$ 10 hodžinow budže ſo na hatkowskim
reviru w „ežilenu” bliſko dwora a twjerdeje
drohi ſtejaze

11 Rntr. twjerdyh ſchęzepow,
27,00 ſtontjow twjerdyh waležkow
ſa hotowe pjeney na pſchedžowanje pſche-
dawac̄.

W Hatku, 24. meje 1876.
Broda.

Aukzia.
Iutſje njeđelu 28. meje popoldnju
wot 3 hodžinow budža ſo węzy, ſi ſav-
ſtajenſtu njebo Sſowiz ſamiliye w Vor-
ſchizach Kat. No. 27 hñjchaže, jako domjaza
a hoſpodarſta nadoba, 2 wosaj, 1 pluh, 1
radlo, 2 poraj brónow, 1 rola, wſchelaka
draſta atd. ſa hotowe pjeney na pſched-
žowanje pſchedawac̄.

W Vorſchizach, 25. meje 1876.
Handrij Sſowa.

Prima amer. hñjazjy ſchmalz,
” ” tučno (plóč) hñchene a
bjes miaža,
najlepſhu hñrsku butru,
turkowske hñowki, wulki ſkódky plód,
ſchmaderunkis
porucza najtunijcho **H. Kulisch**
na miažowym torhoshežu 40.

Se Sarhcz: Temu ſamemu knjeſej, kotrež pſches ſwój naſtaſt w cziſle 20 Serb. Now. str. 159 naž a naſcheho knjeſa ſchulſkeho wucžerja tak jédojeze na čeſczi ranik je, jenož tak wjele:

Rosomniſho je mér djerzec̄, dyžli kaſycz, a ſepje je poſtracžowac̄, dyžli ſi mérrom ſtac̄. A ſtrachuje ſo tón ſamym ſnadž, hwoje mieno woſjewic̄, dha móže lóhko doſez to pſchiſkovo ſo na-
ložec̄: ſkot a njetopoč ſo ſwetla boji.
Schulſte prjódſtejerſtwo tam.

Džak.

Džak, mój najwutrobníſhi džak praju ja ſi tutym mojim pſchecželam a ſužodam ſa dobrocžiwe wopſtanie a ſwérnu luboſež, kotrež ſu mi a mojej ſwójbje w mojej ſtrachnej a ſtyſknej khorocži wopokaſali a nam we wſchelakim ſi ſkújbje byli; woſebje pak džakuju ſo Handrijej Wujanzej ſa luboſežiwe wopſtanie. Boh inech jum wſchitkum to bo-
hac̄e ſarunaj!

Michał Hórczanski
w Hrubocžzach.

Dža k.

Sa te wſchelake wopokaſma luboſeži-
weho dželbrac̄a pſchi hñjerczi a pohrje-
bje naſcheho lubowaneho ſyna, bratra a
ſwaka, ežežneho mlodeho kublerja Horſe
Augusta Beſera w Bulejnjie, teho
runja ſa bohatu kročkowu pychu a ſa
wſchestrone ſe wobdželenje na pſchewodže-
uju, kaž tež ſa pſchecželnioſež noſcherjow
prajimy ſi tutym ſwój najwutrobníſhi
džak.

W Bulejnjie, 25. meje 1876.

Ghubokoſrudženi ſavostajeni.

Sa Jakuba Wollmanna w Mjedžoſſu,
kotremuž je 12. měrza wulki wětr twartjenja
ſkayk, kaž ſmy to czo. 14 Serb. Nowin
naſpomnili, je darik:

S Horjeje Vorſchic̄e pſches wježneho
běru 2 m. 75 np.

Dalſche hñmilne dary radlubje horjebjerje
a na J. Wollmanna wobſtara
redaſzija Serb. Nowin.

Iutſje J. H., tif je tón ſpěv „Žadjanje
po domowinje“ w czo. 20 Serb. Nowin.
wotežiſhcež dat, ſi tutym proſkym, ſo by
tola bōrſy ſažo jedyn tajki ſpěv, polní než-
neje čuežiwoſež a kraſných duchownych wo-
braſow wotežiſhcež dat.

Wjele cžitarjow Serb. Nowin.

Štwórlétta předplata
we wudawařni 80 np.
a na němskich póstach
1 M., z přinjeſenjom do
domu 1 M. 15 np.
Kožde čílo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja
so we wudawařni Serb.
Nowin'na róžku zwonko-
neje lawskeje hasy čílo
688 wotedać, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleń.

Čo. 23.

Sobotu, 3. junija

1876.

Wobschudžený wilowar.

W Ruszowskéj maja šlěboruň pjenes, kiž rubel rěla, a po na-
jich pjenesach něhdže 1 tl. 2 nžl. placži. Tam maja pak tež
šloty pjenes, kiž imperial rěla, a je tež hódný, kaž 10 rublow
w hromadže. A schtóż ma scheroke šwědomje, tón mōže drje ſa
rubel tež imperial doſtač. Tak je ſo s najmjeñšha w Moskwoje
jenemu leſnemu, pschellepanemu wojałej radžiko. Tón ſebi po-
myšli: „Njeby mi to mōžno bylo, jutſje na hermanku ſa šlěboruň
rubel ſloty imperial doſtač. Počzalaj! ta wěz pónidže!”

Najſtra dopołnja, jało bě ſo hermant ſapocžał, a hžom
wjele ludži w budach a khlamach kupowaſche a pschedawasche, bliži
ſo jedyn musketier ſe šlěbornym rublom w ruzy a prascha ſo we
wſchitkých budach a we wſchitkých khlamach: „Czeji je tónle rubel?
Ja Waſch?” a kóždy praji: „Né!” Slónčenje jedyn, kotryž drje
hiſczeje wjele pschedbaſ njebe, ſebi pomyšli: „Hdyž temu wojałej
tón rubel tak w ruzy pali, dha njech jón mi da; moju ruku ſebi
ſi nim njewobſchłodžu.” A wón na teho wojała ſawola: Musketiero,
daječe tón rubel ſem, wón je mój!“ Wojał, tón rubel jemu dawajo,
na to wotmolwi: „Derje, ſo mije ſawołaſcheje, ja budžich Waſch w
tutej wulkej črjódze czežko namakal a ſpóſnal.“ A tón wilowar
tón rubel wſa a ſi nim ſabrinku, ſo by ſhlyſhał, hacž je dobrý,
a jón potom ſměrnje a ſpoločnje do kapſu tykn. Na to rjełny
pak tón wojał: „A nětko budžeče tak dobrý a daječe mi mój imperial
ſaſhy!” Wilowar wotmolwi: „Ja žaneho imperiaſa wot Waſch do-
ſtał njeſhy, duž Wam tež žaneho dacž njetrjebam. A jowle macže
hwoj hluhy rubel ſaſhy, hdyž čzecze ſebi ſo muu žorth cžinicž.“
Alle tón musketier džesche: „Daječe mi mój imperial won; ja žane
čzorth nječinju a, je li mi jón ſi dobrým njedaječe, dha poliziju ſi
pomožy ſawolam.“ A wonaj ſo wótrischó a hiſczeje wótrischó wu-
ryczowaſchtaj, hacž ſo tam jeju hadrowanju dla wjele luda wokoło
njeju ſhromadži. Duž doſko ujetrajeſche a pschiindžechu tſjo poli-
ziſtojo ſa tej haru poſladacž. „Wo čzo dha ſo wadžitaj?“ naj-
wyſchſhi wot nich ſo woprascha. „Wo čzo ſo wadžitaj?“ Wilowar
njewjedžiſche wjele prajicž, cžim wjazy pak tón wojał powjedaſche.
„Něhdže psched pjatnacžimi minutami,“ rjełny wón, „hžym ſebi pola
tehole wilowarja te a te wězy ſa jedyn rubel kupit, ale jało čzých
placžicž, žaneho rubla njemějach. Duž pschi tým wilowarju jedyn
imperial tak doſko ſastajich, hacž tón rubel njepſchinjeſu. Tutón
hžym jemu nětko pschinjeſi a wón je jón tež wſa, ale tón imperial
mi ſaſhy dacž nochze.“ Tón polizist pak ſo tych ludži, kiž tam ſte-
jachu, praschesche, hacž ſo ta wěz tak ma, a cži wſchijy ſhwědžachu,
ſo je ſo tón musketier we wſchitkých budach a khlamach praschał, ſchtó
tón rubel doſtanje a ſo je tón wilowar prajil, ſo ma jón doſtač
a ſo je jón wſa, ſi nim brinkný a jón potom do kapſu tykný.
Zato tón polizist to hiſczeſche, praji wón: „Hdyž ſeže tón rubel

dostali, dha temu wojałej tež jeho imperial ſaſhy daječe, hewal Waſch
na polizajſtro ſobu woſmijemý a tam mōže ſo Wam hubjenje ſeicž.“
A ſchtó čzysche tón wilowar cžinicž? Jeho žadanje, tón rubel
na njeprawé waſchnje na ſo ſczahnyč, jeho džehacž rublom khoschtow-
wasche, pschetož te dyrbjeſche temu wojałej wuplačicž, doſekž wſchijy
ludžo ſa to ſhwědžachu.

A tón musketier te pjenes ſi meſtotojo bjerjeſche, pschi ſebi
prajizh: Wjetſchi ſchelma a wjetſche ſbožo; tón wilowar pak ſebi ſi
cžicha pschiſhahsche: „Ženje wjaz a nihdy wjaz pjenes njewoſmu,
kiž mi po prawym nježkuſha; pschetož njeprawé ſublo prawe ſobu
ſejerje.“

Wodopiečlaž.

Dwaj picžkai njedaloſo Rheina, husto doſcž jeneho pschecžela
wophtaſchtaj, doſekž jumaj tón dobre wino porjedžesche a mōzeschtaj
ſo pschi nim do ſyteje wole natutkacž. A jało bě jeho narodny
džen, dha ſo wobaj na picže hodnje pschihotowaſchtaj, pschetož kóždy
wulk i jerej ſjé a potom ſo ſi knjeſeji Žyrijaſe, ſi ſwojemu pscheczelej,
podaſchtaj. A jało běſchtaj tam pschiſhkoj, pomyſli ſebi knjeſ Ži-
rijaſ, ja wſchak čzu tola tón króž wohladacž, hacž hžym „i a“ tón
dobry pschecžel abo moje wino. Duž wón jeneho na boł wſa a ſi
njemu rjełny: „Kmotrje, ſežincze mi tu luboſcž a pomhajce mi teho
haptykarja (to bě tón druhý) tak wopojicž, ſo njebudže na žanej noſy
wjazh ſtač mót. Mój čzemoj pak jenož barbjenu wodu picž a
wó dyrbjeſche prawje wjele ſlawow wunjeſcž, ſo ſměje haptykar ſklad-
noſcž husto ſchleňzu wupicž.“ To ſo lubemu kmótrej lubiesche a
wón bě hotowy ſi barbjenej wodu ſa lubo wſacž, jenož ſo by hap-
tykarja wopojicž móhl. Potom knjeſ Žyrijaſ haptykarja na boł
wſa a rjełny: „Pomhajce mi mojeho kmótra namocžicž!“ a pschi-
ſtaj, ſak mohkoj jeho wopojicž, pschi tým barbjenu wodu piſo. Hap-
tykarjej bě to tež prawje a kóždy ſo na tón žort wjehelesche, kiž ſi
teho naſtanje.

A tak wupicžu pschi wobjedže woſom litrow barbjeneje wody
a po wobjedže hiſcze ſi litry. Alle jało čzysche knjeſ Žyrijaſ
ſchitwórt porjedžicž, jeho kmótr praji: „Né, ja wjazy njemóžu picž,
hewal ſo wopiju. A haptykar ſjełny: „Ja tež wjazy njemóžu, a
wyſche teho mam dženža hiſcze čzertowe howno waricž, hdyž do-
moj pschiindú.“ A wonaj knjeſeji Žyrijaſe Božemje prajischtaj. Na
pucžu pak Žyrijaſowym kmótr džesche: „Haptykarjo, dženža ſeže ſo
wo prawdže jako miſcht w picžu wopſchijecž njemóžu, ſak mōžeče hiſcze tak proſeče hicž!“ A haptykar ſemu
wotmolwi: „A ja wopſchijecž njemóžu, ſo Wy po ſchyrjoch njel-
ſeſe, hdyž ſeže tola tejkole ſylneho wina wupili!“ „Hm!“ džesche
kmótr, „ja hžym jenož wodu piſi.“ Duž ſo haptykarjej khětſje ro-
ſom roſjaſnii, a wón wotmolwi; „Ja tež!“ a lubemu kmótrej ſo

A wonaj najprijódz̄y na knjeſa Zyrījaka žałožnje ſwarjeſchtaj, potom paſ ſo wutrobnje ſmějeſchtaj.

Swětne podawki.

Němske khějorſtw. W měhazu septembra směje 4. a 12. (ſakſki) armeekorps wulki manöver pola Altranſtäda ſ boka Lipſta. Prjedy budžetaj wobaj armeekorpsaj ſamoj woſebej manövriowac̄, ale 11., 12. a 13. septembra ſmějetaj w hromadze ſkutkowac̄ a budže tehdý ſakſki armeekorps wo to wojovac̄, ſo by pſches rěku Salu pſcheschoł, 4. armeekorps paſ budže jemu tajki pſchekhod wo-barac̄. Na thchle dnjach budže prynz Furiij jako kommandirowac̄ general ſakſki armeekorps kommandirowac̄ a budžetaj drje hizom wot 3. septembra tež němski khějor, kaž tež ſakſki kral pſhi wójſtu. Wobaj budžetaj w tymle čažu w Lipſku bydlic̄ a budže khějor 6. septembra wulku paradu nad ſakſkim wójſkom wotdžerzeč. Poſdžischo ſo wón ſ schtwortemu armeekorpſej poda a ſakſke wójſko pſches mjeſh do Bruskeje pſchekroči, hdžez potom wobaj armeekorpsaj w hromadze manövriujetaj.

Gymnaſialni wuczerjo, kotiž wónđano ſhromadžiſnu w Miſchnu džeržachu, ſu wobſanku petiziju na druhu komoru ſakſkeho ſejma požlač, w kotrejž wo to proſcha, ſo žadyn gynaſialny wuczer njeby wjaz hacz 22 hodžin ſa thdžen wucžic̄ trjebał.

Se ſakſkeho ſejma pſche nam ī. Š. Kerk: Hacz dotal mějachu woſebej rycerſkublerjo tež wot tych ležomnoſc̄ow, kotrejž w druhim ſchulſkim wokrježu abo w druhéj woſadze ležachu, ſchulſke a zyrkwinſke dawki tam dawac̄, hdžez bydlachu. Po namječe knjejerſtwa je komora nětko wobſankla, ſo moja wobſedžero tajkich ležomnoſc̄ow ſ lěta 1877 ſchulſke a zyrkwinſke dawki tam placžic̄, hdžez te ležomnoſc̄e leža.

Jako ſo w thchle dnjach w druhéj komorje wo petiziju jeneho dižidenta jednaſche, kotrejž ſebi žadasche, ſo by ſo jeho džecžom žana nabóžina njewucžila, dokelž je po jeho měnjenju wóſko nabóžniſtvo blaſnoſc̄, bjes druhimi tež ī. Kerk pſchecživo temu wuſtupi, prajzy, ſo je to wulka ſurowoſc̄ wot nana, hdžz ſwojeniu džesježu nochze žanu nabóžinu ſeſnač dacz a ſo dyrbí ſo woſebej džecžom dižidentow, najbóle do žaneho Boha njewerjazých, nabóžina přjódniſc̄, ſo býchu ſebi potom wérwuſnac̄e po ſwojim měnjenju wubrac̄ mohle.

Sakſke knjejerſtvo je w thchle dnjach nowu požčonku wot 100 millionow markow wupižalo. Tuta požčonka rěka rentſka požčonka a dawa 3 procenty danje. Žeje papjery ſu na 500, na 1000, na 3000 a 5000 markow wustajene. Tuta požčonka ma ſo woſebej ſ saplačzenju tych ſakſkých žeſeňizow naſožic̄, kotrej je kraj hacz dotal kupit abo hiſheze kupi, to rěka: wſchitke ſakſke žeſeňizy budža wot ministerſtwa kupjene, dokelž ſebi knjejerſtvo a ſejm myſlilej, ſo budže to ſa ſakſku jara wužitne.

S Barlina pižaja, ſo je ruſki wjeliki knjas (Großfürst) Wladimir ſo ſwojej knjenju mandželskej do Barlina pſchijet a pſchi paradze, kotrejž běſche němski khějor ſ barlinskum wójſkom wotdžeržał, pódla był. Potom běſche pſchuna hoſćina na kralowſkim hrodze, na kotrejž běſche pſches 300 hoſći pſcheproſchenych.

Němski khějor 7. junija do Emſa wotjedže, ſo by tamne kupjele a wody wužil.

W Driburgu ſu wónđano wulki woheń měli a je tam wjeli ludži wjeli ſchtođovalo; khějor je jim 1500 markow daril a khějorka 1000.

Prjedawſki heſenſki minister Hofmann je do Barlina pſchijet, ſo by jako ſaſtupjeř wjercha Bismarck w němskej ſwiaſtowej radze ſwoje ſaſtojnſtvo w thchle dnjach nastupił. Dr. Delbrück, kij hacz dotal tuto ſaſtojnſtvo wobſtar, ale je ſložic̄ dyrbjeſche, dokelž běſche druhého měnjenja, hacz Bismarck, je ſo tež do Barlina wróczil, ſo by ſwojemu naſlědniku (Nachfolger) wſchē papjery a džela pſchepodał.

Austria. Tudomne nowiny ſa wěſte powjedaja, ſo ſſerbijsa a Čzornohora w blížším čažu ſ Turkami wójnu ſapocžnietej. ſſerbijske knjejerſtvo je teho dla krajnu požčonku wot 12 millionow dinarow (frankow) wupižalo, wóſko pod bróni powołało a wſchē ſchule bliſko turkowſkich mjeſow do wojerſkich hospitalow pſchewobrocžic̄ pſchifaſalo. Serbske wójſko ma něhdže 200,000 flintow pruskeho abo němskeho muſtra, 100,000 flintow druhich muſtrow a 25 polnych batterijow po 12 kanonach, po tajkim 300 kanonow. Wojak je kóždy ſſerb hacz do 60 let. — Wjerch Milań je ſebi wychiſche wojerſke kommando wumění a budža jemu generalojo Bach, Černjajew, Alimpic̄, Nikolic̄ a Leſchanin ſ pomožy. Černjajew je po prawym ruſki general a to tón, kij je ſa Ruſowſku taſhkeſtſki kraj w ſrijedźnej Aſiji dobył. Wón paſ w lěce 1866 pola ruſkeho khějora do njehnadny padze, bu ſe ſlužby pſchecženy a na jeho město general Kaufmann do Taſhkeſta požlačal. Černjajew je potom tež někotry čaž redaktor ruſkich nowinow „Ruſki Mir“ był, ale wón dyrbjeſche redakčiju ſlužic̄ a je ſo w nowškim čažu do ſſerbijskej podał a tam do wojerſkeje ſlužby ſtupił.

W Božniji a Herzegowinje ſo dale wojuje a ſu kſchecžijenjo ſaſko někotre bitwički dobyli.

Turkowſka. W Konstantinoplu je ſo wulke pſcheměnjenje ſtało, dotalny turkowſki sultán Abdül-Aziz je wotkadženy a na jeho město ſu jeho njebo starſcheho bratra Mehemed-Murad ſa ſultana poſtajeny. Wón je pod mjenom Murad V. (pjaty) na turkowſki thrón ſtupił a to jako „ſultan ſ Božje miloſće a po woli turkowſkeho luda.“ Tón požleňiſchi pſchistarw je nowy, pſchetož hacz dotal turkowſki lud ſwojeho ſultana njewuſtolesche a tón króž wſchaf jeho tež wuſwolil njeje, hdžz tu wěž prawje wobhlađany. ſſlabeho a druhdy, móhl rjez, zyle koſk otueho, ſkupeho a hlupeho Abdül-Aziza ſu mjeniſzy ſoftojo a někotſi prjedatviči ministrjo wotkadžili a lud ſam njeje wjeli wot teho ſhonil. Soſtojo ſu ſtudentojo w Konstantinoplu a je jich tam pječza ſtajnje na 15—20,000 a jim ſo Abdül-Azizowe knježenje a ſ teho wukhadžažy njeporjad wjazy njeļubjeſche. A dokelž w Konstantinoplu doſc̄ a na doſc̄ wotkadženych miristrow ſedži, kij chzedža ſaſko rad ministrjo bycž, dha ſoftam cježko njebe, tež bjes nimi ludži pſchecživo dotalnemu ſultanej dobyč, haj, někotſi, w ſlužbje ſtežaj ſa ſoftami ſjenocžich. Duž cježko njebe Abdül-Aziza wotkadžic̄. Wón njeje ſkónzowaný, kaž khwili rěkaſche, ale je do jeneho hrodu w Konstantinoplu dowjedženy, ſ poruczenjom, ſo by tam cžicho a ſ měrom ſedžał.

Hacz budže nowy ſultán muž ſa thym, ſo by Turkowſkej ſ nowa na nohi pomhač móhl, njehoodži ſo do předka prajic̄. Murad je ſo w lěce 1840 narodil a po tajkim něhdže 36 let ſtary.

Pſchecželjo w bitwje.

W jenej wjeſzy ſtaj ſo ſhreloj Schrenz a Maudron w hoſćenzu, Dobrotu tam njeſtaſi měloj Pſchi wjewje a palenžu: Wobaj tón džen ſhoniſchtaj, So ſtaj wobaj ſlabuſiſkaj.

S wopredka staj wonaj hrałoż
S Hanžej Libu kharežki,
Wjeſele ſej pschipialoſi
Schniſtich vernoſt khrepčicžki;
Pschi tym Mudroń powjeda,
So wóu njej wot poprjanza.

S wjeſela pak ſwada naſta,
Hanž na Mudroh' ſwarjeſche,
Schrenz dla hroſy plazacž ſaſta,
Spodn̄ lawy leſeſche
A tam ſtona, ſdychuje:
„Lubi Hanžo, njebij mje!”

Mudroń tež něk hněwny ſtaný,
Hanžej i pjaſcžu hrožesche,
Pschi tym zule roſmiersaný
Do ſucžika ſaleſe,
Hanž pak ſylnje woſaſche:
„Ja chju mihaſo ſwinjaze!”

Hoſeženžat tón ſ khwatkom běži
Po te mihaſo ſwinjaze,
Schrenz, tij spody lawy leži,
Woſok ſebje hrabasche,
Mjaža tež ſo jemu chze,
Duž ſej pawli ſojeſche.

Radoſežinje Hanž něk ſmuta
Kruh wot morwoh' ſwinjeca,
Mudroń tón doſcz wcžipny ſ ſuta
Wicho ſej derje woſhlada,
Skonečnje muchi ſojeſche,
Měnjo, ſo ſu pozpule.

Schrenz pak potom ſ tſhepotanjom
S wukhowa ſo bertluje
A na Hanža i pſchelkhwatanjom
Schlezenz viwa wulinje,
Hanž pak ſlē to ſroſymi,
Hrabuſ Schrenza ſa wuſchi.

„Pomhaj Mudroń, bratſje drohi!”
Sthřinje Schrenz woſaſche;
Mudroń wſawſchi drjewianz ſ nohi,
Na pomoz ſ nim khwataſche,
Hanž to wižo, ſapſchija
Mudroh' woſok ſiwoſta

A joh cžiſhny ſ malej prózu
Satraſchrje wo ſchpundwanje,
S drjewianzom wón je wſchej mozu
Na khribjet joh' plazasche;
Schrenz pak wot ſad pſchicžampa
Někak Hanža popſchima.

Duž tón Schrenza tež něk pſchima,
Schmörny spody blida joh';
„Beda!” pak Schrenz na njoh' hrima
„Hanžo, heſli mordarjo!
Twoja žona prawje ma,
So maſch druhdy djaboſka.”

Hanž pak na to njeledžbuje,
Mudroh' ſ nowa mločjeſche,
A tón, hdyž něk puti cžuje,
Wo hnadu wſchak proſchesche;
Hanž pak, hdyž bě mucžny doſcz
Pſchesta halle do njoh' boſež.

Mudroń ſlonečnje jara krawy
Se Schrenzom dom cžampasche,
Pſchebite ſu jej ſtawy,
S módrjenzami pſchene;

Schrenz ſej pschi tym ſaſpewa:
Moſi wſchak ſwov wot poprjanza.

Mudroń, tij bě pſchego trubíš,
So ma Simonowu uióz,
Ze dla tychle pukow ſhubit
Wſchitku ſwoju nahladnoſež.
Ničo ſa ſlo, Mudronje!
Twoja mož wſcha ſ wodže dže.

F.

Ze Serbow.

S Budyschina. Čoply čaſh je, džakowanu Bohu, po doſhim čaſlanju ſtönečnje ſańdženu wutoru ſaſtupiſ a drje tež tola někto dležſki čaſh wudžerži, ſo býchu žita a trawa, polne a ſahrodne plodn̄ roſcž móhle. Žitna placžiſna je teho dla, dokelž žito na polach njepſchibywaſche a woſebje tež teho dla, dokelž je rožka na kložach pſches miersnjenje 20. meje wulku ſchłodu czerpiſla, ſo tójſto powyſchila. Tež ſ druhich krajow piſhaja, ſo žita pocžinaja držiſche býž. Hacž budže nětčiſha a dalsha czoſkota ſchłodu, hacž dotal pſches ſymny čaſh a miersnjenje načinjenu, někak wuporjedzič móz, to dyrbimy wotčakacž.

Se Žicženja. Ministerſtwo ſmuſkomnych naſežnoſcioru je ſchoſharjej Koriſ ſtaſebergej tudy teho dla, dokelž je 44 lét w jenej a tej ſamej ſwójbje najprjódzy w Radworju a potom w Žicženju w ſlužbje ſtaſ, wulku ſlěbornu medailiu ſa doſholétnu ſwérnu ſlužbu ſpozciſlo a bu jemu ta ſama wot k. hanitsleho hetmana ſe ſalza na ſwiedženſte waſchnje pſchepodata.

S Bułez. Řenjeſ wučjer ſ Helm ſ Wujesda je ſańdženu nje- dželiu tudy wumrjeſ. Wón běſche, taž hewaſ najbóle kóždu njeđzelu ſ nam ſe mſchi pſchischi a pſchi herbſtej Božej ſlužbje pſchi ſpě- wanju hlowoneho khrluſcha byrgle hrajeſche. Po kemschach poda ſo wón ſ knjeſej pſchekupzej ſchijankej tudy a ſo tam ſe wſchela- ſimi ſnatymy roſryžowasche. Woſtrjedža rycžow pocža ſo na ſwó- jeho ſuſoda, pódla kotrehož ſa blidom ſedjeſche, naſhilowacž a jeho napohlad bórſy poſa, ſo je jemu někto ſwadžilo, dokelž Janeho ſlowečka wjazy njepraji a dale a. bóle blědnjeſche. Duž jeho do pódlaſtej ſtricžki donjeſechu, ale hižom morweho; pſchetož Boža rucžka běſche jeho taž ſylnje ſajala, ſo bě wón ſrjedž roſ- ryžowanja wumrjeſ. — Řenjeſ Dr. Huth ſ Budyschina, tij běſche tehdý runje w Bułezach, jeho ſekarſy pſchepny a ſa morweho wupraji, po cžimž jeho do jeho domu we Wujesdze (Breitendorf), kotrež běſche pſched nětřymu hođinami ſtrony a. czerſtvo wu- puſchciſlo, dowieſechu. — Jeho ſchulſla gmejna (Wujesd. a Čornjow) we nim jeneho ſ najlepſich wučjerjow ſhubi.

Njeho k. wučjer ſ Helm je ſo w lécje 1808 w Budęſtezech narodžiſ, běſche wot léta 1831 wučjer w Bělej a wot léta 1838 we Wujesdze.

Se Šsmjecžek. W tudomnych ſupjelach „Marijna Stu- džen“ běſche ſańdžen ſydeče mało wopſtorarjow, dokelž ſo jich wjely wot ſymneho wjedra wotdžeržecž da. Tola někto, hdyž je cžoplisch ſaſtupiſ, najſterje bórſy wjazy hoſeži ſem pſchiūdže. — Žedyn khor pſchekupz, tij běſche 22. meje ſ Draždžan ſem pſchijel, je tu 24. meje wumrjeſ, předy hacž je ſwoje leſlowanie w ſupjelach ſapocžecž móhle.

Pſchi njeſwiedrje, kotrež 24. meje w tudomnej woſolnoſci mě- jačmy, je blyſk tudy do jeneho twarjenja, ſ podkopam „Bergmanns Hoffnung“ ſluſchazeho, a do jeneje bróžnje we Worklezach dyrit, tola bu woheň na měſče pſchi ſpočatku poduſcheny.

S Lejn a pola Khróſcžiz. K lepſchemu pſchichodneje kathol-

steje zyrtwje w Čornezach je njedželu 28. meje wóhnjowa straż i Marijneje Hrēdy w tudomnym hoſćenju džiwadlo (prolog a 3 wjeſelohry) hrača, na čož bal ſlēdowasche. Wobdželenje budžiſche hiſcze wjetſche bylo, hdyn by ſo ta węz priedy w jenych ſerbſtich nowinach woſjewita.

S Wojerez. Tudy ſta ſo k čeſćji klemptarſkeho miſchtra Mužika, kiž je hižom 50. let ſobuſtaſtaw tudomnych měſhcjanſtich tſelzow, ſwjetzeniſki čah na tſeleńju a bu tam tež wot tſelzow bal woſdžerjan.

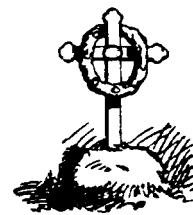
S Lejna pola Wojerez. Tudy ſu ſo 5. meje rano w 1 hodžinje brōžnje burow Pawla, Hadanka a Smolerja wotpalike; woheň je najſkerje ſaloženy. Wot lēta 1858 hacž dotal je ſo tudy hižom tſinacze krōči palito.

S połodniſtich stronow Dubrawow. Kaž na duchownych, tak poczina tež na wuczerjach pola naſz pobrachowacž. W Kołmje ſu noweho doſtali, kaž Serb. Nowiny hižom powiedachu. W Hbjelsku hižom dawno druheho wuczerja trjeba, kiž može kóždy džen ſastupić a doſtanje 310 m. lētneje ſdy a k temu jéđ se ſwobodnym wobydlenjom; ſda ſo ſnanou hiſcze powyschi. Tež dołhoborſch žanſka ſchula na měſcze druheho wuczerja pod tyimi ſamymi wuměnenjami kaž hornjohbjelskycanska woſnije. A we Wukrančizach, hdjež hacž do Michała konſchego lēta dwie ſchuli wobſtejſchtej, je ſo ta mjeiſcha horjeſběhnyla. Krajne knježerſtvo je tamniſcheho ſaſkužbneho wuczerja, knjeſa Jana Smolerja do Wětnicy we wulkohrabowſtej woſabje pruſkeje dželby pſchesađilo, a jeho priedawſche ſchulske džeczi, kotrychž ſtarſhi ſo k krajnej evangelskej zyrtwi džerža, khodža někto do ſchule, kotruž tam czi lutherſzy maja, kiž ſu ſo wot krajnej zyrtwje dželili.

W Hōſnicy maja někto nowe byrgle abo wiele wjazych druhe na město priedawſtich hubjenych. Woſada je mjenujdy ſ pomožu patronatſkeho knjeſtwa jene hižom trjebane, ale hiſcze dobre byrgle kupila. Dokelž ſo hinač njeſodjeſche, dyrbjeſche ſo poſwjeczenje tuthych byrglow na pruſkim krajnym poſutnym dnju popoſdnju ſtač. Woſadny duchowny, knjeſ Jeńko, je pſchi teſle ſkladnoſci ſerbſku a němſku ſwjetzeniſku rycz džeržat a k. Baumert, kiž běſche te byrgle derje ſefajak, je wubjerne praludium na nich hrač. Zato překl hčerluſch pod pſchewodom tuthych byrglow je woſada ſe ſerbſkim jazykem hčerluſch „Budž hčwalba Bohu ſamemu“ ſanjeſla.

Hacž do naſtich stronow je ſo ertnje ta powjeſcz roſnjeſla, ſo ſo pſchi hčeszejianſkim ſwjetzeniſtikm poſrjebie njebo knjeſa duchowneho Kaniga w Jablonzu ani ſerbſku ſlowečku prajilo njeje k troſtcej ſa tamniſchu i wjetſha ſerbſtu woſadu, kiž ſwojeho ſerbſtſkeho duchow paſtryja k rowu pſchewodjeſche. Wſchitz, wſchone jene hacž ſerbia abo Němcy, kiž pak něchtio wot zyrtwinych woſadnych potriebnoſezow roſnymja, ſo nad tym wulzy džiwaja.

Se Sklarboſcza w Delnej Lužicy piſče „zaſnik“: Dolho je ſo ſyma napinala, ſo by nam polne a ſahrodne plody ſtaſyla, ale jej ſo to njebeſche radžilo. Čiži vijak běchu drje někotre držimy wiſchnjow ſmijerſnyle, ſa to pak lubjachu te poſdnishe držimy czižm wjazych plodow, a ſlowečinu, kruſchwiny a jaſlonje wjetſhele kejeſachu a tež wjele ſadu lubjachu. Ale 20. meje panu tež ta poſhlenja nadžija. Wſchirje, hužom wjetſche hacž hrōſchatka, ſu dženja 21. meje zygle čorne, teho runja je tež wjetſhi džel jablučowych kejeſajow ſtaſeny, jenož ſlowki a kruſchwje ſdadža ſo ſiwe bycz. Hčerak je tež w ležach dubowe a wolschowé liſcie wot delka hacž do wjetſhla čorne. Tež ſu žiowe kóſti ſchłodowali, kaž je ſjawrje widjeſz.

Dr. Franz Palazki.

† W Prahy je 26. meje čeſki ſtaviſnypižař, wuczeńny Dr. Franz Palazki, nimale 78 let starý, wumrjet. Wón je woſebje čeſki lud pſches ſwoje knihy ſ jeho poliſtſkeho ſpanja wubudžil, a Palazki je woſebje k temu pom- hał, ſo je čeſki lud, kotryž běſche wot tſizcziſtneje wójny podcziſtſezanu a ſazpjenu, ſaſho nahladnoſci a wažnoſci w ſwěcze dobu a ſo ſwojeho narodneho žitvenja ſwieſtelicž može. Saſkužby, kotrež Palazki wo čeſku narodnoſci a čeſki kraj ma, je tež čeſki lud ſjawnje pſchipoſnał, a wſchitke čeſke města ſu jeho hižom pſched wjele lētami ſa ſwojeho čeſkneho měſhcjanana pomjenowali, a nimale wſchitke čeſke wſy ſa čeſkny gmejnſti ſobuſtaſtaw. Duz tež žadyn džiwnjeje, ſo jeho ſmijercz wſchon čeſki lud wutrobiuje ſrudzi a ſo ſo wutrobne želenje čeſkeho luda woſebje pſchi po- hrjebie njebo Palazkeho w połnej měrje ſpoſnacž da. W Prahy ſo ſe wſchěch wěžow želaze čzorue khorhoje ſma- ſhovachu a hewak běchu na wſchelakich domach po zyklum měſcze tajke khorhoje wutkñjene; domy tych haſzow pak, po kotrychž ſo pſchewodženie k rowu ſta, běchu wſchitke ſe ža- rowanskimi khorhojemi wuſnamjenjene, haj nekotre domy bě- chu wot delka hacž horje ſ čornym florom pokryte. Čjeko Palazkeho bě na radnej hčeri w ſali, ſ čornym ſuknom poczeſhniſej, wustajene a ſu je ſańdžemu ſrjedu do Lob- kowic, hdjež ma wón wobſedženſtvo, hrjebali a to ſ tajke čeſczi, kaſkaž drje ſo pſchi poſrjebie hiſcze ani žanemu kralej doſtala njeje. Tutón poſrjeb čzemy ſa tydžen drob- niſho woſižacž.

Přílopa.

* Tydženja ſu ſe ložy woſjerwili, na kotrež ſu pſchi dro- džanskej konjazej wustajenjy do bytki panyle. Hčerak je pak 1600 ložow čeſknych, kiž ſa lotteriju konjazeje wustajenjy placzą, kotraž ſo pſchichodrie lēto ſměje. Tajki „Freiloos“ ma ſo pak hacž do 31. decembra 1876 ſa „Arwarterſchein“ wuměnicž a to w Budyschirje pola G. H. Reinhardta pódla měſhcjanſteje haptyle. Čižla abo numeru tych 1600 ložow moža ſo we wudawarni Serb. No- wiu navjeđicž.

* Taž běſche 23. meje jedyn čah na želeſnicy hižom dale Markneukirchen pſchijet, tam jedyn 4letny kón pſhed lokomotivu

na koliju skocji a psched czechom, kij tam horow dla se wsej speschnoscju jecz njenozesche, hacj do zwoty biezescze. Tam be 2 minucje sastacj a potom kon sajo dale czteresce. Krótko psched Schoneckom zebi kon pschehlada a padze, tola hodzesce ho czah sahe dosc sastajec; kon ho vjes tym sajo shraba a dale k Schonecke biezescze, hdzej jeho sastojnizy zelenizy popanychu. Bon be neschto psches 14 kilometrow sa 34 minutow pschebeza.

Hans Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. Hanho, wesch dha, kajte prawo ma prenja rijeza dzowka na wach?

Hans Depla. Nen, ale powiedaj!

M. T. Wona moze swojej sobudzowzy sakajac abo tez dwolice na piwo hic, hdz jedyn mlobzenz po nju pschinidze.

H. D. Hdze dha je to tajta modra?

M. T. Wo wzy R. na pruskich mjesach, a ta rostasowaza dzowka ma pjezja jara wulka „hubu”.

H. D. Teho dla ma drje tez ta druga tajti „respect” psched njej.

M. T. To ja tez pschidam. W Boze mje!

⁶/₄ scherroke njepuszczone kattuny, lohc po 25 np. kaz tez

wulku dzelbu restow klejdowych tkani now wot 3 hacj 20 lohcow po jara tnnich placzisnach poruczataj

w Budyschinje, na bohatej hasy.

Heinrich Preu & Co.

Czeszenym tudomnym a wonkowskim Serbam a Serbowkom swoj slad platu, poszleschezowych a lozowych rubow, kattunow a podschiwkow k dobrzemu wobledzbowaniu poruczejo, ja s dobrom sedzibne czinju na dzelbu na bok stajenych tkani now sa zonjazu drastu po najtuniszej placzisnje, kaz tez czornymoiré metr po 67 np., starz lohc po 38 np.

Emil Wehrle

w Budyschinje, na jerjowej hasy 269.

Theater

w Bukezach pola knjesa hoscenizarja Israela.

Niedzeli preni dzien zwjatkow: Preneje prijodkstajenie s zyle nowymi dekorazijami:

Muska lescz psche wjcho dz, Zonska lescz pak wjetsha je.

Druhe wotdzelenje: Letry hrodjik pschi drósy.

Tsecze wotdzelenje: Gsjo sjeban wadowyz.

Schwartze wotdzelenje: Regimentowa dzowka.

Sastup 7½ hodziny, sapocatz we 8 hodzinach. Wo dobrozjive wopytanje prozy

Louis Wolff, direktor.

To Port Adelaide

w Australiji,

w obstaru w septembri ratarjow, dzieraczjerjow, rjemjeknikow a bluzobue holzy sa 33 markow abo 11 tolet

C. A. Matthei
w Hamburgu.

We wudawatni Serb. Nowin bu sa 50 np. dostacj: Khierlusche a spewy wot

Beira Mlonka w Dzivocizach. Drugi seschimk. — W tutym drugim seschivolu bu khierlusche a spewy, kij khesczijanskij zyrkej a czlowjeka a czlowiske zwijenie nastupaja.

Woni maja tele napisma: Biblia jako kwazny dar, poddacze do Bozeje wole, Bozidom, czas njervery, czas pokuty, troscit w czegzich podezdenjach, cholera, nasch dompucej,

puczej dwaj, narodny dzien, dzelenje dzowki wot starszych, sa swoje dzeczi, wjeczor zwijenia, letny dzien zmiercze lubeje mandzeliskeje atd.

Tez je preni seschimk sa 50 np. we wudawatni Serb. Nowin dostacj.

Porschiske wojskowe towarzystwo

drugi dzien zwjatkow.

Shromadzisna w Porschicach.

Ja pytam jeneho mloboho czlowjeka sa domownika (Haustnecht), kij ma tez lubosc k rejsistwu.

Hermann Scholta, w hospiczu w Delnej Hórz.

Jena thèja se selenej sabrodu je na pschedan pola Wezki w Skyczinie.

Drzewowa aufzia na maleschanskim reviru.

Sch twort, 8. junija t. l. budza so w hlinianskej a strzanskej holi drzewa, w drzewnischzach kaz tez po sneniowych a wetrowych slemjenjow nastajane, a to:

196 Rm. khójnowych a 18 Rm. dubownych schiezow,

9 " " 48 " dubownych kliplow,

172 " pjeckow

27 stotnjow khójnowych a 3 stotnjow brézowych sbytkowych walczikow a 104 dolkich hromadow walczin a żerzowego drzewa

pod tudomnymi wumjenjemi na pschedzowanje pschedawacj. Pschedzowanje sapocznie so rano w 9 hodzinach blisko Röbelz zybelnicze pola Stróze.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajniske sarjadnistwo w Maleschezach 1. junija 1876.

Sachza, wjshchi hajnit.

Sandzenu njezjelu wjeczor bu brémieszko masunykh schator w brunym rubischtu shubjene. Sa satunanie wotedacj na kamjentnej hasy czo. 581.

Czerstwe nowe wnhorje dosta a porucza

E. Schröter, rybotupz.

Aukzia wujitkowego skotu.

Dla prijodkstajego pschemenjenja w hospodarstwie budu ja

wutoru 6. junija (3. dzien zwjatkow)

popoldnu wot 3 hodzin mój skot, jako 15 kruwow a jeneho polsraelnego byla na pschedzowanje pschedawacj, na czo na kupjenje smyklenych i tutym pschedroszaju.

Tutón skot je wschitlon krajny skot.

Ryczetkubo w Czelchowje, 29. meje 1876.

B. Krausa.

Fattuny a píkaje

wschéch móznych barbow a muſtrów, fattun starý lohež po 28 np. a drožscho a píkaje starý lohež po 45 np. porucza

Ernst Pech

na žitných vifach.

W kłamach po ſerbſki ryczi!

Módre cziszczenia

w najrjeñszych a najnowszych muſtrach, starý lohež 45 np. a 50 np., kaž tež

módre vlaty

wſchelakeje ſcherje naſtuniſcho porucza

Ernst Pech

na žitných vifach.

Bawmiane a wołmiane rubiszeža

na błowu a do ſaka we wjele ſtach muſtrow porucza naſtuniſcho

Ernst Pech

na žitných vifach.

Klejdowe tkaniny

jaſo lüſter, rips, alpacca a faſhemir wſchitkich barbow naſtuniſcho porucza

Ernst Pech

na žitných vifach.

W kłamach po ſerbſki ryczi!

Attest.

Dolež hym Glöcknersku cjeñniu a hojatu žalbu*) pſchi mojej wulzyros-ſcherjenej ſwojbie ſ woſebnym hojazym wuſpechom nałożowaſ, ju ja tež wóndano mojej psychodnej dźwazy poruczich, kotaž mēiesche bolaze nadra; a ja móžu ſ radofežu ſaſojenie tych ſamych w ſpodiowne ſrótkim čaſzu woſhwědežic̄ a radžu ſoſdej ſwojbie, tutu ſławnu Glöcknersku žalbu ſtajnię w domje mēc̄.

W Berlinie, 12. augusta 1875.

Skjeni Baumowa, na ſcherokej haſy čjo. 19.

Prawdziwa ſe ſchtemplom:

(M. RINGELHARDT)

a ſakitanſtej-

marlu a je doſtaſz w ſchachtach po 25 np. w budyltomaj haptylemaj, kaž tež w haptylemaj w Biskopizach, Ralezach, Scherachowje, Hirschfeldze, Bjernacziezach, Woſtrowzu, Herrnhucze, Neugersdorſje, Grobſchönarwe Nowoſalzu, Seifenhennersdorſje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipska, Eiſenbahnhtr. 18.

Wopisza ſu we wſchęch haptylemaj ſtawojedzenju.

NB. Warnowanje. Cjeñzeniu publicu woſebje na to ledžbnu cžinimy, ſwōru na horne ſchtemple ledžbowac̄, dolež Glöcknersku žalbu w nowsheim čaſzu faſchuya.

G. Joachim, Atelier ſa njeboloſne ſaſadzowanje ſubow, operaziye ſubowe, plombirowanie, cziszczenie, ſahnacze ſubbyholenja atd., w Budyschinje, na ſmuklnej lawſkej haſy 120 pola t. pjekarja Klingſta. A ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Róſlaze kóžki, naſymniki, ſajecze, tkhōrjowe, mordarjowe (kunjaze) a liſhceže ſože kupuje po najwyſszych placzynach

Heinrich Lange

w Budyschinje poſchi ſerbſkej katoliskej zyrki.

Swoj bohacze wuhotowanym ſkład

mězow

je ſukla, ſidy a drugich tkaninow porucza

Emil Flegel

na žitnej haſy a na rózlu ſerbſkej haſy.

Wosſewjenje ſa ſuchocžinarjow.

Jako mējach pſched nělotrymi nježelami ſylny nadpad mojeſe ſtaraje ſołdoweje khorocze wudjerzec̄ a ſo mi pſchi tym ſezmu, je mi mōj hospodař w ſwojim ſtrajſe nechtia Dr. Husnagelowej ſamaritskeho likora dał. To bē ſbožomna myſlīcza, pſhetoz moje boleſe bechu ſo hnydom ſhubite a ja je hac̄ dotal jaſo doſtaſ njeſzym.

W Stelli, w januaru 1876.

Josef Büttner, woſnat.

Dr. Husnagelowy ſamaritski likor w bleſchach po 75 np. a 125 np. ſ wuſozeniom nałożowanja ma na pſchedan: w Budyschinje Heinr. Jul. Linda.

Naſnowſche módy w ſchlipſach,
pſchedloſchlikach a manschettag
(janu ſidowſtu tworu) porucza

Karl Vogel

na ſmuklonej lawſkej haſy
pola t. pjekarſteho miſchtra Klingſta.

NB. Mulaſzy ſo wote inije vorſy
w obu ja.

Swjerſchne koſchle,
nózne koſchle,
wſchědne koſchle,
chemiſetty,
ſhornarje,
manschetty,
ſchlipſy,
ſtravatty
porucza naſtuniſcho

Julius Lange

na lawſtich hrjebjach
ſnapſcheſza mēſhežanskej ſchule.

Cjerſtwn portlandcement, gypſ, tryd, molerske a murjerſte barby, ſrenky, laki, woliſowe barby, elij, pinsle, maſeriowaze walz atd. poſrucza w najbohatskim wuſterku

J. G. F. Nieckſch.

Šdyž ſu netko wjchę nowe tkaniny ſa leče doſchle, po ruczam ſwoj bohacze ſradowany ſkład drastowych tkaninow ſe židy, wołny, piféja, fattuny a jacconas, jaquety a mantelety, wot najtunischič placzisnow ſapoczejo, hotowu drastu ſ wolnijanich tkaninow wot 5 tl. ſapoczejo, k dobrocziwemu wobfedzbowaniu a pſchispominam hiſcheze, ſo ſo tak derje jaquety, kaž flejdy po mierje rucze ſejchija.

Jan Jurij Wahn

na torhoschezu pódla hlowneje Straže.

K dnu 1. junija ſo wſchelake pjeniesy, jako 212, 2, 1 a 12 nſl. wjazn we wſchědnym živjenju wudawac̄ ujeſmiedža.

Ta pak ejeſczenie Sſerbiſtwo na to fedzne ežinju, ſo ja tež po tutym čaſzu horka naſpomijene pjeniesy w mojich khlamach bjeru.

August Grükn̄er,
manufakturtworowe khlamy.

Sahojenje klepoſcze, po najwěcziſhim, bjesboſoinym a bjesoperiowanych. Wočoléat Dr. K. Weller sen. w Draždānach (Victoriastraße 4.)

Klobukowe a mězowe khlamy
en gros en detail

R. Tworoger

w Budyschinje pſhi miažowym torhoschezu w poprjanowej haſzy ſ naſpheeza radneje kheze porucza ſwoj wulki ſkład po najtunischič placzisnach.

Czornu židu ja w rjanej miejtej mo- britiskej placzisnje pſchedawam; alpacea, ſchery a nažole, we wulfim wuleku, po 40 np. a drožčho; madopolam̄ elſasse, ſchere; pifeje traſnych muſtrow;

fattuny nowiſhič barbów a muſtrow; turniſke ſukna a drelle ſ wo- ujam po jara tunich placzisnach;

nordſki plat, ſchere; módrocziſchežany barchent w prima-tworie, ſchery, ſtary lóhež 45 np. —

Še dobrocziwemu wobfedzbowaniu poruczejo

H. Kayſer

na žitnej haſzy 52
w domje k. pſchekupza No a c. a.

NB. W khlamach ſo ſtajne herbiſti ryčezi.

Sſerbiſkich Nowin

c. 5. 6. 8. 9. 10

ſo we wudawańi Serb. Nowin ſaſo kupuje.

Moj ſkład hotowych jaquetow

w najnowſhič muſtrach, derje pſchitejazych a po ſpodochnym waschnju ſhotowjenych, najlepje poruczam. Teho runja ſo pola mje w krótkim čaſzu po mierje jaquety ſe židy, ſomola, ſukna, triko a ſchereje tkaniny ſejchija.

H. Kayſer

na žitnej haſzy

w domje k. pſchekupza No a c. a.

NB. W khlamach ſo ſerbſti ryčezi.

Dokelž ſym w lipſkej maſy jara tunjo a derje nakupowaſt, poruczam ujeſpchezate fattuny, pfeje po 40 np. a drožčho, ripsy, luſtry, najrjenſche tkaniny ſa ſonjazu drastu a hiſcheze wſchelake druhe artikle po placzisnach, wo prawdze ſmjeſhnenjetunich.

J. Sobertsh,

na miažowym torhoschezu
pódla Holtſch Nachfolger c. 41.

Wučerjani abo drugim w ſwojej woklo- noſci derje ſnatym ludžom, može ſo pſchedawanie jeneho wſchudžom trébneho a žada- neho, lohko pſchedajomneho artikla pod ſa- runajou proviſije pſchepodac̄. Tale pódla- ſta ſaſtužba ani wjele čaſha ani pſchekupſkeje wědomnoſće nježada. Kij wo to rodža, njech ſwój list w behu 8 dnjow pod chiffri „S. S. 500 poste restante Carlsruhe (Baden)“ wotpoſczelu.

We wudawańi Serb. Nowin je ſa 40 np. doſtač: Prénja čitanka ſa herbiſke ſchule. Spišak Jan Bartko.

Tež pod napiſmom: Erstes Lesebuch für den vereinigten Sprech-, Schreib- und Le- ſeunterricht in wendisch-deutschen Schulen.

Schtōž na dobo ſ najrjenſha 10 exempla- row kupi, doſtanje je něſto tuniſho.

Cziste

ržane wotruby

pſchedawa

Eduard Forker w Rakezach.

Jeneho fra wſleho kaž tež je- neho wucžomu ſka phta
Urban, krawz

w Lejnje pola Budętez.

Sprawny wulki wotročk boryš abo tež poſdžiſho ſlužbu namaka na kniežim dworze w Dobrožiſzach pola Njeſhwacziſla.

We Laſhowje je wulkoſahrodiſka ži- twuſež c. 17, kóraž 21 kózow pola, ſukow a kerkow wopſchija, a je ſ 243 dawſkimi jenosczem ſapołożena, ſ zylkimi žniemi ſe ſwobodneje ruki na pſchedan.

Petr Frenzel.

Šehezna ležomnoſež Kat. Nero. I w Lejnje pola Budętez je na pſchedan. Wſcho dalsche je pola wobſedzerja tam ſhoniež.

H. Kulisch
w Budyschinje na miažowym torhoschezu 40
porucza
khoſei, derjeſtłodžazy, pt. po 110—160 np.,
zotor, pt. po 40—60 np.,
raſſ, pt. po 16—40 np.,
nudle, hróč běleny, gries, ſociki,
jahly a wjchę druzinę warjenja
po najtunischič placzisnach.

Prima amer. ſwinjazn ſchmalz,
" tuczno (pólc) ſuſhene a
bjes miaſza,
naſlēpſhu hórſku butru,
turkowske klowki, wulki ſkódky plód,
" ſchmaderunk
porucza najtunischič H. Kulisch
na miažowym torhoschezu 40.

Wóſk
kupuje a ſa njón najwyschſche placzisnju dawa
H. Kulisch.
Czesczeniem Sſerbam poruczam mohai-
rowe ſali, teho runja ſali ſi ſama, fattuna
a plata, kaž tež rjany czishežany barchent
po wſcho mózno tunich placzisnach.

J. G. Dietza pſhi miažowych hékach.
Moje khlamy ſu netko ſi napshecza něm-
ſteje halle.

W Droždžiju je dwajſchokowa kheža
c. 4 ſ rjanej ſadowej ſahrodu ſe ſwobodneje
ruk na pſchedan. Na kupjenje ſmyſleni maja
ſo na Jurja Lehmanna tam wobročic̄.

K dobroćiwem wobkedażbowanju!

Wulki a rjany wubjerk **szłonečníkow a pschedeschež-**
nikow porucza pschedeschénkowa fabrika

H. M. Schmidt

na je rjowej haſy čo. 268.

Wsché porjedzenja a poczehnjenja ſo derje a tunjo wobstaraja.

Drzewowa aukzia.

Pokleni dženj swjatkow jako 6. junija po połdnie w 2 hodžinowaj budże ſo wulka dželba duboweho palneho drzewa na suborneczanckim reviru ſa hotowe pjenesy na pschedadżowanje pschedawac̄. Shromadžina w dubowym drzewnišču pola Wulkeje Subornicy.

G. Garbar.

150 floſtrow

ſylnych rubanych cęſtow budże ſo tceſci dženj swjatkow jako 6. junija rano wot 9 hodžinow na njeſwac̄iſkim reviru pola dolnego hata ſa hotowe pjenesy na pschedadżowanje pschedawac̄. R. Rühn, cęſliſki miſchtr.

Drzewowa aukzia.

Wutoru, 6. junija t. l. dopołdnia wot 11 hodžinow budże ſo na wjeſelanckim reviru 6 floſtrow dubowych ſchęzepow, 20 floſtrow dubowych kuleczkow a pjenikow, a wujitkowe kruchi wſchelakeje dołhosze a toltosze na pschedadżowanje pschedawac̄.

Shromadžina we wjeſelanckiej koczmie.

Drzewowa aukzia.

Wutoru 6. junija t. l. budże ſo
na kupjanskim reviru
500 Rmetrow thójnowych ſchęzepow,
108 - = pjenikow,
105,00 stotnjow = walczlow,
50 loſow = ſtejazdych pjenikow
pod wuměnjeniem, psched ſapoczątkom auk-
zije wosjewjomyimi, na pschedadżowanje
pschedawac̄.

Shromadžina dopołdnia w 9 hodžinach
w hoſczeniu w Komorowje.

W Kupej, 28. meje 1876.

Bettwiz.

Rnjeſej Tr. Ghrhardt. Dołez ma
mój ſyn holazej wocji a jemu Waſcha **iat riana** Dr. Whitowa wodźicza hizom
2tróz pomhaſche, proſchu Waſ (Glaſanje).
Rügenwalde, 29. meje 1875. Carl Ficht,
bētarſki miſchtr. Dale: Dołez ſym Waſchu
Dr. Whitowa wodźicza hizom w Bad-
Emsu trjebaſ a ſa jara hojazu ſpōnal,
proſchu Waſ (Glaſanje). Groß-Gladerbach,
16. junija 1875. Nikol Wilhelm, cęſniat.
Dale: Dołez je Waſcha wodźicza hac̄
dotal **dobru hlužbu** wopokaſala, dha nowu
poſyku bōrſy wotęzalua. Lomežník, 10.
junija 1875. A. Gonſior.

Pjenesy, fotrež ſo wot 1. junija wjazh
pschi placzenju brac̄ njetrjebaja, ja hac̄ na
dalshe ſa **polne hjeru**.

W Budyschinje, na bohatej haſy.
Heinrich Preu & Co.

Wot najwjetſcheje wažnoſcie ſa
woczi kózdeho. Prawdziw a
wodźicza wot Traugotta Ghrardta
w Grožbreitenbachu w Thüringſkej je
wot lěta 1822 ſwetoſławna. Glaſanja
a flacon po 1 marku pōſczele mi **budyska**
hradowſta a raleczjanska haptka.

Jedyn dwęſydlowny wós, kiž ſo psches
horjeklapnenje ſlužobnikoweho ſydkla do
ſchtyriſydkateho pschemeni, ma ſedlar G.
Kapler w Njeſwac̄idle na pschedan.

Drzewowa aukzia na kupjanskim reviru.

Schtwórt 8. junija t. l. budże ſo
12 Rm. brēſowych ſchęzepow,
27 = dubowych kuleczkow a
24,5 stotnjow brēſowych walczkow
ſa hotowe pjenesy na pschedadżowanje
pschedawac̄.

Shromadžina w „huczinje” ſady ku-
pjanského kniežeho dwora $\frac{1}{2}$ 10 hodžin
dopołdnia.

W Minakale, 31. meje 1876.
Hrabinska Cisjiedelska inspefzia.

Drzewowa aukzia.

Wutoru 6. junija dopołdnia wot 10 ho-
džin budża ſo w Kieſližy a Nowej Wys
thójnowe walczki a pjeniki, a popołdnju w 2
hodžinamaj na ſichanskim reviru dubowe
ſchęzep, halosy a pjeniki ſa hotowe pjenesy
na pschedadżowanje pschedawac̄.

Nowat.

Aukzia.

Wutoru 3. dženj swjatkow popołdnju wot
2 hodžinow budża ſo w ejiſle 19 w Jen-
fezach wſchelaka hoſpodačka nadoba, laž tež
4 derje džeržane kofce, jena tružna ſawka a
wſchelake móble na pschedadżowanje psched-
awac̄.

Wutrobný džak

praju ja wſchitkim tym gmejnem, kiž ſo po
wóhniu, psches lotrž ſym 9. decembra ſchto-
domaſ, ſa mnie starachu a mi žito, byno a
ſłomu darichu a běchu to ſtrójanska, wulko-
ſdžarowska, ſchčeńczańska, komorowska, ra-
člowiska, koblanska a bukojnianska gmejna.
Woſebejo ſo pak tym w Sđarach a w Nowej
Wysy pola Małez džakuju, kiž ſu mi ſamemu
wulku luboſež wopokaſali a mje a moju ſa-
miliju hac̄ dotal jara podpjerali. Ja wu-
trobniye pscheju, ſo by Bóh luby knies chyň
to wſchitkim ſarunac̄ a kózdeho psched taſlim
njeſbožom ſwarnowac̄.

Jan Schneider
w Stróži.

Sa Jakuba Wollmanna w Mjeđožoju,
totremuž je 12. měrza wulki wetr twarjenja
ſasyl, laž ſmy to čo. 14 Serb. Nowin
napomnili, je daril:

Petr Holan s Hornjeho Hunjowa 50 np.
Dalshe ſwilne darm radlubje horjebjerje
a na J. Wollmanna wobſtara
redaſija Serb. Nowin.

Wot redaftora.

Sarježanski l. wuczer Babik je mje dla
naſtaſkow w Serb. Nowinach wobſtorgiſ a
to, po jeho ſamnym wuprajenju, niž teho
dla, ſo by to wopak bylo, ičtož ſo jemu
wumjetuje, ale teho dla, dołez je wón nelaſ
na cęſcji ranjeny. Duž bych ja rad ſi pschi-
póſlarijom teju naſtaſkow, fotrajz w č. 20
a 21 Serb. Now. tule węz naſtuſataj, po-
ryčaſ a jeho proſchu, ſo by mi ſwoje mje-
ſterje a lepie ſi wjedženju dal.

— J. S. w Stróži. Pschipóſlany ſpěw
budže ſa třdžen wotčiſtečany.

Nedaktor.

Štvrtočna předplata
we wudawařni 80 np.
a na němských poštach
1 M., z přinjenjem do
domu 1 M. 15 np.
Kožde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kij maj
so we wudawařni Serb.
Nowin'na róžku zwon-
neje lawskeje hasy číslo
688 wotedać, placi so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleń.

Čo. 24.

Sobotu, 10. junija

1876.

Kannitverstan.

Как njewobstajne wscie człowiske węzny sú, to móže człowiek runje tak derje w Kukezach a we Wochosach, kaž w Amsterdamie shonicz, móže pak tež runje tak derje wichudzom tak spokojný bycž s tym, schtož je jemu Bóh luby knies wobradžil. Tak je jemu Hobaniz Michał s Kurinjez w Amsterdamie k spóniacu pschischoł, i bluda k wérnosći. Hobaniz Michał bě krawstwo nauknył. Ale w Kurinjach wón wostacž njechaſche; wón chyžiche dale. Duž staji po na nosy, praji nanej a maczeri božemje a s waczołom na khribecze, kij w ruzy a neschto toleć pjenjes w ſaku, džesche s wotczym. Tu a tam bě na ſwojim puczowanju poſaſtał a do džela ſaſtupił, ale nihdže ho jemu njelubjeſche, duž bórſy ſaſo puczowarski kij do rukow wsa a ſahasche psches horn a doły. Kajke tu wscie late węzny wohlada, ludzo běchu tu zyle hinał živi, hacž doma w ſerbskej wjesznej, hinasche bě jich drascenje, hinasche jich waschnje, a Michał, kij bě wéril, so budža ludzo na njeho s wulkimai woczmaj hladacž, hdyz tak daloko ſem pschinidže, bě ho molil; žadyn człowiek jeho fedžbu njeméjeſche. Druhdyn ho jemu hubjenje doſež džesche, so njeméjeſche, s czimž by hłodny brjuch naſhyczil, duž dyrbjesche proſhycz a klobuk ſezahowacž, druhdyn dyrbjesche wonka pod holym njebiom ležecž, a hdyz možesche ſwojou hłowu na mjechte ſyno abo na woklep ſkłomu połožicž, dha bě schwarny čaſ. Tak pschinidže, so bě husto doſcž njeſpojonyj je ſwojim dónitom.

Jenu pschinidže po dohini puczowanju do Amsterdamu. To je wulke kraſne pschekupske město, poſne rjanych khězikow, w koſtrzych ſchěrež ſkhodow wjeho ludzo bydla. Hobaniz Michał tam psched jedyn tajki domi ſtuſiwiſchi wočzi a hubu roſdžerajo jón wohhladasche. Dunder tola, kajka bě to khěza, wočna běchu tam wjeli wjetſche, hacž durje pola nanoweje khěze doma a ſawěſtki tam wiſachu, rjane a kraſne a potom te róže, kij tam na wočnowych deſtach ſtejachu, tajke hſhceze tola nihdny wiđzał njebě, tulipany a letoje a druhe; to bě hódne wohladacž. Doſho tam ſtejo hladasche, duž pschinidže nechtó mimo njeho, teho ho Michał woprascha: Pscheczelo, njemózecze mi prajiž, cjeja tuta khěza je? — Tón muž, kotrehož bě ho tak wopraschał, mjeſeſche pak nuſne a ſerbszy tež nje roſemjeſche, duž jemu wotmolwi: Kannitverstan, a džesche dale. To pak je hollandske ſłowo a rěka po ſerbiſku: I a njer oſym ju. Maſch Michał pak ménjeſche, so tón muž, kotremuž ta khěza ſłuscha, Kannitverstan rěka, a bě s wotmolwjenjom ſpolojom. To dyrbí tola žakoſnje bohaty muž bycž, tón Kannitverstan! ſebi wón mybleſche, tón wěſcje čzoply ſedži. Schto by ho tola tež tak derje měk?

Jenu haſu po druhej džesche a pschinidže k mórfemu pschista- wej, kij „Het Gy“ rěka. Tu ſtejſeſche lódž pschi lódži. To njeběchu čzolmiki, kaž na Sprewi jěſdža, ale wulke mórfke lódże, wjetſche

hacž zyrkwoje. Runje běchu s ranscheje Indiskeje pschijele, napjelnjene s zokorom, rajzom, khofejom a thejom. Wulke ſudny, poſne zoko- ra tam ludzo s lódžow won wožachu a woſy poſne khofejowych měchow a teho runja tam ſtejachu a wotwožowachu tu tworu do města. Tež měchi s pôpjerjom tam ležachu, a w pôpjerju bě tež husto neschto, schtož pôpjer njebe. Dolho bě Hobaniz Michał pschi hladowat, dnž pschistupi k jenemu muzej, kij něſajki kaſhczik na ramjenju njeſeſche a wopraſcha ho jeho: „Luby pscheczelo, tak dha tón ſbozomny muž rěka, kotremuž ta lódž a to wscie ſłuscha, schtož tu njeſecze?

Tón pak wotmolwi: „Kannitverstan.“ Duž ſebi Hobanja mybleſche: „Ah, tak ta węz ſteji! To žadyn džil njeje, hdyz jemu morjo tajke węzny pschinoſchuje, so móže ſebi tajkele khěze twaricž a so bydli kaž kral a ma talpany w poſkožaných horzach.“

Duž ho naſch Michał ſaſo do města wróciſi a ſebi mybleſche: „Kajki ſym ja tola hubeny ſlepz, nimam nicžo, a tutón Kannitverstan ma tejo pjenjes. Hdyz bych ho tola ras tež tak dobro měk, kaž wón.“

Runje pschi tajkich mybleſach pschinidže na róžt haſh a wuhlada poſrjebny ežah. Schthri ežorne konje čehnicu ežornu, s rjanej ſe ſlotom wuſchitej, čzeloſej pлаchtu pschifryty wós, na kotrymž wubjernje wudebjeny, s palmonymi haſofami pschenny kaſhcz ſtejſeſche. Pomału džesche ežah a malý klinkacž klinkasche wotemrjetemu poſlenje božemje. Sadn čzeloſeho wosa džechu pscheczeljo ſemrjeteho, nětſi ſrudni, druzh, na kotrychž bě wiđacz ſo je jím wscie jene a kotžiž ho bjese wscieho dželbracža na poſrjebje wohdželichu. Maſch Michał tam ſtejo hladasche, wón ho tež čzahoj pschisamkny a wopraſcha ho jeneho, kij ſam ſa ho džesche: „To drje je woča pscheczel był, kotrehož tu khowaja, a kotremuž ſkonečk tak klinka, ſo ſcze ſrudny.“ „Kannitverstan“ bě wotmolwjenje. Duž ho naſhemu wbohemu Kurinczanej poczachu ſylsy ſ woczwronicz a bu jemu tak ežeklo a tola tež ſaſo tak lóhko wokoło wutroby. „Wbohi Kannitverstano,“ wón ſawoła, „ſchto nět maſch wot wscieho ſwojeho bohatſtra? To ſamo, schtož ja tež jenu wot ſwojeho khudobu doſtan, ſmiertry titel a rub a wot wsciech twojich rjanych róžow ſnadž róžmarju na ſymlu wutrobu abo rutu.“ S tajſimi mybleſemi pschewodžesche wón eželo, kaž hdz by tež ſobu k pscheczelſtu ſluſcha, hacž k rowej, wiđeſche tak teho, kotrehož ſa knjeſa Kannitverstana džerjeſche, na město poſlenjeho wotpočzinka donjeſeſtu a ku wot poſrjebneho předowanja, kotrež bu w hollandskej ryci džeržane, wot kotrehož ani ſłowiczka njeſroſemi, bóle hnuth, hacž wot nětoreho ſerbskeho, na kotrež doſež nutrje poſluchaſ njebeſche. Napoſledk džesche ſ lohkej wutrobu ſ druhimi ſaſo do města a ſjé ſwoju wjeczer ſ dobrým appetitom a, hdz chyžiche jemu ſaſo druhdy do mybleſow pschijecž, ſo je wjeli ſudži na ſwěze bohatych a wón tak khudy, dha ſebi wón pomysli

na knjesa Kannitverstana w Amsterdamje, na jeho wulku khěžu, jeho bohatu kódz a jeho wulki row.

To je wulke dobýče, hdyz je schtó bohabojašny a je spokojo. My niežo nježmy do swěta pšchinježli a niežo žobu njeponježem. Budz spokojo, hdyz cíži Boh luby knjes živjenje, živnoſć, draſtu, ſtrwoſć da a njemorkotaj, hdyz druhich widžiſč, kotsiž maju wjazy hacž ty. W bohatſtwje wſchak jeniczke ſvože njeleži. Spofojna wutroba je najrjeſſe bohatſtw.

S.

Swětne podawki.

Němske khěžorſtvo. Kral Albert khudy wotpalenym w Zwönižu 250 hriwów a kralowa Karola 150 hriwów dari. Wonaſtaj ſo 7. junija s Dražđan do Pilniž pſcheſydlili.

W Dražđanach bu wondano wulka pſowja wuſtajenja wotdžeržana a běſche tam něhdze 400 wſchelatich pſow widžec. Woni běchu s wjetſcha doſč drohe a běchu tam pſy, ſa kotrež wot 80 hacž do 500 tolež žadachu.

Na ſakſko-čjeſſich mjeſach je ſo wot nekotreho čaſha banda paduchov ſažydlila, kotraž w tannuſtich wžach ſi wulke khrobloſčju kranje, hacž runje ſebi žandarmojo prózy doſč dawaja, ſo bych u tých pakofežakow wuſlědžili a doſahnyli.

S Barline pižaja, ſo němſki khěžor do Gruja njepojedže, ſo by tam nekotre dny ſi rufim khěžorom pſchebywał, ale ſo jeho tutón w Barlinje wophta, hdyz do Petersburga pojedže. To pak ſo najſkerje bóry stanje, dokelž italſki krónprynz ſe ſwojej knjenju mandželskej do Petersburga pſchijedže, ſo by tam rufu khěžorſku ſwojbu wophtał.

Wſchelake nowinu pižaja, ſo je wotžadženje dotalneho turkowſkeho ſultana Abdul-Aziza a naſtupjenje turkowſkeho throna wot nětčiſcheho ſultana Murada turkowſke naležnoſće khětro jara pſheměnito. S tým pak ſo najſkerje tež ſkutkowanje rufiho, němſkeho a awstrijskeho knježerſtwa, kaž čhyžhu je pſhecziwo Turkowſkej naſožiſč, jara pſhiměni, haj, wone móže ſo ſtač, ſo awstrijske knježerſtvo ſwoj ſwiaſt ſi týmaj druhimaj knježerſtromaj roſwjaſa a na ſtronu jendželskeho knježerſtwa ſtupi. Pſchetož awstrijsky miniftrijský ſu po prawym ſtajuje pſheczieljo turkowſkeho knježerſtwa byli a je jim po tajkim jara njeļubo, ſo turkowſky kſheſeſiſenjo turkowſke knježerſtvo dale ſnjeſež nožedža a ſu pſhecziwo Turkam poſtanlyli. Awstrijske knježerſtvo běſche pak, móhla rjez, hacž dotal nuſowane, ſi Ruské a Němſkej džeržec, dokelž žane knježerſtvo na ſtronu Turkowſkeje njeſtupi. Nětko je pak jendželske ministerſtvo ſjawnje na ſtronu noweho turkowſkeho ſultana ſtupilo a je ſi awstrijských nowinow widžec, kaž radu by tež awstrijske knježerſtvo pſchiſtupilo, hdz by ſo jenož khěſſe rucže ſi rufi-němſkých ſwiaſkow wudobycz móhlo.

My prachimy, ſo je Jendželska ſjawnje na ſtronu Turkowſkeje ſtupila, a ſměny hiſhce pſchiſtajic, ſo drje je tež wona woſebje na nowiſtich pſheměnjenjach w Turkowſkej džél braſla a tu myžliczku, Abdul-Aziza woſhadžic, w turkowſkých miniftrijských ſylnje podpjerala. To je jendželske ministerſtvo teho dla čžinilo, ſo by móz rufiho knježerſtwa ſlemilo, kotruž tole pola Abdul-Aziza njeſte; pſchetož jendželske knježerſtvo ſteji teho dla pſhecziwo Rukowſkej, dokelž ſo boji, ſo móhla ta w Aſiji něhdz hacž do jendželskeje Indije ſakrocžic a w Europje Konstantinopel woſhadžic. To pak by jendželskemu witorwanju a pſchekupſtrwu najſkerje ſi wulke ſchložde bylo a teho dla kóžde jendželske ministerſtvo pſhecziwo Rukowſkej,

ſtukuje, hdžez a kaž jenož móže. Awstrijsky miniftrijský Rukowſku tež njeļubuju a duž móže ta pøwieſež wěrnu bycž, ſo awstrijski poſlanz w Konstantinopelu tamniſchemu jendželskemu poſlanzej pomha, hdžez jenož móže. A wěrno je, ſo je ruſki poſlanz pſchi nowym ſultanje Muradze a jeho miniftriach wſchu móz ſhubil a ſo tam nětko wſho po woli jendželskeho poſlanza dže.

Dotalneho ſultana Abdul-Aziza ſu ſkonzowali; pſchetož tak ſo ta wěz ma, hacž runje ſi Konstantinopla pižaja, ſo je ſo wón ſam ſkonzowal. A ſo by to ſwět ſkerje wěrli, ſu turkowſky miniftrijský wot 19 lekarjow wopifimo wosjewili, w kotrymž je napiſane, ſo je ſebi Abdul-Aziz ſi jenym nožicžkami wjetſchu žílu jeneje ruli pſchekol, ſi njeje wſchu krej wuběžec daſ a na to wumrjeſ. Ale hacž runje je to wot 19 lekarjow wobhvedežene, dha to tola nichtón njejeri; pſchetož w Turkowſkej placzi tón ſakon: „Hdžez ſtaj w jenym a tym ſamhaz čaſhu dwaj ſultanaſ, ma ſo jedyn ſkonzowacž!“ a duž tež tón króč hinač bylo njeje.

Miniftrijský noweho ſultana běſche najprjódžy wo to čžiniež, ſo bych u pjenjeſy, wot njeho nakopjene, do ſwojich rukow doſtali. Namakali ſu něhdze 15 millionow ſchěznakow, ale to bě jin mało a ſu teho dla pilnje dale pytali, tola pak niežo ujenamakali. Duž budz drje njeho ſultanova prěnja abo najwyschſcha žona (pſchetož wón je jich něhdze 1200 ſawoſtajik), kotraž pječza ſchthri koſchče ſlocžanych pjenjes wobhedaži, tele pjenjeſy dacž dyrbjecz, hewač drje ju tež ſaraža.

Nowy ſultan je wosjewil, ſo kóždeho kſheſeſiſjanana, pſhecziwo Turkam woſowazeho, wobhnadži, jeli ſo hacž do 1. julija podcziſhne.

Muktar-paſcha, kiž je jedyn ſu ſyli předawſchego ſultana Abdul-Aziza, pſhecziwo kſheſeſiſjanam w Božniji a Herzegowinje wojuje. Nětko pak, hdžez je ſmijercz ſwojeho nana ſhonil, niežo wjazy nječini. A jako běſche pſchikaſnju doſtač, ſo by twerdžiſnu Ritschicž ſi zyrobu ſastarač, je ſo ſapowjedži. Duž móže bycž, ſo bjeſ Turkami ſamhmi někaſti njepekoj wudhyri.

S Belgrada pižaja, ſo drje je ſerbſke wójſko na wójmu hotowe, ale ſo wójmu ſi Turkami hiſhce ſapocžalo njeje. Čzornohorjenjo ſu tež ſi wójne pſchihotowani.

Mojej

lubej njebo macžeri.

Mi wežera ſi nowa ſažwita
Tón džewjatý džen junija,
Na kotrymž, luba macže, ty
Mje pſches ſmijercz wopuſchežila ſy.

Haj, wežera běſche ſydom lét,
So wopuſcheži ty tutón ſwět,
So ſy ſo, luba macžerka,
Pſches ſmijercz tu wot naš dželila.

A tak ja dženž ſe ſyſſami
Twój luby row na ſečhovi
Se želniwoſežu wopptam
A ſi luboſežu eži pſchiwołam:

Spi, luba macže, derje ſpi!
Tak doſlo, hacž bdu na ſwěczi,
Ja tebje ſabycz njebudu,
Hacž junu pſchiindu ſa tobu.

Petr Mloník.

Nóz

dżewjateho decembra.

Kaf frudna nôz to tola bêlche,
Hdyž Boži woheń horje dżejche
We kniezej brózni stróžanſtej
A knieſej w Łazu bluzhazej,
Hdzej ja a druhy wožinjo my
Te lube žně ſej khowachmy.

Haj, pſches tón woheń wſchitzh my
Te Bože darh ſhubichmy.
My s wjetſha khudži wſchitzh ſym
A pſchihladowanč dyrbjachmy,
Kaf tónle woheń ſpali wſchě
Te naſche lube, lube žně.

Pak hſchče wjele ſrudniſcho
Bě ſa miſe, ſubi ežitarjo!
Tam ſalichaj ſwédkaj ſtupiſchtaj
A ſjawnje na miſe ryczeſchtaj,
So ja, haj ja tón ſamym ſym,
Kiz wina na tym wohnju ſym.

Ta dyrbjach tam prjecz ſ hańbu hicž
A wſchitko wſchitko wopuſhczicž,
Do mojoh domu pſchindžech ja,
O ſrudoba, o ſrudoba!
Tam žona, džecži ležachu
Na woblecžach a plakachu.

Njech tola kóždy wopomni,
Kaf tehdou tola běſche mi;
Ta pak běch pſchezo ſtroſhniwy,
Hdyž wjedžach, ſo ſym bjes winh
A thérliſch dwěſzéwožonidžethat
Tón bě moj troſcht tež wutrobnuy.

Tón ſamý džení buh potom ja
Pſchebzchowaný wot ſuda,
Tam ſo miu woni khodžachu
A mi te ſtoph mérjachu;
Ta niežeho ſo niestróžid
A Bohu wſchitko porucžidh.

Bož knies, kiz prawy ſudnik je,
Tež ſo miu wſchudże ſobu bě,
Haj wot wſchinoſeže pſchindže ſ nam
Tón ſudnik, kotryž wuſna tam,
So ſym njezinowath tu
We wſchém, ſhco na miſe rycžachu.

Duž hańbowacž ſo dyrbjeli
Eži ludžo, kiz ſu rycželi
Te hrube ſłowa ſaſakke
A tež to beda-wołanie:
Zich budże ſudziež Bož knies ſam
A hdyz niz tu, dha junu tam.

Ty pak, o wulki ſloſtniko,
Kiz načziniš ſy wſchitko to,
Ach wopomni, ſhco je ſežiniſa
Ta twoja ruka ſloſtniwa,
A Bože woko wěſcze je
Wot horka wſchitko widžite.

Eži ſtuđomne drje nětko ſpi,
Pjchi ſmijercži pak eži wotueži,
Duž proſchu tebje, ſloſtniko,
A ſ doboſ wulki hřeſchniko:
Ach wuſnaſ tola ſtoro ſo,
Na ſuđnym dnju je poſdže wſcho.

Jan Schneider
w Stróži.

Ze Serbow.

S Budyschina. Pónđelu do ſwiatkow bě tu ſerbska pſchedbýdſtwom ſ fararja ſmijcha ſhromadžena. S jejneho poſedženja možem to a drugie ſobudželicž, ſhcož budže tež ſa dalshe ſtrony ſwjeſhaze: S roſprawh, kotryž ſ farar ſorda ſ Minakala wo naležnoſežach pſchichodneho zyrlwineho twara we Lupej poda, je tu ſpominež, ſo je wſche ſupjeneho twarskeho mięſta ſo hijom na 16,300 hrinow nahromadžilo, po tajſim hijom wjazy hacž poſoſza potrebných twarskich pjenies. — Po lontſhim pſcheproſcheniu ſ fararja Rädý ſ Varta bu wobſankujene, lētſchi mižionſki ſwjeſhene, da-li Boh, na Pětra Pawoła, 29. juniua, popołdnju wot dweju ſem w Barcze džerzež. Sa ſerbſkeho pſedarja bu ſ farar Mróſak ſ Budetez a ſa němſkeho ſ. diakon Mička ſ ſamjeniza wuſwoleny. — Se ſwojeho bibliſteho ſkada, kotryž ma konferenza tež pola ſ. pſchekupza A. Rāmicha na ſerbſkej haſy w Budyschinje, je ſo to lěto 115 ſerbſkich a 15 němſkich biblijow pſchedalo. Pſchi tej ſklađnoſci budž tu ſa wſchěch wuprajene, ſo ſu ſtajnie pola ſ. pſchekupza Rāmicha biblije, kiz tež wudate knihi ſerbſkeho lutherskeho knihowneho towarzſwa doſtacž. — ſſerbske lutherske knihowne towarzſwo, wo kotrymž ſ. pſchedbýda lětnu roſprawu poda a ſliczbowanie pſchedpoſoži, je 7982 hrinow a 27 np. dothodow a 5359 hr. 94 np. wudawokw mělo, tak ſo ma 2622 hr. 33 np. wobſtata, kiz bu w papjerach a w ſlotym na blido poſoženy. Pſches te rjane nowe knihi „Porſt Boži“, kiz je ſ farar ſy kora w ſſmilnej ſ. fararjomaj Dr. Kalichom w Hornym Wujesbje a Jenčom w Palowje ſpišaſ, je towarzſwo ſ ſwojim dotalnym ſwěrnym ſobuſtawam pſches 500 nowych ſobuſtawow doſtalo, tak ſo ma towarzſwo nětko na 2400 ſobuſtawow. Wulke wjeſzele naſta, jako bu jedyn efemplar nowych „pſedarſkich knihow“ pſchedpoſoženy. Kiz bě na wobalzy poſlenjeho pucznika pſchipowiedžene, je ežiſhcz ſbytknych wóžom pſedowanjow jenož hſchče ſchmri nježele traſ. A bjes knihiwjaſaſkim džefanjom je ežiſhcz „pſchidawka“ hijom džeſate liſtno dozpiſ, tak ſo je nětko 60 wulkich liſtnow abo 960 ſtronow hotowych. To budža, da-li Boh, jara rjane knihi. Zyle hotowe, ſ doczíſhczěnjiom pſchidawka a ſe ſwiaſanjom budža te knihi ſa bližſche nježele. My možachmy ſo wo tym wſchitzh pſchibyſežicž, kajta ſwěrna próza je ſo na jich ſestajenie naſožowaſa.

— Pſchichodnu pónđelu jako 12. juniua maja ſo w ſakſkej wolb̄y ſa kraju synodu w Draždjanach ſtaſz. W budyskim wobnym wokrjeſu ſu ſo wſchitke ſſerbske duchowne ſonferenzy ſa to wuprajile, ſo wſchitaj ſo knies farar ſmijch ſ Hodžija a knies rycžniſ ſakub ſ Budyschina jako ſapoſlanzaj na synodu wuſwolitoſ. Tež je ſkyſhcež ſo ſu ſo w ſamjeniſkich a kinsbórkich ſtronach tež wſchelazh němſzy duchowni ſa jeju wuſwolenje wuprajili.

— Po ſſerbach khudži nětko kolporteur jendželskeho bibliſteho towarzſwa, ſ mjenom Hartmann. Wón ma tež ſſerbske biblije na pſchedan ſa 1 hrinu 15 np., ale tute biblije nježbu doſpołne, pſchetož we nich pobrachuju wſchitke apotryſiſke knihi.

— Lětuscha shromadžisna budyskeho diocesanskeho wotrješa směje šo předu 28. junija pod pschedzkydštwom tudomneho zyrkwiniskeho radžicžela k. licenziata Schmidta. Shromadžisna sapocžne šo dolođnja w 10 hodžinach w sali noweje měschčanskeje schule. Po votewrjenju shromadžisny s modlitwou a ryczu k. fararja Ebertha s Hrođiščea, budže pschedzkyda wo skutkowanju zyrkwiniskich prjódstejerstw rycęcž a k. pastor primarius Kuhn s Budyschima čze wukładowacž, tak bydu diocesanske shromadžisny hiščeze wjetšchi wuzikl pschinjescž móhle. Hervak šo wuradžowanja wschelakich namiętow stanu.

W tudomnych wulskich mělnach běchu šo psched dleščim czaſom někaje wopacžnoſeze w pschihotowanju muki stale a bě šud teho dla někotrych mělnskich ſaſtojnikiow a tójskto dželacžerjow do jaſtwa ſadžit. Po doklém pschebzlychowanju a po pječdženiskim ſudniſkym hlownym jednanju ſta šo 2. junija ſledowaze wuſudženje: direktař A. E. Huschka bu dla pschekſhiwjenja k 1 lētu jaſtwa wot ſudženy, tola bu jemu 6 měžazow wotczehnjene, kotrež běſche hižom w jaſtwe ſedžal, mělnski miſhtr F. Šackel doſta dla pomozh pschi pschekſhiwjenju 7 měžazow jaſtwa, bu pak hnydom puſhczeny, dokelž bě hižom tejko czaſha ſedžal, mělnski prěni dželacžer C. C. E. Hillmann bu k 60 markam ſchtrazy, dželacžerjej A. Holzsch a A. Kapacz kózdy k 30 markam ſchtrazy wot ſudženy. Sa njewinowatých buchu wuprojeni: ſaſtojnik W. J. M. Kern, ſaſtojnik C. R. Sachſa a dželacžerjo: C. E. Mättig, J. E. Greilich, J. Ramsch, J. W. Kunath, J. Stringa, J. T. Stiller, J. Kalich a J. Meczel.

S H o d ž i j a. Naſcha wožada, kotaž je 9. měrza tuteho lěta s wulské ſuboſčju pječ a dwazycziletny ſaſtojniski jubilej naſcheho lubowaneho k. fararja Imiſcha ſwjecžila, hotuje šo někto hiſčeze na druhu jubilej, na wóžom stowletny jubilej ſwojeho Božeho doma. W lězje 1076 bu Hrođiſki Boži dom dotwarjeny a po ſwjecženym. Duž budže lětuscha fermuſchu 800 lět, ſo je naſcha wožada kſchecžijanski Boži dom doſtaſa.

S K h r ó ſ c ſ i z. Wutoru 30. meje popołdnju w 5 hodžinach šo na njeſnate waſčnje pschitwark tudomneho khežnika Bryla paſicž pocža a woheń tež boryň na pschitwark ſuſodneho pschitwarka, wudowje Hejduschynej ſluſchazeho, pschekroči a potom tež wobej domskej ſapopany. Dokelž běchu na tuthym dnju runje tsi kwaſhy we woſkolnoſezi (mjenujž w Poſdezech, Róžencze a Worklezach), dha tak wjele ludži k pomozhny evějche, kaž budžiſche ſnadž hewak bylo. Pschi měſchenzy, kotaž je najbóle pschi kózdy ſuſonu, běchu na to ſabyli, ſubju wobeju domskeju wurumowacž, hdež běchu po ſleſcheža, plát, len, žito atd. Na tajke waſčnje w Brylez domje kudži pschecželjo, ſyrotv-čzeladnižy, ſwoje poſleſcheža a druhe wěžy ſhubičhu, kotrež ſebi tam khowachu. Pschi woſnijach dyrbjal po prawym kózdy na to myſlicž, ſa ſo najprjódzy ſubja wurumuje, woſebje w naſchej woſkolnoſezi, hdež maja drohe poſleſcheža, plát a len na ſubjach ležo.

Džakowane Bohu, ſo tón woheń dla cžichosče wětra dale wo-koło ſebje njehrabasche, a my nadžijaniy ſo, ſo je pola naſ a w naſchej woſkolnoſezi tejko ſmílnych mutrobów, kiz chzedža wotpalenym pomhacž. Na haſchenje bě wjeſna, lejnjanſka a kſežanska ſylkawa pschijěka.

* * *

młodoscž a ſchulſke džecži s Wujesva a Čzornowja, kaž tež buſicžanſke ſpěwarſke towarzſto wjecžor k jeho poſlenjej cžecži ſmijertne kherluſche a arje ſpěvali. Njeboſcžicžki k. wucžer Helm mějeſche kħwalbu dobreho wucžerja a wjedžiſche ſebi tak derje ſuboſč džecži, kaž tež zykle ſchulſkeje gmejnhy we wulſej měrje dobyčz a ſdžerzecž tak ſo jeho wotemrjecze powſchitkomne wobžarowanje a dželbracže wubudži a budže ſo w Čzornowje a Wujesdze wěſce doſho na njeho ſpominacž. — Bóh ſubj ſuſes pak ſpožč ſwojemu ſwérne-mu dželacžerzej cžichi wotpočzink a krafne myto w njebježach.

S L e ſchawh. Šsředu 31. meje wjecžor mějachmy tudy hri- manje a dohlađachmy ſo hakle naſajtra rano, ſo bě blyſk do jeneje jablonje, bliſko brožnje ſiwnoſcžerja Jana Bórk a ſtejazeje, dyrit a ju ſapaliſ. Wona běſche wuhnita a prochnawa a bě ſo woheń teho dla w njej nutſka zyku už ſehlit a palit, hacž jón rano ſalachu. Šchtom bě ſo nimale zylo wupaliſ, tak ſo je džiwno, ſo ſo powa-lik njeje.

S Saručža abo wjele wjazhy ſ tamniſchego ſchulſkeho wo-krjeſa nam w naſtupanju tamniſchich ſchulſkich naležnoſcžow hiſčeze pschezo džiwny powjeſeze ſčelui. My někotre tych ſamych tudy ſo budželimi, ſ tej najpodwołniſchej próstwu, ſo by je, jeli ſu nje- wérne abo njeprawe, tamniſki ſuſes wucžer abo tamniſche cžecžene ſchulſke prjódſtejerſtwo ſwolniwje porjedžilo. Nedakžija Serbſkich Nowin je k tajfemu porjedženju ſubjerad kózdy czaſh hotowa a čze tež k temu doſahaze město d a r m o poſtečiž; pschetož dokelž je wona w tajfim naſtupanju wobſkoržena, dha ma na to džerzecž, ſo by wěrnoſež a prawda na ſwětlo pschischiſta.

My dženža na dwě powjeſezi ſpomnimy. Ta prěnja powje- da, ſo je ſerbſka ſibla na jajprjódzy jenož wot wucžerja-vifara k. Babika a na jeho pscheproſchenje ſ dobom wot dwieju ſchulſkich prjódſtejerjow ſe ſchule wuhnata a ſo po tajfim tajke ſahnacže ničo nje- placži, dokelž ſo wot zylo ſchulſkeho prjódſtejerſtwo a pôdla wot lokalneho ſchulſkeho inspektora ſtaſko njeje. Ta druhá powjeſež pak powjedo, ſo tón na wěſcht, kotrež je pod njenom ſarycžans- keho ſchulſkeho prjódſtejerſtwo w cžiſle 22 Serbſkich Nowin wot- cžiſhczan, tež wot zylo ſchulſkeho prjódſtejerſtwo wuſhōk njeje, ale ſo je to jenož jedyn ſchulſki prjódſtejer na ſwoju ruku ſčiniſ. Šchtó je jeho k tajfemu malopschemy ſlenemu ſtatu naſabili, to w tej powjeſezi prajene njeje, my pak ſebi myſliu, ſo drje to tež ſhoniu, jeli je ſhonicž čhemý.

S tuthym njech pak je dženža doſč ſo ſarycžanskich ſchulſkich naležnoſcžach powjedaue. Želi budže trjeba, dha hiſčeze wjazhy powjeſezi ſpchinjeſhem. Naſ ſu prawdy a wěrnoſeze dla wo- ſkoržili, duž tež čhemý w tajfim naſtupanju poſnu prawdoſež a wěrnoſež powjedacž a hdý by to tež doſki czaſh trač mělo.

S Poſchiz. Tudomne wojerſke towarzſto jutſje poſhwjecženje ſwojeſe noweje khorhoje na pyſchne waſčnje tudy wotdžerži a je wjecžor w Delnjej Hórzy ſkonči. Na tym ſamym ſo tež wſchelake druhe wojerſke towarzſta wobdzela.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. To je tola džiwnje, ſo je někotry človjek tola tak jara ſlaby.

Mots Tunka. Haj wſchaf, kózdy ma ſwoje njeboſtati.

H. D. Alle, hdý je ſchtó k Božemu blidu ſchoſ, dha ſo tola tón ſamý džen wopicž njeboſtati. A hiſčeze hórje, hdý potom jeli jeho nan ſvari, temu wotmolwi: Ty do gmejnſkeje kheži ſkuſheſh a niz do mojeho domu.

M. T. H. to by ſnadž lepje ſa njeju bylo, hdý vyſtaj ſo wobaj do teje hornjeje wſhy, hdž bě ſuſe džewjecž njeboſel žaneje

al oka do ſetliſ poſrjebanje, jako běchu džen prjedr wotroſčena

korečmym nimaja, podaloj, tať ſo w zyłej węḡy ani piwa ani palenza njeboſtanjesch.

Q. D. Što? že ne korečmy tam hžom dżewjecz njeđel nima a dyrbja spóchi wodu picz! Ale hdze dha je korečma wosta?

M. T. Hdnyž ſo tam prascheſch, dha praia, ſo je ju jedyn ſ leſežu wutwiedl.

Q. D. Džiwne kužy tola, aj aj!!

Přílopk.

* We Wroclawie ſo jena młoda knjeni, kotraž bē ſo hakle pſched krótkim čaſhom woženila, ſe ſwojim dolhim „Klejdom“ do jeneho woſa tak ſachmata, ſo bu wot koleža tak ſhlnie na pleſtr walena, ſo ſebi hlowu roſraſy a na měſeče morwa wosta.

* We Lobju je ſo 5. junija 17lētny wucžomnik E. Fischer pſchi kúpanju tepik.

* S khézorſkim ſwonom w Kölne nad Rheinom hiſchcze pſchezo ſwonicež njeſoža, dokelž je ſo ta ſchapha, ſe kotrež by ſo to po dolhim džekanju ſtačz móhlo, někak nalemila.

* W měſeče ſuſiatynje [w Galizji] je ſo wónzano 60 do- mow wotpaſito.

Cyrkwinske powjesée.

Wěrowani:

Michałska cyrkij: Ernst Hendrich Puhl, wobſedżer mlyna w Nadžanezech, i Hanu Mariu Rielke ſe ſtöneje Vorſeče. — Jan August Wagner, ſtolzntwarjer w Bukezach, i Emiliju Adelheidu Puhlez i Nadžanez. — Jan Kichizant, wobyldeł na ſidowje, i Hanu Hörbaueſ tam. — Jan Ernst Neumann, pſchetupſti počnoumožni w ſuknowej fabrizy a kumichtnym mlyne w Budyschinje, i Thyrzu Dorlinku Emmiju Piekarjeſ tudy.

Katholicka cyrkij: Jan August Eifelt, naient zyhelnicze w Baczonju, i Hanu Byżez ſe ſtöneje Vorſeče.

Aſchzjeni:

Petrovſka cyrkij: Kurt Klemens, Handrijka Aſchzantka, ſchafmarja, ſ. — Hermann Alwin, Moritzka Mroſa, cigarrydželaczerja, ſ. —

Michałska cyrkij: Kurt Alfred Marx, Handrika Handrika, pohonča, ſ. — Gustav August, n. ſ. i podhrada. — Biedrich Bruno, Petra Bohunera Hānsela, khézera a poleria na ſidowje, ſ. — Ely Madlena Bertha, Biedricha Ernsta Schülera, wobyldeřa pod hrodom, dž. — Kora August, Handrijka Kachpera, žiwnoſežera w ſtowezach, ſ. — Hanu ſelenę, Jana Merezinka, pohonča pod hrodom, dž. — Emma Theresia, Biedricha Hermanna Haſera, naientka na ſsokolzy, dž. — Maria Martha, Jana Petra Schramy, wobyldeřa w ſcijezach, dž. — Jan Ernst, n. ſ. we Wulkim Wielkowje.

Katholicka cyrkij: Jan Jurij, Jurja Měulanſteho, liſthnoſcherja w Małym Wielkowje, ſ.

Semrjeczi:

Džen 28. haperleje: Handrij Nowat, dželaczeř ſ Minatała, 43 I. — 2. meje: Biedrich Marz, Jana ſkrawa, restaurante-rajeňka w Czichotzach, ſ., 16 d. — 3. Korla Richard, n. dwójniſki ſ. ſ podhrada, 3 m. 2 d.

Čzáhi po ſeleſnižh.

Se ſhorjelza do Draždjan.

Wotjeſd ſe ſhorjelza	140	30	525	755	1115	245	515	715	1028
Lubija	25	335	65	840	125	335	550	80	115
Budyschina	235	45	645	915	1240	410	620	840	—
Biskopiz	spěchny čaž	430	720	950	115	445	645	910	—
Radeberga	—	50	750	1025	150	520	715	945	—
Vičijesd do Draždjan	345	525	820	1050	215	545	740	1010	—

S Draždjan do ſhorjelza.

Wotjeſd ſ Draždjan	—	620	915	1210	340	50	80	1115	1227
Radeberga	—	75	955	1245	415	535	830	1145	p. čaž
Biskopiz	—	740	1030	120	445	615	95	1220	—
Budyschina	—	810	1115	20	520	650	946	1255	14
Lubija	60	90	1145	240	60	730	1025	130	28
Vičijesd do ſhorjelza	645	940	1225	315	640	810	1115	210	8

Placžiſna žitow a produktow w Budyschinje.

3. junija 1876.

Žitowy dowos:	3676 měchow.	Na wikač		Na burſy	
		wot	hacž	wot	hacž
mł. np.	mł. np.	mł. np.	mł. np.	mł. np.	mł. np.
Vičenža	50 kilogramum	.	.	12	20
Rožka	=	=	.	10	44
Sečzineń	=	=	.	8	69
Wowlž	=	=	.	10	50
Hrōč	=	=	.	11	—
Woka	=	=	.	—	—
Raps	=	=	.	—	—
Zahly	=	=	.	12	—
Hejdusicha	=	=	.	15	—
Berny	=	=	.	—	—
Butra	1	=	.	2	20
Gšyno	50	=	.	5	550

Kórz pſcheižy po 170 punt.: 19 markow 74 np. (6 tl. 17 nřl. 4 np.) hacž 21 nřl. 76 np. (7 tl. 7 nřl. 6 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 16 nřl. 70 np. (5 tl. 17 nřl. — np.) hacž 17 nřl. — np. (5 tl. 20 nřl. — np.) — Kórz jeczmienja po 140 puntach: 12 nřl. 16 np. (4 tl. 1 nřl. 6 np.) hacž 13 nřl. 18 np. (4 tl. 11 nřl. 8 np.) — Kórz wowlža po 100 puntach: 3 tl. 15 nřl. hacž 3 tl. 20 nřl. — np.; hrōč: — tl. — nřl. — np.; woka: — tl. — nřl. — np.; Zahly: 4 tl. — nřl.; hejdusicha trup: 5 tl. — nřl. — np.; berny: — nřl. — np.; butra: — tl. 20 nřl. hacž — tl. 22 nřl.; gšyno po 100 puntach: 1 tl. 20 nřl. — np. hacž 1 tl. 25 nřl. — np.

Nawěſtnik.

Wot najwjetſcheje wažnoſcje ſa w Groſbreitenbachu w Thüringskej je woezi kózdeho. Prawdžiwa wot lěta 1822 ſwetoſławna. Štaſanja Dr. Whito wa a ſlacon po 1 marku pósćzeli mi budyscha hrodowſka a raleczjanska haptňka.

Pſchedawanje.

Sahrodniska žiwnoſcž Kat. No. 27 w Borszach pola Budyschyna budze po ſ 13½ kózami pola, k njej bluſchazym, a ſ twarjenjemi pónđelu 19. junija t. l. popoſdnju w 3 hodžinach pod wježnogrychtſkim wjedzenjom a pod wuměnjenjemi, na termiji woſjewiomnymi, w domſkich tam na pſchedažowanje pſchedawacž.

Handrij Ssowa.

Woſjewjenje.

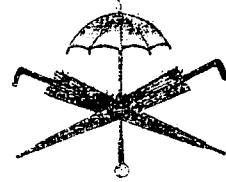
Džiwocžanske ſerbſke ev. luth. missionske towarzſtvo ſmeje ſutje popoſdnju jaſo na ſwiatu Trojizu ſwoju lětnu hlownu ſhromadžiſnu, na kotrež budže ſwoj ſydom a dwazhyt lětny džen ſwječicž. A dokelž ma ſo w tutej ſhromadžiſnje, kaž kózde lěto, nove woſwolenje ſaſtojnſtwa, kaž tež ſlicžbowanje dohodow a wudarowow ſtačz, dha ſo ſ tutym wſchitke ſobuſtawu towarzſtwa lubje proſcha, ſo jutſje po myſhpore popoſdnju w tſjoch tudy w ſchuli bohacze nutſnamykač a hnydom pſchi nutſtupjenju ſwoje woſwolenje liſejiki wotedač.

Petr Mlont.

K dobrocziwemu wobkedażbowaniu!

Wulki a rjany wubjerk **klónežnikow a pschedeschež-**
nikow porucza pschedeschežnikowa fabrika

H. M. Schmidt

na je rjowej haſy čo. 268.

Wszé porzedzenja a poczehnjenja ſo derje a tunjo wobstaraja.

G. Joachim, Atelier sa njeboſne ſazadžowanje ſubow, operazijs ſubowe, plombirowanie, cziszczenie, sahnacze ſubhlenja atd., w Budyschinje, na ſmutsknej lawſtej haſy 120 pola f. pjetarja Klingsta. K ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Sahojenje klepoſcze, po najwczęſtſzym, bjesboſnym a bjes-operirowanym. Wozjolek Dr. K. Weller sen. w Draždjanach (Victoriastraße 4.)

Wotewrjenje ſkutkowanja.

Czegęſzeniemu wobydlerſtu Budę a wokoloſeje ſ tutym najpodwołniſcho t na-wiedzenju dawani, ſo ſym ſo tudy jako

krawz

ſaſydlit. Dobrocziwe ſkaſania po mérje ſo derje a trajuje wobstaraja, tež mam ja ſkład hotoweje drasth.

S poczehzowanjom

August Pielak

krawz
ſ bydlenjow bliſko zytkwie.

H. 32142 b.

Aukzia.

Piatk 23. juni ja t l. dopoldnia wot 9 hodzinow bu-dża ſo

na knejžim dworje w Krakezach
pschedydenja dla wjchelake móble a druhe węzy, tež jena fu-cza a wjazorh kuczowy grat pod wuměnjenjemi, psched aukziju wosſewjomuymi na pschedadzowanje pschedawacž.

H. Meisel.

Czerſte nowe wuhorje
doſta a porucza
E. Schröter, rybotupz.

Koſlaze kožki, naſymni, ſoječe, tkho-rjowe, mordarjowe (kunjaže) a liſčeze kože kupuje po najwyſtſich placzisnach

Heinrich Ranga

w Budyschinje pschi ſerbſkej katholiskej zytkwi.

Šewój bohacje wuhotowany ſkład

męzow

je ſukna, židy a drugich tkaninow porucza

Emil Flegel

na ſitnej haſy a na róžku ſerbſteje haſy.

Jedyn dobrýjenopschedzny wós ſch-e-rokeje kolije a je ſeleſnymi wóſkami ma na pschedan J. Henka we Lusy.

Klobukowe a mězowe khlamy

en gros

en detail

R. Tworoger

w Budyschinje pschi mjaſowym tor-hoschzu w poprjanowej haſy ſ na-pschedza radneje kheze porucza ſwój wulki ſkład po najtunischiſch placzisnach.

Jena kheža ſe ſelenej ſahrodu je na pschedan pola Wežki w Štežinje.

Wosſewjenje.

Dr. Hufnagelowy ſamaritski lektor je jenej ſonje tudy, na żoldk czerpjazej, iara dobre ſlužby czinił a mam ja po-ruczoſć, Waſ proſyčz, wot njego hiſcze 3 bleſte po $12\frac{1}{2}$ nſl. dobrocziwe poſlaćz. Flögeln pola Bederkeſa, 23. dec. 1869.

H. Börger,
zyrſwejz a hlowny wuczer.

Dr. Hufnagelowy ſamaritski lektor w bleſchach po 75 np. a 125 np. ſ wu-loženjom naſožowanja ma na pschedan: w Budyschinje Heinr. Jul. Linda.

Jedyn ujezenjenem ſahrodnik ſo ſ tutym t wobſtaranju wſchę ſahrodniskich džetow w miestach a na wſach najpodwołniſcho porucza a by wón tež jako ſamostatny ſahrodnik do ſlužby ſtupiſ. Wſcho dalshe je ſhonicz na drzewowych wiſach čo. 499 pola korečmarja Brody.

Sprawny wulki wotrocžk bórſy abo tež poſdžiſho ſlužbu namaka na knejžim dworje w Dobroſižach pola Njeſhwacžidla.

Czerſtyw portlandcement, gyps, erndu, molerſke a murjerſke barby, ſirniſh, laſi, woliſke barby, ſliſ, viſle, maſerirowaſe walzy atd. porucza w najbohatſchim wubjerku

J. G. F. Niecksch.

Drjewowa aukzia na drobjanskim reviru.

Schtwórk 15. junija budże ſo 67 Rm. tkójnowych ſchczępów, 27 = = = pjenow a 48 tkójnowych dolkich hromadow ſa hotowe pjenejſh na pschedadzowanje pschedawacž.

Shromadžisna na namjeſnym puczu pola haſka dopoldnia w 9 hodzinach.

Grabińska Linſiedelska in-ſpekzia w Minakale.

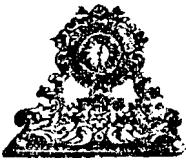
K. Hoffmann.

1050 markow je t 1. julija abo poſdžiſho ſa dobru wěſtoſć na ležomuſej wupožyciſ. Wot toho? to je ſhonicz we wudawarni Serb. Nrowin.

Sklad czaſnikow wot J. G. Schneidera

na smutkownej lawskiej haſzy, pódla tórmu.

Wulki wubjerk w schéch druzinow czaſnikow (segerjow) po najtunisich placzisnach.

Jenož derje wotczehnjene czaſniksi ſo pod twjerdym rukowanjom pſchedawaja.

S dobowi poruczani prawdziwe ſlēborne rjeczaſti, prawdziwe talmiſtoczane rjeczaſti a poſloczane rjeczaſti we wulkim wubjerku, teho runja prawdziwe ſłote rjeczaſti, medaillonu a kuczki.

Hewak pſchispominam, ſo ſzym ſerbſkeje rycze mózny.

Skótny pólver s czerstwych ſelow. Korneburgski skótny pólver.

Pólver psche kófku. Pólver psche pripotamu proſhatow.

Kockwijski balsam. Biſchankowy ſałowy pólver

porucza

hrodowska haptika w Budyschinje.

F. A. Böhme, rěſbar
w Budyschinje na ſwonkue lawſkej haſzy 788

porucza ſo k wudželanju

rowowych pomnikow

s pěſkowza a marmora.

Sprawne poſluženje a tunje placzisn.

NB. Sklad hotowych pomnikow.

Rjenjesh, fotrež ſo wot 1. junija wjazp pſchi placzenju brac̄z ujetrjebaja, ja hac̄z na dalsche ſa volne bjeru.

W Budyschinje, na bohatej haſzy.

Heinrich Preu & Co.

Drjewowa aufzia

w demjanskim ryczerkubleriskim ſeku.

Ssredu 14. junija t. l. dopoldnia wot 9 hodzin budža ſo w korezmie „Kleebusch“ pola Demjan, w ležowych wodželenach džeczelowe kerki, liskeža hora a Razez kerki ſi nastajanych ſněhoſlemkow:

105	Rm. mijehkich ſchęzepow, Nro. 1 — 38, 41, 42,
60	= = ſliplow,
3	= = pjetkow, Nro. 3,
22,6	ſtotnjow mijehkich ſhytkow, Nro. 1 — 53,

83 khójnowych dolkich hromadow

pod numérjeniom naſhadzenja a pod numérjenjemi, předy wosjewomnymi na pſchedažowanje pſchedawac̄z.

Kupowario ſo proſcha, ſebi drjewa předy wobhladac̄z a ſo teho dla na ležnika w ležowym domje pola Huski wobrocziej.

Drjewa ſteja wſchē pſchi kmanych puczach.

Hrabinsle Schall-Riaucourſe hajniſle ſarjadniſtwo w Husz̄y.

Hugo Spelt.

Wědomnoſtne wopíſmo wo Paul Kneifelowej wloſhowej tinturje.

Podpíſany je po wobſchérnej pruſhy tuteje tintury namakał, ſo je to niz jenož oſſolutne njeſt kódný práparat, ale ſo ſu w nim najnadobniſche, najwubjerniſche, tak derje atheriſte, balsamizy aromatiſke, kaž tež vegetabifte a duchoſte wutki do najzunſcheho ſjenoczenja ſwiedzene, a ſu w tele ſe wſchém prawom, hlaſneſi tinturje wſchē te wutki wopſchijate, fotrež po mojich wobledžbowanijach a naſhonjenjach, kaž po wulkih a hlaſnych lečkarjow pſchi wſchēch čerpjenjach kože hlowy a wloſhov, jako: wupadanie, ſazne wobſchēdživjenje, hajhama plechawoſež, w unohich padach, kaž ſchupiſny a kushezisny ſi nje dwelny w uſpěch o m ſo nałožuſa. Tu ſamu k pſchego dalschemu roſpřeſtrjenju wſchém wloſhopaſſientam, kaž tež woſebje taſkim, kiz chzedža ſivoje wloſh wobarnowac̄z a wothladac̄z, jako wubjerry toiletny ſredk najnaležniſcho poruczam, wobtwerdžam a wobkruczam tole ſwědczenje jako do ſpołnje njeſtroniske, jenož po wědomnoſci a prawdze. — Dr. Hess, wědomnoſtne wězynuſtojny, kral. pruſki haptikar I. klasy, ſuđn. pſchiphany chemikar. — Ženicki ſklad teſle tintury ma w Budyschinje Heinr. Jul. Linska w bleſchach po 1, 2 a 3 markach.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnych czaſow dopokaſany, ſi najlepſich ſelow a körjenjow pſchihotowanym pólver, po jenej abo po dwemaj ſzízomaj wſchědžne truwom abo wokam na prenju piſu naſypany, pſchisporia wobžernoſci ſpłodzi wiele mlóka a ſadžewa jeho wokipjenje. Pakęzik placži 40 np. a je k dostac̄zu w hrodowskej haptyz̄ w Budyschinje.

We wudawarni Serb. Nowin ſu ſa 50 np. dostac̄z: **shērluſhe a ſpēw** wot Petra Mlonka w Džiwoczizach. Druhi ſeschiwki. — W tutym drugim ſeschiwku ſu ſhērluſhe a ſpēw, tiz kſchęcijanſtu zhrkej a człowjeka a człowſke živjenje naſtupaja. Woni maja tele napiszma: Biblijā jako twaſhny dar, poddače do Božjeje wole, Boži dom, czaſh njevry, czaſh potutu, troſt w czeſkich podendženjach, cholera, naſch dompućz, puczej dwaj, narodny džen, dželenje džowti wot starskich, ſa ſwoje džecži, wjezor živjenja, letny džen ſmijercze lubuje mandželskeje atd.

Tež je preni ſeschiwki ſa 50 np. we wudawarni Serb. Nowin dostac̄z.

Do Port Adelaide

w Australiji,
wobſtara w ſeptembri ratarjow, dželacjerjow, rjemjeknikow a hlužobne holzy ſa 33 markow abo 11 tolet

C. A. Matthei
w Hamburgu.

P. P.

S tuthm dowolam ſebi, czechem Serbam najpodwołniſchho wosjewicž, ſo bym na dženſniſchim dnju dlehe hacž 25
lēt wobſtejaze

Kolonialtworowe, tobakowe, cigarrowe a ſpirituſowe detailne khlamy

knjesa Reinholda Klemma na ſwoneknej lawſtej haſy na ſo wſak a je pod mojej ſirmu

Th. Grumbt

dale powjedu.

Waſz proſcho, ſo by ſo doverjenje, předawſchim wobſedžerjam ſpožcene, tež na minje dobročinje pſchenjeſto, budže moje
jenieſke prózowanje, pſches tajne ſprawne a ſpeſchne poſkuženje mi Waſche czechene ſpodobanje dobyež.

W Budyschinje, 8. meje 1876.

S doſpolnym poczeſzowanjom

Th. Grumbt.

Knjesej kublerjej Reſtej ſ Rodez, ſapóſzlanzej druheje komory ſaf- ſkeho ſejma w Draždjanach.

Jako ſo w 41. ſjawnym poſedzenju druheje komory, 10. haperleje
tuteho lēta džeržanym, wo petiziji powſhitkomneho ſakſkeho wuczerſkeho to-
wařtwa „wo ſawiedzenju bibliſkeho wuczaha“ město biblije do ſchulow jedna-
ſche, ſeže Wn, czecheny knjes Reſtej, ſ rycerſzijanskej wérjazej wutrobitoſcu
ſa dalsche wobkhowanje zykleje biblije w ſchulach wuſtuſowali ſ tym ſvědeče-
njom, ſo je biblija „Bože klowo“, kotrež žadny člowiek nježmě pſchedželacž
ani pſhczinię. Pſchi tym ſeže tež wſchelake nadpady na ſtary teſtament ſ
tym wotpoſafali, ſo ſo nowy teſtament w ſjwojim dopjelnjenju na ſtary teſta-
ment w jeho weschzenjach powołuje. Tač ſeže ſ rycerſkej ſjawnoſcu a wu-
trobitoſcu, kotrež wéra dawa, pſhczinu tamnemu žadanju, tač tež pſhczinu
temu wotpoſladanju, kotrež ſa tamnym žadanjom ſo hiſcheze potajne khowa,
ſwěru wojowali. Sa to waſ ſo ſe požohnuj, a ſo to mějce tež naſch
pſhipoſnacža połny wutrobný džak.

W Budyschinje 29. meje 1876.

Serbska hłowna předarſka konferenca přez ſwoje předsydſtwo.

Agentura Newyorkſkeje Germania
živjenje ſawecjazeho towarſtwa

Paul Michaelis

na jerjowej haſy 266,

knihiwjasarūja a galanterijowe khlamy

w ſjenoczenju ſ agenturami,
pſchi potriebje czechenej publizy najlepje porucža wulki ſkład rjanyh galanteri-
ſkich wězow, wſchitke piſne a kontoirſke potriebnoſće, wobſtaranje czechecjerſkich
dželov wſchěch druzinow.

P. Michaelis

Inhiwjasar a galanterijſki dželar,

fastrojnuk přjódkejazhnych agenturow.

Wosjewjenje.

Létiuſhi hermant a ſkóne wici
budža 19. junija wotdžerjane.

W Guežinje.

Gmeinska rada

pſches
J. Hatnica, gm. přjódkejazra.

Dweju dobreju dželaweju
ſonjo w ma na pſchedanu
ryczerſkuſlo w Saryczu.

Mukzia trawy.

Szyño na ſprejowych kłach ryčerſkuſlow
Kolbiſza a Schezenzy, k ralecjanſkemu u-
tnieſtwwu kluſhazeju ma ſo pod wuměnjen-
jemi, w termiji wosjewiomnymi na ſlědo-
wazhych dnjach na pſhczadžowanje pſhce-
dawacž:

pónđelu, 19. junija t. l. rano
wot 9 hodzin

w Kolbiſzu; ſapocžatk na hradowſkej lužy;

wutoru, 20. junija t. l. rano wot
9 hodzin

w Schenzeňzy; ſapocžatk pſchi knježim mlynje
w Kolbiſzu.

W Ralezach, 10. junija 1876.

R. Belz, wyschſhi hajnit.

Sserbska holczka ſe wſy može 1. julija t.
l. w Budyschinje dobru ſlužbu doſtač. ſ
Hdže? je ſhonicz we wudawarm S. N.

S tuthm ja najpodwołniſchho ſ naviedje-
nju darbam, ſo ja netko ſlužby a města ſa
wotrocžkow, ja džowlki a tež ſa dojki w tu-
domnej a w dalschej ſtronje wobſtaram.

Tyſcherla Mejerowa
na rejnifkej haſy cžo 320.
džowlka njebo pſhczajazeje žony Meisterki.

P o r j e d Ŝ e n j e .

W navěchtlu ſe Sarycza, w cž. 22 str. 178
wotczechem, ma město podpižma „Schulſte
přjódkejazrwo“ ſtejcz „Scholta, Schulſki
přjódkejazr.“

Štvortlētna předplata
we wudawařni 80 np.
na němských póstach
1 M., z přinjenem do
domu 1 M. 15 np.
Kožde čísto placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja
so we wudawařni Serb.
Nowin naróžku zwon-
neje lawskej hasy čísto
688 wotedać, placi so
wot rynka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smolef.

Čo. 25.

Sobotu, 17. junija

1876.

K n a w j e d ź e n j u.

Czi žami czechjeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow”, kotiž chzedja sa nje na tsecze schtwortleto 1876 do předka placicž, njech netko 80 np. we wudawařni „Serbskich Nowinow” wotedadža. Czi, kotiž ſebi „Serbske Nowiny” psches pôst pschinjeſč dawaja, njech tola njesapomja, ſebi je tam bôrsh ſkaſacž. Na schtwortleto ſaplačzi ſo ſa „Serbske Nowiny” na ſatſkých a pruſských póstach, kaž tež w druhich krajach němskeho khezorſtwa 1 marka a ſ pschi-enjzenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakzijs.

Ł s i ʃ l o w a.

Jedyn žid w Draždjanach w jenej korečnje jeneho barlinského ſupza wuhlada, ſi kotrymž běſche ſi lipſkeje maſhy na želesnizy jět. Wón ſo i njemu wobroči a rjekny: „Njeſeſče Wy tón wulki barlinski ſupz, ſi kotrymž ſym ja wežera ſi Lipſka hacž ſem bojel?” „Haj,” rjekny tón Barlinjan, „tón ja ſym a mi je ſo derje luſtilo, jako mi na pučju wſchelake žortniwe wězny povjedaſcheže. Nje- wěſče dženja nicžo wjazhy?” „O haj,” wotmolwi žid, „jeli chzecze, dha ſadžmoj jedyn pschecžiwo druhemu po marzji; pschetož ja wém, ſo Wy ani tsi ſłowa po mni wuprajecž njemžecze.“ „Schto?” ſawola tón pschekupz, „ja njebych tsi ſłowa wutřechičz móhl! Žowle je marka!” A wón ju ſadži a žid tež. A žid rjekny: ſowat, Barlinjan tež: ſowat. Dale: ſurjatko, tež: ſurjatko. Žid po pocža ſmějkoſtacž a praji: wopaki. Duž Barlinjan pocža tam a ſem myſlícž, w čim je ſmolit. Bjes tym pak wucžeže žid kruch ſtrhý ſi dyhſala a napiſhý ſmužku na blido, prajizy: „jedyn raſ ſym dobył!”

Hisčeže raſ!. Žid rjekny: hajniſhcežo, ſupz: hajniſhcežo; žid: pampuči, ſupz: pampuči. A ſaſo ſo tón hebrejar ſmějkoſtacž a praji: wopaki. A jako běſche druhu ſmužku napiſhý, ſawola ſupz: „hisčeže raſ!” a tak wonaj tu wěz hisčeže ſchecze króč ſeziniſchtaj. Na to pak ſupz džesche: „Netko chzu Waſ ſaplacicž, jeli móžecze mi dopolaſacž, ſo ſym ſmolil.” A tón žid wotmolwi: „Wy džé to tsecze ſłowo ženie po mni prajili njeſeſče. „Wopaki” to běſche kóžde króč moje tsecze ſłowo a dokelž to ženie njeprajichče, ale ſtajnje prjedy ſa mnu ryczech ſastascheze, dha ſym ja dobył.

„Žowle je wožom markow!” praji ſupz; „to je trochu droho, ale i čemu njejkym mudriſchi był!”?

Knjes a ſlužobnik w jenym kožu.

Jedyn wjecžor zuſy knjes ſe ſwojim ſlužobnikom do hoscjenza jeneho města njeſaločo rěki Rheiňa pschijedže a da ſebi jědž a pieže derje ſlodžecž, woſebje poſleniſche, pschetož hoscjenzarjowe wino běſche dobre a hdvž bě jena bleſcha wupita, dha wona bôrsh ſa poſnej woſasche. Teho ſlužobnik, kiz ſa jenym druhim blidom ſedzech, ſebi pomysli: „Ja nochžu mojemu knjeſej žaneje hańby činicž”

a wón, kaž w hněwje, jenu ſchleñzu po druhé wupi, „a hoscjenzař njejkym měnicž, ſo ſmoj ſkupaj ſlepzaj.”

Po wjecžeri rjekny knjes i hoscjenzarjej: „Wasche wino mi ſlodži; pschinjeſče mi jenu bleſchu horje do mojeſtwy.” A ſlužobnik hoscjenzarjej ſchepny: „Mi tež jenu!” pschetož jeho knjes ſebi wjele wot njeho lubicž daſche, dokelž jemu wſcho derje wobſtara a pschi pucžowanju ſi nim w jenej a tej ſamej ſtě ležecž dyrbjeſche. Duž knjes ſa ſwojim blidom ſlužobník pschi ſebi myſlēſche: „To wſchak je czeſka ſlužba, hdvž dyrbi cžlowjet piež, město teho ſo by ſpat. Ale wino je wſchak dobre, hacž runje trochu ſylne.” Tola jako mějeſche ſa ſwojeho knjeſa druhu bleſchu pschinjeſč, dha ſebi tež jenu ſobu pschinjeſe. Skónčenje pocža jeho knjes ſi nowinami wotje ryczech a ſlužobník tež tu a tam ſlowcžko pschibuny. A jako ſo knjes nad tym džiwasche, ſo ſu w Schleſynské wulki elefantowu koſcž namakali, ſlužobník wuraſy: Šſlawa knjeſej elefan- tej! a tež ſchleñzu hacž do dna wuraſy, ſo jemu wino jenož tak po pôžerku do žaldka dele pluskotaſche. A knjes cžitasche, ſo je jedyn ſeminariſt pschi wulki wohnju džecžo jeneho krawza ſi plo- mjenjom wumóh, ſlužobník „Šſlawa ſeminariſtej” wužwamli a ſwoju horliwoſež ſi tym haſchecž ſpyta, ſo potau ſchleñzu do ſo ſliny. Napoſledku knjes rjekny: „Petrje, nětkole chzemoj ſo lehnycž!” Petr na ſwoju bleſchu poſlada a wižimſki, ſo w njej nicžo wja- ſy njeje, wón wotmolwi: „Moje dla, pschetož delka wſchak hžom dawno ſpia a tam žaneho wina wjazhy doſtač ſnjemžemoj.” Duž ſo wobaj ſpacž lehnycſtaj. W nožy na ranje něhdže wokoło dwe- ju hodzinow Petr wotucži a ſo dopomni, ſo je w knjeſowej ble- ſchi hisčeže někajki ſbytk wina wostaſ. Wón teho dla ſtanu a jón wuſrěbny, prajizy: „Wſchak hewak tón Boži dar wotſteji!” Zato pak chžyſche ſo ſaſo lehnycž, běſche ſwoje kožo ſmolil a trjechi na knjeſowej kožo. Duž ſo pódla ſwojeho knjeſa lehny, ale ſi hlowu i noham, tak ſo mějeſche ſwojej nosy pschi knjeſowym wobſtici. A wón bôrsh wuſhny. Po khwili pak knjes wotucži a dokelž tak džiwo- nje wokoło njeho wonjeſche, mějeſche wón, ſo ſnadž je w ſeženje khamork, w kotrymž ma hoscjenzař ſtare twarožki ſtejo. Wón ſo teho dla wobroči, ſo by nawiežil, hacž ſo ta wěz tak ma, pytny pak, ſo je pódla njeho někajke čzopke ſtwarjenje. A tole ſtwarjenj

šo pocza hibacz. Duż wón najpredy s' czicha, ale potom s' połnym hłosom sawola: „Petrje, Petrje!” „Shto bħu tħejże?” wotmolwi klużobnič. „Pschinđ mi i pomoż! pschetoż něktón pħadla mie legi;” Petr wotmolwi a chy়asche ho kust rošċajhnej, tak so s' lewej nohu kniesej do schije stocżi. „Petrje, Petrje! wón cżiġiżet mi na schiju lěse!” wołasche knies a pschi tym s' nohomaj wokolo ho stor-koſche. „A mój mie do noha tolla!” wołasche Petr. „Czijń jeho s' loża,” rejeſe knies, „a pschinđ mi i pomoż!”

Duż tón klużobnik swojego pschecżownika sa nosy hrabny, a jako to jeho knies pytny, wón też swojego nadpadowarja sa nosy pschimny, tak so jedyn druheho dżerzeſche a njemóžesche żadyn druhemu pomhaę. A Petr klijesche a seleſche kaž Turka, jeho knies pak drje njeħakrowasche, ale tola dobrych duchow s' czicha i pomoż wołasche, so bħdu jeho njeħaczejel schiju swinħli. A to budżishe go skoro stacż mōħlo, pschetoż na jene dobo hosczenza, kiż bē hiżom stanył, taſke wrjeħnjenje saħħyscha, so wsħe wokna sarżachu a czażnikowy perpendicular stejo wosta. Jako pak wón se saħwecżenej kievu horje do iſtixi pschibexa, wobaj, jedyn druheho dżerzo, na schpundowanju leżeschtaj a wo pomoż żalofnje wołaschtaj. Ale wonaj s' jenym dobom wocżichnixtaj a se spodziwanjom na go shladawaschtaj. „Shto? Petrje, to dżej bħu ty! sawola knies. „Ah, to sc̄e wu byli!” faborcza klużobnik. A wonaj stanshataj a go kóðu do swojego loża leħnixtaj. Na ranje pak żadyn ani klowęċċa njepliky. Jenoż pschi wotjedżje knies i hosczenzarjej schepny: „Hdyż budu tu īnabż saħo nozowacż, dha saħwecżenu kievu do teje stixx stajcże, hdyż smēju swoje ložo!” „To go wě!” wotmolwi hosczenza a smejkotajo sa kniesom a klużobnikom hlaħasche.

Swētne podawki.

Němske khēżorstwo. Sakski ſejm budżet 24. junija wot krafa zamieho wobħankjeny. — Prēnja komora je postajila, so nowy dochodny dawk jenoż hiżom w tutym lēče do žiżwjenja stupiż nima, so pak ma go to na nowe lēto stacż; druga komora je pak tule należnoſć na dalschi čaž wotstorċiła, tak so smejetej so wobej komorje tuteje wēžy dla někak w tym siednacż, schto dyrbi go po prawym stacż.

Sańdżenu njeħdżelu go na leżomnoſčach wħy Ullersdorfa pola ġitaru krupy tak jara dżēħu, so bħdu pólne plody do cżiġsta sbite a khēże, w delnim dżelle wħi stajaze, s' wjetsha powodżene; dwie mjeniſchei khēżi je woda żobu waħala. — W kżiżodnym cżiġiġi měſtaſku Grottawje su krupy, kiż bēħu tam kaž holbjaže jaġa wulfe, też wħċo ibile a na torħosħeżu a na haħsax bē tajla wulfa woda, so tam 2 hodžinje dolho nichoton khodżicż njeħożeshe.

W Draždjanach je 13. junija bħixi na haħsi jenemu formanej dweju konjow, nħadże 500 toleť hōdneju, sarayk a jeho żanienho tak fuqnej tricħi, so dyrbjaħu jeho do hojeñnej donjeſč, hdyż hixxex bjes rycże leżi.

Ministerstwo snutskomnych należnoſčiow je dżelacżerżi Paigowej, 73 lēt starej a we Wachwitzu hiżom 50 lēt na kralowstu winizu na dżelo khodżazej, wulku kħlebournu medaillu „sa żwerniċeż w dżelle” spożegħi, kralowa Karola pak je jej pjenjeżiñ dar pożlala.

W Draždjanach mějachu pōndżelu a witoru wulke desħeże, tak so bēħu někotre haħsi zylo powodżene a je woda ludżom do pinżor bęžaka.

W Draždjanach je ruſki statny radžicżel Witulin hiżom někotre lēta žiwh. Wón je i twařbje noweje draždjaniskeje ruſkeje zjrkwie 185,000 toleť darik a někko też hypothekki dolh wot 20,000 toleť, na tej zjrkwi wotpocżoważi, ham saplačiż.

Ministerstwo je ſejnej kralowski dekret prjódkoħożiło, po kotoru iż-żebi wotvarżeſu noweho dvórfleħo theatra w Draždjanach hisheż-że 780,000 marķon żada.

W Temerje bliżko Dovenawa go 8. junija jedyn wulki dwór wotpali. Jako bē iż-żebi skonċenzi, sta go to njeſboże, so bu tħ-scheski misħtri Wappler s' Plauen, kiż bē na haċċenje pschisħol, wot jeneje ſeċċen, katraż go njeħabżi saħġpny, na mēscże faraġen.

Pschecżiwo diaconej Stöckhardtnej w Planiku je krajne evan-gelisko-lutherske konsistorstwo skorżbu na wotħadżenje salożi, dokelż je wón pschikasnjam konsistorstwa nj-poħluskħny.

Dotalny mēsħċażanski radžicżel Bluma w Lubiju je fa mēsħċaż-noſtu (burgermejſtra) w Sebniku wuſwoleny.

S Barlina piżaja, so je ſebi němski khēżor, kiż chy়asche na rusleħo khēżora, někotry čaž w Ħemu pschewbywazeho, w Barlinje wotċakowacż, tu wēž hinal pschewyħlit a go wutoru 13. junija do Ħemu poda a tam hacż do 18. junija s' russim khēżorom w hromadże wostanje, fotrjż go tehdhi saħo do Petersburga wrċċi.

W nowštim čažu wħelakle němske nowiny piżaqi, so chje Jendželska ļupu Helgoland, w němskim abo ġewjerniym morju leżazu, němskemu khēżorstwu wotstupiż, ale w jendželskich nowinach hisheż-że niċċo wo tym prajene njeje.

Wjierch Bismark go najskerje khwilu na żwoje lauenburgske kubla poda a go potom na někotre mēsħażi do Kissingena pschewyħdi.

Dokelż je někko w Turkowskej nowy sultan, dha go to piżmo, kotreż fu němski, ruſki a awstrijski kanzlej psched někotrymi njedżelemi w Barlinje wuradżili, sultanej Muradej pschepodało njeje a to też woxebje teho dla niz, dokelż je Murad klubiż, so chje w swojich krajach wħelakle polepsħiċiż a też hubjeniſto turkowskich kħeſeċ-ċi-janow wotstronicż. — (W nowštim čažu je kóðu nowy sultan wjiegħi lubi, ale njeje nieżo dżerżat, a je wjiegħi bôle pschedo wjazy hubjeniſto na kħeſeċ-ċi-janskich poddanow w Turkowskej pschisħlo. Duż też my klowam noweho sultana prjedy wērič njeħożemy, hacż jeho dobre skutki widżiġi. W poħleniċi dñiach je wón po-stajik, so ma go se wħelakle nahladnich mužow krajna rada w hromadu powołażi, w kotrejż budżet tħeqċiha kħeſeċ-ċi-janow. To pak budża naisskerje tajżi mužo, kiż stracha dla i wħchemu „haj” praja, schtoż Turbojo wuradżi; a hy bħdu też po prawdże wot-hloħowacż chyli, dha to tola nieżo pomhačż njeħbudż, dokelż fu turkowske żobustaw krajneje rady stanje we wjetħinje a kħeſeċ-ċi-janow teho dla kóðu ras pschewħlożu.)

To, so je Jendželska sħawnje na turkowsku strunu stupiża, je drje ważna wēž, tola pak niz tak ważna, kaž ſebi ludżo najeprjodżi myħħlachu; pschetoż wόjna s' teho njeħbudż, dokelż dżej nictón Turkowsku wόjnej nħadpaniż nochże a jej teho dla Jendželska pomhačż njeħtrjeba. Jendželska go też żama do żaneje wόjnej sapleċże njeħoż; pschetoż wona je drje fuqna na morju, ale kħala na kraju; wona ma drje wjiegħi wόjnej kħodżi, ale ma ħa wόjxa, tak so na kraju wόjnu wjiegħi njeħoż, jeli go Franzowska s' nejj njeħħenocżi. To pak Franzowska, katraż je psches krymsku wόjnu doseq jaħkod-waħda, wēſče njeħħen; pschetoż tehdhi bē wona pschecżiwo Ruħżowskej njeħħiċ-ċi-jenje fuq-sħidha, někko pak pschecżiſtwa Ruħżowskeje pyta. A woxebje pschecżiwo Ruħżowskej je tola nowiċhe skutkawnej jendželskoho ministerstwa sħożene. — A wjissie teho hisseč-če němske, ruſski a awstrijske kniežerſtvo w sħenocżenju steja a drje też naisskerje vléha sħenocżenje wostanu.

Awstria. Arċiċ-ċi-jewwa Albrecht je go do Bruxela poda, so

by belgijsku kralojsku hvojbu wopytal. Na domojpuću wón najsterje němsteho a ruskeho khjózora w Emšu wopyta.

S Dubrownika (Ragush) pižaja, so je šo teho dla, dokelž je nowy turkowſki sultan hwojim kchescijanskim poddanam wobhnađenje spožčil, jeli šo bortsy podczišnu, wožom kchescijanskich hwojbow domoj wróčilo. Alle dwaj kchescijanaj bushtaj 10. junija w Ratiwje wot Turkow skónzowanaj.

Bolharjy, pod turkowſkim knjejstwom stejazy kchescijenjo nochzedja ſebi turkowſke podcziſhczowanie wjazy lubicj dac̄ a ſo tež pſchečzivo Turkam hotuja. Woni ſu hižom nekotre mjeniſche bitwy ſ Turkami meli a tych kóždy ras wotraſyli. Woni pak Turkow prjedy nadpadowac̄ nochzedja, hac̄ budža ſ najmjeniſcha 50,000 muži ſylni. Gswoje hromadniki maja w balkanskich horach a ſu ſ brónju derje ſastaranii.

Sultan je na ſerbiskeho wječha Milana pižmo poſkał, ſ pruczenjom, ſo by ſwoje wójſko roſpuſhčil. Tón pak je wotmolvit, ſo to cžinicz njemóže, dokelž Turkojo na jeho kraju nadpadu cžinja. Jeli cži Sžerbiu na počoi wostaja, cheze wón tež Turkowſku na počoi wostajic̄.

Ze Serbow.

S Budyschin. Sañdženu pónđelu jało 12. junija bushtaj wot tudomneho wobſneho wokrježa dwaj ſapóžlanzaj ſa ſakſku ſtrajnu synodu w Dražđanach wuſwolenaj. Jało duchowny ſapóžlanz bu t. farat Imiš ſ Hodžija ſe 46 hložami wuſwoleny a dosta hewal t. primarius Kuhn w Budyschinje 23 hložow, farat Gärtner w Porchowje 21 hložow a farat Richter ſ kamjeniſteje ſtrony 1 hlož; jało ſwētneho ſobustawa t. rycznika Jakuba w Budyschinje ſe 56 hložami wuſwolichu a dosta hewal t. ryczer-kubler Reich nad Belej 32 hložow a 3 hložy ſo roſpróſhichu. Knjes rycznik Jakub běſche tež hac̄ dotal ſobustaw synodу a dyrbjedje wuſtupic̄, dokelž běſche wuſtupowaný.

— Knježa wučjerjo dražđanskeje wokolnoſeže ſu w ſwojej požlenjej ſhromadžiſne, w kotrejž běſche ſo jich 250 ſechlo, ſwoj wuſtup ſ powſhitkomneho ſakſkeho wučjerſkeho towarſtwa wobſanki, dokelž ſo jum duch tuteho towarſtwa, kajliž ſo w nowiſhim ežazu ſjewi, tak pravje wjazy njeſubi. Prěni naſtorč t tutemu wuſtupu je pječja to wobſtejenje dało, ſo běſche ſo wot powſhitkomneho wučjerſkeho towarſtwa petižija na ſejm poſkała, w kotrejž ſo wto proſhſe, ſo by ſo ſchulſkim džecžom město zyſkeje biblije jenož wučžah ſ teje ſameje do ruky dał, kotrejž njeby ſe ſlowani dotalneho biblijſkeho texta wudath był. To pak wječe wučjerjow ſa njeprøteantſke džerži.

— Pſchi njewjedrje, kotrejž ſobotu 10. junija mějachmy, bě wulki ſliw, a tež khetro wulke kruhy padachu, kotrejž pak, kaž ſo ſda, wjele ſchody načiniſte njeſju, dokelž wětr ſylny njebeſche.

— Tutiſe jako 1. njedželu po ſw. Trojizy (18. junija) ſo w kchijnej zvrlvi a Dražđanach ſto a jědnata ſherbſka Boža klužba ſa evangeliſtich ſšerbow, w Dražđanach a w tamniſhei wokolnoſeži bholazych, wotdžerži. Spowiedź budže t. farat Imiš ſ Hodžija, předowanje pak t. farat Mr ošak ſ Maleshez džeržec̄. Blížiſha tajka ſherbſka Boža klužba ſmjež ſo 14. njefželu po ſw. Trojizy, to je, 17. septembra 1876.

S e ſmoliz. Pſchi njewjedrje, kotrej ſańdženu njedželu 11. junija w budyskej wokolnoſeži ſe ſylnym hrmanjom a wulkim ſliwom mějachmy, blyſt bjes druhimi tež do jeneho twarjenja tudomneho kublerja Mižganga dyri a jene třeſhne koſky kaž tež jenu drjewjanu ſastawu ſapali. Dokelž běſche bortsy pomoz t ruzj, bu

wohén ſbožounje poduſhennj, tola je blyſt hewal wjele ſchody načiniſt. Wón je kruh zyhlowaneje tſeči roſraſyl, wočna roſbil, ſeženy a murje pſcherasył, a na domajazej nadobje jara wjele roſzghnował. Wyſche teho je blyſt knjenju Mižgangowu a dwě ſlužbnej džowžy tak straschnje poſklusčil, ſo běſche ſekarſka pomoz trěbna. W kruwařni bu pak wot blyſta jena kruva a jena koſa ſaržena.

S e ſſołoz. Tudy mějachmy ſańdženu njedželu 11. junija straschné njewjedro a ſatraschny ſliw. Wot tuteho bortsy tak wulke powodženje naſta, ſo ſo po dolinje wſho ſ wodami nurjeſche a bu wot nich jena khjéza, kotaž bôle pſchi dolinje ſteji, ſwottorhana. Wobſedžerka khjéze běſche ſe ſwojej koſu hiſčcje ſahe doſež t hoſceňzarjej Bergarjej wučekka, ale kruh a wſchě jeje ſmach ſu njeſmilne žolny wotnjeſte.

S Jenkez. Šliw, kiz ſańdženu njedželu tudy a woſebje dale horka padže, běſche po dolinje, kotaž rěčku, ſ džela pſches naſchu wjeſt běžazu, wobdawa, težko wody ſem nahnał, ſo tudomny moſt njedožahach. Duž ſo woda pſches dróhu do wſhy wali a je we wſchelakich dworach delnje pſchebytki powodžila a pſchi tym tójschto ſchody načiniſla. Moſt ſam bu wot wody roſtorhanu a to ſ tajkej mozu, ſo buchu wjaſarje (bindarje), ſmadž hac̄ do 10 centnarjow cžekle, wot njeje wotplawjene a na brjoh ſmjetane. Luki, pſchi rěčzy ležaze, ſu ſ tym wjele ſchodomale, ſo bu trawa ſažožnje womasana a ſ lamjenjem a pierschju ſanjeſzena, tež je woda, woſebje dale horka, pſches wſchelake wobſytle ſahony ſchla a jim tež wjele ſchody načiniſla.

* **S** e ſaryeža. Hdyž tydženja ſerb. Now. ſ Leſchawu pižachu, ſo je tam Bože njewjedro do jeneje jablucinu dyriko, dha chzemý tudy ſobudželic̄, ſo je tón ſam ūdžen tež pola naſi, njedaloko naſcheje wſhy blyſt do jeneho wiſčinjoweho ſchomilka dyri a pôdla ſtejazy količ na wjele kruhov roſraſyl.

* **S** e khaſowa. Pſchi ſylnym njewjedrje, kotrej tudy ſrjedu 31. meje mějachmy, dyri blyſt do jeneho duba, na ſahrode ſiwnoſczerja Žida ſtejazeho, kotrejž tež khetro jara wobſchodži.

S Maleshez. Jało bě ſańdženu ſobotu popołdnju w 2 hodynajm njewjedro ſem pſchicžahnijo, blyſt bliſko wſhy do jeneho pola dyri, njedaloko kotrehož bě tójschto ludži ſhromadžených; tola ſo dale žana ſchoda ſtała njeje.

S Bukez. Šańdženu pónđelu, 12. junija, namaka tudy khjézat Bodlink naſhlu ſmjerč. Wón, w džele na koperſkim rycerſkuble ſtejazy, tutón ūdžen ſ druhimi w hromadže njedaloko Bukez na pucžach dželasche. Jało wokoło wječora cžekle njewjedro pſchi cžeje, ſo cži druh dželacžerjo do Koperž podachu, Bodlink pak t ſwojemu domej do Bukez khwatasche. ſswój dom pak njeje wjazy wohladal, pſchetož po njewjedrje namakaču jeho cželo wonka bliſko wſhy na pucžu ležo — wot blyſta morjene. Wón džeržeſche hiſčcje motyku a ſopacž, ſ kotrejmaž běſche dželat, twerdze w ružy. Bodlink mějachje khvalbu sprawneho, kchescijanſky ſuhyſleneho cžlovička.

S Rakęz. W tudomnej wokolnoſeži mějachmy ſańdženu wutoru 13. junija popołdnju ſylnye njewjedro ſ wulkim ſliwom, tak ſo buchu dróhi a pola ſ džela khetro jara powodžene. Woda pak ſo bortsy ſaſo ſhubi.

S Hornjeje Hórkı. Pſchi njewjedrje, kotrej tudy tamnu ſrjedu pſchipołdnju mějachmy, blyſt do Žákelez wuhnja dyri, njeje pak dale žaneje ſchody načiniſt.

S Bréſhynki pola Maleshez. Tudy je ſańdženu njedželu blyſt do domiſkich ſiwnoſczerja Nowaka po wuhnju dele dyrit,

njeje pak sapališ, tola pak Nowakowu mandžessku a dwanacželētnu bždžovku pohtusčil a tež wobej na czele khetro wobškodžil.

S Hornej jeje Šin y. Saňženu njedželu je tudy blyſt do domskich hudojweneje kublerki Léta rjoweje dyrik, njeje pak sapališ, ale jenož wuhej wobškodžil, kaž tež scénen wchelakich komorow, psches kotrež věsche pschelečzaš, hewak pak tež tójschto woknowych schlenzow rošraſhyl a to a druhé roſbiſt.

Se Schekę. Póndželu 13. junija je ſo tudy 12létnej Rudolf Reinhold Birka pschi kupanju w jenej wuſamanej ſkale, ſi wodu napjelnjenej, tepil.

S Utoča piſche „zařník“: Na wintorpskich polach ſu ſrjedu 7. junija ſi městami krupý bile; dwémaj hōpodarjomaj je wſho do czista ſbite, druhim mjenje. Tež ryczerkubler knies ſi Myschwiž ma wjeli ſchody; ſawěſczenie nicžo njeje.

— Kaž ſo blyſchi, ſu krupý tež w druhich wžach bile, jač w Debšku, Žitowje, Hańku a w tei ſmuſy dale hacž k Starej Darbnej. Druhim wžam ſu njewjedra ſaňženeho tydženja rjany, pſodny deſchz pſchinjekſte, tač ſo ſu ſo žita a trawa widomnije woživile.

Pohrjeb

Dr. Franza Palackeho.

Bo naſchim ſlubjenju tudy krótke wopižanje pschewodženja ſta- wiňaria cžeskeho kralewſtwa, knjesa Dr. Franza Palackeho, podamý.

Rhovanje tuteho ſławneho muža bu wot měſchčanskeje radny w Brasy wuhotowane. Bě ſo teho dla wobſcherna ſala pražſkeje staroměſtſkeje radneje khěje ſi czornym ſuknom wubila a ſi oranžeriju a kwětkami wupyschila. Vjes nje bu cželo njebočicžkeho poſtajene, wobdate wot mnogich ſwězow na wyskokich ſwěčnikach a dwaj dñi až bě cžekemu ludu móžnosć data, ſwojeho budžera a wodžera hischeče ras widzecž. Hždom džen do pohrjeba věſche je wſchěch ſtron Čech a Morawy težko pſchewodžerjow do Brahi pſchi-jelo, ſo hōpody w hōſeňzach a druhđe jenož tač nekak dožahachu a pschi pohrjebje ſamym, 31. meje, bě ſo težko luda ſhromadžito, kaž ſu jeho Praženjo ſedom hdy předy w hromadže wuhladali. Se wſchěch cžeskich a mnogich morawſkich městow běchu deputazije pſchihchle, kotrež ſi wjetſcha rjane wěnzy ſi bantamii ſlowjanſkých barbów pſchinjekſtu a je pschi kaſchczu połozíču, tač doňu hacž měſtno dožahasche. Ma pohrjeb ſamym ſo w Brasy njedžekſche a běchu wſchě khlamy ſacžinjene, pſchetož hōpodorjo a pomognizy, fa-brikantojo a džekacjerjo čhyčku ſo na pſchewodženju wobdželicž abo jón tola widzecž. Schula tež žana njebočiche, pſchetož wulka dželba ſchulſkich džecži bě tež na pſchewodženju ſi wucžerjemi a wucžerckami.

Wokolo 9 hodzinow ranu počzachu ſo cži, kotiž běchu k temu ſastupne líſtki doſtali, na radnej khěji a na torhoſchezu pſched njei ſhromadžowacž, jako: ſejmzj ſapoflanzj, radni knježa, ſastupjerjo města, ſejmſki marshal wjerch Auerſperg, profesorjo universiteta, gymnasijow, realkow a wyskýchich wucžerjow, ſobuſtaſh wucžených towarſtow, wypožy krajni ſastojnizy, katholſke, evangelske a židowſke duchownſtvo, kommandeur khězorſkeho wójſka w Čechach general Filipowicz a wjeli wyskokich offizierow. Tačo cžařník 10 dyri, pſchinjekſtu ſo ſobuſtaſh wypožoſkeho cžeskeho ſemjanſtwa, mjenujen wjeli wjerchow, hrabjow a bohatých rycerktublerjow. Někotre minuty po džekacžich stupi evangelski superintendent Molnar (pſchetož Dr. Palacki věſche evangelskeho wéruruſnacža) pſched kaſchcz a po dokonjanych modlitwach kražne cželne předowanje džeržesche.

Tako bě na poł jědnacžich wobilo, počzachu ſwonu wſchitkých

zýrkowow w Brasy ſwonicež a rjadowař pohrjeba pſchewodženje wotewri a ſa nim džesche pražſka měſchčanska garda, ſa njej pak jěchachu jěſdny wſchitkých pražſkých pſchedměstow, ſa nimi ſchwadrona měſchčanskich jěſdnych tělžow ſi hudžbu, dale deputazije měſchčanskich ſtražow ſi druhich městow, bataillon pražſkých pěšich tělžow ſi khorhowju a hudžbu, ſtudentojo w starodawnej dráſce ſi khorhowjemi universiteta, politedhniki a akademiskeje čitarnje; potom wſchě rjemiſhniſke jednoty ſe ſwojimi khorhowjemi a rěſnizi, mlynzj a pjeclarjo na konjoch; wſchě měſchčanske towarſtwa, ſchule a po nich dohlí cžah ſpěwarjow wchelakich ſjenocženſtow.

(Skončenje pſchichodnje.)

Přílopk.

* W Dörnthalu (w Sakskej) ſu ſo 7. junija twarjenja Dörnthaloz ſubla ſi blyſkom ſapaliſte a ſo tež wotpalila. Nasajtra 8. junija wſche města Saydy ſtrachne njewjedro dleſchi cžaſ ſtejſeche a blyſt někotry króč do twarjenjow dyri a tež ſkončinje ſapali, tač ſo ſo tam 25 bróžnijow wotpali, kotrež běchu pschi předawſkim wohnju ſtejo wotſate. — W Kämmerswaldze dyri blyſt do pödlanskich twarjenjow mlynka Schreibera a je do procha a popjela pſchewobroczi. Pschi tutym njewjedre bu tež ſchěſč ſruwov wot blyſka ſaražených.

* W Radowenzu pola Trutnowa (w Čechach) je ſo wondano Lichtensteinez lanowa pſchadownja wotpalila. Schkodowanje ſo na ſto tyžaz (100,000) toleř woblicža.

* W Lyonje (w Franzowskej) a jeho wokolnoſci ſi mějachu 8. junija ſylné njewjedro; blyſt dyri do lehwa wójſka, tam ſtejazeho, a to do tſjoch zeltow. Wón tſjoch wojakow ſarafy a dwanacžoch mjenje abo bôle wobſhodži.

* Se ſelesnicžnej ſazije Gunzenhausen piſaja wo njeſbožu, tiž je ſo tam w bliſkoscí 6. t. m. ſtało. Dñe ſruwje, tiž ſo na jenej ſuzy paſeſchtej, bězeſchtej, pſches pſchijehažy cžah ſrienemdrjenej, w runnej měrje cžahej napschecžo, a ſa nimi holcžka, tiž běſche jei paſla a čhyſche jej ſdžeržecž. Wobej ſruwje buschtej wot cžaha dožahnjenej a roſmjecženej, tež holečku, kotař věſche ſo pſchedalo- to do předka ſwazika, ſakomotiva ſapſchimy a ſi wulkim wotma- chom ſi ſemi cžiſhny. Někto poſkicži ſo wocžomaj tych, tiž běchu w cžahu, ſrudny napohlad. Psches morwe cžela ſruwov věſche zýly cžah pſchejel a na kóždym kofežu wifachu kruchi mijafa. Šruwje běſchtej do tyžaz ſuſkow roſtorhaney a holečka ležesche morwa na ſemi. Sbože pschi tym hischeče věſche, ſo cžah ſi kolje njewujedje a ſo ſo na taſke waſhnie hischeče wjetſche njeſbože njeſta.

* We wojerskim lehwu pola Valbonue (w Franzowskej) wondano blyſt tſi króč do zeltow, tam ſtejazych, dyri a to někotry ſe- fundy ſa ſobu. Preňi blyſt poraſy zelt jeneho wyschka, kotrež pak runje doma njebočiche. Druhi blyſt powali jeneho wojaka, w du- rjach ſwojeho zelta ſtejazeho a pſchekocži potom na telegraſowé groti, po kotrejž dale lecžesche a tojſchtu telegraſowych kolikow roſraſh. Tſecži blyſt věſche najstraſhniſhi, pſchetož wón ſi dobor do někotrych zeltow dyri. W preňiu buchu tſjo wojazy, w ſwo- jim kožu ležaz, morjeni, ſchtwórty wojak, tiž bjes nimi ležesche, zíwy wosta. W druhim zeleže bu ſydom wojakow wobſhodžených a w ſecžim blyſt ſchyrjech rani. W ſchtwórtym zeleže wón je- neho podoffiziera, tiž na khribjecže ležesche, jenož wobroczi, w pja- tym pak jeneho ſeržanta ſi koža cžiſhny, tola wobaj bjes ſchody wotěndžeschtaj.

Powschitkomna assekuranza w Trieſcze

(Assicurazioni Generali.)

Saložena w lēcje 1855.

ſawěſcjuje pſchi rutowanſkim fōndsu wot

41 millionow 120 tyžaz 706 ſchěpnakow 60 frajzarjow

a) pſche wohnjowu iſkodu: tworn, mobilije, žijenske ſaradu a. t. d., kaž tež, jeſi to krajne ſakony dowoleja, twarjenja wſchēch družinow;

b) poſtežuje ſawěſcjenja na ſiwieneje ežlowjekow na jara wſchelake waſchnje ſa najtunishe kwyerde prāmije a polizy w němskich pjenjesach wuſtaja.

Towarſtvo wuplaczji w lēcje 1875 ſa 15660 ſchłodowanjow ſummu wot

6 millionow 210 tyžaz 146 ſchěpnakow 27 frajzarjow

¶ kwydemu wukasjanu a k wobſtaranju ſawěſcjenjom porucžataj ſo agentojo:
hantſki ſtotoleſkar Ernst Walther w Budyschinje.
Adolf Baumert w Ramjenzu.

Wopißmo.

Wjèle lēt mějach drjenje w ſtarach, ja ležach 2 lēcje we ſožu tak proſeže, ſo mi móžno njebe, ruku k hubie ſběhnyej: pſchi tym bohoſcje wſchēdnie pſchibjerachu. Jako běchu mi pak Glöcknerſku czechniu a hojazu žalbu*) porucžili a ſo mi ta wſchēdnie ſylnie do bohazych ſtarow rybowajſe, þym po frótkim czaſu ſažo tak daloko, ſo móžu něko pola kowarja dujath meč cžahacž a $\frac{1}{4}$ hodžiny daloko hiež, a wérju, ſo budu ſebi něko ſažo, hdyž tež w mojim 63. lēcje, ſi lohkim džetom moj khleb ſožlužicž móž.

Za mam ſa ſwoju pſchibkuſhnoſež, tule wubjernu Glöcknerſku žalbu wſchēm, taſte cžerpajzim naležnje porucžicž.

Wih. Müller w Röderawje pola Riesy.

Prijódſteaze wérne wopißmo ſo ſi tutym we wſchēch punktach wobtvjerdža.

Röderau pola Riesy, 5. meje 1875.

G. A. Kaul, gmejnſki prijódſtejer.

Prawdziwa ſe ſchtemplom: **(M. RINGELHARDT)** a ſakitanſkej

marku a je doſtač w ſchachtlach po 25 np. w budyskomaj haptikomaj, kaž tež w haptikach w Biskopizach, Rakezach, Scherachowje, Hirſchfeldze, Bjernacziach, Woſtrowzu, Herrnhicze, Neugersdorſje, Grobzchönawje Røwoſalzu, Seiffennersdorſje a w fabrizy w Gohliſu pola Lipſta, Eiſenbahnstr. 18.

Wopißma ſu we wſchēch haptikach k naſvedženju.

NB. Warnowanje. Cžesczenju publiku wožebje na to fedžbnu cžinimy, ſhwéru na horne ſchtemple fedžbowacž, dokelž Glöcknerſku žalbu w nowſhim czaſu falschuja.

G. Joachim, Atelier ſa njeboſoſne ſažadžowanje ſubow, operaziye ſubowe, plombirowanie, cziszczenje, ſahnacze ſubybolenja atd., w Budyschinje, na ſmitſkej lawſkej haſy 120 pola k. pjeſtarja Klingſta. ¶ ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Wotewrjenje ſkutkowanja.

Cžesczenemu wobydlerſtuw Buſez a wokoloſež ſi tutym najpodwoſniſho k naſvedženju dawam, ſo þym ſo tudž jako

krawz

ſaſydlil. Dobroežiwe ſkaſanja po mērje ſo derje a trajne wobſtaraja, tež mam ja ſkaf hotoweje draſty.

¶ pocjedžowanjom
August Pielak

krawz
ſ bydlenjom bliſko zyckwoje.

H. 32142 b.

Sawětoſławnu p. Kneifelou

wložownu tintkuru,

ſ ſkafieje ſtronu wſchēm wložocžerpjazym jaſo wěſcje wérno ſkutkowanja naſežnje porucžena, hdyž žadny drugi kředk neponiha, ma ſtajne na pſchedaní ſ. J. Linck w Budyschinje w bleſchach po 1, 2 a 3 markach.

Do Port Adelaide

w Australiji,

wobſtar w ſeptembru ratarjow, dželacjerjow, rjemiehnikow a klužobne holžy ſa 33 markow abo 11 tolef

C. A. Matthei
w Hamburgu.

Cžerſte we wuhorje

doſta a porucža

E. Schröter, rybołupz.

Sawój bohacze wuhotowaný ſkaf

mězow

ſe ſukna, ſidly a drugich tkaninow porucža

Emil Flegel

na ſitnej haſy a na róžtu ſerbſteje haſy.

Cžerſtow portlandement, gyps, krydu, molerske a murjerſke barby, ſtrníky, laki, woltjowe barby, kliji, pinsle, maserirowaze walžy atd. porucža w najbohatſchim wubjertku

J. G. F. Niecksch.

1050 markow je k 1. juſija abo poſdžiſho ſa dobru wěſtoſež na ležomnoſež wupožcjež. Wot koſo? to je ſhouicž we wudawařni Serb. Rovin.

Anžia trawj.

Syňo na ſprejowých ūkach rycerſtublów ſe ſkafizu a Schrezenzy, k ralecžan ſkem u knjeſtivu ſkufchazeju ma ſo pod wuměnjeniemi, w termiji wosjewiomnymi na ſlědowazych dnjach na pſcheſadžowanje pſchedowacž:

pónđſelu, 19. junija t. l. rano
wot 9 hodžin

w ſeſkbiſu; ſapocžatk na hradowſkej ūkze;

wutoru, 20. junija t. l. rano wot

9 hodžin

w Schrezenzy; ſapocžatk pſchi knježim mlynje w ſeſkbiſu.

W Rakezach, 10. junija 1876.

R. Pełz, wychſhi hajnit.

S tutym ja najpodwoſniſho k naſvedženju dawam, ſo ja něko ſlužby a města ſa wotrocžkow, ſa džorovi a tež ſa dojki w tu domnej a w dalszej ſtronje wobſtaraj.

Dvicheka Meyerowa

na reñiſkej haſy cjo 320.

džorova njebo pſchistajazeje žony M eifterki.

P. P.

S tuthm dowolam ſebi, czeſczenym Sſerbam najpodwolniſtcho wosjewic̄, ſo h̄ym na dženſniſtchim dnju dlēhe hac̄ 25
let wobſtejaze

Kolonialtworowe, tobakowe, cigarowe a ſpirituſowe detailne kſlamy

Injeſa Reinholda Klemma na ſmutskiej lawſkej haſy na ſo waſk a je pod mojej firmu

Th. Grumblt

dale powiedu.

Waſk proſcho, ſo by ſo doverjenie, předawſhim wobſedžerjam ſpojeſene, tež na mnie dobrociwje pſchenjeſko, budže moje
jenieſke prozowanje, pſches tajne sprawne a ſpeſcne poſkuſenje mi Waſche czeſczenie ſpodočenje dobyc̄.

W Budyschinje, 8. meje 1876.

S doſpolnym pocjeſcowaniem

Th. Grumblt.

**Sahojenje kſlepoſcze, po najwieſciſtchim, bjesboſomnym a bjes-
operiowanych. Wozjolkař Dr. K. Weller sen. w Draždzañach (Victoriastraße 4).**

Hannoversko-braunschweigſke kroupo- bicze-ſaweſczaſe towarſtvo,

ſaložene w ležę 1833, ſaruna poſnje to ſchłodowanje, kotrež jenotliw ſobuſtaſtwa towarſtwa
na ſwojich pſodach pſches kroupobicze čerpi.

Towarſtvo je cjiſcze ratarſki institut a pod wobſedžowaniem ratarſkih ſienoczeń-
ſtow ſtejji.

Dopredkaſaczenie pſchinoſchłow ſo niſtanje, dokelž ſo te ſame kózdolētne halle
1. decembra žadaja.

W ſwojim 43 lětnym ſkuſowanju je naſche towarſtvo něhdje 860 millionow markow
ſaweſczoſlo a $7\frac{3}{4}$ millionow markow ſarunajow wuplaſczoſlo.

Še wobſtaranju ſaweſczeniom porucza ſo

agentura w Budyschinje

Carl Näther na ſchulerſkej haſy 357.

Aukzia.

Vjatt, 23. junija 1876, dopoldnia wot 8 hodžinow budže ſo trawa ſygnu na ſukach, ſe njeſwacziſkemu majoratſkemu knieſtſtu ſluſchazych, na pſchedaſzowanje
pſchedawac̄.

Wuſenjenja budža pſched ſapocžatkom aukzije wosjewiene.

Šhromadžiſna pſchi parkowym moſeje w Rjeſhwacžidle.

W Rjeſhwacžidle, 13. junija 1876.

Hrabinski hajniſki a rentski hamt.

Wyschſchi hajnit: Schulz.

Rentniſcht: Bretſchneider.

Muſhowny pólver

woshebje derje ſtukowazh porucza

Otto Engert

na ſmutskiej lawſkej haſy 122.

Schwobowhy pólver

wubjerneho ſtukowanja porucza

Otto Engert

na ſmutskiej lawſkej haſy 122.

Muſhownu papjelu

ma w zyhym kaž tež po jenotliwym noſtunischo
na pſchedan

Otto Engert

na ſmutskiej lawſkej haſy 122.

Drjewowa aukzia

na hatkowskim reviru.

Wondzelu, 19. junija, dopoldnia wot 10
hodžinow budže ſo w dželenzu pſches 12
ſtojnów twierdych waſežkow, duboweho ha-
loſoweho drjewa a něchtio khójnowych vetro-
ſlembowych dothich hromadow a wſchelate
twierde wužitkowe drjewo na pſchedaſzowanje
pſchedawac̄.

Grabinſka Cinsiedelska inspekzia
w Minakale.

Š. Hoffmann.

Sſerbska holežka ſe wſy može 1. julija t.
l. w Budyschinje dobru ſlužbu doſtač. Hde? je ſhonicz we wudawarni S. N.

Dr. Husnagelowy likor pomjenowan-
ny „ſamaritar“ ſygn po dobrej radze pſche
ſylnu żoldkowu ból — pſche fotruž
běch hizom wjele ſredkow naſožit, ale po-
darmo — trjebaſ, a wuſnawam ſi tutym
ſi radoſcžu, ſo h̄ym po wutriebanju druheje
bleſche wot mojeje boleſce wumóžený.
Wrótklaw, w meji 1868.

A. Bardski,
kral. poſtski ſaſtojniſ.

Dr. Husnagelowy ſamaritski likor
w bleſchach po 75 np. a 125 np. ſi wu-
loženjom naſožowanja ma na pſchedan: w
Budyschinje Heinr. Jul. Linck.

Dickowa conceſzonirowana daloko wuwołana ſpodek- nje hojaza žalba,

kotraž je ſo najbóle kózdy ras jako dobra
wopokaſala, porucza ſo w ſerdkach po 30 np.
a po 12 np.

wot hrodoſteſe haptyle.

Aukzia trawh.

Sſriebu 21. junija t. l. a po wobſtejienach
tež 22. junija t. l. pokraczowajo budže ſo
hynowym wužitk na ſprejſkich ſukach, ſe ry-
czekubku w Hermancezach ſluſchazych po
ložach ſa hotowe pjenesy na pſchedaſzowanje
pſchedawac̄.

Sapocžatk aukzije dopoldnia w 9 hodžinach.
Šhromadžiſna pſchi hermanczaſkim mlynje.
Wſhè bližiſche wuſenjenja ſo pſched auk-
ziju wosjewia. Schimrigl.

Dweju dobreju dželaweju
konjo w ma na pſchedan
ryczekubku w Sarycžu.

Dopomuſecze.

Wſhickich, kotiſ ſu na konječzanſkich le-
žomnoſczech drjewo kupili, ja proſchu, ſo bychu
ſo njedzelu 25. t. m. popoldnu w dwemaj
pola knieſa Wehle w Nowych Porschizach
ſhromadžili.

Heinrich Dietrich.

Wuprōsdiene schuliske město we Wujesdze pola Lubija.

Kollator: nejvyšších schulista význam. Tuto město pošleme vyšše darmotneho vydlenja a žádání na výzvu v dalších dílech schuli doklad wot 1200 M. inel. 360 M. parochialního psichidanku. Novotvářba schule přijdeštěji. — Či, když wo to rodza a ſu ſherbskeje ryeže mózni, čhyli ſwoje ſamování hač do 26. junija 1876 na podpíšaného vodědace.

W Lubiju 15. junija 1876.

Kralovský vokrježny inspektor.
Schulski radžicel A. Grullich.

Pſchedawanie.

Sahrodníka živnosti Kat. No. 27 w Borsdizach pola Budyschina budže ſo s 13½ körzami pola, k njej ſkuschazym, a s tvarjenjemi pónđelu 19. junija t. l. popołdnju w 3 hodžinach pod vježnogrychtískim vjedzenjom a pod vuměnjenjemi, na termíji wosjewomým, w domskich tam na pſchedadžowanje pſchedawacj.

Handrij Ssowa.

Palenz!

Mój hížom dawno jako wubjerny a číseže ſlodžajn

čísty palenz,

iaž tež wchitke družiny dobrých palenzow ja ſi tutym knězam ratarjam a jažopſchedawarjam poruczejo naſpominam a po najtuníčkých placíznach pſchedawam.

J. T. Glien na žitných vikach.

Schofej

punt po 1 m. 20 np. jako něchto wo prawdze rjane a kupjenja hódne porucza

J. T. Glien

na žitných vikach.

Stare pjenjeſt ja ſa polne vjeru a tež tím, kžiž pola mje ſupuju, a rad ſtare ſ nowym i w uměnjam.

W mojich ſklamach ſu „Serbske Nowiny“ doſtacj.

J. T. Glien.

Reje w Jenkezach
njjedželu 18. junija,
na čjož najpſchedelnícho pſchedproſhuje
Rostot.

Jena nowonatwarjena, ſ zyhlemi kryta hěža je w Lētonju pola Budyschina na pſchedan a je wſho dalsche čjo. 6 tam ſhonicz.

Mloda holza ſe wſy w jenej wucžerſkej ſamilii ſuboſčirve horjewſacze a ſastaranje ſi wobhdenjom a zhyrobu namaka, tež ſo jej tam wucžba w žonjazch dželach dawa. Wſho dalsche w Budyschinje na rózowej haſhy čjo. 618 po 1 ſkodze.

Nóz džewjatoh' decembra
Naž netko ſ nowa dopomina,
Kaž wulka bě to ſrudoba,
So ſo tu kněža bróžna pali
A naſte žně do procha ſtaj,
Kž džewjeežo ſuny do njej' kladli.

Naž ſtysknitoh' hněw nadpaný,
Tež na jenoh' ſej myſlachym,
So ſunadž je na tym wina był,
Dotek ſón hužom zyke leto,
Kaž wobhvedežicj to móžu wchitko,
Schtož poviſedacj chžu dale netko.

We domi jenoh' čłowjela,
Kaž to tež grychta wobhvedeža,
Je huſto byla hadrija;
Tež jeho dobra mandželſta
Je k ſuhodej hiež dyrbjala,
So by wſchak muzej wucžekla.

A ſwoje džeczo móliczke,
Kaž macz je pſchedo lubuje,
Je wſala ſej do ſchózucha
A potom muzej prajila:
Ja wohén wolaž dyrbju wſchak,
Mje herwak budžech ſkónzowacj.

Duž, moji lubi čítarjo,
Wam netko tudž praju to:
Taj ſwědkaj híšežé živaj ſtaj,
Kžiž praja, ſo ſtaj wopacžnaj;
Taj híšežé ſwědežicj budžetaj,
Schtož wot njeho ſtaj ſhyschalaj.

To pak njech ſebi njenyhſli,
Hdyž ſalſhnej' ſwědkom poměni,
To njebudže jom' ſubicz ſo,
Hdyž pſches ſwědže to pſched ſudniſtwo:
Schtož ſtaj taj ſwědkaj měnjenaj,
Kžiž wopacžnaj bycz dyrbjefchtaj.

Ta ſtara myſl pak wostanje,
Hacž wón ſam ſjawnje poſaze
Pſches ſwědkom ſwoju njeru
A ſchtož na njeho ryežachu,
Dha jemu potom wěrimy,
Schtož pſche wón do Nowiny.

N.

Lužičan čo. 6

je wuſol.

Wopriječe: Kalenki. Spisał Radyserb. Trinata džesatna. — Někotre powostanki starodawneho ſlowjanského naboženſtwa mjez džensnišimi Serbami. Spisał J. B. Š., Lubinski. Pokračowanje. — Pućowanje po Delnej Lužicy. Wot E. Hollana. — Sonetowy wěńc̄ na Palackeho mary. Serbowka w Prazy. — F. Palacki. — Z Budyšina a Lužicy. — Próſta wot Aleksandra Petrowa.

Porjeđenje.

Tón nařečit je Sarycza (čjo. 22 str. 178) nježně to podpíšmo měž: „ſchuliske prijódſtejerſtwo tam“, ale Krecžmar, ſchulski prijódſtejer.

E. L. W. S.

Se ſrudnej wutrobu ſi tutym najpodwolniſho k navjedzenju dawamy, ſo je naſch dobrý, luby mandželſti, nan a džed, kněž Jan Benad, kralovský ſakſti wychyſchi žandarm, wutoru 13. meje rano 1½ hodžinow w starobje 61 lét 4 měsazow čížho wužny. Ježo wotemrjete čelo ſuny piat 16. junija po křeſcijanském wachnju khowali.

Budyschin, Draždany a Mež 17. jun. 1876.

Slubototrudzeni ſavouřajeni.

Sſlowa wutrobnego želenja
k dopomjenju
na kněža wucžerja

Pětra Adolfa Helma
we Wujesdze,
† 28. meje 1876.

Wot Twojeho, nam híšežé ſažněho rowa ſo domoj wrózivschi, we wozomaj ſe ſyloſami bohoſeže a ſrudnoſeže, ſo nuczeni čujiemy, Tebi pſches Twoj row naſch najwutrobníſhi džak pſchiwołacj. Ty běſte wucžer naſchich džecži a wucžer po Božím ſlovie; Ty běſte duchowny wot naſchich malých, ſwěrny pſcheczel a radžicel wulſich. Džak! džak Tebi ſo wſhitku tu ſuboſež a ſwěrnoſež, kotoruž ſy nam ſi tym wopolaſa, ſo ſy naſche džecži pucž bohabojoſeže a ſpóſinacža wodžil! Twoje drohe wopomjenje pſchi naſh ſtajnje w čeſejci wostanje, Twoj wobras ſo ženje ſi naſcheje dusche njeminje. Se ſrudnej wutrobu, ale tež ſi wěſtej nadžiju ſbóžneho ſažowidženja my Tebi pſchiwoſam;

wotpočuzi čížho a měrnje!

Wujesd a Čornjow, 14. junija 1876.

Schulſka gmejna
pſches ſchulſke prijódſtejerſtwo.

Štvortlētna předplata
we wudawařni 80 np.
ana němských póstach
1 M., z přinjesenjom do
domu 1 M. 15 np.
Kózde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž ma ja
so we wudawařni Serb.
Nowin'na róžku zwonk-
neje lawskeje hasy číslo
688 wotedać, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 26.

Sobotu, 24. junija

1876.

R n a w j e d ž e n j u.

Czi ſami czeſczeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow”, fotſiž chzedza ſa uje na tſecze ſchtwórtleto 1876 do předka placzic̄, njech nětko 80 np. we wudawařni „Serbskich Nowinow” wotedadza. Czi, fotſiž ſebi „Serbske Nowiny” pſches póst pſchinjeſcz dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam bórſy ſkaſac̄. Na ſchtwórtleto ſaplaſci ſo ſa „Serbske Nowiny” na ſakſich a pruſſich póstach, kaž tež w druhich krajach němſkého khezorſtwa 1 marka a ſ pſchi-
njeſenjom do domu 1 marka 15 np.

Nedakzia.

Sprawnoſez a jeje ſda.

(Stawiſna, taſtich ſe mato.)

Marczink běſche ſo w Limborſkej narodžil. Jeſo khusdaj ſtarſchej prjedy wumrjeſchtaj, hac̄ možeſche wón ryczeſcz, a jemu ničo ujeſawostajſchtaj. Teſo dla dyrbjeſche ſo gmejna wo jeho woteczeſhnjenje ſtarac̄ a wſcho, ſchtož jeho nauucžichu, běſche to, ſo cžitac̄ a pižac̄ nauukny. Wot ſwojego pjatnateho ſleta wón na jemu ſuble kruwy paſeſche, pſchetož tehdy tam hiſcheze kruwy hac̄ do Schimana Judy koždy džen na paſtwy khodžachu. W tym ſamym čaſu mloda Herta na tmy ſamym boku wſhy wozwy ſwojego nana paſeſche, fotryž běſche bohaty ſuble. Wobaj ſo druhdy ſe ſwojimaj ſtadkomaj ſetkaſchtaj, ryczeſchtaj w hromadze, ſo bliže ſeſmaſchtaj a ſo lubo měcz poczeſchtaj. Tak ſo ſleta minychu.

„Sſlyſh Herta!“ rjeknu Marczink jednu džen, „chzeſch mije ſa muža měcz, dha chzu pola twojego nana wo Tebe proſhyz.“

„Lubjerad,“ wotmolwi ta holc̄ka, „pſchetož mi ſo mi lubiſch a wěſeſe ſprawne ſo mni vienich.“

Duž wobsankmyſchtaj, ſo by Marczink naſajtra, hdyž běſche njeđela, ſe jeje nanej ſchol a jeho wo nju proſhył. „Ja do města póndu,“ wona praji, „pſchindž mi wjecžor napſhesczivo a powjedaj mi, kaž je to wěz wotběžala.“ Naſajtra Marczink ſe Herczinemu nanej džesche a džesche: „Ja lubuju Waſchu džowlku a ſzym pſchiſchoł, waž proſhyz, ſo byſcheze mi ju ſa žonu dali.“ „A na cžo,“ jeje nan ſo praſcheſche, „na cžo chzeſch ſebi tola žonu wſac̄? — Maſch ty žiwnoſcz abo ſublo?“ „Ně,“ wotmolwi Marczink, „ale ja mam dwě ſtrowej ružy a dobru wolu ſe dželu. Ja ſym tež hýžom dwazyc̄i tolér wuſbytkaſt, a nadžijam ſo, ſo ſebi po čaſu teſko pjenjeſ ſaſkuži, ſo budu burſke ſublo kupic̄ móz.“ — „Uj, dha cžin tak,“ džesche tón ſuble, „a hdyž ſuňeſch teſko ſaſkužene, dha pſchindž ſaſho a ja cži naſchu Hertu dam.“

Marczink ſrudnje wotenidže a jako jeho Herta pſched wjecžorom wuſlada, wona tež hnydom na jeho ſrudnym woblicžu widjeſche, kaž je ta wěz wupanyſa.. „Mój nan mije cži po taſkim dał njeje?!” praſcheſche ſo wona. „Ach Herta!“ wotmolwi wón, „ja ſym njeſbožomny bkaſn. Čeſho dla ſym ſo tola tak khudy narodžit! — ale njeboj ſo, moja wutroba mi powjeda, ſo budjeſch tola něhdyn moja. A ja chzu tež ſe wſchej móznu dželac̄, ſo byſh tebie ſaſkužit.“

Jako pak takle hjes ſobu ryczeſchtaj a ſo domoj wróčzeſchtaj bě ſo nôz pſchibliziſila a bě cžma. Marczink duž do nězech, ſtorčeji, ſchtož na pucžu ležeſche, wón ſo podtknu a padže. Dokelž chysche wjedžec̄, do cžeho běſche ſo ſakopny, ſi rukomaj pomaha a kaſhezík ſapſhimny, fotryž bě khétero cžegki. Wón pytny, ſo kluczit w nim težeſche a jako na polu, hdyž běchu pſched wjecžorom hromadu pſryja ſapaſili, hiſcheze ploomjeſchko wuſlada, tam ſi Hertu džesche, ſo by widžał, ſchto tola móhlo w tym kaſhezíku byc̄. „Šchto ja widžu?“ ſarwola wón, jako bě tón kaſhezík wotewrit a wuſladaſ, ſo je ſi pjenjeſnymi ročakmi napjelnjeny. — „Džakowanu Bohu!“ džesche Herta, „to ſy nětko na jedyn ras wobohac̄ík.“ A Marczink rjeknu: „Uj, aj Herta, nětko móžemoj ſo brac̄ a ty budjeſch moja žona!“

A tak wonaj połnaj wjeſhela do wſhy khwataschtaj. Na jene dobo Marczink ſtejo woſta. „Herta!“ praji wón, „mi je něſhto cžegko na wutrobu pamko. Tute pjenjeſh maja naju ſbožo ſalo-žic̄; ale wone namaj njeſluſcheja. Wſchak ſu wot někoho ſhubjene a moj dyrbimoj je jemu ſaſho dac̄. Haj, to dyrbimoj, pſchetož, hewaſ bychmoj je kranýloj. Wbohi muž, kiž je ſhubi, kaž ſuadž ſo tón nětko wo nje rudži! ſuadž běchu wone jeho zyke ſamoženje. Niž wérno, Herta, moj dyrbimoj je jemu ſaſho dac̄?“ „Haj, to dyrbimoj,“ wotmolwi Herta a pſchi thym cžegko ſdychny. — „Pój, pój!“ Marczink dale ryczeſche, „moj chzeſmoj tu wěz knieſej duchowinemu wupowjedac̄, tón budje naſlepſchu radu wjedžec̄, kaž bychmoj ſhoniſloj, ſchto je tón kaſhezík ſhubit.“

K duchowinemu pſchihſchedſhi, rjeknu Marczink: „Tónle kaſhezík, w ſotrymž je hromada ſlotu, ſym ja namakaſ. Ja tutu holc̄ku lubuju, kaž moju duſchu, a hdy byſh te pjenjeſh wobkhowaſ, byſh ſebi ju ſa mandželsku brac̄ móhlo. Zeli je pak ſhubjerzej ſaſho dam, jenož Bóh wě, hac̄ ju hdy ſa žonu doſtanu. — A tola, knies duchowny, ſo hrécha bojimoj a chzeſmoj je rad ſaſho dac̄; radjeſe namaj, kaž mamoj ſapocžec̄, ſo bychmoj teho, kiž je te pjenjeſh ſhubit, wuſlēdžiloj.“

Duchowny ſe ſpodohanjom na njeho poſkuchasche. Wón ſeb jeho a tu mloku holzu wobhladowaſche a běſche wot jejui ſprawneho ſlukowanja hnuty. „Džesči,“ rjeknu wón „wostańtaj ſtajnje tak wohobojaſnaj a dobray; Bóh budje waju wěſče ſa to

žohnowac̄. My chzemy shubjerja tuthych pjenes wužledzic̄ pytac̄ a tón wamaj sa waju sprawnoſc̄ najſkerje rjane ſarunanje da. Ja bym ſebi maliežloſc̄ nalutował, tu chzu pschirwac̄ a potom, Marcžinko, možesč ſebi Hertu wſac̄. Za na ſo woſmu, tu wéz poſa jeje nana wucžinieč.

Wón potom namakane pjenes, kotrež ſ wjetſha ſ czerwienych ſtothch wobſtejachu, liežeſche a jich na džepač ſyfaz toleť naſicži. Marcžink je poſa knjeſa duchownego woſtaji a tutón w nowinach woſſewi, ſo by ſo jemu tón, kotrež bě je ſhubil, ſkerje a lepje pschipowjedzit. W tym ſamym čaſku běſche wo wžy pěkne kubko na pſchenajecze. Dobročiwy duchowny pjenes a proſtvy na to ſwaži, ſa Marcžinka ſa najeńka wsachu. Potom ſa krótki čaſ poſa Hertzineje nana wuſkutkowa, ſo možesč Marcžink ſ Hertu kvaſ hotowac̄.
(Poſracžowanje.)

měnjenje w turkowſkim ministerſtwje wina. Murad V. je piecža na woſzopizy (Maser) ſchorjeł.

Do Barlina je na jena dobo ſydom młodych Chinesow pschi-jeļo, ſo běchu tamniſche wyžoſe ſchule wophtowali.

Pruske knježerſtwo je psched někotrym čažom halsko-žarowſku a někto tež barlinsko-draždžansku želesnizu kupiło.

Němſke wojniſke ſtředze ſu wondano hac̄ ſ kupje Malta do-jele. Tich miužtwa, kotrež běchu tam ſ džela na kraj wuſtupili, běchu ſo někaf ſ tamniſchimi wobhydlerjemi ſwadžili, ſ czehož tajke pukti naſtachu, ſo dyrbjeſchtaj dwaj bataillonaj jendželſkeho wójſka, tam ſtejazeho, ſ bajonetami ſakrocžieč. Tójschtó němſkih matroſow a maltaſkih wobhydlerjow ſu woſazy do twjerdžiſny ſobu wſali. Němžy buchu pak bórſy ſažo puſchezeni, jako běchu ſo jich mjenia napižale a wobej ſtronje drje bjes ſchtraty njewotenežtej.

Powjeſcz, ſo chze Jendželska kupu Helgoland na němſke knje-žerſtwo woſtupic̄, ujeje wěrna. Jedyn jendželski minister je prajit, ſo to jendželskemu knježerſtwo ani do myžblow pſchiſko njeje.

Awſtria. Winiſke nowiny powjedaja, ſo ruſki khězor Alexander na ſwojim domojpucžu ſ Emsu do Reichstadta pſchijedže a tam wot 24. junija wječzor hac̄ do 26. junija rano ſ awſtriskim khě-žorom, Franz-Joſefom w hromadze pſchebudze. Najſkerje budže tež awſtriski krónprynz Rudolf pſchitomny. — Lohko doſež budžetaj ſo wobaj wyžoſaſ ſuſej turkowſkich naležnoſc̄ow dla roſtrejzowac̄ a radu ſkładowac̄.

Bjes kſchecžijanskimi ſwójbami, kotrež ſu pſched Turkami a jich mordarſtwom a pſchecžahanjom do Awſtriskeje wucžekle, je hłodu dla natykowaza khoroeč „tyfus“ wudyrka.

Khězor wobſu noweho prajſteho mějhežanostu, Dr. Zeit-hamiera, woſtwjerdžil njeje, dokelž ſo tón ſ starocžejſkej ſtronje džerži.

Bosnijska a Herzegowina. S tuteju krajow někto teho dla tak mało powjeſczew pſchiūdze, dokelž awſtriske knježerſtwo žaue telegrammy a liſty njeptſchepuſčeži, kotrež ſo ſ kſchecžijanskeje ſtronu woſpoſcžela; jenož powjeſczé ſ turkowſkeje ſtronu pſchikhadzeja a te ſu, kaž ſe ſhonjenja wěmy, tola najbóle hole kž. So pak ſo kſchecžijenjo, tiz ſ Turkami woſija, podežiſnli njeſju a ſo tež bórſy njeſežiſnu, to je wěſte. W nowſkim čaſku ſu woni ně-koſtre turkowſke woſtwjerdženja, karauły mjenowane, dobyli a ſ pól-verom a dynamiton roſtěleli.

Turkowſka. S kónzowanjom a mordowanjom na dworje turkowſkeho ſultana w Konstantinoplu dale poſtražuju. Mjenujžy w nožy wot 15. ſ 16. junija běchu we wobhydlenju ministra Mid-hata někotſi wyžoſy knježa ſhronadženi a bjes nimi wulki vezier a wojniſki minister Avni a minister ſwonkownych naležnoſc̄ow Raſhid, kaž tež minister ſtředſtawa Kaiserli. Iako woni wſchelake krajne naležnoſc̄e wurađowachu, ſtuſi jedyn major ſ mjenom Haſan do iſtwy, třeli do Avni-a, ſo tón morwy ſ ſemi padže, Raſhida wón ſakto, teho runja jeneho Midhatoweho ſlužobnika a ministra Kai-ſerli-a czežko rani. Haſana ſu naſajtra ſ ſmijereži woſhudžili a na jedyn ſichtom, pſched domom ministra ſtejazy, poſkynli. Što je jeho ſ tajkemu ſatrafchnemu mordarſtwu naſabilo, wo tym no-winy wſchelake powjedaja. Někotre čzadža wježec̄, ſo je wón jara na předawſkim ſultani Abdal-Uiži wiſał a jeho na tych mi-nistrach wječic̄ chyžk, tiz ſu woſzepje na tym wina byli, ſo bu wón woſhudženy a ſkónzowany. Druhe pak mjenia, ſo je ſnadž minister Midhat teju druheje ministrow ſkónzowac̄ dał, dokelž bě-ſchtaj tutaj hinaſcheho politiſkeho měnjenja, dyžli wón. Wonaj

Swetne podawki.

Němſke khězorſtwo. Na polytechnizy w Draždjanach w tu khwili 488 młodych ludži ſtuduje a to 99 mechaniku, 203 inženirſtwo, 64 twarſtwo, 52 chemiju a 24 politechniſke wucžerſtwo. Bjes nimi je 23 ſ Ružowſkeje, 20 ſ Awſtrije, 19 ſ Norwegſkeje, 8 ſ Ameriki, 8 ſ Wuherſkeje, 6 ſ Schwajzarskeje, 5 ſ Hollandſkeje, 3 ſ Italije, 2 ſ Danſkeje, 1 ſ Grichiskeje, 1 ſe Schwedſkeje, 1 ſ Turkowſkeje a 1 ſ Indije, wſchitzy druſy pak ſ němſkih krajow.

Sakſki ſejm, tiz nějſeſche ſo po prawym dženſa (ſobotu) woſbanknyc̄, budže pječza hakle pſchichodnu wutoru woſbanknjeny. — Kral chze ſo potom do Ragac̄a w Schwajzarskej podac̄, ſo by tamne ſtrone ſupjele wužil.

Mlodži ludžo budyskeho krajskeho hetmanſtwo, tiz chzedža jako jenoletni dobrowoſniſy do wójſka ſtuſic̄, maja ſo pſchi komuniſiji, teho dla poſtajenej, hac̄ do 1. augusta t. l. pschipowjedzic̄.

Minister finanzow, baron ſ Friesen, w septembri ſe ſlužby ſtuſi. Što na jeho město pſchijedže, ujeje hiſcheze ſnate.

Še lětuchim naſymliskim manövram budže tež wulka dželba pod-offizierow ſ reservy (ſ lěta 1872, 1871, 1870) a dželba reservy-mužtrowor žadana a maja pſchi grenadierregimentach 30. julija, pſchi regimencze třelzow 26. julija, pſchi jegerſkich bataillonach 5. a 6. augusta, pſchi regimencze gardyjedznych, pſchi hulanskim regimencze 25. a 27. julija a pſchi pionnierskim bataillonje 16. augusta ſa-ſtuſic̄.

We Wulkej Hrabowȝy (Großgrabe) bu 12. junija tamniſcha nowonatwarjenia ſchula poſhwjecžena a w Pırnje nowonatwarjeny ſeminar.

Němſki khězor w tu khwili w Emſu pſchebiywa a tamniſche ſupjele wužiwa. Še njeju je tam 20. junija awſtriski arzwojwoda Albrecht na wopytanie pſchijel. Wſchelake nowiny měnja, ſo drje budže tutón ſ němſkim a ſnadž tež ſ ruſkim khězorom turkowſkich naležnoſc̄ow dla jednac̄.

Wjeh̄ Bismark w křižiſtſkich ſupjelach pſchebiywa, ſo by ſ jich pomozu ſtwjerdnenje, na jenej nosy jemu naſtate, woſtronit. Bajerski kral (Křižingen leži mjenujžy w Bajerskej) je wjeh̄ ſkej Bismarkej ſa čaſ po ſe jeho pſchebiywanja tam dwaj woſaj ſ konjemi a poſončzami požlaſt a Bismark ſo tež w tych rjanych kucžach woſy.

Woſjewjenje turkowſkeho ministerſtwo, ſo je nowy ſultana Mu-rad V. (pjath) ſwoje knježenje ſapocžał, hiſcheze do Barlina do-ſhlo njeje a je na tym najſkerje khoroeč noweho ſultana a pſche-

szlucheshtaj nijenijzy k staroturkowskej stronje, wón pak k nowej; tamnaj chyžichtaj Turkowstu s wójnu s nowa powyschic, Midhat chze pak to s porjedzenjom suntskownych naležnoſćow turkowskeho kraja. Hac̄z pak so te hischeze porjedziez dadža, je jara nijeweste.

Ze Serbow.

S Budyschina. Psihi ſerbiskej Bozej ſlužbje, kotaž ſo ſauđemu nijedželu w draždžanjskej kſižnej zyrki ſa tamniſtich ſſerbow wotdzerža, k. farař Mróšak ſi Małachez pređowanje, k. farař Žmisch ſi Hodžija pak ſpowiednu rycz džerjeſche. Spowiednych ludzi běſche 256 a to 118 muſtich a 138 žonſtich. Kantorſtwo je k. kantor Pjekar ſi Budyschina wobſtaral.

— K powjeſčam, kotrež tydženja wo ſakhadženju wulkeje wody w tudomnej wokolnoſći podachmy, many hischeze pschiſtajic, ſo je woda w Rabozach hacženja tamniſticheho Hermannnež hata róſdréka a w Toronízach, Šreſchinje, Krakezach, Budyschinku atd. na twarjenjach, ſahrodach, lufach a polach, woſebje pak na puczach wjèle ſchfodby načinila. — Krupý, kotrež ſo 10. junija džehu, ſu někotremuzkuliž woſebje w Hrubočižach a tamnej wokolnoſći wjèle wobſchfodženja nadželaſe. Hewak many hischeze pschiſpomnic, ſo je wajchtař Hadam Wiczás na Ssokolzy, kotrehož khežu je wulka woda ſobu wſala, ſatepenjenju jenož ſ tym wuczelnyk, ſo bě na jedyn ſchtom ſaleſi, na kotreymž je nimale 2 hodžinje ſedječd dyrbjal, předy hac̄z je ſo ſaſo dele ſwaziež mohł.

S Pořeſhiz. Šsobuſtawu tudomneho zyrkwinneho přjodkſtejerſtwa ſu někto ſlědowazy knježa: Jan Mikel, kubler w Šumſchizach; Jan Langa, kubler w Konjezach; Jan August Guda, kubler w Šubſchizach; Petr Wiczás, kubler w Boschezach; Karla August Schpótka, wieježn kubler w Létonju; Jan Mitasch, živnoſežer w Krakezach; Adolf Struva nad Krakezami; Jan Hetman, kubler w Pořeſhizach a farař Hermann Julius Trautmann, pschedfyda.

Se Sdžerje. Sa někotre nijedzele, kaž ſo powjeda, ſaſo wuczerja doſtanjemny. Je to mlody knjeſ Šlopper, Brufak, w tu khwili adjunkt (pomožnik) w Kulowje. Kaž ſo nam powjeda, je wón, po tym hac̄z je ſo doma poſdra léta pschihotowaſ, ſi léta na ſeminaru w Liebenthalu w Schleſyńskiej ſtudowaſ. K. Šlopper drje je Němz, ale w Klukſchu, hdžez naſche džeczi nětłe do ſchule khoodža, džé je druhi wuczer, kotrehož tam wot jutrow maja, tež Němz.

Se Šubernicžki. Šchtvortk 15. junija nožy w 11 hodžinach tudi w bróžni kublerja Žurja Hobý wohení wudyri a tule bróžnju, kaž tež Hobiz domiſte do procha a popjeſta pschewobrocži.

S Rachlowa pod Čzornobohom. Jako ſo w ſauđenym měřazu meje ſkoro žadyn deſchęzik nijenidžesche a tež w ſapocžatku junija žadyn nijepſchiidže, tola pak molčke ſchaworki a hrimancžka na horz abo na holu czechnicu, dha běchmy husto nijepkoſojni. Mly prajachmy, ſo budžemy tak do požledka wotſtorkowanici, a jako naſetne žito bě počalo wot ſchudoty jara ſchfodowacž, bu naſcha njeſpoſkoſnoſć hischeze wjetſcha. Ale ſkónčnje ſobotu 10. junija po poſlunu wokoło 4 hodžinow wot poſnožy nijewedro ſi deſchęzom k nam pschiſeze, kotrež naſche pola a wſchitke plody do wole napowi, ſo mózachmy potom ſi radoſežu na nje poſladowacž. Tola bu to w krótkim čaſku hinaſ. Mjenijzy nijedželu 11. junija popoſlunu po 7 hodžinach poča ſo pola naſ ſaſo hrimacž a deſchęzowacž. S wopredka ſo pomalu nijewedro ſaſo ſi poſnožy k nam pschiſblížowasche a wokoło woſmich hodžin deſchęzik wjazý njeſkapasche, ale ſo, kaž ſo praji, jenož tak lijeſche, haj běſche, jako bychu ſo

wjchitke njebjeſke woſna wotewrile. Widžecž ničjo wjazý njebe, hac̄z psihi vlyſtu a běſche jako budžiſche wohení ſi njebjeſe dele ſ wodu naſchu ſemju ſahibicž chyž, haj jedyn móhł pschibjeranje teje wody ſi tamnej pschiſrunacž, na kotruiž je 1. Mójsaſha 7, 18. ſpominjene. Wona ſi tajſej možu ſakhadžesche, ſo murje a ploty wotniſeſe, kž hižom wjèle wulkih wodow pomnja a ſu wſchelake narodny pschětraſe, a na jich měſce wulke jamy wury.

S dworow, kotrež hľubje w dolinje leža, je woda wſchitkou grat a kaſcheze, pſowje heth a palne drjewo, deſki a ſlanje, haj džeczel atd. wunjeſla a na polach, hdžez bě runje len woſhyt, kaž tež na běrnichcžach a ſalniſtichcžach žaſtſtu ſchfodu načinila. Spiſaczelej tutych rynckow je woda něhdže na tſjoch kórzach role 200 ſtow pjerſcheze ſi lenom a běrnami ſobu wſala, haj wýſoke brjohi ſu ſo do puczow ſeſuvali, ſo many na puczach, polach a lufach njeſkónčnje doſko dželacž, předy hac̄z je ſaſo jenož někaf do rjadu ſtajimy.

Hdyž jedyn geometrifke položenie (Lage) teje ſtronu wobhſlada, hdžez je ſo tón ſtov abo mróčelov roſtorf ſtaſ, nijenijzy wot Mjeſchiz psches Rachlow, Wyſoku, Delany, Šplóſk a Lubjeniz, dha móže ſebi trochu pſched woči ſtajicž, ſchto je ſo deſchęza načez dyrbjal, ſo je w Ženkezach tamní dobry a tak twjerdy móſt roſtorhaſa. Pola naſ wo wýſy bězeſche woda hac̄z 4 kohče wýſche rěti ſi wulkiu ſchumjenjom a ſatraſchnym hawtowanjom a ſobu bjerjeſche, ſchtož jenož nađenidže. W horach ſamych pak ſo žana ſchfoda ſtaſa njeje a powjeda ſo, ſo ſu w Hrožiſtchju Čzornoboh wýſche mróčelov widželi, ſi czechyž ſo ſudžicž hodži, ſo ſo na tutej horje tehdy žadyn deſchęz ſchoł njeje. — Wona je pak tež w Delanach jara ſle ſakhadžala, ſo ſu dyrbjeli pola jeneho hospodarja ſtōt po ſchodach horje wodžicž, a jenemu druhemu hospodarjej je ſahroku ſi plotom a pjerſchezu zyle přeſz wſala, tak ſo je jenož ſpónia ſemja wýſche wofata. W Šplóſku buchu kofče pežolow wotpławjene a pola naſ, kaž tež w Mjeſchizach je woda wjèle drjewa wotniſla, w Šsowrjezach mlyneſi, kž runje doma njebeſche, a teho runja w Bréſowje pçzoły wunjeſla a jenemu hospodarjej kónju a wjèle drjewa.

Stari ludžo wulku wodu pomnja, kotaž tu w ſečze 1822 běſche. Ta pak doſko tak wulka njebeſche, kaž lětſchá.

Hewak chyži hischeze pschiſpomnic, ſo naſ ſeſta pſchewjele trjedci. W decembri paný ſněh na mokre drjewo, psihi tym poča mjerſnycž, ſněh pak ſo pſchezo bóle džesche, tak ſo jón ſchtomu wjazý ſnjeſež njeſožachu a ſo po ſchudach a ſaſo ſchudach (týbaſzach) laſmachu. A někajkeho ſchfodneho bruka dla, kž móhł ſo ſalahnež, dyrbimy někto na pschikafnu wýſhnoſeži psihi wulke ſchraſje w tymle měřazu wſchitke ſeſy wot tajſich ſlemkow wurjedzene měčž. Šchto dha pak někto najprjedy? Léžy, pola, ūki abo pucze?!

P. A.

S Delnjeje Šinu. Nijedželu 10. junija, jako běſche ſo wulka woda tež ſem pschiſblížila a hižom psches móſt bězeſche, chyžiſche ſo tudomny mlynski M. psches tutón móſt podacž a to na tajſej waſchne, ſo jeho jedyn woſak na kribjet wſa a jeho psches móſt njebeſche, w myſli, ſo ſo jemu to radži, hac̄z runje běſche woda na moſeze hižom psches dwaj kohčaj wýſoka. Ale jako wón ſi tym mlynskim něhdže do ſtriedž moſta pschiſuňde, woda ſi tajſej možu do jeho ſtorkaſche, ſo dyrbjefche woſak mlynskeho dele pſchęcži, hewak bychu žolny wobeju powalike. Tón woſak ſo ſi wobčežnoſeži, tola pak ſbožomnje na brjoh wroži, mlynski pak ſo psches to psihi žiwenju ſdžerža, ſo ſo ja jedyn ſchtom, tam ſtejaz, pſchimy a twjerdže džerjeſche a na pomož wotežakowasche. Ale

nichtón ſo njeſwaži, jeho ſe ſmijertneho ſtracha wumoz, hac̄ t wulkemu ſbožu poſchijíſti knjeg rycerſkubler ſ Döring poſchijéđze a njedživajo na ſatraschnu wodu poſches móst jéđesche. To tón mlynki wuži a ſo khétsje wosa poſchimny a taſ ſbožomniſe na drugi bok poſchenidže. Veſ pak tež najwjetſchi czaſ, poſchetož dočko ujetrajeſche a woda tón ſchtom, ſa kotrež veſ ſo džeržaš, wottorhný a ſobu wſa.

S Fažený. Niedželu 18. junija popoldnju w 6 hodžinach běchu ſo ſbouſtawu tudomneho katholſkeho kaſina w rjenje wu- poſchenej ſali t. hoſezenízarja Janki ſhromadzili, ſo bychu 30letny jubilej nětzjíſcheho bamža ſƿjueſzili. Po wotewrjeniu ſƿjedženja poſches t. poſchedbydu, džerjeſche knjeg kaplan ſ Worklez ſƿjedženjku rycž, w kotrež ſiwiſe a ſtuklowanie bamža Piusa IX. wobſchernje roſeflaja. Po tutej rycži, kotrež ſo derje ſpodoBaſhe, ſo ſlawy wuſejechu na bamža, na krala Alberta, na biskopa Bernerta, kaž tež ſna tych, kotsiž běchu tón ſƿjedženii ſrjadowali. Wón ſo ſ wuſpěwanjom khérluſcha „Hwěſda jažna“ ſkoneži. Wjecžor běſe hoſezený, ſ kotrehož ſo khorhowje ſmahowachu, pěknje illumirowany a hjes hoſcziemi běſe tež tójschio mandželskich hoſposow a mlodých holzow.

Pohreb Dr. Franze Palackeho.

(Skončenje.)

Na poſchewodženju ujebočzickeho ſławneho Čezech, Dr. Franze Palackeho w Prahy džechu po tych rjadach, na kotrež ſmy hížom tydženja ſpomnili, dale hiſcze a to ſa ſpěwarjemi wſchelatich ſpěwarſkich ſjenoczeſtrow: evangelske duchownſtwo wobeju wěruwunacžow, tſi wotdželenja ſtudentow, kotsiž palmowe halosy nježechu a ſa nimi wjeſeſche ſo czeſlo na poſchimnu woſu, do kotrehož veſ ſchěſc̄ ſoni ſapſchelnjenych. Sa woſom džechu žarowaze ſbouſtawu Palackeho ſwójby, pražſka měſchczanska rada, katholſke duchownſtwo, deputitrojo wſchelatich čeſkých duchownſkich kapitulow, židowſzy rabinojo, jaſtupjerjo univerſitetow, profeſorjo wobeju akademijow, hudžneho konſervatorija a mnohich gymnasijow, wyschſich měſchczanskich ſchulow, wyšske ſemjanſtwo, ſapóžlanzy čeſkeho a moravſkeho ſejma, ſbouſtawu čeſkeho kluba, čeſkeho muſeja, rycznizy, offiziierojo, gymnaſiaſtojo, rjemježniſke jednoty, deputazije čeſkých a moravſkich měſtow, pražſky turnarjo a deputazije turnſkich towarzſtrow a rjemježniſkich jednotow ſe wſchech čeſkých měſtow, poſchekupzy, fabrikantojo a fabriſký dželaczerjo, ſchule atd. atd. atd.

Se wſchech wěžow a ſe wſchelatich měſchczanskich domow ſo čorne khorhoje ſmahowachu a ua tych haſbach, po kotrech poſchewodženje džesche, běchu nimale na wſchech domach čorne khorhoje wuſtukujene, haj někotre domy běchu wot horfa hac̄ dele ſi čornym florom pocžehnijene.

Hakle w přenjej hodžinje poſchriebuny czaſ do poſchedměsta Karolina dónidže, hdež na khwilu ſasta. Dokelž ma mjenujený Palackich ſwójba w Lovkowizach wjetſche wobſchewodženſtwo, mějeſche ſo czeſlo tam khowac̄; ſ Prahi hac̄ do Lovkowiz je pak tſi hodžiny pucža a taſ czi poſchewodžerjo, kotsiž ſo hac̄ do Lovkowiz podac̄ nochzchku, w naſpomnjenym poſchedměſe ſi czaha wuſtupichu. Poſchi tymi veſ naſlepje ſpoſnac̄, ſak wjele wſchelatich ſjenoczeſtrow a towarzſtrow je ſo ſ khorhowjemi na poſchewodženju wobdželiſlo. Tajich khorhowjow ſo poſches 300 nalicži.

Pod ſwonjenjom ſwonow ſe wſchitkých pražſkých zyrkow, pod ſyntami poſchriebnych khérluſchow a pod hrmanjom heſerow, na horje Žižkovje ſtejazych, ſo poſchewodženje dale nastaji a w czahu

ſamym běſe wjaczy hac̄ poſc̄ ſtow kucžow, w kotrech ſo poſchewodžerjo wjeſechu, wjele druhich pak pěſchi ſobu džesche.

Wſchitke wſy, poſches kotrež abo nimo kotrech poſchriebny czaſ poſchenidže, ſi wuſtukujenymi čornymi khorhowjemi ſobu želachu, a w 6 hodžinach popoldnju bu njebo Palacki pôdla ſowa ſwojeje mandželskeje khowaný.

Šobuželazých telegrammow a liſtow ſ Čech a ſ druhich ſlovjanſkich krajow veſ ſo poſches tybaž do Prahi poſkalo a je tam tež redaktor tuthich nowin, kotrež ſo khorowatoſeže dla na poſchriebje wobdželicz njeužesche, liſt poſkalo, w kotrej ſmijercz wuſtukovažueho ſławneho čeſkeho ſtawiſnarja wobžaruje.

Přílopk.

* Na požlenje budyske woſmijaze wiki běchu 46,949 kilogrammow woſtu poſchiewelli, po tajkim 4209 kilogrammow mjenje, dyžli loni. Nimale wſcha woſtu bu poſchedata, hac̄ runje běſe placžina něſhto nižscha, dyžli ſoujche lěto.

* Rěka Rhein a jeho pôdlaſke řeki ſu w požleniſchim czaſu ſ wulkimi wodami žaloznu wulku ſchodus načziniſe.

* W Ayru (w Schottlandſkej) ſo wondanjo jena tepichowa fabriko wotpali, poſchi cžimž 26 žonow a holzow a muž ſiwiſe ſhubiſku.

* Po nowſichid ſowjeſčach, ſo ſakſki ſejm dženſa ujewobſanſnje, ale ſo jenoz na czaſ wotdženi, ſo by potom hiſcze wſchelate muſne a wžne naležnoſeže doruſadžil.

* W Kingstonje (w Kanadze) mějachu poſched někotrym czaſom wulki woheň, kotrež je na 150,000 dollarow ſchody načziniſe.

* W Petersdorſje (w Horniej Schleſynſkej) w tamniſchej Frejczez restauraziſi ſta ſo 11. junija ſlědowazý hroſný ſtuk. Šedlarſkai pomoznikaj Perschka a Gorezki poſchi wotkodže ſi tuteje restauraziſe w khěži hiſcze ſe někotre ſlowežka ſi restaurateurom ſamym powjedaschtaj. Jako chyzſchtaj ſ domu wuſtupic̄, ſo durje rejwanskeje ſale wotewrichu a dwaj wojakaj ſ nahimaj teſakomaj ſo do Perschki daschtaj a jeho taſ ſtraschnje ſkóſchtaj, ſo wón ſi ſemi padže a na měſcze wumrie. Gorezkeho běſchtaj tež do ruſi doſc̄ ſtraschnje ſkóſej.

* W Halbawje w Schleſynſkej chyzſchtaj Kallenbachez mandželskaj nědželu 11. junija ſwój 25letny mandželski jubilej ſwječic̄. Ale ſobotu 10. junija poſchicže ſiweiſdro a Kallenbachowu w jeje wobydlenju ſaraſy. Tak ſo druhdy radoſež do ſrudnoſeže poſchewobrocži.

* W Draždjanach 17. junija jedyni zyhlékryjeſki wuežomniſ ſi tſeſhi dele padže a ſo taſ wobſchodži, ſo bórſh wumrie.

* Wot poſchibazneho ſuda w Shorjelu bu dželaczer ſeba i poſchicže čeſkého paduſhſtwa dla ſ 2letnej khostarni wotžudženym.

* W Barlinje běſe wěſty Botha wot dweju hólzow ſa někotre pjenježki granatu kupil, kotrež běſchtaj wonaj wonka na třelniſchežu namakaloj. Wón chyzſche potom poſchepytac̄, hac̄ je pôver w njej, a ju teho dla wotewrjeſe. Poſchi tym pak ſe ſwojej ſažehlenej cigarru taſ mjenowanej ſaplazy taſ bliſko poſchividže, ſo ſo pôver ſapali, granata roſlečja a jeho taſ rani, ſo dyrbjeſehe bórſh wumrieſež.

* W Hellendorfje bliſko čeſkých mjeſow ſu paduſchi jenej wudowje w nožy ſa 600 hrinow papjerjaných pjenes kranſli, tež w druhich tamniſchich wžach je ſo w nowſichim czaſu tójschio paduſhſtrow ſtało.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Polir, polir, to je drje mudry człowiek?
Mots Tunka. To ho wę, pszetoż wón michtra fastupuje.
H. D. Ale druhy je tola hinak.

M. T. Nak dha to?

H. D. Nō, jako wóndano murjerjo twarjenje twarjachu, dha jedyn czinjescie, jako by polir był, ale jako eżebie pshiuñzechu a ho sa polirovem praschachu, so by jim prajik, hdze prečzne sczén w twarjenju budža, dha nichtón polir bycz nochzyscie.

M. T. Hm, to znadz eżebiam nichtón wot tych murjerow njeje na jich praschenje wotmolwicž wjedzil.

H. D. Ach tak! Haj to može bycz. Aw jejkole!

Cyrkwinske powjesće.

Wérowani:

Michałska cyrkij: Wjedrich August Leich, cigarzydżelaż na Zidowje, i Karolinu Ernestinu Louisi Hermannie tam. — Leberecht Hendrich Träger, wobydlerja w Grubieczach, i Mariu Wenteż je Schefez. — Koral Robert Kubanka, schewz tudy, i Almaliju Rosinu Hanžu Stefanę z podhrada.

Ksyczjeni:

Petrówka cyrkij: Bernhard Oskar, Jana Petra Peticha, kheżerja, s. Michałska cyrkij: Anna Wilhelmina, n. dż. w Dobrujci. — Maria Madlena, Petra Augusta Gedusie, wobydlerja w Gnewiszach, dż. — Maria Theresia, n. dż. w Bobolzach. — Ernst Moritz, n. s. w Dobrujci. — Anna Hilžbetta, Jana Bohuwera Wiczęza, kublerja w Pischiszach, dż. — Wjedrich Hermann, Jana Augusta Heidu, wobydlerja pod hrodom, s. — Maria, Koral, Koralowa, kowarja-najenta we Wulkin Wjelbowje, dż. — Anna Theresia, Koral Ernstia Neumannna, kheżerja na Zidowje, dż. — Koral Ernst, Michał Augusta Wobsta, wobydlerja w Słonej Vorszeži, s. — Maria Martha, Jurja Wiedera, wobydlerja pod hrodem, dż. — Walter Hans, Koral Adolf Burkhardt, knihiwiedżerja na Zidowje, s. — Anna Augusta, Koral Augusta Kerna, wobydlerja w Libochowje, dż. — Hermann Ernst, Hendricha Hermanna Lüpfera, schetzelterja na Zidowje, s. — Jan Koral Augusta, Jana Schott, kheżerja w Nowych Małszach, s. — Anna Augusta, Koral Augusta Wojnarja, pohoncza na Ssokolz, dż. — Maria a Jan, Jana Sommersa, wobydlerja w Borku, dwómitaj. — Maria Amalia, n. dż. w Dzieżnikach. — Ernst August, Jurja Domaschi, kowaria w Szijezach, s. — Wjedrich August, n. s. w Szijezach. — Jan Ernst, Koral Augusta Hänfela, kheżerja w Brélowje, s. — Sidonia Klara, Koral Augusta Döhnela, schufczejeweho běki pola Borka, dż.

Katolska cyrkij: Jan Richard a Bruno Koral, Jana Augusta Nowaka, kheżerja a wojskowserja, dwómitaj. — Jan Koral, Josefa Pieschmana, s. — Hedwiga Maria Theresia, Jana Koral Handrika, tñschersteho michtra, dż.

Semrjeczi:

Dzień 23. meje: Koral Augusta Mlynk, dzeliacz w Bobolzach, 58 l. 11 m. 23 d. — 24, Hanža Marcžtowa rodžena Petritz s Wiežela, 48 l. — Anna rodžena Döržanez, Jana Handrija Woczežeta, kheżerja na Zidowje, mandželska,

24 l. 4 m. 9 d. — 26., Anna rodžena Schubiz, Handrija Dučzmaua, michtra, mandželska, 74 l. — 31., Hermann Jurij, Koral Adolfa Kurcharia, knihiwiedżerja na Zidowje, s. — 2 l. 1 m. 19 d. — Maria Amalia Vertha, Jana Augusta Bartha, kublerja w Tschanach, dż. — 13 l. 10 m. 3 d. — 12. junija: Zalub Woczežet, wimijeniar, 71 l. — 13., Jan Venad, tralewski jaſli wychschi žandarm, 61 l. 4 m.

Czahi po żeleśnizh.

Se Shorjelza do Draždžan.

Wojciejd se Shorjelza	1 ₄₀	3 ₀	5 ₂₅	7 ₅₅	11 ₁₅	24 ₅	5 ₁₅	7 ₁₅	10 ₂₈
Lubija	2 ₅	3 ₅	6 ₅	8 ₄₀	12 ₅	33 ₅	5 ₅₀	8 ₀	11 ₅
Budyschina	3 ₅	4 ₅	6 ₄₅	9 ₁₅	12 ₄₀	4 ₁₀	6 ₂₀	8 ₄₀	—
Bistopiz	ipiešchym	cžah	4 ₃₀	7 ₂₀	9 ₅₀	1 ₁₅	4 ₄₅	6 ₄₅	9 ₁₀
Radeberga	—	5 ₀	7 ₅₀	10 ₂₅	1 ₅₀	5 ₂₀	7 ₁₅	9 ₄₅	—
Wichijesd do Draždžau	3 ₄₅	5 ₂₅	8 ₂₀	10 ₅₀	2 ₁₅	5 ₄₅	7 ₄₀	10 ₁₀	—

Se Draždžan do Shorjelza.

Wojciejd s Draždžan	—	6 ₂₀	9 ₁₅	12 ₁₀	3 ₄₀	5 ₀	8 ₀	11 ₁₅	12 ₂₇
Radeberga	—	7 ₅	9 ₅₅	12 ₄₅	4 ₁₅	5 ₃₅	8 ₃₀	11 ₄₅	sp. cžah
Bistopiz	—	7 ₄₀	10 ₃₀	1 ₂₀	4 ₄₅	6 ₁₅	9 ₅	12 ₂₀	—
Budyschina	—	8 ₁₀	11 ₅	2 ₆	5 ₂₀	6 ₅₀	9 ₄₅	12 ₅₅	1 ₄
Lubija	6 ₀	9 ₀	11 ₄₅	2 ₄₀	6 ₀	7 ₃₀	10 ₂₅	1 ₃₀	2 ₈
Wichijesd do Shorjelza	6 ₄₅	9 ₄₀	12 ₂₅	3 ₁₅	6 ₄₀	8 ₁₀	11 ₅	2 ₁₀	8

Czahi hornoluzisze jeleśnizh.

Se Kohlfurta do Ssokolzy. Se Ssokolzy do Kohlfurta.

Kohlfurt	1 ₅	30	10 ₁₅	4	3	5 ₃₀	Ssokolza	—	10 ₃₀	4	5	8 ₂₀
Horka	—	6 ₃₀	10 ₄₅	4 ₂₉	4 ₄₀	4 ₁₀	Wulow	—	10 ₄₇	4	26	8 ₄₅
Nissa	—	6 ₄₂	10 ₅₅	4 ₃₇	6 ₁₅	6 ₅₀	Witow	—	10 ₅₉	4	43	9 ₅
Witow	—	6 ₅₈	11	7	—	7 ₃₅	Rückenberg	—	11 ₂₀	5	25	9 ₃₅
Wujesd	—	7 ₂₅	11 ₂₈	—	7 ₃₅	8 ₃₅	Ruhland	6	0	11 ₃₅	5	25
Las	—	7 ₄₁	11 ₄₀	—	8	—	W. Witow	6	18	11 ₄₇	5	45
W. Witow	4 ₄₀	8	6 ₁₂	5	5 ₂₅	—	Wojerezy	6	45	12	10	6
Wojerezy	5 ₁₅	8	31	12 ₂₃	5 ₄₁	—	Las	7	6	—	6	20
Ruhland	6	5	8 ₅₀	12 ₃₇	5 ₅₃	—	Wujesd	7	28	—	6	33
Rückenberg	6 ₃₅	9	3	12 ₅₀	6	6	Witow	7	56	—	6	51
Witow	7	10	9 ₃₅	1	8	6 ₃₅	Nissa	8	14	1	0	7
Rukow	7	40	9 ₅₄	1	31	6 ₅₅	Góra	8	30	1	8	7
Ssokolza	—	—	—	—	—	—	Kohlfurt	—	20	—	—	—

Luczne liczbę wojskowania cząs wot 6 h. wjedzor hacž 6 h. 59 m. rano

Na kletnijskiej fastawje te czahi fastawu, siž 3 hodž. 15 min. a 4 h. 15 m. Kohlfurta 8 h. 30 m. a 11 h. 10 m. wotjedu.

Witow je Elsterwerda, Rukow je Liebenwerda a Ssokolza je Falkenberg.

Placisna žitow a produktow w Budyschinje.

17. junija 1876.

Žitowy dowos: 4087 mēchow.	Na wifikach	Na burſy	
wot	hacž	wot	hacž
mł. np.	mł. np.	mł. np.	mł. np.
Wichierza 50 kilogramum	. . .	11 ₆₁	12 ₅₀
Rožka	=	10 ₁₂	10 ₃₁
Jeczmieni	=	8 ₈₇	9 ₂₇
Worž	=	10 ₇₀	11
Gróch	=	11 ₁₁	11 ₃₉
Woka	=	—	—
Raps	=	—	—
Jahly	=	—	12
Hejdusicha	=	—	15
Bermj	=	—	—
Butra	1	2	2 ₄₀
Ssyno	50	4	5

Kóz pšicierza po 170 punt.: 19 markow 93 np. (6 tl. 19 nřl. 3 np.) hacž 21 ml. 25 np. (7 tl. 2 nřl. 5 np.) — Kóz rožki po 160 puntach: 16 ml. 19 np. (5 tl. 11 nřl. 9 np.) hacž 16 m. 49 np. (5 tl. 14 nřl. 9 np.) — Kóz jeczmienja po 140 puntach: 12 ml. 41 np. (4 tl. 4 nřl. 1 np.) hacž 12 ml. 97 np. (4 tl. 9 nřl. 7 np.) — Kóz worža po 100 puntach: 3 tl. 17 nřl. hacž 3 tl. 20 nřl. — np.; hróch: 3 tl. 11 nřl. 1 np. hacž 3 tl. 13 nřl. 9 np.; woka: — tl. — nřl. — np.; jahly: 4 tl. — nřl.; hejdusine krepny: 5 tl. — nřl. — np.; bermj: — nřl. — np.; butra: — tl. — 20 nřl. hacž — tl. 24 nřl.; ssyno po 100 puntach: 1 tl. 10 nřl. — np. hacž 1 tl. 20 nřl. — np.

Fabrika pschedeschcznikow
a klonecznikow
Richard Rincke
na bohatej hazi 70
i napisecza hotela i winowej kiczi
porucza

pschedeschczniki
w najwjetshim wubjerku po najtunishich placzisnach.
Poczechnjenje a poriedzenje so najruezjego wobstara.

Spodnu a hornu kožu
w najwjetshim wubjerku, dobru, puchu a placzisnym hodonu,
pschedawa **R. Lindau** w Budyschinje

pschi mjażowych hettach w domie „Deutsche Halle.”

Lepjerske laty, tseschne laty, wiche družiny schmrekowych
a khójnowych deskow a pfostow, tseschnu papu atd. porucza

pschedawaruja wuzitkowego drjewa

R. Zimmermann,
W Budyschinje
na nowych hrjebjach 713.

Móz a wutk

(Kraß und Stoff),

Tuton derje redigowany časopis, kotryž Sserbam tak wiele powinżazeho, tak kraſnemu zabawu poſkieža, wo prawdže ſaſkuji, so by so w ruzi ſzedeſho ſdželaneho Sserba namaka. Wón wukhada ſzody měbzaz a može so we wudawańi „Serbskich Nowin” ja poſlenni, jenož 75 np. wuzinjazu pschedplatu dostač. Jednore čižba plaža jenož 13 np.

Pschi tak tunjej placzisne dyrbjak „Lužičan“ ſzody kipowacž, kotreñuž ſerbiske pižmowstwo na wutrobie leži. Njeh teho dla ſzody Sserb nětko ſtadnoſcž wuzije, a na psichodne poſl leta do předka ſaplači.

Dvaj pilnaj čittarai
„Lužičana.“

Aukzia trawij.

Łetniſki ſznowy wuzitk na ryejer-
küblerſkih lukturach we Wuježku pod
Czornobohom budje so

pónđelu 26. junija t. l.
popoldnju wot 3 hodzinow na psched-
hadzowanje pschedawacž.

Shromadžsna na volazej huz.

Pekne derje ſłodžaze kfoſeje
punkt po 100—150 np.,
najlepschi indifſi meliš-zofor
punkt po 48 np.,
w keſelach po 45 np.,
porucza jako jara placzisny hodyn
Wospork. **J. G. Poetzschka.**

Aukzia trawy a džecžela.

Psichodnu pónđelu jako 26. junija t. l.
dopoldnia wot 9 hodzinow budža so trawne
a džecželowe žne, w sahrodach, na lukturach a
polach hosczenza „t Tsjom Hwěſdam“ pola
Maleje Vorſeſce ſlukſchaze, po parzellach ſa
hotowe pjenjesy na pschedhadzowanje psched-
dawacž.

Shromadžsna w hosczenzu „t Tsjom
Hwěſdam.“

Petr Mlonč,
wježny rychtar.

Čižba 3. 4. 8. 10.

Serbskich Nowin

so w nich wudawańi ſaſo ſupuja.

Nasche, so wubjernje derje wopokaſiwozne góplowe mięczaze maschin, transportabiliske abo twjerdze ſtejaze, tež w tutym leče ſrijesam ratarjam k ſupjenju poruczamy.

Tajke maschin ſu widżecz pola ſrijew ſow Scholth a Schlemmerja w Trebjeńzach, pola t. Muežerja w Zornoskach, Sendy w Małeschezach, Janascha w Sreſchinje, Albinusa w Njehorije a pola wſchelakich druhich a chzedža pomjenowani ſrijega rad dalsche wntasowanje dawacž.

G. Gräfner & Comp.
w Połcznizy.

Palenz!

Mój hizom dawnio jako wubjerny a cijęce ſłodžazy

čižny palenz.

tož tež wſchitke družiny dobrzych palenzow ja ſi tutym ſrijesam ratarjam a ſaſopſchedawarjam poruczejo naſpominam a po najtunishich placzisnach pschedowam.

J. T. Glien na žitnych wifach.

Rhofei.

punt po 1 m. 20 np. jako
něſhto wo prawdże rjane a ſupjenja hodynne porucza

J. T. Glien
na žitnych wifach.

Stare pjenjesy ja ſa połne bjeru
a tež tym, k iž pola mje ſupuja,
rad ſtare ſ nowymi wumenjam.

W mojich khamach ſu
„Serbske Nowiny“ dostač.

J. T. Glien.

Młoda holza ſe wžy w jenej wuzerſkej
ſamiliji luboſciwe horjewſacie a ſajtaranje
ſi wobydleniom a zbrobi namaka, tež ſo jej
tam wuzeba w žonajzych dželach dawa. Wſcho
dalsche w Budyschinje na rózowej hazi čo.
618 po 1 ſhodze.

Sa twarzow

poruczam ſchtrihranite grotowe hodsje
wſchich dolh oſcžow a je jara tunjo psched-
dawam.

Wospork. **J. G. Poetzschka.**

Emaliowane wodne pónwje, hornzy,
pieczęne pónwje, ſałzplaty, khaſlowe duržki,
rolowe duržki atd. atd. atd. porucza
najtunishcho

Wospork. **J. G. Poetzschka.**

P. P.

S tuthym dorolam ſebi, čeſčenym ſſerbam najpodwoſniſho woſjewic̄, ſo ſyml na dženžniſhim dnju dlēhe hac̄ 25
let wobſtejaze

Kolonialtworowe, tobakowe, cigarrowe a spirituoſowe detailne kħlamy

knjeſa Reinholla Klemma na ſwotknej lawſkej haſy na ſo wſak a je pod mojej firmu

Th. Grumblt

dale powjedu.

Waſ proſcho, ſo by ſo dorverjenje, priedawſchim wobſedžerjam ſpožegene, tež na mnje dobrocziwje pſchenieſto, budže moje
jeniečke prózowanje, pſches ſtajne sprawne a ſpeſhne poſluženje mi Waſche čeſčene ſpodobanje dobyc̄.

W Buduſchinje, 8. meje 1876.

S doſpołnym poczeſcowaniem

Th. Grumblt.

**Sahojenje klepocze, po najwieſzijim, biesboſojnym a bies-
operiowanych. Woſzolekar Dr. K. Weller ſen. w Drazdzañach (Victoriastraße 4).**

G. Joachim, Atelier ſa ujeboloſne ſazadžowanje ſubow,
operazije ſubowe, plombirowanie,
czieſzenje, jahnače ſubhollenja atd., w Buduſchinje, na ſmutskej lawſkej haſy 120 pola k. pjeſkarja Klingsta. A ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Šwotkownu p. Kneiflownu
wloſzowu tintkuru,
ſ lekarſkeje ſtrony wſchém wloſzcerpjažym
jako wejče werno ſtukowaza naſejne poru-
czena, hdžej žadyn druhi ſredk ujepomha,
ma ſtajne na pſchedan H. J. Linck w
Buduſchinje w bleſchach po 1, 2 a 3 markach.

Do Port Adelaide
w Australiji,
woſtar w ſeptembru ratarjow, dže-
lacerjow, rjemjeknikow a klužobuc-
holn ſa 33 markow abo 11 tolej
C. A. Matthei
w Hamburgu.

Czerſte nowe wuhorje
doſta a porucza
E. Schröter, ryboſupz.

Šwotkowne bohacze wuhotowanu ſkład
męzow
ſe ſuſka, ždy a drugich tkaninow porucza
Emil Flegel
na žitnej haſy a na róžku ſerbſkej haſy.

S tuthym ja najpodwoſniſho k nawjedze-
nju dawam, ſo ja netko klužby a mesta ſa
wotrocžkow, ſa džowki a tež ſa dojki w tu-
downej a w dalschej stronje wobſtarom.

Tyſcherka Mejerowa
na reſniſkej haſy czo 320.
džowka njebo pſchitajaze ſony Meifterti.

Aħeža czo. 5 na Horje pola Njeħwa-
cjidla ſi derje ſrjadowanym korečmarſtwom
a ſi 2 körzomaj dobreho pola, kaž tež ſetu-
ſhimi ſtejazym ſnjemi je na pſchedan. Wjeho
dalsche je tam ſhonicz.

Muchovny pólver
woſebje derje ſtukowazy porucza
Otto Engert
na ſmutskej lawſkej haſy 122.

Schwobowy pólver
wubjernego ſtukowanja porucza
Otto Engert
na ſmutskej lawſkej haſy 122.

Muchovny papjernu
ma w zlym kaž tež po jenotliwym najtunischiu
na pſchedan Otto Engert
na ſmutskej lawſkej haſy 122.

Zena do Rakojd kluſchaza, bliſko bělo-
horského mlýna ležaza jara dobra, 2 körzoi
69 prutow wulka ūka budže ſo pjat, 30.
junija, na pſchekadžowanje pſchedawac̄.
— Šromadžina w rakojdžanskej korečmje
dopoldnia w 10 hodzinach.

Destillazia
A. Rāmich na ſerbſkej haſy
porucza pſchi potrjebje ſwotkownu ſkład
ežiſtih palenzow 1. a 2. sorty, kaž tež
kłodek jednore a dwójne palenzy,
liqueury, kizala a prawdziwy ſilny
palenz a pſchedawa w ežwizach a po je-
notliwym po najtunischiu placzisnach.

Sa moje kolonialtworowe, spirituosowe
a želesowe kħlamy ſo jedyn wueſomnik
pyta.

Šaſtupjenje 1. abo 15. ſeptembra t. l.
Wueſomny czaſ 4 leta.
Wuměnjenja jara ſpodobne.
Wjeho dalsche je pola podpiſaneho ſhonicz.
Woſport. J. G. Poetzscha.

Aukzia kħlanja na ſdžerjanskim reviru.

Pjat, 30. junija t. l. popoldnu budže ſo
něhdże 500 hromadow mocha a jehlinoveho
kħlanja ſa hotwe pjenjeſy na pſchekadžowa-
nie pſchedawac̄. — Dalsche wuměnjenja ſo
pſched ſapocžatkom aukzije woſjewja.

Šromadžina popoldnu 2 1/2 hodzinow
bliſko hajniſkeho doma.
Hajniſki dom w Sdžerju, 21. junija 1876.

G. Petrenz.

Wozjewjenje.

Po tym ſo ſyml ſo mojeho dotal-
neho poſtajenia pſchi kralowſkim ſud-
niſkim hamce w Miſchmu ſdał, ſyml ſo
tudj jako

agent
ſaſħydlit.

Sſo ſi tuthym k dobrocziwemu wob-
ſedžbowaniu poruczejo, ſi dobom pſchi
ſpominam, ſo ja wſchitke do agentſtwa
kluſchaze džela, woſebje: wobſtaranje
kuſjow, měnjenijow, pſchenajeczow a wot-
najeczow, kaž tež hypothekklich a ruc-
nych požeſonkow, metsbranje wuſtejazych
žadankow, napiſanje kontraktow pſchi
kuſjach, měnjenijach a najeczach, dolžnych
a ſtaſtawnych woſiſmow, ſapiſow ſa-
ſtajenſtwa, formindſkich ſlicžbowaniow
atd. ſpeſhniſje a ſwēdomniwje wobſtaram.
W Rakezach w juniju 1876.

Robert Thronicker.

Na knježim dworje w Rakezach ſo jena
ſprawna holza jako mlokoſa džowka
pyta a móže hnydom ſaſtupić.

3 hiſčeje dobre kħachlizowe kħachle, kaž
tež jene želesne kħachle ma na pſchedan A.
Pannach na mjaſowym torhoſtežu czo. 146.

Wosjewjenje.

Nasch lētuschi misjonski šwjedžen budže, n i z na Pētra Pawoła, ale, da-si Bóh, na Michala 29. septembra w Barcze ſo džeržecz.

Vſchedzhditwo
herbskeje hlowneje prēdarſkeje konferenzh.

Nawěſchtſ.

S tutym najpodwołniſchho ſ nawiedzenju dawamoj, ſo je wot knjesa Wilhelma Domſchki hacz dotal wjedžena

hornežernja

psches kupjenje do naju wobhodženſtwa pſcheschla.

Mój ſebi pſchejemoj, ſo by ſo dowerjenje, naju knjefej předomnikej ſpožæene, tež na naju pſchenjeſlo a ſ tutym naju bohače wuhotowany ſklad hornežerſkich tworow a kwekowych horizontow czeſczej publizh po najtunischiſch placzisnach a pſchi najſprawniſchim poſluženju najlepje porucžamoj.

Skasania wſchelakich wézow ſa ſahrodnikow, jako: vaſh, roky, ſahrodne wupſchenja atd. ſo po poniženych placzisnach hnydom wobſtaraja.

W Rakezach w juniju 1876.

Domschka & Thronicker.

Šklad cžažnikow

wot

J. G. Schneidera

na ſnutſkomnej lawſkej haſy, pódla tórmu.

Wulki wubjerk wſchelakich družinow cžažnikow (ſegerjow) po najtunischiſch placzisnach.

Zenož derje wotczehnjene cžažniki ſo pod twjerdyml rukowanjom pſchedawaja.

S dobom porucžam prawdziwe ſlěborne rjeczaſki, prawdziwe talmiſloczane rjeczaſki a poſloczane rjeczaſki we wulkim wubjerku, teho runja prawdziwe ſlote rjeczaſki, medaillonu a klucziki.

Hewaſk pſchispominam, ſo ſym herbskeje rycze mózny.

Czeſczenym wobydlerjam Budyschina a wokolnoſcze porucžam ſo ſ wobſtaraniu nowotwarbow, porjedzenjow a zejhnonkow pod ſlubjenjom dobreho a sprawneho wuwiedzenja.

W Budyschinje, na jerowej haſy č. 269.

Kedžbu!

Zutje njedželu ſtolbažhwukulenje w Kubſchizach.

Ja kózdeho ſ tutym warnuiu, ſo by mojemu ſynej ničjo nepožeſil, dokołž ja ničjo wjazy ſa njeho neplaczu.

Jan Holschka w Kelnje.

Sa Jakuba Wollmanna w Mjedžoſi, kotrejuž je 12. mérza wulki wětr twarjenja ſtaſyk, kaž ſmy to čzo. 14 Serb. Nowin naſpomnili, je darif:

P. J. 50 np.

Dalsche ſmilne dary radlubje horjebjerje a na J. Wollmanna wobſtara redakcija Serb. Nowin.

Wot redakcije.

Nastawok ſ podpišmom „Jedyn ſa jich wjele“ móže ſo wotczeſhcež, hdyž ſo tón redaktorej mjenuje, kiž je jón poſkal.

Na row

njebo Handrija Bödlinka

ſ Buſez, wot Božeho blyſka ſarazeneho, džen 12. junija 1876, 56 lét stareho.

Schtó wě ſwoj kónz — wón je ſnadž bliſko, ſchtó wě — hde wón wſchak wumrje tu? Ræk nahje wumrje, haj, tu niſko, Člowl ſtrony — w wokomknjenju:

Haj! to nam mózne pokazuje ſsmjercz Waſcha, nano, mandželski. Njech žiwe wona wubudžuje Maſ ſ pravej wérnej pokuzi.

Haj, ſwerny w ſwojim powoſanju Wy dženž tež ſprózne dželaſcheze; Haj! hžom ſo, Wam ſ ſradowanju ſ wjeczoru tón džen blížeſche: Dla njeviedra, kiž naſtarauſche, Wſcho khwata ſ bližſhim twarjenjam, Wam pak ſo ſprawniſho bycz ſdaſche, ſsamlutki dom hicž ſ Buſezam.

Wot wſchitkich lubnych ſdalowanų Sſo ſmijercz pſches blyſk ſ Wam pſchibliži, Tak, ſo ſwoj dom, tak lubowaný, Tu njeſtejše wjazy widžili; Ræk ſe ſtyknoſcžu ſhladowachym, Hdy, nano, Wy dom pſchinidžeze, ſ boſoſz, jako ſažlyſchachym, Waſch luby nan, tón — morwy je!

Schtó ſeje Wy tehdom ſacžuvali? Hacz ſnutſkomny ſtyk měli ſeje, Hacz ſeje Wy dom ſej požadali, Hacz ſmijercze bliſkoſz pytnyſcheze: A čzoho dla Bóh tón knjef ſ Wami Tak nahje wotkai khwataſche, Metk potajene je pſched nami: Schtož čzini Bóh, wſcho dobre je!

Waſch nahy kónz drje napjelnjuje Maſ ſ boſoſz a ſrudženjom; Wſchak kózdy, hdyž ſo pſchepytuje, Je womaſany ſ hřeſchenjom: Pak ſ nadžijn Waſch pſchewodžamy, So je Waſch ſbožník ſ hnuđe wſat; Wſchak wón, wot Waſch tak lubowaný, Tež ſa Waſch je krej pſcheliwal.

Wot ſtronnych starſhiſch narodženy, ſeje ſ dobremu ſo džerželi; ſ mandželskej ſprawnej ſjenoczeny Waſch maſy dom ve ſkeſejanſki. We tutym domje ſhladowachu ſſo starſhiſch, džeczi kolená; Te wutroby pak poſbehachu ſſo ſ thronej teho Jeſućeža!

Dha ſpicje derje, w Waſchim rowje, Nasch luby nano, mandželski; Bóh junu naſ po ſwojim ſtowje, Na węznie ſaž ſjenocži. ſsmjercz Waſcha pak njech ſawostanje Nam živym, kaž ſwón poſutny, Haj, njech kaž hamor dele panje Na ſkalu naſzej wutroby.

Ty, ſenjeze! ſ potuče naſ wolaſh pſches nahje, ſmijertne podawki: Ty husto pak tu ſtoržbu ſhovasch, So njeidžeja nam ſ wutrobie. — Ach pomhaj, ſo ſo dohlaſdamy, We kaſkim ſtraſhe ſtejimy; So ſ tſchepetanjom naſtupimy, Pueč pravej wérny, poſutny.

H. P. Šrudženi ſawostajeni.

Štvortlētna předplata
we wudawarni 80 np.
a na němských póstach
1 M., z přinjenjem do
domu 1 M. 15 np.
Kózde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja
so we wudawarni Serb.
Nowin'na róžku zwon-
neje lawskeje hasy číslo
688 wotedać, placi so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 27.

Sobotu, 1. julija

1876.

K n a w j e d z e n j u.

Czi ſami czecheni wotebjerarjo „Serbstich Nowinow”, kotſiž chzedza ſa mje na tſeeze ſchtwórtlēto 1876 do předka placzic, njech nětka 80 np. we wudawarni „Serbstich Nowinow” wotedadza. Czi, kotſiž ſebi „Serbske Nowiny” pſches póst pſchinjescz dawaja, njech tola njesapomni, ſebi je tam bórſy ſkaſac̄. Na ſchtwórtlēto ſaplaczi ſo ſa „Serbske Nowiny” na ſakſkých a pruſských póstach, kaž tež w druhich krajach němského khezorſtwa 1 marka a ſ pſchinjesczem do domu 1 marka 15 np.

Redačzija.

Sprawnosć a jeje ſda.

(Stavijna, ſakſkých je mało.)

(Potraczowanje.)

Jako běſchtaj ſo Marcžink a Herta woženiloj, ſchtó běſche ſbožomnijchi, džzli wonaj? Taj młodaj mandželſtaj ſo wutrobiye lubowaſchtaj. Marcžink na polu džekasche a Herta ſo ſe wſchej ſprózniwoſcę wo domjaze hofpodaſtvo starasche. To jim k temu pomhaſche, ſo móžeschtaj pjeniſh ſa wotnajate kublo w prawym čaſhu połnje ſaplaczič a ſebi hiſhče neſchtó wuſbytlowac̄.

Tak běſchtej ſo dwě lečze minylej a hac̄ runje běſche knies duchowny namakanje tamnyh pjeniſh hiſhče neſkotry króz we wſchelakich nowinach wosjewic̄ daſ, dha tola nichčo njeſpchinidze, kíž by te pjeniſh žadat. Duž duchowny k mložymaj mandželſtimaj džesche a džesche: „Mojej lubej džesći, wužiwajtaj nětka tu dobrotu, kotrež je Wamaj Bóh pôſtaſ. Te pjeniſh Wamaj ſluscheja, pſchetož nichčon pſchischoł njeje, kíž by ſo ſa nimi prafchaſ. Małoztaj je, kaž ſo Wamaj spodoba; jowle je wſmitaj!“ A tak wón kaſhczik, kotrež mjeſte pod pažu, wučeje a jón pſched njeju ſtaji.

„Knies duchowny“, praji Marcžink, „to je pak tola pſchego móžno, ſo tón, kotrež ſluscheja, po króthim abo dleſhim čaſhu po nje pſchiniđe. Ja ſebi teho dla myſlu, je tak nałožic̄, ſo ſo wot nich ničzo njeſhubi.“ „A kaf to?“ prachesche ſo duchowny. „To kublo, kotrež ſym ja wotnajat“, wotmolwi Marcžink, „je na pſchedan. A njemu wjèle ležomnoſzow ſluscha a teho dla budža lohko doſčz džesac̄ tyſaz toleř ſa nje žadac̄. Na jeho kupjenje čzu ja nětka tele pjeniſh nałožic̄; pſchinidzeſi potom tón, kotrež po prawym ſluscheja, dha jemu to kublo pſchepodam a ja budu jeho najeńit.“

Knies duchowny tajke wotmyſlenje we wſhem ſa dobre ſpóſna: a hižom na druhi džen běſche kúp hotowa. Marcžink to kublo na wſče waſchnje poſlepſchec̄ pytaſche a Herta jeho po lečze ſ holic̄ku a poſdžiſho tež hiſhče ſ hólczkom ſwjeſzeli. Wón a wona ſo nad ſwojimaj džesčomaj wutrobiye ſradowaſchtaj, a hdyž Marcžink pſched wjecžoram ſ pola domoj pſchinidze, jemu Herta tej džesći napschec̄ivo pſchinjeſe; wón jej po rjadu woſkoſti a tež jejū mac̄ ſuboſcziwje woſko ſchije wſa. Zene džesčo jemu pót ſ woblicz tréjeſche, a druhe pak hrabje abo to, ſchtóž hewal domoj pſchinjeſe, ſ ruki hjerjeſche a je na bok ſtaji. To běſche Marcžinkej wulka

radoſć a wón ſo Bohu džakowasche, ſo bě jemu tajku dobru žonu a tak pěknej džesči wobradzil.

Po někotrym čaſhu tón dobrociwych duchowny wumrje, kotre muž mjeſchtaj ſo ſ wulkeho džela ſa ſwoje ſbože džakowac̄. Jeho wotemrjecze pak jeju na to dopomni, ſo ſtaj tež ſmijertnaj. „Mój w ſwojim čaſhu tež wumrjemoj“, džesche Marcžink, „a noju kublo naſchimaj džesčomaj ſawostanje. Hdyž by potom tón pſchischoł, kotrež po prawym ſluscha, dha njemohl je ženie doſtač a mój budžichmoj ſwojimaj džesčomaj zuſe kublo ſawostajitoj.“

Tole pſchemyſliwſhi wonaj wobſankuſchtaj, piſmo napiſac̄ a je wot někotrych ſuſodow podpiſac̄ dacz, w kotrejž bě powiedzene, kemu to kublo wo prawdze ſluscha. Tole piſmo nowemu kniesej duchownemu pſchepodaschtaj, ſo by je tón khowaſ. A potom bě jeju ſwědominje ſpokojene.

Wonaj dale ſe wſchej dželawoſcę a ſprózniwoſcę hofpodařeſchtaj a ſo tak džesac̄ lét miny. — Jedyn džen, jako Marcžink pſchipoſdnju ſ pola domoj džesche, wuhlada wón, ſo je ſo na dróſy jena kuča ſwrocžila, ſ kotrejež dwaj mužaj leſeſchtaj. Wón k nimaj khwatasche, ſo by jimaj pomhal. A wulkemu ſbožu wonaj žaneje ſchody njebeſchtaj wſaloj. Wón jeju proſchesche, ſo by ſchtaj pola njeho wobjedowaſo, a pſchistaj, ſo džes ſwoje konje pôblac̄, kotrež móhli jeju wězny do jeho dwora pſchivjescz. Ale jedyn teju zuſnitol rječnij: „Tuto město je ſa mnje ſtrachne. Někole ſym ſo tu ſwrocžil a pſched džesac̄imi létami ſhubich tudy wulku móz pjeniſh.“ „Schto?“ prachesche ſo Marcžink, „njeſeſe dha ſo ženie ſa Waſchimi pjeniſami wobhoniowac̄ dasi?“ „To njebě móžno“ wotmolwi tón zuſnik. „Wje běchu faſchne wobſkoržili a ja dyrbjach ſwoj wotzny kraj ſe wſhem khwatkom wopuſhczic̄. Duž ja wſchitte ſwoje hotowe pjeniſh w hromadu ſhrabach, kotrež doma mějach, — jich běſche něhdže džesac̄ tyſaz toleř — poſožich je do jeneho kaſhczikla, ſtajich tutón na dno mojeho woſa a jědžech wo dnjo a w nozy, ſo bych čzim ſkerje do wultraja čeſknik. — A mojemu wulkemu njebožu běſche jena deſka woſoweho dna někak na kruchi ſhla a kaſhczik běſche ſo někak wužuny, ja njebeſh pak to pſtnik. Jako w bližšim mjeſče ſa tym pſchinidzech, bě hižom poſdže; ja dyrbjach khwatasche, ſo bych ſwoju ſwobodu, haj ſnadž ſwoje žiwiſjenje wulhowaſ. Duž ſa ſwojimi pjeniſami pytač njemóžach. Ja ſo po taſkim runy puc̄ do Hamburga dojveſez dach, tam do

jeneje lózje stupich a na njej do Indiskeje wujedzéch, swotkał bym ho w tychle dñjach wrózit, dokelž je moja njezinowatość hafle nětko na ſwěto pſchischa.

(Słonečneje pſchichodnię.)

Swětne podawki.

Němske khějorſtw. Wobej komorje ſakſkeho ſejma ſtej do-wołnoſcz k temu dałoj, ſo by ho želesniſa bjes Faſonzu a Viſko-pizami, kaž tež bjes Eibawom a Oderwižom twarika.

S Draždžan nam piſaja: Na ſejmje ho dawkow dla wótrje ryczeſche. Minister chze powyſchenje dawkow mécz, jeli ſo jemu njeđowoli, k létu (1877) někotre dželby (ſimpla) dokhódneho dawka ſběhac̄ a ratarszy ſastupjerjo wobeju komorow praja, ſo budze to tež trjeba, jeli ho dokhódny dawk njeſamjedze. Druha strona pak praji, ſo dokhódny dawk trjeba njeje a ſo by tež dawki po-wyſchic̄ njetrjebaja, hac̄ runje je ho wot kraja teſko želesniſow kupilo (nimale ſa 130 millionow markow) a ſo ma krajna centralna kaſha pjenies doſč, dokelž je finanſka perioda 1872—73 5 millionow toleć, perioda 1874—75 pak wěſcze pſches 7 millionow ſbytka wunjeſla. Požleniſchi moja drje prawie, ale dokelž chzedža ratarjo a minister dokhódny dawk mécz, dha kózdy na ſwoj hoſ ryczi. — Tola ſda ho, ſo požleniſha strona najſkerje dobudze a ſo lětba a k létu nowy dawk ſběhaný njebudze. Sa ratarſtwo by pak pſchi tym ſ najmjeňsha tón troſt wostal, ſo je ho pſchi wotscha-zowanju wjele millionow toleć, kotrež w fabrikach, w pſchekupſtrwje a na dani dželaja, wunamakało, kotrež prjedy ani pjenieſk dawka njeđawachu, ſhtož pak cžiniež dyrbja. To pak ratarſtu k lepsche-mu pſchiniđe, pſchetož ſhtož dyrbja pſchekupzy a fabrikantojo na dawkach wjazy dacz, to ho ſe ſtronu ratarjow naſdač njetrjeba.

W Kriebelſteinu pola Waldheima je ſebi hajnik Förster k jědom ſawdal a w Lipſku je ho woſak Kübler ſatſelik. W rězy Muldze pola Grimmu je ho 23. junija jedyn italski dželac̄er pſchi kupaniu tepil a w Boldižu 26. junija jena dwěletna holc̄ka do hata padže a ho tam ſatepi.

W tychle dñjach pruski general Podbielski w Draždžanach pſcheywaſche, ſo by ſakſku artillerie-brigadu wobhladował. Wón je njeniſzy genaralinspektor artillerije němskeho wójska. Kral Albert bějche jeho 26. junija do Vilniš na wobjed pſcheproſyk a ſ nim tež ſakſkeho wojerſkeho ministra ſ Fabrice a wſchelakich wyžolickich ſakſkich offizierow. General Podbielski ſebi poſdžiſho draždžanske wojerſke nowotwarby wobhladowaſche a ſwoje woſebne ſpodobanje nad nimi wupraji.

W Hausdorſje pola Kamjēnza ſu ho 23. junija w nožy wſchitke warjenja Bſcheuſchlerez burſkeho kubka wotpaliſe. Woheń je najſkerje ſałoženy.

Se Stołpniſta piſaja: Wónzano ho ſ tſjomi druhimi knježimi ſudomim referendař Dr. Ruffini w rězy Wjasenizi ſupasche, pſchi cžimž ho njejabzy podnuri. Cži, kíž ſo ſ nim ſobu ſupachu, mě-niachu, ſo je wón to ſ dobrej wolu ſeſinik, ale jako Ruffini ſaſo na wjerch wody njeſchiniđe, dha pocžachu jeho pytač. Hafle ſa dwě hodžinje jeho cželo namaſachu a ſda ho, ſo je jeho Boža rucę ſa ſajala.

W Löbtawje je ho 23. junija w nožy jena kólnia wotpaliſa, pſchi cžimž ho 1 kón, 27 kur, 5 huž a 3 kac̄ki ſobu ſpalichu. Jedyn starý muž bu wot jeneho, wot wóhnja ſploſcheneho konia powalený a khětro wobſkodženy.

Kral Albert chyžsche dženſa (ſobotu 1. julija) ſakſki ſejm ſam wobſankuć.

W Altenbergu mějſche khězer Sommerſchuh to njeſbože, ſo jemu pſchi wobjedze fruch mjaža tak twjerdze w požerku težazý wosta, ſo dyrbjeſche ho ſaduſyč.

Kral Albert je tym wobhlerjam Ulſersdorfa pola Žitarwy, ktrymž je wulka woda najwjetſhu ſchodus načiniſla, 200 markow daril. Wona je tam njeniſzy 60 domow pak wotnjeſla, pa kſara wobſkodžila.

S Barlina piſaja, ſo ſu Ruziowſka, Němska a Awſtria teho dla, dokelž ho Dendželska jich wujednanjam pſchifankyla njeje wobſankuć, ſo ho w tu khwilu ſ zyka do turkowſkich naležnoſezow měſchec̄ njebuđa a ſo turkowſkemu ſultanej ſamemu ſawoftaja, ſo ſe ſwojimi ludži pak ſ mječom pak ſ dobrym ſłowom někak mér ſežini. Pkod tajkeho wobſankujenja je nětko tež, ſo pomieno-wane tli knježerſtwa Sſerbiju a Čzornohoru wjazy wot wójny pſchec̄iwo Turkam njeſotdžeržuja, tak ſo je lohko možno, ſo Sſer-bija w tychle dñjach ſ Turkam wójnu ſapocžnje.

Němski khězor hiſcheze w Emſu pſcheywa, 26. junija je ho wón do Neuwieda podał, wjeczor pak ho ſažo do Emſa wrózit. — Ruski khězor je na hrodze Zugenheimje. — Wjerchnej Bismarckej kupjele w Kiffingenu derje thja.

Mh tydzenja piſachmy, ſo je pruske knježerſtvo barlinſko-draždžanskú želesniſu kupilo. Wone je to pruskej druhej komorje wosſewiło a wo jeje pſchiswoleſe proſylo. Druha komora pak k temu pſchiswoleſe njeje a duž drje ſ teje kupje — ſ najmjeňsha w tu khwilu — nježo njebuđe.

Kommisar, kíž ma tych Němzow ſastupowac̄, kotsiž ſwoje fabrikaty na amerikansku wuſtajeniu w Filadelfiji poſkachu, je wot tam roſprawu do Barlina poſkak, ſ kotrež je widzeč, ſo ſu němſke wudželki a fabrikaty drje doſč tunje, ale w pſchirumanju k dru-him tež doſč hubjene, tak ſo tam žaneje khvalby njenamkaja.

Minister kultuſa Dr. Falk chze ho po ſkónczenju pruskeho ſejma do Schandawy podac̄ a tam ſe ſwoje ſwójbu někotry cžas pſcheywac̄.

Pſchedkyda němskeho kanzlerſtwa, minister Hofmann, je porucžil, ſo ho w kanzili njeđelu wjazy dželac̄ njeſme.

Awſtria. Khězor je wojerſkeho ministra Kollera po jeho próſtrwje ſe ſlužby pſchecžik a na jeho město hrabju Brylandta pomienował.

Ponjeſcz, ſo Sſerbija Turkowſkej wójnu pſchipowjedži, je we Wuherſkej a Khrowatſkej, hózej jara wjele Sſerbów bydli, tajſu ſobucžucžiwoſcz wubudžila, ſo ho wjele amſtriskich Sſerbów k temu hotuje, ſo bych ſwojim bratram w Sſerbiji, Božniji a Herzego-winje na pomoz cžahnyli. To pak ho wuherſko-madžarskemu mi-niſterſtu, kotrež chze, ſo bych ſturkowſy kheſcžijenjo tež dale turkowſkemu ſultanej podesženjeni wostali, na žane waſchnje njeſubi a wone teho dla najſkerje te ſtronu, ſwotkał može ho ſ Awſtrije do Sſerbije pſchekrožic̄, ſ wójskom tak ſylnje wobſadžic̄ da, ſo nichtón do Sſerbije pſchecž njeſmaje.

Sſerbija. Po nowych telegramach chyžsche ho ſerbſki wjerch Milan 30. junija k ſwojemu, na turkowſkich mjeſach ſtejazemu wójsku podac̄ a wón na tym ſamym dñju wójnski manifest wuda. Studentojo ſu ho někotre dñy prjedy k wójsku podali. — Čzornohorskí wjerch Nikita je wſchěch Čzornohózow w starobje wot 17 do 60 lét pod brói powołał a ho tež ſam k wójsku podał.

S Konſtantinopla piſaja, ſo ho wójna ſe Sſerbami ſkoro ſa-pocžnie a wójnski minister teho dla jene woldželenje woſakow po druhim na ſerbſke mjeſy ſežele.

Kscheleszijenjo w Bošniji ſu proklamaziju na wjercha Milana poſkali, w kotrejž ſu jeho tež ja boſniſkeho wjercha pomjenowali a herzegowinſzy Kscheleszijenjo ſu na wjercha Nikitu piſmo poſkali, w kotrejž jeho proſha, ſo by tež jich wjerch byl.

Zadanja wjeſneje holczki w měſcze.

Ach, kak radu bych ja tola
S teho wulkoh' města ſchla
Na te mlodne luki — pola,
Hdzej ſo kweetki piſhanja;
Schla bych do wžy, kofraž leži
W lubosnej tam dolinje,
Piſches nju jaſna ręczka běži,
Boſmicki ma ſleborne.

Hoj, bych jenož junfróč čhyyla
Wohladacž tu wjeſtu ja!
Tam ſym jako džeczo byla
S towarzſklami wjeſola;
Tam wſchak je mi wonka bała
Pěkne ſerbſke bažniczki,
Tam ſym pod lipu ja hrała
S bratrami a ſotrami.

Boſluchacž tam junfróč čhyyla
Pod lipu na ptaczatko,
Kiz ſej pěkne hrónčko ſpěwa
Wot toh' czaža ſanđzenoh',
Kak je bylo, hdyz ja ležach
W domežku mała w kolebz
A tak přeni króč ja bězach
Pod lipu piſhi maczerežy.

Hiſcheže junfróč bych ja čhyyla
Wohladacž dom wotzovski,
Sahrodku, hdzej ſym ja ſyla
S maczertku ſej rózicžki,
Haj tu sahrodku, hdzej tſchaſech
S bratſkom ſej jabluka,
Luczlu ſelenu, hdzej paſech
Se ſotſicžku jehnjacka.

Ach a netko roſrudžena
Plakam w měſeje ſtyſtiwa,
Wot wſchech lubych wopuſhežena,
Kiz ſo na wſach wjeſela;
Schezipacž njemožu tu róže,
Tež niz kwečki, lilije,
W tutych murjach ſkónečko Bože
Zenje wjaz mje njehreje.

Doma běch ja ſwjeſhlena,
Keſejach jako rózicžka,
Tudy pak wſcha woblednjena.
Ssym kaž kweetka ſwjadnjena.
O! hdzej ſeje my ſbōzne czažy
Kraſnok' wjeſnok' živjenja?
Ach, bych junfróč móhla ſaſy
Pod lipu bycž wjeſela!

J. H... za.

Ze Serbow.

S Budyschina. Na tudomnej radnej kheži ſu wondano w jenym ſ tých starých kaſtežow, w kotrejž hevak stare aktu leža, wſchelake drohe wězy, na kotrejž je měſtečzanski wopon, namakali a hjes druhim tež nětore ſleborne, derje poſložane kheſuchi a jara pěkne wudželane ſleborne kžižy.

S Pomorez. Wutoru 20. junija ſo na ūkach tudomneho rycerſkubla pruha, kak ſo ſe pyczynmi maschinami, kotrej ma t. W. Mattheis w Budyschinje na hospitalky haſzy pod pojmenowanjom „Osborne's Gras-Mähmaschine. Kirby Mower“ na pſchedan, trawa pycze. K tajkej pruhy běſche ſo wjele ratarjow ſ bliska a ſ daloka ſhromadžilo. Spomnjena maschina je jara jednoreje twarby a, ſchtož ſo ſ wonka ſpóſnacž hodži, doſez twjerdže twarjena. Wona dawa ſo lohko wodžicž, poſtajenje a ſtuktowanje nožow, kiz ſyku, kak tež to, hacž maja wýžoko abo niſko hodžicž, hodži ſo ſ pohonežoweho ſydkla lohko rjadowacž. Spomnjena maschina ſměrnje a njekhablojo džesche a tež w ſlabej trawje ſtwyelza wótrje piſhi ſemi wotřeſowaſche; wona pěkne wotkladowaſche, a jeje dželo běſche ſ zyka tajke, kak budžiſche ſo ſ ruku ſedom dokonjecž móhla. Po tajkim wona wſchitke požadania dopjeli, kotrej ſmědža ſo ſdohnje na tajku maschini ſtajecž. Duž žadyn dživ njebe, ſo ſebi wſchelazy ratarjo pola t. W. Mattheisa tójschto maschinow ſkaschu.

S Lupoje. Piſched naſchej wſhu ſtejſeſche wulka ſipa, na kotrejž bacžony hžiom piſhes 30 ſet hnědžachu a ſo teho dla kóžde naleče ſwěru t njej wróžachu. Wot ſylného wětra, kotrej w ſapocžatku měrza tež tudy ſakhadžesche, bu ſtruk bacžonjazeho hněſda ſ lipy čiſnjeny a jako poſdžiſho bacžony ſ zuſh ſaſo t nam piſhiležachu, dha ſebi ſwoje hněſdo ſwěru wobhladowachu. Woni pak ſaſo wulecžachu, a hacž runje ſo potom ſ nowa wróžichu a hněſdo a lipu ſ nowa wobhladowachu, dha ſo jin ſtönežne něſhto njeje doſez prawe ſdaſo, piſhetož tón bacžonjazý por ſ nowa wulecža a njeje wjazy ſaſo piſhijſholt.

Schtwórk po ſwiatkach, 8. junija, rano woſko 3 hodžinow ſo wo wžy woſlanje ſběže, ſo ſo bacžonjaza ſipa pali. A jako běchmy t njej piſhileželi, wiđachmy džiwny wohén. Wjenujzy ſipa běſche wot delka hacž horje do wotnohow proſna abo tola pročhnawa a mějſeſche na delnjej stronje tež džery. Do jeneje tutych džerow je w ſpomnjenej nožy najſkerje nětaſki ſhamopaschny čłowjek wohén na tajke waſhniſe ſaſožil, ſo je ſo ſipa delka ſmutſka paſicž pocžala, wohén je ſo potom po lipje horje roſpřeſtriel, ſo ſo wona tež horla ſe wſchěch wotnohow won paleſche, tak ſo to wonhlaſaſche, jako by tam wulki ſwěčnik ſtaſ a ſo wjele ſwěčkow na nim paſilo, jenož ſ tym roſhželom, ſo ſo ſylnje ſurjachu a ſchkré ſtrachniſe woſko ſo mjetachu. — Duž tež, ſo by wjeſt wot teho do ſtracha njepſchishla, ſa najlepſche džeržachu, ju podrubacž a ju tak ſa wjeſt njefraſchnu ſežiniež. To ſo tež ſta a wohén móžesche ſo potom, hdyz bě ſipa puſhcežena, lohko ſalečz.

Měkotryžkuliž pućzowat, kiz nimo tuteje ſipy džesche, je ſe ſpođiwanjom na nju a na hněſdo a bacžonow poſladaſ. A njeje tež to ſpodžiwné, ſo ſo bacžonaj ſeſha ſaſo na tej lipje ſaſydlisko njeſtaj. Štaſ wonaj hžiom do předka čuſtoj, ſchto ſo ſ njej stanje?

S Polpižy. W tudomnym kňejim ležu bu 23. junija 13lětny E. Wenzel ſ Noweje Wžy wojbjeſnjeny namakany. Wón je ſebi, kaž je wiđecž, ſam živjenje wſal, ale czeho dla? to ſnate njeje.

S Delnje ho Wujesda. Žako w ſanđzenym měſazu tudy jenu pěſacžnu hórk, ſrjedž wžy ležazu, wotwožachu, namakachu tam 18 čłowſkych hlowow a wſchelake čłowiske koſeže. Tudomni lubžo nichtón niežo njevě, ſo je ſo we wójnach přenjeho Napoleona nechtón ſ wonka kethowa poſrjebaſ, tež njeſju naſchi předomniſy ženje na to ſpominali, ſo je ſo to w ſydomlětnej wójni ſtaſo. Duž móže bycž, ſo ma ſo tajki podawk do tſizečzilětneje wójny

pschebadžicj a te koscje najskerje teho dla rošpanjke njejšu, dokelž stajnj w ſuchim pěſku ležachu.

E. Ch.

Přílopk.

* S Elsaſha pižaja, so ſu tam wulke wody žaloſnu ſchodu načinile. Wone ſu hacjenja pschedrēle, wjèle ſtow twarjenjow ſahubile, tak ſo ludžo nětko žaneho pschebytka nimaja. Schodowanie na khezach, polach, na ſkotu a wſchelakej domjazej a hſopodarskej nadobje wjèle millionow wopſchija. Runje tajke powjescje ſ Badenſkeje, Würtembergſkeje, kaž tež ſ wulkowjwodſtwa Hebenſkeje pschedadžaja. W Rheinhebenſkej ſu pola a luki hodžiny daloko a ſchero ko powodžene a ſu tam ſhynove a ſitove žně do čiſta ſkažene.

* W Annatsbergu běſche 20. junija woheň wudyril a tež domſke khežtarja Maurera ſapopadže. Wón teho dla ſe ſwojej žonu a pjanaczelétnym ſhynom do domu khwatasche, ſo by ſ njeho domjazu nadobu wunjeſl. Ale woni wjazh ſ domu njemózachu a teho dla do pjez̄y ſaléſchu, hdžej po wóhnju ludžo jich cžela namakachu.

* Kral Albert a kralowa Karola ſo do Ragaža w Schwajzarskej podataj a tam někotry cžaſ wostanjetaj.

* Jako wóndano w Praſy wotdželenje pionnierow pschi rězy Wołtawje marschirowasche, jedyn cžlowjek do njeje ſkocži, ſo by ſo tepl. S dowolnoſežu offiziera jedyn podoffizier ſa nim ſkocži a jeho tež ſbožomije žiweho ſ wody won pſchinjeſe. Jako potom teho cžlowjeka prashachu, ſchtó je a cžeho dla je ſebi živjenje wſacž chžyl, wotmolwi won, ſo je reſniſki a ſo je ſo teho dla ſatepicž pytal, dokelž je ſo na to žaloſnje hněval, ſo je jeho jedyn druhí reſniſki nabil.

* Hacž runje ſo w nowinach husto doſć na to pokasuje, kaž straſchne to je, hdž ſo petroleum do lampy lije, hdž ſo wona ſhvězji, abo hdž ſo do wóhnja w kachlach petroleum ſ bleſche klužnje, dha ludžo to tola njewobledžbuja a teho dla ſ njebožu pſchinib. Tak běſche wóndano w Draždjanach jena klužobna džowka w kachlach ſatepila, dokelž pak ſo doſć ſhynje paſicž nochzysche, dha wsa wona bleſchu a ſ njeje petroleum na woheň ſiny. Duž ſo hnydom petroleum, kotrež hſicheče w bleſchi běſche, tež ſapali, bleſchu roſputnij a palaze krepý na wſchě boki, po tajkim tež na džowzny draſtu ſležachu. Džowka ſo wot teho tak wopali, ſo je wumrjela. — W Zwitawje je tež jena holza na drjewo, kotrež ſo na wóhnisheče žehlesche, petroleum ſinyka, bleſcha roſleža a ta holza w tym ſamym wokomik-njenju w ploženjach ſtejſeſche.

* Jako wóndano na Kunzendorfſkich ležomnoſčach (w Schleyneſkej) ſo tamniſchi huſarojo w třelenju roſwucžowachu, tamniſchi wjeſny rychtař na jenym polu njedaloko nich džeczel ſhyczeſche. Na jene dobo jemu jena kulta tak bliſko nimo wucha ſahwiſda, ſo won měniſche, ſo je trjecheny a ſo ſ poſtrženja do džeczela wali a to tak njebožomije, ſo bu jemu koleno wot koži nimale pſherēſnijene. Hacž won pschi živjenju wostanje, je njeveſte.

* Po nowſich powjescjach je 7000 muži ſerbſkich dobrowolnikow rěku Drinu, kotrež je mjesa bjes ſerbiu a Turkowſkej, pſchekročilo a je ſo po tajkim wójna ſapocžala. Turkowſke ministerſtwo je wjſčto wójska do Niſha poſlalo. Dale je powjescz pſchischa, ſo ſu ſerbſzy dobrowolniſy bliſko Užizy turkowſke mjesu pſchekročili.

* Saňdeny ſchwart ſejni w Draždjanach jena klužobna džowka pak ſažo tu hlupoſč, ſo petroleum ſ poſneje bleſche na

žehlaže kamjeſte wuhlo ſinj, ſo by ſo to ſhyniſche paſilo. Psches to tajke pložio roſhappnij, ſo tej džowzny draſtu ſapali a je ſo wona tak wopalila, ſo dyrbjachu ju do měſchczanskeje hoječnje donjeſč, hdžej po krótkim cžaſu pod žaloſnnymi baſoſčemi wumrje.

* S Belgrada pižaja, ſo je ſo wjereč Milan pod třelenjom kanonow a ſlawuwołanjom luda ſchwart 29. junija ſ wójsku po-dal, kotrež na turkowſkich mjeſach ſteji. Ministrjo ſ nim hacž do Semendrije ſohu jědžechu. Belgradski arzbifkop a druhý biskopjo ſu ſo dženj předh ſ wójsku podali, ſo vydhu wojakam požohno-wanje wudželiſi.

* S Konstantinopola pižaja, ſo tam bjes kheſeſzijanami wulki strach knyeži a ſo tež turkowſke ministerſtwo njewě, ſchtó ſapocžecž. Nowy ſultan ſe ſwojeho hrodu won njeñdže a ſda ſo, ſo ſo won psched ſuđom boji.

* W Reibersdorfje, kotrež knyeſtvo knyeſej hrabi ſ Einsiedel nad Münakalom atd. klužha, tamniſchi inſpektor Schreibar 26. junija ſwoj 60 létny klužbny jubilej ſhyczeſche. Wón pschi tutej ſkladnoſci ryczeřiſti kſchij albrechtſkeho rjadu dosta.

* Barlinski ſuđ ſa zyrkwinſke naležnoſče je kólniskeho arzbifkopa Dr. Melchersa wotkadžit. — Pruski ſejm mjeſeſche ſo pjatki 30. junija wobſanknycž.

* Pschi hermanku w draždjanſkim nowym měſcze je ſo 28. junija ſrijedž běleho dnja 12 budow ſe wſchelakini tworami wotpaliſo.

* W Geringſwaldje je ſo 23. junija jena bróžení, kaž tež jena kólnja wotpaliſa. Wohéň je wot jeneho 9 létneho hólza ſa-koženj a je ſo tón wuſnál, ſo je tež hižom nětore druhe wóhniſe ſaložit.

* Belgrada pižaja, ſo ſu ſo tež wſchijy ſtudentojo a gym-naziastojo, kaž tež wjèle profesorjow a wucžerjow ſ wójsku podało.

* W Budilowje (w Čechach) 23. junija woheň wudyril a 13 burſkich a 8 ſahrodniskich dworow do procha a popjela pſchewobrocži. Něhdže 40 ſwójbow je psches to ſwoje wobſedženſtwo ſhubilo a ſchoda ſo na 40,000 ſchěſnakow woblicža. Wohéň je psches to naſtał, ſo jón džeczi, kiz ſe ſapalkami (ſchtrychowancžkami) hraſlachu, někaf ſamniſhřicu.

* Mlynski Kawka, kiz w Dubkez kumſchtnym mlynje w Lētonje (w Čechach) dželaſche, mjeſeſche 26. junija to njebože, ſo ſo někaf pſchehlada a do maschinu padže, kotrež jemu ſewu ruku wottorhny.

* W Inſterburgu je 20. junija jedyn ſudniſki radžicel wumrjet. Dokelž bě njezenjeny a tež žane krejne pſcheczelſtwo njemózche, je ſwoje ſamoženje na wſchelke waſchnje wotkaſal, bjes druhim tež 500 bleſchow wina referendaram a ažezoram inſterburgſkeho ſuda, ale ſ tym wumrjenjom, ſo maja to wino ſa 10 dnjow wupicž.

* W jenej kowarni w Hamiltonje (w Bendželskej) wóndano dželba dynamita roſbuchny a ſhycz cžlowjekow mori.

* Wot tych kheſeſzijanskich žonow a džeczji, kiz ſu ſ Božnije do Awſtrijs cžekle, je wot ſapocžatka teho lěta něhdže 4000 tra-danja dla wumrjelo.

* Němcy a Franzowſojo, kiz w Jeruſalemje bydla, njemóža nětko ſe ſwojeho wobydlenja hicž, dokelž ſu tamniſchi Turkojo tak njembri, ſo ſnabž kheſeſziana ſabija, hdž ſo žadyn na haſhy po-kaze. Cži ſu teho dla na ſwoje knyejerſtwa wo pomoz pižali.

K a k

r o z o m

w ó t ř i t a j

H a n s D e p l a

a

a

l u d z i p o d l a

š k r ě j e t a j

M o t s T u n k a

Hanß Depla. Khodžiš dha tola pěknje tež ke mšchi, luby Motsko?

Mots Tunka. To šo wě, ale ja pschi tym žaneho wobstajneho města nimam.

H. D. Haj, ja wšak snaju, so doma wostacž njemóžesch, ale šo pak na tu, pak na tamnu stronu podašč. Hdze dha pak šy pochý?

M. T. Ja běch wónzano w Delanach abo moje dla w Holanach a džech tam tež ke mšchi. Zyrkej běsche polna kenscherow, spěrvanje a vyrglowanje šo mi tež lubjeſche a knies duchowny tež horšivje předowaſche, tak so šo mi jara spodobaſche. Ale ja budžich chýk, so by hřečeje horšivicho předowal.

H. D. Čeho dla pak to?

M. T. Ně hraj, na žonajzych řawkach a woſebje na knjezích te lube kenschečki sa čaſh předowanja hubu roſdajachu a wočzi ſan-dželachu — a to mje mjerſasche.

H. D. A schto ty pschi tym myſlesche?

M. T. Ja ſebi pomyslisch: hdh bych ja na kletžy ſtał, ja chýk na te drémotki tak ſahrimacž, so bychu wěſeje na předowanje ſedžbowale.

H. D. Prawje maſh; hdh te mšchi du, chžu Bohu ſkužicž, niz pak žadanju mojeho čjela.

H. D. Wulku brodu —

M. T. Schto dha?

H. D. Ně haj wulku brodu by wšak w Kucžkezach jedyn wotroček měl a wón teho dla ſ njej wjele čjaſha pſchecžini.

M. T. Kak to?

H. D. Hlaj, jako gmejnſke pucje twarjachu, dha šo wón na trawu ſyň a ſebi brodu wjerczesche.

M. T. Čerpjachu to čji druſy?

H. D. Ně, woni do njeho ſ hruslemi mjetachu a wón jich teho dla hřupych hólzow mjenowasche, kž jemu ſawidža, so jemu broda roſeže.

M. T. A schto čji prajachu?

H. D. Woni měnſachu, so budža nětlo, hdh je ſwinjaza ſerschz tak droha, k nemu ſlacž, hdh budža ſebi ſchzétku ſupicž chýz; wšak móhlo wón ſ teho, schtož ſ brody wottſiha, ſchzétki dželacž.

M. T. Hm, to budža drje dolho čzakacž dýrbjecž.

Cyrkwinske powjesće.

K ſchzéni:

Pětrowska cyrk: Haná Maria, Jana Ernsta Dubjana, wobydlerja, dž. — Meta Hilžbjetra, Augusta Wylema Bilopa, maſchinoweho ſamfarja, dž. Michałska cyrk: Jan August, n. ſ. w. Wurizač. — Haná Maria, Jana Augusta Holbjana, mürjerja na Židovje, dž. — Haná Amalia Žda, Jana Adolfa Lorenza, čjeſle na Židovje, dž. — Ernst Louis, Koſte Buchtika, wobydlerja pod hromom, ſ. — Bohumír, Petra Schrybarja, khežerja w Hornjej Linje, ſ.

Katholicka cyrk: Hermann Mag, Miklavšča Bičaſa, ſahrodnika tudy, ſ. — Bruno Ota, Jana Grohmanna, zyhlepalerja na Židovje, ſ.

Semrjecži:

Džen 15. junija: Bernhard Oškar, Jana Petra Petcha, khežerja, ſ., 6 d. — 16., Jan Ernst, Handrij Řenča, ſublerja na Židovje, ſ., 18 l. 9 m. 15 d. — 19., Hanža rož, Vojtěch, njebo Jurij Schramy, wobydlerja, wudowa, 75 l. 10 m. — 21., Haná Sofja rož, Müllerez, Jana Bohumíra Hirchi, klasseho mšichtra, wudowa na Židovje, 83 l. 5 d.

Vlaczisna žitow a produktow w Budyschinje.

24. junija 1876.

Kórz pícheny po 170 punt: 19 markom 93 np. (6 tl. 19 nžl. 3 np.) hacž 21 ml. 25 np. (7 tl. 2 nžl. 5 np.) — Kórz rožti po 160 puntach: 15 ml. 18 np. (5 tl. 1 nžl. 8 np.) hacž 16 m. 19 np. (5 tl. 11 nžl. 9 np.) — Kórz jecžmjenja po 140 puntach: 12 ml. 8 np. (4 tl. — nžl. 8 np.) hacž 12 ml. 68 np. (4 tl. 6 nžl. 8 np.) — Kórz wowba po 100 puntach: 3 tl. 16 nžl. hacž 3 tl. 18 nžl. — np.; hróč: 3 tl. 11 nžl. 1 np. hacž 3 tl. 13 nžl. 9 np.; wota: — tl. — nžl. — np.; jahly: 4 tl. — nžl.: hejduske trupy: 5 tl. — nžl. — np.; běrnj: — nžl. — np.; butra: — tl. 22 nžl. hacž — tl. 24 nžl.; ſyno po 100 puntach: 1 tl. 15 nžl. — np. hacž 1 tl. 20 nžl. — np.

Telegraſiſki bureau w ſadnym twarjenju pôsta na bohatej haſy je ſoždy džen wotewrjeny wot rano 8 hacž wjecžor 9 hodžinow.

Wot redakziije.

My prožymy knjeſa L. we ſ. — wje, so by pschi ſladnoſci do wudawatnje Serb. Nowin pſchischof a nětloho, we wudawatni ſnatcho, ſobu pſchivjedl, kž by jeho woſobu a pižmo relognoſcirovacž móhlo.

Wopisimo.

Wjele sēt mējach drjenje w stawach, ja ležach 2 lēcze we ložu tak proscje, so mi možno njebe, ruku k hubje sběhnyč: pschi tym bolesče wschēdnie pschibjerachu. Jako běchu mi pak Glöcknersku čehnitu a hojazu žalbu*) poruczili a bo mi ta wschēdnie šylnje do bolazich stavow rybowasche, kym po krótkim čašu sažo tak daloto, so možu nětku pola kowarja dujath meč čahacž a $\frac{1}{4}$ hodžinu daloto hiež, a wérju, so budu řebi nětku sažo, hdyž tež w mojim 63. lēcze, s lohkim dželom mój khleb sažluzicž móz.

Za man sa ſwojo pschibluchnosč, tule wubjernu Glöcknersku žalbu wschém talle čerpyazym naležnje porucicž.

Wilh. Müller w Röderawje pola Riesy.

Prjódkejaze wérne wopisimo bo s tutym we wschēch punktach wobtwerdža.

Röderau pola Riesy, 5. meje 1875.

C. A. Kaul, gmejnski prjódkejær.

Prawdziwa se ſchtemplom:

M. RINGELHARDT

a ſafitanſkej

marku **W** a je dostač w ſchachtach po 25 np. w budyskomaj haptylem, kaž tež w haptylech w Biskopizach, Rakezach, Scherachowje, Hirschfeldze, Bjernaczi-
zach, Woſtrouzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Groß Schönawje, Nowosalzu, Seif-
hennersdorfje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipſta, Eisenbahnstr. 18.

Wopisima ſu we wschēch haptylech k navjedzenju.

N.B. **Warnowanje.** Čeſczeniu publiku woſebje na to kędzbu čimy, ſhveru na horne ſchtemple kędzbowacž, dokelž Glöcknersku žalbu w nowšim čaſku ſalschuja.

**Sahojenje klepoſcže, po najwěſčiſhim, bjesboſoſnym a bjes-
operiowanym.** Woſzolekář **Dr. K. Weller** sen. w Draždjanach (Victoriastraße 4).

G. Joachim, Atelier ja njebolosne ſažadzowanje ſubow, operazije ſubowe, plombirowanie, čiſczenje, ſahnacze ſubybolenja atd., w Budyschinje, na ſmutsknej lawſtej haſy 120 pola k. pječarja Klingsta. A ryczam wot 9 do 6 hodžinow.

Spódnu a hornu kožu

w najwjetſhim wubjerku, dobru, ſuchu a placisny hōdmu, pschedawa

R. Lindau w Budyschinje

pschi mjažowych hētfach w domje „Deutsche Halle.“

Nashe, bo wubjernje derje wopočaſowaze goplowe mlōčaze maschin, transportabiliske abo twerdze ſtejaze, tež w tutym lēcze knjesham ratarjam k ſu-
vjenju poruczamy.

Tajke maschinu ſu widzecž pola knjeſow Scholth a Schlemmerja w Trje-
bjeňzach, pola k. Mucžerja w Žor-
noſyſtach, Sendy w Maſeſtezech, Janascha w Šrēſchinje, Albinusa
w Njechoruje a pola wſchelakich dru-
hich a chzedza pomjenowaní knježa rad
dalshe wukasowanje dawacž.

G. Gräfner & Comp.

w Počenizy.

Šwój bohacze wuhotowaný ſklad

mězow

je ſukna, ſidly a druhich ſtaninow porucža

Emil Flegel

na ſitnej haſy a na róžku ſerbſkej haſy.

Palenz!

Mój hižom dawnno jako wubjerny a čiſce ſlōdžazy

čiſty palenz,

kaž tež wſchitke družin dobrých palenzow ja
ſi tutym knjesham ratarjam a ſažopſcheda-
warjam poruczejo naſpominanu a po najtu-
niſchich placisnach pschedowanu.

J. T. Glien na ſitnych vikach.

Shoſej

punt po 1 m. 20 np. jako
něſhto wo prawdze rjane a
kuſjenja hōdne porucža

J. T. Glien
na ſitnych vikach.

Stare pjenesy ja ſa volne bjeru
a tež tym, kij pola nje ſupuja,
rad ſtaré ſ nowymi wuměnjam.

■ ■ ■ W mojich ſhlaſach ſu
„Serbſle Nowin“ doſtačz.

J. T. Glien.

Šwětoſlavku p. Kneiſelownu

wloſownu tinturu,

ſ lekarſkeje ſtrony wſchém wloſocjerpyazym
jako wěſce wěrno ſtukowaza naležnje poru-
czena, hōdež žadyn drugi ſrědk njeponha,
ma ſtajne na pſchedaní **H. J. Linck** w
Budyschinje w bleſchach po 1, 2 a 3 markach.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnych čaſow dopola-
ſany, ſ najlepších ſelov a ſorjenow pschi-
hotowaný pólver, po jenej abo po dwemaj
čiſomaj wſchēdnie fruwom abo woſam na
prenu piwu naſypany, pschiſporja wobzernosči
płodgi wjele mlóka a ſadžewa jeho woſi-
nenje. Paketik płaci 40 np. a je k dostačzu
w hrodowſkej haptyle w Budyschinje

Destillazia

A. Rāmsch na ſerbſkej haſy
porucža pschi potrebie ſwój wulk ſtad
čiſtých palenzow 1. a 2. forty, kaž tež
ſlōdke jednore a dwójne palenz,
liqueur, likala a prawdziwy ſitny
palenz a pſchedanu w čiſzach a po je-
notliwym po najtunischiſch placisnach.

Móz a wutſ

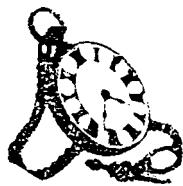
(Kraft und Stoff),

nowa diätetska mula němſkeje ſtróže ſa wot-
hladane ſtrowoſcze w Eisenachu. — S tych
prěnjotnych wutſow wobſtejaza kaž leguminosa
a revalescidera (kij je $2\frac{1}{2}$, kroč ſak droha)
pſchetrrechi tu na žiwnoſci w pſchētlaczu
a ſlōdnoſci. Psches wypoku mnhoſcž
jejoweho bělka doſpoluje mjažozyrubu
kaſtupi, psches ſwóju měſečenzu dužiſka-
ſzwobodnych a dužiſkderžazych wobſtatkov
krwě je jara wažne ſa blědowitých, ſa ſeſla-
bjene woſoby, ſa woſhorowatých a dječi. —
Po wuprajenu lekarſkich autoritätow woſebje
zohnowanja bohata pschi ſoldkowych a
čiſtewowych čerpyenjach, pſchede wſchém pschi
bezenju malých dječi. — W puntſtich
paſtach po 36 porzijach 1 m. 30 np., po
punta 70 np. — Koſkaſowanje darmo. —
W Budyschinje ma ju na pſchedaní
Heinr. Jul. Linck.

Se wuſſywej!!

Woli, polski hróch, hejdusíku, količ atd. po najtunisichich plácích porucza w Budyschinje

Wellmann & Co.
na žitných vlnach a schulstich hrjebjach.

Sklad cžaſníkow wot J. G. Schneidera

na ſmutskomnej lawſkej haſy, pódla tórmu.

Wulki wubjerk wſchěch družinow cžaſníkow (ſegerjow) po najtunisichich plácích.

Zenož derje wotczehnjene cžaſníki ſo pod twjerdyh rukowanjom pschedawaja.

S dobom porucžam prawdziwe ſlěborne rječaſki, prawdziwe talmiſločane rječaſki a poſločane rječaſki we wulkim wubjerku, teho runja prawdziwe ſlote rječaſki, medaillony a kmečki.

Hewat pſchijpomiriam, ſo þym ſherbſkeje ryeže mózny.

Lepjerske laty, tſeſchne laty, wſchě družiny ſchmreſkowych a khójnowych deſkow a pfóſtow, tſeſchnu papu atd. porucza

pschedawaruja wužitkowego dr jēwa

W Budyschinje
na nowych hrjebjach 713.

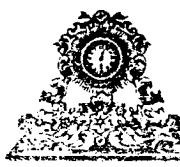
R. Zimmermann,
czéſliſſi miſchtr.

Czerpjaſzym
na delnožiwotny ſlemk
ſo ſlemkowa žalba (Bruchſalbe) G.
Sturzenegger w Herisau, Canton Appen-
zell, Schweiz, najlepje porucza. W njej njeſju-
zane ſchłodne wutki a ſame zyle ſtaré ſlemki kaž tež ſunjenja maczernizy, **najbóle**
zyle ſahoſi. Dostacž w horinach po 5
markach ſ roſwuezenjom wo nałożowaniu a
ſ unohimi wopisannami pola Sturzeneggera
ſameho. Tež je wſcho nufne ſhonicz pola
Herren Spalteholz & Blech, Annenstraße
n Dresden; Max Forker in Görlitz.

Pampertowy ſlawny valſam pſche
wiez ſo hizom nimale
100 lét nałożuje pſche rheumatismus —
bolazu wiez — drjenje w ſtawach — bol
w plezach — khribjetboleſenje atd. — Se ſnat-
nym ſelenym wužowanjom dostacž ſa 1
a 2 maržy we wſchěch haptikach Saksieſe.

Aromatiku wieznu watu: 50 np. a 80 np.,
ſenčlomjedowy extract: bleſchu 50 np.,
bělý bróſhrop: bl. 75 np.,
ſchmrekoehlinowy aether: bl. 30 np.,
fulzbergſte ſlužhové khrepki: bl. 56 np.,
ſchwablowe mydlo, ſmolomydlo, glycerino-
mydlo atd.

porucza
hrodowska haptika
w Budyschinje.

Wot najwjetſcheje wažnoſeſe ja
woeži kózdeho. Prawdziwa
wodziežka wot Traugotta Chärhardta
w Grožbreitenbachu w Thüringſtej je
wot lěta 1822 ſwetoſławna. Skafanja
a flacon po 1 marku poſcezele mi **budyska**
hrodowiska a rafečzanſka haptika.

Muſhowny pólver

woſebje derje ſtukowazy porucza

Otto Engert

na ſmutskej lawſkej haſy 122.

Schwobowu pólver

wubjernego ſtukowanja porucza

Otto Engert

na ſmutskej lawſkej haſy 122.

Muſhownu papjeru

ma w zylém kaž tež po jenotliwym najtunischo
na pſchedan

Otto Engert

na ſmutskej lawſkej haſy 122.

Aukzia blanja.

Schtwórt 6. julijsa rano w 9 hodzinach
budje ſo na ſupjanskim reviru w dželenych
khójnach

40 ložow mochoweho a kopaneho klanja
ſa hotowe pjenjeſy na pſchedawanje pſche-
dawacž.

Shromadžiſna pſchi rafečzanſkim puežu.
W Minakale 28. junijsa 1876.

Grabinſka Cinfiedelska inspekcja.

A. Hoffmann.

Se v h y.

Dželbu na bok ſtajenych ložow ja, ſo bych
je wurumowal, po ſchtuzh ſa 75 — 80 np.
pſchedawam.

Wosporf. **J. G. Poetzschka.**

Želeſniežne ſchěny
wſchěch dohloſčow tivarbam po najtunisichich
plácích porucžataj

bratraj **Joachimſthal**

w Seydlerez kheži bliſſo theatra.

K muſhymu

hróch, woli, hejdusíku a količ po
najtunisichich plácích porucza

A. Krüger

na hornežiſkej haſy.

Schtwórt 15. junijsa je ſo w Lipinach
na wſy jedyn dybſačny cžaſník (Taschenuhr)
namakal a móže ſo po ſaplačenju na wěſcht-
kowych wuložkow a pſchihodneho myta pola
podpihanego ſaſho dostacž.

W Lipinach 23. junijsa 1876.

C. Scholte, wuežer.

Khěža čzo. 5 na Horje pola Njeſhw-
ačidla ſ derje ſradowanym korečmarſtrom
a ſ 2 körzomaj dobreho pola, kaž tež ſet-
schimi ſtejazymí ſnjemi je na pſchedan. Wſho-
dalsche je tam ſhonicz.

3 híſheže dobre khachlizove khachle, kaž
tež jene želeſne khachle ma na pſchedan. **A.**
Bannach na mjaſowym torhoſežu čzo. 146.

Saquetty

si turniskeho ſukna, platu a lüitra po jara
tunich placzisnach porucza

Gustav Pinthus
na hlownym torhoschezju.

Saquetty je ſukna, bukſkina a tricot
najnowſkich muſtrow a ſamſky fabrikat
najtunischo porucza

H. Kanser

na ſitnej haſy 52
w domje knjesa pschekupza Noaka.

Rattuny a pikéje

we wulkim wubjerku a po 25 np. a drozſcho
porucza

H. Kanser

na ſitnej haſy 52
w domje knjesa pschekupza Noaka.

Czesczenym wobydlerjam Budyschina a wokolnoſcze poru-
czam ho k wobſtaranju nowotwarbow, porjedzeniom a zejch-
nonkow pod ſlubjenjom dobreho a sprawneho wuwjedzenja.

W Budyschinje, na jerjowej haſy c̄. 269.

Adolph Becker.

Fabrika pschedeschcznikow
a ſlonczenikow

Richard Rincke

na bohatej haſy 70

si napschecza hotela k winowej kieſi
porucza

pschedeschczniki

w najwjetšim wubjerku po najtunischi placzisnach.

Poczehnjenje a porjedzenje ho najruežischo wobſtara.

Jedyn thſcherſki može hnydom do traj-
neho džela ſtupicž pola thſcherſkeho miſchtra
Lehmanna w Bulezach.

Tez može tam jedyn wuczomniſ pod
ſpodobnymi wuměnjenemi do wuczby ſtupicž.

Sandženu ſobotu bu w Budyschinje jena
ruežna ſyč namakana a može ho we wu-
dawańni Serb. Now. ſaſo doſtač.

Cjikkla 6. 8. 10.
Serbſkih Nowin
ſo w jich wudawańi ſaſo kupuja.

Dla njedostatka města

je jedyn wós (polchaisa) ſa poſloju placzisny
pola podpiſaneho na pschedan.

W oſport. J. G. Poetzschka.

Schatowa fabrika

Julius Lange

w Shorjelu na kamjentnej haſy w Budyschinje na lawſkih hrjebjach.

Specialität:

Hornje foſchle.

Aukzia traw.

Stejaza trawa k ſyну na něwſečzanſtej
gmeinſtej ſužy budze ho juſtej njedželu 2. ju-
lia t. l. popoldnu wot 4 hodžinow na pſche-
kadžowanje pſchedawacj.

Miſzionſta hodžina we Wulkim Bjelfowje.

Džiwocžanske ſerbſke ev. luth. miſzionſte
towarſtvo ſmeje — daſi Bóh — njedželu ſa
njedžen 9. julija, jako na 4. njedželu po ſw. Trojizy, miſzionſku hodžinu na ſchuli we
Wulkim Bjelfowje. — Teho dla ho wſchē
pſchečzeljo a pſchečelnizy miſionſtwa, wo-
ſebje pak wſchitke ſobuſtarow towarſtwa wu-
trobnje pſcheproſchuja, ho na pomjenowanym
dnju popoldnu w tſioch tam bohacze ſhro-
madžic̄. Petr Milon, piſmanojedžer.

Jena holza wot 15—16 lét ho k džecžom
a k lohkuu domjazemu dželu do města pyta
a može ſlužbu hnydom nastupic̄.

Pſchitajaza žona Meyerowa
na reſniſtej haſy 320.

Sso wróžiwiſhi wot rowa naſcheho lu-
beho njebo nana Jan a Rehorla w
Schczenzy, prajimy ſwoj najwutrobnischi
džak wſchitkim tym pſcheczelam a ſuſpdom,
tiz ſu nam troſcht, dobrotu a luboſcž pſchi
jeho vohriebie wopokaſali, cjeſnej ſchczen-
czaňskej gmeinje ſa pſchewodzenje, kaž tež
raſecžanſtemu knjesej ſantorej ſa ſpěwanje a
knjesej ſararjej Golezej ſa jeho troſchtne ſlo-
wa, kotrež běchu nam jako wokſchewajz bal-
ſam ſa naſche ſrudne wutroby a heval dža-
kujemy ho tež noſcherjam a wſchitkim zuſym
pſchewodžerjam.

Šrudna wudowa a džecži, kaž tež
dwaj bratraj a dwě kotſje.

Ša ſakuba Wollmanna w Mjedžoſu,
totremuž je 12. měrza wulki wětr twarjenja
ſtaſyl, kaž ſmy to czo. 14 Serb. Nowin
naſpomnili, je darik:

Bogez ſwojba w ſundracžizach 1 m.
Dalsche ſmilne dary radlubje horjebjjerje
a na J. Wollmanna wobſtara
redałzija Serb. Nowin.

Štvortlétne predplata
we wudawarni 80 np.
ana němskich pôstach
1 M., z přinjenjom do
domu 1 M. 15 np.
Kôzde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiz maja
so we wudawarni Serb.
Nowin na róžku zwon-
neje lawskeje hasy číslo
688 wotedać, placi so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleń.

Čo. 28.

Sobotu, 8. julija

1876.

K n a w j e d ź e n j u.

Czi ſami czechzeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow”, kotſiž chzedža ſa nje na tſecze ſchtwórtlēto 1876 do prédka placicę, njech nětko 80 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow” wotedadža. Czi, kotſiž ſebi „Serbske Nowiny” pſches pôst pſchinjescz dawaja, njech tola njeſapomni, ſebi je tam bórzy ſkaſacz. Na ſchtwórtlēto ſaplaczi ſo ſa „Serbske Nowiny” na ſakſkých a pruſských pôſtach, kaž tež w druhich krajach němſkeho khezorſtwa 1 marka a ſi pſchi- njeſenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakcija.

Sprawnoſez a jeje ſda.

(Stavíſna, ſaſtichž je malo.)

(Štönezenje.)

Bjes tym ſo tón zuſnik powjedasche, kaſte njeſbože je pſched létami tudy ſe ſwojimi pjenjemi měl, Marcžink nutrnie poſklu- haſche a jeho wocži ſo ſi radoſcu jenož tak ſwéčeſchtej. A wón teju kniesow tak doſho proſchesche, hacž wonaj ſi nim do jeho domu ſobu džeschtaj. Wón pôſla khetſje jeneho wotročka do prédka ſi tej powjesczu, ſo dwaj woſebnaj kniesaj na wopytanje pſchinidžetaj a ſo by jeho žona teho dla kmanh wobjed hotowała. Bjes tym wón rycze ſaſo na te ſhubjene pjenjey wróči, ſo by ſo doſpolnie pſchewwédežil, hacž ſu to tola wo prawdze te, kotrež je nehdý namakał. Se wſcheho, ſchtož ſkyſchi, dyrbí ſtönezenje ſpóſnacž, ſo temu jenemu zuſníkſi ſluſchachu. Duž Marcžink, jaſo ſu do wſh pſchischi a nimo farh du, na woſomiknjenie k kniesej duchownemu ſkoſci, ko- tremuž ſi krotka rjeſnje, ſchto je runje woſlédžiſ, a jeho proſby, ſo by ſi nim a ſi tymaj zuſníkomaž k njemu ſobu ſchoſ a tež ſobu wobjedowat. Tón běſche bórzy k temu hotowy a džesche ſi nimi k Marcžinkom, to piſmo ſobu wſawſchi, kotrež běſche Marcžink tych namakaných pjenjes dla napiſacž dat.

Jako wobjedowachu, bu ſpodobanje hoſczi nad Marcžinkom a jeho mandželskej pſchego wjetſche a wjetſche. Jim ſo mjenujzy jeho pſcheczelniwe waſchnje a roſomne rycze dale a bóle lubjachu a dželawoſez a pſchistojnoſez jeho žony ſo jim jara ſpodobasche a cziſtoſez a ródnosež, kotraž běſche w zyklum hofpodaſtrwje widzež.

Po wobjedze Marcžink ſwojich hoſczi woſolo wobjedſche; wón jim ſwoj dom, ſwoj sahrodu a wozcěnju, ſwoj ſót, ſwoje pola a ūki poſkaſowaſche a jim powjedasche, ſchto běſche wſchitko porjedzał a kaſt wulfke ſu wunoſčki kubla ſa leto. — „A ſluſcha to wſchitko Wam ſamemu?” praschesche ſo tón zuſnik, kiz běſche te pjenjey ſhubil. — „Né”, wotmolwi Marcžink, „ja ſym jenož naſnejt tuteho kubla.” „A ſchto dha je wobjedzér tuthch ležomnoſcžow?” ſo tamón dale praschesche. — „Wy, knieje!” Marcžink wotmolwi. „Što? Ja? Wy drje žortujeſe?” rjeſnuy tón zuſnik. — „Ja nježortuju”, džesche Marcžink; pjenjey, kotrež ſeže Wy ſhubili, ſu do mojich rukow panyle. Jako běch ſo podarmo prózowal, jich kniesa woſlédžicž, ſym ſa nje tole kubko kupil, ſo bych ſtajnje

móžnoſez měl, je ſaſo dacž. Tež potom, hdnyž bych wumrjeł, bych ſa Waſ wěſte wostałe, kaž móže Wam to knies duchowny wob- ſwedežicž.”

Knies duchowny hnýdom to wopíſmo wuczeſe a je temu zuſni- ſtej, kiz ſo njemažo džiwaſche, prjódcežitasche. Jako běſche je zytle ſkyſchał, wón najprjódžy na Marcžinkę a jeho mandželsku, kotraž wobaj ſi pſchekraſnjenymaj wobliczomaj pſched nim ſtejſchtaj, ſi měrom poſhlada a hakle po khywilzy praji: „Hdye ſym ja? Bjes člowjekami abo jandželemi? Kajke pěkne waſchnje! Kajka ſwér- noſez a sprawnoſez!” A wón padže Marcžinkę a potom tež jeho mandželskej woſolo ſchije, woſoschi jej uutrobniſe a wſa jej ſa ruzy, prajizy: „Budžtaj mojej pſcheczeſej, Woj pěknaj člowjekaj, tak kaž ja wěczne Waju ſwérny pſcheczel wostanu, pſchetož Woj ſtaj ſebi moju uutrobu dobyłoj. Waju sprawnoſez ſwoju ſdu do- stanje. Kak ſo ja nětko Bohu džakuju, ſo ſym ſebi w zuſnym ſwěcze teſko ſaſlužiſ, ſo móžu Waju sprawnoſez ſarunacž!” A tole pra- juwſhi wón to wopíſmo na kruchi roſtorhny a praji: „Tole kubko Waju wostanje! Njech nechtón po kralovſkém ſaſtojnili dže, kotryž by moju wolu napiſał.”

Marcžink a jeho žona běſchtaj paſt wobaj tak poſnaj džiwanja, ſo ani rycęcž njeſeſchtaj. Duž knies duchowny po teho ſaſtojnili poſbla. Jako běſche tutón pſchischi, roſestaja jemu tón zuſnik, ſchto dže napiſane měcz, mjenujzy, ſo wón Marcžinkę te namakané pje- njesy na wſh eſaſhy dari. — Marcžink a jeho žona džyſchtaj jemu ſi džakownoſež k nohomaj panyle; ale wón jej ſe ſwojimaj ruko- maj wobja a wſchitzu tſjo, kaž tež wſh pſchihladowarjo ſylſy ra- doſcze pſchelivachu.

B.

Szejmſki dopiſ.

Wn běchmy týdženja k. redaktorej wo ſejmſkim jednaniu kra- jnych dothodow dla a woſebje tež noweho dawka dla nuſniſche wo- piſali a pſchi tym na to ſpomniſi, ſo ſo tychle naležnoſcžow dla wótre rycze džerža.

To paſt be poſlenje dny ſejmſkeho jednania ſi kóždym dnjom hörje, pſchetož ta wěz dyrbjeſche ſo ſrjadowacž, prjedy hacž ſo ſejm ſtönči. To kóždy wjedzishe a duž ſebi ſtrony (ſastupjerio ratařſtwa a mjeřiſkých mestow na jenym a ſastupjerio wulfkých mestow

na drugim boču) runje napschećjivo stejachu, pošleński derje wjedzo, so je dołhodny dawł jenož sa wulkich kipzow, fabrikantow a bohacżow, i wjetshu we wulkich městach bydlazych, wobužnia węz.

Pschji skóreżnym wothkōzowanju bu dołhodny dawł i jara malej wjetshinu hložow w druhé a i khetro wulkej wjetshinu w přenjej komorje pschećjischaj, tak so ma so ho nětko w pschichodnym lęze dołhodny dawł sběhacz.

Ta zuka węz njeje pak hischeče dospolnije hotowa, ale směje so hischeče předy něhdže śledowaze śrjadowacj.

W pschichodnej symje so nowe wotschazowanje stanje a so k temu komisijam lepscha instrukcija a druhe podložki pōsczelu. Komisija njebudže tak szyna, ale budże jenož 3—9 muži wpschijec, kotsiž drje wot přenjeho dnja, tola pak ponizenu sdu dostanu. Majsterje so wot wyschnoscze sažo kmani mužojo k temu wuswola, so bychu tajkim komisijam přjódktali, kaž je so to hijom přeni krócz stało.

Pschji schazowanju so dotalne katastry jenož tak daloko wuzija, hacž je to jich prawosze dla móžno. Schtož ma jenož hacž do 300 markow lětnych dołhodow (nutspchindženja), njebudže žadyn dołhodny dawł dawacj trjebacj a wot 300—400 markow jenož 5 np. na jedyn simplum. Schtož pak hewak klasz a i nimi sjednoczeniu progrešivnu (połkaczowazu) schkalu nastupa, dha wostanie wcho pschi starym, to rěka: hdvž něchtón w přenjej klasz 10 np. na simplum da, dha wón w pjatnatej klasz 150 np. njeda, ale ma 610 np. (abo 6 markow 10 np.) složic, po tajkim niz 15, ale 61 krócz tak wjele. S teho je widzec, so chze dołhodny dawł mjenischich ludži tež mjenie cžischec.

Na gruntski, rjemiejsny a parschoniski dawł dawa so w tutym lēcje, kaž hewak. Dołhodny dawł hakle w lēcje 1877 fastupi a da so na njón 6 simplow, na gruntski, rjemiejsny a parschoniski dawł pak $\frac{4}{5}$ (schtyri pječiny), to je 40 np. město 50 np. Po tajkim dopjelni so moje dawne wěschzenje, so so něchtón 9 simplow bojecz njetreba, dokelž směje jich jenož 5 abo 6 dacj.

S dalskich jednanjow saſkeho ſejma je widzec, so so krajne dawki na lēto 1877 trochu powyšcha. To pak so teho dla stanje, dokelž so pjeniesy, kiz mějachu so na kupjenje železnizow nałożic, w přenim lēcze dość njebanja; pschetož akzionarjo ſu železnizu drje natwarili, ale k wosam a lokomotivam žanych pjenies nimaja. Bjes tych pak so nicžo saſkužic njeħodži, cžehož dla maja so tele węz priedy śrjadowacj, na cjož je pak něščto cžaſt trjeba. Hdvž budże to wcho w dobrzym porjadku, tele železnizy krajej rjanu dobytk pschinjeſu a to cžim bōle, dokelž je kraj tōjschtu železnizow kupiš, sa kotsyħħi 100tolersku akziju je jenož 25 tl. saplaczit.

Zeli nowe železnizy w swojim čaſku teko wunjeſu, kaž dotalne krajne železnizy, kotsyħħi lětny wunoſči je w tu khwilu 18—19 millionow markow, dha by so tajki wunoſči pschichodnie na 23—24 millionow pschisporiſ. To pak so, kaž ſmy hijom prajili, přenje lēto žadacj njenome a so teho dla horka spomnjene powyšchenje dawlow samolowicz da.

H. K.

S s e r b i j a .

Kenjažestwo (wjerchownistwo, Fürstenthum) Sserbija wopschija 791 kwadratnych mil (Sakfa ma jich jenož 272) a ma něhdže połdra miliona wobhulerjow. Sserbija ſu wojerski lud a teho dla dobri wojažy. Kóždy strový Sserb je wojak, hacž je 60 lēt starý. W lēcje 1804 Sserbija pschećjivo Turkam postanychu a ſu jich pomału ſe Sserbije wubili. Zich wjerch pak we wěstej wotwysnoſci wot turkowskeho sultana sawosta a dyrbjeſche jemu teho

dla kóžde lēto 40,000 duktatorów dawka placjusz. W nowšim čaſku pak so to wjazy stało njeje, hacž runje sultan tele pjeniesy husto dość pominaſche.

W Sserbiji ſu ſchule w dobrzym porjadku a je so sa nje w běhu čaſha wot bohatych Sserbow teko pjenies wotkaſalo, ſo tam něchtón ſu ſchulſte džeczi žadyn ſchulſti pjenies placjic njetreba.

Sserbzy offizierojo wuczachu ſo hacž do nowscheho čaſha najbole w Parizu, Berlinje a Petersburgu. Rranka Olimpicja, kotsyħħi w tu khwilu jene wotdželenje herbſkeho wójſtu pschećjivo Turkam kommandiruje, je redaktor Serb. Nowin w lēcje 1848 w Berlinje ſeňal, hdvž Olimpicj jako leutnant ſlužebche. — Wón a druhý herbſzy offizierojo mějachu bjes pruskimi offizierami wjele snathach a pscheczelow a duž drje žadyn džiwo njeje, ſo je ſo hacž dotal něhdže 17 pruskich wuſlužených offizierow herbſkemu wójſtu pschisankuſlo. — S Ruskeje je ſo něhdže 40 offizierow i herbſkemu wójſtu podało, ſu pak to wcho rodženi Sserbja, kotsiž dobrowolnje w ruskim wójſtu ſlužebche. Jenož někotsi ruszy wuſluženi offizierojo ſu do Sserbije pschepupili. Bjes nimi je tež general Černjajew, kotsyħħi je w swojim čaſku Taschken w přednej Afiji ſa Ružowſku dobył. Ale wón padže pola ruskeho khejzora Alexandra do njehnady, dokelž běſche pschećjivo woli ruskeho kniežerſtwa nadpad na Samarkand ſčinil. Tak wón ſu najmjeniſcha to w lēcje 1867 redaktor Serb. Nowin powjedasche, jako běſche tón tehdy ſe wſchelati ſsłowjanami w Petersburgu a w Moskve. Černjajew běſche mjenuiſzy w spomnjenym lēcze ſobustaw wubjerka, kotsyħħi ſo tehdy ſa tých njeruſlích ſsłowjanow, kiz běchu moskowskeje ethnografiskeje wustajenzy dla tehdy do Ružowſkeje pschijeli, starasche. ſsobustaw tuteho wubjerka běſche tež džiwnje dość general Kaufmann, kotsyħħi na Černjajewa město do Taschkena pschindže a vodžiſho Khiliu a w nowšim čaſku Kholan dobu. Černjajew bě tež khwilu redaktor nowinow „Ruſki Mir.“

Čornohórski wójwoda Blamenaz běſche w lēcje 1867 tež ſobu w Petersburgu a Moskve. Wón je po swoiknym napohladze rjan krafny muž a hewak mudra hloječka a w tu khwilu jene wotdželenje čornohórſkeho wójſtu pschećjivo Turkam kommandiruje.

S náschich lužiſtich Sserbow tež dwaj nětko pschećjivo Turkam wojujetaj kaž ſu nam piſali. Staj to dwaj bratraj Koſlicjai, ſynaj ſlokomorowskeho duchowneho, knjeſa K. — Wonaſtaj ſo hijom psched dleſchim čaſhom do Sserbije pscheydliſloj.

Schtož nětko nowsche powjescze ſe herbſko-turkowskeje wójny nastupa, dha běſche přenja powjescz njeļuboſna, dokelž běchu po njej Serbja wot Turkow ſbicži. Ale dokelž běſche tale powjescz wot Turkow wuſčela, dha jej malo dość wěrjachu a je ſo tež nětko pokafalo, ſo běchu Turkojo žałoznje khal. Woni běchu mjenuiſzy telegramm do ſhweta požkali, ſo je turkowske wójſto herbſke mjeny pschekrocžiſlo a ſajczarsku ſchanzu dobylo, pschi cžim ſu Sserbija 2000 muži ſhubili. Ale to bě kža, kaž je ſo vodžiſho pokafalo, pschetož Turkojo ſu zyla nicžo dobyli njeſku a buču wjele wjazy žałoznje ſbicži.

Nowsche telegrammy ſu śledowaze: General Černjajew je Alpalanku dobył; Turkojo nadpad na Šajczar ſčinichu, buču pak wotraženi. General Olimpicj je ſwonku bělinske ſchanzy dobył. Dobycza ſu hacž dotal wšče na herbſkej stronje. — Čornohórzy ſo na to hotuja, turkowske wobtwjerdženje Medan nadpanycz a dobycę.

Dale ſo piſče: General Černjajew je po wjazhjhodžiſkim ſchormowanju turkowske wobtwjerdžene lehwo „Babina Glava“ bliſko turkowskeje twjerdžiſny Niſcha dobył. Turkojo do twjerdžiſny

czekachu, Szerbam wjele wojniskich węzow, jako tselby, kanony, konje atd. sawostajski.

Swētne podawki.

Nēmske khējorstwo. Kral Albert a kralowa Karola staj ſo pod mjenom hrabja a hrabina ſ Blauen do Magaža (w Schwajzarskej) podało. Kral je tamniſche kupjele hiżom nałożecz poczał.

W jenej parnej zyhelniczi w Zwitawje bu wothladować maſhiny, ſ mjenom Kolba, jako chyjsche grat maſacż, wot jeneho koła doſahnijeny a tak wokoło mietanę, ſo drje budże wobſchłodženjow dla wumriecž dyrbiecz.

W Steinbachu je ſo wondano w nozy jedyn 21lētny člowiej psched khējnymi durjemi ſwojeſe lubki wobwēžnyk.

S Barlina piſaja, ſo je ſo nēmki khējor 6. julija do Koblenza podał.

Wjērīch Bišmark je ſwoj testament (ſwoje wotkaſanje) předn na ſudniſtwje w Barlinje wotedał, hacž je ſo do Kitzingena podał. Tam ſ jeho ſtrwoſcžu tak derje njenidže, kaž w prēnim čaſu, tola njeje wón thory, ale ma jenož wěſte wobczeſnoſeſe ſnjeſcž.

Pruſki hejm (Landtag) bu pjat 30. junija w mjenje pruskeho krala wot ministra hrabje Eulenburga wobſanknjeny.

Awſtria. Awſtriske kniježerſtwo pschediſto ſ temu čini, ſo bydu ſo mjesy w Dalmaziji a we wuherſkich krajach ſ wójſtom hiſheze bōle wobſadžicž móhle, hacž je ſo to hacž dotal ſtało. Tajke wobſadženje ſo pod tym wudarowanjom stanje, jako by ſo kraj wot nadpadow Turkow abo turkowſkich hiſheſčjanow derje wobarnowacž mēl, ale, hdź tež to pſchidam, dha awſtriske kniježerſtwo, woſebje paſ wuherſkie ministerſtwo teho dla tejko wójſta na mjesy ſczele, ſo by poſzlanju polvera a tſelbow a pſcheturpijenju ludži do Szerbiye wobarało; pſchetož wobémaj ſo njeſubi, ſo chzetaj Szerbiya a Čzorohora Turku poraſhcz.

Jendželska. Hacž runje jendželske ministerſtwo ſ Turkami džerži, dha tola pſchecžiwo wójnie ſ njepſczeſelemi Turkowſkeje ničo čjinicž njeſože, dokež je ſamo najprijodžy prajiſo, ſo ſo ničton do tuteje wěžy měſhcež njeſhmē. Pſchi tym paſ Jendželska pſchetož wjazy wojniskich lódžow do turkowſkich morjow ſczele a twjerđiſhnu na kupje Gibraltar hiſheze bōle wobtwerđuju.

Bohnijska a Herzegowina. General Černjajew je ſe ſwojim wójſtom nowe dobyče ſežiniſ. Wón je mjenuiſ 3. julija ſ dwemaj ſerbijskaj diviſijomaj jedyn turkowſki armeekorps, kiž Turkam, wokoło Niſcha ſtejazym, ſ pomozu ſhwataſhe, tak ſbiſ, ſo dyrbjachu Turkojo čeſtačž. — General Alimpicž, kotryž je Turkow w Bělinje a wokolnoſci ſbiſ, nětko dale čeħnje. Bělina je ſo nimale zjka wotpaliſa. — Muſtar-paſcha ſe ſwojim wójſtom pſched Szerbami ſ Serajewu čeſta. — Čzornohórski wójwoda Marko Milanow je ſe ſwojimi dobrowolnikami mału twjerđiſhnu (fort) Medun njeſdaloko Podgoricu dobył.

Slóržba

Sherbſleje liežlateje ſhapicžli.

Schto mi pomha ſtſtne žaſoſcjenje,
Schto mi pomha wulka ſrudoba,
Schto mi pomha ſwolne wudebjenje
Szerbijskich holežlow rjeñſchow' woblicža?
Šamo mlobom' muzej njebech pſchecžiwa,
Město čeřpa druhdy ſtajena.

Tudy ležu ſrudna, ſatolkana
Szerbijskich holzow pycha najrjeñſcha,
W domach wyhſolicz běch lubowana,
Dokež jednora, paſ tola pſchitoſtyna.
Beſi mje holežka jenož ſchikne ſtajila,
Běch jej licžlam pycha luboſna.

Je dha móžno, ſo tak ſanicžene
Budže něčto bje-wſcheſ ſawin?
Wſchak bě holežo wſchudžom lubowane,
Haj, tež husto ſahe ſlubjene.
Šamo nēmzy knieža ſu mje žadali
Na hlowje ich ſerbijske ſuchoſti.

W pſchynych čzahach wſchelkoh' poſhwyczenja
Běch wot wſchitkich ſtajne ſhwalaena,
Haj tež druhdy runje wuproſchena,
Wſchicž hlowu ſerbijskoh' holečja,
Hdny ſo wita nehdze nowy duchowny,
Wucžer abo nechtón wobſobny.

Hdny bych móhla wſchitlo wupowjedacž,
Hdžež ſym wſchudžom ſ ſhwalbu wobſtała,
Kak ja wjedžich wſchelke mjeležo ſchwacž,
Dokež luboſcž to wſchak rady ma —
Njemohle ſo ſerbijske holežki ſamolvicž,
Mje bjes ſmilnoſcž ſak ſanicžicž.

Alle njeſt je doſcž toh' žaſoſcjenja!
Hordž ſo nēmki klobuk, rubiſhcež!
Wěm wſchak, ſo njej' nihdž ſpoſojena
S twojej ryczu ſerbijske holečjo:
We wutrobje wostanje wſchak Szerbowka,
Hdny by ſo tež ſ ſuſym pſchila.

Tola w Bože mje! ſym wopuſhcežena,
W Bože mje wſchém mlobym ſzerbowkam!
Sa thwilu ſnadž budu ſapomnjenia,
Alle ja ſo na Waſ ſjehněvam,
So ſe ſapomnjeniom luboſcž placžicž;
Mjeſcze derje ſo netk, w Bože mje.

K. H.

Ze Serbow.

S Budyschina. Tón tydženj ſo tudomne wulke měſhčanske ſtělenje wotdjerža. Schto je w tarčomaj ſ kralom abo marſhalom, to na druhim měſcze ſjewinaj. — Dokež ſo ničton jako ſpižar tých naſtarakov pſchipowjedžit njeje, w kotrychž běſehe wěrjenje, ale njeļuboſnje na t. wucžerja-vifara Babika w Sarježu ſpominane, dha budže nětko najeſterje redaktor teho dla ſaſhudženy. To wſchak je ſo redaktorej hižom husto tak ſeſhlo a wón ſo tež pſchecžiwo temu njebovara. Ženiož jumu je appellirowaſ, jako běčtu jeho t. ſtjomi měſhazam jaſtwa wotfudžili — a je tež tehdy procež do byt. S Klukſcha. Na tudomnych ležomnoſcžach, a to w tak mjeſowanej Pſyňje, ſtaj buraj Dóřjan a Kóžka ſa brunizu pytač daſo, a tež, jako bě ſo ſ njeboſom na 50 loheži hľubočo wjercžalo, ſylnu wortſtu brunizy namakaloj. Tale wortſta, hacž runje hižom 15 loheži tolſta, ſda paſ ſo hiſheze tolſta byč, ſchtož ſo pſches dalsche wjereſenje dopočaze.

— Tudy je ſrjedu 5. julija předawſki derje ſaſlužbny wucžer w Hnachezach, knies Jan Urban, 67 lét starý wumrjet. Wón po ſwojim emeritirowanju na tudomnym kaplaſtvoje pola ſwojego ſyna, t. diakona Urbana, pſchebýwacze a ſ ežaſhami w naſchej ſchuli wupomhaſche. Rjebo t. wucžer Urban je ſo tudy w lécze 1809 narodžil, ſastupi 1835 jako wucžer w Pſorjach a 1844 w Hnachezach.

S Wulcich Sdžar. Szrijedu 28. junija popołdnju pschi jažnym njebju a šlonečnym šweczenju ſo ſ jeneje maleje mróžalki ſabkyskny a blyſt do jeneje, njedaloko Simonez bróžnje ſtejazeje wólsche dyri. Tam won dwaj wulcji kruhaj drjewa wuraſy, potom paſ ſ teje wólsche wotſoczi a po wložnej hrjebicđy, hdež jenu žabu ſaraſy, dale ſlecja.

S Njechornja. Pjatki 30. junija popołdnju w 5 hodžinach blyſt do bróžnje tudomneho knježeho hajnika A. Sswor y dyri a tu ſamu, kaž tež domſke do procha a popjela pſchewobroczi. Sswora doma njebeſche.

S Worzyńa. Tudy je 30. junija popołdnju blyſt ſ jenych domſkich poſ wuhnja wotraſy a nekotre hrjadu wobſchłodžil. — W tudomnych ſtejkach bu tamón tydženj cželo jeneho nehdže 40-létnego čłowjeka namakane, kotrež ve ſo tam wobwěſnył. Schto je był, je njeſnate.

S Budyschina. Nasch ſerbſki krajan, knies Jakub Buš, direktor katholiskego progymnasija w Draždjanach, kaž tež duchowny pschi kralowskej zyrki tam, je ſa ſuperiora, to je, ſa tannischeho farara powyſcheny.

Pschi létuſkim budyskim wulcim tselenju bu w přenjei tarczi (Schajbje) gaſowy inspektor Kühn ſ kralom a ſejlerſki miſtr. Mehl ſ marshalom, w druhej tarczi ſchrympat Diega ſ kralom a ſchrympat Lohsa ſ marshalom.

P r i l o p k.

* Amerikanska unija je 4. julija 100-létny jubilej ſwojego wobſtacza ſhwelžika. Wulci džel tych krajinow, kotrež někto tale republika wopſchijs, prjedy pod jendželskim knjeſtwom ſtejſeche a ſebi hakle po dlęſkim wojowanju ſwoju ſwobodu dobu.

* Rěžy Donawa a Inn — w Bajerskej — ſylnie pſchibyvatej a ſtej hizom tu a tam ſwoje brjohi pſchekrocziſkoj. Wina na tym ſu wulce desheze, kotrež tam mějachu.

* W jenej wulcej ſchuli w Salzburgu ſo wjerch dweju ſtrowow deſe ſypny a bu psches to jedyn ſchule ſaraženj. Spodžiwnie je, ſo wot tych druhich ſchulerjow žadyn wjetſche wobſchłodženje nje-dosta, pſchetož w czaſu njeboža běſche jich tam thi a dwazeczi w tymaj ſtrowomaj.

* W Korinthu a wołonosceji mějachu wondano khétre ſylnie ſemjerzenja, wot kotrejž ſu ſo nekotre twarjenja ſaſypnyke.

* Dr. Strousberg njeje w ſwojim jaſtwje w Moſkwe prōſny był, pſchetož won je tam knižku napiſał, w kotrejž je ſwoje ži-wjenje a ſtuſowanje wopřpane a kotrež won někto cžiſhćegež da.

* W Ponikawje je 30. junija blyſt do tórmia tannischeje zyrkiye dyrit, tola njeje ſo dale žana wjetſha ſchoda ſtaļu, hacž ſo je ſo tórmowa tſeħa wotpaliſa.

* Blisko Pilski a Doliny w Slawoniji mějachu 29. junija tajki ſatrafchny ſliwki, ſo buchu wſchelake wžy ſ polami a ſukami žaložnje wobſchłodžene.

* Awstrijski khězor chýſche pjatki 8. julija ruskuemu khězorej hacž do Bodenbacha (na ſakſich mjeſach) napſchecživo jecž a ſo potom ſe ſwojim wyſokim hoſćom do Reichſstadta podacž, hdež budžetaj najkerje nečiſhých turkowſkich wójniſkich naležnoſežow dla radu ſkladowacž. — Ruski khězor ſo psches Šhorjelz do Petersburga wróćzi.

* W kamjentowahlowych podkoplach bliſko Birley-a w Zengelskej ſo ſly powěr ſapali a 6 dželacžerjow ſaduſy.

* W Kolinje wondano w jenej hakle runje położonej rokžy gaſ wubchnu a to ſ tajkej mozu, ſo bu w ſedmich khězach 140 wołnowych ſchleſiżow roſraženych.

* Pschi ſundafſkich ſupach ſo jena hollandska parolódž roſraſy a je ſo psches to 25 cžlowjekow tepilo.

Nowſche wójniſke powjescze.

Snate je, ſo ſu Turkojo w czaſu wojowanja ſ turkowſkimi kſchecžijanami hizom wjèle króč do ſweta trubili, jako budžicu wulce dobycza ſežinili. Hacž dotal je paſ ſo dopokaſalo, ſo woni ſa zyłe lěto tež ani jenu bitwu dobyli njeſku. Tich dobycza ſo bóſhy do ſchłodowanju pſchewobrocžichu a jich kwalbne powjescze do hubjenych ſzow.

Tak ſu woni ſ nowa ſleďowazy telegramu do ſweta póſkali: Nasche turkowſke wójſko je 4. julija ſerbſkih wojakow, kotsiž Vělinu nadpanychu, wotraſylo. Serbja 200 morwych a 400 ranjenych na bitviſhczu wostajichu. Naschemu wójſku 400 ſlントow do ruki panj. Někto ſu ſaſo turkowſzy wojazy póſkani, ſo buchu tam Sſerbow nadpanyli.

To je džiwnje, ſo tam Turkojo na Sſerbow ſ nowa wojakow ſeželu, hdyž ſu jich tola předy ſibili. Woni wjazy ani kmanje kjecz njeſmoža.

Hdyž paſ turkowſke, ſerbſke a druhe powjescze, kotrež ſmy w thchle dnjach we wſchelakich nowinach cžitali, bjes ſobu pſchitunam, dha ſda ſo jenož tola nimale wěſte byž:

Na twjerdiſnu Niſh, kaž Turkojo wudawaja, Sſerbia hacž do 4. julija hizheze žadyn nadpad ſežinili njebeſhu. Denicžki ſerbſki nadpad w tamnej stronje ſta ſo na Babina Glawu (Babinu Głowu) a won ſo wubjernje derje radži, pſchetož tannische turkowſke lehwo ſe wſchém, ſchtož tam běſche, Sſerbam do ruki panj. Teho runja bu w tamnej stronje Alpalanka wot Serbow wobſadžena. — Pola ſajczara Turkojo na ſerbſkeho polkownika (obersta) Leſchanina pſchicžezechu a běchu teho dla bliſko Welikeho Iſwora rěku Timok pſchekrocziſi. Woni buchu paſ wotraženi a dyrbjachu pſches Timok zofacž. Na druhi džení chýſhu ſwoj nadpad wopſjetowacž a pſchi tym ſe žehliwymi kulemi na Bjaliki Iſwor tſelachu a jón ſapaliſhu. Sſerbia paſ jim pſches rěku njeſdachu, ale wjèle wjazy ſami pſches nju do Božnije pſchekrocziſhu. — W Božniji je tež Olimpicz Turcam jich wobtwerdžene lehwo pola Věliny wotdobył a jim tójskto ſoni, rěſneho ſkotu, wjèle tſelbow a nekotre khorhoje wotehnac. Turkojo do Věliny zofacž, kotrež ſo potom bóſhy palicž pocža.

Wcžera ſu ſleďowaze telegramu pſchicžle: Sſerbia ſu po dwajdzieskiem trutym wojowanju Vělinu dobyli. — Turkojo, kotsiž nadpad na ſajczar ſežinichu, buchu wotraženi a wjèle ludži ſhubiſhu. — Černjajew ſo ſi Pirotej bliži.

S Konstantinopla je 10,000 muži tannischeje gardy na wójniſke polo poſkanych.

Turkowſke knjeſtvo chze kódze, ſylnie ſ kanonami wuhotowane, po rěžy Donawje horje poſkacz a ſ nimi ſerbſke města Semendriju a Belgrad bombardowacž dacž.

K a k

r o z o m

H a n s D e p l a

w o t r i t a j

a

a

M o t s T u n k a .

l u d z i p o d l a

š k r ě j e t a j

* * *

* * *

Hans Depla. Wjezne holzy maja druhdy tola džiwne pschiwerki.
Mots Tunka. Haj a to w lubostnych naleznoscach. Ale,
schto dha menisch?

H. D. Haj, w Mornezach skuzobne džowki tak sadzachu a
pschi tym kózda tež jenu sadzenku woževje sadzi, prajizy, kajlaž ta
sadzenka, tajki mój luby budže.

M. T. To pak je džiwne weschczenie!

H. D. To ja tež praju.

M. T. Ale trjechi dha?

H. D. Hm, trjechi a njetrjechi. Na drugi tydzen džowki na
kalnischego džechu, so bychu widzale, hacž je šo žadyn luby popa-

nył, to rěka, hacž je sadzenka wurostka.

M. T. Džiwne węžy!

H. D. Jako běchu tam te holzy pschiščle, přenja džowka wu-
hlada, so je šo jej vělny luby popanył, pschetož sadzenka bě vělna
wurostka. — Potom dale džechu a sa přenzynej sadzenku pohladachu.
Ta běše wšak tež wurostka, ale pschiwo a schescherjawa, kaž khol-
ciszhežo. Duž jej ryczachu, so pschiweho a schescherjateho dostanje.

M. T. Schto dha wona na to rjekny?

H. D. Wona nicžo njerjekny, ale jenož pschi ſebi pomysli:
pschiwo a schescherjawo je pschi tych hubjenych čážach tola hſchcze
lepšchi, hacž žany. Ryczce, schtož chzecze!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowška cyrk: Jan Hajek, měščjan a schewski mischt, se Char-
lottu Emiliu Augustu Drachez. — Hermann Mühl, wobydler w Draždžanach,
† Marju Hanu Lihalez.

Schczęza:

Michałska cyrk: Anna Martha, Jana Augusta Sommera, kniežeho
wohonica w Ratarjezach, dž.

Semrjeczji:

Džen 23. junija: Hermann Alwin, Juliusa Moriža Krósa, cigarrydž-
larja, ř. 2 m. 8 d. — Anna rodžena Lisztelez, Handrija Kuhna, wobydlerja,
mandželska, 31 l. 4 m. — 27., Michal Wičjas Š Dženilez, 63 l. — Jan Gustav
Adolf Hohlfeld, kublet na Židovje, 44 l. 5 m. 18 d.

Čzáhi po želeſničy.

Se Šhorjelza do Draždžan.

Botjesh se Šhorjelza	1 ₄₀	3 ₀	5 ₂₅	7 ₅₅	11 ₁₅	2 ₄₅	5 ₁₅	7 ₁₅	10 ₂₈
Lubija	2 ₅	3 ₃₅	6 ₅	8 ₄₀	12 ₆	3 ₅₅	5 ₅₀	8 ₀	11 ₅
Budysčina	2 ₃₅	4 ₅	6 ₄₅	9 ₁₅	12 ₄₀	4 ₁₀	6 ₂₀	8 ₄₀	—
Biškopiz	spěšny	čzáh	4 ₃₀	7 ₂₀	9 ₅₀	1 ₁₅	4 ₄₅	6 ₄₅	9 ₁₀
Radeberga	—	5 ₀	7 ₅₀	10 ₂₅	1 ₅₀	5 ₂₀	7 ₁₅	9 ₄₅	—
Pschijsch do Draždžan	3 ₄₅	5 ₂₅	8 ₂₀	10 ₅₀	2 ₁₅	5 ₄₅	7 ₄₀	10 ₁₀	—

S Draždžan do Šhorjelza.

Botjesh Š Draždžan	—	6 ₂₀	9 ₁₅	12 ₁₀	3 ₄₀	5 ₀	8 ₀	11 ₁₅	12 ₂₇
Radeberga	—	7 ₅	9 ₆₅	12 ₄₅	4 ₁₅	5 ₈₅	8 ₈₀	11 ₄₅	sp. cijah
Biškopiz	—	7 ₄₀	10 ₈₀	12 ₀	4 ₄₅	6 ₁₅	9 ₅	12 ₃₀	—
Budysčina	—	8 ₁₀	11 ₅	2 ₀	5 ₂₀	6 ₅₀	9 ₄₅	12 ₅₅	1 ₄
Lubija	6 ₀	9 ₀	11 ₄₅	2 ₄₀	6 ₀	7 ₈₀	10 ₂₅	1 ₃₀	2 ₈
Pschijsch do Šhorjelza	6 ₄₅	9 ₄₀	12 ₂₅	3 ₁₅	6 ₄₀	8 ₁₀	11 ₅	2 ₁₀	8

Vlaczisna žitow a produktow w Budysčinje.

1. julija 1876.

Žitowy dowos:	3923 měchow.	Na wičach		Na bursy	
		wot	hacž	wot	hacž
mł. np.	mł. np.	mł. np.	mł. np.	mł. np.	mł. np.
Pschenza	50 kilogramm	.	.	11 ₃₁	12 ₅₀
Rožka	=	=	.	9 ₄₉	10
Sečimien	=	=	.	8 ₆₉	9 ₆
Worž	=	=	.	10 ₇₀	11
Hroč	=	=	.	11 ₁₁	11 ₃₉
Woka	=	=	.	—	—
Raps	=	=	.	—	—
Jahly	=	=	.	12	—
Hejdusčka	=	=	.	15	—
Berny	=	=	.	—	—
Butra	1	=	.	2	2 ₃₀
Sýno	50	=	.	4	5

Kóz pschenzy po 170 punt.: 19 marlow 93 np. (6 tl. 19 nřl. 3 np.)
hacž 20 ml. 25 np. (6 tl. 22 nřl. 5 np.) — Kóz rožki po 160 puntach: 15 ml.
18 np. (5 tl. 1 nřl. 8 np.) hacž 16 m. — np. (5 tl. 10 nřl. — np.) —
Kóz jecžmienja po 140 puntach: 12 ml. 16 np. (4 tl. 1 nřl. 6 np.) hacž
13 ml. 44 np. (4 tl. 14 nřl. 4 np.) — Kóz worža po 100 puntach: 3 tl.
17 nřl. hacž 3 tl. 20 nřl. — np.; hroč: 3 tl. 11 nřl. 1 np. hacž 3 tl. 13
nřl. 9 np.; woka: — tl. — nřl. — np.; jahly: 4 tl. — nřl.: hejdusčke kruhy:
5 tl. — nřl. — np.; berny: — nřl. — np.; butra: — tl. 20 nřl. hacž — tl.
23 nřl.; sýno po 100 puntach: 1 tl. 10 nřl. — np. hacž 1 tl. 20 nřl. — np.

Telegrafistki bureau w sadym twarjenju pôsta na ho-
tatej hacž je kózdy džen wotwryjeny wot ranu 8 hacž wjecžor 9
hodzinow.

Powschitkomna assefuranza w Trieſcze

(Assicurazioni Generali.)

Saložena w lēcje 1855.

sawěſeſenje poſchi rukowanym fōndsu wot

41 millionow 120 tyžaz 706 ſchēznaſkow 60 krajzarjow

a) poſche wohnjowu ſchodu: tworni, mobilije, žijenske ſaradji a. t. d., kaž tež, jeli to krajne ſakony dowoleja, twarjenja wſchēch držinow;

b) poſteſuje ſawěſeſenja na ſiwiſje ežlowjekow na jara wſchelake waschnje ſa najtunishe twjerde prāmije a polizy w němſkih pjenjeſach wuſtaſa.

Towarſtvo wuſtac̄i w lēcje 1875 ſa 15660 ſchodowanjow ſummu wot

6 millionow 210 tyžaz 146 ſchēznaſkow 27 krajzarjow

¶ kóždemu wukasjanu a k wobstaranju ſawěſeſenjow porucžataj ſo agentojo: hanuſki ſkotolékař Ernst Walther w Budyschinje. Adolf Baumert w Namjenzu.

Spódnu a hornu kožu

w najwjetſhim wubjerku, doberu, ſuchu a placzisnym hōdnu, poſchedawa

R. Lindau w Budyschinje

poſchi mjaſowych hētkach w domje „Deutsche Halle.“

Lepjerske laty, tseschne laty, wſchē družiny ſchmrekowych a ſhōjnowych deſkow a poſtow, tseschnu papu atd. porucza

poſchedawarnja wužitkoveho drjewa

w Budyschinje R. Zimmermann,
na nowych hrjebjach 713. czechſki miſchtr.

Sahojenje klepoſcze, po najwetſiſhim, bjesbolojnym a bjesoperiowanych. Wozjolékař Dr. K. Weller sen. w Draždānach (Victoriastraße 4).

G. Joachim, Atelier ſa njebolosne ſahadzowanje ſubow, operazije ſubowe, plombirowanie, cziszenje, ſahnacz ſubhollenja atd., w Budyschinje, na ſnutſkej lawſkej hažy 120 pola k. pjeſkarja Klingsta. ¶ ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

F. A. Böhme, rěſbar
w Budyschinje na ſwoneknej lawſkej hažy 788
porucza ſo k wudželanu

rowowych pomnikow

ſ peſtowza a marmora.

Sprawne poſkuženje a tunje placzisny.

NB. Sklad hotowych pomnikow.

Škotny pólver ſ čerſtwych ſelow. Korneburgſki ſkotny pólver.
Pólver poſche kólkui. Pólver poſche pripotawu prožatow.
Lockwiſſki balsam. Biſchankowy ſalſowy pólver
porucza hrodoſka haptynka w Budyschinje.

A wuſhwej!!

Woſi, poſski hróch, hejduschiſku, ſolij atd. po najtuniszych placzisnych porucza w Budyschinje

Wollmann & Co.
na ſitnych wifach a ſchulſkich hrjebjach.

Palenz!

Moj hižom dawnno jako wubjerny a czisze ſlodžazny

čiſty palenz.

kaž tež wſchitke družiny dobrých palenjow ja ſi tutym knjeſam ratarjam a ſažopſchedawjanm poruczejo naſpominam a po najtuniszych placzisnach poſchedawam.

J. T. Glien na ſitnych wifach.

Schoſej

punt po 1 m. 20 np. jako neſchtto wo prawdze rjane a ſupjenja hōdne porucza

J. T. Glien
na ſitnych wifach.

Stare pjenjeſy ja ſa poſne bjeru a tež tym, kži poſla mje ſupuju, rad ſtare ſi nowymi wuměnjam.

Želeſniczne ſcheny

wſchē dohōſczeſow k twarzbam po najtuniszych placzisnach porucžataj

bratraj Joachimſthal
w Seydlerez kheži bliſto theatra.

Schatowa fabrika

Julius Lange

w Šorjelu w Budyschinje
na kamienitej hažy na lawſkich hrjebjach.

Specialität:
Hornje foſchle.

Naſche, ſo wubjernje derje wopokaſowaze góplowe mlóčaze maſchin, transportabliſke abo twjerdze ſtejaze, tež w tutym lēcje knjeſam ratarjam k ſupjenju porucžam.

Tajke maſchin ſu widzecz poſla knjeſow Scholth a Schlemmerja w Trebiženzech, poſla k. Muežerja w Žorniſkach, Sendy w Maſeſchezach, Janacha w Šreſchinje, Albinusa w Njechoranje a poſla wſchelakich družich a čzedža pomjenowaní knježa rad dalsche wukasowanje dawac̄.

G. Gräfner & Comp.
w Počenzy.

Saquefy

ſ turniskeho ſukna, płatu a lüſtra po jara
tunich placzisnach porucza

Gustav Pinthus
na hłownym torhoschežu.

Fabrika pschedeschcznikow
a klónežnikow

Richard Rincke

na bohatej haſy 70

ſ napschecza hotela k winowej kiczi
porucza

pschedeschczniki

w najwjetšim wubjektu po najtunischi placzisnach.

Poczechnenie a poriedzenje ſo najruczischiho wobstara.

Czesczenym wobydlerjam Budyschyna a wokolnoscze poru-
czam ſo k wobstaranju nowotwarbow, poriedzenjow a zejch-
nonkow pod ſlubjenjom dobreho a sprawnego wuwjedzenia.

W Budyschinje, na jerjowej haſy č. 269.

Adolph Becker.

Pschedawanje twarskeho a wuzitkowego drjewa

Friedricha Severina

czekliſkeho mischtra w Budyschinje psched zhhelskimi wrotami
pschi budysko-mužakowskiem ſchuſzeju

porucza ſwoj ſkład ſuchich khójnowych a ſhmrekowych deſkow tak derje k twa-
rjenju, kaž tež ſa tycerjow, bētnarjow atd. Drjewa ſa hrjady a koſky ſo po
ſkaſanju we wschej dohosczi a tolkosczi połnohranite najtunischiho wobstaraja.

Dale poruczeja ſo tſeſchne laty a ſchpjeny, ſpalierowe laty, lepjerteſke laty,
ſtolle atd. po najtunischi placzisnach.

— Tego runja poruczam ſwoj parny ręſat wſchitkim, tiž džedza
ſlozy rěſacj dacz a wobstaram rěſanje najtunischiho.

Friedrich Severin, czekliſki mischtr.

ſ ſwoj bohacze wuhotowany ſkład

m e z o w

ſe ſukna, ſidly a drugich tkaninow porucza

Emil Flegel

na ſitnej haſy a na róžku ſerbſteje haſy.

R wuſhywu

hróch, woki, hejdusku a kolij po
najtunischi placzisnach porucza

A. Krüger

na hornežerteſkej haſy.

B. Ŝenifelowa

wloſkowa tintura,

wot najwuwolanskich lekarjow (pschirunaj
wopiskma) nanaſlępie poruczena, dopoſnaty
najlepsi, jeli niž jenigki, wo prawdze spraw-
ny ſredk, ſo by ſo niž jenož wupadane
wloſkom ſadžewalo, ale tež njeliczomne, po-
zajſzy wobtwjerdzene padz to wobſhwedzoža,
doſholečne plechacztwo wotſtronito. Ma jenož
na pschedan Heinr. Jul. Linck w Budys-
chinje, w ſlakonach po 1, 1 a 3 markach.

Babbi'a bjesjedoſta muchowa
woda bl. po 16 np.

Muchowy lep po 10, 13,
25 np.

Muchowy pólver po 12 np.,
3 ſchtuki 30 np.

Sczónwjaza ſmjercež po 40,
50, 60, 100 np.

Sczónwjaze mydlo po 25 a
30 np.

Insektovy pólver po 10, 25,
30, 50 np.

ma ſtajne na pschedan
Heinr. Jul. Linck.

= Wopilſtwo =

ia węſcze a doſpolnie ſ wjedzenjom abo bjes
wjedzenja piczka ſahoju, tak ſo jemu picze
zyle wohidne naſtanje.

Wches 1000 ſahojenych.

F. Grone w Ahauſ Westfalen.

Lithografiowane viſitne kartki

100 ſchtuk po 1 m. = 10 nſl. a dróžcho
ruče a woſebje rjane wobstara

Arthur Scholte (Scholze)
w Budyschinje na Hoſchiz haſy (Goschwitz) 700.

Miſzionſta hodžina we Wulkim Wjelkowje.

Džiwocjanſke ſerbſte ev. luth. miſzionſte
towarſtvo ſmeje — daſi Bóh — jutſje nje-
dzelu 9. julija, jato na 4. njeđzelu po ſw.
Trojiz, miſzionſtu hodžinu na ſchuli we
Wulkim Wjelkowje. — Tego dla ſo wsche
pscheczeljo a pscheczelny miſzionſta, wo-
ſebje paſt wſchitke ſobuſtarow towarſtwa wo-
trobniſe pscheproſchuja, ſo na pomjenowanym
dnju popołdnju w tſjoch tam bohacze ſho-
madziež. — **Petr Milonk**,
piſmarwiedžer.

Čjibla 6. 8. 10.
Serbſkih Nowin
ſo w jich wudawaćni ſaſo kupuja.

R a j ſ

wubjernje rjaneje wulſornateſte dobroſeže
punt po 16 np., pschi ſupjenju 10 pt. po
15 np. ſa punt, porucza jako placzisny hódný.
Wopſorl. **J. G. Poetſchka.**

Muchowu papjernu, kaž tež jara ſpo-
dobne muhiļojerje ma ſaſo na pschedan.
Wopſorl. **J. G. Poetſchka.**

Khěža čj. 28 w ſlinje pola
ruk na pschedan. Wſcho dalsche je pola wob-
ſedzerja tam ſhonicz.

Oldenburgska mládošstota aufzia.

Sobotu 15. julijsa t. l. dovolnja w 11 hodzinač danoj w Budyschinje w hotelu k slotej krónje wulku dželbu rjaneho vyškoočejelnego mládošstotu a mlodých vikow na pschebadžowanje pschedawac̄. — Wscho dalsche psches H. Meisela w Budyschinje. Ejsenhamm w Oldenburgskej.

Achgelis & Detmers.

R w u ſ h y w u

porucžam: dolhi ſchlesyński kołodži (folij), hróč, woki a hejduschtu, wscho w najlepſejer tworje a po wſchomóžno najtunishej placžinje.

K. Preiſer

na róžku žitnich vikow w Budyschinje.

R o ſ y.

Dželbu na bok ſtajenych koſow ja, ſo bych je wurumował, po ſchtuzu ſa 75—80 np. pschedawam.

Woport. J. G. Poetzscha.

Mučhowu papjeru

ma w zylhym kaž tež po jenotslywym najtunischo na pschedaní

Otto Engert

na ſnutej lawſtej haſy 122.

Do Port Adelaide

w Awiſtraliji,

wobſtar a w ſeptembru ratarjow, dželac̄erjow, rjemjenikow a klužobneholz ſa 33 markow abo 11 toler

C. A. Mathei

w Hamburgu.

Nekotre ſylné džowi, kotrež chzedža do Němzov czahtyčz, móža ſo njedželu 16. julijsa pschipoſlenu wot 12 hac̄ do 4 hodzinow popoſlenu pola korežmarja Riečki w Nowej Dafkeńy pschipowjedžic̄.

Ian Dietrich,
hetman w Počenjizy.

Kublo čzo. 1 w Němzečach, něhdže 40 ſvorz ležomnoſcžow wopſchijaze a ſe 435 dawkskimi jenoſcžemi napołożene, bjes reutn a wumienſta, kaž tež hospody ſwobodne, je ſi dobrymi ſtejazym ſnjemi tunjo na pschedan. Ma kupjenje ſmyſleni ſu proſcheni, ſo tam na knjeſa gmejnſkeho prijódkeſterja Tokuſcha wobrocžic̄, kž budje hotowy, wscho dalsche wukasac̄.

S tutym ja k navjedzenju dawam, ſo ja ſe ezeledž wſchec̄h družinow, jato ſa wotročkow, džowi a tak dale pschi vyškofej ſhje ſlužby wobſtaram.

Johanna ſenjena Dobrikowa,
pschiftajaza žona w Rakezach.

Sr jedu 12. julijsa bu-
dža ſo
ſkótne wiki w
Minaſale
wotdžerzeč.

Dobre murjerſke zyhle a
rjane ržane wotrubu
ma na pschedan
Eduard Zorker w Rakezach.

Hetman.

Na jene wulke kublo pola Lipſka ſo jedyn kmanj hetman pyta; ſenjenu abo njezenjeny, to je wscho jene. Wyſche darmotneje hoſpody a jēže doſtanje tež wyžoku ſdu, tola dyrbi derje porucženy bycz.

Na hornčerſkej haſy. H. Meisel.

Njedželu 16. julijsa popoſlenu wot 3 ho-
dzinow budža ſo pola knjeſa Freunda w
Nowych Porschizach žonjaza draſta, po
herbskej a němſkej módze ſchita, kaž tež jena
tomoda na pschebadžowanje pschedawac̄.

Ređbu!

Zutje njedželu 9. julijsa k wotewrjenju
rečelnitskeja najpodwołničkoho pschiproſchuje
Karl Taſſelt
w Pomorezach.

Wutrobný džak.

Gańzeny pjat popoſlenu $\frac{1}{2}5$ hodzinow
ſo moje domſke ſi hródžu a bróžuju ſi wul-
kej ſaradu ſyna, lenu a ſita psches blyſt
njejabžy wotpalichu. Šykaſam ſe ſuſo-
ſtwa ſi ich mužtavami, knjeſej rycerſtublerſej
Wilhelmi, knjeſej tudomnemu rycerſtubler-
ſkemu najeńkej A. Bſchucke a wjele druhim
ſi pomozy kchwatazham mužam naſcheje wotol-
noſcie, kotrež w połnej dželawoſci namag-
ach, jato ſi dalokosće domoj pschipindzech, praju
ſwoj najwutrobnijchi džak ſa ſpožezenu pomož
a staroſć. Bóh Wam ſaplacz — a ſwarnuj
kždeho psched taſkim njeſbožom.

W Njechornju 2. julijsa 1876.

A. Čswora.

Dženža, jato 5. julijsa, popoſlenu $\frac{3}{4}6$ ho-
dzinow wuſhy w nadžiji do ſwojeho ſbóžniſa
čiſtce a ſměrnje knjeſe emeritirowaných wucžer
Jan Urban pola ſwojich džeeži na diało-
natſtrje w Klufchu.

Teſho khowanje ſměje ſo njedželu 9. julijsa
popoſlenu $\frac{1}{2}3$ hodzinow.

Grudni ſawostajeni.

Sa Jakuba Wollmanna w Mjedžoſu,
kotremuž je 12. mérza wulki wetr twarjenja
ſkafit, kaž ſhy to čzo. 14 Serb. Nowin
naſpomnili, je darił:

Šbóžniſko je dac̄, dyžli brac̄: 50 np.

Dalsche ſmilne darv rodſlubje horjebjerje
a na J. Wollmanna wobſtar a redalzija Serb. Nowin.

Štwortlēna předplata
we wudawarni 80 np.
a na němanskich postach
1 M., z přinjesenjom do
domu 1 M. 15 np.
Kóžde číslo pláci 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž ma ja
so we wudawarni, Serb.
Nowin'na róžku zwon-
neje lawskeje hasy číslo
688 wotedać, plaći so
wot ryněka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleń.

Čo. 29.

Sobotu, 15. julija

1876.

Wschitkimi njemóžesči prawje sczinicž.

Jedyn muž na swojim wózle domoj jehasche a daſche swojemu ſynej pódla hicž. Jeju jedyn měščan setka a rjetnje: „To njeje prawje, nano, so Wy na wózle ſedzicze a Waschemu ſynej hicž dacze; Wy macze tola ſylniſch stavu.“ Duž tón nan ſ woſta ſlēſe a kaſa ſynej, so by ſo na njon ſynek. Dolho nje- traje a ſaſo jeju jedyn muž ſetka a praji: „To njeje prawje, hól- cze, ſo Ty na wózle ſedzicze a Twojemu nanej hicž daſch; Ty maſch džé mklodſczej noſy.“ Duž ſo wobaj na woſta ſylniſchtaj a kruh w hromadze jehaschtaj. Skoro trzechitaj keczeho muža a tón praji: „Rajki je to njerom, hdyž dwaj człowekaj na taſkimle ſlabym ſloczeczu ſedzitaj. Glijom dyrbjal jedyn wobeju dele wubiež!“ Duž wobaj dele ſlēſchtaj a dale džeschtaj, jedyn na tym, druhji na druhim boku wózlika. Slonežne ſo ſchwórty měščan pſchiblizi, prajiv: „Né, ſeže Wy tola ſmeſchni towarzchojo! Njeje doſcž, hdyž dwaj džetaj? A czego dla tón ſeezi njejecha?“

„Ah,“ džesche nam ſynej, je to koſkrotny ſwét.“ Kóždy ma něſhto wuſtajecž. Wéſch Ty ſchtó? Někto je woſoł na rje- dze, ſo by ſo derje měl!“ A wón ſwajaſa jemu přednje a ſadnje nohi, wottorhny jenemu ſadowemu ſchtomej ſot, ktryž pſches nohi pſchetykn̄ — a tak wonaj teho woſta njeſchtaj.

Ale tež to ſo lujožom njeſtjelche a jedyn pſchindže a rjetnje: „Rajlaj ſtaj Woſ tola draczej, ſo to wbohe ſloczo tak czwilujetaj!“ A wonaj runje nimo jeneho mlyna džeschtaj, jako tele ſłowa ſa- ſlyscheschtaj. A nan praji: „Někto ſynek tych mudrych ryczow ſyty. Woſ a waſmoj teho woſta do lužola!“ Klus plnſ a wón tam ležesche, wonaj pak džeschtaj domoj a nichtón jimaſi ničio wjazy njerjeſtaj.

Pomož w nuſh.

Jedyn ſamkarſki miſchtir bě dolho khory był, tak ſo njebeſche tež dolho ničio ſaſlužicž móh a ludžo, kotsiz hewaſ pola njeho dželacž dachu, běchu ſo wot njeho wotwobrocžili a dachu pola dru- hich miſchtrow dželacž. Duž nuſa w jeho domje ſtnejesche a jeho žona ſrudne woblicož czinieſche, hdyž dyrbjeſchtaj ſuſe kuſki rymsacž a to hiſčeze tajke, kiz běchu doſcž maſe. Wón teho dla tež wjazy na piwo khodzicž njemóžesche, kaž běſche hewaſ druhdy czinik a na piwnej ſawze ſe ſwojim wujom, brodutruharjom Biribinkom, ſwoje žorty měl.

Junu jeho pak hoſczeniſtar, hdjež běſche prjedy na piwo khodzil, k ſebi ſawka, ſo by jemu jedyn ſank do rjada ſtajit. Wyſche ſi- jeje ſdy doſta wón tež ſchlenzu piwa a teho dla khwilku ſedžo wosta.

Bjes tym běſche tam jedyn zuſnik pſchischoł, kiz po jſtuje horje a dele khodjesc̄he. Wón ſo ſamkarjez miſchtrey runje jara mudry bycz njeſda a tón teho dla pſchi ſebi rjetnje: „Hm, ja chzu ſo ſ nim

do ryczow dacž, ſnadž pſchi tych hubjenych czasach něſhto wot njeho wuklukam. A wón praji: „Wy drje ſeže tu tež haſle přeni ras wot teho czasha, hdjež je ſebi naſch hoſczeniſtar tajki rjany hoſczeniſ natwaril?“ „Ah“, wotmolwi tón zuſnik, „ja ſyム tež hoſczeniſtar, ale ja njebych ſo ſ tymle hoſczeniſom měnječ chzyl, hdj by jenož doma jena wěz njebyla!“ — Wy macze ſnadž na ſwojim hoſczenzu wjèle doſha?“ prachesc̄he ſo ſamkar dale. — „Né, to niz!“ — Abo mało ſaſlužby?“ — „Né, warby doſcž!“ — Abo ſlu žonu?“ — „Tež niz, zyle hinaſha njeſpodobnoſc̄ mej mjerſa.“

A jako bě jeho ſamkar dale wuopraschowal, ſlonežne ſhoni, ſo ma tón zuſnik w ſwojim domje ſatraschne ſcherjenje, kotrež jemu w nozy zygle ſ těchi ſerje, kaž je to ſ zyhlowych drjebjeńčekow widzecž a ſ džerow na třeſche. (Wy chzem ſórſh do předka pra- jicž, ſo to žane ſcherjenje njebeſche, ale ſo bě to zuſnikov ſwał, ktryž chzysche tón hoſczeniſ tunjo ſupicž a pſches tajke czink ſhoſczeniſtarja ſ pſchedacžu na wabicež.) ſamkar pak někto na měſcze wje- džesche, ſo něſhto ſa njeho wotpanje, a rjetnje: „Feli Wy hiſčeze žaneho człowekeho miſcha jědli njeſſeze ani žaneho konja njeſſeze pěſnički ſpěwacž ſlyscheschi, dha bych dobru radu wjedzil. A trje- bace ſi ſa to jenož dwaj tolerzej dacž, jedyn někto a tón druhji potom, hdyž je Wam pomhane.“ A tón zuſnik hnydom do móschnje hrabny a toleř wuczeze. ſamkar pak jemu ſchepny: „Někto džicje tamle ſ brodutruharjej Biribinkej, to je mudry muž a budže Wam wěſeſe pomhacž. Wopředka njebuž drje Wam chzycž ſ woli bycz, ale hdyž jemu ſe ſchije njeſtjelche, dha wſtak ſo ſ pomozu njeſarjenje.

Zuſnik džesche w runje měrje ſ brodutruharjej a jemu ſwoju muſu ſkorjeſche, wutrobiſe wo pomoz proſcho. Ale tón na njeho ſareſta: „Schtó je Waſ ſe mni poſtaſ?“ — To bě, mi ſo ſda, jedyn ſamkar, pſchetož wón mějeſche w hoſczenzu něſhto na jenym ſanku czinicž. Teho ſuſnja njebe runje krafna a na hlowje mě- jesche ſcheccherjate woſky. — Aha, rjetnje Biribink pſchi ſebi, teho ptacžta ja ſnaju. Czakaj, moj ſamkarjo, tónle kuſk ēži tež hiſčeze něhdy ſaplaczū! — A ſ wjeſzelosće, ſo bě wuſlědžit, ſchtó je je- mu teho zuſnika na ſchiju poſtaſ, wón temu tajſtule radu da:

„Dowle macze ſwjerdžaze ſelo, ſi tym kóždy wjecžor ſubju wuſ- džeze. Potom ſkhowajſe ſa ſa wuhnjom, hacž je to ſcherjenje pſchi- ſchlo. Wſmicž ſebi pak rokotowý ſij ſobu a ſ tym do teho ſcherjenja tak ſylnje pjerče, hacž wone zoſa — a mózecze potom pſchewědžený bycz, ſo wjaz njeſchinidže. A hdyž ſo tón zuſnik woprascha, iſto je winoſty, nočzysche brodutruhar nicž měč, tamoi pak toleř na blido ſadži a džesche ſwoju ſtronu.

Biribink běſche na tu wěz zyle ſapomni, jaſo ſo naſhmu na pucž poda, ſo by ſwojeho wuja w Draždjanach wopřataſ a na domojpucžu na ſkótnych wilach w Biſkopizach ſwinjatko ſupiſ. Wuj pak, kiz běſche nježenjeny a žanu hoſpoſu njeſtjelche w hoſ-

cžerízu wobjedowasche a teho dla Biribinka tež na wobjed do hoſ-
cženiza ſoubu waſ.

Jako běchtaj powobjedowaſkoj, ſo roſzohnowaſchtaj, wuj džes-
che ſwoju ſtronu, Biribink pak hiſcheze khwilu ſedžo woſta, ſo by
ſchallku kheſeja wupit. Wón njebe ſu hiſcheze wupit, dha knes
hoſcženizač ſam do jſtov ſtupi. Biribink, jeho wuhladawſchi, ſo
poſtróži a pſchi ſebi ſoychny: „Wó jaw, kaſ ja jenož wotſal wu-
du, pſchetoz tónle muž je tamny zuſniſt-hoſcženizač, kotremuž ſhym
taſku džiwnu radu daſ. A Boh wé, hacž ta wéz tež džiwnie
wupanyka njeje a mi ſo teho dla ſnadž tež džiwnie ſeñdže. A
wón khetje rucze kſchiku hubu ſczahny, ſo by jeho tón hoſcženizač nje-
ſpoſnał. Tón pak, hdyž beſkončenjena njeho poſladał, ſebi pomysli: hm,
tehole czlowjeka dyrbju ja ſnacž; hdyž by tak helszy kſchiku hubu
njemel, dha bych ſebi myſlik, ſo je to tón dobrý pſcheczel, ſi ko-
trehož pomozu ſhym to ſcherjenje wotbył. Ja chzu tola ſpytacž,
hacž njemožu ſhonicž, hacž je abo njeje.

A wón ſi njemu ſtupi a ſo prachecž pocža, kaž ſo korežmarjo
a hoſcženizarjo tak wuſhitne prachecž wjedža, ale, wón ničžo wé-
ſteho njeſhoni. Duž wón ſkonečnje rjekny: „Njewſmicze mi ſa ſlo,
ſo Waſ tak pracham, ale, hdyž byſcheze taſku kſchiku hubu nje-
meli, dha bych Waſ ſa brodutruharja Biribinka džeržat.“ „Hm“
wotmolwi Biribink, „hdyž Waſ moja kſchika huba moli, dha
dyrbi tón brudutruhar runu hubu mécž. A wěſcze, ja ſhym pa-
pjernikar ſi Noweho Měſte.“ „Schkoda!“ džesche hoſcženizač, „pſche-
tož ja ſhym knejſej Biribinkej wulki džak winoſty a bych ſo pola
njeho rad požakowaſ.

Jako Biribink taſke ſkowa klyſchesche, dha ſo jemu ſdasche, ſo
drje jeho rada klupe byla njeje, a ſo tak pódla wopraſcha; „Ale
cžeho dla cžecze ſo jemu džakowacž?“ A tón hoſcženizač pocža
jemu wſcho powjedacž, taſku radu je doſtał a kaſ je po tej radze
cžimil a kaſ je wona wubjernje pomhała, taſ ſo je to ſcherjenje
bóřhy wotbył. A cžim dlehe wón powjedasche, cžim runiſchu hubu
tón brudutruhar doſta, taſ ſo hoſcženizač na jene dobo ſawoła: „Nje-
prejeze dlehe, Wó ſeje wo prawdze knes Biribink!“ „Haj wſchaf
haj“ wotmolwi brudutruhar, dokelž běſche wſchón ſtrach ſhubil,
„prawje macže. Ja chzych jenož widžicž, hacž mje hiſcheze ſnajecže.
Ale niz wěrno, moja rada je pomhała?“ „Haj, hžom na přeni
króč!“ džesche hoſcženizač.

A wón ſawoła wſchu cžeſedž, ſo by jej ſwojeho dobročela
poſtaſ, a da tež bóřhy bleſchu dobreho wina pſchinjeſč. A jako
potom pſchecželiwje bjes ſoubu wo tym a druhim ryczeſchtaj, ho-
ſcženizarjej ſtajnje ta myſliczka w klupe wokoło klupeſche, kaſ by
tolu hiſcheze brudutruharjej kwoj džak nekaſ ſe ſkukom wopofaſ. Duž wón, jako bě tón ſpomniſ, ſo je cžaſt wotjecž, dokelž chze w
Biskopizach hiſcheze ſwinjatko kupicž, poſky wjeſzela ſe ſtoſa ſtany
a praji: „To móžecze hnydom pola mje doſtač a njetriebacže ſo
halle do Biskopiz podacž.“ A wón ſi nim do dwora džesche a džowka
tam ſchěſč ſwini ſ klupe ſuhiči, jene pſcheczo tucžniſche a wjetſche,
hacž druhe. „Wubječe ſebi jene!“ rjekny wón k Biribinkej. Ale
tón do wuſkoſeze pſchinidže a praji, ſo na taſku klupe pſchihotowanu
njeje a ſo wſchaf tež ſ zyla taſke wulke a tucžne ſwinje njeſupuje.
Hoſcženizač pak bje-wſcheho ſomdženja jene ſa nohu hrabry a rjekny:
To je Waſche a to je moj džak; jutſe je Wam po želeſnizy poſcželu.

A tak ſo ſta. A jako běſche Biribink to ſwinjo ſareſacž daſ,
poſbla dwě pležy a tſi koſbaſhy k ſamkarjez miſchtrej, kž běchu tak
wulke, kajeſtón hiſcheze ženje njebe widžat. Wón ſo nad tym
jara ſradowasche, pſchi tým pak ſo tež jara džiwasche, cžeho dla

je jemu Biribink taſkile dar poſtaſ. Wón teho dla ſi njemu džesche
a tón jemu wſcho wupowjeda a dokež bě ſo ta wéz tak krafne
radžila, dha w hromadže na piwo džeschtaj. Tam pak Biribink
tón zlyk podawak wſchém hoſcžam powjedasche, kž ſo na tym wu-
trobiſje ſhneſachu a jím pſchi tým piwo wjele ſłodžesche,
džyli hewak.

Ale ſi tým hiſcheze kónz njebe. Ta wéz ſo po zlykmi měſcje
roſnijefje a někotrykuliž ſo pſchi tým ſaſo na teho ſamkarja do-
pomni a ſi nowa pola njeho dželacž davaſche, ſo dyrbjefche ſebi
tón jeneho ſamkarſeſho po druhim k pomožy wſacž. Tak wón ſaſo
k možy pſchiidže a bě jemu pomhane.

Swětne podawki.

Němske khějorſtwo. W nožy k 2. julija je w Reichenbrandze
pola Chemniča jedyn ſlóſtnik ſenjenu Buschmannowu a jemu 15létne
džowku Emmu w jejnym wobydlenju ſarafyl, kaž tež jemu dwě dru-
hej džesči czeſko ſranil. Ministerſtwo ſnuteſkomuſych naſežnoſežow
je temu, kotrež teho mordarja wuſledži, 500 markow myta wuſtajilo.

W Burgſtädtu ſu ſo w nožy 6. julija domſke reſtauratoreura
Hausmanna a pódlaſke twarjenja jeho dweju ſuſhodow wotpalife.

S Ragaža (w Schwajzarcſtej), hdyž kral Albert a kralova
Karola w tu khwili pſcheywataj, piſhaja, ſo ſtaj wobaj pſchi dobrej
ſtrowoſcji. Kral ſo wſchědnie rano w 7 hodžinach w tamnyh
ſtrowych kupjelach kupa. Potom cžita a wobſtara ſhvoje džela. W
1 hodžinje wobjeduje a popožnju ſo we wokloňoſci pſchelhadžuje
abo ſo na wós ſhynje a ſo něhdže dowjese. Kralova najbóle hžom
1/2 7 hodžinow ſe mſchi dže.

Pſchi wulkich manövrach, kotrež ſo w ſeptemburu w lipſkej wo-
kolnoſeži ſmeja, budžetaj němski khějor a ſakſki kral w Lipſku bydlicž,
teho runja tež tam pruſki krónprynz, pruſki prynz Karla a wſche-
laſzy druhý němszy wjerchojo, kaž tež němszy a zuſy prynzojo pſchiidu.
Duž je w Lipſku deputazia poſtajena, kotrež hžom nětko radu ſka-
duje, na kajke waſhne by tutym wuſkoum knježim měſto Lipſk
wobſebnu cžeſež wopofaſacž mohlo.

Jene draždžanske nowiny piſhaja, ſo dyrbja cži reserviſtojo,
kž budža pſchi týchle manövrach ſobuſkutkowacž, hžom 26. julija k
wójsku dyrbjecž a ſo ſmeja po taſkim 7 njedžel ſlužicž.

W Bobrižchu ſu ſo 9. julija w nožy wſchě twarjenja ku-
blerja Steina wotpalife. Skót lědomi pſomjenjam wutorhnych. —
Pſchi njevjeſdrje, kotrež 8. julija w Sittenje pola Leisniga měja-
chu, blyſt do torma tamniſcheje zýrkwe dyri a ſapali, tola bu
woheň ſbožownje haſheny.

Jako bě ſo 9. julija wumjeňtař w Uebigawje pola Draždjan
na ſoru ſhyna ſhynyl, ſo by tak ſoubu domoj jěl, wón dele padže
a ſo tak wobſchloži, ſo na měſcje wumrje.

S Barlina piſhaja, ſo je ſo němski khějor 11. julija popo-
dnju pſches Laudy, Moſbach a Heidelberg do Baden-Badena po-
daſ. Tam chzych hacž do ſchwartka 13. julija woftacž a ſo
potom na klupe Mainau poſtač. — We Weimaru bu 9. julija
prynz tamniſcheho wjelwójdy wuſchězeny a běchu na kſchěſnach abo
dachu ſo ſi namjeňſha ſaſtupicž ſlědowazy wobſebni knježa kmotſja,
jako němski khějor a němska thějorka, ruſſi khějor a ruſſka khějorka,
hollandſki kral ſe ſwojeho knjenju mandželskej, ſakſki kral a ſakſka
kralova, württembergſki kral a wſchelazny mjeniſchi wjerchojo. —
Němski khějor 10. julija do Würzburga pſchijedže, teho runja tež
wjerch Bismark, kotrež pak ſo hžom popožnju w 5 hodžinach

sažo do Kijingenau wróči, hdzej tuvječe kupjele wuživa. — Turkowſki pôzlanz na némiskim khězorſkim dworje je ſo na žadanje némiskeho khězora ſi Barlina do Baden-Badena podal. Naſteřiſcho chýſche je khězor turkowſkich naležnoſcžow dla prashecz.

So móhla turkowſkich naležnoſcžow dla bjes wjetſchimi euro- piſtini wjerchami někak wójna naſtač, tutón strach politilarjo někto wjazyň nimaja, dokelž je némiske, ruſke, awſtriske a jendželske kniejerſtwo wobſanklo, ſo ſo na žane waſchnje do teho njemēſcheja, hdyz ſo Sſerbia abo Bolharjo ſi Turkam bija.

Awſtria. Tydzenja na to ſpomnichny, ſo ruſki khězor do města Reichſtadtia w Čechach pſchijedže, ſo by tam awſtriskeho khězora na někotre hdžinu wopytał a ſerbſko-turkowſkich naležnoſcžow dla ſi nim porhčał: Tak je ſo tež ſtało. Ruſki khězor pſchijedže ſandženu ſobotu rano w 7 hdžinach pſches Draždjanu do Bodenbacha (w Čechach), hdzej awſtriski khězor na njeho czakaſche a jeho naj-pſcheczelniſho witaſche. Awſtriski khězor vě ſo ruſku a ruſki khězor wuhersku uniformu woblekt. Awſtriski kanzler hrabja Andraſchi a ruſki kanzler wjerch Gorgčakov běchtaj tež ſobu pſchijeloi, ſi czehož běche widžec, ſo budže ſo wo wažne politiſke wězy jednač. — Po krótkim čaſu wobaj khězoraj ſe ſwojim pſchewodženſtвom po železniz do Čeſkeje Lipy wotjedžeschtaj, hdzej woſko 10 hdžinow do poſlona pſchijedžeschtaj. Tam jeju awſtriski krónprynz Rudolf witaſche. Po malej khwilu wſchitzu wýbozy knieža železnizu wo- pſcheczelniſu a ſo do woſow ſeſhydachu, do kotrejž běchu konje ſapſchecjnene, a ſo ſpěchnje na khězorſki hród w Reichſtadtu wjetechu. Wobaj khězoraj ſo w jenym woſu wjetechtaj, teho runja tež wobaj kanzlerej. Na hródje najprjödz wobjedowachu a potom radu ſlādowachu. — Popoſdnju w tſjoch hdžinach wſchitzu ſažo do Čeſkeje Lipy a wot tam $\frac{1}{2}$ hdžinow do Bodenbacha pſchijedžechu, hdzej ſo khězoraj najpſcheczelniſho roſzhonowaſchtaj a ruſki khězor do Draždjan wotjedže, ſo by ſo pſches Großenhain, Boſnań, Warschawu atd. do Petersburga wróčil. Awſtriski khězor pak ſi krónprynzom Rudolſhom do Wina wotjedže.

Wo czož je ſo w Reichſtadtu po prawym jednač, to drje nihdže woſiewiene njeje, ale ſo je ſo tam ſerbſko-turkowſkeje woſny dla rada ſkładowala, to móže ſebi kóždy lohko myſlic; pſchetož žana druha wěz w tu khwilu tak wažna njeje, ſo by jeje dla jedyn khězor k druhemu pſchijel. Mjeniſzy wjele ludži měnjeſche a ſnadž híſceje měni, ſo móhla ſo Turkowſkeje dla Ružowſka a Awſtria abo ſnadž tež Ružowſka a Jendželska ſwahic. Taſkeho měnjenja dla běchu woſebje w Awſtrii w njemēſje a teho dla awſtriske papjerjane pjeniſhy jara ſpadowachu. Se ſlowow pak, kotrej je awſtriski khězor w Duschtje (Aufzig) prajit, hdži ſo ſudžic, ſo bjes Awſtriju a Ružowſkej wěſče měr woſtanje a ſo po taſkim tež bjes Jendželskej a Ružowſkej žana wójna njebudže. W Duschtje awſtriski khězor na tammischem dwórniſcheju khwilu ſi woſa ſtupi a ſe wſchelakimi kniežimi ryeſeſche, bjes druhim tež ſi dwěmaj ſejmiskimaj ſapožlanzem, kotrejž wón praji: „Ja ſo wjeſhoły a ſpokojny domoj wróčam a móžu Waſ tež ſměrowacj.“ A radžiczel Tomini, kotrejž běſche tež ſobu radu ſkładowal, rjeſny: „Schtož je ſo wobſanklo, to Awſtriji k ſchodziſe njebudže!“ Winske nowiny pak hižom pſhaja: Wobaj khězoraj ſtaj ſo we wſchech wě- zach, kotrejž dla ſo jednaſche, doſpołnje ſjednačo.

Najwoſebniſhi punkt taſkeho ſjednanja je wěſeje tón, ſo ſo ani Awſtria ani Ružowſka do ſerbſko-turkowſkeje woſny njemēſha a ani Sſerbia ani Turkam njepomha. Hac̄ dotal Awſtria Turkam w tym naſtupanju pomhaſche, ſo turkowſkim woſniskim kóždam dowoleſche, turkowſkich wojaſow ſi kanonami, zyrobu atd. w pſchistawje

(Hafen) awſtriskeho města Klef na brjoh wuſhadžec, tač ſo ſmě- džachu czi pſches awſtrisku krajinu do Herzegowiny marschirowacj. To je pak někto po reichſtadtskim ſjednanju hinač: awſtriske kniejerſtwo wjazy njepſchijwola, ſo bychu turkowſzy wjazy w Klefu na kraj wuſtupili a pſchecžiwo Sſerbam czahnyli — Turkam ſu na tejeſte ſtronje, tač rjez, wrota ſawrjene. A to je ſa Sſerbom a Čzornohoržom jara wažne.

Sſerbsko-turkowſke woſowniſchejo. Sſerbſke woſisko, kotrej někto nimale zylo w Božniji abo tola w krajinje, hac̄ dotal pod turkowſkim kniejerſtwom ſtejazej, ſkutkuje, ſi pječiſh wotbželenjom wob- ſteji. Hlowne woſisko pod kommandom wjercha Milana ſtejefše w poſleniſhich dnjach bjes Alexinzom, Deligradom a Niſchom. K tutemu woſiku pſchijanka ſo Černjajew ſe ſwojej brigadu a je po dobyču Babineje Glavy a Vělej Palantí tu kmanu dróhu wob- ſadžil, kiz dale do Turkowſkeje wjedże. Prěnju brigadu Milano- weho woſiska kommandiruje Žowanowicz, kiz ſe ſwojimi wojaſom na lewym brjohu bolharskeje Morawy hac̄ do Prokopla dozbaha a dróhu bjes Niſchom, Kurschumlov a Nowym Bazarom wobſadženu džerži. Druhu brigadu kommandiruje Džordževic a ſteji po do- byču komorniſhich hórkow a tammischeje dróhi njedaloko Niſcha. Zach je ſe ſwojim woſiskom tak mjenovanu wulku, do Božnije wjedžazu dróhu wobſadžil a Antic je ſi jenej brigadu tuteho woſiska hac̄ do bliſkoſeze Noweho Bazara dozpit. Alimpicž ſe ſwojim woſiskom pſched někotrymi dnjami híſceje pola Věliny ſtejefše. — Čzornohorž ſu twjerdžiſmu Gazko dobyli. — (Noweſhe woſne poviſeſe dale ſady podamy.)

Ze Serbow.

S Buduſhina. Pjat̄ 7. julija wjetčor na tudomným tſelnischeju w jenej budže, w kotrej ſo wězy wukſtuje, pſches to woheń naſta, ſo bylny wětr jenu petrolejowu lampu powali. Wo- heń tak ſpěchnje woſko ſo hrabasche, ſo ani ſi tuteje, ani ſi pód- lanſkeje budu ničo wunjeſč ujemžachu, ale ſo tam nimale wſchitko ſpalí, haj, wobſedžerjej teje jeneje budu je ſo pječja tež tójskto pjenies ſpalilo.

— Šandženu pónđelu ſta ſo pſchi twarbie tudomneje no- weje laſerny to njeſbože, ſo jenemu čeſkemu džělaczerjej wulki zyhel ſi wýbokosče tak na hlowu padže, ſo ſo tón na měſeje na ſenju wali. Wón bu do hojeńje donjeſený.

— Gorla Ŝendner ſi Buduſhina a Anton Schneider ſe Ŝcherachowa, ktraž hižom wjele lét pola zyhlekyjerja Winklerja w džele ſtejitat, ſtaj wot tudomneho hamſkeho hetmanſtwa „čeſne wopifimo ſa ſwérne džělanje“ doſtačo.

— Tudomna žeſolijeńja a maſchinowa fabrika Goetjes a Schulze je wondano pſchi wuſtajenzy w Neustadt-Eberswaldze ſa ſwoju ſykonjowu maſchinu prěnje čeſtne myto doſtača. Duž je pola njeje wjele taſkich maſchinow ſkaſaných.

M Se Semiz. W nozy wot 9. k 10. julija bu njedaloko Koſarnje wobledžowat železniz August Grundmann pſches jedyn mózny czah morjeny. Teho czeſlo bu jara ſtrachniſe wob- ſchodziſene a je wón najſterje na měſeje morw woftak. Kac̄ je ſo to njeſbože ſtało, nichtón njeve, tola je měnjenje, ſo je wón ſnadž tróſhku drémač a je potom pſchitħad czaha pſtmy, ſo rucže ſhab- myl a ſi khwatkem czeſt pſchekocžicž chýk, ſo by na tón boſ ſtupit, na kotrejž po prawym ſtacž mějeſche. Grundmann běſche wjele lét na železniz a mějeſche khwalbu, ſo je staroſciw ſaſtojnik a ſwérny wobſtarat wſchitkých ſwojich pſchitħuſhnoſcžow. Tež běſche wón zylo ſtróſby muž a mějeſche ſwoje domſke a wobſedženſke wězy

w dobrym rjedze. (Zeho nan běsche pišed leťami došli čas pola naš jako biletur a wobledžbowat želeſnizy a je tež hischeze w ſlužbje ſady Bifkopiz.) Grundmann běsche muž w najlepſich leťach a by hischeze doho živý bycz a ſtukowacz móhl. Wón ſawostají wudowu, 18letrnu džowku a pſchiróneho ſyna. — Tež w Šmilnej budžiſche móhl jedyn człowjet, pſchiródný ſyn khezkarja Frödy wo živjenje pſchinč, njebudžiſche jeho Boža ruka ſakitala. Pſchi tſelenju ſamjenjow ſleczi jemu bjes woczi a wobſchłodži jeho wobleczo khezro traſchnje. Ludžo, měnja, ſo najſterje wo jene wocko pſchinidže.

M Š Hornejeho Wujeſda. Tudy mějſche njedželu tumičjanſke pečołarſke towarſtvo poſedzenje, pſchi kotrymž ſo na to ſpomni, ſo ſo pjata hlowna ſhromadžiſna krajnega pečołarskeho towarſtwa, kotrež pſchedkyda je k. farař Räda w Barce, wot 23. hacž 25. augusta w měscze Blaueni wotdžerži a ſo budže pſchi tež tež wuſtajenja, prämirowanje a wuloſowanje. Swjeſzelaza bě powjescz, ſo ſu ſo pečoły w požlenim měkazu jara pſchisporile, wjele nahromadžile a ſda ſo, ſo budže dobre leto ſa pečołarjow. Pſchedkyda ſpomni potom na njebo fararja Schéracha, na jeho pečołniſtwo a ſtukowanje ſa to ſamo, kaž tež na wſchitko to, ſhtož je k. farař Jenč w Časopisu wo nim piſal.

Wſchelke ſo hischeze wurađowasche a powjedaſche wo pečołniſtwo a pſchi tym ſo tež na to ſpomni, ſo je ſo w mało leťach na 20,000 matkow a rojow ſ Krajinſkej do wſchitkých bołów roſeſkalo.

W tym ſamym čaſku mějſche w jenej druhej ſtrvě tudomne wojerſke towarſtvo poſedzenje a, kaž ſmy hlyſcheli, ſo nehdže ſa dwě njedželi jeho nowa khorhoj poſhwycieſi. — Pſchedkyda pečoła rſkeho towarſtwa wopyta potom nowu wucžeriu a je ſebi ju pod wjedženjom naſchego k. wucžerja a k. twarskeho miſchtra delka a horka wobhlaſat a je ſo jemu to wſcho jara derje ſpodobało, tež te wězy, kotrež běchu k. powucženju ſa džeczi wot knjesa wucžerja ſameho nahromadžene abo wot wýſkoleho ministerſtwa darjene abo wot gmejný kupjene. — Tudy ſo ſchyri nowe kheze twarja a wjeſ ſo pſches to porjeñſha. — Wjecžor bě w korežmje ſpěwanski ſwjedžen, pſchi kotrymž ſmiljanſke ſpěwanſke towarſtvo derje ſtukowasche.

S pola. Ŝnjes ſchulſki inspektor Dr. Wild w Budýſchinje je w ſwojim čaſku ſchulſkim prjódſtejerſtwam ſwojeho wokrjeſa piſmo poſzlal, w kotrymž bjes druhim praſi: „Wot jutrow 1876 njeſmědža ſo kledowaze čitanki wjazy wužiwac̄, (mjenujz): 1) čitanka ſa wýſkole ſtadomnje, wot Leo; 2) wſchě tamne fible, kij na bjeſrodomných abo ſo najmjeñſha na ſłowach, ſa džeczi njeſroſemliwych, abo w njemethodiskim poſracžowanju přenje čitanje wucža atd.”

Sa naſche ſerbſke džeczi, hdž je přenje leto do ſchule ſaſtupja, ſu pak němſke ſłowa ſawěſče njeſroſemliwe a ſluſcha teho dla po ſłowach k. Dr. Wilda tež kóžda němſka ſibla k. tym, kij ſo w ſerbſke ſchuli „wot jutrow 1876 wjazy wužiwac̄ njeſmědža”; pſchetož jeje wopſchijecze, jeje ſłowa ſerbſke džeczo, hdž je runje do ſchule ſaſtupiło, njerofyimi.

Po tajkim je po prawym kóždeho wucžerja a kóždeho ſchulſkeho prjódſtejerſtwa pſchibluzhnoſc̄, taſ cžinic̄, kaž je k. Dr. Wild poſtaji a je tež dla tón ſamy knjes poſtaji, ſo ſmě ſo w ſerbſkých ſchulach „Přenja čitanka ſa ſerbſke ſchule. Spišal Jan Barto” wužiwac̄. Wona ma tež němſke napiſmo: „Erstes Leſebuch für den vereinigten Sprech-, Schreib- und Leſeunterricht in wendisch-deutschſchen Schulen.” Hdž wucžer po njei wucži, dha wón džeczi ſ doboru na lohke waſchnje a jara ſpěchnje němſki ryczeſ

a piſac̄, kaž tež ſerbſki čitac̄ ſawuči; taſ ſo ſerbſke džeczi pſchi ieje naſložowanju němſku rycž, pižanje a čitanje we woběmaj ryczomaj jara rueže ſawučnu.

X.

Nowsche wójnske powjescze.

W požlenich dnjach ſo žane wažne bitwy bjes ſſerbam i Turkami ſtale njeſkn. My ſebi ſ zyla myſlicz njeſměny, ſo budže wójna bjes ſſerbam i Turkami taſ kheſſie hotowa, kaž ſmy to 1866 a 1870 naſhonili. W lēze 1866 běſche, móhl rjez, hižom ſa 7 dnjow wěſte, ſo je Awtſtria pſchěhraſa, a w němſkofranzowſkej wójniſe po prawy tež žaných 7 njedžel traſlo njeje, hdžez ſo prajic̄ hodžesche, ſo Franzowſojo pſchěhraſa.

Tak ruceže to w Božniji, Herzegowinje a Volharskej hicz njeſmě, pſchetož tam nihdže žane wulke wójſta njevojuja, ale ſo teſko malých wot dželenjow bije, ſo možemy je ſedom pſchewidžec̄.

A hdž tež dženža wo wulkich dobycžach powjedac̄ njeſmě, dha ſměny tola taſ wjele prajic̄, ſo ſſerbia nihdže zoſali njeſku, ale ſo, hdž tež pomalu, dha tola ſ wěſtej wobſtajnoſc̄ ſo do předka čiſhcz a dale a bôle do turkowſkých krajow poſracžuju. A jara wažna wěz je to ſa nich, ſo Turkojo wjazy pſches awſtriski pſchiftaw Klek wojakow a zyrobu do Božnije a Herzegowinu klačz njeſmě. Nětko maja do tuteju krajinow jenož jedyn hórfki wobczeſny pucž, kij bjes ſſerbiju a Čzornohoru pſches N. Bazar a Šſenizu do Serajewa wjedže. Deli ſo ſſerbam a Čzornohoržam radži, tónle pucž do ſwojeje ruki doſtačz, dha ſu Turkojo zylo wot Božnije a Herzegowinu woſhančnjeni a jich tam ſtejaze wójſka budža ſo podac̄ dyrbjeſz.

Shtož telegrammy naſtupa, kotrež ſo ſ turkowſkeho hlowneho města Konstantinopla do ſwěta ſčeku, dha ſ wjetſha mało wěrnoſc̄e wopſchijej abo ſ zyla njevěrnoſc̄e powjedaja. Tak je tež ſ telegrammami, kotrež ſo w někotrych winských nowinach wopſchijuju, woſebje w „N. fr. Pr. (to je: Neue freie Presse)”, pſchetož w tých je ſedny hdž mało ſornjatko wěrnoſc̄e. Wſchelake winske nowiny ſu mjenujz wot Turkow placžene, ſo wſcho k lepschemu Turkow wobrocžea. A ſhtož madžarske, we Wuherſkej wukhadtaze nowiny wěrnoſc̄ ſ tým pſcheradža, hdžez powjedaja, hdž a w kajſich mětnoſc̄ach ſſerbia ſ Turkami wojuju. Mjena tých mětnoſc̄ow ſjawnje dopočaſnia, ſo ſſerbia pſchězo dale do turkowſkých krajinow čahnu, to rěka taſ wjele, ſo ſſerbia dobywaja.

Peko Pawłowicz, Boſkowicz a Muſic̄ ſu Sutorinu a pucž, kij do Kleka wjedže, wobžadžili. — Alimpiež ſteji hischeze pſched Bělinu a ſda ſo, ſo budže ju ſchtorowac̄. A njemu je ſo 6000 božniských dobrovolníkow pſchidžalo. — Čzerniſajew hischeze pola Balanti ſteji, hdžez k njemu wſchidžuje wjele Volharow pod bróni ſtupi. — Pola Wyschegradu ſo 11. julija ſſerbia a Turkojo biſaču. Šchtó je dobyk, je njeſnate. — ſſerbia ſteleja na Nowy Bazar. — Blisko Kernich a Podgorizy 11. julija Čzornohórž ſ Turkami wojowachu; Turkojo wjele ludži ſhubicu.

To ſu powjescze, kotrymž može ſo někak wěric̄.

Gſledowazym turkowſkim telegrammam njeh kóždy teſko wěri, hacž ſo jemu ſpodoba: Nowy Bazar 12. julija. ſſerbio, ko-

Wojsiewie nje.

Po § 200 wotdżelenje 2 němiskeho khostanskeho sakona ſo na namjet kublerja Ernsta Bieholda w Třešlanach ſi tutym woſſewuje, ſo je na poſlenscheho pod 20. meje ſtajenym khostanskim namječe žiwnoſczer Handrij König w Rakojdach dla teho w pschitoſy k čz. 116 lětſich „Bauzener Nachrichten“ wotčiſcaneho, ſi „Ein Lebewohl“ napiſaneho na weſchka a dla teho ſi tym jenajleho na weſchka 20. meje teho lěta wudateho czíſla tudomnych „Serbskich Nowin“ na ſakladze § 185 naſpominjeneho khostanskeho sakona dla ſtarneho čeſczranjenja k pjeniežnej ſchtrafie wot dwazeſci markow, k ſaplačzenju resp. ſarunaju pscheptanskih khōſtow a k privatnemu doſeženjenju wot podpiſaneho ſudniſkeho hamta ſakonſh wotkužen.

W Budyschinje, 10. julija 1876.

Kralowski ſudniſki hamt.
Michler.

ſ. Khar.

Pschedawanie twarskeho a wuzitkoweſho drjewa

Friedricha Severina

czéſliſkeho miſchtra w Budyschinje psched zyhelskimi wrotami
pschi budysko-mužakowſkim ſchuſzeju

porucža ſwoj ſkład ſkuchich khójnowych a ſchmrékowych deſkow tak derje k twa-
rjenju, kaž tež ſa thſcherjow, bětnarjow atd. Drjewa ſa hrjady a koſky ſo po
ſkaſanju we wſchej dothoſezi a tolthoſezi poſnohranite najtunischo wobſtaraja.

Dale porucžeja ſo třeſhne laty a ſchpjeny, ſpalierowe laty, lepjerſke laty,
ſtolle atd. po najtunischih placzijnach.

— Teho runja porucžam ſwoj parny r e ſa l wſchitkim, k iž chzedza
flozy řeſac̄ dacez a wobſtaram řeſanje najtunischo.

Friedrich Severin, czéſliſki miſchtr.

A wuſhywej!!

Woki, polſki hróč, hejduschku, ſoliſ atd. po najtunischih pla-
czijnach porucža
w Budyschinje

Wollmann & Co.
na žitných vilach a ſchulſkih hrjebjach.

Czesczenym wobydlerjam Budyschina a wokolnoſcze poru-
czam ſo k wobſtaranju nowotwarbow, porjedzenjom a zejh-
nonkom pod ſlubjenjom dobreho a sprawnego wuwjedzenja.

W Budyschinje, na jerjowej haſy čz. 269.

Adolph Becker.

Spodnu a hornu kožu

w najwjetſkim wubjerku, dobru, ſuchu a placzijnym hódnym,
pschedawa

R. Lindau w Budyschinje
pschi miaſowych hētfach w domje „Deutsche Halle.“

G. Joachim, Atelier

ſa njeboſne ſahadžowanje ſubow,
operaziſe ſubowe, plombirowanie,
czieſzenje, ſahnacze ſubhlenja atd., w Budyschinje, na ſmuknej law-
ſkej haſy 120 pola k. pječarja Klingſta. K ryežam wot 9 do 6 hodzinow.

Lithografiowane viſitne khartki

100 ſchtuk po 1 m. = 10 nžl. a drožſho
rucze a woſhebje rjone wobſtarana
Arthur Scholte (Scholze)
w Budyschinje na haſy (Goschwitz) 700.

Palenz!

Moj hizom dawno jako wubjerny a czieſce
ſłodzazny

czisty palenz,

kaž tež wſchitne družiny dobrnych palenzow ja
ſi tutym knjeſam ratarjam a ſchopſcheda-
warjam poruczejo naſpominam a po najtu-
nischih placzijnach pschedawam.

J. T. Glien na žitných vilach.

Babbi'a bjesjedoſta muchova
woda bl. po 16 np.

Muchovy lep po 10, 13,
25 np.

Muchovy pólver po 12 np.,
3 ſchtuki 30 np.

Szónwjaſa kmiereč po 40,
50, 60, 100 np.

Szónwjaſe mydlo po 25 a
30 np.

Insektovy pólver po 10, 25,
30, 50 np.

ma ſtajnje na pschedaní

Heinr. Jul. Lincka.

Rajš

wubjernje rjaneje wulkoſornateje dobroſeže
punt po 16 np., pschi kupjenju 10 pt. po
15 np. ſa punt, porucža jako placzijnym hódnym.
W oſport. J. G. Poetſchla.

Muchovu papjernu, kaž tež jara ſpo-
dobne muhiſlojerje ma ſažo na pschedaní.
W oſport. J. G. Poetſchla.

Schatowa fabrika

Julius Lange

w Šorjelu na ſamjennej haſy w Budyschinje
na lawſkih hrjebjach.

Specialität:
Hornje foschle.

Wo Paul Kneifelowej wlożowej tinturje. (No. 16.)

Rnjeſej P. Kneiſelej w Draždānach. — Ta wot Waſchnoſeže wunamakana wložowa tintura je mi wuſjadne ſlužby činička. Hac̄ runje je wupadowanje wložow w naszej ſmōjbiſe herbſte, je ſo tola po krótkim nałożowanju nowy wložowy róſt na dotal hołych měſtach ſaložil. Wam ſ tutym džaf prajizy ſawostanu — Richard rycerz i Enſe-Sachs, rycerzkuſler, 21, haperleſe 1876.

Hornju tež ſ lekarſkeje stronę najlepje poruczeniu, abſolutnje njeſchłodnu tinturu ma jenož na pſchedan w Budyschinje Heinr. Jul. Linda w flakonach po 1, 2 a 3 markach.

Drzewowa aufzia.

Na njeſhwac̄iſkih majoratſkih revirach budža ſo pónđelu 17. julijsa pſchi zyhelniczi, ſwérinatni a bréſyn: dubowe klozy, wuzitkowe kruchi, wuzitkowe a palnodrzewowe ſchęzpy, zati a jenotlive pjenki na pſchedawac̄.

Šromadzisna dopoldnia w 9 hodžinach pſchi zyhelniczi w Scheschowje.

Wutorn 18. julijsa w kozowſkim hacze a we komszy: dubowe klozy, ſchęzowe a žakowe drzewo, pjenki a 80 wetroſlemkowych hromadow.

Šromadzisna dopoldnia w 9 hodžinach tam, hdźež ſo pucje do Koſlowa a Dobrachiz wjedzaze, kſchijuju.

Pſchedawanſke wuměnjenja ſo pſched ſapocžatkom aufzia wosjewia.
Wyschſhi hajnik F. Schulz.

Saptyka w Małezach.

Najlepſhi mlokoſny wobžerny a wuzitkowy pólver, punt po 80 a 100 np., wobžerny polver ſa ſwinje, fluid 1 m. 20 np., restituzionski fluid knjeſa woſtrezneho ſkotolekarja Dr. Kocha 9,60 m., muchoſny a ſežonwjozy polver, nerwovy balsam, Dr. Whitowu wodžicžku ſa wočzi, bleschu po 1 m.; ſpeſchmu bleſchu porucza w ſnatej dobroſci

R. Bredemann.

Mrowje, kalmuſ, ſporuſhſt a malemy kupuje po najwyſiſchej placzijne

R. Bredemann.

Knižki

„Die Abendröthe“, taž tež „Weckſtimme mit Predigt“, prěnſche ſa 12 np. a druhe ſa 10 np. ſu hiſcze ſi doſtagu w Budyschinje pola knjeſa Röſgera, knjeſa Gelby, knjeſa Weifarja a tež we wudawańni Serb. Nowinow, w Lubiju pola knjeſa Göhdy a pola knjeſa Flemminga.

Wot najwjetſcheje wažnoſće ſa **woczi kózdeho**. Dr. Whito wa wodžicžka wot Traugotta Chrardta w Grožbreitenbachu w Thüringskej je wot leta 1822 ſwetoſławna. Skasania a ſlacon po 1 marku poſćele mi budyska hrodowſta a raleczanſka haptka.

Tón ſ Koſwas, liž je ſwoju mězu pola brodutruharja na drzewowych wiſach ſ mojej pſchemenil, ujech ju tam ſaſo na ſwoju woteda.

Pytaja ſo

pſchi wyſokiej ſdże hnydom a ſ nowemu lětu wiſzy a malí wotrocžzy, ſrénkojo, hródne, domſte a ulókowe dzorovi.

Pytajaza žona Heynoldowa w Budyschinje.

Wopomnik na row
njebo Chrystianh rodž. Wünschel,
Jana Kschizanka w Pomorezach
mandželskeje,
† 26. junija 1876, 40 lét ſtara.

Kak ſahe Tebje wotsal woła
Prječ ſe ſweta tu Boža móz;
Kak ſahe pola Twojoh' rowa
My ſaſlychimy: dobra nóz!
Je troſtne nam, hdźz wobhladamy,
Kak lubo Ty naš mjeſeche,
Dha dwójnū bohoſz ſacžuwamy,
So ty tak ſahe wotendze.

Pſchi Twojim rowje, lubowana!
Něk ſaſeſi Twoj mandželski;
Ach! wutroba ſo jemu ſama,
Wſchak widži, kak te ſyrotki
Zow i ſcheczijanskom' wotczeſnjenju
Trzebaſa luboſz maczernu,
Něk pak pſchi Twojim wotemrjenju
Zom' ſamemu wſchak ſlusheju.

Wón ſpomni, kak Ty ſ dorěrjenjom
Te džeczi jemu poruczi,
Hdyž, wobdata tu wot czerpjenjow
Ty ſmijercze bliſtoſz ſroſhui;
Kak, hdźz wjaz ryczeč njeſožeſe,
Ty ſa taſliczlu kwoſehe:
Tak ſ piſhnom džeczi poruczeſe
Do Božej, nana luboſehe.

Šsmijercz Twoju ſdobnje wobplakuje
Někotry thudy, potrjebny,
Tak ſo eži ſi czeſči wosjewujuje
Sso tež pſches Serbſte Nowiny:
So hiſcze ſehdy, jako běſche
Rycz Twoja ſo Čzi ſhubila,
A jedyn thudy pſchischoł běſche,
Ssy thlēb jom' podac̄ ſiwaſa.

We ſimjenju Ty poſnawasche
Sso ſjawnje ſi ſyrkvi Jeſuſa,
Wón ſam pak Tebje pruhovasche
Pſches dolhe czeſče czerpjenja:
So by pſches hiſcze a wobežnoſeſe
Sso Twoja wera ſjewila
A Twoja duscha knicžomnoſeſe
Toh' ſweta ledžbu njemela.

We tajſej nuſy požadasche
Ty ſi troſteſte tu frej Jeſuſa,
Sso tak we wérje hotowasche
Na ſchtundu ſmijertnih' běženja;
Bóh daj Čzi někto ſi wuziwanju,
Sa čzoz ſy tudy proſyła;
Wón daj, ſo ſi ſmijercze hotowanju
Nam Twoja ſmijercz by ſlužila.

Grudzeniſ dwe hotſie
H. V. a Th. S.

Kedžbu!

Zutſje njeđelu ſolbahnwukulenje w
Trzebienzach. Krigel,
piwarſki miſchtr.

Kedžbu!

Zutſje njeđelu ſolbahnwukulenje w
Małej Khojnicižy. Grosch.

Lužičan čo. 7 je wuſol.

Woprijeće: Naleťne zaćuće. Spěw wot E. Muki. — Pućowanje po Delnej Lužicy. Wot E. Holana. — Stwielcko — Serbowſtwo. Spěw wot Serbowki w Prazy. — Tučel. Wot —x. — Přistojny Jendželčan. Wot —x. — Spiw wot K. J. Machy. Z čeſkeho na delnjołužiske přeložil A. Petrow. — Wo dwanaſtich měſacach. (Južnoserbska bajka.) Wot C. Š z. — Nowy wotciſc z Jakobicoweho rukopisa. Wot J. Pjecha. — Zrudny wowčer. Wot J. Barta. — Z Budyſina a Lužicy.

Próſtwa.

W naſtupanju wucžiſnjenja herbſteje cžitanki ſe herbſteje ſchule w Sarhežu ſe ſtronu tamniſcheho vikara ſi. Babika je w naſwetſtu, w 22. cž. S. N. wotczeſhczanym, praſene, ſo „je lepje poſkraczować, džali ſi merom ſtac̄.“ Nam je to pädagogiſte hudanczko, kak móže ſo nałożowanje herbſteje ſible w herbſteje ſchuli „ſmeromſtac̄e“ mjenowac̄ a kak móže to „poſkraczowanje“ rěkać, hdźz ſo w herbſteje ſchuli ſi němſkim čítanjom ſapocžnie. Duž l. Babika tudy nalegnje proſyły, ſo by nam to ſi pädagogiſteho ſtejnichčeza dobročiſwie wuloſic̄ chył.

Někotři herbſzy wucžerjo.

Štvrťletna předplata
we wudawarni 80 np.
a na němských póstach
1 M., z přinjenjem do
domu 1 M. 15 np.
Kóžde číslo pláti 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja
so we wudawarni Serb.
Nowin' na róžku zwon-
neje lawskej hasy číslo
688 wotedać, pláti so
wot ryněka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoler.

Čo. 30.

Sobotu, 22. julija

1876.

Kral Vjedrich a jeho žužod.

Dženža chzemy stawišnu powjedacž, futruž drje hžom někdyž ūjazdiliž ūjaze, wožebje w prusku kraju, a w Sakskej tón a druhí mlynkez mischtr; ale, dokelž to, shtož je pěkne, tež pěkne wostanje, hdyž tež ſo wospjetuje, dha njeh ta stawišna tudy ſleduje.

Pruski kral Vjedrich druhí abo wulki, kaž jeho tež mjenuja, mjeſeche 8 hodžinow wot Barlina rjany hród, a jemu ſo w nim jara lubjeſche, hdyž budžiſche bliſto pódla jenož mlyn njeſtejal. Psche- tož k prěnšemiu ſo kralovski hród a klepotaty mlyn derje pornjo ſebi njehodžitaj, hacž runje začta tež w hrodze derje ſkodži, hdyž je mlyn muku pěknje namísl̄ a pječat ſi njeje začth napječ. A hewač, hdyž bě kral w ſwojich najlepſich myžlach a wažne wězy roſpominasche, ſpěv pufcheži mlynk wodu do koležow, ſebi na ſwojeho knjeſa ſužoda njeſyžlo. A kralowe, myžle njeſamóžachu mlynke ſo ſtaſtají, ale klepotanje mlyna kralje husto doſč myžle ſtaſtají, tak ſo bě wón miersazy a njeſpokojny.

Ale, budža naſchi čeſčeni čitaro praſiež, wſchaf ma kral teſto pjenies, kaž je liječa w dubovym ležu, čeho dla dha ſebi tón mlyn njeſupi a jón wottorhacž njeđa? Kral pak derje wjedžesche, čeho dla ſo to njehodžesche. Wón bě mjeniujy junu mischtra mlynka k ſebi powołak a k njemu praſi: „Wý mžecže ſebi myžlicž, ſo mój dwaj pódla ſebje wobſtač njeſožemoj. Žedyn dyrbji zoſacž. Shto dacže mi ſa mój hrodžit?“ — Mlynk wotmolwi: „Shto chzecže ſa njón měč, kunes kralo-ſužodo?“ — Kral džesche: „Wý džinovny člowjecže, teſko pjenies wſchaf tola nimacže, ſo byſcheže mi mój hród wotkupicž mohli!“ Mlynk na to rječny: „Rajmiſeſiwiſhi knježe, dha tež Wý teſko pjenies nimacže, ſo byſcheže mi mój mlyn wotkupicž mohli. Ža jón njeſchedam!“ Kral drje jemu pěknę pjenies ſadži a hiſeſche jedyn haj dwaj kroč rjany ſummu pſchibadži, ale mlynk-ſužod wosta pſchi ſwojej ryeži: „Ža jón njeſchedam. Kaž ſhym ſo w nim narodžil, tak chzi tež w nim wu- mrječ, a kaž ſhym jón wot ſwojich wótzow doſtał, tak dyrbja jón tež moji potomniž herbowacž a ſ nim žohnowanje ſwojich předkow doſtač.“ Po tajkich ſlowach kral ſurove woblicžo pokafa a pra- jesche: „Wěſcze Wý tež, luby ſužodo, ſo mi trjeba ujeje, ſi Wami doſho jednacž? Ža dam Wasch mlyn wotschazowacž a jón potom wottorhacž. Chzecže teho dla pjenies ſa njón bracž abo niz?“

Na to tón njebojaſny mlynk wotmolwi: „Derje praſene, naj- miloſciwiſhi knježe, hdyž by jenož dwórfi ſud w Barlinje njebył.“ Mjeniujy, wón bě hotow ſo na tónle ſud wobročicž — a tón drje by jemu prawo dač. Kral pak bě sprawný knježer a wjedžesche sprawnosć a prawdu čeſčicž. Duž jemu te ſlowa, kotrež mlynk- ſužod k njemu ryežesche, njeſpodobne njebečhu. A wón wot teho čaža mlynkez mischtra na pokoj wostají a ſ nim ſtajnje dobre ſužodſtwo džeržesche.

My pak ſebi myžlimy: čeſč tajkemu njebojaſnemu mlynkej, ale tež hiſeſche wjetſcha čeſč tajkemu móznomu, pſchi tym pak sprawnemu kraje!

Człowiek dżiwnie ſtworjenje.

Jenemu franzowskemu krajej jedyn komornik powjedacſe, ſo je w Parisu jedyn muž, kij je 75 lét starý a hiſeſche ženje ſi města won wuſchoł njeje; ſo wón hacž do teho czaža njevě, ſhto je poſo abo kaž žito roſcze. Kral ſo praschesche, hacž je tón muž khory a bědny: „Né“, wotmolwi komornik, „wón je ſtrowy a czerſtwy kaž ryba w wodže.“ Kral ſo dale praschesche, hacž je ſnadž ſru- dneje myžle. „Né, wón je njeſeſh, kaž wrobi w pscheńzy.“ Abo hacž ma ſa ſebje a ſa ſwoju ſwojbu tak pilnje dželacž, ſo k wu- khodej ſi města khwile nima. „Né, wón je ſamóžithy čłowiek, jemu ſo jenož ſi města won njecha. Won wo to njerodži.“

Nad tym ſo kral džiwaſche a chzysche teho čłowieka widžecž. Schtož pak kralojo chzedža, to ſo najbóle ſtanje a teho dla tež teho muža pſched krala pſchivjedžechu. Kral ſi nim wo tym a wo tamnym rycēſche a wopraſcha ſo tež, hacž je pſchezo ſtrowy a čiſly był, na ežož tón wotmolwi: haj, 75 lét. Dale kral praschenje na njeho ſtaji, hacž je ſo w Parisu narodžil? Na to tamny wot- molwi: To ſo wě, a by tež džiwno bylo, hdy by hinał bylo, pſche- tož ja tola ženje ſwonka Parisa pobyl njeſyžym. — Žm, rječny kral, teho dla ſhym ja po Waſ ſpóžał, pſchetoz ludžo praja, ſo je to Ža a ſo Wý ſtradžu ſi města won khodžicže a njevě ničtón, čeho dla. Na to wotmolwi tón muž: to njeſože byč, jeli je ſo njeſto tajke ſtaſo, dha je to nechtón druhí byč, kij ma to ſamo mjenio, kaž ja. Ale kral na to rječny: Njeprajcze žaneho ſlowečka wjazy. Ža Wam ſi tutym porucžam, ſo njebyſcheže město ženje wopuſtežili bjes mojeje dowolnoſeſe.

Kral pak derje wjedžesche, ſo je tón muž wěrnoſeſe ryežač; wón chzysche jeho jenož ſpýtowacž. Mjeniujy, ſhtož je tajki prawy Par- riſčan, tón to nihdý a na nihdý nječzini, ſhtož ſo jemu prawe njeſda a tale kralowa ſakajnia ſo temu mužej jara njeprawa ſdasche. A hlaſ, jačo wón domoj džesche a poſitiſti wós ſetka, kij ſi Parisa won jědžesche, a ludži w nim wuſhlaſa, kotſiž w nim ſeždachu, wón ſdychny: Ach wý ſbožomni! wý ſměče město wopuſtežicž, kaž chzecže, ja pak bjes kralowje dowolnoſeſe ſi města won njebměm. — A pſchi tym bě wón zyle ſabył, ſo je hacž dotal 75 lét w Parisu był a ſo jemu ženje njebe ſi Parisa won chyžko.

A jačo domoj pſchimy a nowiny čitaro, kotrež bědžu ſo jemu hewač wubjernje lubile, wón rječny: to tola džaboi wě, ſo dženža ničož kmaneho w nowinach njenamakam. Kaž je to tola wostudlo, hdyž jedyn ſi města njebmě! — A wón ſhym ſo k woknu, ale doſho njetrajesche a wón pocža ſhwacž. Duž wša ſebi knihi a pocža čitač, ale jemu ſo najeřejſche powjedancžo njeſubjeſche.

Wón džesche do korezmy, do džiwadka (theatra), ale fakt je to wósho hubjene, hdyz so jedyn hibacz njezme, kaž so chze, wón skončnje rjekny. Tak bě to tsi měšazn, tak bě to schesch měšazow, a wiaz hacz jedyn krocz wón k žuhodej rjekny: pschecjelo, to je žurowe ſlowo, pječ ſydomžejat lét ſym w Pariku žiw byl a nětko mje ſ wrotow njepusheča. Jak bě ſo ſedny měšaz pschiblizil, wón to wjazy wutracz njezche a pižasche kóždy džen na krala, ſo by jemu ſ města hicz wotpushečil a jeli jemu ſamemu hicz nje-dadža, dha chzyl wshak teho muža, kotrehož jemu ſobu dadža, ſo by jeho wobledžbowal, ſubjerad ſam ſe ſwojeje mošchnje ſaplacjic. Ale podarmo, kral jemu k temu do wolnoſcij njeda.

A jako bě takle zyke léto ſ horjom pschētrač, ſta ſo jedyn džen, hdyz bě wjecžor domoj pschischoł, ſo miersazy ſwoju žonu prachesch: ſaki dha to rjany wós ſe ſwětlymi wołnami na dworje ſteji? A jeho knjeni mandželska wotmolwi: Moj najlubſchi, ja ſym Tebje wſchudžom phytacz dała. Kral je ēzi tónle wós daril a Tebi ſ dobom dowolnoſcij dał, ſo ſměch w nim jěſdžic, hdzež jenož chzech. — „Wo prawdze“, rjekny jejny mandželski, „našch kral je tola sprawna duscha!“ „A niz wérno“, prachesch ſo jeho mandželski, „jutſje my won na wjeſt poježdzenij?“ — A wón wotmolwi: to budžemoj widzeč. Njebudž to jutſje, dha budž to poſdžischo.

Ale to naſajtra njebu a tež niz poſdžischo, pschetož nětko, hdyz mějše ſaſo dowolnoſcij, ſo podacž, hdzež jenož chzech, wón mějše: ač, ſhoto dha wonka budž, najrjeſſho je tola nutka w Parisu.

Praječe nětko: njeſju to džiwni ludž na ſwěcje? Schtož je jum ſakane, ſa tym ſedža, a ſhotož je jum dowolene, wo to nje-rođa. Tak wo prawdze je!

Swětne podawki.

Němske khězorſtvo. W czaſu wulich manövrow, kotrež ſo wołoko Lipska wot XII. (ſakskeho) armeekorpsa ſměja, njebudža wſchitzu reservistojo k wójſtu žadani, ale jenož přenja klaſa. A tucži ſo na manövrah ſamych njevobžela, ale woſtanu w městach, hdzež hewak to wotdželenje ſteji, k kotremuž ſluſcheja, ſo bychu ſtraže (wach) wobstarali.

S Dražđan pižaja, ſo ſo wot tam po ſkafanju ſe Sserbije a Čzornohorj wjele lekarſtowow a lekarſkich wězow do Cetinja (na Čzornohorje) a do Belgrada (w Sserbiji) ſezele. Raſſkerje ſo tele wězy ſa tamniſche wójſka trjebaja.

Italſki krónprynz Humbert a jeho knjeni mandželska, krón-prynzežyna Margarita, ſtaſj ſchwörif 13. julija do Dražđan pschijeloj a ſo 16. julija wot tam na pucž do Petersburga podaļo, ſo byſhtaj ruſku khězorſku ſwójbu wopthaloj. Krónprynzežyna Margarita je džowka genueſkeje wójwodki, prynzežyny ſotř krala Alberta a prynza Jurja.

Minister kultuſa a ſjawného wuczeńſtwa, knjes Gerber, je ſo do Křižingena podaļ, ſo by tamniſche ſupjele wužiwał.

Na burkhardidorfſich ležomnoſcích njeſdaloko Stollberga běſche 8. julija ſatrachne kropobieče. Němale wſchitke wołnowe ſchleuzy buchu wubite a polne plody do čiſta ſahubjene. Škoda něhdže 40,000 markow wopſhija.

W Tauschi pola Radeburga wotpalichu ſo 16. julija domſke, hródž a bróžen murerja Haupta, naſajtra bróžen hoſčenžarja Poſchela a hiſcheze jena ſuhodna bróžen a tón ſamý džen, ale něſto poſdžischo, bróžen jeneho ſublerja. Woheń je najſkerje kóždy ras ſaloženy. — W Počejnicy ſu ſo 18. domſke ſublerja Endlera wotpalice.

Kral Albert je dotalnemu fararjej Peſchkej w Sohlandze a. R., kotrež je ſo emeritirowacž dał, ryczerſki ſchiz albrechtskeho rjada ſpožejil.

W Limbachu bu wónano jedyn 14létny wucžomnik do jaſtwa wotwiedženy, dokež bě ſwojemu miſchtrej, knihivjaſarjej Ludwigej, jědojty foſfor do klofeja naſypal a jeho na tajke waſchnje moricž ſpytal. Ma prachemje, czechu dla je to cžiniſ, wón wotmolwi, ſo ſo jemu pola jeho miſchtra wjazy lubity njeje a je ſebi teho dla myſlik, ſo něhdže druhdže pschitidže, hdyz miſchtr wumrie.

Kralowa Karola je tym, kiz ſu ſo w Saſdze (w rudnych horach) wotpalike, 150 markow darila.

W Thurmje pola Glauchawa je ſo 11. julija wjecžor tamniſchi hród wotpalik. Zyrkej, kotrež njeſdaloko hrodu ſteji, bu psched plomjenjemi wobmarnowan, teho runja ſu wſchitke kniježe pödlanske twarjenja njevobſchložene wostale.

W Žitaroje ſo ſanidženu nježelu hornjoſlužiſki ſpěvanski ſwje-ždeni wotdžerža. Město bě ſ khorhoſemi, wězami a pletwami pěknje wuphſhene a běſche ſo tam xehdže 1500 ſpěvarjow ſhromadžilo, kotsiž k 60 ſpěvarſkim towarſtwam ſluſhachu. Dokelž bě wjedro rjane, běſche tež wjele poſlucharjow a je ſo něhdže 6000 billetow po 10 np. a 4000 po 50 np. pschedało, tak ſo ſu khóſty derje ſarunane.

W Barline pižaja, ſo je ſo němski khězor 19. julija ſ kupu Mainawa do Salzburga (w Awstriji) podaļ, hdzež je tón ſamý džen tež awstriſki khězor pschijet. Wobaj khězoraj ſtaſj tam potom ſchwörif w hromadže pscheblyoj a najſkerje to a druhé wujednaloj. So ſu turkowſke naležnoſcje a ſerbsko-turkowſka wójna pschi tym k ryczam pschitck, možem ſebi lohko myſlicz.

Jako ſo němski khězor na ſelesniſy bjes Koblenzem a Würzburgom wjeſeſche, pocža ſo wóſka jeneho wosa paſicž. Tola to bory ſytnychu; czech ſaſta a wós ſ palazej wóſku bu wuſtorožený a woheń hascheny.

Awſtria. Němski khězor je ſo pjat 21. julija ſe Salzburga do Gasteina (tež w Awstriji) podaļ a budž tamniſche ſupjele ně-kotre nježele wužiwačz.

W Prahy ſu tyſcherſkeho miſchtra Skramlika ſa měſchčanostu wuſwolili a budž drje tón wot wiſkeho ministerſtwa ſa dobreho pschipóſnaty; pschetož dokež w Prahy Starocžechojo kniježa, dha ſo wiſkemu němskemu ministerſtu ſedý hdz jedyn měſchčanosta ſpodoča, kotrež ſo wot nich wuſwoli.

Dokelž Mladžarjo we Wuherſkej widža, ſo wójnu bjes Sserbami a Turkami njeſju ſažewacž móhli, dha ſo jum nětko pocžina ſa najlepſe ſdacz, hdz by ſebi Awſtria Herzegovinu wſala, dokež ju hewak tola ſnadž čzornohorſki wjeřich Nikita abo ſerbski wjeřich Milan doſtanje.

W Rumunſkej, kotrež po prawym tež pod turkowſkim ſultanom ſteji, pocžinaja tež na to myſlicz, fakt bychu tole knjeſtvo ſkerje a ſlepje wotbyli. Rumunſki wjeřich Korla je teho dla wſchelake žadanja na ſultana ſtaſj a wot teho, hacž ſultan tajke žadanje dopjelni, budž wotwizowacž, hacž rumunſki wjeřich ſ měrom woſtanje abo ſ Turkowſkej tež wójnu ſapocžnje. — Sultan drje najſkerje dopjelni ſhotož Korla žada, ale poſleňſhi budž drje potom, hdz ſerbia jenož trochu dobywaja, težko žadacž, ſo ſultan to njebudže dopjelnicž móz a teho dla bjes nimaj lohko doſč tež wójna wudry.

Endželska. Hacž runje ſo ſ wopředka ſdasche, ſo ſu Jen-dželčenjo jara ſ tym ſpokojeni, ſo je jich ministerſtvo na bok Tur-

łowiskeje stypiło, dha je šo to w nowšchim časzu jara pschemeniš. Mjeniujy te powjeseže, tak satrasczne Turkojo s kschesczjanami wobkhadzeja, tak jim wšy wotpala, tak jich żony, džeczi a schedžiwzow po stach a tawšytach morduja a mlode holzy s črjodami jako schlowin pschedawaja abo je wonječežuju a potom hanibnje konzuja, — wšcze tele powjeseže, kotrež šo wschědne w jendželskich nowinach wospjetuju, ſu Jendželčanow do wulkeho njemera stajile. Pschetož zuſe nowim jimi wumjetuju, ſo Turkojo njebychu tajke hroñoscze cžinili, hdby bychu njerwodželi, ſo móža ſo na jendželske ministerstwo ſepjerač, po tajkim, ſo je je jendželske ministerstwo a ſ nim jendželski lud na tajkich hroñosczech ſobu wina. Tajke měnjenje pak ſo Jendželčanam na žane waschnje njeſubi a ſtej teho dla hžom dwě deputaziji k ministerstwu pschischlo, kotrež proſtu abo, možt rjez, žadanje pschedopodaſtej, ſo bychu ministrojo Turkov dale njepodpjerati. Ženu tajku petiziju běſche bjes druhimi tež ſchtyrzeczi ſejvitskich ſapóžlanzow podpišalo.

W pschichodnym cžiſle žadkawé ſakhadzeſje Turkov s kſchesczjanami podrobnischo wopiszany. To je wo prawdze k njeju woſazy hréch, ſo jendželske kſchesczjanſke knježefſtwo tajke pocznanje podpjera abo ſ najmjeñſcha tola cžerpi.

Rušowska. Po poruczoñſci ruſkeje khžorki je tójschto ſekratorow do Sſerbije a Čzornohory požlanych a teho runja je ſo tam wjele žonſkich, haj tež něchtio wožebnych knjenjow podalo. Ŝewak ſo po wſczej ruſowſkej pjeney, ſchath a druhe wězy, ſa ranjenych a khorych, ſhromadžuju a do Sſerbije a na Čzornohoru ſeželu.

Pschiroda a luboſcz.

Mój raj ſu plódne pola
U ſuki kwětſtoje,
Mój dom ſu haje, hoła,
Wſcze ſchtony ſelene.
Ja w pschirodze rad pschebiyam,
W njej wſchitku ſrudžbu ſabiyam
U wſchitke staroſeže. :::

Haj w ſelenym mam haju
Ja ſwoje wjeſele,
U ženje ſo njeſaku,
Hdyž ſhyti tak w ſamocze.
Pod wolschemi a lipami
Sſej ſchcžipam kwětki, ſijalſi
Sa moju najlubſchi. :::

Mi haloſy ſu pycha
Tak rjana, luboſna,
Pod njej ſo lóžo dycha,
Sſo horjo ſabiywa,
Hdyž hoſobik ſej ſaspewa
Spew ſbóžny, połny wſchela
U něžnej' luboſeže. :::

Ja tež bych ſebi ſpewaſ,
Kaž ptaczkii ſpewaja,
Hoj, na trunach bych dželaſ
Spew wježbly bjes konza;
Kaž wona nije tak lubuje,
Kaž ja ju ſtajne wutrobiue
U pſche wſcho lubuju. :::

J. Š.

Ze Serbow.

S Buđyſhina. Ř tej powjeseže, ſo je direktar katholiskeho progymnasija w Dražđanach, knjes Jakub Buť ſa fararja draž-

džanskeje katholiskeje kralowſkeje zyrkwe powyſcheny, mamu hiſhceze pschijatricz, ſo je wón tež ſa konſistorialneho radžicela pomjenowanym.

— Schtož žnjeriske wuhladu naſtupa, dha piſkaja ſ Čech a Wuherskeje, ſo ſměja tam ſ wjetſcha dobre žně; w Ruſowſkej budže drje tež tak, a w ſendželskej a Franzowſkej žně tež hubjene njebudža. Schtož němſke kraje naſtupa, dha je we tych jara wſchelako, tola móžemy ſo ſtrenjodobrych žnjow nadžecz, dokelž ſu ſo žita, kotrež běchu wot mróſow cžerpile, poſdžiſho jara porjedžile, tak ſo ſu ſebi cži, kž ſu je podworalí, bjes potrjebu ſchodusu načinili. Sſyno je ſo derje radžilo a běrný ſo naſſkerje jara derje radža.

— Wot tudomneho wořejſneho ſuda pod wobdželenjom tak mjenowanym „ſchöffow“ abo „lawnikow“ buſhtaj předawſchej ſaſtojnifikaj tudomneje ſužiskeje maſchinoweje fabriki: Ž. Ž. A. Kloth a A. C. Kistner kóždy k jenolétnemu jaſtrwu wotbudženaj, tola buchu jmaj 3 měžazh ſ lepſhemu pſchilicžene, dokelž běſhtaj hžom tak doſlo w jaſtrwe ſežalov. Wonaž teho dla tajku ſchraſtu doſtaſhtaj, dokelž běſhtaj ſebi w ſpomijenej fabrizy wſchelaki grat, něhdže 1300 markow hódn, ſkradžu dželač a jón potom tež bjes ſaplaty ſkradžu wotwjeſez daljo. — Dale bu wot teho ſameho ſuda tyſcherſki W. A. Neumann ſ Dohmſa pola Žahanja k 7nježelskemu jaſtrwu wotbudžen, dokelž běſche 15létnemu A. Mateczkej, tehdž ſchulerzej budyskeje ratarſkeje ſchule, wſchelake wězy franz. — Ŝewak bu 18. julija wudowa Marja Micžyna ſe ſtrože k jenolétnemu jaſtrwu wotbudžena, dokelž běſche, hacž runje žana wuczena baba njeje, tola Hanje ženjenej Kraszynnej pſchi porodže džescza habila, a bě Kraszyna teho dla wumirjela, dokelž ſo Micžyna njebe na babjenje derje doſcž wuſtejała.

— Š Bórkow w Delnjej Lužicy „zaſhník“ piſche: „Kaž kóžde lěto, tak je tež lětža wjele zuſych hofeži do naſtich blótow (němſki: Spreewald) pſchischlo, ſo bychu ſo wježhili na rjanych roſtlinach tudy a na ſelenym ſhweſze wokoło naſ. Někotryžkuliž tež pſchindže, ſo by naſ ſſerbów wohlaſał, hacž runje ſhyt jenož hiſhceze horſtka ludži; tola pak ſabyeži njeſbm, pſchetož my ežaſto wot zuſych ſhlyſhimy, ſo ſu naſchi wózjo měli wulke kraleſtwo, to džesche pſches ſyku bramborsku ſemju a tak dale.

Wondano bě tu tež někotre njeđele jedyn wulzy wuczeny knjeſ ſ Hanoverskeje, ſ mjenom Dr. Sauerwein (abo ſſurowin, tak ſo po ſerbſku piſche.) Wón je ſo nam jara ſpodobaſ, dokelž běſche pſcheczelniwych a ſo w naſčej ryczi ſ nami roſryčowasche. Haj, wón je druhdy na naſ ſwaril, ſo my tu rycž, kotrež ſu nam naſchi wózjo ſawostajili, ſepe nječeſćimy, haj, ju (mjeniujy delnjoſužiſku rycž) tak nječeſćimy, kaž zuſy lužjo. A wón ma prawje, pſchetož to pěkne njeje, hdyž ſo džeczo ſwojeju ſtarſcheju hanibuje. Schtož pak ſwoju rycž ſazpiwa, tón hani ſwojeju ſtarſcheju.

Wón ſam je naſchi rycž hžom tak derje naukuňyl, ſo je wſchelake ſpewy w ſerbſkej rycži wumyſlit a napíſal.

— Pſchispoſomjenje redačzije. W „zaſhníku“ ſtaj hžom dwaj jeho ſpewaj wotčiſhczanaj a my jej ſnadž tež w ſerb. Mořinach wofjewimy.

— Š Utoča „zaſhník“ piſche: Naſchi Uſkojzy maja karniſle wonka w komorje. Batež ſynej běſhe džiwno, ſo ſo tak doſlo žane mlode karniſle njeſokaza a wón pocza ſa nimi rycž. Pſchi tym pſchindže w ſemi na ſyhel, wotewſa jón a namaka karau ſ pjenjeſam. Wjeſhóly wón do iſtry pſchiběža a to ſbože wupovjeda. Woni te pjenjeſy pſchehladachu a namakachu tolerje a drobne pjenjeſy, bjes nimi běchu tež stare ſkěborne kroſche a dwajkroſchkarje. Wjetſchi džel bě ſ cžaſha krala Vjedricha II., nowſche pak měſachu ſiežbu

1815. Woni swubjeračtu te, kotrež hiščje placja, jich běše sa 80 tl., te druhé pschedachu jako šlebřo sa 60 tl.

S Bučez. Myžl, s kotrejž ho dawno noschachmū, je došrawila: w Bučezach dyrbí ho „Bježada“ Škožicj. Sanidženj schwórtk wotdžerža komissija, kotaž ma wustawki (statuty) wuradžowacj, pola t kščijana přenje pošedzenje. Namjetowane wustawki buchu s malo pschemenjenjami pschijate, a ho žobotu 29. t. m., hdžej ma ho towarzstwo konstituowacj, tutemu pschedpoža. Potom halle tež towarzstwo mjeni dostanje. Namjetowane bu „Bučezanska bježada“.

Jeli so towarzstwo tajku sahorjenoscj wobšhova, taž w schwórtkowym pschihotowazym pošedzenju knježesche, dha je jemu krafny pschichod wěsty. Šyka ſlawow ho wunjeſe, mjes druhimi tež na ludowe towarzstva, kiz mjes katholickimi Serbami hižo wobsteja.

Dha tyj a kćej nam „Bjesada“

Kaž w polu róžička!

Budž swěrna džowka Serbowstwa

A pycha naroda!

Regulativ sa „Wehlez wotkaſanje w Něčzinje“.

Kralowske krajške hetmanstwo je budyskim němškim nowinam regulativ sa Wehlez wotkaſanje w Něčzinje pschipožko. My dovolam ſebi, to ſamo tež w Serbſich Nowinach ſobudželicj, dokelž je lohlo možno, ſo móhla ſnajominoſc tuteho wotkaſanja někotremužkuſiž Šerbej t wužitkej byz. — Dženža móžemy jenož kruh tuteho wotkaſanja wotčiſčecj, dokelž nam w tuthm cjiſle měſtna pobrachuje.

„Džen 31. oktobra 1875 ſemrjety rycjerkubler Bohuwer Leberecht Wehla nad Něčzinom a jeho 22. novembra 1875 teho runja ſemrjeta mandželska Khr. Louisa Wehlowa rodž. Israelez ſtaj psches ſhromadne poſtajenje wotkaſanje ſa khudých khorých kralowskeje ſakſteje Hornjeje Lužicy a t druhim dobrotčelkem wotpohladam ſczi-nioj, kotrež Wehlez wotkaſanje w Něčzinje (Wehlezhe Stiftung in Niethen) rěka.

To wotkaſanje ſ jeho wotpohladami je wot kral. ministerſtwa ſnitskomnych naležnoſcžow psches wukas wot 26. februara 1876 pschipoſnate a je ſ tym po § 6 a ſakona wot 15. junija 1868 prawa juristiſkeje wožby doſtało. Dohladowanje nad nim ma budyske krajške hetmanstwo. Wo wuředzenju wotkaſanja ſu ſ jeho wožnarjom hacž na dalsche ſlědowaze poſtajenja ſczi-njene.

§ 1. Wustajenje roſpschescjera ſo na wſchě džěle kralowskeje ſakſteje Hornjeje Lužicy, tak derje na města, kaž na wſhy. Tola maya na jeho wužiwanju woždyljer Něčzina a Wajiz a po nich ſ druhich wožov bučičanskeje wožady přenje prawo.

§ 2. Wotpohladý wustajenja ſu: 1) ſaſtaranje khudých khorých, kotsiž džedža do hojerňe w Budyschinje abo ſamjenizu lekowani byz. Tola njeſhu druhe hojerňe wuſanknjene, jeli bliže leža abo ſu psches wožeditu khorosč, jako n. p. pschi wocžobědných, potřebne. — To ſamo stanje ſo, hdžej ſo jedyn khudy khor dla njewuhojnoscje ſwojeje khorosče, do ſwucženych hojerňiow njeſhodži, abo hdžej je ſa njeho dla brashnosče abo dželanjekmanoſcze wobſtaranje druhého pschibytka nufne. Jeli ſo ſa tajkich khorých žana ſjawnia hojerňa njenamaka, dha ſmě ſo to wuroſacje ſtacj, ſo ſo jim dla lepſcheho wothladanja podpjera do domu da. (Bořacžowanje.)

Nowſche wójnske powjeſcje.

My njeſhodžemy runje prajicj, ſo je ſo na ſerbſko-turkowſkim wojowniſčju w požlenich dnjach žana wažna bitva ſtaſa, a ſ zyla ſebi tež njeſhodži, ſo je někto abo w bližším čaſu wulſe bitwy ſměja. Na tym je wina, ſo ani Šerbojo ani Turkijo doſč ſylni njeſtu, tak ſo by jedyn druhého tak ſbit, ſo by tón zyle pořazeny byl. Škowna wěz ſa Šerbow je w tu khwili, ſo Turkow do Šerbiſe a na Černohoru njepuſcheſa a bjes tym pomalu Božniju a Herzegovinu dobuđa. Hdžej je ſo to ſtaſo, ſu wot ſadnjeje ſtrony psched Turkami ſwobodni a móža ſo potom ſ zylej mozu do Turkow w Bolharskej a Thraziji dacj. Wažna wěz je to, ſo ſo Šerbjia ſ Bolharami ſjenocja, kotsiž ſu tež ſ džela pschedciwo Turkam poſtanly. Wo to ſo wožebje general Černjajew ſtara a ſe ſwojim wójskom wokolo Af-Palanki w Bolharskej ſteji. Turkijo ſu jeho we nowſhim čaſu na pokoj wostajili a powjeda ſo ſo wón Bolharow, kiz ſ cjiřódami t njeſtu khwataja, wojerſzy rjāduje.

S Dubrownika pižaja: Černohorzy ſu blisko Fundiny wotdželenje Turkow, něhdje 1000 muži ſylni do cjiſta roſbili.

S Paracžina. General Leshanin 18. julija pola Welskeho Izwora, dwě hodžinje wot ſajčjara Turkow nadpany, kotsiž běchu ſo tam ſylnje wobtvjerbzili. Iako bě Turkow ſ tjoſch ſchanzow wubit, dyrbjeſche ſaſo do ſwojeho lehwa ſoſacj, dokelž bě Turkam wulſu wotdželenje wójska t pomožy pschischlo.

Wažna je ta powjeſcje, ſo je grichifki kral wobſankny, ſwoje zyky wójsko pod bróni woſołacj. Wón je tež jeneho požla t ſerbſtemu wjerčej požlaſ. Majkerje Grichojo Turkow bóry nadpanu.

W 31. cjiſle Šerbj. Nowin čžemý naſchim cjiſtarjam mały wobras tych ſtajinow dacj, hdžej ſo někto wójna wjedže.

Nedakzija.

Přílopk.

* We Winje mějachu ſanidženu póndželu khetro ſylnje ſemjeřenje, kotrež tamniſhich woždyljerow do wulſeho ſtracha ſtaji. Ludžo ſ domow na haſh won pschiběžachu, pschetož ſwony běchu ſame wot ſebje ſaſtronile, murje ſo khablachu, móble ſo hruchu, wuhnje ſo ſaſypowachu a zytle ſ těchow padachu, tola njeje ſo žane wjetſche njeſvože ſtaſo.

* W Dražđanach ſu 14. julija w nožy paduſchi jenemu ſtánulej něhdje ſa 6000 markow ſlotych a ſlěbornych tworow kranly.

* W februaru běſhe jedyn wučomnik pschedkupza Brentznach a ſwojemu knjeſej 5000 markow kranly a ſ nimi cječný. Psched nekotrym čaſom ſu jeho we Winje doſahnyli a do Dražđan pschimyedli.

* W Lichtenwörthu pola Winskeho Noweho Města je 12. julija Dötkbachez polvernik roſbuchnyk a je psches to 6 cjiowjetow ſiwiſenje ſhubilo.

* W Cjiſle Lipje čžysche ſo wondano wjecžor wučomnik tamniſcheho mlýnka ſ dwěmaj džowkomaj a jenym džeſčjom na tamniſhich hacje pschewjescj. Woni běchu teho dla na někaſtu, na cjołm podobnu pschipravu ſaleſli, ale ledy djeſčacj krocžel wot brjoha ſo tale pschiprava ſwróči. Hacž runje ludžo bóry t pomožy khwatach, dha tola cjiemnoſcje dla nikoho njenamakachu a buchu te ſchtyri čžela halie naſajtra ſ wody wucžehnijene.

* W Radeburgu je 17. julijsa sašo wohén był a bushtaj tam dwoj rynkaj bróžniorz do prócha a popjela pschewobroczenaj. Tsi hodžinu posdžischo so hisheze jena, wot nich khétre svalena bróžen wotpali.

* W Berthelsdorfje pola Lubanja běsche je 20 lětna džowka, kotaž w tamníchim hosczezu ſlužebche, ſchweczenu petrolejowu lampu ſobu do ſwojeje komory wſala, ſo by tam pschi ſwěz ſchila. Wona pak ſdrémny a lampu powali, palazh petroleum jeje draſtu ſapovaný a ju tak ſtrachne wopali, ſo dyrbjeſche naſajtra pod žaložnymi boleſćemi wumirjecz.

* Semjerzenje, kotrež ſu we Winje měli, ſu w tym čaſu tež w Prahy a Draždjanach pytnyli. Schkoda ſo njeje ſtała.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. To je tola mijerſaze kaž ſchwabl!

Mots Tunka. Ale ſchto dha měniſh?

H. D. Nô, czeſče ſo na ſlužobne holzy hněwaja, dokelž jím tute dželo prjedz bjeru.

M. T. Vaj wſchak tola!

H. D. Ja njebam, ale wjely wjazy wěrnoſć řeču; pſchetož jako wondano w jenej hornjej wky bróžen pſchekrywachu, dha žaných czeſlowl k temu njetrjebachu, ale ſlužobne holzy na třeſche laty pſchibivachu.

M. T. Dha drje je hospodař prawje ſwěru ſa nimi hladal?

H. D. Haj, ſa jich dželom.

M. T. Běchu dha te holzy w kholowach?

H. D. To ſo wě a to w zyle nowych.

Cyrkwinske powjesće.

Kſchězeni:

Michałska cyrk: Koſla Ernst, Jana Bohuwera Piecha, wobydlerja w Börku, ſ. — Ernst Bohuwér, Petra Bohuwera Schleinitz, khézlarja w Delnjej Kinje, ſ. — Maria Helena, Jana Bohuwera Scholth, khézlarja w Džeznitzach, dž. — Jan August, Jana Rostoka, živnoſcerja we Wurizach, ſ. — Linna Emma, Koſle Augusta Hauff, wobydlerja na Židovje, dž. — Theresia Franziska Martha, n. dž. na Židovje.

Semrječzi:

Džen 6. julijsa: Jan Albert, Ernstina Wylema Kóhlera, ſchachtmischtar w Bobolzach, ſ. 14 d. — Jan Renz, wobydler we Wurizach, 48 L 8 m. 25 d.

Hana rodž. Schleinitz, njebo Jana Sieberta, khézlarja w Bónjezach, wudowa w Wurizach, 78 L 6 m. 3 d. — 7., Hanbrij Burgk, kublet w Štonej Boricze, 50 L 10 m. 12 d. — 8., Hana rodž. Bowczerjez, njebo Jana Petrika ſawosłajena wudowa, 52 L 8 m. — 10., Jan Bruno, Bohuwera Michała Więzaja, měſečzana a ležomnoſcerja, ſ. 2 L 1 m.

Placízna žitow a produktow w Budyschinje.

15. julijsa 1876.

Žitowy dowos:	3868 měchow.	Na vikach		Na burſy	
		wot ml. np.	hacž ml. np.	wot ml. np.	hacž ml. np.
Pſcheniza	50 kilogramm	.	.	11 31	12 50
Rozka	=	.	.	9 18	9 49
Ječmien	=	.	.	8 69	9 6
Worob	=	.	.	10	10 40
Horč	=	.	.	11 11	11 36
Woka	=	.	.	—	—
Raps	=	.	.	—	—
Jahly	=	.	.	12	—
Hejduschka	=	.	.	15	—
Berny	=	.	.	—	—
Butra	1	.	.	2	2 20
Syño	50	.	.	4	4 30

Kórz pſcheniz po 170 punt.: 19 markow 93 np. (6 tl. 19 ngl. 3 np.) hacž 20 ml. 25 np. (6 tl. 22 ngl. 5 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 14 ml. 68 np. (4 tl. 26 ngl. 8 np.) hacž 15 m. 7 np. (5 tl. 1 ngl. 8 np.) — Kórz ječmienja po 140 puntach: 12 ml. 16 np. (4 tl. 1 ngl. 6 np.) hacž 13 ml. 44 np. (4 tl. 14 ngl. 4 np.) — Kórz wowha po 100 puntach: 3 tl. 10 ngl. hacž 3 tl. 14 ngl. — np.; horč: 3 tl. 21 ngl. 1 np. hacž 3 tl. 23 ngl. 6 np.; woka: — tl. — ngl. — np.; jahly: 4 tl. — ngl.; hejduschine krupý: 5 tl. — ngl. — np.; berny: — ngl. — np.; butra: — tl. 20 ngl. hacž — tl. 22 ngl.; syño po 100 puntach: 1 tl. 10 ngl. — np. hacž 1 tl. 13 ngl. — np.

Telegrafisti bureau w ſadnym tvarjenju pôsta na bohatej hacžy je kózdy džen wotvorjeny wot rano 8 hacž wječzor 9 hodzinom.

Čáhi po želeſniz.

Se Šhorjelza do Draždjan.

Wotjed ſe Šhorjelza	1 ₄₀	3 ₀	5 ₂₅	7 ₆₅	11 ₁₅	2 ₄₅	5 ₁₅	7 ₁₅	10 ₂₈
Lubija	2 ₅	3 ₃₅	6 ₅	8 ₄₀	12 ₆	3 ₃₅	5 ₅₀	8 ₀	11 ₅
Budyschina	2 ₈₅	4 ₅	6 ₄₅	9 ₁₅	12 ₄₀	4 ₁₀	6 ₂₀	8 ₄₀	—
Bistropiz	spěčný cžk	4 ₃₀	7 ₂₀	9 ₅₀	11 ₅	4 ₄₅	6 ₄₅	9 ₁₀	—
Radeberga	—	5 ₀	7 ₅₀	10 ₂₅	1 ₅₀	5 ₂₀	7 ₁₅	9 ₄₅	—
Pschijed do Draždjan	3 ₄₅	5 ₂₅	8 ₂₀	10 ₅₀	2 ₁₅	5 ₄₅	7 ₄₀	10 ₁₀	—

S Draždjan do Šhorjelza.

Wotjed ſ Draždjan	6 ₂₀	9 ₁₅	12 ₁₀	3 ₄₀	5 ₀	8 ₀	11 ₁₅	12 ₂₇
Radeberga	7 ₅	9 ₅₅	12 ₄₅	4 ₁₅	5 ₃₅	8 ₈₀	11 ₄₅	p. cžk
Bistropiz	7 ₄₀	10 ₃₀	12 ₀	4 ₄₅	6 ₁₅	9 ₅	12 ₂₀	—
Lubija	8 ₀	11 ₅	2 ₃	5 ₂₀	6 ₅₀	9 ₄₅	12 ₅₅	1 ₄
Pschijed do Šhorjelza	6 ₄₅	9 ₄₀	12 ₂₅	3 ₁₅	6 ₄₀	8 ₁₀	11 ₅	2 ₁₀

Čáhi hornolužiskeje želeſniz:

Kohlfurt	5 ₂₀	10 ₁₀	4 ₃₀	—	Štokolža	10 ₂₄	4 ₁₀	8 ₁₀
Horka	6 ₃₂	10 ₄₆	5 ₆	—	Rukow	10 ₄₂	4 ₃₁	8 ₄₀
Niſla	6 ₃₃	10 ₅₅	5 ₁₃	—	Bitow	10 ₅₅	4 ₄₇	9 ₉
Mitow	6 ₄₉	11 ₇	5 ₂₄	—	Müdenberg	11 ₁₅	5 ₁₀	9 ₂₉
Wujesb	7 ₂₅	11 ₂₇	5 ₄₄	—	Ruhland	5 ₄₅	11 ₃₅	5 ₂₈
Las	7 ₄₄	11 ₃₉	5 ₅₆	—	Wyboki Bitow	6 ₄	11 ₄₈	5 ₄₄
Wojerezy	8 ₁₀	12 ₅	6 ₁₃	—	Wojerezy	6 ₅₁	12 ₆	6 ₁₀
Wyboki Bitow	8 ₄₀	12 ₂₃	6 ₃₁	—	Las	6 ₅₃	12 ₃₈	—
Ruhland	9 ₁₅	12 ₅₅	6 ₄₃	—	Wujesb	7 ₁₆	12 ₃₂	6 ₄₂
Müdenberg	9 ₂₉	12 ₄₈	6 ₅₆	—	Bitow	7 ₄₄	—	7 ₅
Bitow	9 ₄₈	1 ₆	7 ₁₄	—	Niſla	8 ₅	12 ₅₉	7 ₁₅
Rukow	10 ₂	1 ₁₉	7 ₂₇	—	Horka	8 ₂₀	1 ₇	7 ₂₈

Bitow je Elſterwerda, Rukow je Liebenwerda a Štokolža je Gollenberg.

W o s i e w j e n i e.

Bo § 200 wotdzelenje 2 němiskeho khostanského sakona ſo na namjet čeſčoranjeneho, knjesa wucžerja Hermanna Alwina Babila v Sarzežu ſi tuthym wosjewuje, ſo je na poſleſtſcheho pod 13. junija 1876 ſtajentym khostanskim namjecze knjes wobſedzér čeſčerſtejne Jan Ernst Smoler tudy dla teju w č. 20 str. 159 a č. 21 str. 166 ſetuſtich "Serbskich Nowiu" wotčiſhcejaneju naſtarokow na ſakladze § 186 a 185 naſpomnjeneneho khostanského sakona k pjenjeſnej ſchraſje wot ſhieſz markow k privatnemu doſeženjenju ſakonszy wotſudzeny.

W Budyschinje, 12. julija 1876.

Kralowſki ſudniſki hamt w wokrjeſkuym ſudze.
Sachſa.

N a w ě ſ t n i k.

R u ſ u ſ y w u

porucžam: doſhi ſchleſhniſti koſodziſ (folij), hróch, woſi a hejdniſku, wſcho w najlepſchej tworje a po wſhomozno najtuniſchej plaeziſnje.

K. Preiſer
na róžku žitných wiſow w Budyschinje.

Pſchedawanie twarskeho a wužitkowego drjewa

Friedricha Severina

čeſkliſkeho miſchtra w Budyschinje pſched zyhelſtmi wrotami
pſchi budysko-mužakowſkim ſchuſzeju

porucža ſwoj ſklad ſuchich khlójnowych a ſchmrékowych deſtow tak derje k twa-
rjenju, kaž tež ſa týſcherjow, bětnarjow atd. Drjewa ſa hrjady a koſky ſo po
ſkaſanju we wſchej dohloſeſi a tolſtoſeſi poļnohraſnite najtuniſho wobſtaraja.

Dale porucžeja ſo třeſhne ſath a ſchpjeny, ſpalierowe ſath, ſepjerſke ſath,
ſtolle atd. po najtuniſtich plaeziſnach.

— Teho runja porucžam ſwoj parny rěſaſt wſchitkim, kij chzedza
klozy rěſacž dacž a wobſtaram rěſanje najtuniſho.

Friedrich Severin, čeſkliſki miſchtr.

Fabrika pſchedeſhežníkow
a ſklonežníkow

Richard Rincke

na bohatej haſy 70

ſ napſherža hotela k winowej ſiczi
porucža

p ſ c h e d e ſ c h c ž n i k i

w najvojetſhim wubjerku po najtuniſtich plaeziſnach.

Wocženjenje a porjedzenje ſo najruežiſho wobſtara.

Čeſčenym wobydlerjam Budyschina a woklnoſcze poru-
čam ſo k wobſtaranju nowotwarbow, porjedzenjow a zejch-
nonkow pod ſlubjenjom dobreho a ſprawneho wuwjedzenja.

W Budyschinje, na jerjowej haſy č. 269.

Adolph Becker.

Sahojenje ſlepouſcze, po najwěſciſhym, bjesvolojnym a bjes-
operitowanym. Wocžoleſtar **Dr. K. Weller** ſen. w Draždjanach (Victoriastraße 4.)

Schatowa ſabrika

Julius Lange

w Shorjelu w Budyschinje
na tamjeſtnej haſy na lawſtich hrjebjach.

Specialität:
Hornije foschle.

Babbi'a bjesjedoſta mučhowa
woda bl. po 16 np.

Mučhowy lep po 10, 13,
25 np.

Mučhowy pólver po 12 np.,
3 ſchukki 30 np.

Sezonwjaſa ſuijercz po 40,
50, 60, 100 np.

Sezonwjaſe mydlo po 25 a
30 np.

Inſektowy pólver po 10, 25,
30, 50 np.

ma ſtajne na pſchedař

Heinr. Jul. Lincka.

Palenz!

Mój hižom dawno jako wubjerny a čiſče
ſłodžazy

čiſtý palenz,

kaž tež wſchitke družin dobrych palenžow ja
ſi tuthym tñiesam ratarjam a ſaſopſcheda-
warjam porucžejo naſpominam a po najtu-
niſtich plaeziſnach pſchedawam.

J. Z. Glien na žitných wiſach.

Rycerſtublo Wutolczizy
pyta k nowemu lětu 1877
někotrych wotrocžkow.

G. Joachim, Atelier sa njebołoſne ſaſadžowanje ſubow, operazije ſubowe, plombirowanje, cziszczenje, ſahnacze ſubbyolenja atd., w Budyschinje, na ſnuteſkej lawſtej haſhy 120 poła t. pjetarja Klingſta. A ryčam wot 9 do 6 hodzinow.

Sklad czaſnikow

wot
J. G. Schneidera

na ſnuteſkomnej lawſtej haſhy, poła torma.

Wulki wubjerk wſchęch druzinow czaſnikow (ſegerjow) po najtunischiſchich placziſnach.

Zenoz derje wotczechujene czaſniki ſo pod twjerdym rukowanjom pſchedawaja.

S dobom porucžam prawdziwe ſlēborne rjeczaſki, prawdziwe talmiſloczane rjeczaſki a poſloczane rjeczaſki we wulkim wubjerku, teho runja prawdziwe ſkote rjeczaſki, medailloňy a kluczki.

Hewak pſchispominam, ſo þym ſerbſkeje ryče mózny.

Wo
Paul Kneifelowej Wloſzowej tinturje. (No. 23.)

Knjesej Kneifelej w Dražđanach. — Pſches wubjernie ſtuklowanie Wascheje wloſzowymiſceje tintury ſo nuczeny czuju. Wam ſ wuraženjom njeurjekniete radoſce a ſ czuczem wutrobiſcheho džaka ſboudželicz, ſo ſu ſo po nałozowanju Wascheje tintury mulke hoke blaki na hlowe mojego þyna zyłe ſhubile: tuta tintura ſaſluži wo prawdze ſózde porucženje. — A tutemu prajenju þym czim bôle hotowy, dokelz ſo mi wot wſchelakich leſtarjow po mojich naprashowanjach a po kózdrokóznym wobhladowaniu hołych blaſow na hlowe nowopłodżenie nowych wloſow tam ſa njemózne wuprajene. Zahndorf poła Chemniča, 3. oktobra 1875. Joh. Aug. Neubert, mlynt-wobſedzér. — Zenickej ſklad tejeſe tintury ma w Budyschinje Heinr. Jul. Linda w bleſchach po 1, 2 a 3 markach.

Pišnun papjern — konceptnu papjern — poſisku papjern — liſtne wobalki — pjenjeſne kouverth — pjera — woſoſki — pjerodžerzele — tintu — gummi — notiz-knizki — pjenjeſne toſhki — pjerokaſteſzki — piſanki a jeſchowanki — krajne kharty — atlasy — ſchulſke ſczenowe kharty — wobrasowe liſtna — fotografije — woliſobarbne wobraſy — ſpěwniki — muſikalije — kucharske knihi — ſchulſke knihi wſchęch druzinow — ſf. goslawſke hraſue kharty, pređnja a ſadnja ſtrona ſ. woliſcieſzki, po wopſhijeczu (Špiel) jenož 92 np. a drožſho ſe ſakſkim ſhtemplom, — weſlowe formularzy, duzent po 15 np. porucža w jenož wubjernej dobroſci po wſchomózno najtunischiſchich placziſnach **Arthur Scholza** w Budyschinje, na Haſchiz haſhy (Goſchwit) 700.

Po ſprawnych placziſnach porucžam ſwoj derje wuhotowanym ſklad veſtchich tworow, jako:

wuſhiwane ſpónuje ſkuſnje, ſtuſph a khornarje, eremie-ſchawle, dale gardinh, ſidzane mulle, chiffon a ſhirting, pikej a drastnu gazu atd.

Tež mam wulki wubjerk mužazhch ſhatow, jako:

hornje koſchle ſe ſhirtinga a platu, manschety, khornarje a chemiſety.

Moritz Höniger

na ſerbſtej haſhy čo. 29.

Lithografiowane
vifitne khartki

100 ſchtuk po 1 m. = 10 nſl. a drožſho rucze a woſebje rjane wobſtarā

Arthur Scholza
w Budyschinje na Haſchiz haſhy (Goſchwit) 700.

Poſkrédnistwa ſeuitwy, radne, ſa muſtich a ſónſke wſchęch powołanjow, po najtwerdſchim ſamjeleženjom, a ſo ſtatutu po pſchipoſtañju 60 np. ſranck po pſchipoſeželu pſches

Internationales Ehe-Vermittlungs-Institut von Th. Laube in Berlin S. O. Wiener Str. 9.

Wupſchedawanie dla ſaſtaeža khlamow.

Wot dženbiſniſcheho dnja ſo wſchitke draſtowe tkaniny, kattuny, pikeje, ſuſtna, laſy, buckſkin, wóſkožukno, podſchiwki, jaci atd. po jara tunich placziſnach wupſchedawaja.

W Budyschinje, na bohatej haſhy čo. 62.

Julius Geyer.

= W khlamach ſo ſerbſti ryči.

Želeſniežne ſchěny

wſchęch dohoſćow k twarbam po najtunischiſchich placziſnach porucžataj
bratraj **Joachimſthal**
w Seydlerez kheži bliſto theatra.

Knizki

„Die Abendröthe“, taž tež „Weſtimme mit Predigt“, prěnsche ſa 12 np. a druhe ſa 10 np. ſu hiſchje k doſtaču w Budyschinje poła knjesa Röſgera, knjesa Gelby, knjesa Weifarja a tež we wudawařni Serb. Rowinow, w Lubiju poła knjesa Göhdh a poła knjesa Flemminga.

Sapthyka w Małezach.

Najlepſiſi mlokoſny wobžerny a wužitkowy polver, punt po 80 a 100 np., wobžerny polver ſa ſwinje, fluid 1 m. 20 np., restituzionſki fluid knjesa woſtrjeſneho ſkotoleſtarja Dr. Kocha 9,60 m., muchový a ſežonwjaſy polver, nerwový baſham, Dr. Whitowu wodziečku ſa woczi, bleſchu po 1 m.; ſpěchnu bleſchu porucža w ſnatej dobroſci

R. Bredemann.

Mrówje, kaſnuſ, ſporuſčk a maleny kupuje po najwyschiſcej placziſnje
R. Bredemann.

Khofej

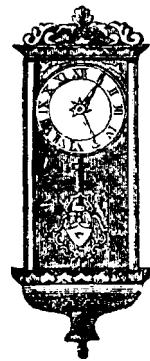
punt w placziſnje wot 110 hač 180 np. we wſchelakich derje a ſylnje ſkodžazhch druzinach najlepje porucža

Th. Grumbt
na ſwonkej lawſtej haſhy.

Aukzia rožki.

Pſchichodnu pónđelu 24. julija dopoldnia w dženjeſzich budže ſo rožta, na poſach hoſčenja k Tjom Hwēſdam poła Małej Borj chežje ſtejaza, po parzellach ſa hotowe pjenjeſy na pſchepaſzowanje pſchedawac̄. Štromadžiſna w hoſčenju k Tjom Hwēſdam.

Petr Mlont,
rychtar.

Balduin Scholza, časznikar w Budyschinje na Haſchiz haſhy 700

porucza ſwoj bohacje wuhotorowany ſkład časznikow po ſpodźiwnie tunich płaczisnach, jako:

ſtěborne cylindrowe časzniki (ſegerje) wot 15—36 markow,
ſtěborne a ſkote ankrowe časzniki wot 24 markow haſz 300 markow,
regulatery wot 24 markow haſz 90 markow,
ſzczewne časzniki wot 3 markow haſz 20 markow,
pendule po 150 markach w najnowszych muſtrach,
časznikowe ręczaski ſo ſtěbora, talunia a doubleſia po jara tunich płaczisnach.

Rukowanie 2—5 lēt a prawo wumēnienia. — Porędzenia ſo sprawne a ſpeſchnie wobstaraja.

Mój wobſcherny ſkład wſchēch puczowanſtich potrjebnoſcžow, jako
loſry, wiſzaze toſche ſe ſtoſa a koſe, puczowanſte neceſzair, kaž tež
krótkie a galanterijowe twor, dale wureſane drzewiane węžy a hraſki
porędza po tunich płaczisnach k dobrocziwnemu wobſedzbowaniu.

Moritz Höniger
na ſerbſkej haſhy 29.

Snata prawdziwa Glöcknerſka žalba ſe ſchtemplou:

(M. RINGELHARDT) a ſakitanſkej marku na ſchachtliczach poru-
enza ſo pſche: wič a drjenje, wſchē wotewrjene bolaze, kurjaze woka, wosabjenie
atd a je doſtač w ſchachtach po 25 np. w budyskim a haptylem, kaž tež w
haptylem w Biskopizach, Rakezach, Schérachowje, Hirschfeldze, Bieruečizach, Wo-
ſtrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Grobſchönawje, Nowoſalzu, Seifhennersdorfje
a w fabrizy w Gohlisu pola Lipſka. Attesty a ſakitanſka marka ſu we wſchēch
haptylem wupoložene.

NB. Bjes horka wuczisheczaneho ſchtempla žalba prawdziwa njeje.

Terje

k marinirowaniu, kopu po 2 m. 20 np., ſchuku
4—5 np., ma ſaſo ſi nowa na pſchedan
We Woſportu. **J. G. Poetſchka.**

Wopilſtvo

ja węſče a doſpołnje ſi wjedzenjom abo bjes
wjedzenja piečka ſahoju, tak ſo jemu pieče
zyle woſidne naſtanje.

Bſches 1000 ſahojenych.

F. Grone w Ahaus, Westphalen.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnych čaſhow dopokaſany, ſi najlepſich ſelow a koriennow pſchi-
hotowany pólver, po jenej abo po dwemaj
ližizomaj wſchēdnie ſruwom abo woſlam na
prenju pižu naſhpyanym, pſchiſporja woſzernoſci
płodzi wjele mlóta a ſadzera jeho wotiſ-
njenje. Paſtežik płacži 40 np. a je k doſtačzu
w hrodowſkej haptyle w Budyschinje

Pſchedawanie woſow.

Wotewrjene kucze, korbowoſy, derje twa-
rjene, nowe a trjebane ma na pſchedan
woſytwarjer **Cimburek**
na hornečerſkej haſhy.

Kedžbu!

Zutſje njeđelu kolbazywukulenje w
Woſchach. **J. Bindemann.**

Kedžbu!

Zutſje njeđelu kolbazywukulenje w Lu-
bjeńzu. **Sswora.**

Wosjewjenje.

Dokelž ſyim piwarnju wot knjesa Lindwi-
ga Zimmermanna w Brēmienju wotnajał a
w njej pſichodnu pónđzelu ſkutkowacž po-
ćinam, dha ju ſi tutym najpodwołniſu poru-
częzam a budu ſo próżowacž, ſo ſtajnje derje-
ſtědžaze piwo naſwarzu.

Adolph Neumann,
piwarz-najeńſ.

Sſerbſke a němske ſpěwarske knihi,
biblije, knjenjaze toſche, gummiſowe pod-
koſki, puczowanſte toſche, ſlotorybki, ta-
pety, papjerjane latarnje, wohnjoſtroje,
bengaliſke płomjenja
porucza

M. Weißer
na ſitnej haſhy.

Kublo a thěza na pſchedan.

Zene w tudomnej krajinje ležaze wjetſche

burske Kublo

ſteji ſe wſhem inventarom a ſtejazymi
žnjemi ſa tunju płaczisnu wot 8000 toler,
kaž tež w jenym mjenſchim měſeče pola Lu-
bia jene

domſke

ſ pſchiležazej ſadowej a trawnej ſahrodu, ſo
hodžaze ſa kózdeho rjenježnika a woſebje ſa
wojniorja dokež tam žadyn njeje, ſa twjerdu
płaczisnu wot 1800 toler, hdzej budže mało
naplaſzenja trjeba, na pſchedan. Dalshe
wuklaſa Robert Thronicker w Rakezach.

Aukzia brunizy.

Pónđzelnu 24. julija dopołdnja wot
9 hodžinow budže ſo w hoſejenzu w
Mlnakale bruniza (Braunkohle), ſi bru-
nizowych podkopów pola ſchrósta
nadželana pod wumēnjenjom wuſranja
bjes licitantami ſa hotowe pjeniſy na
pſcheladžowanje pſchedawacž.

Grabinſta Einsiedelska inspefzia
w Mlnakale.
K. Hoffmann.

Zenu klinjobnu holzu, kotaž može
bory ſaſtupicž, pyta
knjeni geometerka Ransſtowa
na nowoſalzſkej droſy w Budyschinje.

Próstwa.

W naſtrupaju wucziszenja ſerbſkeje či-
tantki ſe ſerbſkeje ſchule w Sarječu ſe ſtronny
tawniſchego vifara f. Babika je w naweſcht-
ku, w 22. cž. S. N. wotcziſhczanym, pra-
jene, ſo „je lepje pokraczowacž, džili
i microm ſtacž.“ Nam je to pädagogiske
hudancžko, fakt može ſo naſtrupanje ſerbſkeje
ſibile w ſerbſkej ſchuli „imicromſtacž“
mjenowacž a fakt može to „pokraczowanje“
rekač, hdzej ſo w ſerbſkej ſchuli i nem-
ſkim čitanjom ſapocžne. Duž f. Babika
tudy naležne proſzymy, ſo by nam to ſi päd-
agogiskeho ſtejnichcza dobroczinje wuſožić
chýl.

Nekotni herbſzy wuczerjo.

Štwartlēna předplata
we wudawarni 80 np.
a na němských postach
1 M. z přinješenjou do
domu 1 M. 15 np.
Kózde čílo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja
so we wudawarni Serb.
Nowina róžku zwon-
neje lawské hasy čílo
688 wotedać, płaci so
wot rynčka jeno 10 np

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoler.

Čo. 31.

Sobotu, 29. julija

1876.

Turkowiske hrošnoscze.

Jedyn Franzowja je s Konstantinopla flédonaze do nowinow „France”, w Parisu wukhadžazych pižak: Schtož chzu Wam wopipacž, kym ſam widžit a mózecze ſo na to ſpuſtečečež, ſo je wſchitko wérne. Bě to pječ dñijow po wuplindrowanju bohartskeho města Tatar-Baſardžika a po wotpalenju wſchelakich woſolnych bohartskich wžow a po ſkónzowanju tamníchich wobydlerjow. Ta běchu do Tatar-Baſardžika pſchischoł, jo bých ſe ſwojimaj ſamſnymaj wočomaj widžit, kaf ſatrafchnie ſu Turkijo ſatkadželi. Prěnſche, ſchtož wuhladach, jako na torhoſchežo pſchisidžech, běſche hromada ſlothy a klébornych rječasow, naruežnizow, naſchijnikow, pierscheženjow a naſuſhnikow, kotrež tam turkowſy wojažy pſchedawachu. Jedyn polkovnik (oberſt), ſi kotrež ſe ſkowa poręžach, ſa pſchedawarjom hlaſaſche. Šuſhodne twarjenja w roſpadankach ležachu, wſchudžom ſi krwu womasane. W jenym domje naſicžich 22 žónſkych a 7 małych džecži, kotrež běchu wſchitke ſi bajonetom ſaklote. Še žamky wojažy pſchihadžachu, kotsiž pod ſměchami bjes tými ežeſkami ſa drohoſežemi phtachu. Na kóždym róžku naſpominjeneje hromady ſlothy a klébornych wžow běchu třelby ſi bajonetami poſtaſene, na kotrež běchu dwě hlowje a ſchthri žonjaže ruki tyknijene. To kym ja, to je wojažy hacž dwazecži zuſykh widžito. Bjes tutymi woſimimi hlowami a dwaj a třizecži rufami běſche tež hlowa jeneje ſtareje žony, pſchetož ſi njeje běle, ale ſi krwu womasane wložy dele bimbachu. Wot jeneje ruki běſchtaj dwaj porſtaj wotřenjenaſ a běſche ſo to najſkerje teho dla ſtaſo, dokelž běchu pierscheženje na nimaj byle.

Se ſerbskeho lěhwa bliſko Paracžina pižaja: Turkijo wſchě ſchecžijanske wžy ſpalila a žony a džecži kónuju. Wjele ſtow tých žamky ſi ſtow do lěhwa, móhl rjez, bjes draſty pſchiběža. Turkijo ſu nowu hru wunamakali. Woni ſi handžarom, to je, ſi doſhim wótrym nožom, kotrež pódla težaka noſcha, ežeſla małych džecži na tuſy roſrubaja, je potom do loſta mjetaja a ſi handžarom popaduja a ſchtož to najlepje móže, teho najbóle khwala. Někotrym je pak to hiſceže mało, pſchetož woni žive male džecži do loſta mjetaja a je pſchi delepanjenju pak ſi handžarom, pak ſi bajonetom popaduja. Šerbskim wojakam, kiz morwi abo ežežko ranjeni Turkam do ruki panu, woni hlowu abo nóž wotřeſoja.

W Koſtajnižy Turkijo 5 ſchecžijanskich naſladnych pſchekupzow ſatſeliku a ſi jich ežeſlami ſměchi ežeſrachu.

W Otukinije ſu Turkijo woſom Boſharow pojſnyli a to pſchi kóždych měſhežianſkych wrotach dweju a wonka na drohach ſu ſchibjenzy natwarjene, na kotrež ſkoro kóždy džen Boſharow wěſheja. Duž czi ſi ežeſrdomi do herow ežeſtaja.

W Blewne ſjerkežojo pola ſchecžijanskich měſhežianow ſa bronju phtachu a tucži jimi tež 35 flintow, kotrež běchu hižom jich

wózjojo wobſedželi a wo kotrež běchu Turkijo derje wjedželi, bjeſchego ſapjeranja dobrowolne pſchepodachu. Tola Čerkežojo w tym wulku winu namakachu a žony jich wobſedžerjow ſkónzowachu, pak na jich žony džechu a je wonjecžecžichu a tež hanibne morichu, mlode holžy pak bohatym Turkam ſa tuni pjenjes jako ſchloviny pſchedachu.

Jako ſerbske wojnske wotdželenje, pod Anticžom ſtejaze, turkowske ſchanzy bliſko tak mjenovaných „romſkých laſnjow” ſchörnowaſe, ſta ſo hroſnoscze, kotaž ſkoro ſi wérje podobna njeje. Jako běchu ſſerbia prěnju ſchanzu dobyli, ſchto tam wohladachu? Rynki Turkow běchu ſo wotewrile a něhdje 300—400 džecži buchu wot nich ſi težakami a bajonetami do předka ežeſrjene a ſa nimi ſo Turkijo ſi ſſerbiam bližachu. Schto móžachu ezi druhe ežnicž, hacž zoſacž, jeli nochyžchu džecži ſwojich ſerbskich, pod turkowſkim pſchahom ſtonazych bratow ſakfelerz.

Se wſchěch bohartskich wžow a měſtow Turkijo a bjes nimi woſebje Čerkežojo najprjódžy duchowym a wucžerjam domy wupuſča a jich ſamych do jaſtwow wotwiedu, potom to tež ſi naſladniſkimi wobydlerjemi tak ežinja, jeli ezi předy roſcžekali njeſju. Po tajſim ſu jaſtwa ſe ſtami wbohich Boſharow napjelnjene, hdzej jich krjuduja a tak mało ſi zyrobu ſastaraju, ſo jich tam wjele hlodu wumirje. Koždy džen móže jedyn widžecž, ſo ežeſla tajſich ſemrjeth ſi jaſtrow na karach ſi hluvokim jamam woža a je tam hrjebaſa.

Sa dwazecži dñijow ſu Turkijo we woſolnoſci ſilippopela a Tatar-Baſardžika pſches 100 wžow ſpalili a wutupili. Boſharjo, kotsiž móža brón nožycž, ſu do horow roſcžekali, a ſchtož ſe ſchědžiwozow njeje ežeknycž móhl, teho ſu Turkijo roſrubali a tak ſu tež ſi małymi džecžimi ežinili. A hdzej žony dožahnychu, tam je wonjecžecžichu a potom ſkónzowachu, mlode holžy pak ſami ſa ſo wachu abo je jako ſchloviny pſchedachu.

W jeneje druhej krajinje, hdzej bohartsky ſchecžijenjo bydla, běchu Čerkežojo tež někotre wžy ſpalili a tam mordowali a rubili, ſchtož běſche jimi pod ruku pſchischoł. Wjſche teho běchu tam tež něhdje ſchtrzecži mlodyh holžow ſpopadali a do jeneje druheje wžy wotwiedli. Tam běchu je do jeneje brózne ſawrjeli, ſo býchu ſo potom do nich dželili, dokelž chyžchu je jako ſchloviny pſchedacž a rjany pjenjes ſi nich wuwitowacž. Dželenja dla běchu ſo pak někak bjes ſobu ſwadžili a duž jena dželba Čerkežow rječny, ſo by najlepje bylo, hdý býchu te holcži bóry morili. Ale na kajke waſchnije? Woni woſankných, tu bróžen ſapalicž. To ſo tež ſta a jako te holžy w palazej bróžni žalofežachu a ſchicžachu, mějachu Čerkežojo nad tym ſwoje ežertowſke wjeſele, a ſo býchu ſebi taſte wjeſele hiſceže powyſchili, dha poežachu do teje bróžne tſeleč a předy ujeſtachu, hacž ſo ta ſaſhypny a tam te wbohе holžy ſpalene ležachu.

Tajke žakožne powjescze može jedyn w jendželskich, franzowskich a drugich zujnych nowinach wschednje czitaε. Teho dla ſu ſo tež w jendželskim ſejmje na Derby, ministra ſwonkownych naležnosćow i praſchenjom wobrocili, hacž je to wérno a hacž ſu jemu jendželsky konſulojo abo tež jendželski poſlancz i Konstantinopla neschto wo tym piſali. Ale minister Derby Turkowſku na wſche waschnie podpjera, a jeho ſastojnizy, w Turkowſkej pſchebywaz̄y to tež derje wjedža.

Duž žadny džir njeje, ſo minister Derby wotwolwi, ſo drje tak ſle njeje, kaž nowiny piſaja a ſo wſchak ſo w kóždej wojnie njelehanſta cjerja a ſo wſchak chze ſo hiſhcze dale ſa tym pſchec̄, kaſ je ſo ſ tymi podawkami mělo a ſo chze potom turkowſke knježerſtvo rad k temu napominac̄, ſo by tajke ſłoscze cžinic̄ ſakasalo, a ſo ſe ſwojimi ſłowami hiſhcze dale wijeshe.

Ale, najhōrſche je, ſo w Turkowſkej nichton na wſchinoſc̄ njeupoſtucha ani na Jendželczanow, wot kotrychž Turkojo drje rad pjeniſej bjeru a ſo wot nich podpjerač ſadža.

Swētne podawki.

Němske khějorſtvo. Kralowa Karola je 18. julija Ragaz (w Schwajzarskej) wopuschcila, ſo by ſo do Sigmaringen podala a tamniſcheho wjercha a jeho ſwójbu wopytała. Kral Albert čzysche pak hacž do 26. julija w Ragazu wostac̄, hdžej ſo knjeni kralowa ſaſo k njemu wróci, ſotrajž budže wón potom hiſhcze něhdže 10 dnjow po Schwajzarskej pucžowac̄. — Prinz Vjedrich August, starschi syn prynza Zurja, je ſo 20. julija ſ Reichenhalla, hdžej je někotry čaſ ſchecbywaſ, ſaſo do Dražđan wrócił a ſo wot tam na ſeni pſchec̄ ſwojeju starſcheju podał.

Se Stühengrüna pola Schneeberga piſaja, ſo je tam pſchi njewjedrie, kotrež tam 18. julija mějachu, blyſt dweju cžlowiekow ſarafyl, mjenujzy 72 lét staru wudowu Härtelou a wěſteho Gerticha ſe Schönheidy. Požleñski bě tam pſchischt, ſo by ſwoju njewjeftu wopytał.

Tón ſamý džen mějachu tež wokoło Reichenbacha w Voigtlandze ſylné njewjedro ſ blyſkanjom, pſches cžož bu tójschto ſchody načzinjene. W Bobenneukirchenu ſo hródz a bróžen ſublerja Groha ſ blyſtom wotpali. Skót drje plomjenjam tak někaſ wutorhnhchu, ale to rjane ſyno, kajkehož tam tejk wjeli ſet měli njeběchu, je ſo ſpalilo. — W Heinersgrüne blyſt ſublerzej Bernerej jeneho woſa a jenu kruwu w hródzi ſarafy a Bernera ſameho pohtuschi.

W Haselrainje blyſt do domu žinonoscerja Kegela ſlečja. Tež tudy wón ſapali, ale woheń bórsy poduſychu. — W Schöneku ſo tsi bróžnje ſ blyſtom wotpaliču. W tamniſchej gmejnſkej khězi blyſt třechu a ſtwinski wjerch pſcheraſy a jeneho 66 lét stareho muža poraſy, tola tón po khwili ſaſo k ſebi pſchitidže. — W Sohlu blyſt do domu ſublerja Wunderliča dyri a tam wſchelaku domaju na dobu, kaž tež tójschto woſnowych ſchlenzow wobschodzi a jenu ſonsku lohko rani.

W Dražđanach ſetka ſaſo bóle twaric̄ pocžinaja a ſo tam w tu khwilu pſches ſto wjetſchich a něchto mjeniſchich twarjenjow twari.

Wuſtajenje ſa ſaffskich wojerſkich invalidow je ſo wondano wo 6000 markow (hriwnow) pſchisporilo, kotrež je jemu ſwudowjena generalmajorka Zadora Paſchlerovska darila.

Na twjerdzisnje Königsteinie něko wſchelake twarja a porjedžaja. S jeneho tamniſcheho tórmal tam jedyn tolsty ſchtryk wiſy, ſotrymž to a druhe, k twarbie trébne, horje cžahaja. Pſched někotrymi drjami pſchitidžeschtaj tam wěſty Richter a Bittrich ſ Dražđan a

prěnſhi ſo ſwaži, po tym ſchtryku horje leſcž. Ale jako bě něhdže hacž do přjedžisný pſchischt, jeho možn wopuschcizhu a wón tež dla woſasche, ſo bych u jeho ludžo, kiz horka ſtejachu, horje cžahnyli. Wjes tym pak bě Bittrich do tych ſtaſkow ſtupiſ, kiz ſu pſchi ſchtryku delka pſchicžinjene a dasche ſo ſobu horje cžahnyc̄. Ale jako mějſche ſo Richter pſches te roſtity, kiz horka běchu, pſchecžahnyc̄, ſo won wjazy ſdžeržec̄ njemožesche a ſchtryk ſ ruki puſchczi. Wón tež dla do hluhotoſige dele padže a pſchi tym Bittricha ſobu dele torhny. Tón ſo na měſeče ſarafy, Richter pak je cžejko wobschlodžen.

S Barlina piſaja, ſo němski khějor tamniſche ſtrowe ſupjele pilnje wuživa a pſchi tym wſchitke nusne knježerſke džela staroſčiſme wobſtara. — Prufi ſtropnyz a jeho knjeni mandželska džetaj ſo 30. julija na krótki čaſ do Schwajzarskej podac̄.

Tak mjenowaní starokatholický džedža ſwój lětuschi kongreſ 22., 23. a 24. septembra we Wrótklawje (Breslau) wotdžeržec̄.

W Hördje je ſo wondano hroſna žadlawoſc̄ ſtaſa. Körčmar Käddermann, kotryž běſche ſe ſwojej žonu hizom dleſchi čaſ w němje, ſo wondano ſaſo ſ njei ſwadži. Pſchi tym ſo wón tak roſnjemdi, ſo nōž hrabny a ſwojej žonje hlowu wotřený. — We Wujesdže (w Hornjej Schlesynſkej) je týſcherſki Kurzeig žonu pſcheſupza Klaſchki ſatſelit.

Se Straßburga piſaja, ſo budžetaj 4. a 6. augusta taj woſomnikaj poſhweczenaj, katrajž je III. (tsecža) armeja na bitviſchcžu pola Weſzenburga a Wörtha ſtajic̄ dala.

Wjerch Bismarck je Křižingen wopuschcili a ſo ſe ſwojej ſwójbu na ſwoje ſublo Varzyn w Pomorskej podał, hdžej chze dleſchi čaſ wostac̄.

Austria. Nowowuſwoleny präzli měſčezanosta Skramlik je wot khějora woſtwjerdženje doſtaš, hacž runje je wot starocžekie ſtrony wuſwoleny.

Kak daloko njepſchecželſtwo wuherſkich Mladžarow pſchecživo ſſlowjanam a woſebeje pſchecživo tamniſchim ſſerbam dže, je ſ teho widžec̄, ſo je do Konstantinopla tójschto Mladžarow pſchischt, kiz ſu dobrowolnje do turkowſkeho wójska ſtupili, ſo bych u pſchecživo ſſerbam wojovali. — Njeje to ſměch a haiba, ſo Mladžarjo, kotiſiž cžebža tola tež kſchecžijenjo byc̄, ſo Turkami, týmle najhōrſchimi njepſcheczelemi kſchecžijanstwa ſo ſjenocža a ſ nimi na kſchecžijanow cžahnu.

Sa to w Čechach ſa ranjenych a khvých ſerbskich wojovarjow pilnje pjeniſej ſhromadžuju a tež wſchelake wěžy, kiz ſu ſa wobaſlenje ranow trébne. Nowiny „Politik“ ſu ſa dwě njedželi něhdže 5000 ſchěznakow na hromadžile.

Sa te ſerbske žony a džecži, kotrež ſu ſo Božnije a Herzegovinu do Avstrije cželk, ſo avstriſke knježerſtvo wjazy ſtarac̄ nočzysche, ale čzysche je nuſowac̄, ſo bych u ſo domoj wróciſte. Ale někto, hdžej je ſe wſchelak ſtronom blyſtce, ſo Turkojo ſo kſchecžijanami tola pſche wſchu měru žadlawje ſakhadžea, je ſebi to avstriſke knježerſtvo hinaſ pſhemysliſlo, a doſtanje kóžda žona na džen 20 np. a kóžde džecžo 10 np. a hewak 3 np. na hoſpodu. — Wjese ſchak to njeje.

Rumunſka. Tutón ſe ſſerbiu mjeſowaz̄y kraj, w kotrymž je hohenzoſlerſki prynz Körla ſ wjerchom, pod wſchitkym knježtvoſom turkowſkeho ſultana ſteji. Wjerch Körla ma tež dla turkowſkemu ſultanej kóžde ſetka ſummu pjenes jako dawk pſaciec̄ a dyrbí ſo, hdžej chze ſ wukrajnymi krajemi abo wjerchami něchto wuzinieč ſo wobsanknyc̄, předy kóždy raſ turkowſkeho ſultana wo dovol-

noścę prophyce. Taſte waſchnje paſ ſo Rumunſkim mało lubi a rumunſke miñiſterſtwo je teho dla na ſultana to żadanie ſtaſko, ſo by wón Rumunſkej wjazy ſwobodnoſeſe ſpožegiſt. Ale ſultanowi miñiſtrjo ničo poſchiwoliſi njeſzu. Duž budje ſebi Rumunſka ſ brónju to dobycę chyńcę, ſchtož ſ dobrymi ſłowami niđoſtanje; poſchetoz rumunſke wójſko dale a bōle pod brón ſtupa a ſo w hro- madu czechne.

So Rumunſka na wójnu myſli, móže jedyn tež ſ teho ſpóſnacę, ſo je ſebi rumunſke miñiſterſtwo w nowſkim čaſu tójschtu kano- now a granatow ſ Kruppowych fabrikow w Eženje wobſtaralo.

Rumunojo maja taſku rycę, kotaž je na staru rómsku podobna a teho dla ſo woni tež w nowſkim čaſu Rumunojo, to je, Ro- mienjo mjeniua. Hewak je w jich ryczi tež wjele ſłowiañſkich a starých dafſkih ſłowow. Jich kraj rělaſche hewak Moldawia a Wa- lachia. Te to jara plódny kraj a tam woſebje poſchenza jara derje roſeje.

Grihiſka. Tež Grichojo, kotsiž po prawym ſſkowjanow ni- ſlubuja, ſo hnadž tola tež někak ſe ſſerbami ſjenoczą, ſo bychu te turkowſke krajinę, kotrež ſ grichifkim krajom mjesuja a w kotrých wjele Grichow bydli, wot Turkowſteje wottorhnyli a ſ Grichifkej ſjenoczili. Po nowſkich powjesczach je grichifki kral porucził, ſo by ſo tójschtu wójſka pod brón powołało. To ma ſo po wuda- wanju grichifkich nowinow woſebje teho dla ſtaſę, dokelž chze tur- kowſke kuježerſtwo wulſej dželbje Čerkeſow dovolnoſcę dacę, ſo bychu ſo na grichifkich mjesach ſaſyndli. Dokelž paſ ſu Čerkeſojo ſ wjetſcha jenož rubježniſy a paduſci, kaž tež hrubi, krwielacznii ludžo, dha Grichojo taſkich ſužodow mēcę nochzedža a maja po taſkim najlepſhu winu, ſwoje wójſko na wójnu nohu ſtajicę.

Ruſowska. Ruſjojo ſ waſchniom, kaž general Černjajew ſ Turkami wójnu wjedże, abo wjele wjazy, kaž ſſerbia ſ nimi wojuja, ſpokojni njeſzu. Woni ménja, ſo taſte male wotdželenja wójſka, hdžej kóžde na ſwoju ruku ſtukuje, ženie ničo wulke dobycę niemoža, dokelž ſu poſchi wſchę dobyczačach tola poſhezo tak ſlabe, ſo niſperečela, hdžej tež tón zoſa, tak njerobiſja, ſo by ſo won ſaſo wróćcę niemoht. Poſchi taſkim waſchnju ſu drje wſchednię male bitwiečki a hnadž tež male dobycza, ale, ſchtož ſo dženža dobuđe, to ſo najbole juſſie ſaſo poſchěhraje, a poſchi tym tola tój- ſto ludži žiwiſenje ſhubi — a to zyle bjeſ wužitka.

Tola je w ruſich nowinach tež to ménjenje wuprajeue, ſo hnadž Černjajew abo ſſerbſki wjeric̄ ſ wopredka ſ dobrym wotpo- hlađanjom taſku malu wójnu wjedże, ſo bychu ſo ſſerbia předy ſ wójniskemu waſchnju poſchivuczili, hacž budža ſo wulke bitwy bicę.

W Ruſowskej ſo w zytrwach ſa dobycze ſſerbów nad jich niſperečzeli modla a ſo na wſach a měſtach dary ja nich ſklađuju. Po tym, ſchtož ſmy w ruſich nowinach w taſkim naſtu- panju cžitali, móžem ſprajicę, ſo je ruſki lud ſſerbam hižom ně- ſotre millions tolér w pjenjeſach abo w ſchatach, lekarſtwie atd. poſtaſt. Tójschtu ruſich lekarjow je ſo tež do ſſerbijs a Čorno- horj podało a wjele žonſkich, ſo bychu ranjenych wothladače.

Wónđano bě jedyn ſékar w Moſtwe woſjewiſ, ſo tež do ſſer- bijs pónđe a to na ſwoje khoty, ſo paſ chzetaj hiſcze dwaj druhi lekarjej ſobu hic̄, ale ſ temu pjenjeſ ūimataj a poſhezo byſchtaj na to dwaj třhazaj (tarhantaj) tolér trjeba byloj. A ſchtož chzyl tule dobru něž podpjerac̄, tón njech do wudawańje jenych tam- niſkich nowinow ſwoj poſchinostk poſezele. A hlaſ! naſajtra běſche w tychle nowinach cžitac̄, ſo ſu tam tſjo knježa kóždy po dwémaj tarhantomaj tolér poſtaſtali a běſhu tež mjenia tutych knježich wot- cžiſečzane.

Turkowska. Nowy turkowſki ſultan ſo poſhezo hiſcze nihdže ſjawnje njepoſaže a piſaja wſchelake nowiny, ſo je bkaſny a hlu- pikojty a pódla doſez khorowaty, dokelž je ſwoj roſom a ſwoju ſtrowoſeſz na palenzu a na žonſkich poſchibadžiſ.

Wuſnacze.

Na brjoſy ſečzti ſteji
Tu khejka małuſhka,
A w njej kaž róža w meji
Je lubſha ſaſečza.
O hdž bych mały czolniſt mět,
Dha bych po žolniczakach ſi njej jět
Žolniczakach ſleboronych. :::

Tam na ſeleniſ ſuzy
Bych lubſchej naſhezipaſ
Njeſapomničku dužy
A bych jej ſaſheptaſ:
Maſch wopokaſmo, najlubſha,
Ty ſwěza mojoh' žiwiſenja,
So ja eže ſlubuju. :::

O praj, najlubſha moja,
Mi ſ połneſ wěſtoſeſe:
Hacž wutrobicžla twoja
Tež ſa mnje njebiję. —
Ja tebi dženža poſchibam,
Kaž dołho džih a wodnych mam,
Eže budu lubowac̄. :::

J. Š.

Ze Serbow.

S Buduſhina. Kaž mějachmy ſaſidženy tydženj někotre dny doſez ſymne, taſt mějachmy tónle tydženj wulku horzotu ſ jažnym njebijom, a ſo taſte wjedro žnjenízarjam a twarzam derje lubjeſche. Prěnſhi ſu ſ nim ſpokojni, dokelž móža Bože žita cžim ſterje domoj woſycę, a poſleňſhi teho dla, dokelž ſo poſchi dobrym wjedrje derje twari, hdž runje na ſmalenje ſlónza niđiwaſh.

— Wot tudomneho wotkrieſneho ſuda bu 21. julija hoſpodařſki pomožnik Jan August Rabowski ſ Wuježka teho dla, dokelž běſche jeho niſkedažnoſeſe dla jedyn ežlowej wunrjel, ſi 4 měžacznemu jaſtwu woſhudženj. Mjeniujzy 22. julija 1875 bu w jenym woſy- nym ſahonje bliſko Trjebeńz pjeſar Michał Schmeiſ ſ Kheyna morw namakanj. S tutym běſche Rabowski wjecžor předy w Kriegelz hoſczenizu w Trjebeńzach ſylnje piſ a jako běſche ſo Schmeiſ zyle woſip, běſche jeho Rabowski na wós, ſa wjefenje doſheho drjewa poſchihotowaný, poſožil a taſt kheſſje jět, ſo běſche Schmeiſ ſtönčzuije ſi woſa panył. Rabowski bě jeho tam ſběhnyl a do woſza poſo- žil, hdžej bě na ſajecze Božeje rucęki wunrjel. Lekarjo měnjaču, ſo je wſche teho, ſo bě Schmeiſ woſip, tež to ſi jeho ſmijereži poſhalo, ſo bě ſo na taſkim woſu wjefi a ſi njeho ſ ſlónu na ſemju panył. — Hewak bu Rabowski wſche teho ſi 2měžacznemu jaſtwu woſhudženj, dokelž běſche ſ Kroschkez hoſczeniza w Kubschizach ſchtyri ſchynki kramył.

— ſ jeneje wſy wſche města Buduſhina nam wónđano džiwnu wěžku powjedachu. Tam je mjeniujzy jedyn herz, kotrež ma tſjoch ſynew, wot kotrých je ſo kóždy, kaž ſo wě, jene druhe leto narodžil, wſchitzy w hromadze paſ w měžazu augustu. To tež njeby hiſcze džiwno bylo, ale to je ſajimawe, ſo je ſo ſtarſhi pře- njeho augusta, druhi paſ druheho a tſečiho augusta narodžil.

S Kobjelnja. Tudy je 24. julija poſdraſtuſ Wicžaſeſ hólcž ſ mjenom Jan Bohuwěr do jeneje hrjebje panył a ſo tam ſatepiſ.

Sem'ska kharta herbjsko-turkowskeho wojsownischa.

Hdyž na khartu Evropy pohledaš, dha wuhladaš, jo město Budyschin hjes 32. a 33. gradom ranscheje dolhosće leži, so Herzegowina něhdže wot 34. do 35. grada, Božnija wot 35. do 37., Čjornohora wot $36\frac{1}{4}$ do $37\frac{1}{2}$ grada, Sserbija wot 37. do 40. grada a europiska Turkowska s zyla wot 34. pschezo dale k ranju hac̄ tam, hdžej Konstantinopel leži, nimale do 47. grada dožaha.

Hdyž teho dla runje pschipołduju k połodnju hladam a ho trochu k ranju swinjem, dha bychmū psches Austriju a Wuhersku hladajo najprjedy Herzegowinu a Božniju a sad̄ njeju. Čjornohoru wuhladali, hd̄y bychmū tele kraje tak s nashimaj woc̄jomaj widžec̄ möhli, kaž ſu na ſemſkej kharcze wotmolowane. Wot Božnije k ranju leži Sserbija a jej k ranju Rumania, kotraž něhdže wot 40. hac̄ do 46. grada dožaha. Wot tychle wschitich pomjenovaných krajow k połodnju leža te druhe europiskoturkowske kraje jako: Volharska, Rumelijska, Albanska, Epirus, Theſalija, Macedonia a Thrazia.

W Herzegowinje, Božniji, na Čjornohorje, w Sserbiji, kaž tež w namjeſnych stronach Volharskeje, Rumelijskeje bydla ſsklowjenjo ſerbiskeje narodnosće, w Volharskej a tež po wulkim džele w tych dale pomjenovanych krajinach ſsklowjenjo volharskeje narodnosće, w Rumanjskej woszehje Rumunojo (tola je tam tež tójschtio ſsklowjanow), w Albaniskej ſu Albanesjo, w Epirusu, Theſaliji, Macedonia a Thraziji je tójschtio Grichow, Turkojo bydla pak s wjetsha w mestach tola pak tež w někotrych krajinach po wjetshich dželbach na wzech.

W europiskej Turkowskej je

Turkow $1\frac{3}{4}$ milliona duschow,
Šklowjanow $6\frac{1}{2}$ milliona =

Rumunſkich	$\frac{1}{4}$ milliony	=
Albanesow	$1\frac{1}{2}$ milliona	=
Grichow	$1\frac{1}{4}$ milliona	=
Armenſkich	400,000	=
Zyganow	214,000	=
Židow	70,000	=

Po tajkim wſcho do hromady: 15 millionow 684,000 duschow. Armenſhy, žygani a židži bydla po zykej Turkowskej a je tam tež něhdže 50,000 Čjerkeſow.

Po wérje je tam

grichiskokatholſkich	$10\frac{1}{2}$ milliona,
romiskokatholſkich	— 874,000
mohamedanskich	4 milliony,
židow	— 70,000,
bjeswěriwych žyganow	— 240,000.

Wyshe Turkow ſu mohamedanskeje wěrh tójschtio Albanesow a něschto Sserbow w Herzegowinje, Božniji, w Volharskej a Rumelijskej.

S Turkow ſo wſchitzh wyschihhi civilni a wojerszy ſastojnizh bjeru a nižsze ſastojnista ſu tež s wjetsha w jich ružy. Žadyn khcheczijan nježmē ani ſastojnik ani wojak bycz a ma tole wuſankjenje kózde lěto s czežkim dawkom ſaplacjic̄.

Turkam je pak, kaž ſmū hijom horka pokasali, jenož $1\frac{3}{4}$ milliona a cži nad tymi druhimi narodami knježa. To pak je nje-naturſke, dokelž je jich knjeſtvo najhubjenſche, najhroſniſche a naj-hurowſche na ſwěcze. Duž žadyn džiw njeje, ſo chzedža jich tamniſchi khcheczijenjo ſkonečnje wotbycz a, jeli móžno, s Evropy wubiež.

Regulativ ja „Wehlez wuštajenja w Něčinje“. (Potraczowanje.)

§ 3. Kmani k saftaranju, w § 1 naspomnjenemu, a k podpijerańju s wuštajenja ſu tajz hori, kotiž ani ſami ſredki nimaja, ſo bytlu ſebi potrjebne wothladanje a lekarſku pomoz wobstaracz mohli, ani to wot ſwojich krajnych pscheczelow doczakac̄ abo hac̄ niemóža. — Hori, kotiž ſo hižom wot gmejnij podpijeraja, móža jenož tak daloko s wuštajenja podpijeru doſtač, hac̄ wožebite ſaftaranje, psches wobſtejnoscze wuměnjene, měru teho podpijeraja psches ſtupi, kotrež ſo jin wot gmejnij ſtač može. Tež ſo na tych khorach njedživa, kotiž ſu hižom w jenej hojerini ſ krajnſtaſtich ſredkow ſaftarani.

§ 4. Podpijera, kotrež wuštajenje pschi ſaftaranju khorcho w jenej hojerini ſpožeži, wopſchija połne ſaplačzenje wſchech wudawkow, ſa wothladanje naſtatych. — We wožebitých padach ſmědža ſo tež khorſt transpota khorcho do hojeruji zyle abo ſ džela ſ wuštajenja ſaplačzic̄, kaž něhdže trébne wožebite węzy ſarunac̄.

§ 5. Próſtwy wo podpijera w khoroszczi, kotrež maya ſo pschi wukonarju wotkaſanja wotedac̄, maya ſo krajkemu hetmanſtu wſchedpožožic̄. Próſtwy, kotrež ſo krajkemu hetmanſtu ujepoſzrebnje pschepodabža, maya ſo wukonarzej wotkaſanja dobroſdac̄a dla pschepodac̄.

Próſtwy maya ſo po prawym pižniu pschepodac̄; kóždej ma ſo pschipožožic̄: a.) napižane, k wérje podobne wopifimo wo wobje, powołanju, kaž tež wo wobſtejenjach ſwójby a ſamóženja khorcho, teho runja b.) wopifimo jeneho ſakonskeho lekarja wo bytnoſci khorcho, wo naturje khoroszcze a wo waschnju potrebneho ſaftaranja. Jenož w zyle niuſnych padach ſmě ſo pschijecze do hojeruji na khorſt wuštajenja bjes před ſtanjeneho podacža tychle wopifimow a wobſwědczenjom dowolic̄. Tola ma ſo potom jich poſdžiſche pschinjeſenje tak rucze, hac̄ móžno, ſtač. — Wo kóždym pschiwolenju pschepadženja jeneho khorcho do hojeruji ſo wot krajkemu hetmanſtu pižane wopifimo da.

(Słonečenje pschichodnje.)

Nowſche wójnske powjescze.

Cži, kotiž ſerbſke wójſto psches ſerbſke mjeſy abo tola na ſerbſke mjeſy pschecživo Turkam pójſlachu, ſu nětko, kaž ſo ſda, ſa tym pschichli, ſo wopak na tym činjachu, hdyz zyle wójſto na pječ dželbow roſdrjebiču. Nětko, kaž ſo ſda, je to měnjenje móz dobylo, ſo budje drje lěpje, hdyz ſo tele pječ dželby po móžnoſci do jeneho ſylneho wójſka ſjenocža. Tole měnjenje je teho dla tež najſkerje na tym wina, ſo je general Čerkejajew, hac̄ runje jeho nichtón k temu njenuſowaſche, ſwoje lěhwo njedaloko Niſcha wopuſchcžit a ſo k Saſeſarej ſežahný, a teho dla tež te druhé wojerſke dželby k ſebi bližachu.

Jana wulta bitwa ſo ſtaſa njeje.

S Zary pižaja: Šſerbski ſplah Kucžanow, kž pódla Čzornohórzow bydli, bu 24. julijsa wot 1500 Turkow nadpanjeny. Takto to Čzornohórz ſhoniču, woni Kucžanam k pomozh pschiúdžechu a Turkow tak ſbiču, ſo dyrbjachu cži hac̄ do Podgorizy cžekac̄.

Cyrkwinske powjescze.

Kſcheczeni:

Petrówſka cyrk: Martha Margaretha, Bohuſtawo Horala, pohonča, dž. — Ernst Jan, Hendricha Moritz Horala, wobdylerja, ſ. — Ernst Richard, Jana Bohuſtawa Rencža, reñiſſko miſchra a wobſedžerja hoſezenza „k polměhazej“, ſ.

Michałſka cyrk: Hilžbjeta ſda, Koral Augusta Bartuſcha, murjerja pod hromom, dž. — Mwin Marz, n. ſ. w Dobruſchi. — Koral August, Koral Bičzja, wobdylerja w Hrubieſkičach, ſ. — Emma Chrystiana, Jana Michała Pjetechli, khežtarja pod hromom, dž. — August, Ernsta Winklerja, wobdylerja na ſſokolz, ſ. — Helena Paulina, Jana Augusta Föriſtarja, khežtarja w Brzowje, dž.

Katolicka cyrk: Jan Paweł, Handrija Baruſcha, ſhewza a khežterja, ſ. — Maria Madlena, Michała Biedricha, wobdylerja na Židowje, dž.

Smrječi:

Džen 14. julijsa: Jurij Marz, kral na Židowje, 6 m. 11 d. — 15., Albert Jurij, Handrija Matti, mětječana a krawſkeho miſchira, ſ. 3 m. 1 d. — Paulrij August Sommer, ſchtrypat na Židowje, 52 l. 5 m. — 17., Jan August, Jana Roſtova, živnoſcerja w Wurizach, ſ. 9 d. — 20., Maria Mađlena, Michała Biedricha, wobdylerja na Židowje, dž. 1 d.

Wlačiſna ſitow a produktow w Budynſchinje.

22. julijsa 1876.

Šitowy dowos: 3990 měchow.	Na wikač		Na burſy	
	wot	hac̄	wot	hac̄
inf. np.	mt. np.	inf. np.	mt. np.	
Bičenža 50 kilogrammi	11	43	12	68
Rozka = =	9	33	9	81
Veczuien = =	8	33	8	99
Worbz = =	10	—	10	40
Hroč = =	11	11	11	36
Woka = =	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—
Jahly = =	12	—	—	—
Hejduschka = =	15	—	—	—
Berny = =	—	—	—	—
Butra 1 =	2	30	2	50
Sſyno 50 =	4	—	4	20

Kóřz piženij po 170 punt.: 19 martow 43 np. (6 tl. 14 nřl. 3 np.) hac̄ 21 mt. 50 np. (7 tl. 5 nřl. 5 np.) — Kóřz rožki po 160 puntach: 14 mt. 92 np. (4 tl. 29 nřl. 2 np.) hac̄ 15 m. 69 np. (5 tl. 6 nřl. 9 np.) — Kóřz jeczmjenja po 140 puntach: 11 mt. 66 np. (3 tl. 26 nřl. 6 np.) hac̄ 12 mt. 58 np. (4 tl. 5 nřl. 8 np.) — Kóřz worba po 100 puntach: 3 tl. 10 nřl. hac̄ 3 tl. 14 nřl. — np.; hróč: 3 tl. 21 nřl. 1 np. hac̄ 3 tl. 23 nřl. 6 np.; woka: — tl. — nřl. — np.; jahly: 4 tl. — nřl. hejdusche trupu: 5 tl. — nřl. — np.; berny: — nřl. — np.; butra: — tl. 23 nřl. hac̄ — tl. 25 nřl.; ſyno po 100 puntach: 1 tl. 10 nřl. — np. hac̄ 1 tl. 12 nřl. — np.

Ežahi po ſeleſnižy.

Se Šhorjelza do Draždjan.

Wojſeſd ſe Šhorjelza	140	30	525	755	1115	245	515	715	1025
Lubija	25	335	65	840	125	335	550	80	115
Budynſchina	255	45	645	915	1240	410	620	840	—
Vilſtopiž	spěšnhy čzah	430	720	950	115	445	645	910	—
Radeberga	—	50	750	1025	150	520	725	945	—
Wojſeſd do Draždjan	345	525	820	1050	215	545	740	1010	—

S Draždjan do Šhorjelza.

Wojſeſd ſ Šhorjelza	620	915	1210	340	50	80	1115	1227
Radeberga	75	955	1245	415	535	830	1145	—
Vilſtopiž	740	1030	120	445	615	95	1220	—
Budynſchina	810	1115	20	520	650	945	1265	14
Lubija	60	90	1145	240	60	730	1025	130
Wojſeſd do Šhorjelza	645	940	1225	315	640	810	1115	210

Ežahi hornolužiskeje ſeleſnižy:

Kohlfurt	530	1010	430	—	Šſotolza	1024	410	810
Hórla	622	1046	55	—	Rukow	1042	431	840
Miſla	633	1055	513	—	Wilow	1056	447	90
Wilow	649	117	524	—	Mückenberg	1115	510	929
Wujſeſd	726	1127	544	—	Ruhland	545	1135	528
Las	744	1139	555	—	Wužoti Bulow	64	1148	544
Wojerezy	810	1225	613	—	Wojerezy	631	126	610
Wužoli Bulow	840	1223	681	—	Las	653	—	628
Ruhland	915	1235	648	—	Wujſeſd	716	1282	642
Mückenberg	929	1248	686	—	Wilow	744	—	75
Wilow	948	13	714	—	Miſla	83	1259	716
Rukow	102	119	727	—	Hórla	820	1,	728

Wilow je Elſterwerda, Rukow je Liebenwerda a Šſotolza je Falkenberg.

Wo Paul Kneiselowej wložkowej tinturje.

Kenjejej P. Kneifelaj w Draždjanach. — Ta wot Waschnoče wunamačana wložkowa tintura je mi warjadne izzubzy čzinita. Hac̄ rmine je wypadawanie wložow w naszej kwojbje herbiske, je ho tola po krótkim nałożowanju nowy wložkowy rost na dotal hołych městach saložit. Wam i tutym dżak prajizh jawoštamu — Richard rycerz i Ense-Sachs, rycerzkubler, 21. haperleje 1876.

Hornju tež i lektářskeje stroju najlepje poruczeniu, absolutuje nieschködnou tinturu ma jenož na píchedanu w Budyschinje Heinr. Jul. Linda w flakonach po 1, 2 a 3 markach.

Po sprawnych placzisnach poruczam ſwój derje wuhotowanu ſkład bělých tworow, jako:

wušchiwane ſpodiue žukuje, ſtulpy a thornarje,
cremie=ſchawle, dale
gardinh, židžane mulle, chiffon a
ſhirting, pitej a drastnu gazu atd.

Tež mam wulkı wubjerk mužazých ſchatow, jako:
hornje koſchle ſe ſhirtinga a platu, manscheth,
thornarje a chemiſeth.

Moritz Höniger

na herbiskej haſy čzo. 29.

R w u ſ h y w u

poruczam: dothi ſchlesynti kołodžij (folij), hróč, wot i a hejduschtu, wſcho w najlepſeje tworje a po wſhomóžno najtunishej placzisuje.

K. Preiſer

na róžku žitných ſikow w Budyschinje.

Pišanu papjeru — konceptnu papjeru — poſtsku papjeru — lístne wobalki — pjenježne konverty — pjera — wołojki — pjerodžerzele — tintu — gummi — notiz-knizki — pjenježne toſthki — pjerokalhezki — piňanki a zejchowanki — kraje khardt — atlasy — ſchulske ſeženowe khardt — wobrasowe lístna — fotografie — wołijobarbne wobrasy — ſpěwniki — muſikalije — kniharske knihi — ſchulske knihi wſchech držinow — ſt. gosławskie hrajne khardt, přednia a ſadna ſtrona ſ. wołijo-čiſtej, po wopſchijeczu (Špiel) jenož 92 np. a drožſho ſe ſakſkim ſchtemplom, — wechſlowe formulary, dñzent po 15 np. porucza w jenož wubjernej dobroſezi po wſhomóžno najtunisich placzisnach Arthur Scholza w Budyschinje, na Haſchiz haſy (Gosch-wiž) 700.

G. Joachim, Atelier sa ujeboloſne jaſhadzowanje ſubow, operazije ſubove, plombirowanie, czíſcenje, ſahnacze ſubholenja atd., w Budyschinje, na ſmutsknej lawſkej haſy 120 pola t. pjeſkarja Klingsta. K ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Sahojenje klepoſcze, po najwějczijim, bjesboſojnym a bjesoperowanych. Wozdolek Dr. K. Weller sen. w Draždjanach (Victoriastraße 4.)

Pschi potrjebje

ja kamjente wuhlo ſe ſtepienju lokomobilow, brumizu, kalk a wſchē hnójne ſredki najlepſeje dobroſeze a po najtunisich placzisnach poruczam.

H. Grieshammer

ſe ſkładom na budyskim dwórnischem ſe napſhęcza ſublotubje.

Be wudawni „Serbiſich Novin“ je ſe dostaczu:

Ernst a Albert,

rubjenaj ſakſonſtaj prynzaj. Werny podaw ſi lěta 1455. Po F. Schmidtu, herbzy na-pižal h. Jordán, wuežer a kantor w Po-vojzach. 30 np.

Napoleon I.

a jeho wójny. Spižak J. A. Bohonež. 50 np.

Oberlin.

Težo živjenje a ſkutkowanje. I. 25 np.

Aſchizne wójny.

25 np.

Nadpad pola Buſez.

25 np.

Jakub

abo Bože ſkovo dyrbi w človjeku živjenje doſtačz. Wot K. Kulmana. 25 np.

Genoveſa.

Rjane powiedanczto ſe stareho čaža. Sa herbiske maczerje a džecži pſchelozit M. Hörniſ. 50 np.

Robinson.

Rjane powiedanczto, woſebje ſa mlodych lidži. Wot K. Kulmana. 50 np.

Zahrodnistwo.

I. džel: „Ssadowa ſahroda.“ Roswneženje wo plahowanju ſahdowych ſchomow a ferrow. Spižak M. A. ſrat. 60 np.

Gród na ſhorjelskej horje Landskrónje

abo Bože wodženja ſu dživne. Powiedanczto ſe starých čažow wot J. B. Muzinkfa. 25 np.

Swěrnaj ſu ſrodaj.

Powiedanczto ſe herbiskeho živjenja wot J. B. Muzinka. Š pſchidawkom: „Straſchna twartira w Franzowſkej.“ 40 np.

Spěwy ſa herbiske ſchule.

Prěni a druhí ſeſhiny. Štromadzene wot K. E. Pjeſkarja. Kózdy ſeſhiny 25 np.

Gustav Adolf.

S jeho wobraſom. Wot K. Kulmana. 75 np.

Bohumil.

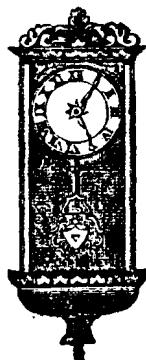
Rjane powiedanczto ſi třizečilétnje wójny. Wot K. Kulmana. 25 np.

Bonifazius.

Živjeniſki wobras ſe ſaſtarſich čažow. Wot K. Kulmana. 25 np.

Khwalba Boža.

Wiatnacze hymnow. Wot hrabinki Amalije Riesch w Nieswaczidle. 30 np.

Balduin Scholza, czasznikar

w Budyschinje na Hirschbachy 700

porucza swój bohacze wihotowanym skład czasznikow po spodzivne tunich placzisnach, jako:

szleborne cylindrowe czaszniki (legerie) wot 15—36 markow,
szleborne a stote ankrowe czaszniki wot 24 markow hacj 300 markow,
regulateury wot 24 markow hacj 90 markow,
szewne czaszniki wot 3 markow hacj 20 markow,
pendule po 150 markach w najnowszych mustrach,
czasznikowe rycerzaski se szlebora, talmija a doubleja po jara tunich placzisnach.

Rukowanie 2—5 lat a prawo wumienienia. — Porzedzenia so sprawnie a speschnie wobstaraja.

Mój, wobscherny skład wszech puczowanissich potrjebnoszow, jako kosz, wiżaze tosche se stoła a kože, puczowaniske ucceszair, taž tež frótke a galanterijowe twory, dale wurejsane drzewiane węzy a hrajki porucząc po tunich placzisnach k dobrocziwemu wobledżbowaniu.

Moritz Höninger

na herbstej hirschbachy 29.

Wypśchedawanie dla fastacza khamow.

Wot dzenijszeho dnia so wschitke draſtowe tkaniny, faktury, pikeje, ſukna, lazy, bukſtiny, wóſkoſukno, podſchiwki, jak i atd. po jara tunich placzisnach wypśchedawaja.

W Budyschinje, na bohatej hirschbachy č. 62.

Julius Geyer.

= W khamach so herbsti ryczi.

Palenz!

Mój hizom dawno jako wubjerny a cziseje kłodżazn

czisty palenz,

taž tež wschitke družiny dobrych palenzow ja ſi tutym knjezam ratarjam a ſaſopſchedawjam poruczejo naſpominam a po najtniſzych placzisnach pschedowanam.

J. T. Glien na zitnych lalkach.

Knižki

„Die Abendröthe“, taž tež „Wet- ſtimme mit Predigt“, prēnsche ja 12 np. a drugie ja 10 np. ſu hizheje k dostaczu w Budyschinje pola knjeza Rößgera, knjeza Gelby, knjeza Weißera a tež we wudawańi Serb. Nowinow, w Lubiju pola knjeza Göhdy a pola knjeza Flemminga.

Grotowe hofdże.

So vych moj skład wszechakich hofdžow trochu wurumowak, pschedowanam ja wot dzenijszeho dnia.

4 zole dolhe (latowe hofdże)
po 4 tl. 25 nſl. ſa centnar a po 15 np.
a punt.

Wosport. J. G. Poetzschka.

W Budyschinje na Hirschbachy 700

porucza swój bohacze wihotowanym skład czasznikow po spodzivne tunich placzisnach, jako:

szleborne cylindrowe czaszniki (legerie) wot 15—36 markow,
szleborne a stote ankrowe czaszniki wot 24 markow hacj 300 markow,
regulateury wot 24 markow hacj 90 markow,
szewne czaszniki wot 3 markow hacj 20 markow,
pendule po 150 markach w najnowszych mustrach,
czasznikowe rycerzaski se szlebora, talmija a doubleja po jara tunich placzisnach.

Rukowanie 2—5 lat a prawo wumienienia. — Porzedzenia so sprawnie a speschnie wobstaraja.

Leżomnoſcze

wszech druzinow horjebjerje k upjenju, pschedaczju abo pschemienjenju,

taž tež kupowanie a pschedawanie pjenieżnych papjerow

wszech druzinow

Robert Thronicker w Rakezach.

Wosjewjenje aufzije

w nastupaju pschedawania trawy a wosha po ložach na leżomnoſczech, k rycerzkuſku w Hermancezach kluſchazyh a to

wutoru 1. augusta t. I.

na knjezich lalkach, wot knjeſtwa w Dréwzach pschedawanych a něhdze 60 jutrow woschijazych, ſ dobom tež někotre ſahony hatneho a polneho wosha.

Shromadžisna dopoldnia w 9 hodzinach w forezniie w Dréwzach.

Piatk 4. augusta t. I. na tak mienowanych halowych lalkach, něhdze 70 jutrow woschijazych.

Shromadžisna pschi hermančanskim mlynje dopoldnia w 9 hodzinach.

Sarjadniſtwo rycerzkuſla w Hermancezach.

Schimmrigk.

Zenu kluſobnu holzu, kotraž može borsky ſtupic, pyta knjeni geometerka Nanſtowa na nowoſaljskej droſy w Budyschinje.

Na rycerzkuſle Šplóſku pola Budyschyna je rjany len na körzu wužycza na pschedan.

W Huzinje je khejia č. 28 ſ 5 körzami pola na pschedan a je wschitko dalshe tam ſhonicz.

Dokelž bym ſo do Draždjan pschedydlit, je moja nowonatwarjena khejza č. 7 B. w Leſchawje k pschenajeczu. Wſcho dalsche je ſhonicz pola k. tublerja J. Smolky w Leſchawje.

Jan Bajer.

Zedyn ſchliſs bu psched krotkim czasem namalany a može ſo po ſarunaju wužogka ſaſo dostacj we wudawańi Serb. Nowin.

Sporuſch

kupuje po najwyſchiszych placzisnach
hrodowſka haptyla
w Budyschinje.

W o s j e w j e n j e.

Miejsce drugiego wieżerza północnej budowli ma być budowany abo pośrednio wobec wieży. W tym siedziba wieżnika w gotowych pjeniesach 810 hrywien; k tutej siedzibie dostanie nowy wieżer horyzontalne wobyczenie a drzewo w dołączanej mierze. Wszystkich sąstawnistkich dochodów w gromadzie będzie k najmniejszym 1050 hrywien. Tón ras ma podpisany zobowiązani prawo powołania, na którego chodzić, k iż wo to schulske jaśtojstwo rodzą, wobroczie.

W Hornim Habsku 25. lipca 1876.

Wieżekubler Ch. H. Neddelen
jako zobowiązań.

Barlińsko-koloniańskie wójtostwowe stowarzyszenie w Barlinie.

Satładuń kapital: jednać millionów marków = dwaj miliony tolerów.

Savesczenja północnej strach wszelkich drużinów będzie po tunich a twierdzych prąmianach wobeczą.

Wójtostwowe schodowania namakają po speschnym regulowaniu też speschnie wypłaczenie.

Prospekty a sawesczenijskie formularzy siedem podpisaneho darmo k dostępu.

K wobstaranju sawesczeniom a k dawaniu bliższeho wukasowania będzie porucza-

agentura: Carl Nather,
w Budyschinie na schulerowej habsy 357.

W o s j e w j e n j e.

Dokelż bym dżenja moje dżenaczelne miasto pola firmy J. G. Bock tudy w o-
puścili. Bym wot netk tudy żam

dżelanie mużazeje draſty

sapoczął a poruczął k tedy k sejczyżn wójtostwie mużazeje draſty se zlubieniom naj-
sprawniejszego, najlepszeho, najrzeczniejszego a najtuniszejszego pożłubienia.

W Budyschinie, 17. lipca 1876.

Carl Rincke, krawski mistrz,
na rózowej habsy w 2. poszchodze.

Po poruczeniu Dr. Bocka wot Frey-
gangia w Lipsku dżelane żelcośredki sa blę-
dawnych, na krwaknnych, huchich, blabych,
na myślach a nervach blabych, kaj też k
psychoprezenju psychotracja jędzie
żeleſoliueur, blesku po 150 a 75 np.,
żeleſomagenbitter, blesku po 100 np.,
żeleſohrop, blesku po 75 np.,
żeleſocholadu, pakiet po 200 np.,
żeleſobonbon, pakiet po 40 np.,
porucza Heinr. Jul. Linta,
na hrodowskiej habsy 338.

Sbożomny je,
Schioż niesabidże,
jedyn lóž minichowskie jubilejskie lotterije
pola mje kupicż a ja mój sa 2 marzy bies
5000 dobytkami wot 5 habs 15,000 markow
dobycz móže.

M. Weiser
na żitnej habsy.

Kedźbi!

Zutaje niedźeln kolbażnywukulenje w
Rachlowie.

W. Döck.

Na bukieżansku Bježadu.
Tón tydzień cziatach Nowinu
A trzechich jedyn nastawę tu,
So Bukieżenjo Bježadu
Ssu założili Serbowie.

Ja wjele żwoża winczaju
A wschitko dobre popiszeju
Haj, dżerżęce kruče w gromadu
A lubujece żo bies żobu.

Psihi wschitkim, schioż Wy czinicze,
Sso też na żyrtej dopomieczę
A czesczczę swoich duchownych
A wuczterow też dżelowych.

Tak Bježada Wam poślużę
Niz jenoż żwetne wjeżela,
Tak budżet Sserbam k wuzitku
A k czesczji Bohu wjerischnemu.

Wschedzka
jażoneżansko kasiña.

Wójt sa żlysczenje
sahoi hlychość, hdyż nieje psychinarodzina,
wot haptkarja Chopa w Hamburgu
blescha 1 m. 80 np.,
wot haptkarja Conrada w Nürnbergu
po 1 m.
ma na pschedan Heinr. Jul. Linta
na hrodowskiej habsy 338.

Wójt biele żlicze, kaj też wu-
schewanie mienow tunjo a rucje
wobstaro

Emma Kummerowa

w Budyschinie w minisczej zyrki 250.

S tutym najpodwolnijszo wosjewjam,
jo żym żo tudy jako pschistaja żona
sażydlika a żo teho dla eżeszenym knej-
stwam, kaj też tym, kaj żane miasto abo
blizszy płyta, najpodwolnijszo porucząm.
Moje wobyczenie je na smutskiej law-
skiej habsy 120, po 2 skhodomaj.

Marja Grubertowa.

Psihi rowie
niebo Hanh Marje,
Jana Sendy w Malechczach,
mandżelskieje dżowki;
wumreje w Pomorezach, dżen 12. lipca 1876,
6 let stara.

Ręplacze, starschi wurudżeni,
So je Wam dżowka wumreja,
Woj ujemohłaj to dacż ji żenje,
Schioż wona netk je dostała;
Smiercz dżeszcza, wona troštna je,
Wschak wono żbóżnoče dostonje.

Sso ujerudżtaj, so wona nieje,
Tam we Waj domje wumreja:
Też pola naš duch mera kryje
Te rowy, hdżez czi morwi spja;
Duz dha też wona s merozi spi
Na bukieżanskim kerchowii.

Dom dżeda, wonki lubowajo,
Bé na czaſ wot nim wostała;
Zow wschitkim radoşeż shotowajo,
Wschek lubożeż bē ſej dōyla,
Habsz nienadżuży żastupi
Ta žmierz po krótkiej khoroseżi.

Tak ju tón Sbożnik lubowasche,
So ſahe dom s njej khwatasche;
Tani wón ji miasto shotowasche,
Ju kwaſnu draſtu woblecze,
Se ſłotej krónu na hlowi
Waž budżet witacz po žmierzeži.

Row jejny husto wobkriepjeny
Bdże s dżeda, wonki żylsami;
Wschak, hdyż bě ſej wojciech
Tu budżet, wonaj w gromadzi
Psihi jeje rowje khowanaj
Szej wotpočzwacz żadataj.

Tak dżemny wupyschież row jeje,
Wschak wona husto prajesche:
So dżeda, wonki row wot nieje
To wupyschenje dostonje.
Piszes tute żłowa wobdawa
Row jejny — niesapomniczka!

Dwé młodej holzy s Pomorez.
A. Sch. A. Sch.

Štvrtoletna předplata
we wudawarni 80 np.
a na němských póstach
1 M., z přinjenem do
domu 1 M. 15 np.
Kózde číslo pláci 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja
so we wudawarni Serb.
Nowin'na róžku zwon-
neje lawskie hasy číslo
688 wotedać, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 32.

Sobotu, 5. augusta

1876.

Turkowske žurowoſeže.

S města Sofije, hdźež běchu někotři wobydlerji s wokolnych bolharſkich wžow cžekli, pižaja němskimi, we Winje wukhadžazym nowinam „Presse“ blédowaze: „Lědy bě ſo ſacžniſto a my běchmy ſpacž ſchlí, počzachu naſche pžih ſchęzowkačž a wucž a třelenje ſlin-tow naž wubudži. „Turkojo do wžy třeleja!“ ſe wšichc̄h stronow wołachu a wſchitzu po wžy wokoło běchahu, ſo bychu něhdže wucžet namakali, ale Turkojo běchu wjež ſo wokoło wobhadžili. Se wſchitc̄h stronow ſulk do naž lětachu a ludžo a ſkočzata do kře-džiñy wžy cžerjachu. Richtón ſebi radu njewjedžiſe; cžlowejkojo wołachu a ſkot rujesche a bječesche. My ſo ſa ſkotom pſched ſulkami někak khowachym a to drje ſo tež tak dolho hodžesche, hacž běſhe cžina. Tačo běchu pak Turkojo wjež ſapalili a naž derje widžecž móžachu, ſkoró ſóžda ſulka trjedi.

Dolho njetrajesche a ſo wjele ranjenych na ſemi walesche. Sewſchitc̄h bołow Cžerkežojo do wžy nuts cžerjachu. Tich běſhe na 2000 muži a běchu pod kommandom Delibekira ſ Plewny pſchi-ſchi. Woni ſo na naž walichu, ſchědžiñzam, žonam a džecžom hlowy ſwotrubowachu, roſrěſachu jím brjuchi a ſ nich cžrjewa wu-torchachu a wžichc̄h w hromadze na bok mijetachu.

My mužojo, něhdže 200 do hromady, běchmy kije, motyki, ſe-keri a ſhtož naž runje do ruki padže, wſali a ſo pſches tych mor-darjow pſchreibimy. Dokelž Cžerkežojo puež ſady naž hnydom ſa-racžihu, dha ſchědžiñz, žony a džecži w jich možy wostachu a buchu wžch ſlónzowani. Tačo bě wžho ſrubane a Cžerkežojo w paſažeji wžy wjazy wutracž němožachu, naſche howjada a wozzy do hromady ſehnachu a je ſi mlodymi holzami, kotrymž běchu ruzy ſwjasali, ſe wžy honjachu. Tych holzow běſhe dwajachthrzecži a hiſcheze dženža njewěmy, hdźe ſu je dohnali.

S Nowoſela, taž naſcha wjež rěka, Cžerkežojo poſt hodžinu dale na wjež Kriwjenik, kiž ma tſi ſta domow, cžehnjechu a tam runje tač ſakhadžachu. Wot tam podachu ſo do wžy Batoſhowa, kiž ma poſtečza ſta domow. Tež tule wjež ſpalichu a w njej tač ſakhadžachu, taž w tymaj přenjchimaj. Tute tſi wžy mějachu wjele ſkotu, kotryž ſu Cžerkežojo wſchitkón wotehnali a Turkam a Židam ſa tuni pjenjes roſpſchedali. Tač cžinjachu tež ſ naſhimi mlodymi holzami, kotrež w turkowských městach a wžach pſchedawachu a te, kotrež pſchedacž němožachu, ſa pjenyes ſi njepočzivocži pſchenajachu.

W Božniji Turkojo tež tak ſatrashuje ſakhadžaja. Fechim-Effendi tam ſe ſwojej cžródu mordujo a palo wokoło cžahasche a ſu w Ratiwje 90, w Ššokolowje a Pawicžu 150, w Perwanu, Timaru a Biskawizach 300 wobydlerjow, ſi džela doroséjeni, ſi džela džecži pſches Turkow žaſožueje ſmjerze wumrjecž dyrbjeli. Maj-rjenſche mlode holzy Fechim a Ali ſa ſebje wobkhowaſtaj a te druhe bjes ſwojich ludži roſdželischtaj.

Podobnje je Omer w Majdanje ſakhadžaſt. Wón a wěſty ſbrahím ſi wulcej cžrjodu Turkow do Majdana pſchicžezchtaj, hdźež běſhe runje hermanek. Woni tam kſchecžijanow ſi třelenjom a ru-banjom nadpanychu a wjele kſchecžijanow ſlónzowachu. Tač ſu tež w Prjedoru cžinili.

Jedyn dopišowat (correspondent) jendželskich nowinow „Times“, ryčo wo tym, ſhoto Sſerbija wo Žendželčjanach měnja, blédowaze pſiche:

„Wojny,“ rjetny w roſtrycžowanju jedyn ſdželany Sſerb ſe mni, „podobne tym, kij ſo wjedzechu bjes Franzowskej a Němskej, abo bjes Žendželskej a Franzowskej na jenej, a Ruskej na druhéj stronje, ſu niesprawne wójny bjes kſchecžijanskimi bratrami a bjes zivilisirowanymi ludami, a wone ſi zyla bycz njedyrbjale; ale nět-cžiſha wójna je woprawdžita, sprawna wójna pſchivivšowarjow Jeſom Chrystia pſchecživo wohidnemu Turzy, kiž je pſchecžwecženy, ſo najlepſhi ſredk, jeho kſchecžijanskich poddanow dobycz, we wutupjenju kſchecžijanstwa leži. O! jeli-ſo by jendželski lud widžecž móhł, jeli-ſo by wón pſchitomny bycz móhł pſchi wonjecžescženju žonow a holzow pſched wozjomaj jich bratrow a mužow, jeli-ſo by wón widžecž móhł, tač Turkojo žonſkim nadra wureſuja, tač woni male džecži do wóhnja mijetaja abo do kruhov rubaja pſched wozjomaj jich mrějazych macžerjow — žane orientalske prafchenje njeby jendželski lud wotdžeržowaſt, žadacž wot jendželskeho kniežer-ſtwa, ſo by ſo wotwobročilo wot ſaklateho turkowskeho kniežerſtwa!.. Bjes pomožy Žendželskeje, bjes požčonkow, kotrež je ſo turkowskemu kniežerſtu radžilo tam ſwjeſz — by wone hižom dawno w Eu-rope wjazy njebylo. Někto wone, po sprawnej woli njebjes, roſ-paduje po kruhach, a žane orientalske prafchenje, žana diplomatiſa je jeho dontej wutorhnyči njemóže.“

We Widinje ſebi někotři Cžerkežojo to wjeſeče cžinjachu, ſo hlowy, kotrež běchu ſaraženym Bolharom wotřali, konjom ſa wo-puſche pſchivivjaſchu a po hoſdatym pleſtrje ſa ſobu wlečzechu.

Pſched Waroſhom njedaloſto Widina Cžerkežojo wowežerja ſaraſhchu a wozzy wotehnachu; ſužodnu wjež druhy Cžerkežojo nadpanychu, starých mužow a stare žony do reki Donawy ſmjetachu, mlode žony a holzy pak wonjecžecžihu abo wotwiedzechu, ſo bychu je pſchedali. Ženu mlodu holzu, kotrež ſo na wžch ſa-pjerasche, woni ſa nohi požbývchu a ju potom wukutlichu, taž ſwinjo. — W tamníſchej wokolnoſci je pſches 60 wulcích wžow wutupjenych a jich wobydlerjo, kotrychž běſhe ſi najmjenſha wokoło 20,000, ſu pak ſlónzowani, pak do jaſtwa wotwiedzeni a mlode holzy ſu roſpſchedate. S někotrych wžow ſu ludžo do baſtanſkich horow roſežekali, ſi druhich pak jenož mlodži mužojo.

W Otlukowje, kiž mějje 8000 wobydlerjow, jenož hiſcheze 10 khežow ſteji, wot 6000 wobydlerjow wžy Batafa je jenož 900 pſchi žiwenju wostało, Peruſchtiza w roſpadanſtach leži.

Swétne podawki.

Němske khězorstwo. Sakske wojerske towarzstwa mějachu san-
dženu njedželu swoju lětnu shromadžišnu w Draždjanach a bě ta
řama nimale wot wschitkých prjódkslejerow tajkých towarzstwów wo-
pytana. Wuradžowanja ſo dopoldnja w 10 hodžinach ſapocžachu
a popoldnju w 4 hodžinach ſo ſkonečišu.

Ssoboto 29. julijsa vlyſt do dwora kublerja J. C. G. Kraužy
w Kunnersdorſje pola Kameniža dyri a domiſe, kaž tež hródze do
prócha a popjela pschewobroči. Dokelž nichtón doma njeběſche, je
ſo wſcha domiža nadoba ſpalila a tež 145 markow pjenies.

Kral Albert a kralova Karola chyzſchtaj 5. augusta Schwaj-
zarſku wopuschecž a hacž do 5. augusta w Mnichowje pschewywacž.

Biskopſke guſtar-adolfske towarzſto je wónano tſi ſwoje ſobu-
ſtawy k temu wuſwolišo, ſo buchu je pschi generalnej ſhromadžiſnie
draždžanského klowneho towarzſta ſastupili. Wufwoleni buchu farař
Imiš ſi Hodžija, farař Ženč ſi Palowa a wychiſhi wucžer Pacha
ſi Biskopiz. Tež wobſanký towarzſto, ſo ma ſo wot nahromadže-
nych pjenies 80 markow k twarbiče zyrkwiſe we Lupej daricž.

Draždžanska tak mjenovana ptacža ūka je ſo tón tydženj
wotdžeržala a bu nimale tak wopytana, kaž hewak. W jenym tych
zeltow, hdež je ſnadž ſa 3000 ludži města doſč, je ſo přenju
njedželu něhdje 15,000 koſbažow ſjedlo. Voní běchu jich tam 18,000
ſjedli.

W Roderiſku pola Auerſbacha je ſo 30. julijsa Meißnerez
pschadowrja wotpaliſa. Teho runja buchu twarjenja ſuſodneho
Solbericherz kubla wot wohnja wutupjene.

We Weißcliu pola Plauen a bě ſebi jedyn dželacžer ſchecž
cigarow kupil. Žako běſche jenu kuricž pocžal a ta khětro hroſnje
wonjeſche, ju wón ſi ſezej ruku ſi huby wſa. W tym wokominkenju
cigarra roſbuchny a jemu wot dweju porſtow dwaj cžlonkaj wot-
torhny. Wone ſo ſda, ſo je dynamit w tej cigarrje byl.

Š Barlina pižaja, ſo němſkemu khězorej gasteinske ſupiele derje
thja. Němſki poſkłanž, hrabja Stollberg-Wernigerode je k njemu
do Gasteina pschijel. — Němſki krónprynz a jeho knjeni mandželska
ſtaj do Mnichowa (München) pschijelo, ſo byſchtaj tamniſhu wo-
braſowu wuſtajenju wopytalo.

Braſiſki khězor Pedro (Petr) a jeho knjeni mandželska ſtaj
do Heidelberga pschijelo. Wonaj najkerje tež Barlin a Draždžany
wopytataj, po cžimž ſo khězorka do jenych němſkich abo cžekich
kupjel poda, khězor pak do Petersburga pojedže, ſo by tam rukoh
khězora wopytal. Bot tam ſo ſažo k khězorž wróči.

Jendželska. W jendželskim ſejmje je ſo ſi nowa wo politizy
ryčało, kotrž jendželske ministerſto w nastupanju Turkowskeje
dale pleče, a ſo ministrjo ſi nowa na to ſedžni cžinjachu, ſo
ſo jich politiske ſadžerženie w turkowských naležnosćach w druhich
krajach mało ſpodoba. Woſebje pak w ſejmje na to ſwarjachu,
ſo ſebi Turkijo tajke hroſnoscze pschecživo tamniſhium ſchecžijanam
dowoluja a bu to měnjenje wuprajene, ſo by jendželske ministerſto
turkowských ministrów napominalo, ſo buchu tajke njekanſtwa ſa-
kaſali. — (A hdy buchu tež turkowszy ministrjo tajku ſakaſnju wu-
dali, dha tola najkerje nichtón njebi na nich poſluchač; pschetož
hdyž ſmědža Čerkeſkojo po kraju woſko cžahacž, kaž ſo jim ſpo-
doba, ſchtó móže jich ſakhadženju mjeſy ſtajicž. Wſchak ſo psched
nimi ſame turkowske wſy boja!)

Awſtria. W awſtriskich ſlowjanſkých nowinach jara na to
ſwarja, ſo wuherſke madžarske ministerſto niežo pschecžiw o temu

nječini, hdyž ſo bujes Madžarami ludžo pytaja, kotsiž buchu ſi Tur-
kami pschecživo ſchecžijanam wojowali. Haj, wuherſki general
Klapka ſo hanibowal njeje, ſo do Konstantinopla podacž a tur-
kowskemu ministerſtu ſwoju ſlužbu poſticež. A Turkijo ſu jeho
tež hnydom do ſlužby wſali. — Madžarske noviny tajfe, ſa kóž-
deho ſchecžijane hanibne cžinjenje ſamolvojeja, prajz, ſo ſu wſchak
tež němſzy a ruſzy offizirojo do ſerbſkeje ſlužby ſtupili, pschi tym
pak tele nowiny ſe ſamyſkou ſabvivaja, ſo je Sſerbia ſchecži-
janski kraj a ſo je kóždeho ſchecžijana pschiſluſhnoſcz, ſwojim ſo-
buſhſecžijanam pomhacž.

Winske nowiny pižaja, ſo lětka žane wulke manövry njebudža,
hacž runje bě cžaſ a město ſa nije hžom postajene. Wone tajke
pižemienjenje ſi tym wuſkladuja, ſo minister wójw te pjeniesy, kotrež
běchu ſa manövry wuſtajene, ſa to trjeba, ſo by wójſko derje do
rjadu ſtajit, dokelž móhlo ſo tola ſtacž, ſo by ſo tójſto wojakow
na turkowske mjeſy požlačž dyrbjało.

Sſerbia. Wónano ſtaj ſo dwaj ſerbſkaj ministray, kotrž
hewak w Belgradje bydlitaj, njejabžy k wjerchej Milanej, pschi
wójſku pschewywazemu, podaſoj a chzedža někotre nowiny wjedžecž,
ſo je ſo to teho dla ſtaſo, dokelž je jendželske ministerſto pižmo
do Belgrada poſkalo. A w tutym pižmje je pječza prajene, ſo
chze jendželske ministerſto Sſerbiyi ſi temu pomhacž, ſo wona
twjerdiſnu Mały Zwornik a kruh Božnije doſtanje, jeli ſi Turkami
měr ſečini.

Ruſowska. Štalski krónprynz a jeho knjeni mandželska ſtaj
Petersburg ſažo wopuschecžitoj a ſo psches Mofſtrwu domoj wró-
čiloj. Bjes tym je grichifki kral ſe ſwojej knjenju mandželskej,
kotrž je ruſka pryzhezyna do Petersburga pschijeloj a ſi nimaj tež
někotre ſobuſtawý danſkeje kralowskeje ſwójby. Grichifki kral Jurij
je mjenujž po prawym danſki prynz.

Po mjeſej Ruſowſtej ſo dale a wjazy pjenies ſa turkowských
ſchecžijanow ſhromadžuje a ſo ſa nich kóždy džen wjele tybzaz
(tawſhynt) rublow naſvěra. Jenoz w jenych moſkowských nowinach
je wſchědnuje ſi najmjeňſha 400 rublow a druhdu tež psches 1000
rublow tajkých pschinoſkow ſapižaných, kotrež ſu ſo we wudawarni
tuthy nowinow wotedale.

Turkowska. Nowy turkowski ſultan ſo hžom wjele njedžel
ſjawnje poſkaſ ſjeje a ſo teho dla tajke a hinaſke wo nim powjeda.
Wſchě powjescze pak ſo w tym ſjenoczeja, ſo je Murad jara khory.
Po někotrych powjesczach je wón jenož cželnje khory, po druhich
pak tež na duchu a je pječza ſwój roſom ſi paſenzom pschepiſ, tak
ſo je ſi cžaſami doſpoļnje wrótny. Duž chzedža ministrjo jeho
bratra Hamida na jeho město ſtajieč a wotcžakuja jenož do teho
cžaſa, hacž Murad wumrie. A to ſo po jich měnjenju bóřy
ſtanje. A Muradej nikoho njepuſheža a nježmě žadyn zuſy po-
ſkłanž ſi nim ryčecž.

Hamid je pječza 28 lět starý a bóle twjerdeho ducha, tak ſo
móže ſo ſtacž, ſo ſo ſi dotalnym přenim ministrom Midatom doſho
njeſnjeſe.

Wo Hamidu powjedaja, ſo je wón tajkeho praweho staro-
turkowskeho ſmyſlenja a po tajkim ſchecžijenju wot njeho žadyn
polepſch ſa ſebje wotcžakovacž nježmjeđa. Wón wjele naukuňk
njeje a je teho měnjenja, ſo bndje ſa Turkowſku naſlepje, hdyž
wſchitko pschi ſtarym wostanje.

Grichifka. W grichifkim kraleſtwje pocžinaja tež dale bóle
njeměrni hdyž, dokelž maja Grichijo, w Turkowſkej bydlaze, wot
Turkow wjele ſnjeſež. Duž drje, hdyž ſo kral domoj wróči, hara
ſi Turkami wudyri.

Ze Serbow.

S Budyschyna. W tudomnej ratařské schuli šo wucžba sa přeni kurs 23. října a sa druhý kurs 6. novembra započnije. Votpohladanje tuteje schule, kotaž šo pod žobupodpíjerniom kralovského ministerstva snutských náležnoſćíw wot horniolužiského ratařského vokrjeſneho towarzſtu ſdžerži, na to dže, mlodým ratarjam tu rozwuženostz proſicži, kotaž je jimi nusna, ſo byču ratařtvo po žadanjach něčiſcheho čaža ſ wuzitkom wjesz ſmohli.

W ratařské schuli wucža šo: 1.) němſka rycz a němſke naſtawki, ſaž tež pravopis a rjanopis; 2.) liezenje (rachnowanje) ſ wožebitym džiwanjom na to, ſchtož ſo najbole w ratařtvi trjeba; 3.) geometrija a polomérjenje; 4.) pschirodowucžba a wědomnoſć wjedra; 5.) ſkotohojeſtvo; 6.) ratařské knihiwjedženje; 7.) ratařtvo a to: a.) pschirodowucžne ſakkady (chemija, kamjeniſtvo, roſtliniſtvo a ſkotoweda), b.) tvar role a roſtlinow, c.) ſkotowodſtvo, d.) ratařské hospodarjenje; 8.) ſawod do ludohospodařſteje wucžby (w hornim kurſu).

Wucžba je na dwaj kurſaj roſdželena, kiz wot kónz října abo wot ſapozatka novembra hacž do haperleje traſa. W ſeču ſo ſchulerjo ſ ratařskemu dželu wróča a budž ſa to ſtarane, ſo woni na ſkolačkach města doſtanu. Schulske pjenjeſ wopſchija 20 m. a taža pschi ſapišanju 10 m. — Šchtóž chze ſaſtupicž, dyrbí 15 let ſtary byčz. Starší ratarjo móža jako hospitantijo (hofczo) ſaſtupicž. Pschirowyjeſcž maja ſo pola direktarja, kotaž w starym gymnasiju, na žitných ſikach čo. 79 bydlí. Wón je rad ſwołniwy, wſcho trébne wot ratařské schuli wuklaſacž a ſchulerjam tež wobhdenje wobſtaracž.

Ratařská ſchula běſche loni wot 27 ratarjow wopýtana. Tucži běchu 15—36 let ſtari. Wot nich běchu tſjo ženjeni, ſedmjo běchu hžom we wójsku ſkluzili a ſchyrjo běchu ſamostatni ſublerjo. Na požadanie bu jich tójskto na ſubla jako ſchořarjo wobſtaranh. Šchtóž ratařsku ſchulu wopýta, njetrjeba do dalewjedžazeje ſchule thodžiež.

— Čeſcžene ſſerbowſki dowolani ſebi na to ſedžbliwe činicž, ſo byču ſo w naſchim měſeče na ſedžbu brali, hdyž ſ ſorbo na khribjecze do města abo ſ města du. Mjenujaz w nowſchim čažku dyrbí kóždy, kiz w měſeče ſ ſorbo na khribjecze po tak mjenowanym trottoiru (praj: trottoaru) dže a polizaj jeho wuhla, 1 marku ſchraſh dacež. Trottoir je pak ta ſe ſcheroſimi kamjenjem ſukladžena ſchčežka, kotaž tudi na wobemaj bočomaj hažn mamý.

S Buděſez. Saňženu watoru ſmy naſchego noweho 3. wucžera, k. Krawza, hacž dotal wucžera w Stríži, ſwiedeñiſu witali. Hžom popoldnu wokoło 3 hodžinow ſo džecži w ſwiedeñiſkej dráſce w ſwojich ſchulskej ſtwach ſhromadžowachu, hacž $\frac{1}{2}5$ čaž ſhamón, ſ wjele khorphojemi, ſ wulkimi a małymi debjenj, nehbje poſtečza ſta džecži, k kotrymž ſo ſchulszy prjódktejerjo pschiſantkyhu, wopſchijaz ſo ſeſtupa, do Raſhowa čeňhniſche. Tam ſo najprjedy džecži wokſchewichu a tam tež bórsh nowy knjež wucžer dojedže. Po kótkim poſtrovenju ſo čaž k Buděſezam wróči. Tudi w ſchel wobydlenjom 3. wucžera k. farať Mróſak noweho wucžera wutrobnje w ſerbſkej ryczi witaſche, jemu na wutrobu ſkadžo, ſo ujeſmě ſenož wucžer, ale tež paſtrt tych džecži byčz. Tež k. Krawz w ſerbſkej ryczi ſo džakowasche.

Hſchež dleſhi čaž wofſtachu džecži w ſhromadže ſo ſwjeſelujo tych jim pschihotovaných wokſchewjenow, tež wſchitkých pschihladowarjow a poſlucharjow ſwjeſelujo psches ſwoje hry a ſpěv.

My ſo nadžiamy, ſo budž ſ. Krawz wſchitke nadžije, kotaž

na njeho ſtajimy, dopjelnječ a wožebje, ſo budž tež ſerbſku rycz plahowacž.

Hacž a hdy ſchulske inspektor jeho ſapokaſa, to njewěmy; tola ſo nam ſda, ſo teho ſapokaſowanie, doſelž ſo jenož w němſkej ryczi stanje, w ſerbſkej ſchuli tak wjele wažnoſće nima.

S Buſez. Šſobotu, 29. juliia, běchu ſo wjecžor pola k. Kschijana wſchelazy Serbjo ſ tudomneje wokloňoſće ſechli. Šenjeſ Hatnik, kiz běſche pschihotowanja ſ ſhromadžiſne dobročiwiſe wobſtarak, ſhromadžiſnu wotewri a ſhromadženym roſtajja, wo ežim ſo jedna: čaſto hžom je ſo wo tym rycžalo, kaf wuzitne by bylo, hdy byčhym tu někajke ſerbſke towarzſtu měli; ſkócnjenje ſmy ſa nusne ſpónali, ſo ſo tajke towarzſtu ſaloži, duž je kommiſſija towarzſtu hžom pschihotowaſa, wožebje psches to, ſo dženžniſchej ſhromadžiſne namjet ſ wuſtawkam pschedpoſoži; ta pak ma ſo wuprajicž, hacž ſaloženje tajkeho towarzſtu ſa nusne ſpónajje. Šenjeſ ſubler ſeřk ſ Rodez běſche přeni, kiz k. Hatnik ſe w ſchém pschiſložowasche. Wón roſtajja, kaf jara móže tajke towarzſtu pschiſnoſchowacž ſ ludowej ſdželanjoſći, a kaf móžemy ſenož w tajkim towarzſtvi na wuſtawce, ſwoju macžerſku rycz čiſežiſho rycžecž, hacž ſo to ežaſto stanje. Rycžniſ pschiſtajji, ſo jeho doſlo nižo tak ſwjeſelilo njeje, ſaž powjeſcž, ſo ſo ſerbſke towarzſtu w Buſezach ſaloži. W tym ſamym ſmyſle rycžachu k. ſubler Albert ſ Raſhlowa, k. wucžer Wagner ſ Buſez a wſchelazy druſy.

Hdyž běchu ſo wſchitzu psches ſe wuprajili, ſanjeſ ſo na rodny ſpěw. Po jeho ſkócnjenju poſtromi w mjenje budyských mlodých Serbow k. J. B. Scholka ſ Budyschyna nowe towarzſtu. Na to ežitaſche na khwilny pschedbyda, k. Hatnik, ſ 31. ežiſla „Serbskich Nowin“ ſpěw „pschedbyd jaſonežanskeho kaſina“ „na buſežansku Bježadu“, kiz ſo derje ſpodobaſche. Majwjaſy čaža pschedbydum ſ wuſtawom (statutom), kotaž pschihotowaza komiſſija pschedpoſoži. S někotrymi pschemenjenjemi buchu wuſtawki pschiſtate. Jenož w tym tak ložny psches jene njepſchiidžechy, kaf ma ſo nowe towarzſtu mjenowacž. Jeni běchu ſa „Buſežanska Bježada“, druſy namjetowachu „Buſežanske ſerbſke towarzſtu.“ Po doſhim roſryčowanju a wuſtawce, pschi ſotrymž bu kóžde ſi mjenowaných ſłówow ſe w ſchém ſtronow wobjaſnjenie a na w ſchém móžne waſtynie wukladowane, pschiſja ſo ſ jara malej wjetſchinu hložow mjenio „Buſežanske ſerbſke towarzſtu.“

Někto mějachu ſo wólby ſaſtojnifikow. Dokelž ma po wuſtawkach pschedbydum wobſtaracž ſ pschedbyd, měſtopſchedbyd, piſtmowjeđerja, poſklađnika a tſjoch wubjerkownikow, buchu wuſwoleni eži knježa: ſubler ſeřk ſ Rodez, pschedbyda; ſubler Jan Rabowſki ſ Pomeř, měſtopſchedbyda; wucžer ſeřk ſ Buſez, piſtmowjeđer; wucžer Wagner ſ Buſez, poſklađnik; ſubler Měrczin ſe ſſowrzej, ſubler Albert ſ Raſhlowa a pschedbyd Kschijan k ſ Buſez, wubjerkownizy. K wólbe pschedbyd mamý pschiſpomnicž, ſo k. ſeřk 11, k. J. Rabowſki 10 hložow doſta, druhé ſo roſpjerſchichu. Wſchitzu wuſwoleni ſaſtojuſtvo pschiſtachu, a pschedbydum hnydom ſkukowacž pocža.

Na to buchu hſchež někotre drobniſche wězy wucžinjene. Naſtupajaz pschiſhodmu ſhromadžiſnu bu pschedbydum, kiz ma ſo pschede w ſchém ſa to ſtaracž, ſo ſo ſwontowne náležnoſće towarzſtu ſrjaduſa, pschiwoſtajne, mjes ſobu wuſtawacž, a potom w „Serbskich Nowinach“, kiz ſu po wuſtawkach towarzſtvo organ, čaž pschiſhodne ſhromadžiſny wojſewicž.

Se ſtróže pola Kucžiny. Psches pschedbydlenje naſchego doſalneho wucžera do Buděſez je tudomne wucžerſke město wuprōſijene a maja ſo eži, kiz wo nje rodža, hacž do 15. auguſta pola

wokrježnega schulskeho inspektorja w Budyschinje samovjecz. Lětna sda 1017 markow.

S Wyšokej pola Vasa. Pjat 28. julijsa je šo tudy wulke njesbože stalo, pschetoz wjetšchi džel nasheje wžy bu wot hrósbneho wohnja do procha a popjela pschewobroczeny a wobydlerjo nježju plomjenjam, jara spěchnje wokoło šo hražym, skoro nicžo wutorhnyč móhli, kiba skót. Tola je tež w tymle nastupanju někotry schkodowal. Schéznacze žwojbow je psches tutón woheň žwoje wobydlenje shubilo a s wjetšha tež to, schtož je ſ jeje seživjenju, kaž tež ſ sdžerženju ſtotu trjeba; pschetoz rožka běſche najbole hižom domoj ſhowana. Wotpališ ſu šo pak khěznik Rügač, hdjež je woheň wuſchoł, sahrodnik Rokot pomjenowany Schižanč, khěznik Rovotny pomjenowany Hendrich, khěznik Merečinč, khěznik Bičaš, sahrodnik Junker, sahrodnik Rokot pomjenowaný Léškač, khěznik Kobanč, sahrodnik Mersch, khěznik Čžoschka, khěznik Nowak, sahrodnik Miechelč, khěznik Kubiza, korezmar Raſch, khěznik Mikl a khěznik Schewz. — Wotpališ, kž nětko w Hermannzech a Schezenzy, kaž tež na wyšočanskim a hermanczanskim rycerkuſe bydla, ſu psches tajke njesbože do wulkeje nusy pschischli a prožy šo teho dla kóždy, kž ma tejlo, ſo móže wudželecž, ſo by na tych wobohich wotpalených njeſabyl, ale jim ſe ſmilnymi darmi pomhal. —

J. H.

S Hornjeho Wujeſda. Saúdženu njedželu mějachny tudy rjanh ſwiedžen. Bě ſo ſ temu zyla wjeſt pěknje wupyschila a to teho dla, dokelž nowa rjana khorhoj nasheho wojerſkeho towarzstwa požwyczenie dosta. Šenjeſ farat Dr. Kalich požwyczeniſtu ryež džeržesche a spěvanje ſta ſo pod wjedženjom ſ. kantora Vára; potom ſo koncert wotdžerža a ſwiedžení, kž je ſo radží, ſo ſ balom ſkonečni.

Jedyn woheň, w kotrymž běchu ſo žasy ſapalile, ſhromadžených do njeméra ſtaji, ale jenož na khwili, dokelž bu woheň bórſy po duſcheny.

S Čjornowa pola Kamjenza. Saúdženu pónđželu rano w jenej hodžinje je ſo dwór kublerja Scholty ſ pschenajatej korezmu wotpališ, tola je bróžení ſtejo wostala. Scholta, kaž tež korezmař najeňk běſhtaj hiſčeze w Kamjenzu, jako woheň wudžri.

Regulativ ſa „Wehlez wustajenje w Něčinje.“ (Skončenje.)

§ 6. S tuteho wustajenja ſo dale B. podpjeri ſ wuzíwanju ſupjeli ſa khudych khorych kral. ſak. Hornjeje Lužicy dadža. Wone móža ſo hacž do 150 markow pschiswolicž. W tu khwili je lětnje ſchěſč ſajkých podpjerow postajených a poſdžiſho wjazn, hdyž to ſredki dowola.

Cži, kž wo ſajku podpjeru proſcha, maja tež wopisma, w § 5. naspomnjeny, pródpoſložicž a ſupjeli, kotrež bydhu po lekarſkej poſuežnoſci wuzíwali, a trébný čaž pomjenowacž. — Wuplaczjenje pschiswolenje podpjeru ſtanje ſo pschi ſpocžatku ſupjelov, a pschi ſkončenju ma ſo wopismo lekarja abo wyschnoſče ſupjel poſasacž.

§ 7. Wyſche teho budže Wehlez wustajenje w Něčinje C. měry ſ ſépſhemu khudych wožyroczených abo ſanjerodžených džecži, abo tež ſajkých, kž bydhu ſo hewak ſanjerodžile, ſ jich ſastaranju a wotzježnjenju podpjeracž; D. pschi ſaloženju wustawow ſ ſastaranju džecži w njedželskej starobje hacž do staroby někotrych lét (žlobow) ſobuſtukowacž, E. a ſebi naležane dacž byč, ſlepých a ſlaborofonných, kž ſu ſ krajnych wustawow puſčených abo njepoſrednje

podpjeracž. F. hdyž to ſbytki w kažy dowola, móža ſo tež podpjeri ſ wotpomhanju wožebitých nuſow, jaſo pschi poſodženjac̄, wohnjac̄, cžejkim njeſbožu w familijac̄ atd. trjebacž.

Š dostačju podpjerow, w tutym ſ naspomnjených, je pschiwoſlenje krajskeho hetmanſtwia trjeba. (§§ 8 a 9 wukonarja wotkaſanja a pschemenjenje regulativa nastupaja a teho dla žanu wažnoſč ſa naſ nimaja.)

W Budyschinje 10. junija 1876.

Kralowske krajske hetmanſtw

S Beuſt.

Wukonar wotkaſanja

C. Wilh. Jakob.

Nowſche wójnske powjescze.

Sserbske wójſko je ſo, kaž ſo ſda, bóle w hromadu ſežahnýlo a ſnadž teho dla ſkonečnje ſ někajke wjetſchej bitwie ſ Turkami pschiindže. Tajke hromaduſežehnjenje je po měnjenju wójných wuſtojnych trjeba, ſo by ſo pokafalo, na kotrej stronje je po prawym wójnska móž a wójnska wuſtojnoſč; ale pschi tym je to tež ſa Sserbiji straſnhe, dokelž móža Turkojo tam, hdjež ſnadž žane ſerbſke wójſko wjazn na mjeſacu njeſteji, lohko do Sserbije pantyč a tam doſež ſchody načinicz. Tola hacž dotal wo tajkých ſchadowanjach hiſčeze nicžo wěſte ſkyschecž njeje, hacž runje wiſte němſke a wuherske madžarske nowiny Turkam wulke dobýča pschi-piſuju; ale hacž runje wone ſe wſchej mozu ſja, dha ſu tež Němzy pocželi ſ njeđowěru na jich powjescze hladacž. Bjes Sserbami a Turkami ſo w tychle dnjach nicžo wažne ſtalo njeje, ſa to ſu pak Čjornohórzy wulke dobýče nad Turkami ſčinili.

W tajkim nastupanju ſlowjanske a awstriſko-němſke nowiny piſaja: Muſtar-paſcha běſche nad Čjornohórzy pod Neweinom někajke dobýče wotnjeſl. Čjornohórzy teho dla zoſachu abo ſ najmjeňſha tak cžinachu, jako bydhu zoſali a Muſtar-paſcha ſa nimi horſiwe honjeſche. Wón pak ſwoje wójſko do dweju dželov dželſche a to teho dla, ſo by Čjornohórzy ſ praveho a leweho bóla wobeschoł a na tajke wazchnje cžim lóžo ſbit a ſo potom na ſamu Čjornohoru walik. Ale Čjornohórzy tak hlupi njebechu, ſo bydhu ſo ſbicž-dali, a teho dla ſpěchnje do předka khwatachu a ſo tam do dweju dželov dželſche, hdjež ſo taj dr. a puezej ſjenocžiſtaj, po kotrymajž Muſtarowe wójſko ſa nimi khwatasche.

Čjornohórzy pola Werbiž abo Wucžidola (Wjelcžeho Doka) na Turkow ſakachu. Blisko Plany, ſchtož je njeđaloko Werbiž, bě ſo nehdje tſi ſta Čjornohórzy tak poſtajiko, ſo jich Turkojo lohko wuhladachu. Tucži teho dla hnydom na nich cžerjachu, Čjornohórzy pak dale a bole zoſachu, hacž běchu Turkojo tak daloko dôſhli, hdjež cžornohorské wójſko ſ dweju běkow na nich ſakachu. Taſko běchu tam Turkojo pschischli, Čjornohórzy najpródzhy ſe wſchej mozu na nich wuſelichu a ſo potom ſ handžarom w ružy ſ wobeju bokow na Turkow walichu.

Jedyn turkowſki bataillon ſa druhim pocža cžekacž, ale to jim malo pomhaſche. Se ſchěznacžimi běſche Muſtar pschicžahnýl a ſe ſchýrjomi wón tak někak cžekny, 12 bataillonow na bitwiſhežu wostajſchi, wot kotrychž ſ wjetſha wſchě ſpadachu, jenož 300 wojaſow a Oſman-paſcha bu ſajaty a jich do Cetinja, cžornohorského hluňneho města wotwiedžechu. Selim-paſcha a 68 turkowſkich offiſierow bě panjko a wot 6 bataillonow njebe ani jedyn pschi ſiženju wostal, ſ zyla je tam psches 1200 Turkow hubjeny kónz wſalo. Čjornohórzy Turkow hacž do Vilka a Prédora cžerjachu a jim 6 kruppſkich kanonow, wſchu muniziju a wjele wójnskeje potrjeby wote-

nnch. Panysi su bjes druhim oberstleutnant Kurschid, major Huzejn a kommandant gardybataillona Hadje-Nurt a hewak hiscze schtyroj wyschchi offizierojo.

S Bilka Muktar do Trebinja kchwatasche, so by tam tejko wójska w hromadu shrabat, hacj jenož možno, a s nim Bilkej na pomož czahty, kotryž běchu Čzernohórzy woblechnyli. Ale to ho jemu radžito njeje, pschetož bjes Mostarom a Bilkom 8000 Čzernohórzu steji a czi drje najskerje na Trebinje poczahnu.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska cyrk: Jurij Syj, hrabinsti sahrodnik w Minakale, s Mariju Madlenu Ramschez na Židowje. — Hendrich August Richard Gnauck, thýcher w Ssmilnej, s Mariju Paulinu Bergerzej na Šsokolzy.

Kscheczeni:

Pětrowitska cyrk: Gustav Richard, Sandrija Augusta Wiczasa, woski, s.

Michalska cyrk: Korla Ernst, Jana Augusta Nobla, sahrodnika w Delnej Kinie, s. — Korla Robert, n. s. w Dobruchi. — Jurij Marczin, Korle Augusta Frenzela, murjerja a wobydlerja na Židowje, s. — Ernst Hermann, Jana Becker, dželaczerja a wobydlerja na Židowje, s. — Adolf Richard Max, Hermanna Richarda Opiža, czekla a wobydlerja pod hromom, s. — Emil Ernst, Bohumíra Emila Kühlera, thýcherja a wobydlerja na Židowje, s. — Hana Maria, Augusta Lemberga, pohončera a wobydlerja na Židowje, dž. — Max Paul, Jana Augusta Hojbiana, thýcherja a czekla na Židowje, s. — Katholska cyrk: Jan Adolf, Jana Kühlera, dželaczerja w Hajnzech, s.

Semirjetzí:

Džen 19. julija: Curt Alfred, n. s., 5 m. 10 d. — 20., Korla Jurij Reinhard, Korle Wilhelm Ballmera, cigarydželarja, s., 3 l. 4 m. 26 d. — Petr Kröbel, dželaczer, 70 l. — Jan Franz Hendrich, Augusta Bažera, cigarydželarja pod hromom, dwójniški s., 17 d. — 24., Hana Martha, Biedricha Augusta Kühlera, dželaczerja, dž., 9 m. 10 d. — Emil Oswald, Biedricha Ottý Veski, kramza a wobydlerja, s., 3 m. 18 d. — Biedrich Pawol Jurij, Biedricha Ferdinand Böttchera, dželaczerja na dwórnischem, s., 2 m. 6 d. — 22., Korla Ernst, Jana Korle Herolda, pomjenowanego Wiczasa, wobydlerja w Hrubelčicach, s. 3 n. — 23., Ernst Emil a 26., Hermann Alwin, Biedricha Wylema Gnaucka, wobydlerja w Hrubocicach, s. 4 l. 9 m. a 9 m. — 25., Sandrij Bohumír Schmidt, murjer na Židowje, 24 l. 7 m. 8 d. — 25. Augusti, Ernstina Winklera, wobydlerja na Šsokolzy, s., 16 d.

W o s i e w i e n i e .

Město druhého wucžerja pschi tudomnej schuli ma ho hnydom abo posdžischo wobšadžicž. Lětna sda wucžini w hotowych pjenjesach 810 hrivnow; k tutej sđe dostanje nowy wucžer hiscze wobydlenje a drjivo w dožahazej mérje. Wschitkých saſtojniskich dohodow w hromadže budže k najmijeschemu 1050 hrivnow. Tón ras ma podpišaný ſobupatron pravo powołania, na kotrehož chzli ho, kiz wo to ſchulſke ſaſtojnisko rodža, wobrocžicž.

W Hornim Žbjelsku 25. julija 1876.

52 na žitnej haſh 52.

Nětčižchi hermanek pschedarau wulku dželbu

ſětnich a ſymſkich jaquetow

po tójschto ponižených placžinach, so bych mój ſkla trochu wurumowaſ.

H. Kayser,

w domje t. C. Noacka.

Rycerublér Ch. H. Reddelien

jako ſobupatron.

Swojí wulki ſkla

ſtoffowych a židžaných
mězow

k dobrocžiwemu wobledžbowanju porucža

H. Langa

na bohatej haſh.

Tež je tam wulki wubjerk na bót ſtajených dželanskich mězow na pschedaný.

J. E. Stephan

na ſchulerſtej haſh čzo. 3.

porucža jelenjove kožane ſpódne a ſwjerčne kholowý, ſlemiske ſwjaſki, kaž tež wſchitke ſhamodželane kózkaze džela. Tež ho roſtorhané kožane kholowý derje porjedzeja. Staré wotnoſhane kožane kholowý ho ſa wulku placžinu kupuja.

Wosjewjenje.

Cjeſejenym ſerbam Budyschina a wokolnoſeje ſi tuthm k navjedzenju dawam, ſo ja pjatk 11. augusta w mojim domje na žitnych vikach 561

mjaſzowe a kolbaſzowe khlamby wotewrju. Za budu ſo ſtajnje prázowacž, ſo móhk pschezo ſprawnu a dobru tworu poſkiecž, a proſhu težho dla wo dobrocžiwe wobledžbowanje. Ernst Lehmann.

Sa jene tudomne materialnotworoje khlamby ſo k Michalej tuteho leta pod ſpodochnymi wuměnjenjemi jedyn wucžomu i pyta. Wopýtanje pscheke ſchule je wuměnjene. Wſcho dalsche je ſhonicž we wudawačni Serb. Novinow.

Elsaſke kattuny a pikéje

w kraſiných muſtrach a njepuſhežate po 35 np. a drožſho porucža

H. Kayser,

w domje t. C. Noacka.

Mjewjeſčińska draſta.

Psches ſbožomne kupjenje židy po starých hiscze njepowyschených placžinach je mi móžnoſež data,

Čzornu ripſowu židu

wſchelakeje dobrosče a jenož w ſprawnej tworje jara tunjo pschedawacž.

Teho runja porucžam

$\frac{3}{4}$ židžane ſilkopeliny wſchech barbow,

czorne, ežiſtowolimjane ripſy

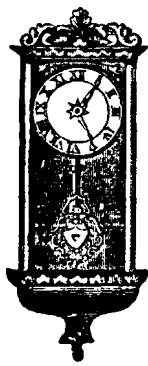
$\frac{10}{4}$ ſcheroke, starý ſlohcž po 16 nžl. a drožſho

jakto woſebje placžinu hodne k dobrocžiwemu wobledžbowanju.

Julius Hartmann Sohn

na mjaſzowym torhoschju 36.

Sahojenje ſleposcze, po najwieſčijskim, bjespoloſnym a bjesoperiowanych. Wočolek Dr. K. Weller sen. w Draždjanach (Victoriastraße 4.)

Balduin Scholza, czajnikar

w Budyschinje na Haſchiz haſhy 700

porucza ſwoj bohacze wuhotowanym ſkład czajnikow po ſpodzivne tunich placzisnach, jako:
ſleborne cylindrowe czajniki (ſegerje) wot 15—36 markow,
ſleborne a ſlote ankrowe czajniki wot 24 markow haſz 300 markow,
regulatery wot 24 markow haſz 90 markow,
ſcienowe czajniki wot 3 markow haſz 20 markow,
pendule po 150 markach w najnowſzych muſtrach,
czajnikowe ryciaski ſe ſlebora, talmija a doubleja po jara tunich placzisnach.

Rukowanie 2—5 let a prawo wumienjenja. — Porjedzenja ſo sprawnie a ſpeſchnie wobstaraja.

Wſchi potrjebje
ja kamejente wuhlo t tepljenju lokomobilow,
brunizu, kalk a wſche hnójne ſredki
najlepscheje dobroſeze a po najtunischiſtich placzisnach poruczam.

H. Grieshammer

je ſkładom na budyskim dwórnischiſtu
ſ napſchecza ſublokuſje.

R w u ſ h w u

poruczam: dolhi ſchleſhniſti koſodziſ (koſi), hróch, woki a hejduschiſku, wſcho w najlepschej tworje a po wſhomózno najtunischiſtich placzisnje.

R. Preiſer

na rózku žitnych wilow w Budyschinje.

fabrika pschedeshezniſkow
a ſkonečniſkow

Richard Rincke

na bohatej haſhy 70

ſ napſchecza hotela t winowej kicji
porucza

p ſ h e d e ſ c h c z n i ſ k i

w najwjetſhim wubjerfu po najtunischiſtich placzisnach.

Poczeſcenjenje a porjedzenje ſo najruežiſho wobſtara.

G. Joachim, Atelier ja ujeboloſne ſaſadzowanje ſubow, operazije ſubowe, plombirowanie, eziſcenje, ſahnacze ſubbybolenja atd., w Budyschinje, na ſmutskej lawſtej haſhy 120 pola t. pjetarja Klingsta. A ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Barlinſko-kołuijanſke wohensaweſežaze towarſtwo w Barlinje.

Sakladny kapital: ſchescz millionow markow = dwaj millionaj toler.

Saweſcenjenja psche wohnjowym ſtrach wſchich družinow ſo po tunich a twjerdyh prämiach wobſanknu.

Wohnjowe ſchadowanja namakaſa po ſpeſchnym regulicowanju tež ſpeſchnie wuſlaczeneſie.

Prospekty a ſaweſcenjeſke formulary ſu pola podpiſaneho darmo t dostaczu.

A wobſtaranju ſaweſcenjenow a t dawanju bliſſcheho wukafowanja ſo porucza

agentura: Carl Nather,
w Budyschinje na ſchulerſkej haſhy 357.

Želeſniczne ſchenn

wſchich dohſeſzow t twarbat po najtunischiſtich placzisnach poruczataj
bratraj Joachimſthal
w Seydlerez kheji bliſko theatra.

Palenz!

Moj hiſon dawno jako wubjerny a cziszeſ
ſlobdazy

eziſty palenz,

kaž tež wſchitke družin dobroj palenozow ja
ſi tutym kniesam rotarjam a ſaſopſcheda-
warjam poruczejo naſpominam a po najtu-
nischiſtich placzisnach pschedawam.

J. T. Glien na žitnych wilach.

Grotowe hoſdže.

So bych moj ſkład wſchelakich hoſdžow
trochu wurumowaſ, pschedawam ja wot dzen-
niſcheho dnja

4 zole dothe (ſatowe hoſdže)
po 4 tl. 25 nbl. ſa centnar a po 15 np.
a punt.

Wosport. J. G. Poetzschaſka.

Jamaika - kfoſej

punt po 50 np.,
homöopathſki ſtrowotnih kfoſej,
prawdziwih,
punt po 20 np.

najlepie porucza

Wosport. J. G. Poetzschaſka.

Sporuſchſk

kupuje po najwyschich placzisnach
hrodowſka haptka
w Budyschinje.

Wuſchedawanie dla ſaſtacza khlamow.

Wot dzeniſcheho dnja ſo wſchitke
draſtowe tkaniny, kattuny, pikeje, ſukna,
laſy, buckſtiny, wóſkoſuſku, podſchinki,
jaki atd. po jara tunich placzisnach
wuſchedawaja.

W Budyschinje, na bohatej haſhy čzo. 62.

Julius Geyer.

■ W khlamach ſo ſerbſki ryczi.

Wosjewenie.

Dokelž bým dženža moje džebacžlēne město pola firmy J. G. Bock tudy wopuščał, bým wot netk tudy ham.

dželanje mužazeje draſty

sapoczał a porucžam ſo tudy k ſechicžu wſchitce mužazeje draſty ſe ſlubjenjom najſprawniſcheho, najlepſcheho, najrueziſcheho a najtunischeho poſluženja.

W Budyschinje, 17. juliſa 1876.

Carl Rincke, kravski mischtr,
na rózowej haſhy w 2. poſkhodze.

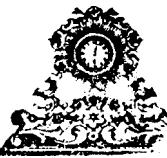
Piſnu papjern — konceptnu papjern — poſtku papjern — líſtne wobalki — pjenjezne konverty — pjer — woſloki — pjerodzerzele — tintu — gnummi — notiz-knižki — pjenjezne toſhki — pjerokaſchežiki — piſanki a zejhowaniki — krajne kharty — atlash — ſhulske ſeženowe kharty — wobraſowe líſtna — fotografije woliſobarbne wobraſy — ſpěwniki — muſikalije — kniharske knihy — ſhulske knihy wſchich družinow — ſf. goslaſke hrajne kharty, přednja a ſadnja ſtrona ſ. woliſiſchež, po wopſchijeczu (Spiel) jenož 92 up. a drožſho ſe ſakſkim ſhtemplom, — wechſlowe formulary, duzent po 15 up. porucža w jenož wubjernej dobroſeži po wſhomžno najtunischiſch placziſnach Arthur Scholza w Budyschinje, na Haſchiz haſhy (Gofchwiz) 700.

Sklad cžaſnikow

wot
J. G. Schneidera

na ſnutſkomnej laſtej haſhy, pódla tórmu.

Wulki wubjerk wſchich družinow cžaſnikow (ſegerjow) po najtunischiſch placziſnach.

Jenož derje wotežehnjene cžaſnikи ſo pod twjerdym rukowanjom poſchedawaja.

S dobom porucžam prawdziwe ſlěborne rječaſki, prawdziwe talniſložane rječaſki a poſložane rječaſki we wulkim wubjerku, teho runja prawdziwe ſkote rječaſki, medaillony a klucžki.

Hewak poſtipominam, ſo bým ſerbskeje ryeže mózny.

Wſchedawańja kože
R. Lindau w Budyschinje

Wſchi miążowych hěfkach w domje „k němſkej halli“
Sklad wſchich družinow wuharowanych kožow.

Sprawne poſluženje. Tunje, ale twjerde placziſny.

K nětčiſhemu hermankej porucžam moj wobſcherny Sklad kožaných tworow a to pučiowanske koſtry, toſhe, cigarrowe toſhe, portemonaije, ſkinjenjaze toſhe we wulkim wubjerku a tunje, wureſane drječjane wěžy, jako: garderobowe klucze a trjeuſhczowe džerzele, cig. khamorki, pihaſla atd.

Moritz Höniger
na ſerbskej haſhy 29.

Mullowe, zwernomullowe, tüllmullowe a jendželkomullowe gardiny, draſtowe a podſhiwkowe mulle, pikſi, chiffon, ſhirting atd., mužaze ſchaty, jako ſwjerſhne toſhle, thornarje a manschety;

ſa k njenje:

ſtulpy a thornarje, wuſchiwane ſpōdne ſkulnje, cremé ſhawle, taſſt a riſs w najrjeuſhczowých barbach a we wulkim wubjerku porucža po tunich placziſnach

Moritz Höniger
na ſerbskej haſhy 29.

Sſwětoſlavnu P. Kneifelou wloſhowu tinturu,

s leſatſkeje stronj wſchém wloſhojerpaſzym jako wěſcje wěrno ſkuſkowaza naležnie poručena, hdjež žadny drugi předk njeponha, ma ſtajne na poſchedan ſv. J. Linia w Budyschinje w bleſchach po 1, 2 a 3 markach.

Wipſtivo

ja wěſcje a doſpolnie ſ wjedzenjom abo bjes wjedzenja piežka ſahoju, tak ſo jemu pieže zyłe wohidne naſtanje.

Wſches 1000 ſahojenych.

F. Grone w Ahauſ, Westphalen.

Schwajzarski abſyuth

jene jara ſtrowe a derjeſklodžaje pieže, kaž tež wſchitke moje jednore a dwójne paſlenzy w ſnatej dobroſeži porucžam.

We Wopſorku. J. G. Poetzschka.

Sa žnjeuſki ežaſ

porucžam:

Schwajzarski abſyuth,

Perſico-liqueur,

rózowý liqueur.

We Wopſorku. J. G. Poetzschka.

Nowe polnojerje

wubjernye dobroſeže porucža

J. G. Poetzschka.

Rukajzy, poſhedkoſchliki, ſchlipsy, manschety wobſebne dobroſeže a w nowych, prawdziwych muſtrach jara tunjo porucža

K. Vogel

na ſnutſknej laſtej haſhy.

Wſchedawanje wosow.

Wotewrjene kucze, torbowoſy, derje twarjene, nowe a trjebane ma na poſchedan wosytwarje ſimburek na hornežerſkej haſhy.

S tutym najpodwoſniſcho wosjewjam, ſo bým ſo tudy jako poſhistaſaza žona ſaſydlila a ſo teho dla cžesčenym knjeſtwam, kaž tež tym, kiz žane město abo ſlužbu pytaſa, najpodwoſniſcho porucžam. Moje wobydlenje je na ſnutſknej laſtej haſhy 120, po 2 ſthodomaj.

Marja Grubertowa.

Na ryežekuble Splóſku pola Budyschina je rjaný len na kóru wuſheža na poſchedan.

Khěža na poſchedan.

Ležomnoſcz czo. 5 w ſkolwaz je ſe ſwobodneje ruk na poſchedan. Wſcho dafſche je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowin.

Němski phönix,

wóheniawěsczaze towarzystwo w Frankfurcie nad Majnom,

założone w lata 1845,

savěježuje ja twjerde jara tunje prämije bje-wschitkeho dopłacżowanja mobilije, skót, žito atd. a porucza ſo k wobſanknjeniu ſavěježenjow

Robert Thronicker, agent w Ratczach,
wydlažy w hornežerni Domſchli a Thronickera.

Ratarſka ſchula w Budyschinje.

Nowy kurs zapoczątuje ſo w pónđelu 23. oktobra t. l. Nowoſtaſtpazý ſchulerjo dyrbja ſ najmniejſcha 15 lét starci bycz. Pschipowiedzenja k ſtaſtupjenju njech ſo, jeſi nětak mōžno, hacž do 18. ſeptembra poła podpiſaneho (w starym gymnaſiju na žitnych wiſkach čzo. 79) ſtanu.

Schulski pjenies ſa kózdy kurs wopſchija 20 markow, taža ſa pschijecze nowych ſchulerjow 10 m.

W Budyschinje 20. julijs 1876.

**Direktia.
Brugger.**

Proſchu, moje knjenje, czitajeże!

Na nětčiſhemu hermanej porucžam ſwoj wulki ſtad eilenburgſkho kattuna, elſaſki Madapolam, pitké, lozowym kattun, kóper, móblowym a gardinowym kattun, ſhirtingi, wallsh, ſmuhatn płyt, zwernowe gardini, po jara tunich placziſnach.

Buda w 2. rynku wureſnych tworow, na firmie ſnajomna.

Alfred Bürger.

**Wuczeſhane, kaž tež wottſihane wlo-
ſh po najwyschich placziſnach kupnje**

Anna Lehmann

na žitnych wiſkach čzo. 561, po 1 ſthodže.

Bytaja ſo ſa nětčiſhi czaſ a k nowemu létu ſa tudomnu, draždžanſtu a miſchonſtu krajinu wulzy wotrocžy, ſrénkojo, konjazy a woſazy wotrocžy, woſazy hólzy, domiſte a hródzne džonki a može jim dobre mesta wobſtaracž pschiftajaza žona **Hennoldowa** w Budyschinje.

W Jenkeſach

jutſje njedzeln 6. augusta reje, na kotrež najpſtſcélniſho pſcheproſchuje **Rostok.**

Knjeſej **Dr. Ghrardtej.** Mój nan bu 66 wot bělma w Tübingenu operirowany a nałożeshe wot teho czaſa Waſchu Dr. **Whitowu wodziežku**, kotrež jemu ſtajnje najlepszą kluzbu wopokaſa. Amioneburg p. Viebricha, 8. aug. 75. L. Hiller. — Dale: Wj chyli mi (Skafanje) wot Waſcheje Dr. **Whitowę wodziežki poflacz**, dokež je ſo **dospolnje dopokaſa.** Böbrach, 4. aug. 75. Kumpfmüller, wuczeſt. — Dale: Dokež je ſo Waſcha Dr. **Whitowa wodziežka** tak derje pschi uni, kaž tež pschi mojej žonje i **wubjernym ſtukowanjom** wopokaſa, proſchu (Skafanje.) Hökendorf p. Tharandta, 14. aug. 75. Fischer, naſtowarniſki direktar.

Wot najwjetſcheje wažnoſeſe ſa **woczi kózdeho.** Prawdziwa wodziežka wot Traugotta Ghrardta w Großbreitenbach w Thüringskej je wot léta 1822 ſwetoſławna. Skafanja a ſlacon po 1 marku pôſcezele mi **budyska hrodowska a raleczaniska haptka.**

Munje ſu wuſchte a we wudawańi Serb. Nowin ſa 50 np. doſtač ſherluſhje a ſpewy wot Pētra Míonka. Źeczi ſechiw.

Prěni a druhi ſechiw ſtaj tam tež na pſchedan.

Luſičan čo. 8. je wuſol.

W opriječe: Moja próſta. Spew wot W. Slepjanskoho. — Wo dwanaćich měſacach. (Južnoserbska bajka.) Wot C. Š. (Skónčenje.) — Bratram Serbam wojowacym. Spew wot J. H. — Pućowanje po Delnej Lužicy. Wot E. Muki. (Pokračowanje.) — Serbska hutřoba. Delnjołužiski spew. Wot Dr. Surowina. — Před sudnikom. Wot H. J. — Wo najzbožomnišim času ſiwiſenja. (Z ruskeho.) Rozpoznanje wot N. M. Karamzina. — Mréjace džéco. Spew wot E. Muki. — Žiwiſenje Dr. Franciška Palackeho. — Z Budyšina a Lužicy.

Gypreſha želenja
na row ejeſneje mlodeje holzy
njebo

Hany Chrystiany Haſſez
w Brémjenju

† 5. julijs 1876, 23 lét 3 m. 20 d. ſtara.

Węj dobrū nöz, ſpi derje,
O luba ſbědnjena,
We ſkluſhnu na kēchowje
Czaſ ſrownoh drémanja.
Ty ſi ejoſhnyh honow wuňdže
Tam k ežichy Ruminje,
Tak ežichy Boar dońdže
We werje krajinje.

Pod ſhłodkom Elim-paſmow
Na ejeſnym pſchipolđnu,
Pſchi hloſach lubych paſlmow
Bě ſnadn ſhwili tu,
Hacž ſ ſzum ſyntom ſłowow
Wot żadoježivych rowow
Tón jandzel ſbědnjenja
Gje wotſal ſawoſta.

Twój ejeſny wenz tón beſche
Cji lubſchi pſched wſchitki,
Ty njevjeſta bycz ežysche
Tam w raju njebjeſkim.
Duž ſy naž wopuſchçila,
Sso horje pſchepadžila,
A w kēzweje mlodoſeſe
Ty wot naž woteridže.

My pak we ežemnym dole,
W tužnoſeſi ſedarſkej,
Po dróſy holej hole
Wot ranja k wječorej
Wot ranſzej kolevki
Ahođ džemy k rownej hórzy
Tam, hacž my žadam
Bycz popjet hinity.

Zođ naſchoh' ežaſhoh' morja
Sso wjes ſa nadžiju
Pſches ſkyh dujow žolny horja,
Riz mučza k mórfkom' dniu,
Pod wery podnjebjom
We traſhnych blyſkach hroſy
Do měrnoh' pſchijatava
Pſchedměſta Ziona.

Njech jemu w tamnym měſeſe
Naſh herbſki ſtatok je,
Tu ſamy nje na ſwěcze,
Tu ſamy my ſuſnižy,
Hacž naſh placž pſchekraſhja
Te hona parlow roſy
Pſchi wotſnej domiſnje
We werje krajinje.

Tam ſebi naſh duh žada
Po Eden naſhadži,
Do rjeſiſhoh' bycja hlađa,
Hacž ſmjerſtnoſz njeſtneži,
Tam, hacž po ſenjeſa ſlubi
Sso jažo widža lubi,
Kiz tu ſo dželachu
Tam k ſaſhowidženju.

G. Hattak.

Štvortlētna předplata
we wudawarni 80 np.
a na němskich poštach
1 M., z přinjenjom do
domu 1 M. 15 np.
Kózde čísto pláti 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja
so we wudawarni Serb.
Nowin na róžku zwonk-
neje lawske hasy čísto
688 wotedač, pláci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleń.

Čo. 33.

Sobotu, 12. augusta

1876.

W Budhjchinje 9. augusta.

Ssurowoscze, njekasanstwa a mordaſtwa Turkow a Čerkeſow nad wbohimi turkowſkimi kſcheczijanami ſastale njejſu, ale dale bóle pſchibjeraja. Njepſcheczeljo kſcheczijanskeho imena rubja, kónzuja a pala, hdzej jenož pſchinidu. Bołharske wȝy Butaschewo, Nowo-Šſelo a Siwno buchu ſa jedyn džen wot turkowſkich wojaſow ſpaſene a hac̄ runje Bołhargo ani ruku pſcheczivo nim njesbehnhu, dokelž najuijenſcheje brónje njemějachu, je tam ſ wožom ſtow ſwoj-bow jenož tſinacze živých wofstało, kotrež běchu někāt do leža wu-čekle. We woklōnosczi Buſcheczuſka ſu něhdže dwě ſeſi Bołharov powěſhili, jako běchu předy jich domy a dwory wurubili, prajizh, ſo ſu tuči Bołhargo ſběžlarjo byli, hac̄ runje jim to na žane waſchnje dopokaſac̄ njemøžachu.

W Gſliwne, hdzej bołharszy dželacžerjo na žnjach dželachu a pſchi pſchibljenju Čerkeſow cželachu, ſu tuči tych dželacžerjow, kotrež dožahnyhhu, njeſmilnje ſkonzowali a potom ſtejaze a po-ſyčene žita ſapalili. — W Usundžje ſu zyrkej roſlamali, dokelž běſhe kamjenitna a ſo ſpalic̄ njeſhodžeshe a duchowneho ſu pódla na jedyn ſichtom powěſhnyli. — Wȝy Sſoktas, Karwortan, Gerdete a druhé buchu wot Turkow wurubjene a ſpanene, ſtari, žony a male džecži ſkonzowane a mlode holze ſa ſchłovinę roſpschedate; ſchtóž 5 piaſtrow da, jemu doſta, a mōgęſche jich ſa taſku placzisni kupic̄, tak wjèle hac̄ jenož chýſche.

Druhich Bołharov, kotrež na měſeče njeſaraža, do jaſtwa wjedu. S města Bratzy ſu jich něhdže poſdra ſta w rječaſach do Widina wotwiedli a tam do jaſtwa ſadžili. Bjes nimi je tójschtu duchownych a wučerjow. Wobydlerjo ſo voja na pola hic̄ a pſody, kotrež ſu tam narofte, zyle ſonc hjeru. — Wokoło Tuleče ſu Čerkeſojo pjanacze wȝow wurubili a ſtót a ludži ſ dobovi do Tuleče pſchihali, ſo buchu tam wſcho w hromadze pſchedali.

Němſkim kolonistam bliſko Tuleče ſo tež wjèle ſeſchlo njeje; pſchetož hdzej Čerkeſy abo turkowſzy wojaſy do wȝy pſchinidu, dyrbja jim dawac̄, ſhtož ſebi žadaja, a jeli to khetſje njeſezinjia, jich bija, ſo druhdy poſkmormi ležo wostanu. — Tam ſo Bołharam hiſčeze naſlepje dže, hdzej jich Turkojo jenož ſ temu nufuſa, ſo buchu na turkowſkich polach dželali, hac̄ runje nicž ſa to njedostanu a dyrbja ſebi hiſčeze jedž ſobu pſchinijesc̄. Tola ſo tež stanje, ſo Turkojo teho abo tamneho bołharskeho dželacžerja ſaraža, a nježmē teho dla ani žadyn poſ ſaſhezowſkyež.

Wbohim Bołharam w tu khwilu hiſčeze žana pomoz njeje; pſchetož jendželszy miniftrjo, na kotrež by turkowſke kniežerſtvo hiſčeze najſterje poſluchało, tajke ſurowoscze a njekasanstwa pſched ſwětom ſ rjanymi ſlowami ſamaſuſa, a hdj by Ružovska ſhto praſic̄ chýla, dha buchu wěſeče wſchudze na wójnu pſcheczivo Ru-

ſowſkej trubic̄ pocželi. Awſtrija pač, hdzej w tu khwilu Małjarjo, tutón wſchěch ſſlowjanow ſimercz hidžazy narod knježi, turkowſkim ſſlowjanam (to je: Bołharam a Sſerbam) pomhac̄ nochže, a Němzy a Franzowſojo drje tež jich dla žaneho porſta njeſbehnu, tak ſo Bołharam ničo wysche njewostanje, džzli tón čaſh docžakac̄, hdzej Sſerbia a Čzornohórzy Turkow ſibia a jim ſ pomozu pſchinidu. Bołhargo buchu wſchak tež rad pſcheczivo Turkam poſtanyli, ale to jim njeby ničo pomhało, dokelž žaneje brónje nimaja a tež ſe žaneje ſtrony brónje njedostanu; pſchetož woni ſu wſchudžom wot turkowſkich wójskow wobdac̄ a w jich kraju je wjèle turkowſkich wojaſow.

Hac̄ dotal móže ſo jeno Sſerbam pomhac̄ a to tež jenož na to waſchnje, ſo tym, kij ſu ſ Božnije a Herzegovinę do Awſtrije cželi a tam hłod tradaja a pſchi tym njewedža, ſ cžim ſwoju naſhotu wodzec̄, pjenježnu podpjeru ſeſelu, a tym Sſerbam, kij pſcheczivo Turkam wojuja, w tym naſtrupanju pomhaja, ſo jich ranjenym ſeſarjow a wothladowarjow ſeſelu.

Duz w Čzechach ſa nich pjenjež ſhromadžuſa a ſu tež bjes druhimi ſſlowjanami ſa nich pjenježne a druhé darh ſkładowac̄ pocželi, tak ſo je ſo tu a tam pětym pjenjes naſdak. To je wſcheje khwalby hōdne a njeby tež ničo wadžilo, hdj buchu tež naſchi Sſerbia ſwoju ſcherjepatku woprowac̄ chýli, — pſchetož ſ wjèle ſeſarjow morjo naſtanje — ale wſha tale pomoz by hiſčeze pſchemała byla, hdj by ruſki lud ſwoju wutrobu a mōſheni njewotewrili a ſa hłodnych a ranjenych Sſerbów pjenjež a wȝy njedawał, ſeſarjow a wothladowarjow do Sſerbiye a na Čzornohórzy njeflaſt.

My chzymy tudy jenož na někotre pſchilkady dobrocžiwosze a kſcheczijanskeho ſimyžlenja ruſkeho luda ſpomnic̄.

My ſimy hijom wóndano na to ſpomnil, ſo ruſki lud wjèle ſmilnych darow ſa turkowſkich kſcheczijanow, kaž tež ſa Sſerbów a Čzornohórzy ſkładuje a ſo ſo w tajki naſtrupanju ſa nich we wudawarnjach někotrych nowinow wſchědnie wot 400—1000 rublow (toler) woteda. Pſched někotrymi dnjami cžitachmy w nowinach „Ruſki Mir“, ſo je moſkowſki kupz Tretjakow 5000 rublow a moſkowſki kupſki bank 10,000 rublow daril. Starowěržy w Moſkwe ſu tamniſhemu ſſlowjanſkemu towarſtu wosjewili, ſo chzebzja ſa wſchón cžaſh ſerbsko-turkowſkeje wójny laſareth, 100 ſožow wopſchijaz̄, wuhotowac̄ a ſe wſchěmi, ſa tajki laſareth nuſnymi ſeſarjemi, wothladowarjemi atd. do Sſerbiye poſlacz̄, a ſo ſu ſa ſdžerzenje tajkeho laſaretha měſac̄zje 10,000 rublow poſtaſili a ſo ſu ſ temu bjes ſobu hijom 120,000 rublow nahromadžili. Bjes starowěržaz̄mi Ružami je wjèle bohatych kupzow a duž žadyn džiwhnejje, ſo ſu težko pjenjes w krótkim čaſhu ſebraſi.

S najnowſcheho cžiſla ruſich nowinow „Ruſki Mir“ ſimy naſhonili, ſo ſu moſkowſzy starowěržy wſchitko, ſhtož je ſa jich ſerbski laſareth trjeba, hijom wobſtarali a w pjeſzoch wosach, kajke,

šo na železnizach ē woženju tworow wužitwaja, na železnizy do Ššerbiye wotpóžlali. Lékarjo a wothladowarjo ranjenych wjeſechu šo w jenym wosu druheje klaſy. — Tón ſamym džen wotjedže kniahini (férſchczina) Schachowska a tójschto drugich wožebnych knie- njow a kniežnow, kaž tež potrow czerwjenego kſchiza ſ Moskwy do Ššerbiye a ſ nimi tež dospołnje pschihotowaný lazareth ſ lekarjemi a wothladowarkami, ſ lekarstwami a wſchej lazarethskiej potriebu.

Hewak je rufke towarzſtvo czerwjenego kſchiza, kaž my tajke towarzſtwa w poſhlenjej němſko-franzowskej wójni tež tudy mějachmy, hízom ſchthri, ſe wſchej potriebu wuhotowane a ſ lekarjemi a wothladowarjeni bohače ſastarane lazareth do Ššerbiye a na Čzorno-horu požlaklo a dwaj ſo tam hiſhce w bližšim ežaſu poſczeletaj. Wyſche teho je ſo tam tójschto rufskich lekarjow podało a kotiž tam na ſwoje khósty jecž njenozachu, tym ſu druhy ſ temu pjeniſh naſwdali.

W rufskich nowinach ſo wſchědnje wjele wo tym piſche, ſhco tam ſa kſcheczjanow, ſ Turkami wojowazhch, ſkladuja a je ſ teho wiđecž, ſo ſo niž jenož w zyrkuſach a na dwórnischeczach, na haſzach a torhoscheczach, w koncertach, na kwaſzach a kſcheczjnach pjeniſh a wězy ſhromadžuju, ale ſu tež w kóždym měſeče ludžo pomjenowani, hízecž móže kóždy dawacze ſwój dar wotedacž.

Moskowſki ſemjan Miklawſch Samarin, kiž je, kaž jeho njebo bratr Jurij, na kupjenje macziežneje ležomnoſcze 1000 rublow daril, je ſa wojowazhch Ššerbów na jedyn ras 300,000 rublow dał a po ſe ſwojej mandželskej do Ššerbiye podał, ſo byſhtaj tam ranjenych a khorych wothladowało.

A tak móhli my hiſhce wjele ſtronow napiſać, hdy bychmy naſchim ežitarjam jenož někaf roſpiſacž chyli, kajke wopory Ružojo hízom pschijneſeču.

Milliony ſo po tajkim w Ružowſkej ſa ranjenych a khorych ſšlowjanow naſdadža a wjele pjenies ſo tym ſšlowjanſkim ſwój-bam ſezele, kiž ſu psched Turkami roſczeſkaſe, a njeje nam thch pjenies žel; ale ſlepje by tola bylo, hdy bychu rufski, němſki a avstriſki khézor Turkam a ſšlowjanam prajili: Gastańče ſ wojowanjom a ſcińicze měr, ſo by teho kónzorwanja a wupuſezenja kónz był!

Swétne podawki.

Učmske khézorſtwo. Kral Albert a kralowa Karola ſtaj ſo wežera (piatok 11. augusta) ſe ſchwajzarskej piſches Mníchow (München) do Draždžan wróćilo. Wobémaj je jeju pucžowanie ſtrwoſcž pschisporilo.

Kaž ſ petrolejom, taſ tež ſo ludžo ſ ſhelenjom mało na ſedžbu hjeru a je ſo piſches tajku lohkoſmyſlenoſcž hízom wjele njeboža ſtało a to wóndano tež w Einfiedelu pola Sebniza. Tam běſche džělacze ſ Gábler flintu do ruki wſaſ a ſo ſe ſlowami: „Dyrbju na tebje ſhelič?” ſ njej na 16létneho Herla měrjeſche. Tſhla ſo piſchi tym wutſeli a temu wbohemu młodemu ežlowiekej ſchrót piſches wózko do moſhow ſlecža. Herlt je naſajtra wumrjel.

W Frankenawje pola Mittweidy je ſo 6. augusta Käſtnerez bróžen ſ jenym pödlanskim twarjenjom wotpaliſa. Wohén je piſča jedyn 11létne hóležez ſaložil a jako ſo jeho prachachu, czeho dla je to cziniš, móh wotmolwi: Käſtner je na naſchego džeda ſwarik.

Na hrodze Augustusburgu maja jara hľuboku studnju (wona je piſches 100 metrow hľuboka), wyſche kotrejež je khézka ſtajena. Wóndano běchu někotſi wohydlerjo města Chemniča, mužojo a žony do Augustusburga pschijeli. Jako běchu ſebi tam hród a tež tu studnju wohſladali a chyli ſo ſažo wothalicž, pýthychu, ſo jena wobſtarna

žona pobrachuje. Duž ju piſtachu a ſkónčiſe tež do ſtudnioneje khézki pschijndzechu. Jako tam ſaſtupichu, ſ ſwojemu ſastróženju wohſladachu, ſo wona na wobloženju ſtudnje ſedži, ſ kotrehož paſ w tym ſamym wokoniknenju do ſtudnje deſe ſkocži. Richtón ujewě, ſhco je tu žomu ſamohlo, ſebi takle žiwenje wſacž, wožeboje dokelž běſche předy zyłe wjeſhoła byla. — Po pječzdzeneſkim plumpaſju, piſhetož w ſtudni woda 15 ſloži wýzoko ſtejeſche, a po wulkim prózowaniu je ſo radžilo, czeſlo teje žomu wučzahuyčz. Wona mějachy ſe roſraženmu hlowu. — Sa město Schellenberg, kotrehož wobylarjo ſwoju wodu ſ wjetſcha ſ tuteje ſtudnje hjeru, bě tónle podawak ujersazy doſež, dokelž dyrbja dleſhi ežaſ do leža taſ dotho po wodu khodžicž, hacž budže ſtudžen wurjedzena.

W Breitenbrunnje pola Schwarzenberga, hízecž je hízom w ſečze 1874 wulkim wohén był, je ſo 4. augusta 8 domſkich a někto pödlanskich twarjenjow wotpaliſo.

W Kunnersdorffje pola Kaitza je 3. augusta generalny ſekretár ſakſkich ratařskich towarzſtow, ſ. Dr. Reuning w 70. ſečze ſwojeje staroby wumrjel.

Kommandant města Draždžan, generallieutenant Haſen da ſo piſča bóry pensionirowacž a na jeho město najſterje generalmajor Miltiž pschijndzej.

W jenej ſkale pola Beuchi njedaloſko Grimmuy wóndano piſchi roſtſelenju ſamjenja jedyn kruh ſamjenjeſamarjej Richterej ſ Brandiſia taſ ſtrachnje do hlowu ſlecža, ſo jeho na měſeče mori.

Schtwórk tydženja w ſhacheče Ehrenfriedersdorffje pola Anna-bergia dwaj hewjerjej, ſ mjenom Hopſer a Friedrich, ſkalu roſtſeſteſtaj. Džéra, wot Friedricha wjerczena, ſkerje roſbuchny, dyžli Hopſerowa. Duž džeſtaj wobaj, ſo byſhtaj poſladaſo, czeho dla ſo wona njerobuchny. W tym wokoniknenju paſ ſkala roſleča a Friedricha taſ czeſko rani, ſo drje je tón hízom wumrjel. Hopſerej bu prawe woko wuražene a bu wón hewak tež khézro ranjeny.

Sakſke wójſko ſo ſrjedž augusta do brigadov w hromadu ſežehnje a kóžda brigada ma piſč dñjow wožeboje manövriowacž a to druga wokolo Budyschina pod kommandom genaralmajora barona Haſena. Tola ſo kóždej brigadze tež na někotry dñj jena batte-rija piſchiwda. Potom a to wot 24. hacž do 26. augusta 2. in-fanteriebrigada pola Burzena manövriuje, jato ſu ſo předy ſ nej regiment gardyjenskych a přeni regiment huſarow, druhe wot-đelenje druhoho polneho artillerieregimanta čo. 28 a přenja jéſdna batterija piſchiwda. — Na to wot 28. augusta třidženje manövry zyloho ſakſkeho (12.) armeekorpsa pod kommandom prynza Jurja ſapocžnu; 6. ſeptembra budže wulka parada bliſko Böhlena (polo Lipſka) a 7. paſ körpsmanöver pola Güldengožy. Na tutymaj dñiomaj dñiomaj budže němſki khézor pola ſakſkeho wójſka. Tuto ſwoje kwartir potom w Lipſku abo ſ wječzoru wot Lipſka doſtanje a budže na to piſčeczivo ſchtwórtemu pruſkemu armeekorpuſu ma-ñořriowacž. Něhdže 14. ſeptembra ſo manövry ſkoneča a infa-terija ſo po železnizach domoj poda.

Š Varſina piſkaja, ſo je khézor najſterje wčera (11. augusta) Gastein wopuſtečil a w Roſenheimje piſchenozowaſ. Dženža 12. augusta jěž je piſches Regensburg do Bayreutha, hízecž 13. a 14. augusta wostanje. Tam chze thm nowym operam, kotrež wumolany němſki komponiſt Wagner w tamniſhim, po jeho myſle twarjenym džirwadle (theatrje) dawacž abo přjódſtajecž budže, piſchihladowacž. Khézor 14. augusta piſches Lipſk hacž do Großeerena (njedaloſko Varſina) piſchijedže, hízecž železnizu wopuſteči a ſo na ſwój hród Babelsberg poda. Tam chze ſ khézorku někotry ežaſ piſchibywacž.

W tu chwilu su wot 11 pruskich biskopstwów a arzybiskopstwów jenož schyri tak sarjadowane, kaž so šluscha, to rěka jich biskopjo šmiedža w nich zyrtwinsky skutkowac̄. Tute schyri biskopstwa su: ermlandske, chelmske (Culm), ošuabručske a limburgske.

Něm̄ski rajchstag budžet najskerje hr̄ejdž septembra wotewrjeny a budžet so wožebje řakony wuradžowac̄, kotrež prawisnistro abo justizu nastupaja.

Na letuschim wulstom našymskim manövram wjele zuſhých wychodích offizierow pschijedž, bjes nimi tež awstrijski arzhywójwoda Albrecht a ruski wjeliki knjas (Großfürst) Miklawsch.

Druha komora pruskeho ſejma budžet 10. oktobra rošwjaſana, i 17. oktobra stanu so wólby wuſwoleſtich mužow a 24. wólby ſpoſlanzow. Někotre dny poſdžischo so rajchstag wotewri, kotrež budžet hac̄ do hr̄ejdž decembra wuradžowac̄. Potom so wón rošwjaſa a nowe rajchstagſte wólby so 5. januara 1877 stanu.

Wudowje němſkeho konſula, kotrehož běchu pſched někotrym čažom w Saloničach ſkónzowali, je turkowske knježestwo 300,000 frankow, a ſwojbie ſaraženeho franzowskeho konſula 600,000 frankow ſarunanja dac̄ dyrbjalo. Wudowa němſkeho konſula je teho dla mjenje doſtala, dokelž žanyh džecži nima.

Awstrija. Awstrijske knježestwo ſwoje wójsko we wšczej czi-choſezi i wojnje hotuje abo je tola po možnoſci na wójnsku nohu ſtajic̄ pyta a je so to wožebje potom cžinic̄ poczało, jako běſche awstrijski khězor s ruskim w Reichstadtu porzežał. Duž někto na to hódaſa, so je so tehdyn ſnadž wucžinilo, so ma Awstrija wójnsky ſakročic̄, jeli by so we wojnje bjes Turkami a ſſerbami pſche-čiwo woli Awstrije a Ruzhowskeje ſkutkowało.

Bjes awstrijskimi ſſelowjanami so tež pjenjeſy a wězy ſa ſſerbom ſhromadžuju; romſkokatholſki biskop Strožmayer je 30,000 ſchěznakow dal.

Jendželska. W jendželskim ſejmje běſche wóndano ſažo ryc̄ wo turkowskich naležnosćach a so liſt jeneho jendželskeho konſula, w Turkowskej pschebiywazeho, cžitasche, w kotrejž bě praſene, so ſu Turkoju w jenej ſrajinje ſ najmjeniſcha 100 bołharſkich wšow ſpalili a na 20,000 Bołharow morili.

Turkowska. Se ſultanom so hiſheče pſchezo njepolepſchuje a žadyn zuſh poſlanz ani turkowſki minister jeho ujewohlađa. Mi-niſtrjo po tajkim cžinja, ſchtož ſo jim ſpodoba, pſchetož ſultan Mu-rad žadyn wukas ani podpiſac̄ njemože. Wo tym pač, so by jeho bratr Hamid na jeho město pſchiniež měl, je někto wſchitko cžicho, a budžet drje ſ tym najskerje tak doſloho cžakac̄, hac̄ Murad wumrje.

Š Jeruſalema pižaja, so ſo tamniſchi kſchecžijenjo wo ſwoje žiwenje voja, pſchetož jeruſalemsky Turkojo, wožebje pač wojazy jara hroſnje na nich cžinja. Wóndano jedyn wojak prajeſche: „Cžeho dla dyrbimy dale cžahnyč, wſchak mamy tudý doſez kſchecžianow i ſareſanju.“

Ze Serbow.

S Budyschina. Na město njebo knjeſa wyskyc̄heho žandarma Benada je žandarmſki brigadier knjas Michał Höblat, dotal w Klingenthalu, poſtajeny.

— Krawſki miſchtr a wjeſhny běrka w Pancžach, knjas Jakub Nowak, je ſa tamniſcheho poſtſkeho agenta poſtajeny.

— Gene wjeleſtne žadanje ſo w bližšim čažu dopjelni, pſchetož twariba dróhi, ſ bliskoſeke borticžanskeje ſchutſeſtweje běrko-nye budysko-mužakowskeho ſchufjeja pſches Bluhmležy a Małachowycz hac̄ do Hincžim ſo bory ſapocžne.

— Na cžesči narodneho dnja kralowý Karole bu 5. augusta wot tudomneje wojerſkeje hudžby pěkna reveilla wotdžeržana.

— Hermank, kotrež tu dženž tydženja a ſledovaze dny mějachmy, njebeſche tak jara wophtam, kaž hewak, dokelž běſche wjele ludži doma na žnjeniſkim džele wostało. — Skótne wili ſo tu pſchichodnje pječa ſažo hermansku ſobotu wotdžerža.

Š Wujesda pola Pomorez. Wot tudomneho ſchulſkeho přjodſtejerſtwa bu knjes Sufiško, w tu chwilu wucžer w Čełnom, ſa tudomneho roweho wucžera wuſwoleny a ſo w měſazu novembra ſ nam pſcheſydlí.

Š Hornjeho Wujesda. Šchtó budžiſche ſebi myſlit, ſo naſch wjeheky ſwiedžen, kotrež pſched tydženjom ſwjecžachmy a pſchi kotrejž bu khorhoj naſchego wojerſkeho towarzſta poſwycženja, tydžen poſdžischo cžekle njeſbože a wulku ſrudobu ſa naſchu wjeſ ſa ſobu pocžehnje? Wot tamneho ſwiedženja ſem ſtejachu pſched naſchej korežmu hiſheče wulke cžefne wrota, wot horzoth ſandžených dnjow někto zyle wuſwuchene. Tute pocžachu ſo pónđzelu 7. augusta pſched wječzorom wokoło 7 hodžinow na jene dobo paſic̄. Płomjo je hnydom pſchewſa a ſleči wot jow na ſkłomjanu těchu korežmy, kž bory ſyla w luthym wóhnju ſtejſe. Wſcho haſchenje nicžo njepomhſe. Domſke a pſchitwarjenia rejiwanſka kubja ſo do cžista wotpaliču. Korežmar=najenik Kunath, kž k wulkemu njeſbožu doma njebe, ſhubi wjetſchi džel ſwojego ſamōženja a namaka pſchi domojwrocženju ſwoje wobydlenje w popiele. Majsrudnishe pač je, ſo jedyn wobydlet naſcheje wſhy, wěſty Schmidt, kž hewak w Luchorju lěto wot lěta drjewo džela, ſ jeneho ſuſodneho twarjenja, hdžez cžysche wóhnjej wobarac̄, tak njeſbožomnje na ſamjenje dele padže, ſo bu morwý prieč wotnjeſen. Hac̄ ſu woheń džecži pſchi hraſkanju ſe ſapalkami ſamischkile, abo hac̄ je něchtón do-roſczený jón pſchi ſapalenju cigarr ſanjerodžit, to hiſheče wucžinjene njeje a pſchiūdze drje pſches ſuđniſte pſchephtanje na ſſawnoſc̄.

z D.

Š Zaſa pola Kalawy w Delnej Lužizh pſche „zaſnif“ ſlē-dowaze: W nožy wot 2. i 3. auguste ſta ſo tudý wulke njeſbože. Na knježim dworje, kotrež hrabi Bourtales ſluscha, ſo hródze wotpaliču a wſchón ſkót ſo ſpalil a to 70 howjadow a 14 koni, jedyn pohonež ſwujeſu konjow pſomjenjam wutorhny. Tež ſo někotre bróžne ſ zylymi žnemi wotpaliču. ſapalik je ſnadž jedyn wumjenkař, kotrehož mjeſeche knjes doživic̄, dokelž běſche jeho žiwo-neſez ſupil. Wón je ſo ſhubil a ſda ſo, ſo je ſo ſobu ſpalil. — Hródze běchu ſtare, drjewane a ſe ſkłomu kryte, a wulka ſuchota, kotrež hižom tydženje doſloho mamy, cžinjeſche, ſo płomjo na dobo zyle twarjenje ſaja. — Něhdžo pſched 8 lětami běſche temu ſamemu knjeſeſi blyſt do wowcženje dyrik a běchu ſo tam tehdyn tſi ſta wozow ſpalile.

P r i l o p k.

* W Budyschinje běſche 5. augusta wječzor pſchi měſacžku tucžel wldžec̄.

* Wěſty knjes van der Leeden, kž w tu chwilu w Kawkaſu pſchebiywa, je wo to proſyl, ſo bory jeho dwě džecži, kotrež ſtej w Briegu (w Schlesyjskej) wumrjelej, ſpalili a jemu popiel, ſ jeju cželow naſtath, poſhwalt. Kralowſke knježestwo we Brótſlawje je ſ temu dovolnoſc̄ dalo.

* Ma ſchwertmſki ſejoru ſo wóndano wulke njeſbože ſta. Jedyn knihwjaſat a ſydom dróhich cžlowjetow běchu tam na cžolmje na jenu ſupu jeli a jako ſo domoj wjeſeſu, wichor cžolm powróci a wſchitz, kž na nim ſedžachu, ſo tepichu.

* W Liberzu džyske agent Bellheim pschekupza Abelesa wczęsacz (wypřändigowac) dacz a teho dla s dwemaj budniškimaj saſtojnikomaj k titemu pschekupzej pschiindze. Abeles najprjódzy Bellheim proščesche, so by hiscze se ſaplaczeniom czatał a jako tón to nochzysche a poczachu domijazu nadobu napišowac, džesche Abeles do pódlaſteje ſtry, s kotrejž ſo s wulki wótrym nožom wróci a ſo na Bellheima walimski teho tak straſchnie někotry krócz ſaſobu klo, so tutón ſa poł hodziny wumrje. Teho jeneho ſaſtojnika, kotrejž džysche jemu nōž wutorhnye, wón do nohi rani a potom nōž do ſebje ſameho storczy. Teho rana paſ ſtraſchna nije.

* Na réžy Mulske pola Wurzena ſo 6. augusta pječz czo- wjekow w jenym czołmje wožesche. Jedyn wot nich khetsje poſtaný, ſchtož bē wina, ſo ſo czołku powróci a wſchitzu do wody pamchu. Tjoch živych wuczahnyku, milerzej Kolín a Gläfer paſ ſo te- piſtaj.

* Bjes Kolinom a Kladrubom (w Čechach) niętachu 1. au- gusta popołdnju ſatrafchne njewjedro. Mróžele tak niſko wiſzachu, ſo bē na poł pječzich w Kladrubje nimale zyle czyna. Pschi tymle njewjedre deſčez tak ſylnje džesche, ſo ſu ſo na jenym polu nje- daloko Kladrubu tjo czołwjeckojo tepili; w jenej bliſkej wby bu jena žona wot blyſka ſaražena a w jenej druhej wby ſo tsi domu ſ blyſkom wotpaliſhu.

* Grichiske knježerſtwo je w Mnichowje wot bayerskeho mini- ſterſtwo wójny 10 batterijow, kiz ſo wjazy njetrjebaja, kipito. Kózda batterija płacie 28,000 markow.

* Pschi wulkih wiſhorach, kotrejž ſo wóndanjo na morju bliſko jendzelskich połnóżnych brjohow ſvěhnyku, je 43 rybakow, kiz běchu na rybylojenje do morja wujeli, živjenje w žolmach ſhubilo.

* Jak ſo wóndano jene ranje czah na želeſnicy k Hestedtej poł Salzwedela bliſeſche, jedyn dohladowat pytny, ſo ſadko woz- zow czahnej napſchecžiwo bězi. Dohladowat wozny ſe ſchenow wuhna a potom ſa ſwojej ſlužbu hladashche. Ale bjes tym wozny ſ nowa na koliju pschiběžachu. Lokomotiwuſiedżeń wſcho móžno czinjescze, wón hwiſdasche, ſ wodu na nje ſykaſche, tola wone ſo ſ kolije nje- hibnyku, ale ſtejo wostachu, tak ſo czah, kotrejž ſo tak khetsje ſa- ſtajic̄ njeđa, do nich ſajedže. Něhdže 21 wozow bu ſajedzenych a roſtorhaných, tola czah ſ kolije njewuſkoči, tak ſo bu dalsze njeſbože wotwobrocžene.

* S Horodenka (w Galiziji) piſaja, ſo je tam 6. augusta wulki woheň byl, kotrejž je 72 domow, ſ wjetſha židam ſluschažych, do procha a popjela pschewobrocžit.

* W Nantesu (w Franzowſkej) je ſo 5. augusta jena zo- rowa raffinerija wotpaliſta. Schkoda ſo na pječz millionow frankow wobličza.

* W měſeče Damaskuſu a jeho pschedniestach je ſa poſlenje tji měřazý něhdže 12,000 wobydlerjow na cholera wumrjelo. Běchu najbóle muhamedanarjo ſenrjeli.

* S amerikanskej unije piſaja, ſo maja tam ſatrafchnu hor- zotu. W Newyorku je 11. julija 68 czołwjeckow na tak mjenowane ſlonečne kłocze wumrjelo. S Washingtona piſaja: Wjedro je tak horze, ſo ſu ſ twarſkim dželom ſastacz dyrbjeli; dwanacze czo- wjekow je na ſlonečne kłocze wumrjelo. W Baltimoru konje, kiz wosy tamniſcheje konjazeje želeſnicy czehnjechu, morwe k ſemi padachu. W Filadelfiji je pjatnacze czołwjeckow psches ſlonečne kłocze živjenje ſhubito. Te je ſo wſcho 10. a 11. julija ſtało, hdzež bē w khlodku 30½ grada (Reaumur) czopłcty.

Nowſche wójnske powjescze.

Powjescze ſe ſerbſko-turkowſkeho wojowniſcheja w naſtupanju ſſerbow pěkne ujeſku; pschetož tiež ſo na dwemaj ſtronomaj zofacž dyrbjeli. Duž je ſo ſtało, ſo ſo Turkoo na jenym boku do ſerb- ſkeho kraja czisheža a ſa ſu ſſerbia teho dla tež ſajčzar, kotrejž tak dohlo twjerdze džeržachu, wopuſtežie dyrbjeli a ſu tole twjerde město Turkoo bje-wſcheho wojowanja wobſadžic̄ mohli.

Šſerbia ſu jara derje wojowali, tu kħwalbu jím tež jich nje- pschecželjo ujeberu, ale woni tola nicžo kmaneho wifluktorowac nje- možachu, dokelž běchu do pječzoh nimale zyle ſamostatnych wotdže- lenjom dželeni. Kózdy navjedowat tajſeho wotdželenja czinjescze, ſchtož wón ſa najlepſe džeržesche, a ſo wo druhého navjedowarja a jeho ludži mało ſtarasche. Na tajſe wójnuwiedženje je ſo tež teho dla wot wſchelakich wězynuſtojnych ludži a to wožebje w ruskich nowinach doſež ſwarilo a ſu woni wěſhczili, ſo ſſerbia, jeli ſo kommando abo roſkaſowanie do jeneje ruki njepołodzi, nicžo dobvež ujemóža.

A tak je ſo tež ſtało. Pschi wſhem ſwěrnym a iſprózniwym wojowanju ſſerbia, hacž runje Turkow tu a tam ſbichu, tola do prědka njeſchitidžechu, dofelž jenož w malých wotdželenjach wojo- wachu, kotrejž běchu po dobvež bitwje pschetož tak ſlabe, ſo ſa nje- pschecželom czeric̄ a jeho do czista roſraſyc̄ njemóžachu. Duž tón po někotrych dnjach ſaſo pschicže a njeplodne wojowanje ſo ſ nowa ſapocža. A ſchtož je najhórsche, bjes tym njeſchecžel ſ kózdyňm dnjom wjazy ludži k ſebi czehnjescze a tak wſchědnie na možy pschi- bjerascze, pschetož hacž ſ Egiptowſkeje a wožebje ſ Małeje Afrije mohamedanjszy wjazy Turkow k pomozu czahnu. A pschi tym maja brónje a wójnskeje potrjebu doſež a na doſež.

A kaf je ſe ſſerbami? Cži ſu na wójnsku nohi ſtajili, ſchtož ſu mohli, ale hdži ludži w bitwje ſhubja, dha ſe žaneje ſtrony jich wuprōſnjene město ſ nowymi wojowarjemi wupjelnicž njemóža, a wójnsku potrjebu ſ wukraja doſtač, je tež jara czežko, pschetož aw- striſte, wožebje paſ wuherſke ministerſtwo to na žane wajchnie nje- czerpi.

Duž maja ſſerbia to ſ mudroſcžu wurunacž, ſchtož jím na možy pobrachuje, a móže ſo jím jich wójna, hdži ſu tež ſ woprědka ſmolili, pschetož hiscze radžic̄, pschetož dobri wojazh woni ſu, to je wěſty a to budže drje jím tež jara pomozne, ſo je wjetč Milan generala Černjajewa ſa roſkaſowarja zyſeho ſerbſkeho wójſka po- mjenował.

Mjenuižy wſchelazv rufzy offizierojo, kotsiž ſo na wójnu wu- ſteja, dofelž ſu ſtajnje na wójnach byli, běchu tež do ſſerbieje pschischi, ſo bychu tam do wójſka ſtupili. Cži bóřy ſpoſnachu, w cžim ſu ſſerbia ſmolili, a měnachu, ſo to k ničemu dobremu njeſpojedže, hdži ſſerbia w pječz jenotliwych wójſkach wojuja. Skónčnje tak daloko pschiidže, ſo čžyžku wſchitzu ſaſo ſwoju ſtroni hicz, jeli ſo kommando zyſeho ſerbſkeho wójſka do jeneje ruki nje- połodzi; pschetož jenož tehdž, hdži ma jedyn general wytſchſki kom- mando, móže wójſko ſwoje možy nanajlepje nałożic̄. Wjetč Milan ſam paſ wo wójne ničo njeroſhyti a wón je teho dla, kaž hizom prajachny, předadwſcheho rufkeho generala Černjajewa ſa naj- wytſchſkeho roſkaſowarja pomjenował.

Mjenuižy Turkoo ſu Horwatowicža, navjedowarja ſerbſkeho wotdželenja w ſenjažewzu, wot tam wuczisheželi, ſenjažewaz dobyle

a spalili a tak tež se vjeheni wokolnymi wjami sežinili. Šenjažewaz běše trochu wobtwerdzeny a je teho dla wažny, dokelž tam jedny pucž do Sserbije wjedže a njedalo wo tam druhí pšches Šajčzar. Horwatowicz šo ſu domu dñjow pšhečzivo Turkam vijeſche, ſo by jich wot ſakroženja do Sserbije wotdzeržaſt a móni do Šajčzara, hdyž Leſchanin kommandirowaſche, wo pomoz požla. Ale tón jemu žanu pomoz požlaſt njeje, tak ſo dyrbetne Horwatowicz ſkónežnje zoſacž. — Šteho pak ſledowatſche, ſo potom, hdyž bě Šenjažewaz Turkam do ruky pamyl, ſo Šajčzar tež wjazy džeržecž njemože. Leſchanin teho dla w nozy wot tam ſe ſwojim wójskom wuežahný a Turkojo ſo njemalo džiwachu, ſo ſoječarſke wobtwerdzenja wot Sserbow wopuſtežene namakachu, jako naſajtra rano pšciežezechu, ſo býchu na Sserbow nadpad ſežinili.

Hacž runje je to jara wobžarowacž, ſo ſu ſo Turkojo do Sserbije dobyli, dha ſ tym pſhezo hiſteče wójna wot Sserbow pſchěhrata njeje; pſchetož pucž do hównego města Belgrada je daloki a pucze, kiz tam wjedu, ſu wobežne. Tež hodži ſo myſlīcž ſo Černijajew, hdyž ſe ſjenocženym možami na Turkow pšciežezehu, tuthych ſažo ſe Sserbije wuežiſcheži.

Bjes tym ſu Sserbija, kiz w Šenjažewzu a Šajčzaru a w tamniſcej wokolnoſci bydlachu, dom a dwór wopuſtežili, ſo njebyhu Turkam do ruky pamyl.

Horwatowicz je najprjódžy hacž do Banje zoſaſt a je ſo jemu naſajtra radžilo, ſwoje wotdželenje ſ wotdželenjom Černijajewa ſjeſnožiež, kotrež jewiu na měſeže k pomozu kchwataſche, jako ſhoni, tak wězy ſteja.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Na čož tola holzy druhdy cjeſcž ſtađu!!
Mots Tunka. Schto dha pak je bylo?

Š. D. Na knježim dworje mějeſche kuchařka lubeho a hdyž tón wjecžor pſchiniž, dha móni kóždy ras wonka ſahwiſda a wona potom khwilu k njemu won džesche. Duž druga cjeleždž, hdyž ſo wjecžor ſahwiſda, rjeſny: Kucharzny luby hwiſda.

M. T. Ale w tym ja tola žanu cjeſcž njevidžu.

Š. D. Pocžataj jenož! Po čjaſku ſo lubaj ſwadžiſchtaj a luby njepſchinidže. Duž kuchařka ſkuwarja pſcheklo, ſo tón kóždy wjecžor won džesche a tam ſahwiſda. A jej njemalo derje činjeſche,

hdyž druſy praſachu: Kucharzny luby hwiſda. — Ale ſkónežnje ſo wupokaſa, ſo kruwať hwiſdaſche a běchu potom wulke ſměchi.

Cyrkwinske powjesée.

Wérowaní:

Petrówſka cyrkje: Petr Paweł Stolla, zvihedželař w Kýchichowje, ſi Hanu Almaliju Sodanež. — Kora August Hennig, maſhiuový ſamkař, ſi Mariu Augustu Hantushež.

Kſchězení:

Petrówſka cyrkje: Jan August, Jakuba Polenka, produktokupza, ſi — Emma Marja, Koralę Augusta Khežnika, wobydlerja, ſi — Albert Jurij, Han-drij Thomasa, thcherja, ſi — Hana Hedwig, Jana Meta, ſchewza, dž. — Gustav Paweł, Biedricha Augusta Klugi, wifowaria, ſi.

Michałska cyrkje: Maria Meta, Jana Koralę Teubnera, thcherja na Židowje, dž. — Martha Alma, Ersta Richarda Lüki, ſublerja na Židowje, dž. — Katolíſka cyrkje: Paweł Ota Maz, Petra Pawoła Stolle, zvihedželařia, ſi.

Semrjecži:

Džen 25. julija: Handrij Schmidt, hospodařski pomoznik w Bosankezach, 68 l. 2 m. 13 d. — 26., Emma Wilhelmina, Koralę Augusta Khežli, thcherja na Židowje, dž., 4 m. — Hana rodž. Knežev, Augusta Engelmann, tamerej-bijera, mandželska, 56 l. 1 m. 6 d. — 27., Jurij Josef Robert, Hendricha Pan-erna, naſenka w Hrubějčicach, ſi, 3 l. 6 m. — 30., Ernst Hermann, Jana Bohuweřa Seilerja, wobydlerja pod hromom, ſi, 1 l. mjenje ſo dñjow. — 31., Maria rodž. Bobakez, Jana Gröſche, wumjenkarja w Toronzech, mandželska, 54 l. 8 m. 10 d. — 1. augusta: Ottília Alma, Ersta Richarda Lüki, ſublerja na Židowje, mandželska, 23 l. 11 m.

Vlaciſna žitow a produktow w Budyschinje.

5. augusta 1876.

Žitowy dowos: 3847 měchow.	Na wikař				Na burſy			
	wot	hacž	inf.	np.	wot	hacž	inf.	np.
Pſheiža 50 kilogramm	11	61	12	92
Rožka	=	=	.	.	9	62	9	97
Sečzmení	=	=	.	.	8	11	8	69
Worž	=	=	.	.	8	20	10	20
Hróch	=	=	.	.	11	11	11	36
Woka	=	=	.	.				
Raps	=	=	.	.				
Zahly	=	=	.	.	12			
Hejdniſhka	=	=	.	.	16			
Bérny	=	=	.	.				
Butra	1	=	.	.	2	30	2	50
Šhyño	50	=	.	.	3	75	4	50

Kórz pſchenič po 170 punt.: 19 markow 77 np. (6 tl. 17 nřl. 7 np.) hacž 21 nřl. 96 np. (7 tl. 9 nřl. 6 np.) — Kórz ružli po 160 puntach: 15 nřl. 39 np. (5 tl. 3 nřl. 9 np.) hacž 15 m. 76 np. (5 tl. 7 nřl. 6 np.) — Kórz ſečzmenja po 140 puntach: 11 nřl. 35 np. (3 tl. 23 nřl. 5 np.) hacž 12 nřl. 76 np. (4 tl. 7 nřl. 6 np.) — Kórz worža po 100 puntach: 2 tl. 22 nřl. hacž 3 tl. 12 nřl. — np.; hróch: 3 tl. 21 nřl. 1 np. hacž 3 tl. 23 nřl. 6 np.; woka: — tl. — nřl. — np.; Zahly: 4 tl. — nřl.: hejdniſhne truph: 5 tl. 10 nřl. — np.; bérny: — nřl. — np.; butra: — tl. 23 nřl. hacž — tl. 25 nřl.; ſhyño po 100 puntach: 1 tl. 7 nřl. 5 np. hacž 1 tl. 15 nřl. — np.

Ča h i po ž e le ſ u i ž h.

Se Šhorjelza do Draždjan.

Botiſh ſe Šhorjelza	1 ₄₀	3 ₀	5 ₂₅	7 ₅₅	11 ₁₅	2 ₄₅	5 ₁₅	7 ₁₅	10 ₂₈
Lubija	2 ₅	3 ₅	6 ₅	8 ₄₀	12 ₅	3 ₃₅	5 ₅₀	8 ₀	11 ₅
Budyschina	2 ₃₅	4 ₅	6 ₄₅	9 ₁₅	12 ₄₀	4 ₁₀	6 ₂₀	8 ₄₀	—
Bíſkopiz	spěchň	čaž	4 ₃₀	7 ₂₀	9 ₅₀	1 ₁₅	4 ₄₅	6 ₄₅	9 ₁₀
Radeberga	—	5 ₀	7 ₅₀	10 ₂₅	1 ₅₀	5 ₂₀	7 ₁₅	9 ₄₅	—
Pschijejd do Draždjan	3 ₄₅	5 ₂₅	8 ₂₀	10 ₅₀	2 ₁₅	5 ₄₅	7 ₄₀	10 ₁₀	—

S Draždjan do Šhorjelza.

Botiſh ſe Draždjan	6 ₂₀	9 ₁₅	12 ₁₀	3 ₄₀	5 ₀	8 ₀	11 ₁₅	12 ₂₇
Radeberga	7 ₆	9 ₅₅	12 ₄₅	4 ₁₅	5 ₃₅	8 ₃₀	11 ₅	sp. čaž
Bíſkopiz	7 ₄₀	10 ₃₀	1 ₂₀	4 ₄₅	6 ₁₅	9 ₅	12 ₂₀	—
Budyschina	8 ₁₀	11 ₅	2 ₉	5 ₂₀	6 ₅₀	9 ₄₅	12 ₅₅	1 ₄
Lubija	9 ₀	9 ₁₁	11 ₄₅	3 ₄₀	6 ₉	7 ₃₀	10 ₂₅	1 ₃₀
Pschijejd do Šhorjelza	6 ₄₅	9 ₄₀	12 ₂₅	3 ₁₅	6 ₄₀	8 ₁₀	11 ₅	2 ₁₀

Powiścikomna assekuranza w Trieście

(Assicurazioni Generali.)

Saložena w lęce 1855.

zawiesza psci rukowaniskim fōndsu wot

41 millionow 120 thuzaz 706 schēznałow 60 frajzarjow

a) psci wohujowu schodku: twory, mobilije, žnjeniske farady a. t. d., taž tež, jeśli to frajne jaſom dowoleja, twarjenja wszych druzinow;

b) poskiezuje sawieszenia na žiwienje człowiekow na jara wschelake waſchnie ſa najtunishe twjerde pramije a polizy w němiskich pjeniesach wustaja.

Towarstwo wypłaci w lęce 1875 ſa 15660 schodowanjow summu wot

6 millionow 210 thuzaz 146 schēznałow 27 frajzarjow

¶ foždemu wukasjanu a k wobstaranju sawieszenjow poruczataj ſo agentojo:
hamiſki ſtotolékar Ernst Walther w Budyschinje.
Adolf Baumert w Kramjenu.

Barlijsko-fölijanſke woheńska węſczaſe towarſtwo w Barlinje.

Sakkadny kapital: ſchēz millionow markow = dwaj millionaj toler.

Sawieszenja psci wohujowu strach wszych druzinow tež pod mjehlkim krywom ſo po tunich a twjerdych pramijach wobſanknu.

Wohujowe ſchodowanja namakaſa po ſpēchnym regulirowanju tež ſpēchne wuplaczjenje.

Prospekty a sawieszeniſke formulary ſu pola podpiſaneho darmo k dostacju.

¶ wobstaranju sawieszenjow a k dawanju bližſcheho wukasowanja ſo poruczataj agentura: Car i Nāther,
w Budyschinje na ſchulerſkej haſy 357.

¶ něčiſhemu čoſzej poruczam moj wobſcherny ſtad kožaných tworow a to puejowanske koſty, toſte, cigarowe toſte, portemonaije, knjenjaze toſte we wulkim wubjerku a tunje, wureſane drzewiane węžy, jako: garderobowe kluče a trjeniſcze djerzele, cig. khamorki, pihaſla atd.

Moritz Höninger

na ſerbſkej haſy 29.

Mullowe, zwernomillowe, tüllmillowe a jendzelskomillowe gardini, draſtowe a podſchiwkowe mulle, piſej, chiffon, hirting atd., mužaze ſchaty, jako ſwjetſhne koſtyle, khornarje a manschety;

ſa klenje:

ſtulpy a khornarje, wuſhiwane ſpōdnie ſuktne, erem-ſhawle, taſſt a rips w najtunishe barbach a we wulkim wubjerku porucza po tunich placziſnach

Moritz Höninger

na ſerbſkej haſy 29.

G. Joachim, Atelier ſa njeboſne ſazadzowanje ſubow, operazije ſubowe, plombirowanje, cziſczenie, ſahnacze ſubhbolenia atd., w Budyschinje, na ſmutsknej lawſkej haſy 120 pola k. pjeſkarja Klingsta. ¶ ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

¶ psci potrjebje
ja kamejente wuhlo k tepljenju lokomobilow,
brunizu, kalk a wsche hnójne ſredki
najlepſcheje dobroſeſe a po najtunishech placziſnach poruczam.

H. Grieshammer

ſe ſtadom na budyskim dwórnischem ſi napſcheſza ſubtolubje.

J. E. Stephan

na ſchulerſkej haſy čo. 3.

porucza jelenjowe kožane ſpōdne a ſwjetſhne kholowy, ſlemiſte ſwiaſki, taž tež wſchitke ſhamo-đełane kožaze džela. Tež ſo roſtorhane kožane kholowy derje porjedzeja. Stare wotuſhane kožane kholowy ſo ſa wulku placziſnu kupuju.

Wloſhowa tintura,

wot najwutwolanshich lekarjow (Pſchitruaj wopikma) nanajlepje poruczena, dopóſnaty najlepſhi, jeli niž jeniceki, wo prawdje ſprawni ſredk, ſo by ſo niž jenož wupadanie wloſhov ſadžewalo, ale tež njeſiczonie, poli-zaſzy wobtwerdżene padu to wobſwedeža, dohloſte ſleħacjtwo wotſtronilo. Ma jenož na pſchedan Heine. Jul. Linča w Budyschinje, w ſlatonach po 1, 1 a 3 markach.

Ležominoſeſe

wſchech druzinow horjebjerje k kupjenju, pſchedaežu abo pſchemenjenju,

taž tež kupowanje a pſchedawanie

pjenieżnych papjerow

wſchech druzinow

Robert Thronicker w Rakezach.

Paſenz!

Moj hížom dawnu jato wubjerny a cziſcze ſłodžazy

cziſty paſenz,

taž tež wſchitke druzinow dobrdyh paſenzoſ ſa ſi tutym knesam ratarjam a ſaſopſchedawarjam poruczejo naſpominam a po najtunishech placziſnach pſchedawam.

J. T. Glien na ſitnych wilek.

Na žnjeniſki ežaſ

poruczam:

ſchwajzarski abſynth,

Perſeo-likuer,

rózowy liqueur.

We Wopſortku. J. G. Počzicha.

Schwajzarski abſynth

jene jara ſtrowe a derjeſtłodžaze pieče, taž tež wſchitke moje jednore a dwójne

paſenzy w ſnatej dobroſeſi poruczam.

We Wopſortku. J. G. Počzicha.

= Gedžboslemk =

taž tež kózdy ſlemk ſahoju ja ſpēchne, weſeſe a doſpolne.

Pſches 1000 ſahojenych.

F. Grone w Ahans, Westphalen.

Sahtjenje hlepošče, po največjihim, bjesbojnim a bjesoperirivanim. Wozjekar Dr. K. Weller sen. v Draždjanach (Victoriastraße 4.)

R. Lindau w Budyschinje

pschi injašovih hētach w domje „k němſkej halli“
ſklad všchēch družinow wuharowaných kožow.

Sprawne poſluženje. Tunje, ale twjerde placisny.

Němski phönix, wohensawěſzaze towarzſto w Frankfurē nad Majnom,

ſaložene w lēcje 1845,

sawěſzajuje ſo twjerde jara tunje prāmije bje-wschitkeho doplačowanja mobilije, ſkot, žito atd. a porucža ſo k wobſanknjenju ſawěſzenjow

Robert Thronicker, agent w Nakazach,
bydlazy w horncžerni Dom ſchli a Thronicker a.

Barlińsko-kölnske wohensawěſzaze akzijowe towarzſto w Barlinje.

Sakladny kapital: ſchēz miſlionow markow = dwaſ millionaj toſer.

Towarſto ſawěſzajuje po twjerdyh tunich prāmijach pſche ſchodu, pſhes woheni, blyſt abo wubuhnjenje na hibityh a njehibityh pſchedmjetach všchēch družinow naſtatu.

Wohuijowe ſchłodowanja namakaja ſpěchne a sprawne regulirovanje.

Prospektk a ſawěſzēnske formularzy ſo darmo dadža.
K wobſtaranju ſawěſzenjow a k dawanju bližſcheho wuſoženja ſo najlepje porucža
agentura w Budyschinje

Bruno Deutter

na bohatej haſy 91 pôdla poſta.

Želesnične ſchēz
všchēch dohōſzow k twarbam po najtunischiſch
placisnach porucžataj

bratraj **Joachimthal**
w Seydlerez khezi bliſko theatra.

Wosjewjenje.

Cjesczenym ſſerbam Budyschina a wo-
kolnoſče ſ tutym k naſredzenju dawam, ſo
ſyム pſat 11. augusta w mojim domje na
žitnih vikach 561

mjaſzowe a folbaſzowe ſhlanh
wotewrit. Ja budu ſo ſtajne prozowacž, ſo mohel pſchezo ſpravnu a dobru tworu po-
ſicječ, a proſchu teho dla wo dobročiwe
wobſedžbowanje. **Ernst Lehmann.**

Runje ſu wuſchle a we wudawańi ſſerb.
Nowin ſa 50 np. doſtač ſherlufche a
ſpěw̄ wot Pētra Mlónka. Tſeeži
feschinof.

Prěni a druh ſeſchinof ſtaj tam tež na
pſchedan.

Pluhowe cžrōſzla, radlowe cžrōſzla

w najwoſebniſchej dobroſeži a najlepſcheho
towanja, kaž tež walzowane a towar-
ſte jeleſo doſta ſaſo

We Wosporku. **J. G. Poetzscha.**

Jamaika-koſeſj

punt po 50 np.

homöopathſki ſtrowotuh koſeſj,
prawdziw̄,

punt po 20 np.

najlepje porucža
Wospor. **J. G. Poetzscha.**

Moſtowe (decimalne) wahi

a j ch o w a n e

4centnarſkeje nježazeje mož po 6 tl. ſa
3 = nježazeje mož po $5\frac{1}{3}$ tl. ſchitku
porucža

We Wosporku. **J. G. Poetzscha.**

Swoj wulki ſklad
ſtoſſowych a židzianych
męzow

k dobročiwenemu wobſedžbowanju porucža
H. Langa
na bohatej haſy.

Tež je tam wulki wubjerk na bok ſtaje-
nych dželaſtich męzow na pſchedan.

Prawdziwy Lampertowý rano-
wý, hoſath, ezechnith a ſpokojaſzny
pleſte ſe ſnatym ſelenym wukasowanjom
je ſebi ſa 96 lēt največjemu kvalbu do-
był, je leſkarzny pruhowanu a poruczenym
pſche wič, drjenje, ſalſy, liſchawu, kurjaze
woka, wobabjenje, pſche wſchē woterwrijene,
pſchedžewaze, roſdželaze, wopaſene, ſmierſte
boſoſze, roſleženje, ſahorjenje, ſaczelijny
atd. a je ſo pſche vſchitkach tutych kro-
roſzach pſches ſwoju ſpěchmu, njeſapra-
jazu hojazu móz najdražniſcho dovoſaſat.
Dostacž ſa 25 a 50 np. we vſchē
ſarkiſtič haptiſtach.

Brunizowe bazy

1000 ſa 4 m. 50 np. ma na pſchedan
Julius Liebſcher
w Khwaczizach.

Wučomnik pytanj.

Sa jene tudomne materialnotwo-
rowe ſhlanh ſo k Michalej tuteho
lēta pod ſpodobnimi wuměnjenjem jedynu
wučomniſt pyta. Wopytanje pſche-
kupske ſchule je wuměnjenie. Wſcho
dalsche je ſhonič we wudawańi Serb.
Nowinow.

Wučejane, kaž tež wottſhane wlo-
hy po najwoſebniſchich placisnach kupuje

Anna Lehmann
na žitnih vikach čzo. 561, po 1 ſchodže.

Zenu rucznu mločazu maschinu,
kotraž ſo transportirovacž hodži, ma tunjo
na pſchedan **Jan Senda**, ſubler
w Maſeſchezach.

Zenu holzn, ſerbſkeje rycze móznu, pyta
k podpjeranju hoſpoſy

Bruno Deutter na bohatej haſy.

Kheža na pſchedan.

Ležomnoſez čzo. 5 w Koſlavu je ſe ſwo-
vodne ruci na pſchedan. Wſcho dalsche je
ſhonič we wudawańi Serb. Nowin.

Wſho běle ſhieče, kaž tež wu-
ſhivanje mjenow tunjo a rucze
wobſtara

Emma Kummerowa

w Budyschinje w minſchej zyrki 250.

Štvortlētna předplata
we wudawařni 80 np.
• na němských póstach
1 M., z přinjenjom do
domu 1 M. 15 np.
Kózde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja
so we wudawařni Serb.
Nowin na rožku zwon-
neje lawskej hasy číslo
688 wotedać, placi so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleń.

Čo. 34.

Sobotu, 19. augusta

1876.

W Budžinje 15. augusta.

Hrošnoſeže a ſurowoſeže Turkow a Čerkeſow nad Volharami hiſchčeze pſchezo traſa, hac̄ runje ſo wſchón kſcheczijanski ſwét na nje wobčežuje. Zendželske ministerſtvo ani ſłowac̄ko pſcheczijwo tajkemu žadkawemu ſtukowanju njepraji, hac̄ runje je woſebje jendželskemu ministerſtu ta móz data, ſo by turkowſke knježerſtvo k bóle čłownſkemu ſadžerzenju nuſowac̄ móhlo; pſchetož hd̄y by Zendželska Turkam pjeneyſh njeſtawala, njebychu woni wójnu wjesc̄ móhli, a hd̄y by jendželske ministerſtvo Turkow njeſakitowało, bychu woni hižom dawno s Europy wuhnači byli. Zendželski minister ſwontownych naležnoſežow, wón rěka Izraeli, je ſe židowskeho ſplaſha, a hac̄ runje je hižom jeho nan na kſcheczijansku wéru pſcheczupiš, dha ſnadž kſcheczijanstwo tola w jeho ſynu-ministrou hiſchčeze tajku móz dobylo njeje, ſo by wón k temu ſhrabac̄ móhł a sprawneho kſcheczijana wysche wažil, dyžli mordarſkeho, rubježneho Turku.

Zendželska politika dyrbi tola dživona wéz bycz, ſo, kaž wi- džimy, jendželski minister Turkam k temu pomha niz jenož, ſo bychu ſ kſcheczijanami wojovac̄ móhli, ale tež kſcheczijanske wžy wu- puſežie, kſcheczijanskich ſchědžinow a džec̄ki kónzowac̄, kſcheczijanske žony wonjeczecžic̄ a moric̄, a kſcheczijanske młode holzy ſa ſchlo- viny pſchedawac̄.

Hac̄ ſo tola cži wulzy knježa do ſchije njehaujuja, ſo ničton wot nich njevutupi a jendželskimi ministrami praji, kažy hubjeni kſcheczijenjo a kažy ludakojo ſu, hd̄yž tajke turkowſke hrošnoſeže podpjeraja.

W Awstriji tež ničzo ſlepje njeje, hac̄ w Zendželskej, pſchetož awstrijske kraje dyrba ſo w tu khwili wot hrubych Madžarov kom- mandirowac̄ dac̄. A dokelž Madžarjo cžuja, ſo jich ſinska na- rodnoſež něhd̄y we wulkim ſlowjanſkim ludowym morju roſplunje, dha maja ſmijertny strach pſched ſlowjanami a jich tež dla pſcheczehaja, ſhtož móža, a ſo wutrobiuje nad tym wježela, hd̄yž tež Turkow ſlowjanow pſcheczehaja a nježmilnje kónzua. Cžim hórje Turkow pſcheczijwo ſserbam a Volharam ſakhadžeja, cžim lubſho je to Madžaram, a po tajkim ſo ſserbia a Volharjo wot Awstrije žaneje pomozh nadječ̄ njemóža, ale maja ſo wjele wjaz̄ bojež, ſo jim Awstrija po móžnoſeži ſechlodži, woſebje dokelž tój ſhto awstrijskich Němow tež na madžarskej stronje ſteji.

W Italiji knježerſtwo težko možy nimia, ſo by ſe ſlowom pola Turkow neſhto wutſtukowac̄ móhlo a ſ brónju na Turkow cžahnuje, to jemu do myſle njeſpchiňdže. Tola ſu tam ludžo, kij maja tež k ſlowjanam cžuc̄iu wutrobi a ſa nich pjeneyſh ſhromadžuju. Haj starý Garibaldi k temu wótsje napomina a chze tež ſkerje a ſlepje lekarjow a wothladowarjow do ſserbijskej póžlač̄.

Franzowska ſo w tu khwili jenož wo ſebje ſamu ſtara a ma na ſebi težko ranow ſahojic̄, ſo ſo džiwac̄ njemóžem, hd̄yž na ſerbskoturkowſku wójnu mało ſedžbuje.

Němſke khězorſtvo je tež daloko wot kſcheczijansko-turkowſkeho wojovníſcheža a njebudže ſo na runym pucžu do njeho měſchecž, ale najſterje jenož ſe ſlowom Ružovſtu podpjerac̄, jeli by ta nu- ſowana byla, ſa brón pſchimnyc̄. Šſlowo němſkeho khězorſtwa hižom ſa ruſke knježerſtvo dožaha, a njetrjeba ſo tež dla ničton bojež, ſo ſmeje němſke wójsko Turkow dla pod brón ſtupic̄.

Shtož paſ Ružovſtu naſtupa, dha ſo ta najſterje njebudže ſminyc̄ móz, tak abo hinač ſſerbam a Volharam pomhac̄, jeli Turkijo ſ nimi bóřh ſlepje wobkhadzež njepončnu. Ruſka politika je drje, ſo bychu ſo Turkijo ſ Europy wuhnali, a je dale měnjenje ruſkeho knježerſtwa, ſo bychu te ludy, kotrež w europiſkej Turkowſkej bydla, te krajiny dotali, w kotrychž nětko ſwoje wobydlenja maja, po tajkim ſſerbia, Volharjo, Rumunojo, Grichyojo a Albanejo. To bychu potom wſchón tajke knježerſtwa byle, pſched kotrymž ſo njetrjebaſ ničton bojež a by ſ nimi kóždy kraj dobre wifikowanje hnac̄ móhł. Ale Zendželczenjo, dokelž bychu ſamu najradſho Kon- ſtantinopel do ſwojeje ruki dotali, ſu tež dla tež teje wéry, ſo chze Ružovſta tole wažne město měč̄. Duž woni do ruſkeje po- litiki njeverja a bychu lubjerad cžerta a helu pſcheczijwo Ružovſkej pod brón ſawokali, hd̄y by ruſke knježerſtvo turkowſkim kſcheczijanam ſ mječžom w ružy pomhac̄ chylo.

Duž je ruſke knježerſtwo w tu khwili w njeļuboſnym poſtajenju. Ruſki lud w ſwojej ſobuežučiwoſeži k turkowſkim ſſlowjanam njemöže wopſchijec̄, cžeho dla ruſke wójsko na Turkow nječehnje, hd̄yž je Ružovſta tola tak wulki a tak mózny kraj; ruſke knježerſtwo paſ wójny nochze, dokelž móhla ſo lohko zyla Europa do njeje ſežahnyc̄. Wone je teho dla dowolilo, ſo ſmě ruſki lud po ſa- cžuc̄zach ſwojeje wutroby turkowſkim ſſlowjanam wſchū móžnu dobrotu na měrnym pucžu wopofaſac̄ a pyta bjes tym, ſo by kſcheczijansko-turkowſku wójnu tež na měrnym pucžu k dobremu kónzej dowiedeo. Ale to je jara cžejko, dokelž žane druhe knježerſtwo ſa to doſč horſivje njeſtutuje.

A bjes tym ſo ruſki lud dale a bole ſahorja. Najprjedy wón ſa ſſerbow a Volharow pjeneyſh ſkladowac̄he a je k nim ſe- ſejeſe, potom počja lekarjow a lazarethſke potrijebnoſež k nim ſkacz̄ a ſtoučnje jedyn ruſki offizier po druhim do ſſerbijske džeſche a napoſledku je nětk tak daloko pſchisħlo, ſo prjedawſchi wojazy ſſer- bam k pomoz̄ cžahuu. A ruſke knježerſtwo njemöže ſo ſwajic̄ to ſakasac̄, pſchetož njeſpoſkojnoſc̄ ſ tym, ſo wone ſſawnu pomoz ſſerbam a Volharam njepončaze, hižom tak ſtajnje pſchibjera a ſo tež dla w ruſkich nowinach tak mótre rycze pſcheczijwo ruſkemu knježerſtwu wjedu, kaž ſo to hiſcheze ženje ſtaſo njeje. Duž je wone, kaž my prajachmy, w njeļuboſnym poſtajenju, a pſci wſchej hoto- wosći turkowſkim kſcheczijanam na pomoz cžahnuje, wone to tola po móžnoſeži wotſtorkuje, dokelž ſebi myſli, ſo by Zendželska na měſcze ſ Ružovſkej wójnu ſapocžalo, hd̄y by ta Turkowſkej wójni

pschiowjedjila. To pak je jara k wobmijšlenju; pschetož Vendželska by drje pak tu pak tam někakich pomoznikow namakała.

Hdyž tež běchu Ruzjojo hížom hac̄ dotal hotowi, sa Sserbow a Wolharow wopory pschinjescz, dha tajka hotowosc̄ dale bôle pschibjera. Wschudžom a pschi kóždej skladnoſc̄ ho sa nich pschinostki sberaja, wschudžom a pschi kóždej skladnoſc̄ ho wo nich ryczi a na nich spomina. W nowinach ſu wschédniye zyke strony ſ mjenami tych, kiz sa nich dar dach, napjelnjene a my chzemý dženja jenož na to spomnicz, so je banquier (pjenjeznik) Stieglitz poł milliona rublow daril.

Jako chyzichtej ſo 7. augusta dwaj lazarethskaj wotrjadaſ do Sserbije na pucz podacz, czi, kiz k nimaj ſluschaču, mjenujzy 18 lekarjow, 8 lekarſkich pomoznikow, 1 haptkař, 1 stražnik a 25 milosciwych ſotrow, předy ke msc̄i džechu. W zyrku, kotaž běſche ſ ludom pschepjelnjena, generaladjutant Baumgarten po poruczenoſc̄i khézorki tymaj wotrjadomaj rjany wobras Sbóžnika w kraſnym wobluku pschepoda a potom duchowny k nim ryczesche.

Rycz Michajla Alekſejewicza Alekſejewa, prénjeho duchomněho zyrkuje ſw. Trojizy w Pětrohradze, do wotjeda dweju lazarethskich wotrjadow do Belgrada mějſeſhe ſo tak:

„Naſhemu Božemu domej ſta ſo dženja hížom druhí krócz to ſbože, modlitwy a ſbožopſchecž ſobu na pucz dacz tym, kiz ſo wotkala do krajiny horja, ſrudobu a hróby, tam, hdyž ſo krej pscheliwa, hdyž ſo ſ wóhnjom a mječom ſaniczuja wobſedzeniſtwa a vydliſhčza nowych martrarjow kſcheczijanstwa, naſchich bratrow, ſ nami jeneje wěry a jeneho ſplaha.

Zohnowany budž wasch pucz, ſmužite, ſobucžucžiwe kſcheczijanske wutroby! Njebo a ſemja njech wasz žohnuja ſa ſutki ſamoſapřečza, kotrež ſmějcež wuwjescz ſ luboſcze, kotrež je nam bojſki ſaložer naſcheje wěry pschipovjedowal, kiz je ſsam ſso ſa naž woprowal! Wasch wýzofi, ſawidžomny dónit wasz wotčazkuje, my macze bycz idejal teje kſcheczijanskeje luboſcze, idejal teho ſamoſapřečza, kotrehož najwyſhſchi ſkodženik ſo nam počaze w Sbóžniku ſweta, na kſchiz pschipjathym, a kotrehož najkraſniſchi pschikad wón ſam nam pschedſtaja we wožobje milosciwego Samaritana, kiz woliſ a wino lije do ranow wboheho, kiz běſche bjes rubježnikow panſy.

Sawérno, njeſku naſchi ſa wěru, ſwobodu a žirvenje ſo bědžazy ſlowjanszy bratsja tež roſtorhani, ſ ranami počreži psches rubježnikow, ſaſatych, ſaſlatych njeſcheczelow kſcheczijanstwa? Wěczna hańba a sprawny hněw Boži na bjeſczucživých duchomných a levitow, na narody a kniejerſtwa, kiz ſo hordža ſe ſwojej zivilisaziu a ſdželanosežu, a tola bjes čzuečza du nimo tych, kiz ſu bjes rubježnikow panſy, nimo naſchich bratrow w Khrystuſu a bratrow po krwi! Dha chzemý my, ſynojo a džorwi wot Boha ſchitowanjeje Rukjeje, bycz Samaritanojo t. j. wěrni kſcheczijenjo a ſlědowarjo naſchego Sbóžnika, kiz je nam prajit: „Moru pschitauju wam dam, lubujče ſo bjes ſobu!”

Duž čzechicze dha, lubowani, pod ſnamjenjom Khrysta a jeho žirvočinjazeho kſchiza ſmužicze a njebojaſnje k wulkemu, psched wami ſtejazemu ſutkej kſcheczijanskeje luboſcze! Njech ſo washa duscha njeda týſhicz psches wulke wobczežnoſcze, kiz wam hroža, psches strachi, haj psches ſamu ſmijercz! Čim wjetſche wasche wobczežnoſcze a wopory budža, cžim ſławniſhi je wěn, kotrež je wſchém, kiz Boha lubuja, wot ſpočatka ſweta pschihotowan. ſswjata zyrkej, kiz ſo kóždy džen modli ſa wſchech, kiz ſu na morju a na puczu, ſa khorych čerpiaſzych a jatych, kiz kóždy džen psches ert ſwojich paſtryjow njeſtarwny wopor wopruje ja zyky ſwet, pschednoſchuje a budže bjes pschitacza psched thrón Boha milosciže a luboſcze

pschednoſchowacž ſwoje wutrobyne, horze modlitwy wo wasche ſbože a ſdžerzenje, a ſo byſčecze ſo, po dopjelnenju ſwojeje ſvjateje pschibluschnoſež, ſtrwi a njewobſchodziſti wrózili do ſrjeđiſnih lubych a k wjetſchem ſvožu ſa wſchech.”

Swětne podawki.

Němske khézortwo. W Ramnijowach pola Biskopiz je 9. augusta blyſt mlynkez bróžen ſapaliſ a w pödlanskej hródzi jenu ſruwu ſarasyl. — W Bretnigu je ſo nimale w tym ſamym čaſu mlyn ſ blyſkom wotpaliſ. — W Małych Radmérizach pola Lubija je mandželska ſahrodnika Haſčki 9. augusta dopołdnja ſchtyrjoch ſtrwych hólczatow porobžila, kiz popołdnju ſupjel ſvjateje kſcheczeniſy dostačhu. — W Lipſtu ſo 9. augusta w jenym domje jena wattowa fabrika a jena ſejleřnia wotpali a je ſo pschi tutej ſkladnoſc̄i wjele tonopje ſpalilo. — W kralowſkim lězu ſodny Niimbſchena je ſo 12. augusta něhdže 30 arow dwazycilétnych khójnow wotpaliſo. Zeneho wotrocžka, na kotrehož tukaja, ſo je psches lohkoſmyſleny wobkhad ſ wóhnjom to paſenje ſawinowal, ſu do jaſtwa ſadžili. — Město Lipſt ma 27 millionow markow ſamóženja a 15 millionow markow doſha, po taſkim jeho nětczishe ſamóženje 12 millionow markow wopschija. — W Zwitckawje wónzano w ſwójbje pilſtrubarja Wagnera 11 člowjekow ſkhorje, jako běchu kſoſej wupili. Zene džecžo je na to wumrjelo. So je tón kſoſej jedojoſt był, to drje je wěſte, ale dokež wot njeho njeje ničo wýſhe wostało, dha njewjedža, kaiſki jęd je w nim był.

Wulka parada, kotrež dwanath (ſakſki) armeeſorps psched němſkim khézorom ſměje, ſo bjes Böhlenom, ſakſko-bajerskej ſeleſnizu a Beschwicke wotdžerži.

Zeneho murjerja, kotrež běſche wónzano dwěmaj knjeniomaj w Draždžanach na haſy ſ worakawſiwa draſtu roſtreſał, je ſud k ſchtyrinjedželskemu jaſtru wotkudžil. Wýſhe teho dyrbí wón tymaj knjeniomaj jeju roſtreſanu draſtu a ſudniſke khóſty ſaplaſczež.

W jenej pěſkowej jamje bliſko Plauenca ſo wónzano wudowa ſpanierka a 15létny Seiſ tak ſaſhypuſhataj, ſo morwaj wostaſtaj. Ta wudowa 5 džecži ſawostaj.

W Ohornje je ſo 9. augusta tamniſhi delni mlyn ſ blyſkom wotpaliſ a mžachu pſomjenjam jenož mało wutorhnyž.

Sakſzy twarž ſměja ſtřba ſwoju ſtřbu ſhromadžiſnu w Pirnje a to 24., 25. a 26. septembra.

W Kunnersdorfie pola Kirchberga je ſo 12. augusta Schäferez ſublo ſe wſchemi ſynewymi a ſitnini ſaradami (Borräthe) wotpaliſo. — Na ležomnoſc̄ach rycerſkubla w Böhlenu ſo 12. augusta pschi ſynewenju jecžmieniſ ſapali a ſo něhdže 10 akrow poſynewenho a tež hýſce ſtejazeho jecžmienja wotpali. Zenož psches to, ſo ſ wokolnych wžow na pomož pschiběžachu, móžesche ſo wohen wot dalscheho roſſcherjenja wotdžeržecž. Jedyn dželacžer, kiz běſche ſe ſchtrichowanczami lohkoſmyſlinje wobkhadžal a psches to woheū ſawinowal, bu do jaſtwa wotwiedženy.

W Zablonzu pola Krimmitschawa 14. augusta wotrocž kubleria Kartſchera ſ wosa panę a ſo tak wobſchodziſi, ſo dyrbjescze wumrjecž. Wón ſawostaj i wudowu a 5 džecži.

S Barlina piſaja, ſo je němſki khézor hac̄ do 14. augusta wjecžor w Bayreuthu wostał a ſo potom runy pucz na ſwoj hród Babelsberg njedaloſko Barlina podał a tam ſtrwy a czerſtwy pschijet. W Bayreuce běſche ſ ním dwazyci němſkich wjetechow a prynzow. — Khézor ſo 18. augusta na pucz do Poſnaiſkeje

(Bošen) poda, so by tamniščim jédnym regimentam psched ſobu manövrirować dał. W měsazu ſeptembru wón naiſkerje do Elſaſha pojedże a budže jeho tam pječa krónprynz pſchewodzec.

Sſerbia. Sſerbſkemu wjerchej Milanej je ſo w cjaſu tamniſcheje ſtraſchneje wójny ſyn narodžil. Mjenujzy 14. augusta je ſerbſke miňiſterſtwu w Belgradze kledowazu powjefc ſoſjewiſto: „Naſhemu wjerchej a kniſej, Milanej Obrenovičej IV. (ſchtwóretemu) je ſo ſyn narodžil a nam Sſerbam, jeho ludej, naſtupnik thróna. Bóh je džył, ſo kanony narodženje prynza w tym ſamym cjaſu wofſjewuju, hdyl na wſchēch ſtronach naſchich mjesow kanony jeho nana hrimaja, ſo býchu nowonarodženje a ſwobodu ſerbſkeho luda dobyli. W tym ſbožomnym podaniku, kotrež nam Bóh na tuthym cježkim dnju ſezele, my ſlužbenje dobyčę naſcheje ſwiateje wěžn poſtrawjamy. Njech budže přeňe ſbožopſchę, kotrež my nowonarodženemu prynzej poſkiczymy, to, ſo by wón živý a ſtrony wostał a ſo by Bóh jeho nanej k temu pomhał, ſbožomnie ſapocząte džělo dokonječ a junu ſwojemu ſynej ſylnie, ſwobodne ſſerbſtwo jako herbſtwo pſchepodac.”

Nowonarodženemu prynzej budže pječa rufki khězor kmóthic, to reka, wón ſo pſchi kſchězenizy naiſkerje wot rufkeho poſklaſza ſaſtupic da.

Ze Serbow.

S Budyschina, w auguſe. W 32. čížle „Serb. Nowin“ bu wofſjewjene, ſo ſo na tudomnej ratařſkej ſchuli, kiz bu loňſche léto ſaložena, 23. oktobra nowy kurs ſapocžne. Nekotryžkuliž ſſerbſki ratař, kiz ma ſyna, kotrež džye tež ratař byc, budže ſo prafchein, dýrbju jeho do tejſe ſchule poſklač, budže jemu to k wužitku?

Bo wudathui proſpekcje wucđi ſo w tejſe ſchuli: němſka rycz (ſ prawopipom, rjanopipom a naſtantom), ſičenje, geometrija ſ poloměrjenjom, pſchirodowucđba a wědomnoſć wjedra, ſtokohojeftwo, ratařſke knihovjedženje, ratařtwo (najwažniſche ſ chemije, roſlinſtwo a ſtokoweda, tvar role a roſlinow, ſtokowodſtwo, ratařſke hospodarjenje a ludohospodarſka wucđba.) Ēzi mloženzojo móžje ſo po tajkim najprjódzy tež w tych wězach wudoſpołnječ, kotrež ſu w ludowej ſchuli wuknili, a ſawěſce namaka tudy nekotryžkuliž ſkladnoſć, to dožělac, ſchtož je priedy ſakondžil. Dale pak ſo wucžomzam poſkicza ta roſwucženoſć, kotrež je jím nuſna, ſo býchu ratařtwo po žadanjach nětežiſcheho cjaſha ſ wužitkom wjeſc mohli.

Njebuđe pak ſo moj ſyn na proſniſtwo ſwucžic, tak ſo ſo jemu potom wjazy džělac njeſeſče? Kaž ſumy my tu wěž ſeſnali, ſo teho boječ nimaſh. Ēzi mloženzojo maja wot ſažneho ranja hac, do poſdneho wjecžora džělac, pak maja wucđbu, pak ſwoje nadawki džělaſa, tak ſo dýrbji nekotry jow wjeſe wjazy džělac, hac, hdyl by doma był; wysche teho pácžne kóždemu horliweniu mloženje pſches to, ſo wědomnoſte podkožti ratařtwo ſeſnaje, jeho povołanie ſajimawſche byc, ſchtož jeho k džělawoſeži pohanja.

My měnímy, ſo kóždy, kiz móže wužožki ſnjeſc, kotrež měſažnje ſe ſchulſkim pjenjem ſa jědž, wobydlenje, knihi atd. woſoko 9—15 toleť wucžinja, ſa ſwojeho ſyna niežo lepſche cžinic uje-móže, hac, ſo jemu ſkladnoſć da, tule ſchulu wophtac. Wuspeſhne wophtowanje tejſe ſchule wužwobodži wot wophta poſchitkomneje dalewježaſeje ſchule, tak daloko hac, hifchę by ju tón abo druhi wophtowanac měl. Starschi ratarjo móža tež jako hospitanijo (hoſcjo) ſaſtupic; po poſljenjej lětnej roſprawje běchu mužojo wot 30—36 lět w ſchuli, bjes nimi tjo ženjeni, a wulki džel, nimale poſoža wſchēch wucžomzow běchu Sſerbja.

P ſchemuſlje ſebi tu wěž a pomuſlje, ſo dýrbji mložy cžlo-wjek, hdyl džye derje pſches ſwět pſchiničz, w naſchim cjaſu wjeſe wjazy wjedžec, džgli priedy, a ſo je dobra ſdželanosc to naſlepſche, ſchtož mojá ſtarſhi ſwojim džecžom dac.

S.

— Dny pocžinaja wotebjerac, ale hrožota a ſuchota dale bóle pſchibjera, tak ſo dýrbji lud a ſkot wjeſe ſnjeſc a roſtliny wjeſe czerpja. Wěrno drje je, ſo tajke ſtaſne, ſuché wjedro žne jara ſpěhuje a pſches to wjeſe džela a wjeſe pjenjes ſalutuje, ale ſchoda, kotrež roſtliny wot teho bjeru, njehoži ſo ſ tutym dobytkom ani po ſtothym džele ſarunac. Luki, kotrežk ſyno bu poſdje ſyčenje, zyle ſpalene leža; na džecželníſchežach lepje njeje, pſchetož hdyl ſo džecžel wotežnje, tam ſuchoty dla žadyn wjazy wubivac njemože. Kaž a běrný ſu w ſwojim ſrostu ſtejo woftale, haj, tu a tam hi-žom wjeſe ſchfodowale. Wuhſady na naſymſku poſnu pizu ſu tež jara hubjene, pſchetož ani hroč ani kołodžij ani druhe pizne ſele, hdyl ſo na žitniſcheža wužyja, ſuchoty dla ſchadžec njemoža. Woſko ſyñowych žnjow nekotražkuliž hofpoſa lóžo wotdýchny, dokež mó-žeſche ſo nadžiſc, ſo budže lětka tola nuſy ſónz a ſo ſa ſkot lětka doſcž pizu narofſe. Ale wot teho cjaſha je ſo ſuchoty dla jara k hubjennemu pſchewobrocžilo a ſ pizu ſažo hubjenje ſteji a ržaneje ſkomy budže drje hifchę mienje, džgli loni. Duž žadyn džiu njeje, ſo placžiſna butry a ſkomy ſtaſnje pſchibjera.

— Tudomny rěſník a ſtokupz Richter, kotrehož běſche ſud wſchelatich jebanjow dla k 2 lětomaj a 3 měſazam jaſtwa a k 1000 markam pjenježne ſchraſh wotžudžil, je wondano cžekny. Duž je ſudniſtwo jeho ſamóženje ſajalo.

S Němſkih Paſliž. Tudomne ſchulſke město, kotrež wysche darmotneho maživneho wobydlenja a wulkeje ſahrody 1100 markow ſdy njeje, ma ſo ſ nowa wobžadžic. Ēzi, kiz wo to rodža, maja ſo hac, do 10. ſeptembra na woſtrježneho ſchulſkeho inspektora Glady w Kamjencu wobrocžic.

— Dla pſchetwarjenja moſta, kotrež pola Delneje Hórkı pſches Sprewju wjedže, je tam jěſdženje hac, na dalsche ſakasane a ma ſo tak doſloho pſches Bórk a Něwžey do Delneje Hórkı a na wopak jěſdžic.

— Tak bórshy hac, budže tudomna nowa ſaſerna hotowa, ſo tež tón bataillon 103. infanterieregimenta, kiz nětko w Kamjencu ſteji, ſem pſchekydl. Do nowej ſaſerny pſchidžetaj dwaj batailloni, do ſtareje pak jedyn a ſu w tychle dnjach te tſi batailloni ložowali, hdyl žadyn pſchidže. Pſchi tým ſo poſkaſa, ſo dotalny ſamjeniſki bataillon ſwoje wobydlenje w starej ſaſernje doſtanje, naſchej budyskaj pak budžetaj w nowej bydlic. — Žitawſki (102.) infanterieregiment je ſańdženu wutoru do Budyskina a woſkolnoſče pſchidžahy k hac, do 21. augusta ſ tudomny ſregimentom ma-növrijuje, 22. pak ſo wobaj do woſkolnoſče Wurzena bjes Draž-džanami a Lipſkom podataj.

S Hucžiny. Póndželu 14. augusta wjecžor w 11. hodžinje w bróžni tudomneho khěznika Jakuba Hilbenza woheň wudhri a tule bróžen, kaž tež jeho domſke a wumjent, dale domſke khěznika Handrija Schumórka a hewak hifchę domſke, wumjent a bróžen khěznika Handrija Wicžasa do procha a popjeſla pſchewobrocži. So by ſo dalsche roſſhérjenje wóhnja ſamjeſovalo, dýrbjeſche ſo hróž jeneho ſužoda podtorhač. Kaž je woheň wuſchoł, njeje ſnate.

S Wjeleczinā. Sańdženu póndželu 14. augusta wjecžor je wěſta Kaplerjez, pola tudomneho destillateura Hünſicha ſa džowku ſlužaza, kaž ſo praji, bjes wědomnoſče hospodarja do ſkada po ſpirituf ſchla. Pſchi wutočenju teho ſameho je ſo ſtaſo, ſo je jej tójschto ſpirituſa na draſtu pſchidžlo. Pſchi tým je ſo jej

drasta, se spiritušom namacjana, někak wot latarnje sapališa a je bórsy wšcha w plomjenjach stała. Na wołanje teje džowki staj swudowjena Hünlichowa a bětnat Berthold f pomožn khwataloj, ale ſo pschi haschenju tež wobaj dwaj sapalikoj. Duž ſu flónčenje wſchitzu tſjo do bliſkeho hata ſloczili a tam palenie haſnyli. Tola pak ſu woni jara wopalen, woſebje ta džowka, tak ſo je njewěste, hacž pschi žiwjenju wostanje. A dokelž běſche ſo wuběžany spirituš w ſkladže tež ſapališ, dha budžiſe psches to wulki wohén nastac̄ móh̄, hd̄y budžihi ludžo ſahe doſc̄ njeſchiběželi a jón haſnyli.

S Čjornowa. Konjazy wotrocž Matij Krawz, kотryž na knjegim dworje w Žitru ſlužebhe, je tudy 3. augusta tak njeſbožomne ſ wosa panýl, ſo jene kolo psches njeho džesche. Psches to bu wón tak wobſchkoženy, ſo je 8. augusta wumrješ. Wón bě 31 lét starý a ſawoftaji wudowu a džecžo.

S Kalbíz. Tudy je 7. august ſynk herbſkeho rychtarja Waldy, 2 lěče 3 měžazy starý, w ſahrodze do jeneho wódneho kótkita paṇyl a ſo tam ſatepiš.

S Kamjenzia. Tudy ſu ſo 16. augusta popołdnju tak mjenowana „dolha bróžen,” kaž twarjenja horncžerja Wendta a wóſki Schmidta wotpalile.

S Budýſhina. Lube knihi, kóthymž ſmy ſ horzym wocžaſtorvanjom napſchecžiwo hladali, ſu nětko džak budž Bohu hotowe. Dženža je pola knihimjasarja přeni kroč ſuhladach. Tich na- pišmo je: **Domjaza kléčka.** Epifolſke předowanija z h- leho zyrkwinneho lěta. S pschidawkom ſwiedženſkých ſkladnoſciwych a druhich woſebitych předowanjow. Wudak ſ. Imiſh, farar w Hodži. S naſladowem herbſkeho lutherskeho knihowneho towarzſtwia. Płacžiſna ſydom hrinnow. Kaž k. wudawař w předhryczi ſponni, ſu jeho pschi wudacju tutych wulkich knihow luboſcžiwo podpjerali k. fararjo Ebert w Hodžiſhcežu, Domaschka w Nožacžizach, Gólež w Rakezach, Jakub w Rjeſhwacžidle, Jencž w Palowje, Dr. Kalich w Hornym Wujesdze, Kordina w Mlinakale, Kubiza we Wjelečinje, Marcžka we Wóſportku, Mróſak w Budětezach, Mróſak w Maleſchezach, Něſbarák w Budýſhinku, Ssykora w Ssmilnej a Wanak we Wóſlinku. Wulkoſz knihow je jara nahladna, psches 68 liſtnow. Kaž je ſ poſtarja widžecž, je wopſchijecze jara bo- hate, psches ſto předorvanjow. Pschichodnje ſebi dowolam, hiſcze dróbnishe wopřianje podacž. Dženža jenož hiſcze to dwoje: Wot knihimjasarja ſhonich, ſo budža pschi nim a jeho pomozníkach kóždu tydženj wokoło 300 ekſemplarow hotowych ſwjasanych, — a wutrobnj džak k. fararjej Imiſhcej a jeho k. ſobudželačerjam ſa tute wulke wobdarjenje naſchego herbſkeho luda.

S.

S Golaschowa pola Dréwka „zaſník” piſche: Sserjedu 9. augusta běſche tudy wulke njewjedro a mózny ſliw; pschi tym bu naſch Matij a ſch k wot blyſka ſaraženy, jeho žona ſražena a jeju ſtara četa pohluschena. Wſchitzu tſjo běchu na poli pschi wofz- hrabanju a chžyhu hiſcze rad tejko, hacž móžno, nařiſačž, předy hacž deſhcz pschiindže. Tak wostachu na poli a ſhowachu ſo tak dolho pod ſnopami, hacž přenja mróčzel ſwoje žohnowanje wuſypa. Po wopſchecžacju deſhcz ſo na domojpuč podachu, ale dokelž ſ nowa deſhcz hicž pocža, pod jenu wjeřbu ſtipidlu a tam blyſk do nich dyri.

P r i l o p k.

* W Biskopizach je 15. augusta mandželska brodutrūharja Borcharta ſ jenym maſhym džesčom do rěki Wjasonizy ſloczji, hdžez

ſo wodzej ſatepiſhce, hacž runje je woda nikla. Čežke myſle ſu Borchartowu k tajfemu ſkutkej naſabile.

* Šlupe žorth druždy žaſložne njeſvožo načinjia. Tak mě- jesche pschi jenej nowotwarbje w Draždžanach wónzano jedyn murjer nad tym ſwoje wjeſele, ſo na dželacžerjow ſalkom mjetashe. Pschi tym ſo ſta, ſo jenemu ſalkom do wocžow trzech, a je ſeſkar prajil, ſo može tón lohko widženje ſhubicž.

* Woda rěki Kobja je w nowochim czaſu jara ſpanyka a ſo tam teho dla ſ kódžemi nětko doſež wobczežnje jěſdži.

* Lipſki měſchčanosta Koch je 14. augusta 66 lét starý wumrjeſk a je ſwoje ſaſtojnſtvo 26 lét ſe wíšeji ſvérnoſežu a pilnoſežu wobſtaral.

* Redaktor kóždu ras na to ſvari, hdžz widži, ſo žana žónſka jehlu do huby woſmje; ale jeho ſvarjaze ſklowa mało pomhaja, pschetož wón može husto doſež tajki ujepočink widžecž. Hdžz pak ludžo na ſklowo njeſpoſluchaja, dha ſnadž druždy pomha, hdžz ſo na ſkutk pokaze. Tak piſaja ſ Jawora w Schlesyňſkej: Džowka fararja w Šichowje mějſeſche ſe ſchatami činicž a běſche jenu jehlu bjes ſwojej hubje wſala. Knjeg farar to wuhladawſchi jej rjekny, ſo by tola jehlu ſ huby wſala, ale wona ſo wotwobrocži a to njeſzinjeſche. Po khwilžu pak ſakachlowawſchi wona ſawoła: „Moj Božo, ja ſym jehlu pôzrjela!” Hnydom po lěkarja poſkachu, ale ſchto móžesche tón pomhacž! Ta holza dyrbjeſche pod žaſložnymi hoſoſcžemi wumrječ.

* W Stolpnju běſche ſo tamniſche ſpěwarske towarzſtwu nježelu tydženja na ſtolpnjanſki hród podało, ſo by tam někajki ſwjedžen wobdžeržalo. Egí, kíž na tym džel bjerjechu, w bliſkoſeži hrodoſteſke wulkeje ſtudnje pschetylachu. Pod ſpěwanjom a druhej pěknej ſabawu běſche ſo wječor pschiblizk a towarzſtwu ſo domoj poda. Na tym ſwjedženju běſche ſo tež jedyn ſaſtojnſk Ferkertez nožo- fabrik ſobdželik; naſajtra pak wón na fabrik ſeſhinchindže a jako ſo w jeho wobydlenju ſa nim praſhachu, jeho tam tež njenadeň- džechu. Duž měnjačhu, ſo je ſnadž něhdž w bliſkoſeži hrodu wuſnyk a tam ſpi. Alle tam jeho tež nihdž njenamačahu. Po tajſim na myſlicžku pschiindžechu, ſo je ſnadž do tamniſcheje zifterny panýl; ale temu tež tak njeběſche. Nětko njemožachu ſebi hinač myſlicž, hacž ſo je do hukbokeje hrodoſteſke ſtudnje panýl. Teho dla pónđelu wſchelako ſpytowachu, to ſhonicž, ale žaneje wěſtoſeſe doſtač ſeſhinchindžachu. Duž wutoru jedyn mlody člowiej, ſi mjenom Lauſler, rjekny, ſo che ſo do teje ſtudnje dele puſhcežicž a jako běch u ſ temu pschipravu ſhotowali, wón to ſčini. Dolho tež nje- trajesche, dha wón ſ hukbiny ſnamjo da, ſo vychu jeho horje ſežahnysli. To ſo ſta a wón čelo teho ſaſtojnka ſobu pschinjeſe. — Kaž je ſo tajke njeſvože ſtač ſmóhlo, njemož ſebi nictón wumyſlicž, pschetož wobloženje ſtudnje je wuſkole. Tón njebo ſaſtojnſk je ſyn ſamiožitých ſtarſchich w Kinsbörku.

Nowſche wójſke powjeseže.

Powjeseže ſe ſerbiye ſo nam pshezo hiſcze njeſlubja, tola njeſhu tak ſle, kaž ſańdženj tydženj. Wěrno je, ſo ſu Turkijo rěku Timok pschekrocžili a Knjaževaz a Saječar do ſwojeſe mož doſtali, ale tak wjele ſda ſo tež wěſte hicž, ſo herbski wjerch a lud nadžiju na dobyče ſpushcežil njeje a ſo je hotowy, dale pschecžiwo Turkam woſowacž.

Wjerch Milan běſche teho dla ſ wójſka do Belgrada pschijet, ſo by tam ſe ſwojimi ministrami radu ſkladowař, ſchto by ſy činicž - mělo, dokelž ſu Turkijo herbske mjesy pschekrocžili. Wobſanknjene

bu, so ma šo wójna dale wjescz a so maja šo wsche mozy na to naložic. A herbski lud je tajke wobsanknjenje s radoſcu hlyſčak, woſebe hdyž widžeſche, so Milań, kotremuž je jeho knjeni mandželska runje prynza porodžika, njeje pola mlodeje macjerje a mlodeho ſyna wostał, ale je tam khwatał, hdžej jeho lud w kruhym wojo- wanju ſwoju krej sa wózny kraj a jeho ſwobodu pſcheliwa.

Turkojo hacž do ſrijedž nětčiſcheho tydženja dale do kraja počročili njeſſu, hacž ſańdzeny tydženj w nim ſtejachu. Tež na tych stronach, hdžej woni hiſcheze ſwonka herbskich mjesow ſteja, njeje ho jím radžilo, herbske mjesy pſchekrocžic, hacž runje ſebi w tujkim naſtupanju wulku prózu dawachu. Wſchudże, hdžej nadpady na Sſerbow cžinjachu, buchu wotraženi.

Tak běchu Turkojo na Sſerbów, kij w Bělinje a wokolnoſci ſtejachu, s wulkej mozu pſchicžahnyli, ale buchu tak poraženi, so dyrbjachu s khwatkom zofac, jako běchu wjele ludzi ſhubili. — A jako čhyčku ſo do doliny, w kotrejž rěka Žbar běži, do Sſerbijscej, buchu tež wotraženi, teho runja tež tam wſchudże, hdžej rěka Drina mjesy cžini.

To wſcho je herbski lud s nowej nadžiju napjelnilo. A ta wěz, so je ſo herbskemu wotpoſlanzej Proticzej radžilo, w Ruzhowskej něhdje 12 millionow frankow požecžic, je tež radoſć wubudžilo; pſchetož k wojnuwiedženju je woſebe tež pjenjes a to wjele pjenjes trjeba a te pocžachu Sſerbam khetro pobrachowac.

Wyshe teho je tež čornohórski knies Nikita ſwojego radži- czaela Werbižu k wjerchej Milanej s tym napominanjom póžlał, so njeby s Turkami mér cžinit, ale khorble dale wojował ſe ſaklatym

njeſtchecželom kſchecžanstwa a herbskeho mjera. A Nikita požla jemu podla twjerde ſlubjenje, so budže ſwěru dale wójnu wjescz a ſo čhetaj ſo podpjerac, tak derje hacž budže to jenož móžno.

A Čzornohórzu ſu ſo tež w ſańdzenych dnjach derje džerželi, pſchetož s Kotara je telegrafirowane: „Wónđelu 14. augusta ſu Čzornohórzy horzu bitwu pſchecžiro 16,000 Turkam w kucžanskej krajinje wobſtali a njeſtchecželom žakoſnje ſibili. Žim wjele munizije a brónje do ruky padže. — W tajſim naſtupanju tež 15. augusta ſe Zary (Zadry) píſhaja: Węzera ſo w kucžanskej krajinje zhy dženj bjes Čzornohórzami a Turkami wojowasche. Turkojo buchu zhy ſbicži a ſ Jordim hacž do Podgoricy honjeni, pſchi cžimž ſu wjele brónje, munizije a někotre khorhoje ſibili. Woni mějachu jara wjele morwych a ranjenych.

General Čzernajajew teſko wójska do doliny rěki Morawy w hromadu čehnje, so je móžno Turkam pucž ſapožic a jich ſnadž ſbicž.

Pſchi wurađowanju, hacž ma ſo mér ſezinicz abo dale wojovac, ſu ſo miniftrjo ſa požleňſche wuprajili a to teho dla, 1) dokelž je móžno, ſo herbske wójsko Turkow w dolinach ſbije; 2) dokelž je móžno, ſo pſches to, hdyž wójna dolho traje, turkowſtemu kniežerſtu pjeneysh pobrachowacj pócžnu, bjes tym, ſo móže je Sſerbia pſchego hiſcheze ſehnacz; 3) dokelž budže ſa Turkow ſlě, hdyž wójna hacž do ſhy my traje, bjes tym ſo móža Sſerbia w ſwojim kraju ſkerje wutracz; 4) dokelž je wěſta nadžija, ſo druhý wjerchovojo njeſtchiswola, ſo buchu Turkojo Sſerbijs w ſwojej ružy wobkhowali, hdyž by ta tež wójnu pſchěhrała a 5) dokelž je čzornohórski wjerch ſlubil, ſo čhe Sſerbam na wsche waschnje pomhacž.

K a k

r o z o m

H a n s D e p l a

w o t ř i t a j

a

a

M o t s T u n k a

J u d ź i p o d l a

š k r ě j e t a j

* * *

* * *

Hanš Depla. Mi ſo ſda, ſo je buch cžaſha nětko jara njemerny, pſchetož w ſamym Dobrocžinje běſhe wónđano wójna naſtała.

Mots Tunka. Schtó dha bě ſo tam ſwadžil a běſhe jara krava?

H. D. Krava njebe a běchu ſo žony ſwadžile.

M. T. A cžeho dla?

H. D. Nō, jenemu muzej bě žona wumrjela a duž jemu wjeſne žony pocžachu njevjetu braſčecžic abo wjele wjazj dwě njewjetce.

M. T. Ale wón ſo tola ſ dwěmaj na jene dobo woženicz njemozesche?

H. D. Nē wſchak; ale jena poſloža žonow jemu tu radžesche a druha druha a ſo teho ſbla ſdruhdy hadrowachu, ſo zyka wjeſe kſincžesche. Napoſledku ſo tež žona jeneho Turki do teje wězy da a bu tak wójna hiſcheze hóřſcha.

M. T. Kotra strona je dha dobyla?

H. D. To njewěm, ale wudowz harje ſ tym kónz ſežini, ſo ſebi jenu wubra a ſo da ſ njej pſchipowjedacž.

Cyrkwienske powjesće.

Werowanie:

Mihaelska cyrkjej: Ignaz Josef Schyta, produktor w Budyschinje, i Hanu Chrystianu Müllerem w Tselanach. — Ernst Hermann Sachsa, tkalz a dzelaczej w Horniej Sile, i Hanu Chrystianu Henfey tam.

Kschejenie:

Petrowska cyrkjej: Ernst Kurt, Ernst Adolfa Czornaka, wobudlerja, s. — Jurij August, Jurja Ferichty, kalfaktora w miedzianej hojefni, s. — Hedwiga, Körle Hermanna Feichti, piwarza, dż. — Hanu Louisa, Körle Augusta Pieschki, murjerja a tütki, dż.

Michaelska cyrkjej: Augusta Emma, Wylenia Leberechta Fischer, kublerja w Słowiej Borischzi, dż. — Hanu Maria Greta, Körle Wylema Wackwitz, wobudlerja na Zidowje, dż. — Maria Martha, Jana Augusta Kopacz, zypledzialra na Zidowje, dż. — Adolina Martha, Wiedricha Adolfa Schweizerja, koporniskeho kowarja pod hredom, dż.

Semirjeczji:

Dzien 4. augusta: Maria Madlena Wjencikowa, schwadliczja w Budyschinje, 81 l. 10 m. — Ernst Kurt, Ernst Adolfa Czornaka, wobudlerja, s., 1 hrożinu stary. — 9., Pawel Hermann, Jana Wiedricha Israela, wobudlerja w Zentzach, 4 m. mjenje 5 d.

Płacisna žitow a produktow w Budyschinje.

12. augusta 1876.

Žitowy dowos:	3906 měchow.	Na wikač		Na burſy	
		wot mł.	hacž np.	wot mł.	hacž np.
Pscheńza	50 kilogramm	11	16	12	38
Rozka	=	9	68	10	—
Zeczmien	=	8	11	8	55
Wowl	=	8	50	8	90
Hroch	=	11	11	11	36
Woka	=	—	—	—	—
Raps	=	—	—	—	—
Zahly	=	12	—	—	—
Hejdusichka	=	16	—	—	—
Berny	=	—	—	—	—
Butra	1 =	2	60	2	80
Szyno	50 =	4	—	4	70

Nawěstnik.

Wo Paul Kneiselowej wloškowej tinturje.

Knijeszej P. Kneiselej w Draždjanach. — Ta wot Waschnoje wunamakana wloškowa tintura je mi wujadne ſkužby činiła. Hacž runje je wypadowanje wlošow w naszej ſwójbje herbyſte, je ſo tola po krótkim nałożowaniu nowy wloškowy rōst na dotal hohych měſtach ſaložit. Wam ſi tuthym džak prajizy ſawostanu — Richard rycerz i Ense-Sachs, ryžekubler, 21. haperleje 1876.

Hornju tež ſi lekarſkeje strony najlepje poruczeniu, absolutne njeſchłodnu tinturu ma jenož na pschedan w Budyschinje Heinr. Jul. Linck w flakonach po 1, 2 a 3 markach.

Njewjeſzinska draſta.

Psches ſvožomne kupjenje židy po starých hischeje njepowyschenych płacisnach je mi móžnoſć data,

czornu ripſowu židu

wſchelakeje dobroſeże a jenož w sprawnej tworze jara tunjo pſ Hedawacž.

Teho runja porucžam

$\frac{3}{4}$ židzane ſilkopopolin wſchēch barbow,

czorne, cíſtowolimane ripſy

$\frac{10}{4}$ ſcheroke, starý kohež po 16 nſl. a dróždžo

ako woſebje płacisny hodne k dobročiwemu wobledzbowanju.

Julius Hartmann Sohn

na miążsowym torhodſcžu 36.

Kórz pscheńzy po 170 punt.: 18 markow 97 np. (6 tl. 9 nſl. 7 np.) hacž 21 ml. 4 np. (7 tl. — nſl. 4 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 15 ml. 48 np. (5 tl. 4 nſl. 8 np.) hacž 16 ml. — np. (5 tl. 10 nſl. — np.) — Kórz jeczmienja po 140 puntach: 11 ml. 35 np. (3 tl. 23 nſl. 5 np.) hacž 11 ml. 82 np. (3 tl. 28 nſl. 2 np.) — Kórz woska po 100 puntach: 2 tl. 25 nſl. hacž 2 tl. 29 nſl. — np.; hróch: 3 tl. 21 nſl. 1 np. hacž 3 tl. 23 nſl. 6 np.; wola: — tl. — nſl. — np.; jahly: 4 tl. — nſl. hejdusichne truphy: 5 tl. 10 nſl. — np.; bérny: — nſl. — np.; butra: — tl. 26 nſl. hacž — tl. 28 nſl.; šyno po 100 puntach: 1 tl. 10 nſl. — np. hacž 1 tl. 17 nſl. — np.

Czahi po želeſnicy.

Se Shorjelza do Draždjan.

Wojciejſd ſe Shorjelza	1 ₄₀	3 ₀	5 ₂₅	7 ₅₅	11 ₁₅	2 ₄₅	5 ₁₅	7 ₁₅	10 ₂₈
Lubija	2 ₅	3 ₃₅	6 ₅	8 ₄₀	12 ₅	3 ₃₅	5 ₅₀	8 ₀	11 ₆
Budyschina	2 ₃₅	4 ₅	6 ₄₅	9 ₁₅	12 ₄₀	4 ₁₀	6 ₂₀	8 ₄₀	—
Biskopiz	—	spěchim	čžah	4 ₃₀	7 ₂₀	9 ₅₀	1 ₁₅	4 ₄₅	6 ₄₅
Radeberga	—	5 ₀	7 ₅₀	10 ₂₅	1 ₅₀	5 ₃₀	7 ₁₅	9 ₄₅	—
Pschijejſd do Draždjan	3 ₄₅	5 ₂₅	8 ₂₀	10 ₅₀	2 ₁₅	5 ₄₅	7 ₄₀	10 ₁₀	—

S Draždjan do Shorjelza.

Wojciejſd ſi Draždjan	—	6 ₂₀	9 ₁₅	12 ₁₀	3 ₄₀	5 ₀	8 ₀	11 ₁₅	12 ₂₇
Radeberga	—	7 ₅	9 ₅₅	12 ₄₅	4 ₁₅	5 ₃₅	8 ₃₀	11 ₄₅	ip. c.čah
Biskopiz	—	7 ₄₀	10 ₃₀	12 ₀	4 ₄₅	6 ₁₅	9 ₆	12 ₂₀	—
Budyschina	—	8 ₁₀	11 ₅	2 ₉	5 ₂₀	6 ₅₀	9 ₄₅	12 ₅₅	1 ₄
Lubija	6 ₀	9 ₀	11 ₄₅	2 ₄₀	6 ₀	7 ₃₀	10 ₂₅	1 ₃₀	2 ₈
Pschijejſd do Shorjelza	6 ₄₅	9 ₄₀	12 ₂₅	3 ₁₅	6 ₄₀	8 ₁₀	11 ₅	2 ₁₀	8

Czahi hornoluziskeje želeſnizh:

Kohlfurt	5 ₃₀	10 ₁₀	4 ₃₀	—	Ššokolza	10 ₂₄	4 ₁₀	8 ₁₀
Ššorka	6 ₂₂	10 ₄₆	5 ₅	—	Rukow	10 ₄₂	4 ₃₁	8 ₄₀
Niſka	6 ₃₃	10 ₅₅	5 ₁₃	—	Witow	10 ₅₅	4 ₄₇	9 ₀
Mitow	6 ₄₉	11 ₇	5 ₂₄	—	Müdenberg	11 ₁₅	5 ₁₀	9 ₂₉
Wojciejſd	7 ₂₅	11 ₂₇	5 ₄₄	—	Ruhland	5 ₄₅	11 ₃₅	5 ₂₈
Łas	7 ₄₄	11 ₃₉	5 ₅₅	—	Wyszoti Witow	6 ₄	11 ₄₈	5 ₄₄
Wojerejſ	8 ₁₀	12 ₅	6 ₁₃	—	Wojerejſ	6 ₃₁	12 ₆	6 ₁₀
Wyszoti Witow	8 ₄₀	12 ₂₃	6 ₃₁	—	Łas	6 ₅₃	—	6 ₂₈
Ruhland	9 ₁₅	12 ₃₅	6 ₄₃	—	Wojciejſd	7 ₁₆	12 ₃₂	6 ₄₂
Müdenberg	9 ₂₉	12 ₄₈	6 ₅₆	—	Mitow	7 ₄₄	—	7 ₅
Witow	9 ₄₈	1 ₆	7 ₁₄	—	Niſka	8 ₃	12 ₅₉	7 ₁₅
Rukow	10 ₂	1 ₁₉	7 ₂₇	—	Ššorka	8 ₂₀	1 ₇	7 ₂₈

Witow je Elsterwerda, Rukow je Liebenwerda a Ššokolza je Falkenberg.

Swoj wulki ſkaf
ſtoſſowych a židzanych
mězow

k dobročiwemu wobledzbowanju porucža

H. Langa

na bohatej haſy.

Tež je tam wulki wubjerk na bok ſtajených dželauſkich mězow na pschedanu.

J. E. Stephan

na ſchulerſkej haſy czo. 3.

porucža jelenjowe kožane ſpódne a ſwierſchne kholowhy, ſlemiske ſwiaſki, taž tež wſchitke ſamo-dželane kožlaže džela. Tež ſo roſtorhane kožane kholowhy berje porjedzeja. Stare wotnoſhane kožane kholowy ſo ſa wulku płacisnu kupuja.

Brumizowe bazy

1000 ſa 4 m. 50 np. ma na pschedan Julius Liebscher
w Khwac̄zach.

Sahojenje hleposcze, po najwæjczijim, bjesbolojnym a bjes-operowanych. Wozolekar Dr. K. Weller sen. w Drazdzanach (Victoriastraße 4.)

Barlinsko-kölnske woheissaweschaze akzijowe towarzstwo w Barlinje.

Sakladny kapital: schesz millionow markow = dwaj millionaj toser.

Towarstwo sawejezuje po twierdych tunich præmijach psche schkodu, psches woheit, bliski abo wubuchnjenie na hibithch a njehibithch pschedmjetach wszelkich družinow nastatu.

Wohnjowe schkodowanja namakaja spêcne a sprawne regulirowanie.

Prospekti a sawejezne formularzy so darmo dâdza.

W wobstaraniu sawejezeniom a k dawanju blijszeho wulożenja so najlepie porucza agentura w Budyschinje

Bruno Deutter

na bohatej haſy 91 pôdla poſta.

Pschi potrjebje
ja kamjente wuhlo k tepjenju lokomobilow,
brunizu, kalk a wsche hnójne hrédky
najlepszeje dobroscze a po najtuniszych placzisnach poruczam.

H. Grieshammer

je składom na budyskim dwórniach
s napschecza kubłokubje.

W nětczischemu czaſej poruczam moj wobsherny **sklad kožaných tworow** a to
puczowanske kosry, toſche, cigarowe toſche, portemonaije, knjenjaze toſche we
wulkim wubjerku a tunje, wureſane drjewjane węžy, jako: garderobowe klucze
a tejeniszeje džerzele, cig. khamorki, pižadsa atd.

Moritz Höninger

na ſerbſkej haſy 29.

Mullowe, zwernomullowe, tüllmullowe a jendzelskomullowe gardiny,
draſtowe a podſchwilkowe mulle, pikaj, chifon, hirting atd.,
mužaze ſchaty, jako ſwjerſhne koſchle, thornarje a manscheth;

ſa knjenje:

ſtulpy a thornarje, wuſhiwane ipodnie ſuknje, cremes-hawle, taſſt a rips w naj-
reniszych barbach a we wulkim wubjerku porucza po tunich placzisnach

Moritz Höninger

na ſerbſkej haſy 29.

Pschedawenja kože

R. Lindau w Budyschin,

pschi mjaſowych hëtfach w domje „k němſkej halli“
ſklad wszech družinow wuharowanych kožow.

Sprawne poſluženje. Tunje, ale twierde placzisy.

Natařka ſchula w Budyschinje.

Nowy kurs zapoczynie so pôndzelu 23. oktobra t. l. Nowosastupazy ſchulerjo dyrbja
ſ najmjeñšha 15 let stari bycz. Pschipowiedzenja k ſastupjenju njech so, jeli něſak mōžno,
hacj do 18. septembra pola podpižaneho (w starym gymnasiju na ſitnych wikach čzo. 79)
ſtanu.

Schulski pjenjes sa kózdy kurs wopschija 20 markow, taxa sa pschijecze nowych
ſchulerjow 10 m.

W Budyschinje 20. juliya 1876.

**Direkcia.
Brugger.**

Rukajzy, pschedkoschiski, ſchlipzy, manschety woſebneje dobroscze a w
nowych, prawdziwych muſtrach jara
tunjo porucza

K. Vogel

na ſnuteſkej laſkej haſy.

Palenz!

Mój hižom dawno jako wubjerny a cziscze
blodžazh

czistý palenz,

kaž tež wchitke družin dobrnych palenzow ja
ſi tutym knjesam ratarjam a ſaſopſcheda-
warjam poruczejo naſpominam a po najtu-
niszych placzisnach pschedawam.

J. T. Glien na ſitnych wikach.

— Wopilſtwo —

ja wæſze a doſpołnje ſ wiedzenjom abo bjes
wiedzenja piečka ſahoju, tak ſo jemu pieče
zyle woſidne naſtanje.

Psches 1000 ſahojenych.

F. Grone w Ahauſ, Westphalen.

Aloſtowe (decimalne) wahy

a jchowane

4centnarſkeje nježazeje možy po 6 tl. } ſa
3 = nježazeje možy po 5 $\frac{1}{3}$ tl. ſchitku
porucza

We Woportku **J. G. Počſchka.**

**Bluholwe czrózla,
radlowe czrózla**

w najwoſebniſzej dobroſczi a najlepszeſteho
kowanja, kaž tež walzowane a towar-
ſte ſteleſo doſta ſaſo

We Woportku **J. G. Počſchka.**

Zenu rucznu mloczazu maſchinu,
kotraž ſo transportowacž hodži, ma tunjo
na pschedaní **Jan Senda**, kubler
w Maſeſchezach.

Khěžna ležomnoſez

kat. no. 5 B w Minakale, 1867 twarjenia
ſ twierdej třech je psches podpižaneho na
pschedaní.

J. G. Schneckenberg
w Budyschinje na rybjaſej haſy 852.

Khěža čo. 21

w Hodžiju, njedaloko zyrkwe, ſe ſchtrjomi
ſtwami a ſe ſchiferom kryta, je na pschedaní.

Dalſhe je ſhonicz pola woſbedžerja tam.

Khěža čo 29 we Lusy na dwemaj ſho-
zomaj ſ tſiom ſtwami, ſhadowej a ſholotowej
ſahrodu, ſ pschitluſchazej ſku je pschemenjenja
dla na pschedaní. Poſoſza pjenjes može ſtejo
woſtacž.

P. P.

S tutym dowolam żebi najpodwołnijszo wosjewiec, so ja na żitnych wikach čzo. 634 hacż dotal pod firmu

J. T. Glien

wobstejaze

**kolonialtworowe, tobakowe, cigarowe a spiritujsowe
fhlamij**

wot dżenhsnichego dnja pod firmu

Ernst Glien

po njepechemenjenym waschiju dale powiedu.

Bo dobrożire wobkedywanje proszho, budże moje stajne próżowanie, so bych psches spravne a speschnie pożlużenie wscho mi spożczone dorějenje połnie dopjelnit.

W Budyschinje, 15. augusta 1876.

S poczeczowanjom
Ernst Glien.

G. Joachim, Atelier sa njebołsne jažadżowanje ſubow, operazije ſubowe, plombirowauje, cziszczenie, jažnacze ſubnboleju atd., w Budyschinje, na ſmitznej lawſkej haſzy 120 pola ĺ. pječarja Klingsta. A ryczam wot 9 do 6 hodžiuow.

Aukzia trawy.

Piatk, 25. augusta 1876 dopoldnia w 8 hodžinach budże żo trawa k wotawje na luſtach, k majoratskemu knieſtwwu w Rježwacziidle ſluſtchazych, na pſchedzowanje pſchedawacż.

Wumienjenja żo pſched ſapoczątkom aukzije wosjewja.

W Rježwacziidle, 17. augusta 1876.

Grabiński hajniſki a rentſki hamit.

Wyschisci hajnik

Schulza.

Rentniſcht

Bretschneider.

Sporuſch

kupuje po najwyšszych płaćznych
hródwſka haptka
w Budyschinje.

Na nowe lěto 1877

żo pſchi wyšokej ſdžę a ſarunaju pjenjes na pucž pyta: gratdžekarjo, hetmanjo, hródźne džonki, ſktne hospoſy, wulžy wotročzy, hréntkojo, maki a wołazy wotročzy pyta.

Wſho dalshe wukaže żo
w wukaſowanſkim bureawie

Ham ſwudowjenieje Kleiñiukowicje
na róžowej haſzy čzo. 634 po 1 ſthodze w domje knjeſa pſchefupza Gliena.

Bertha Klingſt

w Budyschinje, na małej bratrowskej haſzy 156^a po 1 ſthodze porucza żo czesczenym Sſerbowкам tudomneje wołnosće k ſechiczu wſcheje žonjaſeje drasth a lubi pſchi speschnym dobrym džele wſhomogno tunje płaćzishy.

Kedžbu!

Zuthje nježelu kolbažywnuſenje, pſchi czimž budža tež nowopjeczene tykanzy doſtač, na czož najpſcheczelniszo pſcheproſhuje ſcholta w Sploſku.

Młody człowiek, kotrež chze ſedlarſtvo abo rjenienjerſtvo nowuſnycz, móže pola podpižaneho hnydom jako wutročomniſ ſaſtupić. ſſedlarſki miſcht Wilhelm w Radworju pola Małego Wjelkowa.

Serbſcy studowacy změja póndzelu 21. augusta popołdnju bjesadnu zabawu w Kulowie; tuto poskića wſitkim k nawiedzenju Muka.

Zrudnu přiſlušnosć dopjelnjujo Lubinskim z tutym wozjewjam, zo je 15. t. m. naš swérny towař ſa ſobuzałožer lubinskeje ſkhažowanki **Měrko Smolef** w Budysinje zemrjeł. 17. t. m. bu na Hrodzišku khowany.

Sit ei terra levis!

J. B. Šotta, Lubinski.

Lubym přečelam a znatum ze zrudzenej wutrobu najpodwołniſo k nawiedzenju dawam, zo je moj najstarší syn

Wladimir

po dołej, čežkej khorosci 15. augusta, 23 lět 5 měsacow stary, w twjerdej nadziji na swojego Zbóžnika a posyljeny z jeho swyatym wotkazanjom z tuteje časnosće do Božich njebjeskich honow překročil. Přihotowany k temu, zo by po swojim powołaniu Bohu k česci a Serbam k wužitku skutkować móhl, bęſe jemu jara źel, zo mějeſe wot tajkeje dželawosće hižom w jeje započatku wotstupić. Wón je ſo pak do Božeje wole poddał, we wotčakowanju, zo to, ſtož by wón dokonjeć měl, Boh miłosciwy Knjez po swojej wſehomudroſci na druhe waſnje zaruna.

Mój njeboćički syn je mi poručil, zo bych wſitkim jeho serbskim towař ſam w jeho mjenje wutrobnu dobru nōc prajil, z tej proſtu, zo bychu, hdyz ſo ſnadź druhy na Měrka a dopomnja, tola tež pódla ženje na Serbstwo njezapomnili.

Z cyjej mojej ſwójbū pak dowolam ſebi, najwutrobiſi džak wſitkim tym wuprajić, kiž ſu mojemu synej po jeho minjenju tak wjelekróēnu počesćowacu luboſć a přečelnioſć wopokazali.

W Budysinje 17. augusta 1876.

J. E. Smolef.

Stwórlētna předplata
we wudawařni 80 np.
a na němskich póstach
1 M. z přinjesonjom do
domu 1 M. 15 np.
Kózde čisto płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja
so we wudawařni Serb.
Nowin'na róžku zwon-
neje lawskej hasy číslo
688 wotedać, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleń.

Čo. 35.

Sobotu, 26. augusta

1876.

W Budžchinje 22. augusta.

Jako běhu ruske gardyregimentu 11. augusta blisko Kražneho Šsela psched russim khězorom manövrirowali, pschijwiedże wón hwojeho starscheho wnuka, 8lětneho syna ruskeho krónprynza, a da jeho do tak mjenowanego pawłowskeho regimenta jako tseczeho chefa sa-pišac̄. Jako bě so to stało, khězor wschitkých offizierow tuteho regimenta do hwojeho zelta powoła a so s ryczą k nim wobrocz. Wón bjes druhim praji: „Hac̄ dotal a to hžom wjèle lět synm ja sa tym hlaďať, so so krej mojich khrobkých Pawłowských njeje pscheliwac̄ trjebala, ale hñadž móhl někto skoro tón čaž pschijic̄, hždej budže jich do wójnskeje šlužby žadac̄ atd.”

Tute ſłowa wulku horliwosć ſaložichu a offizierojo khězorej ſlawu a hurrah wołachu.

Khězor Alexander je prěni ſchef abo czebzny połkownik (oberst) ſponunjeneho regimenta, krónprynz wjeliski knjas-naſlēdnik Alexander Alexandrowicz druhí a teho syn Mikławsch Alexanderowicz, kaž my hžom naſpomnichny, tseczi ſchef. Duž najprijódzhy khězor na ſtrøje tuteho regimenta pijsche, potom wjelknjas-naſlēdnik a na-poſled jeho syn.

Šslova khězora ſebi offizierojo tak wulkadowachu, jako by khězor Turkam wójnu pschijowjedzic̄ džyl. A ſhtož ruske wójsko a russki lud naſtupa, dha je ménjenje jara na wójnu ſložene a w russich nowinach knježerſtwu s hórkimi ſłowami porokuja, so je hanibne ja tajki wulki a mózny khěsczijanſki kraj, kaž Ružovska je, hdyž tón cžerpi, so Turkojo khěsczijanow tak njeſmilnje pschijehaja a kónzija.

Tak pižaja nowiny „Graždanin” bjes druhim: „So je wójna ja Ružovsku njeſpodobnoſć, haj, straschna njeſpodobnoſć, wo tym je kóždy pschewzvedzeny. Ale wjèle wjeticha je ta njeſpodobnoſć, hdyž žadym kraj so drje psched wójnu paže, ale pschi tym na hwojeho czebzci, na hwojeho doſtojnosczi tajku ſchłodu cžerpi, so jón zuſnizy wužměſchuja a krajenjo so jeho hanibuju. — Ružovska, jeli so teho dla psched wójnu strachuje, dokelž móhla hñadž s teje nětajku ſchłodu měc̄, tejko na hwojeho czebzci a naſladnoſći ſhubi, so ſebi wſchitzy zuſnizy wſcho pschec̄zivo ujej domola.

Druhe ruske nowiny pižaja: „Hžom je najwyschšchi čaž, so Ružovska wótre ſłowo k lepschemu wojowarzeho a cžerpiazeho ſslo-wniſtwu praji a so tajke ſłowo, jeli trjeba, s njeſcem podpjera.”

Tajke ſłowa, hdyž so w russich nowinach prajic̄ ſmědža, maja hwoju wulku wažnoſć; pschetož hdy by je knježerſtwu ſlyſhcej nočzylo, njebo tež jich wosjewjenje cžerpiło.

Jendželzenjo ſa bóry pytnyli, kajte myſle russki lud někto ma, a jendželske nowiny teho dla ſylnie k temu radža, so by so w Turkowſkej mér na tajke waſchnje ſaložit, so bychú tež ſserbia a Volharjo s nim móhli ſpokojni byc̄. Jeli so to njeſtanje, dha

hñadž, kaž so jendželske nowiny boja, russki lud hwojeho khězora tenu nuſuje, so dyrbí ruske wójsko na Turkowſku poſzlac̄ — a to by tola, kaž ſebi Jendželzenjo myſla, njeļuboſna wěz ſa jendželske ministerſtwo bylo. Pschetož hdy by hwoju naſladnoſć pola Turkow dale wobkhowac̄ džylo, by potom tež Turkam pschec̄zivo Ružam pomhac̄ dyrbiało — a to by tola ſkoro wjazhy njeħodži, pschetož Turkojo ſu tola najnječmanischi a najnječomischi lud wot zyklej Evropy ſpōſnači.

Swětne podawki.

Němske khězorstwo. Kral Albert je zyrkwiňskemu wucžerzej Mockerej w Lüžschenje pola Lipska albrechtſki ſchiz ſpozczęſil.

Bjes zufymi offizierami, kotſiž budža pschi manövrah bliſko Lipska pschitomini, budže tež russki general Tottleben, kotryž je woſebje psches to ſnaty, so ſo w Sebastapolu doſki čaž pschec̄zivo Jendželzanam a Franzowſam wobaraſche.

S dohodow draždžanského hlowneho gustav-adolſſekho ſjenocenſtwa bu pschi jeho 16. augusta wotdžeržanej hlownej ſhromadžiſnie 800 markow k twarbie pschichodneje ſupjanskeje zyrkwiſe darjenych.

Bólny marschal hrabja Moltka je 18. augusta ſ němskim wulkim generalſtabom do Draždjan pschijet a ſo 19. augusta do Chemniča podał. S Draždjan ſo wón na někotre hodžiny do Pilniča poda, dokelž věſche tam wot krala Alberta na wobjed pscheproſcheny.

Sakske hlowne bibliſke towarſtvo ſměje 5. septembra hwoju lětnu ſhromadžiſnu w Draždjanach a ſredu 6. septembra ſo tam hlowne mižioniske towarſtvo ſhromadži.

Němski khězor wutoru 5. septembra wjecžor w 7 hodžinach do Lipska pschijedže a budže tam nozovac̄ a 6. ſo psched nim parada ſakſkeho (12.) armeekorpsa wotdžerži; 7. septembra budže korpſmannover pola Magdeborna. — W pichewodženſtwie khězora budže něhde 300 generalow a druhich wýškowych offizierow. Trébne konje ſo wot dweju pruskeju armeekorpsow dadža, 140 koni ſo ſ Käzel a Hannovra pschijedzu a 95 jich kral Albert poſczele.

Dopominjenje na ſedauſku bitwu budže 2. septembra uajſterje ſaſo tak ſhwecžene, kaž je ſo to dotal ſtało. — Sa wotpalených w Altenbergu je ſo psches 32,000 markow nawdalo.

S Barlina pižaja, ſo je ſo němski khězor ſ manövrow, kotrež ſo ſ jěſdnymi wokoło Babimosta (Bomſt) w Bořnaiſkej wotdžeržachu, ſaňdženu ſobotu ſaſo na ſwoj hród Babelsberg wróćzil.

Khězor je pschikafat, ſo byſchtej ſo tež dwe němskej wójnskej lóži, kotrejž věſchtaj do Salonikow poſzlanej, někto ſaſo domovj wróćzilej, dokelž ſu eži khostani, kž běhu tam němskeho kónſula ſkonzowali.

Austrija. Wschelate winste nowiny pišaja, so stej so Rušovska a Žendželska k temu sjenocžilej, so byschtej bjes Sserbiju a Turkowskej někak mér šhotowalej. Pod taſkimi wuměnjenjemi pak ma so taſki mér wobſanknyž, njeje ſnate, tola je to poſtaſene, so dyrbti Sserbija taſk wotſacž, taſk je, hdy by tež we wójnje pſchěraſa.

Franzowska. W Parisu bu wóndano jedyn cžlowieku, kotrež běſche ſpěw „rheinska ſtraž (Wacht am Rhein)“ němzy na haſy ſpěwał, k tjiom měřazam jaſtwa wotſudženy. A wón ani Němz njebe, ale awſtriſſki poddan.

Žendželska. W Manchestrzu bu wóndana wulka ſhromadžiſna wotbjeržana, w kotrejž so wótrje pſchecžiwo turkowſtemu ſahadženju w Bolharskej wuprajichu a petiziju podpiſachu, w kotrejž so ministerſto wo to proſhy, so by ſ druhimi wjerchami k wotwobrocženju dalskich hrñoſežom ſtukovalo.

Ruſowſka. Na narodnym dnju awſtriſkeho khězora khězor Alexander w pſchitomnoſeži awſtriſkeho požlanza ſławu na awſtriſkeho khězora jako na ſwojeho dobreho pſchecžela wunjeſe.

General Ignatjew, ruſki požlanz na dworje turkowskeho ſultana, běſche na někotry čaſz do Petersburga powołany. Wón je so w tychle dnjach ſaſo do Konstantinopla wróciſi a tam piſmo wo rukheho khězora ſobu wſaſ, w kotrejž so tón ſ wótrymi ſłowami na nječaſtwa Čerkeſow a turkowskich wojałów wobežeuje.

K wobſaukujenju žnijow.

S Božej pomožu dokonjane ſu
Saſo jene žně na ſvěče;
Saſtaral tež w tutym lecje
Pſches tu wſchelomóz je naſ Bóh tón wótz.

Bě tež ſtyskuiwa cžlowiſka wutroba,
So ſnadž lětža mjenje ſměje
A ſo njeſpore žně žněje; —
Rjej' Bóh žohnowat, nam ſaſ wjele daſ?!

Schtó naſ ſwarnowa, jako njevvedra
S móznyム ſlirkom pſchilhadtachu,
Wulke wody naſtawachu?
Hdyž nam nadžija wſcha bě ſhablata!
Njech ſwět wudawa: Bóh ſo njeſtara
Wo ſemiu a jeje plody,
Wo naſch wužitk abo ſchkody;
Schtož ſo podawa, cžini pſchiroda!

Hlaj, to njeſchodzi Božej luboſči:
Wſchědne jeho žohnowanje
Na dobrych a na ſlych panje;
Haj wón ſchęzedrimoje wſchitko ſežiwi.
Schto ſy wutroba ſemu winoſta?

Saplačž Bohu twoje ſluby,
Woprui džak, wón je ſom' luby;
Štup' něk ſ modlitwu k Božom' wotſtarju!

So by pjeſnička dženž ſo ſwiatniza,
Žane město njevoſtaſo
Prohne; a ſo ſhibovalo
K cžeskeži jehnječza wſchitkých koſena.

Hlaj, to wužyw je ſa žně wěčnoſeže:
Hdyž ſo duſcha pſchibližuje
K Bohu a ſo roſryčejuje
S nim we modlitwi wo tej ſbóžnoſeži.

Tež to wužyw je k žnjam tej' wěčnoſeže,
Hdyž my nuſnym džel tu damy
Wot teho, ſchtož ſhami mamy,
Njech ſu bjes nami abo we zufbi.

Njech lud ſherbowſki tež ſo dopomni
Tam na ſwojich ryčebratrow,
Kotsiž poſni hórfich matrow
Swojej' wery dla krawne wojuja.

Chzemý ſkladowacž, ſcherjepatku dacž:*)
Njech je wjele abo mało,
Kóždy dar ma k temu prawo,
Hdyž wón ſprawný je, ſo žně doſtanje.

H. P.

Ze Serbow.

S Budyschin a 23 augusta. Naſch (103) infanterieregiment a ſ nim tež 102 (žitawſki) infanterieregiment, kij pječ dnjow tudy a we wokloſeži ſtejſe a ſ přenſhium w hromadze manövriowashe, ſtaj wczera wot jow wotjeloj a nětko bjes Grimmu a Leſnígom ſtejtaſ. Wojaſy ſo na někotrych extracžahach wotwjeſechu a přeni extracžah wotjedze rano wokoło 6 hodzin, poſleniſchi pak něhdze na poł džezacži, tak ſo ſu wſchitzu wojaſy hižom wječor tehole dnja do ſwojich nowych kwartirów pſchischli.

Wežera (22. augusta) popołdnju a tež potom wječor mějachmy tudy njeſtredro ſ pěknym pſodnym deſchęzom. Něhdze 2—3 hodziny k wječoru a doſhemu wječoru wot Budyschyna njeſkžu taſki rjany deſchęz měli, ale je ſo tam jenož poproſchilo. Sa to ſu na poſonſeji, naranſeji a ſ džela tež poſnóznej ſtronje khětro ſylny deſchęz měli. — Dženža ſrjedu ſo tež ſapa a je drje móžno, ſo je nawječorna ſtrona dženža ſnadž tež deſchęza doſtaſa.

S Budyschyna. Po ſwojim ſluſbjenju wo naſchich ſubych nowych předarskich knihach dženža dalsihu roſprawu ſ wježelom dawam. Kóždemu radžu, ſo by ſebi najprjódzy to rjane „Pſchedſtowo“, kotrež je do předka date, pſchecžitaſ a wopomniſ. S teho ſo widži, kaſtu wažnoſež maja runje epiftolſke předarske knihi. Tu ſu nam předowanja podate na wſchitke nježele, róczne čaſy a ſwiate dny, kotrež ſo po zyſej lutherſke ſyrkvi ſ kemſcheniom ſwjecza, tež na te nježele po Tſioch ſeralach abo po ſswjatej Trojizi, kotrež w někotrym ſyrlivym lěcje wupamu. Sa róczne čaſy je na přeni a drugi ſwiaty džen dopołdnishe a popołdnishe předowanje podate. Tež tſeži ſwiaty džen na ſwoje předowanje. — Teho runja ſu předowanja na hodownu Božu nōz, na ſeſtowe pohrjebanje a, ſchtož hiſceži nihdze njeſkžu namaſaſ, na Khryſtuſzowe k heli deleſtupjenje, dale tſioje žnijowe předowanje (po ſuchoſci, po bohatych žnijach, po mokrocze) ſkiežene.

W „Pſchidarku“ ſteja předowanja na wſchitke lutherſke ſwjetzenje ſw. Marje, na ſana kſchęzenika a ſw. Michala, dwoje předowanje wo ſwokownym mižionſtwje, dwoje wo Gustav-Adolfſkim ſjenocženſtwje, dwoje wo ſnuteckownym mižionſtwje, dwoje wójnſke předowanje, předowanje na ſwjetdeni měra, wojerſki powitanſki něſhpory a předowanje na wopalny džen. Wožebje je mie pak hnulo, ſo ſo ſa čaſy, hdyž ſrudova do domu ſacžehnje, ſchtyri cželne předowanja, tſi wotproſchenja a jena žarowanſka ryež w tutych ſubych předarskich knihach namaſaſ, k cžemuz ſu hiſceži pſchidate modlitwy ſa domjazu Božu ſlužbu.

A kaf rjane a wožebne ſu tute předowanja. Za ſym jich hižom wjazy pſchecžitaſ a kóžde je ſa moju duſchu jara wažne a natwarjaze ſo wopokaſalo. — Někto widži, kajka wulka próza w tutych knihach teži; my ſym radži móhli na jich wulka dokonjenje

*) Byſhu-li lužiſzy Sſerbia ſa poſołnich wojowazych ſerbow woprowacž čaſyli, móža we wudawańi ſerbskich Nowin ſhonicz, hdyž ſo tajeſe dar y pjeſeſetu.

čžakac̄. Pschi něčjich čžschežerjich pčac̄isnach je mi kaž džiš, so te knihi jenož 7 markow pčac̄a. A my šobustawy, kaž tunjo my je mamy! Hdyž ſmy tež ſchěſzleſne pſchinojchki na aje pčac̄ic̄ měli, dha naš tute knihi vo prawym jenož ſchtyri hrivny a 40 np. kħoschtuja, dokelž ſmy w čžazu ſwojich ſchěſzleſtym pſchinojchkom 6 bibliſtich pucžnikow, 1 pſchehlad, a te tři knižki „Rusa a pomož bjes ſchěſzijanſtwom“, „Džen ſunefoweho pſchichoda“, „Balſamina“ a hýčče „Híſtoriju Khrystuſhového Čerpyjenja“ (kotraž ſo ſ džela nětko ſ předarſkimi knihami roſeſczele), po tajkim ſa 1 hrivnu a 65 np. pižmow doſtali. Tak ſo nam ſobustawam, prawje wob- hladana, pčac̄isna naſich wulſtich předarſkich knihi na 4 hrivny 40 np. ponizi. Kaſka je to dobrota, ſo ſwoje lube ſerbſke luther- ſke knihowne towarſtvo mamy. S džakom a radoſcu proſchimy Boha, ſo chýk nam dale w mož, ſylnoſci a žohnowanju ſdžeržec̄ a tež hiſchče pſchisporjec̄ naſche lube ſerbſke lutherſke knihowne towarſtwo!

S.

S Budyschina. Dokelž ſmědža ſtawnizy ſwoje wopifzma bjes ſtempla wuſtajic̄, bě ſerbſka hłowna předarſka konferenza pola wychnoſce tón namjet ſtaſila, ſo by tež ſa wopifzma ſ zyrfwiných knihow ſtemplow y daw (25 np. ſa kózde wopifzmo) ſpanyl. Ale na to je to wotmowljenje pſchiscklo, ſo něčjich ſrājne ſaſonje hiſchče dale tónle daw ſot hiſchče wopifzmon žadaju.

— W tudomnej Smolerjez knihičiſhčeřni ſo nětko druhi džel „Porſta Božeho“ ſ napižmom „Mročzel ſwědkow“, wot ſ. fararja ſykor y w ſmuilnej ſpiškaw, ſ naſladowi ſerbſkeho lutherſkeho knihowneho towarſtwa čžscheži a je hýzom 1. ſiſtno hotowe. To budža tež jara woſebne knihi. Hdyž ſu pſches rjanosc̄ prěnjeho džela wabjeni, na 500 nowych ſobustawow do towarſtwa ſastupili, dha ſo to wěſeže pſches druhi džel w hiſchče wjetſchej měrje stanje, dokelž budže druhi džel hiſchče wjele rjeniſhi. S.

Se Židowa. Maſchinow y tepej w papjerniku Auguſt Mulf a je ſe ſtrachom ſa ſwoje ſamžne žiwenje mandželsku ſamjenjerubarja Handrija Warnača ſ rěki Sprewje wučzahnyk a ſ tym pſched ſa- tepejnom wobarniowaſ. Kräjſke hetmanſtwo je jemu teho dla 10 markow myta dalo, fabrikſkem ſtražnikoj Vjedrichoj Gundermannej a fabrikſkemu dželacžerjej Handrijej Róblej paſ kózdemu 5 markow, dokelž ſtaj pſchi wučzuhjenju Warnačowje na kħvalobne waſchnije pomoznaj byloj.

S Hodžija. Na namjet ſpótowskeje konfereṇzy je evangelsko- lutherſke krajne konfiftorſtwo wulſeho džaka hódne poſtajenje wob- ſankto, ſo wot ſapocžatka oktobra tuteho lěta tež ūžiſzy duchowni jeho wuſaſne pižmo a to direktye doſtanu.

S Budetez. Tudy ſo pſchihoty ſ ſwiedzenjej cžinja, kotryž 3. ſeptembra ſmějemy. Na tuthym diju bndže mjeniſyj pomin pſhivježeny, kotryž ſo ſ ežeſeži tych wojowarjow ſ naſcheje woſady ſtai, kotiſiž ſu w poſlenich ſwōjach ſwoje žiwenje woprowac̄ dyr- bjeli. — S programma, kotryž je ſ tuteſu ſwiedzenju čžschežany, je widžec̄, ſo budže pěkný, pſchetož wſchitko je derje pſchihotowane.

Saúdžemu nježeli 20. auguſta ſta ſo tudy poſhwyczeſenje no- weho poſhrjebnisheža. K temu ſhromadžich ſo popoſdnju w ſchtró- tej hodžinje zyrfwinſy, ſchulſy a gmeiſsy přjódkeſtejerjo ſ wučžerjemi a poſawniſtami na tudomnej farje a džechu wot tam ſ. fararjom Mročzakom w ſrijadowanym čžahu a pod ſyfkami kħerluſheweſho hloža „Po krótkim bědženju na ſwěčež“ na to město pſchichodneho žaſoſczenja a pſlakanja, ale tež kſchęſzijanskeje nadžije na njehuſku kražnoſc̄ a wězne žiwenje. Tam pſchischedſchi kniſ ſarać na podložu 2 Móſiſka 3, 5 rjani, wutroby hnujaſu ryež džeržeſke a potom ležomnoſc̄, ſ temu wobhrodženu, w njenje trojenicžeho

Boha ſ nowemu poſhrjebnishežu poſhwyczeſi. S wuſpěwanjom kħer- luſha 116 ſo tón ſwiedzeni ſtöneži.

* S Nježwa cžidla. Wulke a ſylné wětry, kotrež w mě- ſazu měrzi t. I. tež pſches naſchu krajnu hovrjachu a tu a tam wſchelaku ſchvodu načzinichu, njejžu tež nimo naš ežahnysi, bjes teho, ſo ujebyhu male do pominječe ſavostaſiſo. Mjeniſyj khorhoj na wěži naſcheho Božeho domu bu na 12. dnju ſpominjeneho mě- ſaza ſehibowanu a ſ džela roſlamana. Duž mějeſte ſo dele wſac̄ a ſažo wuporjedzec̄. Zyrfwinſy přjódkeſtejerjo paſ wob- ſanktichu, niz jenož khorhoj, ale tež kulu poſlocžic̄ a wěžu ſ nowa wobarbiež dac̄ a dokelž běſche ſ tutym twarſbam kniſ ſollator na- ſcheje zyrfwie dobrowolne 75 markow daril, tež murju wuporjedzic̄ a woběſic̄ dachn. Tole dželo bu wuſtojnemu mužej, miſchtrej Fran- zej Tammer ej ſe Scherachowa pſchepodate, kž je hýzom na 69 wěžach tajke džela cžiniſ. Džen 21. junija bu nětko hwěſda a khorhoj a 13. julija tež kula dele wſata a kapſa, w njej ſo na- makaza, w pſchitomnoſci ſu kniſa ſollatora a twarſkeje devutazije zyrfwinſkeho přjódkeſtejerſta wotewrjena, w kotrež ſo 7 liſežinow (Urkunden) a někotre ſtare pjeniſy namakachu. — S noweho je tam ſažo jene pižmo poſožene, taſ ſo je jich tam nětk wóžom, kaž tež wiſhite nowſke pjeniſy, dargene wot kniſa ſollatora hrabje ſ Peralta-Renau-Riesch nad Nježwacžidlo atd. — Nowa khorhoj wot miſchtra Mehnera ſ Nježwacžidla dželana, do kotreje ſtej lětolicžbje 1693. 1876. wuſbanej, bu, kaž tež hwěſda a kula wot Tammera poſlocžana a na dnju 29. julija, jako na narodnym dnju kniſa ſollatora do wužkoſce na ſwoje město poſtajena a ſažo wobtwarzdžena, a hac̄ runje najprjódzny hrimanje ſ deſchězom a potom ſylny wěr jich dželo ſadžewaſche, dha bu tola ſ Božej po- moži wiſhito ſbožounje wuſviedžene a dokonjane. Pomožni pſchi tutym ſtraſhym džele běchu: murjeř Schöbel ſ Nježwacžidla a kubler Čečh ſ Tonka.

Pſched wjecžorom pſchicžežehu ſchulſke džecži, kotryž běſche kniſ ſchulſke pſchi ſkladnoſci ſwojeho narodneho dnu ſchulſki ſwje- dzeni ſhotovaſ, w ſwiedzeniſtym čžahu ſ zyrfwi, hdyž bu po krótkej ryeži kniſa ſararja ſ wuſpěwanjom jeneje kħerluſheweſe ſchucžki Bohu lubemu kniſ ſa hnadne ſwariowanje wutroby džak pſchi- nježeny. (Skončenje pſchichodnje.)

S Radworja. Šsrjedu 16. auguſta ſta ſo pola naš ſlē- dowaze njehvož. Džewječlētu ſyln kħežkarja ſakuba Lebſy běſche ſo bjes dowolnoſce ſtarſcheju do taſ ujeniowaneho knižeho bruni- zoweho pſchērowa ſupac̄ ſchol. Dokelž paſ je tónle pſchērow něhdžे ſ kħeži hluboči, dha tam tón hólčez, kotryž płowac̄ njenižeſche, do ſmjerneho ſtracha pſchitnje a teho dla wo pomož woſaſche. Taje woſanje tež jeho džed, Michael Wičas (abo Lehmann) ſa- kħlyſha a jemu na pomož kħwataſche, ale jemu tež wupomhaež njenižeſche, taſ ſo tam ſkónčenje wobaj težaſtaj. Bonaj buſħtaj poſdžiſho morwaj ſ wody wučzuhjenaj. K.

S Wjelczina. W draždžanſkich nowinach „Dresdner Nach- richen“ je tudomny pſchekupz ſ. Hünlich wo njehvož, tež w ežo. 34 ſerbſkych Nowin naſpominjenym, ſlēdowazu roſprawu wotcžiſ- czech daſ: „Pondželu popoſdnju w 7 hodžinach, po tajkim hiſchče pſchi počnym ſwětlym dnju, chýſche moja mac̄ ſ jeneho wulſeho ſuda 20 litrow ſitneho ſpiritua ſottocžic̄. Prjedy hac̄ paſ běſche moja mac̄ do ſpiritueſheweſe ſkla ſchla, bě tam moja ſlu- žobna hloža Khrystiana Kaplerjez po ſwojej hotowosce ſi wſhemu dželu kħwataſa, njebě paſ žanu latarnju ſobu měla. Pſchi wotew- rjenju honacža bě wona ſawjertku, ſ kotrež ſo honacž taſ ſawrie, ſo niežo ſ njeho běžec̄ njeniže, nekaſ wutorhuyla a njenižeſche ju

namakac̄. Tale běsche, kāž je šo to posdžiščho wužlēdžilo, do podstajeneje, 20literſkeje dónz̄y pamyła. Bjes tym, so šo wona podarmo prózowasche, tu sawjertku namakac̄, spirituš se špida na nju běžeſche a jeje draſtu namac̄a. Na jeje wołanie je mój bětnat̄ Berthold ſ wańkami pſchibězaſ, do kotrychž je spirituſej bězec̄ daſ a jón do jeneje wjetſcheje wanje bliſko duri wuliwaſ. Bjes tym běſche ta džowka po jemu ſaſhwęc̄zemu latarnju ſchla a šo ſ njej do ſklađu wróciła, so by ſ njej tu sawjertku pytaſa. Ale ani wona ani Berthold ju njenamakac̄taj a w tym, so by ſklađa ſchla, šo jej jeje draſta někak wot latarnje ſapali. Latarnju do ſklađa c̄ižiñywschi, wona do dwora běji, wo pomož wołajo. Moja mac̄ je jej tež hnydom ſ pomozy bězaſta a je ſpytaſta, palazu draſtu ſ rukoumaj ſahaſhyč. Ale pſchi tym plomojo tež jeje draſtu ſapopany a wobej teho dla do wody ſloczíſhce, so byſtej palenie ſahaſhyč. Bjes tym je Berthold ſaſhwęc̄zemu latarnju ſklađa c̄ižiñyč chył, je šo paſ, jako ju ſběhaſche, tež hnydom ſapaliſ a ſ nim tež tón spirituš, kíž běſche w tej wjetſchej wani. Za běch w tutym c̄aſzu wo jítwie w druhim poſkhodže; na wołanie teje džowki ſloczíſh ſ woknu, widzach ſ poſtróženjom, kák palazy ſtolp ſ wodze c̄zéri, a ja ſe wſchej ſpěchtoſezu dele ſchwatach. Za tam na Bertholda trjedich, kotryž runje wſchón palazy ſklađa džesche, a jeho rucze do wody poſklaſh. Dalshe njebože wotwobrocžic̄, kotrež móhko ſo pſches tu palazni wanju ſtaſz, to bě někto moje přeňje dželo. Duž ja ſ tyſcherskimi miſchtrami Fryczę a jeho ludžimi tu wanju pſchimyč a po ſatrafchym napinaniu a prózowanju ſo nam ſkonečne radži, ju ſklađa won wumjesc̄. Tudiž bu palazy spirituš ſ popjełom, pěſkom a juchu ſahaſheny, teho runja tež ta mała kūžic̄ka ſpirituſa, katraž bě pſchi wuliwanju tych malych wańkow naſtaſta. Tak bě ſ Bożej pomoži wohén wotwobrocžem a někto hladachmy, kák bychmy tym wopalentym pomhaſi. Za hnydom po tſjoch leſkarjow poſklaſh a ranę do teho c̄zaſha, hac̄z woni pſchidžechu, ſ lanym wolijom a falkowej wodu mac̄ec̄ dach. Ale hac̄z runje ſebi leſkarjo wſchu móžnu prózu dawachu, dha bě tola wſcho podarmo. Moja mac̄ dyrbjeſche po 46hodžiſkých a ſlužobna džowka po 60hodžiſkých žałoſzach wumrjec̄, Berthold paſ ſo polepschuje a je nadžija, ſo pſchi ſiwiſenju woſtanje."

Tale nadžija ſo dopjelnila njeje, pſchetož tež Berthold je 21. augusta wumrjec̄ dyrbjal. — Wutoru 22. augusta rano w 6 hodžinach poſzachu tudy wohén wołacz, dokelž ſo we wohydlenju dželac̄erja Dietricha a to w jeho ſparnej komorje paleſche, jako bě tón hýžom na dželo wuſchoł a durje ſady ſo ſankný. Duž ludžo tele durje wukamachu, kura dla paſ do komory njenozachni. Duž ſpyta murjeſ Eduard Probst ſ khanu wody do komory ſaſteſz. To ſo jemu radži a tam pſchischedſhi, won poſkłanje, kotrež ſo paleſche, ſ wodu pola a tři džec̄i, kíž tam ležachu, ſa morwe won pſchinjeſe. Tute drje po ſchwili jaſo ſ ſebi pſchidžechu, tola njeje wěſte, hac̄z pſchi ſiwiſenju woſtanu.

S Paſowa. Sańdženu ſobotu 19. anguſta wotpali ſo tudy popołdnju wokoło 4 hodžinow ſhězka Gotthelfa Hornoffa a ſpalili ſo jemu pſchi tym, dokelž njeſton doma njebe, wſchitko, ſchtož mějeſche, tež koſa. Džec̄i, kíž běchu w pſchitwarjenej ſolnic̄zy ſe ſapalkami hraſkale, běchu wohén ſamischkrite. — 8. njedželu po ſw. Trojizy ſmy naſch Boži dom, w kotrymž dla ſnutſkomuho porjedzenja dwě njedželi ſa ſobu Bože ſlužby džeržec̄ njenozachni, ſwiedženijz ſaſo wobezahnysi a je ſo wuporjedzenje wſchitkum ſ wjetſelu poradžilo. Pſchi c̄iſczenju ſeženow ſmy na južnej ſnutſkomnej muri jara ſtare wobraſy, tak ujenowane „fresco-wobraſy“ namakali. S nich hodžesche ſo ſ nowa ſpoſnac̄, njebudžiſhmu to

hýžom předy wjedželi, ſo je naſcha zytkę jena naſtarſhich w ſerbſkim kraju a ſo hýſečeje jenje najprěniſche murje ſteja, kajkež buchu w 14. abo w 15. lětſtotetku pſchi jejnym ſaſozenju natwarjene. Wobraſy ſame budžiſhny rady předy noweho wubělenja Božeho doma jenemu wězynuſtojnemu poſkaſali, ale k temu, Bohu žel, žadyn c̄aſ ſa ſklađnoſez ujemějachmy. — W bliſkim Tuchorju bu ſanđenu njedželu 20. augusta jene žadne ſwérjo — jedyn jeleū ſ 12 róžkami — wot tamniſcheho radžineho hajnika k. Clausnižera ſatſeleny.

S Nižeje W ſy. Wutoru 22. augusta popołdnju wokoło 2 hodžinow pola tudomneho ſhězka Jana Míkela wohén wudvri a hnydom taſ ſokoło ſo hrabasche, ſo w krótkim c̄aſu hýſeče twarjenja woſzom ſhězniſkých ſiwnoſezow w popjele ležachu. Míkelova, 56 lět ſtara, je ſo ſobu ſpalila a to pječa pſchi tym, dokelž bě na ſubju ſchwataſa, ſo by ſtam plomojeniam hýſeče neſchtu wutrohnyka. Wot ſmachow njeje ſo nihdže ničo wumjesc̄ hodžilo a wot ſkotu ſu ſo jena kruwa, dwě koſy a jene ſwinjo ſpalile. Šydom ſyklawow běſche na pomož pſchijelo, njenozachni paſ ničo pomhaſz, dokelž nihdže žana woda njebe. — Hubjeniſtwo je jara wulke; ſawěſzony nichtón njebe a tym wbohim ludžom ſu ſo wſche domiſazeje nadobu tež zyke žně ſpalile.

Z Nebjelc̄ic. (Kath. Poſ.) W Pěſkecach wumrje po dležſher khorofeſzi gymnaſiaſt, k. Michal Vjedrich. Wón bě ſo w Smierdzacej narodžil, ſwoje dobre duchowne dary, kíž ſo hýžo w Kóženeczanskej wuczeńni rjenje poſkazachu, chyſche cyle ſlužby Božeſ ſwjec̄ic, a je k měſtchniſtvi hódiuje pſchihotowac̄. Wón bu k tomu do ſerbſkoho ſeminara w Prazy pſchivzathy a ſluſhеſche tu k najpiłniſhym ſtudowacym młodžencom, wot wuczeńjow a ſobutovarſhoy jenaſ ſubowany. Po dokonjanej ſedmej gymnaſialnej klasy bu jomu radžene, ſwoje ſtudije pſchetorhnyč a woſkahenu ſtrowotu zaſ wobkrueſz pſtac̄. Tola to njebe Boža wola. Wón drje ſo domoj poda, ale pſchi naſozenju wſchech ſrědkow joho mozy wotebjerachu a ſmiercz ſo bližesche, kāž bě to lohcy k ſpóznac̄u. Wón ſo podwolnje woli knyeza podcžiomy, pſchihotowa ſo jara ſwědomic̄e k poſleniomu woſkominkenju, kotrež bě za njoho 12. awgusta ſo pſchiblžilo. Doho pohrjeb, na dnju do njebeſwac̄za ſ. Marije, bě ſwatoeſz. 23 ſtudowach pſchewodžachu ſuboho towarſcha. 8 z naſtarſhich njeſehu joho cželio k poſleniomu wotpočzinkej. Wón zawoſtaji hľubočo ſrudženu mac̄ a bratra, kíž tež w Prazy ſtuduje. R. i. p.

Se ſchprej ežanskeje woſady. Dženſa 20. augusta mějachmy w Brětwej žadny ſwiedžení. Naſcha mała gmejna je ſebi pod wulkimi woporami na ſwojim nowoſalozenym poſhriebniſhčemu ſhapaku, ſ malym tórmom pſchenu, k wotdžerzenju Božeſ ſlužby natwarila, a dženſa ſa nju rjany ſwón, wot knyeza ſwonylijera Hadaňka w Wojerezach laty, ſem pſchivjeſehu. Pſched ſhapaku, ſe ſelenymi brěſami wobdatej, bu ſwón postajeny a wot młodych holzow ſ wězami wudebjeny. Pod naſjedowanjom naſcheho ryhatarja Waſchnika a ſtarſkeho muža Koſaka ſo k poſwjeſzenju ſwona džec̄i a dorozézni poſołdnju w 3 hodžinach pſchi ſhapali ſhromadžiſh a bě jich tež tójschtu ſ daloka pſchischtu.

Po wuſpěwanju přenich tſjoch ſchtuczłów ſhěrluſcha „Budž cžec̄z a ſhvalva wjetſhym“ naſch wýhokoſeſzemy a wýhokoſoſtym knjeſ duchowny ſinger poſwjeſzenku rycz džeržeſche, w kotrež najprjódzy na Bože wobarnowanje poſkaſa, na wustojneho miſchtra a jeho pomožnikow ſponni a potom roſestaja, ſchto ma nowy ſwón ſtukowac̄, ujenuiſy, ſo ma ſe ſwojimi jaſnymi ſyklami kóždy ſwiaty džen ſchipowſedac̄ a kóždeho ſemrjeteho k wotpočzinkej a

do njebojskeho Jerusalenia pschewodžecz. Potom ſta ſo poſhwjeczenje ſwona, a ſ poſlenej ſchtucžku horſka pomjenowanego kherluſcha ſo tónle ſwiaty wobrjad ſkonči.

Na to ſwón do jeho pſchijprawy ſapověžnachu a wón ſe ſzwonjenjom přeni krócz jažne pſches wjeſtu klinczeſche, njebočicžku Khrystiamu Skorjeníku do jeje poſlenej ſparneje koſmorki ſe ſwojimi ſynkami pſchewodžeo. R.

P r i l o p k.

* W Lubije pola Lubija je khežer a tkalz K. Rößler ſwojeho podrožnika G. Kuežku ſ pistoliu ſatſeliſ. Nekto předt věſte wón tu pistoliu w bróžni pruhovak a ju potom w kheži w najblížſzej bliſkoſci na Kuežku wutſeliſ, ſo tón bory wumirje. Nekotři praja, ſo je to teho dla cžinil, dokelz je na Kuežku tufaſ, jako by jeho tón drjewofranjenja dla pſcheražit, druſy pak powjedaja, ſo je to teho dla wobefchoſ, dokelz je jeho Kuežka ſtajnje ſ hroſnymi, hrubymi rycžemi pſchecžehaſ a jemu ſ pułkami hroſhl. — Rößler je potom ſam do Lubija ſchoſ a tam na ſudniſtvo wosjewit, ſhto je ſejmit.

* W Plagwižu pola Lipſka je ſo 12. augusta jena 17létnej holza njebožomnyh luboſežow dla w ręzy tepila.

* W Hródku je ſo 18. augusta na drjewniſchežu taumniſcheho twarskeho miſchtra Schondorfa tójskto drjewa ſpalí a woheń pſchendže tež na jene twarjenje, w kotrymž věſtu hródže, komory a jena týcheńja.

* S Kralowza (Königsberga) w Prusach pižaja: Po powjeſzach ſe wſhōw je tam njedostatk wody tak wulki, ſo dyrbja zyke wži a tež rycžerkubla ſwój ſkót druhdy poſ mile daloko ſ napojeñju honicž. Niž jenož ſtudnje ſu ſaprahyne, ale tež ręčki, hathy a hrjebie, kiž hiſheze hewaſ ſenje wuſhmyne njeſhu. Šsmahi ſu tak ſapjeczene, ſo je horje woracž njeſhoda.

* S Neidenburga w naranskej Pruskej pižaja: Jako mějachmy tudy 10. augusta ſylné njeſjedro, jedyn bkyſt rycžerkublerja Grumbacha ſaraſy a tež ſ dobor konja, na kotrymž wón ſ pola dontoj jehaſche.

* Khetro wulka dželba ulmbachſkeho leža pola Reitzenhaina je ſo 13. augusta wotpalika. Na kajke waſchuije je woheń wuſhchoſ, njeje ſnate.

* W Brückenawje (w Bajerskej) je ſo 14. augusta wulki woheń měli. Wón wo połnožy w bliſkoſci haptysi wudry, kotraž pak ſtejo woſta, a roſſcheri ſo potom na rycze horſi, dokelz paſaze kruhi tak daloko ſtachu, ſo město na wſhých ſchtyrijoč kónzach ſapaliſhu. Dokelz na wodže pobrachowaſche, dha ſo roſſcherenju wóhnja hiňak napſhecžiwo dželacž njeſožesche, hacž ſo je twarjenja podtorhovachu. Tola ſo pſchi wſhém tym něhdžje 160 khežow wotpali a na 1000 cžlowjekow wobydlenje ſhubi. Šſudniſtvo a zyrkej ſtej ſo tež wotpaliſeſ.

* W Genfu (w Schwajzarſtei) ſo wónzano ſchtyrijoč Žendželčenjo ſ dwěmaj jendželfimaj knjenjomaj na jenym małym cžolniſe wožachu. Njejabži wětr klobuk jeneho Žendželčana do wody ežiſny a pſchi tym, ſo chyſche jón ſ wody wucžahnyč, ſo cžglik powróceži a wſhitzu, kiž w nim ſedžihu, ſ kóžníkom do wody panymchu. Tučón, kaž tež ſchtyri druhe woſhobu buchu žiwe ſ wody wucžehnjeny, jedyn mlody Žendželčan a jena 18létna Žendželčanka běſhtaj pak hižom morvaj.

* Pſchi njeſjedre 22. augusta ſu ſo domſte krawza Eichlera w Berthelsdorſje wotpaliſe, teho runja podlanſke twarjenja kublerja

Göblera w Behlenje, domſte živnoſczerja Maula w Dohmje a bróžení kublerja Radicha w Wahnsdorfje.

Nowſche wójſte powjescze.

Turkojo ſu tam, hdyž věſtu něhdže pſched dwěmaj njedželouaj ſ mozu do Sſerbiye pſchekročili a Kuijažewaz a Saježar wobžadžili, hacž do nowſcheho cžaſa ſ měrom ſtejo woſtali, njeſterje teho dla, ſo vychu wjazn wojerskeho ſuda ſ Turkowskeje ſ ſebi ſezahnily. To je ſo pječa tež ſtaſlo a turkowske wójſko w Sſerbiyi a na ſerbſtich mjeſach ma pječa něhdžje 184,000 turkowských wojakow ſhromadženych, kotrymž něhdžje 160,000 Sſerbow napſhecžiwo ſteji. Wobronjenych ſerbow je po tajfim něchtco mjenje; to pak nicžo njeſadži, dokelz ſu pucže, kiž do Belgrada wjedu, wujſe a ſo tež ſ wójſkom ſakitacž dadža, kiž je mjeniſche, hacž to, fotrež njepſhcežel na nje wjedže.

Na pucžu, kiž po dolinje rěki Morawy do Belgrada wjedže, leži njedaloko Kuijažewza, kotryž věſte, kaž ſu pajiſli, pſched něfotrym cžaſom Turkam do ruky panyl, město Aleſinaz. Tole město a jeho wokolnoſež ſu Sſerbiya po mžnoſeži wobtwerdžili a hdyž čhedaža Turkojo ſ tuteje ſtronu dale do Sſerbiye muz, dha dyrbja najprjedy Aleſinaz dobyč. Duž ſu woni ſaňdženu ſobotu pſched Aleſinaz pſhicžahnily a na njón ſ wulkim lidom nadpadu cžnicž pocželi. Wojowanie zyly džen ſtajne, hacž vychu Turkojo ſkončuje wotraženi. Tak mějachmy ſo tež njedželu, pónđelu a wutoru, a hacž runje njepſhceželjo napožledku Aleſinaz tež bombardowacž pocžachu, dha ſo Sſerbia tola twerdze wobrachu a dyrbjachu Turkojo pſched wjecžorom zofacž.

Shto je ſo ſrjedu ſtaſlo, wo tym hiſheze (pženža pjak) žane wěſte powjeſze nimanij, tola nadžijamij ſo, ſo Sſerbiya njeſhceželov tež dale ſbožomne wotraža. Šſnadž móhlo to tež něchtco pomhač, ſo je ſerbſki general Horvatowicz Kuijažewaz ſ nowa wobžadžil a po tajfim Turkam, pſched Aleſinazom wojowazym, w khribječe ſteji. Tutych Turkow kommandiruje Čub-paſcha. A hdyž jemu Aleſinaz ſerbia jenož hiſheze někotre dny ſbožomne napſhecžiwo ſteja, móže ſo ſtač, ſo jemu Horvatowicz do khribjeta panje. Tola wón ſam drje ſ temu doſč ſylny njebudže a dyrbjal ſebi teho dla Leſchanina ſ jeho wójſkom ſ pomozy wotpalacž. A to by ſo lohko doſč hodžilo, pſchetož Horvatowicz je Fahyl-paſcha, kiž bě ſ 12 battaillonami ſe Saježara pſhicžahnily, ſo by po wotkodže Čub-paſche Kuijažewaz a wokolnoſež wobžadžil, tak ſbit, ſo je tón ſ wulkim ſchłodowanjom zofacž dyrbjal.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanš Depla. Ludžo maja druhdy tola džiwnie waſhnicžko! Mots Tunka. Nad cžim dha ſo džiwaſh, Hanžo?

H. D. Mo w Pſchicžy ie jedyn burik, tón někto wjecžor waſhatarja cžini.

M. T. Koſo dha paſe?

H. D. ſſwoje ſlužobne holzy, kotrymž wjecžor ſ dwora won njeda.

M. T. Cžeho dla to niž?

H. D. Hm, dokelz pola njeho ſaſo njeſtana. Wón pak ſam ſenje w noži doma njeje a ſtajnje ſa jenym ſwérječom na hońtrwu khotži.

M. T. Je dha wón wjeſhnu hońtrwu wotnajaſ?

H. D. Ně!

M. T. Hm hm, džiwnie wěžy tola!

Cyrkwienske powjesće.

Wérowanaj:

Michałska zyrkej: Jan Ernst Kravz, zhledželar na Židowje, s Hanu Augustu Emiliu Geislerem je Sprotawa.

A schenčenij:

Petrówka zyrkej: Małz, Jana Baith, wobydlerja, s. — Koral Ernst, Jana Augusta Wiazki, wobydlerja, s.

Michałska zyrkej: Maria Augusta, n. dż. w Wulkim Bjelkowje. — Albin Małz, Bjedricha Augusta Scholty, khežerja a pječarija na Židowje, s. — Anna Chrystiana, Jana Michałka, živnočežerja w Hownijowje, dż. — Paweł Bohawer, n. s. w Delnej Linie.

Katholicka zyrkej: Jan Duri, Jana Ersta Duežmana, kublerja w Huenhezach, s.

Semrjecz:

Dzien 9. augusta: Anna Chrystiana rodz. Wieczarek, Koral Guarda Wieczara, kublerja w Börku, mandželska, 22 l. 9 m. 5 d. — Kurt Albert, Handrija Hanrika, poħoneža pod hrodom, s., 3 m. 17 d. — 10., Jan Knežet, wobydler na Židowje, 67 l. 3 m. 14 d. — 11., Maria rodz. Bartek, Jurja Schtrympy, khežerja na Židowje, mandželska, 58 l. 11 m. — 12., Maria Martha, Bohuwera Michala Wieczara, ničežjana a wobħedžerja, dż., 3 m. 14 d. — 13., Jan, Jana Sonnera, wobydlerja w Börku, dwójnista, s., 2 m. 6 d. — 15., Jan August Vladimír Smoler, križežiščec, 23 l. 5 m. — Madlena rodz. Denatchez, nijebo Michala Schejepana, hożeženjarja w Pořešizach, sawostajena wudowa, 75 l. 5 m. — Adela Olga, Anna Bohuwera Wiazka, cigarrydželarja na Židowje, dż., 4 m. 9 d. — Koral August Kalich, khežer a murjer pod hrodom, 46 l. 3 m. 2 d.

Czahi po żeleſnižy.

Se Shorjelza do Draždjan.

Wojciech je Shorjelza	140	30	525	755	1115	245	515	715	1028
Lubija	25	35	65	840	125	335	550	80	115
Budyschina	25	45	645	915	1240	410	620	840	—
Bjelkowiz ipěšdhan cžah	350	720	950	116	445	645	910	—	—
Radeberga	—	50	750	1025	150	520	715	945	—
Psjedjedz do Draždjan	345	525	820	1050	215	545	740	1010	—

Se Draždjan do Shorjelza.

Wojciech s Draždjan	—	620	915	1210	340	50	80	1115	1227
Radeberga	—	75	955	1245	415	535	830	1145	ip. cžah
Bjelkowiz	—	740	1030	120	445	615	95	1220	—
Budyschina	—	810	115	29	520	650	945	1255	14
Lubija	60	90	1145	240	60	730	1025	130	28
Psjedjedz do Shorjelza	645	940	1225	315	640	810	115	210	8

Nawěštnik.

À netęžiščenni czajzej porucžam mój wobħschernu sklad kożanym ktorow a to puczowanskie koszy, toske, cigarette toske, portemonaije, kuijenjaze toske we wulkim wubjerku a tunje, wureħane drzewjane węz, jačo: garderobowe klucze kaž tež kózdy sklepk sahoju ja spēchnie, a trzeňiščowe džerjese, cig. khamorki, piħadla atd.

Moritz Höniger

na ħorbiskej haži 29.

Barlinsko-köluske woħeūsawęsczaze akzijowe towarzstwo w Barlinje.

Sakladny kapital: sħelsz millionow markow = dwaj millionaj toseč.

Towarstwo jawęsczęje po twierdych tunich prämijsach psche schodu, ps. jes woħen, blysk abo wubħiġienu na hibitħich a njeħibitħich pschedmijietach wsdiekh družinow nastatu.

Wohniowce faktodowanja nunačaja spēchnie a sprawne regulirowanie.

Prospektu a jawęsczęske formularju żo darmo dadža.

À wobstaranju jawęsczenjow a tħidawantu bliżiżhego wułożenja żo najlepje porucža

agentura w Budyschinje

Bruno Deutter

na boħżej haži 91 pôdla pôsta.

Sahojenje kłeposče, po najwěszčisim, biesbolojnym a biesoperiowanych. Wożolekar Dr. K. Weller sen. w Draždjanach (Victoriastraße 4.)

Czahi hornolužiskeje żeleſnižy:

Kohlfurt	530	1010	430	Szokolza	1024	410	810
Görlitz	622	1046	55	Wukow	1042	431	840
Mitsa	633	1055	513	Wikow	1055	447	90
Mitow	649	117	524	Mückenberg	1115	510	929
Wojciech	725	1127	544	Wuhland	545	1135	528
Las	744	1139	555	Wyżoki Bukow	64	1148	544
Wojerezy	810	125	613	Wojerezy	631	126	610
Wyżoki Bukow	840	1223	631	Las	653	—	628
Ruhland	915	1235	643	Wojciech	716	1232	642
Mückenberg	929	1248	656	Mitow	744	—	75
Wikow	948	16	714	Mitsa	83	1259	715
Rukow	102	119	727	Wórk	820	17	728

Wikow je Elsterwerda, Rukow je Liebenwerda a Szokolza je Falkenberg.

Placziżna żitow a produktow w Budyschinje.

19. augusta 1876.

Żitowy dowos:	3444 miedhow.	Na wilach	Na burſy		
		wot ml. np.	hač ml. np.	wot ml. np.	hač ml. np.
Pscheniča	50 kilogramm	10 42 12 2	10 42 11 61
Rožka	=	9 62 10 —	9 65 10 —
Zecžmien	=	8 4 8 55	7 60 8 33
Worž	=	7 — 7 70	7 — 7 70
Hrōch	=	11 11 11 36	—
Woka	=	—	—
Raps	=	—	—
Jahly	=	12 —	—
Hejdusħka	=	16 —	—
Bermu	=	—	—
Butra	1	2 90 3 20	—
Ssyno	50	4 50 5 —	—

Kózż pjschenzy po 170 punti: 17 markow 71 np. (5 fl. 27 nđl. 1 np.) hač 22 ml. 43 np. (6 fl. 24 nđl. 3 np.) — Kózż rožfi po 160 puntach: 15 ml. 39 np. (5 fl. 3 nđl. 9 np.) hač 16 ml. — np. (5 fl. 10 nđl. — np.) — Kózż jecžmienja po 140 puntach: 11 ml. 25 np. (3 fl. 22 nđl. 5 np.) hač 11 ml. 82 np. (3 fl. 28 nđl. 2 np.) — Kózż worža po 100 puntach: 2 fl. 25 nđl. hač 2 fl. 29 nđl. — np.; hrōch: 3 fl. 21 nđl. 1 np. hač 3 fl. 23 nđl. 6 np.; woka: — fl. — np.; jahly: 4 fl. — np.; hejdusħne kruji: 5 fl. 10 nđl. — np.; bermu: — fl. — np.; butra: — fl. 29 nđl. hač 1 fl. 2 nđl.; syno po 100 puntach: 1 fl. 15 nđl. — np. hač 1 fl. 20 nđl. — np.

Qedżboſlem

Wħies 1000 sahojenych.

F. Grone w Ahau, Westphalen.

Palenz!

Mój hiżom dawnu jako wubjernu a čiſċe kłodżażi

čiſċi palenz,

kaž tež wħidha družini dobrijhi palenzow ja s tutni kniesam ratarjam a saħopsheda warjam porucżego naspominam a po najtunisħiex placziżnach pschedawam.

J. T. Għien na żitnix wilach.

Młodi člowjek, kotrž dha sħedkarstwo abo rjemienjeristwo nowiuknej, möże pola podpiżane hojjdom jako winczonniż sa-stupiex. Ssedlaristi mischiex Wilhelm w Nadworju pola Małkego Bjelkowa.

P. P.

S tutym dowosam ſebi najpodwołniſčego wosjewječ, ſo ja na žitnych wiſach čđo. 634 hac̄ dotal pod firmu

J. T. Glien

wobſtejaze

kolonialtwoſe, tobakowe, cigarowe a ſpirituoſe khlamij

wot dženſniſcheho dnja pod firmu

Ernst Glien

po njeſchemenjenym waſchnju dale powjedu.

Wo dobroćziwe wobledžbowanie proſcho, budže moje ſtajne prozowanje, ſo bych pſches sprawne a ſpeſchne požluženje wſcho mi ſpožęzene doverjenje połnje dopjelnil.

W Budyschinje, 15. angusta 1876.

S pocžecžowaniem
Ernst Glien.

Snata prawdziwa Glöcknerſka žalba ſe ſchtemplom:

(M. RINGELHARDT) a ſakitanſkej marku na ſchachtſiezfach poručza ſo pſche: wiež a drjenje, wſchē wotewrjene bołze, kurjaze woka, wosabjenje atd. a je doſtač w ſchachtach po 25 np. w Budyschinje haptifikomaj, taž tež w haptikach w Biskopizach, Rakezach, Scherachowje, Hirschfeldje, Bjernacžizach, Wóſtrouzu, Herrnhucze, Neugersdorſje, Grobischönawje, Nowoſalzu, Seiffennerſdorſje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipska. Atteſty a ſakitanſka marka ſu we wſchē haptikach wupložene.

NB. Bjes horka wuežiſhczaneho ſchtempla žalba prawdziwa nije.

G. Joachim, Atelier ſa ujeboſue ſazadžowanje ſubow, operazije ſubowe, plombirowanie, ežiſenje, ſahnacze ſubhboleńja atd., w Budyschinje, na ſmutskej lawſkej haſzy 120 pola ſ. pjetarja Klingſta. A ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Mullowe, zwernomullowe, tüllmullowe a jendželkomullowe gardini, drastowe a podihiwlowe mulle, pfej, qiffon, ſhirting atd., mužaze ihaty, jako ſwjetſhne koſhle, thornarje a manschety;

ſtulpy a thornarje, wuſchiwané ſpōdnie ſuknje, cremené ſhawle, taſt a rips w najrjenſich barbach a we wulkim wubjerku porucza po tunich placzisnach

Moritz Höninger
na ſerbſkej haſzy 29.

Drjewowa aukzia

na khróſtſkim reviru.

Wutoru 29. augusta budže ſo
11,5 Rm. dubovych ſchęzepow,
11,5 = = kuleczkow a re-
puchov

ſa hotowe pjenjeſy na pſchedadžowanje
pſchedawacž.

Šromadžiſna dopołdnja w 9 hodzi-
nach pſchi hlinjanich jamach.

W Minakale 21. augusta 1876.
Hrabinska Einſiedelska inspekcja.

K. Hoffmann.

Aukzia pjenkow a ſlanja na maleſchanſkim reviru.

Na bręſyntſkej holi pola Zympla budže ſo pónđelu 28. augusta t. l. dopołdnja
wot 9 hodzinow

40 Rm. khróſtowych pjenkow,
102 hromadze ſlanja
ſa hotowe pjenjeſy na pſchedadžowanje
pſchedawacž.

W Maleſchezach, 21. aug. 1876.

Sachſa,
wyschſchi hajnik.

Aukzia.

Wſchichodneho 3. septembra popołdnju po
2 hodzinomaj budža ſo w Feſtezech čđo. 9
wſchelake móble, jako jedyn drastkhamor, jedyn
khlamij khamor, jedyn ſtanapej ſ pierami, jene
blido, dwę koži, dwę kſhini, jene latoželeſne
khaſle, jedyn nimale nowy ſczeniſki czajnik
(ſeger), dželba žitnych měchow a wſchelati
hoſpodarſki grat pſhemienjenja dla na pſche-
žadžowanje pſchedawacž. M. Schrank.

Žane wotrubny
murjerſke zyhle
pſchedawa
Eduard Forker w Rakezach.

Jamaica-khoſej
punkt po 40 np., pſchi 5 punktach po 33 np.
porucza P. Mickel w Kettlizach.

Ležomnoſeže
wſchēh družinow horjebjerje i
fupjenju, pſchedaczju abo
pſhemienjenju,
taž tež
fupowanje a pſchedawanje
pjenježuých papjerow

wſchēh družinow
Robert Thronicker w Rakezach.

Bertha Klingſt
w Budyschinje, na malej bratrowskej
haſzy 156^a po 1 ſchodze porucza ſo
ežiſenym ſſerbowſtam tudomneje wo-
kolnoſeže i ſechiczu wſcheje žonjazeje
drasth a lubi pſchi ſpeſchnym dobrym
dželu wſchomózno tunje placzisny.

Gotemirjeuje pjetarstwa.

Czeſčenym wobydlerjam Kettliz a wokołoſeže ſ tutym najpodwoſniſcho k navjedzenju dawam, ſo ſym ja w nowym domje knjeſa P. Mickela kat. no. 7 w Kettlizach

■ bětopjetarju ■

ſaložik a tež dobrý khléb najlepje porucžam. Wuměnjenje žita ſ khlébom ſo kózdy čaſ ſtajne a ſu pizne kředki (Futtermittel) tež ſtajne k doſtačju.

S pocjeſčowanjom

Adolf Schwarz, pjetarſki miſchtr.

J. C. Stephan

na ſchulerſkej haſy czo. 3

porucža jelenjove kožane ſpōdne a ſvjerſke ſholovy, ſtemiſte ſviaſki, kaž tež wſchitke ſhamo- dželane kožlaže džela. Tež ſo roſtohane kožane ſholovy derje porjedzeja. Stare wot- noſhane kožane ſholovy ſo ſa wulku placiſmu kupuja.

Želeſniczne ſchěny

wſchich doſkhoſcžow k twaibam po najtunihich placiſmachi porucžataj

bratraj **Joachimſthal**
w ſeydlerez kheži bliſto theatra.

S ſwój wulki ſklad

ſtoffowych a židžaných mězow

k dobročinemu wobfedžowanju porucža

H. Langa
na bohatej haſy.

Tež je tam wulki wubjerk na bok ſtajne- nych dželanskich mězow na pſchedanu.

Rukajzy, pſchedkoſchliki, ſchliſpy, manshetty wobgebeſne dobročeſe a w nowych, prawdziwych muſtrach jara tunjo porucža

K. Vogel

na ſmutsknej larvej haſy.

Wſho běle ſchieze, kaž tež wu- ſchiwanje mjenow tunjo a rucze ſobſtara

Emma Kummerowa

w Budyschinje w miſchej zyrkwi 250.

Ruňe ſu wuſchle a we wudawařni Serb. Novin ſa 50 np. doſtač řeherluſche a ſperw wot Pētra Mlónka. Tſeezi ſeſhiw.

Přeni a druhí ſeſhiw ſtaj tam tež na pſchedanu.

Seſje

prěnu poſyku najlepſich crown & fullbrand doſtanu higom w ſapocžatku ſeptembra a porucžam je po kopač a tunach najtunijcho.

We Wopſortku. J. G. Poetſchka.

Šuſe droždje

ſ najlepſieſe ſabriki w Draždjanach porucža ſtajne ezerſteve

we Wopſortku J. G. Poetſchka.

Kheža na pſchedanu.

W Drěwzach pola Laſa budje ſo jena Kheža ſ 10 jutrami (morgenami) ležomnoſeže 1. ſeptembra ſjawnje pſchedawacž. Wſho dalsche je ſhonicz pola rychtarja Matuscha tam.

W ſſenichowje pola Hodžija je Kheža czo. 18 B, ſ zhlom kryta a ſ rjanej wulkej ſadowej a ſholotej ſahrodi na pſchedan a je wſho dalsche pola Jana Burkla w Leſchawje ſhonicz.

Dla pſchetwarjenja w mojich bru- niſowych podkopkach ſym niſorany, pſchedawanie bruniſyh hacž do 1. oktobra teho lěta ſaſtajez.

W Hornim Měrkowje 21. au- gustu 1876. G. L. Müller.

Na nowe lěto 1877

ſo ſlemkova žalba (Bruchſalbe) G. Sturzenegger w Herisan, Canton Appenzell, Schweiz, najlepje porucža. W njej nejizu ſane iſkodne wulki a kame zile ſtare ſlemki kaž tež ſunjenja maczernizy, **najbóle zyle ſahoji.** Doſtač w hornzach po 5 markach ſ roſvucženjom wo nałożowanju a ſ mnohimi wopíznami pola Sturzeneggera ſameho. Tež je wſho nuſne ſhonicz pola „Herren Spaltcholz & Blech, Ammenstraße in Dresden; Max Forker in Görliz.“

Aromatiſku wičznu watu: 50 np. a 80 np., ſenčlomjedowy extract: bleſchu 50 np., bělý bróſthrop: bl. 75 np., ſchmrékojeſlinowy aether: bl. 30 np., ſulzbergſke ſlužowe křepti: bl. 56 np., ſchwablowe mydlo, ſmolonydlo, glycerino-mydlo atd.

porucža **hrodowska haptika**
w Budyschinje.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawných čaſhov dopokaſany, ſ najlepſich ſelov a koriſenjow pſchihotowanu pólver, po jenej abo po dwemaj ſzizomaj wſchědne kruwom abo wołam na prěnu pizu naſkypaný, pſchisporja wobžernoſeži ploidži wjele mlóka a ſadžewa jeho wotkřenje. Pakzejk placi 40 np. a je k doſtačju w hrodowskej hapticy w Budyschinje.

Na nowem lětu 1877 kmani pohonežojo, wotrožzy, domiſe a hródzne džowki pſchi wyžoſkej ſdže
pſches pſchistajazu žonu **Hennoldowu**
w Budyschinje.

W Scheſchowje pola Rakez je ſo jena wozva pſchivdala a móže ſo pſchi ſaru- nanju wulžlow ſaſo doſtač pola Bředicha tam.

Waruowanje.

S tutym k navjedzenju dawam, ſo pſchi- ſkłodženja, pſchecžiwo nam wuprajene, werne nejizu a ſo pſchecžiwo kózdemu, kif je dale roſſcherja, ſudniſzy ſakročimy.

Námshež w Debkezech.

Čiſtý Šmolerjez kuihcežiſcheženje w macziczym domje w Budyschinje.

Stwórlétna předplata
we wudawarni 80 np.
a na němskich poštach
1 M. z přinjesenjom do
domu 1 M. 15 np.
Kožde číslo płaći 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja
so we wudawańi Serb.
Nowin na rózku zwonk-
neje lawskie hasy číslo
688 wotedać, płaći so
so wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 36.

Sobotu, 2. septembra

1876.

W Budyschinje 29. augusta 1876.

Sserbjia ſu dobýli! Tak powiedaja wſchitke nowsche telegramy, a tež te nowiny, kotrež jenož wo luthch dobyczach Turkow powiedacz wjedzichu, dyrbja to ſi wolu a ſi njewolu pſchidacž.

Schęcž dñjow ſa ſobu, wot ranja hacž do wjedzora, ſu ſo Sserbjia w Alexingu a wokolnoſeži pſchecžiwo wulkej turkowskej pſchemozu, kotrež bē ſe wſchej wójnskej potrebu na najlepje wuhotowana, muſzy wobarali a ſkónčnje Turkow tak poraſyli, ſo ſu eži zofacž dyrbjeli. Były ſerbſke wójſko wopſchija něhdze 160,000 muži a to by pěkna móz byla, hdy by jenož na jenym a tym ſamym měſče ſjenoczena byla. Ale teho dla, dokelž ſu ſerbſke mjeſhy khětře doſke a pječ pucžow ſi njepſchecželskich ſtronow do Sserbije wjedže, dha dyrbjachu tele pucže na mjeſach tola bóle mjenje wobſhadžene woſtač, tak ſo general Czernajew k Alexinzej wjazy ſerbſkeho wójſka w hraniadu ſzahnyč njemóžeshe, dyžli 80,000 muži. A tym ſ najmjenſcha 140,000 Turkow napſchecžiwo ſtejſeſhe, tak ſo možeshe kommandant turkowskeho wójſka, Abdül-Kerim-paſcha, kóždy džen ſwotpočzowaných ludzi pſchecžiwo Sserbam póſlacz, bjes tym ſo dyrbjachu eži kóždy džen wſchitzu wot ſhadženja ſkónza hacž do jeho ſakhadženja wojowacž.

Ale pſci wſchej wobczegnoſeži je ſo jimi tola radžilo, Turkow doſpołnje woſtaſhcz. Turkojo ſu na 20,000 ludzi ſhubili, ale Sserbjia ſu tež wjele ſchłodowali. To je najlepje ſ teho ſpósnacž, ſo je w czaſu alexinſkeho wobaranja tež 31 rufſich offizierow pamylo.

Najwoſkebiſha pomož Sserbam k dobyczu bē to, ſo bē jich wójwoda Horwatowicž tu khrobiſcž měl a ſ 22,000 mužemi ſady turkowskeho wójſka Czernajewaz wobſhadžil a wot tam Turkam do khribjeta pamył, tak ſo běchu eži nuſowani, ſo napoſleſku na dwěmaj ſtronomaj wobracž. Pſchetož jako Czernajew w Alexingu pýtny, ſo Horwatowicž Turkow wot ſady pſchima, dha wón tež ſe ſwojeſe ſtrony ſe wſchej mozu na nich ežiſhczecž pocža, tak ſo eži ſkónčnje hinač njemóžacžu, hacž ſo dyrbjachu wot Alexinga wotſtipicž.

Bjes tym je tež Lefchanin ſe ſtrony Saječara Horwatowiczej k pomož pſchischoſ a njetreba ſo tón nětko Turkow boječ, hdy bychu tež eži pſchi ſwojim zofanju na njeho nadpad ſzinič ſchyli, a wſchje teho Czernajew ſe ſwojimi ludžimi wſchak tež tak bliſko ſteji, ſo móže jemu bóry k pomož pſchicžahnycž.

Po nekotrych powieszczech njeje Czernajew jenož ſ tym ſ poſtojom był, ſo je Turkow wot Alexinga woſtaſhyl, ale je jich tež pocžal poſta ſupowza pſchimacž. ſupowaz leži paſ na ſamych ſerbſkih mjeſach pſchi rěžy Timoku. Turkojo maja tam doſez ſylnie wobtwjerdženja, tola jich Sserbjia tež ſ nich wucžerja.

Sserbam je pſchi zofanju Turkow wjele bronje a druhich wězow

do rukow pamylo, bjes druhim tež wjele zyroby, kotrež běſche turkowski general Gjub-paſcha ſa ſwoje wójſko pſchivjesež dał.

Wſchelake nowiny a to najbole tajke, kiž wſchak Sserbam žaneho ſboža njepſcheja, wjedža nětko wjele wo tym powiedacz, ſo ſo w Belgradje na měrczinjenje hotuja. To ſo nam prawje wěrič nochze, pſchetož hdyž Sserbjia prjedy, hdyž zofachu, mér ſzinič ſzechachu, dha budža jón nětko cžim mjenje žadacž a jón wěſceje juož pod tym wuměnijom ſzinja, hdyž Božniju dostanu, abo ſ najmjenſha tola hakle potom, hdyž ſu Božniſzy a Herzegowinſzy turkowske knějſtvo wotbyli. Były powiedanje wo měrje je najſkerje ſ teho naſtało, ſo je jendželske ministerſtwo ſerbſkemu knježerſtuwu ſwoju dobru ſlužbu poſlikžilo a ſo je Awſtria w tajke naſežnoſeži tež bóry pódla byla. Ani jendželske ani awſtriske knježerſtwo pak to lubeho měra dla njecžini, ale ſ bojoſče pſched Ružowſkej, dokelž ſ tuteho kraja dale a byle pſchego wjazy powieszców pſchihadža, ſo rufſi lud a rufſe wójſko ſwojego khězora ſ mozu k wójniſe pſchecžiwo Turkowskej cžeri. Teho dla tež horka ſpomnjene nowiny nježo wo tym powiedacz njewiedža, ſo je kebi ſnadž tež rufſe knježerſtwo w Belgradje měra dla nětaſku prózu dawało. Prjedy wójny je drje ſo to ſtało, ale w nowſhim czaſu rufſi khězor w Belgradje žanu radu k měrczinjenju dawał njeje. A němske knježerſtwo ſo nětko tež nihdze ſa mér wuprajilo njeje, ſ cžehož je widžecž, ſo je rufſi kanzler Gorczakow ſ němskim kanzlerjom Biſmarkom w tajkim naſtupanju jeneje myſle.

A wonaj tež najſkerje jeneje myſle woſtanjetaj, hdyž ſo do-ponnitaj, kaf ſtaj prjedy hacž je ſerbſko-turkowska wójna wudyrila, jendželske ministerſtwo proſhylo, ſo by jimaj k ſdžerženju měra w turkowskich krajach pomhało. To paſ, kaf je ſnate, teždy njeje nježo wo tym wjedzecž chylo, ale je wjele wjazy Turkow k wójniſe ſchěju-woſlo a ſobu na tym wina bylo, ſo ſu Turkojo tajke žaloſne hroſnoſež pſchecžiwo tamniſhím ſchecžijanam wobeschli. Nětko, hdyž ſam jendželski lud na ſwoje ministerſtwo morkoze a ſjawnje na to ſvari, ſo wone pſchecželſtwo ſ Turkami džerži, haj nětko chze tuto ministerſtwo ſwětej ſ tym wočji ſamasacž, ſo w Belgradje pſchecžalku měra duje. Ale ludžo, kiž tu wěz roſymja, ſo ſaſlepicž njeſadža, pſchetož Biſmarkowe nowiny ſo jendželske ministerſtwo prascheja: ſchto móže nam mér bjes Sserbiju a Turkowskej pomhacž, hdyž ſo naſežnoſež ſchecžijanow w Božniji a Herzegowinje njeſolepſha? Duž maja ſo tež tucži ſchecžijenjo ſpoſkoſicž a jeli Jendželska tež ſa tych ſtukowacž nochze, dha němske a rufſe knježerſtwo wo tajkim poſloježnym měrje nježo wjedzecž nochze.

A w Belgradje drje tež wjele hinač njeje; pſchetož hdyž jendželski a awſtriski póſlanci wječnej Milanej ſe ſwojim měrczinjenjom

na schiju lěsetaj, dha drje tón „haj, haj“ praji; hdyž pak wonaj k řebskemu ministerstwu w tajkim wotpohladanju pschiindžetoj, dha to „ně, ně“ wotmolwi.

W Ruzhowskej horlivosć̄ sa Boštarow a Šerbow s kóždym dnjom pschibjera a tam wonhlada, jako bychú Ruzhojo řebsko-turkowsku wójnu sa wójnu džerželi, na kotrejž maya šo tež woni wobdzelicz. A wo prandže! woni šo na njej hač dotal niz jenož bohacze s pjenjesami wobdzelicu, ale šu tež w pošlenich dnjach ſwoju krej na njej pschelivali. My wém̄y, so je w alexinckim kwojowanju sa schęsz̄ dnjow jedynatszyci russich offizierow panjlo, iž běchu Šserbam k pomozy khwatali. Tale powjescz̄ je šo hnydom po wsczej Ruzhowskej rosnjeſla, ale, město teho, so by ludži wottraschila, nětlo se wscých kónzow ruskeho kraja pišaja, so šo offizierojo, kž ſu hízom w russim wójsku wužlužili, na pucz̄ do Šserbije hotuja abo so ſu šo tam hízom na pucz̄ podali. Měnejzy Černrajew je w russich nowinach wosjewit, so drje ſu Šserbia dobrí wojažy, ale so jím na tmach offizierach jara po-brachuje, a duž by jemu jara lubo bylo, hdy by tejkó russich offizierow, hač jenož móžno, k njemu pschischlo.

A jeho prostřwa njeje podarmo byla, dha je šo, kaž w russich nowinach cžitachmy, ſažo něhdž 70 russich offizierow do Šserbije na pucz̄ podalo, a bjes nimi doščz nashonjenych ludži, kž ſu šo w krymskej wójni bili a s Černrajewom w ſrjedźnej Afiji (w Taschkentu atd.) w hromadze wojowiali. Woni tež tójskto wužluženych podoffizierow na ſwoje khósty ſobu bjeru.

Bjes tym šo tež po wsczej Ruzhowskej dale a bôle pjenesy sa Šserbow ſhromadžuju. We wscích zýrkach kóždu njedželu ſa nich woprupa a hewak šo pschi wſchelakich ſkladnosćzach ſa nje ſkladuje. Khežorsz̄ a tež wſchelazy měschčanskz̄ a druhy ſastojnizy we wjele městach kóždu měbož jedyn prozent abo dwaj wot ſwojeje ſdy k lepschemu ranjenych a khorých Ššlowjanow dadža a njeje ſkoro žane towarzſtvo abo ſjenoczeńſtvo, kotrež njeby mjenje abo wjazy dalo. Tak je 23. augusta petersburgski měschčanskí kreditny bank w tajkim naſtupanju na jedyn ras 200,000 rublow daril.

Swětne podawki.

Němske khežorſtvo. Kral Albert je šo 27. augusta wjecžor s Bilniž psches Niedersedliz na extraczahu do Lipska podal a tam ſa čaž ſamniſtich wulich manövrov wofitanje. Takto wón do Lipska pschijedže, jeho tam wſchelazy wypožy kralowsz̄ a měschčanskz̄ ſastojnizy witachu; teho runja bě ſo pschi dwórnischczu wjele ludži ſhromadžilo, kž kralje ſlawu wunjeſeču.

Dokelž tež němski khežor 5. septembra do Lipska pschijedže, so by tam 6. a 7. septembra bydlit a přeni džen wulku wojsku paradu pola Böhlena wotdžeržat, druhí džen pak pschi korpſmanövru pola Magdeborna podla był, — ſu Lipsčenjo wulke pschihoty k jeho ſwiedženſkemu powitanju ſčinili. Woni ſu teho dla na augustowskim torhoschežu, hdyž ſo tole powitanje stanje, wſchelake pschebytki a tribuny natwaricž dali a budže město ſ khorhojem i a wěnzami rjenje wupyschene. — Dokelž pak je poſtajene, ſo khežor halie wjecžor $\frac{1}{2}/8$ hodžin do Lipska pschijedže, hdyž je tola hízom číma, a njebudže teho dla powitanje pschi gasowych ſwězach tak derje widžecž, kaž hdyž ſo wo dňo stanje, dha ſu ſo ſrjadowarjo zykleje wězy na krala Alberta ſ tej poniżnej prostřwu wobrocžili, so by khežora k temu narabicž chýz̄, so by tón wo dňo do Lipska pschijet.

Hacž budže to móžno, to ſo hiſcheže prascha; pschetož němski khežor netko ſtajne wokoło puczuje a je teho dla wſchitkón jeho čaž hač na hodžinu wotměřeny a poſtajeny. Po dotalnym, ſ Barlina wosjewjenym a ſa bližiči čaž ſrjadowanym puczwan-ſkim porjadku, khežor wutoru $\frac{1}{2}/8$ hodžinov do Lipska pschijedže a budže tam hóz̄ ſakſkeho kraja; kředu 6. septembra na pulgarskej runinje pola Böhlena wulku paradu 12. (kralowſkeho ſakſkeho) armee-korpſa wotdžerži a budže, kaž hízom horka ſpomnichmy, naſojtra pschi korpſmanövru wokoło Magdeborna pschitomny. Tón ſamý džen wjecžor $\frac{1}{2}/7$ hodžinov ſo wón po želeſnizy do Merseburga poda, hdyž 7 hodž. 20 minutow pschijedže. Tam budže w kralowſkim hrodze bydlicz̄. Vjat̄ 8. septembra wón wulku paradu ſe 4. armeekorpsom wotdžerži a budže naſojtra 9. septembra pschi manövrah tuteho armeekorpsa pschitomny. Njedželu je wotpocžink. A dokelž je bjes tym 12. (ſakſki) armeekorps do tamniſcheje wokolnoſcze pschicžahy, dha budža pónđelu 11. a wutoru 12. septembra wulke polne manövry ſ woběmaj armeekorpsomaj wotdžeržane a to bjes Altrammstedtom, Merseburgom, Querfurtom a Weifenselſom. Šsředu 13. směje ſo hiſcheže ranschi polny manöver a popoſdnju w 4 hodžinach khežor do Barlina wotjedže, wojažy pak ſo na dom-pucz̄ do ſwojich předadſchich garniſonow podadža. My jím ſ wutrobu pschejemy, ſo bychú wſchitke te wobčežnoſcze, kotrež jím bližiče dny pschinjeſu, derje pschétrali a ſo ſtrowi a cžerſtwi domoj wróciſili.

Druha porjadna krajna synoda ſakſkeje evangelsko-lutherskeje zýrkwe je k 2. oktobra do Draždān w hromadu powołana.

Dotalny lipſčianski wurjadny profesor Dr. Lestien je ſa po-rядneho profesora ſłowjanſkich ryčow powyſcheny.

W Koſlach pola Kinsbórka je ſo 23. augusta jena žiwnoſć ſ zýlkmi žnemi wotpalika. — W Biskopizach (Bischdorf) pola Lubija bu tamniſchi duchowny, jako runje předowanje džeržesche, tak ſylnje wot Božej ruczki ſajaty, ſo bóry ſumrje. — Takto 27. augusta 17lětny ſyn kublerja Krapelta w Bößgenje pola Mittweidu wotw ſ pola domoj wjefesche, ſo konjej ſploſtichſtaſtaj. Pschi tym wón tak njebožomne panj, ſo poſlenje koleža psches njeho džechu a jeho tak wobſchložichu, ſo dyrbjeſche ſa krótki čaž ſumrjecz̄. — W Ramjenzu je 27. augusta 2lětny ſyn wojnarja Schäfera, jako runje nichtón wo jſtwje njebeſche, na wokno ſaleſt, wokno wotewrit a potom na haſu dele panj. Wón je na wobſchloženje, psches to doſtate, ſumrjet.

Tak běſe 26. augusta 63lětny Schneider, kž bě hízom psches 20 lět w hoſeženžu „k bělemu jelenej“ w Zwitawje ſtužík, po jenym rjeblu na kolnu ſaleſt, ſo won někak pschehlada a dele panj, pschi čimž ſo tak wobſchloži, ſo dyrbjeſche ſumrjecz̄. — W Tharancze je ſo 24. augusta Žendželčan Lippeng, kž tam hízom wjele lět bydlesche, ſatſelit. Wón běſe jara hohatý a je ſwojej mandželſtej, jako ſo ſ njej psches někotrymi lětami wěrowaſche, 400,000 tolet daril.

S Barlina pišaja, ſo je němſti khežor po poſrědiſtvoje ſakſkeho kraja wobſanty, 5. septembra hízom popoſdnju $\frac{1}{2}/5$ hodžin do Lipska pschijecž. Město Lipsk da ſebi pječza psches 200,000 markow khoshtowacž, ſo by khežora doſtajne powitalo.

Wjerch Bismark, kóryž w tu khwili na ſwojim kuble Warzynie w Pomorskej pschebytva, je tam knjeſa Neudella, kž běſe někotry čaž němski poſkaz w Konstantinoplu, k ſebi pschitnici dala. To je ſo najſterje teho dla ſtaſo, dokelž knjeſ Neudell turkowske

naležnosće derje snaje a je wjeh Bismarck to a wono wot njeho shoniež chyti.

W tych dňach je tež knieś Schweinič, němčki poſklanz w Petersburgu, do Warzyna poſchijet. Lohko doſcž ma wón Bismarkej wo tym roſprawu dac̄, kajke myſzle ruske kniejeſtво w nastupanju ſherbſko-turkowſkich naležnoſćow ma.

Wjérh Bismarck drje hijom dawno wě, schto ma jako wodžer němskeje politiki w tajkim nastupanju cžinicž, ale w běhu časa ſo druhdy tajke wažne podawki stanu, ſo maja ſo tež pschihoty, hdy bñchu tež po ſdavcu najlepše byle, tola na hinaſche waschnie ſrijadowacž

Tak je tež s Turkowskej, kaž tež se Šserbiju a Čzornohoru. Želi šo pošleňschimaj radži, šo Turkow jenož někaf wobrucz, dha žana nadžija na mér njeje a s žyła w Turkowskej žadyn prawy mér a pokoj předy nastacž njemóže, hacž tam kſchesczijanszhy Ško- wjenjo wěslu, k živjenju potřebnemu ſvobodu njedostanu.

Awstrija. Mađarjo tola na kôđe waschnje swoje njepšče-
cještvo pschecžito Sserbam počašu. Tač běchu wóndano tójsjto
ruských lěkarjow, ranjhojerjow a milošćiwych žotrow, kiz ſo po
režy Donawje do Sserbije wjeſeču, we wiherſkim měſeće Peſcheze
wustupili, ſo býchu tam hiſtječe to a druhé kupili. Doľko pač
tam njeběchu a polizija pschinđe a jich do jaſtwa wjedžesche, hacž
runje mějachu wſčitljiv swoje wopisma, kaž ſu na pucžowanje trjeba.
Po dwěmaj hodžinomaj pač wſčitlích ſažo puščcžichu — a běchu
jim po takim jenož klubu ežinili, kaž to hewat jenož male džecži
hjes ſobu ežinja.

Jendzelska. W tutym kraju so szromadzisny pszezo huczjischko wobdzierzuja, w kotrychz ludzio to żadanje wuprajeja, so by jendzelske ministerstwo Turkow dale njeopodpierało, ale radzschko turkowiskim Kscheszijanam pomhalo. — Jendzelske nowiny wschodnie wobszérne powieszcze wo tych żurowościach a hrośnościach wosjewuju, kotreż žu Turkojo na Kscheszijanach wobeschli.

Turkowska. Se strowościu sultana Murada je dale a bole
hubiejszho, pschetož wón je na tak mjenowanej „wrótnosci pięklow”
(Delirium tremens) khor a teho dla s czaszami zyle bjes rosova.

Szczegółowe wstępne zborowanie.

Jeſu! hōđe dha ſy? pſchindž mi t' pomozh;
Kak? ſo mje tał zuſy wodžiſh,
Njeſnajomnje ſo mnu khodžiſh:
So mi wutroba tu je ſtyſkniwa?

Jeſu, wužtviſh mje, nječ žel Tebi je
Weje, kiz ja tał jara proſchu,
Se ſylſami prjódł Čgi noſchu
Wulke hubjenſtwo, kiz mje trjechiſo.

Budž ty bliſko mi w mojim hubjenſtwi;
Kiz ja ſyym, kaž khuda jata,
Kotrejž ſvobodnoſć je wſata;
Hlaj, džen' wote dnja mój ſtyſk pſchibywa.

Jeſu, pomhaj mi w mojej ſtyſknoszeži:
Njedaj mojim myſlam ſhinjež,
Prjedy, hacž dasč mi ſo minyež;
A hdyž wumrjecž mam, wiedž mje t' njebjieſam.

Hdyž pał cjerpicž mam, budž mój lekar ſam;
Hdyž ja ſebi njeveni rady,
A mój roſom čze bycž ſlaby:
Wolam ſtyſknioſe, tehdom pomhaj mi.

Jeſu, poſkylí mje, hdyž mi ſtyſkno je:
Hdyž ja ſrudna t' njebju hladam,
Na kolena dele padam:
Hdyž po wutrobi ſylſu běža mi.

Ja nětk facžurwam, dowěrjenje mam,
So mi moje hréchi wodaſch,
Mi tež ſ hnady ſtrowoſcž podaſch:
Hdyž niz na ſwéčzi, dha we wěcznos

Tak ja s' wjesełom, s' dżaknym khěrlusjom
Tebi khwalbu pschednoschju,
K' temu tón dar nałożuju:
Dík ty mojemu kumuru, m'mu wadak mi

Ķiž tū we hnadži šam ūj podaš mi.

Ze Serbow.

S Budyschiną. Po jara horznych dnjach, kotreż hacž do tamneje njedzèle mějachmy, je tudy nětko chłodnišchi czaš fastupiš, tola niz tak chłodny, kaž w drugich dalszych stronach. Thermometer (čzopłomér) je wot 26 hacž na 10—11 gradow spanył. (W Tyrolu 25. augusta zněh džesche a staj w nim dwaj buraj težazaj wostałoj a smjersłoj. Teho runja so w Schwajzarskej sylnje zněh džesche a s kladfekho (Glaž) wokręsha w Schlesynskiej pišsaja, so žu tam 2 gradaj syim měli a je teho dla běrnove selo smjersło.) — To drje žu tež bacžony, kiz tola hakle po Bartromie přjecz czaħnu, někak čzuli, pschetož sańdžen̄ thbžen̄ wulke stadlo tych žamnych psches nashe město k połnju dale czechnjesche.

— Tudy bu 24. augusta czelo moleſteſkeho pomocnika Totterwiča (ſ Fürſtenthalu), kiz běſche tudy w džele ſtał, ſ rěki wuczehnjene. Wón bě ſo 21. augusta kupacž ſchoł, njebe pak jaſo domoſ pſchiſchoł a je jeho pſchi kupanju najſkerje Boža rucžka ſajala.

— Major baron Keller je sa wotkjezneho kommandeura prénjeho bataillona 4. regimenta krajneje wobory No. 103 tudy pomjenowany. Duż je netko město njebo oberstleutnanta Schuberta sako wobkädzene.

S Hódžija. Pónďželu sa tydžen, 11. septembra, smějemy, da-li Bóh, rjany žadny ſwjedžení, 800létnej jubilej naſcheje zyrtwje. Šwjedžení ſo rano woſmich ſe ſwjedženíſkim cíahom wot faru horje do jubelskeje ſwjatniſzy ſapocžnie. Še wſchěch pſchihotowanjow je widztcz, ſ lajkej wulkej luboſežu woſhada ſwoj Boži dom ſebi wyšoko waži. Tež ſ druhich stronow, ſ bliſka a ſ dala ſo na tón ſwjedžení hotuja.

§ 8 Miejsca i dła. (Skonczenie s cz. 35.) Se spominje-
nych pišmow, w kuli so namakazych, mózemy sbudżelicz, so je
kula lętba wojsk my krócz dele brana a horje stajana, wot teho czaşa,
hacž węža steji, mjeniwszy: 1693. 1711. 1727. 1741. 1767. 1810.
1834 a 1876. Powojesze, hdz je so naši Boži dom twarił, abo
tak je so hewał s nim mělo, so nihdże žane njenamakaju. Schtóž
pak węžu nastupa, dha je ta žama w lécze 1693 zyle nowa twarjena.
Murjerški mischtr běsche H. Fraulob s Bisłopiz a dosta 550 toler.
Czéchłiski mischtr pak Jurij Mlynk (Müller) tež wot tam a dosta
110 toler!! Schtó je hwědu, khorhoj a kulu dželał, njeje pomije-
nowane. Zyrkwiński patronojo běchu knježa s Theler. Farat bě
Pawel Wiejas (Lehmann), organist rěčasche Großmann. Khěbě-
tarjo: Jurij Blühner, řebski, Marcin Falten a Jakub Kierchow-
ski. Pschispomniež tudy chzemý, so s domow teju požlenscheju
hischče hacž do dženžnischeho dnja khěbětarjo w skuzbje steja.

W lécze 1711 je wulki wětr khorhoj dele czíznyk a pschi tym kulu wobščodžit. 5. decembra bu wona wot mischtra Skopa s Ramjenza dele wsata a 10. decembra hižom sažo horje stajena. Tola ſdasche ſo tale ſchłoda jara s lohka wuporjedžena bycz, psche- tož w lécze 1727 dyrbjesche ſo sažo dele bracž a wuporjedżecž. (W tutym lécze dosta niekwačińska woſkada kwojeho druhého du-

chomneho abo diakonuša.) Dokelž běsche drjewo, kaž tež schifer, s kotrymž bě tehdy wěža kryta, dodžeržane, kula pak dwe džerje mějesche, kž běsche psches to dostala, so bě jedyn sakski prynz (chevalier de Saxe) do njeje třílik, dha dyrbiesche ho sažo wuporjedzeč, schtož bu wschitko w lécze 1747 psches mischtra Engela s Budyschina sa 100 tolet wuwjedžene.

W lécze 1767 bu horný džel wěže, kotryž běsche předy schwizny, pschetwarjeny a jemu tajki napohlad daty, kajžiž hischeče dženža ma, wón bu tež s blachom pschikryth. Wjedžet twarby běsche jedyn knježi šlužobník, wěsty Brock, dokelž pak žane wědomnoſeče wo twarjenju njemějše a wo twarbie nicžo njerošujiſe, dha je, kaž powjeseže praja, jara droho twaril. Čezpliki mischtr běsche G. Krausa s Kamjeniza, kempnarjo pak Probst a Schada s Budyschina.

Džen 18. decembra 1833 du wrjeczeno, kotrež psches kulu a khorhoj dže, wot wětra shibnjene a 25. januara 1834 padže wscho w hromadje dele a bu potom w Małym Wielkowje pola Gruhla sažo wuporjedžane. Tola to, kaž tež wschelake porjedženja w lécze 1854 a 1868 ſu hischeče w nětorehožkuliž pomjatku a teho dla tež dale na nje spomnicž njetrjebamy.

Tak dha nětko wěža naſcheho Božeho domu po dokonjanym džele na tym ſamym ſo ſyboli w nowym blyſčcu k čeſeſi Bozej!

S Huski ſmy powjesež dostaſi, ſo tam kralowa Karola dženža pschebywa a to na tamniſchim knježim dworje pola ſwóbjy k. hrabje Schall-Riaucoura. Wona je wčera do Lužicy pschijela, ſo by wschelake dobrczelske wustajenia wopýtaſo.

S Minakala. Vjat 25. augusta poſdje wjecžor w tuđomných wulſkih knježich bróžnach woheň wudhri a te ſame, kaž tež pódlaſke knježe konjemzy wotpaliču. Hacž runje je wscho ſawěſezenie, dha je pschi nětceſiſchich placzinach žita a woſebje ſlomy ſchłodowanje wobſedžerja, k. hrabje ſ Einsiedel, tola nětko wulke. Kacž wjele žita je ſo ſpalilo, móže ſebi kóždý myſlilež, hdyž naſpomniny, ſo je ſo jenož 600 kop wowža do procha a popjela pschewobrocžilo.

S Khróſčizi. Sañdženu njedželu, 27. t. m. ſwjeczeſche Khróſčanske ſerbſke ſpěvaſke towarzſto „Jednota“ popołdnnju wot 6 hodžin w hosczenzu k. Wjenki ſwój ſaloženſki ſwjedžen ſe ſchwarnym ſpěwnym konzertom, ſe ſhromadnej wjecžerju a pschyňm balom.

Bě ſo tak wjele ludži na konzert ſechlo, ſo běsche wulſka ſala zyle pschepjeljnena, tak ſo hischeče dyrbjachu ludžo w podlaſke ſtvi a na ſchodže hacž do kheže dele poſluchajo ſtacž. Je to do poſkaſ, ſo ſebi Khróſčanska woſada a daloka woſolnoſež ſerbſku „Jednotu“ wužiſč wě a ſo jeje prózowanja pschipóſnawa a čeſczi. Tež „ſchunowske ſerbſke ſpěvaſke towarzſto“ běsche ſe ſwojim naſjedowarjom, k. wucžerjom Braunerom, na ſwjedžen pschisžlo. Wysche teho namaka ſo tam wulſa črjóda młodych ſtudowazých ſerbów.

Spěwy běchu k ſpodobanju wschitkých pschitomných wuwjedžene; pschede wſhem pak ſpodobasche ſo podkherluſk „Pradla je Marja kudžalku“ tak wubjernje, ſo dyrbjelche ſo na poſchitkomne žadanie woſpjetowacž. Duž tež ſo pschi ſtójenju konzerta w mjenje wſchěch poſlucharjow wot k. wucžerja Hizki ſ Ralbiž jenotliwym ſpěvarjam kaž tež naſjedowarjej „Jednoty“ k. wucžerjej. Vjeſta ſchej wutrobnym džak wupraj ſa jich wulke prózowanje a wſhem pschi hotowane kražne hodžinki. Tež my wuprajimy jim tudy hischeče junkróz džak ſa jich prózowanje w ſerbſkim ſpěvje a poſni nadžije, ſo ſo dopjelni, pschistajimy próſtwu, ſo běchu ſo tež w druhich ſerbſkich woſadach ſerbſke ſpěvaſke towarzſto ſažožile. By to eđeſč a khlába ſa zytu woſadu byla a wjeſele ſa ſpěvarjow,

hdyž běchu kražne, ſahorjaze ſerbſte ſpěwy po hloſu a wopſhijecžu ſefnali a naukułyli. Tajki ſpěw by jim wjele hukbſho wutrobu ſhrel, džali zuſy.

Pschi na to ſlědowazej ſwjedženſkej wjecžeri powita „Jednota“ ſwojich hoſeži psches k. Nowaka ſ Faženzy. Na tuto powitanje wotmolwi w mjenje ſtudowazých ſerbów stud. phil. Mučka ſ Wulſkeho Woſyka. Šso džakujo ſa horſiwy narodny ſpěw, a pschejo „Jednoče“ hischeče wjele tak wjekełych a ſwjatočnych dnjow wuſjeſe na jeje dalsche, trajaze wobſtacze hrimotazu „Sſlawu“. Po tym ſławiesche k. wucžer Hizka w ſajimawej ryczi po ſakladze Khróſčanskeje „Jednoty“ jednotu ua zytnym ſwěcze bjes młodymi a starymi, kladymi a bohatymi, katholſkimi a protestantſkimi atd. Wſchitzu radoſcziwje pschihloſhovachu.

Tak běsche hischeče k. Ryčtař, ſobuſtam „Jednoty“, ſwjedženſki ſpěw, na horſiwyh ſerbów džiwažy, wuprajil, a tón a drugi hischeče ſlawu wuſjeſt, wuſtupi k. kandidat duchownſta Jurij Nowak ſ Niebjelejz a poſka ſe wubjernej ryczi na traſomny a jednotny wobſhad ſlowjanskeje a tak tež ſerbſkeje ſtudowazeye młodofeče ſ ludom a wulſi wužitk, kž psches to woběmaj dželomaj nastanje. Niebjojanski ſtudent w ſwojej hordofezi wſchědny lud ſazpiwa, ſerbſki ſtudowazý pak lubuje ſwój narod a wobſhadžuje ſ nim lubje rad a dželi jemu psches tajki wobſhad ſwoje ſamžnoſeče a wědomnoſeče ſobu a naſhoni wot njeho ſažo to a druhe, ſchtož je jemu wažne a wužitne. Ryčznik dopokaza, ſo ſ tajkich, kž ſo ſwojego naroda hańbuja, žeje žadny ſlawny a kruteho ducha muž wuſhoł njeje. Duž wuſjeſe ſo wote wſchěch pschitomných ſlawu jednotnemu a pschecželnemu wobſhadzej bjes wuſjenym a njewuſjenym ſerbami.

Poſlenja ſlawa placzſeſche ſerbſkim žonam a rjanym holečкам, kž hizom njemérne na ſlědowazý bal čzakachu. Bal ſapocža ſo ſlawnej ſerbſkej reju a trajesche hacž do ranja k wulſej ſabawje wſchěch rejwarjow.

Běsche to kražny ſerbſki ſwjedžen a poſni dobreje nadžije pschejem, ſo by kóžde léto tak ſajimawu byl, kaž lětža. M.

S Kettliž. Sañdženu njedželu je w Karlsbrunnje ſtary Fabian wumrjeł, kotryž bě daloko a ſcheročko jako ſkotny a tež čzlowſti ſekar wuwołany.

S Bukez. Tuđomne tsecže wucžerſke město je wuprōſnjene a ma ſo bórſy wobſhadžicž.

S Bréſowa. Šchtvortk 31. augusta wjecžor w 9 hodžinach w bróžni ſublerja Žana Wicža ſa woheň wudhri a ſlědowaze twarjenja do čiſta ſahubi: domſke, bróžen a wumrjeł ſpominjeneho Wicžasa: domſke, kruwařnu, kólnu, konjemz a bróžen ſublerja Handrija Krecžmarja; domſke, kruwařnu, konjemz a bróžen wulſoſahrödnika Kocha. — Domžaza nadoba je ſawěſezena a tež ſi wjetſha plomjenjam wutorhnjena, ale ſynowe a žitne žně ſu ſo zyle ſpalite. Woheň je drje ſažoženy a teho dla je tež jedyn čzlowjek do pschepytanja wſath.

S Koſez. Maſch dotalny derjeſažkužbny farač, k. Ryčtař, da ſo na Michała t. I. emeritirowacž.

Se Šywiz pola Kamjeniza. W nožy k 25. augusta w ſiwoſci ſahrodnika Kravza tudy woheň wudhri a niz jenož wschitke twarjenja tutej ſiwoſce do procha a popjela pschewobrocži, ale tež w plomjenjach 3 wypoſkoſzélne kruwy, 2 ſwinjecži, 2 koſy, 1 huſyza a 3 kury kónz wſachu.

D o p i s .

M Pečołarske hlowne towarzſto ſakſkeho kraja mějſeſhe wot

23. hacz do 25. augusta pjatu hłownu shromadzisnu w měsće Blauenje pod pschedkystwom k. duchownego Rädy s Barta. Sta ho pak wsho w dobrym rjedze, kaž běchu měschezanzy wubjerkow-nyž derje pschihotowali. Były wopytowarjo dostachu darmo ho spodu pola měschezanow. W přenjej shromadzisne wuswoli ho nowy direktoriun a wuswolichu ho

knjes duchowny Räda jako I. pschedkysda,
= redaktor Kranner s Frankenhausena jako II.,
= wuczer Muzink se Semiz jako I. sekretár,
= duchowny Saupa s Lückendorfa jako II. a
= bibliothekar Zöllner se Strehlena jako pokladník;

po tajkim su we wubjerku tjsi Łužiczenjo. Pschi tutym poředzenju ho wshitke snitskomne a swonkomne naležnosće wuradzichu a wshitko nusne k hłownej shromadzisne pschihotowa, tež ho wosjewi, so k tutemu swjaštu 77 towarzstwom s 3000 žobustawami žlušcha, a so je w naležnosći wokrježnych towarzstw Łužiza najbóle a najlepje do předka krocžila.

24. augusta bu pěknje srjadowana wustajenja wotewrjena a widžichny w tej ſamej rjany měd w ſchlenzech a plaſtach, a derje wudželany grat abo naporjad ſa pežołarjom, kotryž bě naſch derje ſnaty Łužiski krajan a wustojny pežołat k. Röbel ſe ſsmochčiz wustajit, czehož dla tež čeſne myto dosta. (Wón bě jenički wustajer s Łužizy. Na wustajenju naděndzechny wysche pomjenowaných Łužiczanow hifcze tež k. pschekupza Duczmanu s Lubija a jeneho knjesa s Kunnersdorfa.)

Pschi hłownej shromadzisne ho wshelke wažne wězny s pežołarſta wuradžowachu, pschi čimž tež naſchi Łužiczenjo pilnje ſ jazykom wojowachu a tež ho pschi wobjedže, hđež bě na 150 wobbow, pschi toaſtach wobdželichu. Knjes duchowny Räda wunjeſe přenju ſtaru wjšoſke královſke ſwóbjie, wuczer Muzink hłownemu ratařskemu towarzſtu tamneho wokrježa a pschitomnemu sekretarzej Bundže a druhemu sekretarzej hłowneho towarzſta atd.

Bě ho 1800 ložow pschedalo a ſa to ſupichu 360 mjeñſich a wjetſich dobytkow. Wusujerjo dostachu 14 rjanych diplomow a 21 pjenježnych mytom wot 5 hacz 30 markow — s žyla 250 markow.

Žyla wustajenja bě ſchilowana, tola mjeñſha hacz ta psched dwěmaj lětomaj w Kamjeñu, tež ujebě tak wjele wopytajrow na njej. Šewak ho tam s wjetſha wshitkim derje ſpodobashe a ho ſpoldlivoſć měschezanow wopytajrow derje ſastara, tež ho nětoti pežołarjo a někotre wulke fabriki, tež někotre wokolne rjane měſtna wopytachu. — Sa pschichodnu hłownu shromadzisnu ho Lubij a Ločvitz pola Dražđan porucži; dostachu pak požleni pschewahu, dokož bě naſcha Łužiza mało ſastupjena.

P ř i l o p k.

* S Olawy w Schlesynſkej piſaja: Wóndano dwaj hufcraj ſe ſwojimaj konjomaj do jeneho tych wódnikow, kij ſu pschi prjedatovſich powodženjach rěti Odry wostale, jechaschtaj, ſo byſchtaj tam ſwojej konjej wumyloj. Kóni teho jeneho ho njejabzny ſ přenimaj nohomaj pschepanj a hufcar, na nim ſedzaz, do wody padže. Tón druhí jenu ſ pomozý chwatashe, ale wobaj ho tepiſchtaj.

* S Londona piſaja, ſo je wuwolany pianist Dr. Hans Bülow wosrótui. Redaktorej Serb. Nowin pak tón tydženj nechtón jako wěſtu wěrnoſć powjedashe, ſo je jedyn budyski woszemy knjes psched tjomni njedželemi s Bülowom w rheinskej krajinje puežoval a je tón zyle ſtrony a roſomny był.

* S Konstantinopla piſaja, ſo je tam ministerſtwu fultana Murada woszadžilo, dokož je wot žlokanja wrótny, a je jeho bratra Abdül-Hamida ſa fultana proklamirovalo.

Nowſche wójnske powjescze.

Sserbia dale dobywaja. Jedyn telegramm wot 30. augusta powjeda: Turkijo ſu na wšichc wot nich wobhadzenych měſtnoſežach praweho (ſerbſkeho) brjoha rěki Morawy ſbicži a w ſtrachu, ſo Sserbia jich prawe kſhidko wobjenidu. Woni ſu na połnym czeſtanju. Mosty, wot nich psches Morawu natwarjene, Sserbia torhaja, kotsiž njeſcheczelow honja a hórk na prawym brjohu Morawy a ſchanzy, tam wot Turkow natwarjene, wobhadžuju.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Kaf ho tola druždy něchtto rucže pschemeni! Mots Tunka. Hoi, ſwét je kulojth a ho ſpěſhniye wobrocža.

H. D. Ach wo tajkim wobroczenju ja niſerježu.

M. T. No, ſchto dha pak masch?

H. D. Hloj, ja ſynt Tebi w ſwojim čaſzu powjedał, ſo w jenej wjeſzy džewjecž njedžel žaneje korežmy njemějachu.

M. T. A ſchto dale?

H. D. Hm, nětko maja tam dwě!

M. T. To drje je tola trochu wjeſe?

H. D. Tak ho mi tež ſda, pschetož jako wóndano do teje wjeſki pschindzech, pschi tej přenjej korežmy na minje wokachu: hier rein! ſchtož dyrbjeschne naſſkerje tak wjele rěkacž, ſo bých do tuteje korežmy ſastupiſ a tam něchtto pschecžniſ.

M. T. Šsy dha tam ſastupiſ?

H. D. Ne, pschetož ja ho dopomnich, ſo rěka: hdyž Tebie ſki towarzchojo wabja, dha na nich njepožluchaj! Duž dale džech.

M. T. Ale ſchto dha Če ſwabjeschne?

H. D. Hm, jena ſtara žona.

M. T. No, na tu by pschezo požluchacž móhł, to ho mi tak ſtrachne bycž njesda.

H. D. Vaj wſchaf tola! Ja džé 'am ſastupicž njemóžach, hdyž bě druhá korežma bórsy pódla, hđež ſynt ſnaty hóſcž a wěm, ſo něchtto dobre doſtanu.

M. T. Haj tak! To wſchaf je druhá wěz!

Cyrkwiſke powjescē.

Wěrowanaj:

Michałſta zyrkej: Karla Auguste Kuczka, zyhledžetaž na Židowje, ſ Karolinu Heuczež tam.

Kſheženii:

Michałſta zyrkej: Rosalia Martha Hedwiga, Oſwalda Gralowa, dželovjedzerja w fabriky vich ſidowžanstv mjeſče, dž. — Karla Ota, Jakuba Kubizy, wobydlerja wod hrodom, ſ. — Ota Max, Gustava Adolfa Wünsche, wobydlerja w Dobruſci, ſ. — Marja Amalia, Hadama Schlamaria, wobydlerja na Židowje, dž.

Smrječzi:

Džen 17. augusta: Helena Augusta, Jana Augusta Schlemežerja, wulſoſahrodniſta w ſrečinje, dž. 4 l. 2 m. 12 d. — 18., Karla Wylem, Karle Bohuvera Heringa, wobydlerja w Tselenach, ſ. 5 m. 17 d. — 20., Hana rodž. Lukaszež, Handrija Augusta Hoby, khežkarja w Delnej Kinje, mandželska, 40 l. 3 m. 20 d. — Hana rodž. Mrožek, Michala Rječeti, wumjenkarja na Židowje, wudowa, 70 l. 2 m. — 22., Karla Auguste Böhmar, živnoſežer w Khełnje, 53 l. 4 m. 7 d. — 23., Hermann Ota Bruno, Jurja Micžki, měſchezana, khežerja a cigarroſabrikanta, ſ. 11 m. 7 d. — Hana Marja, Handrija Němža, wobydlerja wod hrodom, dž. 3 m. 17 d.

Ratarška škula w Budyschinje.

Nowy kurs zapoczątkuje się w poniedziałku 23. października t. l. Nowozałożonych uczniów dyrekcja s najmniejsza 15 lat stary będą. Wschodniodziedziczenia i zaistnienia nich będzie, jeśli nikt nie może, hacz do 18. września połowa podpisanej (w starzy gminie na żytowych wikach czo. 79) stanu.

Schulski pjenięż sa kiedy kurs wopischi 20 marków, tara sa pshijecze nowych schulerow 10 m.

W Budyschinje 20. lipca 1876.

Direktor.
Brugger.

Sklad czašnikow

wot
J. G. Schneidera

na śniutskonej lawskiej haſy, pôdla torma.

Wulki wubjerk w schêch družinow czašników (segerow) po najtuniszych placzisnach.

Zenož derje wotczechnjene czašniki będą pod twierdzym rukowanjom pshedawaja.

Š dobom porucžam prawdziwe ſlêborne rjeczaſki, prawdziwe talmiszczone rjeczaſki a posłoczczone rjeczaſki we wulkim wubjerku, teho runja prawdziwe ſłote rjeczaſki, medaillony a kluczki.

Hewak pshispominam, so žym ſerbiskeje rycze mózny.

¶ nęcožišnemu czaſzej porucžam mój wobſcherny **sklad kožanych tworow** a to puczowanske kofry, toſche, cigarowe toſche, portemonaije, kuienjaze toſche we wulkim wubjerku a tunje, wureſane drzewiane węzy, jako: garderobowe klucze a trzeušiżowe dżerzele, cig. khamorki, pižadla atd.

Moritz Höniger

na ſerbiskej haſy 29.

Mullowe, zwernomullowe, tüllmullowe a jendžeskomullowe gardiny, draſtowe a podſchwilkowe mülle, piſej, chiffon, ſhirting atd., mužaze ſchaty, jako ſwierſhne koſchle, khornarje a manſhet;

ſa knjenje:

ſtulpy a khornarje, wuschiwane ſpôdnie ſuknie, crené ſhawle, taſſt a rips w najrjeniszych barbach a we wulkim wubjerku porucža po tunich placzisnach

Moritz Höniger

na ſerbiskej haſy 29.

Njewjeſčinska draſta.

Wschodzne kupjenje ſidu po starzych hiſceje njepowyschenych placzisnach je mi móžnoſć data,

čornu ripſowu ſidu

wſchelakeje dobroſeże a jenož w sprawnej tworje jara tunjo pshedawacj.

Teho runja porucžam

$\frac{3}{4}$ ſidzane ſilkipeliny wſchêch barbow,

čorne, ejiſtowolimjane ripſy

$\frac{10}{4}$ ſcheroke, starý kožez po 16 nſl. a dróžscho

jako woſebje placzisny hodne k dobroczivemu wobledzbowaniu.

Julius Hartmann Sohn

na miaſhowym torhosceju 36.

G. Joachim, Atelier sa njeboſne ſahadzowanje ſubow, operazije ſubowe, plombirowanie, cziszczenie, ſahnacze ſubbybolenja atd., w Budyschinje, na śniutskonej lawſkej haſy 120 poł. pjetarja Klingsta. A ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Wopilſtwo

ja węſze a doſpołnie ſ wiedzeniom abo bies wiedzenja piezka ſahoju, tak ſo jemu piezce zyłe woſidne naſtanje.

Wsches 1000 ſahojenych.

F. Grone w Ahaus, Westphalen.

Suſhe droždze

s najlepſieſcie fabriki w Draždaniach porucža ſtajne čerſtwe we Woſportku J. G. Pøtzschka.

Serie

prěnu poſyku najlepſich crown & full-brand doſtanu hižom w zapoczątku ſeptembla a porucžam je po kopach a tunach najtunischo.

We Woſportku. J. G. Pøtzschka.

Palenz!

Mój hižom dawno jako wubjerny a czisze ſłodžazy

ejiſty palenz,

kaž tež wſchitke družiny dobrnych palenzow ja ſi tutym knjegam ratarjam a ſaſhopſchedawarjam poruczejo naſpominam a po najtuniszych placzisnach pshedawam.

Ernst Glien na žytowych wikach.

Mžane wotrubny

a murjerſke zvble

pshedawa

Eduard Forker w Rakezach.

Ležominoſcze

wſchêch družinow horjebjerje k kupjenju, pshedacju abo pſhemienjenju,

kaž tež k napíhanju kupnych listow,

uajeuſkich piſmow a dožnych wopisimow

porucža ſo

Robert Thronicker,
agent w Rakezach.

Aukzia.

Wſchidnione 3. ſeptembra popołdnju po 2 hodzinomaj budža ſo w Žeſkezach czo. 9 wſchelake möble, jako jedyn draftkhamor, jedyn kleboni thamor, jedyn ſanapej ſ pjetrami, jene blido, dwie koži, dwie kſchini, jene latwoſeſne kſchadle, jedyn nimale nowy ſczenſki czaſnik (ſeger), dželba žytowych měchow a wſchelaki hoſpodarſki grat pſhemienjenja dla na pſchedzowanje pshedawacj. M. Symanek.

Nowoscze sa nashmiski a symski čas

su w nastupanju najnowszych tkaninow sa

wobleczenja a paletoty

dosciale a je s tutym najpodwolnisczo poruczam.

Skaſanja ſo najlepje wobstaraja a najtunischo woblicza.

S dobom na mój wulki wubjerk hotowych nashmiskich wobleczenjow, nadwoblekarjow, honitskich jopow a hólczazych wobleczenjow po jara tunich placzisnach fedzne czinju.

Gustav Pinthus

pschedawarnja mužazeje drasty na hlownym torhoschezu.

Na kermusche

poruczam ſwoj psched lětom 1852 wunamałam a s kóždym lětom bøe žadam, wote mnje ſameho jenož prawdziwych fabricirowanych

forjenski wolij t tkanzy a schtryzlepjezenju.

Daj tutemu wolię na pječny zotor, kotryž chzech pječwu pschiwdacj, načapacj. Tónle k o r j e n s k i w o l i j njedawa jenož tkanzam a schtryzlam najkrasniſche dobroſlodenje, ale pschiwporja tež hibanje a hicze czeſta. Žena ſchleniza ſa 30 np. je na 19½ litra (prjedy 3 mérzy abo hachte) doscé a ſchleniza ſa 50 np. k 39 litram (prjedy 6 mérzam) doſahaza a maja tutón wolij na pschedan w Budyschinje knježa:

August Bartko,	Otto Hunger,	Heinr. Jul. Linck,	A. Niemejz,
Friedr. Braun,	J. G. Klingst Nachs.,	H. Lindner,	J. G. F. Niedsch,
G. A. Dietrich,	H. Kulisch,	C. A. Mikan,	Carl Noack,
Otto Engert,	Hermann Kunac,	Joh. Miehner,	Carl Pötschka,
Ginzel & Ritscher,	C. A. Lehmann,	Moritz Mörba,	Gust. Poser,
Th. Grumbt,	August Lehmann,	Rich. Müller,	Ad. Rämsch,
J. T. Schulza, Joh. Wannac, G. A. Mager na garbarskej haſy, Paul Michel w Ketsizach,	J. Rämsch herbia w Wosportku		

a poruczam ja jich ſkład czeſczenym ſserbam k dobročiwemu wobledzbowaniu.

Heinrich Müller, fabrikant w Lipſku.

NB. W nowšim čoſzu ſo tejko forjenskeho woliya pschedawa, kotryž pječwo czeſcze ſkaſy, doſek ſo husto ſchłodne wulki k temu nałoža, duž proſchu ja, ſo bych ſkopowarjow psched ſchłodu wobarnowaſ, ſo bych ſweru na etiquettu poſladali, hac̄ mieno a firma na bleſchz a etiquecze ſteji.

H. M.

K prjódſtejazym kermusham poruczam
zotor ſyły a tolčený, rózynki wulke a
male, mandle ſkodke a hórkę, ſaffran,
zymt, muſhkolowy kwet najlepſich a
placzisných hódnich dobroſcزو, kofeſi dobrý
a ſylnje ſłodzaz, punt 11 nsl. a dróžcho.

Th. Grumbt
na ſtronke lawskiej haſy.

Forjenski wolij k pječenju,
kiž niž jenož pječwo ſłówke czini, ale tež
hibanje a hicze czeſta pschiwporja, pschedawa
1 bl. 25 np., 1 dzt. 2 m. 25 np.

Heinr. Jul. Linck
na hrodowſkej haſy 338.

Na ſlabych, ſuchich a krejkhudych wot
Dr. Bocka poruczeny a wot Roberta Frey-
ganga w Lipſku djeſlanh

prawdziwych želeso-žoldkohórli,
bl. po 1 m.
ma ſaſo na pschedan

Heinr. Jul. Linck
na hrodowſkej haſy 338.

Fradowſki napoj

(Königstrank)
je ſaſo doſchok a ma jón pschihotowaný
Heinr. Jul. Linck
na hrodowſkej haſy 338.

Butrowy pólver

najlepſchi ſredk k doſtaču twierdeje derje-
ſkłodzazeje butry, k położenju džela a k pschi-
wporjenju dobytki, ſchachticzkę ſi wukasanjom
po 50 np. porucza

Heinr. Jul. Linck
na hrodowſkej haſy 338.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, ſe starodawnych čaſow dopoka-
ſaný, ſi najlepſich ſelow a forjenjow pschi-
hotowaný pólver, po jenej abo po dwemaj
ſzízomaj wſchēdnie kruwom abo wokam na
prénju piſu naſypany, pschiwporja wobżernoſcę,
plodzi wjele mlóka a ſadžewa jeho wokisz-
nenje. Pakęzik placz 40 np. a je k doſtaču
w hrodowſkej haptzy w Budyschinje.

Schniſka tinta,

kotraž hnydom czorna ſi pjera běži,
litr po 40 np., pol litra 25 np.
Pschedawa Heinr. Jul. Linck
na hrodowſkej haſy 338.

Hornje koſchle,

koſchle do džela,
nozne koſchle,
chemiſeth,
thornarje,
manschet,

ſhliſy a

kravaty

porucza najtunischo

Julius Langa

na lawſtich hrjebjach
ſ napſhecza noweje měſchczanskeje ſchule.

Serbske Nowiny.

Stwórlétna předplata
we wudawarni 80 np.
a na němskich póstach
1 M., z přinjesejom do
domu 1 M. 15 np.
Kožde čílo placi 8 np.

Za nawěštki, kiž maja
so we wudawarni Serb.
Nowin'na róžku zwon-
neje lawske hasy čílo
688 wotedać, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 37.

Sobotu, 9. septembra

1876.

W Budhjschinje 5. septembra 1876.

Kónzowanja, njekasanstwa a palenia Turkow stajnje dale traia a njewěmy, nad czim dyrbimy ho bôle džiwacj, hacj nad žadłowej sahałosćzi turkowskeho knježerstwa abo nad njekšesčijanskéj sczepliwościu spokojne pschihadowazych kšesčijanskich knježerstwom.

Zedyn Zedželčan piše: Ja bym ſebi myſlit, so bym hižom wſchē czerpjenga Wolharow wupowjedať, ale ja bym nufowaný, so ſ nowa k tutym žałoznym podawkom wobrocicj. Ja chzu w ſlēdowazym jenož to wopřazacj, ſtož je wěscje wěrno a ſtož bym ſe ſwojimaj ſamſnymaj wocžomaj widział.

W Panagurnisheče (Oſtulkej) je wokoło 3,000 czlowiekow morjenych, 500 domow je ſpaleny a wonjeczeſczené buchu nimale wſchitke žónske, ſapocžinajo wot woſomlětnych holczkow. Wurubjenja běchu tak wobſcherne, ſo njebě potom w zylém městaſchu ani najmieniſha wěžka wysche wostała. Pscheklote male džecji Turkojo na bajonettach noschachu. Zeneho ſchědžinza w zyrkwi njewuprajne czwilowachu a jeho tam potom na woltarju žiweho ſpalichu.

Městaſchko Batof ma tajki ſatraschny napohlad, ſo je njemóžno wſcho wopřazacj. Ssu tam někto jenož hromady roſpadankow, ſ czelami napjelnjene. Dicj je wiaz, dyžli 3000; te ſu pſky nažrali, druhe ſo po kruchach wokoło waleja abo ſu wot nich jenož wopalene koſce wysche wostałe. Do zyrkwe ſaſtupicj njemóžech, pſchetož wona je ſe ſhničymi czelami napjelnjena. W blōcze, w pſchetolah a kanalach, pod powaſenymi murjemi, pod mlynſkimi koſami — wſchudźe nadendžech kruchi czlowieczeho miaſa, jenotliwe czlowiske ſtam̄y — a po zylém měscze ſmierdzi, ſo tam doſho wutracj njemóžech.

W jenym dworje waſa ſo 130 hłowow ſkonzowaných džeczi. — Schuln, do kotrejž bě ſo na 300 czlowiekow ſběžalo, ſu Turkojo ſapalili a wſchitkach, kž w njej běchu, ſpalili.

Amerikanař Schuyler piže, ſo je widział, kaf Turkojo 87 holczkow wot 12 hacj do 20 lét do města Sereſa pſchijewjedzechu, ſo býchu je tam jako ſchłovin ſchedawali.

Zedyn druhí Zedželčan, kž je krajinu wokoło Adrianoſla wobhladował, powjeda, ſo ſu tam Turkojo 8,000 zyle njewinowatych Wolharow ſkonzowali.

Wokoło Pirotu a Alpalanki ſu Čjerkeſojo 28 wſow ſpalili, jaſo běchu tam předy wobhdlerow pak ſabili a jich wobhodženſtvo wurubili, žony wonjeczeſcili a młode holzy jate wſali, ſo býchu je poſdžischo pſchedali.

Hižom naspomjennych Amerikanař Schuyler je tež krajinu wokoło Tatar-Bazardžika ſwérku wobhladał. W roſprawje, kotrejž je na Maynarda, amerikanskeho konſula w Konſtantinoplu poſtał, je na pižane, ſo ſu Turkojo wokoło Tatar-Bazardžika 6250 domow, 28 zyrkwiow a 32 ſchulow, wokoło Filippopela pak 1815 domow,

11 zyrkwiow a 10 ſchulow ſpalili. Wokoło wobeju městow je 66 wolharſkich wſow wutupjnych.

Swětne podawki.

Němske khězorſtvo. Hižom tydženja ſmy powjedali, ſo je knjeni kralowa Karola ſańdžený tydženj ſakſku Lujžu wopjata. Wona ſchtwórtk 31. augusta do Woſtrowza (Oſtriga) pſchijedže a ſo wot tam pod ſwonjenjom wſchitkich ſwonow do kloschtra Marijneho Doła poda. Taſo bě tam hođini pſcheyla, jědžesche do hojeńje w Grunawje, pod woſtrowskim albertskim towarzſtvoſtvo ſtejazeje. Wona hojernju we wſchēch jeje dželach wobhladowaſche a tež te ſtuw wopjata, hdzej ſhori ležachu, ſ kotrymž ſo jara miloſciwje roſryčzomaſche. — Wjeczor teho ſameho dnja kralowa do Herrnhuta pſchijedže, hdzej w tamniſkim hoſejerizu, w kotrymž je naſch krajan Zejko ſ Psowjow hoſejerizo, pſchenozowaſche a ſo naſajtra do Ebersbacha poda, ſo by tamniſche albertſke towarzſtvo wopjata. (Albertſke towarzſtvo ſu tajke ſjenoczeńſtwa, kž ſo we wójnje ſa wothladanje ranjenych a khorych wojakow staraja, w měrných čaſzach pak ſwoje hojernje a podpjeru wſchēm njesamóžtym khorym poſtiezeja.) Š Ebersbacha je ſo kralowa do Hufli podała, ſo by tam ſwojbu hrabje Schall-Riaucoura wopjata, ſwotkal je ſo ſobotu 2. ſeptembra wjeczor ſaſo do Pilniča wróciła a wot tam 5. ſeptembra do Lipſta jela.

Sedanski ſwjedženj je ſo we wſchēch ſakſkich městach a ſ džela tež w někotrych wjetſkých wſach na bôle abo injenje ſwjedženſke wachnje wobſehol.

Minister finanzow, baron Friesen, kotrejž je tež ſ doboru miſter ſwonkomnych naležnoſćow a pſchedžyda generalneje direkziije kralowſkich ſběrkow, w bližichim čaſhu ſe ſlužby ſtupi. Džela miſterſtwa ſnutſkomnych naležnoſćow, k. ſ Roſtič-Wallwitz, doſtanje, miſterſtwo finanzow doſtalny krajski hetman ſ Könneritz w Lipſtu a pſchedžydtwo generalneje direkziije kralowſkich ſběrkow miſter kultuſha a ſjawneho wuczeńſtwa, k. ſ Gerber.

Němski khězor je wutoru 5. ſeptembra popołdnju 1/25 hođi po ſeleńizy do Lipſta pſchijel, hdzej na tamniſkim bayerskim dwórniſczeju kral Albert a kralowa Karola, prynz Jurij a prynzeſhyna Jurjowa, kaf tež wjèle wſchelakich druhich wjerichow a prynzow na njeho wotčatowacha. Taſo bě khězor, kotrejž bě w uniformie ſakſkeho grenadierregimenta No. 101, ſ woſa wustupił, wón krala Alberta wutrobnje wobja a kralowu, kaf tež prynzeſhynu Jurjowu a wſchitkich druhich wjerichow a prynzow naipſchecželnischo poſtrowi. Kral Albert jeho wutrobnje witasche, kaf tež pruſſich prynzow, kafiz běchu ſ khězorom pſchijeli. Potom ſo khězor do tak mjenowaneje kralowſkeje ſtuw poda, kafraž běſche kraſnje wupyschena. Tam jeho lipſčanſki měſtečjanost ſ pělněj ryczu witasche, na ko-

truž jemu khězor pscheczęlniwje wotmolwi a so pschi thm tež sa to dżałowasche, so je město Lipst jeho dla tajke jara psichne wuhotowanja sczinił.

Potom so khězor s kralom do wosa szny a so s nim psches město, s ludzimi, kij szlawu wołachu, pschepjelnjene do kralowskego hrodu wjeschę, hđeż wón s kralowskej szwojsu a s zsyimi schěszczimi wjerčhami a prynzami wobjedowasche.

Wjedzor khězor s kralom a drugimi wýškimi hoscžemi po měsče wokoło jěsžesche, so by illuminaziju wobhadował, kotaž běsche jara krafna.

Džen 6. sempetembra khězor s kralom a drugimi wýškimi knježimi do Bulgara wotjedze, so by tam s 12. (sakkim) armeekorpsom wulki paradu wotdžeržał. — Rano wot 5 hodžin kóžde 10 minutu jedyn extracžah wot Lipsta a tak tež wot drugich stro- now jěsžesche, so by tam pschihladowarjow pschewiesť a běsche tych skonečnje tak wjele, so so nihdže wjaz pschewidžicj njezdžachu. — Wjedro bě jara rjane a je so parada jara derje radžila. Khězor a pruski krónprynz szwojej, jumaj wot sakkého krala spožčenaj regimentaj psched kralom Albertom dwójz w paradze prjódźwiedžeschta.

Popoldnju 1/25 hodžinow běsche wulki wobjed w lipsczanskej třeletni a běsche 250 wołebnych hoscži na njón pscheproschenných. Kral Albert na khězora szlawu wunješe, pódla pak tež na to spo- minajo, so je so sakké armeekorps pod wýschim kommandom němskeho khězora khwalobnje sadžeržał, a szbi teho dla pscheje, so je tež dženža psched najwýschim wojeriskim kniesom khwalbu sa- kujit. — Khězor potom szlawu na krala Alberta wunješe a pschi spomni, so je tež „dženža“ sakké armeekorps wchwu khwalbu sa- kujit a so w dobrej wojeriskej kmanoscži wopokasat.

Khězor szedžesche pschi wobjedze bjes kralom a kralowej, jemu s napšecža hrabja Moltka; k lěwizy a prawizy wot khězora němski krónprynz, prynz Jurij a čzi druzh wjerčhojo a prynzovo, bjes ni- mi tež ruski wjeliki knjas Konstantin Nikołajewicz. —

Khězor, kral Albert a kralowa Karola bydlachu w kralowskim hrodze, prynz Jurij a prynzehyna Jurjowa pola radžicžela Dr. Keila, pruski krónprynz pola pschekupza Dr. Lampe, wjeliki knjas Konstan- tin pola pschekupza Lista, hrabja Moltka pola knihcupza Brochauza, pruski prynz Albrecht pola knihczischéjera Teubnera atd., atd.

Schtrwórtk 7. septembra so se sakkim armeekorpsom psched khězorom wulki manöver wotdžerža, kotrež je so tež derje radžil, a popoldnju 1/27 hodžinow khězor do Merseburga wotjedze.

S Barlina pišaja, so je general a polny maršhal Manteuffel po porucžnoſci němskeho khězora do Warszawy jěl, so by tam w jeho wjenje ruskeho khězora Alexandra poſtrowił.

Awstrija. Khězorowym naměstnik w Galiziji, hrabja Potozki, je na týfus czeźko ſchorjet. — Někotre winske nowiny pak saſo powiedaja, so sznadž Starocžehojo na winski „rajchsrath“ póndu. To su puste blady.

Madžarjo, kij w tu khwili we Wuherſkej knieža, maja žałoſnu bojosej psched Szlowjanami, dokelž je tych we Wuherſkej wjele wjaz, džili Ludži madžarskeho naroda. A hdyž tež jim čzi, (Sser- bja a Szlowakijo) hacž runje su wot nich hroſnje podežiſcženi, nicžo ſleho nječinja, dha Madžarow tola myſlicžka na Szlowjanow, kaž ſcherjenje ſcheri. A tuto ſcherjenje jim woſebje w tu khwili žaneho měra njeſdawa, tak so su tójszto Sserbow ſadžili, jim winu dawajo, so pschečiwo Madžaram ſtukfuja. Ale dolho njeſtraje, dha dyrbja ich ſaſo pschečiwo, dokelž žaneje winu na nich njenamaſka.

Ružowska. Khězor Alexander je w tychle dnjach we Warszawje pschedbywał a je wójsko, kij je so tam ſhromadžilo, manövry a parady psched nim wudžeržalo. Naſlědnik (krónprynz) je tam tež se ſwojej knienju mandželskej pschijet, teho ruſia tež kanzler Górczakow. — S Warszawy so khězor do Litwiny na Krymje poda.

Zendželska. W tuthym kraju so dale a wjazy ſhromadžisnow wotdžeržuje, w kotrychž Zendželczenjo ſwoju njeſpokojnoſć ſ tur- kowſtmi hroſnoscžemi a ſe ſtukowanjom jendželskeho ministerſtwa w kſchecžijansko - turkowſtch naležnoſczech wuprajeja.

Turkowska. Nowy turkowſki ſultan Abdul-Hamid je so 22. ſeptembra 1842 narodžil a je po tajkim pschi ſamym 34 lét starý.

Kermuſcha.

Wožomſtowſtchnj jubilej Wožeho domu w Hodžiju

11. ſeptembra 1876.

Šloš: Jehovah, tebi ſzu ja ſpěvacj.

Czi, Božo, khwalbu ſaſpěwanj
Dženž ſ horzoh' džaka połnej wutrobu,
My dženža rjany ſwiedženj mamj,
My lětſa mamj waznu termuſchu:
Dženž runje won wchak wožom ſtom lét je,
So tutón dom so Bohu ſwyczecžesche.

O ſchto by dženža widžil tudy
Tych wózow, kij tu zykej ſwyczachu
Krócz preni, bohaty kaž khudy
Sso ſ horzom džakom k Bohu modlachu,
So bě jich Boži dom wchak hotowy
Psches prózu, ſtarosz, czeźke wopory.

Kak wjele ſu na ſwiatym měſeſe
Te wožom ſtom lét ſo tu modlili
A pola Wožoh' bliida wěſeſe
Zich wjele tawſynt tawſynt pobylí,
Kak wjele kſchecženych, wěrowanych je:
Ach to je nam nětk ſylo njeſnate.

Tež ja ſzym junu we nim kſchecženj;
Mój Boži dom je wón tež ſarostaſ,
A hdyž mój běh je dopielnjenj —
Boh daj — ſo bich tež pódla njeho ſpaſ,
Hdžez měſtno mam pschi lubej macžeri,
Kij nětk ſydom lét we rowje ſpi.

A tajke czeźke podenidženja
Naſch Boži dom hacž ſem ſu trjechile,
A tajke wſchelke wupuſczenja
Psches wójnu a tež woheń nadeſchle,
Haj, kaž ſo to nětk hſchecže powjeda,
Te dleſhi czaſ ſtaſ ſylo bjes krywa.

Sdžerž dale, Wožo dobrocziwy,
Nam tón naſch luby starý Boži dom,
To proſhym cze, Wózje milý,
Jón ſwarnuj dale psched wſhem njeſbožom
A daj tak dolho, hacž b'dże ſemja ſtaſ,
W nim cziſte Wožo ſkolo predovalacj.

Kij dale nětk tu budža kſchecženi
We wjenje knjesa Jezom Khrystuſha,
Njech njeſabudu tola ženi,
So Jezuſzej nětk ſylo ſkuſcheja.
Schtóž kſchecženy je a prawu wěru ma,
Tón junu pónđe ſ hñady do njeboja.

Te džęćgi, kij žłub wobnowieja
Też jemu pſchi tym nowym wołtarju,
Njech świętre mostanu a dżęja
Tón wuski pucz a schęzczęku černjowu,
Njech njesabudu też pſchi wjeſzeli
Toh' luboħ' Boha horka we njebju.

Tych, fiz tu budza weroiani,
Sdzerz wchitkich zwernych we jich mandzelstwi,
So njeby s hrechom womasani
Po krótkim czašu sašo róšno schli,
Njehc njedzeli jich nihdze niczo tu
Hacz sbózna zmijercz po dolkim žiwjenju.

Ęzi, kotsz tudę na kręchowje,
Kak dotal, dale budža hręebani,
Njech cžiſche spja tu we jich rowje,
Hacž Boži hłóž naž junu wubudži,
U daj pſches kręjsta kravnu jaſtužbu
Nam wschtikum wecznu sbóžnoſć we njebju.

Hydž khudy hréšník tudy prošy
Wo ſwojich hréchow hnadne wodacze,
A pokutnje je prijódki czi noſhy,
São polepshecz psches ſwiatoh' Ducha chze,
Szlých jeho Schrysta krawnych ranow dla,
Nech bóſſki troscht ſo jemu dostawa.

Niech w tuthym domje pszezo s nowoh',
Kaz — Bohu d'zak — to Samo nětko je
To twoje Bože ſhwjate ſlово
Sso prawe a tež cziste preduje,
So by tež junu naſchi potomni
Kaz my — je zyłe cziste namſali.

Haj, Božo, spožej mér, dobre čjašy,
Hdyž jemu sažo sto lét saſchlo je,
So mohli w tutym domje ſažy
Čji ſwjeczicž džakn̄ ſwjedzení wjeſelje:
So ja ſto lét jow hſchcze preduja
Tu pramu, čđiſtu wěru do křhyſta.

Petr Mlont.

Ze Serbow.

S Budžschina. Sedanski šwjedžení, to je šwjedženske do-
pominjenje na bitvu, kotaž ſo 2. septembra 1870 wokoło fran-
zowſkeho města Sedana bjes němſkim a franzowſkim wójskem mějeho
a w kotrejž bu franzowſke wójsko tak ſbite, ſo dyrbjeſche ſo fran-
zowſki khézor Napoleon III. poddač, ſu tež w naſchim měſcě
hodnje wobeschli. Hízom wjecžor předy f. direktor Wlochaž w
ſali tjoch ſíp pěknú, taſti šwjedžení wukladowanu rycž džerjeſche a
žobotu jako 2. septembra bě wjèle domow ſ khorhojemi wupysche-
ných a ſe wſchěch wěžow ſo tež khorhoje ſmahovalchu, na gymna-
ſiju pač, kaž tež w ſeminaru a w ſchulach buchu šwjedženske aktuſy
wotdžeržane. Schulske džecži ſhměžachu tónle šwjedžení tež híſcheže
na to waſchnje ſhwedžicž, ſo ſo po wjazhy abo mjenje klaſach na
blížichu abo dalschu wjež podachu a ſo tam ſ hrajemi a ſpěvami
roſtviſezelichu. A kotrýmž ſo to žobotu njeſodžesche, te ſe ſwo-
jimi wucžerjemi pónđželu, wutoru abo ſrjedu na wjež čehnjeſchu.

Shtož wjedro nastupa, dha je ſo to ſaſho khetro wocžopſilo. Särjedu bě ſo tež pomróčílo, ale ſ deschcza wjele njebu, dokełž ſylnh wětr mróčjele předy roſehna, hacž móžachu deschcž puſchežecž. Wětr běſhe teſko procha ſhnal, ſo běſhe khwilku zde cžemno.

Wucžerska konferenza tudomneho wotrjeſa směje ſo ſobotu 16. ſeptembra w ſali měſtčanskéje ſchule a budža w njej ſchýri pſchednoſtě džeržane, bjes nimi tež jedyn wot knieſa wucžeria Hil-

brigadę Miejską, tąż budżetowo dobroszczęch a niespodobnoszczęch
Henrychów pisanek a ich nałożowaniu w ludowych szkołach rycząc.

S Budę się z. Sanidżenu njedżelu 3. septembra śmij tudy rjany, wutroby posběhoważi świdżenī śwjeżili: śmij pomnik, wot naschego wojskowego towarzstwa s pomožu zhaje wojsady tym, w pořšlenimaj dwemaj wóynomaj s nasheje wojsady panjenym pječim wojskowym stajenij, na naszym nowym pořečniſčju pośwjeżili.

Popołdnju w 2 hodzinomaj żo wojskste a spławne towarzstwo, młodzina (młode holzy w bielej draszcze z czornymi scherpami) a schulske dzęczi wyschischeju rjadomnijow psched zyrtwju t zwiedżeniem czahej szromadzichu. Ale dokelż, Bohu żel, khétero bylny deschcz pschinidże, mózgħe żo czaħħi halle w schtwórej hodzinje festupacż. To bieħże wulfolu czaħħi, wiedżeny wot maršhalow, pschedwodżanu wot schtrjoch hudżbnych ħorow a deħjeni z iżżej rjanġi a kraſnymi khorhojemi.

Czáh nimo faru defilirowaſche a k Raschowej czechniſche, ſwotkaſ
ho něhdž ſa poł hodžinu wróci a pſched faru ſaſta, hdyž ſawo-
ſtajeni panjenych wojowarzow, kaž tež zyrlwiſzy, gmeiſzy a ſchulſzy
prjódkeſtejerjo (kotſiž běchu ſo bjes tym na farje jeneho druhého
žadněho ſhwiedženja, na 29. ſeptembra poſtajeneho, ſryczęli) ſo
pſchiſancky, po cžimž ſo czáh na nowe pohrjebnisčęſz o poda.
Tudý ſo woſkoło pomnika bórſy wulke cžrjódy luda ſ daloka a
ſ bliſka, wěſeže někotre tawſynty (tybzaz) cžlowiekuſ ſeſtupachu.

Szwiedżen kapočza so s wuspiewaniem dwieju schutczów herb-
skiego kherlušcha „Jesús moja nadzīja” (kotrejž běschej wožebje na
programm wotcziszczennej) a běsche to něshco kraſne, tak mōzne
synki tutebo kherlušcha t njebju horje klinęzachu. Na to stypi psched-
šyda wojeriskeho towarzista, t. A. Sonnier s Budestež, na tribunu
pódla pomnika, so by w mienje swojego towarzstwa panjenym to-
warzacham džak a dobru nôz prajik a pomnik wotkrył. Wón to
czinjesche s wubjernymi, wutrobnymi ſłowami. Po tym so spē-
waćsce towarzstwo němski khoral wuspiewa, stypi nasch t. farać
M r ó ſak na tribunu, so by swiedżenſku němsku rycz džeržał. Wón
ju džeržesche na podłożku ſłowow, kotrež běsche psched někotrymi
lětami na taſlu t dopomnjeczu panjenych wojowarzow w radſchow-
ſkej zyrkwi napiſacž dał, mieniujy: „panjenym t wopominjenju,
živym t psichipósnacžu, psichichodnym t sahorjenju” a běsche na
czischinje, w tej zykiej wulkej shromadźisnie kniežazej, spósnacž, tak
jeho ſłowa s wutrobn psichischedſci wutrobu hnujaczu a tutón po
prawym jenož swiętnych swiedżen t duchownemu swiedżenju poſbě-
howacu.

Sažo spěwanſke towarzſto khěrluſch wuſpěwa a po tuthym ſ. farar ſerbſku rycž džeržeſche na ſakkadze ſłowow, w ſerbſkej rycži do pomnika wutubaných: „Woni su přewinyli přez teho jehnječa krej a njeſu swoje žiwenje lubowali hač do smjerće.“ Wón ſpomni na ſrudobu a boloſćz wójny, ſak je 1870 w ſwojej starej woſadze tym, na wójnu powołanym wojakam Božu ſlužbu džeržaſ, ſak je dyrbiaſt ſtarſhim panjených wojoوارjow ſrudnu ſmjertru powieſcz pſchinjeſcz, ſak pak je dobyče ſim date pſches jehnječa krej. W tak někotrym wocžku, kotrež běſche bjeſ bojoſcze na nje- pſcheſzela hlađalo, ſo ſylſicžla ſmečeſche. — Potom ſo ſažo ſerbſka khěrluſchowa ſchtucžka wuſpěwa a po ſwiatym Wótzjeniachu, wot fararja wuſpěwanym, knjeni budeftečanſka wucžerka běly wěnz na pomnik połožiwschi ſo wojakam ſa wopolaſanu ſmeŕnoſcz a wutrobitoſcz džakowasche — a ſe ſwiatym požohnowanjom a deſtirowanjom wojerſkeho towarzſta ſo ſwjedžeň na pohrjebniſhcežu ſkónczi.

So je šo šwjedženj wubjernje radžit, je jenož jena a šromadna rycz we wožadže.

Tez mamy šhwabonje wusběhnycz, so je šo wojerske towarzyske na koncerze, niz pak na rejach wobdželito.

Pomnik ſamón je jara kraſny. Kenjes Brézowski ſ Hornjeje Hórkí je jón ſ czorneho ſhenita jara wustojnje wurubał a je płaćisna — 750 hrivnow — jara tunja a je ſebi wón psches tutón pomnik ſam pomnik ſtajík. — Wjes hordosze ſměny prajic, so drje je jara mało wožadow, kotrež maja tak rjaný pomnik, kaž naſch je.

S Hnach. Saúdzenu ſobotu 2. septembra dopoldnia w tudemnym kralowſkim pólverniku mała dželba pólvera roſbuhny, tola pak jeneho dželaczerja, wojała wot artillerije tak jara woſchodzi, so je tón poſdžiſho wumrjeſ. Wón bu ſrijedu khowanu a běchu na jeho pohrjeb tež někotſi podoſſizierojo ſ Draždjan kommandirani.

S Hodžija. My ſmějemy tudy, kaž hížom týdženja naſpomničnymy, pſchichodnu pónđelu 11. septembra, dali Boh, jara žadny ſwjedženj, injeniſzy my budžem 800létnej ſaloženſki jubilej naſchje ſyrkwe ſwjecžic. Žemu ſ cžesći budža cžezne vrata pſched ſyrkweju a pſchi zytkvi ſtajene a zytkve ſama ſ wěnzami a pletwami rjenje wupyschena. Rano we 8 hodžinach ſerbſka wožada: mužojo, žony a mlodžina atd. ſe wſchelakimi wonkowſkimi deputazijemi pod ſwonjenjom wſchitkých ſwonow a pod ſyntkami poſawnow ſ ſku pſched faru do ſyrkwe poczehnje, hdež ſo Boža ſlužba pod ſobuslutkowanjom ſchtyrjoch k. duchownych, ſpěwarſkeho towarzſta atd. woſdžeri. — W 10 hodžinach němſka wožada na rune waschnje do ſyrkwe poczehnje a ſměje ſo němſka Boža ſlužba tež ſe ſobuslutkowanjom ſchtyrjoch k. dochomných atd. — Wjeczor we 8 hodžinach budže dobrovolna illuminažia Hodžija a ſo po ſaſwonjenju wſchitkých ſwonow na měſtoſci pſched ſyrkweju a ſchulu wjeczorna nutrnoſez ſ wuspěwanjom kherluſchow pod pſchewodom poſawnow, kaž tež ſ modlitwu a požohnowanjom woſdžeri. — Sa wſchitke Boža ſlužby ſu kherluſche wožebje wotcjiſhežane.

* * *

Pod napiſmom: „ſtawiſnam Hodžija a hodžiſſkeje wožady“ je hodžiſſki kantor k. Viſchka knižku iako „ſwjedženſki dar ſ 800létnemu ſaloženſkemu jubilejmu hodžiſſkeje ſyrkwe“ wudał a je ta ſama pola njeho, kaž tež we wudawařni Serb. Nowin ſa 4 nſl., hewał pak tež we wſchelakich wožach hodžiſſkeje wožady a pſchi ſwjedženju drje tež pſched ſyrkwinymi durjemi doſtač.

Tuta knižka, kotrež je tež k. tajny radžiczel Edelmann w Buďchinje wſchelake pomnjecža hódne wěžy pſchirval, je ſerbſhy a němſzy — w kóždej ryczi wožebje — cžiſhczana a jara ſajimawa. My hjes druhim ſ njeje ſhonimy, kaž wažne město ſtaj Hodžij a hodžiſſka zytkve w starých a nowych čžaſzech ſajakoj, kaž je tam hacž do nowoſkich čžaſow ſerbſke ſudniſtvo woſtało a kaž je hodžiſſki krajny ſudník (Landrichter) ſe ſwojimi ſerbſkimi starſkimi mužemi na budýſkim krajnym ſudze w ſerbiſkej ryczi ſud džeržał. Tale knižka nam dale pomjeda, so je hodžiſſki ſarac tójschtu poddanow měš, kotrež herbſki, lejnſki a ſudniſki knies je hacž do naſchich dnjow był, so je jako tajki kaž ſemjan na herbſkrajnym ſejmje džel brał a kollaturſtwo nad dwěmaj ſuſhodnymaj ſyrkwoſmaj mět. My móžemy ſ tuteje knižki wožebje tež narwiedžic, kaž je ſo ſ hodžiſſkej ſyrkweju, faru, farſkim kubłom, ſ fararjemi a diafonami, ſ tamniſchej ſchulu a ſ druhimi wožadnymi ſchulemi a wuežerjemi wot starſkich čžaſow hacž dotal měš, a wona wopomni tež to, so je ſo ſerbſka literatura w Hodžiju ſapocžalo. — S zyla

nam knižka k. Viſchki tajke pomnjecža hódne wěžy powjeda, kaž ſo tych žana jenicžka zytkve w zyloj Lužicy ſhwalcz njemóže.

S maleſchanſkeje wožady. Naſch rjaný Boži dom w Maleſchzech běſche k lětſchemu žnjeniſkemu ſwjedženjej, kotrež ſańdzenu njedželu ſwjecžachny, hiſhce ſohebitu pſchu doſtał. Tsi towarzſki ſ Kesch iweje Borſchče ſ Daliz ſu injeniſzy rjane nowe woſtarne ſwěčníki, mlode holzy ſ Dobraschę, ſ Blužnike ſ Delnjeje Hórkí kraſne woſtarne vasy ſ bouquetai, mlode holzy ſ Brěſynki jara wuſhiknje dželane ſahlowki na woſtarjove ſkodženki darile, a tele dary buchu na tutym dnju přeni krócz pſchi Božej ſlužby trjebane. We wutrobiej ryczi nam naſch wypoſodostojny k. ſarac Mroſak roſestaji, ſchto ma kóždy tutych darow na ſebi a ſchto wón woſnamjenja, a poſhwyczi je tak k zytkwinemu naſožowanju.

Naſch woſtar, haj naſch zytkve Boži dom, kotrež běchu mlode holzy ſ poſlenich horka ſpomnjenych 4 wožow ſ wěnzami a ſ pletwami na najrjeniſcho wupyschile, poſkicžesche wo prawdže ſuboſny napohlad.

S ſlavu ſwoſniwym dawarkam ſa tute Bohu k cžesći pſchi-nježene woſory!

S Buſek. Tudemny 2. wucžer k. Schüha k Michalej tuheho lěta po doſhim džele ſwoje ſaſtojñtwo ſloži. Na jeho město je tudemny 3. wucžer k. Wagner wuſwoleny. Teho dla ma ſo netko 3. wucžerſke město wožadžic. Tola ſo, tak wjèle nam ſnate, hiſhce ſadyn wucžer wo nje ſamoſwiaſ njeje. So by ſo to ſtało, a to cžim ſterje, by nuſna a nam wulzy luba wěž byla, dokež hewał tón hakle ſaúdžene jutry poſtajeny porjad zyle roſpanje, po kotrež je ſchula do 6 klaſow dželena; abo wo prawdže do 8, dokež poſlenje ſchtyri lětniki ſ prenjeje a druheje klaſy hólzow a tak tež ſ prenjeje a druheje klaſy hólzow woſteja. Kóždy wucžer ma tak 2 klaſy roſwucžowac̄. Dohody 3. města ſu 1100 markow (a to 870 m. mſdy a 230 m. parſchonſkeho pſchidawka), k kotrež wot pſchichodných jutrow hiſhce 135 markow ſa tsi hodžinu we wudoſonjawazej ſchuli pſchitupja; k temu ſwobodne bydlenje a něſhco ſahrody.

S Wuježka pod Černobohom. W nožy 3. septembra rano w 1 hodžinje ſu ſo tudy domſke a bróžen ſhežnika Keda wotpaſile. Kaž je woheň wuſchoł, njeje ſnate.

S Khróſcžiz. W dopiſu, tudemny ſpěwanſki ſwjedžen naſupazh, je ſo ſmylk ſtała. Injeniſzy niz k. Nowak ſ Zaſenízy, ale pſched yda ſednoty k. kubler ſokla ſ Khróſcžiz, je wſchaf, kaž ſo to ſamo roſyml a kaž wón to kóždy ras derje ſežini, tež pſchi tutej ſklaſnoſci rycž džeržał. Wón najprijódzy na to ſpomni a radoſcž ſednoty nad tym wuprajji, ſo je ſo tež ſchunowſke towarzſtwo ſobu wožadželito, poczecži ſ někotrymi ſlowami ſerbſkých ſtudentow, ſem pſchichodných, ſobustawu jaſenčanskeje ſerbſkeje Bjesadu a wſchitkých druhich hoſeži. Potom rycžesche wo wažnoſci ſpěwa w towarzſhym, narodnym a nabožniſkim naſtupanju a na poſledku tutemu dnju, jako dnju ſpěwa a pěkneje towarzſhnoſeze tſikrōznu ſlawu wunjeſe, kotrež wſchitzy pſchihloſowac̄.

S Nižeje Wžy. Jebo majestoscž kral Albert je tudemny wotpalenym 150 markow darił. Ale wjèle wjèle pomozy je hiſhce trieba, ſo buchu woſchodziſi ſwoju nuſu jenož někak pſchewinycz mohli.

S Werbna w Delnjej Lužicy „zaſník“ piſhe: Wutoru 29. augusta pſched wjeczorom je ſo tudy jena bróžen ſe wſchém ſitom, kotrež w njej běſche, ſpasila. Jena druha ſo tež ſapali, woheň bu

pał bóry sahascheny. — Małe dżeczi bęchu pschi brózni se sapalkami hrajkali a tak to njeboże pschihotowali.

P ř i l o p k.

* We Bischopawje wóndano jedyn hólz psched desheżom pod jedyn schtom czechasche, hdżez bu wot blyfska sarazeny.

* Schafnar Schéznik, kotrež 28. augusta na czahu, s Großenhaina do Priestwiça jędżazym bęsche, je pschi pschemienjenju hornich latarnjow s woła dele panik a zo tak nutska a wonka wobschodzik, so je mało nadżije na jeho wotkhorjenje.

* We Walowach pola Lubija je zo 21. augusta hosczenzarej Manizy brożen wotpalisa a hewak też jena fajma.

* W Zahnisdorfje pola Annaberga bęsche zo psched krotkim jena koczka schęcznijedżelskemu dżeczemu jeneho wobydlerja na wobliczo lehnyka a je sadużyka.

* We Wernarezach staj wóndanjo tamnišchi wumjentat J. G. Scholka a jeho mandželska 1. septembra swoj śydomdżeska man-đelski jubilej śwjeczkoj.

* W Schönlinde 5. septembra Zörbigez jenośtna holečka do jeneje dónzy, s wodu napjeljneneje, padże a zo safrabny.

* W Thynzy (w Czechach), hdżez artilleria steji a też s čazhami s granatami a schrapnelami třela, je pschikasane, so dyrbni kódy, kiz njerostělenu granatu abo njerostbuchnjem schrapnel namaka, pola kommandeura wotedacz, sa czož swoje pjenjeżne myto dostanie. Klempnař Maschek njerostsche pał 24puntowy, wot njego namakan schrapnel wotedał a mjeſtce jón doma leżo. Duż zo sta, so jeho 14létnej hólceż s dwemaj towarzhomaj na tutón schrapnel trjechi, kotrež woni potom wotewricz phtachu. Tola lehdy bęchu s malym hamorkom na njón prasnyli, schrapnel rosbuchny, jenemu hólcej wobej nosy wotraszy a jeho hewak tak straschnie rani, so wón sa dwie hodžinje wumrje. Maschlowy syn ma tsi czechska ranę w jenej nosy, tseči hólz pał je jenož lohko ranjenn.

* W Szegedinu (we Wuherstkej) wóndano w jenym domje schthri dżeczi sfonżowane namakachu. Schtó je te żame sfonżowaſ, njej snate, tola tufaja na jeneho czechowęka, kiz ma samoženje tychle dżeczi herbawacż.

* W Nauenje pola Barlina staj wóndano dwaj tśinaczelētnaj hólzaj satraschnu slōsz wobeschloj. Wonaj dżeschtaj s jenej pječelētnej holzu poħrabowacż. Tačo bęschtaj hromadu poħrabkow naħrabaloj, tu holzu na njú żadżischtaj a ju sapalischta, tak so dyrbjeſtce zo to wobhe dżeczo, na zhylni czeče wopalene, wot jeneje żony, kiz bęsche na jeje wołanje k pomožy pschibęžala, domoj njeſcž. Hacż runje bu hnydom lekarska pomož nałożena, dyrbjeſtce ta holečka tola wumrječ.

* W Meeranje je blētma Lichtensteinez holečka kust blacha njeſedźbniye pōžrjela a zo wot teho sadužyka.

* Główne śudniſke jednanje pschecjivo Dr. Strousbergej, kiz je w Moskwe jatt, zo psched tamniškim pschibęžnym žudom 14. oktobra sapocżnie a je móžno, so budże zhylny thdżen abo hiszczęſe dlehe tracż.

* Hdżez chze nechtón do hlibołej studnje dele leſcz, w kotrež je žnadj sły skażen powetr (lost), dha je najlepje, hdżez zo prjedy někotre dónzy kropa do njeje linu. Tón wschodn schkodny powetr na měsjece won wucżeri a móže potom kódy bjes stracha do teje studnje leſcz.

* Wot njewjedra, kotrež 24. augusta popołdnju w Stanzu (w Tyrolskiej) mějachu, bu tamnišcha rjana zyrfej jara wobschodžena. Blyf do tórmu (wże) dyri, roſrafy jeho kplu, slerża potom na zyrfwin wjelb, pscheraſy tam přeni woblik a pscheskoži do zyrfwe. Tam wón wulku Božu martru skazy, pječ ſtazioniskich wobrasow bu wot padazych kamjenjow někotry rafy pschelamanych, murje wschelako wobſchodžene a wſchitke schęsz wulke wokna, bjes nimi tsi kraſnje molowane, na drobne kuski roſbite.

* W Bau (w Franzowskej) wóndano satraschny wetr saha-dżesche. Žně, kotrež hiszczę domoj ſhowane njerostbemu, bu zyle ſahubjene, a majż, winowe kicze a wſchón ſad buchu po wjetſchim dżele ſkazene.

* W Bucžacżu (w Galizijskej) bu rubježniż w noz̄y wot 26. k 27. augusta tamnišcheho židowskeho korežmarja Meflera, jeho żonu a wotrocžka sfonżowali a dom wurubili.

* S jendželskej Indije pižaja, so je w Kawul Binclee rěka Leh s brjohom wustupiła a w tuthm měscje, kaž tež w Sudder-Bazaaru psches 300 twarjenjow saniežka. — W Macree je cholera wudyrila a je tam hiżom wjele ludzi na nju wumrjelo.

Nowsche wójnske powjescze.

Hacż w Sserbiji sažo hubjeñscho ſteji, kaž někotre nowiny powjedaja, to zo hiszczę ſ wěstoſcę prajicž njehodži, dokež ani wot ſerbiskeje ani wot turkowskeje ſtrony żaru prawu do ſpolku sprawu nimiamy, kaž po prawym s Aleginom ſteji. Někotre měnja, so je po bitwie, kotrež je 1. septembra bjes Turkami a Sserbami zhylny džen trała, zyle wěste, so Aleginaz Turkam bórsh do ruki panje. Turkojo bu pječza wyschinu wokoło Aleginza s nowa wobſchadžili a hotuja zo na to, so buchu Aleginaz bombardirowali. — Žene nowiny pižaja, so je zo Černiawej s wjetſchim dželom wójska do Deligrada ſežahnyk a so jenož Horwatowicž s 10 bataillonami w Aleginu ſteji, kotrež je s wjetſcha wot ſwojich wobydlerjow wopuſczeny.

Zeli wěrno, so Turkojo bórsh Aleginaz do ſwojeje ruki doſtanu, dha by to wulka ſchoda ſa Sserbiju byla, pschetož něhdże ſchitwórt džel ſerbiskeho kraja by potom Turkam wotewrjeny ſtał. Ale žnadj ich Sserbia ſažo wotraža.

Schtož Čzornohórsku naſtupa, dha je wscho turkowske wójsko, kotrež tam w bliskoſci ſtejſe, pod Muhtar-paſchu Čzornohórske mjesy pschekrocžilo a zo tam s Čzornohórzami bija. Dobyli pał hiszczę ſe niežne wažne njeſz.

Cyrkwinske powjescée.

Werowanaj:

Katholicka zyrfek: Julius Libicha, itaž a ſahrodnit w Kleinheidenbachu, Katherinu Merčinkež s Bělczes.

Aſteżenij:

Petrovſka zyrfek: Jurij Ota, Jana Ernsta Peticha, měſczejana a ležomnoſczerja, ſ.

Mičałicka zyrfek: Hana Martha, Biedricha Augusta Teicha, cigarrydzieratka na Židowje, dž. — Ernst Max, Jana Karle Honole, wobydlerja na Židowje, ſ.

Smrječi:

Džen 24. augusta: Jurij Nasdalat, wobydler pod hrodom, 46 l. 2 m. 12 d. — Hanja Roblawa, thężerka s Malecžiż, na Židowje, 72 l. 5 m. 11 d. — Petr Sterzel, wobydler pod hrodom, 75 l. 6 m. — 30., Jan, n. ſ. w Tońiach, 6 m. 18 d.

Czahi po želeſnizh.

Se Šhorjelza do Draždjan.

Wotjedj se Šhorjelza	1 ₄₀	3 ₀	5 ₂₅	7 ₅₅	11 ₁₅	2 ₄₅	5 ₁₅	7 ₁₅	10 ₂₈
Lubija	2 ₅	3 ₃₅	6 ₅	8 ₄₀	12 ₅	3 ₃₅	5 ₅₀	8 ₀	11 ₅
Budyschina	2 ₃₅	4 ₆	6 ₄₅	9 ₁₅	12 ₄₀	4 ₁₀	6 ₂₀	8 ₄₀	—
Vistopis	spějčimy čžah	4 ₃₀	7 ₂₀	9 ₅₀	1 ₁₅	4 ₄₅	6 ₄₅	9 ₁₀	—
Radeberga	—	5 ₀	7 ₅₀	10 ₂₅	1 ₅₀	5 ₂₀	7 ₁₅	9 ₄₅	—
Pschijesd do Draždjan	3 ₄₅	5 ₂₅	8 ₂₀	10 ₅₀	2 ₁₅	5 ₄₅	7 ₄₀	10 ₁₀	—

Se Draždjan do Šhorjelza.

Wotjedj i Draždjan	—	6 ₂₀	9 ₁₅	12 ₁₀	3 ₄₀	5 ₀	8 ₀	11 ₁₅	12 ₂₇
Radeberga	—	7 ₅	9 ₅₅	12 ₄₅	4 ₁₅	5 ₃₅	8 ₃₀	11 ₄₅	p. čžah
Vistopis	—	7 ₄₀	10 ₃₀	1 ₂₀	4 ₄₅	6 ₁₅	9 ₅	12 ₂₀	—
Budyschina	—	8 ₁₀	11 ₅	2 ₀	5 ₅₀	6 ₅₀	9 ₄₅	12 ₅₅	1 ₄
Lubija	6 ₀	9 ₀	11 ₄₅	2 ₄₀	6 ₀	7 ₃₀	10 ₂₆	1 ₃₀	2 ₈
Pschijesd do Šhorjelza	6 ₄₅	9 ₄₀	12 ₂₅	3 ₁₅	6 ₄₀	8 ₁₀	11 ₅	2 ₁₀	8

Czahi hornoluziskeje želeſnizh:

Kohlsfurt	5 ₃₀	10 ₁₀	4 ₃₀	Ššotolza	10 ₂₄	4 ₁₀	8 ₁₀		
Hórlka	6 ₂₂	10 ₄₆	5 ₅	Rukow	10 ₄₂	4 ₃₁	8 ₄₀		
Nitsa	6 ₃₃	10 ₅₅	5 ₁₃	Wikow	10 ₅₅	4 ₄₇	9 ₀		
Mikow	6 ₄₉	11 ₇	5 ₂₄	Mückenberg	11 ₁₅	5 ₁₀	9 ₂₉		
Wujesd	7 ₂₅	11 ₂₇	5 ₄₄	Ruhland	5 ₄₅	11 ₃₅	5 ₂₈		
Gas	7 ₄₄	11 ₃₉	5 ₅₅	Wujski Bukow	6 ₄	11 ₄₈	5 ₄₄		
Wojerezy	8 ₁₀	12 ₅	6 ₁₃	Wojerezy	6 ₃₁	12 ₆	6 ₁₀		
Wujski Bukow	8 ₄₀	12 ₂₃	6 ₃₁	Gas	6 ₅₃	—	6 ₂₈		
Ruhland	9 ₁₅	12 ₃₅	6 ₄₃	Wujesd	7 ₁₆	12 ₃₂	6 ₄₂		
Mückenberg	9 ₂₉	12 ₄₈	6 ₅₆	Mikow	7 ₄₄	—	7 ₅		
Wikow	9 ₄₈	1 ₆	7 ₁₄	Nitsa	8 ₃	12 ₅₉	7 ₁₅		
Rukow	10 ₂	1 ₁₉	7 ₂₇	Hórlka	8 ₂₀	1 ₇	7 ₂₈		

Wikow je Elsterwerda, Rukow je Liebenwerda a Ššotolza je Falkenberg.

Telegrafiski bureau w sadnym twarjenju pôsta na bohatej haſh je kôždy džen wotwryjeny wot rano 8 hacž vjecžor 9 hodžinow.

Placíſna žitow a produktow w Budyschinje.

2. septembra 1876.

Žitowý dowos:	2543 měchow.	Na mikach		Na bursy	
		wot	mt. np.	wot	mt. np.
Pšcheniza	50 kilogramm	.	.	10	71
Rozka	=	=	.	9	49
Ječmieni	=	=	.	7	97
Worbz	=	=	.	7	50
Hroch	=	=	.	11	11
Woka	=	=	.	11	36
Raps	=	=	.	—	—
Jahly	=	=	.	12	—
Hejduschka	=	=	.	16	—
Berny	=	=	.	—	—
Butra	1	=	.	2	60
Sýno	50	=	.	4	50
				5	20

Kôrž pšchenizh po 170 punt.: 19 markow 90 np. (6 tl. 19 nřl. — np.) hacž 20 mt. 74 np. (6 tl. 27 nřl. 4 np.) — Kôrž rožti po 160 puntach: 15 mt. 18 np. (5 tl. 1 nřl. 8 np.) hacž 15 m. 68 np. (5 tl. 6 nřl. 9 np.) — Kôrž jeczmienja po 140 puntach: 11 mt. 15 np. (3 tl. 21 nřl. 5 np.) hacž 11 mt. 87 np. (3 tl. 28 nřl. 7 np.) — Kôrž wowba po 100 puntach: 2 tl. 25 nřl. hacž 2 tl. 29 nřl. — np.; hrôch: 3 tl. 21 nřl. 1 np. hacž 3 tl. 23 nřl. 6 np.; woka: — tl. — nřl. — np.; jahly: 4 tl. — nřl. hejduschne truph: 5 tl. 10 np. — np.; berny: — nřl. — np.; butra: — tl. 26 nřl. hacž — tl. 28 nřl.; sýno po 100 puntach: 1 tl. 15 nřl. — np. hacž 1 tl. 22 nřl. — np.

Wupſchedawanie dla ſastacža mikowanja

budže pola mje jenož hîchče krótki czás tracž a ſo twory, kotrež ſu hîchče na ſkladže, jako: draſtowe tkaniny, lažy, rubiſcheza, jaki, ſomoth, bibry, wóſkoſukna atd. po hîchče bóle poníženných placíſnach zyle tunje pſchedawaja.

W Budyschinje w septembri 1876.

Julius Geyer

na bohatej haſh 62.

Ke nětčiſhemu czaszej porucžam mój wobſcherny ſklad koſaných tworow a to puzowanske koſky, koſe, cigarrowe koſe, portemonaije, knjenjaze koſe we wulkim wubjerku a tunje, wureſane drjewjane wézny, jako: garderobowe klucze a trjenschiſzowe djerzeſe, cig. khamorki, piſadla atd.

Moritz Höninger

na ſerbſkej haſh 29.

Mullowe, zwernomullowe, tüllmullowe a jendželkommullowe gardiny, draſtowe a podſhiwkowe mulle, piſej, chiffon, ſhirting atd., mužaze ſchaty, jako ſwjetſchiene koſe, koſnarje a manschety;

ſa knjenje:

ſtulpy a koſnarje, wuschiwane ſpôdnje kuſkne, creme-ſhawle, taſſt a riſs w naj- rjenschiſzich barbach a we wulkim wubjerku porucža po tunich placíſnach

Moritz Höninger

na ſerbſkej haſh 29.

G. Joachim, Atelier ja njeboſne ſaſadžowanje ſubow, operazije ſubove, plombirovanje, cziszczenje, ſahnacze ſubybolenja atd., w Budyschinje, na ſnutſkej lawſkej haſh 120 pola k. pjeſkarja Klingsta. Ke ryežam wot 9 do 6 hodžinow.

Hornje koſe, koſe do džela, nôzne koſe, chemiſety, koſnarje, manschety, ſhliſpy a travaty porucža najtunischo

Julius Langa

na lawſtich hrjebjach

ſ napſchecža noweje měſchczanskeje ſchule.

Bukazzy, pſchedkoſchliki, ſhliſpy, manschety woſebneje dobróſeſze a w nowych, prawdziwych muſtrach jara tunjo porucža

K. Vogel

na ſnutſkej lawſkej haſh.

Ke prjódſtejazym ſermiſham porucžam zokor zhlý a tolčený, roſhník wulke a male, mandle ſkôdky a hórkę, ſaffran, zimt, muſchlotowý ſvet najlepſich a placíſny hódnich dobróſeſow, koſeſel dobrý a ſylnje ſkôdžaz, punt 11 nřl. a drožcho

Th. Grumbt

na ſwotnej lawſkej haſh.

Nowoscze sa nashimski a symski czas

szu w nastupanju najnowszych tkanicow sa

woblezenja a paletoth

dosciale a je s tutym najpodwolnisczo poruczam. Skasania so najlepje wobstaraja a najtniczo woblicza.

S dobom na mój wulki wubjerk hotowych nashimskich wobleczenjow, nadwobletarjow, honitskich jopow a hólczazych wobleczenjow po jara tunich placzisnach fedzne czinju.

Gustav Pinthus

pschedawańja mużazeje drasty na hłownym torhoschcu.

Schtrumpartwo

Otto Swaar w hutrowej haszy

porucza wszelkemu do tego skuszaže twory, taž tež derje sridowarny skład

khumshtnych kwetkow

jako nieweszcinske, braschce a kmotjaže wenzu, kmotjaže a rekrutskie wonjeschka a kwetki po jenotliwym a po duzentach, sridne wjerby, crucifiry, wenzu atd.

Aufzia wotawu.

Wotawa na sprejsskich lukač rycerktublow Kolbiza a Schezenzy, k rakec ja nseku mu kniejsztwu skuszazych budze so na skledowazych dnjach rano wot 9 hodzinow po parzellach pod wumienjeniem na pschedadżowanje pschedawacę:

póndzelu, 11. septembra t. I. w Kolbizu; sapoczątk na hrodowskiej luzu;

wutoru, 12. septembra t. I. w Schezenzy sapoczątk pschi kniejszim mlynje w Kolbizu.

W Rakezach, 2. septembra 1876.

M. Welz, wychschi hajnik.

Wotawa na newkczanskiej gmejnskiej luzu budze so 10. septembra t. I. pschedawacę a chyli so na wypienje smyslenni popołdnju 1/4 hodzinow pschi luzu shromadzicę.

Póndzelu 11. septembra popołdnju w 3 hodzianach budze so wotawa na lukač, k rycerktublu Wujezku skuszazych, na pschedadżowanje pschedawacę.

= Nedzbošlemk =
taž tež kózny slemk sahoju ja speshnje, wescze a dospoknje.
Psches 1000 sahojnych.
F. Grone w Ahauß, Westphalen.

Palenz!

Mój hizom dawno jako wubjerny a cziscze skodzazy

czistu palenz,
taž tež wscitke družiny dobrnych palenzow ja s tutym kniesam ratarjam a sažopschedawarjam poruczejo našpominam a po najtniczych placzisnach pschedawam.

Ernst Glien na żitnych wikač.

Leżomnoſeże

wszelkich družinow horjebjerje k kupjenju, pschedaczii abo pschemenjenju,
taž tež k napiszaniu
kupnych listow,
najenskich pišmow a dolžnych wopiskow
porucza so

Robert Thronicker,
agent w Rakezach.

We wetrniku w Rakezach so wot dzenzniszeho dnja hejduscha na kryph-dżelanje horjebjerje, schtož so najlepje wobstara. Tež so tam kložy, hacž do 18 zolow tolstoſcze k rěšanju horjebjeru.

W Rakezach 1. septembra 1876.

Carl Schädler.

Czerpiażym
na desnožiwoſny slemk
so slemkowa žalba (Bruchsalbe) G. Sturzenegger w Herisau, Canton Appenzell, Schweiz, najlepje porucza. W niej mježu Jane chłodne wutki a same zyle stare slemki taž tež kunienna maczernizy, najbole zyle sahoji. Dostacż w hotizach po 5 markach s rozwuczeniom wo nałożowaniu a s mnogimi wopiskami pola Sturzeneggera sameho. Tež je wcho nusne šmonic pola „Herren Spalteholz & Blech, Annenstraße in Dresden; Max Forster in Görlitz.“

Lamperlowy bławny balsam pschehe 100 let nałożuje psche rheumatismus — bolazu wiez — drjenje w stawach — bol w plezach — kribijetbolene atd. — Se snatym selenym wulżowanjom dostacż sa 1 a 2 marž we wszelkich haptylek Saksjeje.

Dickowa concezionirovana daloko wulwolana spodziwnie hojaza žalba, kotaž je so najbole kózny ras jako dobra wopokaſala, porucza so w żerdach po 30 np a po 12 np.

wot hrodowskieje haptylek.

Aromatiski wieznu watu: 50 np. a 80 np., fenchlomjedowy extract: bleſchu 50 np., bely broſtlyrop: bl. 75 np., schmrcjeklinowy aether: bl. 30 np., fulzbergiske flukzowe krepki: bl. 56 np., schwablowe mydło, smołomydło, glycerino-mydło atd.

porucza hrodowska haptyleka w Budyschinje.

Butrowy pôsver

najlepši kredk k dostacżu twierdeje derje skodzazeje butry, k polozjeniu džela a k pschi sporjeniu dobytka, schachliczku s wukasanjom po 50 np. porucza

Heinr. Jul. Linda
na hrodowskiej haszy 338.

Džen 22. augusta bu Niža Wjesh, do rafecžanskeje wožady klušchaza, psches wulki woheń cjezko domapytana. Sa pol hodziny buchu skoro wsche domiske a pôdlaške twarjenja se wschitkej domjazej nadobu, s zlykymi šynowymi a žitnymi žnjemi a s dželbu skotu do procha a popjela pschewobrocjene. — Nusa je cim wjetša, dokelž može tudomna trajina hubjenych žnjow dla mało pomozh poskiecic a dokelž bu jeje darmiwosz hžom sa wotpalemu Wyžoku, tiz tež do rafecžanskeje wožady klušcha, jara napjata. Teho dla dowola ſebi podpiſany, ſo s najnaležniſciej a najwutrobiſciej preſtrwu na wsche miloſciwe wutroby wobrocjic, ſo bychu wotpalemých, tiz bjes wobydlenja a bjes kuſka khléba ſymje napſhcezivo hladaja, ſi darami kſhesčijanskeje luboſeze a ſmilnoſeze podpjerati.

Knies farat Golež, knies kowarſki miſchr Müller a knies pjeſatſki miſchr Zimmermann w Rakezach, kaž tež wudawarnja Serbſkih Nowin w Budyschinje ſu ſ horjebranju ſmilnych darow rad hotowi.

W Nižej Wky 25. augusta 1876.

K. A. Rāmſch, gmejnſki prjodkſtejer.

Srjed u 13. ſeptembra ſo

ſkótnie wiſi w Minakale

wotdžerža.

Wot jeneho **spodobneho woheňawęſczaſeho towarſtwa** ſo we wszech wjetſkih měſtach a wſach ſakſkeje Hornjeje Lužicy kmani **agentoſo pytaſa**, ktoruž ſo hódná proviſia doſtanje. Na žadanie můhla ſo tež ſ dobor agentura jeneje tych **najwjetſkih nemíſkih krupobice ſawęſczaſnih towarſtow** ſobu pſchepodacj. Offerty njech ſo pod adresu U. G. 439 na „*Invalidendank*“ w Draždanzach poſcezelu.

Wuměnjenja kaž tež diſmembraſije atd., wot pruhowanego geometra Krauſe po prjodkpiſanej taky, a we woſebitých pa- dač, tež po **poniženej placíſnje**, ſpěchne a ſnedomniwje ſo wobſtaraja.

Zadania njech ſo piſnje abo ertnje pſchepodacj w Budyschinje na hornjeſkej haſh czo. 533 po 1 ſchodze pola knieſa Steuricha.

W Budyschinje w ſeptembri 1876.

J. C. Stephan

na ſchulerſkej haſh czo. 3

poruža jelenjowe kožane ſpôdne a ſwjerſhne kholowym, ſlemiſke ſwiaſki, kaž tež wſchitke ſamo- dželane kožkaze džela. Tež ſo roſtořhane kožane kholowym derje porjedzeja. Staré wo- noſhane kožane kholowym ſo ſa wulku placíſnu kupuja.

W Hodžiju pola kantora Lischki a w Budyschinje we wudawarni Serb. Nowin je ſa 40 np. doſtač:

Hodžija a hodžijskeje wožady.

Gswjedženski dar ſ 800lētnemu ſa- ženjemu jubileju hodžijskeje gýrkwe 11. ſeptembra 1876. — Wudate wot P. Lischki, kantora.

Pſchiſ pomjenjenje. Ta ſama knižka je tam tež w nemíſkej ryczi doſtač.

Cjíſkej Smolerjez knihičiſkejne w maczicznym domje w Budyschinje.

Schtwórtk 7. ſeptembra bu bjes Budyschi nom a Tjionni ſhwedami jedyn portemonnai ſ dželbu pjenjes namakaný a može ſo n Budyschinje „Scharfenſteg No. 894“ ſaſci doſtač.

Wutrobný džak.

Srjedz cjevnnej nozy ſhyscheſz dashe ſso mózne woheňwolane, Strach wulki hžom naſtarawſhe ſa naſtrožaných žnjene. We ſamým strachu ſwupuſhcežaſhu Nam naſch ſót ſubi ſuhodža: Tak ſi Božej možu wupomhaſhu Nam ſe strachoth ſpalenja.

O ſrudna nōz! ty pſchewobrocj ſak nahle naſche ſmyſlenja; Schtož ſhromadžili w cjeļa pocji ſzej bechmy, woheń ſpožera. Duž horze ſylsy pſcheliwachmy A bechmy zyle bjes troſhta; A hdyž tak ſtyſkne ſdychowachmy, Dha Bóh nam pomož pſchipóžla.

Se želniwoſcju napjelnjeny K nam Handrij Wiča ſ pſchiftupi: — Mož dom je ſa Waſ wotwreny, K nam pójče nuts — wón wupraj. ſa wulku luboſez, troſhta a radu, Kiz tutón dom nam poſkicji, Jón ſwarnuij Božo! ſ twojej hnadi, A žohnuij jara bohacži.

Tež žohnuij tych, tiz pſchiftli bechmy Nam w tamnej nozy ſ pomožy; Wſchich, kotsiž ſwjeſbelili bechmy Naž ſi darami tej luboſeze. Tež ſaplačz tym, tiz podpjerachu Naž ſi ruczny dželom, ſ ſoram, A tak nam rany wobalaſhu, Kiz tamna nōz nam načini.

Njech tež ſo Tebi naſch džak ſubi, So njejſy ſo nam ſpalicž dat; A ſo po Twojim hnadrnym ſlubi ſhy we wsche nuſy pſchi ſaſ ſtaſ.

My nět ſo Tebi džakujemy, So many ſaſho bydlenje, Cži džakne ſylsy woprujemy, Wſmi horje naſche khalenje.

Hlaſ! Ty ſy ſ pokucje naž wokaſ Pſches woheňwore ſpalenja. ſhy pak naž hnadrne wobarnowaſ Pſched žalocžem ſpalenja. Njech w naſchih myſlach ſawostanje, So woheń tamnej wěcznoſcze, Kiz niždy paſicž nejpſchefstanje, Ton ſjepotutny doſtanje.

W Kubſchizach 11. ſeptembra 1876.

Jan Webla a man dželſka.

Džiwočanske ſerbſke ev. luth. miſionſte towarſtvo ſmjeje — kermiſche dla — jutſje ſa tydžen, 17. ſeptembra, popołdnju w tſjoch ſhromadžiſnu.

Petr Mloni.

Wot redačiſje.

Khérliſch ſe Schczeňy budje ſa tydžen woheňwore ſpalenja.

Domfhowanka

jutſje njedželu 10. ſeptembra, pſchi cjeimž budža nowopjecjene tykanzy ſ doſtaču.

Scholta w Sploſtu.

Wucžomnik pytaſa.

Na moje kolonialtworowe a ſpiritnoſowe khlamij ja ſi 1. oktobra jeneho wubudženeho mlodeho člowljeka, tiz je ſerbſkeje rycze mózny, jako **wucžomnik** pyta. Hde? to je ſhonicž we wudawarni Serbſkih Nowin.

Carl Pötzchka.

A 1. oktobra t. l. ſo ſa jene material- tworowe kklamij w Budyschinje jedyn ſtronu a ſprawnje wotčehnjeny mlody člowljek jako **wucžomnik** pyta. Wſcho dalshe je ſhonicž „Taſchbark 445a delka ſ prawizy.“

Zena holza abo dwě, tiz chzedža w měſcje ſchicž wuknhež, móža pod ſpodochnymi wu- měnjenjemi jéđ a wobydlenje doſtač. Wſcho druhe je ſhonicž na bohatej haſh pola wo- dowy Dominitowej po 3 ſchodach.

Teua paſenzowa cžwiza je ſo w hotelu ſ ſtej ſtrónje na jedyn zuſy wos poſložila. Wobhédžer tuteho woſa cžyſt ju ſa myto pola knieſa pſchelupza Rāmſcha na ſerbſkej haſh w Budyschinje wotedač.

Štvortlētna předplata
we wudawařni 80 np.
ana němskich póstach
1 M., z přinjeſenjom do
domu 1 M. 15 np.
Kóžde čísto placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja
so we wudawařni Serb.
Nowin'na róžku zwonk-
neje lawskeje hasy čísto
688 wotedać, placi so
wot ryněka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 38.

Sobotu, 16. septembra

1876.

K n a w j e d ź e n i u.

Czi ſami czechjeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow”, kotsiž chzedja ſa mje na ſchitwórtce ſchitwórtlēto 1876 do předka placjic, njech netko 80 np. we wudawařni „Serbskich Nowinow” wotedadja. Czi, kotsiž ſebi „Serbske Nowiny” psches poſt pschinjescz dawaja, njech tola njeſapomnja, ſebi je tam bórſy ſtaſac̄. Na ſchitwórtlēto ſaplaſci ſo ſa „Serbske Nowiny” na ſakſkih a pruſkih póstach, kaž tež w druhich krajach němſkeho khežorſtwa 1 marka a ſi pschi-
njeſenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakcija.

Dobrowolna ſubhaſtazia.

Na namjet herbow njebo wobkredžera wulkoſahrodniskeje žiwnoſcze Kandrija Kruschwizy w Huczinje budža ſo ležom-
noſcze, ſi jeho ſawostajeniu ſtuſkuſhaze, jaſo:

- a) wulkoſahrodnika žiwnoſcž čo. 45 wopalneho kataſtra a Fol. 23 grunſkih knih ſa Huczinu a
- b) ſuča čo. 343 ležomnoſtñych knih a Fol. 74 grunſkih knih ſa Huczinu

po 4 hektarach 39,1 ar = 7 aktow 280 □prutow ſe 161,33 danofſimi jenofſem, kotrež ležomnoſcze ſu njedžitvajo na dawki a wo-
czechnoſcze wjeſznogrychſzy na 8690 markow — np. wotſchaſowane

piat̄, 29. ſeptembra 1876 dopoldnia w 10 hodžinach

na tuđomnym ſuđniſki měſcze dobrowolniſte na pſchedaſzowanje pſchedawac̄.

Poſaſowajo na wuweſhtki, na ſuđniſtwje tuđy a w hoſczeniu w Huczinje wupowěſnjene a wopisjanje ležomnoſcžow a wuměnjenja
pſchedaſzowanja wopſchijaze, ſo na kupjenje ſmyžleni ſi tuthym pſcheproſchijua, ſo býchu na ſpominjenym dnju a w poſtajenej hodžinje
na tuđomne ſuđniſte město pſchijchli, ſo ſi ſadženju pſchijowjeſdzi, ſwoju placzenja kmanoſcž dopolaſali a dalshe wotčakali.

Džen po pſchedaſzowanju budža ſo 3 kruh, 5 tur, wſchitkón hōſpodařſti inventar a hewaſiſche mobilije ſemrjeteho dopoldnia
wot 8 hodžinow wot wjeſhných grychtow w ſamej wulkoſahrodniskej žiwnoſczi ſa hotowe pjeney na pſchedaſzowanje pſchedawac̄.

W Budžchinje, 23. augusta 1876.

Kralowſki ſuđniſki hamt.

Mihiſler.

Hempl.

W Budžchinje 14. ſeptembra 1876.

Turkowſte a wjele bóle hiſchje wile ſe němſke nowiny, woſebje
pak tak mjenovana „Neue freie Presse”, běchu pſched tuđenjom do
ſweta trubile, ſo ſu Sſerbja žaloznje ſbieži, ſo ſu ſi Alexinza czech-
tali a ſo ſu Turkojo wulke dobyče nad nimi měli. To, ſhtož je
ſi tuthym powjeſcžow wérne, je jenož to, ſo je ſo pſched Alexinzu
a wokoło njeho drje kruče wojovalo, ale ſo jón Turkojo njeſhu
dobyęz mohli a ſu wot njeho wotſtupicž dyrbjeli. Woni ſu po-
tom, dokelž dolinu rěki Morawy, wot wobtwerdženeho Alexinza
wobhrodženu a ſaracženu, dobyęz njemöžachu, ſi voka tuteje doliny,
po kotrej tam pucž do Belgrada, hlowoneho herbſkeho města, wjedže,
dale czahnyli, ſo ſnadž býchu něhdže druhdže belgradſki pucž do
mozy dostali. Ale to ſo jim tež radžilo njeje. Druhe ſaracženje
w dolinje rěki Morawy je Deligrad a tam je tuta dolina hiſchje
lepje wobtwerdžena, hac̄ pola Alexinza. A general Černiajew,
kotryž běše, jako Turkojo wot Alexinza wotſtupowachu, bórſy
pytňi, ſhto woni chzedža, je jim wſchudžom tejkó herbſkeho wójska
napſchecživo ſtají, ſo dyrbja woni bórſy wſchudžom ſažo zofac̄,
hdyž ſu ſo ſnadž trochu do předka ſwažili. Tak ſo wot 1. ſe-
tembra hac̄ do tuthych dnjow žana wažna bitva bjes Sſerbami a

Turkami ſtala njeje. Denož tójskto herbſkih wžow ſu Turkojo
ſpalili, tola běchu tamniſchi wobhdylerjo hžom dawno czechli a ſwoje
ſmachi a ſwoj ſtót ſobu wſali.

To pak, ſo je turkowſte wójsko we wokloſci Alexinza někotre
mile do Sſerbije nuts ſakrocžilo, turkowſzy ministrjo ſa wulke do-
byče wudawaja a je jich teho dla wulka hordoscz ſajała. Duž
wonim tež wo měrczinjenju ſe Sſerbiju ničo wjedžecž nochzedža,
thiba ſo ſmědža w Sſerbiji ſchtyri najwjetsche twerdžiſny ſi tur-
kowſkim wójskom wobhadjic̄ a ſi zyla w Sſerbiji tak hōſpodařic̄,
kaž je to do lěta 1856 bylo. A pſchi wſchém tym pak hiſchje
herbſke knježerſtvo ani ſi jenym ſkowczkem wo měr proſylo njeje,
tak ſo je to ſměchne, hdyž Turkojo tak wulzy cžinja a ſo tak
naduwaja, hdyž hiſchje tola žanu bitwu nad Sſerbami dobyli
a jim žane wobtwerdžene město wotdobyli njeſhu.

Hdyž je ſo wo měrje ryžalo, dha to herbſki wjeřch Milan
cžinil njeje, ale ſu póžlanzy Němſkeje, Awſtriye, Rukowſkeje atd.
w Konstantinoplu ſi měrej radžili, pſchi tym pak prajizy, ſo ſo
Sſerbiji žana ſchidwa ſtac̄ nježmě, hdyž by ſo měr wobſankyl,
a ſo ma wona pſchi ſwojich prawach wotſac̄.

A hdyž Sſerbija hac̄ dotal hiſchje wo měr proſylo njeje a
chzedža Turkojo jenož pod wuměnjenjem, ſa Sſerbiju a turkowſkich

Kschečijanow njeſpodobnymi, mér ſčinicž, dha tola hinał bycz nje-móže, hacž ſo budže Kschečijansko-turkowska wójna dale tracž, jeli jej ſjenoczeni Kschečijanszy wjerchojo bórzy kónz njeſčinja.

A k temu budža ſkoro nufowanı, pſchetož rufski lud wjazyt tym ſurowoſćam a hrōſnoſćam, ſ kotrejuiž Turkojo pſchecživo Boł-haram a Sſerbam ſakħadzeja, ſpokojne pſchiħladowacż nochze, a Jendželženjo ſwojich ministrow tež na to cžerja, ſo bychu woni ſwoj hłóš w Konstantinoplu ſa turkowskich Kschečijanow poſbehnyli a jich wot turkowskeho pſchecžhanja wumóhli.

A jeli wěrno, ſo budže rufski khěžor, hdž Turkojo ſe ſwojim pſchecžhanjom hnydom njeſtaňu, Turkam wójnu pſchipowiedziej abo ſe ſwojeho thróna stupicž, dha je pſchezo móžno, ſo ſo to prěnſche stanje. Pruske, wjerchej Bišmarkej bliſto ſtejaze nowiny tež něčto tajke wěſčęja a poſkuſu na to, ſo je němſki khěžor generala Manteuffela do Warszawы k rufskemu khěžorej poſħał. Wo čjo je ſo tam jednało, to drje ſnate njeje, ale ſo je to wažna wěz była, ſmě jedyn ſ teho budžicž, dokelž je Manteuffel runy pucž ſ Warszawы do Merſeburga k khěžorej pſchijerj a jeho tón hnydom do Warzyna k wjerchej Bišmarkej poſħał, ſwotkal wón, kaž ſo powjeda, bórzy ſaſo k rufskemu khěžorej pojedźe. Maſſkerje, tak měnja němſke nowiny, ſo wo to jedna, tak chzetaj ſo němſki a rufski khěžor napſchecživo turkowskim naležnoſćam ſadžerzeč, to rěka, ſhoto budže němſki khěžor činicž, hdž budže rufski khěžor wot ſwojeho luda nufowanı, pſchecživo Turkam wójnszy wuſtupicž. A tele němſke nowiny dale měnja, ſo ſo němſki khěžor do tejeli wójny měſheč njebudž, ale ſo budže to jeho wěz, ſo Awſtriju jenož ſe ſwojim ſłowom bjes mječoweho brinczenja wote wſchitkeho ſkuto-wanja wotdžerži, kotrej bychu ſnadž Mađarjo k lepschemu Turkow naſojočiž chyli.

Ale ſhoto ſ Jendželskej? Haj, na to je cžejko wotmolwicž. Pſchetož hacž runje ſo njeſpoloſnoſć Jendželžanow nad ſakħa-dženjom Turkow hžom w doſcž wulſej mérje poſkuſuje, dha nětežiſche jendželske ministerſtwo tola hſtče na turkowskej stronje ſteji a turkowske knježerſtwo, tak rjez, podpjera. Duž by wone, hdž by wójna bjes Rukowskej a Turkowskej wudyrila, ſnadž tež tak někak Turkam pomhacž chylo. Ale k temu wone jeneho pomožnika trjeba, kž ma wulſe wóſſo. Tajki pomožnik bě w čaſhu krymskej wójny franzowſki khěžor Napoleon III. a wón tehdy franzowſke wójſto ſ jendželskim na Rukow poſħała. Ale dženža ani jedyn Franzowſa na Rukow njeponiže, to je wěſte. Duž budže drje jendželske mi-niſterſtwo ſtoučniſie wot ſwojeho turkowskeho pſchecželſta pſchecžicž dyrbjecž a k měnjenju wſchelakich woſebnych a wažnych Jendžel-čanow pſchistupicž, kž ſebi žadaja, ſo bychu ſo Bołharjo, Bož-niſzy a Herzegowinſzy wot turkowskeho knježtwa woſhwobodžili a ſwojich ſamžnych wjerchow doſtali, kaž jich Sſerbia a Čzernohora hžom matej.

A tole by najlepſhi wupucž ſ teje turkowskeje měſheńzy był a tamniſhi Kschečijenjo bychu po ſchthristalétnym ſchłovinſtu a pſchecžhanju tola ſaſo ſpokojne dyrbjecž a kaž člowjekoj ſiwi byz móhli.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Kral Albert je ſo 13. ſeptembra ſ merſburgskich manövrow do Dražđan wróčiſt a ſo hnydom na ſwoj lětni pſchebyt w Niedersedlizu poda. — Sakske wójſto je ſo džen abo poſdra dnja poſdžiſho do ſwojich garniſonow wróčiſto a to do Kamjeniza 14. ſeptembra wjecžor w 10 hodžinach, do Budyschina

wčera 15. ſeptembra rano w 5 hodžinach a do Žitarwy tón ſamý džen rano w 7 hodžinach. — Manövry a parady w merſburgskiej wokolnoſćzi ſu derje wupanhli a njeje nad tym jenož němſki khěžor ſwoju kħwalbu wuprajil, ale je ſo to tež wot tych zuſyčh offizie-row, kž běchu pſchiħladowali, w połnej mérje ſtało.

W Roikſchenje pola Miſchna ſańdženu njedželu popołdnju w 3 hodžinach w ſanktijenej brožni kublerja Giehle wohni wudyr, kotrej pſchi ſylnym wětrje, tehdź wějazym, ſpěchnie wokoło ho hrabashe a niz jenož wſchē pödlanske hospodařſke twarjenia tuteho kubla ale tež twarjenja jeneho druheho, 200 krocžel wot tam leža-zeho kubla, ſapopany a te ſame do procha a popjela pſchewobrocži. Wyshe teho ſo tež mlynkowa bróžen wotpali.

W Dražđanach wóndano pſchi jenej nowotwarbje jenemu dže-laczerzej jena kalfowa dónza wot horka na hłowu padże a ju roſrafy.

Němſki khěžor je měſhečjanosće Georgijej w Lipſku krónski rjad (orden) druheje rjadowne, hamſkemu hetmanej Blažmannnej a twáſkemu radžiczelej Lipſiusej tón ſamý rjad tječeje rjadowne, polizaſkemu direktarzej Rüderez a přjódkeſterej měſhečjanſkých ſa-stupierjow pak rjad czerwjenego hodlerja 3. rjadowne ſpožčiſt.

S Barlina piſoja, ſo je ſo khěžor 13. ſeptembra do Barlina wróčiſt, 14. ſeptembra jemu wojerſta hūdžba wulki „zapfenſtreich“ pſchinjeſe, pjatki 15. ſeptembra khěžor na tempelhoffskim polu wulku paradu ſ tſecžim armeekorpsom wotdžerži, 16. budže tutón armeekorps ſam pſched nim manövrirowacž, 18.—20. pak tež ſ gardykorpsom.

Teho ſameho 20. ſeptembra wjecžor ſo khěžor na pucž do Stuttgarta (hłowneho města württembergſkeho kraleſtwia) poda a tam 21. ſeptembra popołdnju pſchijedže. Maſajtra wón wulku paradu ſ württembergſkim (13.) armeekorpsom wotdžerži a ſobotu 23. ſeptembra budže tutón armeekorps pſched nim manövrirowacž. Potom ſo khěžor najſkerje do Elsaſha poda.

Do pruskeho ſejma maja ſo w bližšim čaſhu nowi ſapóžlanzy wuſwolecž a ſměje ſo wolba tak mjenovaných wuſwolerſkých mužow (Wahlmänner) 21. oktobra, wolby ſapóžlanzow ſamých pak 28. oktobra a 30. oktobra ſo ſejm wotewri. — Schtož rajchstag na-ſtupa, dha ſo do njeho 10. januara ſapóžlanzy wuſwola a 12. januara ſo rajchstag wotewri. — (W budyskej stronje chzeda ſyčeſt-kublerja Reicha nad Vělej wuſwolicž.)

Khěžor běſche wóndano na ſwojich pucžowanjach tež w měſtaſku Büllichowje, hdžez běchu ſo bjes wſchelakimi deputazijemi tži knježa duchowni ſhromadžili, ſo bychu khěžora poſtrowili. Po tajkim poſtrowienju wón potom ſe ſuperintendentom Röhrichtom ryczeſche a ſo jeho prafšeſche, hacž ſ jeho diöceſu derje ſteji, tak ſo móhli wón ſi njej ſpokojom bycz, a hacž w njej tež hžom tajzy duchowni noweje módy njeſju, kotsiž wěru njetwarja, ale ju po-ſtrowuja. Napoſledku ſo khěžor na wſchitkých ſhromadžených du-chownych wobrocži, praſiſy: Nad Wami, moji knježa, leži, wěru a pobožne žiwenje w ludu niz jenož ſdžerzeč, ale tež ſi nowa wubudžicž a wožiwicž. Bohu žel! dyrbju praſiſ, ſo je bohobojaſna myſlīcžka bjes ludom jara wotewała, tak ſo je ſrudny čaſ. Sta-rajeſe ſo ſa to, ſo ſo wěra ſaſo poſhylni a ſo ſo tam, hdžez ſpi, ſaſo wubudži.

Wubowa němſkeho konſula Abbotta, kotrehož ſu Turkojo pſched někotrym čaſhu w Saloniſkach ſkonzowali, je wot turkowskeho knježtwa 300,000 frankow ſarunania doſtała; pſchetož němſke knježer-

stwo bě teho dla dwě wojniſſej ſčodži do ſalonifſteho pſchiftarwa pohlaſlo a duž dyrbjachu Turkoo pſaciež, tak njerad hacž tež to cžinjachu. Čenjeni Abbotowa je ſo teho dla ſ liſtom na wjeřcha Višmarka wobrocíla, w kotrymž ſo jemu ſa wſchu, w tajfim naſtupanju wopokaſanu pomož pěknje džakuje.

Awſtria. W Čechach ſo w tu čhwili petizije na awſtriskeho khežora podpiſuju, w kotrychž ſo wón wo to proſy, ſo by tola ſ temu pouhacž chyžl, ſo bych u te hroſnoſeze a ſurowoſcze, ſ Kotrymž Turkoo pſchecžiwo kſchecžijanam ſakhadžuju, ſastake. Někotre tajfe petizije ſu hízom na khežora požlane.

K lepschemu ranjenych ſſerbow ſo w Čechach tež pilnje pjeniſeh ſhromadžuju. We wudawarni cžekich nowin „Narodne Liſty“ je ſo ſa nich hízom pſches 12,000 ſchěznakow wotedalo, a we wudawarni němſtich nowin „Politif“ nimale 10,000 ſchěznakow. We wudawarniach druhich, w Čechach wudawanych nowinow je ſo tež hízom wjele pjeniſes narodaſo.

Khežor Franz Josef je ſo do Szedmihródskeje (Siebenbürgen) podal, ſo by tamniſhemu wójſku (něhdže 16,000 muži wopſchijazemu) pſched ſobu manovrirowacž dał.

Franzowska. Pſchedkyda franzowskeje republiky, marschal Mał-Mahon, je dotalneho franzowskeho pohlanza w Konstantinoplu wotwolał, dokelž tón jara na turkowskej stronje ſtejeſche.

Zendželska. Šhromadžiſny, w kotrychž ſo proſtwy a žadanja podpiſuju, w kotrychž ſo ministerſtwo proſy, ſo by ſe wſchej možu Turkam jich hroſnoſeze a ſurowoſcze pſchecžiwo kſchecžijanam ſamieſowało, ſo dale a bóle po wſchej Zendželskej wotdžeržuju, a može byč, ſo budže ministerſtwo wotſtupicž dyrbjecž, jeli po woli luda nječini.

Sſerbia. Na narodnym dnju rufkeho khežora, jaſo 11. ſep-tembra, bě Belgrad ſ khorhojemi wupſcheny a wježor illuminiro-wany. Wjerch Milan ſlawu na rufkeho khežora wunjeſe. — Wſhědnie někotre ſta Rukow do Belgrada pſchijedža a ſo hnydom ſ wójſku podadža. Tež je tam tójskto koſakow pſchijehlo, ſo bych u pſchecžiwo Turkam wojovali.

Něžne žadanja.

Ja njewem, ſhoto ma rěkacž,
So ſym tak ſrudžený,
Mi je, kaž dyrbjal cžěkacž
Wot jow priecž do zuſbň;
Tu w rěžzy běži woda,
Kaž cjiſte ſlěboro,
A knježnicžla w njej mlođa
Naſpovija jehnijatko.

Jej woblečžo tak kſejeje,
Kaž róža naſěto,
Mér, ſpotvnoſež ſo ſměje
Zi ſ wózka módrého;
Tak ſ mlym hložom ſpěva
Wot ſbóžnej luboſeze,
So je, kaž njeby měla
Tu ženje rudženje.

O bych ja měl, kaž wona,
Wježoku wutrobu,
A w ſpanju tajkoh' ſona,
Kaž wona myſſlicžku;
Hdyž hluſhco ja mohl hladacž
Do módréj' wocžlowej
A hubkow doſč ſej nadacž
Na hubžh róžojet.

Mohl nožnež ju na rukach,
Kaž male džecžatko,
Na mlodnych polach, ſukach
S njej wobkhadžowacž ſo:
Dha njebych wjazy bludžil
Ja w ſrudnej zuſobje,
Pſchi njej ſo njebych rudžil,
S njej měl wſcho na ſwecze.
J. Š.

Ze Serbow.

S Budyschina, 10 ſeptembra. K wopſtanju bližſheho kursa tudomneje ratarskeje ſchule, kotryž ſo 23. ſeptembra t. l. ſa-pocžne, ſu ſo hacž dotal ſlědowazý mlodži ratarjo pſchipowjedželi: Michał Domſch ſ Bosantez, Hendrich Kurt Męſchler ſ Kſchiweje Borschze, Kurt Heinrich ſ Lubija, Moritz Muske ſ Königſwalde (w Čechach), Reinhardt Winkler ſ Neugersdorſa, Hermann Josel ſ Kamjentych Wolbramez, Gustav Heinza ſ Hroſhina, Jan Bauer ſ Žitawy, Emil Nebler ſ Kumiwałda, Rudolf Oſkar Böhma ſ Bühlaua, Robert Fritſching ſ Seifersbacha, W. Schädlich ſ Plauen, Bernhard Hubricht ſ Wegeſarta, Arthur Günter ſ Wechſelburga, N. Neumann ſ Reibersdorſa a Kazmierz Frydrychs z Boguszyce; po tajfim 1 Serb, 1 Polak a 14 Němžom. (Duž ſo ſda, ſo je bjes mlodými ſſerbami mało naſhilnoſcze, ſo w ratarſtwje wudokonječ, abo ſo jich starschi myſbla, ſo jich ſynam trjeba njeje, w ratarſtwje híſhce ſe něchtio pſchitwuknycž, ſhcož by jim poſdžiſho tola wjele wužitka pſchinjeſlo. To je wulzyschnje ſ wobžarowanju, ſo mlodži ſſerbia tule ſkladnoſcž, něchtio hōdne na budyskej ratarskej ſchuli naſuknycž, wužicž nožzedža abo ſo ſu jich starschi tak ſkupi, ſo jim pjeniſeh ſ tajfemu wuſtienju trěbne, dacž nožzedža. Němžy starschi wěſče tež wjazy pjeniſes nimaja, hacž ſſerbszy, ale tola woni ſwojich ſynow na ratarsku ſchuln ſčezelu, derje wjedžo, ſo te pjeniſeh, kotrež teho dla na nich waža, tajfi wužitk pſchinjeſlo, ſo ſo ſ tym niz jenož bórſy wurunaja, ale wužče teho rjany dobytk dādža. Duž wſchém roſomnym ſherbſkim ratarskim heſpodařjam naležne radžimy, ſo bych u, hdyž maja ſ temu jenož někak pjeniſeh, ſwojich ſynow na budysku ratarsku ſchulu požlaſi. **R e d.)** — Zato hospitantojo (hoſežo) ſu ſo pſchipowjedželi: K. Kublerjo Wilhelm Žofuſch a Arndt Baldeweg ſ Budyschina, Zim-mer ſ Koſlavu a Pawoł Kettriz ſ Lubija.

S Budyschina. Tójskto tudomnyh rjeniſniſtich miſchtrow běſche tudy wondano wuſtajeñzu ſrjadowało, hdyž běchu jich wu-cž o m n i z y ſwoje džela wuſtajili. Tale wuſtajeñza ſo 10. ſeptembra wobſankny a doſtachu wſchelazý wučžomnižy, kž běchu dobre džela wuſtajili, ſ ruki knjeſa měſchczanosty Lohra cžeſne pjeniſe myta. Bjes nimi doſtachu myto po 3 markach: Jan Schneider, pjeſarſki wučžomnik pola ſ. Schiffnera; Adolf Hilbenz, týſcherſki wučžomnik pola ſ. Hilbenza na Židowje; Jan Rámſch, krawſki wučžomnik pola ſ. Mitascha a August Schuba, kowá茨ki wučžomnik pola ſ. Hultſcha; kluſbne wopřima paſ bjes druhimi doſtachu: August Pjech, krawſki wučžomnik, Ernst Rěſak a Jan Nurak, ſchewſtaj wučžomnikaj.

S Budyschina. Kralowſte ministerſtwo ſnutſkomnyh na-ležniſcžow je dželacžerzej Jakubej Riedelej ſ Worklez, kotryž hízom pſches tſizeži ſet na tudomnym Žokuſch iž měſchczanskim kuble jako heſpodařſki pomožnik w džele ſteji, ſlěboru medailu „ſa ſwěrnoſcž w džele“ ſpožcilo. Saňdženu njedželu, hdyž ſo tudy domkhowanka ſwječeſche, ie knjeſa měſchczanosta Lohra Riedelej w pſchitomnoſeži jeho knjeſa heſpodařa a ſobudželacžerjow, kaž tež

někotrych snathach a pschečželov tajke pocžesčowanje wosjewit, jeho šwérnoſcz khvalo a jeho ſobudželacjerow t runej šwérnoſczi na- pominajo, a jemu potom medaillu a t njej ſluſčazý diplom psche- podał. Niedel ho ſa tajku čjeſcz ſ wutrobnymi ſłówami džakowaſche.

S Budysčina. Jedyn šwérny Sſerb, ſobuſtar Maczky a dopišowat Serbſkich Nowin a Lüžicžana, t. wucžer Rycžka ſ Čhena, je naſ w tychle dnjach ſe ſwojim wopytom ſwjeſtil.

— Kralowske ministerſtvo ſnitskomnych naležnoſczi je ſu- kelnikomaj Ernſtej Mäzkej a Giulusej Fuglerer, wot kotrychž přenſchi wot lěta 1838, požleniſchi paſt wot lěta 1846 bjes psche- torhnenja w tudomnej prjedy Mörbitz ſuknowej fabrizy dželataj, ſlěbornu medaillu „ſa ſhwérnoſcz w džele“ ſpožčilo a bu jimaj ta ſama wot t. měſchjanosth Löhra 7. ſeptembra psched ſhromadze- ny mi wſchitkimi dželacjeremi pschedopodata. Tež wón po porucž- noſci ſpomnjeneho ministerſtwa dželacjeram J. G. Henschej, F. A. Voigtej, J. A. Dunghannſei, E. Lehmannnej, J. T. Kirschnej a C. F. Jakobiſzej, kotsiž wſchitzy hžom psches 25 lět w tutej fabrizy džel- laja, khwalbu ſa jich ſhwérnu dželarwoſcz wupraji.

— Tudomny t. paſtor primarius Kuhn je 7. ſeptembra ſwoj 25lētny ſaſtojnſki jubilej ſwjecžit a ſu ho jemu teho dla ſe wſchit- ſich ſtronow wſchelake ſbožopſchecža doſtałe.

— Tutsje ſměje ho lětſchá tſečza ſerbska Boža ſlužba w ſchijznej zyrkvi w Dražžanach ſa tamníſhých a wokolnych evangeli- ſkich Sſerbów. Prědovanje budže t. farař Jakela ſ Hufsi, spo- vjednu rycž paſt t. farař Imiſch ſ Hodžija džerječ.

S Židowa. Schtwórk, 19. ſeptembra, bu knjeg Kapler, hacž dotal vikar pschi naſchej ſchuli, psches lokalneho naſedžbowarja, t. diakonuſha Mroša, jako ſtatny wucžer ſapokaſany. Pschi tym t. Mroš we wutrobných ſłówach roſtaja pschiſluſhnoſcze, kotrež ma wucžer t ſwojim wucžomzam a pschiſluſhnoſcze, kotrež maya tucži t wucžerjei. Knjeg Kapler ho na to wutrobnje džakowaſche.

S Hodžija. Naſch 800lētny jubelſki ſwjeſten, kotrež ſań- djenu pónđzelu t dopomjenju na ſaſoženje naſcheje zyrkvi ſwje- čachmy, je ho wubjernje radžil. Podrobnu roſprawu ſa týdženj pschinječemy.

S Nuknizy. Tudy mějachmy ſchtwórk 7. ſeptembra wokoło połodnia njevjetro ſe ſylnym deſhečžom. Pola ſublerja Donatha pomjenowanego Rycžera bě czeledž w deſenzy ſhromadžena. Pschi khachlač mloda hospoſa, rožena Wiczasej ſ Chróſcžiz, ſte- jesche a hospodař běſche w ſtwizi. Něhdje $\frac{1}{2}$ l hodžinh ho ſ blyſtom ſaſhweči a psched wočomaj czeledž Rycžerka t ſemi padže, pschedož blyſt běſche ju ſmijertne trječiſt. S dobom ho tež domſke ſapalichu, tiz běchu po ſtarvem waſchniju ſ wjetſcha ſ drjewa twarjene a ſo ſ druhimi twarjenjemi wotpalichu, ſ wuſacžom noweje maſhivneje hródze a bróžnje. — Dokelž mějachye Rycžer ſawěſčeny, dha wſchak by ſo tajke wotpalenie hiſhče ſnjeſčiž hodžilo a cžim bôle jemu teho dla žel cžini, ſo je ſwoju lubowanu mandželsku na tajke ſrudne waſchnje ſhubit. Jeje ſmijerč je tež pola wſchitkých druhich, tiz ju ſnajachu, wutrobné dželbranje wubudžila, pschedož wona mějachye khwalbu dobreje ſchecžijanki, dželarweje hospoſh a staroſežiweje ma- czerje. Rycžerka bě hakle 2 lěče ženjena a jene džecžo ſawostají.

S Bělčez. Tudy je 7. ſeptembra blyſt do telegrafoweho grotu dyrik a pschi tym tež jenu telegrafowu žerž ſapaliſt.

S Małyh Bobolz. Schtwórk týdženja 7. ſeptembra w 1 hodžinje mějachmy tež tudy hrimanje a dyri blyſt po wuhnju dom- ſkich wubrowyh Rycžtarjowej dele a ſlečza ſ požleniſu ſaſo won, na domje dale žaneje ſchody njenacžiwiſhi, hacž ſo horka wokoło wuhnja třechu róſdré. Ale delka ho ſta, ſo Rycžtarjez ſyn

runje w tym čaſzu, jako blyſt dyri, ſe jſtwy do khěže ſtupi, hđzež bu wot blyſka tak ſylnje trjecheny, ſo t ſemi padže a kaž morwy ležo wosta. Hakle po načožowanju wſchelakeje próžy ſo radži, jeho ſaſo wožiwig. Wobſchodženj wón njeje, tola jeho ruž a noſh jara boleſchtaj.

S Delneje Hórki. Pjat 8. ſeptembra popołdnju w pjatej hodžinje je tudomneho dželacjerja Bjařſcha ſyn, w tseczim ſeče ſtejazy, do rěki panjk a ſo ſatepiſt. — Naſch, psches rěku Spremu wjedžazy móſt je někto ſaſo tak do rjadu ſtajenj, ſo ſo ſaſo po nim jěſdi.

S Komorow a poſla Rakez. Sańdženu ſrjedu 13. ſeptembra rano wokoło 3 hodžinow w bróžni tudomneho ſublerja Jurja Bě- ſucha woheň wudyri a ſo psches to Běluschez dwór, kaž tež ſ wjetſcha wſchě twarjenja khěžnika Domachki, khěžnika Hanuſhki, ſublerja Krala, khěžnikoweje Kravzoweje, khěžnika Bělucha, ſublerja Kſchijank a ſublerja Lipicža wotpalichu. Pola ſublerja Bělucha jenož maſhivny ſwinjazý khěžni ſtejo wosta a hewak tež Kraliz, Kravzez, Kſchijankez, Lipicžez a Běluschez bróžnje. Šawěſčeny mějachye jenož Kral. Skót ho žadyn ſpalik njeje. Kaf je woheň wuſchoł, njeje ſnate.

S Nižeje Bžy. Sa tych, tiz ſu tudy psches wotpalenie ſchiodowali, je kralowa Karola 100 hriwnow (markow) darila.

S Satſjebja. Pschi tym njevjetdrje, kotrež tudy 7. ſeptembra mějachmy, je blyſt do bróžnje ſahrodnika Schtrym pny dyri a ja- pali a je ſo psches to bróžen ſe ſatwarjenymi hródžemi a pschi- twarjenej kolnju wotpalila. Byle žně a wſchón hoſpodařſki grat buchu ſanicžene a je ſo tež jene ſwinjo ſpalilo.

S Zitra. Tudomnemu knježemu hajnikej t. Kunathej, tiz hžom 40 lět w ſlužbje ſteji, je kral Albert w jeje pschiſpoſnacžu ſlěbornu medaillu „ſa dohōſtne a ſwérne ſlužby“ ſpožciſt a bu jemu tale medailla 8. ſeptembra wot t. kamjencžanskeho hamtskeho hetmana ſwjeſčenjz ſchecžiſh ſchedopodata.

S Luwočžiz. Tudy je 12. ſeptembra 70lētny khěžkar Kſchijank na to wumrjeł, ſo je ſo wukrawiſt. Jego 60 lět ſtara mandželska, kotrež ſu do jaſtwa wotwiedli, je prajiſa, ſo je ſo wona pschi wobjedže ſe ſwojim mužom ſwadžila a ſo je ju jeje muž biež chyž. Duž je wona wótry nőž, kotrež je w ruž měla, wobaranja dla poſběhnyka a je muž ſham do noža ſtorčiſt. Na jenej ruž je dwoje kłóče ſidžecž a je wona zyle pscheklota. Kſchijankowa nikoho t pomož ſoła ſaſe njeje a je ſo teho dla jeje muž do ſmijercze wukrawicž dýrbjal.

S Wojerex. Žako ho ſańdženu njeđželu 10. ſeptembra rano wucžer tudomneje ſerbske ſchule, t. Jurk, woblekaſche, ſo by do zyrkvi ſchol a tam pschi ſerbskej Božej ſlužbje býrgle hrak, jeho Boža ručka tak ſylnje ſaja, ſo wón t ſemi padže a bóřy wumrje. Wón bu ſrjedu 13. ſeptembra pod wobdželenjom jara wjele wo- ſadnych pschedowdžerow khowanej a běchu tež wſchitzy wokolni t. wucžerjo na pohreb pschiſhli. Hewak tež ſchol ſe džecži ſobu džecži, tiz wjele wěnzow nježechu, a tež tudomne wojerſke towarſtwo, kotrehož ſobuſtar bě t. Jurk był. Starschi tych džecži, tiz t njemu do ſchule khodžachu, ſu jeho jara njerad ſhubili a džecži ſame jara wo njeho plakachu a běchu wutrobnje ſrudžene.

S Rudeje. Jedyn ſhwérny dželacjer je ſo po dohōſtnym prózowanju minyl, naſch knjeg wucžer ſchippang je 3. ſeptembra, 76 lět starh wumrjeł, jako běſche 48 lět w naſchej ſchuli ſhwérnu wucžil. Jego wotemrjete cželo bu ſrjedu jara cžecžomnje khowane, a t. duchowny Rycžer bě ſ t. wucžerjom a ſchulſkimi džecžimi do Rudeje pschiſhlo a tam ſerbske wotproſchenje džeržał. Do woſa,

na kótrymž ſo cžělo wjeseſche, běchu ſchthri konje ſapscheinjene a běſche wſchitko najrjenscho wupyschene, haj ſamo kofeſha ſe ſelenym wobwite. Psched Wujesdom ſo t. duchowny Křöhn a ſ Wojerez, jako přjedawſchi ſchulſki inspektor ſudžanskeje ſchule a t. duchowny Kuring ſ Laha k pohrjebnemu cžahé pſchisankuſchtaj. To ſcžini tež wele t. wuczerjow a druhich ſherbſtich a němſtich pſcherodžerjow a je t. Kuring němſte pohrjebne předowanje džeržal. Ma pſcherodženje bě jara wjèle ludži pſchischtlo a w pohrjebnym cžahu běſche wýſche ſudžanských ſchulſtich džecži tež wſcha ſudžanska mlođoſcz, kofraž ſ pſchinjeſhenjom wſchelakeje pſchi wopokaſachu, w ſak wulſkej cžecži ſu ſwojeho wuczerja měli.

S Deſch na w Delnjej Lužiz Žaſzník píſe: Džen 5. ſep-tembra wjecžor w 9 hodžinach džechu někotſi deſchansky mlođenzy ſ hermanka domoj a ſwadžihu ſo na dróſy, pſchi tym doſta deſchanski buſtſki ſyn Fryza Schčěpank ſchiju pſcheréjanu, tak ſo bě hnydom njebohi. Zeho mordař je nojſkerje murjer Marczin Mučha a je wón hižom do jaſtra ſadženj. („To cžini ſlokane!“ pſchiſtaji Žaſzník.)

Nowjsche wójnske powjeſče.

Na ſherbſto-turkowſkim wojovnichcžu ſo tež tutón thđenj nicžo wažne ſtało njeje. Turkowſki wýſhſchi roſkaſowař Abdul-Kerim-paſcha tak wjèle wojaſow w hromadu cžehnje, hacž može iſch doſtač, ſchtož je ſnamjo, ſo je hacž dotal wjèle ludži ſhubit, a Černajaw dawa dolinu rěki Morawy dale a bole wobtwjerdžicž, tak ſo budže, mohl riez, Turkañ njemóžne, tutu ſtronu Sſerbam wotdobhež a ſ tym pucž do Belgrada do ſwojeje ruky doſtač.

A ſchtož Čornohorn naſtupa, dha běchu drje Turkojo mały kruch do njeje nütſ ſakročili, ſu pač, jako Čornohorz na nich pſchiſezechu, ſaſo zoſali.

Černajaw je do Belgrada k naſvedzenju dał, ſo je ſherbſke wójſto někto ſaſo tak do rjady ſtajene, ſo ſo njeſchecžela boječ njetrjeba. Deligrad je ſe wſchém tak derje wuhotowaný, ſo može dleſche woblehneneſe wutracž a w tu ſhwilu ſo tež Paraczin a Čzuprija ſylnje wobtwjerdžuſetaj. Potom je to jara wažna wěz, ſo ma ſherbſke wójſto někto doſcz offiſierow, pſchetož wjèle přjedawſtich ruſtich offiſierow, kofsiž ſu hižom na wójnach byli a teho dla wójnske džělo derje ſnaja, je do ſherbſkeho wójſka ſtuſilo. Šnimi je tež lepſchi duch do ſherbſkeho wójſka pſchischtlo, pſchetož woni ſu njebojaſni lubžo a ſwojeho živjenja njeſlutiſa, tak ſo, hdyž na njeſchecžela du, pſchezo pſched ſwojimi wojaſami du. Duž žadýn džim njeje, ſo je hacž do 1. ſeptembra hižom 74 ruſtich offiſierow panhylo.

Zendželske nowiny „Daily News“ powjedaja; ſo Turkojo ſe ſwojimi žadkawymi hroſnoſćemi njeſtaſtawaja. Tak je ſo jim rádžilo njeſtaloko Faſtreboga jenu kſchecžijanſku ſwójbu doſzahatycž. Woni najmjeniſche džecžo wſachu, pſchekloku je ſ bajonetom, pječezechu je, a nuſorachu potom jeho ſtarſtehu, ſo dyrbjeſchtaj mjaſho ſwojeho ſamžueho džecža jěſež. Ma to tež jeju ſarubachu. Tucži Turkojo běchu ſ Egiptowſſeje a ſda ſo, ſo ſu hiſcheze hórfchi, hacž Čerkeſhojo.

Franzowſte nowiny „Moniteur“ piſaja: Wſchitke wžy na ſerwym brjohu rěki Morawy ſu Turkojo ſ petrolejom ſapalili a po tajſim wſchitko w roſpadankach leži. W hromadach popjela ſu žonjaze cžela ſ roſreſanym brjuchami wižecž, pſchetož ſchtož ſaſe doſcz nječelny, teho ſu Turkojo na žadkawie waſchnje ſkónzowali.

Hans Depla a Mots Tunka.

Han ſ Depla. Šchtož je paduſchna duschá, tón ſo kranjenja wostajicž njemóže a hdy by na wulſim ſyckwinſkim ſwiedžerju bylo.

Mots Tunka. Šchto dha pač je bylo?

H. D. Jedyn wſchak rad wo tym njerycži, ale prajieč tola dyrbju, ſchtož bym ſtyschal. Mjeniujz wónano ſo pſchi tajſim ſwiedženju muž ſ korbov pſchishtlo, w kótrymž mjeſeſche knižki, ſo by je pſchedawal. A dokež jeho bóřſy wjèle ludži wobſtupi, ſiž knižki ſkopowachu, dha ſebi jedyn njeboſak ſklađnoſcz wotpaſhe a jene tajke knižki kranj.

M. T. Hacž ſo tola njehaňbuje, tajkeleje wěžy dla ſyčedomnje womaſacž!

H. D. Šm, ſyčedomnje ſu wſchak jemu junfróč ſruje doſcz wubužowali, pſchetož wón je hižom kranjenja dla ſedžal; ale to nicžo pomhało njeje, kaž ſo ſda.

M. T. Prawje maſch.

H. D. Hdyž jedyn na wojońska ſwiedženje kholži, dha lohko wójnski duch w člowjeku móz doſtanje, ſo ſo tón do bieža da.

M. T. Komu dha je ſo tak ſeſhlo?

H. D. Šm, to běſche wónano jedyn ſe ſwojej žonu a ſe ſwojim ſwakom na jenym wojońska ſwiedženju byl. Tam běchu wjeſzeli, tola jako čzysche ſwak a žona domoj hicž, dha wón nne-žysche, ale dleše wosta. Ale poſdžiſho jeju na dróſy pſchecžahný, na jeju woſlanje pač nježiwaſche a ſam dale cžerjeſche. Navoſledku pač ſady jeneho ſchtona wuſkocži a žonu wupliſtowa.

M. T. A ſchto je ſ teho naſtaſo?

H. D. Naſkerje ſkóřba a žona je ſmjerč wuſtróžala.

Cyrkwinske powjeſče.

Werowaní:

Michałſka zyrkej: Wjedrich Wylem Mucžer, cžehla na Židovje, ſ Augustu Johanni Eleonoru Häußleriez ſ Radžanez. — Gustav Adolf Věhar, křežer a ſeſniſti miſcht pod hrodom, ſ Hanu Křiſtianu Schubertez ſ Budyschina. Kátholíſka zyrkej: Josef Schuligoj, ſamjenelamar ſ Čzepowanu, ſ Hanu rodženej Ryktařez ſwudowjenej Redowej, křeželu w Budyschinje.

Kſchecžení:

Petrovſta zyrkej: Janu ſedwiga, Jana Augusta Kulli, želesolijera, dž. — Helena Augusta, Augusta Domšcha, poſoncža, dž.

Czahi po żelезнizh.

Se Shorjelza do Draždjan.

Wojciejd se Shorjelza	1 ₄₀	3 ₀	5 ₂₅	7 ₅₅	11 ₁₅	2 ₄₅	5 ₁₅	7 ₁₅	10 ₂₈
Bubija	2 ₅	3 ₃₅	6 ₅	8 ₄₀	12 ₅	3 ₃₅	5 ₅₀	8 ₀	11 ₅
Budyschina	2 ₃₅	4 ₅	6 ₁₅	9 ₁₅	12 ₄₀	4 ₁₀	6 ₂₀	8 ₄₀	—
Biskopiz	speschny czah	4 ₃₀	7 ₂₀	9 ₅₀	1 ₁₅	4 ₄₅	6 ₄₅	9 ₁₀	—
Radeberga	—	5 ₀	7 ₅₀	10 ₂₅	1 ₅₀	5 ₂₀	7 ₁₅	9 ₄₅	—
Pschijesd do Draždjan	3 ₄₅	5 ₂₅	8 ₂₀	10 ₅₀	2 ₁₅	5 ₄₅	7 ₄₀	10 ₁₀	—

Se Draždjan do Shorjelza.

Wojciejd s Draždjan	—	6 ₂₀	9 ₁₅	12 ₁₀	3 ₄₀	5 ₀	8 ₀	11 ₁₅	12 ₂₇
Radeberga	—	7 ₅	9 ₅₅	12 ₄₅	4 ₁₅	5 ₃₅	8 ₃₀	11 ₄₅	sp. czah
Biskopiz	—	7 ₄₀	10 ₃₀	1 ₂₀	4 ₄₅	6 ₁₅	9 ₅	12 ₃₀	—
Budyschina	—	8 ₁₀	11 ₅	2 ₀	5 ₂₀	6 ₅₀	9 ₄₅	12 ₅₅	1 ₄
Bubija	6 ₀	9 ₀	11 ₄₅	2 ₄₀	6 ₀	7 ₃₀	10 ₂₅	1 ₃₀	2 ₈
Pschijesd do Shorjelza	6 ₄₅	9 ₄₀	12 ₂₅	3 ₁₅	6 ₄₀	8 ₁₀	11 ₅	2 ₁₀	8

Czahi hornolužiskeje železnizh:

Kohlfurt	5 ₃₀	10 ₁₀	4 ₃₀	Ssokolza	10 ₂₄	4 ₁₀	8 ₁₀
Hörka	6 ₂₂	10 ₄₆	5 ₅	Rukow	10 ₄₂	4 ₃₁	8 ₄₀
Mista	6 ₃₃	10 ₅₅	5 ₁₃	Witow	10 ₅₅	4 ₄₇	9 ₀
Mikow	6 ₄₉	11 ₇	5 ₂₄	Mückenberg	11 ₁₅	5 ₁₀	9 ₂₉
Wojciejd	7 ₂₆	11 ₂₇	5 ₄₄	Ruhland	5 ₄₅	11 ₃₅	5 ₂₈
Łas	7 ₄₄	11 ₈₉	5 ₅₅	Wykofi Bukow	6 ₄	11 ₄₈	5 ₄₄
Wojerezy	8 ₁₀	12 ₅	6 ₁₃	Wojerezy	6 ₃₁	12 ₆	6 ₁₀
Wykofi Bukow	8 ₄₀	12 ₂₈	6 ₃₁	Łas	6 ₅₃	—	6 ₂₈
Ruhland	9 ₁₅	12 ₃₅	6 ₄₉	Wojciejd	7 ₁₈	12 ₃₂	6 ₄₂
Mückenberg	9 ₂₉	12 ₄₈	6 ₅₆	Mikow	7 ₄₄	—	7 ₅
Witow	9 ₄₈	1 ₆	7 ₁₄	Mista	8 ₃	12 ₅₉	7 ₁₅
Rukow	10 ₂	1 ₁₉	7 ₂₇	Hörka	8 ₂₀	1 ₇	7 ₂₈

Witow je Elsterwerda, Rukow je Liebenwerda a Ssokolza je Falkenberg.

Ke netczischemu czaszu poruczam moj wobescherny skład kożanych tworow a to puczowanske kofry, tosche, cigarrowe tosche, portemonaije, kinjenjaze tosche we wulkim wubjerku a tunje, wurešane drzewjane węzy, jako: garderobowe klucze a trzeciszczowe dżerzele, cig. khamorki, pišadla atd.

Moritz Höniger

na ſerbſkej haſy 29.

Mullowe, zwernomullowe, tüllmullowe a jendzelskomullowe gardiny, draſtowe a podſchiwkowe mulle, piſej, chiffon, ſhirting atd., mužaze ſchaty, jako ſwierſhne koſchle, khornarje a manshetы;

faſjenje:

ſtulpy a khornarje, wuschiwanie ſpódnie ſuknje, cremi= ſhawle, taſſt a riſs w najrjeſhich barbach a we wulkim wubjerku porucza po tunich placzisnach

Moritz Höniger

na ſerbſkej haſy 29.

Dupschedawanje dla fatacza wikowanja

budże pola mje jenož hiſhceje krótki czas trac̄ a ho twory, kotrež ſu hiſhceje na ſkładze, jaſo: draſtowe tkaniny, lažy, rubiſhceja, jaſi, homoth, bibry, wokoſukna atd. po hiſhceze bōle ponizszych placzisnach zyle tunje pſchedawaja.

W thlamicz ho ſerbſki ryczi. ■■■

W Budyschinje w septembri 1876.

Julius Geyer

na bohatej haſy 62.

G. Joachim, Atelier

ja njebołosne ſahadzowanje ſubow, operazije ſubowe, plombirowanie, cziszczenje, fahnacze ſubhlenja atd., w Budyschinje, na ſnutsknej lawſkej haſy 120 pola 1. pječarja Klingſta. Ke ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Telegrafiski bureau w ſadnym twarjeniu poſta na bohatej haſy je koždy dzeni wotewrjeny wot rano 8 hacž wjeczor 9 hodzinow.

Placzisna ſitow a produktow w Budyschinje.

9. septembra 1876.

Sitowy dowos:	2543 mēchow.	Na wikač		Na burſy	
		wot ml. np.	hačž ml. np.	wot ml. np.	hačž ml. np.
Pſcheniza	50 kilogramm	.	.	10	71
Rozka	=	=	.	9	49
Seczineni	=	=	.	7	97
Worbs	=	=	.	7	50
Gróch	=	=	.	11	11
Wota	=	=	.	—	—
Raps	=	=	.	—	—
Jahly	=	=	.	12	—
Hejduschka	=	=	.	16	—
Berny	=	=	.	—	—
Butra	1	=	.	2	70
Ssywo	50	=	.	4	50

Kórz pſchenizy po 170 punt.: 19 markow 90 np. (6 tl. 19 nſl. — np.) hačž 20 ml. 74 np. (6 tl. 27 nſl. 4 np.) — Kórz roži po 160 puntach: 15 ml. 18 np. (5 tl. 1 nſl. 8 np.) hačž 15 m. 69 np. (5 tl. 6 nſl. 9 np.) — Kórz jeczineni po 140 puntach: 11 ml. 15 np. (3 tl. 21 nſl. 5 np.) hačž 11 ml. 87 np. (3 tl. 28 nſl. 7 np.) — Kórz worba po 100 puntach: 2 tl. 25 nſl. hačž 2 tl. 29 nſl. — np.; gróch: 3 tl. 21 nſl. 1 np. hačž 3 tl. 25 nſl. 6 np.; wota: — tl. — nſl. — np.; jahly: 4 tl. — nſl. — np.; hejdusche ſtrupj: 5 tl. 10 nſl. — np.; berny: — nſl. — np.; butra: — tl. 27 nſl. hačž — tl. 29 nſl.; ſywo po 100 puntach: 1 tl. 15 nſl. — np. hačž 1 tl. 26 nſl. — np.

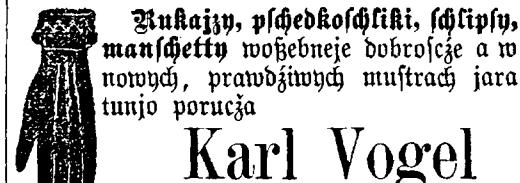
Palenz!

Mój hizom dawno jako wubjerny a czisze ſkłodzazy

cziszy palenz.

jaž tež wſchitke družinę dobrych palenuzow ja ſ tutym kniesam ratarjam a ſaſopſchedawjanam poruczejo naſpominam a po najtrajnich placzisnach pſchedawam.

Ernst Glien na ſitnych wikačach.

Karl Vogel

na ſnutsknej lawſkej haſy.

Ke prjodkſtejazym ſermuſham poruczam zokor zył a toleženy, róshny ſuhiſce, ſiſce, mandle ſkłodek a hórkę, ſaffran, zimt, miſchotowy kwet najlepſzych a placzisny hódiwych dobroſezow, khosej dobrý a ſylnje ſkłodzazy, punt 11 nſl. a dróžcho.

Th. Grumbt

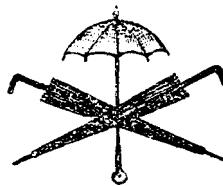
na ſwontknej lawſkej haſy.

Wſcho běle ſchicze, kaž tež wſchitwanje mjenow tunjo a ruce ſobſtara
Emma Kummerowa w Budyschinje w minishei zyrkwi 250.

F. A. Böhme, rèsbar
 w Budyschinje na swonkuej lawskiej haſzy 788
 porucza ſo k wudželanju
 rowowych pomnikow
 ſ peſkowza a marmora.
 Sprawne požluženje a tunje placzisny.
 NB. Sklad hotowych pomnikow.

 Fabrika pschedeschežnikow
 a ſklonežnikow
A. Rincke
 na bohatej haſzy 70
 ſ napſchecja hotela k winowej ſicji
 porucza

p ſ ch e d e ſ ſ h c z n i k i
 w najwjetšim wubjerku po najtunischiach placzisnach.
 Počehnjenje a porjedzenje ſo najruczischo wobſtara.

Sata prawdziwa Glöcknerſka žalba ſe ſchtemplom:
(M. RINGELHARDT) a ſakitanſkej marku na ſchachtliczkaſtach poru-
 cza ſo psche: wiez a drženje, wſchē wotewrjene boloze, kurjaze woka, wosabjenje
 atd. a je doſtač w ſchachtlaſtach po 25 np. w budyskimaj haptykomaj, kaž tež w
 haptykach w Biskopizach, Raſezach, Schérachowje, Hirſfeldze, Bjernacziach, Wó-
 ſtrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großſchönawje, Nowosalzu, Seifhennersdorfje
 a w fabrizy w Gohlisu pola Lipſka. Atteſth a ſakitanſka marka ſu we wſchēch
 haptykach wupołożene.
 NB. Bjes horka wuežiſhežaneho ſchtempla žalba prawdziwa nije.

Bo P. Kneifelowej wložowej tinturje.

Tutón ſe wſchém prawom powſchitkome wobledžbowanie wubudžazy wložyplodžazy
 ſredk, kotryž psches ſwoje wubjernje poſylnjaze, ſiwiſaze a khorowatoſc hlowineje kože
 wotſtronjaze wutki wo prawdze ſpodžiwnje ſtukowazh, nima ſe wſchěni ſnatymi, najbôle
 na wobſchidzenju wotpočowazym ſredkami žanu jenakosc, kaž ſi zyka woliſe, balsamy
 a pomady, pschi wſchēch reklamach ženje wložyplodžaze bycz njemoža. Wot ſekarjow
 (njech ſo wopízma čitaja) nanajlepje poruczena ſadžewa hornja, absolutne nje-
 ſchikodna tintura niz jenož hnydom wupadowanje wložow, ale tež doſpolni plechaczojo
 ſu, kaž je polizaſzy wobſhwedžene, psches nju ſwoje poſne wložy ſaſo doſtali. W
 Budyschinje ma ju jenož na pschedan: Heinr. Jul. Linck w bleſtach po 1, 2 a 3 ml.

Škótny pólver ſ czerſtwych ſelow. Korneuburgski ſkótny pólver.
 Pólver psche kólfu. Pólver psche pripotawu proſatow.
 Lockwiſſki balsam. Bischankowy ſalfowy pólver
 porucza **hródowska haptyka w Budyschinje.**

Ratarſka ſchula w Budyschinje.

Nowy kurs ſapocžije ſo pónđelu 23. oktobra t. l. Nowoſtupazh ſchulerjo dyrbja
 ſ najmjeňsha 15 lét starí byz. Pschipowiedzenja k ſastupjenju njech ſo, jeli nětak móžno,
 hacž do 18. septembra pola podpižaneho (w starym gymnaſiju na ſitnych wiſkach čo. 79)
 ſtanu.

Schulſki pjenjes ſa kóždy kurs wopſchija 20 markow, taza ſa pschijecze nowych
 ſchulerjow 10 m.

W Budyschinje 20. juſija 1876.

D i r e k t i a.
Brugger.

Haptyka w Raſezach.

Dopóſnaty najlepſhi mlókowh, wob-
 jerny a wuzitkowh pólver po 80 np.
 a 100 np. Smjetanowh abo butrowh
 pólver k položenju butrudželania. Salso-
 wh pólver, wobjerny pólver ſa ſwinje
 jaca woſebny. Fluid, Glöcknerſku,
 Langenthalſku a Mohrenthalſku žal-
 bu, Dr. Whitowu wocziwodzieſku.
 Morisonowe pille a wſchitke linſejarsle
 ſekarſtwa (prawdziwe). Maierowu bróſtſtrup,
 nervowu balsam, Koprovitriol k načinjenju
 pschenzy atd. atd. Wſchitke allopathiſke a
 homöopathiſke ſekarſtwa porucza w najlepſhei
 woſebnej dobroſczi po najtunischiach placzisnach.

R. Bredemann.

Wopilſtvo

ja wěſcze a doſpolnie ſ wjedženjom abo bjes
 wjedženja pička ſahou, tak ſo jemu piče
 zylo woſidne naſtanje.

Psches 1000 ſahojených.

F. Grone w Ahauſ, Westphalen.

Ležomnoſcze

wſchēch družinow horjebjerje k
 kupjenju, pschedaczu abo
 pschemienjenju,
 kaž tež k napižanju
 kupnych liſtow,
 uajeñiſkih pižmow a
 dolžnih wopízmow
 porucza ſo

Robert Thronicker,
 agent w Raſezach.

Wuměnjenja kaž tež diſmembrazije atd.,
 wot pruhowaneho geometra Krauſe po
 prijodky ižanej taſh, a we woſebnitych pa-
 dach, tež po ponizenej placzisny, ſpěſhne
 a ſwědomniwie ſo wobſtaraja.

Zadanja njech ſo pižnje abo ertnje psche-
 padža w Budyschinje na hornczertſkej haſzy
 čo. 533 po 1 ſchodze pola kniſa Steuricha.
 W Budyschinje w ſeptembri 1876.

W Hodžiju pola kantora Lischki a w
 Budyschinje we wudawańi Serb. Nowin je
 ſa 40 np. doſtač:

Ke ſtawiſnam
Hodžija a hodžijskeje
woſady.

Sswjedženſki dar k 800lētnemu ſa-
 ſenjekemu jubileju hodžijskeje zyrlwie 11.
 ſeptembra 1876. — Wudate wot P. Lischki,
 kantora.

Pschiſpomnjenje. Ta ſama knižka je
 tam tež w němſkej ryczi doſtač.

Nowa! Jara sajimawa! Nowa! Oberslausitzer Volkskalender na 1877.

Tuta protyla, 12 $\frac{1}{2}$ listna točta s wobrashami sa jenož 50 np., je runje wuschka a je jej **nawěščnič** pschiwoty. Še dostacž pola kózdeho knihivjaſarja, kaž tež pola wudawarja: **Arthur Scholze** na Hirsch hřbž (Goschwiß) 700.

Na žitnej hřbž 52.

H. Kayser Na žitnej hřbž 52.

porucža pschi potriebje

najnowsche wolmijane nashymſke a ſymſke drastowe tkaniny, barchenth, pelzowe poczehnenja, wobalne rubiſcheža, wolmijane rubiſcheža na hłownu we wulkim wubjertku.

Něchto jara placzijny hódne we

wolmjanich a židžanich repſach, jaquetach a paletotach

wſchēch tkaninow a barbow, ſ a m ſ n y fabrikat, snath jako jara derje pschiftejazy a po najnowſchim waschnju. Tež ſo kózdy ſaçon a muster w krótkim cžaſtu po mérje ſhotuje.

H. Kayser,

ffonfekcionske a modotworowe khlamy.

Na žitnej hasy 52.

Na žitnej hasy 52,

Wot jeneho **spodobneho woheňawěſčazeho towarzſta** ſo we wſchēch wjetſchich měſtach a wſach ſakſteje Hornjeje Lužicy kmani **agentojo pytaja**, kotrymž ſo hódna proviſia doſtanje. Na žadanje móhla ſo tež ſ dobor agentura jeneje tych **naſwjetſchich němſkic kruſobicz ſawěſčazych towarzſtow** ſobu pschepodacž. Offerty njech ſo pod adresu **U. G. 439** na „*Invalidendank*“ w **Draždananach** poſczelu.

Runje ſu wuschke a we wudawarni Serb. Nowin ſa 50 np. doſtač ſchermiſche a ſpěvny wot Pětra Míonka. Tſecži ſechiwk.

Přeni a druhí ſechiwk ſtaj tam tež na poſchedan.

K 1. oktobra t. l. ſo ſa jene material-tworowe khlamy w Budyschinje jedyn ſtrowy a ſprawne wotczehnjeny mlođy člowiek jako **wuežomnič** pyta. Hóz? to je ſhonicz we wudawarni Serbskich Nowin.

Na Michała može herbſta holeſka w Budyschinje dobru ſlužbu doſtač. Wſcho dalshe je we wudawarni Serb. Nowin ſhonicz.

Ródná, pilna **holza** ſo ſ domiſazemu dželu a pěſtonjenju jeneho poſdraleťneho džescža t 1. oktobra pyta. Wſcho dalshe je ſhonicz „Taschbarf 445a delka t pravizh.“

Pola Róžanta je ſo jena **móſhniczka**, w kotrejž je něchto pjenjeſ, namakała a može ſo ſaſo doſtač pola wucžerja ſkala w Radworju.

Patribus, qui filiarum (15—20 annorum) instruendarum causa locum aptum quaerunt, **institutum Handrickianum** (am Taschenberge) sincere recom-mendatur, quum et animi et corporis valetudinem respiciat, per **Dr. Kanig.**

Zutje nježelu **tolbaſhywukulenje** w Małej Kójniczzy. **Groſha.**

Bukičanske
serbske towarzſto

změje srjedu 20. septembra posedzenje.

Džeński porjad:

- 1) registranda.
- 2) Přednošk „Wo stawiznach Lužicy“.
- 3) Zabawa.

Předsydſtwo.

Jeneho wuežomnička
ſa moje želeſowe a krótkotworowe khlamy
Bernhard Fisher.

Na row
njebo **Hann Młerczinkez**
w Schęzenzy.
Narodzi ſo we Wyżotej, † 46 lét stará.

Uch Knieze, wſchehomózny Božo,
Šeſt czeſke bě to khore ſožo,
Kož naſcha ſotra na ſemi
Tu wſele lét wſchal pscheczeſpi.

We mlođich létach wona ſkori,
A pomhacž my ſeji nejſkmy móhli;
Wſcho ſeſkarſtvo tu na ſwecze
To podarmo bě ſawěſceže.

Haj, pječ a dwazecži tych lét
Zow khoru widžesche ju ſwet,
A ſdychowasche wo pomož
Tu wona kózdy džen a nōz.

Tež te mſchi kchodzicž nježesche,
Teji predač doma dželeſche
To wotkaſanje Jeſuža;
Te husto ſej je žadaka.

Sſo ſ Bohu wona wołaſche,
Doh' wo pomož tak proſchesche:
Hóz ſy dha ty, o Šbožniko,
Někſt wote mne tak daloko?!

Pschindž, Jeſu, nět a wumóz mje,
Mlój pucž tam horje ſo njebiu dže;
Haj, moje ſtarý hubjene
Tam budža cžile ſežinjene.

Někſt wſchitkim praju dobru nōz
Tym mojim lubym wſele kročž,
Kož próžu ſo mnú měli ſu,
Mje dohlaſadchu ſ luboſcžu.

Tym, kož mje hidžili tu ſu,
Daj, Božo, pschincž wſchal ſ ſpoſnačž;
Ja proſchu: Božo, wodaj jim!
Ja lubje praju Božmje wſchém.

Ja někſto do toh' kraja du,
Hóz moji ſtarich ſbóžni ſu
A tež tón mój bratr naſlubſchi,
Kož je jow panj we bitvi.

O bychmy we tej wěčnoſeſci:
Sſo widželi ſaſ w hromadži:
Hóz budža lute wježela,
Kož Bože ſkolo powjeda. **A. B.**

Sa te tak jara mnohoſkročne a wutrobné wopokaſma luboſcže a dželbranja, kotrejž ſo nam pschi wotemrjeczu naſcheho droheho a njeſapomnitého mandželskeho a nana, knjeſa wucžerja **Khrystiana Blippanga** w Rudej psches bohate wupiſchenje kaſchęza a psches pschewodženje ſ požlenjej ſparnej ſomorzy wopokaſachu, cžuijemž ſo hnucži, ſ tym wſchitkim, woſebje pak tř. faraj. Kryczer jej a ſuringej ſa troſčtaſolne ſłowa pschi rowje njeboſcžickeho, knjeſej kantorej Kullmannnej, kaž tež druhim knjeſam wucžerjam a gmejnſkemu přjödktejerzej. Hanuſch je ſwojí najwutrobnitschi džak wuprajiež.

W Rudej a Mikorazu, 13. ſept. 1876.
Sluboloſrudžení ſawoſtaſení.

Serbske Nowiny.

Štvořtě na předplata
we wudawařni 80 np.
a na němských póstach
1 M., z přinjenjem do
domu 1 M. 15 np.
Kožde číslo placi 8 np.

Za nawěštki, kiž majá
so we wudawařni Serb.
Nowin' na róžku zwonk-
neje lawskej hasy číslo
688 wotedać, placi so
wot ryneka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 39.

Sobotu, 23. septembra

1876.

R u a w j e d ž e n j u.

Czi žami czeſečeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow”, kotsiž chzedža ſa nje na ſchtwórte ſchtwortlěto 1876 do předka placicž, ujeh nětko 80 np. we wudawařni „Serbskich Nowinow” wotedadža. Czi, kotsiž ſebi „Serbske Nowiny” pſches póst pſchinjeſč dawaja, ujeh tola ujehapomija, ſebi je tam bóry ſkaſacž. Na ſchtwortlěto ſaplačzi ſo ſa „Serbske Nowiny” na ſaffich a pruſtich póstach, kaž tež w druhich krajach němſkeho khězorſtwa 1 marka a ſ pſchi-nejenjem do domu 1 marka 15 np.

Redačzija.

W Budhjschinje 19. septembra 1876.

Na ſhromadne žadanje evropiſtich wulkich móznařtow (to je: Ruskeje, Němſkeje, Awſtrije, Fransowſkeje, Žendželskeje a Italskeje) je turkowſte ministerſtvo wojſewilo, pod kaſtimi wuměnjenjemi chze mér ſe ſſerbiju ſežiniež a to: 1) ſo turkowſte wójſko ſerbiske twjerdžiſny wobhazdi; 2) ſo ſo wſchitke ſerbiske, po lécze 1867 twarjene twjerdžiſny ſaſho podtorhajo; 3) ſo wjerch Milau ſam do Konstantinopla pſchijedža a wo to proſhy, ſo by dale ſerbiski wjerch woſtač ſhměl; 4) ſo ſo ſerbiske wójſko na 10,000 muži a 3 bat-terije pomjeniſchi; 5) ſo ſſerbijsa jaſtaty tſiletny tribut (na léto 30,000 dukatow) a 6) wójnske khóſty ſaplačzi a 7) ſo turkowſtemu knježerſtuw dowoli, ſebi ſ Turkowſkeje pſches ſſerbijsa hacž k awſtriskim mjeſam želeſnizu natwaricž.

To pak ſu tajke wuměnjenja, kotrež ani wulkomóznařtwa ani ſſerbijsa ſa dobre ſpoſinacž nochzedža. Wulkomóznařtwa praſa, ſo dyrbí ſſerbijsa wſchě te prawa wobkhowacž, kotrež je hacž do wójny niela a ſo po taſkim turkowſte wójſko na žane waſtunje do ſſerbijsa pſchijiež njeſkme. A ſerbiski lud praſi, ſo ſwojemu wjerchej do Konstantinopla hicž ujeda a ſo ani tribut ani wójnske khóſty ujehaplačzi, ale ſo chze radſho dale wojovacž.

Šſerbijski lud měni, ſo wuměnjenja, pod kotrejmiž chze turkowſte ministerſtvo nět k o mér ſežiniež, hdyž Turkojo ſſerbow tola ani w jenej bitwje ſbili njeſhu, ženje hubjenſche bycž ujemoža a hdy bych ſſerbijsa wójnu tež wo prawdze pſchěhrali. A ſſerbijsa ſu wjele wjazy teje myſle, ſo poſbzjſcho, hdyž ſymſki ežaſ pſchindže, Turkow lohko doſč ſbija a ſo ſo ſnadž jim, kaž tež druhim turkowſtikim kſchecſzjanam, bjes tmy ſi ruſkeje ſtronu pomoz doſtanje.

A to wſchak by lohko možno bylo, hdy by ruſki khězor tak czeſiniež ſhměl, kaž ſebi ruſki lud žada; ale Žendželska a Awſtria hýſceče pſchezo tak někaſ na turkowſtej ſtronje ſtejitej, tak ſo by ruſki khězor, hdyž Turkam wójnu pſchipowiedži, ſnadž tež ſi Awſtriju a ſi Žendželskej wójnu doſtaſ.

Wón je teho dla, jako wónzano we Warſchawie pſchebjwaché, jara ujehapojných a ſtruchly byl. Pſchetož derje wjedžo, ſo dyrbí wolu ruſkeho luda, wójnu pſchecžiwo Turkam žadazeho, czeſiniež abo ſi ruſkeho throna ſtupiež, wón pak tež derje wjedžiſche, ſo móhla ſo tajka wójna ſa njeho ſlē radžicž, dokelž byſchtej Žendželska a Awſ-

tria Turkam pomhaſej. Ale to wón tola chybcž ujemožeſche, ſo by ſo Ruſam ſa jich dobrociwiſež k podczijſhčanym ſſlowjanam ſi pobičom a haſbu ſaplačzilo a běchu teho dla jeho myſle jara miersaze a njeļubosne, hacž pruſki general Manteuffel k njemu pſchijedže.

Iako běſche tón ſwoju powjescž wot němſkeho khězora a wjerch ſi Bismarck wupowjedaſ, ſo woblicžo khězora Alexandra roſjaſni a wjeſeſož ſo jemu do wutroby wróči. Mjenujzy Manteuffel jemu, kaž wſchelake nowiny powjedaja, tu powjescž pſchinjeſe, ſo chze němſki khězor, jeli Ruſowſta Turkam wójnu pſchipowiedži, neutralny woſtač, to rěka: ſo ani Ruſam ani Turkam pomhaſe nočze, a ſo chze wón tež Awſtriju k temu nuſowacž, ſo by wona teho runja neutralna woſtala. Hdyž pak Awſtria Turkam pomhaſe njeſmě, dha jim tež Žendželska pomhaſe ſi em ože. Žendželczenju ſu mjenujzy jenož na morju mózni a jich wójſko, kotrež by na kraju wojovacž mělo, je male a ſlabé. Duž maja, hdyž wójnu wjedu, ſtajuje tajkeho wjerch ſa pomožnika, kiz ma wulke wójſko. W ežaſu krymſkeje wójny jim franzovſti khězor ſe ſwojim wójſkom ponhaſe, a w tej wójne, kotrež by wſchak ſnadž nětko Turkowſkeje dla wudyrila, by jim awſtriski khězor pomhaſe měl.

Tak ſu ſebi Žendželczenjo tu wěz pſchihotowali, ale němſki khězor abo wjele wjazy wjerch Bismarck je jim tu wěz ſkaſyl. Pſchetož kaž ruſki khězor w ežaſu poſleſiſcheje němſko-franzowſkeje wójny Awſtriju wot teho wotdžerža, ſo wona Fransowſam ujepomhaſe, tak chze wjerch Bismarck Awſtriju wot teho wotdžeržecž, ſo by wona Turkam ujepomhaſa. Tehdy da ruſki khězor awſtriskemu prajicž, ſo wón hnydom ruſke wójſko do Galizije poſczele, jeli awſtriský wojazy němſke mjeſy pſchekrocž — a to tak wjele pomhaſe, ſo ani jedyn wojak ſwoju bróu ſa Fransowſow njeſběhny. A nětko, hdy by awſtriské wójſko Turkam-Žendželczenam k pomozu ežaſnycž chzko, ſo němſki khězor awſtriskemu najſterje prajicž daſ, ſo wón, jeli to ſežinje, hnydom Čechi wobhazdi, — a wěſče by awſtriski khězor pſchikafaſ, ſo dyrbja jeho wojazy pěknje ſi měrom doma woſtač.

Duž móže ſebi kóždy myſlil, ſo je ruſkeho khězora wulka radoſež ſajaſa, hdyž je Manteufflowu powjescž jaſklyſhaſ; pſchetož pſches to, ſo chze němſki khězor Awſtriju wot wójny wotdžeržecž, wón tež ſi dobom Žendželsku wot njeje wotdžerži, a móže bycž, ſo

nětko s zyla tež ani k wojnje bjes Ružowskej a Turkowskej nje-pschindže. Mjenujz, hdvž Turkojo widža, so žaneho pomoznika njedostanu, woni tola radšo do mera swola, hacž so na wojnu swaža, w kotrejž wschaſt njebychu ſami pschečziwo Ružam wobſtač mohli.

A ſda so tež, so hižom pocžinaja ſwoje wyžoko nacžehnijene truny khétero wotpinač. Najprjedy nochžychu s zyla žadyn pſchi-mér (Waffenstillstand) cžinicž, — a nětko je ſultan na jene dobo europskym wulkomóznaſtwam k wjedzenju dał, so je ſwojim wojakam wojnske ſkutowanje hacž na dalshe ſakasał. Potom nochžychu turkowizy miniftrijo žadyn mér cžinicž, kžiba pod tymi kruthmi, horka pomjenowanymi wuměnjenemi, — a nětko ſu tola wosjewili, so runje won na thchle wuměnjenach njeſobſteja a wulkomóznaſtwam poſtajenje wuměnjeniom, měřcžinjenje naſtupazych, ſawoftaja.

A tajkemu zofanju je Turkow drje najbole to naſabilo, so ſu ſhonili, tak s ludowym měnjenjom w Ružowskej ſteji a ſo je ſo tež jendželski lud na nich roſhněwał. Woni ſu ſpoſnali, ſo rufski lud k wojnje cžeri a ſo chze jendželski tajke ministerſtwo měcz, kiž njeby dléhe s Turkowskej pschečelſtvo džeržalo. To paſ ſtej ſa Turkow dwě ſtraſchnej wězy, kotrejž mohlej k temu dopomhač, ſo bychu woni ſwoje knježtvo w Europje ſhubili.

Někotre nowiny powiedaja, ſo chze rufski khézor druhim euro-piskim wulkomóznaſjam bótſy k naſwiedzenju dał, tak by ſo w Turkowskej mér wobſanknycz měł, a ſo wón Turkam, hdvž do teho ſwolicz nochžedža, wojnu pſchipowiedži. Wón je teho dla tež ſwojego kanzlerja, wjercha Gorgžakowa, kaž tež ſgnatjewa, rufkeho poſlanza w Konſtantinoplu, na ſwoj nafymski pschebyt na Krym ſobu wſał, ſo by kóždy cžaſt huydom ſ ujmaj radu ſkadowac̄ móhł, hdv by to trjeba bylo.

Do Sſerbije wſchědnie tójschtto Ruskich pschijedže, ſo bychu do ſerbſkeho wójſka ſtupili. ſzu to ſ wjetſha ſamožicži ludžo, tak ſo khétero wjeli pjenies ſobu pschinjeſu, a druhim ſ nich ſo ſ naj-miňicha kóždy neſaz neſchtto pjenies wot domu poſceče. Žene belgradſke nowiny powiedaja, ſo nětko hižom 3000 Ružow w ſerbſkim wójſku ſteja a bjes nimi je wěſcje psches 300 offizierow, kiž pſched díleſhym abo krothim cžaſtom hiſhče w rufskim wójſku ſlužach. To je wulki dobytſ ſa Sſerbów, pſchetoz nětko je jich wójſko hakle tak prawje do rjady ſtajene, woſebje paſ artilleria, kiž nětko wubjernje derje těla, ſchtož ſu Turkojo k ſwojemu ſchko-dowanju w poſleniſhym cžaſtu hižom někotre kroč ſhonicž dyrbjeli.

Wondano ſtej tež dwě mlodej rufskoj knježnje, džowzy koſakſkeho wyschka Lukjanowa, do Belgrada pſchijelj, ſo byſchtej do ſerbſkeho wójſka ſtupilej. Wonej ſtej hižom wot mědoſeje rad na hońtwu khodžiloj. Młodscha je hižom tójschtto mjeđwjedžow (barow) ſatſeliła. Wobej ſotſje, ſtarſha je hakle 23 lét ſtara, ſtej jara ſylniej.

Bo poſleniſhich powjeſčach je ſultan wulkomóznaſjam k naſwiedzenju dał, ſo chze ſe ſwojim wójſkom džehacž dñiow pſchimér džeržecž, ſo bychu woni ſnadž bjes tym mér wurađeli.

Nam ſo ſda, ſo drje to tak khézje njepondže, woſebje dokelž budže Ružowska ſe wſchej možu žadacž, ſo bychu Volharszy, Herze-gowinſzy a Božniſzy wot Turkow w tej měre wuſwobodženi byli, kaž Sſerbja, kotrejž turkowſki ſultan ničo roſkaſowacž nima a wot kotrejž dale ničo njedostanje, hacž ſetný tribut.

Swětne podawki.

Němske khézorstwo. Krala Alberta je awstriſki khézor k hońtwie na džiwje koſy pſcheproſhył, tola njeje wěſte, hacž budże kral po tajkim pſcheproſchenju cžnicž móz.

Sakſke knježerſtvo, kotrej je hižom tejk ſeleſnizow w Sakſkej kipiło, chze nětko tež tón kruh draždžansko-barlinskeje ſeleſnizy ku-picž, kotrejž hacž na pruske mięsy dožaha. Pruske knježerſtvo pſchecžiwo temu ničo nima a je wjeſtch Bismarck praſik, ſo je jemu wſcho jene, pod tajkim knježtowm tale ſeleſniza ſteji.

W draždžanskej filiali weimarskeho banka wondano pytnychu, ſo je jim nechtón ſa 14,000 markow wſchelakich akzijow a druhich pjenježnych papjerow kranyl. Woni teho dla tajke paduchſtvo poliziji a tež wſhem bankam w kraju a wukraju k naſwiedzenju daču. Duž tež doſho njeſrajeſche, ſo ſ Chemniča a Lipſka po-wjescz pſchindže, ſo je tam jena woſebuji ſwoblekana knjeni tajke papjery na pjeniesy pſcheměnjalā. Po podrobnym wopisjanju teje ſameje ſdaſche ſo wěſte bycz, ſo je to mandželska jeneho ſastojniſa ſpomnjeneje filiale byla. Po tajkim polizija doſho nječzakaſche, ale ſo do jeho wobhdenja poda, ſo by tam ſa tymi pjeniesami pytała. Tola wo iſtwje a w komorach ničo namakacž niemójeſche, hacž na poſledku w pinzy 13,000 markow wury a na poſcze w listach, k wotpoſkłanju tam wotedatych, 1200 ſaſlapny, tak ſo je filiala weimarskeho banka jenož něhdže 300 markow ſchłodowała. Teju pa-duſchneju mandželskej ſu paſ do jaſtwa wotwiedli.

Město Lipſk chze dla wuwiedzenja wſchelakich wulkih twarbow ſ nowa 9 millionow markow (hrivnow) požcžicž, tak ſo je wone ſa poſlenje 25 lét na 21 millionow markow napožcžilo.

Regiment gardjiſhnych, kotrej w Draždžanach a Pirnje ſteji, je ſo tam hakle ſchtvórtk 21. ſeptembra ſ manövrow wróžiſ, do-kež na domoipucžu žaných ſeleſnizow wužil njeje. Teho runja je ſo artilleria tež hakle w ſańdžených dñiach wróžiſta.

Druha ſakſka krajna synoda ſo 2. oktobra w Draždžanach ſa-počnje. Najprjódzy ſo jej nowe zivilnoſtawſte ſakonje k pſchipo-ſnacžu pſchedpołoža, dale jej knježerſtvo wſchelake namjetu, ſdu duchownych naſtupaze, k wuradžowanju pſchepoda a hevak budže ſo hiſhče wo wſchelake ſwonkue a ſmutskue naležnoſcze zyrkwe jednacž.

Draždžanski ryčuň ſ Polenz a jeho expedient Spörlin ſtaj dla faſchowanja liſežinow (Urkunden) kóždy k 1000 markam ſchtraſy wotbuženaj a prěnſhi wſche teho hiſhčeje k bnežacznemu jaſtwa.

We Wurzenje je wondano Biehwegez dwělētny hólcež, jak bě jeho macž plokarſju, hdzej ſchaty plokaſche, na khwili wopuſh-čiſla, do ſotla, warjazeje wodž połueho, panył a ſo tak woparił, ſo dyrbjesch ſa někotre hodžimy pod žaſhnymi boſoſzemii wumrjecž.

S Barlina pižaja, ſo je tam rufski wjetli knjas (khézorſki prynz) Miklawſch pſchijel, ſo by ſo na wſchelakich pruskih manöv-rach jako pſchihladowar wobdželiſ.

Němski khézor je pſchi ſkładnoſcji ſwojego pſchepowanja w Sakſkej někotrym ſastojniſam pſchi ſeleſnizach wokoło Lipſka pěkne dary wudželiſ. Tak doſta inspektor Winkler ſloty, ſ dejmantami wuſadženym pjerſhjeń, inspektor ſ Branderſtein jenu tajku jehlu, lokomotivwodžer Zetlch ſloty cžaſnik ſe ſlotym rječaſkom, a wysch-ſki ſchafnař Menda tež ſloty cžaſnik.

So je ſo khézor w naſtupanju ſakſkeho wójſka jara khwalobnje wuprajil, to ſumy hižom w ſwojim cžaſtu powiedali, ale tež wſchelazy zuſokrajni offizierojo ſu w tajkim napohladze ſ khwalbu

na skutkowanie szaffskich wojskow spominali. — S manövrami kotreż ho we wokolnoścji Danziga (Gdańska) wotdżerżachu, su stajnych deszczów dla do czaşa lastacż dyrbjeli a wojazy su ho do swoich garnisonow wróciłi.

Stronoscz wjecha Bismarka je ho jara porjedziła, tola ho wón prjedy do Barlina niewróci, hacż ho pruski szem niesapocżnie.

Awstria. W Schrowatskej a Sławonskej je netko 50,084 człowiekow, kotiż su tam s Bośnię a Herzegovinę pshed Turkami czełki. Czi, kiż ubi swoju czelnu potriebu sażkuječi njemóža, dostanu na dżen 20 nowych pjeniejkow s krajuje kaſy.

Kheżor Franz Josef je ho Szedmihródskeje na swoj hród Gödöllő (we Wuheriskej) wrócił a tam piecza se swojej swójbu hacż do hód wostanie.

Jendżelska. W tutym kraju ho pshcezo hiszceze shromadżisny dżerża, w kotrych ho niespokojnosć nad Turkami a nad tym wuprapi, so njetčijsche jendżelske ministerstwo s Turkami pshcęzelność dżerzi. — Niedušchi minister Gladstone je w tajkim nastupanju knižku wudak, wot kotrej je ho, hacż runje 15 nbl. khoschtuje, sa tsi dñi 40,000 exemplarow pshedało.

Sekretarj jendżelskeho požlanstwa w Konstantinoplu s imienom Baring, kiż je po Bolharskej wokoło pucżował, je swoju rošprawu w jendżelskich nowinach wosjewil. Wón praji, so su Turkijo w Bataku a wokolnoścji s najmniejsha 12,000 bolharskich wobydlerow skoncowali a tam 58 wżow spalili.

Rušowska. Jako móndano Ignatjew, russki požlanz w Konstantinoplu, s Moskwą do Odesy jędżesche, bęsche ho wjele tħaż (tawixi) ludzi na dwornijszczu shromadžilo, kiż wołachu „kumiercz Turkam!” Tójszto wożebnych knjenjow jemu rjenje wuschiwanu khorhoj pshepoda.

Generalej Černjajewej su rjanu polnu zyrkej do Sserbije požkali, so by w niej prjedż wójsta Božu klužbu wotdżerżowacż dał. — Darh ja Sserbow ho pshcezo hiszceze jara bohacze dawaja a wschednje zyke czrijdy muži do Sserbije wotjedža. S najwjetšha su to wuskużeni wojazy, tola je bjes nimi też wjele młodych, mjenje a bōle bohatych ludzi.

Trosktne dowrjenje.

Kiż scje frudni, setrəwaječe
Horze kħiġi s wocżom fej;
Trosktne spewy faspewaječe
Wo dobrocze wotzowskej.
Hodż pshes puſčim naš wjedże,
Wopuſčicż naš tola njeb'dże:
Pshes kħiżiż, horjo, hubjenstro
A njebju džeja kħeſejenjo.

Njepłacż, lubi kħeſeċċijano,
Runje nufa, kħudoba
S tobu stawa wschednje rano —
Do kożja cze pshewodža;
Njepłacż, Bóh je hiszceze żiwn,
Ukj taħ kħiġi, dobrocziw,
Na tebje tón saweċże
Njehabudż w kħudobje.

Njepłacż, hdbż je nam woda
Pola, luki, twarjenja
Sahubila — so je schkoda,
Nufa waſha pshiemerha;
Njepłacż! Bóh, kiż wżho dawa,
Ma we swojej stworbje prawa

Bracż a dacż; duż njeplacż, wón waſ ſažo żohnuje.

Njepłacż, kiż scje wj lēta
Bisħes wohēn wżho shubili:
Wóħi wam budże pomoż, kħwěza
W staroſčitwej cżemnoſči.
Kożda rana, kiż won bije,
W jeho hojerini sajjie;
Wón tón dobry lēkat je,
Ma njeho ho wobrocżże.

Sħyrotka, kiż kħiġi roniſħ
Tam na rowje starsheju,
Njepłacż, ty też bōrxi ġħoniſħ
Wotznu kħiġiġi dobrotu.
Ssamalukta njejji w kħwecċi,
Għaj, naſħi kħożni — psheczel dżecċi —
Lebje kaž macż lubuje,
Pshed schkodn cże swarnu.

Ni, wj lubi, njeplakajċe,
Troſchtujęze ho we Bosy,
K njebju horje pohladajċe,
Bo kħwili tam pshid nim kħmi.
Tam, hħażż żana frudżba njeje,
Tam wżho horje swoj konz smieje,
Tam mi njeċċe żonim,
Czeħho dla tu plakam.

Duż tu Boħa kħvalicż ġħzem, sħemm
Bissi też kħudżi, hubjemi;
Bo ċerpjenjach my budżem
Pshid nim wħċaq tam wieħseli,
Hodżż tam njeb'dżem wjaz pħakacż,
Alli s-wieħelocżu skafacż;
Tam pshed thronom jehnjeċċa
Spewam haleluja.

Z. H.

Ze Serbow.

S ham tħo het manfseho Bidawa. Póndżelu 18. septembra wjedżor wokoło 11 hodżinow wohēn w domje tudomneho murerja Schmidta wudħri a jón s-wieħħiha saħubi. Majprjedj je ho na kubi palież pocżalo a njeje snate, taħ je wohēn nafta. —

S Buduċċina 18. sept. Djeħlażer Schöps s-Neu-Ehrenberga, kotryż bęsche pshid tħarrbie tudomneje noweje kaferni na dżelle, pshes to s-njebożu pshittidże, so jemu se schtworteho poškhoda jedyn 10 puntow eżżej żeleşni rjeċjas na hlowu pany a jeho taħ kħoħi, so dyrbjachu jeho do mēsħċeċ-żannej hojje dowjescż.

— W Draždżanach bu jańdżenu njedżelu w kħiżnej zyrki serbska Boža klužba ja tamniżiħi a wokolniħi Sserbow wotdżerżana. Prēdowanje dżerżesche f. farar Jäkel a s-Huški a spowiednu rreż f. farar J. misch s-Hodżjija. Spowiedniħi ludzi bęsche 344 a to 169 muſki a 175 žonniſki. Knies Kantor Pjekar f-Buduċċina bixxgle hrajesche a spew wodżesche. L-ettušha schtworta draždżanska serbska Boža klužba smieje ho druhu njedżelu adventa, jaħo 10. decembra.

— Sa serbiski katolikow w Draždżanach a wokolnoścji budże juttej njeħħi njeħħi 24. septembra wot f. fararja Hornika s-Buduċċina serbska Boža klužba w draždżanskiej katolskej dwórskiej zyrki wotdżerżana.

Z Radworja. (Kath. Bos.) Nasħi fariski dom Boži, kotryż so po namjetowanju njebo knieza fararja S. Nowaka krótka pshed iħo smiċċu wobnowjecz a porjedżecz zapocżinashe, je netko pod staroſčitwym wjedżenjom netċiżiżho knieza fararja taħ derje wu-

debjeny, kaž ſo to hodžesche. Ponowjenjo wucžini 4500 hriwnow (markow), nimale nahromadžihu ſo pjenjezby z dobrowólnych darow. Za wołtarź ſ. Boſčija bu chle nowy wołtarjowy wobrasz molowany, wſchelake nowe cyrkwinſte drasty, 6 nowych khorhoji, nowy kſchi-žowy pucž a druhe k wudebjenju Božoho domu nuzne węcy buchu wobstarane a to wſcho bu z dobrowólnych darow zapłacżene. Je to znamio dobroho cyrkwinſkoho ducha, kiž w naſzej woſadze knieži. Tež druhe czežke wudawki potrjechichu ju w poslenich lětžesatkaſach, nowa fara bu twarjena a druhe twarjenja na farje buchu pſche-twarjene. W lęcje 1874 bu nowa, rjana wucženja, kiž z pód-lanskim twarjeniam na 30,000 hriwnow pſchinidže, dokonjana.

S Hodžija. S radoſežu móženym roſprawu dacž wo žadnym wožebnym ſwiedzenju, kiž je ſo w kóžnym naſtupanju jara derje, haj kraſnje poradžiſ, wo woſo mſto w lětnym jubelskim ſwiedzenju hodžijskeje z yrkwe. Wón ſo, kaž naſhi czitarjo hižom wiedža, pónđelu 11. septembra wotdžerža. S dypkom rano woſmich ſtejſe na farſkej ſuzy wulkı nahladny czah, wobſtejazy ſe wſchelak ſyrekwiných, gmeinſkich a ſchulſkich prjódſtejerow, ſ do-roſzeneje žonskeje młodoſcze, ſe ſchulſkich holežkow a ſ mandželskich hospoſow, ſ muſkeje młodoſcze, ſe ſchulſkich hózow a ſ hospodarjow zykleje woſady. Tutón czah běchu po tuthch wotdželeniach rjenje ſradowali knieža: kubler Jakub Šönig ſ Myschez, ſahrodnik Haſla ſ Hornjego Hunjowa, mihn-wobſedžer Čžornak ſ Darina, mi-čezny kubler Khróstak ſ Spytez a kubler Kſchizank ſ Prahi. Tutón czah poda ſo pod poſawnowymi ſytkami kherluſcha „Budž cjeſcz a khrasba wjer'schnemu“ ſe ſmahowazym khorhojemi do farſkeho dwora, ſo by czeſných hoſci, na farje ſhromadžených, do ſwojego rjaju wſaſ. Běchu pak to knieža wſchichſi koniſtori-alny radžiczel Dr. Jenež ſ Draždžan jako ſaſtupjev evangeliſko-lutherſkeho krajneho koniſtorſta, zyrfwin rydžiczel Lic. Schmidt ſ Budyschina, ſuperintendent M. Žchucka ſ Bifkopiz a 27 du-chownych. Tuthch hoſci ſ kóždeje ſtrony jedyn zyrfwinſki abo gmeinſki prjódſtejer k zyrfwi horje pſchewodžesche.

S ſwiedzeniſki czah mięſeſche na ſwojim pucžu ſchthri czežne wrota pſchekrocziez, wot kótrychž mięjacu kóžde ſwoje napiſmo a to a) pſchi nutſhodže ſ farſkeho dwora: „Pójmy na Knjezowu horu do domu naſeho Boha!“, b) pſched měſtnom w bliſkoſezi zyrfwe: „Wyskajće temu Knjezej wſitkón swět!“, c) pſchi ker-chowowych wrotach: „Přikhadžejće před Jeho wobličo ze zrado-wanjom!“ a d) pſched zyrfwinymi wulkimi durjemi: ſlužće temu Knjezej z wjeselom!“ — Wſchitke tele napiſma běchu tež w němſkej ryczi pſchewodate. — Woſebje rjane běchu te pod b) naſpomnijene wrota, po podobnoſci wulkich dobyčerſkich wrotow pſches maſchinny-twarjerja k. Jakuba ſ Hodžija jara wustoſnje wudželane. Tež wſchě druhe nutſhody na kerchow a do zyrfwe mięjacu ſwoje czežne wrota. ſTe naſpchecza khlamańje k. Mroſa ſtejaze mięjacu napiſmo: „Česc budž Bohu we wysokosci!“

Jara kraſnje bě zyrfke ſnitska wupyschena a bě ſo to pod njeſprózniwym a jara wustoſnym, wjazy dñjow trajazym naſe-dowanjom a roſkaſowanjom k. rycerſkublerja ſ Damińiž nad Čjer-wjenym Noſlizami dokonjalo. S wſhokoſeze wołtarja, kótryž bě ſche ſ wubranym roſtlinami ſ roſtlinarnje runje pomjenowaneho knieſa woſbadžany, ſo pletwa na wſchě ſtrony wupſchestrjechu. Na běle ſeženy pſchi wołtarju běchu ſchrékowe haſky pſchewinjene, kótrež pěkný napohlad dawachu. S kupole kłowneho wjelba po waſhnu baldachina pletwa nad rjantym křónſkim ſwěčnikom wſachu, kótryž ma ſačjanſke napiſmo: „Christus est vera lux, quae illuminat omnem hominem (Khrystus je werna ſwěza, kiž wobſweli zyłeho

człowjeka)“ a ſo ſe ſtołpami, zyrfwinu wjelb džeržazym, ſjeno-čachu. Dolhe khoru běchu na hornym a delnym wobłuku ſ liſežo-wymi pletwami wobrubjene. Kycerſkublerſki ſožony khor běſche ſe ſchrékowymi pletwami a la gręque debjeny; wſche njeho pſchi piſchezelazym khorje ſtejachu ſe ſelenych prutow twarjene wažne lětne licžby 1076—1876. Na kletzy, ſ pſchihodnej pſchu wuſnamienjenej wiđzachu w ſlotu piſhuije licžbu „800“, a na bělém atlaſu ſe ſlotom wuſchiwanie ſłowa: „Knježe, zdžerž nam twoje ſłowo!“ Hodžekuli běſche ſo někaf pſchihoduje pſchha ſ wěnzuw atd. pſchi-činiž hodžka, tam tež běſche ſo to ſtaſo.

Pſchepjelneny Boži dom ſa wſchě te czrjódy, kiž běchu tu pſchishe, ruma doſež njeſkiežesche. Kraſne ſwiedzeniſke ſpěw ſtejſe knieſ farar ſ Dom a ſch ſ. Noſacžiz woſebnie ſa naſch ſwiedzeni pěſniſ. — Tiſi prijedawſche ſobuſtaru jubelskeje woſady, knieža fararjo Ráda ſ Varta, Dr. Kalič ſ Horneho Wniesda a Jakub ſ Mieſhwacžidla džeržachu na kletzy, ſ kwětkami pſchuije wudebjeney mjes wołtarnym měſtom a dupu w ſwiedzeniſkej ſahorjenosce ſtejne ſwiedzeniſke rycze; wurjadne rjane ſwiedzeniſke předowanje pak, do kotrehož běchu najwažniſche momenty ſe ſtawiſnow jubelskeje zytkuje ſapleſzene, mięſeſche naſch wuſhokoſeženym knieſ farat ſimiſh ſam ſ wulſeje kletti.

Dokelž bu nam k naſhemu wjeſelu ſlubjene, ſo ſo wſchě pſchi tutym žadnym jubelskim ſwiedzenju džeržane rycze, modlitwy a předowanja k ſtajnemu wopomnječu wotcziſhe, tudy nadrobnje na nje njeſpomnimy, ale proſhymy jenož hiſheze dla dospołnoſeze, ſo by ſo poſběhazý teg ſwiedzeniſkeho ſpěwa, pěſinjeneho wot jeneho ſyna naſheje woſady, knieſa wſchisheho ſeminarskeho wuežerja Fiedlerja w Budyschinje tam tež ſobu wotcziſheſak. Tutón ſwiedzeniſki ſpěw bu wot naſheho ſpěwanskeho towarzystwa pod na-wjedowanjom knieſa kantora Viſčki jara wustoſnje ſpěwany. Wołtarſka liturgija bu pſched ſwiedzeniſki ryczeni wot naſheho knieſa kapłana Voigt a po nim wot jeho knieſa ſyna, kapłana w Keltz, ſpěwana.

(Skóřeženje.)

S Kotez. Kaž ſkylſhimi, je k. kandidat duchownſtwia Garbar ſ Minakala ſa tudomneho fararja deſignirowany.

Z Kalcic. (Kath. Poſ.) Schwórk wječor bu naſha wjes pſchez woſebite zwarnowanjo Bože pſched zatraſhnym nježbožom zaſitana. Na najſtraſhniſhim mięſeſe cykleje wſy (mięz Čžornakem a Kubankec dworom) běſche złostna ruka do drjewjenca woheń za-łozika. 3/49 hodž. bu naſtawach woheń wot jeneje džowki pytujeny a z Bożej pomocu, dokelž běſche tu hnydom poweč, tež zaſ poduſcheny. Bóh wě, kajke nježbožo běſche moſhlo naſtač, dokelž runje na tymi mięſeſe tak rjec jene kublo ſo druhoſho džerži. — Schtowrk na ranjo běſche w Komorowje wulkı woheń, hdžež ſo 8 eziſlow ſpali. Dokelž bě tež tam założene, khwatamy to k wjedzenju czinicž, zo bychu ſo wſchudžom pſched tymi złostnikami na ſedžu brali, a woſebje w noč ſražili. Zda ſo, zo po ſerbſkim kraju cykle towarzystwo taſkich złostnikow woſoko czaha, kotsiž ſebi ze ſtraſhnuho nježboža ſwojich ſobuſtowiekow wjeſelo czinja. Hdžež budža ſo wſchitey prćowacž, traž ſo nam radži jich žadlawym njeſtukam kone czinicž.

J. S.

— Z Kamjenica piſaja wot 19. septembra w tymle naſtupanju: Kaž ſmy ſ dobreho žórka zbonili, je ſo prćowanijsi knieža žan-darma Patoki ſ Woſlinka radžilo, teho čžowjeka, kótryž 13. septembra wječor we 8 hodžinach drjewjenc kublerja Čžornaka za-palič ſytaſche, wuſledžicž. Je to w Kalcicach ſlužacy wotvočiſt Polk. Wón bu w noč k 19. septembru do jaſtwa kamjeničansleho ſudniſtwia wotwiedzeny.

Z K u l o w a. (Kath. Pos.) Nasch kulowiski Boži dom je nowu dybu dóstak: dwé rjanej czerwnej khorhoji ze 4 swiecžatami śledowachych świątych: Józefa, Hawschyna, Schęzepana a Lawrjenca. A nimaj su woprowali njeboh kuježna Hanža Hawschec z Dubrjenka 25 toleř a někotři dobročerjo 9 toleř. Tež za našich jutro wownych kschizerjow su 6 nowe khorhoje wobstarane, kaž tež dwé mjeniszech khorhoji za kulowiske kuježny, kž pſchi processionach swjateje Mariiny wobraž njeju. Tele 8 khorhoje za kschizerjow a kuježny wudželaju so w Neisse wot žoninoho towarzstwa k wudebjenju cyrkwojow (Paramentenverein) a budža, kaž tej horjeka spomnijenej dwé khorhoji, 40 toleř placíz; nadžijam so paf, zo dar-niwoz ſatſkeje wosady pjenježne wuklady k wudýbjenjn Božoho domu z luboſeže k Bohu radu woprowacž budž. — Pſchez staročiwoz naſchoho kujeza kaplana Pětra Lipicža je w našim Božim domje pſchi kapali nowy czaſnik, tak imjenowany regulator, za 21 toleř, pójmieneny. Tajki czaſnik bě nuznje trěbne a žadaſche so ze všech stronow, zo bydu ſo kemiſhe, w ſcěze kaž w zymje, stajne w prawym czaſu zapocžinale.

Nowische wojske powjeſče.

Pſches to, so je ſ Konſtantinopla turkowſkemu wójsku ſakaſane, hacž na dalsche pſcheziwo ſſerbam wojowacž, je ſerbſki vjeřich Milan tež ſwojim wojakam pſchikafal, mér djeržecž. A jeli dyrhjalo trjeba bydž, so by jena ſtrona ſ nowa wojowanje ſapocžecž měla, dha je wucžinjene, so to dženj předy ſwojemu pſcheziwnitek k wjedženju da.

Š Dubrownika (Ragusy) piſaja wot 20. septembra: Turkowſki general Derwiſch-paſcha, kotrež chyzsche do czornohórſkeho kraja marſchirowacž a tam Czornohórzow pſchepanycž, njeje dale hacž k Piperam pſchischoł. Se 7000 mužem rěku Moracžu pſchekročiwschi, wón na 3000 Czornohórzow storeži. Jako jeho wojazy pſched tuthymi, kotsiž jich hnydom ſe wſche khorloſću nadpanychu, zofacž pocžachu, dasche Derwiſch-paſcha ſam do ſvojich ludži ſ kanonami tſelecž, so bydu ſtejo woftali. Ale cžim bole cži czeſtachu a to pſches rěku Moracžu. Derwiſch-paſcha je 1500 muži ſhubil a wjetſhi džel tych ſamych je ſo w Moracži tepil.

P r i l o p k.

* Š Ežena piſaja: Tudy je wondano kruch dróhi ſapanýlo a je pſches to wulka džera naſtała. Jako ſo ſapanjenje ſta, runje jedyn wós pſches tón kruch jědžesche, tak ſo ſo tam ſ konjomaj dele ſuže. Tola ſo žana ſchfoda ſtała njeje. Sa to ſu bliſte domy, hacž pod kotrež kwečanža w ſeui dožaha, mjenje a bole wobſchfodžene. Tajke pſchepadujenje je ſo najkerje teho dla ſtało, dokelž ſu tam w předawſkich czaſbach podkopki byli.

* Nad lehwoſom, kotrež dželba ruſteho wójſka bliſko Bělan mějſche, ſo pſched někotrymi njeđeželni ſurowe njewjedro roſrafy. Pſchi tym bu ſydom muži wot blyſka ſaražených a něhdže ſchěſčižebat lóžo a czežo wobſchfodžených.

* Na dwórniszechzo w Hajnawje (w Schlesynſkej) běchu 13. septembra 25 mlodych trafehnſkých koni pſchivjeſli a je tam ſ wosow puſčejili. Jako woni hiſceže na dwórniszechzu ſtejachu, ſo dwaj konj ſploſhifchtaj a po želesniſu přecž czerjeſchtaj, a wſchitke druhe ſa nimi. Woni tež želesniſu předy njewopuschczichu, hacž jich pola Thomaſwalda jedyn cžah njeſetka, kotrež dweju pſchejdž. Žedyn je ſ jeneho moſta dele ſkočiſt a ſo ſaraſyl, ſchěſnacžoch ſu bórfy ſažo ſlojili, ale ſchěſzoch naſajtra hiſceže njeſejachu.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Schto dha ſo taſ wužměwkujeſch?

Mots Tunka. Mo ja ſebi taſ pomyslích, kaž ſu někotre holžy tola taſ měnijate.

H. D. Ale we cžim dha?

M. T. W luboſeži. Hlaj, jako ja wondano pſches Duwor jědžech, pſchejdžech tam dweju, kž njeje njeſpoſnaſchtaj, ale ja jeju ſpoſinach. A wona bě ſchwaleža a njebe to jeje prawy luby, ſo ktrymž ſo wjedžesche. A jako jemu to powjedach, dha tón rjekm: dha ja jako czežla z wjeſeſoſču nětko mój hěbl ſhuwam, jo ſyňtu mjeru wotbył. A wón nětko niežo wjaz wo njej wjedžecž nochže.

H. D. Haj wſchaf, tak ſo tym holcžkam dže, hdyž ſebi druheho pytaja — pſchi měžacžku.

Cyrkwinske powjeſče.

K ſchězeni:

Pětrowſka zyrkej: Ernst Max, Žana Korle ſarnapa, měſchějana a ſchězna ſ.

Michałſka zyrkej: Maria Hilžbjet, n. dž. pod hrodem. — Žana ſedwiga, Ž. E. Antonia Geldnera, murjerja pod hrodom, dž. — Žan Bohuwer, Žana Michalſta, khežfarja na Židowje, ſ. — Jurij Ludwig, Korle Augusta Žryneže, korbarja na Židowje, ſ. — Vjedrich August, Žana Augusta ſarnapa, khežfarja na Židowje, ſ. — Maria Augusta, Jurja Gustava Žakuba, kublerja na Židowje, dž. — Helena Frieda, Korle Richarda Ulbrichta, ökonomia we Wurzach, dž. — Wilem Ota Vemo, Hendricha Roberta Ženiga, kamenjoziszechjerja pod hrodom, ſ. — Maria Augusta, Ernstia Wilema Vücki, tublerja na Židowje, dž. — Augusta Helena Emma, Žana Wiežasa, khežerja pod hrodom, dž. — Max Klemeus, n. ſ. w Libochowje. — Žan August, Žana Augusta Žietſki, kamenjenjerja na Židowje, ſ. — Maria Žauža, Korle Augusta Reumania, wobydlerja na Židowje, dž.

Katholíſka cyrkej: Franz Ludwig, Jurja Bohuvera Šarenka, wojnarja a khežerja na Židowje, ſ. — Hermann Pawol Hendrich, Pětra Adolfa Augusta Žobraka, ſeble, ſ.

Semrjecži:

Džen 31. augusta: Jan Běbrach, wumjeſtar w ſuňeſzach, 71 l. 3 m. 5 d. — 1. ſeptember: Amalia Augusta Hilžbjet, Žana Augusta Panacha, wobſyduho měſchějana a konditarja, dž., 5 m. — 6. Jakub Rycharz, wumjeſtar w Nowych Bobolzach, 76 l. — 6. Žana Madlena rodž. Wiežasez, njebo Žana Bohuvera Wiežasa, měſchějana a tublerja, wudowa, 52 l. 7 m. — 7. Žana rodž. Skopez, Handrija Nowaka, wobydlerja, mandželska, 74 l. 6 m. — Jan Ernst, Korle Augusta Žāmela, khežfarja w Brězovje, ſ. 3 m. 3 d. — 10. Žana rodž. Janez, Žana Korle Žohny, khežerja a wſti na Židowje, mandželska 33 l. 8 m. — Jan Bohuver Wünscha, wumjeſtar w Želanach, 65 l. 8 m. 5 d. — 11. Maria Augusta, Handrija Bohuvera Pjetſki, ſahrodnita w Žyžegach, dž., 7 m. mjenje 5 d. — 14. Handrij Neitsch, wobydler w Běležzach, 74 l. 11 m.

Ęzáhi po želešniz.

Se Shorjelza do Draždžan.

Wotjedz se Shorjelza	1 ₄₀	3 ₀	5 ₂₆	7 ₅₅	11 ₁₅	2 ₄₅	5 ₁₅	7 ₁₅	10 ₂₈
Lubija	2 ₅	3 ₃₅	6 ₅	8 ₄₀	12 ₅	3 ₃₅	5 ₅₀	8 ₀	11 ₅
Budyschina	2 ₃₅	4 ₅	6 ₄₅	9 ₁₅	12 ₄₀	4 ₁₀	6 ₃₀	8 ₄₀	—
Biskopiz	spěšnij cijah	4 ₃₀	7 ₂₀	9 ₅₀	11 ₅	4 ₄₅	6 ₄₅	9 ₁₀	—
Radeberga	—	5 ₀	7 ₅₀	10 ₂₅	1 ₅₀	5 ₂₀	7 ₁₅	9 ₄₅	—
Pschijedz do Draždžan	3 ₄₅	5 ₂₅	8 ₂₀	10 ₅₀	2 ₁₅	5 ₄₅	7 ₄₀	10 ₁₀	—

S Draždžan do Shorjelza.

Wotjedz i Draždžan	—	6 ₂₀	9 ₁₅	12 ₁₀	3 ₄₀	5 ₀	8 ₀	11 ₁₅	12 ₂₇
Radeberga	—	7 ₅	9 ₃₅	12 ₄₅	4 ₁₅	5 ₃₅	8 ₃₀	11 ₄₅	sp. cijah
Biskopiz	—	7 ₄₀	10 ₃₀	1 ₂₀	4 ₄₅	6 ₁₅	9 ₅	12 ₂₀	—
Budyschina	—	8 ₁₀	11 ₅	2 ₉	5 ₂₀	6 ₅₀	9 ₄₅	12 ₅₅	1 ₄
Lubija	6 ₀	9 ₉	11 ₄₅	2 ₄₀	6 ₀	7 ₃₀	10 ₂₅	1 ₃₀	2 ₈
Pschijedz do Shorjelza	6 ₄₅	9 ₄₀	12 ₂₅	3 ₁₅	6 ₄₀	8 ₁₀	11 ₅	2 ₁₀	8

Ęzáhi hornuolužiskeje želešniz.

Kohlfurt	5 ₃₀	10 ₁₀	4 ₃₀	Gsokolza	10 ₂₄	4 ₁₀	8 ₁₀
Hörka	6 ₂₂	10 ₄₆	5 ₅	Nukow	10 ₄₂	4 ₃₁	8 ₁₀
Mitska	6 ₃₃	10 ₅₅	5 ₁₃	Witow	10 ₅₅	4 ₄₇	9 ₀
Mikow	6 ₄₉	11 ₇	5 ₂₄	Müdenberg	11 ₁₅	5 ₁₀	9 ₂₉
Wujesd	7 ₂₅	11 ₂₇	5 ₄₄	Mühland	5 ₄₅	11 ₃₅	5 ₂₈
Las	7 ₄₄	11 ₃₉	5 ₅₅	Wojscoki Witow	6 ₄	11 ₄₈	5 ₄₄
Wojerezy	8 ₁₀	12 ₂₃	6 ₁₃	Wojerezy	6 ₃₁	12 ₆	6 ₁₀
Wyżoki Witow	8 ₄₀	12 ₂₃	6 ₃₁	Las	6 ₅₃	—	6 ₂₈
Ruhland	9 ₁₅	12 ₃₅	6 ₄₃	Wujesd	7 ₁₆	12 ₃₂	6 ₄₂
Müdenberg	9 ₂₉	12 ₄₈	6 ₅₆	Mikow	7 ₄₄	—	7 ₅
Witow	9 ₄₈	1 ₆	7 ₁₄	Mitska	8 ₃	12 ₅₉	7 ₁₅
Nukow	10 ₂	1 ₁₉	7 ₂₇	Hörka	8 ₂₀	1 ₇	7 ₂₈

Witow je Elsterwerda, Nukow je Liebenwerda a Gsokolza je Falkenberg.

Na žitnej hasz 52.

H. Kayser

Na žitnej hasz 52.

porucza pschi potrjebje

najnowsche wotmijane nashynske a symske draštowe tkanin, barchenty, pelzowe poczehnenja, wobalne rubishečza, wolmijane rubishečza na hłownu we wulkim wubjerku.

Neschto jara placzisny hódne we

wolmijanhch a židžanhch repach, jaquetach a paletotach

wschéch tkaninow a barbow, ſa m ſa n y fabrikat, snath jako jara derje pſchijstejazy a po najnowshim waschnju. Tež ſo kózdy facon a muster w krótkim časzu po mérje ſhotuje.

H. Kayser,

fhonfekzionske a modotworowe fhlan.

Na žitnej hasy 52.

Na žitnej hasy 52.

Wo Paul Kneifelowej wložkowej tinturje.

Knjeſej P. Kneiſelej w Draždžanach. — Ta wot Waschnoscze wunamakana wložkowa tintura je mi wyrjadne ſlužby čimila. Hacž runje je wypadowanje wložow w naſtej ſwójbje herbske, je ſo tola po krótkim nałożowaniu nowy wložowy róst na dotal hołych městach ſaložil. Wam ſi tutym džak prajizy ſawostanu — Richard rycerz i Ense-Sachs, rycerzkubler, 21. haperleje 1876.

Hornju tež ſi lektáſkeje strony najlepje poruczeniu, absolutnie njeschťodnu tinturu ma jenož na pſchedan w Budyschinje Heinr. Jus. Linda w flakonach po 1, 2 a 3 markach.

Sahojenje ſleposcze, po najwěſcijsim, bjespolojnym a bjesoperiowanych. Wozjolekar Dr. K. Weller sen. w Draždžanach (Victoriastraße 4).

Telegraſki bureau w ſadnym twarjenju pôsta na bohatej hasz je kózdy džen wotewrjen wot rano 8 hacž wjeczor 9 hodžinow.

Placzisna žitow a produktow w Budyschinje.

16. septembra 1876.

Žitowy dowos:	4039 mēchow.	Na wikač		Na burſy	
		wot	hacž	wot	hacž
mēt.	np.	mēt.	np.	mēt.	np.
Pscheniza	50 filogramm	.	.	10	71
Rozla	=	=	.	9	49
Zeczimieni	=	=	.	7	97
Wowl	=	=	.	7	25
Hroch	=	=	.	11	11
Woka	=	=	.	—	—
Raps	=	=	.	—	—
Zahlk	=	=	.	12	—
Hejduschka	=	=	.	16	—
Berny	=	=	.	2	92
Butra	1	=	.	2	70
Syno	50	=	.	5	6

Kóz ſcheinu po 170 punt.: 19 markow 90 np. (6 tl. 19 nřl. — np.) hacž 20 mēt. 74 np. (6 tl. 27 nřl. 4 np.) — Kóz rožti po 160 puntach: 15 mēt. 18 np. (5 tl. 1 nřl. 8 np.) hacž 15 m. 69 np. (5 tl. 6 nřl. 9 np.) — Kóz jeczimienja po 140 puntach: 11 mēt. 15 np. (3 tl. 21 nřl. 5 np.) hacž 11 mēt. 87 np. (3 tl. 28 nřl. 7 np.) — Kóz wowlia po 100 puntach: 2 tl. 25 nřl. hacž 2 tl. 29 nřl. — np.; hroch: 3 tl. 21 nřl. 1 np. hacž 3 tl. 23 nřl. 6 np.; woka: — tl. — nřl. — np.; Zahlk: 4 tl. — nřl.: hejduschne kruhy: 5 tl. 10 nřl. — np.; berny: 29 nřl. 2 np.; butra: — tl. 27 nřl. hacž — tl. 29 nřl.; syno po 100 puntach: 1 tl. 20 nřl. — np. hacž 2 tl. — nřl. — np.

Hornje foſchle,
foſchle do dzěla,
nózne foſchle,
chemiſeth,
thornarje,
manscheth,
ſhlipſy a
fravaty
porucza najtunischo

Julius Langa

na lawſkich hrjebjach

ſ napschecza noweje měſčczanskeje ſchule.

Palenz!

Mój hižom dawnno jako wubjerny a čiſce ſiſodžazy

čiſtý palenz,

taž tež wſchile družinę dobrých palenzow ja ſi tutym knjeſam ratarjam a ſaſkopſchedawarijam poruczejo naſpominam a po najtunisich placzisnach pſchedawam.

Ernst Glien na žitnych wikač.

— Ledžboslemk —

taž tež kózdy ſtemk sahoju ja ſpěchne, wěſče a doſpoſtne.

Bičes 1000 sahojenych.

F. Grone w Ahauſ, Westphalen.

G. Joachim, Atelier ja ujebolosne sažadzowanje subow, operazije ſubowe, plombirowanie, czigzzenje, ſahnacze ſubnboleja atd., w Budyschinje, na ſmucknej lawſkej haſy 120 pola f. pjetarja Klingsta. A ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

A prijodksteazym termiſcham poruczam zokor zlyt a tolęzeny, roſyntki wilke a male, mandle ſłodke a hórke, ſaffran, gmyt, muſchtotowny kwet najlepſich a placzijny hódnich dobroſežow, thofei dobrý a ſylne ſłodzazy, punt 11 nſl. a drožcho.

Th. Grumbt
na ſmucknej lawſkej haſy.

Wypſchedawanie

dla ſastacza wikowanja

budże pola mie jenož hiſcheze krótki czas tracz a ho twory, kotrež ſu hiſcheze na ſtadze, jako: drastowe tkaniny, lazy, rubiſcheza, jaki, ſomoth, bibry, wóſkožukna atd. po hiſcheze bōle ponizennych placzisnach zyle tunje pschedawaja.

W thlamach ſo herbſki ryczi. —

W Budyschinje w septembri 1876.

Julius Geyer

na bohatej haſy 62.

Schtrumparſtwo

Otto Zwaar w hutrowej haſy

porucza wſchē do teho ſluſhaze twory, kaž tež derje ſrjadowanym ſkład

kuſiſtynych kwětkow

jakо njewjeſčinske, braſcze a kmótsjaze wěnzy, kmótsjaze a rekrutſke wonjeſchka a kwětki po jenotliwym a po duzentach, ſrudne wjerby, crucifixy, wěnzy atd.

Nowa! Tara ſajimawa! Nowa!

Öberlausitzer Volkskalender

na 1877.

Tuta protyka, $12\frac{1}{2}$ listna toſta ſ wobrasami ſa jenož 50 np., je runje wuſhla a je jej **nawěſhtnik** pschimodat. A dostačju pola kózdeho knihwjasarja, kaž tež pola wudawaria: Arthur Scholze na Goſchiz haſy (Goſchwiz) 700.

Škótny pólver ſ čerſtowych ſelow. Korneuburgski ſkótny pólver.

Pólver psche fölk. Pólver psche priptowanu proſzatow.

Lockwiſſki baſam. Biſchankowy ſałtowy pólver

porucza

hrodowska haptynka w Budyschinje.

Ratařſka ſchula w Budyschinje.

Nowy kurs ſapocžne ſo póndželu 23. oktobra t. l. Nowoſtupazny ſchulerjo dyrbja ſ najmjeſtſha 15 leti ſtari bycz. Pschivowjedzenja ſ ſtupienju njech ſo, jeli nětak móžno, hacž do 18. ſeptembra pola podpiſaneho (w ſtarym gymnaſiju na žitnych wiſach czo. 79) ſtanu.

Schulſki pjenjes ſa kózdy kurs wopſchija 20 markow, taſa ſa pschijecze nowych ſchulerjow 10 m.

W Budyschinje 20. julija 1876.

Direktia.
Brugger.

We wudawarni Serb. Nowin ſu ſa 50 np. dostačz **Khěrlusche a ſpěv** wot Pětra Mlónka. Tſeezi ſeſhniček.

Prěni a drugi ſeſhniček ſtaj tam tež na pschedan.

Želeſniczne ſchěny

wſchē dohoſcžow ſ twarbam po najtunisnich placzisnach poruczataj

bratraj **Joachimthal**
w Seydlerez khezi bliſko theatra.

Ležomnoſeže

wſchēch družinow horjebjerje ſ knipjenju, pschedacžu abo pschemenjenju, kaž tež ſ napíſanju knipujich liſtow, najeſtſkich piſmow a dolžnych wopiſmow porucza ſo

Robert Thronicker,
agent w Rakezach.

Wuſhnenja kaž tež diſmembrazije atd., wot pruhowaneho geometra Krauze po prijodkpiſanej taſh, a we woſebivych paſach, tež po ponizenej placzijne, ſpeſchnje a ſwědominije ſo wobſtaraja.

Zadania njech ſo piſhne abo ertnje pschedadža w Budyschinje na horječeſtej haſy czo. 533 po 1 ſchode pola knjeſa Steuricha.

W Budyschinje w septembri 1876.

W Hodžiſu pola kantora Lischki a w Budyschinje we wudawarni Serb. Nowin je ſa 40 np. dostačz:

A ſtawisnam

Hodžija a hodžiſkeje woſadny

Šwiedzenſti dar ſ 800letnemu jaſo-ženſkemu jubileju hodžiſkeje zyrkwe 11. ſeptembra 1876. — Wudate wot P. Lischki, kantora.

Pschiſ pomjenje. Ta ſama knižka je tam tež w němſkej ryczi dostačz.

Wote miye porucza ſo moj

trieur,

kotryž kózde zuſe a ſchłodne ſornjeſchka ſ wuſhneho ſta ſyle czigzje wotſtroni, ſ dobročiweniu nałožowanju.

P. Domaschka,
mlynk-wobſchedžer w ſsulſchezach.
NB. Na njeſtſche dželby móže kózdy dočzatačz.

Jeneho wuežomnika
ſa moje ſeſhne a krótkotworowe klamy
pytam **Bernhard Fischer.**

Haufer hosczenzaſtwo

348 49 na mjaſowym torhoschcu 348 49

zwoje wobnowjene pſchebytki czescezemny tuđomnym, kaž tež wonkowſkim wopry-
towarjam najualežniſcho porucza.

Tež ſu w kózdym dzeńſkim čaſzu czople a ſymne jéđze, kaž tež
wubjerue piwa a wiua pſchi najfedzbiujiſhim požluženju t doſtaču.

S poezeſzowanjom

F. Haufa.

Hollandſki mlókowyj pólver.

Tutón, je starodawnych čaſzow dopokaſ-
ſam, s najlepſich ſelov a koriſenjow pſchi-
hotowanych pólver, po jenej abo po dwemaj
kózomaj wſchedniuje kruwom abo wołam na
prénju piwu naſypam, pſchiiporja wobżernoſež,
plodzi wjele mlóka a ſadžewa jeho woklju-
njenje. Pakzík placzi 40 ip. a je t doſtaču
w hrodowskej haptuzi w Budyschinje.

— Nowe połuvjerje —

porucza w tunach ja ſažopſchedawarjow w
nêtežiſchim čaſnu Carl Noack
w Budyschinje.

Kedžbu!

Zutje njeđzeln kolbaſywukulenje w
Bukezach. Mittag.

Mišionſki ſwiedžen

w Barcze

ſmeje ſo, dali Bóh na Michala, viatt
29. ſeptembra.

Pſchi ſerbiskej Božej ſkúzby, kotaž ſo
popołdnju w 2 hodžinomaj ſapocžnie, budže
t. farař Mróſak s Budęſez, pſchi němſkej
popołdnju w 4 hodžinach t. diakomus Míčka
s Kamjeńcu pređowac̄.

Pſchećzeljo mišionſta kaž wſchitzy ſa-
ſtojnſzy bratſia ſo t temu pſchepróſhuja.

w Barcze, 19 ſeptembra 1876.

Räda, farař.

Mišionſki ſwiedžen

w Małym Wielkowje, njeđzeln 24. ſeptbr.
— ſapocžatki Božej ſkúzby dopołdnja w
9 hodžinach.

We wudawańi Serbſkich Nowin ſu ja
wotpalenych w Niżej Wóz wotedali:

Njemjenowan: 3 m.; Kreczel ſe Sajdowa:
80 ip.; Albertowa ſ Zýbez: 50 ip.;
Kunathowa ſ Rodez: 50 ip.; M. R. ſ
Gnaſhez: 1 m. Wiſho do hromadny:
5 mk. 80 ip.

Bo dalsche darh w tajfim naſtupanju ſo
naležiſje proſhy.

Ja pak hžu nětk, moj luby Božo,
Tež ſe hylſami kwalicž eže,
Ty pytaſh uſche wérne ſpožo
Na waſchne, nam nětk njeſtate;
Tani junu, tam we Božim raju
Tani budžemny jo dopóſnač,
So hylſy tež ſwój wužitk maju,
A ſa nje Bohu kwalbu dac̄.

O derje nam, ſo tón troſcht mam̄y
We naſchej czeſkej ſrudobi,
So tebje ſažo namakaň
We njebju tam w tej ſbóžnoſeži.
Tani chzemy ſ nowa ſjednočeni
Czeſez, kwalbu Bohu ſaſpewac̄
A po tei ſrudžbe ſweſzeleni
Sso jemu wežnje džakowac̄.

Haj ſpodživne ſu twoje pucže,
To dopóſnač jow ujem'žemy;
Ty druhdy kroſtaſh jara kruče
Toh' pobožnob' dre najbóle.
My mam̄y pak to pſcheſwedočenje,
So kroſtanje nam nisne je,
A ſo ſo to, — moj Wózze — ženje
We žanyu hněwje njeſtanje.

Kak ſrudniſje tež eže woplaſuje
Ta duſha, tebi ſlubjena,
A ſ tym ſo jeno potroſtuje,
So w njebju ſaž eže namaka, —
Wot tam wón cži, ioh' lubowana,
Te troſchtne ſłowa pſchiwoła:
„Tu w njebju njeje žaſoč žana“
„Prječ ſu wſchē moje boleňje“.

Duž nerudž ſo — o luba duſha —
Wiſhak ſnajech ſwojoh' ſbóžnika,
Kiz w prawym čaſzu kaž ſo kluſcha,
Wiſhē twoje hylſy ſetrewa.
Haj! njeſhub t Bohu doverenje,
„Schtož cžini Bóh, wiſho dobre je“.
Wón wiſhak pſches twoje ſamoženje
Eže ženje kroſtač njebudže.

Kak tež cži twoji lubowani,
Kiz rot twojeſho boka ſu,
Ssu byli jara naſtrózani
Hdyž tajku powjeſz doſtaču.
Bóh troſchtuj tež jich wſchitkif rjenje
S tym bojſkim troſchtom bohac̄e,
Kiz wóz tu — wjazh abo mjejuje —
Tón ſrudny podařek trjechit je.

Duž ſpi nětk, ſpi moj ſhyno derje
We twojeſhi ſparnej komorzy,
S tym troſchtujem ſo nětk ſterje,
Hdyž wěm, ſo we njebju ſy.
Ta twoja duſha wumóžena
Pſches krawu ſmijercz toh' ſbóžnika
Je nětk tom' ſtadlu pſchiwiedžena
Kiz w njebju wěžnju ſbóžnoſcž ma.

Haj, junu, ſnadž ſa krótke čaſhy
My pſchiwiedženy tež ſa tobu.
Hdžez budžemny eže widžicž ſažy
Niz jeno — kaž jow, — na khwili.
Né! junu tam we Božim raju
Tani ujeje žane dželenje.
Tani wiſhitke ſprawne duſche maju
Tu ſbóžnoſcž do wiſchē wěžnoſcze.

Jan Wiežas w ſſlonkezach.

Jena dójka

ſo ſa dobru ſdu ſa draždžansku ſtronu pyta.
Wot koho? to je ſhonicž we wudawańi
Serb. Nowin.

Dójka phiana.

Sa jene knjeſzto ſo jena mloda, hylſa,
woženjena dójka hac̄ do kónza ſeptembra
pyta. Šda wožebje wiſka. Wiſho dalsche
praji

Dr. Deutschmann
na mjaſowym torhoschcu 144.

Gustav Kapler, wučer,
Bertha Kaplerjowa rodž.
Šrotajec, mandželskaj.

Na Židowje 22. ſeptembra 1876.

Soc. Lus. Sor.

K swojemu, pónidzeli 25. ſeptembra
w Kamjeńcu wotdžeržomnemu nazym-
skemu konventej podpisane towarzſto
ſwoje česne ſobuſtawy, ſtarych knježich
a přeprouſuje.

Prénja ſkhađowanka wokoło 11 ho-
dzinow w restauracji „k złotemu jeleniej.“

Lužiske prědaſke towarzſto
w Lipsku.

Ed. Zimmerman, t. č. senior.

Paſma

ſuboſče na row ujebo

Jurja Mita

rodženeho w Kluſchu.

Spi derje ſhyno lubowani,
Ty luby ſhyno pſchiſhodny,
Kiz wumrzel ſy na twoje ranu,
Kiz dženž tſi njeđzle doſtač ſy —
Hdyž bě ty w ſkójim powołańju
We pólverniku w Hnaſhezy,
Hdžez na dželo bě ſchol na ranu,
Ton pólver nahle roſbuchny.

Haj, dopołdnja hdyž hwalicž věſche
Toh' druheho ſeptembra,
A ſažo hwalenje dželac̄ hylſche,
To wulke njeſvože ſo ſta,
So ty pſches Božje dopuſteženje
Bu jara czeſzy ranjem. —
Kak ſrudžichu ſo wiſhitzy rjenje,
Hdyž tajku powjeſz doſtaču.

Serbske Nowiny.

Štwarténa předpłata
we wudawarni 80 np.
a na němskich póstach
1 M., z přimješenjom do
domu 1 M. 15 np.
Kózde rísto placi 8 np.

Za nawěštki, kiž maja
so we wudawarni. Seri.
Nowin'na rózku zwon-
neje lawskeje hasy číslo
688 wotedać, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamołwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 40.

Sobotu, 30. septembra

1876.

R u a w j e d z e n j u.

Czi ſami czeſczeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow”, kotsiž chzedja ſa nje na ſchtwórtce ſchtwórtlěto 1876 do předka placicž, ujeh nětko 80 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow” wotedadža. Czi, kotsiž ſebi „Serbske Nowiny” psches poſt východnich dawaja, ujeh tola njeſapomnja, ſebi je tam bóry ſkafacž. Ma ſchtwórtlěto ſaplaci ſo ſa „Serbske Nowiny” na ſakſkich a pruſkich póstach, kaž tež w druhich krajach němſkeho khezorſtwa 1 marka a ſ pschi- njeſenjom do domu 1 marka 15 np.

Nedakzija.

W Budžinje 26. septembra 1876.

Jako Šerbja, kotsiž w tu khwiliu nimale wchitzy pod bronju ſteja, ſhonichu, pod kajfimi ujelepymi wuměnjenjemi je tukowſte knježerſtvo ſwoſniwe, mér ſežinicž, bu zyłe ſerbiske wójsko wot wulkeho hněwa ſapſchijate. A jo by wone ſultanej na to tajſe wotmoļovjenje dało, kajkehož je wón hódný, poſběhny ſerbiske wójsko ſwój hóž a wuwoła ſwojeho dotalneho wjeřcha Milana ſa ſerbiskeho krala.

S tým drje na měſče niežo dobyte njeje, poſchetož psches to, ſo je Milan ſa krala ſežinem, ſo ſſerbia powjetſhila njeje; tola pak ma njenko ſerbiskeho krala we wěstym naſtupanju wulku wažnoſcž. Poſchetož kaž něhduschi ſerbiszky kralojo Vožniju, Herzegowinu a druhe, nětko hiſcheze pod tukowſkim knježtviom ſtejaze ſerbiske kraje wobſedzichu, tak maja ſo po myſli kóždeho ſſerba tež nětko tele kraje ſ nowym ſerbiskim kralostvom ſjenocicž. A temu ſu w Konstantinoplu tež rucže roſhuiili a ſu na tajſe pocjūvanje ſerbiskeho wójska njemalo njemđri. A Madžaram, kiž ſerbiske njenko ani cžuež njemóža, ſo ta wěz tež ujelubi; poſchetož woni ſo hižom wježelachu, ſo budže ſerbiski kraj ſ nowa wot Turkow wobſadženy a ſo budža ſſerbia na kolenach wo hnadi proſhyež, a město teho woni ani najmjenšchu bojoſcž njepokaſuja a maja wysche teho hiſcheze tu khróboſcž, ſwojeho wjeřcha ſa krala wuwołacž. To Madžaro wotezakowali ujebechu a ſu teho dla cžim bóle miersaz.

Šak je ſo ſ wuwołanjom ſſerbskeho krala mělo, móžemy ſ telegrama ſpoſnačž, kotrež je general Černjajew Milanej poſklaſ. Won ma ſo tak:

„Teſho kralowskej majestosći w Belgradje. Za mějach hižom tu czeſcž, Waſtzej majestosći wo tym hnučn roſprawu dacž, kotrež je we wójsku naſtało, dokež ſu Waſ ſa krala wuwołali. Tuto hnuče bě tak ſylnie, ſo ſo podtidočicž njeda. Wežera je mi tež polkovnik (oberſt) Horwatoricž ſ navjedzenju dał, ſo je Waſ tež jeho diviſia ſa krala wuwołala. Tale powjescž po rucže po wſchém wójsku a w lehvje roſnjeſe. Ofiſierojo a wojoz̄ na to poſchihahcu, ſo budža tak doſho wojowarz, hacž ſu poſlenjeho njepſche- cžela ſ kraja wuhnali. Nasajtra rano poſchihahcu depuṭaziſe wote wſchitkých wójskowych wotdželenjow, tež wſchitzy ofiſierojo, kotsiž runje žanu ſlužbu cžinicž njetrjebachu, a to ſ Alezinza, Grebza,

Silgowa, Djuniſha, Gredetina, Lubescha, Deligrada, Bobowisza a dale wokolo poſchipoldni wojerszy a druhy duchowni ſ wokolnoſcze, wjedzeni wot protopreſbytera Iowanowicža.

General Proticž, w mjenje ſſerbskeho wójska ryžo, cžitasche ſlědowazu adrežu, kotrež mějeſte ſo poſdzischo na Waſchu majeſtoſcž poſklaſ: Wyžoli knjeze! Jako Ty ſwiatu takowſtu*) khorhoj poſběhny, ſapſchimy ju ſſerbiski lud w twjerdej wérje, ſo ju na bitwiſhczach ponjeſe we wojowanju ſa ſwobodni a ſlawu. To je ludowe žadanje a ſſerbia nochzedža hinač ſiwi bycž, khaba ſo ſu ſwobodni w ſwobodnym wótznym kraju. My tule khorhoj předy ſ ruci njepuſchczimy, hacž njeſſmy tule ſwobodni a ſlawu dobyli. W mjenje wótzneho kraja my — Dweji ſwěrni wojowarz — Tebe ſa ſſerbskeho krala proklamirujem. Sſlawa naſhemu kralej! My chzem, ſo by ſo na Twojej hlowje króna njewotniſhnych ſſerbskich kralow ſwěržila. W tutym mjenje chzem wojowacž do poſlenjeho muža. Tu maſch naſchu krej, naſche živjenje a wobſe- dzeniſtvo. Sſlawa naſhemu wyžokemu kralej Milanej Obrenowicžej I. (prěnjemu). Boh tón ſenjeſ njech nam pomha!

Na to ja (Černjajew) rjekných: Ludowy hlož je Boži hlož a mi niežo druhe wysche njewostanje, hacž ſ Wami ſjenocenj ſawoſacž: Sſlawa ſſerbskemu kralej Milanej Obrenowicžej! Sſlawa kralowej! Sſlawa ſſerbskemu kralowicžej (to je: kralowemu ſynej)! — Wójsko ſ njeſkončnym ſlawuwołanjom wotmoſwi a tak bu Milan Obrenowicž ſwiedzeniſh ſa krala proklamirowanym pod mjenom Milan Obrenowicž I. — Potom arzjmęſhnik horſiwi ryž džerjeſe. „Eže, Boha, khwaliſmy” ſo wuſpěwa a po Božej ſlužbje zyłe ſſerbiske wójsko nowemu kralej, kralowej a kralowicžej poſchihahſe. Wone poſchihahſe, ſo chze jich hacž do poſlenjeje kapki ſewě ſakitoracž poſchecžiwo wokolnynym a ſintſkym ſu ſwobodni wotmoſwi. Ženje njeje wjetſha radoſcž w ſſerbskim wójsku knježila, hacž poſchi wołanju: Sſlawa Milanej Obrenowicžej I., ſſerbskemu kralej!”

Schtož mér naſtupa, dha dženſa, hdjež tole piſam, wo nim wjele wjazh prajicž njemóžem, hacž ſu tydženja powjedali. Wo-

*) Takow rěla ta wjeſ, hdjež ſſerbia něhdje poſched pojezdjeſhacžimi ſetami ſ Turkami ſa ſwoju ſwobodu a ſamostatnoſcž wojowarz počzachu.

Reb.

łowanje bjes Sserbami a Turkami je drje t.č. tak saftalo, ale bjes ch i m ēr, s kotrehož ma potom hakle m ēr nastacž, hishcze wobšanknjeny njeje. Tola je možno, so ho to borsy stanje, dokelž s Konstantinopla pišaja, so je ho se stromy europskich wulkomóznařstwom 23. septembra sultanej rada s napominanjom dala, so by wšchak řkerje a lepje pschimér ſežiniš. Schtož pak postajenja nejtupa, pod kotrehož by ho potom ſamón m ēr wujednał, dha ſu ho wulkomóznař po namječe jendželskeho ministerſtwa pječza w tychle punktach ſjenocžili: 1) W naſtupanju Sserbije wostanje wſho tak, kaž je tam do wójny bylo. 2) Sserbſte knježerſtvo njetrjeba Turkam žane wojnske ſarunanje ſaplaczicž. 3) Sultan Boškarskej, Božniji a Herzegovinje pschiwoli, so ſmēdža tamniſchi wobydlerjo administratiue naležnoſcje ſami rjadowacž, to rěka, so dawki a daranja po ſwojej ſamnej myſli poſtaſia, so ſudn, zyrkuje a ſchule ſami wobſadžeja a te wychitoſcje, kotrež ſmeja to wobstaracž, ſebi ſami wuſwoleja. Tola wostanu woni poddanjo ſultana a maja tež jemu wěſty dawki placzicž.

Taj prěnjej dwaj punktaj njebudžetaj drje dale žanu wobčežnoſc činicž, ale tón ſtecž je tajki, so budže ho ſedy do ſutka ſtajicž dacž, jeli dyrbja wobydlerjo Boškarskeje, Božnije a Herzegoviny hishcze dlěhe poddanjo ſultana wostacž. Tam džé tež Turkojo bydla a czi ſebi ženje njebudža ſubiež dacž, so bychu kſchecžijenjo woſebne prawa měli. Tu žana druha pomoz njeje, hacž ta, so ho ſpomnjenym tjom krajam kſchecžijanszy knježerjo dadža, kotsiž wot turkowskeho ſultana w nicžim njewotwiſa a jemu jenož lětnjewěſty dawki dadža, kaž ſtaj to hacž dotal rumunſki a ſerbſki vječh cžinilkoj.

Wſchelake němske nowiny wſchelako wo Ružovskéj a jeje wotpoſladanjach w naſtupanju Turkowskeje powiedaja. Tak piſaja nowiny „Kölnische Zeitung“: Powieda ſo, so je ruſki wjeliki knjas naſlēdnik we Warschawje prajit: Ružovska by ſlóčz pschecživo ſebi ſamej wobeschka, hdyn by roſraženje europskeje Turkowskeje hishcze dale wotſtorcžicž chyka. Skladnoſcž k temu ſkoro lepicha bycž njemože. Psches wójnu ſe Sserbiju a Černohoru woſlabnena, w pjenježnych naležnoſczech ſkažena, bjes pomož w tychej Europje, by wona pschi prěním prañienju, kotrež ſo jej doſtanje, roſpanycž dyrbjaka. Jendželska žanu wójnu ſ Ružovskéj njeſapocžnie, dokelž ta ſa ſebje nicž dobycž nochze. Němska pak pschecživo Ružovskéj njebudž. Franzovska teho dla tež nicž ſapocžecž njemože a wſche teho franzowske wójko hishcze doſcž do rjedu ſtajene njeje. Italſka njebudž tež pschecživo wužwobodženju kſchecžijanow nicž cžinicž. Awſtria pak nicž cžinicž nježmě; pschetož to by lohka wěz byla, w Čechach, w Dalmaziji a priedawſchej wojerſkej hranizy ſtraſhnu revoluziju ſalozicž. A hewak wſchak ſo Awſtria hibnycž nježmě, dokelž to Němska njepſchida. Duž by ſo Turkowskej ſkerje a lepje wójna pschiwøjedžicž měla, pschetož ſ ſapocžatkej ma Ružovska doſcž wojaſkow pschihotowaných.

A ſ Barlinje piſaja do awſtriskich nowinow „Bohemie“: General Manteuffel njejeſche poruczenie, khežorej Alegrandrej prajicž, ſo drje ſebi němski khežor ſdžerženje mera pschede wſchitkim žada, ſo pak móže Ružovska na kóždu pad poſne podpjeranje wot Němskeje wotežalowacž. W Barlinje wjedža, ſo Ružovska pschi wudyrjenju ſerbſkeje wójny hishcze na to myſliła njeje, ſ možu pschecživo Turkowskej wuſtupicž, ale po tej mérje, jako powjeſcze wo turkowskich hroſnoſczech hnuče ſkowjanow powjetſchachu, je ruſkemu khežorej pschi wſchej jeho luboſci mera a poſoja ſedy móžno, ſo nufowanje ſ wójne wobrucž. — W Barlinje wjedža,

ſo bě ſebi Ružovska hižom w Bukareſtce (rumunſkim hłownym mięſeſe) wujednala, ſo by ruſke wójſko, kotrež by Božniju wobſadžicž mělo, bjes ſadžewka psches Rumunſku (kotraž bjes Ružovskej a Turkowskej leži) do Turkowskeje čahmycz mohlo. — Wječh Biſmarck je w naſtupanju turkowskich naležnoſczech ſ ruſkim knježerſtwin ſhle jeneje a teje ſameje myſle. Hacž teho dla Ružovska, na to ſo ſo ſapjerajo, na Turkowsku bićz pōčnje, je praschenje, na kotrež ſo w bližšim čaſzu wotmolwi.

Wine ſe němske nowiny pak, kotrež wſchě njenje a bōle ſ Turkami džerža, jenož najrjeñſhi mēr wěſhceža, prajizy, ſo ſu wſchitke europske wulkomóznařstwa psches jene, kaž ma ſo w Turkowskej mēr wobſankmyč, a ſo to hnydom turkowskemu knježerſtwin rojeſtaja a ſo wſchak chze to tež mēr ſežinie. A to, ſo je ſerbſke wójſko Milana ſa ſerbſkeho krala wuwoſalo, to wſchak ničž na ſebi nima, pschetož Milau w tajkej kralovſkej kraſnoſczej ničž wjedžecž nochze a ruſke knježerſtvo je tuteje naležnoſcje dla tež jara njeſpokojne a chze ſwoju ruku wot Milana wotežahnycž, jeli ſo krala mjenowacž da atd.

S Petersburga pak w nowinach, kotrež khežorej Alegrandrej bliſko ſteja, bjes druhim piſaja: Ruſke knježerſtvo tak derje w Konstantinoplu, kaž tež w Belgradje ſ druhimi knježerſtwami w jenej a tej ſamej myſli ſtutkuje. So by ſo na rumunſkich mjeſach ruſke wójſko w hromadu čahmycz, njeje wěrno. Tola pak je to wěſte, ſo ruſki lud pschezo wjazy pjenes do Sserbije ſežele a ſo ſo kóždu džerži wjazy offiſizerow a wuſkližených wojaſkow na pucž do Sserbije podawa, ſo bychu tam do wójſka ſtupili.

S Belgrada piſaja, ſo je tamniſchi awſtriski generalkonſul privatnu audiencu ſola wječha Milana měl a ſebi wot njego wuſloženje wuproſył, ſhto wón ſ temu měni, ſo je ſerbſke wójſko jeho ſa krala wuwoſalo. Milau je na to pječza wotmolwi, ſo chze tu naležnoſc na tajke waſchne wuſlakowacž, ſo jemu to wjazy, na kotrež dyrbji ſo tola ſepjeracž, ſa ſlo njewoſmu. Milau je pječza dale rjeknył, ſo je miniftra wójnu do Deligrada pōžkał, ſ tym poruczeniom, ſo by tón Černijajewa a wojaſkow na hinaſche myſle pschiwjedž, ale ſo czi pschi ſwojim mjenjenju wostanu.

Swětne podawki.

Němske khežorſtvo. Kral Albert je ſaſidženu njehželu do Wina pschijel, hdjež jeho khežor Franz Josef na dwórníſcheju pschecželniſje witasche. Wón ſo potom ſ nim do jeneho woja ſyny a wobaj do Schönbrunna wotjedžeschtaj. Poſdžiſho ſtaj ſo wonaj na hońtwinu podakoſ.

W Draždjanach je ſo wón danu jena nimale žyle nowonatwrijena, bjes dwěmaj druhimaj domomaj ſtejaza, ſchyri ſchoſon wjeho ſe kheža ſaſypnyła. Murjerjo a cžebile, kotsiž tam dželachu, móžachu hishcze ſahe doſcž ſaraženju wuežeknyč. Jenož jedyn dželacžet bu ſobu ſaſypnjeny, tola jeho ſ roſpadankow živeho wuežahnychu, hacž runje bě cžejko ranjen; pschetož jena ruka bě ſe jemu dwójzy ſlamana.

W Machernu pola Brandisa je ſo w nozy 24. ſeptembra brožen ſublerja Wagnera ſe 100 kopami žita wotpalika. — W Chemnižu psched někotrymi dnjami jena holza petroleum do wohnjna ſily, dokelž ſo drjewo tak prawje palicž nochžysche. Pschi tym pak ſo petroleum w bleski tež ſapali, tak ſo wona roſlečji a ſo wot wokoſo ſtazeho palazeho petroleum draſta teje holzy

šapali a šo ta psches to strašnije wopali. — W Lévaldze je šo 20. septembra jena knježa bróženj se wýchém žitom, kotrež w njej bějše, spalila.

S Barlina pižaja, so je šo němški khězor 20. septembra do Stuttgarta podal, so by württembergskemu wójsku psched šobu manövrirovac̄ dat. To je šo tež k jeho wóžebnej spokojnosći stalo a je wón tež ve Würtembergské wulce spodobanje namiakal, pschetoz wschudže jeho jara pscheczelne poštrowjachu a jemu sylnje ſlawu wołachu. — S Würtembergiskeje je šo khězor do Elſaſu podal a tam tež wójsko wobhladował. Tež w Elſaſu je šo jemu derje libilo. Wón je tež weissenburgske bitwischco wobhladował.

So je bratr ruskeho khězora, wjeliki knjas Konstantin, w Barlinje pobyl, na to šmy tydženja spoumili. Tola tam, kaž někotre nowiny powiedaja, njeje jenož teho dla pschijet, so by wojerškim manövram pschihladował, ale so by němškemu khězorej wot ruskeho khězora wažne, Turkowſku naštupaze powjescze pschijejſt.

Po wózher Pruskej pocžinaja šo dale a bôle prjódki lejazých ſejmiskich wosbow dla hibac̄ a tak derje liberalni kaž tež konserwativni teho dla ſhromadžiñ džerža a ſwojich kandidatow k wózwenju poruczeja.

Awstria. Tuto khězorstwo je, kaž je suate, do dweju wulkeju dželbow dželene a ma jena dželba we Winje, drnha pak we wuherskim hlownym měsječe Peſčecze ſwoje ministerstwo. Kóžde ministerstwo w ſwojej dželbje roſkaſuſa, kaž šo jemu spodoba, a jenož někotre wězy ſu ſu wobej dželbje ſhromadne, na kotrež dželba wuherskeho ministerstwo 70 prozentow dawkow, dželba wuherskeho pak jenož 30 prozentow plací. Tole waſchnje je šo w lécze 1867 na 10 lét poſtaſilo a ma šo nětko ſ nowa poſtaſic̄, hac̄ ma tajke waſchnje wot léta 1877 na dalshe 10 lěta wobſtač.

Wo to nětko wobej ministerstwie jednatej. Pschi tym ſtej šo pak někak ſwadžízej. Mjenujž, jako bě we Wuherſkej 1848—49 revoluzija pschecživo awstrijskemu khězorej wudyrila, bě winske ministerstwo 80 millionow ſchěbnakow požčilo a njebedeje šo, kaž šo roſyml, pschi tym wuherskich krajnych ſtawow wo dowolnosći praschecž mohlo. Duž nětko wuherske ministerstwo praji, so Wuherſka tule požčonku ſadanic̄ njetřeba a wona to tež přenje 10 lěta činiška njeje. Nětko pak winske ministerstwo to ſ mozu žada, wuherske pak šo ſapjera.

Winske nowiny powiedaja, so pruski general Manteuffel do Wina poſchijedže ſ listom němſkeho khězora na awstrijskeho khězora. To šo turkowſkých naležnosćow dla stanje a móže byc̄, so drje w tuthym liscze ſteji, so by šo awstrijski khězor pschecživo Turkam tež tak ſadzeržał, kaž němſki a ruſki, dokelž mohlo hewak njeļuboſnoſće měc̄.

Jendželska. Wschelake jendželske nowiny měnja, so drje tamníjše ministerstwo niz jenož do administrativneje, ale tež do politikej njevotvíhnoſće turkowſkých kſchecžijanow ſwoli, dokelž ſebi to jendželski lud žada.

Ze Serbow.

S Budýschina. Wjedro, kotrež ſmy nětko niumale ſtajnje deſchecžkoje měli, šo někotremužkuſiž, kíž mějšeche hiſhceje wotawu ležo, mało ſpodobasche a je wěſeče temu a druhemu w tajkim naſtupanju doſč ſchłodły načiniſto.

— S tudomneho krajnostawſkeho ſeminara bu w tychle dnjach po ſhvalobnje wobſtatym pruhowanju 24 ſeminariſtow puſtchecžentich, so byc̄ ſwoje dželo jako wucžerjo naſtupili. Bjes nimi běſhtaj

tež dwaj ſſerbi, mjenujž ſ. Garbař ſ Minakala a ſ. Lukáš ſ Rječanja. Preñiſhi do Noweje Wžy pola ſhczin ſa wucžerja pschijidže, poſleñſki pak do Stróže. Wysche teho pschijidu ſledowazý němſky knježa jako vikarojo do ſherbſkých ſchulow: Heinza ſ Kumalda do Bułez, Kuežka ſ Sohlanda pschi Sprevi do Ketliž, Zwicker ſ Lubija do Hornjeho Wujesda a Pilk ſ Budýschina do Hodžijsa.

— Nasj ſherbſki krajjan, prjedawſki wucžer ſ. Wudowje ſi w Komorowje pola Klukſcha, kotrež je šo psched tſiom lětami do Ruzhovſkeje pschecžydlík a tam ſtudował, je ſwoje pruhowanje ſhvalobnje wobſtał a ſa profektor na gymnaſiju we Wołogdze pomjenovaný. Wón je ſwoje ſaſtojnſtwo hižom naſtupil.

— Němſki khězor je pschi ſklaſnoſci poſlenich manövrow wſchelakim ſakſkim offiſieram a podoffiſieram wſchelake rjadu a czeſne ſnamjenja ſpožčil. Bjes tymi, kíž je doſtachu, je tež jedny ſſerb, mjenujž Jan Libiš ſ Malecžiz, wachmiſchtr pschi karabinierskim regimente, kíž wojerſku ſaſklužbnu medaillu na baneže rjadu czerwjeneho hodlerja doſta. Wón ma nětko hižom 8 czeſných ſnamjenjow, bjes kotrejmiž je tež želesny kſhij. — (Zeli hiſhceje žadny druhi ſſerb wot khězora czeſne ſnamjo doſtał, to chyli nam cíž, kíž wo tym wjedza, ſobudželic̄.)

— Š jeneje ſakſeje wobſadu na pruſkich mjeſach wospjet a ſaſo wospjet ſtóržby wot ſherbſkých ſtarſkich doſtawamy, ſo ſo jich ſchulſke džecži ſ mozu k wutnjenju němſkých ſchvruchov a kherluſchov niſuju a ſo ſo tam kſchecžijanſka wucžba ſ wjetſcha jenož w zusej, džecžom doſč njeſrovnaliwej ryczi podawa, tak ſo ſi tutych ſchulſkich džecži lohko doſč hubjeni kſchecžijenjo naſtanu. Wysche teho dyrbja ſtarſki pôdla ſherbſkých, pschi kſchecžijanſkej wucžbje niſujnych knihi tež hiſhceje němſke ſupowac̄ a tak pjenejſ, w tuthym čaſu tak niſne, na mało wužitne waſchnje wudawac̄.

— Tutym ſtarſkim dowola ſebi redakſija wotmolwic̄, ſo wona jich ſtóržby tak, kaž ſu napiſane, wotcžiſtečec̄ njemóže, a ſo maja ſo woni teje wězy dla najprjódžy na ſwojeho ſ. duchowneho wobročic̄, a potom hdyž jím tón pomhač ſjemóže abo nočze, na wýſoké kralowſke hamitske hetmanſtwo, kotrež, tak daloko hac̄ je ſnamjeny, kóždu ſdobnu prôſtwu dopjelnic̄ pyta. Wysche teho čzemu ſe ſchulſke ſakona te poſtajenja w ſſerbſkých Nowinach wotcžiſtečerž dac̄, kotrež ſchulſku kſchecžijanſku wucžbu naſtupaja, ſo by kóždy, kíž wo to rodži, bóry ſwadžał, ſchto ſo w tajkim naſtupanju w ſchuli po ſakonu abo pschecživo ſakonej ſtutkuje.

— Šenje ſan Grólmus, rodženy w Radworju, naſtupi pschichodnu póníželu ſwoje ſaſtojnſtwo jako wucžer na tudomnem katholíſkim wucžerſkim ſeminaru. Wón je dwé lécze w Lipſku paedagogiku a pschirodowědu ſtudował.

— Š wopytanju tudomneje ratařſkeje ſchule ſu ſo dale pschi poſyadželi: ſ. Hermann Menger ſ Weißbacha, R. Ferdinand Kleiſcha ſ Heckendorfa, Oſvald Augustin ſ Ullersdorfa, A. Bohuwer Pjeh ſ Hrubocžiz, G. Hermann Elſner ſ Ebersbacha, ſ. Ernst Kaspar ſ Delnjeje Hórk, A. Reinhold Fiſcher ſ Szlonjeje Vorſhceje, E. Arthur Zoch ſ Rauby, Emil Vär ſ Wulkeho Woſyka, Hermann Anders ſ Seifhennersdorfa, C. Arthur Blümich ſ Albertiz, Gustav Lampa ſ Domſelwiz, J. Oſkar Kunath ſ Draždjan, Ernst ſ ſwědom ſ Wichowow, A. Ernst Bartuſch ſ Kraſpowa, J. Ernst Bartko ſ Krapowa. Wschelake do hromady ſ tymi, kíž buchu hižom prjedy mjenowaní, nětko 36.

Po domowinje ſu: ſ Hornjeje Lužic̄ 24, ſ draždžanského wotrjeſa 6, ſ lipſkeho 2, ſ zwidawſkeho 1, ſ Čech 2, ſ Poſteje 1; po narodnoſci 27 Němzow, 8 ſſerbow a 1 Poſak.

S Hodžia. (Skóneženje.) Po skóneženju v pěrkých Božích klužbach šlo němčí wosadni teho runja na faršej kuzi shromážděchu a wot tam pod narvědzenjom knjesev rycerčublerjow. Hedenus a nad Njeſdaſchzami, ſ Zenker nad Darinom, ſ Daminich nad Čerwjenymi Moſhlizami a kublerja Sommer a Prečez do zyrfwe czechněchu. Wysche tych knjesev, kotrejž ſ my hžom tydzenja pomjenovali, pola faru k. krajský hetman ſ Beuſt, k. tajný radžicel Edelmann a k. hamitský hetman ſ Salza, kaž tež wschitzu druhu rycerčublerjo hodžiskeje wosady do ſwiedzení ſkeho čaha ſastupichu. Němčka Boža klužba měřeche šlo runje taſ, kaž pěrká, a ſwiedzení ſceče k. wychschi konſistorialny radžicel Dr. Jeniſch ſ Draždjan, budyski zyrfwin ſradžicel k. Lic. Schmidt a biskopſki ſuperintendent M. Bſchuk a džeržachu. Předowanje měřeche ſaſo k. farat Žmirsch, woltarne klužbu pak k. diakonus Voigt a k. farat Mróſak ſ Maleschze.

Po Božej klužbje šlo czechenji hoſčo na farje k wobjedu ſhromážděchu, na kotrejž běſche jich k. farat pſcheproſyl. Tam tež po někotrym čaſhu budyski měřečanosta k. Lohr jako wotpóžlany měřečanskeje radu ſastupi a w mjenje města Budyschima ſbožo pſchecze k žadnemu jubelskemu ſwiedzenju pſchiněche. Na jeho rjane klužba k. farat ſ dostojujmi džakuymi ſlowami wotuolvi.

Wjedžor wokoło wosmich hodžin hodžiske domy w bohatym poſhwětleniu ſabkyschežachu, murja wokoło kerchowa bě tež pěknje ſwětkami wuhotowana a wobředža ſo zyrfey-jubilarka ſwěczech. Wscho zyrfwine wobřwětlenje bě ſ wosibnej wobhlađanoſežu a ſ wulkej wuſtojnoscžu k. ryczník Klahra, kubler w Hodži, ſradowal. Pſchi ſaſhwětlenju ſauym ſo tež gmejnzy přjódſtejerjo Žur ſ Džehorez, Biegenbalg ſ Njeſdaſchz, Fröda ſ Delnjeho Hunjowa, Sommer ſ Prečez, Nowak ſ Běcžiz atd. po předy ſeženjnym ſryczenju pomožni wopokaſachu. Po ſwonijenju ſwoniow ſo wjedžorna pobožnoſcž we woběmaj ryczomaj wotdžerža a běſche zyrfey ſaſo ſ kemischerjemi pſchepjeljenia. Kherluſche ſo pod pſchewodom poſawnou ſpěwachu a po wutrobnej prōſtwje a požohnowanju, wot k. diakona Voigta prajenym, ſo zyrfwita ſwiatocžnoſcž tuteho, we wſchech jeho wotdželenjach wubjernje derje radženeho jubelského ſwiedzenja ſ wuspěwanjom Kherluſcha: „Njeſch Bohu džafuje ſo wutroba wſchech ludži“ ſkóneži.

Dolho pak hiſčeže ludžo ſ hrviadami po wžy kholžachu, ſo bych ſebi rjane poſhwětlenje wobhlađowali, a wſchudže bě kholvalenje a ſjawne pſchipoſnacze klužchež. Nihdež njebe njeſuboſny holk, ale wſchudžom pěkne ſadžerzenje ſnježesche. — Poſdze wjedžor ſo na farje rožhnowachmu, ſa jeje prawdžiwu, nam wot ranja hacž do wjedžora na najluboſniſche waſchju ſkříženu hoſpodliwoſcž ſo wutrobne džakujo, a dokonamky naſchui roſprawu ſ tym horzym požadaniom „Bóh, miloſčiwy wózjez, chyzk tež dale ſwoju wobarowazu a žohnowazu ruku nad hodžiskej jubelskej zyrfwju, nad jeje klužobnikami a wosadnymi džeržecž a jej hiſčeže wjele ſetſtokowych ſwiedzenjow ſpožecži!“

S Buděſtez. Žednata njedžela po ſw. Trojizi běſche pak ſaſo ſa naſchu lubu wosadu džen wulkej jubelskej radoſcž. Bě wſchaf to tón džen, na kotrejž běſche pſched 50 ſetami naſch uživoſtojny, pſched dwěmaj ſetomaj emeritirowanym k. farat Bróſka, rycerč kralovſkeho albrechtſkeho rjadu, w Maſleſchzach ſwoje dučomuſke ſaſtojñstwo naſtupil a potom 40 ſet se wſchej ſwětloſcžu w naſchej wosadze wobſtaral. W pſchipoſnaczu jeho ſwědomniweje dohloſtneje klužby běſche czechenje zyrfwin ſrjodſtejerſtvo wobſanklo, ſwojemu knjesej jubilarzej na tutym dnu po možnoſcži radoſcž pſchihotowacž. Bone jemu krafny ſtolz pſchepoda, w ko-

trymž by po džen prožowanju pěknje wotpočzowacž mohl, a jemu pſchi tutej ſklaſnoſci tež woſjewi, ſo tže k jeho czechenji a k dalſhemu dopomjenjenju na njeho k jeho ſkotemu kvaſej 6. februara 1877 ſelém woltarny rub ſ jeho mjenom zyrfvi daricž.

Po ſkóneženje Božej klužbje, na kotrejž běſche ſo k. jubilar tež wobdželit, pſchijwiedžeschtaj jeho dwaj zyrfwinaj přjodſtejerjej pſched woltar a proſcheschtaj jeho, ſo by ſo na tón rjeneje wypn ſcheny ſtolz ſynt. Ma to ſtupi naſch luby knjes farat Mróſak na woltar a ryczech tam na podkóžku 1 Timoteja 3, 13 wſchech wutroby hluhoko hnujaze klužba, w kotrejž poſkaſowaſche na to žohnowanje tych, kig ſu 1) ſwěruje klužili, 2) ſe žohnowanjom ſkukowali a 3) ſebi dobyli radoſcž we wérje pſches Jeſomi Chrysta. Wſchitkých požlucharjow wocži pſchi tajſich ſlowach klužby ronitſtej. Skónežne k. jubilarow ſynt, k. farat Bróſka ſ Kechiſhova, nad nim a nad wosadu požhownanje wudželi.

Po poſkduju běſche czechna hoſčina w Žilozach wuhotowana, na kotrejž knjes jubilar, jeho ſwóſby a něhdže 60 hoſci džel bjeſreſche. Kaž bě naſche wosada tutón džen hžom ſahe rano ſ hujžbu naſchich poſawniſtow wuſnamjeniſta, tak jón tež naſche muſte ſpěwanske towarſtvo ſ ranſkej pobožnoſcži požwycieži. Tež běſche czechenja ma leſchau ſka wosada pſches deputaciju a wjelic žanſka pſches k. fararja ſenbižu k. jubilara poſtrowicž dała.

Pod rjanymi klužbami a pěkunmi ryczechni ſo tónle džen, kotrejž běſche tón knjes ſwojemu ſwětnej wotročkej pſchihotowal, radostne ſkóneži. Njech wón naſchennu knjesej jubilarzej hiſčeže doſki, měrny wjedžor ſwjenja ſpožegi. S.

S Běcžez. Pſched někotrym čaſhom je na vucžu wot jow do Budyschima jedyn wojak jenu žonu, ſ zaſtamí wifowazu, nadpanyl a jej něhdže 12 markow kranyl. Tuteho wojaſka ſu někto wuſhledžili a je to wěsty Handrij Bohuver Schima nž, kig je ſo w prufskoj Stróži narodžil. Wón je ſo tež hžom wuſnał.

S Minakala. Tudy a w tudomuej wokolnoſcži ſu paduſhi ſakoeſcicž pocželi a to hžom tóſeſtvo čaſha traje, ſo tu ſcherja, tola njejju hacž dotal wjele ſaſklapecž móhli. A to drje ſo jin někto wjele mjenje radži, dokež kóždy nót wjazy ludži wachuje. — Do knjesej ſežow ſu ſo tež njeponoſani ludžo ſwuežili, kig tam džiwinu ſoja a ſwoje paſtie wosibje na ſhorniki a ſhorny leczeja.

Se Škanez. Pjat, 22. t. m., wjedžor 1/410 wudýri w domskich naſenka ſbytkueho kubla Hanuſrija Herzoga wohen. Tutemu wotpaliſtcej ſo wobej twarjeni, domſte ſ hródžemi a bróžnu a ūmjeník, kaž tež domſte, hródže, bróžen ſ ūmjeník kublerja Jana Wejſarja. Žně ſo wſchě ſobu ſpalichu. Š zyka ſtaj jara maſko ſkumjenjam, kig jara ſpěchju ſo krobačku, wutorhnyloj. Šawěſčene žadyn njeſeſche. Wot ſkotu ſo jenž pola Wejſarja jene pod kruwu ſtejaze čelo ſpalí. Wohen je pola Herzoga něhdže wokoło wuſhnia wuſhkol a ſam naſtaſ, tak ſo na žadyn pad ſakoženym abo pſches ſanjerodženje naſtaſ njeje.

S Delnjeje Lužiſy piſhaja, ſo je pruſki kral rycerčublerjej ſ Muſchwiž nad Wintorpom krónſti rjad ſchitwórtēje rjadowanje, wucžerzej Mr. Lehmann ſ Olbersdorſa pola Žitawy k 5 ſetam khostarſije (Zuchthaus) wotpudženy, dokež běſche butrowej wifowarzy

P r i l o p k.

* Wot budyskeho pſchijazneho ſuda ſu 19. ſeptembra butrowy wifowar Lehmann ſ Olbersdorſa pola Žitawy k 5 ſetam khostarſije (Zuchthaus) wotpudženy, dokež běſche butrowej wifowarzy

Windrichowej s jedom sawdacz spytal. Lehmann bescze so mieni jazy na Windrichowu teho dla jaslobil, dokelz ta butru neschto tunischo pschedawasche a po tajkim wjazy wotkupowarjow miedesche, dyzli won. Duż chydzhe ju sterje a lepje wotbycz, kipi teho dla jenu tak mienowanu babu (na schtryz podobnu), pomažu ju s zoforow, s i dom namiešchanym a požla tule babu Windrichowej. Ta pak ju jesez nochzysche, dokelz niewiedzelsche, wot koho je, ale dzesche wjely do haptiki, hdzejz ju pschedyptachu a khetro wjelyeda w tym zokoru namakachu. Ta węz potom psched hud pschindze a dokelz so jedyn zitarostki knihinjafat dopomni, so je tu schachtlu, w kotrejz bę so ta baba pschipožkala, Lehmann pola njego kipił, dha potom teho do pschedyptanja wsachu a wusudzichu.

* Wot budyskeho wotkrjezneho huda bu dżelaczér Meisterek se Smorgawa a reñijski Mersiowski s Kosla, prênschi k schetzenie dzelařni (Arbeitshaus) a požleñi k dwajmězac žnemu jaſtu wotkudzem, dokelz bescztaj po proschenju khodžkoj a so pschi tym na miedzansite waſchnje sadzerzałoj, wjely teho pak so pschi arreliwanju polizajej hrubje spieczoj. Hewak dostaschtaj po proschenju khodženja dla hijcze koždny 4 nijedzle jaſtwa.

* Wondano 20 holczkow s něotrovych pruskolitawskich wjow na paczereje dzechu, jako pak k tamniſchej ręzy Gilge pchindzehu, tam pschewojsk njebejche. Duż prochadzu jenu staru żonu, so by jicha ta w swojim dozej matym czolniku pschewiejska. To so sta, ale kredz reki so czolni powrózci a wschitke do wody panichu. Tam bychu so wescze wscze tepile, hdj by jim někotri rybazu se swojimi czolnami rucze k pomozu njepejchili. Jim so tež radzi, wicze ſi wody swiežahaez.

* W Lubinje bu żona jeneho bohatego bura teho dla k tjom mežazam jaſtwa a k 300 markow schrafy, kaž tež k saplacenju žudniſkich khostow wotkudzena, dokelz bę butru, s beruami namieſchanu, w miedzce pschedawala.

* Pjeniežny bank „Niederlausitzer Creditgesellschaft von Zapp u. Co.“ je se swojimi filialami w Kalawje, Damnje, Grabinje, Wojerezach, Słym Komorow je atd. bankrot jeniuila. Duż je pschedzno miedzjanoscze Schmidtej we Wojerezach, kotrejz sa wojerowsku filialu rukowaſche, pschedyjski konkurs wotewrjem.

* W Nakowizach pola Gdanska (Danzig) sta so wondano, so huſanzy jenu zyli swojbu s domu wihnachu. Podla khęze, hdzejz tamniſchi kowar bydlí, je polo s kalom, hdzejz bę so s jejkow snateho běleho mjetyla żałozuji wjely huſanow wulahnylo. Jako běch tam wscze kopjena swotežrake, pschileſehu k blisko stęzajez kowarjowej khęzi a, najſterje we wotpohladzaniu so sapjchacę,

s možu s woknami, durjemi, haj s wuhnjom nits leſechu. Dokto ujetrajeſche a blida a ſawti, khamory a ſtolzy, hornzy a ſchlik a wſcha druga domjaza nadoba bę s nimi tak napjelnjena, so ſebi kowar se ſwojimi ludzimi žaneje druheje radu niewiedzisze, hacž so s nimi ſwoj stroni dzesche.

* Jako so żona miſkolcajskeho ſamkarja Baloga (we Wiherſkej) wondano s města domoj wręz, namaka wona na blidze ſledowaze ſłowa s krydu napiszane: „Żona! hdzejz dzesch neschto wohladac, poſladaſ do wuhnia!“ Wona tam poſlada a wohlada ſwojego muža — woſbiežneneho.

Nowsche wojuske powjesze.

Turkowske knježerstwo je ſwojimi wojskami pschitasalo, so dyrebia so s nowa tydzeni broni wotpočowacę dacž, herbiske knježerstwo pak s tajkim wotpočowanjom s poſojom njeje, ale žada, so by so tajki pschimier wobſankuy, kaž so to ſkuſha.

Pózlanzy europiſkich wulkomózuarjow ſu ſultanej te poſtajenja k narwiedzenju dali, pod kotrejz by so měr wobſankujec měl. Hdj wón na to wotmolwi, hijcze wěste njeje.

General Ssumorokow, wot ruskeho khęzora poſkany, je do Wina pschijet a i khęzorom Franzom Josefem dlesche roſryežowanie měl. So ſtaj turkowiſkich naležnosćow dla jednałoj, móže ſebi kózdy myſlacz.

Cyrkwinske powjesze.

Werowanie:

Petrówka zyrkej: Hendrich Hermann May, trawz, s Mariju Nowakę. — Handrij Walz, r., wobſydu miedzjan a korežmar, s Hanu Barbarę. — Jan August Hendrich Müller, dohladowar źeleznicy pola Tselan, i Julianu Kestmu ſwindowjeni Kohtowej rodznej Kluttigez.

Kscheženje:

Petrówka zyrkej: Ernst May, Zana Wiežaja, korežmaria, s. — Emma Hanu, Handrija Milačha, domownika w ſlotej krónje, dž.

Michałska zyrkej: Franz Oſtar, Eusta Klemenza Frentaga, ſchijejoweho běki w Žeńkezach, s. — Emilia Martha, Zana Kortle Bohuſlavova Thomaſa, drainirſkeho miſchtra na Židowje, dž. — Hanu Augusta, u. dž. w Gownjowje. — Gustav Richard, Zana Augusta Sterzela, wobydlerja na Židowje, s. — Selma Augusta, Eusta Bohuſlava Janacha, wulkosahrodnika w Šrečinje, dž.

Semrježi:

Dzien 15. septembra: Maria ſwindowjeni Milanowa w Budyschinje, 53 l. — Hanu Martha, Zana Kortle Frendla, wobydlerja na Židowje, dž., 2 l. 9 m. — 17. Augusta Helena Emma, Zana Wiežaja, khęzera pod hromom, dž. — Augusta Emilia Emma, Hendricha Augusta Muežerja, khęzera a mirserja, dž., 3 l. 1 m. — Helena Martha, Jurja Wiedera, wobydlerja pod hromom, dž., 3 m. 19 d. — 20. Hanja rodzena Michalkez, njebo Zana Schott, khęzkarja w Lejne, wudowa w Dobruszki, 89 l.

Sečimjeń.

Kupowanje rjaneho piwowarskeho jeczmjenja ſa naſchu piwarznu je ſo ſapocząto a ſo poſciezenja w naſchim kontorje horjebjernu.

Piwowarske ſjenoczeſtvo w Budyschinje.

Wutoru a kredzu jako 3. a 4. oktobra bude ſo pola mie wſchelake tworn, kotrejz ſu pschi wſchej ich dobroſeži w placzisnje jara ponizene, w upſchedawacę.

August Grützner w Budyschinje.

Wſchem piſazym,

ſiž žadaja, so by jim piero ſtajne hhuboko čornje piſalo, porucza no wodostatu

kanzſajowu ſintu

w bl. 1, $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ punta
po 50, 30, 20, 12 mp.

Heinr. Jul. Lincka,
na hromowſej haſu čo. 338.

Sporuſch

kupuje po najwyſchich placzisnach
hrodowska haptka
w Budyschinje.

Placíjna žitow a produktow w Budyschinje.

23. septembra 1876.

Žitowy dowos:	4067 měchow.	Na wikač		Na buršy	
		wot	hač	wot	hač
mt.	np.	mt.	np.	mt.	np.
Pšcheniza	50 filogramm	.	.	10 42	11 91
Rozžka	=	=	.	9 81	9 97
Zecžmjení	=	=	.	7 97	8 33
Worž	=	=	.	7 50	7 70
Hroč	=	=	.	11 11	11 36
Woka	=	=	.	—	—
Raps	=	=	.	—	—
Jahly	=	=	.	12	—
Hejduszhka	=	=	.	16	—
Bermy	=	=	.	2 92	3 6
Butra	1	=	.	2 70	2 90
Ssyno	50	=	.	5	5 50

Kóz pšcheniz po 170 punt.: 17 markow 71 np. (5 tl. 27 nřl. 1 np.) hač 20 mt. 24 np. (6 tl. 22 nřl. 4 np.) — Kóz rožki po 160 puntach: 15 mt. 69 np. (5 tl. 6 nřl. 9 np.) hač 15 m. 95 np. (5 tl. 9 nřl. 5 np.) — Kóz jecžmjenja po 140 puntach: 11 mt. 15 np. (3 tl. 21 nřl. 5 np.) hač 11 mt. 66 np. (3 tl. 26 nřl. 6 np.) — Kóz worža po 100 puntach: 2 tl. 15 nřl. hač 2 tl. 17 nřl. — np.; hroč: 3 tl. 21 nřl. 1 np. hač 3 tl. 23 nřl. 6 np.; woka: — tl. — nřl. — np.; jahly: 4 tl. — nřl.; hejduszhke trupu: 5 tl. 10 nřl. — np.; bermy: 29 nřl. 2 np.; butra: — tl. 27 nřl. hač — tl. 29 nřl.; syno po 100 puntach: 1 tl. 20 nřl. — np. hač 1 tl. 25 nřl. — np.

Telegraſki bureau w ſadnym twarjenju poſta na bo-
hatej haſh je kózdy džen wotewrjeny wot ranu 8 hač wjeczor 9
hodžinow.

Ezáhi po želeſnizh.

Se Šhorjelza do Draždān.

Wotjed ſe Šhorjelza	1 ₄₀	3 ₀	5 ₂₅	7 ₅₅	11 ₁₅	2 ₄₅	5 ₁₅	7 ₁₅	10 ₂₅
Lubija	2 ₅	3 ₃₅	6 ₅	8 ₄₀	12 ₅	3 ₃₅	5 ₅₀	8 ₀	11 ₅
Budyschyna	2 ₃₅	4 ₅	6 ₄₅	9 ₁₅	12 ₄₀	4 ₁₀	6 ₂₀	8 ₄₀	—
Vifkopiz	—	spěchym čah	4 ₃₀	7 ₂₀	9 ₅₀	1 ₁₅	4 ₄₅	6 ₄₅	9 ₁₀
Maſdeberga	—	—	5 ₀	7 ₅₀	10 ₂₅	1 ₅₀	5 ₂₀	7 ₁₅	9 ₄₅
Pſchijed do Draždān	3 ₄₅	5 ₂₅	8 ₂₀	10 ₅₀	2 ₁₅	5 ₄₅	7 ₄₀	10 ₁₀	—

S Draždān do Šhorjelza.

Wotjed ſ Draždān	—	6 ₂₀	9 ₁₅	12 ₁₀	3 ₄₀	5 ₀	8 ₀	11 ₁₅	12 ₂₇
Maſdeberga	—	7 ₆	9 ₅₅	12 ₄₅	4 ₁₅	5 ₈₅	8 ₃₀	11 ₄₅	sp.čah
Vifkopiz	—	7 ₄₀	10 ₃₀	12 ₀	4 ₄₅	6 ₁₅	9 ₅	12 ₂₀	—
Budyschyna	—	8 ₁₀	11 ₅	2 ₀	5 ₂₀	6 ₅₀	9 ₄₅	12 ₅₅	1 ₄
Lubija	6 ₀	9 ₀	11 ₄₅	2 ₄₀	6 ₀	7 ₃₀	10 ₂₅	1 ₃₀	2 ₈
Pſchijed do Šhorjelza	6 ₄₅	9 ₄₀	12 ₂₅	3 ₁₅	6 ₄₀	8 ₁₀	11 ₅	2 ₁₀	8

Ezáhi hornolužiskeje želeſnizh:

Kohlsurt	5 ₃₀	10 ₁₀	4 ₃₀	Sſokolza	10 ₂₄	4 ₁₀	8 ₁₀
Hórfka	6 ₂₂	10 ₄₆	5 ₅	Rukow	10 ₄₂	4 ₃₁	8 ₄₀
Niſta	6 ₃₃	10 ₅₅	5 ₁₃	Witow	10 ₅₅	4 ₄₇	9 ₀
Mitow	6 ₄₉	11 ₇	5 ₂₄	Witzenberg	11 ₁₅	5 ₁₀	9 ₂₉
Wujeid	7 ₂₅	11 ₂₇	5 ₄₄	Wuhland	5 ₄₅	11 ₅₅	5 ₂₈
Las	7 ₄₄	11 ₃₉	5 ₅₅	Wujhoti Witow	6 ₄	11 ₄₈	5 ₄₄
Wojerezy	8 ₁₀	12 ₅	6 ₁₃	Wojerezy	6 ₃₁	12 ₆	6 ₁₀
Wujhoti Witow	8 ₄₀	12 ₂₃	6 ₃₁	Las	6 ₅₃	—	6 ₂₈
Wuhland	9 ₁₅	12 ₃₅	6 ₄₃	Wujeid	7 ₁₆	12 ₃₂	6 ₄₂
Witzenberg	9 ₂₉	12 ₄₈	6 ₅₆	Witow	7 ₄₄	—	7 ₅
Witow	9 ₄₈	1 ₆	7 ₁₄	Niſta	8 ₃	12 ₅₉	7 ₁₅
Rukow	10 ₂	1 ₁₉	7 ₂₇	Hórfka	8 ₂₀	1 ₇	7 ₂₈

Witow je Elsterwerda, Rukow je Liebenwerda a Sſokolza je Falkenberg.

Ratařska ſchula w Budyschinje.

Nowy kurs ſapocžuje ſo pónedželi 23. oktobra t. l. Nowoſtupazý ſchulerjo dyrbja ſo najmjeñšha 15 lét starí býž. Pſchipo-
wiedženja k ſtupenju ſo pola podpižaneho (w ſtarym gymnaſiju na žitnych wikačach č. 79) ſtanu.

Schulski pjenjes ja kózdy kurs wopſchija 20 markow, taga ſo pſchycze nowych ſchulerjow 10 m. Tudy ſo moſebje na to
kedžbne čini, ſo ſo po ſapocžatku kurſa nichom wjazy horjebrac̄ njemóže.

W Budyschinje 8. septembra 1876.

Direkzia ratařskeje ſchule.
Brugger.

Palenz!

Mój hízom dawni jako wubjerny a czisze
ſłodžazy

čiſty palenz,

kaž tež wſchitke družiny dobrých palenzow ja
ſi tutym kniesam ratarjam a ſaſopſcheda-
warjam poruczejo naſpominam a po najtu-
niſich placzisnach pſchedawam.

Ernst Glien na žitnych wikačach.

Oberlaſižer Volkskalender

na 1877.

Tuta protyka, 12½ líſtna tolsta ſo wobrafami ſa jenož 50 np., je runje wſchitka a
je jej navěſtňit pſchivodaty. K dostaczu pola kózdeho knihwjaſarja, kaž tež pola
wudawaria: Arthur Scholze na Hotschiz haſh (Gothwitz) 700.

G. Joachim, Atelier ſa ujeboloſne ſaſadžowanje ſubow,
operazije ſubove, plombirowanie,
cziszezenje, ſahnacze ſubbyholenja atd., w Budyschinje, na ſmutskue ſaw-
ſkej haſh 120 pola č. pjeſarja Klingſta. K ryčam wot 9 do 6 hodžinow.

K prijedſtejazym termuſham porucžam
zokor zhlý a tolčeny, róhyntki wulfe a
mandle ſkodke a hörke, ſaffran,
zymt, muſhkolow twet najlepſich a
placzisny hódmich dobroſčow, thosej dobrý
a ſylnje ſłodžazy, punt 11 nřl. a drózho.

Th. Grumbt
na ſwoneknej ſawſkej haſh.

Na ſlabych, ſuchich a ſrejſhých wot
Dr. Bocka porucžený a wot Roberta Frey-
ganga w Lipſku dželam
prawdziwy ſeleso-žoldkohórfi,
bl. po 1 m.
ma ſaſo na pſchedaní

Heinr. Jul. Lineka
na hrodowſkej haſh 338.

W Dobrach ezech czo. 14 je maſivna
theža, kotraž ſo ſwchemu hodži, ſe ſahrodu
ſe ſwbožneje rufi na pſchedaní.

Naschim czesczonym wotkupowarjam najpodwolnischho k nawiedzenju dawam, so budzemy, kaž kóždolétnje, t. k. tež k tutemu sajonej w Budyschinje w domie

fujesa Ewalda Brauna i napscheza hlowneje straze, wot 6. oktobra t. l.

sapoczejo, jenož na krótki czas wszyskim sklad židzianych a komoczanych vantow, komoczanych a židzianych tkaninow, bělotworow, wuschiwanjow, gardinow wsech druzinow, kaž tež wschitkich wypiszczeńskich artiklow dżerzeć.

Dale poruczam: baschliki, wschelake hukuje, schörzuchi, trikotaze, eahenez, židzane żonjaze i chawle atd. po jara tunich płacziñach.

S poczeczowanjom

Foerder & Daust se Zitawij.

= En gros & en detail. =

Na žitnej hasy 52. **H. Kayser** Na žitnej hasy 52.

porucza pschi potrjebje

najnowsche wolmiane usynste a synste drastowe tkaniny, barchenth, pelzowe poczehnuja, wobalne rubiszeza, wolmiane rubiszeza na hłowni we wulkim wubjerku.

Nęshto jara płacziñy hōdne we

wolmianych a židzianych repach, jaquetach a paletotach

wsech tkaninow a barbow, s a m s u n y fabrikat, snaty jako jara derje pschistejazy a po najnowschim waschiju. Też po kóždy fason a muster w krótkim czaszu po mérje shotuje.

H. Kayser,

khonfekcionske a modotworowe khlamy.

Na žitnej hasy 52.

Na žitnej hasy 52.

Deski, laty a twarske drjewo, tseschne schpjenn, tseschnu papu porucza po najtuniszych płacziñach twarskodrutowa pschedawaria

Na nowych hrjebjach
čzo. 713.

Aug. Zimmermann,
częststego mischtra.

Hornje foschle,
foschle do dżela,
nóżne foschle,
chemisety,
shornarje,
manschety,
shlipy a
travaty

porucza najtunischo

Julius Langa

na lawskich hrjebjach
i napscheza noweje meschczanskieje schule.

W Hodzjiu pola kantora Liszki a w Budyschinje we wudawańni Serb. Nowin je sa 40 np. dostacż:

K stawisnam

Hodzja a hodzijiskeje woßady.

Szwiedzienstsi dar k 800létuemu jato-
żenstemu jubileju hodzijiskeje zyrkuje 11.
septembra 1876. — Wudate wot P. Liszki,
kantora.

Pschijs pomjenje. Ta kama knižka je
tam tež w němskej ryczi dostacż.

We wudawańni Serb. Nowin
zu sa 50 np. dostacż = **Khérliuscze a
spewy** wot Petera Mlonka. Tęczki
feschiw.

Prěni a druhi feschiw staj tam tež na
pschedau.

= Wopilſtvo =

ja węcze a dospolnie s wjedzenjom abo bjes
wjedzenja piezka sahaju, tak so jemu piez
zyte wohidne nastanie.

Psches 1000 sahonych.

F. Grone w Ahauš, Westphalen.

Sahojenje kleposcze, po najwesczishim, biesbosnijym a bies-
operiowanych. Wozzolekar Dr. K. Weller sen. w Drajdzanach (Victoriastraße 4.)

Štvrťlétne predplata
we wudawarni 80 np.
a na němských pôstach
1 M.. z prinjesejom do
domu 1 M. 15 np.
Kožde číslo pláti 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kij maj
so we wudawarni Serb.
Nowin'na róžku zwon-
neje lawskej hasy číslo
688 wotedać, pláci so
wot ryněka jeno 10 np

Zamolwity redaktor a wudawar J. E. Smoleř.

Čo. 41.

Sobotu, 7. októbra

1876.

Ranwiedzeniu.

Eži žani czeſčenii wotebjerarjo „Serbskich Nowinow”, kotsiž chzedža ſa uje na ſchtwórtce ſchtwórtleto 1876 do prédka placicž, ujeh nětko 80 np. we wudawařni „Serbskich Nowinow” wotedadža. Eži, kotsiž ſebi „Serbske Nowiny” psches póst pschinjeſč dawaja, ujeh tola ujeſapominja, ſebi je tam bórsh ſtaſacž. Na ſchtwórtleto ſaplaczji ſo ſa „Serbske Nowiny” na ſakſkých a pruſských póstach, taž tež w druhich krajach němſkeho khézorſtwa 1 marka a ſi pschi- njeſenjom do domu 1 marka 15 np.

Kedatzijsa.

W Budhjchinje 3. októbra 1876.

Hacž runje Sserbja ſi Turkami dale wojuja, dha ſo tola ſda, ſo ſo mér ſkoro wobſankuje, jeli Awſtria a Turkowſka do teho ſwolitej.

Mjeniujzy wſchelake nowiny powjedaja, ſo je rufski general ſsumorokow awſtriskemu khézorej líſt pschinjeſč, w kotrymž titemu rufski khézor wukladuje, na kaſke wafchnje by ſo w Turkowſkej pravý a věſty mér ſaſožicž hodžil. To pak by ſo tak ſtacž mělo, ſo by awſtriski khézor Božniju a Herzegowinu, rufski pak Božharsku ſi wojíſkom wobſadžil, kotrež by tam tak doſloho wostało, hacž bychu ſo Turkojo ſuſerowali a tele tſi kraje ſtönežnje na poſkoj wostajili.

Hdyž awſtriski khézor do tajkeho wobſadženja ſwoli, dha by tež turkowſki ſultan do teho ſwolicež dyrbjal, pschetož wón ſebi ſwaſič ſnjemóže, ſi Ružowſkej a Awſtriji wójnu wjeſč. Ale psche- ežiwo woli ſultana Božniju a Herzegowinu wobſadžicž a wobej psched džiwi mi Turkami wobarnowacž, to by ſa winske kaž tež ſa wuherſke minifterſtvo jara wobužna wěz byla. My wěm, ſo aw- ſtriske knježerſtvo wysche Sserbije a Čzornohory teho dla žane ſwobodne ſlowjanſke kraje pódla ſebje měč nočze, dokež by po- tom, hdyž bychu turkowſzy ſeklowjenje ſwobodu dostali, tež ſwo- jimi domiſazym ſeklowjanam wjazy ſwobody dacž dyrbjało.

Duž móže ſebi kóždy myſſlicž, kaf njeļuboſno to awſtriskemu knježerſtwu je, hdyž jemu nětko rufſke knježerſtvo namjetuje, ſo bychu awſtrizy wojazy Božniju a Herzegowinu wobſadžili. A jeli jich tam awſtriski khézor ujeſoſčeze, dha tež tam naſteſte ſužojo pschinidu — a to by hiſheze ujeļuboſniſho bylo. Teho dla móže byč, ſo ſebi awſtriske knježerſtvo mjeñſchu njeļuboſnoſč wuſwoli a do Božnije a Herzegowinu ſwojich wojaſow poſčeze, hacž runje je jemu to doſež njeſpodobne.

Awſtriski khézor je po tajkim pięcza rufſemu na jeho líſt wot- moſvit, ſo je ſwolniwy, po jeho namječećim, jeli ſo tež wſchitzu druhý europiſzy wulkomóznařo ſa to wupraja. Hdyž tež ſi tym dale niežo dobyte njeje, dokež budža naſteſte wſchitzu wulkomóz- nařo ſa tu wěz hloſhovacž, dha je tola kufk czaſha dobyty a hi- dženi ſeklowjenje maya Turkow hiſheze ſhwili na ſchiji.

My horka prajachmy, ſo budže turkowſke knježerſtvo do teho

ſwolicež dyrbjecž, ſo ſo turkowſke kſchecžijansko-ſlowjanſke kraje wot Ružow a Awſtriskich wobſadža, ale hacž ſebi to turkowſki lud tak lohko lubiž da, to ſo hiſheze prascha. Pschetož turkowſki lud je teho měnjenja, ſo je kſchecžijan jenož k temu na ſhwěcze, ſo by turkowſki ſchlova był, a ſo tón Turka najwjetſche krajnoſeže w turkowſkih njebjehſach doſtanje, kij najwjažy kſchecžijanow ſkónzuje. Duž je lohko móžno, ſo ſo tež tym kſchecžijanam, kij w druhich turkowſkih ſtronach bydla, ſhwili hubjenje póniže; pschetož ſa to, ſo ſo jim kſchecžijenjo, w Božharskej, Božniji a Herzegowinje bydlaz, ſi paſorow wudrěja, to druhim turkowſkim kſchecžijanam wotpoſucžicž dabža: to rěka, woni budža jich kónzowacž a wuru- bječ, hdyž budža to jenož někaſ móž.

A ſo je Turka wote wſchego ſpočatka hacž do wſchego kónza rubježnik a mordar, to ſo nětko tež w druhich ſtronach turkowſkeho khézorſtwa ſjawuje poſkaſuje. W afiſej Turkowſkej bydla bjes druhim tež armeniſzy kſchecžijenjo. Szu to měrni a ſejerpliwi ludžo, kij ſo Turkam ženje pschecžiwi njeſhu. Ale tež tuthy ſejerpliwi ludži Turkojo na poſkoj njevostaja, ale ſu jich w nowſhim czaſhu žaſožnje pschecžehacž pocželi.

Tak piſzaja ſi Erzerumia, ſo ſu ſo tam Turkojo ſběhnyli a psches ſchecž ſtor armeniſkih kſchecžijanow ſkónzowali a jich domy wurubili.

Hewak da ſo tež ſe wſchelakih piſmu, kij běchu w Konstan- tinoplu ſkrađu w noži na róžki haſzow pschilepili, derje ſpóſnacž, kaſkeho měnjenja turkowſki lud je pschecžiwo kſchecžijanam, kotrež ſiaurov (pſow) mjenuju, a ſchto ſebi w naſtupanju měrežinjenja myſſli. Gene tajke piſmo, kotrež běchu turkowſkim miniftram na durje pschilepili, ma ſo tak: „Nětko ſu giaurojo, kotsiž psched na- ſchim dobyčerſkim wójskom wobſtacž njeſoža — tute njeſchwärne ludy Europyſteje — muſelmanow (Turkow) wo huadu a ſmilnoſč proſyli. Wy wſchitzu, kij ſeje hotowi, wo mér jednač, ujeſapomuće tole: Jeli wy mér bjes dowolnoſeže najpoſleňſcheho muſelmanſkeho proſcherja wobſankuje, pschibahaw wam pschi ſwiatym mjenje proſeta Muhameda, ſo waž ſi waſchimi žonami a džecžimi na tor- hoſtežu psched ſeraſkieratom ſkónzujemy. Poſklichajcze na te wu- měnjenja, kotrež turkowſki lud a jeho dobyčerſke wójsko na njehańbitu Europu połoži: 1) My žanu Sserbiju, žanu Čzornohoru,

żanu Rumuniju, ſi jenym ſłowom żadyn tajki giaurſki ujerjad wjazy nječerpimy. Tute kraje maja turkowſke wilajety bycz, to je tajke provinzy, kiž zyle k Turkowſkej ſluſcheja a we wſhem pod sultanom ſteja. 2) Rukowſka ma nam wojniſke khosty derje ſaplaczież a nam Krym ſi zyłym czornym morjom a jeho pſchimórkimi krajemi wotſtupiež. 3) Europa ma pſchiſahu na to wotpoſkoziež, ſo ſo wjazy do turkowſkich naležnoſežow mjeſciež njebudze. — Zeli tak nječiniče, je ſo ſi wami ſtało. — Profetowy lud."

Każ ſo ſda, tež ani sultan ani jeho ministrjo ſwoſniwi njeſhu mier wobſankuež, pſchetož po powjeſzi, ſotraž je 2. oktobra ſ Konſtantinopla telegraſzy roſpóźlana, ſu ſultanowi ministrjo wuměnjenja, pod kotrym uſi mier w naſtupanju Bołharskeje, Božnije a Herzegowiny, wobſankuež moħł, ežiſe ſac̄iħuſli a nočzedaža ničo wo tym wjedziež, ſo bychu kſheſczijenjo tychle krajow někakje prawa doſtali. Duž ſnadž wójna wudvri.

Swětne podawki.

Němske khěžorſtw. Kral Albert je ſo 1. oktobra ſ hořtvow, na kotrež běſhe jeho avſtriſki khěžor pſcheproſyl, ſažo do Sakskeje wróžil. Khěžor jeho hac̄ na dwórniſchežo pſchewodžesche a ſo tam ſi nim wutrobnje rožjohnowa. Taſo kraf Albert do Czopliž pſchijedž, běſhe jemu tom kralowa Karola napſchecžiwo pſchijela. Wón ſo ſ njej na ſwój ležny hrodžik Rehfeld poda, hdžez běſhe kralowa hižom něhdže tydženj pſchebýwała.

W Draždžanach bu 2. oktobra evangeliſko-lutherſka krajna ſynoda wotewrjena, jako běſhe jeje ſobuſtawam prjedy w tajſiu naſtupanju wyſchſchi dwórski predař Dr. Kohlſchütter pređowanje džeržał. Wotewrjenje ſamo ſta ſo w ſali přenjeje komor, hdžez ſo tež dalsche poſbedženja wotdžeržuja. Pſchitomni běchu ministrjo, kotrymž ſu naležnoſeže ſakſkeje evangeliſkeje zyrfwe porucžene, a to baron ſ Friesen, ſ Moſiž-Wallwiž, Dr. ſ Gerber a Abele, kaž tež kralowſky komiſkarjo tajni radžicžel Uhda, pſchedfyda krajneho konſistorſtw, a wyſchſchi konſistorialni radžicželjo Dr. Kohlſchütter, ſ Berlepsch, Dr. Zapff a Dr. Žentſch.

Tako běſhe minister kultuſa ſ Gerber synodu ſ krótkej ryežu wotewrif, ſebi ſynoda komornika ſ Behmen ſa pſchedfydu, Dr. Kohlſchüttera ſa měſtopſchedbydu, ſudniſkeho hamtmana Weidauera a ſuperintendenta Böhmela ſa ſekretarjow wuſwoli. — Šſobuſtawam ſynody je hižom tſinacze naležnoſežow k wurađowanju prjódpołożených. Bjes nimi je jedyn načiſk, ſigaziju afžidenzow atd. duchovných a zyrfwinſkich ſlužobníkow naſtuſazy, dale to poſtajenie, ſo by kóždy statuy duchowny lětneje ſ najnižejšicha 800 toler ſdy mieli a ſo bychu duchowni tež starobny pſchidawt (Alterszulage) doſtali; dale, ſo by ſo nowa agenda wuſala, ſo by ſo ſakon wuſala, po kotrymž bychu ſo tajzy, kiž ſo werovalc abo ſwoje džecži kſheſcziež njeſadža, k temu wot duchowneho a zyrfwineho prjódſtejerſtwu napominali. Zeli pak to uječinija, ſhubja wobſne pravo pſchi wuſwolenju zyrfwineho prjódſtejerſtwu a nježmědža ſo tež do njeho wuſwolicž; woni ujemóža tež kmotſicž. — Tajte džecži, kiž ſu njeſhćezenie wofſtale, maja drje kſheſczijsku a konfirmandsku wuežbu doſtacž, ujemóža pak tak dohlo žane zyrfwine prawa wužicž. — Kaž na wicheč dnuhich ſynodach, tak ſtej tež na ſakſej dwě ſtronje: orthodoſka (wěrjaza) a ſwobodnoſmyžlena. A přenjej ſluſcha ſi, k poſleniſchej pak jenož něhdže 14 ſobuſtawow.

Sakſka ma nětko 2 millionaj 664,351 evangeliſko-lutherſkich wobydlerjow, 73,339 katholickich, 9851 reformirtickich, 1876 němisko-katholickich, 5360 židowſkich, 713 anglikanskich, 588 prawoſławnych

(grichisko-katholickich), 87 starokatholickich, 977 japoſchtoſko-katholickich, 55 baptiſtickich, 1749 dižideniſtickich, 228 methodiſtickich, 28 jendželsko-unirckich, 6 reformirticko-unirckich, 235 unirckich a 183 bjes na božinu a werovalcniſača. — Zyrfwioſ abo zyrfwiných twarjenjow je w Sakskej 1212, bjes nimi 917 farſickich zyrfwioſ, 223 filialnych zyrfwioſ, 46 pohrjebnych a 18 druhich pôdlaňskich zyrfwioſ; pôdla hiſtce 71 kſapalkom a 25 modleſtich ſalow.

Prynz Jurij a prynzowa Jurjowa ſtaſ ſo 1. oktobra do Mnichowa podaſo.

W nožy 28. ſeptembra ſu paduſchi pola diakona w Eberſbachu wſchelake węzy kramli, kotrychž hódnosež ſo na 900 markow woblicza. — Taſo kubler Weber ſ Kleinermutha 27. ſeptembra w jenej tamniſchej hlinjanej ſamje hlinu wotrywaſche, ſo tójſtco hlinu na njeho wali a jeho tak wobſkodži, ſo dyrbjeſche w nožy wumrječ. — Ma zwikawſkim dwórniſchežu 19 lětneho dželacžerja ſolbu pſchi rjadowanju woſow dwaj woſaj, bjes kotrymajž runje běſhe, tak njebožomne ſtorcžiſtaj, ſo dyrbjeſche na wobſkodženja, pſches to doſtate, naſajtra wumrječ.

Minister baron ſ Friesen 1. novembra ſe ſlužby ſtupi. — Kral Albert je redaktorej nowinow „Leipziger Zeitung“ k. Dr. Kaiserej rycerſki hiſtž přenjeje rjadowanje albrechtſkeho rjadu ſpožcik a we Wurzenje je 10 dželacžerjow a dželacžerkow Hartensteinez cigarroweje fabriti ſlěborne medaille ſa dohloſtne ſwérne dželo doſtaſo.

Š Varlina piſaja, ſo němſki khěžor w tu khwili w kupjelach w Baden-Badenje pſchebýwa a ſo ſo wot tam naſſkerje předž oktobra do Varlina wróži.

W měſtaſhku Parchinje (w Pomorskej), hdžez je ſo hrabja Moltka narodžil, ſu temu wondano na ſwjetzeiſte waſhniſe pomnik ſtaſili.

Braunschweigſki wójwoda (Herzog) wondano do Bróthlawja pſchijedž a ſo potom na ſwoje kubla woſoko Woleſhniž (Dels) poda. Wón chze tam wulke hořtvu wotdžeržecž a je na nje tež ſakſkeho krala a prynza Jurja pſcheproſyl.

Š Glogowa (Glogau) piſaja, ſo ſo na powjetſchenju tamniſcheje twjerdiſių pilnje džela.

Hannoverſki provinzialny ſejm je wobſanknył, na pruſki ſejm tón nauijet ſtajicž, ſo by ſo prjedawſchemu hannoverſkemu kralej jeho pjenježne ſamōženje, w tu khwili w ružy pruſkeho knježerſtwa džeržane, ſažo dalo. Tute pjenjeſy — někotre milliony toler — je pruſke knježerſtvo teho dla tak dohlo w ſwojej možy wobkhovalo, dokuſtž prjedawſki hannoverſki kral němſkeho khěžora jako wobſedžerja prjedawſkeho hannoverſkeho kraleſtwa pſchipóſnačz nočyſche.

Někotre nowiny powiedaja, ſo ſo wjeſtch Bismarck bórſy ſe ſwojego pomorskeho kubla do Varlina wróži.

Austria. Khěžor Franz Josef je ruskemu generalej ſsumorokowej, kiž bě jemu liſt wot ruského khěžora pſchinjeſyl, wulki kſhiž leopoldſkeho rjada (ordena) ſpožeſiſt. ſsumorokow je ſo 3. oktobra runy pucž do Livadije podaſo, hdžez ruskí khěžor w tu khwili pſchebýwa.

W czeſkih zyrfwioſach je ſo w poſleñſkim čaſu husto ſtało, ſo ſu duchowni ſi kletki dele k temu napominali, ſo bychu woſadni k lepſchemu pſchecžehanyh ſſlowjanow a ranjenych ſſerbów pjenjeſy ſkladowali. To je ſo jim někto kruče ſakſaſko. Teho runja ſo tež žane ſudowe ſhromadžiſu njeđowola, w kotrychž bychu wotpohladanje měli, wo kſheſczijsko-turkowſkich naležnoſežach ryežecž.

Schto chze awstrijski khézor w nastupanju na to czinic, schtož je hnadž rukti khézor wot njego w swojim pižmje žadal, so hiščeže zyle s wěstoſežu prajiež njehodži, duž jene nowin tak, druhé pak hinač hódaja.

Iendželska. W tuthm kraju so pschezo hiščeže šhromadžišnu wotdžeržuju, w kotrychž na turkowsku politiku učtežiſcheho jendželskeho ministerstwa ſwarja. Pschi tym so tež to žadanje wupraja, so by so jendželski ſejm bóry w hromadu powołał, pschetož tón by potom ministram ſjawnje prajiež měl, so Iendželska na Turkowsku žane pjenjesy a žanu frej wjazy wažiež nochže.

Rušowska. Moskowſke nowin wojewoda, so je měſchežanosta w Moskwię wot wyschnoſež porucžnoſež dostał, žebi s čaſhom rozmýſljež, hdze býchu tam wojazy na tsi njedžele wobydlenje dostać mohli, hdzi býchu so hnadž pod bróni powołaſi a w Moskwię tak dolho ſhromadžili, hacž býchu so potom po dostaču wojerſkeje drasty atd. s swojim regimentam poſkali.

Grichiska. Grichiski ljud poczyna dale a bóle s tym njeſpoſojm byjež, so so Čerkežojo na mjeſach grichiskeho krajeſtwa ſaſydlja a Gricham, w bliſtich turkowskich provinzech bydloſych, wulku wobčežnoſež a pschekoru czinja. Grichiske knježeſtvo je so na to pola turkowskeho ministerſtwa wobčežowało, ale to je hordze wotnieslišo, so Čerkežam ſakasowacž njemóže, so tam ſaſydliež.

Nekotři mužojo ſu teho dla w Athenje ludsonu ſhromadžiſnu powołaſi, w kotryž so pschečižno Turkowskej jara wótrje rycěſke.

Rumuniska. Stuteho kraja pižaja, so so kóždy džen ujeuſe abo wjetſe čzrjódky ruskich dobrovolníkow psches Rumunsku wjeſu a so wot tam do Sſerbiye pscheža.

Ze Serbow.

S Budyschina. Wjedro, kotrež běſche ſauidženu njedželu hiſčeže jara deſchežojo, je so pónđelu porjedžilo, tola bě wonie wot teho diua wjèle ſymuſhe, wot ſrjedh pak ežople.

— Kral Albert je tudomnemu měſchežanskemu polizaſkemu wachtmeiſtrem, k. Janej Korli Schwiebuſej, kž je so psched krótkim čaſhom penſionirovacž dat, ja jeho dohloſetni ſwérmi a ſpokojuſu ſlužbu po wſchitkomne cžehue ſnamjo ſpožčili, kotrež bu jemu 29. septembra wot k. měſchežanosty Löhra ſhwedženijz pschepodate.

— Kral Albert je inspektorej tudomnieje věrkouuje, k. Kochej, pschi jeho penſionirowanju rycerſki kſchiz ſaſlužbneho rjadu druhéje rjadowiſe ſpožčil.

— Pjatři tydženja psched wjecžorom wjesciſtaj dwaj tudomnaj dželacžerjej rucžny wós, na kotrymž 18 centuarjow ſamjeñiteho wuhla ležesche. Pschi tym ſta, so na jenej měſtuſeži, kotaž nahle ſpaduje, wós w měrnym wjeſenju ſdžerječ njemóžeſtaj. Wón teho dla dželacžerja Handrija Rencža powali a tak ſtraſhniſe pschejedž, so je tón wutoru w měſchežanskéj hojerni, hdžez běchu jeho donjeſli, na swoje wobſchodziſna wumrjeež dyrbjal. Wón ſawoſtaji wudowu a dwé ſyrocze.

— Tudomný ſynodalny wokrjež je na ſaſkej krajnej ſynodze w Draždjanach wot k. měſchežanosty Löhra a rycznika Jakuba ſ. Budyschina a wot fararja Žimicha ſ. Hodžija ſaſtupiſenj. — Praviza, to je, wěrjaza ſtrona tuteje ſynody wobſtawa ſe 47 ſobuſtawow. Cži ſu žebi ſa swoje woſebite wurađowanja prjófjeſteřeſtvo wuſwolili, a to k. konſiſtorialneho radžicžela profeſharja Dr. Lutharda ſ. Lipſka, komornika ſ. Erdmannſdorff nad

Šhönfeldom a fararja Žimicha ſ. Hodžija. Hewak je poſleniſcheho ſynoda do jeneje deputazije wuſwolila.

— Tudomný katholſki farar k. Hórnik je ſauidženu njedželu w Nowym Měſcze pola Stołpnja žadnu Božu ſlužbu wotdžeržał. W tamniſchej woſolnoſeži wjenujz w tu khwili tóſſcho katholſkich Čechow, Polakow a Italjanow pschi twarbie ſelesniſy džela, kotsiž po Božej ſlužbje w swojej ryci žadachu. Tak derje duchowna, kaž tež ſwětna wyschnoſež woſanku, tajkemu žadanju doſež czinic a k. fararja Hórnika, tuteho ſuateho ſnajerja wjèle rycžow, k tajkemu ſlutkej wubra. Spomnjeni dželacžerjo ſo po tajkim na pomjenowanej njedželi rano wot 7 hacž do 10 hodžin psched ſtim ſpovjedachu a po njej wón Božu mſchu wotdžerža. Ma to ſlědowac̄he woprawienje a po nim czitashe wón w italskej, polſkej, czeské ſelesniſe moſlitwu a ſezenje. To ſamo ſta ſo tež w němſkej rnczi, dokelž ſo, hacž runje tamniſki katholſzy němſzy dželacžerjo do Lobendava ſe mſchi thodža, na jeho praſchenje poſkaſa, so ſu tež někſti Němzy pschischiſli. Sa Čechow, kotrychž běſche w pschirunaju k druhim narodnoſežam najwazy, wón ſkončiſje pređowanje w czeské ſelesniſe džerjeſe.

S Huſki. Pjatři 29. ſeptembra naſch ſarač Jakel ſwój 25letny ſaſtojnſki jubilej ſwježeſche. Dopoldnia poſtrowi jeho deputazia ſ ſoſady a pschepoda jemu krafny tepich, wotpočowanſki ſtol a druhé dary. Jeſu ſaſtojnſzy bratſja dorichu jemu rjany dželanski ſtolz a ſchěcž ſlěbornych ſlžiow a běchu k. fararjo Žimicha ſ. Hodžija, Žeucž ſ. Palowá a Dr. Škalich ſ. Horniſkego Wujeda pschischiſli, so býchu jemu ſvože pscheli. Hewak dosta pak k. jubilář hiſčeže wſchelake druhé dary, ſvožopſchecža a wopokaſma ūboſež a pschečelnoſež wot wſchelakich pscheželow a ſnathach.

S Chróſcžiž. Tudomný druhí ſtatuj wučer, k. J. A. Jenčž, je tudy ſwoje ſchulſke město ſložil a ſo do Draždjan pscheydliſ, hdžez je wot 1. oktobra wučer pschi tamniſchej institutſkej a rjemiſhniſkej ſchuli a to ſ ſtěne ſdu wot 1800 markow. Jeſu předawac̄he město tudy hacž na dalshe njewobhadtene woſtanje a ſměje naſch přeni wučer, k. kantor Pjetasch, bjes tym wſch ſchulſke džecži w tých ſlavach wučicž.

S Woſporka. Šsředu 27. ſeptembra tudy budyske guſtav-adolſſe ſjenocženſtwo ſwój ſtěny ſwiedženj ſ němſkej a ſerbſkej Božej ſlužbu ſwježeſche. Němſke pređowanje džerjeſe ſ. ſarač Dr. Wenuſel ſ. Grožhennersdorfa ſ džiwanjom na ſlowa 137. psalma 1—6 a ſerbſki pređar, k. ſarač Rēſbark ſ. Budyschina, pschirunac̄he na podložku ſlowow ſezenka Lukashha 13, 30—35 w pěkné natwarjazej ryci guſtav-adolſſe ſjenocženſtwo ſ ſmilným Samarijanom, pschetož prěnſhi ma tež ſobuželenje nad nusy ſwojich bratrow a ſtara ſo wo to, ſo by jim pouhaſ. — Pschi němſkej Božej ſlužbje ſo wot tudomněho ſpěwarskeho towarzſtva pod wuſtojnym wjedženjom k. kantora Beruhardta ſhwedženſka motetta ſpěwac̄he a zyrkej bě po pschicžinjenju k. rektorja Lauricha wot ſchulſkých džecži ſ wěnzami a pletvami bohačež wupryſhena. — Njedželu 1. oktobra mějachmy tu bóle ſwětny, ale pschi tym tež pěkný ſwiedženj. Ža tuthm diuji ſta ſo mjenujz poſwjeſcenje noweje rjaneje khorhoje, kotrž je lětuſki tſelerſki kral, k. garbař ſ. Nitschka, tudomněj tſelerſkej jednocze dariſ. K temu běchu tež wſchelaz ſo ſ druhich městow pschischiſli. Ma městuſe, psched tſelerſku k temu pschihotowanym, k. ſarač Marczka jara woſebni ſhwedženſku ryci džerjeſe, knježna Wittigez khorhojnežerjej khorhoj ſ pěknymi ſlowami pschepoda a hewak ſuveni Weberowa w mjenje měſchežankow ſa khorhoj rjam paž dari.

S Namjeňza. Pónđelu 25. ſeptembra tudy ſtudentojo du-

chownstwa, kijž ſu ſobuſtarow lipſčanskeho „lužiskeho predaſteho towarſtwa“ ſwoju ſetuſchu naſymku ſhromadžiſnu wotdžeržachu. Woni ſo dopołdnja na radžinej pinzy ſeſidžechu a pſchipolođnju w hoſejezu k jelenjej w hromadže wobjedowachu a tam ſo k wječorej ſ nowa ſhromadžiſtu. Raſajtra chyžchu ſwonka měſta wule ſčiniež, kotrejuž paſ hroſne wjedro wjèle ſchkođeſe, kotrež běſche tež na tym wina, ſo běſche ſ wokolnoſeſe jenož mało předawſkich ſobuſtarow na ſhromadžiſnu pſchińc mohlo. Tola bě ſo hewak wſchitko k ſpoſoſnoſeſi radžilo.

S Worzyna. Kral Albert je naſhemu derje ſaſklužbniemu k. wucžerzej Förfarnej, kijž je ſo emeritirowacž daſ, albrechtſki kſhij ſpožeſit a bu jemu tón ſamy wot k. woſteſneho ſchulſkeho inſpektora Dr. Wilda pſchepodatſ.

S Mochołza. Naſch dohloſetny, ſwérny wucžer knies Karla Michał Brühl, je ſo na Michała t. l. emeritirowacž daſ a ſo do Dubza pſcheydlit. Jeli ſu naſhe powjeſeſe prawe, dha je k. Brühl runje 50 lét wucžer byl a to najprjedy 10 lét w Kudſhizach (Boschezach?) a potom 40 lét w Mochołzu.

Bóh ſpožeſ jemu tež w jeho ſtarych ſetach ſtronowſeſ a ſwjeſel jeho po tak dohliu, ſwědomniwym prózowanju ſ cžichim a měrnym wječorom žiwenja!

Nowiſte wójſte ſowjeſeſe.

Kaž je dotal ſtajnje bylo, tak je ſo tež wónzano ſtało: ſ wo- předka ſſerbia dobywachu a Turkojo dyrbjachu zofacž — ale ſkóčnje ani ſſerbia ani Turkojo žaneho dobytka njemějachu, dokelž wſchitko pſchi ſtarym woſta — na ſerbijskej stronje teho dla, dokelž doſež moži njemějachu a na turkowſkej, dokelž jimi wuſto- noſeſ pobrachowaſe.

General Czerniajew běſche k nadpadej, kotrež chyžche w po- ſlenich dnjach ſeptembra na Turkow ſčiniež, wſchitko nanajlepje pſchihotowal, ale haž runje ſo jemu zylý džen wſchho ſchlachčeſe, dha napoſleđku jeho wojowanje tola tón wužitk njeſchinjeſe, kotre- hož běſche ſo nadžaſ.

Ta wěz běſche paſ tajfa. Taſko běchu ſſerbia wojowacž pocželi, dha woni to na tak wuſtojne waſhunje cžinjachu, ſo dyrbjachu Turkojo wſchudže zofacž. Taj dwaj moſtaj, kotrež běſche turkowſki general Abduls-kerim ſ wulfjej prózu pſches rěku Morawu natwariež daſ a pſchi teſle twarbie doſež ludži pſchibadžit, my pra- jimi, taj dwaj moſtaj buſhtaj wot ſſerbow ſtaženaj a woni pſchezo dale poſtracžowachu. Zich moži běchu tež doſahaze a jich wo- wojowanje ſpofojaze, tak ſo Czerniajew ſebi wěſti nadžiju cžinjeſe, ſo Turkow tón kroč ſhodniye poraſhy. ſſerbijska artilleria ſhlnje do předka džeſe, a ſ wobeju boſow infanteria a kavalleria pětne ſku- ſkowasche a Turkojo cžim dſleje, cžim bole pſched ſſerbami cžekachu. Duž ſebi Czerniajew myſlesche, ſo drje wopak njebudže, hdvž Mílanej telegraſirowacž da, ſo budža Turkojo hiſcheze tutón džen ſe ſerbiſeſe ſemje wuhnači.

Ale poſdje po poſlaniu ſo pocža hinač wobróčecž. ſſerbia wuhladachu, ſo Turkam ſ daloka wulfje wójſko k pomožy cžehnje. Bě to Hufaz-paſcha, kotrež, kaž Turkojo ſamii poſdžiſho wojewiachu, 33,000 muži a 10 batterijow pſchivjedže, ſo by ſſerbam dobyče ſtaſyl. Tak ſo tež ſta; ſſerbia dyrbjachu w poſtracžowanju ſtaſe, pſchetož woni ſebi žane reſervy k pomožy powołacž njemě- jachu; po krvili dyrbjachu zofacž a haž runje kroble a mužy wojowachu, dha tola hinač bycz njemóžeſe, haž ſo dyrbjachu bit- wiſežo wopuſteſeſe a ſo ſažo do ſwojich wobtvrđenjow ſežahnež.

Duž nětko wobej wójſzy tam ſtejitej, hdžež ſtej předy ſtejaloj: pſchetož haž runje běſche napoſleđku pſchenuž na turkowſkej stronje tak wulka, ſo budžihi ſnadž ſſerbow ſbicž mohli, dha ſo to tola njeſta, dokelž turkowſki generalam na wójſte ſuſtojnoſeſi po- brachuje. Woni maja doſež dobroh wojakow a ſnadž ſchtyri kroč wjazgh ludži, haž ſſerbia, ale woni jim tola niežo wudobyež njemóža.

Kak kroble ſu ſſerbia w tutej bitwje, kotaž ſo 28. ſeptembra mějeſe, wojowali, je ſ teho widžecž, ſo je w njej 74 rufiſkih offi- zierow panylo. Na taſkim wulkih ſchkođowanju je paſ wobſebe to wina, ſo offiſierojo ſerbijsko wójſka ſwojich ludži wot ſad njekomandiruju, ale ſ nim w přednim ryhku ſtej.

Měſta panjenych offiſierow ſu hižom ſažo wobžadžene, dokelž je w požleſiſhim čažu težko rufiſkih wýchkow do ſſerbijskej pſchijeho, ſo možlo ſo ſ nimi hiſcheze wjazgh měſtow wobžadžecž. Žim ſi- wjenja ſel njeje, tak ſo ſo wſchelake nowiny ſdobnje nad tym dživaja, tak moža woni ſwoje ſiwiene tola taſle ſa druhich ludži woprowacž.

Ale Czerniajew měni, ſo ſo jemu ſkóčnje tola hiſcheze radži, dobyče ſe na Turkami doſtač. Wón praji, ſo ſo jemu to tež do- ſtanje, jenož hdvž by doſež kanonow měl. Duž w kanonylijetni w Kragujewzu tak pilnje dželaja, ſo je kóždy ras ſa 10 dnjow ſažo nowa batteria hotowa. W tyhle dnjach ſtej ſo dwé nowej batte- riji do Deligrada poſkatej, hdžež ma Czerniajew ſwoju hlownu kwartiru. A ſchtož ſſerbow naſtupa, dha eži hakle tak prawje niežo wo žanym měrje wjedžicž nochzedža.

Tak je tež ſe ſerbijski kniježerſtvo; vſchetož tole wſchho ſu ſymku wójſtu pſchihotuje, trébnu čjopku draſtu ſa wójſko kupuje, magazin ſ zyrobi pjelni a ſo ſa wſchitko ſtara, ſchtož je pſchi wojowanju w ſymje nuſne.

Bjes tym moža paſ ſo tež ſtaſe, ſo rufiſki khežor w ſienocze- ſtwje ſ awstrijskim turkowſke ſkłowjanſke kraje wobžadži, abo Turkam ſažm wójſtu pſchipowjedži, jeli awstrijski khežor ſ ním ſobu ſku- ſkowacž nochze. Tak ſi najmjeňſha učko wſch ſuamjenja poſaſuju.

S Belgrada piſaja, ſo je tam 2. oktobra nehdže 3,400 rufiſkih dobrowolnikow (Freiwillige) pſchijelo. Bohathy charkowſki gubernator N. Wasłow je ſwojeho jeniečkeho ſyna, kijž běſche rufiſki wýchk, tež do Belgrada poſkala a jemu 50,000 rublow k podpjeranju rufiſkih a ſerbijskich offiſierow ſobu daſ.

Jednanja w Konſtantinoplu.

Europiſke wulkomóznaſiwa hižom dawno ſ turkowſki ſtarej- ſtvo wo to jednaja, ſo běchu ſo njelubosne wobſtejenja bjes Turkami a jich kſheſežijskimi poddanami někaf wuhlađkowale. Najprjódžy běſche učniſte, rufiſki a awstrijske ſtarejſtvo tu wěz do rufi ſaſko, abo ſultanowi miniftej ſo jem jenož ſmějachu, dokelž mějachu jendželske ministerſtvo na ſwojej stronje.

Bjes tym je jendželski lud, hlučoko hnuth wot cžerpijenjow boharskeho luda, ſwoje ministerſtvo moraliszy k temu nuſowaſ, ſo je ſo to ſtarejſtvo, horſa pomjenowanym, pſchianko, a Franzowſka a ſtaſka ſtej to ſznamo ſčinilej.

Wſchě ſchěſež ſtarejſtwa ſu potom turkowſkemu ministerſtu radžile, tak by wone ſkuſkowacž mělo, a jako ſo wot teho niežo njeſta, dha ſu žadaſe, ſo by wone ſwojim kſheſežijskimi ſkłowjan- ſkimi ludam wěſti ſwobodnoſeſ a ſamostatnoſeſ daſo, a ſo by ſo najprjódžy ſe ſſerbijski pſchimér (Waffenstillstand) a potom měr wobſankyl.

Ale ſultanowe ſtarejſtvo wo tym niežo wjedžicž nochze, wone

njenyžli ſebi na pſchimér abo na měr, ale wudawa, ſo chze wſchitkim turkowſkim krajam ſwoboonoſcž a ſamostatnoſcž dacž a ſo teho dla druhim móznaſtrwam trjeba njeje, ſo wo Bolharſku, Herzegowinu a Božnju možbeſte ſtaracž. S jenym ſlowom: turkowske kniežerſtvo wſchě ſchěſč wulkemožnarſtwa ſa nož wodži; pſchetož to tola žadny trochu roſomny člowej ujeweri a wěrič njeužje, ſo by Turkowſka ſwojimi kſchecjjanſkim poddanam jenož najmjeniſchi kuf ſwobody (frejoty) daſa, jeli ſo ſ mječom k temu njeniſuje. — Sa tym ſu wulkomožnarſke kniežerſtva nětko tež pſchishe, ale žanemu wot nich ſo mječ pſchimacž nochze, kiba Ružowſkej, kotaž je, kaž ſo ſda, hotowa, Turkowſkej dla wužwodženja tamniſajich kſchecjjanow w bližšim čaſu wójnu pſchi powiedźicž.

Ruſſi khežor je ſebi k temu neutralnoſcž nemſteho khežora wujednał, to je, wón je wot teho to ſblubjenje doſtał, ſo pſchecžiwo njuem ſkutkowacž njebudže, hdž Turkam wójnu pſchipowiedzi; a w tychle dnjach je wón tež najſkerje ſ awiſtriſkim khežorom wužinił, ſo tón, jeli ſ nim na Turkow hicž nochze, ſ najmjeniſha tež neutralsky wofſtanje.

Po tajkim móže ſo lehko ſtač, ſo bjes Ružowſkej a Turkowſkej ſa krótki čaſ wójna wudhyri. To je měnjenje wſchitkich nowinow, kotrež ſu my we tychle dnjach czitali.

Pſchispoſiſenje. Po najnowiſchich powjeſčach džde ſultan zuſym wójniſkim kódzam dardanelle ſakafacž a jeli te móz nałužuja, ſo ſe ſwojim ministerſtwom do Adrianopla pſchecžydliež.

Njenižy dokelž Konstantinopel pſchi mórfſkej wuſcžinje leži, kotrejž dželž ſu ſpouſiſene dardanelle, dha by europiſkim wulkomožnarſtware lohka wěz byla, Konstantinopel wobſhadziež, hdž bydu tam ſwoje wójniſke kódze poſzala. Temu chze nětko ſultan wuńež a ſo teho dla do Adrianopla pſchecžahnyč, kotrež město daloko wot morja leži. —

Se wſcheho teho je wiđeč, ſo chze ſultan radſho wójnu wjeſč, hacž ſwojim kſchecjjanſkim poddanam jich brěmjo poſožiež.

P r i l o p k.

* S Dražđan piſaja: Jedyn tudomny džělacjer ſa ſo wondano wot ſtavnika (Standesbeamite) k mandzelſtwu w hromadu dacž a pöžla potom ſwoju młodu žomu domoj, wón ſam pak džeshe ſi někotrymi towarzchemi do jeneje palenaznije, hdžez ſo wopi a palenaznej někotre koſkaſy frany. Alle pſchi tym jeho dožahnyčin a do jaſtwa wotwiedzechu, w kotrejž dyrbieske ſyku nož wofſtanč.

* Sažo pak je ſo jena holza ſpalila, dokelž je petroleum na njeviſchne waſhniſe nałožala. S Dražđan w tajkim naſtupanju piſaja: Jena 20lētna, tudy w ſlužbje ſtejaza holza je wondano petroleum do kachlow ſyku, ſo by ſo wohén lepje ſapaliſ. Pſchi tym je ſo pak petroleum w bleſhi tež ſapaliſ, bleſha je roſlečala a wot paſaheho petroleja bórſy wſcha draſta teje holzy w ploſmienjach ſtejeho, tak ſo ſo ta tak wopali, ſo dyrbieske naſajtra wuńrječ.

* Na želesnižy bjes Pirnu a Kamjeñzom běchu ſhěmy tak ſylnje ſ huſanzauji poſtryte, ſo dyrbieske čaſh někotry króč ſaſtač, dokelž bě ſoliſa wot roſmječených huſanzow tak hladka, ſo drje ſo koſa wjerczachu, ale předy dale jecž njemóžachu, hacž běchu ſhěmy ſ pejkom ſažo ſchlepawé ſeſinjene.

* S Aſcherslebenia (w Bruskej) piſaja wot 27. ſeptembra: W ſuſdomnej wokolnoſczi ſu wſchitke rufi džělave, ſo bydu běrný po-

wodženju wutorhnyke. Pſches ſtajne deſhče, kotrež mějachu, je ſebla Boda na wodže tak pſhityla, ſo niže ležaze pola a ſuči hižom pod wodu ſteja. Wotawa je tam ſhubjena a nětko budža tež hiſhče běrný a kaly ſchlepawacž.

* We Sprembergu vola Nowosalza mějeſche tudy jena ſlužbna džowka to ſbože, ſo pſchi běrnýkopanju jedyn zyle derje ſdžeržany dwójny luitiſdor (ſloty, něhdž 11 tolér hodny franzowſki pjenjes, namaka, kotrež je w ſeče 1796 bitv. Blisko teho města, hdžez bu tónle pjenjes namakany, je jedyn kamjen, wo kotrejž ſo powjeda, ſo ſu pſchi nim we wójniſkich ſtach prěnjeho Napoleonona tóſſtvo pjenjes ſaryli, kotrež pak poſdžiſho njeſzu ſažo namakali.

* We Marchwizach (w Schleſyjskej) je ſo wondano ſlětny hólczeſ ſrawza Schwarza ſadajik, dokelž bě jemu jena bruna, kotrež běſche pſchi hraſkanju požrjet, w ſchiji težaza wofſtač.

* Někotre nowiny piſaja, ſo chze Grichiska kupu Kretu wot Turkowſkeje wotſtupjemi měč. Na kupje Krecze bydla ſ wjetſha jenož Grichojo, kotrež Turkijo we nowiſkim čaſu hiſhče bóle podcžiſhcežuju, hacž je ſo to předy ſtač.

* Zako - wondano wudowa Róžiczkowa ſ Libuſcha do Prahi džeshe, ſo by tam to a druhe k nowotwarbje ſwoje wotpaleneje khežki kupila, mějeſche wona to ujebože, ſo 30 ſchěžnakow ſhubi

* W Kehmstedtu pola Nordhausena mějachu 25. ſeptembra ſatraschny wohení. Sa pož hodžinu ſkoro ſyka wjeſ w ploſmienjach ſtejeho, ſchěſč a tsfizeči dworow je ſo wotpaliſ.

* W Blakeneju (w Dendželskej) je ſo wondano wěſty Alunets, kiž je hižom 85 ſt starý, ſi jenej wudown, 48 ſt starej, woženik.

* Se Sydneju w Amſtraliji piſaja, ſo je kódž „Davednong“ na ſwojim puczu ſ Melbourne do Sydneju njeſalo ko ſervis-Baya pſchi kylmęch wichorach do ſkaly praſnyla a ſo roſrafyła. Na njej běſche 75 lidži, wot kotrejž ſo 60 ſatepi.

Cyrkwinske powjeſče.

Wierowani:

Pětrowſka zyrkej: Jan Ernst Schuster, měſečjan a friſeur, ſi Augustu Klaru Kubiz. — Korla Ernst Rychtar, wobydler, ſi Mariu Theresiu Klimanez. Michalska zyrkej: Korla Emil Haaja, wobydler pod hrodom, ſi Hanu Šilžbeter ſemigež ſi Budyhídina.

Kſeženii:

Pětrowſka zyrkej: Maria Martha a Sandrij Marz, Sandrijka Miličha, wobydler, dwójnički por. — Břetich Bruno, Břeticha Wylema Měršha, murjerka, ſi — Emma Louisa, Zana Horžíčki, wobydler, dž.

Michalska zyrkej: Hana Katharina, Oth Gráfy, kvežeho najeſta w Nadžanezech, dž. — Hana Maria, Pětra Bartka, wobydlerka na Židovje, dž. — Jan August, u. ſi. w Žnězach. — Selma Šilžbjeta, Zana Bohuwerka Schneidera, wobydlerka na Židovje, dž. — Pawol Richard, Zana Augusta Šantička, khežerja a murjerja pod hrodom, ſi. — Maria Theresia, Zana Kleča, wobydlerka w Nadžanezech, dž.

Katholiska zyrkej: Jan Ernst, Zana Ernsta Kolpy, wobydler, ſi.

Semijeczi:

Djeń 12. ſeptembra: Jan Břetich Kurt, Sandrijka Miličza, pſchefupza a měſečjan, ſi, 4 m. 6 d. — 19. Hana rožena Milička, Michaela Sandrika, khežerja na Židovje, mandzelſta, ſi. — 20. Jurij Dróžha, měſečjan a milični miſtr, 68 l. 1 m. — 21. Wilhelmina rož. Fähringez, Jurja Winklera, wobydlerka w Šrubeczech, mandzelſta, 27 l. 3 m. — Jan Bohuwer, Zana Michalka, khežnka w Delnjej Škinje, ſi, 20 d. — Petr Rychtar ſi Ženek, 75 l. 7 m. — 23. Maria rož. Sebastianez, Sandrijka Gignerka, dželacjerka, wudowa, 78 l. 11 m. — Jan August Kerežmar, khežiar w Žnězach, 37 l. 4 m. 4 d. — Ernst Graf ſi Milkez, 26 l. — Jan August, Sandrijka Döržana, khežerja na Židovje, ſi, 17 l. 1 m. 17 d. — Žda Amalia, Korla Moriza Müllerka, fabrikſteho kowarja na Židovje, dž., 11 m. mjenje 3 d. — 25. Jan Pawol, Zana Augusta Pietschki, wobydlerka w Dobruſchi, ſi, 8 m. 7 d. — Korla August Hermann, Zana Augusta Krauzka, khežerja a murjerja na Židovje, ſi, 3 l. 8 m. 10 d. — Hana Wilhelmina, Jurja Guschki, khežerja a kozjmaria na Židovje, dž., 7 m. 17 d.

Placjissna žitow a produktow w Budyschinje.

30. septembra 1876.

Žitowy dwoś: 4067 mēchow.	Na wiktach		Na burſy	
	wot mf. up.	hač	wot mf. up.	hač
Bičeniza 50 kilogramm	10 71	10 91	10 57	11 61
Roska = =	9 81	10 —	9 49	9 81
Zeezmijenj = =	7 97	8 33	7 97	8 33
Worwz = =	7 60	7 80	7 60	7 80
Gróch = =	11 11	11 36	—	—
Woka = =	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—
Jahly = =	12	—	—	—
Hejdnička = =	16	—	—	—
Béryny = =	2 92	3 6	—	—
Butra 1 =	2 80	3	—	—
Ssyno 50 =	5 —	5 50	—	—

Kórz píchenzy po 170 puntach: 18 markow 20 up. (6 tl. 2 nřl. — np.) hač 18 mf. 54 up. (6 tl. 5 nřl. 4 np.) — Kórz rožki po 160 puntach: 15 mf. 69 up. (5 tl. 6 nřl. 9 np.) hač 15 m. 95 up. (5 tl. 9 nřl. 5 np.) — Kórz jeczmijenja po 140 puntach: 11 mf. 15 np. (3 tl. 21 nřl. 5 np.) hač 11 mf. 66 up. (3 tl. 26 nřl. 6 np.) — Kórz nowjha po 100 puntach: 2 tl. 16 nřl. hač 2 tl. 18 nřl. — np.; hróch: 3 tl. 21 nřl. 1 np. hač 3 tl. 23 nřl. 6 np.; woka: — tl. — nřl. — np.; jahly: 4 tl. — nřl.; hejdnične truphy: 5 tl. 10 nřl. — np.; bérny: 29 nřl. 2 np.; butra: — tl. 28 nřl. hač 1 tl. 29 nřl.; syno po 100 puntach: 1 tl. 20 nřl. — np. hač 1 tl. 25 nřl. — np.

Telegraſiski bureau w ſadnym inarjenju pôsta na bohatej haſzy je kózdy dženj wotewrjeny wot ranu 8 hačz wjeczor 9 hodzinow.

Powschitkomicce aſſekuranza w Trieſcze

(Assicurazioni Generali.)

Sałožena w léeze 1855.

ſawěſcjuje piči rukowanſkim fóndu wot

41 millionow 120 tyžaz 706 ſchěſnafow 60 frajzarjow

a) pſche wohnjowu ſchodu: tavor, mobilije, žiuejske ſarady a. t. d., kaž tež, jeli to frajne ſakony dwoſleja, twarjenja wſchich družinow;

b) poſtejjuje ſawěſcjenja na žiweae eſlowekow na jara wſchelake waschnuje; ſa najtunishe twjerde prämiye a polizy w němſkikh pjenjach wuſtaja.

Towarſtvo wuplačzi w léeze 1875 ſa 15660 ſchodusowanjow ſummin wot

6 millionow 210 tyžaz 146 ſchěſnafow 27 frajzarjow

Ke kózdemu wukasjanu a k wobſtaranju ſawěſcjenjom poruczataj ſo agentojo:

hamtski ſkotolek Ernst Walther w Budyschinje.
Adolf Baumert w Kamjenu.

Deſti, laty a twarske drjewo, třeſchne ſchpjeny, třeſchnu papu porucza po najtunischiſchych pláćiſnach twarskodrjewowa pſchedawaruja

Na nowych hrjebjach
čz. 713.

Aug. Zimmermann,
częſliſkeho miſchtra.

G. Joachim, Atelier ſa njeboſne ſaſadzowanje ſubow, operazije ſubowe, plombirowanie, cziszczenie, ſahnacze ſubybolenja atd., w Budyschinje, na ſmitſkej lawſtej haſzy 120 pola k. pjetkarja Šelingsta. Ke ryzecham wot 9 do 6 hodzinow.

Sahojenje ſlepocſče, po najwěſcziſhim, bjesboſloſnym a bjesoperirowanych. Wozjolek Dr. K. Weller sen. w Draždjanach (Victoriastraße 4).

Czahi po ſeleſnizy.

Se Šhorjelza do Draždjan.

Wotjeſd ſe Šhorjelza	140	30	525	755	1115	245	515	715	1028
Lubija	25	35	65	840	1225	335	550	80	115
Budyschinia	45	645	915	1240	410	620	940	—	—
Viktorij	jpřejchym cjaž 430	720	950	1115	445	645	910	—	—
Radberga	—	50	750	1025	150	520	715	945	—
Wichijejdo do Draždjan	345	525	820	1050	215	545	740	1010	—

S Draždjan do Šhorjelza.

Wotjeſd ſ Draždjan	—	620	915	1210	340	50	80	1115	1227
Radberga	—	75	955	1245	445	535	830	1145	1227
Viktorij	—	740	1030	1220	445	615	95	1220	—
Budyschinia	—	810	115	20	520	650	945	1255	14
Lubija	60	90	1145	240	60	730	1025	130	28
Wichijejdo ſ Šhorjelza	645	940	1225	315	640	810	115	1210	8

Czahi horuolujiſkeje ſeleſnizy:

Kohlfart	530	1010	420	Štolpa	1024	410	810
Hörta	622	1046	55	Witow	1042	431	840
Niſta	633	1055	513	Witow	1055	447	90
Mitow	649	117	524	Müdenberg	1115	510	929
Wujejd	725	1127	544	Ruhland	545	1135	—
Was	744	1139	555	Wojboki Witow	64	1148	544
Wojerejzy	810	125	613	Wojerejzy	631	126	610
Wojboki Witow	840	1223	651	Was	653	—	628
Ruhland	913	1235	643	Wujejd	716	1232	642
Müdenberg	929	1248	656	Witow	744	—	75
Witow	948	16	714	Niſta	83	1259	715
Witow	102	119	727	Hörta	820	17	728

Witow je Elſterwerda, Niſta je Liebenwerda a Štolpa je Falkenberg.

Hollandski mlókowny pólver.

Tutón, ſe starodawnych cjažow dopokaſany, ſi najlěpſhih ſelov a ſorjenjow pschihotowanym pólver, po jenej abo po dwémaj kžiomaj wſchědnie ſruwom abo wołam na přenju pízu naſypany, pschiſporja wobzernoſeſz, plodži wſele mlóka a ſadzewa jeho woſkiſenje. Paketik płačzi 40 np. a je k doſtačžu w hrodowſkej haptnej w Budyschinje.

Dickowa conceſzjonirowana daloko wuwołana ſpodźiwne hojaza žalba,

kotraž je ſo najbóle kózdy ras jako dobra wopokaſala, porucza ſo w ſerdłach po 30 np a po 12 np.

wot hrodowſkeje haptnej.

= Nedžboslemk =

kaž tež kózdy ſemk ſahoju ja ſpěchuj, weſeſe a doſpolnje.

Pſches 1000 ſahojených.

F. Grone w Ahaus, Westphalen.

Ke priódſtejazym ſermiſham porucžam zokor zylý a toleženy, rójnyk ſulke a male, mandle ſlodek a hórke, ſaffrau, zimt, muſchlotowym kwet najlěpſhih a placiſhym hódnych dobrojeſzow, thofej dobry a ſylnje ſłodžaz, punt 11 nřl. a dróžcho.

Th. Grumbt

na ſwoneknej lawſkej haſzy.

Seczim jeń.

Kupowanje rjaneho piwowarskeho jecznienu sa naschu piwar-
nju je ſo ſapocząto a ſo poſtiezenja w naſchim kontorje horjebjeru.

Piwowařské ſjenoczeñſtwo w Budyschinje.

Hauſez hosczeñzaſtwo

348 49 na mjaſowym torhochcju 348 49

ſtwoje wobniwene pſchebytki czesczonym tudomnym, kaž tež wotkowſkim wop-
towarjam najnaležniſcho porucza.

Tež ſu w ſoźdym djeñſkim čaſu czopke a ſhunne jędze, kaž tež
wubjerne piwa a wina pſchi najkedžbniſhim poſtuženju k doſtačzu.

S poczeſczovaljom

F. Hauſa.

Schtrumparſtwo

Otto Zwaar w buſtrowej haſz̄y

porucza wſchē do teho ſkuſchaze twory, kaž tež derje ſrjadowany ſkład

kuhnſchtuñch kwětkow

jako njemjeſcziſke, broſchže a knóſhaze wenz̄y, knóſhaze a rekrutſke wonjeichka a kwětki
po jenotliwym a po duzentach, ſrudne wjeſby, kruciſzy, wenz̄y atd.

zotor 40 np. 45—60 np. ſa punt,
thoſej 100—140 np. ſa pt.,

raſh 16 np. 22—34 np. ſa punt

porucza

We Wopſorku. J. G. Poetſchka.

Mourowahi (decimalne wahī),

hrjadowahi (spěchne wahī),

wódne pónvje wſchitich wulfcežow,

emaillowane warne ſudobja atd. atd.

po fabrikſkich placzisnach;

najlepſe ſalzplath,

rſavoplath,

kaħclowe a rolowe durje.

tykanzowe blachi

dostač ſa ſo w nowej poſyłzy

We Wopſorku. J. G. Poetſchka.

Suſchene droždže

ſ najlepſcheje draždanskeje fabriki wſchē-
dnie czerſte

porucza

We Wopſorku. J. G. Poetſchka.

Serje

najlepſhe erown a fullbrand, kaž tež male
ſchottſke k marinirowanju

ſoru ſa 2 m. 20 np.

ſchufku ſa 4—5 np.

dosta ſa ſo

We Wopſorku. J. G. Poetſchka.

Swinjazv ſchmalz

najlepſhe je dobroſeže,
kaž tež kuſchene tuczno (počz)

porucza k dobrocziwemu wotkuſowaniu naj-

tunischo

We Wopſorku. J. G. Poetſchka.

Petroleum

najlepſhi raffinirowaný
punt ſa 24 np., pſchi wotkuſenju 10 pt.

tunischo porucza

We Wopſorku. J. G. Poetſchka.

Palenz!

Mój hižom dawno jako wubjerny a czisze
ſłodzazy

czistv palenz,

kaž tež wſchitke drugim dobrych palenzow ja
ſ tutym kniesam ratarjam a ſažopſcheda-
warjam poruczejo naspominam a po najtu-
nisich placzisnach pſchedawam.

Ernst Glien na zitnych wifach.

Wſcho běle ſhieče, kaž tež wu-
ſchivanje ujenow tunjo a rucze
wobſtara

Emma Kummerowa

w Budyschinje w minſcher zyrkwi 250.

Přadlokskykowanju

w najwjetſhim wubjerku po ſpodzivnje
tunich placzisnach,

Wiliwalsku wołmu

we wſchitkach wotſeženjach

porucza
Moritz Höninger

29 na ſerbſkej haſz̄y 29.

Swetoſławnu p. Kneifelownu
wloſowu tintfuru,

ſ lekarſkeje ſtronu wſhem wloſocžeryjazym
jako wężeje weroň ſkuſkowaza naležuje poruc-
zenia, hdzej žadym drugi ſredk njeponiha,
ma ſtajne na pſchedaní ſ. J. Šindla w
Budyschinje w bleſchach po 1, 2 a 3 markach.

We wudawařni Serbſkich Nowinow je ſa
1 hrivni (marku) k doſtačzu:

Wjetſcha čitanka

ſ a m l o d y c h a ſ t a r y c h .

Lesebuch für Jung und Alt.

Bot ſ. Jordana.

Tuta čitanka njeje jenož ſa młodych, ale
tež ſa starých, wona poſkieza už jenož ſerb-
ſke, ale tež uemiske naſtawki k čitanju a je
ſ zyla tajkeho wopſchijecza, ſo može kózdy
wiele ſ ujeje narwiedzieć a ſo nad tym, ſchtož
wona podawa, wutrobiuje wokſchewicz.

W jenej zyrkwiſkej wſhy je khež a
ſ volom a ſe ſahrodi hmydom na pſchedaní.
Dalsche je ſhonicz we wudawařni
Serbſkich Nowin.

Zenož krótki čas budža ſo w domje ſujeja

Gwadra Brauna na bohatej haſy
 židzane a komoržane banty, bělotvorn, iwiſhiwanja, gardiny wſchěch
 družinow, hornje koſchle, ſahawle, rubiſcheza, baſchli, ſonjaze ſukne,
 ſchörzuchi a wožebne wolmjanec węzy a wiſhelaſe druhé artile ſaratunio
 pſchedawacž.

Foerder & Daust ſe Žitawh.

Wypſchedawanie na bok ſtajenych two-
 row ma ſo tež hiſcheze dženſa ſobotu 7.
 oktobra.

August Grüñner.

Kožowe khlamy

B. Lindau w Budyschinje
 pſchi miſiowych bětach w domje „f němſkej halli“ poruczeja
horniu a spóniu kožu
 wožebneje dobroſeže w najwjetſchim wubjerku po tunich,
 twjerdych placziñach.

Pſheměnjenje khlamow.

Czeſczenym ſſerbam ſ tutym najpodwołniſho f uawjedzenju dawam, ſo ſzym moje
kolonialtwoſorowe, tobakowe, cigarowe a ſpirituoſowe
khlamy

ſe ſwonkowneje laſkeje haſy do mojeſe ſamneje kheze na ſamjentnej haſy čo. 573
 pſchepołozil.

Sſebi dowolejo, ſo ſa doverjenje, mi hacž dotal pſcheczelniwe wopofaſane, uaj-
 ſeje džakowacž, budu ſo ja tež tudy prožowacž, ſebi to ſamo píches ſpeſhne, dobre a
 tunje poſkuženje tež dale ſdžerzeč.

S poczeſczowanjom

w Budyschinje 6. oktobra 1876.

A. Niem ſka.

Wozjewenje
ſa czeſczene damy w Budyschinje a woſpolnoſci.

Na nětčiſcej ſipſkej maſy ſzym to ſbože měl, wjerſhu dželbu tač mjenowanych
 fantazi-artiklow, wobſtejazych ſ najrěiſchich a najmoderuſkych rubiſchezow na hlowu a
 ſa taillu, kaž tež druhé węzy po poſkožy fabrikskeje placziñy ſeneje konkurskeje maſy
 kupicž a móžu je teho dla po ſpodižionje tunjej placziñje pſchedawacž.

S doborom porucžam ja gardiny, kožove, bliđove a kommodowe krywadla, kaž
 tež najnowſche draſtowe tkaniny we wſchěch ſortach a dobroſežach.

Tež mam dželbu na bok ſtajenych klejdownych ſtoſow we wſchelakich muſtrach,
 ſtarý kohez po 25 hacž 30 np., teho runja tež ſama, barchenth ſt. wſchě tworh po jara
 tunich placziñach.

J. Sobersky

na miſiowym torhoſchezu pödla Holtsch Nachfolg.

Czeſczenym ſſerbam w Budyschinje a na
 wſchach najpodwołniſho f uawjedzenju dawam,
 ſo ſzym tudy hoſezenz „f ſtometu jehnječežu“
 wotnajaſ a tón ſamy 1. oktobra t. l. wob-
 czahny. Za budu ſo ſtajnje prožowacž, ſo
 bych ſwojich hoſezi ſ dobyrni a tunimi jé-
 džemi a piwami wobſtaral, a proſchu teho
 da wo pſcheczelne wopytanje.

w Budyschinje 2. oktobra 1876.

S poczeſczowanjom

Jakub Lukaš.

Wot najwjetſaſeje wažnoſeje ſa
woczi kóždeho. Prawdziwa
 wodziežka wot Traugotta Ehrhardta
 w Großbreitenbachu w Thüringskej je
 wot leta 1822 ſwetoſławna. Skafanja
 a flacon po 1 marku poſezele mi **budyska**
hradowka a ralecjanſka haptka.

W Dobrach ezechach čo. 14 je maſiwna
 ręčka, kotraž ſo ſ wſchemu hodži, ſe ſahrodu
 ſe ſwobodneje ruci na pſchedan.

Skueſej Dr. Ehrhardtę. Dokelž ſzym
 Waſchu Dr. Whitowa wodziežku hiſom
 wjazykroč trjeval a mi ta ſtajnje **dōru**
 klužbu eziņjeſte, Waſh proſchu (Skafanje).
 Žügen w Badenskej, 29. nov. 1875. Katarina
 Thun. Dale: ſo dawam Waſchej Dr. Whit-
 owej wodziežku najlepſe ſe wopijmo-
 bies wſchěni wocziſredkami, ſo je mi **naj-**
lepſe klužbu eziņita. Žeggeleben p. Salz-
 wedela, 9. oct. 1875. Dale: Dokelž je mi
 Waſcha wodziežka tač **dobru klužbu**
 eziņita, dha ſa jeneho pſcheczel, fiz tež na
 woczi ezerpi, (Skafanje). Regnizplaran, 23.
 oct. 1875. Adam Herpich.

Parmy rēſak „Forſthaus Lichſenburg
 bei Viſchofswerda“ porucze zhe ſe kuchę
 deſii wſchěch tolkoſežow a dothoſežow,
 kaž tež kath a schwart ſe pſchi naj-
 ſpěchuiſchim poſkuženju po najtunischiſch
 placziñach. Na požadanje ſo tež deſki
 ſa tuni pjenjes kóždemu ſupowarzej do-
 moj dowjeſu.

Moſtowalji

twierdze twarjene, we wſchelakich wulkoſežach
 porucza **Wilh. Benad**, gratotowat
 na jerjowej haſy 274.

Pa. amerikanski ſwinjazy ſchmalz
 doſta a najlepje porucza

Th. Grumbt
 na ſwonknej laſkej haſy.

We wndanuini Serbſkich Nowin ſu ſa
 wotpalenjy w **Niżej Whi** ſ luboſiže wote-
 dali ſ Hnachez 26 m. 15 np. a to: R.
 3 marki, N. N. 3 m., wudowa Rječzyna
 3 m., M. ſſivaczka 3 m., Ž. ſſw. 1 m.
 50 np., P. R. 1 m. 50 np., W. 1 m. 50 np.,
 Ž. W. 1 m., H. H. 1 m., Ž. S. 1 m., A. U.
 1 m., H. Kuba 1 m., Jan Urban 1 m., Ž. W.
 1 m., B. a D. 80 np., H. W. 75 np., D.
 60 np., Ž. P. 50 np., P. Q. 50 np. a N.
 50 np.; — dale: H. f. w Bulezach 3 m.,
 Michał Höhna ſ Budyschina 50 np.; Hdk. pod
 pôjſtikim ſnamjenjom „Bövenberg“ 2 m.,
 gmejna Janež 9 m. 10 np.

S darami, hiſom wupotſanymi, hacž do-
 tal: 46 m. 55 np. wſcho do hromady.

Wo dalsche dary w tajkim uastupanju ſo
 naležneje prožy.

15 markow myta

tón ſamy wote mnje doſtanje, fiz móžu teho,
 kotrež je mi bróny wonka na polu roſlanaſ, ſa-
 tač woſjewicž, ſo móžu jeho ſudniſtrvu pſche-
 podač.

Moſig w Boſchezach.

Pri mojim přesydlenu do Dreždān
 wſitkim přečelam w Serbach z wutrobu
 boženje praju.

W Khróſćicach 30. septembra 1876.

Jan August Jenč,
 wučef w Dreždānach.

Číſic̄ ſmolterjez kuhic̄iſtezne w macziežuňai domje w Budyschinje.

Štvrťletna předplata
we wudawarni 80 np.
a na němských póstach
1 M. z príjeniem do
domu 1 M. 15 np.
Kožde číslo pláti 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja
so we wudawarni Serb.
Nowin'na róžku zwon-
neje lawskeje hasy číslo
688 wotedać, pláci so
wot ryněka jeno 10 np

Zamołwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 42.

Sobotu, 14. oktobra

1876.

Ratarjska schula w Budyschinje.

Nowy kurs zapoczątuje so pónadzeli 23. oktobra t. l. Nowosastupazy schulerjo dyrbja i najmniejsza 15 let starci bycz. Pschijowiedżenja k sastupjenju so pola podpisaneho (w starym gminasiju na żitnych wifach čo. 79) stanu. Schulski pjenjes sa kózdy kurs wopischija 20 markow, taka sa pschijecze nowych schulerow 10 m. Tudy so wożebje na to fedźne czini, so so po zapoczątku kursa nichtóni wjazd horiebračz njemože.

W Budyschinje 8. septembra 1876.

Direkcia ratarjskeje schule.
Brugger.

W Budyschinje 12. oktobra 1876.

Hizom dlejschi čaš sastupjerjo europskich wulkomóznařstwów — to je: Rúzowskeje, Němskeje, Awstrije, Žendželskeje, Franzowskeje a Italskeje — turkowske ministerstwo na ta czyszczechach, so by je Sserbiju na někotre njedzeli pshimér (Waffenstillstand) scziniilo, so vychin woni bjes tym, wot wójnyskiego ropota njewobczeżenii, skoty mér spokojuje wurdzicž móhli. Turkowske ministerstwo so dołho pschecživo temu zapjerasche, ale stonczęje je tola w tychle dnjach wupravilo, so chze pshimér sežinieč, tola niz na někotre njedzeli, ale hacž do nalečza. To je wjazd, hacž ſebi měrczijerjo žabach, a to je tež wjazd, hacž budże Sserbia ſa dobre sposinacž chzeč. Tajki pshimér ſerbiske knježerstwo mjenujiv teho dla pschijowiszečz njemože, dokelž by wón ſerbiskemu wójsku k wulkej ſchodze był, turkowskemu pak wulki wujzitk poſkiezil.

Ta węz je wischak tajkala. Turkowske ministerstwo je ſwoje wotmowljenje w nastupanju pshiméra ſe wſchej leſežu hacž do naſymy wotstorkowało a někto na jedyn ras město ſchęćz njedzel hnydom ſchęćz měžazow pshiméra ſlubilo. To je tak wulka luſboſnočz, so so kózdy ſnajeć turkowskeje natury na měčeze praſcha, czeho dla Turka wjazd dawa, hacž ſo žada, a k čemu ma tajki dołki pshimér ſlužicž?

Na tajke praſchenje je lohko wotmowlwieč a njetrjebaſh pschi tym Turka bycz. Hloj, turkowske ministerstwo je ſebi tu węz takie ſkładlo: w ſečzu njeſhu drje naſchi turkowszy wojazdy runje žane kraſne ſiwieneje wjescz móhli, dokelž jim husto doſeč na zyrobje pobrachowaſche, ale hdyž bě nuſa najwjetſha, dha pschecž hiſceže zyroba někaf dónidze a wojazdy njetrjebachu hłoda wumrjecz. Dale njeſhu tež w khežach ſwoju kwartiru mēčz móhli, dokelž běchu wſche wobydlenja koło a wołoko wotpaliſi; ale dokelž běſhe rjane czopko wjedro, dha tež pod hólym njebjom ležo wutracihu a pod kerčami a ſchomami wotpoczowaćcž móžachu. — Naſyma je pak so pschiblizila, desheče ſo poczinaja hieč, a dołho tračz njebudže, dha budże tež ſnič padacž. Pucze ludža i kózdy dñiom hubenſche, pschetož w kraſnej Turkowskej wischak žane ſchužeje njetwarium a po horojtch krajinach ani pucze pschijprawjene njeſhu, tak ſo dyrbja tam konje a wózki nožycž, ſchtož ludžo trjebaja, a jeli kmaneho konja abo wózka nimaja, dha dyrbja ſebi to ſhami na

thribjet pojſhnyč a domoj donječ, ſchtož ſu ſebi w měčeze kupili abo w ſečzu abo na polu wudobyli.

Tuž by to, kaž turkowske ministerstwo zyle derje wě, jara wobęzežne a drugdy ſnadž njemózne bylo, wojakow i zyrobu ſtaracž, a wone je ſebi teho dla tu zyliu naležnočz takle pschij prawilo: wot naſhyu psches ſymu hacž do nalečza pshimér ſe Sserbiju wobſankujem; w tuthym čaſzu naſchi wojazdy woſow niſhęgo wopiszeča a ſo pak do ſwojich přjedawſkich garniſonow ſezahnu abo zyle domoj póndu. Tak zyrob dla dale žaneje haru njeſmějemy a, ſchtož je wažna węz, wojazhy nam njeſmiersnu a my jim tež žanu ſymu draftu kupieč njetrjebam.

Tak je ſebi turkowske ministerstwo wſcho jara leſnje wumyſliło, ale Sserbia ſu mudri doječ, hacž ſo vychu ſo na tajke waschnje ſaſlepieč dali.

Sserbske ministerstwo je drje hizom předy praſilo, ſo k temu pshistupi, jeli ſo pshimér wobſankuje, — ale psches zyli ſymu mér džerzeč, to jemu do myžlow njepſchiniſze. A czeho dla niz? — Teho dla, dokelž ſyma wójna ſerbiskemu wójsku wſchelaki wujzitk poſkiezja w pschirunaju i turkowskim wójskom. Sserbzy wojazhy ſiwię w ſymje zyrobu doſeč — turkowske wojisko pak budže hłod ſiwičz dyrbjecž; ſerbzy wojazhy ſiwię kwartir, kž jich psched deshečom a ſněhom ſakituja, — turkowske wójko pak budže wobydlenjom parowacž a wſchě njeluboſnoſeže hróſneho wjedra a ſymy njeſez dyrbjecž; ſerbzy wojazhy budža i czopke draſtu derje ſaſtarani, — turkowsky pak njeſměj tajkeje draſtu, i kotrejž vychu ſo psched ſymu wobarnowacž móhli.

Tuž žadny džiw njeje, ſo Sserbia wo tajkim dołhim pshimérje nicžo wjedzecž nochzedža, ale na to czyszczech, ſo by ſo tež w ſymje wójna wjedka; pschetož ſymiſke wjedro by jim k dobywanju hojilo, bjes tym ſo by Turkam jenož ſchłodne bylo.

A pschi tym dyrbimy tež hiſceže na to ſponnieč, ſo je w turkowskim wójsku wjely wojakow i czopkych aſijskich a afrikaniskich krajinow, kž tajki ſymu, kajfaž w ſerbiskich krajinach a bolharsko-balkañskich horach knježi, i ſyla ſnječz njemoža. Cži vychu ſo pak domoj wrózicž dyrbjeli abo khoricž vychu jich morile.

So Turkojo křesćijanow, kiz jis do ruky panu, pšehezo hiščeze na ſurowe maſhiye pšehezehaja, cživljuja a konzuja, to je ſo ſaſo ſ nowa dypokafalo. Cpejal ſčernajajew je wpidano depeſchu na jene jendželske nowiny poſlal, w kotrejž praji: „Sa ſym Wam hižom piſal, ſo Turkojo tych ranjenych křesćijanow, kotsiž jis do ruky panu, žaloſnje martruja předny hacž jich morja. Wjecžor 19. septembra ſu naſchi wojazy jemu měſtnosć ſaſo dobyli, kotrež běchu džen předny wopuſtečic dyrbjeli. Boni namachu tam cžela tych ſwojich ranjenych towarzichow, kotsiž běchu njeſtečelam do ruky panhli. Te běchu ſ plutowymi tyczkami ſemi pſchilovite, ſ rukoumaj, na to ſame maſhiye ſemi pſchicinje-mymaj, nohi běchu wopalene a druhé džela teho runja, cžrjewa ſ brjucha ſwitorhane a na wobliczach bě ſwidzic, ſaſto ſu wboſy jecži wutracz dyrbjeli. So wěrnoſć tuteho čertowſkeho ſkutka rukujetaſ wychkaj Breradowicz a Tiežanow.

Swětne podawki.

Němske khějorſtvo. Awstriski arzhywójwoda (to je: khějorſki prynz) Korsla Ludwig a arzhywójwodka Marja Theresia ſtaj do Pilnič, hdžez nětko kral Albert a kralova Karola pſchelvataj, na wopytanje pſchijeloj. Bonaj ſtaj ſe ſwojimaj wychomimaj hoſćomaj ſańdženu ſrjedu tak mjenowanu baſtaju w ſakſtej Schwajzarskej wopytałoj.

Kral Albert je kralowſkemu pruskemu wujadnemu poſlanzej na ſakſkim dworje, hrabi Solniſ-Sonnevalde wulki kſchij albrechtſkeho rjadu ſpožejil. Wón je tež pſchijwolik, ſo ſmě tajny ſchulſki radžicel Dr. Bornemann w Draždžanach kouthurski kſchij druheje rjadowinne ſwiatostaniſławského rjadu, jemu wot ruskeho khězora ſpožczeneho, pſchijecz a noſycz.

Prynz Jurij a prynzehyna Jurjowa ſtaj ſo 5. oktobra ſ Mničowa do Draždžan wróciłoj a ſo na ſwoj lětuy pſcheyty w Hosterwitzach podałoſ.

W Lipſku, hdžez je tamniſchi wychſchi měſtečanosta Dr. Koch pſched něktrym czaſom wumrjet, ſu na jeho město dotalneho druhého měſtečanosta, Dr. Georgi-a wuſwolili. — Wſchitke wudawki, kotrež je město Lipſk ſ czeſči němskeho khězora pſchi ſkladnoſci tamniſkich manövrow ſa wſchelake czeſčne wrota a druhé wupryſchenja, ſa illuminirowanje měſtečanſkich ſjawných twarjeniow atd. pſchetrjebalo, wopſchijej něſhto pſches 82,000 markow.

Khóſtj ſa wobſchloženje poſlých plodow a ſuežneje trawy pſchi ſkladnoſci wulkih manövrow wokolo Lipſka ſu na 60,000 markow wobliczene, kotrež tamniſchi wobſedžerjo polow a kufow jako ſarunauje doſtann.

Sakſka krajna ſynoda w ſwojich poſledjenjach piſnje wurađuje. My wo jeje ſkutkowanju pſchichoduje wobſcherm pſchehlad damy.

W Draždžanach je ſo 10. oktobra popoſdnju ſrěni kruch třechi hosczeniza „město Win“ wotpalil a ſ nim wulka mnogoſez blidow, ſtolzow, matrazow atd., kotrež na kubi běchu.

Jako běſche ſebi wondauo wěſty Leiter na puežu ſ Hausdorfa do Dippoldiswaldy jemu cigarru ſapaliſ, dha ta roſbuchu a jeho na wobliczu a na ruzy ſylnje wobſchloži. Po ſekarſkim pſcheytanju je ſo tajke roſbuchinenje wot dynamita ſtaſo, a dokež je Leiter tu cigarru wot ſwojeje maczereje doſtaſ, dha drje wuſlēdža, ſi kaſkeje fabriki je ta cigarra kupjena.

Jako w Volkmarſdorſje pola Lipſka 7. oktobra ſběhanje je neje nowotwarby ſwježatku, běſche ſo ſ wjeſelym twarzem a dželacjerjam tež cžrjódko džecži pſchivdała. Pſchi tym ſo ſta, ſo ſo

jedyn dželacjer ſe 4letnym ſyiuom dželacjerja Dehuerta wokolo hoſječe, pſchi cžimž wón tak ujeſložomije do njeho ſtorči, ſo tón holicž do jeneje kaffopeje janu padže, hdžez ſo tak wopari, ſo dyrbjesc he naſajtra wumrjecz.

W Freibergu běſche jena žona, kotrejž muž je w Draždžanach na džele, wondano ſ domu wuſhla a běſche teho dla wobylenie ſankla, ſwoje tsi džecži, kotrež ſpachu a wot kothrhcž běſche najstarsche 6 lět stare, doma wostajſhi. Tak bě ſo wróciſla, ſ ſwojemu poſtrženju wuſhla, ſo běchu ſo wo jſtwě někotre ſuadi někaſ ſapaliſ a te džecži wot kura ſaduſyke. Wſcho prözowanje, ie ſaſo wocziwicž, bě podarmo.

Jako běſche ſo wondanjo jena khěža w Draždžanach ſaſypnyka, běſche jedyn dželacjer hjes roſpadankami tčazý wostal. Někton ſo ujeſwazi ſa nimi pytacz, hacž to ſkónečne ſamkař Aruhold a murjer Schroter ſežiniſchtaj. Sa to ſtaj na radnej khěži prěnſki 150 m. a poſleňſki 100 markow czeſčneho myta pſches tamniſcheho wychſchego měſtečanou doſtaļoj.

W Barlina piſaja, ſo ſo khěžor hakle bórfy po 20. oktobra ſ Baden-Badena do Barlina wróciſi. — Prufi ſejm ſo 14. oktobra roſwijaſa. Sa nowowolby ſo 20. oktobra tak mjenowanu wuſwelerjo wuſhwola a wot nich ſo 27. oktobra wolby ſapozlanzow ſtanu.

Grichiſki kral Jurij je 11. oktobra do Baden-Badena pſchijel, hdžez jeho badenski wjelwóđa (Großherzog) ſe ſwojej knjenju mandželskej, kaž tež rufi poſlanz a druhý wobſebni knježa na dwórníſchczu witachu. Tež jeho tam němski khěžor luboſnje witasche a potom ſ badenskim wójwodou krala Jurja do hosczeniza pſchewodžesche. — We wſchelakich nowinach ſo powjeda, ſo je grichiſki kral teho dla do Baden-Badena pſchijel, ſo by ſebi němskeho khězora wuproſyl, ſo by tón grichiſke naležnoſeje pſchecživo Turkam někaſ podpjerjal.

Hrabja Arnim, kotrehož je wjerch Bismarck na to wobſkoržit, ſo je jako němski poſlanz w Parisu jeho pſchikafijam njeponuſhny byl a teho dla němſtim ualežnoſćzam někaſku ſchłodu pſchihotowal, bu wondano wot barlinskeho ſuda ſ pječim lětam khostačne wotkudženy. Tale ſchraſa ſo drje ſeſti na nimi dopjelniczda, dokež wón w Schwajzarskej bydli, a hewak jemu tež niežo wſacž njemóža, dokež je wſchě ſwoje, w Němzach ležaze kubka pſchedat.

Awſtria. W Čechach, hdžez ſu hižom pſches 30,000 ſchěñnakow ſa ranjenych a bědných ſſerbów, Vožniſkich a Herzegowinských nahromadžili a jim tele pjenjeſy poſkali, ſu tež wobſankli, generalej Černejajewi pſchijn ſežak jako dar poczeſežowanja poſkacz.

Bjes ſſlowjanami, kotsiž w Krajuje bydla, ſo tež wobſebje bjes burami ſylnje ſbuczežce nad czerpjenjem turkowſkich křeſćijanow poſkuſuje a wondano je ſo tež 90 Polakow do ſſerbijs podało, ſo bydli do tamniſcheho wójſta ſtupili a pſchecživo Turkam wojowali.

Wſchelake nowiny powjedaja; ſo che Italska Rúham pomihacž, jeli by Awſtria na turkowſku ſtronu ſtupila, hdžez by Rúhovka Turkam wójnu pſchipowjezdila. Jeli potom Rúhovo dobuđu, ſebi Italia awſtrisku krajnu Istriju a tón kruch Tyrola wosmije, hdžez ſo italsky rycži.

S Rumunije, kotrež ſ Awſtriju mjesuje, piſaja, ſo je wjerch Korsla, kotrež je po prawym němski hohenzollerski prynz a po radje wjercha Bismarcka ſa rumunſkeho knježerja wuſwoleny, zyle ſwoje wójſko pod bróni powoſał. Rumunſka ſteji hiſćeče tak daloko pod wychſchim turkowſkim knjeſtowm a to něhdže w tej ſamej měrje,

kaž Sserbija. Hacž dotal je rumunski wjéch ſi turkowſkim ſulta-nom mér džeržat, hacž pak to dale tak woſtanje, je njewěſte a to ežim bôle, dokelž ſtaj ſo wónano dwaj rumunſkaj minifraž ſi ru-fkemu khězorej podaſoj.

S ſu ſko d a j.

Dwaj ſuſodaj taj w jenej wjeszy
Sſo wadžitaj džen' wote dnja,
Sſo wuhódač ſak hodži czeždy,
Kotry wot njeju prawje ma.
Hodž ežini preni druhom' klubu,
Zom' wſhelfich wudunow nadawa,
Dha tón na tamnoh' ſažo hubn
Kaž lawſke wrota roſdaja.

Pſchi wójſku běſhtaj pſched ſetami
Wuknyſlaj wobaj tſelby ſuacž,
Schwinz tón je wuknył ſi kanonami,
Jež tón ſak ſi tſelbi prawowacž.
Tak naduwataj nětk ſo jara,
Pak ſpýtataj ſo wupſhimacž,
Pak Jež do teho Schwinza ſchfara,
Pak Schwinz chze Ježa ſpožeračž.

Bě wónano pak ſi mězu honil
Jež Schwinza hubn pſches poſa,
Jež wbohi pak bě bory ſhonil,
So ſi kanonirom ežiniež ma,
Schwinz da ſo do njoh' ſi kanjeniem,
So žujercž ſo Ježit naſtróž,
Wſchón ſtruchň, potulený ſi ſemi
Sſo ruce ſi poſa, ſi procha ma.

Wón doma w kruvarni ſo ſchowa
Tani ſađy kruwy jałowej,
Wo pomoz ſwoju žonu woła,
Kiz ſi ujeſbožu pak doma njej'.
Schwinz pſchijnáž, ſi nowa do njoh' wjetra
Kamjenje ſi ruku wuſhiknej,
Jež ujemdry ſatrubi do ſhweta:
Chzn wjedžecž, hacž hródž moja ujej'.

Wſchón ſi wotmachom ſo ſi hródže wali,
Chze Schwinzej do wložow ſo dacž,
Kiz kročzel pak ſo njewotſali,
Zom' na wěczne chze poſaſacž,
So je wot njeho njewotviſhny,
Niz prjódk ſej njeda moſowacž,
Al do nohi jom' kanjené cžiſhny,
So dyrbjeſche Jež rumowacž.

Píches ryhtarja nětk khromy ſtupa:
"Ach, luby, wumóž ſi hródže uje." "Schto? ryhtar! praji, žadoicž hluipa,
Rak mójž puſhecžicž ſi hródže eže,
Hdyž ſam tu ſtejich wo jſtwé mojej,
Schto hlyſchu živn na ſhwetež?!"
Je hejdusčka wjcha w hluwie twojej?
Dži, hanibuij ſo do ſchije.

By twoja noha byla khroma,
Dha móhl mi ramu poſaſacž,
Byt ſawrjeny ty w hródži doma,
Mli njemóhl do wočow ty khacž.
Ty wulke róžynki maſh w hluwie,
Sſam jenož ſwět džesich mudrowacž,

Sſo hibaj won, — pſchi mojim ſkowje:
Ja dam eži něſhto woblifacž.

Tam w ſukezach ſo džiwne luſy
We ſwojim čaſhu podachu,
So kamjenuju ſo dla huſy,
Pak njebě uihdy ſi ſhyſchenju.
Duž dyrbjaloj ſo hanibowacž
Pſched dalshej tajſej keſliju
A kamjenje wſchě na boſ ſknowacž:
Staj ſhubiſoj woj hejdusčku?!

Schezi palza.

Ze Serbow.

S Buduſchina. Tutón týdženj ſumy tola ſažo junfróč tajke wjedro měli, wo kotrejž mőžentj prajicž, ſo je ſo nam ſpodovalo. Wone bě jaſne a czople a ludži ſi možu ſi domow won wabjeſche, tak ſo tych (a bjes nimi běſche tež redaktor tuthych nowin) wntrobnje wobzarowachny, kiz dyrbjachu w ſtuchlych ſtavach abo dželařných ſwojeho džela dla težecž, a czerſtweho powětra wužicž njemóžachu. Tajke wjedro polnym plodam, woſebje pak tež naſymſkej pízy jara tyje, a bychmy ſebi žadali, ſo bychmy hacž do buduſkeho hermanka tajſi rjany čaſh wobkhowali.

Z Buduſchina. (Kath. Poſol.) W liscze jenoho Pražſkoho ſtudenty cžitachny nowinku, zo Serbia w ſerbſkim ſeminaru wjach cžesku rycž wuknyč ſjetriebaja. Hvež dotal placzeſche prawidlo, zo je Němcam d owolene, Serbam pak pſchikazane, kaž druhe, tež cžesku rycž ſobuſtudowacž. A to je tež jara rozonne a wužitne. Němc nima tak wulku zajimawoſcž na cžeskej rycži a na- wuknje ju ſedom tak doſpolnie, zo móhl ju tam a do wótežiny ſo wróęzo, w žiwiſenju naſožecž. Serb pak, kiz w cžeskej rycži tak wjele podobnoſcze ze ſwojej maczernej ſerbſkej rycžu namaka, dyrbí hnydom lóſcht dôſtač tule rycž dale ſpóznačž, z njeju hakle ſwoju maczernu rycž lepje dorozemii. W cžeskim piſmowſtwje ſo nětko tak pilnje džela, wſchitke wědomnoſcze ſo z wuſtjoſczi haja, z naukuſjenjom cželkeje rycže ſo tak mlodomu mužej nowy pucž ſi ſamſuomu kublauji a wudoſpołnienju wotewri. Duchowny ma w ſakſkej wjſce toho tež jara hysto pſchiležnoſcž, cžesku rycž naſožecž, doſez Čechow ſu w ſuſodnej ſakſkej rozpjerscheni, kiz tak derje němſki njemóža, zo bych ſwoju pobožnoſcž móhli dokonjecž. Duchowny ma tu rjani pſchiležnoſcž, hdyž móže ſo z nimi zrozemicž, za zdžerzenjo nabožnoho žiwiſenja ujez nimi ſkutkowacž. Wot du-chownoho ſo žada, zo wón rycž ludu naukuſi, ujez kotrejž chce dželacž, tak ſu to cžinili a cžinja miſſionarojo katholſkeje cyrkwie. Wot ludu ſebi žadacž, zo by wón rycž duchownoho naukuſyl, kotrejž je ſi njomu poſlany, by eyle njerozonne bylo. Nězech tak mlodži Serbia ze ſwojoho ſamſuoho poſhnicža zbožomu pſchile-žnoſcž, w Praž cželki naukuſyč, wužija, w pozdžiſkim žiwiſenju a ſkutkowanju změja wot toho wužitka a wjefela.

— Kónz ſańdženeho týdženja běſche tudn něchtón tu njelepú hluſu ſlu wujiſk, ſo wěſta ſkjeni Alzerodtowa, kotař je pſched ſrótum čaſhu wumrjela, w ſwojim předawſkim, na bohatej haſhy ležazym, domje ſcheri. Duž je ſo někotre wjecžory ſa ſobu tójſto wčípneho a ſuadž njeſtaſtiwo pýtazeho luda pſched tej khěžu ſhromadžilo, tak ſo dyrbjeſche polizijský ſtěm ſakro-čicž a tež někotrych čłowjekow jatich wſacž, dokelž na pſchilaſnju ſwoju ſtronu hicž nočzychu. Nětko ſu ſo ludžo ſažo ſměrowali, dokelž te žorty njenamataču, kotrejž wotęžakowachu.

— W tudomnych wulkej mylnach je 7. oktobra dželacžer Jan

Na mjaħi ſe ġidowa straschnje wobſchidżił, dokelž je ſi tak imjewawnych wożażnych roštoñ dele pañy. Wón je ſo na hlowje eżejtu ranił a fu bórsh do mēsħeqaniskeje hojejuje donjeſen.

— Po pschitafni ministerstwa ſo iċ-ċulisti pjenjes na tudommu gymnasiju 1. haperleje 1877 na 120 markow povali.

○ Barta. Na ġwiedżenju f'id. Michała 29. septembra ġwiedżenje herbske misjonierte towarzystwo swój leśuski misjonierte ġwiedżenju w naszej zirkwi. Hżomu prędy biehu ġwolniwe ruki dżelawie, nasch Boži dom ſi wěnzam a ſi pletwami wupyschiez, a tak poſteči tón żam, woſebje jeho woltař, na ġwiedżeniskim dniu rjany napohlad. Popoldniu w 2 hodžinomaj wołachu swony herbskich kenscherjow do ġwajtniżi, a hacż runje bieche wjedro jara njevoste, biehu ſo tola pſħeczeljo misjonierte ſi naſcheje a je ūfzodnych woſadow bieche ſeħħli. Bjes nimi bieche zirkwinu radžicel f. Schmidt ſi Budyschina a 14 duchowni, kotryħi zirkwini prjödktejerjo w ġwiedżeniskim čażu wot faru do zirkwie pſħewodżachu.

SSwiedżenju liturgiju dżerjeſeħha naſħi f. farar Räda. Po tei ūjnej f. wuczerjo rjauj zirkwinu spew wustojne spewaħchu. Prēdowanje f. fararja Mrosaka ſi Budejzez, ſo ſaložujo na japoſchtoñske ſtutki 16, 9 a 10, ſtati nam pſħed wocċi pōhanow prōftwu na naſħ: pōjeże a pomħajeże nam! a rofestaji 1) na kajse waſchnje pōhanjo ġwoju prōftwu wupraja; 2) kaf možemni hicż, ſo biehm jidu pomħali. Prēdowanje bieche jađriwe a woſkewjaze ġwiedżenje, a je lubojez f. miſjonierte wěſeje ſi nowa ſbūdżoħalo. Kollektu a požohnowanje spewaħche f. farar Ċujiż ſi Hobżija.

Popoldniu w 4 hodžinach bieche němika Boža ħlužba, kiż mējjeſeħha ſo runje tak kaž herbka. Sswiedżenju predař bieche f. diał. Mička ſi Kameniža. Na ſajinawie a natwarjaze waſchnje wón po ūjnejenju Lukašha 18, 35—43 poſta, kaf je pōhanjtwo tón proſħażu kleyi pſchi pucżu do njejjekheho Jerusalema, a naſħu keddziwiſči ſloži 1) na tu nuſu, w kotrejż wone wo ūmilenje wola, 2) na tu pomož, kotruž dostańe wot teho Ħenjeſa. Woltařu ħlužbu mējjeſtaj naſħi f. farar Räda a f. farar Mrosak ſi Ma-leſħeż. Miſjonierte kollektu wunjeſe pſħes 170 hr̄awn.

Wot wjazy stronow żmij ħlyħscheli, ſo bieche to luboju ġwiedżenju a prajm teho dla wſjekti, kiż fu jón na to abu druhe waſchnje pſħektraħniż pomħali, swój najwutrobiñiżi džak.

— Tudy je 7. oktobra połdraletny žynek wobydlerja Rothu do jeneho wódnika pañy a ſo tam tepił.

Se Ss moħeqiż. Szredju 27. septembra bieche tudomny živnoſćeř Jan Urban zjile ſtrawu a czerstwą rano na polu wujek, ſo by tam wleżiſi a nēħdże ſa hodžinu jeho tam ludżo morveho namakachu. Boža rucżka bieche jeho ſajaka.

* S Laħo wa. Jedyn sprawu dželacżer ſi naſcheje wħi bu też wot naſħeħo krajiueho wótza ſšarawie wuſnamienjeni.

Mjenniżi, dželawu muž Jan Ducežman, kotryž 50 lét ſe wħċeħ ġwernosču na tudomnu rycerktublu dželawie a hiċċe džela, je ūjnejenju ūbottu 7. oktobra, wot ministerstwa na hamit-ſkim hetmanstwie pſħes hauſtkego hetmana, w pſħitomnoſči naſħeħo rycerktublerja knijsa Höcknera, wulku ħlebournu medallju „sa ġwernosč w džele“ ſi pſħiħlu schazym dekretum pſħepodatu doſtał.

* S Bohowa pola Njeħħwacżidka. W noži wot njejjele f. pónđżeli abo wot 8. f. 9. oktobra wołoko 1 hodžinu wuندże twarjenju, f. tudomnemu rycerktublu a njeħħwacżiſkemu majoratsekmu lujeſtrou ħlužħażemu, w kotrejż ſo wołarnja, kólnejne a konjemżi a t. d. namakachu, woħen, kiż tute twarjenja, kaž też bróżeń, kiż biechej wobej hiċċeje ſe ħlomu krytej, w krótkim čażu hacż do

wokolnu, iurjow do prócha pſħewobroczi. Jedyn woħażi, kotryž we wołarni spāsche, je ſo khetro jara wopalit. Wón ſebi wħsu mōžni prōzu dawasche, woħi plómjenjam wutorhnejz a bieħe ſo jemu też radžiļo, wot wózom woħi wħċe hacż do jeneho wot-wjasacż. Dokelž pak ſo woħen na njeho dele kypacż poeža, dha dherbjeſeħha jenož w koħħli woblecżenju pſħes plómjenja ſi woħarnej wucżeknejz. Tola pſħi wħdhem jeho khwalobhym prōzowanju tola pjez woħi, dokelž pſħes plómjenja wou njeiñdeħu, we wōhnju kōnż wa. Spominjeni woħażi, Jan Mlynk (Müller), rodżen we Wettrowje, ie netko do budyskeje hojernje dowjefem. Rycerktubleriſti najeuč f. Schöna je, hacż ma pecża runje ūmiliex, tola hiċċe jara wjelle ūkodowax. Schħtri ħukawu biehu na pomož pſħiżej, bjes ſotru miż-bieħe īnhawha najprēnha. Kaf je woħen wuħċoħ, ujeje ūnati. — Kaž ħlyħschini, je ſo też wotrocżi Wiċċas straschnje wopalit.

○ Bacżonja. (Kath. Poſol.) Popoldniu na ſ. Mateja bieħe tħud na kublu f. Handrija Smolik leħuscha z-hromadžiżna wubjerk za twarjenju cyrkwi w Ĝornejec abu Baċżejnju — pod wjedżenjom wysokodostojnho f. kan. kantora Kuċċanka z Budyschina. Na nju bieħe tħiċċeji wubjerkownikow a druhih pſħeczelow wieni pſħiħiċħo; z duchownyh biehu tamu wisshe f. pſħedħiżihi hiċċe fararja f. Hermanu, f. Ducežman a Horuik, f. Klōsħtixi kaplan Tadej Matuša a f. kaplan Scholta. We wotewrjenskej ryczi khwalesħe f. pſħedħiżda woſebje tamu w Pōsle wuprajenu myſliżku, zo by ſo 50letny biskopſki jubilej ūjnatohu wóteċa ze ūjnatōżiym położenjomi zakkadnouho kamjenja wotmyſlēne ġiċċa w Serbach ūjcieżi a wuſnamieni. Na to cżiataħe pif-mawjedżet wubjerk, f. Horuik z Budyschina rozprawnu.

W ujej bjez druhim rēka: „Wot kōnċeħe ġħromadžiżny je naſħa Bohu wěſeje luba wiec dale pſħibjera, drje w cżiċċe, tola pak w stajnċeċċi. Wy a wħiċċiemy druzi wubjerkowniċi fu keddziwiſči na nju wobroċżeli a ujejju ju dale spēċċawacż zabywali. Majpridy je ſo naſħomu zamrazenju ze wissħeher herbskich woſadow pſħi pſħiħiżnoſči jubilejistiko wotpuffa nahladni pſħiroſt doſtał; f. farar Hermann z Wotrowa je woſadny hodowny wopor nam wotstupit; pſħi někotryx kwaſiach a bjeſadach fu za naſħu należnoſči ūjjezdrivie ūkladwal i też pſħed swojim wotħaddom do wěċċoſe ġiċċa fu naſ ū darom wobmyſlili. Wjetħe dary t. r. po wyskoſeċċi pjenjez pak fu wot cżoja posledjuje ġħromadžiżny tele: wot njez-natohu z budyskeje woħadji 900 markow, z kħrissjankeje woħadji pſħeż f. Alexandra 300 m. w pjenjeżnej rentskej papjerje, pſħeż f. Innocenca 210 m., wot f. fararja Hermanna horjeka spominjeni wopor 153 m. 14 p., wot Jakuba Hornika a joħo mandżelskeje z Workle 150 m., wot njejjenowaneho 150 m. w kamjeniſtimi papjerom, wot njeboh Franca Eifelta z Budyschina 150 m.; wot N. W. a M. L. w hromadże 100 m., na Marku kwaſu w Pozdecaħ 66 m. 36 p., wot M. D. z Budyschina 75 m., wot f. kantora Kuċċanka 50 m., wot f. Skale 50 m., atd. Tute dary fu ū malixi wuważacżom wħiċċitke wot herbskich dawacżerjow, kaž fu wħiċċitke dotalie dary ū wuważacżom 1000 toleri, kotrej je w Serbach leżax Klōsħtix, a 100 toleri, kotrej je drudi w němisku džele naſħeje Lužiċi ſo namakay Klōsħtix daril. Duż drje mējjeſeħha dopiżożar Katholisko Poſta prawo, hdyż na bohatiñi mjez Němici w Saksej spominajo prajeſche, za żaneje wutroby nimaja za wuwyedjenju naſħoħo pſħedwazzha! Hacż do kōnċeħe ġħromadžiżny (hl. cżiſto 18. Poſta 1875) bieħe nahromadżenohu za-moženja 21,484 m. 40 p. Hdyż do poslednjoho cżiſta lētuſħiho leta pohlaċe, wiċċieġe tam 28,810 m. 68 p. Duż je na darach

a zapisane j dani 7326 m. 28 p. piščiroško. A tóni ujenowauym pjenieżnym papjeram ſtej znova piščichloj dwé kamieniſkej po 25 tol. a jena rentska po 100 tol., w hromadze 450 markow. Potajſkim je někto w noſidim zamoženju: w pjenieżnych papjerasach 1875 m., na hypothec 1500 a zbytk je w knižlach č. 28,560 na kujſkej lutowarui, kaž můžecže jo tudy ſami piſcepokazac̄. Po prawym ſyti do knižkov hido wjach nutſpłacieſit (kaž tež w zańdžených létach husto) do předka w dobrej nadziji na bórzhy ſczehowaze nowe darv. Hdyž daň 1. oktobra płaczomu na koncu mějaca zapisujomu kaž tež něchto nowych darov piſhilic̄imy, změjemy ſnadž w krótkim nahladnu ſummu 30,000 markow! Bohu džak!"

A woſtoſowanju piſchinjeſi k. piſchedyda najprjedy hido ſpomnem prěni uaujet z praſhenjou, hac̄ ma ſo połoženjo zaſtaſnoho kamienja na jubilejſkim dnu, 21. meje 1877, ſtač. Wſchitcy ſo za to wuprajichu. Na to wurađowaſt u ſo trěbne piſchihoty, zo by to můžne bylo. Najprjedy dyrbi ſo wobzanknenjo dženiiſchoho prěnjoho namjeta hnadnomu k. biſkopej wozjewic̄ a džakom za dotalne joho dželbrac̄o jomu tſoja proſtwa wuprajic̄: 1) zo by wón po piſchepytanju wěc̄ a po wopraſhenju zaſtupjeſiow bližſich wſow poſtaſit, hdže ma cyrkę ſtač (hladaj § 7 naſchich wuſtaſkom); 2) zo by wón trěbnu do woloſeſt k twařenju noweje cyrkwje pola kujſiſtich krajnich ſtawow a druhich wſchinoſeſow dobroc̄iuje wobſtaraf; a 3) zo by wón wupisane cyrkwinu pjenieżne wopory, kotrež ſo w katholſtich cyrkwiach a khalalach w naſchej ſerbſkej krajinje za Boniſaciowe towarzſtvo wopruja, na někotre lěta za załožomu nowu cyrkę w Serbach naſchomu wubjerket wotſtupil. Taſke piſmo ma ſo hnadnomu k. biſkopej w krótkim wotedac̄. Dale ſo wobzankny, zo dyrbi ſo w novembri zaſy zhromadžizna džeržec̄. Na jejny dženiiſki porjad ſo napishe, zo budže twarski wubjerk za nowu cyrkę wuzwoleñ abo k wobkručenju piſchedpołożen; wubjerkownicy a wuzwolni zaſtupjerjo bližſich wſow změja prawo piſhinc̄ a po hiſcheze wuzinjominu riedże a waschnju ſobu hloſowac̄. Na to bniſtaj enohloſne za wubjerkownifow wuzwolenaj redaktor Poſta, k. kaplan Luſča uſki a džensa nas w ſwojim domje darmiſne hospodowacy k. kubler Handrij Smoſa. Skončiſne hromadžeske hiſcheze k. ſarač Duczman za nowu cyrkę po někto wobkručenym waschnju; ſklad wunije 44 markow 10 pjenieżkow. Tak ſkončiſne ſo tutu doſež ważna zhromadžizna.

M. H.

Piſchi z poſmienjenjo. „Rjemienowany dobroc̄er je 300 hrim now woprował, zo bychu ſo prěnje kamienje za nowu cyrkę ſamali. W Bacžouſkej ſtale pola Haſlowa zapocžnu dželac̄erjo w najkrótskim čiaſu z tutym dželom. Rjech to cžinja w Božim ujenje a z wulkej piſnoſeſu a ſwědomitoſeſu. Dobroc̄er pak njech ſczehowarjow namaka.

S Mužakowa. W Fiſcherez papjerniku w Kobjelinje ſta ſo 7. oktobra to njeſbože, ſo 22letueho dželac̄era Trinſa grat jeneho hollendera hrabny, piſhi cžimž bu jemu hlowa roſražena. Wón bě na měſeče morwy.

Nowſche wojniſke powjeſče.

S Belgrada pižaja, ſo je w bitwach wot 28. hac̄ do 30. ſeptembra 119 ruſiſtich wojakow, 24 ruſiſtich nižſich a 28 ruſiſtich wyschich offiſizerow paſylo. — Turkojo ſu 9. oktobra na prawe kſhidlo herbſkeho wójſka, piſhi rěz̄ Drinje ſtejazeho, nadpad ſežili, buchu pak wotraženi.

S czornoſhorského hlowneho města Cetinja pižaja: Czorno-

hóřki wojwoda Dakovic̄ je ſe ſwojimi ludžimi turkowile město Lubinje dobył a ſpalil. Turkow je 1500 paſylo, Czornoſhórzy mějachu 130 morwych a ranjenych.

Přílopk.

* W Blaſewižu pola Dražđan ſtej ſo 12. oktobra dwě ſajmje wotpaſilej.

* W Heydawje (w Schleſyjskej) ſo wondano žiwnoſeſer Fritſch je ſwojim ſyhom ſwadži, ſhtož ſo ſi tym ſkoneži, ſo tón ſyti ſi jenej ſchęzepu naua tak ſylnje na hlowu dyri, ſo tón padže a na měſeče morwy ležo wosta.

* W želejoliſerji Ditton-Brooku (w Žendželskej) ſo 6. oktobra jene tak ujenowane wypſe kħachle (Hochhofen), w kotrychž ſo ſi rudy želeso ſchtręje, puknuchu. Piſhi tym ſo jara wjele žahleje rudy a ſažeħleneho wuhla, kaž tež wjele ſeſchtrjeneje rudy na dželac̄erjow wali, kotsiž runje pñedachu. Scheschó buchu na měſeče ſaraženi a teho runja tež jena mała holčka, kotaž bě nanej ſnēdanje piſhijneſta.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Swadnik hyc̄ — to ujeje pěknje, a bóry ſo ſuđ bežec̄ a zuſnika wobſkoržic̄, to je ſchfoda ežaſu a pjenjes.

Mots Tunka. To drje je wérno, ale ſhto dha měniſiſ?

Š. D. Wondano jedyn muž ſi Hipin piſhes Schkrewzy jenodžeshe a tam ſi woſom piſhed hoſczeniom ſtejo wosta. Po kħwili jedyn Schkrewzam piſhijedze, ſo by na polo jět, a hinač nimo ujewožeshe, hac̄ ſo konja Hipnjanſkeho trochu wotwobroci. Ale to bě ſtě!

M. T. Čežho dla pak?

Š. D. Hipnjanſki praji, ſo jeho pónidje wobſkoržic̄ a ſo budže wěſeje 10 markow ſchtrafy dac̄ dyrbjec̄ a kħoſty budža hiſcheze wypſe. A jakv ſo jeho tón druhi prascheske, kaf dha wón to wě? wotwolwi wón: Ja ſyim wojerſti muž a dyrbju teho dla ſakonje roſhyneſt.

M. T. Ale kaf dha potom bu?

Š. D. Schkrewzjan chyſche jemu 3 marki dac̄, ſo by jeho ujewoſkoržit; ale wón tola džeshe a jeho wobſkorži. Piſhed ſu-dom pak ſo ſjednaſhtaj, wobſkoržený da 1 marku a ſkóržbiuk kħoſty ſaplaži.

Cyrkwiſke powjeſče.

Werowaní:

Pětrowiſta zyrkej: Korał Klemens Stefan, ſamko w Rakezach, ſi Hanu Khrystianu Höllej.

Kſchčení:

Pětrowiſta zyrkej: Theresia Emma, Zana Korał Renča, cžebile, dž. Bertha Hilžbjeta, Ernsta Bohuwéra Herzoga, wobſkydneho měſčežana a pielařiſkeho miſchtra, dž.

Michałiſta zyrkej: Maria Augusta, Michala Kožora, ſahrodnika w Kneiſezach, dž. — Zana Augusta, Zana Kłodzianka, kħežkarja w Kneiſezach, dž. — Madlena, Handrija Smolov, wobvħderja w Għonnej Vorti, dž.

Semrječi:

Džen 28. ſeptembra: Matej Rieß, dželac̄er ſi Kryngelz, 58 l. — 29. Jan Augusti, Augusta Janeža, kħežkarja w Nadžanezech, ſ. 1. oktobra; Handrij Renč, dželac̄er, 44 l. — Korał Erni, Zana Augusta Krobla, žiwnoſeſer w Delnej Kinje, ſ. 2 m. 17 d. — 3. Madlena rodž. Kranzeg, ujebo Zana Wienta, wobvħderja na Židowje, wudowa, 61 l. 10 m. — 4. Jurij Ludwig, Korał Gustava Fryxe, korbjarja na Židowje, ſ. 1 m. 11 d.

Fabrika pschedescheznikow
a szkonecznikow
A. Rincke
na bohatej haſzy 70
s napszecza hotela k winowej kiczi
porucza

pschedeschczniki

w najwjetshim wubjerku po najtuniszych placzynach.
Poczehnjenje a porjedzenje ho najruezjego wobstara.

Snata prawdziwa Glöcknerſka žalba se schtemplom:

(M. RINGELHARDT) a ſakitaniskej marku na ſchachtliczach porucza ho psche: wiez a drženje, wshe wotewrjene bolaze, kurjace woka, wosabjenje atd. a je doſtačz w ſchachtach po 25 np. w budyskimaj haptylem, taž tež w haptylem w Bifkopizach, Rakezach, Scherachowje, Hirschfeldze, Bjernacjizach, Wóſtrouzu, Herrnhucze, Neugersdorffje, Grožichönawje, Nowoſalzu, Seithennersdorffje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipſka. Atteiy a ſakitaniska marka ſu we wſchach haptylem wupoložene.

NB. Bjes horka wuczjichczaneho ſchtempla žalba prawdziwa nijeje.

Ležomnoſeže

wſchech družinow horjebjerje k
kupjenju, pschedacžu abo
pschemenjenju,
taž tež k napižanju
kupnych listow,
na jeniskich pišmow a
dožnych wopiskmow
porucza ho

Robert Thronicker,
agent w Rakezach.

Wopilſtwo

ja węſcze a doſpolnie s wjedzenjom abo bjes
wjedzenja piezla ſahaju, tak ſo jemu piezle
zyle woſidne naſtanje.

Psches 1000 ſahojemyh.

F. Grone w Ahauſ, Westphalen.

We wudawańni Serbſkich Nowinow je ja
1 hrivnu (marku) k doſtačzū:

Wjetſcha cſitanka
ſa m l o d y ch a ſ t a r y ch .
Lesebuch für Jung und Alt.
Wot H. Jordana.

Tuta cſitanika nijeje jenož ſa młodych, ale
tež ſa starych, wona poſtieza už jenož ſerbſte,
ale tež nemiske naſtawki k cſitanju a je
ſi zyla tajkeho wopſchijecza, ſo móže kózdy
wjele ſi nijeje naſwedźiež a ho nad tym, ſi tož
wona podawa, wutrobnje wokſchewiež.

Barny rěſak „Forſthaus Lichſenburg
bei Viſchofsverda“ porucza zyle ſchue
deſti wſchech tokoſczech a dokoſczech,
taž tež ſath a ſchwartz pschi naj-
speſchuiſchim poſluženju po najtuniszych
placzynach. Na požadauje ho tež deſti
ja tuni pjenjes kózdemu ſkopowarzej do-
moj dowjefu.

Sſwetoſlawmu P. Kneiſelownu
wložowu tinturnu,
ſ lekarſkeje ſtrony wſhem wložoſerpjazym
jako węro ſtukowaza naležne poruc-
zena, hdzejz žadym drugi ſredk njeponha,
ma ſtajnie na pschedanii H. J. Linck w
Budyschinje w bleſtach po 1, 2 a 3 markach.

Palenz!

Mój hizom dawno jako wubjerny a ejiſce
ſłodžazy

ejiſty palenz,

taž tež wſchitke družimy dobrych valenzow ja
ſi tutym knejem ratarjam a ſaſhopſcheda-
warjam poruczejo naſpominam a po najtu-
niszych placzynach, pschedawam.

Ernst Glien na ſitnych wifach.

Ordinaru a ejiſty ſitny palenz

taž tež wſchē druhe družimy palenzow,
jednorzych a dwójnych, porucza w zylym
a po jenotslivym najtunischo

Th. Grumbt
na ſitnej lawſkej haſzy.

We wudawańni „Serbſkich Nowin,,
je k doſtačzū:

Gruſt a Albert,

rubjenaj ſakionſkaj prynzaj. Werry podawſ
ſi lěta 1455. Po F. Schmidtu, herbiž na-
pišak H. Jordana, wuczer a kantor w Po-
vozach. 30 np.

Napoleon II.

a jeho wójny. Spišak J. A. Bohonež.
50 np.

Oberlin.

Zeho žiwjenje a ſtukowanie. I. 25 np.

Kſchizne wójny.

25 np.

Nadpad pola Buſez.

25 np.

Jakub

abo Bože ſłowo dyrbí w c̄lowjeku žiwjenje
doſtačz. Wot K. Kulmana. 25 np.

Genovesa.

Rjane powjedanczko ſe stareho czaſha. Sa
herbiſte maczerje a džeczi pſchelozit M. Hörit.
50 np.

Robinson.

Rjane powjedanczko, woſebje ſa młodych
ludzi. Wot K. Kulmana. 50 np.

Sahrodnistwo.

I. džel: „Szađowa ſahroda.“ Roſwuczenje
wo plahowanju ſzadowych ſchtonow a ferow
Spišak M. A. Kral. 60 np.

Gród na ſhorjelskej horje Landskrónje

abo Bože wodženja ſu džinwe. Powjedanczko
ſe starich czaſhow wot J. B. Muzinkfa. 25 np.

Szwernaj ſuſodaj.

Powjedanczko ſe herbiſteho žiwjenja wot J.
B. Muzinkfa. S pſchidawkom: „Straſchna
ſwartira w Franzowſkej.“ 30 np.

Spewy ſa herbiſte ſchule.

Breni a drugi ſechimk. Shromadžene wot
K. E. Piekarja. Kózdy ſechimk 25 np.

Gustav Adolf.

S jeho wobrasom. Wot K. Kulmana.
75 np.

Bohumil.

Rjane powjedanczko ſi třizečiličneje wójny.
Wot K. Kulmana. 25 np.

Bonifazius.

Žiwjeniſki wobras ſe ſaſtarſkich czaſhow. Wot
K. Kulmana. 25 np.

Khwalba Woža.

Piatnacze hymnow. Wot hrabinki Amalije
Rieſch w Rieſhwacziidle. 30 np.

G. Joachim, Atelier ja njebošne sažadžowanje ſubow, operazijske ſubove, plombirowanje, cízezenje, ſahnacze ſubuholenja atd., w Budyschinje, na ſwobodnej lawſkej haſy 120 pola k. pječarja Kelingsta. K ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Sahojenje klepoſcze, po najwěſzichim, bjeſbosnym a vjeſoperiowanych. Wozjelkar Dr. K. Weller seu. w Draždjanach (Victoriastraße 4.)

Wozjewenje ſa čeſczene dany w Budyschinje a woſpolnoſczi.

Na nětečzijej lipſkej maſy ſym to ſbože měl, wjetſchu dželbu tak mjenovaných fantasie-artillor, wobſtejazych ſ najrjetſich a najmodernejch rabiſtejzow na hlowni a ſa tailli, kaž tež druhe wězy po poſožy fabrikskeje placzijuh ſ jeneje konkurskeje maſy kopicz a možu je teho dla po ſpodziwne tunieje placzijne pschedawacž.

S dobom poruczam ja gardiny, kožové, bliðowe a kommodowe krywadla, kož tež najnowsze drastowe tkaniny we wſchech fortach a dobroſezach.

Tež mam dželbu na bok ſtajenych klejdowych ſtoſow we wſchelakich muſtrach, starý kohez po 25 haſy 30 np., teho runja tež lama, barchenty atd. wſchě twory po jara tunich placzijnah.

J. Soverſkij

na mjaſowym torhoſtejn pódla Holtsch Nachfolg.

Deſki, laty a twarſke drjewo, třeſchne ſchpjeny, třeſchnu papu porucza po najtunisichich placzijnah twarſkodrjewowa pschedawarunja

Na nowych hrjebjach čzo. 713.

Aug. Zimmermann,
čeſliſkeho miſchtra.

Palenz!

Mój čiſceſklodžazý palenz, kaž tež wſchitke druhe dobre palenzh kujesam rata rjam, kaž tež ſažopſchedawarjam po zyle tunich placzijnah poruczam.

Dale poſtſcam najtunischo:
thofej čiſceſklodžazý punt po 110—
160 np.,

pa. ſchles. bliðobutru, pt. po 1,20 np.,
= am. ſwinjazy ſchmalz, pt. 75 np.

Gustav Poser

na jerjowej haſy w Budyschinje.

Třelne potrjebu

Třelny polver najlepſi jendželski, ſchrót wſchelakich numerow, ſavalec klobuczki (Bündhütchen), roſbuchazn polver (Sprengpulver), ſavalerie (Bündruthy) atd.

porucza

We Woporku. **J. G. Poetzschka.**

Zena theža ſ polami abo tež bjes polow je na pschedan. Hdze? je ſhonicz we wudawani Serb. Nowin. Polow je 5 kózow a 38 prutow.

Šylné thěžnodurjowe ſanki, ſwinjodurjowe ſanki, durjowe ſlukti, brožnijowrotowe ſanki franzowske, wiſzaze ſanki barlinske, ſidinjowe ſanki, woſknowe wobbitki dostach we wſchech wulkoſezach a poruczam je po najtunisichich placzijnah.

We Woporku. **J. G. Poetzschka.**

Drjewowa aukzia na drobjanſkim rebiru.

Schtwörtf 19. oktobra dopočina w 10 hodzinach budže ſo w drjewniſtejzhu pschi drobjanſko-kujpanskim pyczu 150 Rui. ſuchich thójnowych pjenkov, 57 ſtotinjow thójnowych walečkow ſa hotove pjenjey na pschedawanie pschedawacž.

Grabinſka Einsiedelska inſpeckzia w Minakale.

K. Hoffmann.

A u f z i a.

Njedželu 22. oktobra popoldnu w 3 hodzinach budža ſo na Kraliz korezmje w Něwjeſzach wſchelake wězy, bjes nimi tež zeleſne twory, domjazg a rolin grat na pschedawanie pschedawacž.

Cíerpjazym na deſnožiwoſtym ſlemk
ho ſlemkowa žalba (Bruchsalbe) **G. Sturzenegger** w Herisau, Canton Appenzell, ſchweiz, najlepje porucza. W njej njeſju žane ſchłodne wutki a ſame zyle ſtaré ſlemki kaž tež ſunjenja maczernizy, **najbole zyle ſahoſi**. Dostacž w hornzach po 5 markach i roſwuezenjom wo naſožowanju a i mnogimi wopismanami pola Sturzeneggera ſameho. Tež je wſcho nuſne ſhonicz pola „Herren Spalcholz & Blei, Annenstraße in Dresden; Max Hörter in Görlitz.“

Aromatiku wiežim watu: 50 np. a 80 np., ſenichlomjedowy extract: bleſdu 50 np., bělu bróſhyrop: bl. 75 np., ſchurrekoſhlinowy aether: bl. 30 np., fulzbergſte ſluſhové krepki: bl. 56 np., ſchwablowe mydlo, ſmokomydlo, glycerino-mydlo atd.

porucza hrodowska haptika w Budyschinje.

Pa. amerikanski ſwinjazy ſchmalz doſta a najlepje porucza

Th. Grumbt
na ſwobodnej lawſkej haſy.

Sporuſch

ſupuje po najwyszychich placzijnah měſchezaufa haptika **Max Schünemann.**

Zilni murjerjo

dostami pola mje hisceze trajaze dželo.
Aug. Röthig
w Hornim ſunjowje.

Cíekle

dostami pola podpiſaneho trajaze dželo pschi dobrej ſdje. **Wros**
w Maſkych Debhezach.

Na moje kolonialtworowe, winowe a spirituosowe khlamy

ja bórſy jeneho wuzčomuſka pytam. Wumenjenja ſu ſpodebne, možnoſć ſerbſkeje rycze ſo žada.

Friedr. Braun
w Budyschinje.

W jenej zyrkwiſkej wſy je thěž a ſ polom a ſe ſahrodu hnydom na pschedawani. Dallſche je ſhonicz we wudawani Serbſkich Nowin.

Ređbu!

Zutſje njedželu tolbaſhywukulenje w Kubſchizač.

Wozjewjenje.

Smolerjez knihicžiščeženja

w maziežnym domje w Budyschinje dowola žebi, cžeſeženym ſerbam najpodwołniſiho k navjedzenju dač, jo wona ſpěchňje, tunjo a ſ rjanymi nowymi pižmikami wotcžiſcheženje wiſhitich tých pſchedmjetow w herbſkej, kaž tež w němſkej ryczi wobſtara, kajtež ſo w kajfejkuliz žanej druhej knihicžiſchežerni wotcžiſchežca. Wona prožy teho dla, jo býchu ſo piſhi potrebe na nju wobrocziež chzylí, a móže jím rukowacž, jo wot njeje wěſeze dobre a rjane dželo dostanu. Wona cjiſcheži: knih, nowin, adreszne thartki, roſprawh, avish, deſklarazije, pſchepröſchenja, bilanzh, liſtowe hloježki, etiquetth, faktury, formularh, iſladnoſtne ſpěw, memorandh, plakath, preisconrauth, programuh, proſpektih, kwittonki, iſležbowanja (rachonki), jědžne a winowe tharth, statuth, tabelle, koncertne billetih, ložy, rejuwanſke porjady, ſlubne thartki atd. atd. atd.

Manufakturowe khlamy M. G. Freyberg

herak na žitnych mikach pod firmu **E. Pech** a někto na bohatej haſy w předawſihih khlamach k. Geyera w domje kniſeja pſchekupza Fr. Brauna na kožu ſ napſchečeza poſta porucža: rubiſchežca wſchēch družinow, kleidowe ſtoſhy, lama, barchenth a biber w zlyh a po jenotliwym po jara tunich, ale twjerdyh placžiſnach, jo bých kóždemu, fiž nje wopryta, jenak tunjo poſkužiež nrohl. Placžiſny ſu tak niſko ſtajene, ſo budže kóždny, fiž pola nje kipi, ſpojony.

W khlamach ſo herbſz h ryczi.

Módre cjiſcheženje, kožowe tkaniny, vlat, fattun a wiſchelake podſhiwki (Futterzeug) pſchedawa, jo by wurumowaſ, jara tunjo

M. G. Freyberg na bohatej haſy 62.

W u o w o ſ e z a a h

w jaquetaſ a paletotach
ſamneje fabriki, wot najjednoriiſihih hacž do najlegantniſihih, ſym ja najlepje wuhotowanu a porucžam ja wſho po najtuniſihih placžiſnach.

Na žitnej haſy **H. Kayſer** na žitnej haſy čzo. 52.

W khlamach ſo herbſti ryczi.

K njevjeſčiſkim draſtam porucžam někto rjane a tunje w

židče,

3/4 židče,

alpaka,

repſu,

croiſe

wſchēch barbow

Na žitnej haſy **H. Kayſer** na žitnej haſy čzo. 52.

W khlamach ſo herbſki ryczi.

K dobročiwenmu wobfedžbowanju.

Wojim cjeſeženym wotbjerarjam, kaž tež wſchēm ſlemkočeřpjažym k navjedzenju, jo ja 18. oktobra k kniſeji Jochemann e j we Wosporku pſchiindu a budu na tuthym dnu tu ſi ryczam a kóždemu tak cjerpjazemu radu dan k wobſtaranju pomozh.

Carl Missbach,
orth. mech. a bandagist.

Rjane a pſchrečežne woflepje
we wjetſihih a mjenihih dželbach ſo ſaſo ſupuja. Wot koho? to je ſhonię ſe wu-
dawarni Serb. Nowin.

We wudawarni Serbſihih Nowin ſu ja wotpalemých w **Niſej Wſy** ſ luboſež wote-
dali ſ Hornjeho Hunjowa 16 m. 50 np.
a to: kubler Jakub Libiſh 4 m., ſahrodnizh
Handrij Winkler 2 m., Petr Holland 1 m.
50 np., Handrij Kral 1 m., August Pannach
1 m., chežkarjo Jan Hala 1 m., Jan Kožor
1 m., August Schüha 1 m., Korla Kieslich
50 np., Handrij Würgaež 2 m., Ernst Schnei-
der 1 m. a wumjeňka ſa wudowa Pannachowa
50 np.; — dale: H. Sch. ſ Wulkeho Pſches-
drénja 2 m.

S darami, hižom wupokaſanymi, hacž do-
tal: 65 m. 5 np. wſho do hromady.

Wo dalsche dary w taſkim naſtupanju ſo
naſtejnje prožy.

Wozjewjenje.

Serbſcy studenci ſu na swojej hlownej ſkhađowancy w Khróſcicach wobzankli, nowy autografiski časopis, kiž kóždaj dwaj měſacaj junu (w 4 k 16 str. plac. 1,50 np. za lěto) wuñdže, za Serbow k pozběhnje-
nju narodneho ducha založić. Prěnje čiſlo wuñdže 1. novembra t. l. w Lipsku. Štož chece časopis sobudžeržeć, njech ſebe jón z časom ſkaza pak w Smolerjec ciſčeřni w Budyschinje pak pola stud. phil. E. Muk i w Lipsku na bratrowskej hasy čo. 9. III.

W Lipsku 11. oktobra 1876.

Redaktorſtwo.

Denu džowku, kotaž ma luboſež k ſkotej,
k nowemu lětu pyta

A. Nierth, ökonom
na famjentej haſy čzo. 594.

Scholcžiſ nauej a macežeri
we Wulkiim Woſyku

k ſlotemu kwaſzej

15. oktobra 1876.

Rjeſiſche pruhi na ſemju dženž ſlónzo ſije, Wamaj radoſcž we wutrobach ſbudžijo; k ſlotom kwaſzej wěnzy ſlotě Wamaj wije, Po wſchēch ſeřčkach, hajkach liſeže poſloczo.

Džedej wnuſ, haj prawniuk ſdobiuje ſtrónje
pyſchi, S hordoh' wóćka ſoſcht a luboſež ſapajo. Wozu džowka, wnućka cjeźp a bortu wěſhi, Ruczam wěnk ſe ſločzamym pſheměnjo.

S wjeſlej cjeřódki ſamneju khód do Božoh'
domu Krocžitaj dženž, kaž pſched poſ ſta lětami. Wěnik miły ſlótne liſeže ſ kóždoh' ſichtoma ſezele na Waj' cjeźnū pucž ſa kvečaſki.

Pſched woltarjom Božim klecžo pſhemýſlitaj Dolhe, ſbóžne cjaſhy Waju mandželiwa: Młodnaj tehdy, někto ſtaraj, pſchiſlubitaj ſſebi horjo, radoſež dželicž ſiwiſenja.

Duz Waj' ſbožopſchecžow dženža cjeſči wjele, Kóžoh' wjeſle „Daj Woh ſbožel!“ pſchiwoła; Wutroba tež moja pſhceče Wamaj ſezele; Doeſakajtaj cjerſtwaj hiſheje dejmantu.

Wosyčan.

K 21. narodnemu dnu pismikistajerzej
E. Wobjedže najwutrobušo zbože přeje

J. J.

Heute zum Geburtstagsfeste
Unsers Freundeſ **Wobeda**,
Wünschen ihm das Allerbeste
Sämtliche die jetzt sind da
in der Druckerei vereint:
Hoch! leb! **Wobeda** der Freund.
v. Ferk. **O. Rämsch**. **A. Schuster**. **R. Tränker**.
J. Jeschke.

Štvrťletna předplata
we wudawarni 80 np.
a na němských póstach
1 M. z přinješenjom do
domu i M. 15 np.
Kožde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja
so we wudawarni Šerb.
Nowin'na róžku zwon-
neje lawskeje hasy číslo
688 wotedać, płaci so
wot ryněka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 43.

Sobotu, 21. oktobra

1876.

W Budysinje 17. oktobra 1876.

Turkowske kniežerstwo je drje žlubilo, jo če se Sserbiju a Čzornohoru pschimér na schéscj mežazow wobšankuž, ale Sserbia a Čzornohórzy wo tajkim pschimérje nicžo wjedzecž nochžedža. Čežho dla niz? to byly týdženja wukładowali, mijenijzy, jo by tajki pschimér jenož k temu žlužil, jo by turkowske wójsko zyku symu bjes wobežnoſejow pschétralo a bo k nalečzu pak cžim lepie wojerzy pschihotowacž móhlo. Pschimér pak bo teho dla njewobšanta, jo by bo po nim wójna cžim žylisjho sapocžala, ale pschimér hacž dotal w tym wotpohladanju wobšankach, jo by s njeho mér nastal.

Duž žadny džiw njeje, jo ſerbiske kniežerstwo tajki pschimér wotpokasuje a chze jón jenož na schéscj nježel džerjecž, prajiz, jo je to khwile doſez, bjes tym mér wobšankuž, jeli ma Turkowska k temu pothilenje. A ruske kniežerstwo je teho ſameho měnjenja a wšho na wójnu hotuje, jeli by Turkowska wobšankuž měra dléhe wotſtokowacž chyžla.

To je ſjawiuje s nowszych wukłasow ruskeho wójnskeho ministerstwa spôsnačž. Wone je mijenijzy wšchem reservistam k wjedženju dało, jo maja kóždy džen k temu hotovi bycž, jo bo pod bróni powołaja. Wone je dale do wšchém městow, hdžez wójsko steji, pschikasi poſzalo, jo by bo měschežanska rada ſahe doſez wotkwarticy starala, w kotrychž bychu reservistojo tak dolho pschebyež móhli, hacž bo k žwojemu armeekorpsu njepoſzelu. Wone je hewak wšchě konje po zyklu kraju ſapižacž dało a tym offizieram, kíž ſu hižom s wójſka wustupili, to praschenje pschiphala, hacž chzedža ſnadž ſažo do wójſka ſastupicž, hdž by bo to mobilisiralo. Wyshe teho je direkzijam želeñizow w połodniſej (južnej) Ružovskej porucžene, jo bychu wojs k pschewjeſenju wojakow pschihotowale, a s wobžedžerjemi měrskich lódžow je hižom wujednane, jo bychu na nich tež wojakow pschewjeſle, jeli by to trjeva bylo. A ſkonečnje je tym pschekupzam, kotſiž je žitom a rěñym ſkotom do wukraja wikuja, k navjedzenju date, jo bo tajke wiforwanje najſterje bórſy ſafaže. — K temu manym hiſčeze pschistajicž, jo bo po porucženju ruskeho wojskowego ministerstwa w tych ruských krajinach, kotrež ſu bliże k Turkowskej, wjely nowych telegrafickich linijow do rjady ſtaja a jo bo ruske brjohi čzorneho morja na wějtych, k temu pschipravjenych městach s čežkimi a daloko třelažymi kanonami wobžadzeja.

To ſu wšho ſjawiue ſnamjenja, jo je ruske kniežerstwo wójnu pschecžiwo Turkowskej wotužbilo, jeli tuto spodobny mér njewobšankuž, a my móžemy thmle ſnamjenjam cžim bôle wěricž, dokelž ſuži wědomnoſć wo nich s tych ruských nowinow czeřpal, kotrež wšchednje cžitamy; pschetož w nich je to wšchitko ſjawiue wopisžane.

W ſnutkomnej Ružovskej bo po tajkim wšchě nufne wójnske pschihoty cžinja. Pohladajmy něko, kaf ruske kniežerstwo w na-

pohladze na prijókſtejazu wójnu ſwonka ſwojeho kraja ſkutkuje. Němſke nowinu powiedaja, jo bu w tychle dnjach, w kotrychž běſhe rumunski wjeřh, ſwojeho ministra-pschedždu a teho runja tež ſwojeho wojskowego ministra do Liwadije k ruſkemu khžorej poſzal wěſcje to poſtajene, jo rumunſke kniežerstwo ruſkemu wójſku ſwobodny pschekhod psches Rumuniju dowoli. — Dale tajke nowinu pižaja, jo ruſke kniežerstwo s hollandskimi pjenježniſkami wo poženonku wot 300 millionow toler jedna; jo je s Italiju ſwiaſt ſežinito, po kotrymž by tuta pschecžiwo Awſtriji wustupicž měla, hdž by ta ſnadž Turkam pomhacž chyžla, a ſkonečnje němſke nowinu tež wobkruczeja, jo Bismarck na ruſkej stronje ſteji.

Rumunſka tež hižom něko tych Ruských, kíž Sserbam k poſozu cžahnu, bje-wſchego ſadžewka psches ſwoj kraju puſčeza. A ruských offizierow a wojakow, kotſiž ſu w ruſkém wójſku ſwoj cžaſ hižom wužlužili, bo kóždy džen ſ najmijenſha ſto ludži psches Rumuniju wjeſe, haj zyke extracžahi bo tam pschewoža. Tak pschecždž wondano 400 muži ſoſakov a to ſ konimi a hewak derje wobronjeni, tak ſo jim ani píki njepobrachowacu.

Kaf bo Awſtria a Žendželska ſadžeržitej, hdžž Ružovska Turkam wójnu pschipowiedži, to njehodži bo hiſčeze jaſnje prajicž. So winske a wiherſke ministerstwo Ružam nicžo dobre njepſchejetej, wo tym drje je wšchón ſwět pschewožem, ale hacž bo ſwazitej ſwoje njepſchecželſtwo, kotrež pschecžiwo Ružovskej matej, ſe ſkutkom wopokaſacž, to bo tola cžezko wěricž hodži, dokelž by to ſa Awſtriju tola jara ſtrachne bylo. Někotre nowinu drje powiedaja, jo chze Awſtria w Šedmihródskej (Siebenbürgen), kotraž ſ Rumuniu mjeſuje, 70,000 muži wójſka poſtajicž. Alle, hdžž bo to ſtanje, dha tam ruske kniežerstwo na rumunſkej stronje tež jedyn abo dwaj armeekorpsaj ſtaji a móhla potom lohko doſez ſrawna ſwada widyrič. Duž drje ſebi Awſtria tola hiſčeze jara pschewyžli, prjedy hacž bo na to ſwazi.

Schtož Žendželsku naſtupe, dha je ſe wſchego widzecž, jo by nětcežiſche jendželske ministerstwo lubjerad Turkowskej tež ſ bronju w ruzi. Pschecžiwo Ružovskej pomhala, hdž by jenož ſmaneho pomozniča bjes druhimi europiſkimi wulkomóznaſtrwami doſtaſa. Awſtriju drje by wona doſtačž móhla, ale ta bo jej doſez žylna njeſda a wyshe teho móhla ſnadž tež wjerch Bismarck pschecžiwo Awſtriji wustupicž, tak bórſy hacž by bo ta ruſkemu ſkutowanju pschecživiež chyžla.

Žendželske ministerstwo by teho dla rad wjerchha Bismarka na ſwoju ſtronu ſežahylo a ſu tež wſchelake Žendželske nowinu w tajkim naſtupanju to a wono ryzejale a radžile a ſu wumolwale, kaf ſkazne by bylo, hdž by ſchate Žendželska a Němſka porjedzenje turkowských naſeznoſejow do ruſi wſalej, jo by bo to rjenje ſkazne a bje-wſchego krejſchelcza ſežničž hodžilo a jo by wšchón ſwět

wjericzej Bismarckej džakowny był, gdy by so won na tej węzy wobdżelił, atd. atd.

Ale Bismark leśc' jendżelskeho ministerstwa derje snaje a je jako wotmowljenie na rycze jendżelskich nowinow w barlinskich khězorstkich nowinach „Reichs-Anzeiger“ wosjewic' dał, so Ružowska zyle prawje czini, hdvž Turkowskej wojnu pschipowiedzi, a so pschi tej wojnskej harje němske kniejerstwo na kózdy pad neutralne wostanie, to rěka, so wone ani Ružam ani Turkam pomhac' njebudže.

Hdvhž je nětk temu tak, dha móža Ružojo bjes stracha byc'z, so by jim nichto s boča abo wot sad schkodu scžnił, pschetož hdvhž jich Bismark na pokoj wostaji, dha drje budža jich tež Awstriszy na pokoj wostajec' dyrbjec' — a jendżelske ministerstwo sažo žam o stejo wostanje a so žam o nješwazi, s brónju w ružu Turkam t' pomozy pschiúc'.

Tak w tu khwilu s khchecžijansko-turkowskimi naležnoſćami steji a by derje bylo, hdvž by politiske postajenje europiskich wulkomóznaſtrow vdale tajke wostalo: my býchmy pschi tym w němskim khězorstwie slohy mér wobkhowali, Awstrija by ſwoju turkowsku luboſć podczíſhcecz dyrbjaſta a turkowszy khchecžijenjo býchu ſkócnzne tu ſwobodu a žamostatnosć dostali, kotaž kózdemu europiskemu ludej ſkushcha.

Swětne podawki.

Němske khězorstwo. Kral Albert a prynz Jurij staj so po pscheproſchenju braunschweigského wójwodý do Schlesynskeje na jeho ſubla blisko Woleschnicy (Dels) podaļo, so býchtai so na tamnich wulckich hontwach wobdželiſko.

Dotalny minister baron s Friesen, kotaž je wondano staroby dla se khuzby stupiš, je so do Italije podał a chze ſchěſz měſazow w Romje wostac' — Prjedy hac' won s Dražđan wotjedze, jeho tam s konservatiyne ſtrony proſchachu, so by so jako požlanz do němskeho rajchstaga wuſwolicež dał. Won pak so ſa tón króz ſarjekny, dokelž dyrbi dla porjedzenja ſwojeje ſipreje ſtrawoſcze dleſchi czaſ w czoplischich krajach pschebyc'.

W Hinterhermsdorffje pola Sebniza wěsta Hentschelowa wjerczor 13. oktobra do ſwojeje lampy ſolarwolij lijeſche a jeje 11létne džonka, kotaž ſwoju jenoſlennu ſotsic'ku na ružu džeržesche, jej ſtemu ſwěcžesche. Pschi tym so ſta, so so gaſ, ſ teje bleſche wuſtuſaz, wot ſwěcžli ſažwěcži a bleſhu roſbuchy. Psches to buſchtej wobej džeszeji na woblicžu a rukomaj hroſnje wopalenej. — Duž lampy pěknje wo dnjo napjelne!

W Lubiju bu wondano nowy kralowſki wucjerſki seminar po ſhwyczeny, ſ czemuž běſche tež tajny ſchulſki radžic'el Dr. Borneſmann s Dražđan pschijet. — Jedyn lubijski měſtečjan je ſeminarej pschi tutej ſkladnoſci 1500 markow daril, ſ tym poſtajenjom, so by so kózdoſlenna dań na doſtojnych ſeminaristow roſdželiſla.

Groſenhajnski měſtečjanſki radžic'el, kotaž bě kaſirat tamniſcheho požgerſkeho ſjenocženſta, je so ſ města ſhubil a njemoža jeho nihdžje wjazy naděic'. 25,000 markow w kaſhy ſpomnjeneho ſjenocženſta pobrachjuje, a dokelž je ſebi won pola jeneho pjeniſnika w Dražđanach ſa němske pjeniſhy 800 awſtriskich ſchěnaſlow a ſa 9000 markow ameriſkých pjeniſ ſuměnil, dha měnia nětko, so je psches Awſtriju do Ameriki čeknýt.

Do Žitawy běſche wondano jedyn bur ſ němských Čech ſ woskem na wif ſchijet a tutemu, so by tón wjazy waſil, kamuſki pschiměſhaſ. To pak bórſy wuſlēdžihu a pschelupnika polizaj ſobu wſa.

W Kamjenizu ſo 11. oktobra diöceſanska ſhromadžiſna wotdžerža, w kotrejž ſ. zyrfwinſki radžic'el Schmidt ſ Budyschina po Mateja 20, 1—16 najprjódzy roſtaja: Šchto wueži naſ Jeſuſ w ſcženju wo dželac̄erjach we winiz? — potomu wukladowaſche wychſchi ſarač Dr. Richter ſ Połczniſy, ſak by ſo ſtukowanje zyrfwinſkih prjódſtejerſtrow ſa khchecžijanstwo a dobre pocžinkſi pschisporec'z hodžilo. Dale ryczeſche primarius Lebzüller ſ Kamjenizu wo wužitnoſeži zyrfwinſkih lětnych ſwjetženjow a wo wotdžerženju kózdoſlennego diöceſanskeho ſwjetženja. Šhromadžiſna wobſankn, ſo ma ſo tajki ſwjetženj najprjódzy w Kinsborku wotdžerzeč. Skónečnje ſarač Gartner ſ Porčhowa wo tym ryczeſche, ſchto móže ſo ſ lepschemu tak mjenowanych něchporſkých katechis muſhowych wuežbow czinic'z.

Wondano wjeczor dwě žonje w Lipſku w jenej khofejowej maschinje khofej warjeſtej. Žena měnjeſche, ſo petroleum, ſ kotrejž ſo warjeſche, ſ dowarjenju dožahac' njebudže, duž wona něſhco petroleum ſ bleſche pschiliny, ale petroleum ſo w ujei ſapali, bleſha ſo roſbuchy a ſe ſapalenej draftu wobej žonje, wo pomozy wokaſo, na haſhu pschibězeſtej, hdžez někotſi mužojo woheti haſných. Žena žona je ſohko, druha pak cježto wobſhodžena.

S Barlina pižaja, ſo ſo tam němski khězor dženža ſobotu 21. oktobra wróci. Won ſo 10. a 11. novembra do Hornjej Schleſyjskeje poda, ſo by na tamnich woszembnych hontwach džel brak. Krónpryñz tež ſobu pojedze.

Bismarkowe nowiny „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ pižaja w naſtupanju jendželskich nowinow, kotrej ſwiaſt bjes Němskej a Jendželskej w napohladze na turkowske naležnoſeže žadaja, ſo ſo to njeſodži a ſo by to jara lohkoſmyſlene bylo, hdvž by němski khězor Jendželskeje dla němske pjeniſhy a němsku krej woprowac' chyžl.

Po wosjewienju němskeho kanzlerja wjeczha Bismarka ſo němski rajchſtag 30. oktobra wotewri. — Wolby wuſwolerjow ſa pruſki ſejm ſu ſo węzera (20. oktobra) ſtałe a wot nich ſo wuſwolenje ſejmickich ſapoſlanzow 29. oktobra ſtanje.

Awſtria. Awſtriske němske a madžarske nowiny, kotrej wſchitke mjenje abo hole na turkowskej ſtronje ſteja, dokelž ſeſlowjanow wutrobnje hidža, ſu jara ſ tym njeſpoloſne, ſo je ſo ruſke kniejerſtvo pschecžiwo ſchěſzmeſbačnemu pschimerej wuprajilo a budže ſo teho dla turkowske kniejerſtvo ruſkim žadanjam podczíſhyc' abo ſ Ružami wójnu wjeſz dyrbjec'. Tute nowiny ſo tež na němske kniejerſtvo hněwaja, dokelž to ſ ruſkim džerži, a jene wot nich takle ſkorža: „Wěste wſchaf je, ſo ſo njeby žadyn ruſki minister ſwajſil, Turkam wójnu pschipowiedziec', hdvž by němski khězor ſkow ſa mér ſapoſloſil. Ale to dže je runje ſa Awſtriju njeļubosne, ſo ſo němske kniejerſtvo w naſtupanju turkowskich naležnoſežow taž ſadžeržuje, jako býchu je te ſ zyla nicžo njeſtarake. ſ teho pak je, kaž te nowiny ſrudnje pschijataje, ſjawnje widzec', ſo ſtej Němska a Ružowska w naſtupanju Turkowskeje jeneje myſle, a ſo ſo teho dla ta wójna, kotaž Ružowska hac' dotal potajne pschecžiwo Turkowskej wjedžiſche, bórſy do ſjawnje wójny pschewobroczi.

Druhe awſtriske nowiny pižaja, ſo Awſtria, hdvž ſo němske kniejerſtvo neutralne ſadžerži, nicžo pschecžiwo Ružowskej czinic'z njemóže a tež neutralna wostanje. A Franzowska, ſo by ſebi ruſku pschecželnoſež njeſkaſyla, tež hinač czinic'z njebudže, hac' ſo budže ſ měrom pschihladowac'.

Winski rajchſrat bu 19. oktobra wotewrjeny. ſapoſlanzy tych awſtriskich krajow, kotrej pod wiſkym ministerſtrom ſteja,

šo na jeho wurdżowanjach wobdžela, ale sapóšlanzy cžeskeje narodnoſće na njón pschischli njejſu, kaž je šo to hewak tež tak ſtało, dokelž je to pschecživo prawam cžeskeho kraleſtwia.

Jeſd i lekarjej.

„Schtó haruje tak psched khěžu?
Kač roſnijemdrjene khowa!
Bež, žona! ja šo njemolu,
Tak jenož Lipak woła.“
Tak džeshe Stanz; joh' žona dže
A Lipaka nuts pſchivjedze,
Kíž jara khromy běſche.

Ach Stanzo, lubn khromy,
Bež po wjeſto mi ſ khwatkom,
Mi tajkoh' konja gratuj džé,
Kíž niemjeta ſe ſadkom.
Bycž dyrbju měrnje wjeſený
Do města, hdzejz naſch wokrježny
Je wuwolany lekar.

Stanz běži do wžy ſwólnimje
Po wjeſto a po konja;
Sso wróčzo khromom' prajeſche:
„Sa pjenjeſami wonja
To wjeſenie cže do města;
Tón wožer Vajak požada
Schěſcz němſkých krajných hrivnow.“

„Sslyſh, Vajako, to wěr wſchak mi,
Schěſcz markow dyrbischi doſtacž,
Hdnyž pobył ſym ja we měſci;
Pschi tym pak dyrbí wostacž;
Mi dyrbí lekar pižmo dacž,
So ſudnikam mohl poſkaſacž,
Kač je mje Dajak ranil.““

Tak wjeſe Vajak Lipaka
Na žadanje do města;
Pak poſla kóždoh' hoſczenza
Jom' ſchlenicžka běſche wěſta.
Tu žadny hoſczenz na droſy
Wſchak njebeſche tak hubjeny,
So njepobuſhtaj nutska.

Lipak w korezmach wobkrucža,
So ſatraschnje je khromy;
Sso na wjeſle tam ſměkota,
Sso ſarywiſhi do ſlomu
A ležeske kaž herſchęzate
To ſwérjo maše, kwickzate,
Hdnyž na wili je wjeſech.

Tam po měſce neſk ſchibačy
Naſch Vajak woſk bludži;
Hač ſkotolekar doma je,
Sso ſtruchly prachya ludži.
Pak tola ſkončinje poſaſta
Psched khěžu ludžilekarja,
Kíž derje bě jom' ſnaty.

A ſ woſa na ramjo ſej woſa
Wſhem ludžom ſ spodžiwanju
Kíž ſkočzo, ale Lipaka,
Kíž we lntym bě ſpanju.
Pod wulfim ſmječjom měſhečjanow
Je tak ſ nim ſ khwatkom horje ſchol
Do lekarjowoh' domu.

Kač je joh' lekar leſtowal,
To njeje nikom' ſnate;
Hač je jom' pižmo napižaſ,
De potajnſtwo joh' ſwjate.
To pak je wſchitlum wědomne,
So wjazy khromy njebeſche,
Hdnyž woſ lekarja pſchindže.

Tak khóstow bě ſej napraſtaſ,
A wužmjecž daſ ſo ludžom,
Ssnadž pomož žanu namakat
Kaž hewak druhdže wſchudžom.
Be Dajakej móń počki daſ,
Tón njebe jeho kamjeniwaſ,
Joh' ſipru nohu ſranil.

Tu widžicže tak Lipaka,
Kač cže bycž mudra hlowa,
A kač tu hlupoſež wſchelaka
Sso ſa mudroſežu khowa.
Haj, Lipako! we wěrnoſeži:
We tajkej mudrej hlupoſeži:
Ssy měnil, ſo ſy khromy.

Ze Serbow.

S Budyschina. A wopytanju bližſcheho kursa tudomneje ratarſkeje ſchule, kotryž ſo pſchichodnu póndželu jało 23. octobra ſapocžnie, ſu ſo ſ nowa ſkładowazý mlodži ratarjo pſchipowjedžili: Theodor Hustig ſ Brytej, Hendrich Schön a ſ Ježowa, A. B. Arthur Heinza ſ Dražđan, A. Edmund Rosel ſ Wuježka, Ernst Dega ſ Wuježka, Louis Hillmann ſ Deltenberga, August Bahr ſ Leutersdorfa, Hadam Měrczin ſ Rodez a Ernst Fiedler ſ Niesdaschęz. — Dalsche pſchipowjedženja móža ſo jenož hiſcze hacž do 23. octobra ſtacž. Wſchitlích wopytowarjow budyskeje ratarſkeje ſchule je někto 44. Woſ nich je 32 ſ Hornjeje Lužicy, 7 ſ dražđanskeho wokrježa, 2 ſ lipiskeho, 1 ſ zwikawſkeho, 2 ſ Čech a 1 ſ Poſkeje; bjes nimi 12 Sſerbów.

— Bjes tymi mlodžimi ludžimi, kotryž je biſkop Bernert wónzano w Žitawje ſiruowal, běſche tež jedyn mur, kotrehož je jedyn cžeski ſemjan ſ Alſiſi domo pſchivjeliſt a jeho netko na žitawſkej pſchekupſkej ſchuli wuejicž dawa.

— Direktorium hornjołužiskeho wokrježneho ratarſkeho towarzſtu je prijodſtejerſtu ſamjeňſkeho ratarſkeho towarzſtu ſa ſrijadownie tamniſcheje ratarſkeje wuſtajenizy a wſchitlum tym, kiž ſo na tutej wobdželichu, ſwój džak ſjawnje wuprajil.

— Schtož dotalne cžopke wjedro naſtupa, dha je ſo to woſ ſańdženeje ſrjedu, hdzejz je wěr woſ ranja dučz počzaſ, w tym naſtupanju pſheměnilo, ſo je woſ tuteho dnja wjele ſymniſcho. — We wſchelakich bližſich a dalskich wſach tudomneje woſtoñoſeže, kaž hlyſhimi, paduſhi pakofeža, hač pak ſu žaných doſhahyli, hiſcze ſhonili njejſmy. Duž ſnadž by derje bylo, ſo bychu na wſach wſche poſtajenych nôznych ſtražníkow tež druhy wjeſni woſylerjo po rjadu ſobu wachowali.

S Hajni z. W tudomnej mechaniskej dželopſchadowni ſańdženu wutoru woſoko pſchipolnja woheň wudyri a ſo pſches to tak mjenowana fuſherňia, kaž tež haſpelna ſala wupali, tež je ſo pſches ſaſhypnjenje delnjeho wjelba ſchłoda načžiniſta. Wysche teho ſpali ſo tež tóſſchtu lemu a pſchedžena. Woheň je pječza w fuſherňi woſchoł, njeje pak ſnate, kaž je ſo to ſtało, noſkerje pſches ſamospalenje. Pschi haſchenju buchu tež tſjo cžlowjeſkojo mjenje bole wobſchodzi, dwój ſtaj pječza ſe Schönberga a je jenemu

koža s hłowym wotprawijenja a drugiemu je šo koža s rukow łyseka, tseczi je pak šo nimale saduszył.

S Wujesda pola Bukez. Knjes Kerk, wucżer w Bukezach, je šo na khwilu jako wucżer k nam pschebżdlit, doniż našch nowy k. wucżer njeprawijenje, schtož drje šo 15. novembra stanje.

S Kętliż. Nasch dotalny diakonis k. Voigt je sanidżenu njeđżelu jako 15. oktobra ſwoje wotsalne przedowanje dżerżat, dokelž chyjsche šo pjatk 20. t. m. do města Oſchaža pschebżdlit, hdżež ſu jeho ja diakona wuſwolili. — Bóh daj, ſo by šo jemu na jeho nowym měsćeje prawje derje schło.

S Noweje Węgry pola Huski. Sanidżenu wutoru 17. oktobra ſu šo pödlanske twarjenja tudomneho kublerja Korle Augusta Hirschera wotpaliſe a ſu šo tež jeho domiske jara wobſchodziſe.

S Minakała. Pöndżelu, 16. oktobra bu w tudomnej wucžbnej kowańi pruhownie wotdżerżane. Brühovacž dahu šo: E. Junga se Žitaw, C. A. Wobſt i Delujeje Faſoniz, D. Schiemang i Haſka, kotsiž chyjchu pomjenowanije „pruhowany kopytowobłowni miſchr“ doſtač, a kowarski miſchr Hübler i Čorneho Hodlerja, kotrž je hiżom prijed pruhowanym a prämijirowanym a ſo wo taſ ujenowanu wulku prämiju prözowasche. Prēnſki tſjo pruhu derje wobſtachu a doſta Junga a Schiemang po 45 m., Wobſt pak 30 m. czeſneho myta. Hübler ſwoju węz taſ kraſnje wuwjedźe, ſo ſpomnjeniu prämiju wot 120 markow doſta. Brühovanska komiſija wopſchiesche knjesow: hrabju Einsiedela, barona Uckermannia, hamſkeho ſkotolekarja Walthera a wucžbneho kowarja Tiegu.

S Komorowa. W holi bjes Komorowom a Zafjebjom bu 11. oktobra jedyn něhdże 40 lét starý muž ſylnieho ſrostu, kiz běſche wołmjanu jecžku, brune kholowe a módrę falu wobſležen, wojbježnjeny namakany. Jego czeſlo ſu tam, hdżež je namakachu ſahrjebali, dokelž bě tam najſkerje tójskto dnjow wižalo a teho dla hižom hnicž poczał.

S Khróſcžiz. Nasche nowy piſczeze (byrgle), kotrež je wěſty knjes Schindler i Lipſta w běhu teho lěta tudy ſtaſał, ſu nětko hotowe. Wona ſu lohko doſež jene i najwjetšich a iſtaž ſwokowny a ſnutkowny twar naſtupa, tež jene i najrjeñſich byrglow w naſkich ſerbſkich wožadach. Schkoda jenož, ſo dyrbjachu ſo dla khorá, hakle psched někotrymi lětami natwarjeneho, taſ twariež, ſo bu taſ ujenowany ſchulski abo ſpewanski khor jara pomjeniſchen. Lepje budžiſche bylo, hdžž budžiſhu (kaž ſo tola dawno wo tym ryczeńe) najprjedy byrgle a potom hakle nowy khor twarili.

W naſhej wokołoſeži ma tež jedyn Sſerb, knjes J. Hesch a w ſerbſkich Paſſlizach, parnu mloczazu maſchinu. Wona mloczji jara derje a kublerjo naſheje ſtrony, kotsiž ſami tajku maſchinu nimaja abo kotrymž ludžo k rucznemu mloczenju pobrachuju, ſebi ju pilne wotnajega.

M. H.

S Worzyna. Na město naſheho dotalneho wucžerja, k. Förſtarja, kotrž je ſo psched krótkim čažom pensionirowacž dał, bu dotalny druhi hodžijski wucžer, k. K. H. ežor, wuſwoleny a je ſo sanidżenu tydženj k nam pschebżdlit.

S Budyschina. Kaž psched někotrymi lětami, taſ buchu ſ nowa psched něhdże tydženjom pola Kobliz někotre starožitnoſeže namakane. Blisko kobilicžanskeho hrodžiſcheza wuwora je wotrocž na ležomnoſežach knjesa kublerja Müttlerleina. S wuwacžom črjopka ſu wſte węz njeđžane. W bližšim čižle „Lužičana“ drobniſho na nje ſpomniny. Knjes stud. jur. Müttlerlein běſche

taſ dobry, a piſchiniež je do redakcije „Serb. Nowin“, hdżež mōže ſebi je kóždy wobhlaſacž.

Nowiſche wójnske powjeſež.

Se Semlina, wuherskeho města njedaloko Belgrada piſaja: Wo piſhinerje žana rycž wjazy njeje. General Černiſajev je do Belgrada k nawjedzenju dał, ſo dléhe piſchihladowacž njemóže, pak Turkijo wſchědnie wſy ſapaleja a ſo ſu jeho wojazy teho dla taſ hněwni, ſo jich wjazy wot wojowania wotdžerjež njemóže. Duž ſu ſo njedaloko Faſtrebzha piſhczino Turkam wobroczili. Ruski oberſtlicentant Anafastasjewiež je 16. oktobra Turkow w bliskoſeži Saježara nadpanyl a do iſworskich wobtwjerdženjow ſahnal.

Dale piſaja: General Nowoželow je 16. oktobra Turkow ſ wobtwjerdženjow bliſko Pogleda wubil a jich do Jaworskich ſchanzow ſahnal. — Pola Saježara ſu Turkijo wjele ludži ſhubili. — Wežera je do ſkladowa (w ſſerbiji) 2200 wobronjenych ruskich jěſdných a 2800 ruskich piſchikow piſchihſlo.

Do ſſerbije nětko tež wjele Italskich piſchihadža, tež ſu hižou někotři Fransowſojo piſchihli a jich hiſhčeze wjele wjaz piſchinidže. Něm̄ske jěſdne wotdželenje je ſriadowane a je ſo pod ryt-miſchtrom Koperom do Aleginza podało. Šu to najbóle hulanojo.

W bitwje bjes Čornohoržami a Turkam, katraž ſo bliſko Malata měſeſche, je wjele Turkow panýlo, bjes nimi tež Djalladin-paſcha a Abdi-paſcha.

Přílopk.

* Pschezo ſažo je jena holza w ſhorjelu petroleum teho dla, ſo by ſo woheū ſlepje paſil, ſo bleſche do kħachlow ſinhla. Bleſha ſo roſpiſty, holzyna draſta ſo ſapali a hnydom ta loh-koſmyſlena žónſta w plomjenjach ſtejſeſhe. Wona je ſatrafchnie wopalena a najſkerje hižom wumrjela. — Piſhi tym je ſo tež w fuchni ſa 50 tl. wſchelakich wězow ſpalilo.

* W Rüdiňku (w Schleſijskej) je piſches rěku Odru piſhewos (Fähre), kotrž ſo ſ jenym rječasom, kiz je ſ jeneho brjoha na druhi roſpiſty, tam a ſem woſy. Wjezior 9. oktobra bě piſhewos runje na prawym brjohu rěki, jako ſo 13 ludži na lewym brjohu ſenidže, kiz chyjchu ſo taſ ruzež hacž móžno piſhewejſcz dacž. A dokež ſo piſhewos na tamnym boku dliſche, ſyňchu ſo do jeneho čołma, ſo buchu ſo ſami piſhewejſli. Alle piſhi čižničzky trjechi čołm na piſhewosowym rječas, czechož dla ſo powrocži, taſ ſo wſchih ſo wody panýchu a ſu ſo ſchyrjo ſepili, tých druhich hiſhčeze živých wuežahachu.

* W Münichowje buſhtaj wondano dwaj mordarjej: rěniſki Gläſgen a dželacžer Rus wot padazeje ſekery wot žinjenja k kmjerczi wotprawjenaj. Prēnſki běſche w decembru ſanidženeho lěta jeneho fórmana na dróſy ſkonzowal a Rus běſche w lécje 1870 jenu žónſtu ſaraſyl. Wón bu teho dla k čažiwienskej khostarni wotkudžen. To pak ſo jemu, kaž ſo wuſna, žaſoſnje wostudži a wón teho dla w jaſtwje 4. februara jeneho ſtražnika taſ klo, ſo tón ſa někotre dny wumrje. — Piſhi ſkadroſeži jeju wotprawjenja bě ſo wjele piſchihladowarjow ſhromadžilo. Najprjódžy ſekera Gläſgen kholu ſeža. Jego požlenje ſłowa běchu: „Bóh budž mi hréſhniſej hnadny!“ Potom Rus na rjad piſchidže, kiz drje chyjchu ſo ſapjeracž, ale wón bu bory ſchivjaſanu a ſekera jemu ſa někotre ſekundy tež kholu woteža.

Do knihownje Maćicy Serbskeje dari:

- 1) K. prof. Dr. Braune w Khotzebuju: Programm khocz. gymnasija na schule lěto 1875—76. — 2) K. prof. Dragomanow w Kijowje: Ukrainec 1873 a 1874. — 3) K. prof. Jagicz w Berlinie: Förschungen auf dem Gebiete der slavischen Volksposie von Jagic. — 4) K. farar Jenč w Palowje: a) Wosjewjenje a wustawki herbiskich ev. luth. towarzstw. 1849. b) Maciežne wustawki a kobustawy. 1856. c) Ēže, Božo, khwalimy. Te-Deum. 1855. — 5) K. kantor Jordan w Popojzach: 3 fotografije. — 6) K. spisowar Kraszewski w Drežjanach: Kartki a podrozy 1858—1864 roku — 7) K. prof. Lescien w Lipku: Das sorbische Neue Testament von 1548. — 8) K. rycznik Parczewski w Kalischu: Noworocznik Kaliski na rok 1876. — 9) Lüžiske predavateľstvo w Lipku: Jahresbericht über die Lau. Prediger-Gesellschaft zu Leipzig. Von 10. Dec. 1872 bis dahin 1875. — 10) Akademia w Krakowje: 4 čížka (10 swjaškow). — 11) Južnosłowiańska akademia w Sahrjebe 4 čížka. — 12) Rheež. russka akademia w Petersburgu 16 čížkow. — 13) Universitet w Christianii 9 čížkow. — 14) Podpisanj: 3 programmy a 1 istadnojny spěv.

K. A. Fiedler,
knihownik M. S.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Mihałska zyrkej: Koral Gustav Lehmann, cigarrýdželač na Židowje, s Hanu Mariju Manjowez tam. — Bohumil Theodor Hermann Weißleg, inspektor na rzeźkuble w Pomorezach, s Mariju Martyn Kuchterjez s Ježenž. Katholska zyrkej: Petr Buda, dželaczeř w Děžnitzach, s Mariju Merčinkez tam.

Kschejeni:

Mihałska zyrkej: Bohumil Max, Karel Hendricha Adolfa Krechela, žiwiosežerja a schwza we Wulim Bjelkowje, s. — Bernhard Pawol, Jana Scholty, jahrodnička w Grubocicach, s. — Martha Augusta, Vjedricha Augusta Rychtarja, wósti na Židowje, dž.

Katholska zyrkej: Hana Amalia, Jana Wiežaja, murjerja na Židowje, dž.

Semrjeczi:

Džen 29. septembra: Madlena rodžena Fischer, niebo Jana Welza, thěžkarja w Čemjerzach, wudowa, 60 l. 16 d. — 5. oktobra: Gustav Kurt, Ludwiga Gustava Pietchmannna, čéšle na Židowje, s. 5 l. 8 m. — 6. Hana Augusta Frýnežez s Klétnoho, 22 l. — 7. Jan August, n. s. w Brzezach, 16 d. — 8. Maria Augusta, niebo Vjedricha Natuscha, wobydlerja w Lipoj, dž. w Dobruschi, 15 l. 10 m. 19 d. — Gustav Alwin, Vjedricha Wylema Liebicha, towarzja we Wurzach, s. 7 m. 5 d. — Jan Bohumil Roßl, fabritski dželaczeř w Słonicezach, 46 l. — 11. Hana rodžena Ponicherz, Michala Kuby, wobydlerja w Delnej Linje, manželska, 71 l. 10 m. 17 d. — 20. Hana Augusta, Jana Bohuwera Kschizanta, thěžkarja w Ježenžach, dž., 20 d.

Čzahi po želeſnizh.

Se Shorjelza do Dražđan.

Wotjed se Shorjelza	1 ₄₀	3 ₀	5 ₂₀	7 ₅₆	11 ₁₅	2 ₄₅	5 ₁₆	7 ₁₆
Lubija	2 ₉	3 ₃₇	6 ₉	8 ₄₂	12 ₆	3 ₃₆	5 ₅₃	8 ₄
Budyschina	2 ₂₉	4 ₅	6 ₄₅	9 ₁₅	12 ₄₀	4 ₁₀	6 ₂₅	8 ₁₀
Biskopiz	spěšný čzah	4 ₂₅	7 ₁₅	9 ₅₀	11 ₅	4 ₄₅	6 ₅₀	9 ₁₀
Radeberga	—	5 ₀	7 ₃₀	10 ₂₅	15 ₀	5 ₂₀	7 ₂₀	9 ₅₀
Pičejed do Dražđan	3 ₄₈	5 ₃₀	8 ₂₂	10 ₅₅	2 ₁₉	5 ₄₅	7 ₅₀	10 ₁₈

Palenz!
Mój hížom dawno jako wubjerny a číšce
szłodžazny
číšty palenz.

taž tež wschitke družiny dobrých palenzow ja
s tutym knjefam rotarjam a ſaſopſcheda-
warjam potuczejo naspominam a po najtu-
niſich placzisnach pſchedawam.

Ernst Glien na žitnych wifach.

**Ordinarny a číšty
žitny palenz**

taž tež wschitke družiny dobrých palenzow,
jednorých a dwójnych, porucza w zyłym
a po jenotliwym najtunischo

Th. Grumbt
na ſwonkej lawſkej haſhy.

S Dražđan do Shorjelza.

Wotjed s Dražđan	6 ₂₀	9 ₂₀	12 ₁₀	3 ₄₀	5 ₀	7 ₅₇	11 ₁₅	12 ₂₇
Radeberga	6 ₅₅	9 ₅₅	12 ₄₀	4 ₁₅	5 ₃₅	8 ₃₀	11 ₄₅	ip. čzah
Biskopiz	7 ₃₀	10 ₃₀	1 ₂₀	4 ₅₀	6 ₁₅	9 ₅	12 ₂₀	—
Budyschina	8 ₁₀	11 ₁₀	2 ₀	5 ₂₅	6 ₅₅	9 ₄₅	12 ₅₅	1 ₄₈
Lubija	8 ₅₈	11 ₅₁	2 ₄₄	6 ₇	4 ₅₆	10 ₃₀	1 ₃₅	2 ₁₇
Pičejed do Shorjelza	9 ₃₉	12 ₃₁	3 ₁₉	6 ₄₈	8 ₁₆	11 ₁₁	2 ₁₁	2 ₄₈

Čzahi hornolužiskeje želeſnizh:

Kohlfurt	5 ₃₀	10 ₁₀	4 ₃₀	Ssokolza	10 ₂₄	4 ₁₀	8 ₁₀
Horka	6 ₂₂	10 ₄₆	5 ₆	Rukow	10 ₄₂	4 ₃₁	8 ₄₀
Niſta	6 ₃₃	10 ₅₅	5 ₁₃	Witow	10 ₅₅	4 ₄₇	9 ₀
Mikow	6 ₄₉	11 ₇	5 ₂₄	Mückenberg	11 ₁₅	5 ₁₀	9 ₂₉
Wotjed	7 ₂₅	11 ₂₇	5 ₄₄	Ruhland	5 ₄₅	11 ₃₅	5 ₂₈
Łas	7 ₄₄	11 ₃₉	5 ₅₅	Wojsciki Rukow	6 ₄	11 ₄₈	5 ₄₄
Wojerezy	8 ₁₀	12 ₅	6 ₁₃	Wojerezy	6 ₃₁	12 ₆	6 ₁₀
Wojsciki Rukow	8 ₄₀	12 ₂₃	6 ₃₁	Łas	6 ₅₃	—	6 ₂₈
Ruhland	9 ₁₅	12 ₃₅	6 ₄₃	Wotjed	7 ₁₆	12 ₃₂	6 ₄₂
Mückenberg	9 ₂₉	12 ₄₈	6 ₅₆	Rukow	7 ₄₄	—	7 ₅
Rukow	9 ₄₈	16	7 ₁₄	Wista	8 ₃	12 ₅₉	7 ₁₉
Wotjed	10 ₂	1 ₁₉	7 ₂₇	Horka	8 ₂₀	1 ₇	7 ₂₈

Rukow je Esterwerda, Rukow je Liebenwerda a Ssokolza je Falkenberg.

Placzisna žitow a produktow w Budyschinje.

14. října 1876.

Žitový dowos:	4466 měchow.	Na wifach		Na buršy	
		wot	hacž	wot	hacž
mf. np.	mf. np.	mf. np.	mf. np.	mf. np.	mf. np.
Pičeniza	50 kilogramm	.	.	10 95	12 20
Rokla	=	=	.	9 81	10 12
Feežmjeni	=	=	.	7 97	8 33
Worž	=	=	.	7 70	8 30
Hroč	=	=	.	—	—
Wotka	=	=	.	—	—
Raps	=	=	.	—	—
Jahly	=	=	.	12	—
Hedyschka	=	=	.	16	—
Bérny	=	=	.	2 92	3 6
Butra	1	=	.	3	3 20
Ssyno	50	=	.	4 50	5 50

Kóz píšený po 170 punt.: 18 markow 61 np. (6 tl. 6 nřl. 1 np.)
hacž 20 mf. 74 np. (6 tl. 27 nřl. 4 np.) — Kóz roži po 160 puntach: 15 mf.
69 np. (5 tl. 6 nřl. 9 np.) hacž 15 m. 95 np. (5 tl. 9 nřl. 5 np.) —
Kóz jecžmjenia po 140 puntach: 11 mf. 15 np. (3 tl. 21 nřl. 5 np.) hacž
11 mf. 66 np. (3 tl. 26 nřl. 6 np.) — Kóz wončka po 100 puntach: 2 tl.
16 nřl. hacž 2 tl. 23 nřl. — np.; hroč: 3 tl. 21 nřl. 1 np. hacž 3 tl. 23
nřl. 6 np.; wotka: — tl. — nřl. — np.; jahly: 4 tl. — nřl.; hedyschne krupy:
5 tl. 10 nřl. — np.; bérny: 29 nřl. 2 np.; butra: 1 tl. — nřl. hacž 1 tl.
3 nřl.; syno po 100 puntach: 1 tl. 20 nřl. — np. hacž 1 tl. 25 nřl. — np.

Telegraſki bureau w ſadnym twarjenju počta na ho-
hatej haſhy je kózdy džen wotewrjený wot ranu 8 hacž wjecžor 9
hodzinow.

Koſaze kože,

taž tež wschē druhe družiny njewuharowanych
kožow po najwyjſ hlych placzisnach kupuje

Gustav Naude
na garbařské haſhy 426.

Nohowaný ſwjeſzowy abo nje-
trjený ſen,

taž tež wutrjený ſen kupuje po kózdej džel-
bje mechanicka dželopſchadowna w Hajnizach.

We wudawarni „Serbskich Nowin“ je ſt doſtačju:

Jesuš w domi pobožnych.

Schtyri předowanja se jawostajenstwa njeboh knjega Handrija Lubenskeho. Druhi wudaw. Przed 40, wot nětka jenož 20 np.

Introwne jeſka.

Z němſkeho do serbskeho pschelozene powiedanežko wot Jakuba Kućanka. Druhi wudaw. 30 np.

Serbske hornje Knjizy

abo statistiki japišt wſchitkých ſerbskich evangeliſtich a katholiſtich woſadow atd. 75 np.

Serbaſ

abo ſchtož ſypaſch, to mjeleſch. Powiedanežko ſa Serbow wot Dr. Pfula. 25 np.

Nibowczenjo

abo politiske powiedanežko atd. wot J. B. Mućinka. 25 np.

Dobroth, dživn a hudy Bože

nad iſraelſkimi džecžimi. Wot K. A. Jenča. 50 np.

Jan

abo ſpewaj a džekaj. Powiedanežko ſa młodych a starych wot K. Kulmana. 30 np.

Knjez Mudry,

joho džecži a fuſodni pscheczeljo atd. Wot M. Buka. 50 np.

Gród na ſhorjelskej horje Landskrónie

abo Bože wodženja ſu dživone. Powiedanežko ſe starých čaſhov wot J. B. Mućinka. 25 np.

Seleniſta a jeſe wobndlerjo.

Wot K. A. Jenča. I. 50 np. II. 50 np.

Wérny ſcheczijan pod Božim prutom.

Předowanje, džeržane w čaſhu ſhromadneho ſhorjenja ſydomnatu njedželu po ſwj. Trojizy 1850 wot E. B. Jakuba. Przed 15, nětka jenož 10 np.

Wumjentar

abo hdjež ma wlohu, tam roſeže. Powiedanežko ſa lud wot Dr. Pfula. 25 np.

Sšadowa kniža,

wudata wot kluſchanskeho ratarſkeho towarzſwa. 18 np.

Wotroha krala Jana

abo założenjo cyrkvički na Lubobórtu. Powiedanežko za kóždu starobu, woſebje pak za starých a džecži. 25 np.

Boža trahnoſez w ſtórbi.

Wot J. B. Mućinka. I. 25 np. II. 25 np.

Nadpad pola Bułez.

25 np.

Khryſtoſ Kolumbuſ

abo namakanje Ameriki, ſerbskemu ludej powiedane wot Dr. Somera. 25 np.

Bibliſke ſtawisny

abo historiſki wucžaw ſe stareho a nowego testamentu. Wjasane 125 np.

Mjeđela.

Krónowaný ſpiž. 25 np.

Serbske baſnje,

ſwojemu wulzy lubemu ludej podate ſt wužitkej a ſt ſabawjenju wot H. S. 25 np.

Woſobny dar

za ſcheczjanow, móležich a woſroſežnych, wot M. Buka. 25 np.

Spewy ſa herbſke ſchule.

Šhromadžene wot K. E. Pjekarja. Dwoj ſeſchiwaj, kóždy 25 np. — Wudaw ſa ſa tholſte ſchule w jenym zechiwku. 25 np.

Riſižne wójny.

25 np.

Ja ū ū

abo Bože ſłowo dyrbí w člowjetku živjenje doſtač. Živjeniſki wobras we wobraſtach wot K. Kulmana. 18 np.

Genoveſa.

Rjane powiedanežko ſe stareho čaſha wot Khryſtoſa Schmida. Sa ſerbske macžerje a džecži pschelozil M. Hórnik. 50 np.

Robiſon.

Rjane powiedanežko, woſebje ſa młodych ludži. Po němſkim ſložene wot K. Kulmana. 50 np.

Napoleon I. a jeho wójny.

Sa lubydi ſerbow ſpižal Jan August Pohonč. 50 np.

Oberlin.

Jeho živjenje a ſtuſkowanje w Kamjenjodoli ſe wſchelakich žorłów wucžerpał Jan Bartko. 25 np.

Najwuzitniſki pscheczeljo ratarſtwa a hajniſtwa

bjes ſwérjatami atd. wot Dr. Glogera. Pschelozil M. Rostok. 60 np.

Wencžk ſiaſtow

abo ſběrka mojich powiedanežkow. Wot J. B. Mućinka. 30 np.

Jan Michał Budar.

jeho živjenje a wotkaſanje. Wot H. Dučmana. 10 np.

Tahrodnistwo.

Sšadowa ſahroda. Roſwucženje wo plahowaniu ſhadowych ſchtomow a ſerkow. Spižal M. A. Kral. 50 np.

Eſo ſwoni mér!

Š ſhwycžinam méra pěñnil H. S. we Łazu. 20 np.

Šwernaj ſuhodaj.

Powiedanežko ſe ſerbského živjenja wot J. B. Mućinka. Š pschidawkom: Straſchna kwartira w Franzowſkej. 30 np.

Ernst a Albert.

rubjenaj ſaſtonkaj pŕyzaj. Wérny podaw ſ lěta 1455. Po F. Schmidtu, ſerbsky na pižal H. Jórdan. 30 np.

Choralmelodien

zum wendischen Gesangbuch. 25 np.

Kral Přibysław.

Lyrisko-episka baſen w třeſli dželach. — Wot nětka jenož 25 np.

Pšeň wo zwonu

wot Bedricha Schillera. Zeserbščena k Schillerowym stolétnym narodnim wot Handrija Dučmana. — Wot nětka jenož 20 np.

Hornjołužiska ſerbska ryčnica

na přirunowacym ſtejiſcu. Spisał Dr. Pful. Zeſiwick I. 125 np.

600

ſerbskich přiſłowow a ſtyri kopy přiſlownych prajidmow. Wudal J. Buk. 75 np.

Tón Knjes a eži Evangeliſy w roſproſhennju.

Předowanje na létnym ſhvycženju Gustav-Adolphskeho towarzſwa 25. ſept. 1872 w Małeshezech džeržane wot Dr. phil. Kalicha. 10 np.

Schlit Boži.

Wójnske modlitwy. ſestajal H. Imiš, farař w Hodžiju. 30 np.

Pjatň wenſ

ſerbskich ſpewow. 10 np.

Šwiaty advent.

Swjasane 100 np.

Prěnja ejitanka

ſa ſerbske ſchule. Spižal Jan Bartko. — Erſtes Lesebuch für den vereinigten Sprech-, Schreib- und Leseunterricht in wendisch-deutschen Schulen von J. Bartko, Lehrer in Nostitz. Swjasana 40 np.

Wjetſha ejitanka

ſa młodych a starých. Lesebuch für Jung und Alt. Spižal H. Jórdan. Swjasana 100 np.

Khěrluſche a ſpewy

wot Bětra Mlonka w Dživočižach. 1848—1876. Prěni, druhí a třetí ſechiuk, kóždy 50 np.

Štawisnam Hodžija

a hodžiſkeje woſady. Šwjerjatami ſt 800letuem ſaloženſkemu jubileju hodžiſkeje zyrfwe 11. ſeptembra 1876. Wudate wot P. Liški, ſantora. 40 np. — To ſamo němſky 40 np.

Šeſć ſpewow ſerbskich

za ſoprano abo tenor z přewodom fortepiana ſkomponowane atd. wot K. A. Kokora. — Sechs wendische Lieder für eine Soprano- oder Tenorstimme mit Begleitung des Pianoforte componirt von K. A. Katzer. — Nětka jenož 100 np.

15 narodnych ſpewow

hornjo- a delnjołužiskich Serbow, z přewodom fortepiana wot K. A. Kokora. — (15 chants nationaux des Serbes lusaciens.) — 150 np.

Serbski kommerčník.

Wobdzelař Ernst Muka. Z nakladom lipsčanskich ſerbskich ſtudentow. 75 np.

D e ſ k i, laty a twarske drjewo, tſeſchne ſchpjeny, tſeſchne papu porucza po najtunischiſchich placzisnach twarskodrjewowa pſchedawarnja

Na nowych hrjevjach
čzo. 713.

Aug. Zimmermann,
częſliſkeho mischtra.

Manufakturowe khlamy

M. G. Freyberg

hervak na žitnych wiłach pod firmu **E. Pech** a někto na bohatej haſhy w přjedawſkih khlamach k. Gehera w domje kniela pſchekupza Fr. Brauna nakoſu ſi napschećza poſta porucza: **rubiſchećza** wſchēch družinow, **klejdoće ſtoſſy, lama, barchenth a biber** w zyhym a po jenotliwym po jara tunich, ale twjerdnych placzisnach, ſo bych kózdemu, kiz mje wophta, jenak tunjo požluzicę moſtl. Placzisny ſu tak niſko ſtajene, ſo budže kózdy, kiz pola mje kipi, ſpoſojny, czehož dla nich tež woſebje ſaſopſchedawarjo tule ſkladnoſć wuziſia, ſo bych ſwoju potrebu ſi tuteho wulkeho wubjerkę dopjelnilu.

W khlamach ſo herbſz y ryczi.

Móbre cziszezenje, lozowe tkaniny, plat, fatten a wſchelake podſhiwki (Futterzeug) we wulkim wubjerku pſchedawa, ſo by wurumowal, jara tunjo

M. G. Freyberg na bohatej haſhy 62.

Wozjewjenje ſa čeſczenie dant w Budyschinje a wokoloſteſci.

Na něcejiſchej lipſkej maſhy þym to ſbože měl, wjetſchu dželbu tak njenowaných fantaziſ-artiſtol, wobſtejazych ſi najrejjiſchiſch a najmoderntſich rubiſchećzow na hlowu a ſa taillu, kaž tež druhe węzy po poſkoſy fabrikskeje placzisny ſi jeneje konkurskeje maſhy kupyć a móžu je teho dla po ſpodziwne tunje placzisny pſchedawac̄.

S dobom porucjam ja gardiny, lozowe, blidowe a kommodowe krywadla, kaž tež najnowſche draſtowe tkaniny we wſchēch ſortach a dobroſežach.

Tež mam dželbu na boſ ſtajenych klejdonowych ſtoſſow we wſchelakich muſtrach, ſtarý lohcz po 25 haſz 30 np., teho runja tež lama, barchenth atd. wſchē twory po jara tunich placzisnach.

J. Sobersky

na mjaſowym torhoſchežu pódla Holtsch Nachfolg.

G. Joachim, Atelier ſa njeboloſne ſaſadzowanje ſubow, operazije ſubowe, plombirowanie, cziszezenje, ſahnacze ſubhbolenuja atd., w Budyschinje, na ſnutſkej lawſkej haſhy 120 pola k. pjetarja Kelingſta. A ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Sporuſch

kuſuje po najwyskiſhih placzisnach
męſtežanska haptyla
Max Schünemann.

W nowoczaſh
w jaquetach a paletotach
ſamſneje fabriki, wot najjednorſkih haſz do najlegantniſkih, þym ja najlepje wuhotovaly a porucjam ja wſcho po najtunischiſch placzisnach.
Na žitnej haſhy **H. Kayser** na žitnej haſhy
čzo. 52.

W khlamach ſo herbſki ryczi.

A njeviſcežiſkiſkim draſtam porucjam neſhco rjane a tunje w

židje,
3/4 židje,
alpaka,
repſu,
croise

wſchēch barbow

Na žitnej haſhy **H. Kayser** na žitnej haſhy
čzo. 52.

W khlamach ſo herbſki ryczi.

Petroleum

najlepſhi raffinirowaný
punt ſa 24 np., pſki wotkuſjenju 10 pt.
tunischiſh porucza

We Wosportku. **J. G. Poetzschka.**

Terje

najlepſche crown a fullbrand, kaž tež male ſchottſke ſi marinirovanju
kopu ſa 2 m. 20 np.
ſchtuku ſa 4—5 np.

dosta ſaſo We Wosportku. **J. G. Poetzschka.**

zotor 40 np. 45—60 np. ſa punt,
thoſej 100—140 np. ſa pt.,
rajk 16 np. 22—34 np. ſa punt

porucza We Wosportku. **J. G. Poetzschka.**

Suſhene droždje

najlepſche droždanskeje fabriki wſchē
dnje czerſtwe porucza

We Wosportku. **J. G. Poetzschka.**

Swinjazy ſchmalz

najlepſche dobroſeže,
kaž tež kuſhene tuczno (polež)
porucza ſi dobročiwiemu wotkuſowaniu naj-
tunischo

We Wosportku. **J. G. Poetzschka.**

Moſlowahi (decimalne wahy),

hrjadowahi (spečne wahy),

wódne wónwje wſchitkich wulkoſežow,

emaillowane warne ſudobja atd. atd.

po fabrikskich placzisnach;

najlepſche ſalzplaty,

rjapoplath,

khadlowe a rolowe durje,

tyfauzowe blachi

dostach ſaſo w nowej požylzy

We Wosportku. **J. G. Poetzschka.**

Pa. amerikanski ſwinjazy ſchmalz
dosta a najlepje porucza

Th. Grumbt

na ſwoſkej lawſkej haſhy.

Palenz!

Mój cziszežłodžazh palenz, kaž tež wſchitke druhe dobre palenzh kniſam ratarjam, kaž tež ſaſopſchedawarjam po zyle tunich placzisnach porucjam.

Dale poſtiežam najtunischo:

thoſej cziszežłodžazh punt po 110—
160 np.,

pa. ſchleſ. blidobutru, pt. po 1,20 np.,
= am. ſwinjazy ſchmalz, pt. 75 np.

Gustav Poser

na jerjowej haſhy w Budyschinje.

Rjane a pſchenicze wotlepje
we wjetſkih a mjeniſkih dželbach ſo ſaſo
kuſuja. Wot koho? to je ſhonicz we wu-
dawarni Serb. Nowin.

Dospolne wupredawanie mužazeje drasty.

Ja bym ſebe wotmyſlil, nětko jenž po měrbranju dale dželac̄ a wupſchedawani teho dla mój zyly ſtad hotoweje mužazeje drasty, jako najlepſche, derje dželane mužaze nadwolekarje, zyle wobleczenja, ſchlaſtrofi, ſopy, kholowy a lazy, wjele duzentow hólezazych wobleczenjow a paletotow. So bych zyle a ruce ſurumował, pſchedawam ſymke wézy s 20 a ſetuje wézy s 25 procentami pod tym, ſchtož mije ſameho khotſtuja.

Wozbjeſte knjeſow drastopſchekupzow w Budyschinje a wokoloſce ſi na to fedžbnych czinju, ſo ſu wſchitke moje draczenja zyle ſprawnie a derje pſchitejaze dželane; proſchu teho dla wo dobroczine wobkedaſowanje.

Adolph Weiss, franski miſchir

na bohatej haſy w domje knjeſa tapetierarja Mäuſela.

s niewieſtejníſkim draſtam atd. porucžam

czorne židzane tkaniny

jenož hódnú, ſo derje noſhazu tworu, pſches kotrejz prawoczaſne jara ſpodobne kupjenje je mi možnoſć data, tworſe dobroſeje tuniſko pſchedawac̄, haſz kódy druhí.

Julius Hartmann Sohn

na miaſhowym torhochęzu 36 ſapſhac̄za ſyrkuje.

Platowe a murēſnotworowe kħlamy

w Budyschinje Emil Wehrle na jerowej haſy 269

porucža ſwój bohacze ſrjadowanym ſtad barchenta, ſtarý lohež po 35 np., kaž tež najnowſche w lamowych rubiſchejach na hłowni a ſa knjeſow. — Tež ſo na wubjerk tunich klejdonowych ſtoffow fedžbne czini, ſtarý lohež 25 np. a dróžſho.

Swjerſhne koſchle,
uózne koſchle,
dželarske koſchle,
chemisety,
khoruarje,
manſhety,
ſlipſy a
fravat̄
porucža ſchatowa fabrika

Julius Lange

na lawiſtich hrjebjach.

Aufzija klanja.

Pondzeln 30. oktobra t. l. do-
voldnia wot 10 hodzinow budže ſo
250—300 hromadow
hucheho ležoweho klanja w bartſkej holi na
pſchedzowanje pſchedawac̄.

Wiedemann,
wyschſchi hajnik

Wupſchedawanie

hódněje dželby wſchelakich, w płaczisne kħetro
poniżejnych klempterſtich tworow, na
čož ſ tutym najpodwolniſhho fedžbne czinju.

Hermann Radlitz, klemptar,
w Budyschinje na ſitnej haſy 52.

Pſhemienjenje wobydlenja.

Czesczenym Sſerbam Bukez a wokoloſce ſe ſi tutym k dobroczinemu nowiedzenju dawum, ſo je moje wobydlenje nětko w předadwachim Herknerem domje. S dobom tutu ſtadnoscž wuzivajao dowolam ſebi, moju dželarſnu pſchi potřebje píchezelniwemu wobkedaſowanju porucžic̄ a budu ſo ja ſtajneje prázowac̄, ſo kóžemu ſ dobrej a džerzejaz tworu poſkužu.

W Bukezach 20. oktobra 1876.

Louis Michael,
kóžkar.

Zbernowe ſelo

kupuje ſ u ch e we wjetſchich a mjeñſchich
dželbach pappowa fabrika w Nowej Wysy
nad Sprewou po centnarju 1 m. 50 np.
franko do fabriti, a we waſach ſe ſlovnaj-
nymi powrjetwami, tež ſo na żadanje ſ fabriti wós po nje poſczele.

Wupſchedawanie

kanapejow a matrazow pſchichodny budys-
ſki hermanek
kobotu 4. novembra
poła

M. Zureck

747 na ſwontnej lawiſtej haſy 747.

Sſerbska protka

,Pſchedženat̄“

na ſe 1877
wundiž k hermanek, dženja ſa dwě njedzeli.

Ratarske towarſtwo

w Małym Wjelkowje
wutoru 24. oktobra
wjeczor w 6 hodzinach.

Pſchedzhyda.

Jena

pěſtonča

ſo na faru w Małeshezech pſta a
može ſlužbu hnydom naſtupic̄.

Remani, naſhonjeny wulkí wotročzk ſtarſich lét a jena wuſtojna hornja džowka
město namakataj na rycze ſkuble w Sa-
rycę.

Napominanje.

Wſchitzy eži ſami, ſotjiž maja hiſcheze
płaczjenja do ſawoſtajenſtwa murjerſteh
miſchtra Scholty we Wulkim Pſchesdrénju
ežiniež a tajzy, kiz maja wot njeho hiſcheze
twarzki, murjerſki a ſkalačski grat, njech to
najdſehe hac̄ do 28. t. m. na podpiſaných
wotedadža. Scholcziž herbja.

Wubej h o d ſ i ſ e j ſ chulſkej gmejnje praju
po ſwojim pſchedzowlenju do Worzynie ſ tu-
tym najwutrobiuſche boženie.

We Worzynje, 14. oktobra 1876.
August Khejor, wuežer.

Štvortlētna předplata
we wudawařni 80 np.
na němskich póstach
1 M.. z přinjenjom do
domu 1 M. 15 np.
Kózde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają
so we wudawařni Serb.
Nowin na róžku zwonk-
neje lawskie hasy číslo
688 wotedać, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 44.

Sobotu, 28. oktobra

1876.

Wozjewjenje, předsydstwo a wubjerk towarzstwa Maćicy Serbskeje nastupace.

Předsydstwo.

Předsyda: **Jan Ernst Smoleř**, redaktor a wobsedzeř knihicišćeřne; městopředsyda: **Michał Hórnik**, farař při cyrkwi Sw. Marje; pismawjedzeř: **Jakub Lusčanski**, kaplan při cyrkwi Sw. Marje; pokladník: **Morie Mörba (Mjerwa)**, překupc na mjasowym torhošću; knihowník: **Korla August Fiedler**, wyšší wučeř na krajnostawskim seminaru; knihiskladník: **Jan August Kaplef**, měščanski wučeř; — wšitcy w Budyšinje.

Wubjerk.

Handrij Dučman, farař w Radworju; **Jaroměr Hendrich Imiš**, farař w Hodžiju; **Korla August Jenč**, farař w Palowje; **Petr Wendler**, twarski mištr w Budyšinje.

W Budyšinje 17. oktobra 1876.

Hac̄ runje wschelake snamjenja na to počasjuja, so wójna bjes Rúžowſkej a Turkowſkej wudysi, dha ſo tola hýthcze ſ wěſtoſcę projez ujehodži, hd̄y ſo to stanje. So pak drje dołho wjazy do teho čaža trač njebudže, hd̄gež ſo wójna sapocžnje, na to ſažo dwě nowschej snamjeni počasujetej. Gene snamjo je to, so je rumunſki wjeřch ſwoje wójſko niž jenož w poſleſchim čažu pod bróni po-wokał, ale tež nad nim wyschſche kommando do ſwojeje ruſki wſał. So by krajny wjeřch w mérje ſwoje wójſko kommandirował, to ſo nihdže ujestanje, a po tajkim je to snamjo na wójnu počasowaze, hd̄y ſo to nětko w Rumunſkej stało. — Druhe tajke wójnske snamjo je to, so je grichisſki kral, kotryž bě do Wina pſchijel, po doſtaču jeneho, wot grichisſkeho ministerſtwia jemu poſlaneho telegramma ſo na měſce na dompuč ſodał a to ſ tajkim khwatkom, ſo ani na pſchijel awstrijskeho khězora wotežakał njeje.

Wěž je mjenujzy taſta, so rumunſki wjeřch nětzíſchu ſkladnoſc ſa tak pſchisprawnu džerži, so móhł ſwoj kraj zyle ujewotwiſhny wot Turkowſkeje a ſebje ſameho ſa rumunſkeho krala ſčinicž. Rumunſka ſteji, kaž je ſnate, pod najwyšchim knjeſtowm turkowſkeho sultana a dyrbi jemu lětne 100,000 dukatorow ſaplačicž. To chze nětko rumunſki wjeřch wotbycž a móže bycž, ſo je ſebi ſ temu najſkladniſchi čaž wubrał.

So wón po tajkim Rúžam pſchi jich wójnie ſ Turkami žane ſadženki do pueža klascž njebudže, je wěſte, wjele wjazy móže ſo ſtač, ſo wón ſobu na Turkow poczehnje.

A ſchtož grichisſkeho krala nastupa, dha ſu jeho ministerſtrio tak ſpěchňje domoj powokali, dokež chze tež grichisſki lud a kraj pſchi ruſko-turkowſkej wójnje někajki dobytſ ſčinicž, to rěka, Grichisſka chze wot Turkowſkeje kruch kraja a jemu ſupu měcz, hd̄gež ſ wjetſha ſměje ſnadž ruſke wójſko cžinicž, mjenujzy wójſko wot 120,000

Grichisſko vydla. A to by tež ſa nju zyle wužitne bylo, dokež dyrbi ſo grichisſke kraleſtwo powjetſhicž, jeli chze tač někaſ wobſtač.

Bjes tym ſu ſo najſkerje tež bjes Rúžowſkej a Žendželskej někaſke wujednanja ſtale, pſchetoz jendželske ministerſtrio je pječza turkowſkemu ſultanej ſ narwidženju dako, ſo dyrbi ſo požadanjam w nastupanju Bołharſkeje, Božnije a Herzegowiny podczíſhny, dokež na jendželsku pomoz čažač ſjetřeba. Tajka powjeſež je drje ſultanej jara njeſluſna, ale jeho ministerſtrio ſo dlija a dlija a nochzedža žane wěſte wotmolvjenje dacž. Duž ſo najſkerje wot poſlanzow europiſkych wulkomóznaſtow w hýthcze ſhromadne žadanie na ſultana ſtati, ſo by ſo požadanjam w napohladž na horka po-mjenowane tsi kraje do wěſteho čažu podczíſhny. Jeli wón to njeſčini, dha ruſki poſlanz Konstantinopel wopuſhczí a ruſki khězor ſultanej wójnu pſchipowjedž.

Tak najſkerje budže, jeli Žendželska Turkowſkej wo prawdže dale pomhačz nochže.

Nowiny jara tam a ſem hódaja, cžeho dla je Žendželska tola wot Turkowſkeje wotpanyla, a měnja někotre, ſo drje teho dla, ſo by tež kruch Turkowſkeje ſapnya, wožebje ſupu ſretu a Egiptorſku, kotraž we wěſtym nastupanju tež hýthcze ſ Turkowſkej ſluscha.

W tydle dñiach je němſki poſlanz w Petersburgu, k. Schwei-niž, do Barlina pſchijel a ſ khězoram, kaž tež ſ wjeřchom Bismarckom we Warzynje roſryežowanje měk a ſo na to ſažo do Rúžowſkeje ſodał a to do Livadije na Krymje, hd̄gež ruſki khězor w tu khwili pſchebýwa. Knjeh Šchweiniž pječza wot tam ſa tsi njedžele ſažo do Barlinja pſchijedž, a měnja wſchelazh ludžo, ſo budže do tuteho čaža zyle wěſež wuczinjene, hacž ſo wójna sapocžnje abo měr wostanje.

Š Rúžowſkeje do němſkich barlinskich nowinow pižaja, ſchto ſměje ſnadž ruſke wójſko cžinicž, mjenujzy wójſko wot 120,000

muži pod roštašowanjom wjelikeho knjasa (prynza) Miklawšča, (bratra ruskeho khězora) by Volharšku wobhadticž a turkowske twerdžisny pshci delnej Donawje wobhlehnycž mělo. Druhe wójsko wot 340,000 muži pod kommandom wjelikeho knjasa-nahlednika (krónprynza) by wot turkowskich mjesow hacž do polodnišcheje Polſkeje stało, a tsecž, 240,000 žylne, by pod kommandom generala Melichowa na turkowske kraje w Asiji czahnylo. — Wschitz wojazhy ſu jara wójnszy ſmyſleni a njecha nichtón w reservje wostacž, ale čhe kóždy hnydom na Turkow ſobu czahnyč.

Rumunsko wójsko wopſchija 56,000 pěškow, 8700 jěſdnych a 18 batterijow ſ 108 kanonami.

Swětne podawki.

Němske khězorstwo. W Kœzenbrodze pola Dražđan ſta ſo wónano džiwne njebože. Žona restaurateura Lehmanna běſche ſo horka do jſtvy ſanknyla a nočnysche ju ſwojeniu muzej wotewrīcž. Duž wón rěbl wſa a jón ſ wonka ſ woknu ſtaji, ſo by tam do jſtvy ſaleſt. Pſchi tym pak ſo pſchehlada a dele paný, pſchi cžimž ſo tak wobſchłodži, ſo dyrbjeſche naſajtra rano wumrjecž.

W Lipſku jedyn dželacžer, kotryž běſche bludnych myſlow dla někotry cžaſ na Sonnensteinje pſchebýwaſ a wot tam jako hojeny domoj pſchecženy, wónano na třechu jeneho doma ſaleſe a do dvora ſtocži, hdjež běſche na měſče morwy. Wón bě naſſterje ſaſo do bludnych myſlow ſapanyl.

Saňdeny tydženj běſche jedyn wovcžer pſchi paſjenju ſwojich ſkopow wuſnyk a bě teho dla hiſcheze wječor po dženjaté hodžinje ſ nimi na paſtwje a to bliſto libijsko-žitawſkeje želeſnizy. Žako ſo tam w dženjaté hodžinje jedyn cžah bližesche, temu jedyn ſkop na pſchecživo běžesche a druh ſa nim. Něhdže 16 ſkopow bu ſajedženych, cžahej pak to ničo ſeſkodžilo njeje.

Tako 11. oktobra dwě dželacžerž ſ jeneje chemničſkeje fabriki pſches jedyn hajf domoj dženjaté, jeju dwaj muzej ſ tym do ſtracha ſtajischtaj, ſo ſ halosami harn cžerjeſchtaj a pſchi tym žaloſnije wuſchtaſ. Ta jena dželacžerka, wěſta Haasowa, ſo wot teho tak wuſtróža, ſo 17. oktobra na ſtróžele wumrje.

Krajna ſynoda w Dražđanach tež dale pińne džela a wurdžuje a může bycž, ſo budže hiſcheze 5—6 nježel tracž. Synodal farat Žmisch ſ Hodžija je wysche teho, ſo ma w deputaziji cžinicz, tež w ſhromadžiſnach tójskto króč rycžal.

Na rycžerkuble Voranezach pola Oschaža 17. oktobra wows ſ maschinu ulóčzachu. Pſchi tym bu dželacžerka Schindlerka, macž tſiſoch malých džecži, kotraž wumloczene ſorna prjecž cžahasche, někaf wot wale ſobu hrabnjenia a někotre raſy woſko wjertnijena. Wona bu pſchi tym na měſče ſaražena.

Tako 19. oktobra na thüringſkim dwórnischem w Lipſku wosy rjadowachu, chýſche tepeř Meyer na ſwoju, ſo hžom dale hibazu maschinu ſkocžicž, ale wón ſo pſchehlada a tak njebožomnije na ſtolu padže, ſo buſchtaj jemu wobej nosy wysche koſenow wotjedženej. Wón je wumrjeſ.

Bremſar Wolf, kotryž w Lubiju bydli a ma ſwoju ſlužbu na lubijsko-žitawſkej želeſnizy, je pſches podobne njebože ſwoje živjenje ſhubil. Wón ſo, jako billety koupirowaſche, ſwonka wosa wobkuny a tak ſtrachnje do cžaha padže, ſo jemu wosy wobej nosy wysche ſulkow pſchejdzechu a jeho hewak tež hiſcheze na hlowje a jenym ramjenju wobſchłodžiſu. Wbohi cžlowjek bu do žitawſkeje hojeſnje donjeſený, hdjež tón ſamý džen wumrje. Wón běſche 30 lét starý a ſawostaji wudowu a dwě džecži.

W Lipſku ſu pſchedžydu měſchežanſkých ſaſtupejerjow, rycžnika Dr. Tröndlina, ſa měſchežanſtu-naměſtnika wuſwolili.

S Barlina pižaja, ſo budže khězor 1. januara 1877 ſwój ſydomdžezatſtětny wojerski ſlužbny jubilej ſwjecžicž. Offizierojo němskeho wójska ſu wobſankli, jemu pſchi tutej ſkladnoſci wot wſtſtich němskich regimentow deputazije póſklacž, kotraž budže jemu ſvoje pſchecž.

Po tym, kaž ſu ſo pſatk tydženja tak mjenowaní wuſwolerjo wuſwolili, hodži ſo prajicž, ſo drje wosby ſejmickich ſapóſlanzow wjèle hinaſche njebudže, hacž dotal, to rěka, ſo ſměje tak mjenovaná nazionalnaſliberalna strona wjetſchinu w ſejmje.

Schož turkowske naležnoſce naſtupa, dha ſo ſda, ſo Bismark w napohladze na nich ſwoje měnjenje na žane waſchinje pſheměniſ njeje, ale hiſcheze pſcheko ſwěru ſ Ruzhowskej džerži. Wón drje pak to tež derje hinal cžinicž njemože, pſchetož ſchtóz ſ nowym němskym khězorstwom derje měni, dyrbi tež ſa tym hladacž, ſo byſchtej němske a ruske khězorstwo w dobrém pſchecželſtwje wostalej, dokelž by Ruzhowska hewak nuſowana byla, ſ Franzowskej do někajſkeho ſwiaſta ſtupicž.

Do Barlina je jedyn Žendželčan ſ mjenom Stott pſchijet a chze tam 4. novembra jenu maſchinu poſkaſowacž, ſ kotrejž móže cžlowjek lětacž a to na kóždu ſtronu, kaž to ſam chze.

W lécje 1878 budže w Parizu ſaſo wulka wuſtajenja wotdžzana. Němſzy fabrikantojo teho dla hžom někto wuradžuja, hacž bych ſa to ſtajne ſtupicž ſeſkodžila, ſo bych ſo němſzy fabrikantojo na tutej wuſtajenzy wobdželiſi.

Awſtria. Awſtriska politika je pſcheko hiſcheze doſež khabata a njemózna; pſchetož hacž runje by kanzler hrabja Andraſchý Turkam rad pomhaſ, dha ſo na to tola ſwazicž njemože, dokelž by hewak Ruzhowsku a Italsku na ſchiju doſtaſ a němſki kanzler hrabja Bismark jemu ſnadj tajke cžinjenje tež njebh ſ dobrém pſchepuſchcžiſ.

Hdyž teho dla w Awſtrii a to wofebje bjes Madžarami we Wuherſkej ſwoje pſchecželſtwu pſchecživo Turkam we wulkim poſkaſowacž njeſmiedža, dha tola w małym ſwěru poſkaſuja, ſak jara tam Turkow ſlužba. Tak ſu madžarsky ſtudentojo w Peſchaze (wuherſkim hlownym měſče) wobſankli, ſ cžecži tamniſtěho turkowskeho konſula wulki ſakkowý cžah wuhotowacž a pſchi tutej ſkladnoſci ſwoje pſchecželniwe ſacžucža, kotrež pſchecživo Turkam a jich mórdarſkim a rubježniſkim Baſchibozukam a Čerkeſam maja, ſjawnje wuprajicž. Wuherſki minister-pſchedžyda je jím drje wot teho wotradžowaſ, ale to na tajke waſchinje, ſo jeho wotradženje ſtuceji, jako by jím po prawym ſ tej wěz̄y radžiſ.

Schož Rumunſku naſtupa, kotraž ſ jeneje ſtronu ſ Awſtriju, ſ druhej pak ſ Ruzhowskej a ſ tsecžej pſches rěku Donawu ſ Turkowskej mjesuje a na ſchtwórtę ſ cžornemu morju ſtorka, dha awſtriske nowiny powjedaja, ſo je rumunſki wjeřch Korla ſ ruſkim khězoram ſwiaſt ſeſnif, po kotrymž budže wón temu ſ zhlým ſwojim wójskom pſchecživo Turkam pomhaſ. Ša to budže pak jeho ſaſo ruſki khězor pſchecživo turkowskeju ſultanej kóždy cžaſ ſatiſtowacž a hdjež ſo wjeřch Korla ſa rumunſkeho krala wuwoſacž da, dha jeho ruſke kniežerſtwo hnydom jako tajkeho pſchipoſnaje. — Tak awſtriske nowiny powjedaja a hacž ſu jich powjescze wérne, to dyrbi wſchak ſo hžom w bližſchim cžaſu poſkaſacž.

Žendželska. Hacž je jendželske kniežerſtwo w naſtupanju Turkowskeje ſ ruſkim někajſke wujednanje ſeſnilo, wo tym jendželske nowiny hiſcheze ničo wěſte njepižaja. Tola tež to dyrbi někto

skoro na swětlo pschińc. So pał chze Žendželska na wschitko derje pschihotowana byc, je s teho widżec, so wszech swoje wojnske lódże pilnje do rjodu stajec a herwak wschelaku wojnsku potrjebu dżelac dawa. — Žendželski lud je pał teho mienjenja, so by njeprawe bylo, hdny by Žendželska k lepschemu Turkowskej žanu wojnu wjescz chyła.

Ružowska.. S teho, schtož ruske nowiny powiedaja, hodži so spósnac, so so w Ružowskiej wscho na wojnu hotuje. Hdżo pał so ruske wojsko w hromadu czehnje a kaf wulke wonie budže, wo tym ruske nowiny, kaž so žamo rosymi, nicžo njepowiedaja.

Duž ujemozemny tež sa połnu werońscz teho rukowac, schtož awstriiske nowiny w tajkim nastupanju pižaja. Te mjenujzy powiedaja, so žu so w tuthym měšazu tsi ruske armeekorpsy bjes Odežu a Akermanom wojnszy srjadowale a so k nim tež borsy tsizečci regimentow kosakov pschiczhnje. Artilleria wojpschija tam pječza 68 batterijow.

Herwak chzedža winske nowiny wjedžec, so awstriiske kniežerstwo w nastupaniu turkowskich naležnosćow hischce pschezo w dobrej pschejenośczi s nemiskim a russkim kniežerstwom steji a so žane tuthych tsiých kniežerstwów nicžo czinicz nochze, k czemuž przedy wobej dwie kniežerstwje swolilej njeistej.

Nekotre winske nowiny mienja, so budże Ružowskiej teho dla czečko wojnu wjescz, dokelž so jej we wukraju wjetsha pjenieżna požczonka radžila njeje. Hacž temu tak je abo njeje, to my nje-wemy. Sa to pał ruske nowiny pižaja, so žu starowérzy w Moskwe a wokolnosći ruskemu khězorej požczonku wot 50 milionow rublow poſkiczili, a so budże drje russki lud pjeniesy, kotrež budža wojny dla nusne, žam dožadzicž móz.

Turkowska. W Konstantinoplu hischce pschezo wobsankli nježu, kajke wotmolwjenje maja w nastupanju pschimera dacž a turkowske wojsko skoro wschednje se herbskim wojuje. — Serbske kniežerstwo do žaneho pschimera swolicz nochze, kiz by dlhe hacž schěscz njedžel trał a czornohórski wjerch Nikita je tež wojszewiš, so broni njemože dlhe wotpoczowacž dacž hacž do 15. decembra.

Bijazaj kruwarjej.

Schli žu naſchi kru-kruwarjo,
Wolaze tež hólczata
Néhdyn hawtowajo, žwarjo
Na reje do hosczenza.

Woſwjeczicž tam s bitwou chydhru
Nowu lubju rejwaiſtu,
Hordę puchherje wjchok běchu
Pschepjelnjene s hlupečežu.

Pórača ſej wobhladachu
Sa hluwnego kruwarja,
Kedžbniye wjchitzu poſkuchachu
Na jož hlupe bledženja.

Rosomni wſchak s pueža džechu
Něndrym hluopzam hluatniwje,
Kofisž pschezo hōrschi běchu,
Bole Pórač preduje.

Wolazy hólz Lepjenz jara
Sylne pocža schicerkotacž,
S ruku wołoko so mara,
Nochze dlhe s měrom stacž.

S jentym zuſnikom so kopa,
Storkaſe joh' nježnillne
Woſrjedž lubje ſady ſtolpa,
Skónčnje jeho dajeſche.

Pórač tež netk džiwje ſtocži
Wot ſady na zuſnika,
Lepjenz tón jeho bjes wocži
Pał kaž kožor roſdrapa.

Haj, tam hroſnje roſdrapane
Wot Lepjenza njeđuſchnoh'
A s kruju mózne womasane
Zuſnika bě woblicžo.

Hdž tak pilnje rolu hrjeba
Kaž na zuſnym woblicžu,
Savěſeže wón njeſtrjeba
Brónu, pluh a mothyku.

Hdž by tola Pórač ležał
Radscho doma ſa helu,
Hacž je do hosczenza běžał
Ludžom jenož k poſkuchu.

Nekotre pał rjane holsy
S tym ſej wjele wjedžachu,
Hdž iich hrubi, lubi holsy
Tajfi ropot čerjachu.

Hanibowacž wſchak do ſchije
Savěſeže so dyrbjeli,
Rosomny tón s hluwu wiſe,
Hdž tón njeſtutk wužlyſchi.

By ſnadž Turka kſchesezijana
Roſdrapał tak žaložnje,
Džinwoſcž njebi byla žana,
Temu je tak wucžene.

Nam pał preduja a druhdže,
Schtož ma wuſchi ſroſym to:
Kaž žam ſebje tu a wſchudže
Lubuj ſwojoh' bližſcheho.

Duž tež po wucžbje my rjeuje
Bližſchoh' chzemý lubowacž,
Néhdyn pał, kaž Lepjenz, ženie
Bjes wocži jož' roſdrapacž. * * *

Ze Serbow.

S Budyschina. Wjedro běſhe drje hacž do ſanidženeje njedžele (22. oktobra) doſč jažne, ale pschi ranſhim wětrje jara ſymne, woſebje ſobotu, hdžb bě tudy jenož 1 grad čoplothy. Pón-dželu ſo wětr wot poſodnja wobroži a s tym ſo čopliſche wjedro wróci, ale tak rjenje a čoplo doſko njeje wostało, kaž pón-dželu a wutoru. Schtwórtk pocža deſchę hicž.

— Šsobtu ſa tħdžen jako 4. novembra a potom tež hischce pón-dželu a wutoru hacž do pschipoſdnja ſmějemy tudy hermant, kaž druhe lēta, a budža pón-dželu tež pódla ſkótne wili wot-džeržane. — Pschichodne lēto ſměja ſkótne wili kóždy ras ſo bo tu.

— Prjedawſha knihařna pod firmu „Moritz Buhle“, kotrež je jeho knjeni wudowa tójschtō lēt wjedla, je wot njeje něko na jeje bratra J. Theodora Sattlera pschepodata, kotrež „Theodor Sattler předy Moritz Buhle“ firmiruje.

— Po železnicy, kotaž wot Sohlanda do Wjeleczina wjedże, ſu 23. oktobra poczeli s lokomotivami jēdzież; tola ſo tam w tu kchwili jenož węzy, k twarbie železnicy trébne, woža.

— Sañdżený schwórtk 26. oktobra buſhtaj dwaj wulzy faſlužbnaj ſerbſkaj duchownaj knieſaj lužiskeje katoliskeje diöcesy, k. Jakub Bjenſch, farar w Kalbízach a k. Pětr Scholta, direktar tachantskeje ſchule w Budyschinje, ſa kanonikow budyskeje kapitule wuſwolenaj.

— Wot 15. septembra 1851 poła tudomneho pschedukpa Königa Pětra Bohuwěr Groſcha bjes pschedestacza w ſlužbje ſteji a bu jemu teho dla ſa jeho dolku a ſwérnu ſlužbu poła jeneho a teho ſameho hospodarja ſe ſtronu tudomneho hamtskeho hetmanſtwia pochwalene pſchirjeſtnjene. Pochwalne pižmo bu jemu 20. oktobra psched ſhromadženej měſčanſkej radu wot měſčanſkeho radžicela k. Buchheima ſ poczesczowazym ſłowami pſchepodate.

— S Rakez. Nasch dotalny ſekat, k. Blažik, je ſo pſched krótkim čaſhom do Bułka pſchepydlit. My ſu my jeho jara njerad ſhubili, dokelž ſo na ſwoju węz wubjernje wuſteji a možemy jeho teho dla wobydlerjam tamneje woſloſcje ſe wſchēm prawom porucicž. Nekotremužkuſiž Sſerbej budže ſnadž lubo, hdyž hiſcheze to pſchiſpomimy, ſo k. Blažik derje ſerbſki ryeži.

— S Wybōke je poła Rakez. Tudy je 20. oktobra nasch derje ſaſlužbny rychtař abo gmejnſki prjódſtejer Jan Mietk, 65 lét starý wumrjeſ, kij je ſo pſches 30 lét wo lepsche naſcheje gmejný prizoval a teho dla wſchudze dobrej čeſczi ſtejſche.

— S Chróſcziž tydženja pižach, ſo ſu tamniſche nowe piſchčeze „loho doſez, ſchtož ſwonkowny a ſnutkowny twar naſtupa, jene ſ najrjeſtich w naſtich ſerbſkich woſzadach.“ Dokelž paſ hiſcheze ſ wězhuſtointe ſtronu ſławu wuſhud ſkyſheli njehom, dha by nam lubo bylo, hdy by ſo to ſtało. Wſhako ſu piſchčeze wot wězhuſtointneho pſchehladane; duž drje by ſa kózdeho ſaň ſajimaklo bylo, jeho wuſhud ſkyſhiecž. Njech ſo ujenowaný knieſ naproſkycž da!

W.

Pſchiſpomjenje redakcije. W tydženſkim dopižu ſ Chróſcziž podpižmo M. H. bycz njeđyrbiſche, ale M. K.

Nowſche wójnske powjescze.

Bjes Sſerbam i Turkam je ſo ſaińdženy tydženj ſkoró kózdy dženj doſez horzo wojovalo a ſebi Turkojo najwjetſchu prózu dawach, ſo bych u něchtu kmane dobyli. Mjenujžy wſchelake nowiny pižaja, ſo je Abdül-Kerim-paſcha, kommandeur turkowskeho, pſchecziwo Sſerbam wojowarzego wójſka, ſ Konſtantinopla twjerdu pſchekan ſoſtał, ſo dyrbí wſchē možy napinacž, ſo by Sſerbam někajku wjetſchu, nahladnū ſchodus načinil. Turkowske kniežerſtwo chze potom, hdyž je ſo jeho wójſku žane wjetſche dobyče nad Sſerbami radžilo, ſ tej powjesczu pſched wulkemožnarſtwa ſtupicž, ſo wſchak jemu po prawym žaneho pſchimera trjeba njeje, dokelž dže

dobywa; ale jenož k woli wulkemožnarſtow chylo wone pſchimier ſežiniež, tola paſ, kaž ſo roſyti, jenož tajki, kaž ſo Turkam ſpoſoba. Duž je Abdül-Kerim wſchō wójſko ſebrał, kotrež je jenož doſtač dał, a je Sſerbow ſe wſchej možu nadpadował. Jemu je ſo tež radžilo, ſo je jich ſ někotrych wobtwerdženjow wuziſhcežał, kotrež běchu jemu Sſerbia wón danjo wotdobyli. Wón je paſ pſchi tym teſko ludži ſhubit, ſo jeho dobycza teſko krwě hódně njeſhu, kotrež je na nje wažiſ.

Te měſtnoſeže, kotrež je Abdül-Kerim w poſleñſich dñjach do ruky doſtał, je pſched někotrym čaſom hižom měl, a kaž jemu te ſame předy nicž pomhale njeſhu, taſ jemu tež někto žadyn hódný wuzitk njeſchirjeſzu. Hdyž wón Alexinaž abo Deligrad njeđobudže, dha te druhe dobycza žanu druhu wažuoſcž nimaja, hacž ſo je wón někto ſaſo něchtu bliže k tutym měſtam.

S tych nowſich telegrammow, bjes kotrež paf žane ſ Belgrada njeſhu, ale jenož ſ turkowske abo jiu pſcheczelniweje ſtronu wuſhzechu, možachmy, jeli ſu wérne, to ſpóſnacž, ſo ſu Sſerbia Krewet wopuſhczili, kotrež Turkojo ſa nimi na měſce wobhazdžichu. Tež Turkojo pječa někto njeđaloko Deligrada ſteja, kij paſ je wot Sſerbow jara derje wobhazdžen a wěſeje hiſcheze wjele ežežo dobycž hacž Alexinaž. — Turkojo ſu tež Djinis wobhazdžili.

S Wina pižaja: Černiſejew je tež Bobowishežo wopuſhczili, hacž runje ſ Turkam teho dla žane wojowanje njeſchirjeſe.

Turkowske wójſko, kotrež piži rězy Drinje ſteji, ma w nowſich čaſhu jara wjele khorých. Turkam tam na ſymskej drasze jara pobrachuje, a njevježda, ſ woktał bychju ju doſtali. Duž ſo pſched ſymskej wójnu jara boja. Hižom někto, hdyž drje je hiſcheze taſ někak ežoplo, ale ſ čaſhami deſchę ſylinje dže, maja turkowsky wojazj jara njeļuboſne živjenje.

Wjéřich Milań ſo najſkerje w bliſhim čaſu ſaſo k wójſku poda a tam dleſhi čaſz wostanje. Russich dobrowołnikow wſchědnie wjazy a wjazy do Sſerbie pſchibywa.

Čzornohórzy ſu wulke dobycze ſežinili. Turkowska twjerdžiſna Medun je ſapitulirowała a tamniſchi turkowszy wojazj ſu ſo Čzornohórzam na hnadiu a njehnadu poddali. W Medunje je Čzornohórzam něhdž 600 muži turkowskeho wójſka do ruky panjlo, wjſche teho tež tójsko ſanonow a wſchelakeje wójnskeje potřeby, ſonjow atd. Sa Muhtar-paſchu je to jara njeļuboſna węz a wón je tež hnydom ſpěſhni ežekat. Někto budže Čzornohórzam tež loho, na Spuž a na druhe, wot Turkow wobhazdžene města čaſhnež, dokelž jich Medun w tmy wjazy njeſadžewa.

S Bózniſje je powjescz pſchischla, ſo ſu ſo tamniſchi kſhesceženjo ſ nowa ſebrali a pſchecziwo Turkam twjerdže wojuja. Boni wobſteja ſ jědnaczh, derje wuhotowaných wójnskich wotdželenjow, maja tež něchtu jěſdných a wjſche teho 9 ſanonow. Zich najwjetſchi roſkaſowar je Despotowicz. Wón je ſe ſwojimi ludžimi turkowske město Petrowaz dobył.

— Mužaze a žonjaze koſtry, kaž tež puczowanskie toſche, ſchulſke ranzki, holske toſche, ſhurzuchi — hamhny fabrikat — portemonneje, žonjaze toſche, ſkłe

porucza w najwjetſkim wubjerku a po najtuniſkih placzisnach.

W thlamach ſo ſerbſki ryeži.

K. A. Benedict

na lawſich hrjebjach čzo. 688.

Wſchē držimy bělých a čornych kožow a kožkow k podſchivka m (k futrej), porucza po tunich placzisnach w najwjetſkim wubjerku wobſebe knieſam krawzam k wobledžbowanju.

H. Langa
na bohatej haſy a na žitnych vifach.
Kofaze, ſajecže, karniſlowe, tħorjaze, tunjaze a čelaje kože ſupuje ſtajniſe po najwjetſhzej placzisnje

H. Langa
na bohatej haſy a na žitnych vifach.

Wſchēm pižazgm,
kij žadaja, ſo by im pſero ſtajne hluboko čornje pižalo, porucza no wodostatu

kanzſajowu fintu

w bl. 1, 1/2, 1/4, 1/8 punta
po 50, 30, 20, 12 np.

Heinr. Jul. Lineka,
na hrodovské haſy čzo. 338.

K dobroćiwemu wobkedażbowaniu.

Podpiżany porucza ſwoj ſkład

drella, pružnych pjerow (Sprungfedern), paſzow a ſchuńczoſow atd.

ſ dželaniu matrazow. Tež ſo pola mje matrazh kózdeje wulkoseje po 25 markach dželaja, taž tež porjedzeja a pschedzelaſja, wſcho pod dobrym rukowanjom.

Pruhi ſu pola mje ſ wobhlaſanju.

K. A. Benedict na hlawſkih hrjebjach čz. 688.

Wulfe reſtypschedawanie.

Esredn a ſchtwórk 1. a 2. novembra budze ſo wulka dželba reſtow a jenotliwych klejdow po jara poniženych, ale twjerdyh plačiſnach pschedawac̄.

Jan Jurij Pahn

na torhoſcežu podla hlowneje Straže.

Hdyž ſu nětko wſchitke nowoſeže ſa ſymu pschishte, porucžam ſwoj bohače ſrjadowaný ſkład drastowych tkaninow wſchěch družinow po wurjadniſe tu- nich plačiſnach. —

Zidzane twory a to běle a pižane, pschi wſchej jara po wovyschenej plačiſnje hiſcze po starých tunich plačiſnach pschedawam. —

Wulki ſkład jaquettow, paletotow a mantlow. Dolhe paletoty hižom ſa 4 tl. Dokelž ja ſam po najnowſich modelach fabricirowac̄ dam, dha je mi tež možno, jara tunjo pschedawac̄. — Kleidy ſo po měre rucze ſechija.

Pschi potrjebje mojich artiflow ja ſ tutym mój ſkład nanajlepje porucžam.

Jan Jurij Pahn

na torhoſcežu podla hlowneje Straže.

Slowjaze a ſchalowe rubiſcheža

ſ wolnih, połžidh a židh

porucza w bohatym wubjerku po najtunischiſtich plačiſnach

Eduard Hartmann na ſnutſkomnej lawſkej haſy.

Stwinske ſukno, kanapejowe a konjace krywadla

porucza najtunischo w najwjetſhim wubjerku

Eduard Hartmann na ſnutſkomnej lawſkej haſy.

Barchent, lama a drastowe tkaniny

porucza w najwjetſhim wubjerku po najtunischiſtich plačiſnach

Eduard Hartmann na ſnutſkomnej lawſkej haſy.

Swoj wulki ſkład mězow a pielzowých tworow dobroćiwemu wobkedažbowaniu po- rucza

H. Langa

na bohatej haſy.

Jene stare, hiſczeje dobre khaſle ſ khaſlizow ſ pschedzluſcheniſtrow ſu tunjo na pschedaň czo.

548 ſ napſchecža kaſerny. Tež je tam jena koprowa ponej na pschedaň.

Wupředawanje

ſchulſkih ranžkow

a to ſa hólzow wot 1 marki a ſa holzy wot 70 np. ſapocjejo.

Dale porucžam po ſpodziwiſe tunich plačiſnach

cigarowe toſki, wuſchivane a njuwuſchivane,

portemonnaije, žonjace toſki, w wulkim wubjerku, listnicy a noticknižki.

Moritz Höniger

na ſerbſkej haſy 29.

Esucha bruniza.

Wſhé družiny ſuchaje brunizy ſu na Grenzelez brunizowych podkopkach we Wulkej Dubrawje na pschedaň.

Dospołne wupředawanie mužazeje drasty.

Ja syni ſebi wotnijſil, nětko jenož po mērbranju dale dželac̄ a wupſchedawam teho dla moj zyly ſklad hotoweje mužazeje drasty, jako najlepſche, derje dželane mužaze nadwolekarje, zyle wobleczenja, ſchlaſtrofi, jopy, kholowy a lazy, wjele duzentow hólezazych wobleczenjow a paletotow. So bych zyle a rucze wurumowaſ, pſchedawam syniſke węzy ſ 20 a lětnje węzy ſ 25 procentami pod tym, ſchtož mije ſameho khoschtuſa.

Wojebje kniesow drastopſchetupzow w Budyschinje a wokolnoſczi na to fedžbnych czinju, ſo ſu wſchitke moje draſcenja zyle ſprawnje a derje pſchitejaze dželane; proſchu teho dla wo dobrociwe wobfedžbowanie.

W Budyschinje.

Adolph Weiss, frawſki miſchtr na bohatej haſy w domje kniesa tapezierarja Mäufela.

Manufakturowe khlamy M. G. Freyberg

herwaſ na žitnych wikach pod firmu **E. Pech** a nětko na bohatej haſy w prjedawſkich khlamach ſ. Geyera w domje kniesa pſchetupza Fr. Brauna na koſu ſ napshecia poſta porucza: **rubiſcheza** wſchich družinow, **fleidowe ſtoſſy**, **lama**, **barchent** a **biber** w zylym a po jenotliwym po jara tunich, ale twjerdych placzisnach, ſo bych kóždemu, kž mije wopyta, jenak tunjo požlužić moht. Placzisny ſu tak niſko ſtajene, ſo budže kóždy, kž pola mije kupi, ſpoſoſny, ezechoz dla njeh tež wožebje ſažopſchedawarjo tule ſklađnoſć wužija, ſo bych ſwoju potrebu ſ tuteho wulſteho wubjerku dopjeliſili.

W khlamach ſo herbſi ryczi.

Módre czishejenje, kožowe tkaniny, plati, kattun a wſchelake podſhiwki (Futterzeug) we wulſtem wubjerku pſchedawa, ſo by wurumowaſ, jara tunjo

M. G. Freyberg na bohatej haſy 62.

W njevjeſzinstim draſtam atd. porucžam

czorne židžane tkaniny

jenož hódnú, ſo derje noschazu tworu, pſches kotrejž prawoczaſne jara ſpodobne kupjenje je mi možnoſez data, twory wožebneje dobroſeče tuniſcho pſchedawac̄, hac̄ kóždy drugi.

Julius Hartmann Sohn

na miaſowym torhōſceju 36 ſ napshecia zyrkwe.

Fabrika pſchedescheznikow
a ſkłonczenikow

A. Rincke

na bohatej haſy 70

ſ napshecia hotelu ſ winowej ſiczi

porucza

pſchedeſſechniki

w najwjetſkim wubjerku po najtunischičh placzisnach.

Pocžehnenje a porjedzenje ſo najruečiſho wobſtara.

G. Joachim, Atelier ſa njeboſne ſažadžowanje ſubow, operazije ſubowe, plombirowanje, czishejenje, ſahnacze ſubhboleńja atd., w Budyschinje, na ſmukſkej lawſkej haſy 120 pola ſ. pjeſtarja Klingſta. W ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Sahojenje ſlepocze, po najwſeſzishim, bjeſboſnym a bjeſoperirowanych. Wožolekar Dr. K. Weller sen. w Draždzanach (Victoriastraße 4.)

W nowoſeſzach
w jaquetach a paletotach
ſamhneje fabriki, wot najjnorischičh hac̄ do najlegantničh, ſym ja najlepje wuhotowanym a porucžam ja wſho po najtunischičh placzisnach.

Na žitnej haſy **H. Kayser** na žitnej haſy čzo. 52.

W khlamach ſo herbſi ryczi.

W njevjeſzinstim draſtam porucžam
něſhco rjane a tunje w

židze,
3/4 židze,
alpaka,
repſu,
croiſe
wſchich barbow

Na žitnej haſy **H. Kayſer** na žitnej haſy čzo. 52. čzo. 52.

W khlamach ſo herbſi ryczi.

Wupſchedawanie

hódueje dželsby wſchelakich, w placzisnje khetro ponizjenych klemptuariſtich tworow, na čzo ſ tutym najpodwolniſcho fedžbne czinju.

Hermann Nachlik, klemptuariſt, w Budyschinje na žitnej haſy 52.

Wupſchedawanie

kanapejow a matrazow pſchichodny budyski hermant ſobotu 4. novembra pola

M. Zureck

747 na ſwontnej lawſkej haſy 747.

Wopilſtwo

ja wěſeſe a doſpolne ſ wjedzenjom abo bjes wjedzenja pička ſahou, tak ſo jemu pičje zyle wožidne naſtanje.

Pſches 1000 ſahojenych.

F. Grone w Ahauſ, Westphalen.

Swjerschne koschle,
nózne koschle,
dżelarske koschle,
chemisety,
fhornarje,
manschety,
shlipsy a
kravaty
 porucza šhatowa fabrika

Julius Lange
 na lawskich hrjebjach.

Palenz!

Mój hiżom dawno jako wubjerny a čiſceže
 płodžazy

čiſty palenz,

taż tež wſhitke družinu dobrých palenzow ja
 s tutym kniesam ratarjam a ſaſopſcheda-
 warjam poruczejo naſpominam a po najtu-
 niſich placzisnach pſchedawam.

Ernst Glien na žitnych wſtach.

Ordinarny a čiſty

žitny palenz

taž tež wſche druhe družinu palenzow,
 jednorých a dwójnych, porucza w zyklum
 a po jenotliwym najtuniſcho

Th. Grumbt

na ſtronknej lawſkej haſzy.

Palenz!

Mój čiſcežeſłodžazy palenz, kaž tež
 wſhitke druhe dobre palenzu kniesam
 ratarjam, kaž tež ſaſopſchedawarjam
 po zyłe tunich placzisnach poruczęam.

Dale poſtiećam najtuniſho:
 kſoſej čiſcežeſłodžazy punt po 110 —
 160 np.,

pa. ſchles. bliđobutru, pt. po 1,20 np.,
 = am. ſwinjazh ſchmalz, pt. 75 np.

Gustav Poser

na jerjowej haſzy w Budyschinje.

Běrnowe ſelo

tupuje ſučewe wjetſich a mjeniſich
 dželbach paſpowa fabrika w Nowej Wſy
 nad Sprewju po centnarju 1 m. 50 np.
 franko do fabriki, a we waſtach ſe ſlonja-
 nymi powrjetwami, tež ſo na žadanje ſa-
 briki wós po nje poſčeze.

Aufzia ſlanja.

Pónđelu 30. oktobra t. l. do-
 połdnja wot 10 hodzinow budże ſo
250—300 hromadow
 ſuchego ležoweho ſlanja w barchej holi
 na pſchedawanie pſchedawac̄.

Wiedemann, wyschſchi hajnik.

Ržane a pſcheiniežne woflepje
 we wjetſich a mjeniſich dželbach ſo ſaſo
 kupuja. Wot koho? to je ſhonicz we wu-
 dawarni Serb. Nowin.

Rozkowaný ſtwielzowy abo **njetrjený len,**

kaž tež wutrjený len kupuje po kóždej džel-
 bje mechanika dželopſchadownia w Hajnizach.

Deſſi, laty a twarske drjewo, tſeſchne
 ſchpjenn, tſeſchnu papu porucza po najtuniſich pła-
 czisnach twarskodrjewowa pſchedawarnaſa

Na nowych hrjebjach
 czo. 713.

Aug. Zimmermann,
 čeſliſſeho mischtra.

Platowe a wureſnotworowe khlampy

w **Emil Wehrle** na jerjo-
 Budyschinje wej haſhy 269
 porucza ſwoj bohacze ſrjadowaný ſkład barchenta, starý lohcz po 35 np., kaž
 tež najnowſche w lamowych rubiſhczach na hlowu a ſa kniesow. — Tež ſo
 na wubjerk tunich klejdowych ſtoſſow ſedzne čzini, starý lohcz 25 np. a drožcho.

Wosjewjenje ſa Damy.

S tutym dowolam ſzabi, ſwoj ſkład najnowſkich klejdowych
 ſtoſſow ſ czisteſte wolku, ſ położeſne wolku a poſlidzaneſe tworh
 pod ſkulbijenjom najtuniſich placzisnow a sprawneho poſkuljenja
 ſ dobrocziwemu wobledzbowanju najpodwolniſho porucziez.

Pſchedawanie traje hac̄ do wutorh 31. oktobra t. l. w hoſezenzu
 ſ ſlotemu la wej w Budyschinje.

H. Lenk ſ Glauchaſa.

= Schlebjerdžak (Bandwurm) =

wotcjerju ja pſches jedyn nowowunamakany ſredk, kotryž ſo lohko mitſbjerje, hjes
 hloženja, **dospołnje ſ hlowu**, hjes stracha a bjes bołoscze ſa 2 hodzinje
 (wſcze). Tón ſredk je wot wſchich profesjarow ſwetu pruhowanu a ſa
 najložchi, najnieschložniſhi, najlepje ſtrukowazy ſredk ſpoſnaty, tak ſo móže ſo,
 po jeho pruhowanju najblabſhim člowjekam, kaž tež džecžom porucziez. Naj-
 lepsze ſnamjenja ſu: wukhadžaze kruchi, na ſirkowe pōczki podobue.

Ja budu konſultazię dla jenož nježelu, 29. oktobra, w Budyschinje, w hoſezenzu ſ velemu konſej, wo iſtwie czo. 5, rano wot
 8 hac̄ do 5 wječzor pſchitomny.

W. J. Kyling ſ Tharandta pola Draždzan.

Goldko- a hämorrhoiſalnokhorych

na to ſedžnych čzini, ſo je ſo mi po doſholetnym prózowanju radžilo, hornje
 thoroſcze, tež pſchi najstarszych padach dospołnje ſahojiež. Sta paſijentow, kiž ſu
 po mojej radze ſwoju ſtrwoſcę ſaſo doſtali, móža ſo na požadanie tež po wo-
 bydlenju poimjenowac̄. Goldkothoroſcze, tak jara roſſcherjene, ſ kotrymž ſo tež
 goldkowidliſſeža (Magentrampf) pſchivda, maja taſke ſnamjenja: njeſuboſne
 čzucze, čiſtceze po jědi a pieču, ſprzniwoſcę, ſaſparnoſcę, hlowubolenje, krótki
 dych, ſikale horjeſtorfanje, bluwanje, wobcezeſne naduwanje, njeſporjadny ſtolz,
 husto hlowuwjereſenje a wobužnoſcę.

Kyling.
Na migrānu, asthma a bledawu eſterpiazn doſtanu wěſtu pomoz.

Aug. Schööncke

Knihovjašaruja, papjerowe, galanterijowe a kožotworowe klamy na hauensteinskej abo hutrowej haſy,

porucza ſwój bohače ſradowany ſtaſt zerbſtich a uěmſtich ſpěvarkich knih w ſomoczannym a kožannym ſwiaſtu, wón porucza dale: wſchelake modlerſke a ſchulſke knih, rycze a liežbowanske ſeſchiwi, atlaſy, pižanki, ſchulſke toſche a ranzki, fotografiſje a pižne albumy, žonjaze toſche, cigarrowe etuije, portemonneje, liſtnizy, pſchekupſke knih a notizknizki, fotografiſje wobliky, rajzajgi ſa ſhule, ſbojopſchějefſke khartki, kſchejeuſke liſty, wobraſowe knihy, protyki, barbokaſchejiki, wobraſowe liſtna, pižane papjery, liſtowe papjery, kouwerti, pjerowe kaſchejiki, pižadla atd. Sažo-pſchedawarjo, kotiž wjetſe dželby kupja, doſtanu nahladny rabatt.

Ležomnoſće

wſchec̄h družinow horjebjerje ſt
kupjenju, pſchedac̄ju abo
pſchenienjenju,
kaž tež ſt napižanju
kupnych liſtow,
najeuſkich pižnow a
doſznych wopižnow
porucza ſo

Robert Thronicker,
agent w Rakezach.

Koſaze kože,

kaž tež wſchec̄h druhe družinu njeuhaſowanych
kožow po najwyſhich plaeziach kupuje

Gustav Raucha
na garbarskej haſy 426.

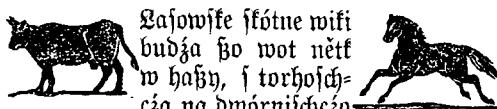
Lokomobila.

Jena 10konjoſylna lokomobila na koſach ſt dobrym ſtukowanjom ſteji we Wulkei Dubrawje čzo. 7 na pſchedau.

Khlěbowe plaeziſny.

I. ſorta: punt po 12 np.,
II. = : počruta po 50 np.,
III. = : počruta po 40 np.

poſla Augusta Pahlitzcha
na žitnej haſy w Budyschinje.

We Vaſu, 26. oktobra 1876.

Pſchedaſt wo:
Sobka.

So ſzym ſo ja w Vaſezach jako lelař ſaſhydlil, dowolam ſebi tamniſhkim, kaž tež wokolnym czeſezenym wobydlerjam najpodwoſniſho ſt naujedzenju daęz.

W Vaſezach, 21. oktobra 1876.

Med. pract. Blažik.

Sherbiſka protyka

,Wſchedženaf“

na ſeto 1877
wunđe ſt hermankej, dženža ſa thđen.

Wotewrijenje Restaurazije na rožtu ſamjeuteſe a hospitalſteſe haſy.

S tuthym najpodwoſniſho ſt naujedzenju dawam, ſo ſzym tudy restauraziju wotewrif, ſjenoczemu ſt franzowſkim billardom, piwo- a khofej-wuſchenkowanjom, a proſchu wo bohate wopytowanje.

Gustav Hilla.

Lětniſchi miſzionſki ſwiedžen

we Wukraňzach ſmeje ſo, ſeſze-li Boh, pſchichodnu wutoru (31. oktobra) na refor- macionſkim ſwiedženju dopoſdňa w 9 hodžinach a popoſdňu w 2 hodžinomaj. Vjes 4 abo 5 knieſani duchownymi, kotiž chzedža ryczej, budže knies miſzionſki ſenior Cordes ſt Lipſka roſprawu dawac̄. Wſchitzu pſcheczeljo a lubowarjo počanskeje miſije ſo ſt tuthym ſt prawje bohatemu a pſcheczelniwemu wobdženju na tuthym ſwiedženju pſcheczelju. M. Urban, duchowny.

Pytaja ſo

k nowemu ſetu 1877 a tež hnydom: roſni po hońcojo, wulzy wotrocžy, ſrénkojo, maſi a wołažy wotrocžy, kaž tež hródzne džowki — pſchi dobrej ſdże — a móža ſo wſchitzu jutſje njeđelu 29. oktobra dopoſdňa wot 11—12 hodžinow a popoſdňu wot 3—4 hodžinow, ſt dobrymi wopižmami ſastarani, poſla mje prjódſtajic̄. Teho runja pytaja ſo tež hiſceje: hetmanjo, waſchtarjo (ſtražniſy), dželacžerske ſamilije, ſkotne hoſpoſy atd. atd.

Wſcho dalsche je ſhonic̄ w ſlužbuwkaſowani

Johannu ſwidowjeneje Kleinstückoweje, netko bydlazeje na ſwonkownej lawſkej haſy čzo. 755, po 1 ſkodže, poſla kowarskej miſchtra Jan a ſch a bliſko piwaſnje.

Bał

jutſja njeđelu 29. oktobra w hoſczeniu w Drždžiju. Handrij Amoh.

Dvaj wuežomnikaj

mžetaj pod dobrymi wuměnjenjem hnydom do wuežby ſtupič ſola pjetarja Langi w Hoſczi haſy (Gothow) čzo. 715 w Budyschinje.

Jeđyn wuežomnič

a tež jedyn krawſki može poſla krawſteho miſchtra Serba w Deluim Wujeſdže hnydom město dostac̄.

Napominanje.

Wſchitzu eži ſami, kotiž maja hiſceje placzenia do ſawostajeſtwa murjeriſteho miſchtra Scholty we Wulkiu Pſchesdrénu ežinč a tajzy, kif maja wot njeho hiſceje twarſki, murjeriſki a ſkalarſki grat, nječ to najdlēhe hac̄ do 28. t. m. na podpižanych wotedadža. Scholziz herbja.

Pſchi ſwojim wotkodze ſt ſtakz pra- jitaj wſchitkim tamiſhkim pſcheczelam a ſnatym wutrobne božemje

W Vaſezach, 21. oktobra 1876.

Med. pract. Blažik
a mañdželska.

Na row

Ujebo Jana Nietha,

gmejnſteho priódſtejerja w Wyskočej.
† 20. oktobra 1876.

My ſt Twojom' rowu pſakajo
Nět džemny, luby pſcheczelo,
Tu nadžiū nět mamý my,
So w ujebu poſla Wotza by.

Sen doſho w Twojej ſlužbje ſtaſ
A gmejnú ſwěrniſe ſaſtup'waſ;
Boh luby ſenjes nět ſaplaſz Eži
Po ſwojej wulkej ſmilnoſci.

Ty kóždeho ſy podpjerat,
Rad bratram ſi nuſy wupomhaſ;
Tu czeſej Eži dāuŋ do rowa,
Ty dobra, ſmilna wutroba.

S. P.

Štvortlētna předplata
we wudawařni 80 np.
na němských póstach
1 M.. z přinjesenjom do
domu 1 M. 15 np.
Kózde čísto placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja
so we wudawařni Serb.
Nowin'na róžku zwonk-
neje lawské hasy čísto
688 wotedać, płaci so
wot ryncka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 45.

Sobotu, 4. novembra

1876.

Wozjewjenje, předsydstwo a wubjerk towarzstwa Maćicy Serbskeje nastupace.

Předsydstwo.

Předsyda: **Jan Ernst Smoleř**, redaktor a wobsedzeř knihicišćernje;
městopředsyda: **Michał Hórnik**, farař při cyrkwi Sw. Marje;
pismawjedzeř: **Jurij Lusčanski**, kaplan při cyrkwi Sw. Marje;
pokladník: **Morie Mörba (Mjeŕwa)**, překupc na mjasowym torhošću;
knihowník: **Korla August Fiedler**, wyšsi wučer na krajnostawskim seminaru;
knihiskladník: **Jan August Kapler**, měšćanski wučer; — wšitcy w Budyšinje.

Wubjerk.

Handrij Dučman, farař w Radworju; **Jaroměr Hendrich Imiš**, farař
w Hodziju; **Korla August Jenč**, farař w Palowje; **Petr Wendleř**, twarski
mištr w Budyšinje.

W Budyšinje 1. novembra 1876.

Sanđženu njedželu bu němski rajchstag w Barlinje s nowa
wotewrjeny. Wón wobsteji, kaž je snate, se zapošlanzow wšichkich
krajow němskeho khěžorstva, kotiž, na tisí lěta wot luda wuswo-
leni, so kóžde lěto na někotry čož w Barlinje shromadža a tam
satony wuradžuju, kotrež maja we wšichkich krajach shro-
madnje placicž. Reichstag so wot khěžora s ryczu wotewrja, w
kotrež so s krótká proji, schto směje zapošlanzy wuradžowacž, a
hewak so tež kóždy ras pschětaj, hacž němske khěžorstvo s druhimi
krajemi w dobrým pscheczelstwie steji a takje myžle khěžor a jeho
ministrjo w nastupanju politickich naležnoſćow maja. Sanđženu
njedželu khěžor rajchstag žam wotewrjež njemóžesche, dokelž bě so
na dompučžu s Badenskeje trochu sajymník a jemu lětarjo teho dla
se jistw njedachu. A dokelž wjeři Višniark hīščeze we Warzynje
pschěbywa, dha wón wotewrjazu rycž tež cítiacž njemóžesche a duž
so to wot jeho naměstnika abo vicekanzlerja ministra Hofmanna
sta. W tutej rycži běže najprijódzy prajene, so směja rajchstagz
zapošlanzy wšchelake sakony wuradžowacž, kotrež žudniške naležno-
ſeze nastupaja; pschetož-wone so na to džela, so vychu ſkerje a
lepje we wšichkich krajach němskeho khěžorstva jenaiske žudži s jenajkim
waschnjom žudženja byli.

W nastupanju politiki němskeho khěžora, to rěka, takje wot-
myžlenje wón w napohladže na žwětnie podawki w tu khwilu ma,
so we wotewrjazej rycži ſłowa prajachu, kotrež so zapošlanzam
derje spodobachu. Wone rěkachu něhdže takle: Njewustawaze pro-
zowanje němskeho khěžora na to dže, so by se wschěni móznarstwami
w dobrým pscheczelstwie wostał, wožebje pak s tymi, kotrež su něm-
skemu khěžorstwu žužodne, a wón budže na to dželacž, so by so

pschi pschěkorje měr bjes nimi ždžeržat. Schtož pak by tež pschě-
chōd pschinježt, dha žmě Němjska wěšta bycz, so budže krej
jeje žynow jenož na wobarnowanje jeje žamžneje cže-
ſeze a k jeje lepschemu wažena.

S tutých ſłowow je wižecž, so dže němski khěžor na to
džeržecž, so by žnedž bjes Ružowskej a Awstrijskej turkowskich na-
ležnoſćow dla wójna njewudhyrka. A dale je s nich spósnacž, so
so němski khěžor do wójny, kotrež móhla s Turkowskej wudhyriž,
na žone waschnje měščecž nochze, dokelž s teho žadyn wužitk sa
němjske khěžorstwo nastacž njemóže.

Schtož khěsczijansko-turkowsku wójnu nastupa, dha w požle-
ſich dňiach s Božnije a Herzegovinu žane powięſcze pschichle
njejžu a ſda so po tajkim, so tam žane bitwy njejžu byłe. Ale
na Sserbow Turkjo s wójkami, kóždu dženū wjetšimi, njepſche-
ſtawajo nadpady cžinja, tak so so jich Sserbja wjazy dowobaracž
njemóža, dokelž je jich wójsko wjele mijenje. Duž je strach,
so Turkjo něšto hódne dobuđu, jeli takje wojowanje s tak nje-
runymi možnai hīščeze džé traže.

To ſu drje tež w Ružowskej spósnali a je teho dla russi
požlanz w Konstantinoplu 31. oktobra turkowskemu sultanej k wje-
dzenju dał, so wón, jeli turkowske knježerstwo sa dwaj dňiēr pschi-
měr njewobšankne, se wschěni žwojimi ludžimi Konstantinopel
wopschězi a russi khěžor sultanej wójnu pschipovjedži.

Hacž runje dženža 1. novembra, hdžež tole pižamy, hīščeze
s wěstoſću prajicž njemóžemj, schto budže sultan cžinič, dha je
tola jara k wěrje podobne, so wón takje žadanje dopjeli a to
cžim ſkerje, dokelž jemu Žendželska a Awstria k temu radžitej.

Bjes tym so Ružowska je wščej možu k wójni hotuje. Po
železnizach połodniſčeje Ružowskeje so wschěnje wojazj na ru-

munske mjesy woža. A s Odehy pišaja 27. oktobra, so psches tole město hžom žylu týdžen skoro bjes pchestsac̄ja wožay mar schiruju.

Dale ruske nowiny powiedaja, so šo wchē pchistawo čor neho morja a tež učta, na vřjohu tulehō mōrja ležazē s wulkimi schanzami wobtvjerdzjuja, schanzы same pak s wulkimi kanonami wobhädzeja. Do wody samych pchistawow so pak tajke pchihoth kladu, kž torpedo rčaja, a ſu te tak pchirprawjene, so rosleča a lódž, hdvž do nich storeži, na kruchi rošraža.

Swētne podawki.

Němske khžorſtvo. W Lipsku je wóndano nowy rektor tamniſcheho univerſiteta, profesor Thiersch, ſwoje ſaſtojnſtvo naſtuſil. Na tuthym univerſitežje je w tu khwilu 2930 ſtudentow.

W Gorbižu pola Draždjan bě ſo krunjazy hólz ſe ſlužobnej džorku ſwadžíl a wonaj ſo do puſkow daſchtaj. Pſchi tym tón hólz tu džorku na ſemju cžižny a ju ſadaji. Won bu na to do jaſtra wotwiedženy.

W Gersdorſje je něhdž 60 člowjekow na trichin ſchorjejo, totiž běchu pola tamniſcheho rěnika ſwinjaze mjaſo a ſolbaži kupili.

Nowy minister finanzow, knies s Könneritz, je přenjeho noweubra ſwoje ſaſtojnſtvo naſtuſil.

Pſchi wſchitkich ſakſich krajnych železnizach něhdž 11,000 ludži w ſlužbje ſteji a hewak pſchi twarbach nowych krajnych železnizow 26,000 člowjekow w džele ſteji.

W Burkersdorſje pola Kirchberga je ſo 30. oktobra bróžen ſublerja Moſiga wotpaliſta.

S Großenhaina běſche pſched krótkim čažom tamniſchi měſčejanski radziezel Franka cžeknýl a něhdž 10,000 toler zuſych pjenjes ſobu wſal. Polizajſtvo bóryh wſchudže ſa nim ſlědžesche a je jeho tež w Alexandriji (w Egipcijskej) wuſlědžilo. Ře wulkemu ſbožu mějeſche woni hiſhčeje wjetſchi džel pjenjes pſchi ſebi.

W Gohlisu pola Lipska ſta ſo pſchi jenej nowotwarbje to njeſvože, ſo ſo roſčty ſlemichu a ſ nich ſchyrjo murjerjo ſ wypoſkoſe dele panhyhu. Jedyn ſo tak wobſchodli, ſo je bóryh wumrjet.

S Barlina pišaja, ſo ſo ſe ſtrowoſcju khžora ſaſo poſepſhuje, tak ſo budje drje ſa někotre dny ſaſo ſtru wopuſchczejiež móz. Želi ſo to radži, dha chze ſo jutſje 5. novembra do Hannovera podac̄, ſo by pola prynza Albrechta, tam bydlazeho, kmóſtil. A 8. novembra khžor do Žahanja pojedže, ſo by tamniſcheho wójwodu (Herzog) wopytał a džen poſdžiſho ſo do Pležu w Horniej Schlesynſkej poda, ſo by ſo pſchi tamniſchim wjerchu na hońtvo wobdželit.

Wolby do pruskeho ſejma, kž ſo tamón týdžen mějachu, ſu tak wupanyle, ſo ſu te wſchelake ſejmiske ſtronu abo partaje niſmale zyle tak ſhlyne abo tak ſlabe wostale, kaž na předadawſkim ſejmije běchu. Ře nazionalnoliberalnej ſtronje ſluscha 175 ſapóſlanzow, 88 do centra, 70 ſ pokracžowazej ſtronje. Wſchitkich ſapóſlanzow je do hromady 433, wot kotrychž ſu 300 hžom ſapóſlanz byli, tak ſo do bližſcheho ſejma 133 zyle nowych ſapóſlanzow ſtupi.

Štož němski rajchſtag naſtupa, kotryž je w tu khwilu w Barlinje ſhromadženy, dha na přenimaj dwěmaj dnjomaj njeje ſtukowac̄ móhli, dokelž njebeſche doſez ſapóſlanzow pchisichlo.

Tón Jendželčan, kotryž je, kaž wóndano naſpomničny, do

Barlina pchijet, ſo by tam pruskemu wojerſtemu miniftrej maſchinu ſ pchedadac̄ju poſtežif, ſ kotrež by člowjek lětac̄ móhli, kaž by chýl, ſo žaloznje dotho para, předy hac̄ ſwoje ſlubjenje dovjeli. Duz pocžinaja lúdž na to tukac̄, ſo ſnadž ta maſchina ſ řeſanju ſmatra injeje.

Ře ſydomdžesatletnemu wojerſtemu jubileju, kotrež budje khžor w pchichodnym lécze ſwjeczic̄, chzedža jemu wuſluženi offizierojo a wožay dar pchinenje a budje to rjany mječ ſtaroněmskej formy.

Nowych němskich pjenjes je ſo hac̄ dotal nabiſlo a to ſlotych psches 1428 millionow markow, ſlěbornych nimale ſa 400 millionow markow, niklowych ſa 34 millionow a koprowych ſa 9 millionow markow.

Hac̄ runje je wjeřch Biſmark po nowszych powjeſczach ſaſo ſtrowy, dha tola hiſhčeje nježo wo tym ſhyshecz njeje, hdvž do Barlina pchijedže.

Na němskim rajchſtagu budje ſo nětko, hdvž ſu ſo němsky fabrikantojo a rjemieſniz ſa wobpóſlanje pariskeje, w lécze 1878 wotdžeržomneje wuſtajeniz ſ wjetſha wuprajili, tež wo to jednac̄, tak wjele pjenjes ma ſo ſ temi ſ kažy němskeho khžorſtwa pchiswolici.

Dekan Guzler, kotrehož je bayerski kral pſched dwěmaj měžazomaj ſa biſkopa w Speieru pomjenowan, je ſwoje ſaſtojnſtvo ſaſo ſložil a to pječa teho dla, dokelž hamž ſ jeho wuſwolenjom tak prawje ſ poſtom njeje.

Awſtria. Sapóſlanz ſwinko ſa ſtowkeho rajchſratha ſu na ministerſtvo to praschenje ſtajili, kaſkeho nahlada je awſtriske knježerſtvo w naſtupanju turkowſkich naležnoſc̄ow. S wotuolwjenja miniftra pchedadhy, hrabje Auersperga, ſebi jedyn wjele wſac̄ njemóže, hac̄ runje je dolhe doſez; tola ſda ſo, ſo chze awſtriske knježerſtvo po možnoſezi ſa to ſtukowac̄, ſo by ſo Awſtria wójny ſtinyka.

Mađarsky ſtudentojo běchu ſebi pſchi ſwojej njeſcheczelnoſezi pchecžiwo ſſlowjanam prjódłwali, ſwoje pcheczelſtvo ſ Turkam tak prawje ſjawnje wopokaſac̄. Wonii chžydu teho dla ſ cžejecži turkowſkeho konſula, w Peſchce bydlazeho, pſchijn ſaklowy cžah wuhotowac̄ a to cžim bôle, dokelž běſche wuherſke minifterſtvo na jich napraſhovanje tajke wotuolwjenje dalo, w kotrymž žana twjerda ſakſnja njeležesche. Ale awſtriske khžor, kotryž bě tu wěz tola tež ſhonit, běſche muđriſhi a pózla pchilaſnu do Peſchta, ſo ſo tajki ſaklowy cžah na žane waſchnje do ſtukla ſtajic̄ njeſmě. — Študentojo drje na to khwilu haru cžerjachu, dyrbjachu pak ſo tola ſkónčnje ſaſo ſpoſoſic̄. Wonii pſchi teſle naležnoſc̄i nihdže žanu cžecž dobyli njeſju; pchecžiwo niz jenož němske, ale tež jendželske a franzowske nowiny na tajkule njelepoſc̄ ſhlyne ſwarja a ſo nje malo džiwaja, tak móže w Europje tež hiſhčeje tajki člowjek ſiwy byc̄, kotryž Turkow, tutych njeſražnikow, nětaſkeho počeſcžowanja hódných džerži.

Jendželska. Hac̄ runje hiſhčeje nježo ſjawnje na to nje poſkuſuje, ſo by ſo Jendželska do teho měſchecž chýla, hdvž by wójna bjes Mužowſkej a Turkowſkej wudhřiſa, dha jendželske miſterſtvo ſwoje wójnske lódže tola doſpołnje wójnszy wuhotowac̄ dawa.

Franzowska. Pchedadhyda franzowskej republiky marſhal Mac-Mahon je ſe ſwojim miſterſtowm wobſankny, ſo ma ſo kralowſki hród „Tuilerije“ pomjenowan, ſaſo runje tak natwaric̄, kaž předy běſche. Tutón hród ſu tak mjenowaní kommunardojo, totiž běchu w tym cžazu, jako bě němske wójſko París woblehyko, w tuthym měſcze knježtvo do ſwojeje ruki dostali, na ſurowe waschne ſje ſpalili.

Gričijska. Gričijske ministerstwo poczina tež wójnske pschihoty činieć so by po wudyrjenju wójny bjes Ruzowiskej a Turkowiskej k wschemu hotowem bylo. Wone je gričijskemu hejmej salon k wujednianju prjódkołozisko, vo kotrejž by so, jeli trjeba, hacž do 200,000 muži pod brón powołalo.

Turkowska. W Konstantinoplu su wuſlédžili, so su tam ludžo w hromadu stupili, kotsiž chzedža sultana wotžadžieć, prynza Izufa-Szzedina, syn Abdul-Aziza na thrón žadžieć a złyki turkowiski lud pschećzivo kšećezijanam pod brón powołacj. Wiele ludži je teho dla do jaſtwa žadženych.

Ze Šerbów.

S Budyschina. Tudy so powieda, so su nětko te plany sa dobre spósnate, po kotrejž budže na tudomnym dwórnischemu tón dom, w kotrejž je restaurazia, wjetshi twarjeny. Wón budže k ranju a k wjeczoru pschitwarijeny a to s kózdeje stronu w tajkej dolhoſezi, taž je nětko wjchón dom dohi. — Tež powieda so, so so póst s města na dwórnischemu pschećzidli a so budże tam sa njón woſebne twarjenje natwarjene. — Wschitke tele twarby maja hacž do měšzaza septembra pschichodneho lěta hotove być.

— Syma so pschiblizuje, pschetož sańdžený ſchitwórk so zněh pětnje doſcz hicž poczinasche. My wſchak tož žanu wulku čzoplotu wjazy wotčakowacj njemížem, pschetož stare pschiblito hižom praji: Schimana Judy — khowaječe kchudy — tykače rukajzy atd. — A ſchtož budysku měschčansku fermuschu nastupa, dha nětko tež wěmij, hdý je byla; pschetož wo njej so powieda, so je tsi dny do přenjeho zněha. Redaktor pak nicž wo njej ſhonit njeje a to najkerje teho dla niz, dokelž so na budysku fermuschu fe starym kožuchom ſwonii, — a tajke ſwonjenje ſkýſhceč je wſchak jara czežko a hdý by jedyn najlepšej wuschii mět.

— Nowa ſerbſka protyka na lěto 1877, „Pſchedženak“ pojmenowana, je w tychle dnjach wuſchla a može so fa 25 np. we mudawatni ſerbſkich Nowin, hewak pak tež pola knihimjasarjow, khlamarjow atd. doſtačz. Wysche teho wotdželenja, kotrež zhe lěto po jeho měšzazach a tħdženjach, po ſwiatych dnjach a hermanach, po ſchadženu a khowaniu ſlónza a měšzaza wopiszuje a ſnadž tež wjedro wěſhceži, namakaš w pschidawku wſchelake ſpodobne wězki a to najprjódžy ſapíš europiſich wjerchow a jich ludow a napominanje k džerženju pjateje kaſnje. Potom ſlěduje wuhudanje hundančkow, we ſerbſej protyž ſobudželenych, a nowe hundančko. Dale naděndžesč tam pod napišiowm „pschi czertowni“ jara ſajimave powiedanečko. Wone je rjane, ale druhdy tež tež tak traſchaze, so czitarja huſzaza ſuža pscheběhuje, hdýž tu ſtrachnoſez čzita, kotrež je jena ſkužbna džovka wutracj dyrbjala, ale s khrubkoſežu a mudroſežu pječož rubježnikow pscherwinyla. — Hevak su tam tež te wſchelake podawki powiedane, kotrež je pirnasi měschčian knies Michał w čzažu filadelfiſkeje wustajeniy w Amerižu pschećzerpil. Wysche teho su w tej protyž tež wſchelake měniſche žortniwe powiesze wotčiſhczane, bjes kotrejž je so nauk ta wubjernje lubila, kotaž ma napišmo: wostaj bura na pokoj! So je na wójnske podawki tež ſpominane, to može ſebi kózdy myſlīcž a su tež wobrash (bildy) generala Černjajewa a archimandrita Duečiča pschiwdate, tež su tam hiſhceče druhe wobrash.

Po naschim ſdaczu budže so nowa ſerbſka protyka jara ſpodbacj a njedyrbjal žadyn ſerbſki dom bjes njeje być.

S Walowow pola Kettliž. W nožy wot 15. k 16. oktobra su paduſchi tudomnemu kublerzej a wježnemu rychtarzej Handrijej

Wenowſkemu jeneho konja s konjem za kranjli. Lubijſkemu žandarmej Wernerej, kiz bórsh fa tymi paduchami jara pilnje ſlēdžesche, je so radžilo, jimi teho konja na tſecžim dnju w Maſořdach wotehnacj, ale paduſchi ſhami běchu čeſli. J.

S Njeſnarow. Ssředu 25. oktobra wjeczor w džebatej hodzinje w brózni gmejnſkeho prjódkeſtejerja ſen o bloch a woheň wudhri a ju ſe wſchém, ſchtož w njej běſche, do procha a popjela pschewobrocj.

M Se Semiz. Pschetwarjenje a powjetſchenje na naschim ſaſtañiſchežu je so dokonjalo, a moža so nětko wſchitke wjetſche wězji a twory na želeſnizy dale ſkacj a nam pschipókacj. Tež pschi ſchleicžetni je nowe twarjenje dokonjane, w kotrejž so ſchleicžy a ſchleicžane twory tocža. — Naschemu gmejnſkemu prjódkeſtejerjej t. Razj su žadkawie ruki derje wobžadžený kózce ſe ſahrody wagnjeſle a nehdže 150 kohčow dale na ūzny zyle ſaničile. Wón tam w kruhach ležesche a měd a pečož věchu roſmjetaju, ſchtož njebe wot nich kranjene. Najkerſcho je to ſtuk wjecžetja był, kiba ſo su paduſchi zlyki měd kranječ chyli, ſo pak ſo ſo pečožki ſame ſpječile a ſu paduchov wuhaſe. — R. R. je 20 markow temu ſlubit, kotrež jemu paduchov tak dopokasa, ſo moža ſo pola wjſhnoſežje wobſkoržicj. — Džen ſchitke fermuſchu namaka tón ſamij knies tsi rjane karpy w ſwojim hacže morwe, ſo czehož je widžecj, ſo ma njeſchecžela, kotrež jemu ſchodus u mierſanje činieč phta. — Šak hroſni tola w netežiſchim čzažu, w kotrejž mamy wuženja a napominanja doſcz, wěſči ludžo ſu, to widži jedyn ſe ſlědowazeho podawka. Sańdženu njedželu w nožy po dwěmaj klapasche nieſnaty muž ſylnje wo durje jeneho domu a žadaſche, ſo býchu jeho nnts puſhczili, dokelž žanu hoſpdu njeměſeſche a jemu syma běſche. Dokelž ſpominjena kheža korežma njebe, ſo wotpočaſč dacz nočhžyſche a pocža ſatraschnje ſakrowacj a ſelicj, Boha hanicj a ludži ſakliwacj. Wón měniſeſche, ſo by chył, ſo by ſo zlyka wjež wotpaſila a ludžo ſhonili, ſchto to rěka w nožy božy a bjeſ wobydlenja wonka ſtačz. — Šak ſo powieda, je to zuſh dželacj był, kiz je ſo na wjeczor wopik a potom pschi woſkoſwalenju mězu a drjeſwianzy ſhubit. Palenz je walenz a tajki njeſnicžomuſ ſo potom na Bosy pschehřeſhi a čzlowiekow hani, dokelž jeho ſidorſtwo podpjeracj nočhžedža. — Pſched krotkim čzažom je w Paneszach kralowſki ſměr a rycerſkubek t. Klahra wumirjet. Wón běſche hakle 52 lět ſtary. Horniowujedžanske ratarſke towarſtvo je w nim ſwojeho pſchedbýdu ſhubit.

P r i l o p k.

* W Antwerpenje je ſo wondano to njeſbože ſtačo, ſo buchu ſchthri holečki, kiz w jenej wjetſchej korežmje ſkužachu a w hromadze w jenej komorje ſpadu, rano morwe namakane. Šak ſo počaſa njebeſeſche ſo jena gaſowa rola wjeczor ſankla a w nožy teſko gaſa wupuſhczila, ſo věchu ſo te holečki wot njeho ſadužyle.

* Na dwórnischemu w Bitterfeldze ſta ſo 26. oktobra wjeczor tón ſrudny podawki, ſo bu ſaſtojniki Vanſelow pschi rjadowanju woſow wot lokomotivu podtorhujeny a pschejědženy. Wón bě tak ſtrachne wobſchkoženy, ſo dyrbjeho hnydom wumrječ.

* Snath Stroužberg, kotrehož ſu w Mloſkwoje žadžili, ſo tu khwili pſched tamniſchim pschihažym ſudom ſudži. Wón je mjeniujy jedyn tamniſchi pjenježny bank na to waschnje wo wjele millionow tolet ſjebat, ſo je ſebi tele pjenjeſh wot njeho požčil a ſa to akcije ſastajil, prajzy, ſo ſu te dobre, ſchtož pak tola njeje

wérno bylo. A píšti tým stoj jemu dvaž bankovaj sastojníkaj pomhalož, kotrejž je wón pschektož. Woniž ſo tež ſi dobom ſudžitaj.

* S Annaberga pižaja, ſo je mlynk-wobžedžer Klausnicher 30. oktobra wobžedžera tamniſcheje wolenzy Lößnera ſi píſtoliju do hlowy třeſil a potom ſebje ſameho ſatſelit. Lößner je hiſčeje píšti živjenju.

* Psched píſhižažnym ſudom w Šhorjelzu běſche 25. ſudniſke jednanije píſhečiwo 14. létnemu hólzej Kubíšej ſi Wukſidje, kiz běſche woheri ſaložil, a píſhečiwo 21. létnemu dželaczerzej Mertynej, kotrejž běſche Kubíšha ſi temu naryczal. Kubíšich bu ſi ſiměžacznemu jaſtviu, Mertynk pak ſi jenožtejnej khostarni wotſudženym.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Takle píšti mokrym wjedrje, hdyž ſu puče hubjene, je kamjenitne pleſtrowanje tola duſchne.

Mots Tunka. Hm, kaž trjedliſh; pleſtr a pleſtr — to je wſchak roſdžel.

H. D. Kajki dha ménisch?

M. T. Nô, wónzano jena knjeni, kotaž běſche ſebi ſejerbiſe ſubý wutorhaž a nowe pěkne ſahadžicž daſa, ſi měſta domoj ježesche. Zako do Kukuſcha píſhijedž, poſoneč ſapraſkun a konjej ſpěſchnje píſhes wjeh běſeſchtaj. Ale to bě ſlē!

H. D. Čeſho dla dha?

M. T. Wós bě wot tamniſcheho kraſneho pleſtra tak wotſetovat, ſo běchu tej knjeni wſchě nowe ſubý ſi huby wuleſtak a dyrbjachu je ſi latarnju pytačž.

H. D. Aw jaw tola! Ale to hiſčeje píſhezo tak ſlē njeje, laž w Rimakale pucž hjeſ pleſtra.

M. T. Schto dha ménisch?

H. D. Nô, tam je w deshejožtym čaſu ſtrachne bahno na pucžu bjes dochtyrom a pječarjom. Mi powjedachu, ſo je ſo tam píſhed někotrym čaſom jedyn človjek w nožy píſhepaný a ſo na ranje wot njeho dale niečo namakali njejſu, hačk ſlobuk, kiz na tym bahnje plovaſche.

Nowsche wójnske powjescze.

So ſu Sſerbja w poſleniſkim čaſu píſhěhravali, to je wěſte a powjescze, ſo je Djuniſh a Alexinaž wot Turkow dobyth, ſu ſo

wobtvojerdžile. Turkowſke wójſto běſche tak wulke, ſo ſerbſke nihdže njedožahasche; píſhetož hdyž běchu Sſerbja tsi, ſchtyri wotdželenja Turkow wotraſyli, dha hnydom ſaſo nowe wotdželenja na jich mięto ſtupichu, dokelž mięjeſche kommandant Turkow, Abdus-Kerim, doſež a nadosež ludži a na to ujehladasche, hdyž ſi hromadami padachu.

Turkojo ſu w týmle wojowanju drje ſchtyrikroč ſwazy ludži ſhubili, dyžli Sſerbja, ale ja tu ſu pak tež někajki dobytk ſcžinili, kaž ſebi to turkowſki ſultan žadaſche. Tajke dobycze je drje wot Turkow jara droho kupjene, tola na to ſwét ujehlada, dokelž we wójniſkim čaſu jenož tón na wažnoſci píſhibywa, kiz bitwy dobywa.

W Belgradje běchu w prěním wokominkenju, jako ſta powjeſcž píſhīndž, po duchu jara poraženi, ale bóryh ſo ſaſo ſhrabachu. Wójſko je ſaſo w dobrém porjadku, Černjajew ſteji ſe ſwojimi ludžimi wokoło Deligrada, Horwatowicz bjes Djuniſhom a Kruschewzom, wjeh Milan pak, kotrejž je ſo tež ſi wójſku podał je w Paraczinje.

S Dubrovniſka (Naguš) pižaja wot 1. novembra: Čjornohórzy ſu wečera Podgorizu, wot Turkow wobžadženu, kolo wokoło wobhlyni a do njeje ſi tými turkowſkimi kanonami thleja, kotrejž ſu w Medunje dobyli. Woni ſu Turkam hižom jenu batteriju ſkayli. Medun ſu Čjornohórzy zyle wutupili a jene jich wotdželenje je do Albaniskeje dale nutš czaſhnylo a ſo tam tak poſtajilo, ſo Turkojo Podgorizy ſi pomožy píſhīnici ujemóža.

Tak derje ſi Konſtantinopla, kaž tež ſi Belgrada ſu telegrammy poſlane, ſo je na žadanje ruského khežora niz jenož turkowſki ſultan, ale tež ſerbſki wjeh dvažmežacznym píſhimér podpihal.

Cyrkwinske powjescze.

Werowaní:

Michałska žyrkej: Jan Bohuwer ſemoch, murjer na Židowje, ſi Wilhelm Augustu Emiliu Naumannu ſi Budžichina. — Gustav Adolf Ramſch, mlynki dželaczer, ſi Hanu Schmeiſez ſe Židowá. — Gustav Louis Moſich, wóſta w Dražđanach, ſi Hanu Emiliju Kühlerzej ſi Delnijeje Riny. — Jan Biedrich August Šchyman, wobydler na Židowje, ſi Hanžu Viſhez tam.

Katholska žyrkej: August Engler, wuečer píšti tačauſtej ſchuli, ſi Louiſu Dumontež.

Kſchězni:

Petrówſka žyrkej: Gustav Maz, Gustava Mudry, krawza, ſ. — Amalia Gilžbetsa, Žana Handrija Buſka, vifualijoweho wiforvarja, dž. — Korla August, Handrija Kaplerja, wobydlerja, ſ. — August Alwin Bernhard, Žana Augusta ſebanje, hanfſteho ſlužobnika, ſ. — Augusta Emma, Žana Augusta Micžki, ſlužbata, dž.

Michałska žyrkej: Ernst Hermann, Handrija Čjropka, khežkarja w Małkach, ſ. — Jan Ernst, Žana Ernstu Scholty, murjerja na Židowje, ſ. — Ernst Korla, Handrija Stegczki, wobydlerja na Židowje, ſ. — Ida Alwina, Žana Bohumila Schöny, wobydlerja na Židowje, dž. — Jan August, Korle Hendricha Stegliche, wobydlerja w Hrubocžicach, ſ. — Amalia Augusta, Augustia Horna, wobydlerja w Džěžnitzach, dž.

Katholska žyrkej: Pawol Josef, Handrija Erusta Gudy, fabrikskeho dželaczerja na Židowje, ſ.

Smrječzi:

Džen 15. oktobra: Pawol Richard, Žana Augusta ſantuſha, khežkerja a murjerja pod hrodom, ſ. 1 m. 11 d. — 16., Ida Marja, Žana Kobanje, měſečzana a ležominoſejerja, dž., 3 l. 4 m. 10 d. — Jan August, Žana Scholty, živuſejerja w Hrubocžicach, ſ. 3 l. 6 m. — 20., Albert Jurij, Handrija Thomaſa, khežkerja, ſ. 3 m. — Žana Martha, Korle Augusta Gudy, khežkerja a murjerja na Židowje, dž., 3 m. — 22., Maria Amalia, rodzena Michalek, Augustia Helbinga, krawza, manželſta, 29 l. — 24., Maria, Žana Mihaela, ſlužbata, dž., 1 l. 5 m. — Michał Hanuſ, dželaczer ſi Delnjeho Wujesda, 40 l. — Madlena rodzena Böhmarjez, Michała Bjenadž, wobydlerja, manželſta, 69 l. 6 m.

Płacząna žitow a produktow w Budyschinje.
28. oktobra 1876.

Žitowy dowos:	4194 mēchow.	Na witach		Na buržy	
		wot	hacž	wot	hacž
mł. np.	inf. np.	mł. np.	inf. np.	mł. np.	inf. np.
Pszenica	50 kilogramum	10	71	12	2
Rožka	=	9	81	10	12
Zecžmien	=	8	11	8	50
Wowa	=	7	60	8	—
Hróch	=	—	—	—	—
Woka	=	—	—	—	—
Raps	=	—	—	—	—
Jahly	=	—	—	12	—
Hejdusichka	=	—	—	16	—
Béryny	=	2	50	2	78
Butra	1	3	—	3	20
Szyno	50	5	50	6	—

Kórz pscheideny po 170 punt.: 18 markow 20 np. (6 tl. 2 nūl. — np.) hacž 20 ml. 43 np. (6 tl. 24 nūl. 3 np.) — Kórz rojst po 160 puntach: 15 ml. 69 np. (5 tl. 6 nūl. 9 np.) hacž 15 m. 95 np. (5 tl. 9 nūl. 5 np.) — Kórz jecžmienja po 140 puntach: 12 ml. 97 np. (4 tl. 9 nūl. 7 np.) hacž 13 ml. 32 np. (4 tl. 13 nūl. 2 np.) — Kórz wowa po 100 puntach: 2 tl. 16 nūl. hacž 2 tl. 20 nūl. — np.; hróch: 3 tl. 21 nūl. 1 np. hacž 3 tl. 23 nūl. 6 np.; woka: — tl. — nūl. — np.; jahly: 4 tl. — nūl.; hejdusichne truvy: 5 tl. 10 nūl. — np.; bérny: 26 nūl. 2 np.; butra: 1 tl. — nūl. hacž 1 tl. 2 nūl.; szyno po 100 puntach: 1 tl. 25 nūl. — np. hacž 2 tl. — nūl. — np.

Słotna (1200 pt.) 14 tol.

Telegrafiski bureau w sadnym twarjenju pôsta na bo-
hatej haſzy je kózdy džen wotewrjeny wot rano 8 hacž wjedzor 9
hodžinow.

Wupředawanie
Schulski h ranzkow
a to ſa hólzow wot 1 marki a ſa
holzy wot 70 np. sapoczejo.

Dale porucžam po spodžiunje tunic
płacžiñach

cigarowe toſki, wuſchiwane a
njeruſchiwane,
portemonnaije,
žonjace toſki, w wulkim wubjektu,
listnicy a noticknižki.

Moritz Höninger
na ſerbſkej haſzy 29.

A u f z i a.

Na kuble čzo. 12 w Sonjezach pola
Borschiz budža ſo wutoru 7. novembra do-
połdnia wot 10 hodžinow pschedezhujenja dla
wſchelake domjaze a hospodařſke wězy ſa
hotowe pjenjeſy na pschedezhujenje pschede-
wacž, jako jena zyle nowa woſebje dobra
žycžna maschina, jedyn dobry wós ſi wokna-
mi, jedyn piſzny pult ſi kommodu, jena rola,
4 koža, jene želeſne maschinowé khachle, jedyn
tanapej. Tež budža ſo 20 zyle nowych mu-
žazych buſtnijow (ſi buſkina) wſchelakeje wul-
koſce pschedewacž.

Heinrich Dietrich.

Noszowany ſtwielzowy abo
njetrjeny len,
taž tež wutreny len kupuje po kózdej džel-
bje mechanika dželopſchadownja w Hajnizaſ.

Pſchedawanie drjewa.

Walne drjewo, w sahrodze drózneho miſchtra
f. Maluschki pschi mužakowskej droſy ſte-
jaze, pſchedawam po ſledowazych płacžiñach:

1 stoh (3 Rm.) ſchedepow ſa 16 m. 50 np.

Ja projchu, ſo by ſo placieſje na ſ. Ma-
lusku ſtało.

Na nowowjesežanskim (nad Sprewju) re-
viewu:

1 kopl walečkow ſa 6 m. 50 np.

Placieſje ma ſo na ſ. Schröter a w
Nowej Wby ſtać.

Na lichańskim reviuu njedaloko Maluschki:

1 stoh pjerów ſa 7 m. 75 np.

1 kopl walečkow ſa 6 m. 50 np.

W poſleniškim drjewniſčezu ſu tež twarske
drjewa, plumpowé ſchendarje, klozy a žerdze
na pſchedau. Nowak w Lemischowje.

Běrnowe ſelo

kupuje ſi u che we wjetſich a mjeniſich
dželbach pappowa fabrika w Nowej Wby
nad Sprewju po centnarju 1 m. 50 np.
franko do fabriki, a we walaſt ſe ſtomja-
nymi powrjetwami, tež ſo na žadanje ſi fa-
briki wós po nje poſczele.

! Na pſchedaní ſu !

burſte kubla, hoſzeňy ſi wužitnym
reſniſtrom, khěze w mestach, taž tež na
wžach po wyšokich a niſkich płacžiñach.
Wſcho dalsche wukaže W. Merſiovskih
na Čornobohu pola Pomorz.

Czahi po ſeſenijz.

Se ſhorjelza do Draždžan.

Wojcieſd ſe ſhorjelza	1 ₄₀	3 ₀	5 ₂₀	7 ₅₆	11 ₁₆	2 ₄₅	5 ₁₆	7 ₁₆
Lubija	2 ₉	3 ₃₇	6 ₉	8 ₄₂	12 ₆	3 ₃₆	5 ₅₃	8 ₄
Budyschyna	2 ₃₉	4 ₆	6 ₄₅	9 ₁₅	12 ₄₀	4 ₁₀	6 ₂₆	8 ₄₀
Biſtopiž	3 ₆	4 ₂₅	7 ₁₆	9 ₅₀	1 ₁₅	4 ₄₅	6 ₅₀	9 ₁₀
Radeberga	—	5 ₀	7 ₅₀	10 ₂₅	1 ₅₀	5 ₂₀	7 ₂₀	9 ₅₀
Wſchijesd do Draždžan	3 ₄₈	5 ₉₀	8 ₂₂	10 ₅₅	2 ₁₉	5 ₄₅	7 ₅₀	10 ₁₈

Se Draždžan do ſhorjelza.

Wojcieſd ſ Draždžan	6 ₂₀	9 ₂₀	12 ₁₀	3 ₄₀	5 ₀	7 ₅₇	11 ₁₅	12 ₂₇
Radeberga	6 ₅₆	9 ₅₅	12 ₄₀	4 ₁₅	5 ₃₅	8 ₃₀	11 ₄₅	12 ₂₀
Biſtopiž	7 ₃₀	10 ₃₀	1 ₂₀	4 ₅₀	6 ₁₅	9 ₆	12 ₅₅	1 ₄₈
Budyschyna	8 ₁₀	11 ₁₀	2 ₉	5 ₂₅	6 ₅₅	9 ₄₅	12 ₅₅	1 ₄₈
Lubija	8 ₅₈	11 ₅₁	2 ₄₄	6 ₇	7 ₃₅	10 ₃₀	1 ₃₅	2 ₁₇
Wſchijesd do ſhorjelza	9 ₉₉	12 ₃₁	3 ₁₉	6 ₄₈	8 ₁₆	11 ₁₁	2 ₁₁	2 ₄₈

Czahi hornokužiskeje ſeſenijz:

Wolfsburg	5 ₈₀	10 ₁₀	4 ₃₀	ſſokolza	10 ₂₄	4 ₁₀	8 ₁₀
Hórla	6 ₂₂	10 ₄₆	5 ₅	Rukow	10 ₄₂	4 ₃₁	8 ₄₀
Riſka	6 ₃₃	10 ₅₅	5 ₁₃	Wilow	10 ₅₅	4 ₄₇	9 ₀
Wilow	6 ₄₉	11 ₇	5 ₂₄	Mückenberg	11 ₁₅	5 ₁₀	9 ₂₉
Wujeſd	7 ₂₆	11 ₂₇	5 ₄₄	Ruhland	5 ₄₅	11 ₃₅	5 ₂₈
Łas	7 ₄₄	11 ₃₉	5 ₅₅	Wyſzoli Rukow	6 ₄	11 ₄₈	5 ₄₄
Wojerecz	8 ₁₀	12 ₅	6 ₁₃	Wojerecz	6 ₃₁	12 ₆	6 ₁₀
Wyſzoli Wilow	8 ₄₀	12 ₂₃	6 ₃₁	Łas	6 ₅₃	—	6 ₂₈
Ruhland	9 ₁₅	12 ₃₅	6 ₄₃	Wujeſd	7 ₁₆	12 ₃₂	6 ₄₂
Mückenberg	9 ₂₉	12 ₄₈	6 ₅₆	Wilow	7 ₄₄	—	7 ₅
Wilow	9 ₄₈	1 ₆	7 ₁₄	Riſka	8 ₃	12 ₅₉	7 ₁₉
Rukow	10 ₂	1 ₁₉	7 ₂₇	Hórla	8 ₂₀	1 ₇	7 ₂₈

Wilow je Elsterwerda, Rukow je Liebenwerda a ſſokolza je Falkenberg.

Drjewowa ankzia na ſupjanskim reviuu.

Schtwórk, 9. novembra, dopołdnia 1/2 10
hodžinow budža ſo

27 Rm. khójnowych ſchęzepow,
38 " ſtutijow khójnowych walcžow a
11 khójnowych ſytkowych hromadow
ſa hotowe pjenjeſy na pſchedezhujenje pſchede-
wacž.

Shromadžyna na ſchęzēžanskéj drój na
khójnowich mjesach.

W Minakale 2. novembra 1876.

Grabinſka Ginfiedelska inspefzia.
K. Hoffmann.

Ržane a pſchedezne woklepje
we wjetſich a mjeniſich dželbach ſo ſa-
kuju. Mot koho? to je ſhonicz we wu-
dawarni Serb. Nowin.

Gwótoſławnu P. Kneifelou
woſzowni tintkurn,
ſ lekarſteje ſtrony wſhem wloſocjerpaſym
jako wſeże wero ſtuſkowaza naležnie poru-
czena, hdyž žadýn druhi ſredk njeponha,
ma ſtajne na pſchedaní G. J. Linska w
Budyschinje w bleſtach po 1, 2 a 3 markach.

Na drjewjanzych dželarjow.

Dželbu rjanych tipſow, taž tež tójsichto
ſahlkožanych powoſtankow ma po jara ſpo-
dobnej placieſje na pſchedaní

J. G. Schneckenberg
kožowe khlamy na rybjazej haſzy 832.

K dobroćiwemu wobkedzbowaniu.

Podpišanu porucza swój skład

Drella, pružnych pjerow (Sprungfedern), pażow a schnörniczow atd.

ł dżelaniu matrazow. Też bo pola mje matrazu łóżdeje wulkoseje po 25 markach dżelaja, taż też porjedzeja a pschedżelaja, wšcho pod dobrym rukowanjom.

Bruhi su pola mje ł wobhśadanju.

K. A. Benedict na hlawskich hrjebjach č. 688.

Hdyż su nětko wschitke nowośče sa hymu pschijskle, porucząm swój bohacze srjadowany skład drastowych tkaninow wšchętch družinow po wurjadniu tu nich placzisnach. —

Zidzane twory a to bèle a piżane, pschi wschej jara powyschenej pla- czisnje hiszce po starych tunich placzisnach pschedawam. —

Wulki skład jaquettow, paletotow a mantlow. Dolhe paletoty hiszom sa 4 tl. Dokelż ja sam po najnowszych modelach fabricirowac̄ dam, dha je mi też mōżno, jara tunjo pschedawac̄. — Klejdy bo po mērje rucze seschija.

Pschi potrjebje mojich artiklow ja s tutym mój skład nanajlepje porucząm.

Ian Jurij Pahn

na torhoszczę podla hlowneje straže.

Hlowjaze a schalowe rubiszeża

ł wolkim, polzidym a židym

porucza w bohatym wubjerku po najtuniszych placzisnach

Eduard Hartmann na smutkonnej lawskiej haſy.

Głosowskie skótnie wifi
budža bo wot nětk
w haſy, s torhosz-
czę na dwórniszech
wiedżaz, wotdzerżowac̄.

We Caſu, 26. oktobra 1876.

Bichedźstwo:
Gobka.

Sławna **tinta**, wot Paulia
Strebera w Gerje dżelana
je stajnie w mjeniszych a wjetzych dżel-
bach doſtač pola kuhitupyza Arthura
Scholze w Budyschinje na Haſchiz haſy
(Goschwiz) 700.

Stwinske sukno, kanapejowe a konjace krywadła

porucza najtunischo w najwjetshim wubjerku

Eduard Hartmann na smutkonnej lawskiej haſy.

Barchent, lama a drastowe tkaniny

porucza w najwjetshim wubjerku po najtuniszych placzisnach

Eduard Hartmann na smutkonnej lawskiej haſy.

Schumischtu mlihi w Scheschowje p. Njejzwac̄idla

porucza po dżeniskich placzisnach huchomlète muki a wotrubu. Też wuměnja
wón dobre žito s muku a wotrubami.

Koſaze kože,

taż też wše druhe družiny njewuharowanych
kožow po najwyšszych placzisnach kupuje

Gustav Nauda
na garbatke haſy 426.

Ssucha bruniza!

Wschitke družiny huchuje brunizy su
na pschedau na brunizowych podkopkach
J. G. Liebschera a Mierscha w Schwaz-
cizach.

Swoj wulki skład mżow a pjeszownych
tworow dobroćiwemu wobkedzbowaniu po-
rucza

H. Langa
na bohatke haſy.

Đelo na schijaznyh maschinach horjebjerje
a je pełne wostara

Agnes Fichtner
na kamiennej haſy 546 delka.

Swjeřschnie koschle,
nózne koschle,
dżelarskie koschle,
chemisetq,
khornarje,
manjcheth,
shlipsy a
kravaty
porucza schatowa fabrika

Julius Lange

na lawskich hrjebjach.

Dospołne wupredawanie mužazeje drasty.

Ja bym ſebi wotmyſlił, nětko jenož po měrbranju dale dželacz a wupſchedawam teho dla moj zyly ſkład hotoweje mužazeje drasty, jako najlepſche, derje dželane mužaze nadwoblekarje, zyple wobleczenja, ſchlaſtrofi, jopy, kholowy a lazy, wjele duzentow hólcazzych wobleczenjow a paletotow. So bych zyple a rucze murumowal, pschedawam ſymſke węzy ſ 20 a lětne węzy ſ 25 procentami pod tym, ſchtož mje ſameho khoschtuja.

Woſebje kniesow drastopschefupzow w Budyschinje a wokolnoſci na to fedžbnych czinju, ſo ſu wſchitke moje draszenja zyple ſprawnje a derje pschiteſaze dželane; proſchu teho dla wo dobroczive wobfedžbowanie.

W Budyschinje.

Adolph Weiss, frawſki miſchtr
na bohatej haſy w domje kniesa tapezierarja Mäufela.

Manufakturowe khlamy **M. G. Freyberg**

herak na žitnych wikach pod firmu **E. Pech** a nětko na bohatej haſy w předawſkich khlamach **L. Geyera** w domje kniesa pschekupza **Fr. Brauna** na koſu ſ napſhecza poſta porucza: **rabitcheza** wſchich družinow, **lejdwie ſtoſy, lama, barchent, a biber** w zylym a po jenotliwym po jara tunich, ale twjerdnych placzisnach, ſo bych kózdemu, kiz mje wophta, jenak tunjo poſkuſic̄ moht. Placzisny ſu tak niſko ſtajene, ſo budže kózdy, kiz pola mje ſupi, ſpokojny, czechóz dla njech tež woſebje ſaſopſchedawarjo tule ſklađnosć wuziſia, ſo bych ſwoju potřebu ſ tuteho wulſteho wulſterka dopjelnili.

W khlamach ſo herbſz̄y ryczi.

W njewjeſzinskim drastam atd. porucząm

czorne židzane tkaniny

jenož hódnú, ſo derje noſhazu tworu, psches kotrejž prawocžaſne jara ſpodobne kupjenje je mi možnoſć data, twory woſebneje dobroſeče tuniſčho pschedawac̄, hac̄ kózdy druhi.

Julius Hartmann Sohn
na mjaſowym torhōſcežu 36 ſ napſhecza zyrkwe.

Na puežu ſ Magdeburga do Draždjan je

J. Winklera swětosławny anatomiski museum

wot ſoboty 4. novembra někotre dny na tudomnych žitnych wikach ſa do-
roſzene woſobny,

kiz ſu psches 18 lět ſtare, wuſtajeny. Tutón museum je jenož wjedzeńsy džeržany, dokelž kózdemu roſ-
wuczenje wo ſmuſkomnym a ſwon-
komnym twaru člowiſteho czeła,
kaž tež wo wſchich organach a jich funk-
cijach dawa, dale tež młodzinu psched taj-
nymi hréchami a pschedlupjenjami
psches wiđomne roſpołožanje na wuſtajených
präparatach warnuje a roſwuczuje.

Na narwođitoſcz čeſczenych woſobler-
jow Budyschina a wokolnoſcie dživojo,
kaž tež na woſchérnoſci a woſebnoſci
tuteho muſeja fedžbne czinjo, ſ tuthm k bo-
hatemu wophtanju pschedproſchuju.

Gaſtup 25 xp. — Muſeum je wotworenje rano wot 9 hac̄ do 10 hodzinow wie-
čor. — Operazijs. ſo wědomnoſtne woſožuja.

W
n o w o ſ e ſ a g
w jaquetach a paletotach
hambuſne fabriki, wot najjednorichich hac̄
do najlegantnichich, bym ja najlepje wuho-
towaný a porucząm ja wſcho po najtunichich
placzisnach.

Na žitnej haſy **H. Kayser** na žitnej haſy
čzo. 52. na žitnej haſy čzo. 52.

W khlamach ſo herbſki ryczi.

W njewjeſzinskim drastam porucząm
něſhto rjane a tunje w

židze,
3/4 židze,
alpaka,
repſu,
croise
wſchich barbow

Na žitnej haſy **H. Kayser** na žitnej haſy
čzo. 52. na žitnej haſy čzo. 52.

W khlamach ſo herbſki ryczi.

Wupſchedawanie

hódnje dželby wſchelakich, w placzisne khetro
ponižených **klempnaſtich** tworow, na
čzož ſ tuthm najpodwołniſčho fedžbne czinju.

Hermann Raclitz, klempnaſt
w Budyschinje na žitnej haſy 52.

Palenz!

Mój hižom dawnno jako wubjerny a czisze
ſłodžazn

czistý palenz,

kaž tež wſchitke družin dobrojich palenzow ja
ſi tuthm kniesam ratarjam a ſaſopſcheda-
warjam poruczejo naſpominam a po najtu-
nichich placzisnach pschedawam.

Ernst Glien na žitnych wikach.

Dwaſ wučzomnikaj

móžetaſ pod dobrojimi wuměnjenjemi hnydom
do wučby ſtupic̄ pola pjeſtarja **Langi**
w Hoſchiz haſy (Göſchwitz) čzo. 715 w Bu-
dyſchinje.

G. Joachim, Atelier ja njebołośne sažadżowanje ūbow, operazije ūbowe, plombirowanie, usiężezenie, sahneče ūbubolenja atd., w Budyschinje, na jnitskej lawskiej haſhy 120 pola k. pjetarja Klingersta. K ryczam wot 9 do 6 hodžinow.

Holczež sprawnich starſkich, kotryž che ežnukarſtvo (segerniſtvo) nawiaknyc, može ſo pola podpiſaneho ſamotwic.

G. A. Fichtner
na kamjentej haſhy 546.

Žłatowe a wureſnotworowe khlamy na jerjo- wej haſhy 269 **Emil Wehrle** na jerjo- wej haſhy 269

porucza k něčiščemu hermankej wulkı wubjerku židžaných, wołmianych a bawmianych mužazach cachenezow w najrjeſtchich muſtrach, ſchtuku po 60 np. a drožſho, kaž tež po najnowschej módze wołmiane hlowjaze a taillowe rubiſcheža po najtunischiſtch placziſnach.

Pisane barchenty w najbohatschin wubjerku, meter po 53 np., starý lohež po 30 np.

Lama barchenty najježſha twora, meter po 70 np., starý lohež po 40 np.

Módre ežiſčenje, ložowe tkaniny, płat, kattun a wſchelake podſhiwki (Futterzeug) we wulfim wubjerku pſchedawa, jo by wurnmował, jara tunjo

M. G. Freyberg na bohatej haſhy 62.

K prjodkſtejazemu hermankej poruczam mój
derje wuhotowany ſtak
dobrheho zverna,
woczeje wołny,
želeſozverna,
prawdziwu vigogne atd.
po spodžinowje tunich placziſnach; dale po-
ruczam:
famisole ſa muſtich a žónſte,
nohajzy,
taillowe rubiſcheža,
ſchawlowe rubiſcheža, atd.;
bělotwory, jato:
gardiny, ſhirting, chiffon,
pikej, wallis, mille,
ſtulpy a thornarje,
wuschiwane ſpódnje ſuknie,
negligé-kappy,
wuschiwane frontki a ſaschiwki.

S dobom poruczam tež k symkemu ežaſej
ſwoj wulkı wubjerku
ſlobukowych pjerow a kwětkow,
banty, ſomot, ſchwyzy atd.

Moriz Höninger na ſerbskej haſhy 29.

Ša ſchewzow.

Někotre centuarje po duiſch o kožaných
hlojeſzow ma po jara ſpodobnej placziſnje
na pſchedaní

J. G. Schneckenberg
kožowe khlamy na rybjaſej haſhy 832.

Poppi,
jedyn mały czorni wopiczi pinczér, ſi jaſno-
brunymi blakami a bělmi paſoram na pře-
nimaj nohomaj, je ſo nježelu ſaběžak. Tón,
kotrenuž je ſo pichiwdał, ſo ſi tutym proky,
jeho ſa dobre myto na rycerſtble Wóſki-
zach pola Rakež wotedacž.

K narodnemu dnju naſeho přečela

Jana Ješki,

nježelu 5. novembra, najwutrobnie źbožo přeja

E. W. O. R.

Bukičanske ratarſte towarſtwo

pónedželn 6. novembra

po połduju w 4 hodžinach.

K tutej 50. ſhromadžiſnje towarſtwa po
wſchitzu knieža ſhabuſtawu, tež tajzy, kž teho
a druheho dla njepſchinidžechu, pſcheproſchuja,
teho tunja ſu tež jich mandželske hoſpoſy
najpodwołniſtcho pſcheproſchene, jo by ſo po
wuradžowanach hſchče towarſchnu ſwojby
wjetzor wotdzerjež móht.

Pſchedźnda.

Serbska protyka

„Pſchedźenaſ“

na lěto 1877

je ſa 25 np. we wudawarni Serb. Now. doſtacž. Sažopſchedawarjo chyli ſo na k. pſchekupza **M. Mörbu** na mjaſhowym torhoſčežu wobrocziež.

Noweho autografskeho časopisa „LIPA SERBSKA“ prěnje čiſlo je wuſlo. Woprijeće: Předſtowo wot E. Holana. — Stara — nowa lipa. (K zhromadžiſnje serbskich studentow 6. awg. 1876.) Wot J. Barta. — Troglodytes parvulus. (Přirodowědna študija.) Wot J. S. Lub. — Wobrazy ze ſtudentiskeho živjenia. Episko-didaktika baſen atd. wot E. Muk. — Hujbatej žabje. (Satiriska pſeſen wot J. Barta.) — Džiwna hlojčka. (Ze serbskich rukopisnych Nowinow lěta 1850.) — Nawěſtka.

Štož chec časopis sobudžerčeć, njech ſebi jón
pola mje ſkaza abo pola stud. phil. E. Muk. w
Lipsku na bratrowskej hasy čo. 9. III.

J. B. Šotta.

Wytaja ſo hetmanjo, dwórſzny wajhtarjo,
wulzy wotroczy, ſrénkojo, malí a wołažy
wotroczy, ſwinſke a hródzne džowki wot
pſchitajazeje žony Heinoldoweje w Bu-
dyſchinje.

Na row
Kryſtiany, Korle Mättiga
w Budyschinje,
mandželskeje.

Spi derje, hlaſ! něk wumozena
Ty wot wſchego ſy ežerýjenja;
Do khlóne, ſemje położena
Row wotpocžink Ězi poſkieža.
Ta duſcha pak po nadžiji
Je ſbožna něk we wēžnoſeži.

Drje krótké bě to ſjednučeſenje,
Kž ſi mandželskiu Ty ežinjeſche;
Drje ſnadne bě to ſamoženje,
Kž na ſwěče Ty mějeſche:
Ty mějeſche pak na ſwěče,
Dar wulki, kraſny w mandželstwje.

Hlaſ! měr a luboſcz ſjednoženaj
Waj ſbožmoſež tu pſchekſtaj.
K ežekemu džeku pſchimuzenai:
Štož potrjebajſtaj, mějeſtaj.
Alle kaž wichor ſaſchumi,
Tak ſvože Waj ſo pſchemiemi.

Bóh pſchipóžla Ězi thore ſožo
W najlepſich lětach živjenia;
Wſches ſyke lěto woſeſz noſho,
Ssy hujto ſmijercz ſej žadala,
Hacž ſe wſchego tu hubjeſtwa
Twój wumoznik Ěže wotwoka.

Twój ſažny row tu wopſakuja,
Mandželski, macž, ſyň ſenieſti;
Se ſrudobu ſej pſhemysluja,
So pſches ſmijercz ſu Ěže ſhubili.
We wutrobje pak troſtjuje,
Dich myſl na ſažowidženje.

Spi derje, ſnadž ſo bóry ſtanje,
So ſa tobū my pichinidžemy.
Bóh daj, hdyž ſažwita to ranje,
So ſjenocženi ſtejuni
Tam k prawizy toh' jehnjeſča,
Kž nam tu ſbóžnoſcz warbowa.

Q. P.

Štvortična predplata
we wudawarni 80 np.
a na němskich póstach
1 M.. z přinjesenom do
domu 1 M. 15 np.
Kózde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž maja
so we wudawarni Serb.
Nowin na róžku zwonk-
neje lawskej hasy číslo
688 wotedać, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 46.

Sobotu, 11. novembra

1876.

W o s j e w j e n j e a u f z i j e.

W khlamach czašnikarja Oskara Wilišcha w Hodžijn budža so psches podpišany žudniški hamt

p o n d į e l u , 13. n o v e m b r a 1876

doposdňa wot 9 hodžinow a po dobrrosdaczú tež na žlédowazých dnjach wšchē k konkursmašy pomjenowanego Wilišcha žlúschaze czašníkni (segerje), jako: regulatory, wíschelake druhe seženske a dybšacze czašníkni, hantverksi grat, kaž tež někotre tyžazh cigarrów, cigaretow, kurny tobak, tobakowe trubki, ſapalſki, zokorowe twory, mydlo a wíschelake krótké twory, někotre móble a někto draſty, kaž tež khlamowy grat a kaſcheze ſa hotove pjenejsh na pschedadžowanje pschedawacj, ſchtož so ſ tutym k nawiedzenju dawa.

Kralovski žudniški hamt w Budyschinje, 2. novembra 1876.

Michler.

Hänsch.

W o s j e w j e n j e , wukupowanje lužiſkih 5% ſaſtaſwych liſtow naſtuſpaze.

Wobſedžerjo lužiſkih 5% ſaſtaſwych liſtow (Pſandbrieſe) so ſ tutym na to kedžbni czinja, ſo ſo nowe daňſke liſtina k nim wjazy njevudadža, ale ſo ſo wjely wjazy tute 5% ſaſtaſne liſty na pſchinjezenje tych ſamyh ſi jich, k nim žlúſchazymi woběžanymi talonami, kónz tuteho lěta, abo po požadaniu tež předy, pſchi kaſhy podpižanego banka abo jeje filiale, na ſchulſkej haſy w Draždjanach, ſa hotove pjenejsh wukupja a ſo po ſpomnijenej termiji dale njeſadanja.

W Budyschinje, 7. novembra 1876.

Krajno ſtaſwski bank ſakſkeje Hornjeje Lužicy w Budyschinje.
i Doebeſ.

Na ſakſkej krajnej ſynodze

ſo ſchtvortk 2. novembra wo jenej naſchej ſerbſkej naležnoſci rycerſke. Mjenujzy naſch horliwy ſerbſki duchowny, hodžijski knjeg farar Imaſch, kózkyž tudomny wolbny wokrjež jako ſynodalny ſapohlanz ſaſtuſuje, běſche ſynodze petiziju ſerbſkeje duchownſkeje konferenzy pſchepodaſ, w kótrejž ſo na wobſchložowanje ſerbſkeje kſcheczijanskeje wucžby ſkorjeſke a pſcheczivo temu wo pomož proſchecše. Pſchi tym běchu žlédowaze namjetu ſtajene:

„Krajna ſynoda chýla dla lepscheho zyrkwe ſa to ſkutlowacj, ſo bych ſo

- 1) ſakonske poſtajenja w naſtuſanju ſerbſkeje kſcheczijanskeje wucžby a ſerbſkeho cžitanja doſpołnje dopjelnile a jich wujedzenje wobledžowało; ſo by ſo
- 2) ſerbſkim ſeminariſtam kralovſkeho wucžerſkeho ſeminara w Lubiju tež trěbna wucžba ſa poſdnische ſaſtojnſke naſožowanje jich ſerbſkeje maczeſneje rycerſe dawala a ſo by ſo
- 3) ſawnemu akademikemu a zyrkwinſkemu njedostatkej, w kótryž ſerbijska, na duchownſtwo ſtudowazy, na krajnym univerſitecze žane roſtwuzenje w ſerbſkim předowanju njedostawaja, někto ſtoncziſne wotpomhalo.

W tutym pišmje je roſpomnijene, ſo po wobſtejazym ſalonu a jeho motivach po naſladze a wotpohlađanju ministerſtwa pſchi džeczoch ſerbſkeje narodnoſci jich maczerna rycerſe ſi najmjeñsha w přenich ſchulſkých lětach wobſebje wucžbna rycerſe bycz dybri; dokelž

w tych wžach, kózkyž wobylterſtwo ſyka abo tola ſi wjetſha ſe ſſerbow wobſteji, najwiazy džeczji pſchi ſaſtuſjenju do ſchule ani němizh rycerſe ani roſymicž njemóža. Tuto ſakonske poſtajenje pak ſo wot kózdeho wokrježneho ſchulſkeho inspektorja njewobledžbuje, dokelž ſo ſerbſka kſcheczijanska wucžba tam ujedžerži, hdžez by ſo džeczji možla a dyrbjala; abo ſo wobſtejazu ſerbſku kſcheczijansku wucžbu pomjeñſhiciž abo zyle ſahnacj pytaja. Vjes tym ſo dyrbjale ſerbſke džeczji ſchpruchi, katechismus a kberluſke po pſchirodženju najprijódzy ſerbſki wuknycj, ſebi wokrježni ſchulſky inspektorjo, ſerbſkeje rycerſe njemóžni, kotsiž teho dla roſhudžicž njemóža, ſchto ſu ſerbſke džeczji ſerbſky naſwukle, žadaja, ſo bych ſo w kſcheczijanskej wucžbje ſi hlowy wuknje, połnje němiski horjeprajke, jašo bych ſo ſerbijsku rycerſe ſa ſhwou maczernu rycerſe měke.

Ma tajke waſhnuje je drje wokrježnemu ſchulſkemu inspektorzej lohko, ſo móže wo tym, ſchtož je ſkyschal, roſprawu dacj, — ale tyžazh wbohich ſerbſkich džeczazých duchow bjes tych duchownych ſublow wofstanu, w kótryž bych ſe hewak hacj do najstarſhich lět ſa ſwoju duchu ſepjeru a žitwoſciž namakale.

Dale běſche w tym pišmje na to poſtajenje, ſo ſo jažna ſakonska pſchilaſnja, ſo maja ſo džeczji ſerbſkeje narodnoſci tež ſerbſke cžitanje naſwucžicž, někto we wíſchelakich ſerbſkich ſchulach zyle na boſ ſtajia.

Hewak bě naſpomnijene, ſo poſtajenje wokrježnych ſchulſkých inspektorow, kotsiž ſerbſku rycerſe njesnaja, ſerbſkim ſchulam ſchłodu

pschinješ, dokelž drje mōža tucži mužojo to, schtož je w schuli hīzom hotowe, derje rošžudjež, niz pak to, kaf je tuta hotowoscž nastala a tajku prózu a wuschitnoſež je wucžer pschi najprěnšim wucženju wopokaſat.

Tez bē prajene, so tajki wokrjeſnij inspektor, kij ſerbſki nje-mōže, tež pschi ſwojej najwyschſej sprawnoſeži tak wo ſerbſku wucžbu, kotrūž njerovni, rodžicž nebudje, kaž wo němſku, kotrūž roſyti. Wón budje ſo teho dla w ſerbſkej ſchuli najbole ſa němſkim pracherež a ju a jeje wucžerja po jeje němzowanju mēricž. To pak mōže k temu dowjeſež, ſo wucžer ſwoje ſchulſke džecži němſzy a jenož němſzy rošwucžuje a psches to ſerbſkim ſchulerjam wſchelaku ſchodu nahotuje.

Wo debacze, kotrāž ſo tuteje naležnoſeže dla w synodje ſvěhny, pschichodnie dalſhu roſprawu damy, a čzemuž tudy jenož na to ſpomnič, ſo bu ta petiſija ministerſtu k navjedzenju porucžena.

Swětne podawki.

Němske khějorſtwo. Šakſka krajna ſynoda, kotrāž je ſa čzaſ ſwojich wuradžowanjow a jednanjow w Draždānach pilnje dželaſa, ſo najſkerje pschichodnu wutoru ſkonečni. My wo jeje ſkukowanju w ſwojim čzaſu doňahazý pschehlad damy. — Wutoru 7. novembra ſo wo to jednaſche, ſo by ſo ſakon wudaſ, po kotreym bychu evangeliſko-lutherſke woſady kóžde léto wěſty pjenjeſny pschi-noſh k temu nawdac̄ měle, ſo bychu ſo ſi pjenjeſ, na tajke waschnie nahromadženych, w Šakſkej zyrkwe tam natwarile a woſady tam ſaložile, hđež poſrachuju. Wjetſhina ſynody ſo pschecživo tajkemu ſakonej wupraji a woſankaj, ſo ma ſo kapital ſa tajke wotpohladanje psches dobrovolne kollektu ſhromadžowac̄. Synodalny ſapóžlanz řimſich pschi tutej ſkladnoſeži k ſwojim ſobuſhno-dalam rječni: „My, moji knježa, mami přeni ſamienk k twarbie tajkeho zyrkwinſkeho kapitala položicž a ja chzu woſoko khodjež a pschinoſhki podpiſac̄ dac̄.“ — Tež myhlička je tež wo prawdje bjes ſobuſtawami ſynody ſpodobanje namakała a ſu woni hīzom vječor teho ſameho dnja psches 1000 markow nawdali.

Jako ſamienkoſamarski miſhtr Zſchaler ſ Königſteina 3. novembra ſ ſamienjerjom Steglichom w jenej ſkale bliſko Pſaffendorfa dželaſche, ſo wulkı kruch ſakn deſe wali a jeho na měſeče ſaraſy. Woſoko Steglicha drje ſo tež tójskto ſamienjow dele ſyppu, ale tak ſbožomije, ſo mōžesche woni njewobſhodženym woteńež.

Toslański wjelwōjwoda a jeho knjeni mandželska, kaž tež awſtríſka aržhwōjwoda Antoinetta a aržhwōjwoda Ludwig Viktor ſu 4. novembra do Draždān pschijeli, ſo bychu ſakſku kralowſku ſwójbi wopytali.

W Miſhtru někotiſi ſchulerjo ſe wžy bydla, kotsiž tamniſche ſchule wopytua. Dwoj wot tutych ſo wondano ſwadžiſtaj, pschi čimž jedni druhého ſi kotreym nožom tak ſtraſhniſe do bředra klo, ſo dyrbjeſche tón na wukrawjenje wumrjecž.

Pschi ſkladnoſeži ſkótnych mikow, kotrež ſo 1. novembra w Draždānach woldžeržachu, bu ſtam tež jedyn wot tajkeje wulkoſeže na pschedan ſchichodženym, kaž ſo drje tam to hiſhcež ženje ſtafo niſe. Wón be 2100 puntow (21 centnarjow) čežli a ſtaj jeho draždānskaj miſhtraj Winkler a Sommerschuch ſa 1095 markow (365 tolet) ſupito.

Jako psched někotrym čzaſom ſ jeneho pola wžy Frankenhausena pola Krimmiſchawa běhny domoj khowachu, na jedyn běhnowy pjenek trjechichu, kotrūž mějeſche 74 doſč wulſkih běhnow.

W Plauenje (w Voigtlande) 1. novembra pschekupſki Mōček ſe Schönheidy do wobydlenja krawzovſkeje wudowu Fidlerjowejſe pschinidje a ſo pracheske, hac̄ ežze ſo jeje, wot njeho lubowana džowka ſ tam woženicež. Tačko ſo ta ſarjetky, wucžeze won revolver a ſ nim dwójzy do teje hólzy wutſeli a potom ſebje ſameho ſatſeli. Wobaj ſtaj wumrjeſel.

W Lipſku ſta ſo wondano w jenym hoſeženju, ſo ſo tam dwaj zufaj mlodaj člowjekaj ſi jenym revolverom paracchtaj, pschi čimž ſo tón wutſeli a teho jeneho do koheža trjechi. Tačko ſo potom teju člowjekow prachachu, ſwotkal ſtaj, poſka ſo, ſo ſtaj dwaj wucžomnikaj ſ Barlina, a jedyn ſo wuſna, ſo ſtaj ſwojemu knjeſej někotre ſta markow kranjkoj a na to ſ Barlina čeſkoj. Duž jeneho do jaſtwa, teho ranjeneho pak do hojeńje wotwiedjechu, hđež je na tceži džen wumrjeſel.

Na polu jeneho kublerja w Marijnym Dole běhnu běhny, kotrež ſo ſ njeho domoj bjerjechu, ſ wjetſha woſoko 600 gramow ($1\frac{1}{5}$ punta) čežke, jena woſebje wulka wažeſche, jako ju ſe ſemje wjachni, 1000 grammow (2 punta) a waži nětko, hđež je zyłe ſucha, pschezo hīcze 875 grammow.

Š Barlina piſaja, ſo je němſki khějor nětko ſažo zyłe ſtrony. Wón ſo 15. novembra do Žahanja poda, ſo by tamniſcheho wój-wodu wopytal. Wot tam naſajtra do Pschecžinu (Plež) w polſkej Hornjoſchlesynskiej pojedež, hđež hac̄ do 19. wostanje a tón ſamý džen do Wrotſławia (Breslau) vſchijedje. Tam ſo na hoſežinje wobdželi, kotrūž offizierojo ſtrahierregimenta No. 1 jemu k čeſeži wuhotuſa. Wječor w 11. hōžinach čže won hīzom ſažo w Barlinje byč. — Pruski general Werder je 6. novembra ſ Livadije, hđež je pola ruſkeho khějora pobyl, do Barlina pschijel a tam naſajtra ſhějorom roſryčowanje měl.

Wječor Bismark najſterje ſrjeđ ſe novembra do Barlina pschijedje. Tež ſtrony ſe ſažo dobra, tola móže won druhdy malo ſpacíz.

Na dnu wotwirjenja němſkeho rajchstaga ſo prjedy ſa rajchſtagſkich ſapóžlanzow w kralowſkej zyrkwi Boža ſlužba a predo-wanje wotdžerži. Tačko ſo to 30. oktobra t. l. tež ſta, běſche jich jenož 21 ſe miſhi pschihſhlo. — Sa prěnjeſho pschedbýdu je ſebi němſki rajchſtag k. Forkenbecka wuſwolit, kij je tole ſaſtojnſtvo tež hīzom prjedy wobſtaral, ſa prěnjoſho měſtopſchedbýdu bu Schenck-Stauſſenberg wuſwoleny a ſa druhého ſapóžlanz Venda. Won ſchitzy ſ nazionalnoliberalej ſtronje ſluſheſe.

Naměſnik wječha Bismarka, minister Hofmanu, je rajchſtagej wondano k navjedzenju daſ, ſo wot tych dohodow, kotrež zyłe němſke khějorſtwo naſtupaja, něhdje 8 millionow markow kónz ſe k lepſhemu wýſhe wostanje.

Awſtria. Na wiſkim rajchſrathu w ſandžených dnjach wjele wo tym ryczachu, kaf by ſo awſtríſke knježerſtwo w naſtupanju Turkowſkeje ſadžeržecž mělo. Někotiſi židowſzy ſapóžlanz ſe běhnu teho měnjenja, ſo by pěknje bylo, hdy by Awſtria Turkowſkej na wžchě mōžne waschnie pomozna byla, a ſo teho dla tež psched wojnu ſ Rukowſkej njebojala. Druſy ſapóžlanz ſenjachu, ſo by ſebi Awſtria, hdyž Turkowſka roſpanje, tola tež kruch tuteho kraja wſka, pschede wiſkijim pak Božniju a Herzegovinu, dokaž byſtaj tutaj krajej ſa Awſtrii jara wužitnaj byloj. Tsecži pak pschecživo temu ryczachu, ſo byſtaj tutaj ſlowjanſkaj krajej tola móž awſtríſkikh ſlowjanow pschijporetoj, a duž k temu radžachu, ſo by ſebi awſtríſke knježerſtwo ſ Turkowſkeje ani najmijenſchi džel njevſalo. ſapóžlanz Greuter, katholſki duchowní ſ Tyröſkeje, pschi

tutej iſkładnoſeſzi wažnu rycž džeržeſche, na to poſaſowajo, ſo móže jenož to Awſtriji k lepſhemu hlužicž a jeje nětčiſche hubjene wobſtejenja porjedzieſz, hdvž wona dobre pſcheczelſtwo ſi Ruzjowſkej džerži, hwojim hlowjanſkim poddanam te ſame prawa da, kotrež awſtrijzy Němcy a Wlađarjo maja, a ſkónežnije ſa to ſkutkuje, ſo bychu třhesczijenjo w Turkowſkej tejko hlowobodý doſtali, ſo bychu kaž cžlowjekojo živi byež móhli.

По тајким ѕу ѿ австрійску кнїзєвству схтыри ради даље, а мы уиѣлии ѿби, ѿ воне најhubjeиšчу вубjerje, мјенуји
пшеччиюкоштюванску.

Khejzor Franz Josef je ministerstwu k navjedzenju dał, so
chze wot swojich lubków psychichodnie też tak krajne dawki dawać,
każ to druzi wobydlerjo austrijskiego khejzorstwa czinicž dyrbja. W
Austriji hewak khejzor a żobustawny khejzorsteje żwólbh žane dawki
wot swojich privatnych lubków dawać vjetriebaja.

Jendželska. W tych dżelarniach, w których żośa wuhoto-
wanie jendżelskich wójskowych kódżow dżela, hiszceżę pśshezo jara
pilnje dżelaja. Po takim móże bycż, so żo jendżelske kijeżerstwo,
hdyż uńekat t wójnie pśchiudże, też s najmiejeszcha na morju na wójnje
wobdżeli.

Ruhowska. Hac̄ runje je ſo hižom ſyma pschiblizila, dha tola bjes pschestac̄a wjetſche abo mjeſiſche wotdželenja rufkeho wójska k rumunskim mjeſam cžahnu.

Khęzor ło najskerje bórzy ɿ Libadije do Petersburga wróćz a móže byc̄, ɿ budże na swojim domojspuežu někotre wjetſche wot- dżelenia swojego wojska wobhladować.

tarja Žana Stóšcha se wschém, ſchtož w nimaj běſche, do prochá a popjela pſchewobročílt. Kaf je wohén naſtał, to njeje ſnate.

S L u ſ k a. Sañdženeho 31. oktobra mějachmy žadny
řwiedžení, pichetož na tuthym dnu tudomu wumjeňkař H a n d r i j
K e ī k (Strauch) ſwoj ſloty kwaſ abo poſtaletym mandželskij jubilej
ſe ſwojej mandželskej M a r j u rodženej B e b r a c h e z ſ Ě ãornowia
řwjeczeſte. Žadne pſchi tuthym žadnym ſwiedženju je tež to, ſo
je naſch wyſtočeſteſený ryečeckubler, hrabja B r e ſ l e r, jubilaromaj
tutón kwaſ wuhotował. Wón bě mjeniſzy ſhonik, ſo je ſo čzaſ
jeju ſkoteho kwaſa pſchiblizk a dokelž K e ſ k e mandželskaj drje nje-
vyschtaj tutón ſwiedžení tak wotdžerzecz móhloj, kaž vyschtaj chzyloj,
dha jumaj t. hrabja prajicž da, ſo chze jón jumaj wón wuhotowacž,
jeli chzetaj ſo ſ nowa w Božim domje požohnowacž dacž. Wonaſ
ſ wulkim wjeſzelom do teho ſwolſhtaj a ſo dypoſduja w 11 ho-
džinach naſpojuneneho dnia ſe ſwojimi kwaſarjem na dwemaj, ſ
wenzami wudebjenymaj woſomaj na pucž do Bukež podaſhtaj, ſo
vyschtaj w tamniſchim Božim domje ſwiatovcze požohnowanie
doſtałoi.

¶ tutej šwiatocžnoſeži běſche knjeḡ hrabja zyrlwiny wołtar̄ ſ najrjeñſhimi kvełkowymi pjenkami a druhimi kraſnymi zuſokraſnymi roſtlinami ſe ſwojeje roſtlinar̄ne tak bohacze wypychic̄ dat, ſo drje je wołtar̄ bukicžanskeje zyrlwje ſedom hdy prjedy taſtu pycnu na ſebi a wołkoło ſebie měſ.

Jako běchu kvařsarjo do Bułez pschijeli a s woſow wystupili, woni pod wjedženjom družby abo bräschki, Handrija Ryčerja s Luska do zyrfwje džechu, hdzej ſo jubelskaj mandželskaj na stolzaj, psched woſtar ſtajenaj, ſhynyschtaj. Na to knies kantor Hatnik ſe ſchulerjemi pod pscherwodom byrglow thérliſch „Ach woſtan! pschi naš s hnadu“ ſpěvaſche a po jeho wispewanju knies farat Va hoda na woſtar ſtupi a rjanu ryčz džeržesche, w kotrejž wulfadowaſche, tak je Boh jubilaromaj hačz dotal pomhač a ſo budže jimaj tež wěſeže dale pomhač. Na to wón woběmaj Bože poždohnowanje wudželi.

Hdyž bě žo to stalo, wsa wón rjanu, je škotym wobrějkom
wudebjeniu bibliju s woltarja, prajizy: „Tute kuihi wschitkich knihow
je Wamaj Waju hnadny knies hrabja Breyßer daril a je wón k
dnju Waju dženšnischjeje radoſcze Boži woltaré wupřschicž dał a to
s kwětkami a živymi roſtlinami. Cžitajtaj pilnje w tutej bibliji a
budžtaj ſvěrnaj, dha budžetaj tež živej roſtlinje w Božim krále-
ſtwie a něhdyn wěcznu trónu doſtanjetaj.“ Ře wobſankjenju ſo
potom kheřluscž „Reſuſka ja njevuſtečnú“ wuſvěwa.

Po porucznoſczi knjesa hrabje ſo jubilaraj, jako běchtaj ſo do Lufka wróčilov, ſe ſwojimi kwaſarjemi na jeho hród podaſhtaj a knjes hrabja teju nowopožohnowanej mandželskej, jumaj najwutrobnich ſbože pschejo, t kwaſnemu blidu wjedžesche. Tuto blido běſche w hrabinskej ſali poſtajene a rjenje ſ rózowymi pjenkami wupyschene. Ma nim ſtejſche pječźwo, torta pomjenowane, a w trtej torce ſwéczniſ ſ 50 ſaſwéczenymi ſwéczkami, na dokonjane 50létne mandželſtvo poſkuſujo. Ma to pschevoda knjes hrabja jubilaromaj dwě rokzy tobaka, kózdu po 3 puntach, tobakowu trubku, tóſſichto wſchelakeho warjenja, khoſej a zokor, wſchego po dwémaj puntomaj, a jene židžane rubiſhko. Ma to ſo jubilaraj a jeju hoſćę, kotrejž běſche t. hrabja tež luboſnje powitaſ, ſa blido ſy uychu a ſo kwaſna hoscžina ſapocža, kotrež ma ſo wo prawdžę knjessa mjenowaną. Knjes hrabja běſche ſtajnie pschitomuſ a ſwojich hoscži halle w poſdnej noz̄y domoj puſtęſi. Žedże paſ, kotrež běſhu wſtęſie woſtale, jubelskej mandželskaj domoj doſtaſtaj. J.

Nowe wojenne powieści.

Wo wojennych podawkach so po prawym tón króz piśacj njeħodži, ale wjele wjazy wo tym, tak so nětka ja mér skutkuje.

W tajkim nastupanju su pak hiszczęsze wschelake strony jara njejaſne a njemózemu teho dla żanu drugu wěstoſę wuprajicż, kħiba tu, so so ſda, jako bych u ſebi europejske wulkomóznaſtwa pak kħwilu prózu dawacż chyvle, so by so turkowſkim kħeſeſzjanam někalka polóżnoſć dostała. Hdyż pak by tale polóżnoſć jenož w tym wobſtač mela, so bych u ſo prawidla postajife, tak bych u tucji kħeſeſzjanjo jenož wěstu měru dawkow dawali, hewak pak dale pod turkowſkim knejjſtwom ſawostacz dyrbjeli, dha njeby tajke postajenje ſa turkowſkich kħeſeſzjanow żadyn wužitk pſchinjeſlo. Pſchetoż tak wjele tola kózdy wě, so Turka drje kħeſeſzjanam po-lepsk na papier je pſchinwoli, ale w ſkutku niž, a ſo budža kħeſeſzjanjo, hdyż hiszczęsze dale pod turkowſkim knejjſtwom wostanu, tež dale po dotalnym waschnju podczisħcezowani a pſcheinjeſhani. To je ſtara wěz, so Turka wſcho kluibi, ale w nastupanju kħeſeſzjanow niciož njeđerži. Tak je w ſańdženym čažu činiſ, a tak budże tež pſchichodnie čińicż.

Duż móže ſo jim, hdyż bych u tež dale pod turkowſkim wħiċħiſhim knejjſtwom wostacz dyrbjeli, jenož na to waschnje pom-haż, ſo jim żana turkowſka wħiċħnoſć niciož wjazy roškaſowacż nima a ſo woni ſa tajku kħobodu a ſamostatnoſć turkowſkemu ful-tanej wěſty pjenjeſ ſaplačja.

Każ wſchelake nowin powiedają, chzedża nětka europejske wulkomóznaſtwa požħlanzom do Konstantinopla poħlač, ſo bych u tam dobrý mér wuradžili. Ale, jeli ſo turkowſkim kħeſeſzjanam tajku kħobodu njeſu jednaja, kaž my runje praſachmy, dha budże jich wuradżo-wanje njeplodne a ſo po ſkončenju pſchiniera wójna ſ nowa ſa-poczynje a ſo w tajkim padże tež Ružowſta na njej wobdgeli.

Dokelž je nětka pſchinier na woſkom njeđel do žiwnjenja stu-piſ, dha w tutym čažu Sserbia a Turkojo bjes ſobu wojovalacž njebudža. General Černjajew teho dla pjetza na tutón čaž do Ružowſkeje pónđe, ſo by tam pſchichodneho wojowanja dla radu ſkladował. Wón je ſe herbskeho leħwa hiżom do Belgrada pſchi-schoł a je jeho tam wjerch Milan ſe wħsieħ cjeſeſzu powital.

Schtoturkowſte woſko, w Sserbiji pſcheinjwaze naſtupa, dha je wěrno, ſo je wone Alexinaž wobħadžilo, ale bje-wiſheho wojo-wanja, dokelž biehu Sserbia tole miesto prjedn dobrowolne wo-puſħežili, tam ani kanonu ani drugu bróu njeſawoſtaſhi, tak ſo Turkojo, hdyż tam pſchinjeſtu, zjyle proſdne hnēſdo namakachu.

P r i l o p k.

Pſchi preñim cjeħnjenju pjetze flasj kralowſkeje ſakkieje lot-terije padże dobytk wot 50,000 markow na čzo. 9620, — 15,000 m. na čzo. 85515 a 5000 m. na čzo. 21453; pſchi drugim cjeħ-njenju pak 300,000 m. na čzo. 1201; pſchi tſecjum cjeħnjenju 150,000 m. na čzo. 78807, — 30,000 m. na čzo. 20379 a 15,000 m. na čzo. 36831.

* W Raſchawje (we Wuherſtej) ſta ſo 3. novembra popoſdnju to njeſbože, ſo tamniſhi polvernik roſbuchny a pjetzo dželacjerjo žiwnjenje ſhubiħu. Tutton polvernik je w požlenniſtich dwazecžiſtich lětach hiżom ſchtyri króz tajke njeſbože mēl.

* Kħejoristi ſwón na kōlniſtum domje, kaž tamniſha wulkā zyrkej reka, je ſaſo nowu ſchpahu dostał. Ta drje do ſwona bije, ale jenož na jedyn bok, tak ſo ſwonyſijerjo tola ſkoro wjaz njeſođa, tak bych u tolle najwjetſhi, wot němſkeho kħejora darjeny ſwón ſwoniſenju muſowacż mōħli.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Na jenym knježim dworje je pač lubeho dla wulka wójna naſtała.

Mots Tunka. Kač dha to?

H. D. Nô kuchařka běſche něſhto pjetzených rybow a ſu-ſchenkow ſa ſwojeho lubeho na bok ſtajka. To pak bě jedyn nufch-lak wunufchliſ a wſcho ſ ſebi wſal.

M. T. Schto dha kuchařka ſ temu rjekn?

H. D. Wona na jeneho druheho tukasche, jako budžiſche tón ryby a ſuſchenki ſpóžerał. Ale dokelž bě tón njewinowatý, ſebi to lubiež njeđa a ſo ſ kuchařku ſwadži a ſa njej pſchinny. Ta pak drjewjanzy ſ nohi hrabny a na njeho džesče; jej nětka jeje luby ſ pomozý ſkocži a temu njewinowatemu družy — a ſta ſo wulka měſcheniza.

M. T. A ſchto bě kónz?

H. D. So ſo wſchitzu ſmějachu.

Cyrkwinske powieści.

Werowanie:

Petrowska zyrkej: Ernst Adolf Förster, domownik, ſ Marju Gierthez. Michalska zyrkej: Jakub Kubiza, wobydler pod hrodom, ſ Augustu Idu Kravžez tam.

Kſchějeni:

Michalska zyrkej: Korla Theodor, Korla Khrystiana Haasa, ſchtrym-paria na Židowje, ſ. — August Emil Ernst, Korla Emila Haasa, wobydlerja pod hrodom, ſ. — Maria Verha, n. dž. w Libochowje. — Maria Augusta, Žana Korla Ženka, wobydlerja na Židowje, dž.

Katholiska zyrkej: Jan, Žana Peticha, wobydlerja, ſ. — Franz, Jakuba Riesaka, kublerja w Velczežach, ſ.

Smrječi:

Džen 25. oktobra: Handrij August Nowak, woſak 7. kompanije 4. infanterieregimenta No. 103, 23 l. 4 m. — 27., Handrij Nobel, wumjentat w Ra-džauežach, 73 l. 14 d. — 28., Jan Pawoł, Wilema Augusta Löfflera, zyhle-fryjerja na Židowje, ſ. 4 l. 8 m. — Hana rodz. Seilerez, Michala Ducžmana, wumjentarja na Židowje, mandžella, 64 l. 10 m. — Emma Augusta, Hendricha Adolfa Zafuba, kħezerja a ſchewa na Židowje, dž. 1 l. 2 m. 1 d. — 29., Hana rodz. Scholzis, Žana Khrystosa Müllerera, kħeżniku w Malym Bjelowie, man-džella, 68 l. 3 m. 22 d. — 30., Hanja rodz. Biegaſez, njebo Jurja Groliuha, mħeſežana, ſawostrena wudowa, 72 l. 3 m. — 31., Korla Augusta Mučerja, wobydlerja w Ratarježach, njeħeſčena dž. 4 hodžiň ſtar. — 1. novembra: Hana rodz. Michałek, wobydlerja w Džežnikežach, 78 l.

Plaćiſna žitow a produktow w Budviſchinje.

4. novembra 1876.

Žitowy dowos:	4005 mēchow.				Na wikač wot mf. np.	Na burſy wot mf. np.
	10	71	11	91		
Bičenja 50 kilogramm	10	71
Rozka	=	=	.	.	9	49
Ječmien	=	=	.	.	8	11
Wowl	=	=	.	.	7	40
Gróč	=	=	.	.		
Wola	=	=	.	.		
Naps	=	=	.	.		
Zahy	=	=	.	.	12	
Hejduska	=	=	.	.	16	
Berry	=	=	.	.	2	23
Butra	1	=	.	.	2	70
Šyno 50	=	.	.	.	5	6
Škoma 1200 pt.	45	50
					51	

Körz pſcheinj po 170 punti: 18 markow 20 np. (6 tl. 2 nſl. — np.) hac̄ 20 ml. 24 np. (6 tl. 22 nſl. 4 np.) — Körz rožti po 160 punctach: 15 ml. 18 np. (5 tl. 1 nſl. 8 np.) hac̄ 15 m. 95 np. (5 tl. 9 nſl. 5 np.) —

Kórz jecžmjenja po 140 puntach: 11 ml. 35 np. (3 tl. 23 nbl. 5 np.) hacž 11 ml. 97 np. (3 tl. 29 nbl. 7 np.) — Kórz wewha po 100 puntach: 2 tl. 14 nbl. hacž 2 tl. 18 nbl. — np.; hróch: 3 tl. 21 nbl. 1 np. hacž 3 tl. 23 nbl. 6 np.; wóta: — tl. — nbl. — np.; jahty: 4 tl. — nbl.; hejdusíne kruhy: 5 tl. 10 nbl. — np.; bérny: 22 nbl. 3 np. hacž 25 nbl. 5 np.; butra: — tl. 27 nbl. hacž — tl. 29 nbl.; synno po 100 puntach: 1 tl. 20 nbl. — np. hacž 2 tl. — nbl. — np.; kłoma (1200 pt.) 15 tl. 5 nbl. hacž 17 tl. — nbl.

Telegrafiski bureau w sadnym twarjenju pôsta na bohatej haſy je kózdy džen wotewrjeny wot rano 8 hacž wiecior 9 hodžinow.

Czáhi po želeſnizy.

Se Shorjelza do Draždjan.

Wotjedz se Shorjelza	140	30	520	756	1115	245	516	716
Lubija	29	337	69	842	126	336	553	84
Budžschina	239	45	615	915	1240	410	625	840
Biſtopiž	speschny čáh	425	715	950	115	445	650	910
Radeberga	—	50	750	1025	150	520	720	950
Pischijedz do Draždjan	348	530	822	1055	219	545	750	1018

S Draždjan do Shorjelza.								
Wotjedz s Draždjan.	620	920	1210	340	50	757	1115	1227
Radeberga	656	955	1240	415	535	830	1145	sp. c. jah
Biſtopiž	730	1030	120	450	615	95	1220	—
Budžschina	810	1110	20	525	665	945	1255	148
Lubija	888	1151	244	67	735	1030	135	217
Pischijedz do Shorjelza	939	1231	319	648	816	1111	211	248

Czáhi hornolužiskeje želeſnizy:

Kohlfurt	530	1010	430	Sšokolza	1024	410	810
Horta	622	1046	55	Rukow	1042	431	840
Mitsa	633	1055	513	Wifow	1055	447	90
Mitow	649	117	524	Mückenberg	1116	510	929
Wujejd	725	1127	544	Ruhland	545	1135	528
Las	744	1139	555	Wyszoti Wukow	64	1148	544
Wojerezh	810	125	613	Wojerezh	631	126	610
Wyszoki Wukow	840	1223	631	Las	653	—	628
Ruhland	915	1235	643	Wujejd	716	1232	642
Mückenberg	929	1248	656	Wukow	744	—	75
Wukow	948	116	714	Mitsa	83	1259	719
Wukow	102	119	727	Hócka	820	17	728

Wukow je Elsterwerda, Rukow je Liebenwerda a Sšokolza je Falkenberg.

Drzewowa aufzia na drobjanskim revieru.

Schtwórk 16. novembra budże 40 stotnjow ſuchich khójnowych walczkow, 60 khójnowych dołkich hromadow ſa hotowe pjeniſeſy na pſcheſadžowaneſy pſche dawacéz.

Shromadžisna pſchi drobjansko-lupjansko-dubrawskim puczu pſchi ſchęſerkowej jamje dopokdnja $\frac{1}{2}$ 10 hodžinow.

W Minakale, 9. novembra 1876.

Hrabinska Ginsiedelska inspekcja.

K. Hoffmann.

Kosaze, ſajecze, karniklowe, tkhorjaze, tunjaze a čelaze kože kupuje ſtajnje po najwyszszej placzisnje

H. Langa

na bohatej haſy a na žitnych vitach.

Swojí ſkład
suknjaných a filcowych
stupnjow, gummiowych
tworow
wszehch družinow,
skladnostne dary
porucza M. Weiser.

Ssucha bruniza!

Wſchitke družin ſuchej brunizy ſu na pſchedan na brunizowych podkopłach J. G. Liebschera a Mierscha w Khwačizach.

Ssuche droždze,
zokor mléty a w klobułach,
wſchelake ſorjenje k pječenju a ſwinje-
reſanju porucza We Woporku. J. G. Poetzscha.

Nare želeſo.

Satſke warne thachle wſchich wul-
koſzow, hoppowellthachle,
quintthachle (kanonowe thachle),
ruste warne thachle,
warne thachle ſi wodnymi pónowemi,
kaž tež wſchitke družin blachowych roloſ a
kolenow doſta a po jara tunich placzisnach
porucza We Woporku. J. G. Poetzscha.

Palenz!

Moj hižom dawno jako wubjerny a cjiſcie
ſłodžaz.

čiſtý palenz,

kaž tež wſchitke družin dobrych palenzow ja ſi tutym knieſam ratarjam a ſaſopſcheda-
warjam poruczejo naſpominam a po najtu-
niſich placzisnach pſchedarwan.

Ernst Glien na žitnych vitach.

Grajadla
4 hacž 200 kufkow hrajaze; ſi expre- ſiju abo bjes rijeje, ſi mandolinu, bubonom, ſwónečkami, fastagnettami, njebeſimi hloſami, harfu atd.
hrajaze tyſki
2 hacž 16 kufki hrajaze; dale nece- ħáři, cigarrone ſtejadla, ſchwajzarſte thěži, fotografiowe albumy, piſadla, rufajzowe taſhežki, liſtovobęžejerje, twětkowasy, cigarrowe etuije, tobato- we tyſki, džekobliſa, bleſche, piwne ſchlenzy, portemonneje, ſtolzy atd., wſho ſi hudžbu. Štajnje najnowſche porucza
J. H. Heller, Bern.
Ilustrowane placzisnokouranty franko. Jenož ſchtóz direktne ſkaſa, do- ſtanje Hellerowe džela.

Emil Wehrle

na jerjo-
wej haſy 269 na jerjo-
wej haſy 269
porucza k nětčiſhemu hermanke wulkı wubjerk ſidžaných, wołmjaných a baw-
mjaných mužazgých cachenezow w najrjeniſchich muſtrach, ſchtuku po 60 np.
a dróždho, kaž tež po najnowſche módze wołmiane hlowjaze a taillowe
rubisheža po najtunisich placzisnach.

Pisane barchenty w najbohatskim wubjerku, meter
po 53 np., starý lohž po 30 np.

Lama barchenty najcjeſſha twora, meter po 70 np.,
starý lohž po 40 np.

Wſhé družin bělých a černých ložow a ložow k poſchitwam (k ſu-
trej), porucza po tunich placzisnach w najwjetſkim wubjerku woſebje ſtajnje
ſrawzam k wobledžbowanju

H. Langa

na bohatej haſy a na žitnych vitach.

Swojí wulkı ſkład mězow a pjeſzowých tworow dobrociwemu wob-
ledžbowanju porucza

H. Langa

na bohatej haſy a na žitnych vitach.

Aug. Schööncke

**Knihiwjaſarnja, papierowe, galanterijowe a kožotworowe khamy
na hauensteinskej abo butrowej haſzy,**

porucza ſwój bohače ſrijadowany ſkład herbſtich a němſtich ſpěwarſtich knihi w ſomoejanym a kožanym ſvijaſku, wón porucza dale: wſchelake modleſte a ſchulſte knihi, ryczne a liezbowanske ſeſchiwi, atlazy, pižanki, ſchulſte toſche a ranzki, fotograſije a pižne albumy, žonjaze toſche, cigarrowe etuije, portemonieje, liſtnizy, pſchedupſke knihi a notiz- knižki, fotograſijowe wobliku, rajzajgi ſa ſchule, ſbožopſchějetſke thartki, ſcheczeaſke liſty, wobraſowe knihi, protyki, bar- bokatſchekiki, wobraſowe liſtna, pižane papery, liſtowe papery, konverty, pjerowe kaſtchekiki, pižadka atd. Sažo- pſchedawarjo, kotsiž wjetſche dželby kupy, doſtanu uahladny rabatt.

K dobroćiwemu wobkedźbowanju.

Podpižany porucza ſwój ſkład

drella, pružnyh pjerow (Sprungfedern), paſzow a ſchuńcior- nieżow atd.

ſ dželaniu matrazow. Tež ſo pola mje matrazh kóždeje wulkoseže po 25 markach dželaja, kaž tež porjedzeja a pſchedelaja, wſcho pod dobrym rukowanjom.

Pruhi ſu pola mje ſ wobhlaſanju.

K. A. Benedict na lawſtich hrjebjach čj. 688.

Hdyž ſu nětko wſchitke nowoſeże ſa ſymu pſchischté, poruczam ſwój bohače ſrijadowany ſkład drastowych tkaninow wſchętch družinow po wurjadniye tu- nich placzisnach. —

Zidzane twory a to běle a pižane, pižti wſchej jara pownyſchenej pla- cziſnje hiſcze po starých tunich placzisnach pſchedawam. —

Wulki ſkład jaquettow, paletotow a mantlow. Dølhe paletoty hižom ſa 4 tl. Dokelž ja ſam po najnowiſtich modelach fabricirowac̄ dam, dha je mi tež móžno, jara tunjo pſchedawac̄. — Klejdy ſo po mérje rucze ſeſchiſta.

Pižti potrjebje mojich artiflow ja ſ tutym moj ſkład nanajlepje poruczam.

Iau Jurij Pahn
na torhoſchezu podla hłowneje ſtraže.

Dospolne wupředawanie mužaceje drasty.

Ja ſym ſebi wotmyſlit, nětko jenož po mérbranju dale dželac̄ a wupſchedawam teho dla moj zpły ſkład hotoweje mužazeje drasty, jako naſlepſche, derje dželane mužaze nad- woblekarje, zpyle woblečenja, ſchlaſtrofi, jopy, tholowy a lazy, wjele duzentow hólczaſych wo- blečenjow a paletotow. So bych zpyle a rucze wurumował, pſchedawam ſymſte węzy ſ 20 a lětneje węzy ſ 25 procentami pod tym, ſchtož mi je ſameho thoschtuja.

Wohębje knjesow drastopſchekupzow w Budyschinje a wſkołnoſeži na to fedžbnych czinju, ſo ſu wſchitke moje drasczenja zpyle ſprawuſje a derje pſchistejaze dželane; proſchu teho dla wo dobrociwe wobkedźbowanje.

W Budyschinje.

Adolph Weiss, krawſſi miſchtr
na bobatej haſzy w domje knjeſa tapzierarja Mäuſela.

Powšchitkoma assefuranza w Triescze

(Assicurazioni Generali.)

Saložena w lęcze 1831.

Wobšauſenje ſlicžbowanja na lęto 1875 dopofaſuje, ſo ma towarſtvo ſledowaze rukowaze ſoudsy:

Pſchitomne wobſtatki:

Sakladny kapital	ſchěſnaſow 4,200,000. —
Reſervy w ſhotowych pjenjach	= 16,247,417. 20.
Reſervy w ſprāmijach a dani pr. 1876.	= 11,110,581. 98.

Dale:

W poſdniſich lętach doſtajomne prämiye	= 10,996,680. 05.
--	-------------------

W lęcze 1875 bu 14904 ſchkodowanijow ſe ſnamjenitej ſummu wot 6 millionow 646 tyžaz 603 ſchěſnaſow 97 frajzarjow ſaplačenych. Pola kózdeho agenta towarſtwa može ſo eziſhezam ſapiš wiſhikich ſchkodowanijow doſtać.

Wot wobſtacja towarſtwa bu ſyła ta wulzyſhna ſumma wot 110 millionow 651 tyžaz 039 ſchěſnaſow 54 frajzarjow ſa ſaplačenje ſchkodowanijow wudatych.

Powšchitkoma aſekuranza ſawěſežuje

- a) pſche wohujowu ſchodu: twory, mobilije, žiurjeſke ſarady a t. d., kaž tež, jeli to krajne ſakony dowoleja, twarjenja wiſhich družinow;
- b) poſtežuje ſawěſeženja na žiwjenje člowjekow na jara wiſhelsake waschnie ſa najtunishe twjerde prämiye a polizy w učemſkih pjenjach wuſtaja.

K kózdemu wuſkaſnju a k wobſtaranju ſawěſeženjow porucžataj ſo agentojo:

hamitski ſkotolekář Ernst Walther w Budyschinje.
Adolf Baumert w Kamjenizu.

K ujewiſeſziniſtim draſtam atd. porucžam

čorne židžane tkaniny

jenoz hódnui, ſo derje noschažu tworu, pſches kotrejz prawočožne jara ſpodobne kupjenje je mi móžnoſež data, twory woſebneje dobroſeže tuniſhco pſchedawacž, hacž kózdy drugi.

Julius Hartmann Sohn

na mjaſowym torhoſežu 36 ſa napsheczja zyrfwe.

Khumſchtih mlyni w Scheſchwje p. Njeſhwacžidla porucža po dženſkih placziſnach ſuchomlète muki a wotrub. Tež wuměnja wón dobre žito ſi mukni a wotrubami.

Wſchitke družiny

Spěwarſtich knihi

w ſomocžanym a kózannym ſwiaſku, pſchekupſke knihi, portemonneje, žonjaze toſche, cigarrowe etuije, prothki, fotografijowe albumy a fotografijowe wobliky

porucža najtunischo M. Weiser na žitnej haſhy.

Wot dženſhichho dnia porucžam jako něſhoto jara woſebne

pilſenske feldſchlöſchen-ležak-piwo ſchlezu po 18 np.

Š dobom porucžam ſwoj wulki wubjek jedžow, kaž tež dobre wina, grog, punſch a druhé pičza.

J. Zimmermann,
hoſeženž k ſlojej hwěſdže.

Wot najwjetſcheje wažnoſež ſa
wocži kózdeho. Dr. Whito wa
wodžicka wot Traugotta Chřhardta w Grobzreitenbachu w Thuringſkej je
wot lěta 1822 ſwětoſlavna. Skasauja a ſlacom po 1 marku poſčeze mi budyska
hródovſka a ralecjaufſta haptka.

Koſaze kože,
kaž tež wiſhē druhe družiny ujewuharowanych
kožow po najwjetſhich placziſnach kupuje

Gustav Raude

na garbaſkej haſhy 426.

Wloſhove pletwa
dzělaja a wučežane wloſhy kupuja
brodutruharske a wloſhove khlamy
A. Paul na horncjerſkej haſhy.

Czíſhce ſmolterjez knihičiſhcerne w macžicžnym domje w Budyschinje.

Lékarske wopíſmo! Ženicžzy prawdžiwa Dr. Whito wa wodžicka kniſea Traug. Chřhardta wobſteji najprjodzy jenož ſtojich ingredijenzow, kotrejz tutymaj najwajzniſhimaſ organomaj člowiſkeho češka ženje ſchkodžicž ujemnoža, wjele wjazy ſo ſo najwjetſhim wužitkom pſchi chroniſkej oſtalniſi, pſchi chroniſkej ſahorjenju konjunktivu, pſchi ſylnje ſo jefſiazyh, torpidnych a ſaſalkich plenorrhöach a pſchi katarrhalſkej oſtalniſi natožowacž moža a najlepſche a najmóžniſhco ſahorjenju ſkutkuja. Dr. med. A. Gröhen w Hamburgu. — (L. S.)

Čuežne huſy

kupuje restaurazia na budyskim dwórnishežu.
Kajé.

Sſwinjaze pleza,

ſa najmjeñſha 15 puntow ežeſke, kupuje restaurazia na budyskim dwórnishežu.
Kajé.

Njane a pſchenicžne wollepje we wjeſhich a mjeñſhich dzělbaſch ſo ſažo kupuja. Wot koho? to je ſhonič ſe wudawarni Serb. Nowin.

Sſerbſka protyka

„Pſchedzenak“

na lęto 1877

je ſa 25 np. we wudowarni Serb. Now. doſtać. Saſopſchedawarjo chyli ſo na k. pſchekupza M. Mörbu na mjaſowym torhoſežu wobročicž. Sſerbſka protyka ma tež na pſchedan P. Michel w Kettizach.

Zena tħeža ſi 35 prutami pola je we zu ſy tunjo na pſchedan. Wſho dalsche je w kowarni tam naſhonič.

Jutſje ujedželu 12. novembra wot 11—12 hodzinow a wot 2—4 hodzinow móža ſo pola uje ſamolwjež: hetmanjo, gradželarjo, vohonežjo, wulzy wotročdy, přeſtojo, mali a wolažy wotročzy, kaž tež 8 hródžnych dzěwkow.

Wſho dalsche w kſtujbnuム bureauje ſoħħanu ſwudowjenje ſtejnkuſkoweje, netko bydlazeje na ſwontownej lawſkej haſhy čzo. 755, po 1 ſtħodže, pola kowarſkeho miſchtra Ħana ſcha bliſko piwärne.

Saſidženu ujedželu bu w Budyschinje něſhoto pjenjes namakaných a móža ſo ſažo doſtać čzo. 18 w ſlanezach.

Ožiwočanske herbſte ev. luth. miſioniske towarſtvo ſmeje jutſje — 12. novembra — popoldnu w dwemaj ſhromadžiſnu. Peter Mlonk.

Štvortlētna předplata
we wudawařni 80 np.
a na němiskich póstach
1 M., z přinjenjom do
domu 1 M. 15 np.
Kódeč čílo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěški, kiž ma a
so we wudawařni Serb.
Nowin'na rózku zwonk-
neje lawskej hasy čílo
688 votedać, placi so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleń.

Čo. 47.

Sobotu, 18. novembra

1876.

Wojewjenje, wučipowanje lužiskich 5%o fastawnych listow nastupaze.

Wobhédžerjo lužiskich 5%o fastawnych listow (Pfandbriefe) so s tutym na to kędzbi cjinja, so so nowe daňske listna f nim wjazy njerwudadja, ale so so wjely wjazy tute 5%o fastawne listy na pshinjezenje tych samych s jich, f nim pšlužnacymi wotběžnymi talonami, kónz tuteho lěta, abo po požadanju tež předy, pshci kažy podpřanego banka abo jeje filiale, na schulskej hašy w Draždjanach, sa hotove pjenjesy wukupja a so po spomnjenej termiji dale njeſadanja.

W Budyschinje, 7. novembra 1876.

Krajnostaſki bank ſakſfeje Horujeje Lužizy w Budyschinje.
i Löben.

W Budyschinje 14. novembra 1876.

Dvě ryczi w tu khwili kędzbiocz wſchego ſweta na so hdy bychu pariske wujednanja w połnej mozy wostałe. — A ſkoneč-
czejnjetej. Žena je rycz jendželskeho ministra-pſchedžydy, kótruž nje wón pſchijstaji, so budže jendželske ministerſtvo Turkam ſe wſchej-
tóm pshci ſkladnoſezi pſchneje hoſcīm na radnej kheži w Londonje mozu pomhać, jeli by jich něchtón ſ wójmu ſ temu nufowacž chýzl,
džeržesche, a druha je rycz ruského khežora, ſ kotrejž tutón wjzoki móznař na powitanſke ſkowa ſastupjerjow města Moskwy wotmol-
wjeſche. Wobej turkowske naležnoſče abo wjely wjaz pſchichodwjeſe- „Jendželska jenož ſa sprawnu wěz wójmu powiedže; jeli pač ta wu-
kheſcijanskich Sſlowjanow, w Turkowskej bydlazych, nastupaschtej. dyri, dha budže Jendželska tak dołho wojować, hacž sprawnosć
dobudže.“

W Jendželskej je waschnje, so ministro pshci wožebnych hoſcī-
nach, na kotrež ſu pſcheproſcheni, politiske rycze džerža a to wožebje
w czaſach, hdyž jendželski ſejm (abo parliament) ſhromadženy
njeje, pſchetož hewak bychu w ſejmje ſwoje měnjenje wuprajie-
mohli. Krunje něko pač parliament ſhromadženy njeje a teho dla
je jendželski minister-pſchedžyda druhu ſkladnoſcz wužit, so by ſwoje
myſle w nastupanju Turkowskej ſwetej ſ navjedzenju dał.

Tale ſkladnoſcz běſche pač hoſcīna, kótruž bě londonski měſch-
ciansta (burgemeiſtr, po jendželsku: lord-mayor) 9. novembra na
londonskej radnej kheži wuhotowal a na nju — kaž ſebi to wasch-
nie žada — tež jendželskich ministrow, zuſych pōſlanzow a druhich
wožebnych knježich pſcheproſhyl.

Několę pač chýzl wſchón ſwét wjedzecž, kaž budže ſo Jend-
želska pſchecžiwo Turkowskej ſadžeržecž, hacž budže ſa nju ſtacž
abo pſchecžiwo njej ſtukowacž. Duž jendželski minister-pſchedžyda
ſa ſwoju pſchibluznoſcz džeržesche, wſhemu ſwetu w ſwojej ryczi
roſkascz, ſhoto budže jendželske ministerſtvo w turkowskich naležno-
ſezach cžiniež — a budža to ſa turkowskich kheſcijanow jara hu-
bjene cžink, jeli budže jendželske ministerſtvo wo prawdze tak
ſtukowacž, kaž je Disraeli na lordmajorskej hoſcīnje ryczał.

Wón praji, ſo je wotpohladanje jendželskeho ministerſtwa naj-
priódzy to, ſo by turkowskich naležnoſezow dla žana wójna nje-
dyrila a ta by ſo najlepje pſches to wotwobrocžecž hodžila, hdy
bychu wujednenja, kotrež ſu ſo 1871 w Parizu stale, w połnej
mozy wostałe. A druhemu, rjekn wón, wotpohladanje jendželskeho

ministerſtwa na to dže, ſo bychu ſo wobstejenja turkowskich kheſ-
cijanow polepschile a to mohlo ſo tež najlepje pſches to ſtacž,
hdy bychu pariske wujednanja w połnej mozy wostałe. — A ſkoneč-
czejnjetej ſa błaſnow džeržala, tiž njerwudadja, ſhoto ſpomnjene pariske
wujednanja wopſchijeja. W nich je mjeniujž ſamostatnoſcz a nje-
rosdželnoſcz Turkowskeje wuprajena. Hdyž pač ſo ta wěz tak ma,
kaž móže ſo žane pſchemenjenje w Turkowskej ſtacž, jeli wona to
žama ſežiniež nochze; pſchetož wona je dže ſa ſamostatnu ſpōſnata
a něchtón jej nicž roſkowacž nima. A jei tež trjeba njeje, ně-
cjeje proſtwy dopjelniež, jeli ſo jej ſamej tak njeſpodoba. Se
wſchech stronow je pač turkowskemu knježestwu radžene, ſo by tola
kraj tak ſradowalo, ſo bychu kheſcijenjo w nim živi bycž mohli.
Ale ſhoto wono cžini? Nicž a ſažo nicž, hdyž tež je předy
něchtó ſlubilo; wjely wjazy wono pſchecžiwo kheſcijanow, w
Turkowskej bydlazym, ſ kóždym dnjom hórje wuſtupuje, a je ſjaw-
nie widžecž, ſo by jich najradscho do cžista wuſtupilo.

A hlaž, je li ſnadž něchtó praji: hdyž Turka ſ dobrým po-
rjedzecž nochze, dha dyribi ſo ſe ſhym ſ temu nufowacž, — aj, dha
jendželske ministerſtvo wuſtupi, prajizy: Nufowanje ſo njeſodži,
pſchetož po pariskich jednaniach je Turkowska ſamostatna a ſmě w
ſwojim kraju cžiniež, ſhoto chze. A je ſi tón abo tamón ſ tym
ſ pokojom njeje a chýzl Turkowſku ſ temu nufowacž, ſo by wona
kheſcijanow — kótrichž hacž dotal „pſhow“ mjenowacše — ſa
czlowiekow ſpōſnala, dha my Jendželeženjo w mjenje prawa a
prawdoseže Turkam ſ brónju w ruzh pomhamy, pſchetož wſcho
ſhoto Turka cžini — a hdy by w Turkowskej wſcho kheſcijanskstro

wukorjenik — je prawe a sprawne; — pschetoż Turkowska je hamostatna.

Nieje to njerosem na najwyjszych schodzeniach njerosomnosceje posłechnijeny. Kózdy hospodař je tež w swoim hospodařstwie a w swojej swobodzie sa hamostatnego spōsnatym a to niz jenož na kongresu w Parizu, ale wote wscheho swěta; — ale hdy by won chył swoju czeledž abo swoje džeczi s mječzem a wohnjom wukorjenic, njebydli jemu to borys ruzh swjasali? ! A tak tež w Europie žane kniežerstwo swojich poddanow wukorjenic nješme a hdyž to czini, dha je swoju hamostatnoscej shubilo a jemu na to abo na druhé waschnie ruzh swjasaja.

To wschał minister Disraeli ham najlepje wę. Ta węz je pak ta: Zendżelczenjo ho boja, so by jich pschekupstwo a wlkowanje czerpiło, hdyž bychmu ho turkowszy křesćenjenio wot Turkowskeje wuszwobodzili. Bold Zendżelčanow pak dobytk a profit wsche steji, dyžli křesćenjanskto, a Disraeli węsce zyle po jich myſli czini, hdyž Turkam turkowskich křesćenjanow wutupicž da, dokelž móhli chtyž jendželčemu wlkowanju schodzicž.

Nieje dha pak nichton, kicž by ho nad wbohimi turkowskimi křesćenjanami kmilil? O haj, woni su kmilne wutroby w Ruszowskej, namakali a Słowjenjo w druhich krajacach jim tež wscho dobre pscheja. Ruskojo su teho dla wjele pjenes sa pscheszehanyh turkowskich křesćenjanow woprowali a tójskto Rusow je tež w Sserbiji swoje žitwienie sa nich wažilo. Tež je russi křezor s dobrym słowom pilnje sa to ryczał, so by Turkowska tola swojim křesćenjanskim poddanam człowiske prawa dala. Ale Turkojo su temu jenož kmilja a jeho s holymi klubjenjemi wotpokasuja. Duž won sjavaňje widzi, so w tutej naležnosći jenož móz mječza pomoz pschinješe a je hebi pschi wscieje swojej merołuboscej prjódkaš, Turkowskej mójnu pschipowjedzicž a hdyž by tutej tež Zendželska pomhacž chyła.

To je sjavaňje s tych słowow spōsnacž, kotrež je wondano na swojim dompuču s Libadije do Petersburga w Moskwe tamniškim měschčanskim fastupjerjam prají. Vě to 10. novembra, jako won nimale se swojej zytlej swobodu do Moskwy pschijedže. Fastupjerjo města jemu adresu pschepodachu, w kotrež běsche bjes druhim tež prajene, so niz jenož Moskwa ale wscha Ruszowska ho nadzija, so won podežiščenym Słowjanam w Turkowskej i jich prawu pomha. Na to won rjekny:

„Ja ho Wam džakuju, moji knieža, sa te sacžueja, kotrež seje w nastupanju nětčiščich politiſkich naležnosćow pschede mnú wuprajili. Wone su ho nětko bôle roſjažnike a teho dla hym ja wasku adresu se spodobanym pschijal. — Wam je hžom snate, so je ho Turkowska mojemu požadanju podežišla, so by ho hnydom pschiměr wobsankyl a ho njezužitnemu kónzowanju w Sserbiji a Čjornohorje kónz sczinil. Čjornohórzy su ho tež w tutej njerunej wojnje, kaž herak wschudže, jako wérni rjekojo wopokasali. K mojemu wobžarowunju nježodži ho to tak połnje wo Sserbach rjez, hacž runje běsche w jich rjadach wjele russich dobrowolníkow, s kotrejž je jich wjele se swojej krvju słowjaniske dželo sapłacžito.

Za wém, so wscha Ruszowska so mnú najhorliwšho džel bjerje na čerpjenjach nasich bratrow po wérje a narodnosći, tola mi wérne lepsche Ruszowskeje wsche wscheho steji, a ja chył ieje krej na wsche mózne waschnie lutowacž.

Hlajče, czeho dla ho ja starach a hřečje dale wo to staram, so bych na měrnym puczu dožahnyk wopravdžite polepsjenje bycza wszech Słowjanow, bydlazych na balkanskej postupje (w Turkowskej). W tuthych dnjach maja so w Konstantinoplu bjes fastupjerjemi

scheszczych wulkowmzařstwoi wuradžowanja wo mér sapocžec. — Ja hebi jara žadam, so bychmu pschekupstwu pschejenosć dozpili. Je li pak ho to njeſtanje a ja wibžu, so my tajke rukowanja njeſtanjem, kotrež bychmu nam wěstoſć dale sa dopjelnjenje wschitkeho, schtož bym po prawym wot turkowskeho kniežerstwa žadacž, dha mam to twierde wotpohladzanie hamostatne skutkowacž a hym pscheszehany, so budże w tajkim padze wscha Ruszowska po mojim słowie skutkowacž, hdyž ja to sa nisne džeržu a czeſcž Ruszowskeje to žada. Ja bym tež pscheszehany, so Moskwa, taž pschezo, tež w tuthym nastupanju dobrý pschitkad da. Duž njech nam Boh spožci dopjelnjenje naschego swjateho powołania!“

To stej tej dwie ważnej ryczi, na kotrež chyłymy nasichich czescznych cžitarjow dženža ledžbnych sczinicž, a s njeju drje ledž schto druhé wundže — hacž wulka wojna!

Swětne podawki.

Rěmske křezorstwo. Kral Albert je wucžerzej Hauptej w Grosschönawje sažlužbny křiž a zyrkwinškemu wucžerzej Weistej w Nauenhainje albrechitski křiž spožcji.

Najprjedy rěkaſche, so ho sakſka krajna synoda 14. novembra wobsanknje, tola je ho to prjedy stało, mjenujži sańdženu ſobotu 11. novembra, pschetož hacž do tuteho dnja běsche wona wschitke swoje džela dokončala. Pschi jeje wobsanknjenju najprjodžy minister kultuža, knies s Gerber, rycž džeržesche, w kotrež na to spomni, so je synoda wulžy wažne węzy wuradžila a so budže hebi kniežerstwo prózu dawacž, so by po tychle wuradžowanach borys ſakony wudalo a wschtiko to wokedžbowalo, schtož je jemu wot synody poruczený. Skónečnje won synodze a jeje pschedžyde w mjenje kniežerstwa sa wscho sprózniwe skutkowanie wutrobny džak wupraji.

Po ministru knies s Zehmen jako dotalny pschedžyda synody rycž džeržesche, w kotrež našpomni, so je synoda 24 ſhromadžišnow wotdžeržala, a roſestaja tež, kajke naležnosće je wuradžowała. Po nim ho mestopschedžyda Dr. Kohlschütter pschedžyde sa jeho wustojne wjedzenje jednanjow se strony synodalow pěknje džakowasche a jako bě pschedžyda na krala tříkróčnou ſlawu wunješl, kotrež wschitzu pschitomni pschihložowachu, bu synoda wot ministra s Gerber wobsanknena.

W 11 hodžinach bu sa synodalnych ſapóžlanzow w evangelskej dworskej zyrkwi Boža ſlužba wotdžeržana, na kotrež ho tež ministrjo wobdželiču a wulka ſyla druhich nutrnych ſemſcherjow. Prédowanje džeržesche k. farač Dr. Ahlfeld s Lipska. — Na węczor běsche k. minister s Mostiš-Wallwiž ſynodalnych ſapóžlanzow i hebi pscheprožyl a bě tam tež wjele druhich woſebnych kniežich pschischi.

W Dražđanach běchu ho wondano psched městem pječzo hólzy, wot 9 hacž 14 lét starí, s palenzom wopili, tak so móžachu so schytrjo ledom domoj dowlez, pjaty pak wonka ležo wosta, hacž jeho jedyn dželacžer naděnžje a k jeho starschimaj pschinješe, hdyž je tón hólčež nasajtra wumrješ.

Do Žafonzy je ho 8. novembra tamnišchi nowy farač, dotalny marienbergski diafonuš Beimann pschedžydl. W Delnijej Žafonzy jeho tamnišchi pomozny duchowny k. Garbač, designirovany farač sa Kotezy, a psched faru k. farač Šsykora se Šsmilneje s pschi hódnjej rycžu powita.

W Rennersdorfje pola Herrnhuta su ho 10. novembra wnozy w 2 hodžinomaj bróžen a pôdlaſke twarjenja mlynka Žchiescha

wotpalile a ſda ſo, ſo je woheń wot jeneho ſtôftnika ſałožený, kotrejž je tutemu mlynſkej hízom prjedy kólcze, ſ pežolami wobhádzene, ſpovalaſ a mlynſke kola naréſal.

Na freibergſkej hórskej akademiji je w tu khwili 164 ſtudowacých, bjes nimi 53 ſe Šakſteje, 23 ſ Ameriki, 3 ſ Afrike a 1 ſ Austrálije, druhý paſ ſe wſchelakich evropiſkych kraju.

W Lipsku je 9. novembra w ſtwojim 71. lečze Dr. phil. F. Ritschel, profesor klaſiſkeje filologije abo grichiskeje a ſačanſkeje rycze wamrjet. Wón veſche tež prjódſtejer tamniſcheho rufſeho filologiſkeho ſeminara, w kotrejž ſo młodži ujeruſy ſtowjenjo ſa profesorow na ruffich gymnaſijach a universitetach pſchihotuſia.

Dotalne ſtare wojerſke twarjenja w Draždjanach ſu něſhto pſches 11 millionow markow hódne, nowe, na kromje draždjanſkeje hole, ſa tamniſche wójsko natwarjene twarjenja khoschtuia paſ 18 a poł milliona markow. W dotalnych veſche měſta ſa 54 wyschekow, 5544 podwyschekow a mužitwów, kaž tež 1094 koni, w nowych muža paſ ſo ſameſcicž 99 wyschekow, lekarjow a ſaſtojnów, 6276 podwyschekow a mužitwów, kaž tež 1194 koni. Dotalne kaſerny a druhe wojerſke twarjenja ſo najkerje wſchitke pſchedadža.

S Barlina piſzaja, ſo je ſo němiſki khézor ſ kónprynzom ſańdženu hrjedu, 15. novembra, do Žahanja a wot tam daſe do Pſchejiny (Pleß) w Hornjej Schlesynſkej podaſ, ſo by ſo na tamniſkich wulkich hońtrach wobdželil. — Hdy ſo wjerch Bismark do Barlina wróciſi ujeje wěſte, někotre nowinu chzedža wjedzecž, ſo ſo to najkerje w thchle dnjach stanje.

A tej komiſji, kotaž ma poſtajicž, hdze ma ſa czaſ pſchi-méra njeſa bjes ſerbiſkim a čzornohórkim wójskom ſ jeneje ſtronu a turkowſkim ſ druheje ſtronu bycz, je němiſki khézor tež dweju němiſkeju wyschekow poſkalaſ. Schtož jednauja naſtupu, kotrež maya ſo w Konſtantinoplu dla wurađowanja mera ſtač, dha budže tam němiſke khézorstwo wot tamniſcheho němiſkeho poſklaſza, kniſa ſ Weber, ſaſtupjene a, jeli budže trjeba, ſo hiſhce kniſe Rado-wiž, němiſki poſklaſz na grichifkim dworje, k temu pſchida.

Czi ſam staro wojaſy, kotsiž ſu w lětach 1813 hač 1815 žele-jny kſhiž doſtali, měšacźnje 3 marki czebzneho myta doſtawaja. To ſamo myto je ſo tmy pſchijwoliko, kifž ſu tutón kſhiž pre-njeje a druheje kſhiž w lětach 1864 a 1866 doſtali. Někto ſo wo to jedna, ſo bych ſo tež wſchitzy czi doſtali, kotrejž bu w lěcje 1870—71 želeſny kſhiž ſpožezem. Pruske wojerſke ministerſtwo hízom k temu pſchihoth cžini.

Limburgſki biſkop, kotrejž je wſchitne ſ navjedzenju doſlo, ſo ma ſwoje doſtojnſtwo ſkožicž, je ſwoje biſkopſtwo wopuſtchelik a ſo najkerje do wukraja podaſ.

Awſtria. Awſtriske kniežerſtwo je ſwoju hotovoſcž wupra-jito, ſo na jednaniach wobdželicž, kotrež maya ſo mera dla w Konſtantinoplu ſtač. Wſchitke druhe evropiſke wulkoſtarſtwia ſu k temu ſwoju ſwolniwoſcž tež wuprajile. Jednacž budže ſo wo te namjetý, kotrež je ſendželsku w tajfim naſtupanju ſtaſila.

Ruſowska. Khézor Alexander je ſo 13. novembra do Petersburga wróciſi, ſtowjenje ſo po zylkym khézorstwie wulke ſpodobanje namakale.

Ruſki kanzler wjerch Gorczaſkow je druhiem kniežerſtwom wo-jiwiſi, ſo ſo wjeticha dželba ruſkeho wójska mobilizuje. A temu je pſchispomnijene, ſo ſebi ruſki khézor wójnu uježada, ſo paſ je k njej hotowy, je li ſo turkowſkim ſtowjeniam te prawa njeſtanu, kotrež wón wot turkowſkeho kniežerſtwa ſa nich žada.

Ruſki khézor je pſchikafaſ, ſo ma ſo w poſodniſchej Ruſowſkej ſchějč armeekorpsow mobilizowacž. Najwyſhſihi roſtaſowar tuteho wójska je wjerliki kniſe Nikolaj Nikolajewiž (khézorowy bratr); ſtab ma general-abjutant Niepołocjeziečki pod ſobu, artilleriju wjerch Maſaſki, inženjerow general Depp; inſpektor hospitalow je general-major Stolzenwald, kommandant irregularneho wójska je general Fomin. Kommandant ſedmeho armeekorpa je wjerch Barklay de Tolly, woſmeho general Radzki, džewjateho wjerch Voronow, jēdneatohu wjerch Schachowſki a dwanateho general Wanowski. — Pſchedawanie koni do wukraja je ſakafane. Na železnizach ſo wojaſy wſchědne ſe tmy měſtam woža, hdzež maya ſo najprjódži poſtajicž. Sa někotre nježele budže wſcho k wójni pſchihotowane.

Ze Serbow.

S Budyschina. Wjedro je paſ ſo ſ nowa jedyn ras khěſje rucze pſchemieliſto. W noži wot nježele k póndželi mějachmy 11 gradow ſyhy (po Gelliju) a póndželu wo dnojo wona hacž na 1 grad ſpani; hrjedu paſ bě 3—8 gradow cžopkoty.

— S Draždjan piſzaja, ſo je ſobuſtaſ ſyhy, k. farař Žmijch i Hodžija, bjes ſyndalamy 1831 markow nahromadžil a tele pje-njeſy jako „prěni twařſki kamien“ ſa zyrlinſki kapital pſchedbydze evangelsko-lutherskeho krajneho konſistorſtwia pſchepodaſ. Wón je pſchi tym w mjenje dawacžerjow to požadanie wuprajil, ſo by konſistorſtwo tutym pjenjeſam pſches dan hacž do 3000 markow na-rojež doſlo.

— Šańdženy ſchwörtk 16. novembra, wjeczor krótka pſched 8 hodžinami poſzachu tudy ſchitomowacž a bě bórſh mědzeč, ſo ſo bróžen měſchęjanſkeho ſublerja, kniſa Petr a Renča, na rybjazej hacž ſa napſhceža hoſceženža „k třiom lipam“ tamni ſtronu rěki Sprjewje palí. Woheň ſo ſ tuteho, hacž do hembjerku ſe ſkolumu a ſynomi napjelnjeneho twarjenja bórſh na druhe, k bróžni pſchitwarjene hródze, kólnje a ſtare domiſke roſſhéri, tak ſo te w krót-kim czaſu ſe wſchech boſow w plomjenjach ſtejachu.

Hacž runje rucze ſ měſta a tež ſe wſhow týſhito ſykaſow w pomozý pſchijedze, dha ſo ſpomnijene twarjenja tola wſchitke wot-palichu a móžachu ſo jenož nowe domiſke pſched plomjenjami wo-barnowacž. W starých domiſkých veſche ſo k. agent H. Meisel tak ſekomdžil, ſo budžiſche tam ſiwinjenje pſchihadžil, hdz budžiſhu jeho mužitwu, k ſykaſam ſkuſhaze wohniej hiſhce czaſa doſež njeutorhnyli.

Wyshe teho ſo paſ to njebože ſta, ſo buchu tſjo mužojo, k wohniowej Straži ſkuſhaze, wot bróžnijoweje ſeženj ſaſhynjeni. Běchu to czebzla Pjetſchka, murjeř Mužik a wóſka Němček, poſleňiſhi w ſkužbje k. pſchekupza Grieshamera ſtejazy. Pjetſchkej bu jena noha ſlemjena a wón hewak ſtraſhniſe wobſchodženj a wopaleny. S Mužikom a Němčekom tež wjelle ſlepje ujeje a dyrbjachu wſchech tſjoch do měſchęjanſkeje hoſeřniſe donjeſež. — Běchu paſ to žaſokne minutu tež ſa pſchihadwarjow, jako ſo ſpomnijena ſežena powali a pomjenovaných pod ſobu ſ palazym ſroſpadankami pſchitky, ſ kotrejž jich ſtučzahacž veſche wulkeje horzoth dla jara czežko.

Kak je woheń wuſchoł, ujeje ſnate.

S Wjeſda pola Kettli. — Maſcha, pſches ſunjerč naſcheho prijedawſkeho wucžerja, k. Helm a woſhyrczena ſchula je někto ſaſo noweho wucžerja doſtaſa. W tmy czaſu, hdzež tu žaneho wucžerja njeſtachmy, ſu naſhe ſchulſke džecži ſ džela buſicžanſku ſchuli wophtowale, ſ džela wot buſicžanſkeho pomožneho wucžerja

1. Kerk wuc̄žbu dostawachu, Sanđženu wutoru pač, jako 14. novembra, bě tón džen, na kotrejž ho nasch nowy wuc̄žer, 1. Suschko, hac̄ž dotal w Čjelnom pola Wochosow, hem pschehjeli. A cješčji teho ho wot wujesdžanskeje a čjornjowskeje gmejnij, do naschje schule škuschazeju, wschelake pschihoty čjinachu. W Čjornjowje běchu wulzyschne cješne wrota natwarjene, i kotrejž ho dwě wulsej khorhoji saſkich barbow smahowaschej a ſrjedža bě napismo „K nam witaję!“ a „Bóh i nami.“ Teho tunja běchu tež psched schulu cješne wrota natwarjene, kotrež mějachu napismo „Twój niuskhođ żoñuj Bóh!“

Schulſka mlodošč běše ho na spomnjenym dniu w schulſkej ſtwē ſhromadžila a ho pod wjedženjom 1. wuc̄žerja Kerk do Čjornjowa poda, hdžej ſo tamniſche džecži ſwjetženjemu cjahej pschiſanknichu a hólzy i khorhojcikami, holzy pač i wěnzami noweho knjeſa wuc̄žerja wotcjakowachu. Jako běſe wón pschiſiel a pschi cješnich wrotach wступil, jeho 1. wuc̄žer Kerk i krótkej ryczu po-wita, w kotrejž bjes druhim praji, ſo schulſke džecži, hdž ſu nowemu wuc̄žerzej napschezjivo pschiſikle, prósne njepſchiindžechu, ale jemu drohe darh ſobu pschinjeſechu, mjenujž ſuboſež, poſkuſhnoſč a dowěrjenje, ſa to pač ho wot njeho ſuboſež, horliwoſež a kſheſcijanske ſmyžlenje nadžijeja. Knjeg Suschko na to wotmolwi, ſo ho nadžija džecži wěſeje dopjelni a ſo ho jím ſa jich ſuboſež, poſkuſhnoſč a dowěrjenje, kotrež ſu jemu napschezjivo pschinjeſe, wutrobnje džakuje.

Po tym ſo cjah, kotrejuž běchu ho schulſy prjódſtejerjo i Čjornjowa a Wujesda, kaž tež druhj ludžo pschiſankli, do Wujesda poda, hdžej noweho knjeſa wuc̄žerja gmejnſki prjódſtejer a měſtopſched-ſyda schulſkeho prjódſtejerſtwa, 1. Koch i Wujesda, i wutrobnymi ſłowami poſtrowi. Na to ho 1. Suschko i ryczu na ſhromadžinu wobrocži a ſlubi, ſo dže ſwoju pschiſkuſhnoſč ſwérnu dopjelnječ, proſchesche pač tež nanow a macžerje, ſo býchu jeho pschi tym dobročiſie podpjeracž džyli. Potom ho kherlusich „Njeh Bohu džakuje“ wuſpewa a džecži, kž běchu w schulſkej ſtwē ſhromadžene, býchu wot ſwojego noweho wuc̄žerja i zaktami a prazlemi wobdarjene, po cimž pola 1. Hartsteina wot schulſkeho prjódſtejerſtwa zaktu a khoſej dostachu.

Schulſy prjódſtejerjo, wuc̄žerjej a gmejnſka rada pač ho we wuc̄žerni i ſwjetženſkej hoſčinje ſhromadžichu, pschi kotrejž pod pěknymi rycžemi hac̄ž do pôſdnjeho wic̄zora wostachu. Pschi tej ſkadnoſci ſo tež wschelake ſlavoy na 1. Suschko, jeho knjeni man-dželiku, 1. Kerk atd. wunjeſechu a i cješčji noweho wuc̄žerja běchu wſchelazy we Wujesdze rjenje illuminirowali.

Knjeg wuc̄žer Suschko bu ſrjedu 15. novembra do pschiſkuſhnoſče wſatý a pjat 17. novembra psches lokalneho schulſkeho in-ſpektarja, knjeſa fararja Nencža i Kettli, ſwjetženſy do ſwojego ſaſtojnſtwa ſapokaſaný.

Bóh daj, ſo wón pola naš ſbožomnje a i dobrym žoñowanjom ſuklował!

J.

Na ſakſkej krajnej ſhnodže

Ho 2. novembra w naſtupanju petizije ſerbſkeje duchowanskeje konfereṇcy takſe dale jednaſche.

Petizionski wubjerk, kotrehož roſprawnik běſe knjeg komornik i Erdmannsdorff, bě tón namjet ſtajſi, ſo by ſo ta petizia ſedžnoſci zyrlwineho knježerſtwa porucžila.

Po pschezitanju petizije ho ſobuſtar synodh, 1. rycznik Jakub i Budyschina petizionskemu wubjerkie džakowasche, ſo je

ho tač dobročiſie ſa tu wěz wuprajit a pschiſtajti tu proſtrwu, ſo by ſo synoda tež ſa požadanja jeho ſobuſtarjanow wuprajicž džyli. — Synodal ſchmidt wupraji tu nadžiju, ſo drje ſo ſwěrnenemu zyrlwinſkemu ſmyžlenju ſſerbow to doſtanje, wo cjož ho proſhy, hdž býchu tež khwilu na to cjałacž dyrbjeli. — Měſto-ſchchedžyda Dr. Kohlſchütter ho pschezjivo namijetej wupraji, prajiž, ſo ta wěz bôle psched ministerſtvo kultuſa ſluſčja, hac̄ž psched ſynodu, dokelž je bôle w o bježowani je, hac̄ž proſchenje.

Rozprawnik i Erdmannsdorff njemože i temu pschiſtupicž, pschetož wubjerk nije ſane dalshe wukladowanje trjebal, dokelž je jemu wſcho hóřſy jaſne bylo, a ſchtož kſheſcijanskſu wuc̄žbu ſerbſkych džecži naſtupa, je ſo wubjerk na to ſeperał, ſchtož w schulſkim ſakonu a jeho motivach ſteji. A dokelž ſu tež na lubijskim ſemi-naru ſſerbia, dha tež w taſkim naſtupanju ſane wukladowanje nije ſane trjeba bylo, a ſmeje ministerſtvo ſa tym hladacž, tač by ſo tam ſerbſka wuc̄žba ſrijadowała. A ſo by ſo njedostatk ſerbſkeho profesjarja na lipſkim universiteče wotſtronik, móhl ſo na tamniſchi gymnasium jedyn wuc̄žer poſtajie, kž je ſerbſkeje rycze mózny.

Synodal Imiſch ſo tež najprjódžy wubjerkie džakowasche a praji, ſo tu rycz wo tym njeje, jako by ſo ſſerbam někajla ſpo-dobnoſč wopokaſacž měla, ale ſo wo prawdoſč a ſdobnoſč jedna. To je ſakonſka njepoſkuſhnoſč, hdž ſaſtojnizy wěſte poſtajenja ſchulſkeho ſakona njedopjelnja, kaž ſo to w naſtupanju kſheſcijanskſkeje wuc̄žby w ſerbſkej ryczi ſtawa. Jeli knježerſtvo njepomha, dha je na cjaſu a sprawne, „dyhčowanje“ tam woſſewicž, hdžej je zyrfek ſaſtupejena. ſſerbska kſheſcijanskſka wuc̄žba, wot ſakona prjódkiſana, je zyrlwinſka potrjeboſč; a by to i njebju woſaza njeprawda byla, hdž býchu ſſerbam jich Božu ſlužbu ſanjerodžicž džyli. ſſerbam jenož Božo ſlово w jich ryczi i wutrobije dže.

Wjele wjetſha by pač njeprawda byla, hdž býchu džecžom kſheſcijanskſu wuc̄žbu w jich macžernej ryczi wſali. Macžerna rycz je dže macžerna rycz ſa kóždy lud. Schtoha býchu Němcy praji, hdž by ſo jím ta wſala?

ſſerbia ſo jenož w ſwojej macžernej ryczi i Bohu a i ſwojemu knjemu a ſbožnikoj modla. Tač by zyrlwinſke ſiwijenje ſchłodowacž dyrbjalo, jeli by ſo jedyn lud i temu njewodžil, ſo by ſo psches dobre knihi natwarjal a roſwuc̄žal. Starſch lemscherjo njebjahu ſnadž potom dléhe w zyrfki ſobu ſpěvacž móhli, a tola je evangeliſta zyrfek ſpěvaſa zyrfek; wſhítke jeje najlepſe kherlusiche ſu do ſerbſkeje rycze pscheležene a w ſerbſkich ſpěwarſkich knihach wopſhijate.

(Poſtracžowanje.)

P r i l o p k.

* Wot ſitarſteho wotkjeſneho ſuda bu wónbano ſlužba (Dienftmann) Jan August Benſch, rodženy na Vělej Horje, teho dla i 2 lětomaj a 6 měſazami khostařne wotkudženy, dokelž bě i jenej holciku, kotaž híſhce 14 lět ſtara njeběſe, njepožci-woſče huač.

* Š Frankfurta nad Odru piſaja: Jako běſe póndželu rano w přenje hodžinje cjah na tudomne dwórniſčjo pschiſiel, jeneho zuſeho muža w jenym woſu druhjeje klasž morweho namakachu. Wón běſe najſterje tudomnu maſnu wopytacž džyli, pschetož wón mějeli 9000 markow pjenjes pschi ſebi. W tym ſamym woſu běſe tež jena mloda knjeni pschiſiel, kotaž prajeſche, ſo teho muža njeſnaja, ſo pač je wón na pucžu ſnutſkownych boſoſežow dla tač žaſoſežil, ſo je wona ſe ſtracha woſko roſraſyla a wo pomož wo-

kała. Taſke woſanje pak nichtón ſchichał njeje, dokelž je czaſ hafle w Frankfurcie ſaſtał. Ta knjeni běſche tak wuſtrózana, ſo kěſche, moſti riez, poſtmorwa.

* We Wiesbadene wónbano oberſt Witzleben wumirje, kotrejž bu w lécze 1813 w franzowskej wójni do hředra ranjeny. Wón je ſa czaſ ſwojeho živjenja wjèle króz to ménjenje wuprajit, ſo w jeho noſy kulta tcži, a běſche porucíti, ſo bychu jeho czeſlo po ſumjereči pſchepytali. To ſo tež ſta a bu tež wo prawdze kulta w jeho noſy namakana, kotrejž běſche tam po tajfim 63 lét težala.

Wo hrājadla.

Vjes narvěchtkami naſchich nowin namakaſa naſchi czeſczen cžitarjo a cžitarčki ſaſo, kaž kózdroletne, poruczenja ſwětoſlavovnyh hrajadlow knjeſa J. H. Helleſera w Beraje. Wón je w ſpođivnej dokonjanosći džela, my móžemy teho dla kózdemu, kiz ma jenož trnku radoſce nad hudžbu, niz doſč horlinje poruczecj, ſo by ſebi hrajadlo kupiſ, a k temu přjódſtejazy hodoſony czaſ najrjeñſhu ſklađnoſez poſlīcia, tež njemóže ničo, a hy by najdrožſhe bylo, tajke hrajadlo ſaſtupicj.

Schto moſti drje mandželski mandželskej, nawojenja njewjeſeje, pſcheczelj rjeñſcheho a witniſcheho daricj? — Khořemu podawa najwjetſche a najluboſniſche wokſchewjenje, dopomina na přjedawſche ſvožomne cžaſy; hamotnemu je ſwěrny towarſch, po wyscha duſhnoſcz doſhich ſhmíſkých wjecžorow w domjazym kružku atd.

Wuſběhnyč čzemž hiſhče kvalobnu myſliczku wjèle knjeſow hosczenjarjow, kiz ſu ſebi tajke hrajadlo k ſabawjenju ſwojich hosczi wobſtarali. Tajkeho wudawka jim, kaž je ſo nam ſ mnohich ſtronow prajiko, žel bylo njeje; duž ſo tež jich praktiſti wužitſ ſjawnje poſkuſuje, a by wſhem knjeſam hosczenjarjam, kiz to hacž dotal njeſčinu, radžicj bylo, ſebi bjes komdženja hrajadlo kupicj.

My hiſhče pſchispominamy, ſo je wubranje jenotliwych kufkow zyle derje pſchemyſlene; najnowſche, kaž tež najſpodobnische ſtarſche opery, operety, reje a ſpěwy wjeſekeho a kultneho wobſaha ſu w Helleſkých hrajadlaſt najrijenſho ſjenocžene. S krótkim, my móžemy naſchim cžitarjam a cžitarčkim naſchich nowin ničo lepſche radžicj, hacž to, ſo bychu ſebi pravje ruce ſe tajke hrajadlo wobſtarali; wobſcherne illuſtrowane placzisno-kouranty ſo kózdemu franko poſčelku. Tež je direktné kupjenje najlepſche, dokelž ſo husto hrajadla ſa Helleſke wudawaja, kotrej ſola žane njeſhnu.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Na knježich dworach ſu tola druždy dživni ludžo!

Mots Tunka. Haj, to je wěrno, pſchetož ja tež na jenym knježim dworje jeneho ſnaju, kiz po dworje kózdi kaž knježki ſon a ma tola nohi kaž kleschniwy wol. A pôdla ſo ſadžerži, kaž rujož law, kaž by chýzl ludži požrjecj.

H. D. Ale czeſho dla wón taſle cžini?

M. T. Nô, ſo by ſebi knjes myſliſ, kaž ſwěru wón ſa wſhem hlada, ale hdyž knjes doma njeje, dha je wſho cžiho na dworje a wón ſo tam njepokaže.

H. D. Haj wſhak haj, hdyž knjeſowe wocžko njehlada, tam wſhak druždy dživniſe wonhlada.

Cyrkwiſke powjeſće.

Wěrowani:

Michałka žyrkej: Handrij Krawz, ſignalny dohlađovař na ſakſtoſchleynſkej krajnej železnicy a wobydler w Rybčbachu, ſ Marju Šumanec ſe Ščejez. — Jan Preza, ſahrodnik w Drěvzech, ſ Marju Helenu Frödžiž ſ Libochowa.

Kſeſczeni:

Michałka žyrkej: Gustav Theobald, Jana Augusta Hilbenza, tublerja w Bortu, ſ. — Biedrich Wylem, Juliusz Drücklera, inspektorja w Štonej Vorscheži, ſ. — Ernst Gustav, Ferdinand Adolfa, wobydlerja w Delnjej Linje, ſ. — Jan Pawoł, Kortle Rinklera, wobydlerja w Dženifezech, ſ. — Emil Pawoł, Jana Hendricha Glaschke, živnoſcjerja w Katarjezech, ſ. — Olga Liddy Viktoria, Jana Ernsta Kreba, dohlađovařja w paperniku w Dobruči, dž. — Gustav Alwin, Rudolfa Faßnauera, tublerja w Dženifezech, ſ. — Kurt Bruno, Gustava Ludwiga Viethmanna, czeſle na Židovie, ſ.

Semrjeczi:

Džen 1. novembra: Kortle August Haſcha, 45 l. — 3., Maria Meta, Jana Kortle Leubnera, khejerja a tycherja na Židovie, 3 m. 12 d. — Jana Augusta, n. dž. w Šowinowje, 9 n. — 6., Jan Pjetřka, wumijelař w Šowinowje, 85 l. 10 m. — Madlena ſwidoſwena Kenczowa ſ Precjez, 78 l. 6 m. — 8., Emil Pawoł, Jana Hendricha Glaschke, živnoſcjerja w Katarjezech, ſ, 3 d. — 9., Maria rožena Schüež, njebo Handrija Pjetřka, wobydlerja, wudowa pod hrodom, 74 l.

Plačiſna ſitow a produktow w Budyschinje.

11. novembra 1876.

Šitowy dowos:	2680 měchow.	Na vikař		Na burſy	
		wot	hacž	wot	hacž
mt.	np.	mt.	np.	mt.	np.
Pſcheniza	50 kilogramm	.	.	10 71	11 91
Rozkla	=	.	.	9 81	10 12
Zeczmieni	=	.	.	8 41	8 55
Womž	=	.	.	7 90	8 80
Gróch	=	.	.		
Woka	=	.	.		
Raps	=	.	.		
Jahly	=	.	.	12	
Hejdusčka	=	.	.	16	
Berny	=	.	.	2 23	2 50
Butra	1	=	.	2 80	3
Ssyno	50	=	.	5 50	6
Sſloma	1200 pt.	.	.	42	54

Kóz ſiſtenyč po 170 punt.: 18 markow 20 np. (6 tl. 2 nſl. — np.) hacž 20 mt. 24 np. (6 tl. 22 nſl. 4 np.) — Kóz rožki po 160 puntach: 15 mt. 69 np. (5 tl. 6 nſl. 9 np.) hacž 16 m. 19 np. (5 tl. 11 nſl. 9 np.) — Kóz jeczmienja po 140 puntach: 11 mt. 77 np. (3 tl. 27 nſl. 7 np.) hacž 12 mt. 16 np. (4 tl. 1 nſl. 6 np.) — Kóz womža po 100 puntach: 2 tl. 24 nſl. hacž 2 tl. 27 nſl. — np.; gróch: 3 tl. 21 nſl. 1 np. hacž 3 tl. 23 nſl. 6 np.; woka: — tl. — nſl. — np.; jahly: 4 tl. — nſl.; hejdusčne kroupy: 5 tl. 10 nſl. — np.; berny: 22 nſl. 3 np. hacž 25 nſl. 5 np.; butra: — tl. 28 nſl. hacž 1 tl. — nſl.; syno po 100 puntach: 1 tl. 20 nſl. — np. hacž 2 tl. — nſl. — np.; ſloma (1200 pt.) 14 tl. — nſl. hacž 18 tl. — nſl.

Cžahi po želeſnici.

Se Šhorjelza do Draždžan.

Botjed ſe Šhorjelza	140	30	520	756	1115	245	516	716
Lubija	29	337	69	842	126	386	553	84
Budyschina	239	45	65	915	1240	410	625	940
Biflopiž								
Radeberga			50	750	1025	150	520	720
Botjed ſe Šhorjelza	348	530	822	1055	219	545	750	1018

S Draždžan do Šhorjelza.

Botjed ſe Šhorjelza	620	920	1210	340	50	767	1115	1227
Radeberga	655	955	1240	415	585	830	1145	sp. cžah
Biflopiž	730	1030	120	450	615	95	1220	—
Budyschina	810	1110	20	525	655	945	1255	148
Lubija	858	1151	244	67	735	1080	1355	217
Botjed ſe Šhorjelza	939	1231	319	648	816	1111	211	248

Telegrafisti bureau w ſadnym twarjenju poſta na botaté hacžy je kózdy džen wotewrjeny wot rano 8 hacž wjecžor 9 hodžinow.

Hdyž ſu nětko wſchitke nowoſeže ſa ſymu pſchishe, porucžam ſwój bohače ſrijadowaný ſklad drastowých tkaninow wſchędružinow po wurjadniſe tunich placzisnach. —

Zidzane twory a to běle a pišane, pſchi wſchej jara **powyſchenej placzisnje** hischeze po ſtarych tunich placzisnach pſchedawam. —

Wulki ſklađ jaquettow, paletotow a mantlow. Dolshe paletoty hizom ſa 4 tl. Dokelž ja ſam po najnowiſchich modelach fabricirowac̄ dam, dha je mi tež možno, jara tunjo pſchedawac̄. — Klejdy ſo po mérje rucze ſechija.

Pſchi potrjebje mojich artiflow ja ſ tutym moj ſklađ nanajlepje porucžam.

Jan Jurij Pahn
na torboschezu podla hlowneje Straže.

Dospołne wupředawanie mužaceje drasty.

Ja ſym ſebi wotmypoſliš, učko jenož po mérbranju dale dželac̄ a wupſchedawam teho dla moj zply ſklađ hotoweje mužazeje drasty, jako najlepſche, derje dželane mužaze nadwoblekarje, zyle wobleczenja, ſchlaſtrofi, ſopy, tholowy a lazy, wjele duzentow hólczaſzych wobleczenjow a paletotow. So vych zyle a rucze wurumowaſ, pſchedawam ſymſke wězy ſ 20 a lětne wězy ſ 25 procentami pod tym, ſchtož mije ſameho kloschtuſia.

Woſebje kniſefow drastopſchekupzow w Budyschinje a wokoluſczi na to ſedzvnych czinju, ſo ſu wſchitke moje draczenja zyle ſprawnje a derje pſchiſtejaze dželane; proſhu teho dla wo dobrociwe wobledzbowanje.

W Budyschinje.

Adolph Weiss, krawſki miſchtr
na bohaté haſy w domje kniſea tapezierarja Mäufela.

Manufakturowe khlamy

M. G. Freyberg

hevat na žitnych vikach pod firmu **E. Pech** a nětko na bohaté haſy w předawſchich khlamach k. Geyera w domje kniſea pſchekupza Fr. Brauna na koſu ſ napſchecza poſta porucža: **rubiſcheza** wſchędružinow, **klejdoſte ſtoſy, lama, bardenth a biber** w zlym a po ſenotim po jara tunich, ale trojerdých placzisnach, ſo vych kózdemu, kž mije woſyta, jenak tunjo poſlužic̄ moſl. Placzisny ſu tak miſko ſtajene, ſo budže kózdy, kž pola mije kupi, ſpoſojny, czechoz dla njech tež woſebje ſaſopſchedawarjo tule ſklađnoſež wuzija, ſo vychu ſwoju potrjebu ſ tuteho wulkeho wulkerka dopjelniti.

W khlamach ſo herbſz̄y ryczi.

Módre cziſchezenje, ložowe tkaniny, pláti, kattun a wſchelake podſhiwki (Gutterzeug) we wulkim wulkerku pſchedawa, ſo by wurumowaſ, jara tunjo

M. G. Freyberg
na bohaté haſy 62.

Wſchę druzin bělých a czechorých kožow a kožkow k po dſchiwкам (k ſutrej), porucža po tunich placzisnach w najvojetſchim wulkerku woſebje kniſem krawzam k wobledzbowanju

S. Langa

na bohaté haſy a na žitnych vikach.

Šwój wulki ſklađ mežow a pſelzowych tworow dobrociwemu wobledzbowanju porucža

S. Langa

na bohaté haſy a na žitnych vikach.

W
n o w o ſ e ſ a ch

w jaquetach a paletotach ſamſneje fabrifi, wot najednoríſchich hac̄ do naſelegantníſchich, ſym ja najlepje wuhotowaný a porucžam ja wſho po najtunisich placzisnach.

Na žitnej haſy **H. Kayser** na žitnej haſy čzo. 52.

W khlamach ſo herbſz̄y ryczi.

Na njeveſezinskim drastam porucžam něſhto rjane a tunje w

židze,
3/4 židze,
alpaka,
repſu,
croiſe

wſchę barbow

Na žitnej haſy **H. Kayser** na žitnej haſy čzo. 52.

W khlamach ſo herbſki ryczi.

Koſaze, ſajecže, karniklowe, tħorjaze, tunjaze a czelaze kože kupuje ſtajne vo najwyſiſzej placzisnje

H. Langa

na bohaté haſy a na žitnych vikach.

K dobroćiwemu wobkedażbowaniu.

Podpišany porucza swój skład
**drella, pružnych pjerow (Sprungfedern), pażow a schnór-
 niczow atd.**

ł dżelajti matrazow. Też po pola mje matrazh kózdeje wulkoscze po 25 markach dżelaja, taż też porjedzeja a psche-
 dżelaja, wócho pod dobrym rutowaniem.

Bruhi su pola mje ł wobhladanju.

K. A. Benedict na lawstich hrjebjach č. 688.

G. Joachim, Atelier sa njebołosne sahađowanje subow,
 operazije subowe, plombirowanie,
 cziszczenie, sahnacze subyholenja atd., w Budyschinje, na snutskiej law-
 stej haſy, 120 pola ī. pječatja Šelingsta. K ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Rhumischnih mlhy w Scheschowje p. Nježwacžidla
 porucza po dženskich placisnach huchomlēte muki a wotrubu. Też wuměnja
 wón dobrę žito i muku a wotrubami:

Nate źeleſo.

Sakſte warne thachle wszech wul-
 koſcjom,
 hoppowellthachle,
 quintthachle, (kanonowe thachle),
 ruske warne thachle,
 warne thachle i wódnymi pónvjemi,
 taž tež wschitke družiny blachowych rokow a
 kolenow dostā a po jara tunich placisnach
 porucza

We Wosporku. **J. G. Poetzschnka.**

Suſche DRÖDZE,

zokor mléth a w klobukach,
 wschelake korenje i pječenju a ſwinje-
 ſanju porucza

We Wosporku. **J. G. Poetzschnka.**

Palenz!

Mój hižom dawno jako wubjerny a cjsze
 ſłodžazy

čisti palenz.

taž tež wschitke družiny dobrých palenzow ja
 s tutym knjefam ratarjam a ſažopſcheda-
 warjam poruczejo napominam a po najtu-
 niſtich placisnach pschedawam.

Ernst Glien na žitnich wilach.

Wloſkowe pletwa

dželaja a wiczehanie wloſy kupuja
 brodutruharske a wloſkowe khamy

A. Paul na hornejerſkej haſy.

Koſaze fože,

taž tež wsče druhe družiny njeuharowaných
 kožow po najwyſchich placisnach kupuje

Gustav Naude
 na garbarſkej haſy 426.

Rozowany ſtwielzowy abo njetrjeny len,

taž tež wutrjeny len kupuje po kózdej džel-
 bje mechanika dželopſchadornja w Hajnizach.

Ržane a pscheńcze wollepje
 we wjetſich a mjeñſich dželbach po ſaſo
 kupuja. Wot koho? to je ſhonicz we wud-
 dawarni Serb. Nowin.

Zuežne huſy

kupuje restaurazia na budyskim
 dwórnischemu.

Kajé.

Sſwinjaže pleza,
 s najmjeñſha 15 puntow cježke, kupuje
 restaurazia na budyskim
 dwórnischemu.

Kajé.

Sſerbska protka!

„Pschedzenaf“

na lěto 1877

je sa 25 np. we wudawarni Serb. Now.
 dostaž. Šažopſchedawarjo chyli ſo na ī.
 pscheduza M. Mörbu na mjažowym tor-
 hoſchemu wobročicž. Sſerbske protki
 ma tež na pschedan P. Michel w Kettlizach.

Zena tħeža i 35 prutami pola je we
 kózdej tunjo na pschedau. Wſcho dalsche je
 w kowarni tam nashonicz.

Svetosławow p. Kneifelown wloſhowu tintkuru,

ſ lekarſteje strony wschemi wloſocjerpažym
 iato węſte wěrno ſtukowaza naležnie poru-
 czena, hdzej žadyn drugi ſredk njeponha,
 ma ſtajnje na pschedan G. J. Linck w
 Budyschinje w bleſchach po 1, 2 a 3 markach.

Hollandski mlókowny pólver.

Tutón, se starodawnych čaſow dopola-
 ſany, ſ najlepſich ſelow a korenjow pschi-
 hotowan pólver, po jenej abo po dwemaj
 ſzomaj wſchēdrije. kruwom abo wolem na
 prenu piwu naſhypań, pschiſporja wobžernoſej,
 plodzi wiele mlóka, a žadžewa jeho woli-
 jenie. Paſczik plací 40 np. a je i k dostažu
 w hrodowskej haptnej w Budyschinje

Drjewowa aukzia.

Bjes Dobroschizami a Liſcej Horu bu-
 džetej ſo bližšu
 vrijdu, jaž 22. novembra 1876
 rano wot 9 hodže 200 loſow ſtej-
 zeho palneho drjewa, bjes korymž ſu tež
 twarske ſchtomy, rybelje, žerdze a ſchtomowe
 koſy, na pschedadžowanje pschedawacž.

Šhromadžisna w dobroschizanskej korežinje.

Müller.

Na pschedan ſteji:

37 kloſtrow ſučlanych ſchęzepow,
 14 = kuleczkow,
 25 = pječkow
 pschi budysko-mužakowſkim ſchuſeju pola
 Lěſkeje.

Wſcho dalsche wulaže
 hofczenzat Bjar w Manjowje.

Wot dženskischemu dnja porucžam jako
 neschto jara wožebne

piffenske feldſchloſchen- ležak-pivo

ſchleňzu po 18 np.

S dobowm porucžam ſwoj wulki wubjek
 jedzow, taž tež dobre wina, grog, punſch
 a druhe picja.

J. Zimmermann,
 hofczenz i ſlotej hwěſdze.

W nowej czeszczeńskim draſtam atd. porucząm

czorne židżane tkaniny

jenož hódnú, ſo derje noſchazu tworu, pſches kotrejž prawocžaſne jara ſpodobne kupjenje je mi možnoſć data, twory woſebneje dobroſeže tuniſho pſchedawacž, hacž kóždy drugi.

Julius Hartmann Sohn

na miſionowym torhochcžu 36 ſ napſhęcža zyrfwe.

Fabrika pſchedeskežníkow
a ſklonežníkow

A. Rincke

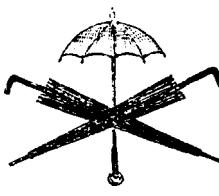
na bohatej haſy 70

ſ napſhęcža hótelu ſ winowej ſieci
porucza

pſchedeſchczniki

w najwjetſhim wubjerku po najtunischiſtich placzisnach.

Poczechnjenje a porędzenie ſo najruežiſho wobſtara.

Muſzja.

Czeſczenym Serbam Budyschina a wokolnoſcze ſ tutym
na ſpodwolniſho ſaw jedzenju dawani, ſo budu ſobotu 18.
novembra a ſledowaze dny w hoſczenzu ſ ſłotej hwěſdze (wo
jſtvo ežo. 6) dželbu woſmijaneho pſchedzena, kaž tež woſmijane
rubisheža atd., dale kožane twory, galanterijowe a frótke twory,
wurēſane drjewiane twory a hraſki, kotrej artifle ſym ſ jeneje
konfursmaſy tunjo naſkupil, na pſchedawacž.

S poczeſcowaniem

Wilhelm, auctionator.

Aukzia.

Wichodnych tñdzeń wutoru 21. novembra
budža ſo w restaurationi na **Czornobohu**
wſchelake hospodařſke wežy jako ſtolzy, blida,
ſchleicžane a porzelanowe twory, něhdže
200 bleſchow dobreho muherſkeho, dežertneho
a rheinskeho wina, wjazory dothe hromady,
bjes nimi tež wužitkowe drjewa, dopoldnia
wot 9 hodžinow ſa hotove pjeniſhy na pſcheda-
wadžowanje pſchedawacž.

Mersiowſky.

Woſy na pſchedaní.

Teždyn nowy reſniſki woſ, kaž tež 2 hižom
trjebanaj małaj jenopſchežnaj woſaj a nowe
4hydlate plonwoſy na tunjo na pſchedaní

J. Cimburek, woſhwarjer
na hornczeſterſke haſy.

Aromatiku wižnu watu: 50 np. a 80 np.,
ſenčlomiedowý extrakt: bleſchu 50 np.,
běln bróſtſyrop: bl. 75 np.,
ſhmrekojeſhlinowý aether: bl. 30 np.,
ſulzbergſte ſlužbowe krepki: bl. 56 np.,
ſchwablowe mydlo, ſmolomymdlo, glycerino-
mydlo atd.

porucza

hrodowska haptika
w Budyschinje.

Dickowa conceſzionirowana daloko wuwołana ſpodziw- nje hojaza žalba,

kotraž je ſo najbóle kóždy ras jako dobra
wopokaſala, porucza ſo w ſerdakach po 30 np.
a po 12 np.

wot hrodowskeje haptiki.

■ Slyschnie njedostatki, ■ hluchoſej wěſcze a doſpołnje ſahoji, jeli nijeje pſchinarodzena,

F. Kattepoel w „Ahaus, Westfalen.“

Maćica Serbska.

Wysokodostojnym a wjelečesowym
ſobuſtawam Maćicy Serbskeje z tutym po
poručnoſci wubjerkia najpodwolniſo k na-
wiedzenju dawam, zo je M. S. 53. čiſlo
ſwojego Čaſopisa kaž tež Protiku-
za Serbow na leto 1877 wudala, a zo jim
ja ſpomjenaj ſpisaj krótko do hód při-
póslač ſebi dowolu. Z dobom pak při-
ſpominam, zo ſtaj wonaj za tych knjezow,
kotriž wo to rodža, tež prjedy kóždy
čas pola mje dostač.

K. A. Fiedler,
z bydłom na bohatej hasy čo. 88.

Spěwanski konzert

w Buſezach

niedželu 19. novembra w Thomaſez hoſczenzu.
Sapocžat 1/2 7 hodžinow. Lubowarjow ſpěwa
pſchepróſhuje ſpěwanske towarzſto.

Teždyn konjaz h wotročk ſo
t nowemu lětu 1877 na ſnejži dwor
we Buſelezizach phta.

Liube božemje

pschi wotendzenju ſ woſakam.

Saſhlo je namaj wježele
Lěta na wulke fermuſche,
Hdyž dyrbimoj prjecž dželicž ſo
A wopushežie wſcho ſnajomſtwo.

Wam božmje hólzy ſkyczajſce,
Božmje na ſakowidženje;
Božmje wam wſchitke towarzſki,
Kíž ſtejachmy we luboſczi.

Wam bratſjo, kótry božemje,
A pſche naju ſo merudžče;
Sſnadj docžakam tež tón ežaſ,
Hdyž budžem ſo widzež ſaſ.

Woj lubaj ſtarſhej, njeplacžtaj,
Na wěſty ežaſ naj ſhubitaj,
Zeli pak Boža wola je,
Naj ſtrøweju dom pſchiwiedże.

Chžu wostacž Koral Knippa waſh,
Tež August Pietſchman pſchiind ſaſ,
So mohli ſo ſaſ w hromadži
Tu wježelicž na fermuſchi.

Haj, hſcheže jumkročž božemje
Budž wichitkim ſnatym praſene,
S tej proſtu, hdyž je fermuſha,
So na naju ſo dopomina.

Džak.

Ja ſacžuju ſo niučenjy,
Nětk praſiež ſwoj džak wutrobný,
Hdyž runje khétero poſdže je,
Wón pſchiwiedże ſ džakue luboſcze

A placži lubom' Czornakę,
Tež jeho lubej mandželskej,
Tym Wojnarjezon w Žofowu,
Hdyž ſym ja był na fermuſchi.

Wón preni dženj tej' fermuſche
Ssam ſ woſou po mje pſchijedž
A wſcho, ſchtož jeno mějachu,
Mi lubje horjenioſhachu.

Mje druhi dženj we luboſczi
Wja ſobu fe mſchi do Hufſti,
Hdyž je ui wichitko poſaſal
A ſaſ ſobu dom mje waſh.

Tež tſecži dženj mje dowjeſl dom;
Duž praſu ſ džakue wježelom:
Wóh chžyl Waſ ſa to žohnovacž,
Wam junu wěžnu ſbóznoſcž dacž.

August Hättasch, ſchewz w Hodžiju
(pſches P. M.).

Štvorlétla předplata
we wudawarni 80 np.
a na němských póstach
1 M., z přinjenjem do
domu 1 M. 15 np.
Kožde čisto placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja
so we wudawarni Serb.
Nowin na róžku zwon-
neje lawskeje hasy číslo
688 wotedać, płaci so
wot ryněka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smolef.

Čo. 48.

Sobotu, 25. novembra

1876.

Se sakskeje krajneje synodę.

(Pokraczowanje.)

Mly dženja dale w rospisowje wo jednanju dla petizije
serbskeje duchowneje konferenzы pokraczujemy a dowolamy ſebi
pſchi tym pſchi ſpoczątku někotre ſłowa wobſcherniſčho wofſjetowac̄,
kotrež ſu w cziſle 47 Serb. Nowinow trochu krótka pſchinjeſli.

Knies farat Žmisch ſ Hodižia mjeniſzy dale takle ryczeſche:
„Sakon wuſtajne poſtaja, ſo by ſo ſerbſkim džecžom pod ſhobu-
nałożowaniem jich maczneje rycze kſcheczijanska wucžba wucžila.
To ſo po prawym ſamo wot ſebje roſyml a njetrjebalo ſo teho
dla dopokaſowac̄. Wulka, k njebju woſaza njeprawda by byla,
hdy bych u ſerbſkim woſadnym jich ſerbſku Božu ſlužbu ſanjerod-
žic̄ chyli. A tola ſu pſchi ſerbſkej Božej ſlužbje wſchelazy ſſerbia, kotsiž němski rycz khetro ſnaja, kaž ſu ju ſ wonka ſchule
w towarzſhym, rjemjeſniſkim a ſaſtojnikiſkim wobkhadze nauukli. Ale,
moji knieza, jenož w jich maczneje ryczi jim Bože ſłowo tak
prawje k wutrobje dže. Ja mam w ſwojej woſadze jara wjèle
woſebje načladnich ſublerjow, kij ſu němskeje rycze tež pſched
wyschnoſczeni prawje ſwědomni a mózni; ale husto mi tucži pra-
jachu: Němski zyſe derje roſymlu; ale ſ němskeho p ſe-
wanja njemóžu ſebi uicžo wſac̄ ſa ſwoju wutrobu.*)

Hlaječe, moji knieza, hdy by njeprawo bylo, doruſczenym
ſſerbam, ſtarym ſſerbam jich Božu ſlužbu w jich ſerbſkej mac-
zneje ryczi wſac̄, dha je hihceje wjèle wjetſche njeprawo, matym
ſerbſkim džecžom, kij tajku wuſtajnoſez w němskim nimaja, kſcheczij-
anską wucžbu w jich maczneje ryczi ſanjerodžic̄. To ſym někotry
rjany němski ſpěv čitaf, polny poětiſkeho ducha a ſnutſkomneje
wutroboſcze, w kotrymž ſo maczerna rycz, němska maczerna rycz
khwalesche a žohnowasche. Maczerna rycz je maczerna rycz ſa
kotydu lud a tež ſerbſka maczerna rycz je ta, kotraž je ſſerbam
ſ p ſenjeho džecžatſtra tak do jich wutroby, do jich ſacžuwanja a
myſlenja ſaplecžena, ſo by jich zyſe czucze a myſlenje w nej
ſtawa. My trjebamy ſo jenož prashecz: W kotrež ryczi modliſch
ſo k Bohu? Stajimy tole praschenje na naſchich ſſerbom, dha
bjes wuſtac̄ ſo wotmolwjenje doſtanjem: Ta rycz, w kotrež
ja ſe ſwojim Bohom a ſbōžnikom ryczu, je ſerbſka rycz. — Duž
njetrjebam drje to tudy dale wuſtadowac̄: to je njeſtotpokaſna po-
trjeba, ſo dyrbí ſo kſcheczijanską wucžbu, je-li ſo ma wona niz
jenož na ſchulſkim wucžbnym planje ſtejcz, ale tež na wutrobę a
duſche ſtutkowac̄, ſerbſkim džecžom ſerbſki podawac̄.

To ſamo placži tež wo wucženju čitana. To tola ſa naſchu
nawjedžitu Gafftu njeby žana khwalba byla, hdy by rečalo: wulka
dželba ſakſkeho wobydleſtwa ſo w ſchuli ani tak daloko njerø-

wucži, ſo by piſma ſwojeje maczneje rycze czitac̄ mohla. Tola
ſi tym mohł ſo ja ſuadž jeneje ſtatoreje naležnoſcze dotknęć. Za
chzu ſtejo wostacz pſchi zyrfwinſkih napohladach. Kaf dyrbí zyrf-
winſke žiwjenje czerpic̄, kaf dyrbí wera, ſpōſnače, nabožnoſež a
bohabojoſež czerpic̄, hdyž ſo jedyn lud k temu njedowjedże, ſo by
piſma a knihi ſwojeje maczneje rycze, kotrež jemu ſamojenickzy
prawje k wutrobje du, czitac̄ mohł, hdyž ſo na Božim ſłowie w
ſwojej maczneje ryczi natwaric̄ njemóže, hdyž dyrbí w prochu
pödla ſo ležo wostajic̄ te kraſne, drohe knihi, kotrež wot ſwojich
njebočic̄zkih předomníkow w ſerbſkej ryczi mamy. A kaf czerpi
wyſche teho ſajimawoſež na Božej ſlužbje! Njech ſo Wam ſe-
ſdanje, ſo by ſo poradžilo, ſſerbam čitanje w jich maczneje
ryczi wſac̄. Měnicze ſuadž, ſo ſo tajky mloži ſuadž, hdyž ſu
ſchulu wopuſtcežili, k němskej Božej ſlužbje pſchivobrocža? Ně,
wěſeze niz, ale woni ſo k tej Božej ſlužbje pſchivobrocža, kotraž
w jich wutrobje ſyntaki ſaklinječ do, kij ſo jim pſches duſchu
pſcheczijſhceža. Ale hdyž njeſju w ſchuli ſerbſki čitac̄ nauukli,
dha ſo jich wulki džel zyrfwinſkeho žohnowaniſ ſminje: dha ſobu
ſpěwac̄ njemóža, dha móže ſo ſtac̄, ſo budža po czaſu zyſe rynki
w zyrfwinſkih ſawkaſ ſedžec̄, kotsiž drje p ſe-
dowanie ſlužba, ale natwarajemu, wocžerſtwiaſzemu dželej ſpěwanja nimo ſebje hič
dadža. Maſcha lutherſka zyrfek je ſpěvaža zyrfek. Wjele je p ſe-
dowanie wuſtukowalo w roſpſtjeſceranju čiſteje wucžby naſchego
njebo Dr. Marcžina Lutherā; ale najwoſebniſcho ſu tež kraſne
kherlufſche naſcheje lutherſkeje zyrfek ſa wubudženje a wobtvi-
djenje wera ſtutkowale, ſo kotrymž ſebi wero do wutroby ſapſewachu.
Tute, wſchitke te kraſne jadriwe kherlufſche lutherſkeje zyrfek, ſu
do ſerbſkej rycze pſchelozene, do ſerbſkih ſpěwarſkih knihi ſapſchi-
jate a wyſche teho naja ſſerbia tež wjèle ſerbſkih originalnych
p ſenjotnych kherlufſhow. Wbohim ſſerbam ſo žorlo žohnowaniſ
a wofſchewjenja ſanktje, hdyž jich w ſchuli k temu ſmanych nje-
ſčinje, ſo bych ſerbſki čitac̄ nauukli. Hlaječe, ſakon tajku
njeſdobnoſež nochze, ſakon je ſa čitanje pſchikajowaze poſtajenje
ſčinil, ale na wobkēdžbowanju teho ſameho husto pobrachuje.
(Pokraczowanje.)

W Budyšinje 22. novembra 1876.

Budžeſi wójna, wostanjeſi měr? ſo nětko ſoždy prascha, hdyž
je do žanych norwinow poſtadny a ſo w nich wobhoniak, kaf
ſ turkowſkih naležnoſczeni ſteji.

Shtož powjeſcze ſ Konstantinopla naſtupa, dha je ſo turkowſki
ſultan dwemaj požadanijomaj podczizmny. Prěnje bě to, kotrehož
dopjelnjenje rufi ſhězor wot njeho žadac̄e, mjeniſzy, ſo by ſultan
hnydom pſchimér ſe ſſerbiu a Čjornohoru ſežnil. To je ſo
ſtało. Druhe bě to, ſo by ſultan bjes dalskich wuměnjenjow
na konferenz dla wuradžowania měra wobdželil. Tajke žadanje

*) Tele ſłowa k. Žmisch najprjódzy w ſerbſkej ryczi a potom hakle
němski praji, a ſu drje to p ſenje ſerbſke ſłowa, kotrež ſu w ſali p ſenje
tomory, hdyž ſynoda wurađuje, ſaklinječe.

sta ho wożebje wot jendželskeho ministerstwa a temu je ho sultan też podzīšny.

Ale hdyž jedyn te wuměnjenja wobhlađa, psł kotrejmiž by ho mér wobsanknyż mēk, dha je czečko i wörje podobne, so by ho sultan też tutym bjes valscheho sapferanja a pschećwienja podzīšny. Ruski khězor mjeniży bjes druhim žada: 1) so bŷchu w Volkarskej, Božniji a Herzegowinje tak derje tamnišchi Turkijo, kaž tež kchesczijenjo wschu swoju bróni wotedali; 2) polizajstwo postaji lud po liežbje kchesczijan a Turkow; 3) turkowsz̄ wojazy sežahnu ho do twierdžiszu a nježmiedža lud na žane waschnje wobčežowac̄; 4) Čerkeſojo ho do Aſsije pschebz̄bla; 5) nowy porjad dawkiwanja ho postaji; 6) psched wschnosežemi ho w tej ryczi jedna, kotoruž lud ryczi; 7) konferenza postaji tych mužow, kotsiž maja to do rjady stajic̄; 8) w kózdej krajinje budže gubernator, kij pak dyrbi kchesczijan bycz, kotoruž je ho tam narodzil. Sultan jeho s pschišwolenjom wulkomóznaſtwow pomjenuje, a 9) komižia, wot wulkomóznaſtwow postajena, ma sa tym hladac̄, so by ho wschitko to tak dopjelniko, kaž je žadana.

So by w spomnjenych krajinach žadny turkowski paſcha wjazy roſkaſowac̄ njemel a so bŷchu tam kchesczijenjo te ſama prawa meli, kaž Turkijo, haj so by najwyšschi krajny ſtaſtoñnik (gubernator) kchesczijan był — pschećzivo temu budže ho sultan, budža ho Turkijo na wsche möžne waschnje pschećziviec̄. Teho dla ruſki khězor to poſtajenie žada, so by w Volkarskej, Božniji a Herzegowinje tak dolho ruſke abo s nim druhe kchesczijanske wójsko ſtało, hac̄ budže tam wscho do dobreho porjadku ſwjedzene.

Tole požadanie je zyle prawe, pschedož njebudže kchesczijanske wójsko kchesczijanow w Turkowskej psched tamnišchi Turkami wobarnowac̄, dha wscho w starym njerjedże woſtanje a turkowsz̄ kchesczijenjo dyrbja ho wot Turkow dale pschećzehac̄ dac̄. Ale hdyž žadny kniežet zuſe wójsko do swojego kraja puſczi, dha s tym wsunaje, so w nim wjazy ſam knies njeje. A k temu ho turkowski sultan ſedy muſowac̄ da, radſho wón swoje ſbože we wojniſe s ruſkim khězorom ſpyta. Sultan ſebi myſli: „wójske ſbože je ſkuſte a Jendželska tak někak na twojej stronje ſteji. Šenadž ho psches wójni s tutychle ruſich wuměnjenjow někak wuſchmatas̄, jeli pak niz a ruſki khězor mje pschećwinje, dha drje potom tež hörje njebudže. Hac̄ mi Ruſzoo někto abo hakle potom pomjenowane krajiny wobſedža, to drje je ſkoro wschwo jenakte.“

A so ſebi sultan tak někak myſli, je ſjawnje s teho widžec̄, jo pod bróni wola, ſchtóž može jenož bróni noſyńc̄ a wscho ſwoje wójsko k brjoham Donawu ežeri, so by Ruſzam pschećzjenje tuteje ſeki wobarał abo ſnadž ſwojich wojakow Ruſzam hac̄ do Ruſumiskeje napſchećzivo poſzlał.

So pak tež ruſki khězor tak wo sultani a jeho pschećzjenju myſli, to je tež ſe wscheho teho wójnskeho pschihotowanja widžec̄, kotrež ho w tu khwilu w Ruſowskej ſtawa. Na rumunſkich mjesach wožebje wokolo města Kieſchenjewa ho ruſke wójsko hotuje, něhdže 120,000 muži ſylné. Wone je k temu poſtajene, so by do Volkarskeje marshirowalo a tež turkowske twierdžiszu w bliſkoſći Donawu blokirowalo. Druhe ruſke wójsko ho po arwiſtiskich mjesach w hromadu ežehnje, a to ma 340,000 muži wopſchiſiec̄. Na turkowskich mjesach w Aſsiji, hdžez Ruſowska tež s Turkowskej mjeniue, je tež wulke ruſke wójsko poſtajene, kotrež 240,000 mužow licži. — Wyſche teho ho tež koſakojo na wójnu hotuja a eži, kij ho donszy koſakojo mjeniua, hžom pod ſwojim hetmanom, generalom Žominom, k rumunſkim mjesam ežahnu. Čzornomórsz̄ koſakojo ſu tež na marsh hotowi.

Na lipiſtemu wójsku ſu hžom wsche reservistjo pschiſhli a je po porucznosći kózdy ſwoj krótki hac̄ do kolen doſzahazý kožuch ſobr pschiňski, hewal pak je kózdy woſak, kij hžom we wójsku běſte, taſti kožuch dostal. S wobuežom ſu tež wschitzý derje ſastarati. A ſchtóž kavalleriju, artilleriju a train naſtupa, dha je kraj te konje, kotrež hiſhce pobračowac̄, w čaſu dweju njedžel ſtajit. Žeſdni trjebac̄u jich hiſhce 14,000, artillerija 38,000 a train na 78,000 toni. — W Ruſowskej maja wjese ſtoni, ale wyſche teho je jich pschedawanie do wukraja ſakasane.

Bo želeſnizach, kotrež do poſodniſcheje Ruſowskeje a dale na rumunſke a arwiſtiske mjesy wjedu, někto ſkoro jenož wojakow a wójnske potreby woža. Wuroženie rožli je do wukraja tak dolho ſakasane, hac̄ budža wojerſke magaziny ſinej napjelnjene. S wobuežom je wójsko hžom na zyle ſeto ſastarane a ſmě ſo tón ſažo do wukraja pschedawac̄. — W Kieſchenjewje je psches 150 pjezow natwarjenych, w kotrejž ho khléb a ſuchary (ržany zwiebač) ſa wojakow pjetu. To ežini ſo tež w drugich městach.

Zaſo ſo wóndano wulka parada zykleje gardy w Petersburgu wotdžerža, khězor Alexander po jeje ſkónčenju k offizičram rjeſný: „Moji knieža, pschejmy wychſchem ſroka ſakasarej naſcheho, pod brónju ſtejazeho wójska dobre ſbože!“ Roskaſowař tuteho, ſe ſchesczich armeekorpsow wobſtejazeho wójska je khězorowý bratr Miklawſch (po ruſki: Nikolaj). Tutoń je pječza woſak ſi dusku a wutrobu a je ſo wot mlodoſče pílne ſi wojerſkimi wědomnoſćemi a ſrijadowaniem wójska ſanoschal. Wón je kommandant gardy, kaž tež generalny inspektor zykleje kavallerije a inženirov. Zaſo wojerſki inženir ma wón dobru khvalbu a je teho dla ſa inženir-generala pomjenowaný.

Pſchi tež ſamej parady wobroczi ſo khězor Alexander na gardywojakow ſi tutym ſłowami: „Sa ruſkimi mjesami bydli ſkoro tak wjese ſakowjanow, kaž w naſchim wótznym kraju. Turkowsz̄ ſakowjenjo ſu žaſožne pschećzehani a ſu ſo na naſ ſobroci ſi proſtrwu wo pomož. Ja ſyム ežini, ſchtóž ſyム móhli, ſo byh naſchim bratram po narodnoſći na měrnym pucžu pomhal. Ale wsche moje pržozowanja ſu, Bohu žel, bjeſpłodne wostale. Duž ſo dženža na Waž, moje džecži, wobrocžam, na Waž, kij ſeje poſtajeni to dopjelnic̄ pomož, na ežož mam wot Boha ſwoje powołanje. Ja ſo na Waž ſpusczežam, dokołž wém, ſo kózdy ſi Waž dotalnu khvalbu ruſkeho wójska ſi nowymi dobhežemi wuſydi.“

To ſu wscho ſlutki a ſlowa, kotrež na wudyrjenje wójnu poſkuſa.

Bo turkowskich powjesczach ſtají Turkowska 80 bataillonow pschećzivo ſserbiji, 40 pschećzivo Čzornoſorje, 80 pschećzivo Grichiskej, a pschećzivo Ruſzam čze 300 bataillonow infanterije, 20,000 Čerkeſow a 10,000 kurdiſkich a arabſkich jeſdnych poſklac̄.

Swětne podawki.

Němske khězorstwo. Po pschećzadže wudawkom, kotrež město Draždžany w lécze 1877 ſměje, je ſpoſnac̄, ſo budža tele wudawki ſumma wot 5 millionow a 78 tyžaz (tarwſynt) markow žadac̄, to je někotre ſtothžazý wjazy, dyžli w tutym lécze. Tola njebudže tam nichtón wjazy měſchczanskich dawkom dawac̄, hac̄ dotal, dokołž ſměje město ſe wschelskich wězow, kaž wot gaſa, wjefſche doſhody.

Na lipiſtim dwórníſhczu w Draždžanach ſta ſo to njeſbože, ſo dželac̄er Wollmann pſchi rjadowanju woſow bjes dwě lowrije

pschiindje, kotrejž jeho tak straschnje smijeczelchaj, so wón na měscze morwy wosta.

W Schwosdorffje pola Brunjowa njedaloč řamjeniza ſu ſo w tutym lēcze tsi ſkote kwaſy ſwjeczile. Najprjedy ſwjeczesche 50letny mandželski jubilej wumjenská Kliman ſe ſwojej mandželskej, potom Kreiſchez a ſkocznje Libſchiz mandželskaj.

S Warlina piſaja, ſo je ſo khezor ſ kónprynzom ſtrowy a czerſtwy ſe ſchleſyñſkih hońtowow wrócił. — Wjéch Bismark je ſo ſaúdzenu pónđelu ſe ſwojej ſwójbou ſ Warzyna do Warlina pſchebzdlił a tam najſterje pſches ſymu wostanje.

Franzowske nowiny powjedaja, ſo ſo po powjesczi, kotrejž je tamniſchi němſki poſlanz franzowskemu ministerſtwu wot wjécha Bismarka pſchinjeſt, Němzy na wuſtajeniz, 1878 w Parizu wotdžezomnej, wobdzelicz njemóža. Czeho dla? — to nijeje prajene. — Duž jene nowiny měnja, ſo ſo to ſnadž teho dla njeſtanje, dokelž budže pſchichodne lēto njemérne lēto a ſo fabrikantojo a rjemjeſnizy njebudža jich fabrikaty derje doſcz dokonjeſz móz; druhe nowiny wudarwaja, ſo ſo to teho dla njeſtanje, dokelž njebudža w Němzach pſchi nětčiſiſkih wobſtejeniach tajte doſpołnje dobre węzy wudželacž móz, ſo býchu ſebi ſ nimi na wuſtajeniz hwalbu dobhli (taž je ſo jim w taſkim naſtupanju lētha njelubosnje doſcz w Amerižy ſechlo); tsecze nowiny praja pak, ſo Němzy teho dla niežo na wuſtajeniz njepoſczeſku, dokelž ſo njepſcheſzelnitwosče Franzowow pſchecživo Němzam boja.

Prijódſtejaza rufoturkowska wójna wſchelakim ludžom w Němzach ſaſkužbje pomha. Taž ſu wſchelazy pſchekupzy, kotsiž ſ wołojom wiluja, ſ tym khetro wjele pjenjes ſaſkužili, ſo wołoj do Ruzowskaje pſchedawaja. — W někotrych pruſkih maſchinowych fabrikach je rufſe kniejerſtvo wulku licžbu wojerskich kowarňow ſkaſalo a w drugich tóſſtco ſynowych pražow. Wołoj ahe wone w bližſiſtch dñiach něhdże 140,000 centnarjow ſupicž.

Austria. Po nowſihih powjesczach je awſtrijske ministerſtwo wobſanki, ſo ahe ſo pſchi wójnie, kotrejž ſnadž bjes Ruzej a Turkowskej wudyrí, zyle neutralna džerjeſt, to rěka, ſo nochze ani Turkam ani Ruzam pomhačž.

Jendželska. Jendželske nowiny piſaja, ſo tamniſche ministerſtwo, hdžž by tež Turkam pomhačž ahe, ſwoju pomoz drje jenož na to wobmjeſuje, ſo ſ wobžadzenju Konstantinopla 25,000 muži a hewak ſwoje wójnske lódze do bliſkoſeže ſpominjeneho města poſczele.

Lord Loftus, jendželski poſlanz na khezorſkim rufſkim dworje je jendželskemu ministerſtu wažnu powjescz poſkal. Wón mjeñižy pſche, ſo je turkowskij naležnoſcžow dla ſ rufſkim khezorom roſtřyčzowanje měl, hdžž je tón prajik, ſo wſchak njebý rad ſam pſchecživo Turkowskej wuſtupił, ale najradſcho w ſjenoczeńſtwe ſ Jendželskej ſtukowal. Dale je rufſi khezor prajik, ſo je dla ſmyſlenja ſwojeho luda nuſawany, nětčiſhím njeſtnežomnym wobſtejenjam turkowskij kſchecžijanow lónz ſežinicz, ſo pak wón na žane wſchunje na to njemyſli, ſo by ſnadž Konstantinopel ſa ſebje dobycz ahe, a ſo može wón ſwoje czebzne ſłowo na to dacž, ſo jemu to ženie do myſle pſchisčlo njeje. Dale rječny wón, ſo ſo to, hdžž rufſe wójſko Volharſku wobžadži, jenož na tak dolho stanje, hacž budža tamniſchi kſchecžijenjo wot turkoweho ſpſchaha wumóženi.

Turkowska. S Konstantinopla piſaja, ſo je tam we wojerskim magazinje wohén wudyril a ſo je ſo pſchi tym pſches 80,000 wojerskich mantlow ſpalilo.

Ze Serbow.

S Budyschina. Czeſcz, komuž czeſcz ſluscha a hdž by tež jenož dželacžer byl. Tak bu pſchedžerzej Janej Knoblochej, kiž je hžom 25 lēt pola wobžedžerja pſchadowmje, knjesa Hörniga tudy ſwérku dželaſ, wot kralovſkeho krajskeho hetmanſtwa hwalbne pſhmo pſchisudžene a pſched měſčezanskej radu wot knjesa měſčezanosty Löhra na ſwiedženſte waſchunje pſchepodate.

— Saúdzenu njedželu 19. novembra ſu tudomneho ſchewza Gebhardt a w rězy Sprjewi morweho namakali. Wón je najſterje pſchi wulſkej turjawje, kotrejž tehdy knježesche, puež ſmolil a do rěki panh, hdžž je ſwoju ſmijercz namakal.

S Bułez. Hžom dleſchi czaſ měſčezhe tudomniſchi druhí wucžer, t. Schüza, to wotpohladanje, ſwoj wucžerſki hant dla wýſokej ſtaroby a wotebjeraňa mozow ſložicž a ſo emeritirowacž dacž. Schtwórk pſched tydženjom, 16. novembra, běſche netk tón džen pſchichol, na kotrymž ſo wón wot naſcheje ſchule dželacze. Wokolo jébnateje hodžiny ſhromadžowachu ſo na tutym dnju ſchulſy pſjódſtejerjo a ſchulſke džecži, taž tež wſchelazy wožadni w hornjej ſchulſkej ſtve tudomniſche ſchule. Taž běſche t. Schüza w pſchewodženſtwe dweju ſchulſkeju pſjódſtejerjow dó jſtiv ſaſtupil, ſpewachu džecži němſki ſpěw: „Lobet den Herrn, den mächtigen König der Ehren.“ Na to džerjeſtne ſ. duchowny Lahoda hiſcheze po poſruežnoſczi t. ſchulſkeho radžicžela Grüllicha w Lubiju teho ſameho wulſke dželbranje na tutym doczakanym dnju t. Schüza wuprajil, wón jemu hiſcheze dželenske Božemje w ſwojim, taž tež w mjenje ſchulſkeje gmejnij praji.

Na to wuſtupiſtaj přeni ſchulſki hólz a přenja holza a wuprajischtaj w mjenje ſchulſkih džecži t. wucžerzej Schüzy džak ſa jeho ſwérnu wucžbu a wulku prózu. Potom wuſtupi t. kantor Hatniš a t. Schüzy, jako jich dotalnemu ſobudželacžerje na jenym a tym ſamym ſtuktu w mjenje wucžerjow buſicžanske ſchule hnute ſłowa dželenja wuprají. Wón poſaſowasche a wuſběhowasche, taž je tón ſam ſchel pſchecž ſmyſleny pſchecžel byl, radu ſe ſwojeho ſhonenja ſobu dželil, jaž ſnamjo ſwérneho dopielnjenja pſchisluſhnoſcžow wucžerſkeho ſaſtojnſtwa ſo wopofaſal a w pſchecženſczi ſe ſwojimi kollegami a ſobudželacžerjemi ſtukowal, bjes kotrymi ſtaj dwaj jeho něhduſhzej ſchuleraj. Po tutym wuprají t. Schüza wſchitkim w hromadze ſwoj wutrobný džak ſa wſchitke dželbranje a pſchispoſnacze, kotrej je ſo jemu na dženbiſhím dnju doſtało; woſebje pak ſo tež džakowasche Bohu, kotrej je jemu tak dolhe ſeta móz a hnadi ſ jeho ſaſtojnſtwe ſpožecžil, napominaſche hiſcheze ſ poſhlenjemu rasej džecži ſ wſchemu dobremu a ſ nekhablatej ſwérnoſczi ſ ſwojemu ſbóžnikej a porucži napoſledku buſicžansku ſchulu, w kotrej je pſches Božu miłość tak dolho ſtukowacž móhl, Božemu hnadnemu wobarnowanju.

Taž běchu ſo na to někotre ſchtucžki kherluſcha „Ach wostaň pſchi naſ ſ hnadi“ wuspěwale, bu t. Schüza do pödlanske ſchulſkeje ſtvy wjedžen, w kotrej běſche poſhlenje lēta džecži w jich přenich ſchulſkih lētach roſtřyčzowal. Hdžž tudy ſaſtupi, bu zyle pſchelapnjeny, dokelž ſo jemu jow zyle njenadžity napohlad poſicžesche. Tuta ſtva bě ſo mjenujzy jara rjenje ſe ſelenymi hakož-

kami, pletwami a wenzami wudebiška a běchu ſo tam tež te dary poſtaſili, kotrež ſchulſka gmejna a jeho kollegojo k. Schüzy pſchi jeho wotkodže darjachu. Běchu pak to jera rjane dary a woſtejachu ſ jeneho pſchipnho regulatora (čaſznika), ſ wulſkeho woſpočowanſkeho ſtolza, ſ cigarroveje trubki ſ dwemaj kaſchějtomaj atd. Po ſaſtupjenju k. Schüzy ryczesche w herbſkej ryczi gmejnſki prijodkſtejer a ſejmſki ſapóßlanz k. Kerek w mjenje ſchulſkeho prijodkſtejerſta a wſchitlích předawſich ſchulerjow, wupraji k. Schüzy ſjawné pſchipnacze jeho ſwérneje wuczeſteje dželawoſcze a woſebje tež jeho kſcheczijanskeje myſle, ſ kotrež je ſtajni w ſchuli ſkutkowaſ, a dželawoſche ſo jemu naležni ſa wſchitku wulku a njewuſtaſazu prozu w ſlužbje ſ tym pſhcežom, ſo chyžl Bóh tón knjeh jemu, jako ſwojemu ſwérnemu dželaczerzej, tež junu w tamnej węčnoſeſi to njehiſte myto ſpožcic.

Ra to wupraji k. rycerſtubler ſähnel nad Koperzami a Buſezami w mjenje rycerſtublerjow, w ſchulſkim prijodkſtejerſtu ſaſtupjenych, w němiſkej ryczi te ſame myſle. K. Schüza dželawoſche ſo wutrobnje ſa te rjane dary, kotrež budža jemu ſtajni ſuboſeſiwe a rjane dopominenje na buſicjanſku ſchulſku gmejnu.

Wosdžiſho ſo pola k. pſchekupza Kſchijana k. cjeſci k. Schüzy ſwjeđenſka hoſcina wotbjerža, na kotrež ſo ſchulſh a ſ džela tež zyrkwiſny prijodkſtejerjo, kaž tež wuczerjo wobdželiſu. Wona nětore hodžiny traſeſhe a ſo na njej wjele a wſchelake ſlawy wuſeſehu.

Knjeh wuczer ſchüza, kotrež je ſydom a ſchtyrzczi lét we wuczeſtej ſlužbje ſkutkowaſ, mjeniujy pſches ſydom lét we Wochoſach a nimale ſchtyrzczi lét w Buſezach, je ſo nět do Buduſchina pſcheydliſ, ſo by tam poſlenje léta ſwojeho živjenja pſcheyhwaſ. Bóh tón knjeh pak ſpožeſ jemu hiſchcze doſho tón tak derje ſaſluženy wotpožinſ a woſradž jemu rjany wječor živjenja. W.

S Buſez. Saňdženu njedželu bu tudy wot naſcheho ſpěvarſkho towarſtwa koncert wotbjeržane, kotrež bě jara woſyhaný a ſo tež jara derje radži. Hnydom w prěním džele ſo ſpěv ſyloho khora ſpodobachu a jaſo k. wuczer Heinza jaſo ſoliſt wuſtupi, ſo jemu dobre ſpodobanje doſta. Se „herbſkeho kwaſha wot Kožora“ bu wot k. wuczerja Kerk a jedyn ſpěv tak pěknje pſchednoſcheny, ſo jemu poſlucharjo ſa to móznu ſlawu pſchipnaczu. Dwójspěw wot Mendelsona dyrbjeſchtaj k. wuczerzej Heinza a Kerk woſpjetovač, dokelž ſo wulzyschnje ſpodoſaſhe. Najwjetſchi pſchipad dobu ſebi „herbſka meja wot Kožora“, dokelž bu tak derje wot ſoliſtoru jako khora wubjernje ſpěvana.

S zyla je ſo koncert woſebje derje radži a ſu ſebi direktař naſcheho ſpěvarſkho towarſtwa, k. kantor Hatnik kaž tež ſobuſtavy towarſtwa ſ nim wulſku khwalbu dobyli a najrjeñſchi džak ſaſlužili. — A dokelž je to ſe wſchěch ſtronow pſchipnate, dha ſo nadžijamy, ſo budže nam k. kantor w bližſhim čaſhu ſaſtu taſli pſchijtoñy wježohy wječor pſchijtoñovač chyže a to cžim bole, dokelž ſo w naſchej wožadže hacž dotal nikomu radžilo njeje, lubži, ſpěwanja heval njewuſtojnych, tak daloko pſchinjeſcž.

S Běczi. Tudemna woſydlérka gmejneſteje kheze, Hana Heinowa je ſo 15. novembra w naſchej rězy tepila. Wona na padazu khorosč cjeřpjeſhe a je najſkerje, hdžež bě tale khorosč na nju pſchipa, do reki panyka a tam ſwoju ſmijercz namakala.

S Delneje je Horki. Kral Albert je tudomnemu ryhtarzej Frenzelej, kotrež je wjele lét ſwoje ſaſtojnſtro ſe wſchej ſwérnoſczi woſtarak, cže ſne ſnamijo ſpožcik a bu jemu to 17. novembra na ſwjeđenſte waſchnje pſchepodat.

Přilopk.

* Ře cjeſci mjeninow (Namensstag) krala Alberta, kotrež ſo 21. novembra ſwječachu, bu w Draždjanach wulka reveilla woſojerſteje hdžby wotbjeržana. — Tón ſamý džen doſta prynzejyna Mathilda, džowka prynza Jurja, w pſchitomnoſci zykleje kralovſteje ſwójby ſwiate ſirmowanje pſches knjeha biskopa Bernerta.

* Wondano blisko Míchna jeneho 10lētnego hólza wonka na polu namakachu, kotremuž běchťe wobej noſy ſmijerſtej. Bě to hólčež jeneho draždjanſkeho čaſznikarja, kotrež je ſwojimaj starſchimaj hižom někotry krocž wotbjerž, ſo by po ſwěcze woſolo dundal a ſhmu a horzotu cjeřpil.

* We Winje bu wondano jedyn Italski ſ mjenom Francesconi wot pſchipažneho ſuda k ſmijerži na ſchibjený wotbuzdeny, dolež běchťe jeneho pſtipkeho liſtynoſcherja ſkonzowal a ſ tych liſtow, kotrež běchťe tónle pſchi ſebi měl, něhdže 16,000 ſchěznaſow wſat a ſ tuthmi pjenjesami ſ Wina cjeckyl. Ale wón bu bóřhy doſahneny a do Wina doviedzeny, hdžež ſu jeho ſaſudžili, jako běchťe wſho podrobnje wuſnaſ.

* W naſeču tuteho lěta běchťe w Lipsku wjetſchi pſchekupz jenemu ſwojich ſlužobníkow 10,000 markow k dalſhemu woſtaranju daſ. Tón pak bě tele pjenesy ſhubit, kaž wudawaſche, a jeho knjeh jemu tež wěrjeſche. Tajkeho měnjenja pak jedyn žandarm njebeſche, kij bě wo tej wězny ſaſkyschal a wón teho dla ſa tým člowjekom jara ſwěru ſedžbovaſche. Skončenje bě wón tež teho pſcheywědzenja, ſo ſu te pjenesy wot ſlužobníka kranjene a wón tak doſho ſa nimi ſledžeſche, hacž je w ſlužobníkowej kuchni pod jenym ſamjenom namaka. Bě tam hiſeče 9000 markow.

* Njedaloſto Palerma (w Italiji) ſu rubježniy wondano jeneho bohateho ſendželčana ſajeli a do horow ſobu wſali a žadaja ſa njeho 130 tyžaz (tařiſt) frankow wukupnyh pjenes.

* Satraſhne ſaſhadženje Čeřkeſow a Bazibozukow hiſchcze ſaſtało njeje. Woni ſu wulſku džel města Sofije, hdžež najbole Boſharjo bydla, w nowſchim čaſhu ſpalili.

Kaž je ſe wſchelakých pſchipotow ſpōſnacž, chze jendželske knjeho ſtejno ſkončenje ſe ſwojim wójſkom woſhadičz a tam pječza 25,000 wojaſow poſčezele, tak bóřhy hacž ſo wójna bjes Ružovſkej a Turkovſkej ſapocžnje.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanž Depla. Holeski w Koſnicy te ſo mi lubja a njeſubja.

Mots Tunka. To je džiwné prajenie, pſchetož hdžež ſo mi nechtón njeſubi, dha ſo mi tola lubicž njeſože.

H. D. Počzakaj jenož a ja cži tu wěz woſožu. Wona je tajka: Jaſko bě tam fermuſcha a běchu holczki na rejach, dha piwa a paſenza njeſpiachu, ale džechu radſcho na kořžmarjowý dwór a ſebi tam wodu naplumpachu, hdžež běchu lacžne. Ale pſchi tým ſo to njeſbože ſta, ſo plumpu roſlamachu — a kořžmar ſeho dla jara na nje bóřjeſche.

M. T. Šm, to je tež ſamýl k temu měl.

H. D. Branje maſch. Ale ſo bydhu to někak ſarunak, ſlubichu, ſo chzedža wězny ſa cježne wrota woſtaracž, hdžež budže kwaſh.

M. T. Nô, to je pěkna myſlička!

H. D. Haj wſchak haj, ale jaſo běchu wězny hotowe a chyžchu je na cježne wrota ſpověſhacž, dha běchu tak hubjenje wite, ſo ſo triebacž njeſhodžiſu.

M. T. Aw jaw tola! To ſo mi wot nich tež njeſubi.

Cyrkwienske powjesće.

Wērowani:

Pētrowska zyrfekj: Jan Ernst Bamj, maschinystej, s Hanu Eleonoru Martinaczez.

Michałska zyrfekj: Jan Korla Wiejas, dżelomischir w papieriku w Słoniezech, s Mariu Augustu Janaczez s Dobrusche. — Hendrich Bohuwér Wilhelm, dżelaczej w papieriku a wobydler w Dobruschi, s Mariu Madlenu Bernhardtez tam.

Katholicka zyrfekj: Anton Bartosch, wobydler tudy, s Mariu Kasperez s Lahowa.

Ashczeni:

Pētrowska zyrfekj: Maria Hana, Handrija Polnitsa pomjenowanego Dubskiego, wobydlerja, dz.

Michałska zyrfekj: Biedrich Wylem, n. s. na Židowje. — Helena Amalia, Pētra Feremicha, wobydlerja na Židowje, dz. — Korla August, Jana Kaufendorfa, wobydlerja w Kubiszach, s. — Ernst Hermann, Biedricha Gustava Ernstia Faksha, pohoneża na Židowje, s.

Katholicka zyrfekj: Ota Bernhard, Jana Handrija Meje, czechle, s.

Semrječzi:

Dzien 8. novembra: Augusta Amalia rodzena Wołchinkę, njebo Korle Augusta Hollanda, měschejana, leżomnoścera a rejsneho mischtra, sawostajena wudowa, 57 l. 9 m. — 9., Maria rodž. Schüez, njebo Handrija Petetscha, wobydlerja, wudowa, 74 l. — Hana rodž. Scholcziż, Jana Mielusche, wobydlerja na Židowje, mandżelska, 68 l. 8 m. 14 d. — Korla August, Handrija Sodana, wobydlerja na Židowje, s. 1 l. 10 m. 10 d. — 10. Augusta Petetscha, schewza, nještečenja dz., 3 hodžiny. — 11. Petr Eusejaniki, wobydler budow, 60 l. — 12. Hana Madlena rodž. Hetmanez, Korla Augusta Gustava Brücknera, měschejana, leżomnoścera a radzineho schoparia, mandżelska, 24 l. 4 m. — 14. Martha Hedwiga, Jafusha Keuschha, wobydlerja na Židowje, dz., 6 n. — 15. Madlena rodž. Koprež, njebo Jana Milzki, wobydlerja, wudowa, 67 l. — 16. Maria Theresia rodž. Lishtez, Korla Augusta Jorka, wobydlerja mandżelska, 66 l.

Czahi po želeſniž.

Se Shorjelza do Draždjan.

Wojesđ se Shorjelza	140	30	520	756	1115	245	516	714
Lubija	29	337	69	842	126	336	553	84
Budyschina	239	45	645	915	1240	410	625	840
Bistopiz		speschny czah	425	715	950	115	445	650
Kadeberga	—	50	750	1025	150	520	720	950
Pschijsđ do Draždjan	348	530	822	1065	218	545	750	1018

Drjewowa aukzia

na wjeſelanſkim revieru.

Bondželu, 27. oktobra budże ſo
90 Km. thójnowych schęzepow,
90 pienkow,
20 stotnjow thójnowych walczkow
sa hotowe pjenesy na pschedadżowanje pschedawacj.

Sapoczątk dopołdnia $\frac{1}{2}$ 10 hodžinow w drjewniſczeju pola Wjeſela.

W Minakale 21. novembra 1876.

Hrabinska Gisiedelska inspefzia.

A. Hoffmann.

Drjewowa aukzia

na lipjanskim reviru.

Schtwórt, 30. novembra budże ſo
67 Km. thójnowych schęzepow,
207 pienkow,

22,75 stotnjow thójnowych walczkow
sa hotowe pjenesy pschedadżowanje pschedawacj.

Sapoczątk dopołdnia $\frac{1}{2}$ 10 hodžinow w drjewniſczeju w dżelnych thójnach.

W Minakale 21. novembra 1876.

Hrabinska Gisiedelska inspefzia.

A. Hoffmann.

S Draždjan do Shorjelza.

Wojesđ s Draždjan	620	920	1210	340	50	757	1115	1227
Radeberga	656	956	1240	415	556	820	1145	ip. czah
Bistopiz	750	1030	1200	450	618	956	1220	—
Budyschina	810	1110	200	525	655	946	1255	148
Lubija	858	1151	244	67	735	1030	1356	217
Pschijsđ do Shorjelza	939	1251	319	648	816	1111	211	248

Placjissna žitow a produktow w Budyschinje.

18. novembra 1876.

- Žitowy dowosz:	2680 měchow.	Na wilach	Na bursy
wot	hacj	wot	hacj
mł. np.	mł. np.	mł. np.	mł. np.
Pscheniza	50 kilogramm	1071	1191
Rožka	=	981	1012
Zeczmieni	=	841	881
Worž	=	770	820
Horč	=	—	—
Woka	=	—	—
Raps	=	—	—
Jahly	=	12	—
Hejdusčka	=	16	—
Bernj	=	223	250
Butra	1	260	280
Syuno	50	550	580
Šloma	1200 pt.	42	4550

Korž pscheiž po 170 punt.: 18 martow 20 np. (6 tl. 2 nſl. — np.)
hacj 20 ml. 24 np. (6 tl. 22 nſl. 4 np.) — Korž rožki po 180 puntach: 15 ml.
69 np. (5 tl. 6 nſl. 9 np.) hacj 16 m. 19 np. (5 tl. 11 nſl. 9 np.) —
Korž jeczmieni po 140 puntach: 11 ml. 77 np. (3 tl. 27 nſl. 7 np.) hacj
12 ml. 33 np. (4 tl. 3 nſl. 3 np.) — Korž woka po 100 puntach: 2 tl.
17 nſl. hacj 2 tl. 22 nſl. — np.; horč: 3 tl. 21 nſl. 1 np. hacj 3 tl. 23
nſl. 6 np.; woka: — tl. — nſl. — np.; jahly: 4 tl. — nſl.; hejdusčne trupy:
5 tl. 10 nſl. — np.; bernj: 22 nſl. 3 np. hacj 25 nſl. — np.; butra: — tl.
26 nſl. hacj — tl. 28 nſl.; syuno po 100 puntach: 1 tl. 25 nſl. — np. hacj
1 tl. 28 nſl. — np.; šloma (1200 pt.) 14 tl. — nſl. hacj 15 tl. 5 nſl.

Na pschedaní steji:

37 Kloſtrow luczlaných schęzepow,
14 = kuleczkow,
25 = pienkow
pschi budysko-mižakowſkim schuſeju pola
Lekſeje.

Wſcho dalsche wukaže
hosćenjat Vjar w Manjowje.

Najlepſe
nowe rheinske wloske worjehi
topu po 25 np.
porucza We Wosporku. J. G. Poetzhka.

Bokor a khofej,

hdyz je tež horje ſchol, tola hishcze po prze-
dawſkich placjissach pschedawam.
We Wosporku. J. G. Poetzhka.

Najlepſe hufch. amerik. luczno po 80 np.,
najlepſki zwijajzy ſchmalz po 70 np.
ſako dosta
We Wosporku. J. G. Poetzhka.

Ssuche droždže

ſtajnie čerſtwe a najlepſe dobroſcje
ma na pschedaw
We Wosporku. J. G. Poetzhka.

Tucjne huſhy

kupuje restaurazia na budyskim

dwořniſczeju.

Kajé.

Sswinjaze pleza,

ſ najimjenscha 15 puntow ejeſte, kupuje

restaurazia na budyskim

dwořniſczeju.

Kajé.

Dospołne wupředawanie mužaceje drasty.

Ja bym ſeby wotmyſliſ, nětko jenož po měrbranju dale dželacj a wupſchedawam teho dla mój zyly ſkład hotoweje mužaceje drasty, jako najlepſche, derje dželane mužaze nadwoblekarje, zyłe wobleczenja, ſchlaſtrofi, jopy, kholowy a lazy, wjele duzentow hólečazých wobleczenjow a paletotow. So bych zyłe a rucze wurumowat, pſchedawam ſymſke wězy ſ 20 a lětneje wězy ſ 25 procentami pod tým, ſchtož mje ſameho khoschtuſa.

Wobhebje kujesow draſtopſchekupzow w Budyschinje a wokolnoſci na to fedibných činju, ſo ſu wſchitke moje draczenja zyłe ſprawnje a derje pſchitejaze dželane; proschu teho dla mo dobročiwe wobkedažbowanje.

W Budyschinje.

Adolph Weiss, krawſki miſchtr
na bohatej haſy w domje kujesa tapetiarja Mäufela.

Hdyž ſu nětko wſchitke nowoſeže ſa ſymu pſchischle, porucžam ſwój bohače ſrijadowany ſkład draſtowych tkaninow wſchěch družinow po wurjadniſe tu-nich placzisnach. —

Zidzane twory a to běle a pižane, pſchi wschej jara powyſchenej pla-czisnje hiſcheze po starých tunich placzisnach pſchedawam. —

Wulki ſkład jaquettow, paletotow a mantlow. Dolhe paletoty hižom ſa 4 tl. Dokelž ja ſam po najnowſich modelach fabricirowacj dam, dha je mi tež móžno, jara tunjo pſchedawacj. — Klejdy ſo po měrje rucze ſechija.

Pſchi potřebuje mojich artiflow ja ſ tutym mój ſkład naajlepje porucžam.

Ian Jurij Pahn
na torboſchezu podla hłowneje ſtraže.

K dobročiwemu wobkedažbowaniu.

Podpiſaný porucža ſwój ſkład

drella, pružnych pjerow (Sprungfedern), paſzow a ſchnór-nicžow atd.

ſ dželanju matrazow. Tež ſo pola mje matrazh kóždeje wulkoſeže po 25 markach dželaja, kaž tež porjedzeja a pſche-dželaja, wſcho pod dobrým rukowanjom.

Bruhi ſu pola mje ſ wobhladanju.

K. A. Benedict na lawſtich hrjebjach č. 688.

Mužaze a žonjaze koſteny, kaž tež puzorovansle toſche, ſchulſte ranzki, holeče toſche, ſchrzuchi — ſamſny fabrikat —

portemonneje, žonjaze toſche, kſe

porucža w najwjetšim wubjerku a po naj-tamſtch placzisnach

K. A. Benedict

na lawſtich hrjebjach č. 688.

W kſemach ſo herbski ryczl.

Wſchě družin bělých a čorných kožow a kožłów ſ po dſchiwka (t ſu-trej), porucža po tunich placzisnach w najwjetšim wubjerku wobhebje kujesam trawzam ſ wobkedažbowaniu

G. Langa

na bohatej haſy a na žitných vikach.

Šwój wulki ſkład mězow a pſelzowych tworow dobročiwemu wob-kedažbowaniu porucža

G. Langa

na bohatej haſy a na žitných vikach.

Rhumſchtny mlhy w Scheschowje p. Rjeſhwacžidla porucža po dženſtich placzisnach ſuchomlěte muki a wotruby. Tež wuměnja wón dobre žito ſ muku a wotrubami.

Aug. Schööncke

knihowjasarnja, papierowe, galanterijowe a kožotworowe khlampy na hauensteinskej abo butrowej haſy,

porucza ſwoj bohacze ſrijadowany ſkład herbſtich a němſtich ſpěwarſtich knih w ſomocjanym a kožanym ſwiaſku, wón porucza dale: wſchelake modleſte a ſchulſte knihy, ryczne a liczbowanſte ſeſhnioti, alaſhy, piſanki, ſchulſte toſche a ranzki, fotografiye a piſne albumy, žonjoze toſche, cigarrowe etuije, portemonneje, liſtnizy, pſchedupſte knihy a notiz- knižki, fotografiowe wobliky, rajzajgi ſa ſchule, ſbožopſchejerte khartki, kſchczenſte liſty, wobraſowe knihy, protyki, bar- bokachcziki, wobraſowe liſtna, piſane papery, liſtowe papery, kouerty, pierowe kaſhcziki, piſadla atd. Saſko- pſchedawarjo, kofuž wjetſche dželby kupy, droſtnu nahladny rabatt.

Hrajadla

4 hacž 200 tuſlow hrajaze; ſ expre-
ſiju abo bjes njeje, ſ mandolinu,
bubonom, ſwóńczami, kaſtagnietami,
njebeſkimi hloſami, harfu atd.

Hrajaze tyſki

2 hacž 16 tuſki hrajaze; dale nece-
ſary, cigarrowe ſtejadla, ſchwajzarske
kheſki, fotografiowe albumy, piſadla,
rukajzowe kaſhcziki, liſthywobcežerje,
kwěkovsy, cigarrowe etuije, tobako-
we tyſki, dželoblida, bleſche, piwne
ſchlenzy, portemonneje, ſtolzy atd.,
wſcho ſ hudžbu. Stajne najnowſche
porucza

J. H. Heller, Bern.

Illoſtrowane placžiſnočouranty franko.
Zenož ſchtóz direkturje ſkaſa, do-
ſtanje Hellerowe džela.

W nowocie ſa ſt

w jaquetach a paletotach
ſamžneje fabriki, wot najjednorichich hacž
do najelegantnichich, ſzym ja najlepje wuho-
towanſt a porucžam ja wſcho po najtunichich
placžiſnach.

Na žitnej haſy **H. Kayſer** na žitnej haſy
čzo. 52. čzo. 52.

W khlamaſt ho herbſki ryczi.

W njeviſcziſkim draſtam porucžam
něſtco rjane a tunje w

židje,
 $\frac{3}{4}$ židje,
alpatka,
repſu,
croiſe

wſchec̄ barbow

Na žitnej haſy **H. Kayſer** na žitnej haſy
čzo. 52. čzo. 52.

W khlamaſt ho herbſki ryczi.

Palenz!

Mój hižom dawno jako wubjerny a cziszcę
ſkłodžazv

czisty palenz,

kaž tež wſchitke družin ſobrych palenzow ja
ſi tutym kniesam ratarjam a ſaſkopſcheda-
warjam poruczejo naſpominam a po najtu-
nichich placžiſnach pſchedawam.

Ernst Glien na žitnych wilach.

Wot dženſniſcheho dnja porucžam jaſo
něſtco jara woſebne

pilſenske feldſchlößchen- ſezak-pimo

ſchleñzu po 18 np.

S dobom porucžam ſwoj wulki wubjerk
jedžow, kaž tež dobre wina, grog, punſh
a druhé picza.

J. Zimmermann,
hoſczenz ſ ſtolej hwědže.

Powſchitkomna aſſekuranza w Trięſcze

(Assicurazioni Generali.)

Saložena w lěcze 1831.

Rukowazh fond towarſtwa wopſhiſa po bilanſu wot 31. decembra 1875:
pſchitomne wobſtati:

Sakladny kapital: ſchěſnakow **4,200,000.** —.

Reſervy w hotovych pjeniſach: " **16,247,417. 20.**
w prämijach a dani pr. 1876: " **11,110,581. 98.**

Dale:

W poſdnich lětach doſtajomne prämije: " **10,996,680. 05.**

Slowne ſummy kapitala a reſervow
ſu na ležomnoſcie vypílariſu napołożene.

W lěcze 1875 bu 14904 ſchłowaniow ſe ſnamjenite ſummu wot
6 millionow 646 thſaz 603 ſchěſnakow 97 krajzarjow
ſaplačzených.

Wot wobſtacza towarſtwa bu ſ zyla ta wulſyſhna ſumma wot
110 millionow 651 thſaz 039 ſchěſnakow 54 krajzarjow
ſa ſaplačzenje ſchłowaniow wudatych.

Powſchitkomna aſſekuranza ſawěſčjuje:

a) pſche wohnjowu ſchodu: twory, mobilije, žnjeſke ſarady a t. d., kaž
tež, jeli to krajne ſafony dowoleja, twarjenja wſchec̄ družinow;

b) poſkiežuje ſawěſčenja na žiwiſje čłowiekow na jara wſchelake waschnje
ſa najtunichje twjerde prämije a poliſy w němſtich pjeniſach wuſtaja.

K ſoždemu wukaſanju a ſ wobſtaranju ſawěſčenjow porucžataj ſo agentojo:
hamſki ſtotolékar **Ernst Walther** w Budyschinje.
Adolf Baumert w Kambienzu.

Ležomnoſeſje

wſchec̄ družinow horjebjjerje ſ
kupjenju, pſchedacju a
pſchemenjenju,

kaž tež ſ ſapijanju
kupnych liſtow,
najeūskich piſimow a
dolžnyh wopíſimow
porucža ſo

Robert Thronicker,
agent w Rakezach.

Wloſkowe pſetwa

dželaja a wuſežane wloſky kupyja
brodtruharske a wloſkowe khlampy

A. Paul na hornjeſkej haſy.

Koſaze kože,

kaž tež wſchec̄ družin ſobrych ſawěſčenjach kupyje

Gustav Raude
na garbařſkej haſy 426.

G. Joachim, Atelier su ujebolosne sašadzowanje ūbow, operazije ūbowe, plombirowanie, cjięcenje, sahnacze ūbuholenja atd., w Budyschinje, na ūnuskej lawſtej haſy 120 pola k. pječarja Kelingsta. A ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

A njewjeſčiniskim draſtam atd. poruczam

czorne ſidzane tkaniny

jenož hódnú, ſo derje noschazu tworu, pſches fotrejz prawoczaſne jara ſpodobne kupjenje je mi možnoſez data, twory wožebneje dobroſeže tuniſcho pſchedawac̄, hac̄ kózdy druhí.

Julius Hartmann Sohn

na mjaſowym torhoschezu 36 ſ napſtceča žyrkwe.

Barliňsko-kołuſke woheńſaweſczaſe akzijske towarſtvo

je nam ſchodowanje, pſches woheń 31. augusta načinjene, poſnje ſarunało a nam wu-platzilo, hac̄ runje běchmy wukupjenje poliſow, fotrejz běchu jenož někotre dny pſched wotpalenjom wot naſ ſtaſane, pola hłowneho agenta **Carle Näthera** w Budyschinje ſkomendili a teho dla w čaſu wohnja poliſy hiſteče w ruzy nijemějachmy. My ſo teho dla nuczeni czujemy, ſa tole pěkne ſtukowanje ſpouñjeneho woheńſaweſczaſego towarſtwa, kaž tež jeho agentej knjeſej **Nätherej** ſwoj džak prajieſ a to ſamo naležnie poruczic̄.

W Bréſowje, 18. novembra 1876.

Jan Koč,

Handrij Krec̄mar,

Jan Wic̄as.

Woſjewjenje. Pſchichodni ſrjedn jako 29. novembra t. l. budža ſo we Wulkich Sdžarach hermank a ſkótne wiki

wotdjeręcz.

We Wulkich Sdžarach 22. novembra.
Wubjerk.

Szerbska protyka

„Pſchedženaf“ na leto 1877

je ſa 25 np. we wudawańi Serb. Now. doſtać. Saſhopſchedawarjo čhyli ſo na k. pſchelupza **M. Mörbu** na mjaſowym torhoschezu wobročic̄.

W Delnej ſinje čo. 26 budže ſo
niedzelu 3. decembra ſonjaza draſla na
pſchedzowanje pſchedawac̄.

W Mjeſchizach je Rheiſa čo. 45 na
pſchenajecze abo na pſchedan a je wſho dalsche
pola wobbežerja tam ſhonic̄.

Koſaze, ſajecze, tarniklowe, tħorjaze,
funjaze a čelaze kože kupuje ſtajne po naj-
wyšszej placzisni.

H. Langa

na bohatej haſy a na žitnych wiſach.

Julius Lange,

ſchatowa fabrika

w ſhorjeſzu w Budyschinje
na ſamjentej haſy na lawſtich hrjebjach
porucza

ſwjerſchne koſchle
ſa 3 marki a drožcho,
nózne a dželanske koſchle

ſa 2 marzy a drožcho,
žonjaze koſchle
ſa 1 m. 90 np. a drožcho,

džec̄zaze koſchle
wſchēch wulkofſzow,
che miſet

ſa 25 np. a drožcho,
thornarje
ſa 10 np. a drožcho,

manscheth
por ſa 15 np. a drožcho,
manscheth a krawath
běle, czorne a piſane,

caſe nez
ſi wołmy a ſidz,

jaki, koſchle, tholowh
ſi batwy, wołmy a ſidz,

džec̄zaze a žonjaze ſchörzuchi
ſi latuna, pikſa a moiréja,

ſchwajzarske wuſchiwanja

50 procentow tuniſcho,

běloplatowe dybſac̄ne rubiſhka
1/2 džata 2 marzy a drožcho,

czorny ſtonočzauh bant
po ſchukach 33 1/3 % tuniſcho,

ložowe krywadla, garding, ſpódnje
ſuknje, manschetowe a chemisetowe
lneſle, ſhirting, chiffon, pikſe a
barchent.

Tunje twjerde = Sprawne
placzisny. = poſluženje.

Jena holza ſo wot noweho ſeta ſi
pěſtonjenju jeneho džescza a ſi lohkemu
domjazemu dželu pyta. Wona možje
pſchi tym tež warjenje na wuknyc̄. Dalshe
je ſhonic̄ we wudawarni Serb. Now.

Šlubjenje ſwojeje mlodscheje dwójniſkeje
džowki **Berthy** ſi knjeſom **Edmundom**
Jacobiom, tral. dawkoſtaſtojnítom w Lipſtu,
ſi tutym najpodwolniſcho ſi naſjedzenju dawa
W Budyschinje, 21. novembra 1876.
Šanža ſwidowjena farařka **Rychtarjowa**,
rodžena Hattabez.

Bertha Rychtarjec,
Edmund Jacobi

p. s. j. s.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają so we wudawańni Serb. Nowin'na róžku zwonkne lawskeje hasy číslo 688 wotedać, płaci so wot rynčka jeno 10 np.

Zamówity redaktor a wudawař J. E. Smoleň.

Čo. 49.

Sobotu, 2. decembra

1876.

Se satskeje trajneje shnodi.

(Pofraczowanie.)

¶ herbskiej wucz̄bie na seminarach psichetroczywiski knies synodal farar J. in i sch plodowaze s̄lowa rjekny:

„Krajnostawski seminar w Budyschinje, wot Lubodrohich, wy-
szkoczesznych kniesow krajnych stanow hornjolužiskiego markhra-
binstwa sałożeny, je na potrebnoscze herbskeje schule wot zapoczątko-
dżiwat. Szyka byly ho my Sserbja, hacż rynie jenož mały dżel
Hornjeje Lužicy wobkiedziny, wot hornjolužiskich krajnych stanow
wo prawdze wózowsgy podpjerali. W czašu, hdżež herbsti lud
hiszczę żaneje biblije w swojej maczernej ryczi ujemiejsce, by
krajne stanow trébne pjenjesy k pschelozjenju a cziszczenju herbskeje
biblije darili. Preňije herbske predaršte knihi dachu krajne stanow
hornjolužiskiego markhrabinstwa cziszczeję. A taſte staranje tuthy
kraſnych — ujeh sich Bóh ja to żohmije — lubych hornjolužiskich
stanow tež hacż do naschego czaſha traje. Wulki herbsti słownik,
kij je psched někotrymi lětami wuſhol, je s pomozu krajnych sta-
now cziszczeny.

Wy widzicie, mrogi knieza, hdżekuliz chzyk żo schto wobrocicż, na ryczespytne abo na wucżbne abo na duchowne pola, w schudżom trzechimy na dżaka hdne staranie kuzijskich provinzialnych krajinnych stawow. Tak żu woni też w Budyschinje na swojim seminaru żerbisku wucżbu sa pschichodnych żerbiskich wucżerjow sałożili. Ta żebi myħblu, so to, schtoż tuto, w pschirunaju t zykej Sakskiej tola male sjenoczeństwo kuzijskich krajinnych stawow dokoniecz móżesche a może, też nashe wyżoke krajne kniezerstwo, hdżż potrjabnosće, taż żu nětko rofestajene, sesnaje, se swojeje stronu węscze dokonja. Kaf ma żo to stacż, to drje żem ujeftujscha, ale ja żmieni vrajicż, so żo to lohko do skutka stajicż hodži. W Lubijiu je jedyn żerbiski duchowny; won by węscze rad někotre hodżiny na żerbiskich seminaristow ważiż.

Nětko chzu tsecžu próštvi rošponiečz, mjenujžy ſo by ſo
Sſerbam, w Lipſku na duchownſtvo ſtudowazym, w tajkim
naſtupanju ſpomoženje doſtało. Moji kniježa! Tudy wiđimy
wulku niſu, wo kotrejž ſmy hížom wjazy krocž ponížnje a naj-
počornijscho ſt na wjedzenju dawali. Sſnadž by ſo učchtón praſhceč
mohł: čeho dla dha tale potrjeba hakle nětko na ſvětlo ſtupi?
Slajeże, ſt roſkudzenju tuteho praſhenja ſu wjehelake wulžki trjeba.
W tym čaſhu, hdzež věch ja gymnaſijast a budýſti gymnaſij w-
pytowach, mějachmy w nižjich klaſzach tydženisz yenož jenni abo
dwě hodzinje, w kotrejchž věſte neṁſka ryež wuežbny pſcheduijet a
w hornich rjadownjach mějachmy dys a dys neṁſke naſtawki wu-
dželacž. To vě wjcha wuežba neṁſkeje ryeže w tamniſchim čaſhu;
po tajkim ſo ſa neṁſke jara mało ſta a ſa ſerbiske ſo nieżo niesta.
To ſo pań nimale wiruna a ſo žadny wulki rošdžel ujepočaſa;
ale nětko, moji kniježa, je to hinaſ, hdzež je tak wjele hodzinow

tydzenia hacž do najwyšszych klasow horje se wšchem prawom němiskej ryczi pschipołasane. A to ma ſwoju dobru pschiežinu: Schłoz chze junu w ludu jako prewiſnik, jako duchowny atd. ſkut- kowacž, tón dyrbí tu rycz, w kotrejž chze wutrobu dobycz a duch rośwuciež, zgle derje ſnacž. Teho dla někto abiturijentojo w němiskej rycze tak wulke dokonjeja, ſo my ſtari, hdyž tamniſchi a něcežiſchi ežaž pschirunam, ſi jich kmanoſcu wurunanie njewidžer- žimy. Hlaježe, to tež na ſerbſkich ghyminaſijastach a ſtudentach ſwoju móz wopokaſuje. Wy widzieſe, ſi kajkej wobwjetnoſcu, ſi kajkej wěſtoſcu, ſi kajkej wuraſnoſcu woni němſki piſacž a ryczež wjedža, a dyrbja potom k wudželaniu ſerbſkeho pređowanja pschi- ſtupicž, ach, dha wſcha wuſtojnoscž pobrachuje. Mi ſu ſerbſzy kandidatojo powjedali, ſo moža, je-li trjeba, ſa jedyn džen němſke pređowanje wudželacž, ſo pak na wudželanje ſerbſkeho pređowanja wjazy hacž tydzeń trjebaja. Teho dla je ſo tež ſtało, ſo w now- ſzym ežaſu wſchelazy ſerbſzy kandidatojo wo ſerbſku faru njejſu rodžili. Woni tón wulki roſdžel ežija. Woni njejſu tež ani najmjeňſche homiletiske rośwuczenje na universitecze doſtač ſohlí, ſo bychu ſerbſke pređowanje wudželali. A, moji knježa, kajke ſmyki ſo potom, hdyž tajki w ryczi njerowſwuczeny kandidat tola hiſhcež wobſankne, ſerbſki pređowacž, w jeho pređowanju ſtanu! Blaſemije bychu to wo prawdze byłe, hdy bych ja tudy někotre wérne pschikkady wuprojicž chył. Hlaježe, ja ſo jenož na to po- wołam, ſo je wyžokodostojny theologifki ſakultät w Lipsku to ſa akademifku a zyckwinſku muſnoſcz ſpóſnał, ſo by ſo teſle potriebje doſcz ežniſo. — Moji knježa! Ja Waſz naležnje proſchu, njerajcze ſo něhdze psches někajki formalny ſadžewk, kož jón wyžokodostojny knies wyſidi dwórski predař (Dr. Koſchütter) wupraj, wotdžerječ. Hdyž je tu žana niſa, dha ſo ſa formalijami ujepracha, ale tehdby ſo pschitupi, tehdby ſo pomha, tehdby ſo wumozę. A duž Waſz naležnje proſchu, ſo byſhcež petizioniſkemu wubjerkiej doſpołnje pschi- hloſhovacž chyli.

Na to minister kultuża, kijes s Gerber dlešču rycz džer-
žesche. Najprjódzy won ménjeſche, so ta petežia, wo kotoruž ſo
jedna, bôle wobežowanje hacž proſchenje wopſchija a ſo by wona
teho dla bôle pſched ministerſtwo kultuża, hacž pſched synodu ſku-
ſchała. — „A hdyž ſ tuteje petizije takſi duch wéje, jako bychu ſo
w Sakſkej naſchi ſerbſzy ſobuſrajenjo podežiſhczowali, jako by ſo
ſpytowalo, jimi jich ryež a narodnoſć rubiež, dha dyrbju tuđy ſe
wiczej wažnoſćemu wuſnacž, ſo ſebi na to tola nihdže nichtón nje-
myſli a ſo ſo to na žane waschnje wot ministerſtwo kultuża a
jeho ſaſtojniskow njeſtawa. Kož ſu w zykiej Sakſkej naſchi ſerbſzy
ſobuſrajenjo czeſczeni a, ſchtož možu prajiež, wſchudžom rad wi-
dzeni a waženii, tak ſo tež ſe ſtrony kralowſkih ſaſtojniskow stawa
a ſu tute daloko wot teho, ſo bychu pſchećjivo ſerbſkej narodnoſći
wutſupowale abo jej ſnadž nekaſ ſchłodzicž chykle.“ (Potraczowanje.)

Świetne podawki.

Němske khězorstwo. Samkar Arnhold w Draždjanach, kotrejž běsche psched někotrym čzažom se strachom swojego ſamžneho živovjenja jeneho čjlowjeka s jeneho ſazýnijeneho doma wuczahný, je wot ministerſtwa teho dla jako čzebzne myto ſlotu medailu doſtał, s pschiswolenjom, so ſmě ju na bělým bancžiku noſzycz.

Na puczu s Weimara do Barlina němska khězorka 28. novembra popoſdnju w 3 hodžinach do Draždjan pschijedze, hđez ju ſakſka kralowſka ſhwójba na lipſko-draždžanskim dwórníſchežu witasche a potom s njej na kralowſki hród jědžesche. Wjeczor khězorka Draždžan wopuszczí a ſo na pucz do Barlina poda, hđez nětore hodžiny poſdžiſho pschijedze.

W Lipſku je pak ſo wónano ſaſho jena ſlužobna holza teho dla straschnje wopalila, dokelž petroleum na drjewo liſesche, ſo by ſo to ſlepje palilo, ale pschi tym ſo petroleum tež w bleschi ſapali, ta pak roſbuchtñ a na jene dobo draſta teje holzy w plomjenjach ſtejſeſche.

Kral Albert je ſo 25. novembra do Grodžiſcheža (Sonnenwalde) na hońtwu podał, na kotrūž běsche jeho tam hrabja Solms psche proſyzł. Hońtwu bě doſcz ſvožomna.

W Schwarzenbergu ſta ſo 23. novembra to njesbože, ſo bu 13létña džowka deſkireſarja Langi wot jeneho kloza ſaražena. Wona nimo jeneho wosa džesche, na kotrymž někotre klozy ležachu, jako ſo jedyn na riju dele kuli a ju na měſeſe ſaraſy.

S Barlina piſaja, ſo je tam wónano Jendželčan Salisbury pschijer, kotrehož je jendželske ministerſtvo ſa ſobuſtawa konferenzy pomjenovało, kotaž ma ſo křeſcijansko-turkowſich naležnoſćow dla w Konstantinoplu wotdžeržecz. Wón bě ſo do Barlina podał, ſo by tam woſebje wot němskeho khězora, kaž tež wot wjercha Bismarka ſhonil, ſhto taj k tutym naležnoſćam měnitaj a ſhto chzetaj ſnadž jich dla cžinicž. Pschi tym je wón němske knježerſtvo na jendželsku ſtronu ſežahnyč chžyl. Bismark je jemu pječza wotmolwił, ſo ſo němski khězor ſe ſwojim wóſkom do turkowſich naležnoſćow měſhcež njebudže a ſo budže tež na to hladacž, ſo by ſo Awſtria wójnzy njesapletka. — Křeſe Salisbury je na ſwojim puczowanju najprjódzy w Parizu był a franzowske knježerſtvo k temu wabił, ſo by wotdželenje franzowskeho wójska Bolharſku wobſadžilo, jeli by konſtantinopelska konferenza to ſa dobre ſpoſnała. Na tajke waſchnje by ſo wobſadženje tuteho kraja wot Ruskich njenuſne ſežinito. Alle franzowske ministerſtvo je jemu wotmolwiło, ſo po jeho woli cžinicž njeniž ſu ſ zyla na žane waſchnje do turkowſich naležnoſćow njeměſha, křiba jenož mera dla a ſo je teho dla dwieju połnomóžnikow (Bevollmächtigte) na konſtantinopelsku konferenzu poſzalo.

Na němskim rajchstagu ſapóſlanzy prjódpoſožene ſakony, kotrež nowosrjadowanje ſudniſtrow a ſudženja naſtuſaj, piſnje wurađuju. Wjes druhim bu wujednane, ſo maja ſo wažne pscheſtupjenja, kiz ſo w knihach a nowinach ſtanu, pschichodnje tež ſjawne psched pschiſažnym ſudom wuſhudžiež. Gauſtupjerjo němskich knježerſtrow ſu ſ wjerchka pschecžiwo tajkemu poſtajenju a njeje teho dla hiſhceže wěſte, hacž to ſamo na rajchstagu pschi ſtečim čítanju pscheridze. Wjeniujžy kóždy nowy ſakon ma ſo na rajchstagu tſi króž pschewuradžowacž abo cžitacž, prjedy hacž je zjle hotowy. — Wjerch Bismark na tutym rajchstagu hacž dotal hiſhce ſyčzaſ njeje.

Ehdem-paſcha, turkowſki poſkranz na khězorskim němskim dworje, kotrejž je wot ſwojego knježerſtwa ſa ſobuſtawa konſtantinopelskeje

konferenzy pomjenowaný, chžyſche psched ſwojim wotjēſdom ſ Barlina ſ wjerchom Bismarkom porhejčež. To ſo pak ſtało njeje, dokelž Bismark k temu žaneje pothilnoſće njepokaſa. Tola je wón Ehdem-paſcha k wiedženju dał, ſo by turkowſke knježerſtwo derje cžiniko, hdyž by po woli konferenzy a woſebje po žadanjach Ružowſkeje ſkutkowało, dokelž ſo hewak njeby wójny ſminyč móhlo; pschetož Ružowſka njeniž ſoſacž, hdyž je jeje cžesč ſ jeho žadajnemi k ſlepſhemu turkowſich ſſlowjanow twjerdze ſwajaſana.

Awſtria. Jendželski wotpoſkranz Salisbury je na ſwojim puczu do Konstantinopla tež we Wini je pobyl a ſ tamniſhim knježerſtviom turkowſich naležnoſćow dla radu ſkładował. Tola ſda ſo, ſo tež tudy ničž ſmane ſa wotpoſladanja jendželskeho ministerſtwa dobył njeje, dokelž ſo Awſtria boji pschecžiwo woli Němskeje a Ružowſkeje ſkutkowacž. S Wina je wón na kralowſki italſki dwór jěl, tam pak tež dale ničž njeſhoni, hacž to, ſo italſke knježerſtvo žaneho druheho měnjenja njeje, hacž němſte. Pschi ſwojim wotjēſdom ſ Wina wón ſ awſtrijskemu kanzlerzej, hrabi Andraſchijej prajesche, ſo ſnadž budže najlepje, hdyž Jendželska k požadanijam Ružowſkeje po móžnoſći pschiswoli, na cžož Andraſch ſměje, ſo by jemu to tež lubſho bylo, hacž hdy by awſtrijſte wójsko ſ ruſſim kraje turkowſich ſſlowjanow wobſadžicž dyrbiālo.

Jendželska. Jendželske nowiny powiedaja, ſo je wjerch Bismark knjeſa Salisbury jara pschecželne pschijat. Pschi tym je jemu prajit, ſo wſhak je pschecžiwo Jendželskej jara pschecželniwo ſmyſleny, ſo pak na žane waſchnje ſ jendželskim knježerſtviom w hromadze ſkutkowacž njeniž, je-li by to njeſchecžiſh ſchecžiwo Ružowſkeje wuſtupicž chžylo. Hewak wón pschistaji, ſo wón ničž pschecžiwo temu nima, je-li Ružowſka ſnadž dželbu Turkowſkeje wobſadži.

Ružowſka. Ruske knježerſtvo je psched krótkim cžažom požečonku wot ſto millionow rublow w ſwojim ſamžnym kraju wuſhala. Tute pjeniſy ſu ſo hižom w Petersburgu a w Moskwe narwale, nježiwaſo na to, na kajke ſummy ſu ſo w druhich ruſiſtich ſtronach w tajſim naſtupanju podpiſaſe. S zyla je ſ ruſiſtich nowinow wiđečz, ſo chze ſud khězora na wſche móžne waſchnje podpiſerač, je-li tutón Turkam wójnmu pschiswienje. Se wſchelakich krajinow a městow ſu khězorej wosjewili, ſo chzedža, je-li trjeba, dawki na dleſhi cžož do prědka dacž.

Wójsko je dobreje myſle a reserviſtojo ſu taſ ſucze ſ wójsku khwatali, kaž ženje prjedy. — Na puczu buchu wot wobydlerjow bohacze ſ jědžu a picžom ſastarani.

N ě t c ž i ſ c h i c ž a ſ .

Hdy dha njeniž na ſeni,
Wojnske žaſoſce ſonž ſměja?
Hdy dha mera rožiežki
We wſchelk wutrobač tu křejeja?
Hdy nam tón džen ſaſhwa,
So mér, luboſež knjeſtvo ma?

Ach kaſ ſrudno nětko je
We wſchelk krajach na tym ſwecži,
S wjerchka ſwada, hidženje
Wobknježi wſchelk cžlowiſke džecži:
Wo dno, w nozy hladaja,
Kaſ bližiſhemu ſeſhkođa.

Křeſcijanska luboſež wſch
Wulku wažnoſć nětko nima;
Cžaſne ſubla hromadža,
Sa nimi wſchho hraba, pschima;

Bližšom' ponhac̄ s nisy won,
Wjèle ma sa hlypy žón.

Husto někto hlyshimy,
Kak ho pshy palenzy býja,
Palenza duch řlažazy
Bjes rošoma do ho lja;
Pshy tym řela, řakruja,
Žanej hańby nimaja.

Doma žona s džecžimi
S hłodom hlyshy pscheliwaja,
Mužojo pak we korežmi
Palenz žreja, kharth hraja.
Pracze, je to pschisluſhne
Kschesczijanske živjenje?

Luboh' Boha ſabudža,
Dusche ſbóžnoſc̄ w stronu ſtaja,
Węczne bycze ſavreja,
Hdyž tu čažnich ſublow maja,
Ach, a hdyž te pschecžinja
Husto sa ſchtryk pschimaja.

Ssobuželnoſc̄ nimaja,
Hdyž bratr w nisy wulkej plaka,
Duž ſhud ſprawnoh' ſudnika
Po ſmjerzeji tež na nich ežaka,
Ssylhy hłudoh' člowjefka
Tich tamu něhdy wobſorža.

Duž dha bratſja! Čhemu tu
Prózowac̄ ho w dobrym ſwěru
Boha prořež ſutrobu,
So nam ſpožeži ſylnu wěru,
A hđež jenož možemy,
Bližšim činič dobroth.

A hdyž bychmy ſa dobrym
Pschego wſchitzu ſwěru hnali,
Plakali tu ſ hubjenym,
S nisy jemu wupoimhali,
Bychmy byli w luboſc̄i
S wježołym tež wježeli:

Dha ſnadž docžakam⁹ my,
So wot hlebjow ſerpy maniy
A wot mječow radlizy,
W luboſc̄i wſchěch wokſcham⁹,
Pod lipu a winowzom
Bydlimy wſchē ſ pokojom.

J. S.

Ze Serbow.

S Bułez. Nascha wožada ma kražny Boži dom. S rjanej wſhōej wěžu debjeny, wón nimale zlyk herbski kraj pschewidži. Wožebje pak psches ſwoje ſnutſkowne ſluscha wón ſ najrjeniſhym w ſſerbach. Kak je jón ſwěrna wožada psched 20 lětami wudebila a pschi tym wulke wopory wo wjèle tybzazach toleri pschinježla! Wona je měnila ſ prawej Božej ſlužbje ſluscha tež rjany, pschistojnij Boži dom. A wobhlaďaſ ſo tola w tutym domje; ſchto je ſ widženju? Kražny wołtar Boži ſ hishcze kražniſhym woobraſom nasheho horjestaſazeho ſbóžnika; wołtar a kletka krytej ſ wubjernymi wodžecžemi, wſchitko Božemu domej darjene; wołtařski ſchijz wot jeneje ſwójby ſ Mjeſčijz; tsi kražne krónske ſwěcžniki, pschi wobnowjenju zytkwje wot wožadnejne mložiny kupjene, wot tuteje tež drohe khorhoje; 6 wołtařskich ſwěcžnikow wot njebo ſ Kind; 2 kan de la braj psched Božim wołtarjom wot njebo ſ Wehle; taſla ſ mjenami ſpadaných a

ſem rjetyh naſheje wožady w požlenimaſ wójnomaj wot njebo ſ. Schenka; rjanu herbsku bibliju a kſchczęſku khanu wot jeneho pschecžela psched někotrymi lětami darjene; nowy požlebor-njeny wołtařski ſchijz, 2 ſlěbornej ſnutſka poſlocžnej wiñowej khanje a nowa dupa ſ rjenje tocženeho ſerpentiua, wſchē tsi wěžy wot njebo knjeſa a knjenje ſ Kind nad Koprzami a Bułezami, a lonje Božemu domej pschepodate; wojski plan wot nadpada pola Bułez, ſ wulkej prozu wot ſ. Schneidera we ſhorjelu wudželan⁹ a tež lonje zytkwi darjeny.

Njeſhu to wulke wopory wot zykleje wožady abo tež wot jenotliwych wožobow pschinježene? Saweſče, a tak móže tež kóždy wožadny ſe ſpodobanjom na ſwoj Boži dom hladac̄, ale tež ſaſo psches jeho jednoru phchu wutrobu, ſ nutrnoſci ſwodženn ſaczuvac̄. Tak tež tuta ſwiatniča ženie próſna njeje; pschetoz luboſc̄ ſ njei a ſ Božemu ſłowu wožadnych ſ ſwěrnenmu wopystej nucži. — Ale wſchē wſchitkeho teho ſnadž tola jene po brachu je! Tak někotry zuſownik, do naſheje zytkwje ſaſtupiwoſhi, ſo nad njej ſpodižiwaſ ſwježeli, a tola pschistaji: ale macze tola małe býrgle! Haj, wěruo je, ſa tutón wulki Boži dom ſu te ſame nje do ſahaze, wone jón ſe ſwojimi ſložami nje wupjelnja. To je tež njebo ſ. Wehla nad Něčinom ſpoſnał a teho dla ſa nje 3000 m. wuſtajit; džak jemu! Ale kóždy wě, ſo ſa to žane nowe býrgle njeſhu. A něcžiſche powjetſchic̄, ſo derje njehodži a by ſchfoda pjenjes byla; pschetoz pschi wobnowjenju zytkwje ſu hužom ras powjetſchowate; tola ſu hishcze dobre, maju 19 klinčazach hložow a 2 manualaj, a ſu, hdyž ſo pschedadža, ſa mjeňſhu zytki zyle do ſahaze. — Kražne, połne býrgle pak, kak wone ſ zunimi ſyfkami wuřidženu wutrobu troſchtuja, kak wone ſ wježekymi móžnymi hložami wutrobu w džakomnych kherluſhach ſ njebježam poſběhuja! A kajke ſrumne rjane měſtno by naſch Boži dom ſa nje měl! W druhich wožadach dyrbjeſche ſo pak chór pschetwarjowac̄, pak pschecžele we wěži ſteja. A pola naſ? Něcžiſchi chór ſo prósbn̄ ſda byc̄; w předku, ſ wježce, na woběmaj ſtronomaj, wſchudże ruma doſc̄. — ſſnadž pak tón abo tanin ſtejne: Wožada ma tak dawac̄ doſc̄! Saweſče, temu je tak. Ale katra wožada to nima? A hdyž je ſ. Wehla tajſi ſapocžat ſežiniſ, nje dhrybaļo ſo něk ſa tym hladac̄, ſo bychmy, njech je po 5 abo 10 lětach, tola nowe pschecžele dozpili? Abo čze naſha wožada pornjo druhim na ſad woſtac̄, a nje možka to dokonjež, ſchtož druhe ſrňhodne wožady? We wjèle herbskich zytkwach ſteja pak zyle nowe, pak tola dobre býrgle, kaž w Kettlizach, Barče, Hujz̄, Khróſcžizach, Buděſezach, Možacžizach, Pořežizach, Wóſporku a t. d. — Dha hishcze pschi ſpomíny, ſo ſo, jaſo tu 16. novembra ſ. wuežerja Schützow ſwježenjii ſwježachym, tež na ſ. Wehlowu wuſtawku ſa býrgle ſpomni. Wſchitzu pschitomni, ſchulſzy kaž tež zytkwini prjódſtejerjo pschi ſpoſnachu, ſo bychmu nowe, naſch Boži dom wupjelnjaze býrgle wěž ſr a ſ ſ a a jara ſ pſchecžu byla. Teho dla ſo wſchitzu ſienočiſhu, fond (ſaložny pjenjes) ſa nowe pschecžele ſaložiež, a tutón tu khwili psches dobrowólne dary pschisporjež phtac̄. Na měſce ſo tež ſa mjenowanym fond bjes pschitomny hromadžesche a ſo 53 markow narwa, kotrež jaſo nowy mały ſapocžat hužom na měſcežanské ſalutowańi ſteja.

Nascha wožada je, ſchtož je ſnate, psches Gustav-Adolſſe towarzſtwo ſtajne ſ wulke luboſc̄u a darniwoſc̄u ſa Boži domu naſchich wěrybratrow ſwoju ruku bohacze wotewrjal a je twaricž a debicž pomhała. Dha njech wona tež do ſwojeje ſwiatničy tu požlenju a jeniczku phchu ſtaji, kotrež jej hishcze trébna! S Bohom budže!

M Se Smilnej. Sanđženu wutoru, 28. t. m., šwjeczesche nasch zytkwinski wucžer, knes Z ybla, tón džen, na kotrymž bu psched 25 létami do swojego ſtaſtojnſtwa tudž ſapofaſany. Běſehe to kraſny ſwjedžen, pſchi kotrymž ſo vjele rycžow džeržesche a ſo k. jubilarj wſchelake rjane dary pſchepodachu, jako: ſekretar, 6 ſlěbornych křizow, ſlěborna tyſka, barometer, 2 ſtotaj, ſchlenzy, pſchihot k čaſznicej, pſchipravý k pižanju a kurjenju, ſchalki, lampu a wſchelake druhe rjane mězy. Tež ſemicžanska a tumicžanska gmejna běſtej ſwoje dary a ſbožopſchecža pózlaſloj. Rjany cžah čechnische pſched ſchulu, hdžej čežne wrota ſtejachu a tam k. du- downy ſykor a jubilarj w kraſnej rycži ſbože a Bože žohno- wanje pſchejſe. Wot wychnoſeze doſta k. jubilar ſwojich ſaſkuž- bow dla čeſný titul Kantor.

Wot pječich běſehe rjana hoſćina a potom pſchny val. Pſchi wječeri ſo vjele ſławow wunješe a to wot k. kollatora, k. du- chowneho, pſchitomnych k. wucžerjow a druhich.

S Čjorneho Hodlerja. Dopoldna 29. novembra je ſo hródž a kólnja tudomneho hoſćenža wotpaliſa. Woheń je w hródži wudyrif, ale tak, to njeje ſnate.

P ſ ch i p ó ſ ſ l a n e.

— Hamtske hetmanſtwo w Budyschinje čhe wſchelake ſtar aktu jaſo makulaturu pſchedacž, je pak předy wosſewilo, ſo móže ſebi kóždy ſapiš tutých aktow w jeho kanzili w Budyschinje pſcheladacž a ſebi aktu wupytacž, kíž ſu ſnadno ſa njeho ſajimaze. Podpižany je po tym činiš a ſebi vjele, jeho ſchulu naſtupazých ſtarſich aktow ſa kwoj ſchulſki archiv wußberat. Wón radži pak něko tež wſchitkim k. duchownym, wucžerjam a pſchedbydam ſchulſkých přjodkſtejerſtow, ſo bych u to ſamo činiš, dokelž ſo herwak vjele aktow, ſa naſte ſchule jara ſajimowych po krótkim čaſzu ſhubi. Hač do přenich dnjow decembra móže ſo pſcheladanie ſapiža wot kóždeho, kíž ma wěſte prawo k temu, pola hamtskeho hetmanſtwo darmo ſtacž. Tež ſo tam aktu, ſa gmejnske naležnoſeze wažne, wußberacž hodža.

Jencž.

P ř i l o p k.

* Wot budyskeho wokrježneho ſuda bu 15. novembra mlynk Jan Ferdinand Wagner ſ Plužničez teho dla k 13 měžazam khostarnje wotſudženy, dokelž běſehe wot dželacžerjow, kotsiž na knježim dworje w Plužničezach dželachu, žeito kupowaſ, kotrež běchu tam tuči pſchi mločenju kranhli a w mjetiſtich abo wjetiſtich dželbach k njemu na pſchedan noſyli. — Jeho wucžomnik Rauſendorf ſ Zympla bu ſa njewinovateho wuprajeny.

* Njedželu 26. novembra bliſko Schönewawa pola Borny rěſnika Wagnera ſatlēleneho namakachu. Wón běſehe ſobotu pola ſublerja Voigta rěſal a ſo wječor na dompuč ſodaſ. Ludžo hóřſy na wěſteho C. Zahna tukachu, kotryž horliwje na hońtu hodžesche, hač runje bě 72 lét ſtary. Tak tež bě, Zahna běſehe Wagnera ſa ſichtku ſwérinu džeržaſ a do njeho tſeliſ. Zako ſhoni, ſchto je wo- beſchoł, wſa ſlantu a ſo tež ſatlēli.

* Na rycerſkble Treiftu w Pomorskej ſanđženu njedželu woheń wudyr a pſchi wulkim wětrje wſchitke kniježe pödlanske twarjenja, taž tež ſchuli a dwě khežzy do procha a popjela pſchewobrocži. Wysche wſchitkeho žita a ſyna ſpalí ſo tež 500 wowzow a 32 toni, bjes kotrymž běchu někotre jara rjane. Herwak je ſo tež jena holza ſpalika, kotraž bě ſo w hródži ſapofaſila a durje wjazy namakacž njemóžesche.

* Rubježnizy, kotsiž běchu wondano w Italiji jeneho ſendžel- cžana jateho do ſwojich horow wotwiedli a ſa njeho 130 thžaz frankow wukupnych pjenies žadachu, ſu jeho ſaſo pſchecžili, pſchetož ſe wſchech bołów wójsko na nich čechniesche.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Džakorano Bohu, ſo cže ſaſo ſtroweho wohſadam, luby Motio! pſchetož ludžo prajachu, ſo by ſkhorit, dokelž by ſo w Schněrkowje na kwaſu wobjedl.

Mots Tunka. Tam ſo wobjeſcž žadyn strach njebě.

H. D. Be dha brachka mało wobſtaral.

M. T. Brachka bě wuj njewijſty a wón kwaſ hotowaſche, ſotrehož čyjsche něſhto wuwikowacž. Butra bě tak pſchelena, ſo nichton vjele jěſcž njemóžesche.

H. D. Šchtó dha je ju pſcheleli?

M. T. Majſkerje drje brachkowa žona, pſchetož ta wſchaf tež njewijdežesche, hdžej je to wostaſo, ſchtož běchu mlodymaj man- dželſtomaj darili.

H. D. Beſehe dha herwak jědž dobra.

M. T. Ně; ſlowki běchu njeſelenec, dokelž bě mojeńnicža ſol ſhubila.

H. D. Kaf dha bě ſmiažom?

M. T. Hm, tak tak. A herzy tež nicžo k wječeri njedoſtaſu.

H. D. Pſejſkobano tola; tajke hifcze tola njeſkym ſkyſchal.

Cyrkwinske powjesče.

Werowaní:

Pětrowſka zvřeſej: Korla August Pöſchta, wobžydim měſečjan a pſchekup, ſ Hanu Kathinku Rebeſu Pſchitigwerhez.
Michałſka zvřeſej: Jan August Steglitz, podrožník w Gneuſkezech, ſ Augustu Nikuſhiz tam. — Jan Jurij Penzig, ökonom w Běležezach, ſ Mariu Madlenu Libuſhiz ſ Rabeſ. — Jan Bohuwer Džvald, pohonež w Šejiſezach, ſ Mariu Amaliju Pfeiſchel ſ Šidoma. — Jan August Döka w Šeoriſezach, ſ Mariu Amaliju Förſtarje ſ Šajdowa.

Aſtežení:

Pětrowſka zvřeſej: Maria Augusta, Jakuba Hanscha, pohoneža, dž. — Jan Ernst, Jani Ernsta Huschmana, pohoneža, ſ. — Gertruda Maria Hilžbetsa, Hermanna Emila Schmidta, ſeminariſteho wſchitcheho wucžerja, dž. — Michałſka zvřeſej: Korla Handrij, Jana Juria Peſza, khežlarja w Čemierizach, ſ. — Hana Maria Amalia, Jana Bohuweri ſkomoča, murjerja na Židowje, dž. — Emilia Amalia Žda, Biedricha Ernsta Lefki, khežlarja we Wulkim Bělkowje, dž. — Maria Helena, Michala Augustia Nowaka, ſahrada na Židowje, dž. — Jan Ernst, Jana Knežja, wobydlerja na Židowje, ſ. — Moriz Pawol, Jana Augusta Peſkarja, khežlira w Šlonej Vorſeži, ſ.

Šemrječzi:

Džen 16. novembra: Gustav Moritz, Gustava Ernsta Ženęža, ſublerja na Židowje, ſ. ſ. m. mjenje 7 dnjow. — 17. Gustav Rochus Böttiger, wobſedzeř měſečjanſteho ſubla w Pſchitcezech, 62 l. 11 m.

Placíſna žitow a produktow w Budyschinje 25. nov. 1876.

Kórz pſcheny po 170 vunt: 18 markom 20 np. (6 tl. 2 nřl. — np.) hacž 20 ml. 24 np. (6 tl. 22 nřl. 4 np.) — Kórz rožti po 160 puntach: 15 ml. 95 np. (5 tl. 9 nřl. 5 np.) hacž 16 m. 40 np. (5 tl. 14 nřl. — np.) — Kórz jecžmientia po 140 puntach: 11 ml. 77 np. (3 tl. 27 nřl. 7 np.) hacž 12 ml. 33 np. (4 tl. 3 nřl. 3 np.) — Kórz wonža po 100 puntach: 2 tl. 17 nřl. hacž 2 tl. 22 nřl. — np.; hróč: 3 tl. 21 nřl. 1 np. hacž 3 tl. 23 nřl. 6 np.; ſola: — tl. — nřl. — np.; jaſhy: 4 tl. — nřl.; hejduske kruhy: 5 tl. 10 nřl. — np.; běry: 22 nřl. 3 np. hacž 25 nřl. — np.; butra: — tl. 25 nřl. hacž — np.; ſloma (1200 pt.) 14 tl. — nřl. hacž 15 tl. 5 nřl.

Č z a h i p o ž e l e ſ u i z h.

Se ſhorjelza do Draždjan.

Wotjeſd ſe ſhorjelza	1 ₄₀	3 ₀	5 ₂₀	7 ₅₆	11 ₁₅	2 ₄₅	5 ₁₆	7 ₁₆
Lubija	2 ₉	3 ₃₇	6 ₉	8 ₄₂	12 ₆	3 ₃₈	5 ₅₃	8 ₄
Budyschina	3 ₃₉	4 ₅	6 ₄₅	9 ₁₅	12 ₄₀	4 ₁₀	6 ₂₅	9 ₄₀
Biskopiz				spěchny čaſh	4 ₂₅	7 ₁₅	9 ₅₀	1 ₁₅
Radeberga					5 ₀	7 ₅₀	10 ₂₅	1 ₅₀
Pſchijejdo Draždjan	3 ₄₈	5 ₀	8 ₂₂	10 ₅₅	2 ₁₉	5 ₄₅	7 ₆₀	10 ₁₈

S Dražđan do Šhorjelza.

Wojciech i Dražđan	6 ₂₀	9 ₂₀	12 ₁₀	3 ₄₀	5 ₀	7 ₅₇	11 ₁₅	12 ₂₇	Kohlfurt
Radeberga	6 ₅₅	9 ₅₅	12 ₄₀	4 ₁₅	5 ₃₅	8 ₃₀	11 ₄₅	12 ₂₀	Šorta
Biskopiz	7 ₃₀	10 ₃₀	1 ₂₀	4 ₅₀	6 ₁₅	9 ₅	12 ₅₅	—	Mitow
Budyschina	8 ₁₀	11 ₁₀	2 ₉	5 ₂₅	6 ₂₅	9 ₄₅	12 ₅₅	1 ₄₈	Wujesd
Lubija	8 ₅₈	11 ₅₁	2 ₄₄	6 ₇	7 ₃₅	10 ₃₀	1 ₃₅	2 ₁₈	Las
Piščijesd do Šhorjelza	9 ₃₉	12 ₃₁	3 ₁₉	6 ₄₈	8 ₁₆	11 ₁₁	2 ₁₁	2 ₄₇	Wojerezy

Telegrafiski bureau w sadnym twarjenju pôsta na bo-
hatej haſy je kôždy djeń wotewrjeny wot rano 8 hacj wjecjor 9
hodžinow.

Wukow je Elsterwerda, Rukow je Liebenwerda a Ššokolza je Falzenberg.

Sa ſchewzow ! fahlskožu

w ſnatej dobrocje doſta ſaſo ſ nowa pôžlaniu
pſchedawarnje ſože,

R. Lindau,

pſchi mjažovych hětkach w domje „k němſkej halli“.

K prjódſtejazym hodam

porucžam najlepſchu pſchenicžnu muſu ſ wulfich mlynów ſ
ſchtryzle- a tykanzypječenju, woſebje taf mijenowany „Kaiſer-
auszug 00 a Grieslerauszug 0“ po najtunischičh placíſnach.
Pſchedawarnja na butrowej haſy, faž tež na hornczefskej
haſy čzo. 535.

A. Krüger.

Drjewowa aukzja.

Wutoru, 5. decembra t. l., dopožnja wot 9 hodžinow budže ſo w hoſčenju w
Huszy ſ wetroſlemkow a ſuſhizow, faž tež wurodowaných pjenkow:

100 ſchtorvrenčowych ſerdžow No. 1—10,
18 ſtm. mijehkich ſchčepow,
314 ſliplow,
118 twjerdyh pjenkow, } w 134 ſtohach,
337 mijehkich „
24,60 mijehkich walczkow,
79 dolhich hromadow,

wetroſlemki atd. w ležowych wot-
djelenjach: mijedžojski lež, ſiežen-
ſki haj, druzſecjanſki lež a wow-
čeřiſke kerki: pſchijicženſkim dwór-
niſhczu, pſchi Nowych Družekach
a pſchi jéſoru pola Holzhy,

pod wuměnjenjom naſadženja a pod wuměnjenjem, prjedy wosjewomnymi na pſche-
badžowanje pſchedawacj.

Kupowarjo ſu proſheni, drjewa ſebi prjedy wobhlaſacj a ſo teho dla na ležnika
w ležowym domje w Mjedžoſu a pola Huski wobročicj abo ſo hnydom na pomjenowane
wotdželenja podacj.

Hrabijske Schall-Riaucourſke hajniſke ſarjadniſtwo w Huszy.
Hugo Spelt.

Tena w ſnutſkomnym derje ſrjado-
wana thèža w pſchedměſce Budyschina,
wopſchijaza tſi tepne ſtwy, tſi ſtwinske
tomory, dwě ſuchni, pſchedhalu ſ sank-
njenju atd., ſ trawnej a ſadowej ſa-
hrodú je pſheměnjenja dla na pſche-
dan. Dalsche je naſhonicz we wudaw-
arni Serb. Nowinow.

W Mjeſchizach je thèža čzo. 45 na
pſchenajecje abo na pſchedan a je wſcho dalsche
pola wobžedžerja tam ſhonicz.

Sſucha bruniza
wſchech družinow je hſchecje doſtač ſa ſren-
zelez podkopach we Wulſej Dubrawje.

Drjewowa aukzja.

Wutoru, 5. decembra dopožnja w 9 ho-
džinach buduje ja w Nowatcz holi něhdže
4 kop ſhójnowych deſkowych klozow, něhdže
2 kopje ſhólných twarſkich ſchomow a 20 klo-
trow hafkow a ſchčepow, wſchitko najlepſeje
dobroſeje a ſhylne, na pſhebadžowanje pſche-
dawacj.

Šromadžyna w hoſčenju we Wulſich
Sdžarach. Karl Zimmermann.

500 Rm. ſhólných jadriwych ſhój-
nowych ſchčepow je hſchecje na pſchedan
pſches hajniſke ſarjadniſtwo w Lasu.

Wenzel, wſchyski hajnit.

Cžahi hornolužiſkeje želeſnizh:

5 ₃₀	10 ₁₀	4 ₃₀	Ššokolza	10 ₂₄	4 ₁₀	8 ₁₀
6 ₂₂	10 ₄₆	5 ₅	Rukow	10 ₄₂	4 ₃₁	8 ₄₀
6 ₃₃	10 ₅₅	5 ₁₃	Wukow	10 ₅₅	4 ₄₇	9 ₀
6 ₄₉	11 ₇	5 ₂₄	Mückenberg	11 ₁₅	5 ₁₀	9 ₂₉
7 ₂₅	11 ₂₇	5 ₄₄	Ruſland	5 ₄₅	11 ₃₅	5 ₂₈
7 ₄₄	11 ₃₉	5 ₅₅	Wojekli Wukow	6 ₄	11 ₄₈	5 ₄₄
8 ₁₀	12 ₅	6 ₁₃	Las	6 ₃₁	12 ₆	6 ₁₀
8 ₄₀	12 ₂₃	6 ₃₁	Wujesd	6 ₅₃	—	6 ₂₈
9 ₁₅	12 ₃₅	6 ₄₃	Wukow	7 ₁₆	12 ₃₂	6 ₄₂
9 ₂₉	12 ₄₈	6 ₅₆	Witow	7 ₄₄	—	7 ₅
9 ₄₈	1 ₆	7 ₁₄	Miſla	8 ₃	12 ₅₉	7 ₁₉
10 ₂	1 ₁₉	7 ₂₇	Šorta	8 ₂₀	1 ₇	7 ₂₈

Drjewowa aufzia.

Póndželu 4. decembra t. l. dopož-
duja wot 10 hodžin budže ſo na bart-
ſkim revieru 50 ſhólnych ſhójnowych
dolhich hromadow, drjewo ſa kôſk, laty
a plothy wopſchijazych, na pſchebadžo-
wanje pſchedawacj.

Šromadžyna w Dubrawy.

Wiedemann, wſchyski hajnik.

Drjewowa a ſkranjowa aufzia

na ſdžerjanſkim revirje.

Ssrjedu 6. decembra t. l. budže ſo:
170 ſhózhowych dolhich hromadow na pſche-
badžowanje pſchedawacj.

Teczi džel kupnych pjenjes ma ſo hny-
dom ſaplaſčicj, dalsche wuměnjenja ſo pſched
ſapocžatkou aufzije wosjewia.

Sapocžatk rano w 9 hodžinach pſchi ſchu-
beju bjes ſdžeri a Czelchowom.

Schtwórtk 7. decembra t. l. budže ſo:
něhdže 300 kopizow mochoweho a jehlinoweho
ſklaňa ſa hotowe pjenjes na pſchebadžowanje
pſchedawacj.

Sapocžatk rano w 9 hodžinach pſchi haj-
nístik domje.

Hajniſki dom w ſdžeri, 30. nov. 1876.

G. Petrenz.

Pluzohinjenje a ſuchocži- na hiſhceje w požlenim ſtadiju ſahoſicj.

Khori ſwolniwie radu a pomož ſ wu-
kaſanjom jara dobreho ſredka tunjo do-
ſtanu wot

Roberta Hartte

w Budyschinje na jerjowej haſy čzo. 272.

Pſchi pósna čje. Hacj runje ſojo
wjazy wopſchecjicj vjemodžach a jara khori
běch, ſhym pſches ſredk knjeſa Hartte ſaſo
taf wuhojenj, ſo možu bjes ſadženka
moje čjeſe džel ſaſo wobſtaracj.

W ſali, 24. julija 1876.

Hermann Thieme, famjenjerubař
Saalberg N. 14b.

Dospołne wupředawanie mužaceje drasty.

Ja bym ſeby wotmyſlił, nětko jenož po měrbranju dale dželac̄ a wupſchedawam teho dla moj zyly ſklad hotoweje mužazeje drasty, jako najlepsche, derje dželane mužaze nadwoblekarje, zyle wobleczenja, ſchlaſtrofi, jopy, kholowy a lazy, wjèle duzentow hólczazych wobleczenjow a paletotow. So vych zyly a rucze wurumował, pschedawam ſymſke węzy ſ 20 a lětne węzy ſ 25 procentami pod tym, ſchtož mje ſameho khoschtuja.

Woziebje kniesow drastopſchekupzow w Budyschinje a wokolnoſci na to fedzbnych czinju, ſo ſu wſchitke moje drasczenja zyly sprawnje a derje pschistejaze dželane; proſchu teho dla wo dobrocziwe wobfedzbowanje.

W Budyschinje.

Adolph Weiss, krawſki mischtr
na bohatej haſy w domje knjesa tapezierarja Mäusela.

Sklad czaſnikow

wot
J. G. Schneidera

na ſmuckomnej lawſtej haſy, pódla torma.

Wulki wubjerk wſchēch družinow czaſnikow (ſegerjow) po najtunischičh placzisnach.

Jenož derje wotczehnjene czaſnikiki ſo pod twjerdyム rukowanjom pschedawaja.

S dobom porucžam prawdziwe ſlēborne rjeczaſki, prawdziwe talmiſločane rjeczaſki a poſločane rjeczaſki we wulkim wubjerku, teho runja prawdziwe ſkote rjeczaſki, medaillonu a klucziki.

Hewak pſchispominam, ſo bym ſerbſteje rycze mózny.

Koſaze kože,

kaž tež wſchē druhe družinu njeruharowaných kožow po najwyſchich placzisnach kupuje

Gustav Raucha

na garbaſtej haſy 426.

Koſaze, ſajecze, ſarniklowe, tthorjaze, kujnaze a czaſaze kože kupuje ſtajne po najwyſchich placzisnach

H. Langa

na bohatej haſy a na žitnych vilach.

Sſerbska protyla

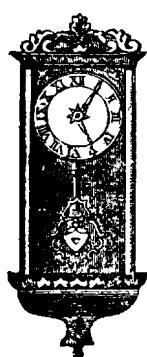
„Pſchedženat“

na leto 1877

je ſa 25 np. we wudawańi Serb. Now. doſtač. Saſopſchedawarjo chyli ſo na t. pſchekupza **M. Mörbi** na mjaſowym torhoſtezu wobrocziej.

Wot najwyſchich wažnoscze ſa
woezi kózdeho. Dr. Whito wa
wodžicžka wot Traugotta Ehrhardta
w Grobzreitenbachu w Thüringſkej je
wot leta 1822 ſwetobſlawna. Skasana
a flacon po 1 marku pōſczele mi **budyska hrodoſka a rakeczanska haptika**.

■ **Sſlyſhne njedostatki**, ■
hluchoſez wěſče a dospołne ſahoſi, jeli
njeje pſchinarodzena,
F. Kattepoel w „Ahaus, Westfalen.“

Balduin Scholza

čaſnikar

w Budyschinje na Haſhiz haſy (Goschwik) 700

porucza ſwoj wobiebje bohacze wuhotowanym ſklad ſwojich cylindrowych a ankrowych čaſnikow (ſegerjow) ſa muſich a žonkach w placzisnach wot 18 markow haſz do 200 markow, regulatorow, nožnych, nippiskich a ſejenſkičh čaſnikow po ſpodživnje tunich placzisnach. Pariske budjerje w najnowſciej formje a konſtrukziji. Endzne hrajadla wſchēch wulkoſejow a konſtrukzijow. Škote a ſlēborne čaſnikowe rjeczaſai, klucziki, medaillony, pjerſhczjenje atd., rjeczaſki ſ worzela, doubleſia a talmiſločane rjeczaſki, pincénežow, wſchelako ſaſhadženych, bryſlowe ſklenicžki wſchēch gradow ſa bliſko- a dalokowidzazych. ſklad optiſkih instrumentow wſchēch družinow.

„Porjedzenja ſo ſtajne ſpěchnje a derje wobstaraja.“

W jazylētne rukowanje.

■ Pſcheúčznu muku ■

wobiebne dobrocze porucžam i priodſtejazemu ſwiedzenju w jen otiſliwym pſchedawanju po tunich placzisnach.

Pſchedawanje ſo jenož w mlynje ſamym stanje.

Budyska ſuſnowa fabrika a khumſchtuñ mlyn
prjedy C. G. E. Mörbitz.

W Delnjej kinje čzo. 26 budje ſo
njedzeli 3. decembra ſonjaza drasta na
pſchedzowanje pſchedawac̄.

Hdyž ſu nětko wſchitke nowoſeže ſa hymu pſchichle, porucžam ſwój bohaeže ſrijadowaný ſklad drastowých tkaninow wſchēch družinow po wurjadniſe tu-nich placzisnach. —

Zidzane twory a to běle a pižane, pſchi wſchej jara **powyschenej pla-czisnje** hiſhče po ſtarých tunich placzisnach pſchedawam. —

Wulki ſklađ jaquettow, paletotow a mantlow. Dolhe paletoty hižom ſa 4 tl. Dokelž ja ſam po najnowſchich modelach fabricirowac̄ dam, dha je mi tež možno, jara tunjo pſchedawac̄. — Klejdy ſo po měrje rucze ſefchija.

Pſchi potřebje mojich artiklow ja ſ tutym moj ſklađ nanajlepje porucžam.

Jan Jurij Pahn

na torhoſchežu podla hłowneje ſtraže.

Julius Lange,

ſchatowa fabrika

w Shorjelu w Budyschinje
na kamejtej haſhy na lawſtich hrjebjach
porucža

ſwjerſchne koſchle

ſa 3 marki a drožſho,

uózne a dzělanſte koſchle

ſa 2 maržy a drožſho,

žonjaze koſchle

ſa 1 m. 90 np. a drožſho,

dzěczaze koſchle

wſchēch wulfſežow,

chemiſeth

ſa 25 np. a drožſho,

khornarje

ſa 10 np. a drožſho,

manscheth

por ſa 15 np. a drožſho,

manscheth a krawath
běle, čorne a pižane,

e a d e n e z

ſ wolkym a židym,

jaki, koſchle, kholowý
ſ barvny, wolkym a židym,

dzěczaze a žonjaze ſhórzuchi
ſ latuna, pikéja a moireja,

ſchwajzarske wuſhiwanja

50 procentow tunſho,

běloplatowe dybſacžne rubiſhka
 $\frac{1}{2}$ džta 2 maržy a drožſho,

čorný ſhomocžaný hant
po ſchukach $33\frac{1}{3}\%$ tunſho,

kožowe krywadla, garding, ſpōdnie
ſuknje, manschetowe a chemiſetowe
knelſle, ſhirting, chiffon, pikéj a
barchent.

Tunje twjerde = Sprawne
placzisny. = poſluženje.

Wſchē družin bělých a čorných kožow a kožkow ſ po dſchiwakam (ſ fu-trej), porucža po tunich placzisnach w najwjetſchim wubjerku woſhebje kujesam krawzam ſ wobledzbowanju

S. Lange

na bohatej haſhy a na žitnych wſkach.

Swoj wulki ſklađ mežow a pſelzowych tworow dobrociwemu wob-ledzbowanju porucža

S. Lange

na bohatej haſhy a na žitnych wſkach.

W nowoſežach
w jaquetach a paletotach
ſamžneje fabriki, wot najjednoritskich hacž do najlegantníſkich, hym ja najlepje wuh-towaný a porucžam ja wſho po najtuníſkich placzisnach.

Na žitnej haſhy H. Kayser na žitnej haſhy
čzo. 52. čzo. 52.

W khlamač hō herbſki ryczi.

W njeviſežinskim drastam porucžam
něſhto rjane a tunje w

židye,
 $\frac{3}{4}$ židye,
alpaka,
repſu,
croise

wſchēch barbow

Na žitnej haſhy H. Kayser na žitnej haſhy
čzo. 52. čzo. 52.

W khlamač hō herbſki ryczi.

Mujaze a žonjaze koſſen, kaž tež
puezowanske koſche, ſchulſte ranzki,
holeže koſche, ſhurzuchi — ſamžny
fabrikat —

porfemonneje, žonjaze
koſche, kſe

porucža w najwjetſchim wubjerku a po naj-tuníſkich placzisnach

K. A. Benedict

na lawſtich hrjebjach čzo. 688.

W khlamač hō herbſki ryczi.

Najlepſche
nowe rheinske wloſke worjehi
kopu po 25 np.

porucža We Wopſorku. J. G. Poetzschka.

Bokor a khofej,

hdyž je tež horje ſchoł, tola hiſhče po pře-dawſchich placzisnach pſchedawam.

We Wopſorku. J. G. Poetzschka.

Najlepſche hufch. amerik. kučnu po 80 np.,
najlepſchi ſwinjazy ſhmaſz po 70 np.
ſaſo doſta

We Wopſorku. J. G. Poetzschka.

Suiche droždje

ſtajniſe cjerſtwe a najlepſche dobroſeže
na na pſchedaní

We Wopſorku. J. G. Poetzschka.

Palenz!

Moj hižom dawno jako wubjerný a čiſcze
ſlobdazhy

čiſtý palenz,

kaž tež wſchitke družin dobroj palenzow ja
ſ tutym kujesam ratarjam a ſaſopſcheda-warjam poruczejo naſpominam a po naj-tuníſkich placzisnach pſchedawam.

Ernst Glien na žitnych wſkach.

Rozowane ſtwielzowy abo njetrjený len,

kaž tež wutriený len kupuje po kódej džel-bje mechanika dželopſchadownia w Hajnizach.

○ tuju. Porucząc czescznej publizy mój wulfotny skład swiższych nadwoblekarjow, wobleczenjow, jaquettow, puczowar-nych plaszczyzow, schlafrókow, hólczych wobleczenjow a paletotow po jara tunich placzisnach.

Gustav Pinthus, sklad mužazeje drafty na hłownym torhoschczu.

o niewjeszczinskim draftam atd. porucząc

čorne židzane tkaniny

jenož hódnui, so derje noschazu tworu, psches kotrejž prawoczažne jara spodobne kupjenje je mi móžnoſć data. twory woſebneje dobroſeże tuniſcho pſchedawac̄, hač kózdy druhi.

Julius Hartmann Sohn

na miążsowym torhoschczu 36 s napszecza zyrkwe.

G. Joachim, Atelier ja ujebolosne saſadzowanje ſubow, operazije ſubowe, plombirowanje, cziszczenie, ſahnacze ſubbyolenja atd., w Budhischinie, na ſmutskej lawſkej haſzy 120 pola ī. pjeſkarja Kelingsta. Še ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

S uakładem herbſkeho lutherskeho knihow-ego towarzſtwa je wuscha a je pola knieſa Ad. Rāmicha na herbſkej haſzy, kaž tež we wudawarni Serb. Nowin ſa 3 np. dostac̄:

Boža nóż.

Historia wot ſwiatłego naroda naſchego ſenjeſa a Sbóznika Jeſom Chrysta po ſjewjenjach profetow a ſeženikow ſ pſchedawkom wſchelakich kherliſhowych ſchtueſzow k hodownemu po-kuwieſenju ſeftajena wot Jurja Taſuba, duchomneho w Njeſhwac̄idle.

Ežiſty ržany khleb punt po $12\frac{1}{2}$ np. a 11 np., po kruku ſa 50 np.; dale wubjernie ržany ſchrzylowu mutu „kaiserauszug“ najtunischo porucza

Aug. Dernoscheck

na ſwiatłej lawſkej haſzy 827.

Tež ſo khleb ſe ſitom wuimienja, punt ſa punt.

Zukic̄zanske ratarske towarzſtwo

póndzeli 4. decembra popołdnju w 4 hodz.

Džeński porjad: Pſchednoſcht k. proſ. Dr. Heidena. — Wuswolenje niestopſchedźby a poſkadnika. — Skajanje ſymjenja.

Na tutu ſhromadźiſmu ſo wſchitzu gmejnſzy prijódſtejerjo tudomneje wokolnoſeże najpod-woſniſcho pſcheproſchnia, ſo by ſo petizia, na poſleniej ſhromadźiſnie prijódneſzena, dale wobſtarac̄ mohta.

Pſchedźyda.

Ratařſke towarzſtvo w Maſhym Wjelkowje.

Wntor, 5. decembra.

Pſchednoſcht knieſa direkta Bruggera wo roſomnych plodofſzehwach.

Sapocznię ſo ſ dyptom w 5 popołdnju.

Pſchedźyda.

Jena holza ſo woi nowego ſēta ī pěſtonjenju jeneho džesęza a ī lohremu domiſazemu dželu pyta. Wona može pſchi thym tež warjenje naukuſnež. Dalshe je ſhonicz we wudawarni Serb. Now.

Węzywistoſne wopiszu! Ženož prawodžiwa Dr. Whitowa wodzieſta Kraug. Chrárdta je kmania kompoſiſia ſ tajſich mineralſkich a vegetabilſkich wutlow, kotrejž w ſwoim ſjenoczenju najbole to ſamóža, ſo ſu pſchi woczibednoſežach wſchich družinow tak wubjernje pomozne a ſlužobne. Za tym tule wodzieſku wopſjet pruhowaſ a ſo dospołne wo tym pſchewdeſzil a možu teho dla wſchitkim na woczi bědnym jenož tule wodzieſku najlepje poruczic̄. Kóln nad Rheinom. Dr. Alfred Clemens. — (L. S.)

Napominanie.

Dokelž je drjewoſchekupz Schneider w ſphytezech, napoſledku w Birkerodze, ſe ſumiercu wotſchol, maja ſo wſchitke płaczjenja na „Ritsche & Schneider“ płaczaze, najpoſdžiſcho hač k přenjemu decembra t. l. na podpižaneho wotſac̄, hewaſ dyrbiak pſches „hudniſtwo“ hromadu ſwiedzene bvež.

W Lutjyeſa ch.

Ritsche.

Sbožopſchecze

Janej Rehorjej

w Böſchizaſ

ſ 80lenniu narodnemu duju.

Wóh knieſ je ēže miloſzimje wodžil, Po jeho ſy puczach ſwérū khodžil, Miel ſy ſrudne dny a radoſne. Wjele ſet ēzi ſpožeži Boža hnada, Dowernoſežu Twoje woczko hlaſa Tež do pſchichodneje węznoſeže.

Wſchitzu, kiž ēže prawje lubo maja A kiž Twoju luboſez k ſebi ſnaja, Sbožopſchecza Tebi pſchinjeſu. Wječor ſiwojenja budž Tebi měrny, Wóh budž Tebi a Ty jemi ſwérny, Hač ſo Twoje dny tu pomini.

A hdyž něhdźi wotſal wot naž pónidžes, Węſeze do tamneho města dónidžes, Kiž je w Božim raju ſa Tebie. Wóh inech daj, ſo ſo tam namakamy, So tam ſ Tobu ſbóžnoſež wužiwanym, Kotraž traje do wſchej' węznoſeže.

Wot wſchitkiſi, kiž Tebi pſchiszuſeje.

Slawu, hrimotaſu ſlawu

knieſej hofczeñarzej J. Wehli a jeho knieſi mandzelſtej w Maſeſchezach ſa jeju po- wſchitkomu ſedźliwosz a wopokaſanu pſcheczelnoſež pſchi naſchim ſwiedzenu 19. novembra t. l.

Poſchisſke ſjenoczeſtvo czeſhie wužluzenych woſakow.

Štvortlétne predplatia
we wudawarni 80 np.
na němských postach
1 M., z přinjenjom do
domu 1 M. 15 np.
Kožde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž mają
so we wudawarni Serb.
Nowin na rózku zwonk-
neje lawskeje hasy číslo
688 wotedać, placi so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 50.

Sobotu, 9. decembra

1876.

Se ūčišteje krajneje synod.

(Počrčovanie.)

Dale minister kultuřa, knies s Gerber, wukładowaſche, kaž so s křesťjanſkou wucžbu ſerbſkých džecž měcz dyrbí, a pſchitſtají, so roſprawý woſkrjeſných ſchulſkých inſpektorow niždže na to niſpo-kaſuja*), jako by ſo ſerbſka křesťjanſka wucžba w žanej ſerbſkej ſchuli pſchitroſchila. Wón bjes druhim praji: „Woſkredžbowanje w naſtupanju křesťjanſkej wucžby ſkulſcha, kaž je ſnate, lokalnemu ſchulſkemu inſpektorzej, to je: fararjej. Fararjo w ſerbſkých woſkadach ſu ſerbſký fararjo. Tich pſchitkuſtnoſcž by pſchede wſchitſkimi wězami byla, so bychu wuſtupili a dopokaſali, so ſerbſka křesťjanſka wucžba ſchłoduje. Je ſo to ſtało? Je tež jenož jena jeniczka woſežeſnoſcž na ministerſtwo kultuřa abo na krajne koniſtorſtwo pſchitſhla. Po mojim ſdacžu ně.“

W naſtupanju ſerbſkeho cítańia měnjeſche knies minister, ſo ſ jeho aktow niežo widzeſz njeje, ſchtož by perokowanja kniesa namjetſtajera wobtvojerdžilo. Tež praji knies minister, ſo wón w ſwojich aktach žanu powjescž namakal njeje, jako by ſo w ſerbſkých woſkadach ſerbſke cítańie ſanjerodžalo abo ſe ſamyſkem pod-čiſtſhzovalo, a ſo wón tež žaneje pſchicžinu nima, do teho wěričz. Najmjenje by ſo pſchitwacž mělo, jako bužichu woſkrjeſni ſchulſkých inſpektorjo ſwoju móz na to naſložovali.

Šchtož druhí namjet, mjenujž ſerbſku wucžbu ſa ſerbſkých seminaristow na lubijskim ſeminaru naſtupa, dha měnjeſche knies minister, ſo by ſo tam tuto lohko doſč ſaložicž hodžila, ale ſo ſo jeho dla na ministerſtwo hacž dotal hiſheče žane požadanie ſtało njeje.

W naſtupanju tſecžeho namjeta, mjenujž ſo by ſo ſſerbam, na lipſkim universitece na duchownſtwo ſtudowazym, roſwucžowanje w ſerbſkim pređowanju poſkičzalo, měnjeſche knies minister, ſo je ſo jemu pſchi tým wulka njeļuboſnoſcž doſtala. Wón praji, ſo knies namjetſtajer ſadžerzenje ministerſtwo w naſtupanju katholſkých ſſerbow a jeho ſadžerzenje w naſtupanju protestantskich ſſerbow pſchitrunawa a ſ teho ſa ministerſtwo kultuřa jara bołosny porók czechne, ale jemu pſchi tým njeprawdu cžini. „Moji knieža,“ rjekn knies minister, „pſchi katholikach ſo w ſwojim cžaſhu wo to jednaſche, hacž by tał mjenovaný ſerbſki ſeminar, kotryž je w běhu cžaſha ſ dobromolnych darow lužiſkých (katholſkých) duchownych ſaloženy, dale wobſtač měl abo niz. So jeho dalshe wobſtač tež to ryežesche, ſo ma tola tež to wěſtu hódnoscž, hdyž moža ſerbſko-katholſký duchowni tam ſwoju macžernu ryež ſa pređowanje w ſerbſkej ryczi naſložecž. Pſchitrunanje ſ tym by ſo tehdy hodžilo, hdyž by tež ſa lužiſkých theologow tajki ſeminar wobſtał a ſo wo jeho dalshe wobſtač jednaſlo. A móže knies namjetſtajer

wěſty bycž, ſo by ministerſtwo kultuřa, hdyž by ſo tajke praſchenje ſběhnylo, tež ſe wſchej možu ſa tajki ſeminar ſaſtuſilo. Tola tajki ſeminar njewobſteji, ale ſa protestantskich ſſerbow jenož tón namjet wobſteji, ſo by ſo ſe ſtroný kniežerſtwa něſchtó tajke ſaložilo.“

Šchtož tónle namjet ſam na ſebi naſtupe, dha měnjeſche knies minister, ſo pſchi tým tajke ſadžerwki wobſteja, kotrež ſo w tu křwilu lědy wotſtronicž hodža. W Lipſku je drje jedyn profesor ſlowjanſkých ryczow a je jemu tež poručene, ſo by tamniſche Societas sorabica (to je: ſſerbam lipſkeho lužiſkeho pređarskeho towarſtwa) po možnoſći k ſkulzbam byl. Tola teho dla, dokož wón theolog njeje, ſo wón derje ſ tym ſanoſtcež njemože, ſo by ſſerbow, tam na duchownſtwo ſtudowazym, w ſerbſkim pređowanju roſwucžowaſ atd. — W ſwojim cžaſhu chyſtce tam ministerſtwo tež radlubje jeneho emeritirowaneho gymnasialneho wucžerja (rodženeho ſſerba) tuteje naležnoſcze dla poſtaſicž, ale tón je ſkhorit. — So by jedyn ſerbſki duchowny ſ cžaſhami do Lipſka jeſdžit a ſerbſkých ſtudentow w ſerbſkim pređowanju roſwucžowaſ, dha ſo jemu (ministrej) doſč pſchihodne njeſda atd. „Hewak ſo mi ſda, ſo ſſerbam, kž ſu na budystkim gymnasiju ſerbſke ſtudije cžinili, runje tał jara cžejko njebudže, ſažo do ſwojeje ſerbſkeje narječe nutſaſtupicž, hdyž jenož ſo naležnje wo to ſtaraja, hdyž woni, na pſchitladi, w rjanyh dolhich universitetſkich proſtinach, na hospodliwoſcž jeneho ſerbſkeho kniesa duchowneho ſo ſepjerojo, ſo prozowacž chzedža, ſwojej macžernej ryczi ſ nowa bliže ſtupicž.“

Na to knies komornik ſ Erdmann ſ dorff, jako roſprawnik w naſtupanju tuteje wukładowaſche, cžeho dla je ju petiziōnſki wubjerk ſa tajku ſpoſnał, ſo by ſo ſynodze k wurađowanju prjódkpoložila.

Potom ſobuſtaſ synod, němſki farař Rada ſa to ryežesche, ſo by ſo ſerbſkim ſeminaristam na lubijskim ſeminaru tež ſerbſka wucžba dawała, a pſchitſtají, ſo je to ſchłodne, hdyž ſo Němzy jako wucžerjo ſa ſerbſke ſchule poſtajeja.

Knies koniſtorialny radžicžel Dr. Luthardt, profesor w Lipſku, potom taſke ryežesche: „Jenož wo tſecžim namjecze ſchu ja ſkolo prajicž, mjenujž wo tym, hdyž ſo wo akademiske naležnoſcze ſerbſkých theologow (bohawucžených) jedna, dokož je to wěz, kž nam profesoram bliſko leží, kž my k theologiskemu ſakultatej ſkulzhamy a k lužiſkemu pređarskemu towarſtwu bliže ſtejmy. Raž Wy ſ teje petizije widzieſe je ſo theologiske ſakultet hižom předy ſ tutej naležnoſcž ſanoſtchaſ. Potrjebnoſcž, ſo bychu ſerbſký theologojo k roſwucžowanju w ſwojej ryczi na universitece ſkafadnoſcž namakali, je tał derje (duchowniſki) ſakultet pſchipóſnał, kaž tež ministerſtwo ſwoju naležnu wolu poſkaſalo, tajkej potrjebnoſcži doſč cžinicz. To ſo njeje radžilo, ale potrjebnoſcž je kaž předy, tał

*) Knies farař Zmisch je poſdžiſho to dopokaſal.

też hiszpeje nětko wojska. Hdyž też je džaka hódne, so profesor Słowjanski, profesor Leskien wo ſerbſkej rycznizy číta — wón je w tychle dnjach ſwoje čítanie ſapoczał a ſerbſzy theoloogojo ſu jara ſwježeleni nad tutej pomozu — dha to tola ſa pródklezazu praktiſtu potřebnoſć njebožaha a dyrbi dale to požaduje wobſtacž, so by ſo na univerſiteče ſkladnoſć dawała, ſo w ſerbiſkim praktiſzy roſwucžowacž, ſo bych u či mloždi theoloogojo wuhotowani byli ſa to ſerbſke předáſke ſtukowanje, do kotrehož maja ſaſtupicž. Tak dolho hacž wobſtejenja tajke ſu, kajkež w tu khwili ſu, mje- nujzy ſo ma ſo we wěſtej liczbje ſerbſkich wobſadow ſerbſki pře- dowacž, tak dolho tež ſerbſkich předarjow trjebam, a je drje wěſte, ſo njedostatk w jich ſerbſkim roſwucžowaniu rjad njeſpodobnoſćow a ſadžewkow ploždi, kotrež pſchiſporjenju na božneho živjenja ſchodusu činja. Kaf by ſo temu wotpomhacž moħlo, w tym njewém radu dacz, proſhu pak, ſo by ſo ministerſtwo kultuſa ſa to ſtaralo. Hdy by ſo ſnadž krajny gymnaſij w Lipſku ſaložil, dha bych ſebi dovoliš na to ſedžbne ſčinicz, hacž ſo njeby pſchi tutym gymnaſiju jedyn wucžer, ſnadž jako wucžer kſcheszijanskeje wucžby, poſtajicž moħl, kif je ſerbſke rycze mózny, a kif by pödla ſaſtojnſtwo na ſo wſak, ſerbſkich theologow praktiſzy roſwucžowacž. Za njewém, kaf ſo nětko ſ tutym gymnaſijom ma. Ze-li ſo ſo tón njeby ſaložil, dha žadny druhi pucž poſitivne poſkaſacž njemožu, ale moħl jenož tu proſtrwu wopſjetowacž, ſo by ministerſtwo kultuſa na tu wěz njeſabuło. Prjedy je ſo projiło, ſo bych ſerbſky theoloogojo ſnadž proſđnim ſ temu nałožicž moħli. To je myſliczka, kotrež ja tež mějach, tola měnju ja, ſo by to na tajke waſchinje njeby ſtało, jako bych ſebi mloždi theoloogojo na privatne waſchinje pola teho abo tamneho jenotliweho duchownego kwartiru wuproſyli; wjele wjazy by ſo ſa čaž proſđniow někajki praktiſki kursus ſradowacž moħl. K tutemu ſłowu powſchitkomneho poru- čenja měnach ja w tym poſtajenju nuczeny bycž, w kotrejž ja nimale dwaj lětdežefatkaſ ſ lužiskemu předáſkemu towarſtwa w Lipſku ſteju.

(Počražowanje.)

Swětne podawki.

Němske khežorſtwo. Kral Albert je pſchedžydze evangeliſto-lutherskeho krajneho konſistorſtwo, k. Uhde, komthurſki kſchiz preñeje klaſy ſaſlužbneho rjada ſpožejil a dotalneho kantora a zyrfwinſkeho wucžera Baumaka w Schönefeldze pola Lipſka ſa wokrežneho ſchulſkeho inspektorja w Oelsnitzu pomjenował. — Kral Albert je kommandeura druheje kavalerie-brigady, generalmajora ſ Miltiž ſa kommandanta města Dražđan pomjenował, dokelž je ſo dotalny kommandant, general ſ Haufen, pensionirowacž dał.

Kral Albert je ſo wóndano do Alſtedta w Weimarskej podał, hdyž běſhe jeho tamniſchi wójwoda na hońtowu pſcheproſył.

Dokelž ſo 10. januara 1877 wolby ſa němski rajchſtag ſměja, ſu gmejnſke prijodkſtejerjo pſchilaſnju doſtali, ſo maja wobne ſapiſhy (Wahlliste) hnydom ſestajecž. Tute ſapiſhy, kotrež mjenia tych wopſchijeja, kif maja prawo ſo na wobſje wobdželicž a rajchſtag- ſkeho ſapobſtanza wobſwolicž, maja ſo najpoſdžiſho 8. decembra wupoſožicž, ſo by ſo kóždy, kotrehož ta wěz nastupa, pſchewwědežicž moħl, hacž je tam jeho mjeno ſapiſane. Reklamazije maja ſo hacž do 16. decembra ſtačz.

S Barlinu piſajai, ſo je němski khežor ſakſkeho krala Alberta a prynza Zurja, jeho bratra, na hońtowu pſcheproſył, kotrež je ſo ſaužený pſiatk bliſko Huberturſtocka wobdžeržala.

Wjehř Bismarck je ſauženiu wutoru požedzenje rajchſtaga wopytał a pſchi tej ſkladnoſći ważnu rycž džeržał, mjenujzy w na- ſtupanju turkowſkich naležnoſćow. Wón praſeſche bjes druhiim, ſo jeho prózowanje woſebje na to dže, ſo by ſo mér ſdžeržał, a ſo rufſki khežor, kif na dobyče nowych krajow njemyſli, pomož něm- ſkeho khežora na žane waſchinje njetrjeba a ju tež wot njeho žadał njeje. Bismarck rjekly: „Wójna hiszpeje žana njeje. My ſu ſ temu hotowi, na mérnej konferenzy ſ Ruzowſkej w hromadze ſa wěz ſtukowanje, kif je tež ſobu naſcha a ſo niž jenož wot němſkeho khežora, ale drje tež wot zyloho luda wypoko waži, mjenujzy, ſo bychmy kſheszijanam, w europiſkej Turkowſkej bydlazym, ſ lepſtym wobſtejenjam pomhali, tak ſo ſo tam tajke žadlawoſće wjazy ſtačz njemoža, kaž ſu je Čeſkeſojo w Volharskej wuwjedli. W tajkini napohladze bjes wſchitkimi kſheszijanskimi móznaſtrowami pſchewe- noſć knježi. Tola je móžno, ſo ſo w tym, kaf ma ſo ta wěz do rjodu ſtajicž, ſjenocžicž njemoža abo ſo ſo pſchi wſchej jich pſchewe- noſć turkowſke knježerſtwo ſpjeczi. Deli ſo ſo poſteňſche stanje, dha je lohko móžne, ſo Ruzowſka ſama do předka pónidze a Tur- kam ſ brónju w ruž to wotnuſuje, ſchtož woni na mérnym pucžu pſchiswolicž nochzedža.”

Dale ryczeske Bismarck wo tym, ſo ſu bjes Němzami ludžo, kofiz bych u němſke a rufſke khežorſtwo rad bjes ſobu ſwadžili. „Alle“, rjekly wón, „prózujče ſo w tajkini naſtupanju, tak jara hacž čzecze, ja Wam to połne ſawěſzenje dam: tak dolho hacž my na tutym měſce wostanjem, tež naſche poſtajenje ſ Ruzowſkej tajke wostanje, kajkež je hacž dotal bylo. So by ſo to ſkazylo, ſ temu ſylniſchi ludžo ſkuſcheja, hacž Wy ſeże. Za měnju, ſo ja ſ tutym myſle ſjenocžených móznaſtrow, woſebje němſkeho khežora wuprajich.“

„Swiaſt tſioch khežorſkich móznaſtrow (to je: němſkeho, ru- ſkeho a awstriſkeho) je tak twjerdy, kaž hewaſ; tajke tež je poſtajenje bjes Awſtriju a Ruzowſkej, njech tež wěſte wiſle nowiny něchto hinaſche wudawaja. My to zylo podrobniſe ſnajemy. — Zara wo- paczna by pak ta myſliczka byla, hdy by ſnadž nechtón měnil, ſo ſu te tſi ſjenocžene knježerſtwo w turkowſkich naležnoſćach pſchewe- cziwo ſendželskej wobrocžene. Naſche pſcheczelſtwo ſ ſendelskej, kaž tež ſ Ruzowſkej, je pſches ſto lět ſtare a ja njebych wjedžil, cžoho dla by pſchichodne wobſtacž njedyrbało.

Powjeda ſo, jako by ſo němſke knježerſtwo mało wo turkowſke naležnoſće ſtaralo, a jako budžich ja prajil, ſo ja jich dla nochžyl ani jeneho pomorskeho muſketiera ſtrowe koſeže wob- ſchodusicž dacž. Moje prózowanja, kotrež je khežor ſa dobre ſpō- nał, na to du, na mérnym pucžu ſa to dželacž, ſo by, jeli nětak móžno, pſcheczelne poſtajenje bjes tymi móznaſtrowami, kotrejž turkowſke naležnoſće bliże ſteja, tež dale pſcheczelne wo- ſtalo. — Tajke moje prózowanje tež druhy ludžo ſa wužitne džerža; pſchetož wone mi tu móžnoſć da, wójnu wotwobrocžicž, abo, hdyž to njeby móžno bylo, ju tola wobmjeſowacž, tak ſo by jenož bjes Ruzowſkej a Turkowſkej wójna byla.“

Duž budžem ſo tež dale prózowanje, ſo žana wójna bjes ſendželskej a Ruzowſkej njewudyri. Hacž ſo nam to radži, to pſchichodne ſołaže, my pak ſo tajkeho radženja nadžijam ſa budže na kóždy pad naſcha próza na to ſložena, to w měrje a pſcheczelnoſći bje-wſcheho hroženja ſ naſche ſtrony dozpicž.“

S teho wſcheho je ſjawnje widžecž, ſo ſo němſke knježerſtwo na žane waſchinje na wójne, kotrež turkowſkich na ležnoſćow dla wudvri, wobdželicž nochže, haj, ſo wone ani jeneho „pomorskeho muſketiera“ na nju wažicž njecha. — Dale hodži ſo ſ Bismar-

kowje rycze sposnac̄, so by wón tež Jendželsku rad̄ wot wójny s Ružowskij wotwobroc̄il. A to drje so jemu tež radži, dokelž Jendželska na kraju žanu wulku wójnu wjescz njemóže, je-li so jej Awstria njeponha. Ta pak budže wěsce pěnje s měrom ředžec̄.

Awstria. Bjes winskim a wuherskim ministerstwom je w tu chwilu wjèle wuradžowanjom teho dla, dokelž ma so tak mjenowane wurunanje bjes woběmaj polozomaj awstriskeho khežorſta na dalskich džesac̄ lét podlēšic̄. Majwazy schparanja to czini, so chze wuherske ministerstwo tež sa Wuhersku swoje wožebite papjerjane pjenesy měcz. Temu pak sa winske ministerstwo psche-čili a to wožebje teho dla, dokelž so boji, so mohlo wuherske ministerstwo jara wjèle papjerjaných pjenes nadželac̄, kotrež bych u potom te kraje, kiz pod winskim ministerstwom steja, houbu placic̄ dyrbjeli. Winski rajchsrath je tež pschečivo tutej wěz̄ ſympathy a hroš̄ netko wuherske ministerstwo, so se hlužby stupi, je-li so jeho wola njestanje.

W tychle dnjach je general Czernjajew s někotrymi wjekimi ſerbſkimi a russkimi offizierami s Belgrada do Wina pschijet a chze so potom dale do Rischinjewa podac̄. W tutym měscze je hlowna kwartira kommandeura ruskeho, pschečivo Turkowſej w hromadu ſezhnjenego wójska, a može byc̄, so Czernjajew w tutym wójsku někakse kommando doſtanje. Tola je tež mōžno, so chze w Rischinjewie jenož s wójskowym kommandeurom, prynzom Miklawſchom bratrom ruskeho khežora, přjodkſtejazeje wójny dla radu ſkladovac̄.

Jendželska. Někotre nowiny powiedaja, so chze jendželske knježerſtvo Konstantinopel se ſwojim wójskim wobžadzic̄, jeli so by Ružowska s Turkowſej wójnu ſapocžala. Druhe měnia, so wone ſnadž tež hiſcheče Egipciowſku wobžadži. — Po naſchim ſdac̄u Jendželzenjo ani s temu ani s tamnemu žaneho prawa ni-maja: pschetož Ružowska wo Konstantinopel njerodži, a ſchtož Egipciowſku naſtrupa, dha hake tak prawje nichton na to njemyſli, so by tule wſat. Jendželzenjo ſu po tajkim jenož teho dla tak dobri pschečeljo turkowskeho ſultana, so bych u jemu, hdyž budže wot Ružow ſbit, dwaj najlepſej kruhaj jeho khežorſta ſe wſchej pschečelniwoſću rubili.

Ružowska. S tuteho kraja pižaja; so budže hac̄ do jutſiſcheho dnja (10. decembra) to ruske wójsko, kotrež by do Turkowſkeje ſakroc̄ic̄ mělo, w kóždym naſtupanju pschihotowane. — Hac̄ budže rumunske wójsko houbu s russkim ſkulcowac̄, to njeje hiſcheče ſnate, može pak lohko doſc̄ byc̄. — Ružojo wójnu pječa teho dla dléche wotſtorkowac̄ nochzu, dokelž by so jím ſymki čaž ſ temu najlepje hodžit; pschetož tehdy ſu pucze w krajinach tu a tamnu ſtronu rěki Donawu najlepſe a krajiny ſa wojskow tež najſtrowſe, hdyž je ſemja ſamjerſla. Do Sſerbiye chzedža pječa jenož jene wotdželenje wójska pôžlacz a wjetſchi džel by Donawu tam pschečic̄ měl, hdyž turkowska krajina Dobrudža leži.

Sſerbia. Wulkii džel ſerbſkeho wójska je domoj puſchezeny, ſchtož pak je pod brónju wostało, to je nowoſradowane. Mužſtrow wjazy tak wjèle njeje, kaž předy, ſa to pak ſu to ludžo, kiz maja počnu wojerſku kmanoſć.

Grichiſka. Grichiske knježerſtvo tež wójnske pschihoty czini a je ſ nimi nimale hotowe.

Turkowska. Hac̄ budže konferenza, wobſtejaza s tych mužow, kotrež ſu europiſkym wulkomóznam do Konstantinopla poſlali, prawy mér wujednac̄ a po tajkim Turkowſku psched wójnu wobarnowac̄ mōž, — to je częzko ſi wěrje podobne. Ružowska na tym wobſteji, so by ſo Volharska tak dohko wot ruskeho wójska wobžadžile, hac̄ budže wſcho dopjelnjene, ſchtož ſo ſa kheſczi-

janow wot Turkowſej žada. Do tajkeho wobžadženja pak turkowske knježerſtvo njeſwoli a konferenzarjo jednac̄ ſastanu, dokelž Ružowska wot ſwojeho žadanja njeſtotupi — a potom wójna bory ſu wudhyti.

Ze Serbow.

S Budyschina. Tajke czopke wjedro, kažek ſu ſu je w ſan-džených dnjach měli, drje wjèle lét w wěſhazu decembra knježilo njeje. Hac̄ ſu w tdomnej wokolnoſći nědžen trawu ſyli a ju-žuſchili, kaž ſu to tón thđen w Brashy cziniſi, to drje ſo pola nož tola ſtaſo njeje, ale czopkota bě tajka, ſo mōžachmy w tepje-ných ſtwach wotwrc̄, tež bě ſo někotre dny czopkota tudý hac̄ do 10 gradow poſběhnyla.

— Naſhemu nowemu krajſkemu wjekſchemu žandarmej, knjeſej Leonhardtej ſta ſo 4. decembra ta czescz a luboſez, ſo ſ němu depuzacia žandarmow zwidauſteho hamſteho hetmanſtwa pschiindže a jemu w jich mjenje drohi czažnik a votivnu taſlu jako ſnamjo wutrobneho džaka dla jeho, jim wopokaſaneho pschečzel-niweho ſadžerzenja pschepoda.

— Wc̄jera (8. decembra) ſu ſo jednanja tdomneho pschi-hažneho ſuda ſapocžalo a budža hac̄ do 18. decembra trac̄. Pschi tym budža ſo pschestupjenja jednac̄ich wobſkorženych ſudžic̄.

— Wot tdomneho wotkjeſneho ſuda bu 30. novembra 19-lethy pschekupſki kommis J. T. Mutschink ſ dřemaj ſtomaj jaſtwa wotkudženth, dokelž běſche ſwojemu knjeſej, ſ. Kopernikarjej Rein-hardtej něſhoto psches 1600 markow pjenes pschekſchwil.

— Někotre nědžele předy, 17. novembra ſo psched tym ſamym ſudom ſudniſte jednanje pschečivo mlynej = wobžedžerzej. Ačer mannej ſ Bréſynki wotkjeſra, dokelž běſche wobſkorženy, ſo je žito wot ludži, kiz na plužniſecjanſkim knježim dworje dželachu, wſchelake žito ſupowal a pschi tym wjedžał, ſo je to ſamo kranjene. Pož-leſche, mjenujzy, ſo je wón to wěſce wjedžał, ſo jemu doſc̄ do-pokaſac̄ njeſožeſte, czehož dla dyrbjachu jeho ſa njewinowateho wuprajic̄. — ſ ſudniſte jednanje, kotrež ſo 3. novembra wot tu-domneho wotkjeſneho ſuda džerjeſte, běſche pschečivo wotroc̄lej Miklawſchej Polkej ſe Schunowa ſložene. Tuto ſlužeſte pola ſublerja Miklawſcha Kubanje w Kalbízach a běſche 10. septembra do Schunowa na reje ſchol, hdyž bě wjèle piwa a palenza wužil a ſo na ſajtra rano ſahe domoj do Kalbíz wróćil. Taſo jeho pak hižom po někotrych hodžinach hospodat ſ dželu woſaſche, noch-zysche ſo Polkej ſtawac̄ a Kubanje jeho teho dla wuſhwari. To pak Polka tak mjerſaſche, ſo ſebi přjodkwaſa, ſo na ſwojim hospodarju wjecžic̄. Duž wón 13. septembra wjecžor kruh tórfoweho zyhlia ſažehli a jón do ſlomjaneje těch ſužodneje Čornalek ſolnje tykn. Wón bě ſužodnu ſolnju wuſwolit, ſo bych u na tajke waſhniſe na njeho tukac̄ njeſohli, ale wohen, psches lotrž by ſo tak derje Čornalek, kaž tež Kubanie dwór lohko wotpalic̄ mohł, bu bory ſytnjeny a tež hnydom ſahasheny. Polka ſ dveleſtej ſhodarni wotkudžichu.

— Po wukaſu němſkeho generalneho poſtmisitra ſmědža ſo papjerjane pjenesy ſakſkeho hornjołužiſkeho krajnoſtawſkeho banka wot němſkých poſtow w ſakſkim krajeſtwie brac̄ a wudawac̄. — Na wakpoſtſkim ſejmje ſakſkeje Hornjeje Lužicy běſche ſo wobſanklo ſo by ſo dželba pjenes tak mjenowaneho wjeſnokrajneho ſamo-ženja gmejnám wuplacžila. Tole wobſanknenje pak ministerſtvo njeje ſa dobre ſpoſnalo a ma ſo ta wěz teho dla ſ nowa wura-đowac̄.

— Zutje jako 2. niedżelu adventa smieje ho w Draždanskej kijznej zytki herbska Boža klužba sa tamniščich protestantskih Šerbow. Pređowanje budje t. farat Jakub s Nješvacžidla, spowjednu rycz pak t. farat Imišč s Hodžija džerzež.

S Bułcez. Schwórk 30. novembra mjeſeche nasche „buličanke herbske towarzſto” ſtwoje tceče poſedženje. Pschedžyda t. Kerk s Rodez je wotewri, a dokež běchmy tón króz přeni ras w nowym towarzſkim lokalu, mjeniž w hōſeženju wudowy Thomažowej tudy, wón ſobuſtawu wutrobnje powita. Ma to ho wot pišmawidžerja t. wucjerja Kerk protokoll druheho poſedženja čitacše. Tsi nowe ſobuſtawy buchn wot wubjerka towarzſtu prjödkſtajene a radu do hrjedžiſnju towarzſta pſchijate.

Na to čeſćenjy hōſcz t. wucjer Bartko s Rožacžiz ſwoju wjehelohru „Rózny strażnik” wutſojne prjödkſitacše, ſa cjož ho jemu džak pſches poſtanjenje wopokaſa a mózna klawia runjeſe. „Dokež ho pschednoſch: „wo pañzlowjanſtwie” džerzež njeħo-đeſche, ryczadje ſo w towarzſtu něſto wo niu. Pſchi tym wſchelake ſajimawe wěžy klyſchachmy. Žato bě ho doſlo a druhdy khetro klyſne debatirowalo, wobſanku ſo ſhromadžiſna ſe ſpěwom: „Masche Šerbstwo ſ procha ſtawa.” Sabawa pak ſobuſtawu hiſeže dleſchi cjaſ ſjenocži.

Mly pſchejemy naſhemu mlođemu towarzſtu ſ wutrobu plodnoſcz a tycze, a wjehelomy ſo, prajicž móz, ſo je wone ſo khetro pſchisporilo. Pſchi ſapocžatku ſe 16 ſobuſtawow wobſtejaze, ma wone tychamych něko 31. Dale tak! A. K.

S Buſcja. Tudomny wumjeſkar Handrij Nowak je ſo 2. decembra wobwěſny.

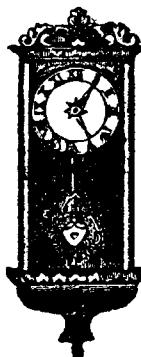
S Lubija. Tudy ſo 25. novembra po ſtovnjenej lětej konferenzy wucjerjow tudomneho wotkjeſa pod wjedženjom kettličanskeho t. kantora Kozora hujbna ſabawa wotdžerža, pſchi kotrež buchu tež wſchelake ſpěw ſpěwane. Pſchede wſchitkim ſpodbachu ſo ſpěw ſ Kozoroweho „herbskeho kwaſha” a najbóle jeho „herbska meja.” Němzy poſkucharjo doſež wukhwalicž njemózachu, ſak traſnje ſo tola herbska rycz ſa ſpěwanje hodži a wofeſbie t ſchulski radžicžel Grüllič ſerbszy klawu woſaſche, ſo by ſtwoje poſne ſpodbobanje nad tutymi kompoſižijami ſjawnje ſpōnacž daſ.

S Lětonja. Tudy je ſo wondanjo wulke njeſbože ſtaſo. Žena macž bě wuſčla, ſchtyri džecži, wot kotrychž běſche uajſtarſche 9 lět, ſame doma wotſaſchi a běſche ſtwine durje po jich žadanju ſankla. Prjedy hacž pak běſche ſo ſaſho wrózila, běſche ſo ſa khatlemi nělak len abo dželo ſažehliſlo, kotrež ſtwn ſ wulki džemom napjelni. Rajſtarſche džecžo drje pomož pýtaſche, ale dokež ani ſ durjemi ani ſ woknom won njeħožeſche, dha w ſtwojej džecžazej njenahonjenſcji dwé mlođszej džecžej (1 a 3 lěta starej) na khanapej položi a jej staroſčiwiſe ſwodžewa, ale prjedy hacž macž domoj pſchiadže, běſtej ſo wobej ſadužnkej. W Jeſchizach je ſańdženjy pjak rano wohén był a ſu ſo pječja někotre twarjenja prjedawſcheho Schuhmannę ſubla wotpalike.

Cyrkwinske powjesće.

Wérowanaj:

Michałla cyrkej: Koſla Wiežas, khežet na Židowje, ſ Hanu Khen-ſtianu Pjetřek ſwodowjenje Mehlowej, khežet ſ tam.

Baldwin Scholza čaſznikar

w Budyschinje na Haſchiz haſy (Goschwik) 700

porucža ſwój wofeſbie bohacze wuhotowanu ſkład ſlotych cylindrowych a ankrowych čaſznikow (ſegerjow) ſa muſtich a žonske w placžiſnje wot 18 markow hacž do 200 markow, regulatorow, nožnych, nipp-skich a ſeženskich čaſznikow po ſpodižnje tunich placžiſnach. Pariske budžerje w najnowſciej formje a konſtrukziji. Budžbne krajadla wſchech wulkoscžow a konſtrukzijow. Škole a ſleborne čaſznikowe rječaſki, klučki, medailony, piersiſčjenje atd., rječaſki ſ worzela, doubleja a taluija.

Wulki ſkład brýſow a pincénežow, wſchelako ſažadžených, brýſowe ſhkleńčki wſchech gradow ſa bliſto- a dalokowidžazých. Škład optiſkih inſtrumentow wſchech družinow.

„Porjedženja ſo ſtajnje ſpěſhnje a derje wobſtaraja.“

W jazyk lětne rukowanje.

Měſečanska haptika w Budyschinje.

Hłowne torhosčeo. **Max Schünemann.**

Haptika ſa Otto Schimmele wlosowy balsam, porucženjy pſche wupadanie wloſow a t poſylnjenju kože na hłovi.

Koncent. nervyposylnjacy balsam, bleſcha 50 np.

Universalny ranoplestr, erla 20 np.

Mohrenthalski ranoplestr, ſchachtlička 15 np.

Bajerski bróſtsłodocokor, taſlička 25 np.

Aromatiska wična wota a zarybowanje, 50 np. 75 np.

Königowy kadzeński polver, bleſha 50 np.

W hodownemu čaſzej ſo pjeſnjenje mlođeho piwa w Trebeňach 16. a 19. decembra rano stanje.

Kriegel, piwarſki miſchtr.

Pjeſnjenje mlođeho piwa w Koperni k hodam ſwieje ſo 16. wutoru 19. a ſrjedu 20. decembra rano. **G. Schmidt,** piwarſki miſchtr.

Kosaze, ſajecže, karniklowe, tħorjaze, tunjaze a čelaze kože kupuje ſtajnje po najwyschſciej placžiſnje **H. Langa**

na bohatej haſy a na žitnych vitach.

Jene stare, hiſcje dobre ſachle i khatližow ſ pſchisluſcheniſtrom ſu tunjo na pſchedan čo. 548 ſ napſchecža ſaſerny. Tež je tam jena ſoprowa ponej na pſchedan.

W Budyschinje je jena kheža ſ polami abo tež bjes polow na pſchedan. Hjde? je ſhoniž we wudawni Šer. Now. — Polow je 5 körzow a 38 prutow.

Jedyn konjazh wotrocž ſ dobrymi wopisimami ſo ſa rycerſku w Lutobęžu pýta.

Na rycerſku w Hornim Għjelsku pola Wosporka ſo t. januara 1877 jedyn **wowcžerski** pýta.

Rozkowany ſtweſzowy abo njetrjeny len, kož tež wutrjeny len kupuje po kózdej dželje mechanika dželopſchadownja w Hajnejha.

Mój wobszerny skład
kożanych, krótkich a galanteriejowych tworów,
taż też hrajkow s tutym czesczenym Serbam
f hodownemu čaſej
najlepje poruczam.

Jako wožebje placzisny hōdne poruczam:

schulske ranzki,

portemonneje

s wuschiwanjom a bjes njeho,

cigarowe toschki

s wuschiwanjom a bjes neho,

žonjaze tosche, pućowanske tosche,

dale:

balske wéjerje w najrjeńšim wubjerku,

naručniki,

brosche a nauuschniki,

medaillony;

bělotworh jako:

gardiny,

stulpy a khornarje,

mužaze khornarje a manschety,

wuschiwane šmuchi a sažady,

wuschiwane spodnie šuknje atd.

S dobom poruczam swoju

wulku hodowniu wustajenju

t doboczijemu wobledżbowanju.

Moritz Königev

na ſerbskej hāſy 29.

Z a t o

kmane hodowne dary

porucza wulki wubjerk pschedeschcznikow we wſchēch
družinach a to je židy, ženolla, alpaka a kópera,
a lubi pschi dobrej, solidnej tworje wſhomōžno
tunje placzisny

pschedeschczniſkowa fabrika

H. M. Schmidt na jerjowej hāſy.

Wschitke po rjedženja a pocžehnjenja ſo bōrsh a tunjo wobstaraja.

Aukzia.

Na ſerbskej hāſy čjo. 11 po 1 ſchode, w domje knjesa pschetupza Lehmanna budža ſo

ſchtwórtk 14. a pjatt 15. decembra

d o p o k d n j a w o t 9 h o d j i n o w
ſawostajene węžy njebo ſwidowjeneje knjenje Lehmannoweje: jako möble, poſleſchcza, draſta, ſchaty atd. ſa hotowe pjenjesh na pschedadžowanje pschedawacj.

H. Wilhelm,
auctionator.

Drjewowa aukzia.

Saředu 13. decembra budže ſo na kuhowskim a ſchadowſkim revieru psches 180 ložow ſtejazých bréšow, wolschow a khójow na pschedadžowanje pschedawacj. Kupowarjo chyli ſo na pomjenovanym dnju rano w 9 hodžinach w ležowej ſahrodze ſhromadžicj.

W ſchadowje 2. decembra 1876.

Behrens.

Knihovjasarnja

Ernst Richter

pschi novej měſchčanskej ſchuli na rožku ſnitskomnej lawſkej hāſy
porucza wulki wubjerk kolillonowych ordēnow, fotografiowych albumow, ſchite kaſhežki, wobraſowe knihi a liſtna, liſtnizh, cigarowe etuije, portemonneje, gummiſhōwe bale, piſanki, pjer, woſki, ſbozopſhejaze ſhartki ſe spođiwanjem, kniſhazh liſtn atd.

Nowe a stare rožnki,

mate

" Sultania "

zokor zhy,

" mleč a tolčeny,

mandle ſkódke a hórfce,

citronat,

korjenje nowotolčené,

korjeniſki wolij w bleschłach

porucza najlepscheje dobroſeje po tunich placzisnach

Th. Grumbt

na ſwokownej lawſkej hāſy.

Dr. med. P. Deutschmann

bydli nětk

w Hoſic hāſy (Goschwitz) čo. 732
w 1. poskhodze.

Je doma k ryčam wot 11—12 hodžin,
sobotu wot 10—12 hodžin.

Serbska čeledž

kóždeho powołania

dobre města w Draždjanach a wokoło Draždjan psches podpižaneho doftanje.

Ernst Kuhmann

Moritzstraße No. 9. I.

Dresden.

Wón ſerbski ryeži.

Koſaze kože,

taž tež wſchē druhe družiny njeuharowanych
kožow po najwyšszych placzisnach kupuje

Gustav Rauda

na garbařské hāſy 426.

500 Rm. ſylnych jadriwych khójnowych ſchczęzow je hiſičče na pschedaň psches hajniſte ſarjadniſtwo w Laſu.

Wenzel, wyschſki hajniſt.

Dospołne wupředawanie mužaceje drasty.

Ja hym ſebi wotmyſſil, nětko jenož po měrbranju dale dželac̄ a wupſchedawam teho dla mój zpły ſklad hotoweje mužazeje drasty, jako najlepſche, derje dželane mužaze nadwoblekarje, zyle wobleczenja, ſchlaſtrofi, jopy, kholowý a lazy, wſeje duzentow hólczažych wobleczenjow a paletotow. So vých zpły a rucze wurumowaſt, pſchedawam ſyniſte wěz̄ ſ 20 a letnje wěz̄ ſ 25 procentami pod tym, ſchtož mje ſameho kholſtuja.

Woſebje kniſow drastopſchekupzow w Budyschinje a wokoloſci na to fedžbnych činju, ſo ſu wſchitke moje draſčenja zpły ſprawnje a derje pſchitejaze dželane; proſchu teho dla wo dobročiwe wobledžbowanje.

W Budyschinje.

Adolph Weiss, frawſki miſchtr
na bohatej haſy w domje kniſea tapexierariaja Mäufela.

S tutym porucžam čeſczenej publizy mój wulfotny ſklad ſyniſkich nadwoblekarjow, wobleczenjow, jaquettow, pucžowáſſich plaschežow, ſchlaſtrofow, hólczych wobleczenjow a paletotow po jara tunich placzisnach.

Gustav Pinthus,
ſklad mužazeje drasty na hlownym torhoschęzu.

Na njewjeſzinskim draſtam atd. porucžam

čzorne židzane tkaniny

jenož hódnú, ſo derje noschazu tworu, pſches kotrejž prawocžaſne jara ſpodobne kupjenje je mi móžnoſć data, twory woſebneje dobroſeſe tuniſho pſchedawac̄, hac̄ kózdy druhí.

Julius Hartmann Sohn
na mjaſowym torhoschęzu 36 ſ napshecza zyrkwe.

Wſchē družinu bělých a čzornych kožow a kožlow ſ po dſchiwam (ſ ſuſtrej), porucža po tunich placzisnach w najwjetſhim wubjerku woſebje kniſem krawzam ſ wobledžbowanju

H. Langa
na bohatej haſy a na žitných wiſach.

Šwój wnski ſklad mězow a pſelzowych tworow dobročiwemu wobledžbowanju porucža

H. Langa
na bohatej haſy a na žitných wiſach.

Mužaze a žonjaze koſtry, laž tež pucžowanſke koſche, ſchulſke ronki, holeže koſche, ſchurzni — ſamhny fabrikat —

portemonneje, žonjaze koſche, kſe

porucža w najwjetſhim wubjerku a po najtunich placzisnach

K. A. Benedict

na lawſkih hrjebjach čzo. 688.

W kſlamach ho herbſki ryczi.

W
u w o f c z a ſ

w jaquetach a paletotach

ſamhneje fabriki, wot najjednorichich hac̄ do najelegantních, hym ja najlepje wuhotovaný a porucžam ja wſcho po najtunich placzisnach.

Na žitnej haſy čzo. 52. **H. Kayser** na žitnej haſy čzo. 52.

W kſlamach ho herbſki ryczi.

Šnucha bruniza

wſchē družinow jerbiſcheje dostač na Gren-
gelez podloſtach we Waller Dubrawje.

Jusius Lange,

ſchatowa fabrika

w ſhorjelu w Budyschinje
na ſamjentej haſy na lawſkih hrjebjach
porucža

ſwjerſhne koſchle
ſa 3 marki a drožjeho,
nozne a dželanske koſchle

ſa 2 maržy a drožjeho,
žonjaze koſchle

ſa 1 m. 90 np. a drožjeho,
džecžaze koſchle
wſchēh wulfoschēzow,

he miſety
ſa 25 np. a drožjeho,

ſhoruarje
ſa 10 np. a drožjeho,
manschetth

por ſa 15 np. a drožjeho,
manschetth a krawath
běle, čzorne a piſane,

e a d e n e ſ
ſ wołny a židy,
jaki, koſchle, kholowý
ſ barwy, wołny a židy,

džecžaze a žonjaze ſhórzuchi
ſ ſatuna, piſeja a moireja,

ſchwajzarske wuſchiwanja
50 procentow tuniſho,

bělopłatowe džbaczne rubiſhla
½ džta 2 maržy a drožjeho,
čzorný ſhomocžanh bant

po ſchtukach 33 1/3 % tuniſho,
kožowe kchwadla, garding, ſpōdnie
žuknje, manschetowe a chemisetowe
knesle, ſhirting, chifon, piſej a

barchent.

Tunje twjerde = Sprawne
placzisny. = požluženje.

Šdyž ſu uětko wſchitfe nowoſeže ſa ſymu pſchiýchle, porucžam ſwoj **bohače** ſrijadowaný ſklad drastowých tkaninow wſchēch družinow po Wurjadnije tu-nich placzisnach. —

Zidzane twory a to běle a pižane, pſchi wſchej jara **powyschenej pla-czisnje** hisheže po starých tunich placzisnach pſchedawam. —

Wulki ſklađ jaquettow, paletotow a mantlow. Dolše paletoty hžom ſa 4 tl. Dokelž ja ſam po najnowſich modelach fabriciowac̄ dam, dha je mi tež možno, jara tunjo pſchedawac̄. — Kleddy ſo po mérje rucze ſechija.

Pſchi potrjebje mojich artiflow ja ſ tutym mój ſklađ nanajlepje porucžam.

Jan Jurij Pahn
na torhoſchežu podla hłowneje Straže.

Sa ſchewzow! ſahlkožu

w ſuatej dobrocze dosta ſaſo ſ nowa póſlanu
pſchedawarnje kože,
R. Lindau,
pſchi mjažowych hětkach w domje „k němſkej halli“.

K prjódſtejazym hodam

porucžam najlepſchu pſchenicznu muku ſ wulkich mlynow k ſchtryzle- a tyfanzypjeczenju, woſebje tak njenowaný „Kaiser-aufzug 00 a Griesleraufzug 0“ po najtunischich placzisnach. Pſchedawarňa na butrowej haſy, kaž tež na hornečerskej haſy čzo. 535.

A. Krüger.

Pſchenicznu muku

woſebneje dobrocze porucžam k prjódſtejazemu ſhviedzenju w jen o-tliwym pſchedawanju po tunich placzisnach.

Pſchedawanie ſo jenož w mlynje ſamym stanje.

Budyska ſuknowa fabrika a ſhmichthy mlyn
vředny C. G. E. Mörbitz.

G. Joachim, Atelier ſa njeboloſne ſaſadzowanje ſubow, operazije ſubove, plombirowanie, cziszczenje, ſahnacze ſubhboleňa atd., w Budyschinje, na ſnutſkej lawſkej haſy 120 pola k. pjetarja Klingsta. K ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Snata prawdziwa Glöcknerſka žalba ſe ſchtemplom:

M. RINGELHARDT a ſakitanſkej marku na ſchachtliczach poru-čza ſo pſche: wiez a drjenje, wſchē wotewrjene bolaze, kurjaze woka, wosabjenje atd. a je doſtačz w ſchachtach po 25 np. w budyskim a haptylekomaj, kaž tež w haptylekach w Biſtopizech, Raſezach, Scherachowje, Hirschfeldze, Bjernacžiach, Wóſtrougu, Herrnhucze, Neugersdorje, Groſſ Schönawje, Nowoſalzu, Seiſhennersdorſje a w fabriž w Gohlisu pola Lipſka. Attesty a ſakitanſka marka ſu we wſchēch haptylekach wupoložene.

NB. Vjes horka wuziſſežaneho ſchtempla žalba prawdziwa nije.

Palenz!

Mój hžom dawnو jako wubjerny a cziszcze ſkodžazh

czisty palenz,

kaž tež wſchitke družinnych dobrnych palenzow ja ſ tutym kniesam ratarjam a ſaſopſchedawarjam poruczejo naſpominam a po najtunischich placzisnach pſchedawam.

Ernst Glien na žitnych vilach.

K niewiſczińskim drastam porucžam něчто rjane a tunje w

židze,
3/4 židze,
alpaka,
repšu,
croise
wſchēch barbow

Na žitnej haſy **H. Kayser** na žitnej haſy čzo. 52.

W kſlamach ſo herbſki ryczí.

Režominoſeže

wſchēch družinow horjebjerje k

kupjenju, pſchedaczu abo

pſchemienjenju,

kaž tež k napíhanju

kupnych listow,

najeuſkych piſimow a

dołžnych wopiſimow

porucza ſo

Robert Thronicker,
agent w Raſezach.

Sſerbſka protyka

„Pſchedženak“

na lěto 1877

je ſa 25 np. we wudawańi Serb. Now. doſtačz. Saſopſchedawarjo chyli ſo na k. pſchedupza **M. Mörbi** na mjažowym torhoſchežu wobrocziež.

Naše hodowne wupředawanje

je so započalo a dawa składnosć k jara spodobnym nakupowanjam.

Budyšin na bohatej hasy 66.

Heinrich Preu & Co.

W našich khlamach so serbski ryči.

**Eklad cžašnikow
J. G. Schneidera**

134 na suntuškej lawskiej hasy 134.

Pſches nowoſrjadowanje mojich khlamow, kaž tež pſches najtunische a najſprawniſche nakupowanja móžu ja w kózdej družinie cžaſnikow (ſegerjow) najrjenſhi wubjerk poſticžić.

Regulatery w 60 muſtrach po 8 tl. a dróždho, ja hoňtwerjow tež w khežlach ſ jelenjorohiſnow.

Scženſke cžaſnikti ſ drjewjanymi a porzela- nowymi wobliczeni, běrthohžinkti býo, datumpotakujo, kaž tež 8 dnjom duze, po 1 tl. a dróždho.

Woblukočžaſnikti a wocžiwerczerje po $2\frac{1}{2}$ tl. a dr.

Sleborne a mjedžowe cylindrowe a an- krowe cžaſnikti po $6\frac{1}{2}$ tl. a dr., pſchi pſchimadle načahňyč.

Sleborne cylindrowe cžaſnikti po $4\frac{1}{2}$ tl. a dr.

Sleborne a noweſleborne wriecženo-cžaſ- niki po $1\frac{1}{2}$ tl. a dr.

Slote unjaze cžaſnikti po 14 tl. a dr.

Slote žonjaze cžaſnikti po $10\frac{2}{3}$ tl. a dr.

Vendule a ſchužy, po $3\frac{1}{2}$ tl. hacž 50 tl.

Hudžbne hrajadla, ſtolzy, tifki, lajerki, melodiony, cigarroſtaſki, albumy, ſchite kaſhežki po $1\frac{1}{2}$ tl. a dr.

Mózne cžaſnikti po 4 tl. a dr.

Rukaze cžaſnikti wſchěch družinow po $3\frac{2}{3}$ tl. a dr.

Budžate cžaſnikti w 6 družinach po $1\frac{1}{2}$ tl. a dr.

Prawdziwe ſlote rječaſki, poſłocžane rje- cžaſki, medaillony, klucžki.

Zenož ſwéru wotcžehnjene cžaſnikti ja po ſpodžiunje tunich placzſinach a pod dovolanym rukowaujom pſchedawam.

Tež ja ſupowarzej cžiſtežane ruko- waze pižma i mojim podpižmom a cžaſni- kowym cžiſtom dam.

A u f z i a.

Njedželu 17. decembra popołdnju wot 2 hodzinow budža ſo w ſtarekach čo. 34 poſklesheža, ſoža, kſchinje, jedyn drafthamor a wſchelaka druha domižaza nadoba, kaž tež dwaj kočzej ſa hotowe pjeniſty na pſcheda- dzowanje pſchedawacž.

K dobrociwemu wobledžbowaniu

porucžam cžesženym hoſposam něſcht o jara wuzitne, mjenujyž

ſchatowe rôle,

jara mało rumma trje baze.

Ssoboto 16. decembra ja jenu na žitnych vilač k dobrociwemu wob- hladanju wustaju, a je tež w Hodžiju w mojim wobyljenju stajnje jena dž- lawa a k wobhlađanju wustajena.

W Hodžiju w decembri 1876.

J. G. Richter,
maschinhytwarjer.

Poručenje.

Cžesženym ſerbam Budyschina a wokolnoſcze dowo- lam ſebi ſwój bohaty wubjerk poprjanow a wězkom ſa bože- džesžowe ſchomikti porucžicž, woževje ja knjeſow khlamarjow na to fedžbnych cžinju, ſo ja na 1 toler (3 marki) 75 np. rabatta dam.

Wo dobrociwe wobledžbowanje proſcho ſ pocžesžowan- jom

E. M. O. Schöne,

fonditar na ſerbskej hasy čo. 18.

Qubym ſerbam

Budyschina a wokolnoſcze ſo ja wot nětk pſchi wuwinjenych, wofſoreženych a wuwolenych ſtawach, tež pſchi ſchłodže, na druhe wachnje ſežinjenej, jako runar porucžam.

Ja budu moje wjedžiwoſcze ſ prózu tak ſjednožecž, ſo nicto njeſpočojny wote mnie njeponőđe.

Handrij Wchla
na Židovje čo. 56.

S naſladowm ſerbskeho lutherskeho knihom- neho towarzſtwia je wuſhla a je pola knjeſa A. Rāmicha na ſerbskej hasy, kaž tež we wudawańi Serb. Nowin ſa 3 np. doſtać:

Boža móz.

Historia wot ſwiateho naroda naſchego knjeſa a ſbóžnika Jeſom Khrysta po ſjewjenjach profetow a ſeženikow ſ pſchidawkom wſchelakich kherluſhowych ſchucžkow k hodownemu po- ſhwyczenju ſestajena wot Jurja Jakuba, duchomneho w Nejhwacžidle.

Wuta ſo

derje porucžena holza, kotraž ma luboſcž k džecžom a dobre wopíſma, k 1. januara abo 15. februara do ſlužby wot Ernstia Ul- ričha na ſchulerskej hasy čo. 1.

Soc. Lus. Sor.

Pónđelu 11. decembra wobeńdze lužiske predařske towarzſtwio w Lipsku swoj 160. założeniſki ſwjedzeň, na kotryž swojich ſtarych kniježich, česne ſobuſtawy a pře- čelow z tutym najpodwołniſo přeproſuje. Dopoldnia po 11 hodzinach změje ſo

snědanje w „Pławenskim Dworje“, re- ſtauracij na Brühl, potom popołdnju $\frac{1}{2}$ hodzin ſwjedzeňski konvent we wulkej ſali I. měſčanskeje ſule, po kotrymž budze hnydom hoſcina w Trianonskej ſali třelearňe ſlědować. Wječor w 8 hodzinach změje ſo ſwjedzeňski kommers teho runja w Trianonskej ſali třelearňe. — Nazajtra dopołdnja po 11 hodzinach ſnědanje w Pławenskim Dwo- rje a popołdnju wulēt do Borny. K temu přeproſuje

lužiske predařske towarzſtwio
w Lipsku.

E. Čeſla, stud. theol.
t. d. ſenior.

Džiwočaſke ſerbske ev. luth. mižionſte towarzſtwio ſměje — dali Bóh — jutſje 10. decembra popołdnju w dwěmaj ſhromadžiſnu.

Petr Mlónč.

Štwórléina předpłata
we wudawarni 80 np.
a na němskich póstach
1 M.. z přinjesenjom do
domu 1 M. 15 np.
Kózde čísto płaci 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja
so we wudawarni Serb.
Nowin'na róžku zwonko-
neje lawskeje hasy čílo
688 wotedać, płaci so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 51.

Sobotu, 16. decembra

1876.

K n a w j e d ž e n j u.

Czi ſami czeſczeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow”, kotsjž chzedža ſa nje na přenje ſchitwórléto 1877 do předka płaczicž, njech nětko 80 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow” wotedadža. Czi, kotsjž ſebi „Serbske Nowiny” pſches póst pſchinjeſej dawaja, njech tola njeſapomnja, ſebi je tam bórsy ſkaſacž. Na ſchitwórléto ſapłaciſi ſo ſa „Serbske Nowiny” na ſakſkich a pruſtich póstach, kaž tež w drugich krajach němského khezorſtwa 1 marka a ſi pſchi- njeſenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakzija.

Dobrowolna ſubhaſtaſija.

Po namjetu herbow njebo ſahrodnika-wobſedžera Jana Dutschmana w Hrodžiſchežu budžetej ſo ležomnoſcji, t jeho ſawoſtajeniu ſluſhajeſi, jačo:

a) ſahrodnika žiwnoſcji čzo. 12/8 wopalneho katastra a fol. 7 grunſtich knihi ſa Hrodžiſchežo a
b) polo čzo. 181a ležomnoſtich knihi a fol. 41 grunſtich knihi ſa Kortnižy
wopſchijaze 5 hektarow, 18,2 arow = 9 akrow 109 □prutow ſi 283,02 dawſtymi jenoſcjem, kotrejž ležomnoſcji ſtej njedžirajo na
jich dawki a wobčežnoſcje wježnogrychtzy a ta pod a) na 12,450 M — np. a to pod b) na 1350 M — np. wotſchazowanej,

džen 28. decembra 1876 dopoſtnja w 11 hodžinach

w ſawoſtajenej žiwnoſcji wopalneho katastra čzo. 12/8 w Hrodžiſchežu dobrowolne na pſchedawacž.

Pod pokajanjom na wuſeſtſi, tudy na ſudniſkim měſečje a w hoſeženju w Hrodžiſchežu wiſazhy, wopſianje ležomnoſcji a
pſchedawanke wuměnjenja wopſchijazy, ſo na kupjenje ſuňkleni pſcheproſchuja, ſo bychu na pomjenowanym dnju w naſpomnijenej ho-
džinje do ſawoſtajenej žiwnoſcji pſchifali, ſo t kádženju pſchipowjedžili, ſwoju płacjenjakmanoſc̄ dopokaſali a daffše wotčakali.

Džen po tutym pſchedawanju budže ſo tež ſkót, hofpodarſki a polny grat tejele žiwnoſcje wot hrodžiſchežanskich grychtow w
tej žiwnoſcji rano wot 9 hodžinow ſa hotowe pjenjeſi na pſchedawacž.

W Budýſhini je 22. novembra 1876.

Kralowſki ſudniſki hamt.
Michler.

Se ſakſkeje krajneje ſhuodh.

(Poſtracžowanje.)

Zaſko běſche profeſor Dr. Luthardt wuſhčaſ, ſo namjet na ſkócenjenje debatty ſtaji. Pſchecžiwo tajkemu ſkócenjenju pak t. farař Imiſh wuſtupi, prajizy, ſo dyrbí jemu ſynoda hiſcheze ryečeſz dacž, dokelž mohla herwak róſno hicž ſi tej myſlīcžku, jako budžiſhe wón něſhto njewérne w tej petiziji pſchinjeſt. Duž ſynoda wobſhantky, ſo ma ſo hiſcheze dale ryečeſz a po někotrych, kotsjž jeno podlanke wězki naſpomnichu, měnjeſche gymnaſialny rektor profeſor Eckſtein, ſo drje potom, hdyz ſu herbſke džecži w ſchuli wjele ſet němsku ryež wuknyte, wjazy trjeba njebudže, ſo ſo jim wot duchowneho herbſka konfirmandſtu wucžbu dawa, ale ſo mohla ſo jim ta němski dacž.

Zaſko běſche potom Dr. Kohlſchütter wo tym ryežaſ, kaſ ma ſo po parlamentariſkim waſhnu ſpomnjenia petizija kniežerſtwu woſjewicz, t. farař Imiſh ſłowo dosta. Wón prají: „Knieſ profeſor rektor Eckſtein njebě ſebi wěſty, hacž herbſky duchowni prawje na tym činju, ſo herbſkim konfirmandam (pacžerſkim džecžom) konfirmandſku wucžbu herbſky wudželeja. Za ſo nadžijam, ſo je knieſ rektor Eckſtein ſwojich primanarjow wěſce ſak ſo daloſko do- wjedž, ſo móža derje ſacžanski ryečeſz; ale ja njewérju, hacž ſo wón pſches tutu jich ryežewuſtojnosc̄ ſi temu nawabicz ſa, ſo by ſwojim

primanarjam hiſchecžiansku wucžbu we ſacžanskej ryeži wudželaſ. Czi drje budža najſkerje na tym gymnaſiju, kotrejuž wón jako rektor pſchedeſteji, tež dale w jich macžernej ryeži hiſchecžiansku wucžbu wudželenu doſtawacž. Nětko možu jemu ſaweſczenje dacž ſo žane herbſke džecžo, tež hdyz je ſo w ſchuli ſi nim wſchědne tti hodžinu ſchecž ſet němski ryežaſ, na žadyn pad ſi tajkim jaſnym wjedženjom, ſi tajkej wuſtjoſnoſežu, ſi tajkim dorohymjenjom němskeje ryeže mózne njeje, kaž ſu jeho primanario ſacžanskeje ryeže mózni. S tuteje porunoſcje ſo wěſce dopokaſacž a ſpóſnacž da, ſo by njeprawje a njeſuchońſy wot naſ ſerbſkich duchownych bylo, ie-li ſo njebychym ſerbſkim konfirmandam konfirmandſku wucžbu herbſki wudželecz džyli.

Nětka pak hiſcheze ſi hkornej wěžy, kotrejž dla ſzym ſebi ſkoro hiſcheze ras wuprožyl. Mli je ſo napschecžiwo ſtajiko, hacž je tež to wérne, ſchtož w petiziji ſtej:

„Tuto na ſtronej pädagogizy a didaktizy wotpočwarzaje ſa konſke poſtajenje ſo pak wot kózdeho wotkriežneho ſchulſteho inspektorja njewobſedžuje, dokelž ſo herbſka hiſchecžianska wucžbu tam njeſaloži, hdyz by ſo ſakojičž mohla abo měla, abo dokelž ſo pyta, wobſtejazu herbſku hiſchecžiansku wucžbu ſanjerodžicž abo ſyła wotſtronicž.“

Nětka dyrbju wſčaſ, ſchtož njeſybm džyli, na jenotliwe

mjena a podawki spomnicz, s czehož wernoſćz naſcheje petizije jažaje wuſdže. Majprjódzy mam naſpomicz, so naſche ſerbſke ſchule pod tſojimi wſchelakimi woſrjeſnymi ſchulſkim iſpektorjem, mje- nujzy pod lubijskim, budujskim a kamejſkim ſteja. S poſlonym po- czeſcowaniem možu wo lubijskim woſrjeſnym ſchulſkim iſpektorju, kneſu ſchulſkim radzičelu Grülliču, praſic, so je wón niz jeno jara kman ſchulnič, tak ſo bu tež ſa ſchulſkeho radzičela po- mjenowanym, ale ſo je woſebje dobrý pſcheczel zytkwje a ſo wón te nusne ſakonſke poſtajenja w napohladze na ſerbſku kſcheczijansku wuczbu jako tajke w ſerbſkich ſchulach ſwojego woſrjeſha ſ polnej, jara czeſcownej prawdoſczu pſchipoſnawa, wobedžuje a po nich czinicz dawa. Ale mi, Bohu žel, možno njeje, w tajkej mérje wo tymaj druhiſmaj tuto wuprajic. We Wyſołej, w mojej prje- dawſcej woſlinskej woſadze, je ſchula, kotoruž woſebje ſerbſke džeczi woprytuja. Tam je potrjeboſcz ſerbſkeho wuczerja, kaž je mi to jara derje ſnate, njewotpoſna. Hlajče, jedyn džen pſchiūdže woſrjeſny ſchulſki iſpektor Glade — tak wón rěka — do Wyſołej a wobroczi ſo ſ někotrymi němſkimi ſłowami na džeczi, da jim tež němſki cžitac, a dokež to někaſ ſpokojnoſcji wupanje, dha wón woſbankne: tudy chzem němſkeho wuczerja poſtajic. A tak je ſo pſchi wſhem pſcheczijenju tež ſtało a njeje wón na to pomyslik, ſo bližſe jutry ſažo ſerbſke džeczi do ſchule pſchiūdu, kotrež potom němſkemu wuczerjej njerosymja a kothryž ryczi wuczer njerofym. Tola ja mož ſchak hisceze wjazy wo nim naſpomicz. Něko jenož jene jeniczke ſ budujskeje ſtrony. W ſtaſoſdach chyzſke woſrjeſny ſchulſki iſpektor Dr. Wild ſe wſchē mož ſerbſku wuczbu woſtronicz a ſahnac. Jenož po najnaležniſtich jednanjach je ſo radzišlo, ſo tam ſerbſku wuczbu ſdžerzachu. Njech to doſaha. Za nochzu dale žane jenotliwe podawki poſjedac. Za mož ſ zylym regiſtrom ſlužic. S teho chzli pak Wy ſpoſnac, ſo ja naſchu petiziju na njeprawdoſc ſažožit njeſkym."

Skónczne ſ. pſchedbyda to praſhenje ſtaji, hacž chze ſynoda ſ. ſuniſhovoy namjet zytkwinemu kniežefſtu ſ navježdenju dac? — Ma to wſchitzu jenohložnje „haj“ praſichu.

(Slo cženije pſchichodnje.)

Swětne podawki.

Němſke khězorſtwo. S Dražđan piſaja, ſo je ſo pónđelu nožy w tak mjenowanym windbergſchacheze wulke njeſvože ſtało. Tute podkopki, w kothryž ſo kamejente wuhlo ſama, ſluſheja poczapliskemu akzijiskemu towarſtwu pola Dražđan. W tajſich podkopkach hewjerjo po wějtych wotdželenjach wo dnjo a w nožy dželaja. Pónđelu w nožy běſhe ſo jich 27 do ſchachta dele na dželo podało a tam dželachu, kaž hewak, hacž ludžo, kiz běchu ſ wonka ſchachta, někajte podſemſke buchnjenje ſažlyſhachu a ſo tež na woſomiljenje ſe ſchachta won ſahweczi. Boni ſebi bórſh pomyslichu, ſo je ſo w ſchacheze tak mjenowanym ſly powěr ſapaliſ. Tajki powěr je kaž gaſ, kiz ſo ſ buchnjenjom pſchi ſwězhy abo pſchi ſchkricežy ſapali, a maja hewjerjo, kotsiž dyrbja tola pod ſemju ſtajnje pſchi ſwězhy dželac, ſwoje lampy tak pſchihotowane, ſo ſo wot nich tónle gaſ ſapalic ſjemože. Hacž je ſo něko ſly powěr wot teho ſapaliſ, ſo ſnadž je jedyn hewjer ſwoju lampu wotcžniſ abo hacž je ſo tajke ſapalenje wot jeneje ſchkriceži ſtało, njehodži ſo praſic. Hóřski iſpektor Köttig ſo bórſh ſ někotrymi ludžimi dele puſcheži a wižesche, ſo drje na ſchacheze ničo roſražene njeje, ſo pak tam hewjerjo morwi leža; jenož tſio wot nich híſeze dyhachu a tých da wón najprjódzy na ſemju horje ſcžahnyč. Sedyn wot nich běſhe lohko wobſchložený, dwaj pak běſhtaj

čežku ſchložowalo. Druž ſchtyriadwažyczo ležachu wot gaſa wobrunjeni a běchu jich čežla, kaž ſo to pſchi tajſich ſkladnoſczech ſtava, hížom nabubnjene. Wone ſo tež bórſh na ſemju horje wuczahachu a tam do jeneje kónje ſkladzehu. Tam běſhe potom, kaž móže ſebi kóždy myſlic, wulke žaloszene a plakanie, jako tam 20 wudowow a wulka byla ſyrotow pſchiūdže a ſwojich mandželskich a nanow, kiz běchu jich pſched krótkim čažom ſtrowi a cžerſtiwi wopuſhczili, morwych pſched ſobu ležo wuhladachu. — Sſredu popoſdnju ſo jich khowanje na döhlenſke poſrjebnitſchežo ſta, a buchu tam te čežla wot 126 hewjerjow ſ pódlaſtich burgſkich podkopkow nježene.

Kral Albert a kralowa Karola, kaž tež prynz Jurij ſu pſchi ſwojim pſcheczywanju w Barlinje, hóž vě jich němſki khězor húbertſtockſkih hońtwow dla pſcheprožyl, wjele pſcheczelnivoſcze na khězorskim dworje namakali. Kralowa Karola běſhe najbole ſ němſkej khězorku w hromadze, hdyž běchu knježa na hońtwje. Na tuthych hońtwach je němſki khězor 20 jelenjow a 13 ſchtuk druheje ſwériny tſelit, kral Albert pak 16 jelenjow a 12 ſchtuk druheje ſwériny.

Wježor 5. decembra bjes Dornu a Döbenom na želeſničy jedyn čzah ſ twarſkinu potrjeboſczeni ſ ſoliſe wuſtoci, tak ſo ſo 12 lowrijow do rěki Muldy wali. Schyryo dželaczerjo, kiz běchu ſobu do wody panyli, buchu wſchitzu živi a njewobſchloženi na brjoh wuczehnjeni.

S Barlinu piſaja, ſo je württembergſkeho krala bratrowy ſyn, prynz Eugen, do pruſkeje wojerſkeje wuczby ſtupiſ. Wón ſo ſe ſwojej mandželskej, ruſkej prynzeſhnu Wéru, do Wrótkaſawja pſcheczydl, hóž budže jedyn regiment kammadirowac. Žemu tójszto rycerſkubow w pruſkej Schleſyjskej ſluſhcha.

Němſka khězorka je tħaz (tauſhnt) markow ſ wutwarjenju němſkeho hóſitala w Konſtantinopli dario.

Na rajchſtagu w Barlinje ſo ſapožlanzy tež híſeze wo druhe wěz̄y staraja, hacž wo ſwvoje wurađowanja. Wónano ſu němſke rybny pruhowali, to rěka, jako běchu prjedy warjene abo pječene, a něko chzedža němſke wina pruhowac. Wot wobze- džerjow winizow, kotsiž ſu tajke wotpohladanje bórſh ſhonili, je ſo něko ſe wſchē ſtronow němſkeho khězorstwa tejk wina (1292 bleſhōw) do Barlinu poſlało, ſo ſu egi, kiz ſu tu wěz do ruki wſali, woſbanknyli, wſchitſkih rajchſtagſkih ſapožlanzow na tajke wino- pruhowanje pſcheprožyc. To ma ſo pak na to waſhnyje ſtac, ſo ſo wſchitzu ſapožlanzy po woſanknjenju rajchſtaga na woſebnej hoſcziňje (couvert po 6 markach) wobdžela a pſchi tutej ſkladnoſczi wina, ſ pruhowanju poſlani, pruhuja. Ministrjo ſmeđa na tutej hoſcziňje tež džel brac, jeli chzedža.

Austria. Jednanja bjes winſkim a wuherſkim ministerſtviom dla podleſchenja tak mjenowanego wurunanja híſeze ſkónczene njeſhu a powjeda ſo, ſo dotalne wuherſke ministerſtwo ſe ſlužby ſtupi, jeli Wuherſka to prawo njedostanje, ſo ſu tež papierjane pjeniſhy wudawac.

Cžeszy studentojo wónano tamniſheho němſkeho profesora Woltmanna ſ wulke haru powitachu, dokež vě tón praſik, ſo ſu wſch ſtajne ſtwarby w Cžechach po němſkich pſchikladach twarjene, hacž runje to wěrno njeje.

Jako pſched někotrymi dnjami ruſki khězor lětny ſwježenje ſa- kozjenja ſwiatojurjowskeho rjada (ordena) ſwježesche, vě wón wſch ſchelakich wobſedžerjow tuteho ordena tež awstriſkeho poſlanza na hoſcziňu pſcheprožyl. Pſchi hoſcziňje da wón tuteho ſ ſebi pſchinę

a s jeho ſchleňu ſaklinku, na ſtrówe awſtrijskeho khežora Franzo Josefa ſlavnemu wunježywi.

Jendželska. W tutym kraju ſu ſo w nowychim czaſu ſaſo wſchelake ſjawnie ſhromadžiſny wotdzeržale, w kotrychž ſo pſchecživo Turkowſkej ryczeſte, kaž tež pſchecživo politiſy něcžiſcheho jendželskeho miñiſterſtwa w naſtupanju Turkowſkeje.

Ružowſka. Ruſke wóſſko, kotrež ſměje do Turkowſkeje ſaſkocžicž, je nimale zile ſrijadowane, a ſu teho dla offizierojo do Rumunſkeje poſkłani, ſo bych u tam ſ rumunſkim wychwocžem wſchitko to wujednali, iſtož budže ruſkemu wóſſku pſchi marſchirowanju pſches tutón kraj trjeba. — Ruſka požčonka wot 100 millionow rublow je w Ružowſkej ſamej nařdata a to pſches 23 millionow wiaz, hacž bě wupiſana.

Dr. Strouſberg, kotrež bě pſches to jedyn moſkowſki pjeniežny bank do wulkeje, něhdze 7 millionow toleř wopſchijazeje ſchody pſchinjeſt, dokelž běſche ſebi tam na akzije, kiz nicž hódně njebečnu, tute pjenesy požecžit, je ſoni do Ružowſkeje pſchijet. Tam ſu jeho do jaſtwa ſadžili a ſkónečnje nad nim pſchijazny ſuđ wotdzerželi. Pſchijazni jeho ſa winowateho ſpóſnachu a ſudnizy jeho teho dla k wupokasjanu ſ Ružowſkeje wotkudžichu abo k poſkłanju do Sibiriſe, jeſli ſo ſo do Ružowſkeje wróci. (Taſku ſchitraſu ſebi wón radlubje ſpodobacž da, pſchetož jeho žadanie wſhaf ſa tym ſtejeſte, ſo by taſ rucze hacž móžno Ružowſku wopſchecžicž móhli.)

Turkowſka. Pſchedběžne wurađowanja tych knježich, kiz ſu wot europiſkych wulkomóznařow k tej konferenzy do Konstantinopla poſkłani, ſo bych u tamniſche naležkoſce ſak ſrijadowali, ſo by ſchecžianſki lud w Bolharskej, Božniji a Herzegowinje ſ pokojom živý bycz móhli, ſu ſo ſapocžale. Ale my ſo bojimy, ſo wſcha dobra rada njebudže nicž pomhacž, dokelž ju Turkojo njebudžeja hórje bracž a ſo rádſho na wójnu ſ Ružowſkej ſwaža. (Němſke wóſſko ſo na taſkej wójnie na žana waſhynje njevodželi. Red.)

Ze Serbow.

S Buduſchin a. Wjedro ſo pſchetož hiſcheze doſež czoſke džerži a město ſněha, kotrež bychmy tola w decembru wotčakovacž mohli, ſo deſchcž dže a to druhdy w jara niſekladnym czaſu. Tak ſo to ſańdženu ſobotu ſta, hózej je wjele ludži, kiz běchu na tudomny wicžny džení pſchijchli, jara ſmoňko, pſchetož wjetſhi džel tych ſamych njebe žaneho pſchedeſchecžnika ſobu wſaſ, ſo na to ſpushečejo, ſo deſchcž niſepónidže, kaž zylý tydženj ſchoł njeje, hacž runje bě njebo ſtajne pomróčzene. — Tudomne pſy ſměja w tym naſtupanju hubjemy hodovony czaſ, dokelž ſo na haſy hinaſ poſkaſacž njebmiedža, hacž ſ gročanym pranzom na ſlamje. Tež wſchě zuſe pſy, kotrež do Buduſchyna pſchijdu, maja 12 njeđzel ſ taſkim pranzom pſchijecž, hewak dyrbia jich wobžedžerjo hacž do 2 markow ſchitraſy dacž a wysche teho khoty placžicž.

— Tež dwě džerži, kotrejž ſtej ſo, kaž my tydženja piſachmy, w Létonju 2. decembra ſadužyloj, ſlusheſtej tamniſhemu czepli Krawzej, a jeho dwě starſchej džerži tež hižom we womorje ležeschtej, tola paſ ſaſo wožiwiſchtej, jako pomoz pſchijidže. — Něcžiſchi wobžedžer něhdusheho Schumannez ſubla w ſechizach, hózej je, kaž ſmy to tež hižom tydženja naſpomnili, 8. decembra woheny był, rěka Ehr a je ſo jemu bróžen ſ jenej hródžu a ſubju ſa pižu wotpaſita.

— Do tudomneho pſchekupſkeho ſuda bu wónдано k. pſchekupz Mattheis I jako ſobuſtaſ a k. pſchekupz Bahn jako na-

měſtnik na bližjše 6 lěta wuſwoleñy. — Tſecži bataillon tudomneho infanterie-regimenta No. 103 přenjeho julija 1877 ſwoj dotalny garniſon w Kamjeniu wopusiſcji a ſo do tudomneje ſtaraje kaſerny pſchežydlí.

— Tudomne hamtske hetmanſtvo ſ nowa wosjewuje, ſo ma ſo na wſchitke wosy měno jich wobžedžerow w piſmickach, ſ najmieniſcha 5 centimetrow wýſokich pſchicžinicž a to najlepje na taſliczku, kiz ſo na ſtem ſtronom wosy pſchibije. Schtóż to njeſcžini, ſměje hacž do 60 markow ſchitraſy ſaplačzicž. Wuwſate ſu te wosy, na kotrychž ſo jenož ludžo woža abo ſ kotrymž ſo jenož na polo jědži.

— Pſchi lětuſchej ſchitwórej ſherbſkej Božej ſlužbje ſa proteſtantſkych ſſerbow Draždjan a wokolnoſce, kotrež ſo ſańdženu njeđzelu 10. decembra w draždjanſkej kſchiznej zyrki wotdzerža, mějeſche k. farař Jakub ſ Mježwacžidla předowanje, ſpowiednu rycž paſ k. farař Žmisch ſ Hodžija. Spowiednych ludži běſche 338 a to 150 muſich a 188 žónſich. Taſko ſpěvat a organiſt k. kantor Pjekar ſ Buduſchyna ſtuklowaſche. — Š zylá běſche pſchi lětuſich ſchitwórej tajſich Božich ſlužbach 1435 ſpowiednych a to 682 muſich a 753 žónſich. — Njeđzelu předy jako 3. decembra je k. farař Hórník ſ Buduſchyna w draždjanſkej katholſkej dwórkſkej zyrki ſherbſku Božej ſlužbu ſa katholſkych ſſerbow Draždjan a wokolnoſce džeržat.

— Měſchecžanske polizaſſiwo je w tudomnyh němſkych novinach k ſjawnemu naředzenju daſo, ſo je jedyn mlody, tudž w jaſtwe ſedžazý člowiej wuſnaſ, ſo je poſleniſchi hermank 4. novembra jenemu mužci na bohatej haſy cylindrowy dybſacžne čaſnik ſ ryczaſkom kranyle, a chyzk teho dla tón, kotrež bu w tajſkim naſtupanju wobkraneny, to ſpominjenemu ſaſtojnſtu k wjedzenju dacž.

— Maſch měſchecžanski hodowny hermank ſapocžina ſo dženža 16. a ſkónečni ſo njeđzelu 24. decembra. — W pſchichodnym ſeſze ſo w ſakſkej bjes druhim tež w Bjernacžizach, Hainewaldze, Woſtrowzu, Scherachow je a Woſporku telegrafiske ſtažije ſaloža.

— **S Buduſtez.** Dokelž je naſch dotalny druhí wueſer k Ryceřeř město pſchi měſchecžanskej ſchuli w Biſkopizach pſchijal, ſo na jeho dotalne město nowy wueſer pyta. Létna ſda 1122 markow ſ darmotnym wobhdenjom. Želi budže ženjeny a chze jeho mandželska holežki žonjaſe džela wueſie, doſtanje lětnje 144 markow ſdy. — Kiz wo to město rodža, maja ſo hacž do 26. decembra na buduſkeho wotkřeſneho ſchulſkeho inſpektorja k. Dr. Wilda wobrocžicž.

— **S Laſhowa.** Pſched někotrymi njeđzelami nam Serb. Now. piſachu, ſo je džeracžer Jan Ducežman, kiz pſches 50 lět na tudomnyh rycerſtvele w džele ſteji, wulku ſleborunu medailu doſtaſ. Tón ſamý mějeſche pſched krótkim czaſom ſaſo rjany ſwiedžen, pſchetož wón ſwyczeſte ſe ſwojej mandželskej Hanu, rodženej ſykoriz ſ Dobranęz, ſwój 50lětny mandželski jubilej. Wjele pſchecželov a ſnathych běchu ſo ſeſchli, ſo bych u tuthmaj mandželskimi ſwoje ſbožopſchecža pſchinjeſli, taſ ſo ſo w pječiſch wosach do njefwacžilſteje ſwiatniſych podachu. Knjeſ ſarař Jakub najprjódzy němſku rycž džeržesche, — dla někotrych němſkych pſchecželov ſ Buduſchyna, — po pſchepodacžu „domiſazeho woltarja“ paſ ſherbſku po ſłowach 1. Samuela 7, 12. „Hacž ſem je nam tón knjeſ pomhak“ a wudželi na to jubilarſkimaj mandželskimaj knjeſowé požehnowanje.

Spomnjenaj mandželskaj běſchtaj tež wſchelake darij doſtaſoj, jaſo: dwaj ſloſaj wot leſkarja knjeſa Ducežmana ſ Buduſchyna;

Wulke hodowne wupředawanje.

So bych s mojim hischenze wulcum symstum skladze wurumował, bym ja hodowne wupředawanje srjadował a pschedawam wschitke na skladze ležaze symiske nadwoblekarje wschitfich moderniskich stoffow a muštrow, kaž tež puczowanske mantle, schlaſroki, jopy, wobleczenja, kholowy, holiczaze wobleczenja, kholowy, holiczaze wobleczenja a nadwoblekarje hacž do hōd po jara poníženych placzisnach.

Dokelž ſo drje ſažo tajka ſpodobna ſkladnoſć njeponſkicji, tajke derje a trajnje ſechite draczenja tak tunjo ſupicž, dha ja na tuto wupředawanje wožebje fedžbne czinju.

Gustav Pinthus na hlownym torhoschczu.

Měſchežanska haptika w Budyschinje.

Hłowne torhoschzo. **Max Schünemann.**

Swinjazn polver, paketik 30 np.

Schwajzarski mlokowny a wuzittowy polver, paketik 50 np.

Molkowny polver ſa konje, paketik 50 np.

Butrowny polver, paketik 50 np.

Saržbowanie ſa konje, ſ najlepſich tintkurow a najſylniſich eſenzerow dželane, wot weje stronow jako wožebje derje ſkutkowaze a hojaze khwalene, punt po 1 marzy.

z a k o fmane hodowne dary

porucža wulki wubjerk pschedeschéznikow we wszech družinach a to ſe žid, zenolla, alpaka a kópera, a lubi pschi dobrę, ſolidnej tworje wschomóžno tunje placzisny.

pschedeschéznikowa fabrika

H. M. Schmidt na jerjowej haſzy.

Wschtke porjedzenja a poczehnjenja ſo bóry a tunjo wobstaraja.

Ja porucžam ſ hodownemu kupowanju moj wulki ſklad wureſnych tworow po poníženych placzisnach.

Bjes nimi je pěkna dželba jara pěkneho lústra wschitfich barbow po ſuň. ſa ſtary lohež.

August Grükn̄er.

z prjódſtejaznym hodam

porucžam naſjepſchu pscheniczu muku ſ wulſich mlynow ſ ſchtryzle a tykanypjezenju, wožebje tak imenowany „Kaiser-auszug 00 a Grieslerauszug 0“ po naſtunischiſch placzisnach. Pschedawařna na butrowej haſy, kaž tež na hornečerskej haſy čo. 535.

A. Krüger.

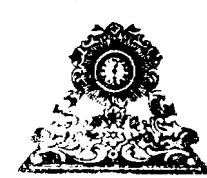
==== Pscheniczu muku ====

wožebneje dobroſeže porucžamy ſ prjódſtejazemu ſhviedzenju w jenot: Liwym pschedawanju po tunich placzisnach.

Pschedawanje ſo jenož w mlyne ſamym ſtanje.

Budyska ſuknowa fabrika a khumſichtny mlyn
prjedy C. G. E. Mörbitz.

Šklad czaſznikow
J. G. Schneider
134 na ſmutskuej lawſkej haſzy 134.

Pſches nowoſrjadowanje mojich khlamow, kaž tež pſches naſtunischi a naſjprawniſche naſkupowanja mióžu ja w kózdej družinje czaſznikow (ſegerjow) naſrejniſhi wubjerk poſkicziež. Regulatorey w 60 muſtrach po 8 tl. a drožſcho, ſa hontwjerjow tež w khežlach ſ jelenjorohiſnom.

Czernie czaſzniki ſ drjewjanymi a porzelanowymi wobliežemi, běrthloždžinki bijo, datumpoſtaſujo, kaž tež 8 dnjow duze, po 1 tl. a drožſcho.

Robuklovečzniſki a wocžiwerczerje po $2\frac{1}{2}$ tl. a dr.

Sſleborne a mjeđzowe cylindrowe a antrowe czaſzniki po $6\frac{1}{2}$ tl. a dr., pschi pſchimade načažnycz.

Sſleborne cylindrowe czaſzniki po $4\frac{1}{2}$ tl. a dr.

Sſleborne a noweſleborne wričezeno-czaſzniki po $1\frac{1}{2}$ tl. a dr.

Škole mižaze czaſzniki po 14 tl. a dr.

Škole žonaze czaſzniki po $10\frac{2}{3}$ tl. a dr.

Pendule a ſchtuzy, po $3\frac{1}{2}$ tl. hacž 50 tl.

Hudžbne hrajdka, ſtolzy, tyſki, lajerki, melodiouy, cigarroſtaſki, albumy, ſhite kaſčziki po $1\frac{1}{2}$ tl. a dr.

Rózne czaſzniki po 4 tl. a dr.

Rukaze czaſzniki wſchec družinow po $3\frac{2}{3}$ tl. a dr.

Budžate czaſzniki w 6 družinach po $1\frac{1}{2}$ tl. a dr.

Prawdziwe ſkote rječaſki, poſkoczane rječaſki, medailony, klucžiki.

Jenož ſhwemu wotczehnjenje czaſzniki ja po ſpodžiwnje tunich placzisnach a pod dopokaſanyru rukowaujom pschedawam.

Tež ja kupowarzej cziſcežane rukowaze piſma ſ mojim podpiſmom a czaſnikiowym cziſłom dam.

Dvaj dobray

rólnaj konjaj

ſtaj hnydom na pschedan na rječerkuſle w Sarhežu.

Mój wobicherny skład
kożanym, krótkich a galanterijowych tworów,
każ też hrajkow s tutym cęsečenym Sserbam

F hodowinemai czaſej

najlepje poruežam.

Jako wožebje placzisny hódne poruežam:

Šulske rancki,
portemonneje
s wuschiwanjom a bjes njeho,
cigarowe toški
s wuschiwanjom a bjes njeho,
žonjace toše, pućowanske toše,

dale:

balske wéjerje w najrjenšim wubjerku,
naručniki,
broše a naušniki,
medaillony;

bělotworh jako:

gardiniy,
stulpy a khornarje,
mužaze khornarje a manschety,
wuschiwane šminki a sakady,
wuschiwane spónije šuknje atd.

S dobom poruežam ſwoju

wulku hodowmu wustajenju

ſ dobročiwemu wobledzbowaniu.

Horitz König

na herbskej haſy 29.

Šwój wulkı ſkład mèzow a pjetzowych tworow dobročiwemu wobledzbowanju porueža

S. Langa

na bohatęj haſy a na žitnych wifach.

Dospołne wupředawanie mužaceje drasty.

Ja ſym ſebi wotmyſlit, nětko jenož po mérbranju dale dželac̄ a wupſchedawam teho dla mój zylk ſkład hotoweje mužaceje drasty, jako najlepſche, derje dželane mužaze nadwoblekarje, zyle wobleczenja, ſchlafroki, jopy, kholowy a lazy, wjele duzentow hólcazych wobleczenjow a paletotow. So bych zyle a rucze wurumował, pschedawam ſymke wězy s 20 a lětnej wězy s 25 procentami pod tym, ſchtož mje ſameho khoschtuja.

Wožebje kniesow drastopschekupzow w Budyschinje a wokolnoſci na to fedžbnych činju, ſo ſu wſchitke moje dráſcenja zyle ſprawnje a derje pſchitejaze dželane; proſchu teho dla wo dobročiwe wobledzbowanje.

W Budyschinje.

Adolph Weiss, frawſki mischtr
na bohatęj haſy w domje kniesa tapezierarja Mäufela.

nowoſežač
w jaquetach a paletotach
hambneje fabriki, wot najjednorichich hač do najlegantníchich, ſym ja najlepje wuhotowanym a poruežam ja wido po najtunishich placzisnach.

Na žitnej haſy H. Kayser na žitnej haſy čzo. 52. čzo. 52.

W klamač hō herbſki ryczi.

Na žitnej haſy H. Kayser na žitnej haſy čzo. 52. čzo. 52.

židje,
 $\frac{3}{4}$ židže,
alpata,
repſu,
croise
wſchich barbow

Na žitnej haſy H. Kayser na žitnej haſy čzo. 52. čzo. 52.

W klamač hō herbſki ryczi.

Knihiwjasarnja

Ernst Richter

pschi nowej měchczanſkej ſchuli na róžtu ſniatkovnej lawicej haſy porueža wulki wubjerk fotillonowych ordenow, fotografijowych albumow, ſchite kaſchecíki, wobraſowe knihy a liſtna, liſtniz, cigarowe etuije, portemonneje, guminiſowe bale, piſanki, pſera, woſki, ſbozopſchejaze khartki ſe spo- džiwanjem, ſniotkaje liſty atd.

Palenz!

Mój hizom dawno jako wubjerny a cęſce ſlodžazy

čiſtý palenz,

kaž tež wſchitke družiny dobrých palenzow ja ſ tutym kniesam ratarjam a ſažopſchedawarjam poruežeo naſpominam a po najtunishich placzisnach pschedawam.

Ernst Glien na žitnych wifach.

Naše hodowne wupředawanie

je so započalo a dawa składnosć k jara spodobnym nakupowanjam.
Budyšin na bohatej hasy 66.

Heinrich Preu & Co.

W našich khlamach so serbski ryči.

Hdyž ſu nětko wſchitfe nowoſeže ſa ſymu pſchichle, porucžan ſwoj bohacže ſejadowanym ſklad drastowých tkaninow wſchēch družinow po wurjadnje tu-nich placzisnach. —

Židzane twory a to běle a pižane, pſchi wſchej jara **povyschenej pla-ezisnje** hischče po starých tunich placzisnach pſchedawam. —

Wulki ſklad jaquettow, paletotow a mantlow. Dolhe paletoty hížom ſa 4 tl. Dokelž ja ſam po najnowſich modelach fabricirowac̄ dam, dha je mi tež možno, jara tunjo pſchedawac̄. — Klejdy ſo po měrje rucze ſechija.

Pſchi potřebje mojich artiklow ja ſ tutym mój ſklad nanajlepje porucžam.

Jan Jurij Pahn
na torhoſchę podla hlowneje ſtraže.

Wſchē družinu bělých a cžoruných kožow a kožlow ſ po dſchivkam (ſ ſu-trej), porucža po tunich placzisnach w najwjetſchim wubjerku wožebje kniesam krawzam ſ wobfedzbowanju

S. Langa
na bohatej haſy a na žitných vikach.

Balduin Scholza cžažnikar

w Budyschinje na Haſchiz haſy (Goschwitz) 700
porucža ſwoj wožebje bohacže wuhotowany ſklad ſtołowych cylindrowych a ankerowych cžažnikow (ſegerjow) ſa muſtich a žonſte w placzisnje wot 18 markow haſz do 200 markow, regulatow, nónuých, nipp-skich a ſejenſkých cžažnikow po ſpodživuſe tunich placzisnach. Pariske budžerje w najnowſich formje a konſtrukziji. Hudźbne hrajadla wſchēch wulkoſčow a konſtrukzijow. Štole a ſlěborne cžažnikowe rječaski, klučki, medailony, pjerſhčenje atd., rječaski ſ worzela, doubleja a taluſia.

Wulki ſklad brylow a pincénezow, wſchelako ſahadzenych, brylowe ſchkleńčki wſchēch gradow ja bliſko- a dalokwidzajzych. ſklad optiskich instrumentow wſchēch družinow.

„Porjedzenja ſo ſtajnje ſpěchujie a derje wobstaraja.“

W jazylētne rukowanje.

Porucženje.

Cžesčenym Sſerbam Budyschina a wokolnoſče dowolam ſebi ſwoj bohaty wubjerk poprjanzow a wězkow ſa bože-džesčowé ſchtomiki porucžic̄, wožebje ja kniesow khlamarjow na to ſedznych cžinju, ſo ja na 1 toler (3 marki) 75 np. rabatta dam.

Wo dobročiwe wobfedzbowanje proscho ſ pocžesčowan-jom

E. M. O. Schöne,
fonditař na ſerbſkej haſy čzo. 18.

Koſaze kože,
kož tež wſchē druhé družinu njevharnovaných kožow po najwyſchich placzisnach kupuje

Gustav Mauda
na garbařské haſy 426.

Koſaze, ſaječe, karnikowe, tħorjaze, kujaze a cželaze kože kupuje ſtajnje po najwyſchisnej placzisnje **H. Langa**
na bohatej haſy a na žitných vikach.

Rozowane ſtvielzowý abo njetrjený len,

kož tež wutrjeny len kupuje po koždej džel-bje mechanika dželopſchadorenja w Hajnizach.

Nowe a stare róſylnki,
" male
" Sultania "
zokor zlyk,
mléth a tołčeny,
mändle ſlodek a hórke,
citronat,
korjenje nowotołčene,
korjeniſki wolj w bleskach
porucža najlepſeje do broſeje po tunich placzisnach

Th. Grumbt
na ſwontownej lawſkej haſy.

Sſerbska cželeď

foždeho powołania
dobre města w Draždjanach a wokoło Draž-
djan pſches podpiſaneho doſtanje.

Ernst Kuhmann
Moritzstraße No. 9. I.
Dresden.
Wón ſerbſki ryci.

Aug. Schööncke

knihoviarne, papierowe, galanterijowe a kožotworowe klamy na hauensteinskej abo butrowej hažy,

porucža ſwój bohacze ſrijadowany ſklad herbskich a němſkich ſpěwarſtich knih v ſomocjanym a kožanym ſvjaſtu, wón porucža dale: wſchelake modleſte a ſchulſte knihy, ryczne a liczbowanſte ſechiwki, atlachy, pižanki, ſchulſte toſche a ranzki, fotograſije a pižne albumy, žonjaze toſche, cigarrowe etuije, portemonieje, liſtnizy, pſchedupſte knihy a notiz-knizki, fotograſijowe wobluki, rajzazgi ſa ſchule, ſbožopſchějerske khartki, kſchějenske liſty, wobraſowe knihy, protyki, barboſaččiki, wobraſowe liſtna, pižane papery, liſtowe papery, kouverti, pierowe kaſheččiki, pižadla atd. Saſko-pſchedawarjo, koſiž wjetſche dželby kupja, doſtanu nahladny rabatt.

Š njeviſeſčinſkim drastam atd. porucžam

czorne židzane tkaniny

jenož hódnu, ſo derje noſchazu tworu, pſches koſtrejež prawočažne jara ſpodobne kupjenje je mi móžnoſć data, tworh woſebneje dobroſeže tuniſho pſchedawacž, hacž koždyh druhi.

Julius Hartmann Sohn

na mjaſowym torhoſčezu 36 ſ napſchecža zyrkwe.

Šwój bohacze ſrijadowany ſklad

pjelzow a mězow

wſchęch družinow w rjanym wubjerku po najtuniſichich placziſnach
najpodwoſniſcho porucža

Emil Flegel

w domje f. čaſnikarja Kóchlerja na žitnej hažy.

Czeſčenym wobydlerjam Budyschina a wokolnoſeže dowolam žebi
najpodwoſniſho wosſewicž, ſo budze mój ſklad

platu a blidoſchatoweje potrjebu

ſamźneje fabriki na herbskej hažy čo. 10 ſ prjódſtejazym hodam
wot 18. hacž ſobu 23. decembra koždy džen wotworenym.

Wo dobročiwe wobledžbowanje prožy

A. Rätza ſ Wjeleczina.

Błatowe a wureſnotworowe klamy

269

Emila Wehrle na jerjowej hažy

296

porucžaja ſ prjódſtejazemu hodownemu ſwjedzenjej ſwój bohacze wuhotowanym ſklad
bělých a pižnych barchentow, meter 44 np., starý lohež 25 np. atd., lama-barchent,
meter 70 np., starý lohež 40 np., podſtiwlowy barchent we wulkim wubjerku, pelzowe
počzehnjenja a wutki ſ tholowam ſ bawny, poſwolny a woſny; cíſcečane ſchörzuchi
ſ laſkami a bjes nich we wſchitlich wulkosčezach; lama a lamaſte koſhle jara tunje,
mužaze cachencz ſ bawny, poſwolny, woſny a židy, 60 np. a drožſche; hlowjaze
rubischa, ſo bych je wurumowal, po 60 np. a drožſho; běloſlatowe a pižane dybſacze
rubischa; běly a módry plat koždeje ſchérje. Wysche teho porucžam ſiſeče dželbu
morejowym ſchörzuchow, kaž tež ſchlipſy po jara poníženych placziſnach.

G. Joachim, Atelier ſa njeboſne ſahadžowanje ſubow,
operazije ſubowe, plombirowanie,
cziſčenje, ſahnarze ſubybolenja atd., w Budyschinje, na ſnutſkej law-
ſkej hažy 120 pola ſ. pjekarja Klingſta. Š ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Prima amer. kwinjazy ſchmalz,
kuſchene tuczno,
najlepſdu ejeſku butru

H. Kulisch.

Melis w kehelaſt punt 50 a 56 np.,
mleč melis pt. 48 a 50 np.,
rózynti pt. 45, 50 a 54 np.,
kaž tež wſchē pječne twory porucža naj-
tuniſho

H. Kulisch.

Jedyn konjazy wotrocžk ſ dobrymi
wopřimami ſo ſa rycerkuſlo w ſutobęz-
nyta.

Na rycerkuſlo w Hornim Objelsku
pola Woſporka ſo ſ 1. januara 1877 jedyn
wotecžerſki
pyta.

Jedyn placzenjakiany ökonom chze w bliſ-
koſci Budyschyna Kublo ſa 40 hacž 60,000
markow ſupicž, a wſho dalsche wukaze
G. May na ſchulerkej hažy čo. 353 w
Budyschinje.

Pytaja ſo jedyn ſenjeny knieži pohonež,
2 nōznaſ wajchtařej, nekoſi konjazy wotrocžy,
domſke a hrózne džowki.

Pſchistajaza žona Heynoldowa
w Budyschinje.

Jena peſtoničža,

Sſerbowka ſo pod dobrymi wuměnjenjemi
do Groženhaiна pyta. Wſho dalsche wukaze
ſtjeni ſaraika Thiemowa w Budyschinje
na mjaſowym torhoſčezu 150

Jedyn konjazy wotrocžk ſo ſ newemu
lētu 1877 na knieži dwór we ſutobęz-
nyta.

Lužičan čo. 10 je wuſol.

Č. 11 a 12 tež hiſće lētsa wuſdžetej.

So bych ſo napraſhowanja a wopacze
powieſeže po móžnoſći wotwobrocžlo, mjech
ſi tutym ſ dobročiweju nawiedzenju ſluži,
ſo budze

wjetſha dželba ſchewzow
něko, kaž předy na

druhej lubi ſupnizy

w Budyschinje, koždy ſuđeſki wiezny džen
a tak tež w tym lēze 21. a 22. decembra
pſchedawacž a ſo budža tam pſchi najbohat-
ſchim wubjerku wſchē družin ſ dobroči-
ch ſtupnijow a ſtupnijow ſ dostacžu.

Štvortlētna předplata
we wudawarni 80 np.
a na němskich póstach
1 M., z přinjesenjem do
domu 1 M. 15 np.
Kožde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja
so we wudawarni Serb.
Nowin'na róžku zwonk-
nejne lawskej hasy číslo
688 wotedać, placi so
wot rynčka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoleř.

Čo. 52.

Sobotu, 23. decembra

1876.

K n a w j e d ź e n i u.

Czi ſami čeſcjeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow”, kotsiž čchedza ſa nje na přenje ſchwartlēto 1877 do předka placicž, njech nětko 80 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow” wotedadža. Czi, kotsiž ſebi „Serbske Nowiny” pſches póst pſchinijesč dawaja, njech tola njeſapomnja, ſebi je tam bórjy ſkaſacž. Na ſchwartlēto ſaplaczi ſo ſa „Serbske Nowiny” na ſakſkých a pruſkých póstach, kaž tež w druhich krajach němíſkeho khezorſtwa 1 marka a ſ pſchi- njeſenjom do domu 1 marka 15 np.

Reditzija.

Wosjewjenje aufzije.

Wot podpižanych wjeſnych grychtow budža ſo kředu 27. decembra dopoldňa wot 9 hodžinow čeladue ſoža a poſleſečza, móble, domjaza a hōspodorska nadoba, draſta a wſchelake druhe wužitne wězy ja hotowe vjenejn na pſcheſadžowanje pſchedawacž, ſhtož ſo ſ tím k ſjawnemu nawjedzenju dava.

W ſkonej Vorichcji 15. decembra 1876.

Wjeſne grycht.

Nělotre pſchiſpomnjenja i jednanjam ſakſkeje trajneje ſynodh wo petiziji ſerbskeje duchownſkeje konferenzh.

Petizia, kotrež je ſobuſtar ſakſkeje trajneje ſynodh, t. farat ſmich ſ Hodžija, w mjenje ſerbskeje duchownſkeje konferenzh, ſynodže i wuradženju pſchepodač, wopſchija ſkledowaze tſi namjetu. W njej ſo proſhy: Wyžoła trajna ſynoda čhyžka i lěpſchemu zhytkuje ſa to ſtukowacž, ſo bych u ſo I. ſakonske poſtajenia w naſtupanju ſerbskeje kſcheczijanskeje a čitanſkeje wucžby tak do- pjenilne, kaž ſy ſluſcha, a ſy by ſo ſo jekim dopjenjenjom ſwérnu hlađalo; ſo by ſo II. ſerbskim ſeminaristam lubiſkého kralovſkeho wucžerſkeho ſeminara tež trébna wucžba dla poſdžiſcheho naſožowanja ſwojeje ſerbskeje macjerneje rycze w ſaſtojnſtwie wudželaſa a ſo by ſo III. ſjawnemu akademikemu a zyrkwinſkemu njedostatkej, pſchi kotrejž ſſerbia, na lipſkém univerſiteče na duchownſtvo ſtudowazh, žane nawjedowanje a roſwucženje w ſerbskim predo- wanju njedostawaja, nětko ſkonečnje wotpomhało.

Pſchede wſchitkum dowolany ſebi wuprajicž, ſo dobre ſłowo, hdyž ſo i wuſtojnoscju a doſtojnoscju pſched wuſtojnymi a doſtojnimi mužemi wupraj, najbole tež dobre město namala. A ſłowa, kotrež je, kaž ſmy w ſaſdžených čiſkach ſerbskich Nowin čitali, t. farat ſmich i podpjeranju naſpomnjenje petizije wuprajik, běchu wěſcje wuſtojne a doſtojne, ſo bjes ſobuſtarami ſynody, kotsiž ſu tola mužojo wofebneje zyrkwinſkeje nawjedžitocje a zyrkwinſkeho ſmyſlenja, poſte ſchepoſnačje dobuchu, tak ſo woni tule petiziju ſakſkemu zyrkwinemu knježerſtwu jeno hložnje i nawje- dzenju porucžichu.

A ſhto ſpōſnajemy i wuradžowanja ſameho, kotrež ſo tuteje petizije dla na ſynodže mějſeſhe?

Wtý najprjódžy poſnawamy, ſo ſebi ministerſtvo ſſerbia, wypšoko waži a ſo na žane waſchnje na ſahnacže ſſerbia, nje-

myſli, pſchetož pſchi tutej ſkladnoſci miniſter kultuſa ſam rjekny „Kaž ſu w zykej ſakſkej naſchi ſerbsky ſobuſtrajeno čeſcjeni a wſchudžom rad widženi a waženi, tak ſo tež ſe ſtrony kralovſkých ſaſtojnſtrow ſtawa a ſu tute daloko wot teho, ſo bych u pſcheczivo ſerbskej narodnoſci wuſtuſowale abo jej ſnadž nělak ſchlodžicž čhyžke.”

Tute ſłowa bjes druhim tež ſjawnje poſkuſa, ſo žadyn ſaſtojnſt, kiz pod minifterſtrom kultuſa ſteji, pſcheczivo ſerbskej narodnoſci njeſpcheſzeljy wuſtuſowacž abo jej ſchlodžicž nježmě. A i tychle ſłowow dale ſkleduje, ſo kóždy ſaſtojnſt, kiz by pſcheczivo ſerbskej narodnoſci wuſtuſowacž abo jej ſchlodžicž čhyžk, to pſcheczivo woli minifterſtva cžini, a ſo je wón poróka hódný a tež wěſcje porók doſtanje, hdyž minifterſtvo jeho cžinjenje ſhoni.

Dale i rycze knjeſa miniftra widžity, ſo wón na žane waſchnje nochze, ſo by ſo ſerbska kſcheczijanska wucžba w žanej ſerbskej ſchuli pſchirótskita. Po tajſim je tež tón poróka hódný a jón tež wěſcje doſtanje, kiz ſerbskim ſchulſkom džecžom kſcheczijanskmu wucžbu w ſerbskej ryczi wudželeč njeſa abo ju ſam njeſudžela. A to je tež wažne, hdyž knjeſ minifter praſi: Wob- ſedžbowanje w naſtupanju kſcheczijanskéje wucžby ſluſcha, kaž je ſnate, lokalnemu ſchulſkemu inspektorzej, to je: fararje. Fararjo w ſerbskich woſadach ſu ſerbižy fararjo. Tich pſchibljuſhnoſcž by pſchede wſchitkimi wězami byla, ſo bych uſtuſili a dopoſkaſali, ſo ſerbska kſcheczijanska wucžba ſchodusje.“ — S teho mjenujžy ſkleduje, ſo manym ſo tehdý, hdyž ſnadž pytujemy, ſo ſo ſerbskim ſchulſkom džecžom kſcheczijanskmu wucžba doſč ſerbižy njeſoda wa, na knjeſa fararja wobročicž, kiz tajſemu njedostatkej wěſcje Lubjerad wotpomha, pſchetož pſchibljuſhnoſcž fararjow je, ſo bych u pſcheczivo temu wuſtuſili, haj to, jeli trjeba, minifterej dopoſkaſali, hdyž ſerbska kſcheczijanskka wucžba w jich ſchulach ſchodus učerpi.

A ſhtož ſerbske čitanje w ſerbskich ſchulach naſtupa, dha praſi knjeſ minifter, ſo w ſwojich aktach žaneje powjescje,

namalał njeje, jako by ſo w herbfſtich woſhadach herbfſke czitanie ſanjeradžalo abo tež ſe ſamym ſtom podczijſczovalo. — S tutych jeho ſłówow je ſjawneſte widzeć, ſo wón na Jane woſchijnje ſanjerodżenie a podczijſczowanie herbfſkeho czitanja nječerpi, a ſo po tajſkim cji wot njeho abo ſ zjuka wot ſchulſkeje wyſchinoſcje porók doſtanu, kij ſnadž bydu ſebi ſwajieſz chyli, herbfſke czitanie w herbfſtich ſchulach pſchitroſtceſz abo podczijſczo瓦ac̄. Źeli ſo to nehdże ſtanje, dha ſmě ſo na to kóždy pola ſchulſkeho inspektor a woſcežowac̄ a, je-li to njeponha, ſo na wyſchisze ſchulſke ſaſtojnſtwo wobroc̄ieſz, a jeho woſcežowanju budże po poruczenioſci ministra węſcze boryj wotpomhane. Kóžd y nan herbfſtich džec̄zi ma prawo, w tajſkim naſtupanju pomoz pytać.

W nastupanju teho, so vychu ſerbſzy seminaristojo na lubijskim seminaru seminarſtu ſerbſku wucžbu doſtarwali, ménjesche knies minister, so by ſo tam tuta lohko doſcž ſałožicž hodžiſta, ale ſo jeje dla na ministerſtwo hacž dotal hiſčeže žane požadanie ſtało nije. — S tuthych jeho ſlowow je fjaownje ſpoſnacž, so by wón tajke požadanie lubjerad dopjelnit.

A w napohladze theczeho namjeta, mijenujzj so by so Essebam, na lipskim universiteze na duchownstwo studowazym, rozwuczowanje w serbskim predowanju poskiczało, dha ve se hłowow ministra spisnacz, so drje chze knieżerstwo tež tole požadanje do pjesnicz, tak bortsy hacž budže to mōžno.

Duż móża Ssierbia węże s tym spokojni bycz, schtož je ſo w nastupanju petizije ſerbskeje duchowneje konferenzy na krajnej ſakſtej synodze wujednało; niz mjenje paž ma kóždy sprawny Sserb ſerbskej duchowneje konferenzy ſa to džakowny bycz, ſo je wona tule naležnoſćz pſched synodu pſchinjeſla. Wyſche teho dyr- bimy tež ſ džakownoſćzu pſchiponiacz, ſo je woſebje k. farař Žmisch ſe ſwojimi wuſtojnymi a doſtojnymi ryczem i k temu dopomhał, ſo ta węž tajſi dobrą kónz dobu.

Świetne podawki.

Niemieckie kieżorstwo. S Drażdżan piśiąja, so staj król Albert 300 markow a królowa Karola 200 markow səwostajenym tych hewjerjow darikoj, kotsiz buchu wóndano w tak mienowanym windbergskim schachcze wot skeho powętra saduscheni. — Hewak je so we wudawańiach wsichelakich drażdżanskich nowinow a psches někotrych kniejzych hacż do sanđzeneje njedżele 4500 markow nahromadzilo.

Na sakskich krajnych železnicach tak mjenowane dženske billety wot 23. hæz. škobu do 28. decembra placza.

Po nowym lęcze sakon, po fajkej uierje maja ſo psychichodnie psychinoski wot ſawesczenych twarjenjow do krajneje wopalneje kaſy placicę, do žiwnienia stupi. Po nim budże ſo ſa maſiwinie twarjenja neschto mienje dawacę trjebacę a ſmę ſebi je teho dla kózdy i nowa wotſhazowacę daczą.

Dotalne spodobne wjedro je dowolilo, so ſu nowe wojskowe twarjenja, kotrež ſo na ranszej stronje Draždjan twarja, w ſwojej twarbię łylnje pokroziejile. Wulki proviantskie twarjenja na drugim boku kinsborkſkeje dróhi ſu nimale hotowe. Wone wopſchijaja wulki parny mlyn, mukowę lubje, wojsksku pječarnju ſ chlebowym składom a ſ wobydlenjamia ſa pječarjom, teho runja tež pſchebytki ſ rěšanju ſkotu atd. a hewak tež wulku parnu pſkaćnju. W pječarni a pſkaćni ſo hijom pječe a pſka. Pſches to ſo lětnje tójszto pjenjes salutuje, kotrež hewak wſchelake pſkaćnje a pječarnje w Draždjanach ſałzuziſtu.

S Barlina pišja, so ſtej tam w thchle dnjach kniesaj D. Zankow a Marko Valabanow jało wotpoßlanaſz bolharskeho lida pſehdyvaloſj a tam ſa to wyciąkoſj a probyloj, so by tež němſte kniejeſtſto po možnoſci ſi temu pomhalo, ſo bychu Bolharjo turkowske thranſtwo ſterje a lepje wotbyli. Kanzler wjerch Bismark a minister Bülow ſtaj jeju tež pſched ſebje puſchciſtoj a ſo ſi jeju ſpokojnoſci wuprajloj, tak ſo Zankow a Valabanow ſ najlepſchej nadziju do Petersburga wotjedzeshctaj. Wonaj ſtaj předy tež hídom w Londonje a Parisu pobylou a tam ſa bolharske naležnoſče ſlutkowaſoſj.

W němſkim rajchstagu ſu wſchelake stronę abo partaje a najbz̄ylniſcha strona je ta, kotrež ſo nazionalnoliberalna mijenuje. Wona kózdy ras ſa to hkoſuje, ſchtož Bismarck chze a hd̄y by to tež, kaž druhę stronę praja, pſchecjivo jeje pſchezwędečenju było. Tak je ſo tež pſchi ſakonach ſtało, kotrež nowoſrijadowanie ſudniſtwow w němſkim khezorſtwie naſtupaja. Kózdy ſakon ma ſo pač tſi króz wot rajchstaga pſchewuradzic̄, předy hac̄ je hotowy. Prěni a druhı króz běchu nazionalnoliberalni tež ſa to byli, ſo ſm̄e ſo krajny ſaſtojniſk, hd̄y něſchtō w ſwojim ſaſtojnſtwie wopak ſc̄zini, runje tak wobſkoržic̄, kaž žadyn druhı čłowijek. Woni běchu tež ſa to byli, ſo pſcheturupjenja, kotrež ſo pſchi wudawanju nowinow a knihow stanu, pſched pſchisbažny ſud ſkuſcheja a ſo ſo pſchi tajich ſkóržbach niſtón ē ſwędečenju nuſowac̄ njeſzm̄e. Pſchetož hac̄ dotal ſu w Pruskej redaktorow do jaſtwa ſadželi, ſo bychu ſhonili, wot koho ſu tón abo tamón naſtaſk do ſwojich nowinow dostali. ſſudniſtwo drje tež na tajke waſchne niežo ſhonilo njeje, dokež žadyn redaktor njeje pſcheradnik był, ale nje luboſna wěz to pſchegy je, hd̄yž dyrbí jedyn ſa druhich w jaſtwe ſedzec̄. Hd̄yž wot redaktora niežo njeſhonichu, lubži ſ c̄iſtſtečernje pſchetylſchowachu, hac̄ c̄i niežo njewjedža. Wot tych tež niežo ſhonili njeſzu. W Bajerſkej a Würtembergſkej a w někotrych druhich němſkich krajac̄ tajke waſchne njeje a duž chyžchu w nowym ſakonju tu njeļuboſnoſć tež w Pruskej wotſtronicz. Ale Bismarck je prajil, ſo dyrbí pſchi starym wostac̄ a teho dla dla ſu nazionalnoliberalni pſchi theczim wurađowanju tu wěz tež tak ſpierczeli, ſo je ſo ieho wola ſtała.

Němčí rajchstag je šo w tychle dňach skončil a 10. januára 1877 šo po všchém němčím khezorstwje započal a nový rajchstag vyspolo.

Němiske knježerstwo je franzowskemu knježerstwu i wjedženju dalo, so ſo němſzy fabrikantojo a rjemjeſnizy na wustajenzy njewobdzela, kotaż ſo w lécze 1878 w Pariſu wotdzerzi. Wſcheſazy němſzy fabrikantojo a rjemjeſnizy bychu pak tam ſwoje two-ry rad wustajili a ſu ſo teho dla do Pariſa wobrocjili, ale franzowske ministerſtwo je jim wotmolwiło, so tam wustajicz nijemoža, hdyž je němiske knježerstwo pſcheczivo temu.

Dokelž pschi wulkich wetrach a druhdy tež pschi zněhhicju a hewak tež druhdy psches ských abo njerosomných ludži telegrafový žerdže a grotv schkoduja, dha chzedža někto podjemske telegraſh do skukta stajicž a ſu to tež hizom w Varlinje atd. tak dokonjeli. Sa dalsche wuwjedženje tajkeho džela po krajac nemiskeho khežorſtwa ſo na rajchstagu najprjódzy něchtio psches 10 millionow markow k pschiſwolenju žadasche. Nětzſchi rajchstag je 2 millionaj pschiſwolit, pschiſwolenje dalschich pjenjes nowemu rajchstagej ſarvoſtaſchi.

Awstria. Hacż runje na tań mienowanym rajchsrathu sapoż-
łanzy na wieszkich ministrow jara wręskachu a na żanym, móhł rież,
dohreje mitki niewistaijuhu. Ŝn iżm skóńczenie' tola wiśče dołhodny a

wudawki na lěto 1877 tak pšchiswolili, kaž ſebi je ministrjo žadachu.

Wónzano bě awstrijska wyschnoſcž tójskto Bolharow, kotsiž běchu pſched Turkami cíekli, ſ kraja wupočaſala, dokelž pak cíi na pucž žaných pjenes njenějachu, bě jich na jenu lódz ſeſadžala, a mějeſche kapitan lódz tu porucžnoſcž, ſo by je po rěz̄y Donawje dèle wjekl a na turkowſki brjoh wužadžil. Wo tym běchu w Belgradze ſhonili a bě jim tych Bolharow žel, pſchetož Turkojo býchu jich, tak bóryš hacz býchu na brjoh wuſtupili, wěſeže ſkónzowali, Duž Sſerbia awstrijskoho kapitana nusowachu, ſo dyrbjeſche tych ludži na ſerbſki brjoh wužadžic̄. — Tajku pomož je pak awstrijske kniejerſtvo ſa ſlo wſakl a ſebi poſchtraſowanie žadaj, dwě wójnskej lódz pſched Belgrad póžlaſlo.

Rušowska. Hacz runje je hižom wjeli ruského wójſka na rumunſkých mjeſach ſhromadženeho, dha je tola hiſcheje wjetſcha dželba ruskich połodniſkých želeſnizow ſ tym ſajath, ſo dyrbja tam bjes pſchetača wojaſow wosyč. — Hſpitale ſu tež hižom w dožahazej mérje pſchihotowane, jeli by ſ wójne pſchischlo, teho ruņa ſo wjeli magazinow ſa zyrobu ſaložuje, ſ zyła ſo wſchitlo cžini, ſktož je trjeba, hdyž ſo wójna wjedže.

Turkowska. Š Konstantinopla piſaja, ſo ſu ſo wotpóžlanzy europíſkych wjetchow, kotsiž maja tam wo ſrjadowanie turkowſkých naſežnoſcžow jednac̄, w tač mjenovaných pſchedkonferanzach někal ſjednali. Ruski póžlanz je w tajkim naſtupanju pječa praſil, ſo ruſki khežor tež do teho ſwoli, hdyž by niž ruſe, ale jene druhe wójſko Bolharſku wobžadžilo a tam tak doho ſtało, hacz by wſho w porjadku bylo. Wotpóžlanzy ſu po tajkim pječa wobſankli, ſo ma belgiſke wójſko Bolharſku wobžadžic̄.

Hacz ſo tak ma, to drje bóryš ſhoniſh, pſchetož hlowna konferenza ſo dženža ſobotu 23. decembra ſapocžne, a móže lohko byc̄, ſo ſo tam wſchē dotalne wobſanknenja ſkaža, dokelž budže na njej tež turkowſki wotpóžlanz pſchitomny — a Turkowſka pječa žane wobžadženje ſwojeho kraja wot zuſeho wójſka pſchiswolic̄ nočze.

Ze Serbow.

Š Budyschia. Šanđemu wutoru rano na poł ſchyrjoč hodžin ſo tudy hara ſběže, dokelž bě w koſni wojnarja Rütiſhka na horncžerſkej haſy wohen wudýrit. Tuta koſnja, w kotrejž běſche drjewo a druhi paſny material, je ſo zyle wupalila. — Pſchi tutej ſkladnoſci je ſo tež jenemu wobhdlerzej tójskto poſbleſčow a platu ſpalito, kotrež mějeſche tam ſkhowane. — Zako ſo ſykaſh wot wohnja wróčzachu, ſta ſo to njesbože, ſo bu 25 lětny týſcher J. C. H. Kießling, ſobuſtar haſhazeho woldželenja, wot jeneje ſykaſh pſchejedženy a ſnitska doſč ſtrachnje wobſchloženy.

— Kaž w druhich wolbnych wokřeſbach, tak ſo tež we tudomnym (3.) na rajchſtagſke wolb hotuja. Zako wolbni kandidatoſi ſu tijo knieža prijödtſtajeni a to wožebe wot měſtom f. rycerſtubler Reich nad Bělej, ſ katholſkeje ſtrony f. hrabja Stollberg nad Brunowjom a ſe ſocialnodemokratſkeje ſtrony f. Hugo Keller ſe Šhorjelza.

— Jeſho majestoscž kral Albert je ſchuſejowymaj wothladowarjomaj Jurjej Škhežničej na budysko-mužakowſkim ſchuſeju, a Bohumilej Šymankej na budysko-wóſporſkim ſchuſeju powſchitomne cžehne ſnamjo ſpožejit, kotrež bu jimaj wot f. hantſkeho hetmana w pſchitomnoſci f. ſchuſejoweho inspektorja pſchepodate.

— Čežliſki polier F. A. Wolf ſ Hornjeje Žafonzy, kotrež pſchi nowotwařbje na Hoſchiz haſy tudy dželaſche mějeſche 16. de-

cembra to njesbože, ſo ſo pſchi džele na ſchtwóրthm poſkhodže wužuže a na haſu dèle padže. Pſchi tym ſo tak wobſchloži, ſo bóryš wumrje. Wón bě 39 lět ſtary a ženjeny. — Pſchi tej ſamej nowotwařbje 15. decembra ſchiferkyjet Šilſche ſ jeneho ſkoda dèle panj a ſo pſchi tym cžejko wobſchloži.

— Dotalny jaſońčanski pomožny predař, knižes kandidat Garbač ſ Minalaſla, kotrež je hižom pſched někotrym cžaſom ſa fararja do ſtez wuſtoleny, je wónzano pruhowanje pro ministerio kvalobnje wobſtak a budže do ſwojeho ſaſtojnſtwa bóryš ſapofaſan.

— Jeſho majestoscž kral Albert je direktarjej budyskeho wokřneho ſuda, kniſej ſ Mücke, rycerſki kſchiz přenjeje ſlaſhy ſaſlužbneho rjada (ordena) ſpožejit.

— Ministerſtvo ſnitskomnych naſežnoſcžow je dowolilo, ſo ſmě město Budyschin jedyn million pječ ſtow tybz markow (poł miliona toleř) požejic̄, ſo by ſ pomožu tutych pjenes wſchelake wjetſche twařby wuwojedlo.

— Budyske hamtske hetmanſtvo je nowy rejwanſki regulativ ſrjadowało a ſmě po nim rejwanje wot noweho lěta 1877 hacz do dwanac̄jich hodžin trac̄, korezny a hoſčeñy pak ſmědža tehdj hacz do 1 hodžiny wotčinjene woſtač.

Š Voſchiz. Tudomy dželac̄er Lejchawa mějeſche 14. decembra to njesbože, ſo w kniežej bróžni ſ pſchatrow na huno padže a ſo tak wobſchloži, ſo naſajtra wumrje. Wón bě 53 lět ſtary a ſamostaji 5 džec̄i.

Š Bacžonja. (Kath. Póſoč). Ma 12. decembra popołdnju běſche pola naſa wažna zhrromadžizna wubjerka ſ założenju cyrkve w Čzornezech abo Bacžonju, dokelž běchu jo někotre kroczele ſ wuwojdenju tejele za naſa wužitne wěcy do preda ſežinile. Hnadiň ſ. biſkop běſche na liſt wubjerka wot 4. oktobra wotmoſwjenje dat, a to dyrbjeſche ſo wozjewic̄, a dalsche kroczele dyrbjachu ſo wužadžic̄, Tale zhrromadžizna džeržesche ſo pola gmejnſkoho předſtejerja Schewcžika tudy a bě jara derje wopytana. Š duchownych běchu z pſchedsydu hiſcheje pſchitomni: ff. Hermann z Wotrowa, Šörnič z Budyschyna, Ducžman z Radworja, Ladej Natuſch z Marijneje Hwězdy, Šchočta z Khróſcžic a Škala z Ralbic. Zhrromadžiznu wotewri ſ. pſchedsyda kan. kantor Kucžant z dleſchej, a ſměny to zjawnje prajic̄, z jara wubjernej ryczu. Wón wopomni najprjedy naſtačož zhrromadnoho wotmyſlenja katholſkych Serbow a kladžesche wažnoſcž na to, zo woni runje z tym dalschim potomnikam wopomnježo na ſpôdžinjwe doſki pontifikat Piusa IX. ſtajeja, dokelž pſchi joſo 50-lětnym měſchniſkim jubileju ſu ſebi założenjo cyrkve wotmyſlili a pſchi joſo 50-lětnym biſkopſkim jubileju chcedža ju twaric̄ zapocžec̄. Ma to wozjewi ſe ſwiatocžnymi ſlowami, zo je ſ. biſkop tu ležownoſcž za cyrkwinu wuzwolik, kotrež ſu Bacžončenjo poſkicžili (kaž ſu to tež Čzornečenjo předy zwolnivje ſežinili) na wjetzornej ſtronje wot Smolic ſubka. Ryčnič mjenovac̄e tež pſchicžiny, cžoho dla je ſo taſke wuzwolenje ſtało, a uapominaſche ſkózne ſara wutrobnje, zo bychu jo tež cíi, kij ſu bóle za Čzorneč byli dyžli za Bacžon, tež biſkopowej a nimalo zhrromadnej woli podeſiſli, a to bratrowskeje ſerbſko-katholſkeje pſchegjennoſce dla a woſebje z luboſcze ſ najswjetcžiſchej a najluboſcžiſchej wutrobie Žežuſowej, kotrejž drje najſterje tu nowu cyrkę poſwjetziny. A hdyž wón takle ryčesche, bě ſwata cžiſhina a na kóneu ryče wſchitcy bjez woſebitoho napominanja ſ tomu ſam ſnučzi z džakom poſtanymchu a tak ſwoje pſchihloſowanje ſ biſkopowmu wuſudženju nimalo jenohlōjuje wuprajichu. Ma to bu to ſ wuwojdenju pſchihotowane, ſktož ſ. biſkop wot wubjerka hiſcheje

žada. Najprjedy wobkruczjichu schyrijo Bacžonich wobsedžerjo z hortom a na koncu posedženja tež z pijom, zo woni k najmješčomu schyri kórež ležownoscie na hižo znatom měscie wostupja; běchu to k. Smoka, k. Wuschanschyna, k. Delank a k. Rebišch. Wyšche toho da k. Smoka dowolnoſć k pschepoloženju pucža. Tež slubichu Bacžoničenjo, zo chcedža darmo trébne město za hromadženje kamjenjow a druhoho materiala k twarbje wostupicž. Někto buchu listna (bogny) píšepeodate, na kotrymž maja so katholikowje, kotsiž w wokolnych wsach bydla a do susodnych wsow dale maja dyžli do Bacžonja podpiasč. Pišmawiedžer rozkladje, zo smědža bjež iškody za swoje woſebite abo hinasche měnjenje tež czi podpiasč tule žadosež za cyrkej w Bacžonju, byrnie ſami předy bôle za Čornech byli. Duž so podpišnow wšichč tam rozpruſchenych katholikow (jich je nimale schyri ſta) nadžiamy a tež tudu w mjenje dobreje wěc̄ wo nje pscheczelne proſhmy. Dale buchu potom do ſobuſtawow wubjerka píšhivac̄ji tucži z dýela hižo měnowani knježa: k. Tadej, kaplau Scholka, Skala, Delank z Wutolčic, Cyž ze Stržiščca, Sudži z Nowoho Kuseža, Bynda ze Schulſchae a Věrnich z Kahowa. Tež so wucžini, zo by so pola Smolic w Bacžonju zapíſna kniha, kotrež chce pišmawiedžer daricž wupoſožila, do kotrejž so darmo w twarskich materialach a darmo dokonjane rucžne džeko, za cyrkej w Bacžonju zapíſuja. Po naſchim ždacžu dyžbi tam Roblec nan najprěni ſtač, kotrež je 100 toleri na ſamianje kamjeni darik. Pschichodna zhromadžizna ma bycž, hdyn dwě znatej dowolnoſci wot wyšhnoſeže pschitidžetej, ſhtož budje drje w ſpožatku meje. Skónčjuje ſkladowac̄hu wubjerkownich a druzych pschitomni za cyrkej w Bacžonju, kotrež ſklad 85 hřitwów a 30 pjenježkow wunjež.

M. H.

Z Kukowa. (Kath. Poſol). Po statutach bě w zhromadžizne kaſina 3. decembra wólba nowoho pſchedsydy, joho nařeſnika a wubjerka. 50 hlosow bu wotedatych. Jenohloſnje bu k. mlynk Wawrik za pſchedsydu z nowa wužwoleny, kublet Pjeh z Swinarije k nařeſniku z 39 hlosami. Z wſchetschinu hlosow pſchitidžechu do wubjerka: k. kublet Čorlich z Jawory, pſchekupc Deleužka z Kukowa, kublet Kokla ze Swinarnje, kublet Libšch z Kanc, khežnik Brýl z Jawory, blidačkyje Wjenska z Marijneje Hwězdy a ſedlarſki miſchtr Konrad z Kukowa. W posedženju jednaſche ſo mjez druhimi wo wobradženju Božoho džecjeza za khude ſchulſte džecži. Zhromadžizna wupraji ſo za to a poſtaji, kaf wjele ma ſo k tomu načožicž. Wubjerk wobzankny w ſwojim posedženju 8. decembra, zo ma ſo 20 džecžom wobradžecž a to z wunoſčka loterie, kiz bě ſo na začoženſkim ſwjedženju 19. novembra zarjadowala. Zo mjeſečne tamna loteria tak bohaty wunoſčk a zo je tak možno, lětſa khudym džecžom hodowne wjeselo pſchihotowac̄, to je woſebje zaſlužba hrabinſkeje ſwójby Stolberg we Worklech a klóſchtra Marijnoho Dola. Wot tam pſchitidžechu bohate rjane darmy. Jim budž tak tež prajene: „zapłaciež Boh!“ P. W.

P ſ ch i p o ſ k l a n e.

Bjes nařeſtakami naſchich nowin namakaja naſchi cjeſeſjeni cjeſtarjo a cjeſtarke ſažo, kaf kóždolétrje, porucženja ſwetoſławowych hrajadlow knježa J. H. Hellera w Bernje. Wón je w ſpodižwnej dokonjanoscie džela, my možem teho dla kóždemu, kiz ma jenož trochu radoſcje nad hudžbu, niz doſež horliwje porucžecž, ſo by ſebi hrajadlo kupit, a k temu prjódſtejazh hodowny cjaſh najrjeſiſhu ſkladnoſć poſticža, tež njeniže nicžo, a hdyn by najoróžlche bylo, tajke hrajadlo ſastupicž.

Shto móhl drje mandželski mandželskej, nawoženja njewjeſče, pſcheczel pſcheczelej rjeňiſcheho a witanischiho daricž? — Khořemu podawa najwjetſche a najluboſniſche wofſchewjenje, dopomina na předawſche ſbožomne cjaſhy; ſamotnemu je ſwérny towarzſh, po wyſcha duſhnoſć doſhich ſhwifſich wjecžorow w domiaſzym kružku atd.

Wuſběhnyč chzem ſchycze khvalobnu myſličku wjele knjeſow hoſejenzarjow, kiz ſu ſebi tajke hrajadlo k ſabawjenju ſwojich hoſezi wobstarali. Tajkeho wudawka jim, kaf je ho nam ſ mnohich ſtronow prajilo, žel bylo njeje; duž ſo tež jich praktiſki wužitk ſjawnje poſkuſuje, a bu wſchém knjeſam hoſejenzarjam, kiz to hacž dotal njeſčinichu, radžicž bylo, ſebi bjeſ ſo mđenja hrajadlo kupicž.

My hſchycze pſchitomnamy, ſo je wubranje jenotliwych ſuſtow zyle derje pſchemyblene; najnowſche, kaf tež najſpodobniſche ſtarſche opeč, operetty, reje a ſpěv wjeſeſeho a khutneho wobſaha ſu w Hellerſkich hrajadlach uajrjeniſcho ſjenocžene. S krótkim, my nje-možem naſchim cjeſtarjam a cjeſtarke naſchich nowin nicžo lepsche radžicž, hacž to, ſo bychu ſe bi p r a w j e r u c ž e tajke hrajadlo wobstarali; wobſcherne illuſtrowane placzisno-kouranty ſo kóždemu franko poſcželu. Tež je direktné ſupjenje naſlepsche, dolež ſo husto hrajadla ſa Hellerſke wudawaja, kotrež tola žane njeſku.

P ſ ch i p o ſ k l a n e.

Hacž runje bě wjedro njeļubosne, bě 9. decembra wjecžor w ſali budyskeje tſeleńje ludowa ſhromadžizna, wot socialistiſhymyſlenych dželacžerjow powołana, derje wopytana, tež wot ludži ſ tajlich powołanjow, kiz hacž dotal na dželarſke prázowanja nje-džiwiſhu.

Pſchitomni na dwěhodžiſki pſchednoſčk roſsprawnika, knjeſa Hugo Kellera ſe ſhorjelza ſ wulſej ſedžbliwoſčju poſluchachu, po wojſewjenej resoluziji pſchednoscherzej enohloſnje we wšichč dželbach pſchihloſzowac̄hu a ſpōſnachu knježa Kellera ſa rajchſtagſkeho kandidata dželacžerſkeje ſtronu w tſecžim (budyskim) ſakſkim wolbnym wokrežu, ſe ſlubjenjom, ſo budža po móžnoſći ſa jeho wužwolenje ſkuſkowac̄.

Handrij Grieta w mjenje wobněho wubjerka.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hans Depla. Hdje dha lětſa na Božu nôz pónidžesč Mots? Mots Tunka. Do Vesteſe cžyzych hicž.

H. D. Hm — jeno ſo tak njeſtejich, kaf ja loni.

M. T. Njej dha ſo cži tam lubilo?

H. D. Nô, napohlad krafſnje roſſwětlenego Božeho domu wſchak mje jara ſweſheli; tež ſo wulzy natwarich ſ nutrnymi poſlucharjeni, kotsiž zyrkej pſchepjelnichu. Tola ſwiatocžna cjeſciua, kotaž w zyrki knježesche, bu na jene dobo ſatorhnena pſches někajtu haru, kiz ſo na dróſh ſběže. Netomaſ ſudži ſo ſ ſorežnow na khor dobywaſche, ſamo k. kantora a poſawniſtow wotcžiſhčjawschi a počza ſpěvacž: „Das ist der Tag des Herrn!“

M. T. Aw jaw tola. To rěka wo prawdže ſſerbam nutrnoſež kaſhež.

H. D. Haj to ja tež praju. Nadžiomnje drje ſo ſſerbam lětſa tajki pohorsčk ſalutuje.

M. T. Ja ſebi tež myſlu, ſo ſo to wjazh čerpicž njebudž, a cžu runje teho dla na Božu nôz do Vesteſe hicž.

Pschedawanje ſukna.

My ſym pola naſ ſchedawanje ſukna ſrijadowali a ſo pschedawanje po ſenotliwym jenož w ſuknowej fabriky ſtawa.

Budyska ſuknowa fabrika a khumschtuh mlyn
priedy: C. G. E. Mörbitz.

Wo P. Kneifelowej wloſkowej tinturje.

Knjesej P. Kneifelej w Draždjanach. — Ta wot Waſchnoſcze wunamakana wloſkowa tintura je mi wujrjadne ſlužby činiła. Hac̄ runje je wupadowanje wloſkow w naſtej ſwojbie herbske, je ſo tola po krótkim naſožowanju nowy wloſkowy rōst na dotal hołych měſtach ſkoži. Wam ſ tutym džak prajzy ſarostanu — Richard rycer ſ Enſe-Sachs, rycerkuſter, 21. haperleje 1876.

Hornju tež ſ lekarſkeje ſtrony naſlepje poruczeniu, absolutneje njeſchłodnu tinturu ma jenož na pschedan w Budyschinje Heinr. Jul. Lindau w flakonach po 1, 2 a 3 markach.

Snata prawdziwa Glöcknerſka žalba ſchtemplom:

(M. RINGELHARDT) a ſakitanſkej marku na ſchachtliczach poručza ſo psche: wiež a drjenje, wſchē wotewrjene bolaze, kurjaze woka, wosabjenje atd. a je doſtač w ſchachtach po 25 np. w budyskim a haptikomaj, kaž tež w haptikach w Biskopizach, Ralezech, Scherachowje, Hirschfeldze, Bjernaczizach, Wóſtrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großschönawje, Nowoſalzu, Seiffenherrnsdorfje a w fabriky w Gohlisu pola Lipska. Atteſth a ſakitanſka marka ſu we wſchē haptikach wupoložene.

NB. Bjes horka wucžiſhejaneho ſchtempla žalba prawdziwa njeje.

Dr. med. Engelhardtowy zaſteylinkislikowy wičny spiritus a wičowa wata jako jenicžy hojažy ſredk po najnowſkim wunamakantu, pſchi e wičy, rheumatismus, nervou ſka-boſcz, ſtarw = a hlowubolenje.

Hornym ſkład ſa Budyschin a Lužizu w měſchčanskéje haptizm knjesa Kara Schünemann na hornym torhoſčeu.

1 bleſcha ſa 75 np. — 3 bl. ſa 2 m.
1 paczki „ 60 „ — 3 p. ja 1 m. 50 np.

Knihijasarnja Ernst Richter

pſchi nowej měſchčanskéj ſchuli na rožku ſnitskomej lawſkej haſy porucza wulki wubjerf fotillonowych ordennow, fotografiowych albumow, ſchite rashezki, wobrasowe knihi a listna, listnizy, cigarowe etuije, portemonneje, gummiſowe bale, piſanki, pjer, woſki, ſbojopſchejaze khartki ſe ſpo-điwanjem, kmotſjaze listy atd.

Předawanie drjewa.

Bjes Dobroſchizami a Lſchej Horu buđe ſo pſatl 29. decembra 1876 rano wot 9 hodzinow 150 loſow ſtejazeho hójnoweho paſneho drjewa, bjes kotrymž ſu tež roſhtowe ſerdze a ryhelowe drjewo na pschedawane po ſchedawac̄.

Šchromadžina w dobroſchčanskéj knjiznici. Müller.

Wſchē družinų nowych protykow ma na pschedan G. Rämsch na fotonej haſy 105.

Eklad čaſznikow I. G. Schneidera

134 na ſnitskomej lawſkej haſy 134.

Psches nowoſrjadowanje mojich klamow, kaž tež psches najtunishe a najsprawnishe natupowaniu móžu ja w kózdej družinje čaſznikow (ſegerjow) najrjeſiſhi wubjerf poſticic̄.

Regulatery w 60 muſtrach po 8 tl. a drožſcho, ſa houtwjerjow tež w khejkach ſ jelenjorohiſnom.

Sčenſke čaſzniki ſ drjewianymi a porzelanowymi wobliczemi, bertiſhodžinkii bijo, datumpolaſujo, kaž tež 8 dnjow duže, po 1 tl. a drožſcho.

Woblikočaſzniki a wocžiwjerczerje po 2½ tl. a dr.

Sleborne a miedżowe cylindrowe a antrowe čaſzniki po 6½ tl. a dr., pſchi pſchimadle načahnyč.

Sleborne cylindrowe čaſzniki po 4½ tl. a dr.

Sleborne a noweſleborne wrjeczeno-čaſzniki po 1½ tl. a dr.

Škote mužaze čaſzniki po 14 tl. a dr.

Škote žonjaze čaſzniki po 10⅔ tl. a dr. Bendule a ſchtuzi, po 3½ tl. hac̄ 50 tl. Hujbne hrajadla, ſtolzy, tyſki, ſoyerki, melodiouy, cigarroſtaſki, albumy, ſchite kaſhezki po 1½ tl. a dr.

Rózne čaſzniki po 4 tl. a dr.

Šukaze čaſzniki wſchēh družinow po 3⅔ tl. a dr.

Budžate čaſzniki w 6 družinach po 1½ tl. a dr. Prawdziwe ſkote rječaſki, poſločane rječaſki, medaillony, kluczki.

Tež ſwemu wotčežnjenie čaſzniki ja po ſpodižiwnje tunich placžinach a pod dopokazanym rukowaujom po ſchedawam.

Tež ja kupowarzej čiſhejane rukowaze pižma ſ mojim podpižmom a čaſničowym čižlom dam.

Palenz!

Mój hizom dawno jako wubjerny a čiſce ſlodžazjy

čiſty palenz,

kaž tež wſchitke družiny dobrych palenzow ja ſ tutym knjesam ratarjam a ſaſopſchedawarjam poruczejo naſpominam a po najtunisich placžinach po ſchedawam.

Ernst Glien na ſitnych vitach.

Nowolětne khartki

we wulkim wubjerku, ſa 3 np. hac̄ ſa 3 m. knihijasarnja

Ernst Richter

pſchi nowej měſchčanskéj ſchuli na rožku ſnitskomej lawſkej haſy.

Drjewo na pschedan.

Pjeňkowe kloſtry, kaž tež klyplowe a ſchmreſkowe walczki ma na pschedan

Jan Rusla we Wyžoſce.

Rozbowany ſtwjelzowý abo njetrjený len,

kaž tež wutriený len kupuje po kózdej dželbje mechanika dželopſchadownja w Hajnizaſ.

Wulke hodowne wupředawanje.

So bych s mojim hishcze wulkiem symskim skladze wurumował, sym ja hodowne wupředawanje srjadował a pschedawam wschitke na skladze ležaze symskie nadwoblekarje wschitfich modernskich stoffow a muštrow, kaž tež puczowanske mantle, schlafroki, jopy, wobleczenja, sholowy, hólczaže wobleczenja, sholowy, hólczaže wobleczenja a nadwoblekarje hacž do hód po jara poníženych placzisnach.

Dokelž so drje sažo tajka spodobna skladnosć njeposticí, tajke derje a trajnje seschite drasczenja tak tunjo kupicž, dha ja na tuto wupředawanje wožebje fedžbne czinju.

Gustav Pinthus na hlownym torhosčežu.

Wobuće za muskich, žónske a dzeci'

we wsczech wumyšlenych družinach a wulkosczach
jako najkmanschi

hodowny dar sa fóždeho

porucža

Edmund Komperf,

sklad wobuczowej fabriki w Mnichowym Grodziszczežu (w Czechach)
na hlownym torhosčežu 94 w Budyschinje.

Wsche družin bělých a czornych kožow a kožlow k po dšchivkam (k futrej), porucža po tunich placzisnach w najwjetšim wubjerku wožebje kujesam krawzam k wobledžbowaniu

S. Langa

na bohatej haſhy a na žitnych vikach.

Jačo

fmane hodowne daru

porucža wulki wubjerk pschedeschcznikow we wsczech družinach a to se židv, zenolla, alpaka
a kópera, a lubi pschi dobnej, solidnej tworje wichomózno tunje placzisny

pschedeschcznička fabrika

H. M. Schmidt na jerjowej haſhy.

Wschitke porjedženja a poczehnjenja so bóry a tunjo wobstaraja.

A njewjeszinskim draftam atd. porucžam

czorne židzane tkaniny

jenož hódnú, so derje noschazu tworu, psches kotrejž prawocząſne jara spodobne kupjenje
je mi móžnosć data, twory wožebnecje dobroſeże tunischo pschedawacž, hacž koždy druhi.

Julius Hartmann Sohn

na mjašowym torhosčežu 36 s napscheža zýrkwe.

Swoj bohacze srjadowany sklad

pjelzow a mězow

wsczech družinow w rjanym wubjerku po najtunisich placzisnach
najpodwołnischho porucža

Emil Flegel

w domje k. czaſnikarja Köchlerja na žitnej haſhy.

Julius Lange,

schatowa fabrika

w Shorjelu w Budyschinje
na kamientej haſhy na lawskich hrjebjach
porucža

swjeršcne koſchle

sa 3 marci a drožscho,

nózne a dzélanſke koſchle

sa 2 marzy a drožscho,

žonjaze koſchle

sa 1 m. 90 np. a drožscho,

dzéczaže koſchle

wsczech wulkosczow,

chemieth

sa 25 np. a drožscho,

khornarje

sa 10 np. a drožscho,

manscheth

pot sa 15 np. a drožscho,

manscheth a krawath

běle, czorne a pišane,

caheuež

s wołmy a židy,

jakl, koſchle, sholowy

s bawmy, wołmy a židy,

dzéczaže a žonjaze schörzuchi

s katum, pišea a moireja,

schwajzarske wischowanja

50 procentow tunischo,

běloplatowe dybsacze rubiſhla

1/2 dzta 2 marzy a drožscho,

czorny žomocžan̄ bant

po sichtkach 33 1/3 % tunischo,

kožowe krywadla, garding, spódnje

kułnje, manschetowe a chemisetowe

knesle, shirting, chifon, pišej a

barchent.

Tunje twjerde = Sprawne

placzisny. = požluženie.

Kosaze, sajecze, karniklowe, tkhoriaze,
kunjaze a čzelaze kože kupuje stajnie po naj-

wyschiszej placzisnje **H. Langa**

na bohatej haſhy a na žitnych vikach

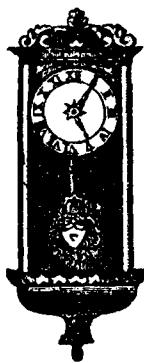
Hdyž ſu nětko wſchitfe nowoſeže ſa ſymu pſchichle, porucžam ſwój bohacže ſrjadowaný ſklad drastowých tkaninow wſchēch družinow po wurjadniſe tu-nich placzisnach. —

Zidzane twory a to běle a pišane, pſchi wſchej jara powyſchenej pla-czisnje hiscze po starých tunich placzisnach pſchedawam. —

Wulki ſklad jaquettow, paletotow a mantlow. Dolhe paletoty hizom ſa 4 tl. Dokelž ja ſam po najnowſich modelach fabriciowac̄ dam, dha je mi tež mózno, jara tunjo pſchedawac̄. — Klejdy ſo po měře ruce ſechija.

Pſchi potřebuje mojich artiflow ja ſ tutym mój ſklad nanajlepje porucžam.

Jan Jurij Pahn
na torhoschczu podla hlowneje ſtraže.

Balduin Scholza

čaſzníkár

w Budyschinje na Haſhiz haſhy (Goschwik) 700
porucža ſwój woſebe bohacže wuhotowaný ſklad ſtothých cylindrowých a ankrowych čaſzníkow (ſegerjow) ſa muſtich a žonke w placzisnje wot 18 markow haſz do 200 markow, regulatorow, noznych, nipp-skich a ſejenſkih čaſzníkow po ſpodžiowje tunich placzisnach. Pariske budjerje w najnowſiſej formje a konſtrukziſi. Hudzbe hrajadla wſchēch wulkoſcžow a konſtrukziſiow. Slote a hleborne čaſzníkowe rječaski, klučiki, medaillony, piershčenje atd., rječaski ſ worzela, doubleja a talmija.

Wulki ſklad bryſlow a pincsnezow, wſchelko ſaſadžených, bryſlowe ſchkleicžki wſchēch gradow ſa bliſko- a dalokovidžazých. ſklad optiſkih instrumentow wſchēch družinow.

„Porjedzenja ſo ſtajnje ſpěchňe a derje wobstaraja.“

W jazyk lětne rukowanje.

Swoj wulki ſklad mežow a pjetzowých tworow dobročiwenemu wob-edžbowanju porucža

H. Lang

na bohatej haſhy a na žitných vifach.

Platowe a wureſnotworowe khlamy

269

na jerjowej haſhy **Emila Wehrle** na jerjowej haſhy 296

porucžeja ſ priódſtejazemu hodownemu ſwjetdženjej ſwój bohacže wuhotowaný ſklad bělých a pišanyh barchentow, meter 44 np., ſtary lohež 25 np. atd., lama-barchent, meter 70 np., ſtary lohež 40 np., podſaiſtlowý barchent we wulkim wuhertku, pjetzowe poczehnjenja a wutki ſ tholowam ſ bawmý, poſwolmý a wołmý, cíſhczane ſchörzuchi ſ lažkami a bjes nich we wſchitkich wulkoſcžach; lama a lamaſke koſchle jara tunje, mužaze cachenez ſ bawmý, poſwolmý, wołmý a židy, 60 np. a drožſe; hlowjaze rubiſhka, ſo bych je wurumowač, po 60 np. a drožſho; běloplatowe a pišane dybſacžne rubiſhka; běly a módry plát kózdeje ſcherje. Wyshe teho porucžam ſchecze dželbu morejowých ſchörzuchow, kaž tež ſchlipſy po jara ponížených placzisnach.

G. Joachim, Atelier ſa njeboloſne ſaſadžowanje ſubow, operaziſe ſubowe, plombirowanje, cíſczenje, ſahnacze ſubbybolenja atd., w Budyschinje, na ſnutſkej lawſkej haſhy 120 pola ſ. pjeſkarja Klingsta. ſe ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

Ležomnoſeže

wſchēch družinow horjebjerje ſ kupjenju, pſchedacžu abo pſhemienjenju, kaž tež ſ napíjanju kupnyh listow, najeuſkih piſmow a dolžnyh wopiſmow porucža ſo

Robert Thronicker,
agent w Rakezach.

ſe njewjesczinskim draſtam porucžam něſhto rjane a tunje w

židje,
3/4 židje,
alpaka,
repſu,
croise

wſchēch barbow

Na žitnej haſhy **H. Kayſer** na žitnej haſhy čzo. 52.

W khlamach ho herbſki ryczi.

W jaquetach a paletotach

ſamhneje fabriki, wot najjednorischich haſz do najelegantniſich, ſym ja najlepje wuhotowaný a porucžam ja wſcho po najtunischiſch placzisnach.

Na žitnej haſhy **H. Kayſer** na žitnej haſhy čzo. 52.

W khlamach ho herbſki ryczi.

— Štlyſhne njedostatki, —
hlučhoſež wěſče a doſpoſinje ſahoji, jeli njeje pſchinarodžena,
F. Kattepoel w „Ahanſ, Westſalen.“

Wustajenje biblijskich scđow.

Czeſczenym ſſerbam Buduſchina a wokoſnoſeſe ſtawujem, ſo moja wustajenja biblijskich podarkow ſa netzjich hodovaly czaſ ſaſo ſtenej ponowjenej ſzemu „Khrystu ſt na morju duzy” a ſe wſchelakimi porjedzenjemi na tudomnej kupnizy w 2. poſthodze wot preñeho hrvateho dnja kozdy dzeni ſt dobrociwemu wobhlaſdowanju ho- towa ſteji.

Wotewrjena njedzelu a hrvate dny wot 4—9, wſchedny dzeni wot 6—8 hodzinow. Gafitup ſa parſhonu 25 np., džeczi 10 np.

Še prawje bohatemu wopytowanju pſcherproſchuje

K. Jäger.

Moj wobſcherny ſklađ
kožanym, krótkich a galanterijowych tworow,
kaž tež hrajkow ſ tutym czeſczenym ſſerbam

ſ hodownemu czaſej

najlepje porucjam.

Jako woſebje placzisny hōdne porucjam:

ſulske rancki,

portemonneje

ſ wuſchiwanjom a bjes njeho,

cigarowe toſki

ſ wuſchiwanjom a bjes njeho,

žonjace toſe, pućowanske toſe,

dale:

balske wejerje w najrjeñſhim wubjertu,
naručniki,
broſe a nauušniki,
medaillony;

→ bělotworu jato:

gardiny,

ſtulpy a khornarje,

muzaze khornarje a manschety,

wuſchiwane ſmuhi a ſakadny,

wuſchiwane ſpôdnje ſuknje atd.

Š dobowm porucjam ſwoju

→ wulfu hodownu wustajenju →

ſt dobrociwemu wobfedzbowanju.

Moritz König

na ſerbſtej haſy 29.

Sſerbiſka czeledž

kózdeho powołania
dobre mesta w Draždānach a wokoſo Draž-
dān pſches podpiſaneho doſtanje.

Ernst Kuhmann

Moritzstraße No. 9. I.

Dresden.

Wón ſerbſti ryczi.

Svođopſchějenſke a žortne ſhartki

w najwjet-
ſkim wubjertu a po najtunisich placzisnach porucza

G. Rämsch

na fotołnej haſy 105.

Luzičan čo. 11 je wuſol.

Č. 12 tež hiſće lętsa wuńdze.

Zena kheža ſe ſzadowej a ſzolowej ſa-
hrodu je ſe ſzlobodneje ruki na pſchedan i
a wjeho dalsche pola wobfedzherja ſhonicz
czo. 9 we Lahn w je pola Małego Wjelkowa.

Na rycerſkuſlo w Hornim ſbjelſku
pola Woſporta ſo ſt 1. januara 1877 jedyn
wowežerski
pyta.

Sa lubowarjow ſahrody.

Jako kompanion ſt jenej 2 kózaj wulſej ſahrody bliſto wjazorych brunizowych pod-
kopów a zyheleczow, hdzej wjele ludzi džela
a ſahrody plody a roſtliny kupuje, ſo pyta
ſ kapitalom wot 500 haſc do 1000 toſci,
kotrež ſo węſcje ſe 6 haſc do 8 procentow
ſadanja. Sſnehowa a deſcežitowa woda ſt
krepjenju je tu doſzahaſa na zylo ſeto a je
krijež ſahrody, jenož plót a roſtlinſta kheža
(Gewächshaus) hiſcie pobrachtue. Wyſte
teho ſu tu 8 kózow pola, 2 kózaj luki a
twarjenja. Dalsche je naſhonicz w wuda-
warni Serb. Morinow.

Dwoj młodaj hólzaj,

kotrajz buduſte ſchule wopytacj chzetaj, mó-
žetaj wot noweho ſeto ſem jako pensionatry
pola wudowym jeneho wejerja jedz a bydlo
doſtač. — Dalsche je ſhonicz w róžowej
haſy čo. 618.

Džak.

Dokelž ſyim pſches Božu a dobrociwych
ludzi pomoz ſwoje domiſte a brženj ſt wulſej
prózu a dželom ſaſo natwaril a neko tež
hižom wobežahnýl, praju ſwojemu wjekomu
knjeſtwu, knjeſej hrabi ſt Solm-Sonne-
wald, kaž tež jeho knjeni mandželskej, knjeni
hrabinz ſtad Wozynom ſa tvarſte drjewo,
mi darjene, a ſa pjenježnu podpjericu ſwoj
najwutrobnischi najpoſkornischi džak. Teho
runja ſo tež woſebje naſhemu jara czeſcje-
nemu rycerſkuſtemu najeſtej, knjeſej poſt-
niſtrej ſchude ſen. w Njechornje, kaž
tež knjeſej hamitmanej ſchude jun. w Woz-
ynje ſa wſchelake ſuboſčiwe ſkužby najwu-
trobnischi a najhorzyschi džakuſa. Wonaj
běſtaj preñej, kotrajz mi a mojin, haj tež
mojeniu ſtotej hnydom hſpodu ſpožejſtaj.
Haj wonaj zylo ſeče mojeniu ſtotej doſpoſtu
pizu dawaſchtaj a mi pſchi mojej tvarſie
najwiaſy ſorow cžinjeſchtaj a na ſamych
žnjach mi dweju ſylneju wołow do ſkužby
daſchtaj. — Niž mjenje džakuju ſo czeſnej
gmejne w Njechornju a wſchitkim, tež
tym w dalokoſći ſa ſpožcene ſory a ruczne
dželo.

Ja a moji ſo wſchitkim, kiz ſu nam pſchi
tym pomhalo najwutrobnischi džakujuemy a
proſzymy Boža, ſo by kózdy dobroj ſtuk
ſarunaſ a wot kózdeho podobne njeſbože
wotwobrociſt.

W Njechornju 10. decembra 1876.

Handrij Zwar, hajniſ.

Štwórtlětna předplata
we wudawařni 80 np.
a na němskich póstach
1 M., z přinjesenjom do
domu 1 M. 15 np.
Kožde číslo placi 8 np.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja
so we wudawařni Serb.
Nowin'na róžku zwonk-
neje lawskej hasy číslo
688 wotedać, placi so
wot rynka jeno 10 np.

Zamolwity redaktor a wudawař J. E. Smoler.

Čo. 53.

Sobotu, 30. decembra

1876.

K n a w j e d z e n j u.

Czi ſami ežeſezeni wotebjerarjo „Serbſtich Nowinow”, kotsiž chzedža ſa nje na přenje ſchtwórtlěto 1877 do předka placiež, njech nětko 80 np. we wudawařni „Serbſtich Nowinow” wotedadža. Czi, kotsiž ſebi „Serbske Nowiny” pſches póst pſchinjeſej dawaja, njech tola njesapomnja, ſebi je tam bórsh ſkaſac̄. Na ſchtwórtlěto ſaplaczi ſo ſa „Serbske Nowiny” na ſakſtich a pruſtich póstach, kaž tež w druhich krajach němſkeho khezorſtwa 1 marka a ſ pſchi-
njeſenjom do domu 1 marka 15 np.

Redakcija.

W Budyšinje 27. decembra 1876.

Vět̄ ſo hižom k ſwojemu kónzej bliži a pſchezo hižčeje ſi wěſtoſežu njewěmy, budže-li wójna bjes Mužowſkej a Turkowſkej, chze-li Žendželska Turkowſkej wo prawdze pomhac̄ abo ſnadž Konstantinopel radſho ſama ſa ſebje wſac̄.

Pſched učkotrymi dajami je ſo ſkóuc̄juje konfereenza w Konſtantinoplu ſapoczała, na kotrejž tež ſultanowy miníster Savjet-paſcha wotpožlanzy europiſtich wjerchow ſe ſpodžiwanjom na to požlu-
džel bjerje. Wón je ſa pſchedbydu konfereenzy pomjenowaný a je ſo pſchi ſkladnoſeži wotewrjenja teje ſameje jako doſez wuſhitky ſekler wopokaſał.

Wjemiuijz turkowſkemu ſultanej a jeho miníſtram na žane wuſhčne do hłowu njeſcha, ſo bychu Botharſka, Božnija a Herze-
gowina wěſtu ſamostatnoſež doſtale a po tajkim turkowſke tyranſtwo někaf wotbykle. A ſo by ſo tote njestało, je ſebi ſultan ſe ſwo-
jimi miníſtrami ſekliju wumyſlik, ſi kotrejž chze europiſtich wjerchow tak ſaſlepic̄, ſo woni ſa turkowſkich kheſeſzjanow žaneje ſamostatnoſež wjazy žadac̄ njemoža. Wón je europiſkum wulko-
móznařam teho dla k wjedženju dał, ſo chze niz jenož Botharam, Božnjakam a Herzegowinſkim ſwobodni a ſamostatnoſež dac̄, ale tež ſi dobrom wuſhitkim ſwojim poddanam. A ſo by to ežiu bole k wérje podobne bylo, je ſultan nowoſradowanie abo konſtituziju ſwójego khezorſtwa wurađic̄ dał a po tutej konſtituziji, kaž je na papjeru napisana, ſmeja poddanjo turkowſkeho ſultana we wuſhelaſkim naſtupanju wjele wjazy ſwobody a wjele wjazy prawa, hac̄ wobydlerjo němſkeho abo franzowſkeho kraja.

Schtóž pał turkowſke kuejeſtivo ſnaje, wě tež, ſo woni ſi tajkej papjerjanej konſtituziji jenož njewodomnym ſudžom proch do wocžow ſypa, ſo njebyhu prawdu widželi. Koždy ſnajeć tur-
kowſkeho waſhnija ſo teho dla jenož wužmjeje, hdyž wo tajkej ſwobodnej turkowſkej konſtituziji jaſkyjſhi — pſchetož wón wě, ſo budža turkowſzy kheſeſzjenyo tak doſko ſchłovojo Turkow, hac̄ turkowſzy poddanjo woſtanu, njech tež ſultan tak kraſnu konſti-
tužiju wuda, ſo bychu tež janđeljo ſi njej möhli ſi poſkojom bycz.

Tale nowa turkowſka konſtituzija je wſhei ſwojej papje-
rjanej ſwobodu nježo druhe, hac̄ nowa turkowſka ſeklija, k pomjenowac̄ dybjal. Mídhat-paſcha veſche, kaž ſmu widželi,
nježemu druhemu dobra, hac̄ ſlavnych ſudži na khwili ſaſlepic̄; hižom hac̄ dotal jara mózny, nětko pał je hiſčeje mózniſhi. A
pſchetož kaf wjele ſradowanju je ſo ſa pječadwazec̄i lět hižom jeli wójna bjes Mužowſkej a Turkowſkej wudyr, dha budže wo-
w Turkowſkej ſtał, w kóryhž rekaſuje, ſo dyrbja tam wſhē ludy ſebje Mídhat na tym wina, pſchetož wón je wulki njepſhceſzel

jenajke prawo měč — a tola tam kheſeſzjanow ſi kóždym lětom bole podczíhczowachu, dokelž te ſlubjene prawa jenož na papjerje ſtejachu, do živjenja pał ženje njestupidu.

A ſo by tale najnowſcha ſeklija tak prawje blyſcęzata a ſwěcęzata byla, bu wona na tym ſamym dniu woſjewjena, jako ſo horka ſpouinjena konfereenza wotewri. A jako ſhromadženi wotpožlanzy europiſtich wjerchow ſe ſpodžiwanjom na to požlu-
džel bjerje, ežeho dla ſo jenož w Konſtantinoplu na tymle dniu takle ſi kanonami tjela, Savjet-paſcha poſtanu a jako prawy ſekler ſi waznym woblicžom rjekuy: „Moji krieža! nowa konſtituzija ſo dženſha woſjewja a k jeje ežeſči ſi kanonami tjela.”

Ale wotpožlanzy europiſtich wjerchow na to nicžo njeprajichu, woni ſo jenož wužměwknýchu.

Tajki wužoki ſaſtojniki, kiž w druhich krajach khezorſki fanzleſ řeka, njeniuj ſo w Turkowſkej wulki veſier, pſchetož tutón tež wuſhē wužitkikh druhich ministrów ſteji. Hac̄ do nowscheho czaža běſe Rudſchid-paſcha wulki veſier a wón nowotarſtvo ujelubowasche. Duz tež wo tej nowej konſtituziji nicžo wjedžic̄ nočzyjſhe, prajizy, ſo je pſchi wužhem nowotarſtwe Turkowſka jenož dale a bole do blóta ſabrođiła. — Szylny ſaſtupnik nowotarſkeje ſtrony wot dolheho czaža ſem je Mídhat-paſcha, kiž bu wot ſultana Abduls-
Uziza ſa ministra pomjenowaný. Dokelž Abdul-Uziz po Mídha-
towej woli ežinic̄ nočzyjſhe, bu wotſadžený a ſkonzowaný. Na
jeho město bu jeho bratrowy ſyn Murad ſa ſultana wuwoſaný, ale tón ſo Mídhat tež doſko njeļubjeſche a bu teho dla tež bórsh wotſtronjený, dokelž Mídhat wudawaſche, ſo je wot žlokanja wrótny
abo tola po roſomje ſlaby. Wón pał jeho pſchi živjenju woſtaji a to ſi dobrym pſchemuſlenjom. Na jeho město Mídhat jeho
bratra Abdul-Hamida poſtaji a tón nětko do wſchego ſwoli, ſchtóž ſebi Mídhat žada; pſchetož hewak möhli wſhak tón Murada ſaſo na thrón ſadžic̄. Duz je nětežiſhi ſultan tež po Mídhatowym
žadanju Rudſchid-paſchu wotſadžic̄ a Mídhat ſa wulkiho veſiera

— ſa ſamym ſudžem, kaf wjele ſradowanju je ſo ſa pječadwazec̄i lět hižom jeli wójna bjes Mužowſkej a Turkowſkej wudyr, dha budže wo-
w Turkowſkej ſtał, w kóryhž rekaſuje, ſo dyrbja tam wſhē ludy ſebje Mídhat na tym wina, pſchetož wón je wulki njepſhceſzel

turkowskich khejczijanow a nochze pshidacz, so bych u treci ſamostatnoſc dostali.

Swetne podawki.

Nemiske khedorkwa. Dokelz maja ſo wobly ſapoflanzow do nemiskeho rajchstaga 10. januara stacz, ſu netko wobne wotdzeljenja poſtajene, wobni prjodkſtejerjo a jich ſastupjerjo pomjenowani, a ſu gmejnſzih prjodkſtejerjo (rychtarjo w Bruskej) porucznoſc dostali, so bych u tym, fiz maja prawo wuſwolecz, wcho nujne i wjedzenju ſejinili. Wolba ſama ma ſo na naſpomjenyntym dnu dopoldnia wot 10 hodzinow dopoldnia hacz do 6 hodzinow popoldniu stacz, a ma po tajkim kozdy wobny wubjerk tak dolho w hromadze woſtaez.

Jako komuižar ja rajchstagſku wobnu je w 2. (lubijſkim) wobnym wokrejku lubijſki hamtski hetman s Thielau a w 3. (buđiskim) pak tajm radziezel a hamtski hetman je Salza pomjenowany.

Wolmupscheder Gebauer we Wulich Drebnizech je wot ministerſtwa ſnitskomnych naležnoſcjom wulku ſlebornu medailiu i napižmom „ſa ſhwernoſc w džele“ doſtał, dokelz je wjele ſet w jenej a tej ſamej fabrizy ſheru dželat. — Kral Albert je emeritirowanymaj wuczerjomaj Irmerem a Konigej ſaſkužny khejz spoſožil.

Do budyskeho ſudniſkeho jaſtwa bu 9. decembra italſki dželacjer Bonomi pſhiwiedzenh, fiz je 7. auguſta pſhi twarbie južnoſlužikeje želeſnizy w pozlowiskim ſežu ſchichtniſchtra Hirſcha, i kotreymz bē ſo ſwadžil, ſakſol a potom do Čech ezeſný. Tam ſu jeho pak do ſahanyli a ſaſo do ſakſkeje poſkali.

S Barlina pišaja, jo je 1. jannara 1877 runje 70 ſet, jo je nemiski khedor jako 10letny pryz do pruskeho wójſka ſtupil a ſo budže wón po tajkim na tutym dnu ſwoj ſydomdžeſatlétnym wojerſki jubilej ſwjeczic.

Rajchstag bu pjatk 22. decembra wot khedora ſameho s ryczu wobſankujenj, kotrež wón na thrónje, wobdaty wot prynzow a miuſtrów, pſched rajchstagſkimi ſapoflanzami eziataſche. Wón w tutej ryczi ſkutkowanje rajchstaga roſponni a na wažnoſc a wužitnoſc nowowuradzenych ſalonow poſkowaſche. Skonečnje wón tež na turkowske naležnoſeſe ſponni a ménjeſche, ſo jich dla bjes khejczianſkimi wulkomóznařemi žana wójna njeudyri a ſo budže wón i najmjeuſhja ſe wſchej ſhwernoſcju ſa to dželacz, ſo by bjes nimi mér a pokoj woſtał. — Jako bē khedor ſwoju rycz wuczitał, wuſtupi wjerch Bismark a praji, ſo je w ujenje ſcenoczenych nemiskich wjerchow a po khedorowej pſhikafni rajchstag wobſankujenj, na ejož pod tſikrōznym ſlawuwoſanjom ſapoflanzow khedor ſalu wopuſhczi.

Egi reserviſtojo a krajowobornizh (Landwehrmänner) nemiskeho wójſka, kotsiž hacz dotal tſelenje i tak mjenowanymi maueſkimi ſelbamli naukuſnili njeiſu, budža pječa i tajkemu wuknjenju po uowym ſeče žadaní.

Nemiski khedor je miniftrej Leonhardtej, kotrež je ſebi w nastupanju nowych, ſa zyke nemiske khedortwo w požleniſchim rajchstagu wuradzenych ſalonow wulku prózu dawał, w pſhipoſnaczu tajkeho ſkutkowanja wulki khejz rjadu čerwjenego hodlerja ſpožcił.

W nemiskich pjenjeſybiereńiach je ſo hacz do 9. decembra t. I. ſa 1432 millionow markow ſlothch, ſa 368 millionow ſlebornych, ſa 35 millionow niklowych a ſa 9 millionow koprowych pjenjeſ nabiło.

Awſtria. Awſtriske kniežerſtwo a woſebje wuherſke minister-

ſtwo, kotrež ſ Madžarow, połodniſkich ſerbow wutrobiuje hižazych, wobſteji, kniežerſtu ſerbskeho wjerchka Milana na wſche nujne waschhuje kribu ežini. To je ſo, kaž tydzenja powjedachny, wondano ſjawnje poſaſalo pſhi tym podarſku, jaſto ſerbia toſſchto Boļharow wumózlichu, kotrež hzyſche jena wuherſka kódz po ręzy Donawje nimo Belgrada tak daloko dele dowjescz, hacz by jich mohka na turkowskim brjohu wuſadžic, hdyž bych u jich potom Turkojo naſkerje wjchitkich ſtonzowali. Dokelz pak ſerbske kniežerſtwo na mjeſeze awſtriske wo ſamolwjenje ujeprøſcheſche, dha hzyſche je tuſ temu nujowacz a teho dla dwę wójnskej kódzi pſched ſerbiſke hlowne město Belgrad, na lewym brjohu Donawy ležaze, poſzla.

Zena tuteju kódzow rěka Maroſch a dokelz ta k belgradſkej twjerdzijne tak bliſko pſhijedze, kaž to po wojerſkich ſalonach dwolene njeje, dha ſerbiſki wojak, tam na ſtraži ſtejazy, do njeje tieli. Kódz potombole k awſtriskemu brjohu dojedze. Naſajtra na ujej ſanomy ſ granatami nabivachu, pſhi ežimz tak ujeviſtoſiſe ſtukowachu, ſo nekotre roſbuchnychu, kotrež ſchtirjoch wojakow morichu a pječzoch eježko ranichu, jena pak do belgradſkeje twjerdzijny ſlecža a tam roſleczza. Duž ſebi tam myžlachu, ſo ſ Maroſch do twjerdzijny tielicz počinaja, a teho dla nekotre kulk na Maroſchu požlachu, ſ tým pak huydom ſastachu, jaſto ſ kódze žane kule wjazy njeprſhilecžachu. — Dla tajkeho, ſ twjerdzijny ſejiuſeneho tielenja je netko awſtriski konſul wulku ſtorkbu ſakložik a ſ bombardowaniem hrosy, jeli ſo jemu poſne doježdženje ujeđoſtanje. Wjerch Milan je teho dla kommandanta twjerdzijny wotžadžil, a dokelz awſtriski konſul ſ tým ſpokojom njeje, dha je to jažo ſerbiſke ministerſtwo ſa ſto wſało a ſe ſlužby ſtupilo, praji, ſo jenož awſtriske kniežerſtwo ſe ſamujſtom winu pyta, kaf by ſerbiſji wobcežnoſcje ežinicz mohlo.

Ruſowſka. Wyſiſchi roſkajowar wójſka, na wójni pſhiho towaneho, khedorowym bratr Mikłowym (Mikołaj Mikołajewicž) je ſo ſaſymnik a teho dla ſtražhne dojež ſkhorjeſ. — W Petersburgu pſched tamniſchje tak mjenowanej koſanſkej zyrkuju veſche ſo wondano nehdje 40 mložy ludži, muſkich a žónskich, ſeſchlo, fiz tam čerwjenemu khedorowym roſwobalichu a ſocialdemokratſku republiku wuwołacz počazachu. Ale žandarmy jich ſ pomozu druhich ludži boryž jajachu a do jaſtwa wotwiedžechu. Ruſke nowiny měnia, ſo ſu treci mloži ludžo wot wukrajinych revoluzionarow naſhezuvani a w ſwojej hlupoſeſi tajku blažnoſc ſobejchli.

Sſerbijska. Dokelz ſo general Černjajew wjazy do ſerbijskej njewrōczi, dokelz budže w ruſkym wójſku trjebam, je ruſki general Nikitin do Belgrada pſhijel, ſo by ruſke wotdželenje ſerbiſkeho wójſka kommandiroval. — Hacz do tutych dnjow hiſhče žana powjeſež do Belgrada pſhijekha njeje, ſo budže pſhimér podleſcheny. Duž je ſerbiſke wójſko ſ nowa na wójniſku nohu ſtajene.

Turkowska. Telegramy, ſ Konstantinopla wupóžlanc, poſjedaja, ſo budže pſhimér naſkerſho na 14 dnjow podleſcheny. — Prěnje poſjedzenje konferenzj je 23. decembra bylo a ſu ſo po njej žadanja wulkomóznařow turkowskeho kniežerſtu pſchepodake. Sa bližiſche poſjedzenje konferenzj bu ſchtwórk (28. decembra) poſtajeny a budžiſche ſultan na tutym dnu ſwoje wotmolwjenje konferenzj pſchepodač ſeſh.

Zendželski konferenzj póžlanc je 26. decembra ſultanej k wjedzenju dał, ſo ſu wjchitke wulkomóznařtwa w nastupanju žadanjow, ſultanej pſchepodathch, jeneje a teje ſameje myſle a ſo wjchitzy jich poſkolanj na mjeſče Konstantinopel wopuſhczę, jeli turkowske kniežerſtwo tele žadanja njeđopjelni.

Ze Serbow.

S Budyschyna. Jako so wónano žudniške jednania pshed pshichaznym žudom tudy wotdżerżowachu, so najprjódzy 8. a 9. novembra pshecžiwo 57létneemu tkalzej a khejerzej C. G. Rößlerej s Maundorf-Lauby žudnišzy jednašche. Wón bě teho dla pshed žud stajenj, dokelž jemu wim dawachu, so je s pshemžlenjom čłowicka skončował. Ta węž běsche něhdže taſkale. W kheži, ktoruž Rößler wobħedži, bydlesche wón w jenej wjetſeſte ſtwe a wyſte tež Freitagez a Kutschkez mandželskaj, skončnije pak tež wěſty Matthes. W přenjchim čžazu so Rößler a Kutschka derje ſnježeschtaj, ale poſdžiſho so husto wadžeschtaj, czehož dla Kutschka wobħdenje wupowjedži, prajizy, so 12. meje prjetž poczehnje. S tym bě Rößler jara ſpokojeny, ale jako džen 12. meje pshinidže, Kutschka njewuzahny. To Rößlera jara ſamijera, wón so pak s Kutschku tak ſjedna, so by tón hakle 12. novembra wuežahnycz trjebal. Hacž runje bě so taſke ſjednanje ſtało, so wadženja tola bórsy ſaſo ſtachu, woſebje hdyž Kutschka pjanu domo pshinidže, pshetoz w ſwojej pjanoszeſte wón Rößleraj wumjetwajſche, so je paduch a teho runja. S teho potom ſkoro kóždy čzaſ puki naſtachu a jedyn druheho na žudniſiwe wobſkoržowajſche. Stajncho wadženja ſyty, so Rößler w měžazu juliju do Lubija poda a ſebi tam piſtoliju a polver atd. kipi, s tym wotpohladanjom, tule tſelbu pshecžiwo Kutschkej naſožiež, hdyž by ſnadž pſches njeho wón abo jeho mandželskaj do ſtracha živjenja pshichlo.

W měžazu augustu Rößler piſtoliju s polverom a dwěmaj ſulkomaj nabi a ju do ſwojeſte, w přenim poſkhodże ſtejazaje kchinje poſoži. Wokoło 15. augusta bě žandarm ſpomijeneho Matthesa, kiz běsche Rößlerowu ſwak, teho dla do jaſtwa wotwiedi, dokelž bě tón na polu kraný. Wo tym bě Kutschka, kiz běsche zylt tydženj wonka na džele był, naſkerſhco tež klyſchał; pshetoz jako bě so ſobotu 19. augusta domo wróćił a lědom do jstwy ſaſtuſił, wón k Rößlerej rjekuy: „Deneho paducha maja a po druheho tež bórsy pshinidže.“ — Rößler na to niežo njewotmolwi, praji pak potom k wěſtemu Güttlerej: „Pak ſym ja hoſpodař abo tón je hoſpodař, a hdy bych dženža do Waldheima (na zuchthaus = khostarjenju) pshichlo.“ Na to džesche wón s Freitagowej na polo, so by tam wowb žiujał. Pſhi tym wón k njej rjekuy: „Th, Lora, dženža so w mojim domo něchtó ſtanje“, na czož ta rjekuy: „chzeſch dha so wobwěžnycz?“ „Né“, wotmolwi wón: „To njeſežinju, ale doma so nějhto ſtanje.“

Pſchipoldniu so Rößler domo wróći a so do přenjeho poſkhoda (ſchoba) poda. Kutschka, kiz to widjeſche, rjekuy: „Ja chzu tola poſhladač, hacž je do Mätthejowce kchinje ſchol.“ Po tuthych ſłowach je po ſthodże horje ſchol, ale ſedy bě wón na druhiu abo tſecžim ſthodženku, dha so wutſeli. Se žhlinym laſom a koſchlu so Kutschka do jstwy wróći, hdyž bliſko khaſli na ſemju padže a bórsy wumurje.

Dokelž běsche wot žwědkow dopoſlaſane, so je Rößler do Kutschki tſeliſ, a dokelž běsche ſe wjeho widžecž, so je to Rößler s pshemžlenjom cziniſ, bu wón wot pshichaznyh ſa winowateho wuprjemy a wot ſhoda k ſmierci wotkudženy.

Dale so dwaj dneje ſa ſboni, jako 12. a 13. decembra 60létna Madlena Kschijanova ſ Lubowczi pshed pshichaznyh žudom ſudžesche. Wjekujzy 12. septembra t. l. 66létnej khežnit Jan Kschijank, jenož kholowy a koſchlu woblezcaj, ſa blidom ſe ſwojej žonu pſchi wobjedže ſedžesche. Pſhi tym ſo wonaj někaſ ſwadžiſtaj, czehož dla so Kschijank tak roſkobi, so ſo wón pſches blido ſhili, ſwoju žonu ſe jenej ruku ſa hložy hrabny a jej ſe druhzej

do hlowy pjerjeſche. Po khwili ju wón puſheži a ſo na khaſlowu ſawu ſyže. Pſhi bitwie běſche Kschijankowa nōž w ruzy měla, ſe kótrymž běſche běrnj běſila; jako pak bě ſo jeje muž na khaſlowu ſawku ſyngł, wona pytny, ſo jemu po ſlēvej ruzy frej dele bězi. Wot teho ſaſtróžena, chyžche ſwojemu mužej ruku ſawjaſacž, ale wón to njepſchida, prajizy: „to dale nicžo njee.“ Ale bórsy Kschijank wobledny a ſ ſawu poſtañywschi ſo na ſanapej ſyny, hdyž jemu ſe dweju ranow frej tak ſylnje czczeſche, ſo po ſchpun-dowanju ſe jſtvy do kheže běſeſche. Kschijankowa teho dla phtafše, ſo by ruku ſe rubiſhkom wobwiaſawſchi ſrej ſaſtajſta, a jako ſo jej to njeradži, běſeſche po ſwojeho ſyna na knježi dwór, hdyž tón dželaſche. Tón ſebi wo wžy alejowu a arnikowu tintkuru wobſtara a nanowe ramy wobalesche, ale tež to nicžo njepomuſche, a jako w tijoch hodžinach popokduju ſuſhodža k pomožy pshinidzechu a tež krejbeženje ſaſtajicž phtachu, dolho njetrajeſche a Kschijank duſh ſpuſheži.

Lětařeſte pſchepytanie potom dopoſlaſa, ſo je na ſlēvej ruzy jena wulka žila niuiale zyle pſcherěſnjenia a ſo je ſo Kschijank teho dla dyrbjal ſmijerež krawicz. Duž bu Kschijankowa do žudniſkeho pſchepytania wſata, w kótrymž pak ſtajnje prejeſche, jako budžiſche ſwojeho njebo muža ſe ſamijblom kłocž abo jeho někaſ ranicž czvola, wjele wjaz wona na měſeče phtyňka njee.

A hacž runje žwědkojo poſjedachu, ſo ſtaj ſo Kschijankez mandželskaj husto wadžiloi a ſo je jemu wona jedyn kóžc ſe ſe-keru hroſyla a jeho tež junu ſe ſyklawu wobſhodžila, dha ſe druhje ſtrony pak to ſa uju rycěſche, ſo je ſa ſwojeho muža pomož phtaka, tak bórsy hacž je ſtrach živjenja wuhladala, a ſyna a ſuſhodžow k pomožy woſala, na czož ju pshichazni ſa njewiuwatu wuprajichu a žudniſy wufuſhodžichu, ſo ma ſo hnydom ſwobodna do-moj pſchecžiſ. Zeje ſaryczowat běſche rycznik Mosig ſe Aehrenfelda (Kloſhopolski) ſ Lubija.

— Tudomne towarſtvo mlódjich ratarjow mějeſche 18. decembra jene hlowne poſjedzenje, w kótrymž ſchulerzej tudomneje ratarſkeje ſchule k. Augustin a Mütterlein, přenſchi wo wodnitu (Wasserſtoff), druhji wo někotrych dželbach ſe ſtawijnoru ludoweho hoſpodařiſta rycěſche, k. profeſor Dr. Robbe ſe Tharanda pak wo pſheměnjenju ſymienjenja a wo faſlchowanju ſymienjenja pſchednoſk džerjeſche.

M Se Semiz. Wjecžor 22. decembra džerjeſche ſo w naſhej wuežerni tež ſeſha hodowna ſhwiecžjina, na kotoruž bě ſo na 110 ſchulſkich džerži a tójskto wotroſeženyh ſeſchlo. Po wuſpěwanju duchomneho kheřliſcha džerjeſche wuežer kótku rycž, přeni ſchuler ſpoſjedachue hodownu bibliſku historiju wot naroda naſcheho ſvóžnika a druhji hólz kheřtro doſki hodowny ſpěw. Tež ſpěvaſchtej ſo dwě ariji, jena pſhed woſradženjom, druhja po tym ſamym. Džecži běchu nijenijz wjehelke pěkne dary ſa wucžerja na puſt poſožile a teho dla wón ſaſo kóždennu mały darež, nijenijz wjehelke pſcipravu k piſanju poda a potom ſpěvaſchtej ſo dwě ſchueždy kheřliſcha: Ach, woſtań pſchi nař ſ huadu atd., ſ ežimž ſo rjany wjecžornu ſwiedžen ſkonči. — Pſchipomnicž ma ſo, ſo tež 20 džerži hiſeſche woſebje wjetſeſte dary doſta, jako ſchulſke krihi, atlachy, pjenjeſy atd., kotrež běchu ſo ſe „Jan Jurja Räze-weho wuſlawa“ ſupile. — Tutón wuſtaw je ſo pſhed tójskto lětami wot njebo knježa Pohlenka a jeho knjeni mandželskeje k czesceſti jeje přenjeho muža ſaſtajſta. Druhi wuſtaw ſtaj wonaj ſe-niſkoj k czesceſti ſahe ſenirjetey džowki „Alra Räze“, ſe kotrehož kóžde lěto njewiesta ſe Semiz 60 hrivnow k ſapocžatkej mandželskej doſtanje.

Boža nóż ſo lětſha w naſchini ſmilnjanſkim Božim domje pſches to wuſnamjeni, ſo bě ſo na wobſanknjenje zyrfwinkoſkeho prjódſtejerſtwa božedžejcowaſ ſichtom, tójskto kohczi wýžofi, do zyrfweſte ſtaſil. Na wjerſchu blyſtečeſe ſo jažny ſlotu kſhiz a wjele ſwěčkow roſjaſni na najkraſniſcho Boži domi a jadriwe a wutrobné pređowanje k. duchownego Šykorę hnu a ſweſeli wutroby pſchitomnych, kótrzych běſche wulka ſyła do Božeho doma pſchichla.

Wónano mějachu w ſmilnej pohrjeb 76lětnego ſahrodnika Haſuſ, kótrž bě hžom pſched dměmaj lětomaj ſwój 50lětny ſtotu kwaſ ſwjeczicž móhl. — W Birkerodze Bieſoltez mandželskaj w čaſu dweju njedželov ſa ſobu ſemrjeſchtaj. Wonaj běſchtaj pſched někotrymi měſazami ſwój 50lětny mandželski jubilej cíjide doma ſwjecziloſ.

S Kotez. Naſch nowy ſarař k. Garbař, je ſo ſauđený ſichtwórk 28. decembra ſem pſchebždlik a budže jutſje (njedželu 31. decembra) do ſwojeho jaſtojnſtwa ſapofanu. Wo tym, kaž tež wo jeho poſitanju pſchichodnje roſpravou pſchinježem.

S Buſkojny vola Varta. Šichtwórk thdženja 21. decembra rano we 8 hodžinach bu wobhdlet C. A. Schneibſ na tudomnych ležomnoſeſzach morwy namakany. Boža ruczka běſche jeho ſajaſa, jako wón wjeczor prjedy i Buſkojny do Noveje Wjeſki domoj džesche.

S Raſmienza. Tudomny diakomus knies Micžka je wot zyrfwinkoſkeho prjódſtejerſtwa a kollaturſtwa wýſalchtrwuje ſa tamniſcheho wýſchichcheho ſararja wuſwoleny. Pſches to ſo w Raſmienzu ſerbiske duchowneſke město wuſrđoni.

P ř i l o p k.

* Wurzen, 19. decembra. Saúdený ſichtwórk je we Dalenach 22 lět ſtary piwarz do piwneje kádze pamyl a ſo pſchi tym taſ wobſchokdžil, ſo je na druhi džení we wulſich boſojeſznaſh wumrjeſ.

* S Melleburga pižaja: Žedyn bohaty rycerſkubler je ſwoje ſwinje trichinow dla pſcheprtowacž daſ a, dokelž někotre trichinny mějachu, te ſame jenemu ſkotokupzej pſchedaſ. Tutón rycerſkubler bu teho dla k dwajměſačnemu jaſtwu a k jaſlaczenju zheje ſchody wotbudženy.

* W Elberdze bu wónano 32 lět ſtary dželacžer Julius Frauenzimme ſ Walda k ſmijereži wotbudžene. Tón ſamy je ſwojemu 11 njedželov ſtaremu dželczu noſ wo ſczeniu roſraſyl.

* Elbing, 14. decembra. W wulkej wžy P. je jedyn ſkaženy pož hacž dotal wulke njeſbožo načžinil. To ſwérjo je pjez dnjow wokoło běhaſo a je pžy, kruwy, konje a cílowejek ſkuſalo. Kaž jow burjo ſ tamniſcheje wokolnoſeſe poſvídaja, ſmeja někotři wobſedžerjo wulku ſchodu, dokelž je hžom jedyn někotre kruwy dyrbjat ſaklóž.

* Wien, 16. decembra. Na dróſy wot Mołohho Zombora do Szöreghabu bu poſt wot rubježníkow nadpanjeny, kótrž poſtillona ſarafchu a wokoło 35000 ſchěňnakow rubichu.

* W měſeče Genu je pſched krótkim čaſom wječh Galliera wumrjeſ, kótrž je 140 millionow lirow (nórtow) ſawoſtajil. Wot tutých pjenjes je 20 millionow městu Genua daril.

* W Lanjewskim theatru w Moskwe 12. decembra wulki woheň wudyri. Kapellmischtr najprjedy ſ hužlemi w ruzy zofasche a teho dla tajki ſtrach tych druhich nadpany, ſo pſchi cíkauju dweju mužow ſačiſhcežachu.

* Spitzberg-Tunnel pola Eisensteina, 1780 metrow dolhi, je 21. decembra bjes wſcheho njeſboža dopſchelamany. Tutón tunnel

je najwjetschi w zykej Austriji a je w krótkim čaſu 2 lět naſtarjeny.

* W někotrych měſtach ſu ſo w nowſchim čaſu wopacze dwazyczimarkowſte papjerjane pjenesy poſkaſale. Bone ſu bjes druhim wožebje na tym ſpōjnacž ſo w ſadze „Berlin, 11. Juli 1874“ po liežbje „11.“ we wopacžnych papjerach dypl pobračhuje.

* Schyri hodžin wot Portland-Bill je jena wulka kódž pſches roſbuchnjenje taſ wobſchokdžena, ſo ſo podnuri. Wýſhikte dalſche poſyjeſče pobračhuja.

Cyrkwiſke powjeſće.

Wérowani:

Petrówſta zyrfek: Ernst Moritz Fischer, domownik, ſ Hami Madlenu Kochorek.

Katholíſta zyrfek: Jakub Byd, ſubler w Stražiſcheju, ſ Hami Gudež w Dalizech.

Kſchějeni:

Michalſta zyrfek: Jan Ernst, u. ſ. w Czichonizach. — Jan Korla August, Jana Nowaka, wobhdleria na Židowje, ſ. — Jan August, Jana Wylema Nowaka, wobhdleria na Židowje, ſ. — Emma Maria, Handrija Mužiſta, móſti na Židowje, dž. — Maria Augusta, u. dž. w Šeſtezech. — Adolf Kuri, Jana Adolfa Duzmanna, cíjeſte a wobhdleria na Židowje, ſ. — Emma Amalia, Jana Augusta Donatha, cíjeſte a wobhdleria na Židowje, dž. — Korla August, Korla Fuliuſa Seiferta w Hrubeczizach, ſ. — Kajza Therese, Ernstta Probiſta, poſoneža w Něvſezach, dž. — Jan Bohušev, Handrija Petjaſta, khežtarja w Delnici Kinje, ſ. — Martha Maria, Augusta Maſta, poſoneža a wobhdleria w Czichonizach, dž.

Katholíſta zyrfek: Maria a Gertruda, Jakuba Wjeſki, ſwóńska pſchi pětronjeſte zyrfek, dwójinſte dž. — Hana Lena, Petra Budn, dželacžerja w Dęžniuezech, dž.

Seſrjeſzi:

Džen 17. novembra: Biedrich August, Jana Bohuševa Klingsta, bunležetaria w Małym Wielkowje, ſ. 4 l. — 22., Maria Therese, u. dž. w Bobolzech, 6 m. 4 d. — 23., Korla August, Michałka Piwarza na Šeſtolzach, ſ. 24 l. 10 m. — Jan Černoch, wumjenkar na Židowje, 81 l. 8 m. 2 d. — 25., Jan August, Korla Hendricha Steglicha, ſamjenjerubarja w Hrubeczizach, ſ. 5 n. — 26., Mieławich Warnež, móſti, 65 l. 9 m. — Maria Therese, Jana Klecza, wobhdleria w Radziszach, dž. 2 m. 14 d. — 27., Madlena, Jana Wenzela, wobhdleria na Židowje, mandželska, 64 l. 4 m. 8 d. — 28., Maria Emilia rodž. Grossmünſez, Jana Ernsta Mieławichego, ſahrodnika, manželſta, 28 l. 10 m. 21 d. — Maria Amalia rodž. Müllerez, Jana Adolfa Gauera, khežtarja a murjerja na Židowje, mandželska, 47 l. 5 m. 18 d. — 30., Jan August Niemicha, wobhdler a cíjeſta tido, 33 l. 10 m. — 2. decembra: Jda Amalia, Christiana Augusta Stobera, dželacžerja a wobhdleria na Židowje, 8 m. — 3., Adolf Budai, wotrožt w Hornej ſenje, 24 l. — 4., Johanna Madlena rodž. Gudež, njebež Handrija Gauera, wobhdleria na Židowje, 61 l. 5 m. — 7., Herta Čezech, ſchwalze, 54 l. — 12., Maria Madlena, Handrija Šmolj, dželacžerja w Šlonej Borichéji, 3 m. — 18., Richard Wylem, Hendricha Gustava Richarda Gnauča, tñherja w Šmilnei, 5 n.

Placíjna žitow a produktow w Budyschiniſe

23. decembra 1876.

Žitowý dowos:	2680 měchow.	Na vikach		Na burſy	
		wot	hacž	wot	hacž
	mf.	up.	mf.	np.	mf.
Pſcheniza	50 kilogramm	.	.	11	11 91
Rožta	=	=	.	9 81	10 12
Feezmeni	=	=	.	8 11	8 48
Wówoſ	=	=	.	7 80	8 10
Hróč	=	=	.		
Woka	=	=	.		
Raps	=	=	.		
Zahň	=	=	.	12	
Hejdusčka	=	=	.	16	
Berry	=	=	.	2 23	2 50
Butra	1	=	.	2 70	3
Ssyno	50	=	.	4 80	5
Skloma	1200 pt.	=	.	42	45

Gzahi po želeſnici.

Se Šorjelza do Dražđan.

Wotjed je Šorjelza	1 ₄₀	3 ₀	5 ₂₀	7 ₅₆	11 ₁₅	2 ₄₅	5 ₁₆	7 ₁₆
Lubija	2 ₉	3 ₇	6 ₈	8 ₄₂	12 ₆	3 ₃₆	5 ₅₃	8 ₄
Budyschina	2 ₃₉	4 ₅	6 ₄₅	9 ₁₅	12 ₄₀	4 ₁₀	6 ₂₅	8 ₄₀
Bisłoviz	spěchny czah	4 ₂₅	7 ₁₅	9 ₅₀	1 ₁₅	4 ₄₅	6 ₅₀	9 ₁₀
Radeberga	—	5 ₀	7 ₅₀	10 ₂₅	1 ₅₀	5 ₂₀	7 ₂₀	9 ₅₀
Přijed do Dražđan	3 ₄₈	5 ₃₀	8 ₂₂	10 ₅₅	2 ₁₉	5 ₄₅	7 ₅₀	10 ₁₈

S Dražđan do Šorjelza.

Wotjed i Dražđan	6 ₂₀	9 ₂₀	12 ₁₀	3 ₄₀	5 ₀	7 ₅₇	11 ₁₅	12 ₂₇
Radeberga	6 ₅₅	9 ₅₅	12 ₄₀	4 ₁₅	5 ₃₅	8 ₃₀	11 ₄₅ p.čah	—
Bisłoviz	7 ₃₀	10 ₃₀	1 ₂₀	4 ₅₀	6 ₁₅	9 ₅	12 ₂₀	—
Budyschina	8 ₁₀	11 ₁₀	2 ₀	5 ₂₅	6 ₅₅	9 ₄₅	12 ₅₅	1 ₄₈
Lubija	8 ₅₈	11 ₅₁	2 ₄₄	6 ₇	7 ₃₅	10 ₃₀	1 ₈₅	2 ₁₈
Přijed do Šorjelza	9 ₃₉	12 ₃₁	3 ₁₉	6 ₄₈	8 ₁₆	11 ₁₁	2 ₁₁	2 ₄₇

Telegraſki bureau w ſadnym twarjenju poſta na bo-
hatej haſy je kózdy dženii wotewrjeny wot rano 8 hac̄ wjeczor 9
hodžinow.

Gzahi hornoluziskeje želeſnicy:

Kohlsfurt	5 ₃₀	10 ₁₀	4 ₃₀	Sſokolza	10 ₂₄	4 ₁₀	8 ₁₀
Hörka	6 ₂₂	10 ₄₆	5 ₅	Mitow	10 ₄₂	4 ₃₁	8 ₄₀
Niſla	6 ₃₃	10 ₅₅	5 ₁₃	Witow	10 ₅₅	4 ₄₇	9 ₀
Mikow	6 ₄₉	11 ₇	5 ₂₄	Mückenberg	11 ₁₅	5 ₁₀	9 ₂₉
Wojesd	7 ₂₅	11 ₂₇	5 ₄₄	Ruhland	5 ₄₅	11 ₃₅	5 ₂₈
Łas	7 ₄₄	11 ₃₉	5 ₅₅	Wyžoti Witow	6 ₄	11 ₄₈	5 ₄₄
Wojerezy	8 ₁₀	12 ₅	6 ₁₃	Wojerezy	6 ₃₁	12 ₆	6 ₁₀
Wyžoti Witow	8 ₄₀	12 ₂₃	6 ₃₁	Łas	6 ₅₃	—	6 ₂₈
Ruhland	9 ₁₅	12 ₃₅	6 ₄₈	Wojesd	7 ₁₆	12 ₃₂	6 ₄₂
Mückenberg	9 ₂₉	12 ₄₈	6 ₅₆	Mikow	7 ₄₄	—	7 ₅
Witow	9 ₄₈	1 ₆	7 ₁₄	Niſla	8 ₃	12 ₅₉	7 ₁₉
Mitow	10 ₂	1 ₁₉	7 ₂₇	Hörka	8 ₂₀	1 ₇	7 ₂₈

Witow je Elsterwerda, Mitow je Liebenwerda a Sſokolza je Fallenberg.

Cerpiažum
na delnoživotní ſlemk
po ſlemkowa žalba (Bruchsalbe) G.
Sturzenegger w Herisan, Canton Alpen-
zell, Švýcara, nejlépe poruča. W njej njeſju
zane ſchrödne wutki a ſame zlye ſtare
ſlemki taž tež ſunjenja maczernizy, **najbóle**
zlye ſahoji. Dostac̄ w hornzach po 5
markach ſ roswuženjom wo nałożowanju a
ſ mnohimi wopízmami pola Sturzeneggera
Šameho. Tež je wſho muſne ſhonicz pola
„Herren Spaltcholz & Blech, Ammstraße
in Dresden; Max Forker in Görlitz.“

Sa lubowarjew ſahrody.

Jako kompanion k jenej 2 kózaj wulkej
ſahrode bliſko wiazorych brunizowych pod-
kopów a zyhelniców, hdjež wjele ludži džela
a ſahrodný plody a roſtilim ſupuje, ho pyta
ſ kapitalom wot 500 hac̄ do 1000 toleř,
kotrež ho wěſeze je 6 hac̄ do 8 procentow
ſadanja. Sſněhova a deſhezifowa woda k
frejzenju je tu dožahaza na zlye ſento a je
ſrjedž ſahrody, jenož plöt a roſtilimka kheža
(Gewächshaus) hſichče pobrachuje. Wyſhe
teho ſu tu 8 kózow pola, 2 kózaj ſuki a
twarjenja. Dalshe je naſhonicz we wudaw-
arni Serb. Nowinow.

Bertkhodzinu wot Delnjeho
Wuſjeda a tež tak daloko wot
Tranjow je drjewniſchežo wot
něhdze 200 floſtrow thójuwowych
ſchęzepow wotewrjene. Přihop-
ſakanje ſtanje ho pſches hajuiſkeho
wobfedzbowarja ſhěznika w
Tranjach.

Bukičanske serbske towarſtvo

Směje pſichodnyj pjat̄, 5. wulkeho róž-
ka 1877 poſedženje.

Dženſki porjad:

- 1) Registranda,
- 2) Pſchednoſt k. Scholty ſ Budyschina.
- 3) Sabawa.

Pſchedkhydſtvo.

Pschedawanie ſukna.

My ſmy pola naš pſchedawanie ſukna ſradowali a ho pſcheda-
wanje po jednotliwym jenož w ſuknowej fabrizy ſtava.

Budyska ſuknowa fabrika a thumſchtuy mlynu
prjedy: C. G. E. Mörbitz.

Wuzwolerjo III. wólnoho wokrjesa!

(We městach a ſudniſkich hamtach: Budyschin, Kamjenc, Potežnica, Biſkopice.)

Wóbla na rajchstag io blíži. Koho wuzwolicze?
Woſedajcze ſwoj hlos za brunoſkoho k. groſu takle napiſam:

Alfred Reichsgraf zu Stolberg-Stolberg

auf Brauna bei Kamenz.

Tutón móže a chze Wasche naležnoſež na rajchstagu zaſtuſowac̄, hdny wón,
wěrnoſež, prawo, a ſvobodu we wſchech wobſtejenjach zakitajo, jeno taſkim zakońſkim na-
mjetam pſchihloſowac̄ chze, pſchez kotrež jo we kraju a w chekwi, we ſwójsje a ſchuli
zbožo wſchech a jednotliwych krajnych poddanow ſpěchowac̄, a dawno zhubjeny a jara ſa-
dany pokoj we kraju za naſtajne a k lepſhomu wychnoſež a poddanow ſaſy wěczieře hodži.

Zomu daježe na wuzwolnym dnju,

10. januara 1877

ſwoj hlos!

1. Wawrik, mlynk a rychtař w Kanecach; Petr Libša, gmejniſki pſchedſtojiczeř w
Kanecach; P. Symanek, gmi. pſchedſt. w Wotrowje; M. Čyž, gmejniſki ſtarſchi we
Wotrowje; I. Smola, kubler w Raſthecach; I. Čyž, kubler w Raſthecach; M. Čyž,
gm. pſchedſt. w Zuricach; M. Koda, gm. ſtarſchi w Zuricach; M. Koch, gm. pſchedſt.
w Kryjecach; M. Čorlich, kubler w Jaworje; I. Petrac, gm. pſchedſt. w Milo-
čicach; M. Dieſchank, gm. pſchedſt. w Rjebjelczech; M. Hauptmann, gm. pſchedſt.
w Serbſkich Bazlicach; M. Manjok, gm. pſchedſtejer w Pěſkach; M. Čornak,
gm. pſchedſt. w Smierdzacej; M. Schjeda, gm. ſtarſchi w Schunowje; M. Jactlauk,
gm. pſchedſt. w Nowoſlischach; I. Schömel, gm. pſchedſt. w Sernjanach; I. Hejdushka,
gm. pſchedſt. w Hórkach; M. Janka, gm. pſchedſt. w Grancy; M. Kummer, gm.
pſchedſt. we Lazku a zapoſlanc na ſužiſki ſejmje; I. Walda, gm. pſchedſt. w Kal-
bicach; M. Crenkler, gm. pſchedſt. we Wěſenich; M. Henig, gm. pſchedſt. w Smjež-
kečach; M. Scholla, gm. pſchedſt. w Wudworju; M. Bodling, gm. ſtarſchi we Wu-
dworju; I. Hermann, gm. pſchedſt. a ſtarvnik w Chróſcziečach; M. Janka, hoſczenicar
w Jasenich; I. A. Dučman, kubler w Bozanecach; I. Hantlach, gm. pſchedſt. w Radworju;
I. Handrik, gm. pſchedſt. w Kamjenej; I. Běrk, gm. pſchedſt. w Khejnje; M. Schneider,
gm. pſchedſt. w Boranecach; P. Kral, gm. pſchedſt. w Bronju; H. Dieſchank, gm.
pſchedſt. w Pozdecach; M. Přech, gm. pſchedſt. w Libonju; M. Schpi-
lank, rychtař w Čaſecach; C. Hauptman, gm. pſchedſt. w Lejnje; M. Přech, gm.
pſchedſt. w Swinjarni; I. Wornacz, rychtař w Swinjarni; M. Delenečka, pſchedkupe
a rychtař w Kukowje; B. Berger, gm. pſchedſt. w Panczicach; H. Lehman, pſchedkupe
a rychtař w Panczicach.

Drzewowa aukcja.

Łetnihe buszizowe drzewa w revierach rzececzanjskigo kniejstwa, bjes kotymiz su tež wuzitkowe drzewa, budža zo

szredni 3. jannara 1877

rano wot 9 hodzinow na scheczenzanskim revieru na pschedawanie pschedawac. Sa poczatku pschi hermanzanskim puczu.

W Rakezach 20. decembra 1876.

R. Petz, wychodzhi hajnik.

Na niewiesczińskim draſtam porucząm neschto rjane a tunje w

ſidze,

$\frac{3}{4}$ ſidze,

alpatka,

repka,

croise

wſchec̄ barbow

Na ſitnej haſzy **H. Kayser** na ſitnej haſzy čzo. 52.

W chlamach zo herbſki ryczi.

W

nowoscia

w jaquetach a paletoſtach

ſamſneje fabriki, wot najjednoridzych hac̄ do najlegantnich, ſym ja najlepſie wuhotowani a porucząm ja wiſco po najtuniszych placzisnach.

Na ſitnej haſzy **H. Kayser** na ſitnej haſzy čzo. 52.

W chlamach zo herbſki ryczi.

Zaſen!

Moj hiſom dawno jaſo wuhjerny a cziję ſłodzazy

czijety palen,

kaž tež wſejute družiny dobrzych palenow jaſi tnym kniejam ratarjam a ſobopſchedawarjam poruczejo uſpominam a po najtuniszych placzisnach pschedawam.

Ernst Glier na ſitnych wiſach.

Hollandſki mylkowy pölver.

Tuton, je starodawnych czasow dopokazany, ſi najlepſzych ſelow a krojenow pschi hotowanym pölver, po jenej abo po dwemaj ſzomaj wſchēdnie kruwom abo wołam na prenu pizu naſypany, pschisporja wobzernoſcz, płodzi wſele myłka a ſadzēwa jeho wotkaznienie. Pakcik płaſci 40 np. a je k doſtaczu **z w hrodowskej haptzy w Budyschinje.**

Aromatiski wičznu watu: 50 np. a 80 np., ſenclomiedowy extract: bleſchu 50 np., běln brójtſhop: bl. 75 np., ſchmrekojehlinowy aether: bl. 30 np., fulzbergſke ſluſzowe threptki: bl. 56 np., schwablowe myłko, ſmolomyłko, glycerino-myłko atd.

porucza **hrodowska haptka w Budyschinje.**

Ratarske kreditne towarzſtwo w ſafffin fraleſtwje.

**(Landwirthſchaftl. Creditverein
im Königreich Sachsen.)**

Pschi wuložowanju ſastawnych a kreditnych liſtow (Pſand- und Creditbrieſe), dzenba statutarzy ſcijenjenym, zo ſledowaze czijla czehnjechu:

Wuložajomne 4% ſastawne liſty (Pſandbrieſe)
I. klasy (wot 1866):

Lit. A. po 500 tl. Nr. 137,

Lit. C. po 100 tl. Nr. 180, 660, 677, 1009, 1113,

Lit. D. po 25 tl. Nr. 53, 437.

Wuložajomne 4 $\frac{1}{3}\%$ ſastawne liſty (Pſandbrieſe)
III. klasy (wot 1866):

Lit. A. po 500 tl. Nr. 139,

Lit. C. po 100 tl. Nr. 224, 692,

Lit. D. po 25 tl. Nr. 25, 89.

Wuložajomne 4% ſastawne liſty (Pſandbrieſe)
Serie I. (wot 1867):

Lit. A. po 500 tol. Nr. 35, 70, 103, 257, 268, 354, 432, 480, 682, 781,

Lit. C. po 100 tl. Nr. 329, 419, 764, 1185, 2029, 2361, 2826, 3318, 3384, 3892, 3920,

Lit. D. po 25 tl. Nr. 10, 149, 218, 229, 272, 286, 426, 570, 891.

Wuložajomne 4% kreditne liſty (Creditbrieſe)
Serie II. (wot 1867):

Lit. A. po 500 tl. Nr. 41, 58, 65, 251, 356, 433, 525, 613, 628, 928,

Lit. C. po 100 tl. Nr. 548, 608, 1055, 1136, 1290, 1326, 1454, 1455, 1467, 1721, 1727, 1877, 2044, 2261, 2322,

Lit. D. po 25 tl. Nr. 6, 29, 173, 194, 313, 324, 498, 513.

Kapitalowe ſumy wuložowanych numerow maja zo pod wotedaczom ſchtukow a daňkeſte lejſty a kouponow, hiſcheſe uſewiplaczomnych wot 2. jannara 1877, wot kotrehož dnia ſadanjenje ſastauje, pschi naſzej kaſzy ſběhnyje.

Wot prjedawſkich wuložowanjew uſejſu zo ſumy ſłedowaznych numerow na pschitajenych termijach wuplaſzomne, hiſcheſe ſběhnyte uſejſu:

Wuložajomne 4% ſastawne liſty (Pſandbrieſe) I. klasy (wot 1866):

Lit. A. po 500 tl. Nr. 7 (2. Jan. 76), 150 (2. Jan. 74),

Lit. C. po 100 tl. Nr. 102 (2. Jan. 76), 373, 426 (1. März 75), 472 (2. Jan. 76), 759 (2. Jan. 71), 1042 (1. März 75), 1086 (2. Jan. 76), 1108 (2. Jan. 74), 1312 (2. Jan. 76),

Lit. D. po 25 tl. Nr. 10 (2. Jan. 72), 114 (2. Jan. 76), 116 (2. Jan. 70), 117, 246 (2. Jan. 72), 357, 361 (2. Jan. 73), 400 (1. März 75), 403 (2. Jan. 72), 426 (1. März 75), 453 (2. Jan. 72), 468 (2. Jan. 76).

Wuložajomne 4 $\frac{1}{3}\%$ ſastawne liſty (Pſandbrieſe) II. klasy (wot 1866):

Lit. A. po 500 tl. Nr. 4 (2. Jan. 71), 35 (2. Jan. 76), 45 (1. März 75),

Lit. C. zu 100 tl. Nr. 91, 661 (1. März 75),

Lit. D. zu 25 tl. Nr. 27 (1. März 75), 34 (2. Jan. 71), 69 (1. März 75).

Wułoszajomne 4% jaſtarwne liſty (Pſandbrieſe) Serie I. (wot 1867):
 Lit. A. po 500 tl. Nr. 10, 181 (1. März 75), 350, 818, 1063, 1085 (2. Jan. 76),
 Lit. C. po 100 tl. Nr. 313 (2. Jan. 76), 769, 911 (1. März 75), 1589 (2. Jan. 76),
 1710, 1981 (1. März 75), 2054, 2746, 2941, 2965 (2. Jan. 76), 3052
 (1. März 75), 4417 (2. Jan. 76),
 Lit. D. po 25 tl. Nr. 47, 549 (2. Jan. 76), 653, 656 (1. März 75), 842, 853,
 928 (2. Jan. 76).

Wułoszajomne 4% kreditne liſty (Creditbrieſe) Serie I. (wot 1867):
 Lit. A. po 500 tl. Nr. 143, 362, 547, 654 (2. Jan. 76),
 Lit. C. po 100 tl. Nr. 250, 546, 612 (2. Jan. 76), 748 (1. März 75), 959, 1058,
 1353 (2. Jan. 76),
 Lit. D. po 25 tl. Nr. 9 (2. Jan. 76), 182 (1. März 75).

Wobhędżerjo tudy naſpomnijenych ſchtukow, kotrychž žadanje je wot pſchitajenje termije jaſtało, ſu k ſmienjeniu dalszeho ſchłodewauja danje i nowa žadani, jo bychu woſkowane ſchtuki i dalszej lejtu a pſchiniżazym daniſkim kouponom pola naſcheje kaſy woſjewili.

Nowe daniſke liſtna (Zinsbogen) k wołoszajomnym 4% jaſtarwym liſtam I. klaſy a wołoszajomnym 4½% jaſtarwym liſtam II. klaſy, kotrychž daniſke koupony ſu i termiju **1. julijsa 1876** wotběžale, ſu pola naſcheje kaſy doſtać, pſchi čimž paſ je trjeba niz jenož naſaddacze stareje daniſkeje lejtu, ale tež k foždej tých ſamych poſkaſanje ſameho jaſtarwego liſta.

W Draždānach, w hodowniku 1876.

Direktorij ratarſkeho kreditneho towarzſtwia w ſakſkim krajuſtwie.

Karl Mehnert. Ludwig Nake. Bernhard Hübler.

Jan Šmola w Leſchawje
počuſtaw wubjerka.

Swoj bohacze ſrjadowany ſklad

Pjelzow a Męzow

wſchędružinow w rjanym wubjerku po najtunisichich placziſnach
naſpodwoſniſho porucza

Emil Flegel
w domje k. czažnikarja Kóchlerja na ſitnej kaſy.

Swoj wulki ſklad męzow a pjelzowych tworow dobrociwemu wob-
ſedžbowanju porucza

H. Langa

na bohatej kaſy a na ſitnych wiſach.

Wſchę družin bělých a czornych kožow a kožkow k pođiſhiwam (k fu-
trej), porucza po tunich placziſnach w najwjetſhim wubjerku woſebje ſuſejam
ſrawzam k wobſedžbowanju

H. Langa

na bohatej kaſy a na ſitnych wiſach.

Wobuće za muſkich, žónske a dzeci

we wſchędružinach družinach a wulkoſzach
jako najtunischi

nowolętny dar ſa foždeho

porucza

Edmund Komperf,

ſklad wobuczowej fabriki w Mnichowym Hrodziſtchzu (w Čechach)
na hłownym torhoſtchzu 94 w Budyschinje.

Spoſaze fože,

kaž tež wſchę druhe družiny niewuſharowaných
kožow po najwyschichich placziſnach kupuje

Gustav Nauča
na garbařské kaſy 426.

Rožowanuſ ſtivjelzowuſ abo
ujetrjenuſ len,

kaž tež wutrjenuſ len kupuje po foždej džel-
bje mechanika dželopschadorenja w Hainuſach.

■ Shlyſchne ujedostatki, ■
hluchoſcž weſeze a doſpolne ſahoſi, jeli
nije pſchinarodžena,

F. Kattepoel w „Ahauſ, Westhalen.“

Rjāný ſhlēb,

I. družinu, 1 punt 12 np.
II. " 1 pokruta 50 np.
III. " 1 pokruta 40 np.

porucza Aug. Pahlitzsch
na ſitnej kaſy.

Cigarr.

Wyſche tých wote minje hižom předby ſa-
wiedzenych jara pſtaných cigarow
čzo. 100, 160 a 100 ſchtuk 5 mk. 50 np.,
čzo. 150, 155 a 100 ſchtuk 4 mk. 50 np.,
čzo. 120, 130, 140 a 100 ſchtuk 3 mk.
75 np.,

čzo. 120 a 50 ſchtuk 1 mk. 90 np.
miam ja někto tež dwě druhej jara tuniej
družinje na pſchedanu a po dawam tej ſamej
pod

ežo. 180

100 ſchtuk 270 np., 50 ſchtuk 140 np.,
25 ſchtuk 70 np.

ežo. 200

100 ſchtuk 210 np., 50 ſchtuk 110 np.,
25 ſchtuk 60 np.

Heinr. Jul. Lindau
na hrodoſkej kaſy 338.

Jamaika-rum,

bleſchu po 2, 3, a 4 markach,

westindiski rum,

bleſchu po 1 marz 10 np. a 90 np.

arak,

bleſchu po 1 marz 60 np. a 1 m. 20 np.

cognac,

bl. po 2 m. 25 np. a 1 m. 50 np.

porucza Heinr. Jul. Lindau.

Sſerbska czeledž

foždeho powołaſja
dobre města w Draždānach a wokoło Draž-
dān pſches podpiſaneho doſtanje.

Ernst Kuhmann

Moritzstraße No. 9. I. ---

Dresden.

Wón herbsti ryczi.

Rajchstagska wosha

w tseczim sakskim wolnym wokrjezu: Budyschin — Biskopizy — Kamjenz — Rakezy — Polczniza s wofolnoścju.

Dotalny saſtupjer 3. sakſkeho wolneho wokrjeza, knies statny minister s Nostitz-Wallwitz njemóže ſakowolbu pſchijecz. Podpiſani ſu teho dla ſa hwoju pſchijecznoſcež džerzeli, jeneho wolneho kandidata dobyč, kiž je tak derje hotowy, lepsie wulkeho němſkeho, kaž naſchego wužicheho wózneho kraja, a wožebje tež lepiche induſtrije a ratarſtwa, pſhetupſtwa a rjemježniſtwa ſaſtupowacž a ſa uje ſkutkowacž.

Takheho ſaſtupjerja ſu my we wožobje

Enjeſa rycerſtublerja Theodora Reicha

nad Bielej pola Kamjenz
(němſki: Herr Rittergutsbesitzer Theodor Reich
auf Biehla bei Kamenz)

namakali.

S połnemu pſchewdzezenja jeho, hdyž ie tež hžom ſtwoju ſwolniwoſcež t pſchijeczu mandata wuprajſ, ſa

rajchstagskeho ſapóžlanza

ſa tseczim wolnym wokrjež wužwolimy,

a prožymy runje ſmyžlenych, ſo bychu to ſamo czinili. Knies Reich je pſchecžnik wotmyžlenja, ſo bychu wſchē želejnizy khějorſtwu ſluſhale, je pſchecžnowy powjetſchenju wojerſteje czeže a džerži **polepszenie hoipodarſkeho a rjemježniſkeho ſakonodawſtwa ſa nuſne**. — Rječ koždy 10. januara 1877 hwoje hloſhovaniſte prawo wužije.

Budyschin: Lohr, měſchejanosta; Geyer, pſchedžyda rjemježniſkeho towarſtwa; Müller, pſchedžyda towarſtwa ſamoſtatnych rjemježnikow; Scholza, wyſchjhi wuczeř; Walther, hauſki ſtokolekar; A. Schižauk, naſteſtnik pſchedžydy ratarſkeho towarſtwa. — **Bielmanez:** Pähler, hejmski japažlauz; **Biskopizy:** Sinz, měſchejanosta; Gelba, wyſchjhi wuczeř; Täubrich, měſchezanſki ſaſtupjer; **Bolborz:** Seyffarth, rycerſtublet; **Boranezy:** Gießner, rycerſtublet; **Brunow:** Hornoff, gmejnſki prjódſtejer; **Kobliž:** Müttelerlein, gm. prjódſtejer; **Galschtrow:** Schurig, měſchejanosta; **Hora:** Bindner, rycerſtublet; **Huska:** Stendner, gm. prjódſtejer; **Gizmannsdorf** i Bilewom; **Thunig**, gm. prjódſtejer; **Grohröhrsdorf:** C. L. Schöna, gm. prjódſtejer; **Grubjeležizy:** Busch, gm. prjódſtejer; **Hauswalde:** Hörlner, gm. pr.; **Jahenzen:** Schüna, rycerſtublet; **Zelz:** Möbius, rycerſtublerſki naſteſt; **Kamjenz:** Baumert, pſchedžyda měſchezanſkih ſaſtupjerow; **Reißmann:** ſhobuſtar rjemježnice komory; **Rakezy:** Schępanek, gm. pr.; **Mišiwa Borsach:** Möschler, tublet; **Lejno:** Bébrach, rycerſtublet; **Lichtenberg** pola Połcznizy; **C. Schöna**, gm. pr.; **Nowa Biež nad Sprewju:** Bannenſtiel, rycerſtublet; **Niedersteina:** Günther, gm. pr.; **Thorn:** Horn, gm. pr.; **Połczniza:** i Poſern, kloſtrſki bohot, komthur atd., Schubert, měſchejanosta, Haſsa, měſchež, radž, Weihmann, tublet; **Nachlow:** Albert, gm. pr.; **Pižanij Tol:** Hildebrandt, fabrikant; **Šuldschezy:** Zur, gm. pr.; **Spuntezy:** Kožor, gm. pr.; **Tselany:** Schahra, gm. pr.; **Thiemendorf:** Seifert, gm. pr.; **Bręsa:** Beeg, ſejniſki ſapóžlana; **Wujež:** Walda, wyſchjhi hajnik.

G. Joachim, Atelier ſa ujeboſne ſakadžowanje ſubow, operaziſe ſubome, plombirowanie, czigezenje, ſahuače ſubybolenja atd., w Budyschinje, na ſintsknej lawieſi hažy 120 pola t. pjetaria Kingſta. A ryczam wot 9 do 6 hodzinow.

A ujeviſcžiſkim draſtam atd. poruežam

čzorne židžane třaniny

jenož hódnou, ſo derje noſhazu tworu, pſches kotrejž pvcwožažne jara ſpodobne kupjenje je mi možnoſcež data, twory wožebnue dobroſeže tuijcho pſchedawacž, hacž koždy druhı.

Julius Hartmann Sohn

na miążowym torhoſhežu 36 ſ napſchecža zyrkuje.

Sſerbske lutherske kniſhowne towarſtvo.

„Boža nôz“, wot t. fararja Žakuba w Nježwacžidle ſeftajana a w 4000 eſemplarach wudata, bě bory ſa někotry dny pokupjena. Duž dyrbjachny khětſje hſiſheze 2000 eſemplarow druhého wudawka cziſchezež dacž. W tých ló wožadach, w kotrychž je ſo „liturgiſka Boža hlužba“ pak Božu nôz pak na nějhporje Božeho duja po tutych rjanych knižlach džeržala, ſu je ſhobuſtar ſi wjetſcha doſtali. Wſchitzy druſy ſhobuſtaru pak, kiž je hſiſheze nimaju, dyrbja je (pak hſiſheze wot druhého abo hžom wot tſecžeho wudawka, kiž ſo trébný ſezini), pſchi bližljiim wudželenju druhého džela „Božta Božeho“ ſobu doſtacž. — W tutym tydženju ſo rojeſkulanje noweho „Bibliſkeho pucznika na leto 1877“, wot t. fararja Wanaka w Woſlinku ſeftajanehu, ſapocznje. —

W Hodžiju 29. decembra 1876.

H. Imiſch, ſ., pſchedžyda.

Khěža čo. 38

w Rodezech ſ twjerdym krywom, ſe 104 prutami a 22,81 jednotami budže ſo pſchijecznoſcež džerzeli 6. januara 1877 pola t. rychtarja J. Kunatha na pſchekadžowanje pſchedawacž. Dróbnijcha roſprawa je pola runje pomjedowanego naſhonicž.

Herbja.

„LIPY SERBSKEJE“
druhe čiſlo je wuſlo. Woprija: Smjertny wěne na mary ſwérneho serbskeho towarſa Michala Biedricha, stud. theol. w Prazy, zemrj. 12. aug. 1876 w Pěskvach. Wosyčan a Jakub Bart. — Ryč, džeržana na druhę kliroſcanskę ſkhadžowancy młodych Serbow. Arnošt Holan. — Wobrazy ze studentiskeho ſiwjenja. (Pokuſcowanie.) Arnošt Muka. — Słowo njeznameho mudreho. — Mojej wjesnej domiznje. Jakub Bart. — Słowo njeznameho mudreho. Havliček-Pjech. — Posledni dzeń prózduinow abo njejěz a njepij wjacy hač ſi tyje. Miklawš Rachel. — Sony zalubowanego. Černjerčan. — Dopus z Lužic. — Čibka a Mudroň. — Čeknješ. G. Kapleš. — Słowie njeznameho mudreho. Havliček-Pjech. — Na postudowanego Serba w Ž. Jakub Bart. — Nawěſki.

Not redačiſe.

Knjeſej H. B. — Waſh hodowym ſpěw je tak poſdje pſchijechol, ſo ho wotcžiſchezež njehodžeſe.